

พิชิตภัยสงคราม

พิมพ์เป็นอนุสรณ์

ในงานฌาปนกิจศพ

นาย กวายน คุณพลิน

ณ เมรุ วัดเทพศิรินทราวาส

วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๐๓

สำนักงาน...

25 ส.ย. 2524

จาก ต. 1A7 89: 8

12 4500

Ra	DL
CRE	3875
1966	28
38664	2509

70 S.A. 2540

290239

คำปรารภ

วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๐๘ เป็นวันที่ข้าพเจ้าได้รับความเศร้า
สลดใจเป็นที่สุดในชีวิตของข้าพเจ้า ในการที่ต้องสูญเสียบิดาบังเกิด
เกล้าของข้าพเจ้าไปอย่างไม่สมควรจะมา ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะทราบ
ดีว่า อันความตายนั้น ไม่มีใครจะหลีกเลี่ยงไปได้ ข้าพเจ้าก็อดย่ำเสมเอาไว้
ข้าพเจ้า ยังไม่ได้ตอบสนองของคณของท่านได้เต็มตามความตั้งใจไว้ ข้าพเจ้า
ต้องขาดร่มโพธิ์ร่มไทร อันร่มรณนั้นไปอย่างจะหาที่ร่มอื่นใดมาเปรียบ
ได้ไม่ เมื่อครั้งคุณพ่อมีชีวิตอยู่ คุณพ่อได้เป็นผู้สั่งสอนอบรมศิลปวิทยา
ต่าง ๆ ให้ลูกทุก ๆ คนด้วยจริงใจ ยามใดลูกมีทุกข์ คุณพ่อก็ได้แต่
ปลอบใจให้กำลังใจไป ยามใดมีสุข คุณพ่อก็มีสุขด้วย คุณพ่อเป็น
ที่ปรึกษาอย่างดีของลูก ๆ การค้าของลูก ๆ ที่เจริญก้าวหน้ามาได้
เช่นนี้ กตเวทิตาของลูก ๆ ได้ให้กับลูก อันคุณธรรมที่ยิ่งใหญ่ของ
คุณพ่อหมดต่อลูกนั้น มากเหลือที่จะคำนวณนับได้ สุดท้ายจะพรรณนาให้
สิ้นสุดได้

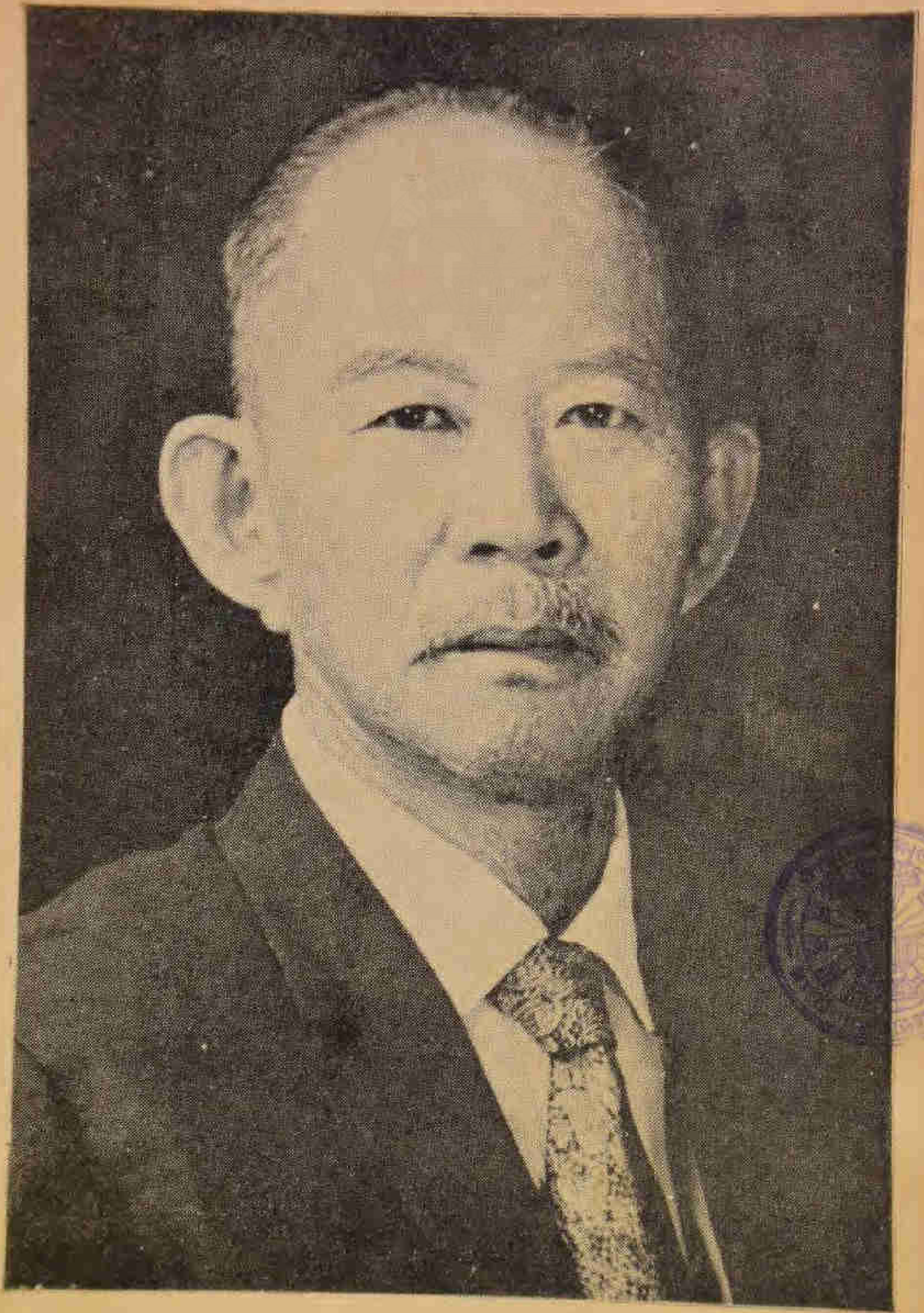
ในการณานึกถึงคุณพ่อ ณ สุสานวัดเทพศิรินทราวาส ใน
วันพุธที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๐๘ นี้ ลูก ๆ ได้มีความเห็นสอดคล้อง
ต้องกันว่าควรจะหาสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อเป็นบรรณาการแก่ท่านผู้มเกียรตมา
ร่วมงานนี้ให้เป็นอนุสรณ์แก่คุณพ่อ ได้เห็นว่าหนังสือเรื่อง เป่าบุญเงิน
เหมาะสมควรแก่ที่จะพิมพ์เผยแพร่ เพราะเป่าบุญเงินคนนี้เป็นบุคคลที่
มีความเฉลียวฉลาด ทั้งในด้านปัญญาความคิดและไหวพริบ นำ
สรรเสริญ หนังสือนี้ได้สำเร็จลงด้วย ความเอื้อเฟื้อของ คุณอดีต
โชวันทะ ได้เป็นผู้พิมพ์ช่วย และยังได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับงานนี้
หลายประการ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขออำนาจคุณบุญราศรทคุณพ่อ ได้บำเพ็ญมาแล้ว รวมทั้ง
ผลงานสงสทญาตมตรและลูก ๆ ได้ร่วมกันทำบุญอุทิศให้ รวมทั้งกุศล
และ บรรณาการใน การพิมพ์ หนังสือ เล่มน ออก แจกจ่าย เป็น สาธารณ
ประโยชน์หากจะพึงมี จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของ
คุณพ่อ ที่เคารพของลูก ๆ จงได้รับผลและไปสู่สุคติเสวยทิพย์สมบัติ
ในสัมปรายภพทุกประการเทอญ.

นายคุณ คุณพลิน

นายสำอังก์ คุณพลิน

๒๑ ธันวาคม ๒๕๐๙

ศาสตราจารย์ เมธาธิบดี ๒๔๓๘

มรณัง ๒๓ สิงหาคม ๒๕๐๘

๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗

ประวัติ นายกวย คุณผลิน

นายกวย คุณผลิน เป็นบุตรคนหัวปี ของ นายจ้อย และ นางบุญมา คุณผลิน เกิดที่จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๔๓๕ เมื่อเยาว์วัย นายกวย คุณผลิน ได้รับการศึกษาและฝึกฝนในด้านการค้าขายกับบิดา โดยที่เป็นผู้มีความมานะอดทน และใฝ่ใจในกิจการงาน นายกวย คุณผลิน จึงมีความรู้ความชำนาญในด้านการค้าขายอย่างรวดเร็ว และได้เป็นกำลังสำคัญ ช่วยเหลือบิดามารดาค้าขายในเวลาต่อมา

นายกวย คุณผลิน ได้ทำการสมรสกับนางหม่อม และได้ช่วยบิดามารดาค้าขายอยู่สักขวาระหนึ่ง ก็ได้แยกครอบครัวมาดำเนินการค้าขายด้วยตนเอง โดยที่นายกวย คุณผลิน มีความสนใจในเรื่องข้าวอยู่มาก จึงได้รวบรวมเงินทองที่เก็บเล็กผสมน้อยมาได้ ไปซื้อเรือบรรทุกข้าวลำหนึ่งค้าขายขนล่องอยู่ทางคลองสกลนคร ปทุมธานี นับว่าเป็นโชคของนาย กวย คุณผลิน ที่กิจการค้าขายได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ นายกวย คุณผลิน ก็ได้ขยายกิจการค้าข้าวให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จนกระทั่งได้จัดตั้งโรงสีข้าวของตนเอง และได้ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ชื่อโรงสีนั้นว่า โรงสีสหะเจริญ การค้าข้าวของนายกวย คุณผลิน ได้ประสบความสำเร็วมามากขึ้น จึงได้ขยายกิจการโดยจัดตั้งโรงสีเพิ่มขึ้นอีก ๓ โรง ที่จังหวัดนครปฐม ให้ชื่อว่า โรงสีรวมเจริญ นายกวย คุณผลิน ได้ขนล่องควบคุมกิจการค้า ทั้งสองแห่งมาจนจบอายุชัย ด้วยกิจการค้าของท่านนี้ ได้ทำให้เป็นที่รู้จักในหมู่บรรดาพ่อค้าข้าวและประชาชน ทั้งสองจังหวัดเป็นอย่างดี

นายกวย คุณผลิน มีบุตรด้วยกัน ๓ คน คือ

๑. นายคุณ คุณผลิน

๒. นายเกษม คุณผลิน (ถึงแก่กรรม)

๓. นายสำอางค์ คุณผลิน

นายกวย คุณผลิน มั่นสยชอบการค้าอยู่แล้ว จึงได้อบรมสั่งสอน ลูกทั้ง ๓ คนให้รู้จักค้าขายเหมือนกับตน โดยถ่ายทอดความรู้ความ ชำนาญให้กับบุตรอย่างเต็มที่ จนกระทั่งบุตรทั้งสามมกกิจการค้าของตน เองเป็นบึกแผ่นแน่นหนา เป็นที่รู้จักในหมู่พ่อค้าคหบดี ทั้งในและนอก ประเทศโดยทั่วไป เช่น นายคุณ คุณผลิน บุตรคนโต ได้เป็นกรรมการ ผู้จัดการ ธนาคารไทยพัฒนา เป็นรองประธานกรรมการสมาคมพ่อค้าไทย เป็นรองประธานกรรมการสมาคมพาณิชย์เงินแห่งประเทศไทย และเป็น ประธานกรรมการ เป็นกรรมการ ของบริษัทมชอเดียงอกหลายบริษัท ส่วนนายเกษม คุณผลิน บุตรคนที่สองนั้นเลิกได้มกกิจการค้าเช่นเดียวกับ กัน ได้เป็นกรรมการผู้จัดการ บริษัทกรุงเทพฯ เศรษฐีพรพรรณ สาขา จังหวัดยะลา จนกระทั่งได้เสียชีวิตไปแล้วเมื่อปี ๒๕๐๘ นายสำอางค์ คุณผลิน บุตรคนที่สามก็ได้ทำการค้าของตนเอง ได้เป็นกรรมการผู้จัดการ บริษัทพัฒนาก่อสร้าง บริษัทเหมืองแร่ปากทรงและบริษัทไพศาลการช่าง ซึ่งทุกคนได้เป็นพ่อค้าสมดังความปรารถนาของนายกวย คุณผลิน

ในบั้นปลายชีวิตของนายกวย คุณผลิน ได้ประกอบคุณงาม ความดีไว้มาก เป็นที่รักใคร่ของญาติพี่น้องและชาวบ้านรอบ ตลาดทองถิ่นนั้น เป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตาในพระพุทธศาสนา ได้บำเพ็ญบุญ กุศลต่าง ๆ สร้างถาวรวัตถุในพระบวรพุทธศาสนา ที่เห็นเป็นประจักษ์ ในขณะนี้ ได้เป็นผู้ริเริ่มการสร้างพระอุโบสถวัดบางบัวทอง ตำบล

บ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อันเป็นที่ฐานที่นายทวย
คุณผลิน ได้มาประกอบอาชีพ จนเป็นหลักแหล่งมั่นคงตราบเท่าทกวนน
ล้วนในด้านสาธารณะอื่น ๆ นายทวย คุณผลิน ก็ได้ช่วยเหลือทาง
ราชการอยู่เสมอมิได้ขาด

ปกติ นายทวย คุณผลิน เป็นผู้สุขภาพอนามัยแข็งแรง
ไม่เคยได้ป่วยเจ็บจนกระทั่งต้องล้มหมอนนอนเสื่อเลย ก่อนที่
นายทวย คุณผลิน จะถึงมรณกรรม นายทวย คุณผลิน ได้ป่วย
มีอาการอ่อนเพลียเพราะชราภาพ บุตรได้ส่งไปเพื่อทำการรักษา
ที่โรงพยาบาล จนกระทั่งถึงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๐๕ วิญญาณ
ของนายทวย คุณผลิน ก็จากไปด้วยอาการสงบท่ามกลางความ
อาลัยของบุตร บรรดาญาติมิตรและนายแพทย์ที่กำลังเฝ้าพยาบาล
อยู่นั้น สิริชนมายุได้ ๓๓ ปีเศษ

๒๓ ธันวาคม ๒๕๐๕

คำไว้อาลัย

พลเอก ประภาส จารุเสถียร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

นรชาติทวางวาย

มลายส์นทงอนทริย

สถิตยทวแตชวัต

ประคัษไว้ในโลกา

เมื่อกตวาชวตของมนุษย์ยอมตองตบสูญ ในที่สุดไม่มีผู้ใดจะ
หลีกเลยงไปได้ แต่วาชณะทงมชวตอยู่ในโลกผู้ใดได้ประกอบกรรมดี
ไว้บ้างกรรมนั้นจะเป็นอนุสรณ์ไม่มีวันดับสูญ

นายทวย คุณผลิน เป็นบุคคลตัวอย่างของชาวจีนในประเทศไทย
ผู้ทงซงได้สร้างตนขึ้นมาด้วยวิริยะ อุตสาหะ และสติปัญญาความ
สามารถจนกระทั่งมีฐานะมั่งคั่งด้วยโภคทรัพย์ เป็นผู้มอธยาศยอนตงาม
ไม่ถือตัว และทงมเมตตาคจิต ประกอบกรรมยกใจเพอการกคดสาธารณะ
ประโยชน์อยู่มิได้ว่างเว้น จึงเป็นทรักใคร่นับถอแก่ผู้คบหา โดยทงกัน
ฉะนนั้นการจากไปโดยไม่มีวันกลับของนายทวย คุณผลิน จึงเป็นที่บังเกิด
ความเศร้าสลดใจและชาดยรักแก่บรรดาญาติมิตรเป็นอย่างยง

ชอกศลดมลบุญอันเกิดแต่การประกอบกรรมดีระหว่างที่ นายทวย
คุณผลิน ยังมีชวตอยู่นั้น จึงคดบันดาลให้นายทวย คุณผลิน ผู้ล่วงลับ
ไปแล้วได้ประสพความสุขและความสงบอันควรแก่คตวิสัยในสัมปราชภพ
นนเทอญ.

พล.อ.

คำไว้อาลัย

นายทวย คุณผลิน คหบดีตำบลบ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด
 สุพรรณบุรี เมื่อยังมีชีวิตอยู่ เป็นผู้มีความเลื่อมใสศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนา
 ชวนชวายเป็นการบุญกุศลอยู่เป็นนิจ โดยปกติได้มุ่งมั่นทุนบำรุงวัดรางบัวทอง ตำบล
 บ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่เป็นประจำ และเพาะอย่างยิ่ง ได้ก่อสร้าง
 ปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุไว้หลายอย่าง เช่นริเริ่มก่อสร้าง โอสถ สร้างกำแพง ไชยสถ
 สร้างหอระฆัง ซ่อมแซมกุฏิและศาลา เป็นต้น ทำให้วัดรางบัวทองเจริญมั่นคง เป็นที่
 เจริญปลาทะศรัทธาในบวรพระพุทธศาสนาของชาวตำบลบ้านกุ่มทั่วกัน นับว่านายทวย
 คุณผลิน ได้ประกอบคุณงามความดีไว้เป็นอนุสรณ์อย่างน่าสรรเสริญ เมื่อมาล่วงลับไป
 ซ่อมทำให้เป็นที่เสียดายอาลัยของบรรดาญาติมิตรสหายทั้งหลาย ขอให้บุญกุศลที่ได้
 บำเพ็ญไว้แล้วและกุศลผลบุญที่บุตรหลานบำเพ็ญอุทิศให้ จงส่งให้ดวงวิญญาณของนาย
 ทวย คุณผลิน เข้าถึงสุคติภพ ได้ประสบแต่ความสุขสันต์อยู่ช่วนิรันดร.

พล.ต.อ.
 (ประเสารัฐ รุจิรวงศ์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยและ
 อธิบดีกรมตำรวจ

ต้นราคม 2509

คำไว้อาลัย

ของ

พลเอก จิตติ นาวีเสถียร

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร

นายกวย คุณผลิน เป็นคนขบถที่ดิพยายามก่อร่างสร้างตนด้วยความขยันหมั่นเพียรจนมีหลักฐานเป็นบันทึกแผนเป็นหลักฐานและเคารพนับถือของบุคคลทั่วไปในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี นายกวย คุณผลิน นับได้ว่าเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยศรัทธา ได้บริจาคทรัพย์รวมการบุญกุศลต่าง ๆ เสมอมาได้ชาติ ศรัทธาปลาทะในพระพุทธศาสนาของ นายกวย คุณผลิน ที่พอจะหยิบยกมากล่าวในทันทีคือ ได้เป็นหัวแรงสำคัญในการบอกบุญผู้มีจิตศรัทธาให้ร่วมกันบริจาคทรัพย์สร้าง โบสถ์ วัดรางบัวทอง ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จนแล้วเสร็จ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวแล้ว นายกวย คุณผลิน ยังได้บริจาคทรัพย์รวมสร้างและบูรณะวัดต่าง ๆ อีกหลายแห่ง ประกอบกับเป็นผู้มีใจเชื้อเพื่อเสนอแผนแก่ญาติมิตรสหายและบุคคลทั่วไป เมื่อมาถึงแก่กรรมลงย่อมจะมีผู้เสียใจและอาลัยถึงมิใช่น้อย

ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นผู้สนิทสนมกับ นายคุณ คุณผลิน บุตรของ ผู้ถึงแก่กรรม เมื่อได้ทราบข่าวการถึงแก่กรรมของนายกวย คุณผลิน ก็พลอยมีความเสียใจและอาลัยถึงเป็นอันมาก

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และอำนาจแห่งคุณงามความ
ดี และบุญกุศลทั้งหลายที่ได้บำเพ็ญ จึงเป็นพลวบัจจยให้ดวงวิญญาณ
ของนาย กวย คุณผลิน ได้ประสบบิสุทธิวิบุลยคุณ และความสุข
ในสัมปรายภพตลอดไป เทอญ.

ว. ธรรมสาร

กระทรวงเกษตร

๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๘

คำไว้อาลัย

ของ

พลเอกกฤษณ์ สีวะรา

รองผู้บัญชาการทหารบก

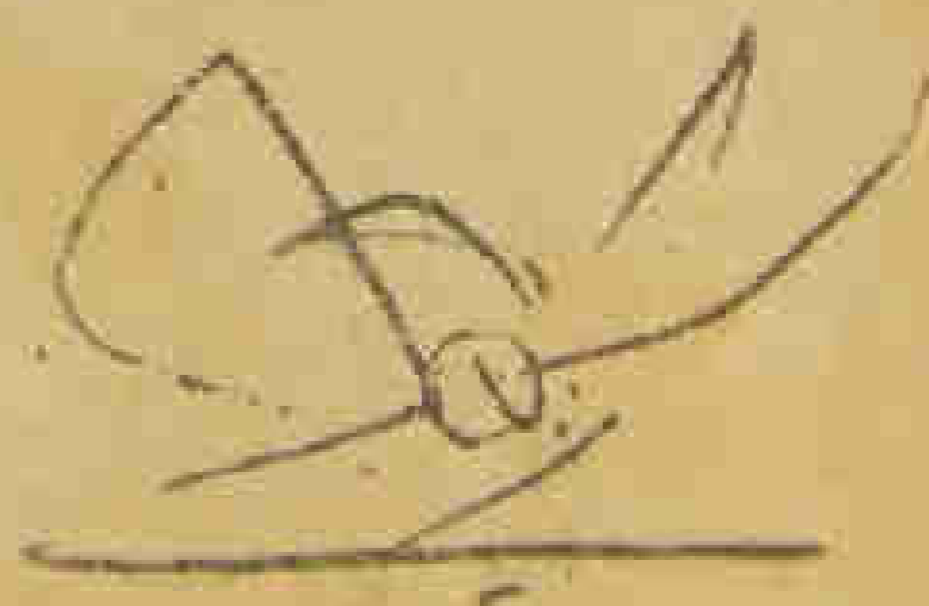
ข้าพเจ้าได้รู้จักมกคณกับคุณคุณ คุณผลิน และครอบครัวเป็นอย่างดี เมื่อทราบว่าคุณกวย คุณผลิน บิดาทองจากบุตรหลานญาติพี่น้อง และมิตรสหายไปสู่ปรภพ ข้าพเจ้ารู้สึกสลดใจและเสียใจด้วยเป็นอย่างยิ่ง คุณกวย คุณผลิน นับได้ว่าเป็นบิดาทดเป็นตัวอย่างได้ผู้หนึ่ง โดยได้อบรมสั่งสอนบุตรหลานให้ตั้งตนอยู่ในความดี ให้รู้จักทำความดี และให้รู้จักรักษาความดีไว้ ได้ชื่อว่าเป็นผู้บุญมากผู้หนึ่ง เพราะบุตรหลานของคุณกวย คุณผลิน ทุกคนได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในชีวิตเป็นอย่างดี สามารถดำรงวงศ์ตระกูลให้ตั้งมั่นและมีชื่อเสียงอยู่ได้ตลอดไป เหมือนดังพุทธภาษิตว่า

รูป ชีริติ มอจัน นามโคตตํ น ชีริติ
ร่างกายของสรรพสัตว์ย่อมเสื่อมโทรมและดับสูญไป
แต่ชื่อเสียงวงศ์ตระกูลหาเสื่อมไปไม่

ขออำนาจกุศลทักษิณานุปทานที่บุตรหลานและญาติมิตรร่วมกันบำเพ็ญอุทิศแก่ผู้วายชนม์ จงเป็นปัจจัยอำนวยการให้ดวงวิญญาณของคุณกวย คุณผลิน ได้ประสบสุขารมณ์ในสุขคติภพทุกประการ.

สวนพุดตาน

๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๙

แป้นพิมพ์

จาเต็ม เตเตยคองเขยน พระเจ้า ชองไทโจวฮ่องเต้ไดชน เสวยราช
สมบัติในเมืองเบียนเหลียง สบกษัตริย์ ต่อจาก พระเจ้าจวราชของมาแล้ว
ยกเชิญภายในประเทศก็เป็นอันสงบลงด้วยพระบารมี เวนแต่เลากนเจ้า
เมืองบักหนนยงคองแข็งเมืองอยู่ โดยถือตัวว่าเป็นเชอพระวงศ์ของเลาต
เขยนพระเจ้าเคยนอว เมอพระเจ้าเคยนอวเสด็จสวรรคตแล้วราชสมบัติ
ได้กับผู้นองไม่ยอมชนกับเมืองหลวงแต่นมา พระเจ้าชองไทโจว
ฮ่องเต้เสด็จยกกองทัพไปปราบปรามเมืองบักหนน เอยเลงกิงเจ้าเมือง
ชวอวยกกองทัพมาช่วยชางเลากน แล้วการสงครามก็สงบกันไปคราว
หนึ่ง พอดีพระเจ้าชองไทโจวเสด็จสวรรคตลง อยู่ในราชสมบัติได้
สิบเอ็ดปี เตยคองหงพระอนุชาได้เสวยราชสมบัติ ทรงพระนามว่าพระเจ้า
ชองไทโจวฮ่องเต้ จึงเสด็จยกกองทัพหลวงไปตีเมืองบักหนนออก ครองน
เกลยกล้อมเอยเลงกิงกับบุตรชายเจ็ดคนไว้ได้ เมอเสร็จศึกเมืองบักหนนก็
ยกทัพไปปราบเมืองไซเหลียวต่อไป เมอพระเจ้าชองไทโจวฮ่องเต้ถูกกล้อม
อยู่ในระหวังก กเอยเลงกิงกับบุตรกชวยกันแก้ไขเอาพระเจ้าชองไทโจว
ฮ่องเต้ออกมาได้ แต่ตองต่อสู้กับชาตักจันเอยเขยนเผง เอยเขยนเตง
เอยเขยนฮยตายในทรบ แลเอยเขยนเตกหนีไปบวชจึงรอดจากเงอมมอ
ชาตัก ส่วนเอยเขยนหลงนถูกพวกชวงจับเอาไป เหลือแต่ตัวเอยเลง
กิงกับเอยเขยนชอเอยเขยนเจียวบุตรสองคนรอดกลับมาได้ พระเจ้า
ชองไทโจวฮ่องเต้จึงโปรดให้สร้างบ้าน เทียนไปเหลากับบ้านบุเหนงฮัพระ
ราชทานเอยเลงกิงเป็นเกยรตยศ ภายหลังเอยเลงกิงกับเอยเขยนชอถูก

พวยนทมนางนางกนกนางเสย คงเหลือแต่เฮยเฮยนเจยวคยเฮย
 ลักไซคนเคยว พระเจ้าชองไทจงชองเตยอยู่ในราชสมบัติโดยลบสของบัก
 เสด็จสวรรคต รัชชองพระราชโอรสชนเสวยราชสมบัติทรงพระนามว่า
 พระเจ้าชองจุนจงชองเต นับตามลำดับเป็นกษัตริย์องค์ที่สามในแผ่นดิน
 ชอง ทรงตั้งนางเลาซชนเป็นสองเฮา และโปรดให้เฮยลักไซเป็นแม่ทัพ
 ไปปราบปรามเมืองไซเหลยวแลเมืองไซชานได้มาเป็นเมืองชน ตั้งแต่
 แนนบ้านเมืองกราบคานสนเสยนคัทรูแผ่นดิน บรรดาขุนนางผู้ใหญ่ใน
 เมืองหลวงกลัวนเป็นคนตงฉิน ฝ่ายพลเรือนมีโจวจุ่นเป็นใหญ่ ฝ่าย
 ทหารเฮยจงเปาบุตรเฮยลักไซ ได้บังคับบัญชาการงานทั้งปวงโดยดีท้อชาติ
 ล้วนเชงอวอองนนเลากเป็นเจ้าผู้ใหญ่ พระเจ้าชองจุนจงชองเตกับ
 ขุนนางแลราษฎรทั้งปวงต่างมีความเคารพนบตอทวกัน เชงอวอองนคย
 ไปยชองพระราชบุตรชองพระเจ้าชองไทโจวจองเต แต่ไม่ยอมรับราช
 สมบัติ พระเจ้าชองไทจงชองเตจึงพระราชทานกระบองทองอาญาสทอ
 ไรสำหรับปราบปรามผู้ทุจริต ถึงแม่พระเจ้าแผ่นดินเองถ้าทำผิดก็ให้ลง
 อาญาได้ ไปยชองทรงทำการตั้งโกลวณแต่ยุดอรรम्मได้เห็นแก่หน้า
 บุคคล ราชการในเมืองหลวงทวทงพระราชอาณาเขตจึงเป็นทวเรียบรอย
 อาณาประชาราษฎร ไตรบคความรมเยนเป็นสุขมาเป็นเวลาชานาน
 บดินจะ ไตรกลางถึงเมืองตงชาน ทางทิศตะวันออก เมืองหนงเรียก
 ว่าหลวควกก เมืองนเตมทพระเจ้าถงไทจงชองเตเสด็จยกทัพหลวงไป
 ปราบปราม เวลานนชชนกษเป็นแม่ทัพมมมตเข้มแข็ง ไตรบพุงกับ
 ทหารชวณจนกำจัดโก โขบุนแม่ทัพเสยได้ เมืองหลวงควกกจึงชนแก่
 แผ่นดินถงจาเคมแตนนมา แต่เมืองหลวงควกกคยหา โอกาสตงตวเป็น
 ใหญ่อยู่เดิมอมมีไชชาติ พอพระเจ้าชองจุนจงชองเตชนเสวยราชสมบัติ
 ในเมืองเบยนเหลยง ก็พอลเป็นเวลาที่เมืองหลวงควกกกำลังกลาเชง

ประกอบด้วยทแกล้วทหารเป็นอันมาก แม่ทัพใหญ่ชอคกกมเหลงค้อ
ดาวมังกรแดงบนชนพาดลงมาเกิด มกาลงกลาหาญทงมมมอเซมเซม
ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือน นอกนนยงมทหารเอกอกสนายลวงนแต่ชานาญ
เพลงฮาวัธ สัตบัตเองเจ้าเมืองหลวงควกกกจมความกาเรบตงเซมเมือง
ชน หมายใจจะตเอาแผ่นดินไตของอญเสมอ แต่ยงมความเกรงกลัว
ทหารเอกพวกแะเอยอญจิงไม่อาจยกกองทัพลวงนแตเข้ามา วันหนึ่ง
สัตบัตเองออกวาราชการ ชนนางผู้ใหญ่น้อยเฝ้าอยู่พร้อมกันทงฝ่ายบน
และฝ่ายบ สัตบัตเองจิงว่าแก่ชนนางทงปวงว่า แผ่นดินไตของเวลา
อนกาลงลงแลแล้ว เขยล็กไซกตงแกคความตาย ในเมืองหลวงนายทหาร
ทมมมอกเบาบางลงเกือบหมดสน พวกแะเอยเหลือแต่เอยจิงเปาทนบว่า
มมมมอญคนเตยวก็ไปรักษาตานชากวน อีกประการหนึ่งแผ่นดินไตของ
ไม่มีศกสงครามปละปลอยฮาวัธมานานแลแล้ว พวกทหารก็ไม่ได้ศกชอม
เพลงฮาวัธไหนเลยจะพรอมเพรียงกัน เมอมโอกาสตเชนนเราคตว่าจะ
ยกกองทัพใหญ่ไปตเอาแผ่นดินไตของไวเป็นของเรา ทานทงปวงจะเห็น
ประการไต สัตบัตเองตรัสชาตคาลงสาครุหนึ่ง ปาหลเงยชนนางผู้ใหญ่
ฝ่ายบนตำแหน่งใจเศยงจิงทลว่า การเรองนขอไตของจิงตรกตรองตให้
ก่อน เพราะข้าพเจ้าเห็นว่าจะทำให้สำเร็จจิงนั้นยังไม่ได้ สัตบัตเอง
จิงตรัสว่าท่านเห็นอย่างไรจิงพูดไปเกิด ปาหลเงยทลตอบว่า ชงไตของ
กล่าจว่า ทหารเอกใน แผ่นดินของ ทมตสนไป นน ข้าพเจ้ายังไม่เห็น ด้วย
เมื่อเต็ม นางเซยวไทเฮาเจ้าเมืองไซเหลยว กำเวบใจยกกองทัพ ลวงนแต
เข้าไปหมายตเอาแผ่นดินของ พระเจ้าชองไทจิงชองเตยกทัพหลวงไป
ปราบปรามกพายแพไป ภายหลังพยายามตงกระบวนคายเทยนมงตชน
กฏทหารแผ่นดินของทาลายเศยสน ตอมาเมืองไซเหลยวก็ตของเศยแก่
แผ่นดินของ และนางเซยวไทเฮากชาตวตาย ครนเมอเศยล็กไตชาย

แล้วเมืองไชยวงกลบกาเวบชนอก ครองนฤกเขยงจงเป่าพร้อมกับพวก
 หลึงหมายภรรยา นายทหาร พวกแซ่เขย ดิบสองคน ยกทัพไปปราบปราม
 เวลาหนทหารเอกทหารรองของเมืองไชยวงมมากมายราวกับเมดฝน ถึง
 ภาระนยงตองตายด้วยฝีมือพวกแซ่เขยทั้งสิ้น เมื่อเมืองไชยวงหมด
 กาลงลงกตองยอมชนแกแผ่นดินของ ข้าพเจ้าเห็นว่าชะตาแผ่นดินของยัง
 กลาแข็งอยู่ อนึ่งเวลาเขยจงเป่ายกควบคุมทหารอยู่หลายตำบลนั้น ไหน
 เลยจะไม่ผูกข้อมกันไว้บ้าง ขอไตของจงใคร่ควรบุญใดเกิด สุตบิตเอง
 ยังไม่ทันตรัสประการใด ปาหลเงยก็หลุดไปอีกว่า ประการหนึ่งเล่า
 การทเวตงตวชนเบนออง มีอาณาเขตเป็นเอกราชอยู่ทางฝ่ายตะวันออก
 หัวเมืองใหญ่น้อยทั้งปวงไม่กล้าดูแคลนเมืองเรา มีหน้าชายังไม่ตองส่ง
 เครื่องราชบรรณาการไป ถวาย พระเจ้าแผ่นดินของ เทานกนขวาม
 เกียรติยศยิ่งใหญ่อยู่แล้ว ซึ่งจะคิดความให้มากมายไปก็ดูกระไรอยู่ ขอ
 ไตของจงโปรดดำริดูตามถ้อยคำข้าพเจ้ากราบทูลนเถิด ขณะนั้นชน
 นางฝ่ายบุคนหนึ่งทูลว่า ไตของอย่าฟังคำปาหลเงยเลย อันความเห็น
 อย่างนั้นหาใช่ผู้มีสติปัญญาแท้ไม่ สุตบิตเองเหลยวไปดู ครั้นเห็นคกกม
 เหลงกตพระทयरบสงถามว่าท่านเห็นอย่างไร คกกมเหลงทูลว่า ปาหล
 เงยเป็นชนนางฝ่ายบุนรู้จัก แตรักษาตัว ทหาร ลูกซึ่งถงการ รบทัพจับศึกไม่
 อดครงกอนกับเดยวณมตกันไกลน้ก ด้วยในครงกอนนั้นพระเจ้าชองไทจง
 ส้องเตเต็ดจยกทัพหลวงไปปราบปรามหัวเมืองฝ่ายเหนือ และ ฝ่าย ไตด้วย
 พระองค์เอง ทงในเวลาอนมเขยลักไซเป็นแม่ทัพใหญ่ คนทงหลายจึง
 พากันเซตขามยงน้ก มาบदनพระเจ้าชองไทจงส้องเตเสนบุญแล้ว เขย
 ลักไซหรือกตวามานาน พระเจ้าชองจุนจงส้องเตเฟงไตครองราชสมบัติ
 บ้านเมืองปราศจากศึกสงคราม ทหารไม่เคยจับอาวุธมาชานาน ผู้คน
 มีมือในแผ่นดินของกเดอมทวามลงทุกท คงเหลอเขยจงเป่ารักษาด่าน

ข้ากวนอวยแต่เพียงผู้เดียว หากขอเสวยจะโด่งดังกเป็นแต่ชาวเลาชอกกัน
อนมมอจริงนนักคงแต่พอประมาณดอก สุตบึงเองได้ฟังคำคกกมเหลง
ชแจงสมกับความมั่งหมายก็ชอบพระทัยยงนถ จึงตรัสว่าความเห็นของ
ท่านตองกนกับความคิดเราทุกประการ เราตั้งใจจะให้ท่านยกกองทัพไป
เรวจนนท่านจะเห็นเป็นอย่างไร คกกมเหลงทลตอบว่า การที่จะยกทัพ
ไปเหยียบแผ่นดินของนนไม่ยาก แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าควรยว ไทกองทัพ
แผ่นดินของยกมาประทัดแดนเวากอนจะตกว่า เราจะได้อางชนเป็นขอ
จวาทแลวยกกองทัพใหญ่ตบกรุกเข้าไปจนถึงเมืองเบียนเหลยง ซึ่งได้
อองคตจะเอาแผ่นดินของในครงนเป็นการสมควรนถ ข้าพเจ้าจะขออาสา
ทำกาารให้สำเร็จทุกอย่างตามความประสงค์ สุตบิตเองได้ฟังดงนนักม
ความยมนต ตรัสถามว่าท่านมอบายอย่างไรจึงจะล่อให้กองทัพแผ่นดิน
ของยกมาตเมืองเรว คกกมเหลงทลตอบว่า ในชนตนนขอได้อองได้โปรด
ให้ ชนนางถอ หนึ่งสอไปยวให้พระเจ้า ชองจนวนจยอองเต บนตาล โทสะเดย
กอน แลวกองทัพแผ่นดินของจะตองยกมาเป็นมนตง เราคตทำคกคย
กบบานเพอหกกาลงแผ่นดินของเสยในชนตนเรนนแลว ตอไปกาารข้าง
หนากจะเบาแรงทแกลวทหาาร ไทนเลยราชสมบัตในเมืองเบียนเหลยง
จะพนมมอได้อองไปได้ สุตบิตเองได้ฟังตพระทัยนถ ตรัสชมเชยความคิด
ของคกกมเหลงเป็นอนมาก จึงให้เจ้าพนกงานแตงหนงสอชบบหนง
เสจรแลวมรบสงให้หาตวเอยวชนเรามาเฝ้า มอบหนงสอให้แกเอยวชน
นำไปถวายพระเจ้าแผ่นดินของ ไทยเรว เอยวชนมรบสงถวายคานบลา
แลวกชนมาชอกจากเมืองหลวงคกคตรงไปขงเมืองเบียนเหลยง แลว
สุตบิตเองจึงมอบทหารให้แกคกกมเหลงสลบหมน นายทหารเอกทหาาร
รองรอยหนง พรอมควยกกระบกับธงอาญาสทอ ให้คกกมเหลงเป็นผู้
จตกาารนถชอมให้มคความชำนาญในการรบพุง คกกมเหลงกจตกาารตาม

รับสั่ง จดนายทหารเอกทั้งสิบกับนายทหารรองเข้าประจำตามหน้าท นาย
 ทหารเอก ทั้งสิบ คนทหนึ่ง ชื่อ โอล้วน เหลืองศรีชะ โต เท่าบาตร สองตาแดง
 เหมือนแดงไฟ รูปร่างใหญ่โตถอง้าวเป็นอาวุธ คนทสองชื่อลบเทียน
 เส้าหน้าแดงตงทาทาตเสียงเหมือนระฆัง ลักษณะร้ายถอกกระบองเหล็ก
 เป็นอาวุธ คนทสามชื่อเซเฮงฆ่าหน้าตาเหมือนหมก มีกำลังแข็งแรง
 อาจยกชองหนักโตถองพนชง ถือชวานใหญ่เป็นอาวุธ คนทสี่ชอชกบาย
 เหลือง รูปร่างสูงใหญ่จุมกโตงตากลมถือตามง่ามเป็นอาวุธ ชุตบัดเอง
 ออกมาตรวจตราขงสนามฝึกหัดเสมอทุกวันมิได้ขาด

ฝ่ายเฮยวชุนเดินทางมาเกือบจะใกล้ถึงด่านชากวน ก็คิดเกรงเฮย
 จงเป่า พลังนึกแต่ในใจว่า หนังสือของเจ้านายเราฉบับนี้คงเกี่ยวชอง
 ศวยราชการสำคัญ ครนเราจะตรงเข้าหาเฮยจงเป่าก็จะถูกกักตัวไว้ได้ชวง
 เรืองราวอกมากมาย เพราะเราหาได้ถอหนังสือมาตามธรรมเนียมเป็นทุก
 ไม่ เฮยวชุนคิดเห็นตงนนั้นแล้ว ก็ปลอชมตวงเป็นชาวเมืองเล็ดล่อตขามด่าน
 ปนไปกับพวกราษฎรจนถถึงเมืองหลวงมิได้มีผู้ใดลวงรู้ ครนถถึงเจงเขาหา
 ชุนนางตำแหน่งองหมงไหงาเผ่า รุงชุนเข้าพระเจาชองเจงจฮองเตเจดจ
 ออกประทับพระทงกมลจวนเตย ชุนนางผู้ใหญ่ผู้นอยเผ่าชยพร้อมกัน
 เป็นลำดับ ชุนนางตำแหน่งองหมงจกราบทูลว่า บदनมผู้ถอหนังสือ
 ชองเจงเมืองหลวงจวกกมาจะขอเข้าเผ่า พระเจาชองเจงจฮองเตเจงม
 รับสั่งไหงาเฮยวชุนเข้าไป เฮยวชุนถวายคานับแล้วส่งหนังสือให้เจ้า
 พนกงานนำชุนถวาย พระเจาชองเจงจฮองเตจรับมาทอตพระเนตรม
 ความว่า เจ้าแผ่นดินหลวงจวกกแจ้งมายงเจ้าแผ่นดินชองไตทราบ ด้วย
 ตงแต่ท่านไตเป็นเจ้าแผ่นดินชองมา เราไม่เห็นวาท่านได้ทำประ โยชน์
 อะไรให้แก่แผ่นดินชองเลย มีแต่ลมหลงไปด้วยอิสรรมิได้เอาใจใส่ใน
 การบ้านเมือง ทงอายุท่านกยงเขาวหาสมควรถจะปกครองอาณาประชา

ราชกุมารีไม่ ยิงท่านเป็นคนมีฝีมือได้ประพาศตนตามคลองธรรมเช่น
 ด้วยแล้ว เราเห็นว่าไมช้าแผ่นดินของก็จะถึงแก่ความพินาศดับหายไป
 อนุราชสมบัติของแผ่นดินของยอมสมควรแก่ผู้ที่มีบุญวาสนา เช่นพระเจ้า
 ของไทโจวฮองเตกับพระเจ้าของไทจงฮองเตนั้น พระองค์มีบุญญาธิการ
 มาก จึงได้ครอบครองบ้านเมืองให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข ครั้นท่านเป็น
 ของจุนจงชนกกลับทำให้ราชการบ้านเมืองพินเพื่อนไป เราคิดสังสารแก่
 อาณาประชาราษฎร์ยงนัก ตัวเราเวลานั้นขนนางฝ่ายบนฝ่ายปลงนแต่มี
 สติปัญญาสามารถสมควรที่เราจะได้เป็นกษัตริย์ปกครองแผ่นดินของ ถ้า
 เรายกกองทัพมาหยบเอาแผ่นดินของเมื่อใดก็จะได้เมื่อนั้น แต่ยังไม่คิด
 เห็นคุณท่านอยู่ จึงมีหนังสือมาแจ้งให้ท่านทราบว่าจักรพรรดิประมาณต้นแล้ว
 จึงยกแผ่นดินของให้แก่เราเสีย โดยดี เราจะขบเลี้ยงแต่งตั้งให้ท่านเป็น
 ตำแหน่งอนเเกาะฮองไต่รับความสุชต่อไป ถ้าบังอาจขัดขืนถือถือสูงมานะ
 อยู่แล้ว เราจะยกกองทัพมาปราบปรามฆ่าฟันเสียจนกระทั่งแตกท้าว
 มีให้เหลือรอดอยู่ พระเจ้าของจุนจงฮองเตทอดพระเนตรตลอดแล้วก็ทรง
 พิโรธเป็นกำลัง รบส่งให้เอาตัวผู้ถือหนังสือไปฆ่าเสีย ขุนนางทั้งปวง
 ต่างตกตะลึงด้วยไม่ทราบเหตุผลประการใด ขณะนั้นเส่งตนขุนนางผู้ใหญ่
 จึงกราบทูลทูลทูลว่า ะรอยเจ้าเมืองหลวงคงจะมิหนังสือมาดูหมิ่นพระองค์
 เป็นแท้ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าควรไว้อภัยผู้ถือหนังสือไว้ก่อน พระเจ้าของ
 จุนจงฮองเตจึงตรัสว่า ข้าพเจ้าคิดเองกำเริบใจถึงกับจะให้เรายกแผ่นดิน
 ของให้แก่แก่นั้น แล้วมันจะให้เราเป็นของ ซึ่งมันบังอาจดูหมิ่นเราถึงเพียง
 นั้น โทษมันควรถึงตายทั้งปวงนายอยู่แล้ว เสงตนจึงกราบทูลว่า ผู้คิด
 เองมีใจกำเริบบังอาจมีหนังสือมาจากราชอาณาเขตสามทาง แก่พระองค์
 นับว่าความผิดมากอยู่ แต่จะให้ฆ่าผู้ถือหนังสือเสียเช่นนี้ไม่ตองด้วย
 ขนบธรรมเนียม ตั้งแต่ครั้งโบราณมาถึงบ้านเมืองจะเป็นชาติกษัตริย์ยอม

ไม่ทำอันตรายแก่ผู้ถือหนังสือ การทรงนหากษัตริย์เองมีใจกำเริบก็ทรง
 ตนไปตามประสาคนมัวเมา แท้จริงจะมีบุญญาธิการเสมอด้วยพระองค์
 ก็หาไม่ ข้าพเจ้าเห็นว่าควรดโทษผู้ถือหนังสือปล่อยให้กลับไปแจ้งความ
 แก่นายของมัน ภายหลังจึงค่อยยกกองทัพไปปราบปรามเสียให้ราบคาบ
 พระเจ้าของจีนจึงส่งเตโชตรงฟังก์เห็นชอบ ยกพระหัตถ์หน้าเหยงชุน
 แล้วยกสั่งว่า นายของมึงพุดจาโอหังเกินตัวนัก และโทษของมึงหนัก
 ถึงตาย แต่เห็นว่าจะไม่ไปบอกความแก่นายของมึงจึงยกโทษ
 ตายให้ ตรัสแล้วยกสั่งให้บุตรตบโหเหยงชุนเสียทั้งสองข้าง บุตรถวาย
 คำนับรับสั่งแล้วกวตรวงเขาตบโหเหยงชุนต่อหน้าพระที่นั่งในทันใดนั้น
 เหยงชุนได้รบความเจ็บปวดเป็นอันมาก พระเจ้าของจีนจึงส่งเตโช
 สั่งแกเหยงชุนต่อไปว่า กูปล่อยให้มึงไปทรงนจึงไปบอกกับอำมาตย์
 เองนายมึงว่ากูจะยกกองทัพไปฆ่าเสียให้สิ้นทั้งเมือง เหยงชุนถวายคำนับ
 สองมือประคองศีรษะออกจากที่เฝ้ารบชนมาเดินทางกลับไปโดยเร็ว พระ
 เจ้าของจีนจึงส่งเตโชตรงฟังก์เห็นชอบ จึงตรัสถามขุนนางทั้งปวง
 ว่าจะเห็นเป็นประการใดบ้าง โขวจุณขุนนางผู้ใหญ่จึงกราบทูลว่า เจ้า
 เมืองหลวงควรยกกองทัพออกดูหมิ่นพระองค์มีความผิดใหญ่หลวงนัก ขอพระ
 องค์ได้โปรด ให้นายทหารเอก ยกกองทัพไปปราบปราม ให้เขตหลาบ เสีย
 บ้าง พระเจ้าของจีนจึงส่งเตโชตรัสว่านายทหารเอกของเรากรมแต่พวก
 แขนงเหยงชุนนพทนบวามผสมเข้มแข็ง เวลานี้คงเหลือแต่เพียงเป่าซัง
 รักษาด่านซากวนอยู่คนเดียว เมื่อครั้งไปแจ้งไซ้ก็ได้เชิญเป่าซังเป็นแม่ทัพ
 คราวนี้คงให้ไปอีกจึงจะได้ ขณะนั้นแต่ขุนนางผู้ใหญ่บุตรแต่อื่น
 เป็นทายนายองจึงกราบทูลว่า ซึ่งจะให้เชิญเป่าซังเป็นแม่ทัพไปปราบ
 เมืองหลวงควรยกทรงนข้าพเจ้ายังไม่เห็นด้วย เพราะหน้าที่ของเหยงชุน
 ทางด่านซากวนนั้นสำคัญอยู่ ถ้าเหยงชุนทางด่านซากวนเสียแล้วพลาค

พลงอย่างไรไป อันตรายก็จะมาถึงเมืองหลวงเป็นมั่นคง ไปยอของจึงทูล
 ถวายอนาของเห็นตงนนควรแล้ว เพราะตามซากวนเป็นตามสาครุตของ
 ระวังจงหนัก การไปปราบเมืองหลวงควกกรงนซาพเจ้าเห็นว่าไม่จำเป็น
 ต้องให้เอียงงเป่าไปก็ได้ เพราะขุนนางนายทหารอน ๆ ทมฝีมือพอจะไป
 แทนเอียงงเป่าได้กยงมออยู่ พระเจ้าของจนจงฮองเตได้ทรงฟังตงนนัก
 ใครครวญอยู่ในพระทัยว่า บรรดาขุนนางผู้ใหญ่ทมฝีมือเข้มแข็งกม
 เียงงอนของคอกอเอียนเฮียนบุตรอเอียนจน ตงเพงฮองคอกเขาเอียงบตร
 เข่าบ่น ยงเพงฮองคอกอหลมบตรกอสวยเตก เหล่านลวงนเคยมขอเสียง
 มาแล้วทกคน จ่าจะให้เป็นแม่ทัพคุมทหารออกไปจึงจะควร ทรงดำริ
 ตงนแล้วจึงมรับสั่งแกกอกหลมว่า เราจะมอบฮานญาสทธิไททานเป็นแม่ทัพ
 คุมทหารออกไปปราบปรามเมืองหลวงควกก เมื่อได้ชัยชนะกลับมาแล้ว
 เราจะปูนบำเหน็จรางวัลให้สมแก่ความชอบ ขณะนั้นเห็นตงนกราบทูลชน
 ว่า ชงเมืองหลวงควกกกำเรบใจชนทงนคองจะมีคนคอกยงพุดจาองฮาง
 หนัก การที่จะยกกองทัพไปปราบปรามควรต้องเลือกคตมมมอกลาหาญ
 ไปด้วยจึงจะได้ ซาพเจ้าขอแนะนำให้ใช้นายทหารสกกคนทงนแซเตกขอ
 หงวนเป็นขุนนางตำแหน่งตงนเตยเจียงกน มูนแมจะเป็นขุนนางมูนชยกม
 สดบญญาประกอบตงนด้วยมมอกลาหาญซาพเจ้าเคยรู้จักอยู่ กบยงมคנד
 อิกสองคน ๆ ทงนขอเอียงแซเป็นขุนนางตำแหน่งจงเปียง และฮวมตงเอียงม
 เป็นขุนนางตำแหน่งทงน มูนมสดบญญาสามารถควรเป็นทปรักษาได้
 ถาคนทงสามนไปในราชการทพตงนแล้ว ซาพเจ้าเห็นว่าคองจะเอาชยชนะ
 ได้โดยง่าย พระเจ้าของจนจงฮองเตได้ทรงพกตพระทัย จึงรับสั่งให้
 ถาคนทงสามนเข้ามาเฝ้า ตรสวาทตงนเมืองหลวงควกกบงฮางมทงนสอมา
 คุกมมมเรา เราตงใจจะปราบปรามเสียให้ราบคาบ จึงให้กอกหลิมเป็น
 แม่ทัพไปพร้อมกบถานทงสามนด้วย แล้วทรงตงให้เตกหงวนเป็นแม่ทัพ

ของ เขียวแจเป็นแม่พหนา ฮวมตงเขียมเป็นทปรักษา คนทงตาม
 ถวายคานบรบริบสงแลวถอยออกไปยืนอยู่ตามตำแหน่ง พระเจ้าของเงิน
 จงฮองเตงประทานกระบอญาสทอไห้แกกชกลม และจัดพลทหารให้
 ยสภหมนแลวกเสตงชน ฝายเตกหงวนนนครนกลบมาตงบ้านกจตแฉง
 เขียนหน่งสอไปตงนางกสภรรยา ใ้คนไ้รับเอาไปไ้ทบ้านเดิม ณ
 เมืองชวไ้ทันท์

บ้านเดิมของเตกหงวนน อยู่ทตำบลไ้ทอภัยแขวงเมืองชวไ้
 ตงแต่เตกหงวนเข้าไปรับราชการอยู่ในเมืองเบียนเหลียงแลว นางกส
 สุกษนภรรยาเกิดแลบ้านของเบนทเวรบรอยมาหลายปี นางกสสุทขนม
 บุตรตวยเตกหงวนสองคน คนทอเบเป็นชายชอเตกกวงรูปร่างสงงาม
 เป็นสงามกาลงแขงแรงประกอบตวยความกล้าหาญ เวลานอายุได้สิบสี่
 ได้หมนไ้กับนางเมงสบุตรสาวเมงฮงเศรชฐี คนทสองเป็นหญิงลักษณะ
 งดงามไม่มีหญิงใดเสมอเหมือน ทงมดตบญญาความคิตเฉียบแหลม
 นางกสสุทขนมมีความรักไ้รว่ากับดวงใจไ้ชชอว่านางเตกเชยกิม ตง
 แต่เตกหงวนไปรับราชการในเมืองหลวง นางกสสุทขนมกอดสาหประกบ
 ประคองเลียงตบุตรทงสองเป็นอนต ไ้จนนราพตงเตกหงวนผู้ตามอยู่
 มไ้เดชาต อยู่มาวันหน่งคนไ้ชเข้ามาแฉงว่าเตกหงวนใ้คนถอหน่งสอมา
 จากเมืองหลวง นางกสสุทขนมจึงใ้คนไ้ชนำเข้ามาข้างใน คนไ้
 คานบแลวสงหน่งสอใ้ นางกสรับมาเบตผนกออกอ่านมความว่า
 หน่งสอเวรามมาตงนางกสสุทขนมผู้เบนภรรยา ไ้ทรวบ ตวยบตนมเมือง
 หลวงควกกกาเวบชน เห่งตนกราบทูลแนะนำเวาตอพระเจ้าแผ่นดิน จึง
 มรับสงใ้เราเป็นแม่ทพรองคุมทหารไปปราบปราม เราไปควรวนจะมี
 ชวตรอดกลบมาหรือไม้กรู ไม้ได้ หากเป็นบุญของเรายังไม่ตงทตาย เมอ
 เสวจตกแลวเราผวเมยกตงไ้มาเทนหน่ากนตอไปตัก เราเป็นทวงอยู่

ด้วยบุตรทั้งสองเพราะยังเล็กอยู่ เจ้าอยู่ทางเมืองตสาหระมัตระวงเคียงคู
 บุตรไว้จึงตเกิด ภายหน้าจะได้สบแซ่ของเราต่อไป นางงกสอหยนทราบ
 ความตลอดแลวก็มีความทกชรอนเศร้าโศกเป็นอนมาก จึงเรียกเตกกอง
 ผู้บุตรออกมาข้างนอกแล้วส่งหนังสือให้ดู เตกกองมีความจดถึงบิดา
 ยิงนก ต่างปรบทุกชกนถึงเรื่องเตกกองนอยมวาย

ฝ่ายกษัตริย์มรบรรบดงพระเจ้าของจนจยของเต มากะเกณฑ์ ทหาร
 โดยสภหมน พรอมทงเลบยงอาหาร และ เครื่อง ศาสตราอาวุธ เสวจแลวก็
 กลับบ้าน นางอวงออยผู้ภรรยาบอกมาตอรับพากันเข้าไปนั่งข้างใน
 ครนเห็นสามหนาเศร้าเป็นทมความทกชรอนอยู่ในใจจึงถามว่า ท่านม
 ความทกชรอนสังใดหรือหนาด่าจึงได้ โศกเศร้าเช่นนี้ กอหลิมถอนใจใหญ่
 พลาเงาเรื่องไทพงว่า บदनเมืองหลวงจกจกมหนังสือมาตหมนพระเจ้า
 แผ่นดิน พระองค์ทรงขตเคองพระทัยยงนถ รมส่งให้เราเป็นแม่ทัพคุม
 ทหารออกไปปราบปราม นางอวงออยได้พงดงนวจตอบว่า ท่านรับ
 ราชการกเพอประสงคจะหาความชอบไว้ในแผ่นดิน และถรรวมตาขุนนาง
 นายทหารจะหาความชอบใส่ตัวใดก ในเวลามศกสงครามเท่านั้น ครงน
 เป็นโอกาสอันดแลง ไฉนท่านจึงกลับมาทกชรอนเศร้าโศกไปเล่า กอ
 หลิมตอบว่าทเจ้าพุดนนถถูก เรานใช้ว่าจะบดพลวเห็นอัยหนายหรือเกรง
 กลวชาศกกหาไม ถรรวมตาเป็นชาแผ่นดินเจ้านายเป็นสุขเรากยอมสุข
 ดงย เมื่อเจ้านายเตอตรอนเรากตองหาโอกาสสนองพระเดชพระคุณจน
 เตมสตกาลง แต่ทเราทกชรอนไม่สบายใจทงนเป็นดวยมาเสียใจว่าเราไม่มี
 บุตรที่จะสบแซ่ต่อไป เพราะเราไปครงนจะมชวตรอดกลับมาหรือไม่กไม่
 รู เกลือกว่าไปตายแซ่ของเรากจะสูญเสีย นางอวงออยได้พงสามว่า
 ดงนนถเห็นจริงดวย จึงพุดเขาใจสามว่ากรรมบุตรหรือไมนนตองอาศัย
 กุศล นนหลังได้ทำไว้ เมื่อท่านตั้งใจ ดนองพระเดชพระคุณเจ้านาย

ตั้งน บางทักจะเป็นบุญของเราบ้าง ข้าพเจ้าอยู่ทางนี้จะอ่อนน้อมขอให้
 พาและเดินช่วยคุ้มครองรักษา ให้ท่านได้ชยชนะกลับมาโดยเร็ว ตาม
 ภรรยาางสนทนากันอยู่จนตักจึงได้เข้านอน ครั้นเกือบจะใกล้สว่าง
 กอหลมตบขันแต่งตวราลาภรรยาสเสร็จแล้ว ก็ขึ้นมาไปยังสนามฝึกหัด
 ชมนมนายทพนายกองทหารเอกทหารเลวพร้อมกันแล้ว กอหลมก็ชวน
 เตกหงวนไปเฝ้ากราบทูลลาพระเจ้าของจวนจงฮองเตตพระที่นั่งกมลวนเตย
 พระเจ้าของจวนจงฮองเตตพระทัยขงนถ ตรัสโดยพรแกแม่ทพทงสอง
 แล้วก็เสด็จขึ้น กอหลมเตกหงวนถวายนบกลับออกมายังทชมนมทพ
 แล้วให้เชยแซแม่ทพหน้าคมหารหาพนยกลองไปก่อน และส่งให้ชง
 เทียนขนนางตำแหน่งจิงเป็ยเป็นแม่กองคุมเสบียง พอได้เวลาก็เคลื่อน
 กองทัพใหญ่ออกจากเมืองเป็ยนเหลยง ไปยอองกับขนนางผู้ใหญ่ผู้น้อย
 ในเมืองหลวงต่างพากันออกมาส่งกองทัพเป็นอันมาก เมื่อตามไปส่งจน
 ทางพอควรแล้วจึงพากันกลับเข้าเมืองหลวง

ฝ่ายฮตบิตเองเจ้าเมืองหลวงควกก ตั้งแต่ให้เชยวชน กอหน้งสอไป
 เมืองเป็ยนเหลยงแล้ว ก็รับมหน้งสอบอกไปตามหัวเมืองรายทางให้จัด
 การซ่อมแซมค้ายคูประตู่หอรบเตรียมไว้คอยรับกองทัพแผ่นดินของสนทุก
 ด้านทุกตำบล ส่วนฮตบิตเองก็บคกกมเหลงนนออกไปยังสนามฝึกซ้อม
 ทหารทุกวันมิได้ขาด พอเชยวชนกลับมาแจ้งขอความให้ทราบทุกประการ
 แล้ว ฮตบิตเองก็ให้หาตวคกกมเหลงกับขนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยทงปวงเข้า
 มาปรึกษาว่า บดินเจ้าแผ่นดินของเตรียมยกกองทัพมาตเมืองเราแนแล้ว
 ท่านทงปวงจะคตฮานสู้รบประการใด คกกมเหลงจึงทูลว่า พระเจ้า
 แผ่นดินของตองฮบายของเราแล้วจะต้องวัดกไปทำไม ขอใต้อองจงไว้
 วางใจข้าพเจ้าเถด ในขนนข้าพเจ้าจะคตฮานตกองทัพเมืองเป็ยนเหลยง
 ให้แตกยับเยินไปเสียก่อน ภายหลังจึงจะยกกองทัพตามตเอาแผ่นดิน

ข้องมาถวายได้อ่องให้จึงได้ ชัดบัดเองได้ฟังกตพระทัยนัก ตรัสว่าเรา
 มอบอาญาสิทธิ์ให้แก่ท่านทั้งสน ท่านจงจัดการไปตามแต่จะเห็นควรเกิด
 คกกมเหลืองจงทูลว่า เวลาณกองทัพแผ่นดินของคองยังยกมาไม่ใกล้นัก
 ข้าพเจ้าขอคุมทหารออกไปตั้งพักอยู่ที่ด่านเกียดไทกวนก่อน เพราะท่าน
 ตาบลดนสาครณมากตองจัดการระวางรักษาโดยกวตชน อนึ่งเล่าเป็นทีใกล้
 เขตแดน ถ้าเราตั้งบารุงทหารไว้ที่นั่นให้แล้ว เห็นว่าจะเอาชนะแก่
 ทหารเมืองเบียนเหลียงได้โดยง่าย ดวยเป็นทางใต้เปรียบข้าศึกในทาง
 ถาลงอาลวงหน่ง ชัดบัดเองเห็นคกกมเหลืองกะการงานถูกตองสมเป็น
 แมทัพเขนนกขงมีความนบถอมมากชน ตรัสว่าเรายอมทำตามท่านทั้งสน
 พรุ่งนี้ท่านจงยกกองทัพไปเถิด คกกมเหลืองค่านับลาออกมาจัดแจงกองทัพ
 พรอมแล้ววกเดินกระบวนตรงไปยังด่านเกียดไทกวน ตั้งกองทัพฝึก
 ซอมบารุงถาลงทหารคอยท่ากองทัพเมืองเบียนเหลียงอยู่

ฝ่ายกองทัพแผ่นดินของ ตงเตอออกจาก เมืองหลวง เดินผ่านมาถึง
 ด่านทางตำบลใต้ ชุนนางกรมการทงปวงต่างกพากันออกมาต้อนรับทุก
 ตำบล เดินทัพตามระยะทางมาหลายวันจึงถึงด่านซากวน เอียงเป่า
 กพาชุนนางออกมาต้อนรับ เชญกอลหมเดกหงวนแม่ทัพเข้า ไปพักในด่าน
 สนนทากันพอควร แล้ววกเดินทัพต่อไปจนลวงเข้าเขตแดนเมืองหลวงควกก
 ครนใกล้จะถึงด่านซนทหน่ง เอียงแซแม่ทัพหน่ากให้หยุดทหารตงคายน
 ลงใจห่างจากด่านหนทางตำบลคอยท่าทัพใหญ่จะมาถึง จนรุ่งชนเมอ
 กองทัพใหญ่มาถึงเอียงแซกเขาไปคานบแม่ทัพทงสอง กอลหมเดกหงวน
 จงให้ตงคายนลงใจ เมอพักม่อนทหารหายเหนื่อยพอมกาลลงแล้วจะได้
 คัดฮานตตามซนทหน่งต่อไป

ครนรุ่งชนเขากอลหมเดกหงวนออกนงขงทประชมพรอมตวยชุนนาง
 นายทัพนายกองทงปวง จึงถามว่าผู้ ใต้จะรับอาสาตตามซนคนนใต้บาง

เขยแซ่โตฟังตงนนักตรงเข้าไปค้ำบัพพตว่า ข้าพเจ้าเป็นแม่ทัพหน้าควร
 ต้องออกสู้รบก่อน ขอท่านจงอนุญาตให้ข้าพเจ้าไปเถิด กอหลิมเต็กทงวน
 เห็นเขยแซ่อาสาถามความยินดี ก็ถามว่าท่านออกไปกุดแดง แต่ต้องระวัง
 ตัวให้งด เพราะการรบครั้งแรกต้องเอาชนะ ให้เป็นฤกษ์ไวก่อนจึงจะ
 ควร เขยแซ่ค้ำบัพพตออกมาชนมาถนัดทวนคมทหารออกไปร้องทำทนาย
 อยู่ยังหน้าด่าน ทหารชวนกรับนำเอาเนื้อความเข้าไปแจ้งแก่นายของตน
 นายนุ้ยเจ็งนายด่านก็มาซักถามรูปร่างสูงใหญ่ หน้าตาเหมือน
 หมึก มีหนวดเคราเต็มไปทั้งหน้า ไรทวนเป็นอาววมกำลังกล้าหาญราว
 กับเสือ ในขณะที่ทหารแผ่นดินของร้องทำทนายอยู่หน้าด่านน นุ้ยเจ็ง
 กำลังตรึงตรองหาอุบายที่จะสู้รบกับข้าศึกอยู่ พอทหารเข้าไปแจ้งกม
 ความโกรธเป็นกำลัง จิตแจ้งใสเพราะดวงทวนแดงชนหลงมาคมทหาร
 เบ็ดประตูด่านออกมา พลังร้องตวาดด้วยเสียงอันดังว่า ฮายพวกน
 บังอาจมาทำทนาย โดยอยากจะทำทนายหรือ เขยแซ่ร้องตอบว่าฮายชาติ
 สอนบังอาจถือการกำเริบ บัดนี้กองทัพหลวงมาถึงแล้ว จงเร่งลงจาก
 ม้ามาค้ำบัพพตยอมอ่อนน้อมเสียแต่โดยดี นุ้ยเจ็งได้ฟังมีความ โกรธแค้นยิ่ง
 นักร้องตอบว่า เจ้าแซ่โตขออะไรให้รับบอกมาโดยเร็วเราจะได้จัดข้อ
 ของเจ้าลงในบัญญัติความชอบได้ถูกต้อง เขยแซ่ตอบว่าเจ้าอยากจะทำ
 ขอบและแซ่เราหรือ เราเกรงว่าพอได้ยินเขาจากจะนั่งบนหลังม้าไม่ติด
 เสียอีก เราเป็นนายทหารตำแหน่งเขยแซ่ของแม่ทัพหน้าของกอหลิมยง
 เพงฮ้อ นมทัพแผ่นดินของ ข้าว่าเขยแซ่เจ้าจรรู้ ใจเถิด พุดแดงกขบ
 มาตรงเข้าไปเอาทวนแทง นุ้ยเจ็งยกทวนชนรับไว้ สองนายสู้รบกัน
 เป็นสามารต เสียงม้าดอกลองรบดงสนนทวนไหว ทหารทั้งสองฝ่ายก็
 โห่ร้องไม่ขาดเสียง เขยแซ่กับนุ้ยเจ็งรบกันอยู่ประมาณห้าสเปลงเศษ
 ไม่นานนุ้ยเจ็งก็ถอยกำลังลงจึงยกทวนชนประทวนเขยแซ่ไว้ พอได้ทก

ชกมาหนี เขยแซบมาไล่ตดตามไป นัยเงงเห็นว่าจะหนีไม่พ้นก็ชกมา
 กลับมาตอสู ออกไม่ถงเพลิงกเสยท เขยแซบแทงด้วยทงนถูกทอกตกจาก
 หลงมาขาดใจตาย แลวตรงเขาตดเขาครษะไว้ได้ ทหารแผ่นดินชอง
 เหนตงนบกตรงเขาพนแทงทหารชวณเป็นอลหม่าน ทหารชวณเห็นนาย
 ตายก็ไม่เป็นอันสู้รบ ต่างพากันหนีกระจัดกระจาย ทหารชองไล่ตาม
 ฆ่าฟันทหารชวณไปจนถงหนาด่าน เขยแซบเห็นได้ทงเรงทหารตหักเข้าไป
 ในดำนไล่ฆ่าฟันทหารชวณลมต เขยงอกเป็นอนมาก ทรอดตายกยอม
 สวามภกตสน เขยแซบให้ชกของแผ่นดินชองชนไวเป็นสำคัญแลวจึงออก
 ไปรบกอลหมตเตกทงวนแม่ทพทงสองเข้ามาในดำน กอลหมตประกาศ
 เกดยกกล่อมราษฎรให้ทำมาหากนตามภูมิลาเนาอย่างเดิม แลวออก
 คำสงทามมีให้ ทหารในกองทัพ ทำอนตายแก่ราษฎรพลเมืองเป็นอันขาด
 แลวให้จัดบุญชวความชอบชองเขยแซบไว้ ส่วนทหารเลวจำปูนบำเหน็จ
 รางวัลให้ตามสมควร กอลหมตเตกทงวนพักอยู่ในดำนสามวันพอทหาร
 หายเหนตเห็นอยแลว จึงไหลนทงอยรักษาด่านกมชากวน แลวยก
 กองทัพออกจาด่านกมชากวนเดินทางตรง ไปยังดำนชนทสอง

ฝ่ายทหารชวณที่แตกหนีมาจากด่านกมชากวนนน ครนไปถึงดำน
 งนชวยกวนกเขาเนอความ ทนยเงงอฮาสูรบ จนถูกเขยแซบฆ่าตาย นนเงง
 แก่นายดำน นายดำนงนชวยกวนนชอเตาแซ เป็นคนทมมมอเข้มแข็ง
 ในเมืองหลวควกก ปรปร่างสูงใหญ่ลักษณะตรายมกาลงกลาหาญ อย
 ประมาณสี่สิบเศษ ใช้ชวณเป็นอาวอ ตงแต่ได้ชวจวากกองทัพแผ่นดินชอง
 ยกมาตดด่านกมชากวนกคชยพงชวจวรายอยู่เสมอมได้ขาด ครนเตาแซ
 ได้ทราบนัยเงงตายกมความ โกรนคณขงนักร ร้องตวาคดวยเสยงอนตง
 ว่า อยพวกททหารแผ่นดินชองบงฮาจชวณนัยเงงเพื่อนเราตายแลวจะยก
 มาตดำนเราชกหรือ ไหมนเรงยกกนมาถัดเราจะฆ่าเลยไม่ให้เหลลรอด

ไปจนคนเดียว ว่าแดงหงวทหารไทชนประจำการรักษาหน้าทเชิงเทินไว้
โดยกวตชน

ฝ่ายกอลหมเตกหงวนครนยกกองทัพมาใกล้จะถึงด่านงนฮวยกวน
ก็ให้ตงคายลงไวทางจากด่านสับล เวลานั้นเผอิญกอลหมแม่ทัพใหญ่
บ่วยเป็นไซ้ เตกหงวจนแม่ทัพรองออกว่าการแทน ขณะนั้นทหารกอง
จ่ายเสบียงเขามาแจ้งว่า เเสบียงอาหารจนหมดแล้ว ยังมีพอจ่ายไปได้
อีกไม่ถึงสามสับจน เตกหงวได้ฟังดังนั้นก็มีความร้อนใจเป็นอันมาก
จึงให้ทหารไปตามตัวชงเหยงแม่กองเสบียงมาถามว่า ท่านเป็นแม่กอง
เสบียงไม่ดูแลการงานให้รอบคอบ บัดนี้เสบียงอาหารจนหมดเหตุใด
จึงไม่บอกเราให้รู้เสียแต่เนิ่น ๆ ชงเหยงเป็นคนเยอหยงเห็นเตกหงว
ชงมยศศกตเสมอกนบกบตว ตงกระทุตาม ตอหนา ชุนนางเชนนน กม คความ
ฮายไหนัก โกรธอยู่แต่ในใจแล้วแกลงตอบว่า เเสบียงอาหารยังพอจ่าย
อีกสามสับจนจะว่าหมดอย่างไรได้ ท่านไม่เคยเป็นแม่ทัพจึงไม่เข้าใจการ
เตกหงวได้ฟังดังนั้นก็โกรธถามว่า เเสบียงพอใช้เพียงแต่สามสับจน
ยังว่าไม่จนหมดอีก ตัวไม่คิดถึงเวลาที่ตองไปแล้วกลับมาบ้างหรือ ชง
เหยงตอบว่า ชอนแหละทว่าท่านไม่เข้าใจการ โดยที่ว่าท่านฟังจะได้
เป็นแม่ทัพชน เพราะเสบียงชงจะกนช้เอาได้ตามหัวเมืองชายแดน
เหล่านกนเวลาไม่ถึงสับจน เตกหงวเห็นชงเหยงเถยงตงคนเชนนนจึง
พูดว่า เราจะไม่พูดกับตัวให้เสียเวลาอีกต่อไป ตัวจงเร่งไปเกณฑ์
เสบียงมาให้ภายในสับจนอย่างวากแลวกน ถ้ามาไม่ทันเราจะลงโทษ
ตัวตามอาญาศึก ชงเหยงจะพูดโต้ตอบต่อไปอีกไม่ได้ก็กลับออกมา
เกณฑ์ทหารยกไป เมื่อเดินทางไปในนี้ใหม่มีความแค้นเตกหงวขงนิก
พลางคิดอยู่แต่ในใจว่า ฮายเตกหงวคนนเมออยู่ในเมืองหลวงก็ไม่ถูก
กับเรา ฮอนงมกบเรากมยศศกตไมกระไรกันเลย แต่เวลานั้นเป็น

แม่ทัพ ขนจึงแกลงใช้ อานาจข่มขเวาให้ ใตรบความเจ็บอายต่อหน้าคนทง
 ปวง ครองม่นบงคับให้เรากลับในสับวณกเทากบม่นคอยหยับผดเราอยู่
 จำจะแกลงทงเวลาให้เกินกำหนดแล้วจงกลับ ลองตมนตสกกทจวนา
 หนาอายเตกทงจวนจะทำอะไรแก่เราได้ ชิงเหียนยงคตยงเคนนง พลาาง
 เร่งทหารให้เดินทางไปโดยเร็ว

ครนชงเหียนออกไปแล้ว เตกทงจวนจงถามนายทหารทงปวงว่า
 ผู้ใดจะอาสาตตามตบดนไคบาง พอพูดยงมทนจะขาดค่านายทหารเอก
 คนทงขอออกตตรงเขามาคนบแล้วบอกวา ข้าพเจ้าจะขออาสาออกไป
 เอง เตกทงจวนมีความยงนคกอนุญาตให้ไป ออกทงจวนอาวอชนมาคุม
 ทหารยกออกไป ส่งให้ทหารรองทาหายอยู่หน้าต่าน ทหารชวนจงรบ
 นำเอาช้อความไปแจ้งแก่เจ้าแะ เจ้าแะเข้มความโกรธเบนนชนมากรองส่ง
 ให้ทหารผูกมาไว้ ทนไคนมนนายทหารชวนคนทงชองกมพดชนวา
 ท่านจะฆ่าไคตจทงหากควรตองเอามตฆากระบอไปไคไม ข้าพเจ้าจะ
 อาสาออกไปจับนายทหารชาคกมาใหเเอง เจ้าแะเห็นทหารชองตนรบ
 อาสาตงนงกอนุญาต จงกมชนมาพาทหารออกจากต่าน พอพบกับออกต
 ลองนายไมทน ถามตง ขอแะแะต่างชบมาตตรงเขาลรบ กนเบนนสามารถ
 จงกมทานกำลังออกตไมไควกชบมาทน ออกตชบมาตามไปพลาางรอง
 ตจวตว่าเจ้าจะหนีไปไหน พอทนกยกกางชนพ่นถูกไหลงกมผาแลง
 ตลอลตงตจจากหลงมาขาดใจตาย ออกตชบมาตตรงเขาไปตตเอาศรชระ
 ไว้ได้ แลวกไลฆ่าพ่นทหารชวนลมตายเบนนชนมาก ทเหลลตตายก
 พากนทงกลับเขาดานสน ทหารแผนคนชองไลตตตามเขาไปจนตงเชิง
 ก่าแพง ทหารชวนชงรักษาหนาทเชิงเทนกสาดกรวดทรายแะท่มทง
 กอนทนใหญ่ชอยลงมารวอกบหาพ่น ออกตเห็นวาจะเขาทกเขาต่านมได้
 กคุมทหารกลับมตาย เอาศรชระงูกมเขาไปไคแก่เตกทงจวน เตกทงจวน

จิตใจสั่งให้จิตบัญญัติความชอบของอดีตไว้ แล้วปูนบำเหน็จรางวัลแก่
ทหารทั้งปวงตามสมควร

ฝ่ายเจ้าแชนายด่านรูปร่างก็มตาขมความโกรธแค้นเป็นกำลัง ด้วย
ธาวุธชนมาคุมทหารออกจากด่านในทันใดนั้น ครั้นถึงก็ให้ทหารรองดา
ท่าท่ายอยู่หน้าค่าย ทหารรักษาค่ายจึงนำความเข้าไปแจ้งแก่เต็กหงวน
ข้างใน เต็กหงวนถามนายทหารทั้งปวงว่า ผู้ใดจะรับอาสาออกไปสู้รบกับ
ทหารฮวนได้บ้าง มาฮุยชนนางนายทหารตำแหน่งสจ๊วตจึงเข้าไปรับอาสา
เมื่อได้รับอนุญาตแล้วก็ถืออาวุธชนมาคุมทหารยกออกมาจากค่าย เห็น
เจ้าแชนั่งรองดาท่าท่ายอยู่เช่นนิจขบมาตรงเข้าไปร้องทวาดว่า มึง
บังอาจมากล้าท้าทายกายทนไม่รู้จักความตายหรือ เจ้าแชนได้ฟังดังนั้น
ก็โกรธยิ่งนัก ยกขวานชนฟันไปเต็มกำลัง มาฮุยยกง้าวชนรับไว้
สองนายต่อสู้กันอยู่หลายเพลง เจ้าแชนนวมกำลังเข้มแข็งมาก มาฮุย
ยกง้าวชนรบขวานทวิกรูสึกมนธาไปหมดทั้งตัว แต่มานะสู้รบจนได้
ลับเพลงเศษ มาฮุยยกหมดกำลังขยับจะชกมาหนี เจ้าแชนได้ทพนด้วย
ขวานถูกกลางตัวมาฮุยขาดออกเป็นสองท่อนตาย ทหารแผ่นดินชองเห็น
นายตายก็พากันแตกหนีกลับเขาค่าย เอาเนื้อความไปแจ้งแก่เต็กหงวน
ทุกประการ เต็กหงวนได้ฟังก็โกรธยิ่งนัก ด้วยได้ธาวุธชนหลังมาคุม
ทหารออกมาในทันใดนั้น เจ้าแชนั่งรองดาท่าท่ายอยู่หน้าค่าย พอแล
ไปเห็นนายทหารแผ่นดินชองขบมาคุมทหารออกมาคนหนึ่ง รูปร่างผอมผาย
ท่าทางมีสง่า ก็ร้องทवादตามไปว่า นายทหารที่มาใหม่ขอใ้ให้เร่ง
บอกมาโดยเร็วจะได้รีบตามไปให้ทันเพื่อนของเจ้ายิ่งเมืองฉ เต็กหงวน
ร้องตอบว่า เราคือเต็กหงวนแม่ทัพแผ่นดินชอง ถ้าเจ้ายิงรักชวตของ
เจ้าอยู่ จงลงจากหลังมามาตามเราเสียโดยดัดเถิด เจ้าแชนได้ฟังดังนั้น
ก็โกรธ ยกขวานชนฟันไปตรงหน้า เต็กหงวนยกง้าวชนรับไว้ สองนาย

ลูกนเป็นสามารต เสงยมาลอและกลองรบตงสนนทวนไหว ลวงไฟรพล
 กรบพงกันเป็นตะลมบอนตางลมตaylorตงสองมาย เตกหงวนกับเลาแซ
 สรบกันอยจนเกอบคากยงไมแพชนะกัน เตกหงวนจงรอบอกเลาแซวา
 วนนเกอบคาแลวเราจงพกผอนเสยก่อน พรูงนจงออกมาสรบกันใหม่
 เลาแซเห็นเตกหงวนมมมอแซมแซงจะเอาชนะโดยเร็วไมไดแลว กรอง
 ตอบวา วนนเรายกเวนใหเจามชวตยตยาวไปอกคนหนง พรูงนจะออก
 มาตคศรษาเงาใหจงได พดแลวกคमतหารกลบเซาดาน เตกหงวนกคม
 ทหารกลบเซาคาย ใหมความวตกว่าทหารชวนคนนมมอแซมแซงนก
 เมอโตเลาจะประาพเมืองหลวงควกกไดเรยบรอย กลางคนวนนนเตก
 หงวนล่งทหารใหเอาใจไดคอยตวจตราดแลค้ายโดยกวตชน ควยเกรง
 ว่าทหารชวนจะลอบมาปลนคาย ครนรุงชนกอหลิมแมทัพใหญ่หายบวย
 เป็นปกตแลวก็ออกมางยงทวาการ บรรตานายทัพนายกองเซามา
 ประชมอยพรอมหนา กอหลิมจึงปรักษานายทัพนายกองทงปวงวา เลาแซ
 คนนมมมอแซมแซงนก ฆาตทหารเอกของเราเสยคนหนง เตกหงวนสรบ
 อยวนยงคากเอาชยชนะไมได เรามความวตกนถึ ทานทงหลายคตเห็น
 อบายอยางไรจึงจะเอาชยชนะชาศกไดบาง ชวมตงเอยมจงวาแกกอหลิม
 วา เลาแซคนนถงจะมมมอแซมแซงกจริงแต่เป็นคนไรสตบัญญัติ ฆาพเจ้า
 เห็นอบายทจะจับตวเลาแซไดอยางหนงแลว คคทาจจากทนไปทนทาง
 ประมาณสบล มภเขาอยลคทหนงชอกปาชว สองชางทางมบ้าไมเขาไปลค
 พอจะเป็นทชมทหารไวได ทานจงจตทหารเกาทณชตสกพนหนงลอบยก
 ไปชมไวทนนก่อน แลวจงใหนายทหารอกรบลอเลาแซใหไปทาง
 นน ถาชาศกตองกลถลาเขาไปแลวจงใหทหารระตมยงเกาทณชตออกมา
 ฆาเสยใหตาย กอหลิม เตกหงวน แมทัพทงสองไดพงกมความยนิค
 จงเรยภทลบตเลยตเขามามอบทหารเกาทณชตใหพนหนง ล่งใหยกไป

อยู่นั้น เมื่อนักเลงเข้าไปแล้วจึงระดมยิงเกาทัณฑ์ออก
 มาฆ่าเสียอย่าให้เหลือรอดออกไปได้จนคนเดียว หลบตเดียวค่านับลา
 ออกมาคุมทหารยกไปจัดการตามคำสั่ง ครั้นแล้วก็อดใจไม่ไหว
 เข้ามาส่งจาทานจึงคุมทหารพันหนึ่งยกไปชุมนุมอยู่ในป่าไม้ชายเขา
 คอยดูว่า ถ้านักเลงเข้าไปในซอกเขาแล้ว ทานจึงคุมทหารยกออกมา
 ปิดต้นทางไว้อย่าให้เข้าหากันออกมาได้ เทยเกยรวบรวมคำสั่ง
 คุมทหารยกออกไป กอหล่มจึงเรียกเหงเจียง เตยวเหม้ง โง่เอียง
 ตามนายเข้ามาส่งจาทานจึงคุมทหารออกไปทำทนายให้เล่า
 แชออกมารบ แล้วแต่งให้เป็น เลียทลือให้ไล่เข้าไปในซอกเขา
 จึงได้ ตามนายค่านับถอยออกมาคุมทหารรีบยกออกไป
 ร้องทำทนายอยู่หน้าด่าน ทหารช้วนเห่นตงนกรับนำ
 ข้อความเข้าไปแจ้งข้างใน เล่าแช่มความโกรธยิ่งนัก
 จึงแต่งไล่เกราะชนมาคุมทหารยกออกจากด่านมาทันที
 พอเห็นนายทหารแผ่นดินของค่านับยืนอยู่หน้า
 ทหารร้องตวาดออกไปว่า เจ้าแชได้ชื่อใดจึงบังอาจ
 มาทาบกับเรา เหงเจียงร้องตอบว่าเราขอเหงเจียงเป็นนายทหาร
 เอกแผ่นดินของ จวนนออกมามีจะเอาช้วนเจ้าไป เล่าแชได้ฟังก็
 โกรธแค้นยิ่งนัก ร้องตวาดว่า แต่เด็กหงวนนายของมึงยังทำ
 อะไรไม่ได้ สามีหาอะไรกับมึงชอกมากตายเปล่าเท่านั้น
 จึงเร่งกลับไปบอกให้เด็กหงวนมาสู้กับกูเถิด
 เหงเจียงร้องตอบว่าจะต้องไหวจนตงเตกหงวนทำไม
 แต่เสมออย่างกุ่มงกต ให้ได้เสียก่อนเถิด พูดแล้วก็ยก
 งามพันไป เล่าแชยกช้วนชวรบ สองนายสู้รบกัน
 ได้หลายสัปดาห์ เหงเจียงทันท่วงทีไม่ไหวก็
 ชวนหนี เล่าแชตามมาไล่ตามไปข้างหลัง เหงเจียง
 ชกมาหนี กลับมาสู้รบไม่ทันตงเตกหงวนก็หนีไป
 อีก เล่าแชโกรธแค้นเป็นกำลังจึงไล่ตามต่อไป
 ขณะนั้นเตยวเหม้งชวรบมาชวรบหน้าเล่าแชไว้ เล่าแช
 ยกช้วนใหญ่ชวรบ เตยวเหม้งชกกระบองชวรบ เหงเจียง
 ชกชวรบมาทวง

กลับมาพันด้วยง้าว เล่าแซบด้วยขวานใหญ่ ตามนายสู้รบกันอยู่พัก
 หนึ่ง เหนียงเจียง เตยวเหมง ก็ขบมาหนล่อเล่าแซให้ไล่ตอไปอีก
 ฝ่ายโงเอียงซึ่งซุ่มคอยทอยนิน พอเห็นเหนียงเจียงเตยวเหมงฮอน
 กำลังลงกขบมาตรงเข้าไปขวางหน้าไว้ เล่าแซมีความโกรธแค้นยิ่งนัก
 ตรงเข้ารุกไล่ โงเอียงพลาดร้องตวาดว่า อ้ายพวกทหารเลว ๆ เหล่านมม
 อยากรจะตายนักหรือ โงเอียงไม่โต้ตอบตรงเข้ารบต้านทานไว้พักหนึ่ง
 เหนียงเจียง เตยวเหมง ก็ชกมากลับมาช่วยรบ ครั้นแลจกทำเสียทขบมา
 หนตอไปอีก เล่าแซร้องตวาดว่าอ้ายพวกขแพจะพากันหนีไปไหนเล่า
 ยังไม่ลงจากม้ามาคานบูกู้อหรือ เหนียงเจียง เตยวเหมง โงเอียง ตาม
 นายสู้พลาดหนพลาดมาจนถึงซอกเขาที่ซุ่มทหารไว้ เล่าแซกำลังโทโส
 ไม่รู้บายก็เร่งขับทหารติดตามเข้าไปในซอกเขา หมายถึงจะฆ่าทหาร
 แผ่นดินของเสียให้ได้ ฝ่ายเทยเกี้ยวซุ่มทหารอยู่พอเห็นเล่าแซตองอบาย
 เซนนนยกทหารออกมาปิดปากทางไว้แน่นหนา หลบดเลียดเห็นใดทก
 ร้องส่งทหารให้ระดมยิงเกาทัณฑ์ออกไปราวกับห่าฝน เล่าแซเห็นตงน
 กัดกใจรู้ สกตนวาตของอบายของซาคก จึงขับทหารตหกอออกมาทาง
 ปากของเขา เทยเกี้ยวให้ทหารระดมยิงเกาทัณฑ์กราดไว้ ทหารฮวน
 ถูกเกาทัณฑ์ตมตายลงกว่าครึ่ง เล่าแซถูกเกาทัณฑ์ตามร่างกายเป็น
 หลายนแห่ง ให้รู้ สกเสียใจนักและคิดว่า วันนความตายมาถึงเราแล้ว
 เราเป็นชายชาติทหารหากจจะยอมตายด้วยอาวุธของซาคกไม่ คิดตงน
 แลว ก็ชกกระบอออกเซตคอตาย ทหาร ฮวน ซึ่งตตอยู่ในหลอม ก็ถูก
 เกาทัณฑ์ตายสน หลบดเลียดกับนายทหารอกสนนาย เห็นทหารฮวนตาย
 สนแลวก็ยกทหาร กลับมาแจ้งแก่ กอหลม เตกหงวน ให้ทราบทุกประการ
 กอหลม เตกหงวน ได้ฟังกมความยन्दสง โหจัดบุญชความชอบของฮวมตง
 เข็มกับนายทหารอกหนายไว้ ครนปุ่นบาเห็นจวางจลทหารทงปวง

ตามลำดับกันแล้ว ก็เตรียมทหารที่จะยกออกไปตักเอาตานงนฮวยกวน
 ในคืนวันนั้น พอตกเวลากลางคืนก็ยกออกไปตักเอาตานงนฮวยกวน
 ส่งให้เอี้ยแซ่เป็นกองหน้ายกออกไปตักเอาตานงนฮวยกวนก่อน ตัว
 กอหลิมกับนายทัพนายกองเป็นกองหนุนยกตามไปภายหลัง เอี้ยแซ่
 คำนับลาออกมาจัดทหารเตรียมไว้ พอได้เวลาสองยามก็ยกทหารออกไป
 ประชิดเชิงกำแพง ให้ทหารเอาบันไดพาดพาดกันให้ร้องเป็นป้ายขึ้นไป
 ทหารฮวงรักษานาตเซงเทนมเบาบางน้อยตัว ทั้งได้ทราบว่านายตาย
 ก็ไม่มีใจสู้รบ ทหารแผ่นดินฮองจิงบุกรุกชนไปได้ ได้เข้าพื้นที่ทหาร
 รักษาหน้าแตกกระจัดกระจายไปสิ้น แล้วลงมาเปิดประตูรับกองทัพ
 ข้างนอกเข้าไป ทหารฮวงที่เหลือรอดอยู่ต่างกอนนอมยอมน้อมสวามภักดี
 สิ้น เอี้ยแซ่ออกมาเชิญกอหลิม เตกหงวนแม่ทัพทั้งสองเข้าไปในต่าน
 กอหลิม จึงให้ออก ประกาศ เกิดยกล้อม ราชฎูร ให้กลับเข้ามาอยู่ ตามภูมิ
 ล่าเนาของตน เมื่อจัดแจงการในต่านเรียบร้อยแล้ว ก็จัด โต๊ะมาเลี้ยงดู
 กันเป็นทรนเรงทั้งไพร่นาย

ขณะนั้นทหารเฝ้าประตูเข้ามาแจ้งว่า ซึงเหยียนซิงไปเกณฑ์เสบียง
 กลับมาได้แล้ว เตกหงวนจึงให้หาตัวเข้ามาขังที่ประชุมแล้วถามว่า ท่าน
 รับอาสาออกไปเกณฑ์เสบียงจะให้ได้ในสิบวัน เหตุไรท่านจึงมาถึงช้า
 เกินกว่ากำหนดไปห้าวัน ซึงเหยียนค่านับแล้วตอบว่า ข้าพเจ้ารับอาสา
 จะกลับให้ทันในสิบวันจริง แต่หนทางไปมาลำบากมากจึงต้องช้าเกิน
 กว่ากำหนดไปห้าวัน ขอให้ท่านเห็นความลำบากของข้าพเจ้าบ้าง
 กอหลิมได้ฟังจึงตอบว่า เเสบียงอาหารเป็นกำลังสำคัญของกองทัพ ท่าน
 เป็นเจ้าหน้าที่ไม่เอาใจใส่ต่อราชการแม้แต่กลัวความลำบากอยู่ฉะนั้นจะได้
 หรือ พูดแล้วก็ให้แม่ทัพนายกองทั้งปวงประชุมกันปรึกษาโทษซึงเหยียน
 ตามบทอัยการศึก แม่ทัพนายกองทั้งปวงประชุมกันแล้วปรึกษากว่าความ

ผิดของชงเหียนถึงประหารชีวิต ชงเหียนเห็นแม่พนายกองทงปวง
 ปรึกษาโทษตนตั้งนนักตกใจหน้าชดสลดลงทันทพลางคุกเข่าลงอ้อนวอน
 ขอชีวิต เตกหงวนเอามอบตบโต๊ะร้องตวาดว่า ตวละเคยหนาทมาครงหนง
 แลว ครงนก็ไมเอาใจใส่ต่อราชการอีก ถ้าไมลงโทษเสียบางก็จะเบ็น
 เยียงอย่างกันสืบไป กอหลมจึงสั่งทหารให้คุมตัวชงเหียนไปประหารชีวิต
 เสียทหน้าคาย แลวกอหลมจึงใหองกงรบหนาทแมกงเสียบยงแทนต่อไป

ฝ่ายทหารคนสนิท ของ ชงเหียน ครนเห็น นายของตน ถูก ประหาร
 ชีวิตก็มิใจเจ็บแค้น พอตกเวลากลางคณกลอบหนีออกจากคายกลับไป
 เมืองเบียนเหลียง ครนถึงบ้านก็เลาความทชงเหียนถูกประหารชีวิตตงแต่
 ต้นจนปลายให้นางลิมสภรรยาชงเหียนทราบทุกประการ นางลิมสได้ฟัง
 ตงนนักร้องไห้เศวราโคกถึงชงเหียนผู้สามยงนัถ คิดผูกใจเจ็บแค้นอาฆาต
 เตกหงวนอยู่เสมอ นางลิมสผนเกิดบุตรด้วยชงเหียนเบ็นชายสองคน
 คนพรอชงชวอายุสามชวบ คนนอชชงชวอายุได้หนงชวบ

ฝ่ายกอหลม พักทหาร อยู่ในคานงนชวยกวน ควบคุมกำหนดสามวัน
 แลวจึงมคาสงให้เลาแซคุมทหารอยู่รักษาคานพอสสมควร แลวเดินกองทัพ
 ตรงไปยังคานงกมกวน ยงหนทางอกหาดจะถึงคานกตงคายมนลงไว

ฝ่าย เกียนเหง ผู้รักษาคานงกมกวน นน ตงแต่ได้ ทราบ ว่า คาน
 กิมชากวน เสียแก กองทัพ แมนตนชอง และนุ่ยเจ็ง ตายในทรบก็ตกใจยง
 นัถ ตอมาอกสหาจนมาใช้เชามาแจ้งว่า คานงนชวยกวนเสียแกชาคก
 เลาแซตายในทรบ เวลาคกองทัพเมืองเบียนเหลียงยกมาตงอยู่ห่างจาก
 คานหาด เกียนเหงได้ทราบก็ตกใจจนชวญหนี สั่งทหารให้ชนรักษา
 หนาทเซงเทินไว โดยกวดขัน พลางคิดแต่ในใจว่าคานชนตนเสียแก
 ชาคกถึงสองตำบลแลว ทไหนเราจะรักษาคานตำบลนไวได้ ชาคกยก
 กองทัพมาครงนมกาลงเซมแซงนัถ จาเราจะมหนงสืบออกไปชอกกองทัพ

ให้ยกมาช่วยจึงจะควร คิดตงนนแลวกจตแจงเขยงหน่งส้อมอบให้ทหาร
ฮวนถ้อไปให้คกกมเหลงแม่ทัพใหญ่ที่ด่านเกยตไทกวน ทหารฮวนรับ
คำสั่งแลวออกมาชนมารบตรงไปยงด่านเกยตไทกวน โดยเร็ว

ครันรงชนเขากอหลมออกนงยงทวาการ นายทัพนายกองทงปวง
ประชุมอยู่พร้อมกัน จึงถามว่าผู้ใดจะรับอาสาออกไปสู้รบกับซำศึกได้
บ้าง อวงบยบชนคนันบตอบว่า ข้าพเจ้าขอรับอาสาออกไปเอง กอหลม
กอนุญาตให้ไป อวงบรบคำสั่งคุมทหารออกไปร้องทำทหายอยู่หน้าด่าน
ทหารฮวน จึงรับนำความเข้าไปแจงข้างใน เกยงเหงไตทราบตงนนก
จตแจงใส่เกราะถอทวนชนมำคุมทหารเบ็ดประตูด้านออกมา เห็นอวงบยบ
มาอยู่หน้าทหารกรองถามชนว่า เจ้านแซ่ใดขอใดจงเร่งบอกมาโดยเร็ว
เราจะตตศีรษะเขาไปเสียบไว้คูดเลนทหน้าด่าน อวงบได้พงตงนนจงร้อง
ตอบว่าเราขออวงบเป็นนายทหารอยู่ในกองทัพแผ่นดินชอง ส่วนเจ้า
ซ้อโคแซ่ใดจงบอกมาให้ทราบบ้าง เราจะได้เอาศีรษะเจ้าไปค้ำน้บ้าน
แม่ทัพ เกยงเหงร้องตอบไปว่า เราแซ่เกยงขอเหงเป็นนายด่าน
เงกมกวน เจ้าจงรู้ไว้เถิด พุดพลาจขบมำตรงเข้าไปเอาทวนแทง
อวงบสองมอยกมคชชนบัดทวนไว้ สองนายสู้รบกันได้สลับเพลง อวงบ
กำลังนอยกว่าตันทานมมอเกยงเหงไม่ไหวกชกมาหน เกยงเหงไตท
ขบทหารเขาไล่พนแทงทหารแผ่นดินชองล้มตายลงพนเศษ อวงบหนี
กลับเขาคายชแจงเรองทตนเสยท ไทกอหลมทราบทุกประการ กอหลม
จึงให้ทหารคอยระวังรักษาค่ายใหม่ไว้ พลาจตรองหาหนทางที่จะเอา
ชยชนะแกซำศึกต้อไป ส่วนเกยงเหงเมื่อได้ชยชนะแลวกคุมทหารกลับ
เขาด่าน จตแจงให้ทหารคอยตรวจตราหน้าทโดยกวดขัน คอยทำทพ
เมืองหลวงยกมาถงก่อนจจะคตอ่านสู้รบต้อไป

ฝ่ายคกกมเหลง ตงแต่ไตทราบ ซำจว่า กองทัพแผ่นดินชอง ยกมา

ประชิตด้านกิมซากวน กังจัดการผูกข้อมทหารทงกลางคณกลางวันให้
 ชานาญยงชน ตอมาออกสทาวนมาไซมาแจ้งว่าด้านกิมซากวนกับด้าน
 งนฮวยกวนเสยแก่ชาศกแลว นายเจงเล้าเซตตายในทรบทงสองนาย
 คกกิมเหลง ไตทราว กัไห่ท้าว ไตเสยวชก นายด้าน เกยตไท่กวน มาเด้า
 ความไ่พ้ง ไตเสยวชกจึงวากองทัพแผ่นดินของยกมาตรงนมกำลัง
 กิดาแซงนกก เด้าแซ่นายเจงสองนายกิดงแก่ความตายในทรบ ขอท่าน
 เร็งคตชานสู้รบกับชาศกเสยแต่ในเวลานเกิด คกกิมเหลง ไตพ้งตงนกก
 ทวเราะตอบว่า เพยงแต่เสยด้านสองตำบลเท่านั้นไม่สู้กระไว่นักตอก
 เรายกกองทัพไปเมื่อใดกตองใดกลับคนมาเมอนน เวลานเรากันไต่เสย
 ไ่หอมทองก่อนจะตกว่า คกกิมเหลงพุดยงมทนชาติคำ ทหารเฝ้าประตู
 กินาผู้ถอหนงสอเขามาแจ้งว่าเกยนเหงนายด้านเงกมังกวนไซมา ทหาร
 ผู้ถอหนงสอคกเขาลงคานบส่งหนงสอให้ คกกิมเหลงรบมาชานดูทราว
 ความตลอดแลวกับบอกกับผู้ถอหนงสอว่า เจ้าจงกลับไปบอกนายเจ้าเกิด
 ว่าอกสองสามวันเราจะยกกองทัพไปช่วย เวลานให้เอาใจใส่ระวังรักษา
 ด้านไวให้จงตก่อน ทหารผู้นนคานบลากลับไป คกกิมเหลงจึงเรียก
 ไ่หวงกวยนายทหารเอกเขามาตงว่า ท่านจงคุมทหารยกไปช่วยบ้องกัน
 ด้านเงกมังกวนไว่พลางก่อน ไ่หวงกวยคานบลาออกไปจัดทหารได้
 พรอมแล้วยกไป คกกิมเหลงจึงปรึกษา ไตเสยวชกว่าเราจะควรยกทัพ
 ไ่ใหญ่ไปช่วยด้านเงกมังกวนตหรือจะรอดอยพ้งชาวอยทน ไตเสยวชก
 จึงตอบว่า ใจข้าพเจ้าเห็นว่าควรรอดอยทนตกว่า ทถกนนเราควรจะช่วย
 บ้องกันเสยตงแต่ด้านชนตน นปลอยให้เสยไปถึงสองตำบลแลว ยัง
 ด้านตสามนกกนากลวจะไม่พนมชาศก ถ้าเราตวนยกทัพไปเกลือกเสย
 ด้านแลวมตองเสยเปรียบเขาหรือ ข้าพเจ้าเห็นว่าเราตองขคทมนไว่ก่อน
 จึงจะควร คกกิมเหลง ไตพ้งตงนกกเห็นชอบตวย จึงสั่งให้จัดแจงค่ายค

ประตูลอกรบใหม่คนคงชน

ฝ่ายกอลหมตงแต่ดวงบุเสยทมา กจตให้นายทหาร อีกลหลายนาย
 ออกไปร้องทำทนายให้เกียนเหงออกรบ เกียนเหงกับตประตุด้านสงบอยู่
 หาออกรบไม่ กอลหมตเห็นว่าจะหักโหมเอาตัวยกกำลังคงไม่สมความคิด
 ด้วยด้านตาบสนแน่นหนาแข็งแรงนัก จึงตรกรตรองหาบายหักด้านทาง
 อื่นต่อไป ในคณวันนนเตกหงวนนงคคหาหนทางจะตด้านอยู่ในค้ายแต่
 ผู้เดียว จนถึงเวลาสองยามก็ยงมองไม่เห็นว่าจะหักเอาด้านได้ โดยวิธีใด
 เตกหงวนจงชนมาดอบออกจกค้ายไปแต่ผู้เดียว โดยไม่มผู้ใดล่วงรู้ หวัง
 จะไปตุแยบค้ายกมิฐานด้านเงกมังกวนให้ตลอด คณวันนนอากาศโปร่ง
 แสงเดือนสองสว่างตงกลางวัน เตกหงวนชบมาไปต้นทางหนอยหนึ่งก
 พอดเป็นเวลามายาม เตกหงวนชบมาเรื่อยไปจนถึงชายป่าแห่งหนึ่ง
 ทันใดนนไดยนเสียงคนร้องเพลงออกมาจากในป่า เป็นเสียงเพราะจับใจ
 จนเตกหงวนตองชกมาหยตนงฟังอยู่ เพลงนนมความว่าตนไม่ปรารถนา
 ทรพยสมบัตและยคคกคคอินไตทงสน อยากจะเป็นแต่ผู้วเคชเพอแฉวง
 หากความสุขไปชาติหนงเทานน เตกหงวนได้ฟังจึงคิดแต่ในใจว่า ตกตน
 บ่านนแลวใครหนอมานงร้องเพลงอยู่ เมื่อใครครวญในถอยคำตูกเห็น
 ได้วามไซคนสามัญ ชะรอยจะเป็นผู้วเคชเป็นเทียงแท้ จาจะตองเข้าไป
 ตให้เห็นประกษแกตา คตตงนนแลวเตกหงวนจงชบมาดตพุ่มไม่เข้าไป
 กไดยนเพลงชบชนอกจว เจาเมืองหลวงคคกไม่คจวรกชการกาเรบทำให้
 เตอดรอนแกอาณาประชาราษฎร์ บตนชุนนางตงฉนตงใจทำนุบำรุง
 แผ่นดินมาตงนแลว จงรบมารบกระบองจเคชลาหรบกาจตมังกกรแดงโดย
 เรวเถิด เตกหงวนนงฟังจนจบกเขาใจได้วว่า เพลงทชบนนมมุ่งหมายมา
 ตงตนและผู้ ทรองเพลงกคคคผู้วเคช คคเห็นตงนนแลวกลงจากหลังมา
 เดินเข้าไป เห็นชายคนหนงนงอยู่บนเนินไตตนไม่ลกษณะสมควรแก่

ผู้วิเศษขึงนิก เต็กหงวนมความยินดีจึงเข้าไปคุกเขาลงคำนับ ผู้นนล็ก
 ขนตอกรบตามว่าท่านแซ่โตช้อโต ดกตจนบ้านนแลวียงมาถนนแต่
 ผู้เดียว เต็กหงวนตอบว่าข้าพเจ้าแซ่โตช้อหงวนถอรบตั้งพระเจ้าของ
 จินจงฮ้องเตมาปราบปรามเมืองหลวควกก เวลานกาลงตั้งทัพประชิดอยู่
 ทัต่านเงกมังกวน ข้าพเจ้ามาทนประสงค์จะตรวจดูลาดเลาภูมิฐานของ
 ด่านให้ตลอด ด้วยด่านตาบดนแข็งแรงนิก ทงผู้รักษาด่านกไม่ออกมาสู้
 รบ จึงเป็นการยากที่จะเอาชัยชนะได้ บัดนี้เผอญมาพบท่านผู้วิเศษนบ
 ว่าเป็นบุญของข้าพเจ้าขึงนิก ขอท่านได้โปรดให้โอวาทส่งสอนข้าพเจ้า
 ด้วย ผู้วิเศษนตอบว่าข้าพเจ้าเป็นชาวป่าตอหนามความรู้สูงโตไม่
 แต่เมอท่านอดสำห้เอาใจใส่ตอกการบ้านเมืองจนได้มาถนนแลว ข้าพเจ้า
 ก็จะไปบอกให้ตามรู้ตามเห็น อันชะตาแผนตนชองนนยงขงนออกนนานนิก
 ฮุดบิตเองเจ้าเมืองหลวควกก ประพฤติการฝ่าฝืนเทพยดาพาดน ไม่ซำกกง
 ตองอปราชัยไปเอง เต็กหงวนได้ฟังตั้งนนิกมความยินดีจึงถามต่อไป
 ฮอกว่า ด่านเงกมังกวนนมนคงแข็งแรงนิก ท่านผู้วิเศษเห็นอธิบายอย่างไร
 ที่จะตห้กเอาได้ช้อจงโปรดบอกข้าพเจ้าด้วยเถิด ผู้วิเศษจึงว่า ด่าน
 เงกมังกวนนทานไม้ตองจตกตอก ฮอกไม่ซำจะตองแตกเป็นมนคง แต่
 ด่านเกยตไทกวนนนยากที่จะทำลายให้แตกได้ ตองสู้รบซำพนกันลม
 ตายฮอกมาก เต็กหงวนได้ฟังจึงฮอนวอนว่าขอท่านได้กรณำบอกข้าพเจ้า
 ให้ตลอดด้วยเถิดว่า นายด่านเกยตไทกวนนนมีฝีมือเข้มแข็งเพียงไร
 ข้าพเจ้าจะไดคคฮอนสู้รบให้เต็มฝีมือ ผู้วิเศษตอบว่านายด่านเกยตไท
 กวนฝีมือไม่กระไรนิกตอก แต่คกกมเหลงแม่ทัพฮวนมาตงกองทัพอยู่
 ทนน คกกมเหลงคนนฝีมือเข้มแข็งมความซำพำญในการทัพคกขงนิก
 ถึงในกองทัพทานมีนายทหารเอกอยู่มากกจริง แต่ไม่มผู้ใดมีฝีมือสู้
 คกกมเหลงได้สกคนเดียว เต็กหงวนได้ฟังก็ให้เป็นทุกขขงนิกพลางฮอน

วอนถามผู้วิเศษอีกว่า ถ้าพวกฮวงมกคนตเซนนนแล้ว ทำไมข้าพเจ้า
 จะปราบปรามเมืองหลวงควกักได้เล่า ผู้วิเศษตอบว่า ลำพังกองทัพ
 แผ่นดินของท่านคงปราบปรามคกกกมเหล็งไม่ได้เป็นแท้ แต่ชะตาแผ่นดิน
 ของนกกลาแข็งมาก ถึงกระนั้นก็ต้องทำคกกกนจนแทบจะล้มจมไปทั้ง
 สองฝ่ายกว่าจะเอาชนะชนะได้ ไหน ๆ เมืองหลวงควกักกักดับญูบารมี
 พระเจ้าแผ่นดินของไม่ได้แล้ว ข้าพเจ้าจึงมาช่วยให้เสร็จคกเคยโดยเร็ว
 พุดแล้วก็หยิบกระบองวิเศษยาวประมาณสามศอกส่งให้เต็กหงวน พุดว่า
 กลาว่า ท่านต้องมของวิเศษส่งนจจะกำจัดคกกกมเหล็งได้ ข้าพเจ้า
 เห็นท่านเป็นผู้ มีความ ซอสดยสุจริต คิดตั้งใจทำนุบำรุง แผ่นดินสนองคุณ
 เจ้านาย โดยแท้จริงยอมยกให้แก่ท่าน เต็กหงวนรับกระบองจากผู้วิเศษ
 ไทรูดกขอบคุณเป็นทงนแล้วถามว่า ข้าพเจ้าไม่ทราบวาท่านผู้วิเศษมี
 นามอย่างไรและอยู่ที่ไหน ขอได้โปรดบอกให้ข้าพเจ้าทราบด้วยเถิด ถ้า
 มีชัยชนะกลับไปจะได้กราบทูลพระเจ้าแผ่นดินให้ทรงทราบ เพื่อตอบแทน
 บุญคุณตามสมควร ผู้วิเศษตอบว่า เราคือเฮงเซียงเฉียนเจ้าโจวสถานกอยุท
 เขางอมิงชว ท่านอย่าเป็นห่วงถึงเรื่องบุญคุณเลย เวลานกตกแล้วจึง
 กลับไปเสียเถิดทหารของท่านตามมาโน่นแล้ว เต็กหงวนสำคัญว่าจริง
 เหลียวหลังไปคุดนทาง เมื่อไม่เห็นผู้ใดกหันกลับมาแต่หาพบผู้วิเศษไม่
 เต็กหงวนจึงคกเขาดงค่านับเฮงเซียงเฉียนเจ้าโจว แล้วขนมากลับมาคาย
 พอดเป็นเวลาดสว่าง กอหลิมตนนอนออกมางวากการ นายทัพนายกอง
 ทงปวงเขามาพร้อมกันสนแล้ว แต่เต็กหงวนขาดไปคนหนึ่ง กอหลิม
 ถามนายทัพนายกองเหล่านนคูกโม่มผู้ใดรู้ว่าหายไปไหน กอหลิมมีความ
 วิตกกยงนัก จึงส่งทหารให้แยกคายกนเที่ยวคตตาม ขณะนนทหารเฝ้า
 ประตูเขามาแจ้งวาทะกหงวนกลับมาแล้ว กอหลิมมีความขนคต พอ
 เต็กหงวนเข้าไปในคที่ประชุมกอหลิมจึงถามวาท่านหายไปไหนมา เต็ก

หงวนเล่าความประสงค์ไปตั้งแต่เวลากลางคืนจนไปพบแสงเวียนแล้ว ใจ
 ใต้กรรตลกลกหน้าบางของเมืองฮวน ตลอดจนใต้กระเบื้องพิเศษกุดขึ้นมา
 ให้กอดลมฟังทุกประการ กอดลมได้ฟังก็มีความยินดีพูดว่า ท่านเอา
 ใจใส่ต่อราชการ โดยไม่เห็นแก่ความลำบากเหน็ดเหนื่อยตาฟ้าตมึง
 บันดาลให้ท่านไปได้ของพิเศษสำหรับปราบปรามซาดก ครองนบจากท่าน
 มีความชอบอย่างยิ่งสมควรจะมียศใหญ่ต่อไป เต็กหงวนจึงว่าข้าพเจ้า
 ทำการตามหน้าที่หาได้หวังความชอบอะไรให้เกินไปไม่ แต่ทรงนบน
 บารมของพระเจ้าของจงจ้งฮ่องเต้เอง จึงบันดาลให้ผุ่พิเศษ มาช่วยเหลือ
 ออกประการหนึ่งการทงปวงมี ไซ้ว่าข้าพเจ้าจะทำได้แต่ลำพังตนคนเดียว
 กห้ามได้ ต้องอาศัยท่านทงหลายให้รวมมือรวมใจกันการนบจึงจะ
 สำเร็จ กอดลมกับขุนนางนายทพนายกองทงปวงได้ฟังเต็กหงวนพูด
 ถ่อมตนคังนนักพากันสรรเสริญ แล้วกอดลมจึงปรึกษากับนายทพนาย
 กองทงปวงว่า ด่านเงกมังกวนมนคังแข็งแรงนัก เราจะหักเอาด้วย
 กำลังทหารเห็นจะยาก ท่านทงปวงเห็นอุปายอย่างไรที่จะตหักเอาได้บ้าง
 ฮวมตงเคียมจึงว่า เกียนเห่งนายด่านเงกมังกวนผู้นถงจะมีผลมอกจรง
 แต่ทว่าน่าใจไม่สึกลาหาญนัก ทบตด่านสงบอชยกเพราะตงใจคอกอง
 ทพใหญ่มาช่วยเท่านั้น ลำพังตนจะรบกตองเห็นเป็นตองจจะลงมือ
 เชนนแล้วเราตองหาอุปายลอกนทใจจิงจะเขาชนะได้ ข้าพเจ้าเห็นอุปาย
 อ้อยอย่างหนง คอขอให้ท่านจัดทหารออกไปร้องชวน แกลตงทาทายอยู่
 ให้นานแล้วทำเป็นทตายใจด้วยเห็นว่าชาวด่านไม่ออกรบจริง ภายหลัง
 จงถอตเกวาระทงเครื่องศาตราวุธนงนอนคุกนเคย เมอเกียนเห่งเห็นเรา
 ประมาทคังจะคมทหารออกโจมตี ท่านจงจัดทหารข่มไว้ในบ้ำอกกอง
 หนง เมอเห็นทหารฮวนได้ถลาเข้ามา เราจิงคอยลอมจับชาวเคยโหล่น
 ด่านตามตลกจะได้แก่เราเป็นมนคัง กอดลมได้ฟังก็มีความยินดีออกปาก

ชม ฮวมตงเฮียม จาม สดบญญา ลกซง ควรเป็นที่ ปรีกษา สำหรับ ททัได้
 ทน โตนนจงสงตนปวยไฮให้ คุมทหาร พันหนง ยกออกไป ทำทายให้พวก
 ฮวนออกรบ แล้วทำตามอบายของฮวมตงเฮียม เมื่อทหารฮวนยกออก
 มาแล้วกโทรบหนทนต์ ตนปวยไฮรับคำสั่งกุมทหารยกไปแล้ว กอหลิม
 กเรียกเหงเจียง ออตก โงเอียง เตยวเหมง สนายเข้ามาสั่งว่า ท่านจง
 คุมทหารคนละพนยกแยกกันไปเป็นสทาง ถ้าทหารฮวนไล่ตนปวยไฮมา
 ท่านจงชวยกันลอมฆ่าพนเสียให้สน สนายค่านับลาคุมทหารยกแยกกัน
 ไปตามคำสั่ง กอหลิมจงเรียกเฮยแซแม่ทัพหนาเข้ามาสั่งว่า ท่านจง
 คุมทหารออกไปคอยคุมเชิงดูว่า ถ้าเหงเจียง ออตก โงเอียง เตยวเหมง
 ลอมพวกทหารฮวนเข้าไว้ได้แล้ว ท่านจงรบตหักชิงเอาต่านไว้ให้จงได้
 เฮยแซค่านับลอย ออกไปจัดทหารได้ สามพันแล้ว กรบยกตาม นายทหาร
 หงสไปอยู่ทางหนง

ฝ่ายตนปวยไฮยก ทหารมาถึงหน้าต่าน กโททหาร ร้องดา ทำทาย
 ด้วยถอยคำหยาบชาต่าง ๆ ทหารฮวนทรักษาหน้าทกรบนำชอความ
 เข้าไปแจ้งยังข้างใน เกยนเหงได้ฟังจงว่าแกทหารของตนว่า มันจะ
 ทำทายอย่างไรก็ข้างเถิด เรายรักษาต่านใหม่คงไว้จนกว่าทัพหลวงจะ
 ยกมาชวย ครนแล้วกพาทหารขนไปบนเชิงเทิน สั่งให้เตรียมเครื่อง
 ศาตราวุธและก้อนหินมากองไว้ เมื่อทหารฮวนบุกรุกปืนบ้ายขนไปจะได้
 ทุ่มทงลงไปทันทองท เกยนเหงเป็นกังวลอยู่ด้วยการระวังรักษาต่านจง
 มีได้กลับลงไปยังทัพกของตน และถึงแม่ทหารแผ่นดินของจจะร้องดาทำ
 ทายขนมาด้วยถอยคำหยาบชาอย่างไร เกยนเหงก็แกล้งทำเป็นไม่ได้ยิน
 เสีย ครนถึงเพลบ้ายเกยนเหงเห็นทหารแผ่นดินของทงปวงพากันลอด
 เกราะวางอาวูอนงนอนคุกกันอยู่เกลอนกสาดไม่เป็นขบวน ก็คิดแต่ในใจ
 ว่าอายพวกนพากันประมาทด้วยลาคัญว่าเราคงไม่ออกไปตอสู มันกล้า

ทำเขนนเทาภวามนตหมนเรว หากว่าเรายกทหารออกไปเดี่ยวหนทีไหน
 มันจะเตรียมมตวทน เมอเบนนทแลวควรจะตองเอาชนะไวกออน เกยนเหง
 คตตกลงใจแลวยกคมทหารพนหนงเบตประตต่านออกไป ทหารแมนตน
 ของเหนนทหารสวนยกออกมาท่าเบนนตกใจไมคตล้ ตางคนทงเควของ
 ศาตราวฐพากนแตกหนกกระจตกระจาย เกยนเหงเหนนได้ทกขบทหารได้
 ตตตามทหารของไป

ฝ่ายเหงเจยง อตตก ใจเอยง เตยจเหมง สนายเหนนเกยนเหงขบ
 ทหารได้ถล่าเขามาแลว จงยกทหารโอบล้อมทหารสวนเขาไวทงสถาน
 ทหารสวนเหนนตงนน กตกใจจนตวสนพากนแตกตน รัต้ระสายไปทงกอง
 เกยนเหง รุวาทอังกล ขาคกก็เสยใจ จะตทกออกไป ก็เหลอ กาลงนถ
 จาเบนนตองแขงใจเขาสรรบต่านท่านไปตามก่าล้ง ทหารสวนน้อยกวาลูก
 ทหารของซาพนลมตายลงเบนนันมาก เกยนเหงเขารบกับนายทหาร
 แมนตนของทงสจนสนก่าล้งลง มองไปตเหนนทหารของตนถกซาพนลม
 ตายศพเกลอนกလာตไปทงแมนตนถเสยใจนถ รุสกตนว่าจะไมมชวต
 รอตกลับไปได้แลว ก็เหนนหน้าขนบนอากาศถอนใจใหญ่แลวเอากระบ
 ออกรเขอตคตตาย ทหารแมนตนของตรงเขาคตเอากระบะไว้ได้ แลวนาย
 ทหารทงสนายกยกทหารกลับไปแจง เนอความให้กอหลมแม่ทพ ทราบทุก
 ประการ

ฝ่ายเอยงแซคคทหารสามพน้ยกไปแอบช่มอยทชายบ่า ครนเหนน
 เหงเจยง อตตก ใจเอยง เตยจเหมง ทงสนายยกทหารเขาล้อมทหารสวน
 ไวทงสถานแลวยกทหารตรงไปทหน้าต่าน พลางร้องขนไปบนเขงเทนน
 ว่า บตนเกยนเหงนายเจ้าจะไมมชวตรอตกลับมาแลว จงเบตต่านออก
 มาอนนอมเสยโดยต ถาขนสรรบเรวตทกเขาไปได้แลวจะซาพนลมเสยให้
 สน ทหารสวนทรกษาหนาทได้พงตงนนถพากนบนบ่นวน ครนจะตอสูก

เกรงว่าจะต้านทานไม่ไหว ทุกคนปรึกษาพร้อมใจกันเปิดประตูด้านนอก
 มายอมสวามภักดี เอียดแถมทหารเข้าไปในด่าน ให้ชักธงแผ่นดินช่อง
 ขนไวเป็นสำคัญ ครั้นแล้วจึงออกไปเชิญกอหลิมแม่ทัพใหญ่เข้าไปข้าง
 ใน กอหลิม เต็กหงวนมีความยินดี รับยกกองทัพให้รองเข้าไปตั้งอยู่
 ในด่าน แล้วออกประกาศเกลี้ยกล่อมพลเมืองใหญ่กลับเข้ามาอยู่ตาม
 ภูมิลำเนาของตน กอหลิมส่งให้จตุตถความชอบนายทหารทั้งปวงไว้
 ส่วนทหารเลวก็มาเห็นจางจวไลตามสมควร

ฝ่ายโหงวจววย ครั้นยกทหาร มาได้ครึ่งทาง มาใช้ ก็เข้าไป แจ้งว่า
 ด่านเงกมังกวนเสียแก่ข้าศึกแล้วและเกียนเหิงก็ตายในทรบ โหงวจววย
 ได้ฟังดังนั้นตกใจจึงส่งให้หยุดทหารไว้ แล้วคิดแต่ในใจว่าเรายกทหาร
 มาเล็กน้อยเท่านั้น ถาตอสุดกันแล้วทไหนดจะทานกำลังข้าศึกไหว จำเรา
 จะคุมทหารกลับไปแจ้งแก่คกกิมเหล่งให้ทราบก่อน พึงดูว่าจะมีคำสั่ง
 ประการใด โหงวจววยคิดดังนั้นแล้วยกทหารรีบกลับไปยังด่านเกียด
 ไทกวนโดยเร็ว ครั้นถึงโหงวจววยก็เข้าไปคำนับคกกิมเหล่งและแจ้งเนื้อ
 ความที่ด่านเงกมังกวนเสียแก่ข้าศึกให้ทราบทุกประการ คกกิมเหล่งได้
 ฟังจึงเกณฑ์ทหารขนรักษาหน้าทเซงแทนไวเป็นสามารภ

ฝ่าย กอหลิม เต็กหงวน พักทหาร อยู่ในด่าน สิ้นหลาย เวลาแล้ว
 จึงส่งให้ออกคุกคุมทหารสองพันอยู่รักษาด่านเงกมังกวน พาได้เวลาก็
 เดินกองทัพต่อไปยังด่านเกียดไทกวน ครั้นทหารมาไซ้เข้ามาแจ้งว่าอก
 ยศบดจะถึงด่านเกียดไทกวน กอหลิมจึงมีคำสั่งให้หยุดกองทัพประชุม
 นายทัพนายกองทั้งปวงพร้อมกันแล้วพูดว่าตรงนี้จะต้องรบกันเป็นศึกใหญ่
 ทานทั้งปวงจงเดออกหาทตั้งค่ายใหม่มั่นคงไว้ บรรดานายทัพนายกองทั้ง
 ปวงต่างคนก็รีบออกมาจัดการตามคำสั่ง

ฝ่ายทหารฮวนมาใช้ครั้นเห็นกองทัพแผ่นดินช่องยกมาเกือบจะใกล้

ตากรับนำขอความเข้าไปแจ่มแก่กกมเหลืองให้ทราบ กกมเหลืองจึงพูด
 กับโตเสียวชกนายท่านว่า ข้าศึกกำลังยกมาเห็นดเห็นขอตไวย - ฉะนั้น
 ข้าพเจ้าเห็นว่า ควรจะยกทหารออกไปโจมตี ในขณะที่ข้าศึก กำลังจัดแจง
 ตึงค่ายเพือตดกำลังลงเสียบ้าง โตเสียวชกได้ฟังก็เห็นชอบด้วย กกม
 เหลือง จึงส่ง โอล้วนเหลือง นาย ทหาร ให้ คุ่มทหาร พันหนึ่งยก ออกไปโจมตี
 ข้าศึก โอล้วนเหลืองค่านับถอยออกไปเกณฑ์ทหารได้ครบจำนวนแล้วก็
 รบยกออกไปทันที

ฝ่ายทหารมาไซ้กองทัพแผ่นดินของเห็นทหารฮวนเปิดประตูด้าน
 ออกมา กรับนำขอความเข้าไปแจ่มแก่กอลหม กอลหมจึงส่งคนไปช่วยโฮ
 ให้คุ่มทหารออกไปต่อสู้ ค่นปวยโฮรับคำสั่งรบคุ่มทหารยกออกมา
 กองทัพทั้งสองฝ่ายปะทะกันกลางทาง ค่นปวยโฮเห็นโอล้วนเหลืองขับมา
 มาหน้าทหาร ก็เร่งมาชนไปรองตรวจด้วยเชิงฮนตั้งว่า กองทัพเมือง
 เขียนเหลืองยกมาถึงแล้ว เจียงไมรบลงจากมามายอมฮอนยอมเสีย
 โดยคอกหรือ โอล้วนเหลืองโกรธจนตัวสั่นไม่ทันตอบว่าอะไร สองมือ
 แกว่งง้าวฟันออกไปตรงหน้า ค่นปวยโฮยกกระบองเหล็กชนรบไว้ ต่อ
 สุกนไต่พกหนึ่ง ค่นปวยโฮกำลังน้อยท่านาน โอล้วนเหลืองไม่ไหวก็ชัก
 มานหนี โอล้วนเหลืองได้ทชนทหารไล่ติดตามฆ่าพันทหารแผ่นดินของลม
 ตายลงเป็นอันมาก เมื่อเห็นว่าได้ชยชนะแล้วกคุ่มทหารกลับเขาด่าน
 ค่นปวยโฮแตกหนีมาถึงค่ายกรับนำขอความ เข้าไปแจ่มแก่กอลหม แม่ทัพ
 ตามที่ตมเสียทमानนไ้พั่งโดยตลอด กอลหมรูเรื่องกมความวตกยงนัก
 ครนรุงชนเขาทหารเข้าไปแจ่มแก่กอลหมแม่ทัพว่า มีนายทหาร
 ฮวนผู้หนึ่งคุ่มทหารมารองทาทายอยู่หน้าค่าย กอลหมได้ทราบจึงส่ง
 ให้เฉยแชออกไปรบ เฉยแชรบคำสั่งแล้วออกมาชนมาถอล้วนคุ่มทหาร
 ยกออกไป ลรบเทียบเขาเห็นทหารแผ่นดินของยกออกมาชบมาชนมา

หน้าทหารร้องถามไปว่า ท่านทศมทหารออกมาคนใด เว้งบอกชื่อ
 เข้ามาให้เรารู้ก่อน เพราะอาวของเรไม่ทำอันตรายแก่ผู้หาชชเสียง
 มีได้ เขยแหมความ โกรธขงนกรของตวาดด้วยเสียงอันดงว่า เราคือ
 แม่ทัพหน้าของแผ่นดินชองชอเขยแหม พดแทนนแลจกแกวงทวนชบมา
 ตรงเขาแห่งลบเทชนเสา ๆ ขกกระบองเหล็กขนรบ สองนายสู้รบกันเป็น
 สามารถ ต่างฝ่ายต่างว่องไวไม่เพลียงพลาแก่กัน ทหารเลวทงสองฝ่าย
 ก็สู้รบกันจนลงตะลุมบอน เสียงมาพอกกลองรบดงสนนทวนไหว ผงคิด
 ทรหลบไปทงสนามรบ ขณะนั้นคกกมเหล็กขนดอยบนหอรบ เห็นทหาร
 ทงสองฝ่ายสู้รบชบเคยจนอยู่เป็นเจดนานาน ก็เกรงจาลบเทชนเสาจะ
 เสยท จึงส่งโทตมาพอรเรียกทหารกลับเขาดาน ลบเทชนเสาโดยน
 เสียงมาพอกหยดรบพลาจร้องบอกเขยแหมว่า พรังนจึงคอยออกมาสู้รบ
 กันใหม่เดด เขยแหมเหล็กกาลงทจะเขาขณะลบเทชนเสาโตจงร้องตอบ
 ไปว่า วนนเราจะไวชวิตเจ้าให้ยดยาวไปอีกคนหนึ่ง ครนแลจสองนาย
 ต่างก็คมทหารกลับไป ลบเทชนเสากลับมาตงดานจงว่าแกคกกมเหล็ก
 ว่า ขาพเจ้าตอสูขงมทนเหนอยทำไมท่าน จึงตมาพอรเรียกกลับเขามาเสย
 เล่า คกกมเหล็กตอบว่าเราเห็นชาคกกมกาลงกลาหาญนถ ก็เกรงว่าท่าน
 จะเพลียงพลาจจงให้ทหารตมาพอรเรียกกลับเขามาเสย ใววันหลังจึง
 คอยคคเขาชชชนะใหม่ ลบเทชนเสามได้วาประการใดก็ค่านบถอยชชกมา
 รังชนเขาคกกมเหล็กออกนงวาการ นายทพนายกองทงปวง
 ประชมอยู่พรอมกัน คกกมเหล็กจงพดกับโตเสยจชกแลนนายทหารเหล่า
 นนว่า กองทพแผ่นดินชองยกมาตรงนมกาลงเขมแข็ง ทหารเอกแต่ละ
 คนกถวนมมมอ จาเราตอคคเขาชนะด้วยกลอุบายจึงจะได้ ท่านทงปวง
 ยังจะเห็นอุบายประการใดบ้าง นายทพนายกองต่างพากันนงอยู่ คกกม
 เหลกจงว่าคอไปว่า หลงจากดานเกยตไทกวนนไปประมาณหาลมกฐเขา

อยู่ลบกหนงชอเขยงลมชก ภูเขานมทางเข้ออกไต่ทางเดี่ยว เภาคิดว่า
จะยกทหารไปซุ่มไว้ในป่าเชิงเขา แล้วล่อให้ทหาร แผ่นดินของ ออกรบได้
เข้าไปในชอกเขานน ไต่ทจยกทหารเข้าปิดปากทางไว้อย่าให้ออก
ได้ ทหารแผ่นดินของชาติเสบยงกจะอดตายอยู่ในนนเป็นนกง ไต่เสยง
ชกแลเห็นนายทัพนายกองตงปวงตางเห็นชอบด้วย คกกมเหลงจิงสง
โหลงจกวยให้คุมทหารพันหนึ่งยกไปซุ่มอยู่ในป่าก่อน ถ้าเห็นทหารของ
ไล่ถล่าเข้าไปในชอกเขาเมื่อใด ให้คุมทหารออกมาปิดต้นทางไว้ แล้ว
เรียกลับเตยนเฮาเข้ามาล่งว่า ท่านจกคุมทหารออกไปรื่องทำให้เอยแฉ
ออกมารบ เมื่อตอสกนพอควรแลจิงแกล่งทาเป็นแพล่งให้ไล่เข้าไปใน
ชอกเขาจิงได้ ครนลับเตยนเฮายกทหารมาถงหนาคายกสงให้ทหารฮวง
รื่องดาทาทายระบชอให้เอยแฉออกมาสู้รบ ทหารหนาคายจิงรบนำเอา
ชอกความเข้าไปแจงชางใน เอยแฉโกรอแค้นเป็นกำลังตรงเข้าไปค้ำนบ
กอลิมพูดว่า อายพวกฮวงกำเวบนก วนนรบกับข้าพเจ้ายังไม่ทัน
แพชนะกกลับไปเสย วนนชอกท่านได้ให้ข้าพเจ้อออกไปสู้กับมันให้ถงแพ
ชนะเถิด กอลิมกำซบว่าท่านออกไปกตแล้ว แต่ให้ระวังตวงจิงหนัก
อย่าประมาทจะเสยทแกชาก เอยแฉถอยออกมาชนมากุมทหารยกออก
ไป พอเห็นลับเตยนเฮากรองตวาดว่าวนนเราบปล่อยให้เจ้อรอดกลับไป
หนหนงแล้ว วนนยงจะออกมาหาตตายอกหรือ ลับเตยนเฮาไม่ได้ตอบ
ว่ากระไร ชบมาตรงเข้าไปเอากระบองตี เอยแฉเอาทวนบัดไว้ สู้รบ
กันได้สับเพลง ลับเตยนเฮาแกล่งทาเป็นเสยทชกมาหน เอยแฉไม่รู้
อบายกชบมาได้ติดตามไป พอจวนจะทนลับเตยนเฮากชกมาหนกลับมา
ตอสู่ออกสามสเพลงแลวกชบมาหนตอไปอีก ลับเตยนเฮาแกล่งสัพลาจ
หนพลาจล่อให้เอยแฉไล่ไปจนถงชอกเขา แลวชกมากุมทหารหลบไป
เสยทางอน เอยแฉกำลังโทษะชบทหารไล่เลยเข้าไปในชอกเขา ครน

ไม่เห็นลับเทียบเข้ากับเงาเงาใจเกรงจะต้องอธิบายของชาติก็ จึงร้องสั่งให้
 ทหารถอยกลับ ทันใดนั้นลมเสียงประทัดดังขึ้นในป่า โทงวอกวอยคุมทหาร
 ยกออกมาปิดถนนทางไว้แน่นหนา ทหารสวนทงปวงกระตมยิงเกาทัณฑ์
 ออกไปราวกับท่าฝน เสียงแซ่ตกใจยิ่งนักครั้นจะคุมทหารตมำหักออกไป
 ก็เห็นเหล่านักล่า จึงเป็นตองถอยร่นกลับเข้าไปตงพักทหารม่น้อยข้างใน
 พลาจตรองหาหนทางที่จะหักออกจากที่ลอมตอไป ครั้นคกกรมเหลงทราบ
 ว่าทหารแผ่นดินของถูกลอมอยู่ในซอกเขาตมความคิดแลง กตงเซเฮงบ้ำ
 ให้คุมทหารอีกพันหนึ่งยกไปสมทบกับ โทงวอกวอยรักษาถนนทางไว้แน่นหนา
 ยิ่งขึ้นอีก

ฝ่ายกอลหมเตกหงวนคอยเฝ้าอยู่จนเวลาเย็นไม่เห็นกลับมา
 ก็ร้อนใจนัก ทันใดนั้นมาไซเข้ามาแจ้งว่าเฝ้าอยู่กททหารสวนลอมอยู่
 ในซอกเขาโดยแน่นหนา กอลหมเตกหงวน ได้ฟังก็ตกใจเป็นกำลัง
 ปรีกษาสวนตงเอี่ยมว่า เราจะคิด อย่างไรตจจะแก้เอา เฝ้าแซ ออกมาได้
 สวนตงเอี่ยมจึงว่าเวลานักเย็นเสียแล้ว แม่นเรายกทหารไปช่วยก็คงเกิด
 รบพุ่งกันถึงเวลากลางคนจะลำบากแก่ไพร่พลนัก ซึ่งจะช่วยแก้ไข
 เฝ้าแซออกมากคงทำการไม่ถนัดเป็นแน่ ข้าพเจ้าเห็นควรให้รอไว้ก่อน
 เมื่อให้ ทหารไปสืบได้ ความมา อย่างไรแล้ว จึงคอย คต ฮาน แก่ไซ ตอไป
 กอลหมเตกหงวน ได้ฟังตงนนักเห็นตวย ทงสามนายตางมความวิตก
 นิ่งปรบทุกซกนอยู่

ในกองทัพสวน ทตงลอมเฝ้าแซ อยนมนนายทหารรอง คนหนึ่งชื่อ
 ลอฮยฮายยลบบเคษ ลอฮยคนนเป็นเชอตายของขุนนางนายทหาร
 แผ่นดินของมาแต่ก่อน ปุชอดลอบนอยท้าวราชการอยู่ในพระเจ้าชองไทโจ้ว
 ฮองเต ลอฮยมมมอเขมแรงชำนาญในเพลงฮาวอทุกชอย่าง ภายหลัง
 ตอง โทษฐานฆ่าคนตาย จึงหนีมาอาศัยอยู่ในเมืองหลวควกก ได้เป็น

นายทหารรองอยู่ในกองเซเฮงป้า ล้อฮยเห็นเฉยแซทหารแผ่นดินชองถูก
 ล้อมอยกร้างแต่ในใจว่า ทจริงเรากเกิดในแผ่นดินชองแต่เป็น ไทษจึง
 ตองหนมาอยเมืองหลวงควกก เราหาโอกาสที่จะกลับไปเห็นหน้าญาติพ
 นองอยเต็มอแต่ตชตด้วยตัวเป็น ไทษ เวลานถาเราช่วยแก้ไขเฉยแซให้
 พนจากหลอมได้แล้ว เรากจะได้มีโอกาสกลับไปเขาทหารการอยู่ในแผ่นดิน
 ชองหาความชอบปลางความผิดต่อไป ล้อฮยก็ตงนนแล้วพอเวลาพลบ
 กชบมาออกจกกายไปแต่ผู้เดียว พวกทหารชวนคิดจาล้อฮยออกไป
 ตรวการกมได้สงสัย ครนล้อฮยมาใกล้จะถึงกองทหารแผ่นดินชองก
 หยตมารองบอกจว เรามชระที่จะพูดกับเฉยแซท่านจงเข้าไปบอกให้ทราบ
 ด้วย ทหารเฉยแซนำความไปบอกกับเฉยแซ ขณะนนเฉยแซกำลังนง
 เป็นทุกช้อย พอได้ฟังทหารบอกกมความประหลาดใจลูกเดินออกมาเห็น
 นายทหารชวนหนุ่มคนหนงยนมมาอยจรงถามจว ท่านมชระที่จะพูดกับ
 ชาวเจากจงลงจกมาเขามาเถด ล้อฮยกลงจกมาเดินเข้าไปหาเฉยแซ
 เฉยแซรบริงเป็นอนดแล้วถามจวท่านมชระอะไรจงพูดมาเถด ล้อฮย
 ตอบจวชาวเจาเห็นท่านถูกล้อมจึงมความวตกด้วยท่านนั้ ด่าพงแต่
 พวกท่านแล้วอย่างไรเสยกคงออกจกหลอมนไปไม่ได้เป็นแน่ เฉยแซ
 นงฟัง พลางคิดอยู่ในใจว่า นายทหารชวน คนนล่าเนียงพูดบอกชตว่ามีไช
 ชาวเมืองชวน ทอตสาห์บากบนมาหาเรานชระรอยจะมาช่วยเราเป็นแน่
 คดแล้วจงตอบจวครนงชาวเจาเขาตอบจนแล้ว ท่านอตสาห์มาหาชาวเจา
 คงจะมีหนทางช่วยเหลออย่างไรตอกกระมัง ล้อฮยตอบจวชาวเจามา
 ทงนก็ประสงค์จะช่วยท่าน เพราะชาวเจาเองก็เป็นชาแผ่นดินชองเหมือน
 กัน เฉยแซได้ฟังกมความประหลาดใจจึงถามจวเหตุใดท่านจึงมาเป็น
 นายทหารชวนเล่า ล้อฮยก็เล่าความเต็มตงแต่ครนรูปและบิดามาจนตอตอง
 ไทษหนมาอยเมืองหลวงควกกให้เฉยแซฟังทุกประการ เฉยแซจึงถามจว

ท่านไม่คิดกลับไปบ้านเกิดเมืองนอนบ้างหรือ ล้อสยตอบว่าข้าพเจ้าคิด
 อยู่เสมอทุกวันมิได้ขาดหากตัดขาดด้วยมีโทษติดตัวอยู่ แต่ครั้งนี้โอกาส
 แล้ว ข้าพเจ้าจะขอสมัครเขาทหารหาความชอบลบล้างความผิด
 ต่อไป เอียแซได้ฟังมีความยินดีขงนักจึงถามต่อไปว่าท่านเห็นมอบาย
 อย่างไรที่จะช่วยข้าพเจ้าได้ ล้อสยตอบว่าท่านอย่าร้อนใจไปเลยคนน
 เวลาสามยามท่านจงคุมทหารพันห้าออกไปเถิด ข้าพเจ้าจะช่วยสู้รบกับ
 พวกฮวนนำท่านออกไปให้จงได้ เอียแซดีใจหาที่เปรียบมิได้พุดกับล้อสย
 ว่าครั้งนี้บุญคุณท่านอยู่กับข้าพเจ้าใหญ่หลวงนัก ภายหน้าข้าพเจ้าจะ
 ตอบแทนบุญคุณท่านให้ถึงขนาด เมื่อพุดจากนั้นเป็นการตกลงแล้วล้อสย
 ก็คานับลากลับไป

ฝ่ายกอลิม เต็กหงวน ฮวมตงเอียม สามนายนั่งปรึกษากันจน
 เพลาค่า กอลิมจึงเรียกอวบู่เข้ามาสั่งว่า ท่านจงคุมทหารพันหนึ่งยก
 ไปสู้รบดูว่า เอียแซจะเป็นประการใดบ้าง ถ้าเห็นพอช่วยได้ก็จงแก้ไข
 ออกมา แมนเหลอกล่าวลงจงบกลบมาบอกเราให้รู้ก่อนจะได้จัดทหารยก
 เพิ่มเติมไปอีก เตยอเหมงอวบู่สองนายจึงคานับลาออกมาจัดแจงเกณฑ์
 ทหารรบยกไปทันที

ครั้นเพลาสยามยาม เอียแซส่งทหารให้เตรียมตัวจะตีหักออกไป
 เมื่อพร้อมกันแล้วเอียแซก็ขบวนนำหน้าทหารตรงไปยังปากช่อง ทหาร
 ฮวนเห็น ทหาร แผ่นดิน ของคู่มกัน หัก ออกมา ก็ รบพุ่ง ต้านทานไว้ เป็น
 สามารถ เขเฮงบ่าขบมาแกว่งขวานเขารบกับเอียแซ ๆ หมดกำลังพอด
 ล้อสยขบมาตรงเข้ามา เขเฮงบ่าสำคัญว่าจะเข้ามาช่วยก็มีได้ระวังตัว
 ด้วยเห็นว่าเป็นทหารของตน ล้อสยขบมาเข้าใกล้ได้ทเอาทวนแทงถูก
 ออกเขเฮงบ่าตกจากหลังม้าขาดใจตาย ฝ่ายโหวงกวยได้ทราบข่าวทหาร
 แผ่นดินของตหักออกมายกทหารมาช่วย พอดเห็นล้อสยแทงเขเฮงบ่า

ตกมาตาย โหงวกวญโกรธเคืองนกรของตวาดว่าอายทรยศต่อเจ้ากูจะ
 จับตัวมึงไปลับเสียให้ละเอียดในเตยวน พุดแล้วกเฮาทวนแทงล่อฮุย
 เอ๊ยแซเห็นตงนนักขบมาเข้าช่วยล่อฮุยรบ
 เมอทหารทงสองผ่ายกาดงรบพุ่งตตพนักนน พอดเตยว
 เหมงอวงบ ยกทหารมาถึง ครันไดยนเตยงทหารให้ร้องอยู่ในชอกเขาก
 รบยกทหารตรงเข้าไปโดยเร็ว เตยวเหมงอวงบเห็นทหารฮวนลอมพวก
 เตยวกับตนโวดงนน จึงรบทหารตขนาบเข้าไป แลวร้องบอกเอ๊ยแซ
 ดวยเสียงอันตงว่า ท่านอย่าตกใจเลยข้าพเจ้าสองคนคุมทหารมาช่วย
 แลว เอ๊ยแซเห็นตงนนักตกใจจึงมีความมานะยังชน เตยวเหมงอวงบก็
 ตรงเข้าช่วยเอ๊ยแซรบเป็นสามารภ โหงวกวญรบพุ่งบ้องบัตอยู่ในระหว่าง
 กลางทหารทงสนายเห็นเหลือกาดงกชกมาหน สนายขบมาไล่ตตตามไป
 โหงวกวญตกใจกลัวจนมือสั่น หนักกลับมาตอสู ไตพกหนงกเสยทล่อฮุย
 แทงตวยทวนตกจากหลงมาขาดใจตาย ทหารฮวนเห็นนายตายก็พากัน
 แตกตนระส่ำระสาย ล่อฮุยรบทหารไล่ฆ่าฟันไปส่นทางสามลจงยกกลับ
 มา เตยวเหมงอวงบเห็นล่อฮุยก็มีความประหลาดใจจึงถามเอ๊ยแซว่า
 นายทหารหนุ่มน้อยคนนมาแต่ไหน เอ๊ยแซก็เล่าความให้สองนายฟังทุก
 ประการ ล่อฮุยค่านบเตยวเหมงอวงบแลวส่นายกคุมทหารกลับมาคาย
 พอดเป็นเวลาว่างสว่างกชกลมแตกหงวนออกนงขงทวาการ เอ๊ยแซ
 เตยวเหมง อวงบ เข้าไปค่านบแลวเล่าความทได้รบพุ่งตอสูกันให้ทราบ
 ทกประการ แลวเอ๊ยแซกนาลล่อฮุยเข้าไปค่านบแม่ทพทงสอง กชกลม
 แตกหงวนมความขนตขงนถ บอกลล่อฮุยนงขงทส่มควรแลวถามว่า
 บ้านเดิมท่านอยุ่ที่ไหนเหตุใดจึงมาอยู่เมืองหลวงควกก ล่อฮุยเล่าเรื่องท
 เป็นมาแลวตงแตตจนปลายให้ฟังทกประการ กชกลมจงว่าท่านก็เป็น
 เชอแถวขุนนางเหมอนกน ครงนตกมาอยู่ในพวกชากกขงอตุส่าหช่วย

แก้ไขให้พวกพ้องพันอันตราย นับความความกตัญญูต่อพระมหากษัตริย์
 และบ้านเมือง แมนมชยชนะกลับไปเราจะกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินให้
 ทรงทราบ ลอฮยคกเขาลงคานบกอหลมอกครงหนง แลวกอหลมกให้
 ลอฮยเขารบหนาทเบณฑหารรองในกองทัพต่อไป

ฝ่ายคกกมเหลงเสยทหารเอกไปสองนายใหม่ความเค้นเคืองลอฮย
 ยงนถ ขบเขยวเคยวพณฑาลอฮยควยค้ำหยาบซาตาง ๆ แลวเขยนหนงลอ
 นตรบฉบบหนง มอบให้ทหารสวนนำปสงทค้ายซาตถ ครนกอหลม
 ไดรบหนงสอนนมาอ่านทราบความตลอดแลว กสลกหลงตอบว่าให้มา
 สूरบกันในวันรุ่งขน ทหารสวนนำหนงลอกลับมาดงให้คกกมเหลง คกกม
 เหลงอ่านทราบความแลวกจัดแจงเตรียมทหารไว้แต่ในเวลากลางคืน

ครนรุ่งเช้า กอหลม เตกหงวน จึงสง ฮวมตงเขยมให้อยู่ รักษาค้าย
 กับให้อวงบองกมกิงสองนายคุมทหารกองหนงอยู่กับฮวมตงเขยม นอก
 นนเกณฑเขาชบวณฑพทงสน พอได้เวลากอหลมเตกหงวนให้จุดประทัด
 สัญญายกพลออกไปตงยงสนามรบ สองทัพปะทะหน้ากันแลวคกกมเหลง
 ชมาออกหน้าทหาร มอถอถอง้าว เป็นอาวุธ ซางซาขย มคกบวยเหลง
 ลบเทยนเฮา ซางซวามโอดวนเหลงจูเทยนหนง ซางหลงมอุมอูเญกยน
 มาประจำพร้อมควยทหารเอกทหารรองเป็นลาดบ กอหลมเห่นนายทหาร
 สวนขนมาเป็นสง่าอยู่หน้าทหารทงปวงกรวดาคกกมเหลงแมทพฮวน จึง
 ขบมาเขาไปร้องพูดว่า ฮุดบิตเองนายท่านกำเรบใจตงแขงเมืองขน เจ้า
 นายของเราไม่ไปปราบปรวมกเป็นความเมตตาอยู่แลว ครนกลบบังฮาจ
 มหนงลอไปทำทายอก ท่านเห่นว่าจะสามารถรบกองทัพเราได้แลวหรือ
 ถ้าหาไม่ท่านจงกลับไปบอกฮุดบิตเองให้ยอม อ่อนน้อมเสย โดยตเถดจะได้
 ไม่ลำบากแก่ไพร่พลทงสองฝ่าย คกกมเหลงตอบว่าเมืองท่านกของท่าน
 เมืองเราก้ของเราจะว่าใครแขงเมืองอย่างไรได้ ซิงใครจะเป็นเจ้าครอบ

ครอบเมืองใหญ่เมืองน้อยนนตองแล้วแต่บุญบารมี และอาศัยกำลังของ
 ไพรพลเป็นประมาณ ครวงเราชอบบุญบารมีของเจ้านายเรา ฝ่ายท่าน
 ก็ชอบบุญบารมีของเจ้านายท่าน เมื่อเขนนจะบวการพดกันไปโยเล่า
 เรากบท่านจงมาลของมมอกนตเถด กอหลมไคพงตงนบกโกรอ ขบมา
 ตรงเขาเขาทวนแทงคกกมเหลง คกกมเหลงยกงาวชนรบไว ลบเทียบ
 เขาขบมาตรงเขาชวย เตกหงวนเหนตงนบกขบมาเขารบกบลบเทียบเขา
 ทนไคนน โสลวนเหลงกเขาชวยลบเทียบเขา เขยแซขบมาตรงเขาปะทะ
 ไค คกบวยเหลงถลนออกมมาหลบดลยตคเขาตานทานไว อุกมอเงก
 เขารบกบเหงเจยงเตยวเหมง จเทียบหงลกับงอเวยง พลทหารทงสอง
 ฝ่ายกเขาตอถกนถงตะดุมบอน เสงมาพอกถองรบตงสนนทวนไหวผงคค
 พงตระหลบไปทงสนามรบ พลทหารลมตายทงสองฝ่าย ไคหิตไคลนอง
 ทงแผนคณ อูเงกเลยทเหงเจยงพนดวยงาวตคจากหลงมาชาตใจตาย
 อุกมเหนอเงกตายกมความโกรอแคณยงนค รบผละจากเตยวเหมงเขาสู
 รบกบเหงเจยง เตยวเหมงรุกโลมาขางหลงไตทแทงดวยทวนถกอกมตค
 จากหลงมาชาตใจตาย เหงเจยงเขาตคศษะไวไคแล้วสองคนกบเตยว
 เหมงขบมาไดซาพนทหารฮวนแตกคณเป็นอลหม่าน คกบวยเหลงโกรอ
 แคณเป็นก่าลงรบจะไปแกแคณ เหงเจยง เตยวเหมง แตก่าลงสู้รบตคพนอย
 กบหลบดลยต คกบวยเหลงจงบทก ไคมหลบดลยตเขาตวยก่าลง
 หลบดลยตรบไมทนเสยทถก คกบวยเหลงแทง ดวย สามงาม ตคจากหลง
 มาชาตใจตาย เหงเจยงเตยวเหมงเหนหลบดลยตตายกมความโกรอ
 แคณยงนค สองนายตรงเขารบกบคกบวยเหลง เตกหงวนสู้รบอยกบ
 ลบเทียบเขาประมาณหาสยเพลง ลบเทียบเขาเสยทเตกหงวนแทงดวย
 ทวนถกคณชาตลบเทียบเขาเจบปวตสาหส ลบเทียบเขารบขบมาทน
 เตกหงวนขบมาได้ตามไป จเทียบหงก่าลงสู้รบกับงอเวยงชดมนอย

ไม้ท่นระวางหลัง เตกหงวนแทงด้วยทวนถุกหลังทะลอกขาดใจตายทันที
 ครั้นเตกหงวนเห็นกอลหมสรบกับคกกมเหลงยังไม่แพ้ชนะกัน ก็ขบมา
 ตรงเข้าช่วยกอลหม ไอล่วนเหลงเห็นดงนนักผละจากเขยแซเข้ารบกับ
 เตกหงวน เขยแซขบมาได้ตามไอล่วนเหลงเข้าช่วยเตกหงวนสู้รบ ทง
 หานายตอสูตตพนักนขลมน ต่างฝ่ายต่างไม่เพลียงพลาแก่กัน เตกหงวน
 ระวังถึงกระบองที่เขยแซยื่นเดาใจวให้ขบมาได้ จึงหยิบออกมาถือไว้พอ
 ได้ทกขบมาตรงเข้าตอกอกคกกมเหลง ๆ จับปัดเป็นสาหัสสาเจียนเป็น
 โฉนดพอบขบกับหลงมา แลวรบหนีไปโดยเร็ว คกกบวยเหลงกำลังสู้รบ
 อยู่กับเหงเจียงเตยว.หมง ครั้นเห็นคกกมเหลงเสียทกผละจากขาดกรบ
 ตีตตามไป ไอล่วนเหลงเห็นเหลือกำลังกชกมาหนี ทหารฮวงเห็นนาย
 เสียทกไม่เป็นใจสู้รบ ทหารแผ่นดินของไฉซาพ่นลมตายเลือดนองไป
 ทงแผ่นดิน ทที่เหลือตายก็พากันแตกหนีกระจัดกระจายไม่เป็นขบวน
 กอลหม กับนายทหาร ทงปวง รบรบทหารตตตามซาพ่นไปจนถึงหน้าด่าน
 ไตเตยวชกเห็นคกกมเหลงเสียทกกลับมา ก็เปิดประตูคตทหารออกช่วย
 บองกนคกกมเหลงเข้าไปในด่าน แลวให้ชกสะพานซามคู เกณชทหาร
 ขนรักษาหน้าทเซงเทนใจเป็นสามารถ ทหารแผ่นดินของไฉตตามเข้าไป
 ถึงกำแพงแพง ทหารฮวงทรักษาหน้าททพงชดเครื่องศาสตราวุธและท่มทง
 กอนหันลงมาตงหาฝน ถุกทหารแผ่นดินของลมตายเป็นอนันมาก กอลหม
 เห็นเหลือกำลังกชกทหารกลับมาคาย ครั้นได้ทราบวาทลบิตเลือดคตถึงแก่
 ความตายก็มีความความเสียดายยงนัก แลวกอลหมจึงให้จัดบุญชความ
 ขอบของนายทพนายกของทงปวงไว้ ส่วนทหารเลวกป่นบาเหนจรางวัล
 ตามสมควร แลวให้จัดโต๊ะมาเลี้ยงตูกนเป็นทวันเรงทงไฟรนาย
 ฝ่ายคกกมเหลงถูกตด้วยกระบองเสียทกกลับเขาดานจตแจงประกอบ
 ยาได้แลวใหม่ความเจ็บแค้นยงนัก สงให้ตรวจตราไฟรพลดูวว่าเสีย

ทหารเอกตามนายทหารเลวสามหมื่นเศษยกยงแค้นมากชน พลงขบพัน
ร้องว่าชายพวกแผ่นดินของมณฑลแกเราถึงเพียงนี้ ถ้าไม่หาวิธีเอาชัยชนะ
ให้ได้แล้ว ไหนเลยเราจะมหนำกลับไปเผาลงจุได้ ไต่เสียวชักเห็น
คกกมเหลงเสียใจเป็นเดือดเป็นแค้นเข่นนน จึงปลอบโยนเอาใจว่า การ
ศึกสงครามไม่แพกชนะเป็นธรรมดาอยู่เอง ท่านจะเดือดเนื้อร้อนใจไป
ทำไม ค่อยตรกตรองหาหนทางเอาชนะต่อไปเถิด แล้วส่งให้จตุ ไต่
เครื่องสุราอาหารมาเลี้ยงคกกมเหลงเพื่อให้บรรเทาทุกข์ คกกมเหลง
เห็นลบเทยนเฮา ถูกทวงทตนาขามบาดแผลสาหัส กจคแรง ประกอบยาใส่
ให้ แล้วส่งทหารให้ชนะวงรักษาหน้าทเชิงเห็นไว้เป็นสามารภ
รุ่งชนเขากอหลมส่งให้บรรดาแม่ทัพนายกอง ทงปวง เตรียมทหาร
พร้อมแล้ว พอได้เวลากยกเขาประชิดด้านเกยตไทกวนจุดประทัดสัญญาณ
ให้ทหารระดมตหกเขาพร้อมกันทงสดาน เสียงทหารโหร้องตงสนนทวน
โหกรวกับแผ่นดินจะถล่ม ราษฎรในด้านพากันแตกตตกใจ่วนวายไป
ทุกตวงคน คกกมเหลงนอนบ่วยไต่ยนเสียงทหารโหร้องกรววาคกเขาต
ตหกเขาตาดน จึงสั่งให้โอดฉวนเหลง ลบเทยนเฮา คกบวยเหลง ไต่เสียวชัก
เส่นายคุมทหารคนละห้าพันแยกไปคอยบองกันประตูทงสดาน พลง
กาขบวาทานทงสดางช่วยกันตรวจตราคุดแลให้แข็งแรง คอยจนกว่าเรา
เราจะหายเป็นปกติจึงคอยคคอ่านสู้รบต่อไปใหม่ ส่นายค่านับถอย
ออกไปจตุแฉงทหารเสร์จแล้ว ก็แยกกันยกไปคอยบองกันอยู่ตามหน้าท
กอหลมเร่งให้ทหารโหร้องเอาบันไดพาตบนบ้ายชนไป ทหารฉวนกคคอย
ทมแทงด้วยเครื่องศาสตราวุธบองกันไว้เป็นสามารภ คกกมเหลงไต่ยน
ทหารโหร้องไม่ขาดเสียงใหม่ความกระวนกระวายใจเป็นที่สุด พลงคค
แต่ในใจว่าเดิมเราสำคัญวาจะตเอาแผ่นดินของโตงาย เหมือนพลก ผ่านมช
ไม่นกเสียวแผ่นดินของจะมทหารมมอเข้มแฉงถึงเพียงนี้ ครนจะม

หนังสือบอกไปชอกกองทัพ มาช่วยก่เกรงขุนนางทั้งปวง จะดูหมิ่นว่าเราสิ้น
 ความคิด จำต้องรอให้หายป่วยเป็นปกติเสียก่อน จึงคอยหาหนทางเอา
 รัชชนะแก่ข้าศึกต่อไป ทันทันนทหารฮวนเข้ามาแจ้งว่า ราษฎรพากัน
 แยกตนตกใจเป็นอลหม่านไปทั้งด้าน คกกิมเหล่งจึงให้นายทหารรอง
 หลายสิบนายออกไปพูดจาเล่าโลมด้วยถ้อยคำต่าง ๆ พวกราษฎรจึง
 คอยสงบลง เวลานั้นกอลหมวกเรงทหารเขาคัททกเอาด้านเป็นสามารถ
 แต่ทหารฮวนรบพุ่งบ้องกัน โดยแข็งแรงยิ่งนัก จนทหาร แผ่นดินช่องรอไม่
 ติต กอลหมวกเห็นว่า จะทักเขามาได้ก่ส่ง ให้ถอยทหารออกมาตั้งล้อมไว้
 ห่าง ๆ

ฝ่ายคกกิมเหล่งครั้นหายเป็นปกติแล้ว จึงส่งให้ โตเสยวซก
 อยู่รักษา ด้าน พอได้เวลา คกกิมเหล่งพร้อมด้วยทหารเอกทหารรองคุม
 ทหารเปิดประตูด้านยกออกไป กอลหมวกกับนายทัพนายกองทั้งปวงได้
 ทราบก็ยกทหารออกไปปะทะกับทัพฮวน เตกหงวนขับมาชนหน้าทหาร
 ร้องประกาศแก่ไพร่พลให้ช่วยกันล้อมจับแม่ฮวนให้ได้ โฮล่วนเหล่ง
 ลีบเทยเนเฮา คกกิมเหล่ง ได้ยินมีความโกรธเคืองยิ่งนัก ต่างคนก็
 ขับมาตรงเข้าดุกได้ ต้นปวยโฮมของเห็นทหารฮวนสามนายเข้ารวมรบ
 เตกหงวน ก็ขับมาแกว่งลูกตีมสองมือถลนเข้าไปช่วย โดยกำลังแรง
 เผอิญเทาหนามาพลาดเสียที คกกิมเหล่งขับมาตรงเข้าพันด้วยง้าวดุก
 ต้นปวยโฮมตรงกลางตัวขาดออกเป็นสองท่อนตกมาตาย กอลหมวก เฮยแซ
 ขับมาตามต้นปวยโฮมออกไป พอเห็นต้นปวยโฮมตายก็มีความโกรธเคือง
 ยิ่งนัก สองนายตรงเข้าสู้รบกับคกกิมเหล่งเป็นสามารถ ลีบเทยเนเฮา
 เห็นดังนั้นจึงผละออกจากเตกหงวนเข้าไปช่วยคกกิมเหล่ง กอลหมวก
 บ่ายหน้าเข้ารบลีบเทยเนเฮาพลาดยกทวนแทงฮวนออกไปเต็มแรง ลีบ
 เทยเนเฮาขับมามากำลังเร็วหลบไม่ทันถูกทวนทหน้าอกตกมาตาย ทันใด

นนคกบวชเหลงกทง โอลวนเหลงใหญ่กับเตกหงวนแต่ผู้เดียว รัชชบมา
 ตรงเขาเขาสามงามแกงกอลหม กอลหมเขาทวนบัตสามงามคกบวช
 เหลงไวทน คกบวชเหลงกเขาชวยคกกมเหลงรบกับเฮยแซ ทงสนาย
 สรรบกันเบนสามารถ ต่างคนต่างคล่องแคล่วในเพลงอาวุธไม่เพลียงพลา
 แกกัน ลอฮยเห็นเฮยแซรบกับคกบวชเหลงเบนสามารถแต่เขาชนะไม่ได้
 กชนเกำทณทียงไปถกตนชาคกบวชเหลง ๆ เจ็บปวดเหลือกาลงรัชชบมา
 หนีไป เฮยแซรัชชบมาตามไปทันแทงไปด้วยทวนถุกหลังคกบวชเหลงทะเล
 หนำอกตกจากมาชาติใจตาย แล้วรัชชบมาได้เข้าพันทหารสวนตายลงเบน
 อนมาก เตกหงวนเห็นกอลหมสู้รบกับคกกมเหลงแต่ลาพง กมลระออกจาก
 โอลวนเหลงตรงเขาชวยกอลหม คกกมเหลงพอมองเห็นเตกหงวนรัชชบมา
 ตรงมากชกมาเขารบ แล้วยกง้าวชนฟันไปเต็มกาลง เตกหงวนยกทวน
 ชนรบไว้แล้วตรงเขาต่อสู้เบนสามารถ กอลหมกเขาชวยรบตะลุมบอน
 คกกมเหลงต่อสู้หลบหลีกอาวุธของแม่ทัพทงสองนาย โดยแคล่วคล่องว่อง
 ไวประมาณสิบห้าเพลงกเดียวที เตกหงวนหยบกระบองกงเลงกนของ
 เฮงเขยนเล่าโจ้ว ตูกคกกมเหลงตกจากหลังมา แล้วตรงเขาชวย
 ทวนถุกหนำอกทะเลตลอดหลังชาติใจตายทันที ฎญญาณของคกกมเหลง
 กเลอนดอยกลบชนไปเมืองฟ้า คินเบนดาวเขยะเหลงคอดาวมังกรแดง
 ไปตามเคม ตั้งแต่นนมามังกรแดงคิดผูกใจเจ็บแค้นคอยอาฆาตจงเว
 เตกหงวนอย่างลกขง จนต่อมาเมื่อดาวบูเคยกแสดลงมาปฏิสนธิในมนุษย์
 โลกเบนเตกเซงบุตรชายเตกกวงหลานเตกหงวน ก็พอดมังกรแดงตวน
 ลงมาเล่นนาทบ้านเซียงเอียงตแหวงเมืองซัวไซ มังกรแดงคิดอาฆาต
 พยาบาทเตกหงวนอยู่แล้ว จึงสำแดงอิทธิฤทธิ์บนดาลไหนาชนมาทวม
 เมืองเพอแกแค้นทเตกหงวนตด้วยกระบองกงเลงกน ครวงนนมคนจมน
 ตายมากมายเหลือประมาณ แต่บูเคยกแซ เตกเซงนนมเฮงเขยนเล่าโจ้ว

ผิดเศษช่วยไปได้ เมื่อเง็กเซียงฮ่องเต้ทรงทราบก็ทรงพระพิโรธเซียง
 เหล็งมังกวแดง จึงมีเทวบัญชาให้ประหารชีวิตเสีย เทพยดาทั้งหลาย
 ต่างก็ช่วยกันกราบทูลอ่อนวอนขอชีวิตไว้ โดยยกความชอบของมังกว
 แดงชนทูลว่า เมื่อครั้งเคยคงเขียนเป็นขนนางนายทหาร มังกวแดงนี้ได้รับ
 เทวบัญชาให้ลงไปเกิดเป็นม้าให้เคยคงเขียนชื่อบราบปรัมซาคัก จนได้
 เป็นพระเจ้าฮ่องไท้ใจวฮ่องเต้กษัตริย์ตนวงศ์ในแผ่นดินฮ่อง เมื่อพระ
 เจ้าฮ่องไท้ใจวสวรรคตแล้วมังกวทงจึงกลับมาเป็นดาวเซียงเหล็ง
 ต่อมามังกวแดงไปบังเกิดเป็นคักกิมเหล็ง ถูกเต็กหงวนตด้วยกระบอง
 กิ่งเลงกนถึงแก่ความตายจึงผูกใจเจ็บของเวรอาชาติกนอยู่ ครองจึง
 แกล้งทำแค้น เคยกแซเป็นการชดชชนเทวบัญชาโทษถึงตาย แต่ความชอบ
 ของมังกวแดงที่ไปเกิดเป็นม้าให้เคยคงเขียนชื่อบราบปรัมซาคักอยู่ จึง
 ควรคงโทษประหารชีวิตเสีย ให้คงลงอาญาแต่เพียงให้ลงไปเกิดเป็นม้า
 เขียนอวยเหล็งเบ สำหรับเป็นพาหนะให้เบ เคยกแซเต็กเซ ชื่อบราบปรัม
 ซาคักจากรังกอน เป็นการถ่ายโทษลงความผิดของตน เง็กเซียง
 ฮ่องเต้ก็โปรดให้เป็นไปตามที่เทพยดากราบทูลมานั้น

ฝ่ายทหารฮวนเห็นคักกิมเหล็งเมตพตายในทรบ ก็พากันรอนเร
 ระดำระสายไม่เป็นชบวน ต่างคนต่างคตหนเอาตวรอดแตกต่นว่นวาย
 เป็นอลหม่านไปทั้งกองทัพ ทหารแผ่นดินฮ่องไต้ก็พากัน ไห่ร้องรูกได้
 ซ้ำพันทหารฮวนเป็นตระกูลมบอน โฮล่วนเหล็งเห็นทัพแตกคักกิมเหล็งเม
 ตพตายในทรบก็ตกใจจนสนสตรบชบมาหนเอาตวรอด กอหลมชบมา
 สกัดใจพลางแทงด้วยทวนถุกอกตักมาตาย บรรดานายทัพนายกองพวก
 ฮวนก็ถูกทหารของชาวพมลายจนหมดสิ้น ทหารฮวนถูกฆ่าตายและ
 เขียบกันตายทวากศพเกลสนกสาดไปทั้งแผ่นดิน โลहितไหลนองตจนน้ำใน
 ลำธาร ที่เหลือตายก็พากันแตกหนกกลับเขาดาน ทหารแผ่นดินฮ่องไต้

ติดตามเข้าไปจนถึงเชิงกำแพง ได้เสี่ยวชักนายด่านเร่งให้ทหารคุมทง
 กอนคิลาพุ่งศัตราวุธลงมาตงหาฝน กอหลิมเห็นเหลือกำลังจึงส่งให้
 ทหารถอยกลับมาก เย็นวันนงกอหลิมให้ข้าโคกระบอมาเคียงกันเป็นท
 สนนสนานเอ็กเกริกไปตงกองทัพ และให้จตบญฐความชอบของนายทัพ
 นายกองไว้ทุกคน ส่วนทหารชั้นเลวกให้ปูนบำเหน็จรางวัลตงกัน

ฝ่ายได้เสี่ยวชัก ครนทราบวา คกกมเหลง กับ ทหารเอก ทหารรอง
 ทงปวงถึงแก่ความตายแลวตกใจเป็นกำล้ง รมเขียนหนังสือแจ้งขอ
 ความตามท คกกมเหลง ออกสู้รบ เดยทตายในทรบ โดยตลอดทุกประการ
 แลวให้มาไซรบถอหนังสือนนไปให้ยุติตเอง โดยเร็ว

รุ่งชนเช้ากอหลิมให้เอเยแซ เหงเจียง เตยวเหม็ง โง้วเอียง
 ลอฮุย เทยเกยว อวงบู รวมเจตนายคุมทหารเข้าตหคเอาด่านเกยต
 ไทาวน ทงเจตนายจึงค้ำบลาออกไปจัดทหารได้ครบแลวกยกเข้าประชิด
 กำแพงด้านใต้ ทหารให้ร้องเอาบันไดพาดบันบ้ายขึ้นไป ทหารซงรักษา
 หนาทเชิงเทน กทมทงกอนคิลาพุ่งศตศัตราวุธลงมากถูกทหารแผ่นดินซง
 ลมตายเป็นอันมาก เอเยแซกร่งให้ทหารหนุนเนื่องเข้าไปไม่ขาดสาย
 ขณะนพระราชกรพากันแตกตนตกใจไปตงด้าน ได้เสี่ยวชักเห็นราษฎรได้
 รมความเดือดร้อนกมใจสงสารนค จึงส่งให้เอาเมียนเจียนบ้ายขอพักรบ
 ชนไปแขวนไว้หนาดาน เอเยแซเห็นตงนงกให้ถอยทหารแลวมาแจ้งแก่
 กอหลิมให้ทราบทุกประการ กอหลิมจึงส่งให้งตทหารไว้ถ้าตามวันจึงจะ
 ตหักเอาด่านตอไป

ครนครบกำหนดสามวันกอหลิมก็ให้เอเยแซกับทหารเอกออกทกนาย
 คุมทหารยกไปตหักเอาด่าน ทหารซงนซงรักษาหนาทเชิงเทนเห็นตงน
 จรบนำความไปแจ้งกับได้เสี่ยวชักให้ทราบ ได้เสี่ยวชักคอยมาใช้ยัง
 ไม่เห็นกลับมากให้มความวิตกขงนค ครนจะนั่งทุเลารบอยู่ตอไปก็ไม่มี

กำหนดวันแน่นอน จึงขึ้นไปบนเชิงเทินร้องบอกลงไปว่า บัดนี้คกกัม
 เหลืองแม่ทัพใหญ่และทหารเอกทั้งปวงกุดมตายหมดแล้ว ด้านเกียดไท
 กวนนุกเหมือนเป็นของท่านแล้ว ขอท่านจงกรุณาแก่ราษฎรอย่าให้ไต่
 รมความเดือดร้อนเลย เวลานี้ข้าพเจ้ากำลังมหนะง้อบอกไปยังสุดบิตเอง
 เมื่อมรับส่งมาประการใดจึงคอยพุดจากันใหม่ ระหว่างนี้ขอท่านได้ถอย
 ทัพห่างออกไปสักสิบสองกอน ด้วยราษฎรพากันตั้งระเทือนหวาดกลัว
 นึก เอียงแซ่ไตพังตงนนักถอยทหารกลับมาแจ้งขอความให้กอดลิมทราบ
 ทกประการ กอดลิมปรึกษานายทัพนายกองทั้งปวงเห็นพร้อมกันแล้ว
 กถอยกองทัพออกไปตั้งห่างจากคานดบด

ฝ่ายทหารมาเร็วซงถอหนง้อบอกของไตเสียวซก ครั้นมาถึง
 เมืองหลวงก็เข้าหาปาดเงยขุนนางผู้ใหญ่เอาหนง้อสั่งให้ รุ่งชนสุด
 บิตเองออกทองพระโรงขุนนางผู้ใหญ่น้อยเฝ้าอยู่พร้อมกัน ปาดเงยจึง
 นำหนง้อชนถวาย สุดบิตเองรับมาอ่านดูความว่า ข้าพเจ้าไตเสียวซก
 นายด้านเกียดไทกวนทอไตอองไตทราบ ด้วยตงแตคกกัมเหล็กยกกอง
 ทัพไปตงถยทคานเกียดไทกวนไตออกทำการรบพุงกับซาคกเป็นหลายครั้ง
 ทหารแผนตงชองมมมอเซมแซงประกอบด้วยสุดบิตญญาตงชง คกกัม
 เหลืองออกรบกมแตเสยทกกลับมา จนภายหลังยกกองทัพใหญ่ออกรบกัน
 เป็นสามารถ คกกัมเหลืองเสยทจนตงตายในทรบ บรรดาทหารเอกทหาร
 รอกกพากันถงแกคความตายสนทงกองทัพ ข้าพเจ้ากำลังน้อยไม่สามารถ
 ทำการสู้รบไตเป็นแต่รักษาตงมนใจ จึงรับมหนง้อบอกมาทอไตออง
 ให้ทราบ ไตอองจะโปรดดำริอย่างไวกร่งจัดการเสยไตเร็ว ถ้า
 ข้าไปด้านเกียดไทกวนกจะตงเสยแกซาคกเป็นมมตง สุดบิตเองทอ
 พระเนตรจบบตทกพระทยตงออยู่ครุหนง พอไตสจจตงตงแกชุนนาง
 ทงปวงจ่า คกกัมเหลืองถงแกคความตายแล้ว ทานทงปวงยังเห็นผู้ไต

สดบบัญญัติสามารถจะรับหน้าทแม่ทพอไปไดบ้าง ขุนนางทงปวงได้
 ทราบตางมีความหวาดหวานครนครามไปทวณ ขุนนางฝ่ายบุกทาม
 ผู้ใดกลารบอสาไม่ ด้วยเห็นวาคกลมเหลงมมมอเซมแซงถึงปานนน
 ยงถึงแกศความตายด้วยมอทหารแผนตนของ ตางคนตางพากนงอย
 สดบศเองเห็นขุนนางทงปวงนงอยกทรงชดเคอง ขณะนนปาทลเงย
 ขุนนางผู้ใหญ่ทลชนว ขุนนางเหล่านเบนฝ่ายบุนหาชานาญในการทพ
 สกไม่ ครนจะรับอสาไตอองออกไปกเกรงว่าจะเกินสดบัญญัติจึงไตพา
 กนนงอย แดกกลมเหลงเบนแม่ทพมมมอเซมแซงไม่มผู้ใดเสมอเหมอน
 ยงตองพายแพกษาสกจนกวตายในทรบ ทงนขอใหไตอองจงทารคให
 ตเกิด สดบศเองทงกรวทงกลวไม่วาจะตรัสประการไต นงอยครุทนง
 จงตามวา ถ้าเชนนมตองปลอยใหชาศกย้ายเลนตามสบายหรือ ปา
 ทลเงยทลวาทรงนชาพเจาเห็นเหลสกาดงทจะตอสูกับชาศกไต หากเรา
 มานะสู้รบทอไปกยงจะเป็นอนตรายมากชนทกท ขอไตอองเชนตุเก
 อาณาประชาราษฎรือยาใหเตอตรอนเลย สดบศเองถามวาท่านจะให
 เราทำประการไตเล่า ปาทลเงยทลวามอยทางเตยวทไตอองตองยอม
 ออนนอมแกกองทัพแผนดินของเลย โดยไต จงจะชวยชวตคนทงปวงไว
 ไต สดบศเองกลอนใจใหญ่หน้าสลดลงทนท ปาทลเงยจึงทลทอไปวา
 ถ้าไตอองเชอพงชาพเจาคตคานเสยแตแรกแลว ไทนเลยจะเตอตรอน
 ถึงเพยงน คำไบรมนยอมวาเมอภยมาตงตวกตองหาทนทางแก แต่การ
 กลวงเลยมาแลวเป็นอนสดความสามารถจะทำประการไตไต ตองแกไข
 ไปตามกำลัง ครนถาไตอองยอมออนนอมแกชาศกแลวบานเมองกจะ
 ไตพนกยอนตราย ขณะทสดบศเองนงอยนุนขุนนางทงปวงตางกกราบ
 ทลชนพรอมกนวา ขอไตอองจงกระทำตามถอยคำปาทลเงยเกิด นกวา
 เห็นแกอาณาประชาราษฎรือยาใหยอยขบเลยเลย สดบศเองเห็นขุนนาง

หงปวงพร้อมใจกันเช่นนกกจาพระทยตองยอมตาม แล้วตรัสถามป้าหัด
 เจียวว่าท่านจะให้เราออกไปดูกะโทษประการใดดี ข้าศึกจึงจะยอมเลิก
 ทักษ์กลับไป ป้าหัดเจียวทูลว่า ไตอองจงแต่งหนังสือกราบทูลพระเจ้าของ
 จินจงตองเต้ดูกะโทษความผิด แล้วยอมเป็นเมืองชนแผ่นดินของถวายเป็น
 เครื่องราชบรรณาการทุกปีไป กับจัดของสำคัญสำหรับเมืองทงแกวแหวง
 เงินทองถวายเป็นเครื่องราชบรรณาการสักสิบเล่มเกวียน ไปพร้อมกับ
 หนังสือยอมสวามภักคตววย ข้าพเจ้าจะคุมออกไปยังกองทัพแผ่นดินของ
 พตจาอฮนนวนอนให้กฮหลิมแม่ทัพยอมเลิกทัพลับไปจึงได้ สิบปีคเอง
 จาพระทยสั่งให้พนักงานจัด ของวิเศษกับ เพชรพลอย ชนบรรทุกเต็มสอง
 เล่มเกวียน พร้อมกับเงินทองอีกแปดเล่มรวมกันเป็นสิบเล่มเกวียนมอบ
 ให้ป้าหัดเจียว ของวิเศษนาคอ นกฮวนเอี้ยหยกคู่หนึ่ง แม่น้อยผู้ใด
 แล้วก็อาจบองกันเครื่องศาสตราวุธได้ทุกชนิด สิบปีคเองเขียนหนังสือ
 สวามภักคตมอบให้ป้าหัดเจียวฉบับหนึ่ง แล้วป้าหัดเจียวก็ถวายนับถอย
 ออกจากทเฝ้ามาจัดทหารได้ครบจำนวนสองร้อย แล้วรับคุมเครื่องราช
 บรรณาการไปยังด่านเกียดไทกวน ไตเสียวชกรูกจัดแจงออกมาต้อนรับ
 พาคนเข้าไปในด่าน เชิญให้นั่งที่สมควรแล้วจึงถามว่าลงจู มรับสงมา
 ว่าอย่างไรบ้าง ป้าหัดเจียวตอบว่าลงจู มรับสงให้ข้าพเจ้าคุมเครื่องราช
 บรรณาการออกมาพร้อมด้วยหนังสือยอมสวามภักคต ท่านจงไปช่วย
 พตจาอฮนนวนอนให้กฮหลิมยอมเลิกทัพลับไปด้วยกันกับข้าพเจ้าเถิด ไต
 เสียวชกรูกจึงว่า บदनกเป็นเพลายืนแล้ว รุ่งชนเช้าจึงออกไปเถิด ป้าหัด
 เจียวรับคำแล้ว ไตเสียวชกรูกจัดทให้พกตามสมควร

ฝ่ายกฮหลิมตงกองทัพพกทหารคฮยทำไตเสียวชกรูกอยู่หลายวัน
 ไม่ได้ข่าวคราวอย่างไร จึงปรึกษาเต็กหงวนกับนายทัพนายกองทงปวง
 ถึงเวรที่จะตหกเอาท่าน ปรึกษากันยังไม่ทันขาดคำทหารหน้าประตูก็

เขามาแจ้งว่า ปาหฺลเญยใจเสียงเมืองหลวงควกกกรมเครื่องราชบรรณาการ
 จะขอเข้ามาเจรจาความเมืองด้วย กอหลิมได้ฟังดังนั้นจึงมคาสงให้ทหาร
 ถอยเครื่องศัตราวุธย่นเรียงรายอยู่ สองข้างทาง เป็นสง่า เพื่อให้เกรงกลัว
 แลวจงส่งทหารหน้าประตูให้ออกไปนำปาหฺลเญยเข้ามา ปาหฺลเญย
 ได้เสียวชักเข้ามาถึงที่ประชุม กกระทำคานับกอหลิมตามธรรมเนียม
 กอหลิมเชิญให้นั่งตามสมควรแล้ว ปาหฺลเญยจึงพูดว่าบัดนี้ลงใจเจ้าเมือง
 หลวงควกกกรูสึกทนความผิด จึงให้ข้าพเจ้าคุมเครื่องราชบรรณาการกับ
 หนังสือขอความภักคมาขอออกแก่พระเจ้าแผ่นดินของ ขอท่านได้โปรด
 เห็นแก่อาณาประชาราษฎร์อย่าให้พนาศลมจมเสียเลย พูดแล้วก็ส่ง
 หนังสือให้ กอหลิมรับมาเปิดออกดูความว่า ข้าพเจ้ายึดยึดเองเจ้าเมือง
 หลวงควกก กราบทูลพระเจ้าแผ่นดินของใต้ทรงทราบ ด้วยข้าพเจ้าเข้าใจ
 ผิดหลงเชื่อฟังถ้อยคำคกกรมเหล่ง ถึงกับหนังสือไปกล่าวหยาบคายทำ
 ให้เป็นโทษตเคืองพระทัย บัดนี้ข้าพเจ้ารู้สึกตัวว่า โทษผิดใหญ่หลวง
 จึงได้จัดเครื่องราชบรรณาการของวิเศษสำหรับบ้านเมืองคค นกถวนเอย
 หยกคู่หนึ่ง กับเงินทองเพชรพลอยสับเล็มเกวียนมอบให้ปาหฺลเญยคมา
 ถวาย ขอพระองค์ได้โปรดประทานชีวิตอาณาประชาราษฎร์เมืองหลวง
 ควกกไว้สคกรงหนึ่ง แตนเป็นตนไปข้าพเจ้าขออ้อนนอมยอมเป็นเมืองชน
 แก่แผ่นดินของ ถึงบ้จะส่งเครื่องราชบรรณาการเข้ามาถวายมิให้ขาด
 กอหลิมอ่านทราบขอความตลอดแล้วก็นตาลโทสะเป็นกำลัง เขามือ
 ตบโต๊ะร้องตว่าตว่า ยึดยึดเองบังอาจล่วงเกินต่อพระเจ้าแผ่นดินของ
 โทษถึงตายทงแผ่นดิน ครงนหากทำการไม่สำเร็จจงออกมาขออ้อนนอม
 สคเป็นทแล้วจะให้เราเลิกทพกลับไปในนไม่ได้เป็นอนชาติ เราตคาน
 เกียดไทถวนแตกเมือใดก็จะยกกองทัพ เขยิบเมืองหลวงให้ราบเป็นหน้า
 กลอง ข้าพนเสยจนกระทั่งเดกอมมอกมให้เหล่งรอตอยู่ ปาหฺลเญย

ได้เสวยชกตกใจจนตัวสั่น ปาหลงเงยจึงคุกเข่าลงคำนับอ้อนวอนว่า
 การทรงนบนตวยคกกมเหลงคนเดยวขงฮตบัตเองไทกาเวบชน ฮตบัต
 เองทูปากพลอยเห็นตไปตวย ชาวเจาทตทานห้ามปรามเท่า ไทกาหาเชอ
 พงไม้ แต่บตนคกกมเหลงกตายไปสมแก ไทษของตนแลว เป็นอันว่า
 แพนตนของสนเดยนศตรู ในเมืองหลวควกก คนอื่น ๆ เป็นแต่กระเสน
 กระสายพลอยฟ้าพลอยฝนไปตวย ถึงฮตบัตเองกรูดานกตวแลว ขอ
 ทานอย่า ไทคคพยาบาทของเวรเดย นกกว่า ไทกรณาไวชวตชาวเจาทง
 บาวนายควยเถด กอหลมเห็นปาหลงเงยพุดอ้อนวอนตงนนกอนตง
 ทนมาปรกษาเตกหงวนว่า เวาควรรับเครองราชบรรณาการไวหรือไม
 เตกหงวนตอบว่า แลวแต่ทานจะเห็นสมควรเถด กอหลมจึงวากบ
 ปาหลงเงยว่า ครงนฮตบัตเองและชนนางทงปวงหมตหนทางแลว ครน
 เวาจะมยอรับเครองราชบรรณาการ กคตสงสารแก ชาวเมืองหลวควกก
 เวาจจะไวชวตให้ศราวหนง ครนแลวกอหลมกสงให้รับเครองราช
 บรรณาการไว ปาหลงเงยไต้เสยวชกมคความยนคยงนถ พดางคกเข้า
 ดงค่านบกอหลม กอหลมจึงพุดกับปาหลงเงยตไปว่า ทานจงกลับไป
 แจงแกฮตบัตเองว่าครงนเรยกชวตให้ศราวหนง แต่ถากายหลังกลับ
 คคก้าเรบชนอกแลวเวาจะฆ่าเดยให้ตนทงเมือง แต่นไปตงปีตองสง
 เวองราชบรรณาการเข้าไปตวายอย่าให้ขาดได้ ว่าแลวกตวจตุเครอง
 ราชบรรณาการเห็นครบตงตามจ่านจน จึงให้บ่าเห็นจรางวัลแกปาหล
 เงยไต้เสยวชกและททารชวณทมาควยตามสมควร ปาหลงเงยไต้เสยวชก
 กค่านบลากลับไป กอหลมจึงมคาสงให้บรรดานายทัพนายกองทงปวง
 เเตรยมเลกทพกลับเมืองเบยนเหลยง บรรดาทหารผู้ ไทญผู้นอยตางม
 คความยนคเป็นอันมาก ครนตงนฤกษตกอหลมกสงให้เคลอนกกองทัพ
 จากค่านเกยตไทกอนกลับไปตามระยะทาง ปาหลงเงยชมาตามมาตง

กอลหมจงบอกกับป้าหลงเงยว่า เมื่อนานกลับไปแล้ว จึงบอกสุดบิตเอง
 ให้จัดทหารมารักษาตามเงกมังกวน งนช่วยกวน กิมชากวน ตามตำบล
 นด้วย ป้าหลงเงยรับคำตามไปส่งสนพระยะทางพอสมควรแล้ว ก็คานับ
 ลากลับไปเมืองหลวงควกักทูลสุดบิตเองให้ทราบทุกประการ สุดบิตเอง
 ได้ฟังก็คลายความวิตก ประทานบำเหน็จรางวัลให้ป้าหลงเงยตามสมควร
 บรรดาแม่ทัพนายกองต้องแก่ความตายในระหว่างศึกนั้น สุดบิตเองก็
 ให้หาตัวบุตรหลานเข้ามาเฝ้า ประทานบำเหน็จรางวัลและขบเลี้ยงแต่ง
 ตั้งใหม่ยศศักดิ์แทนที่บิดาทหาราชการต่อไป แต่นั้นมาบ้านเมืองก็เรียบรอย
 ราษฎรมความสุขทวหนากัน

ฝ่ายพระเจ้าของจันจงฮ่องเต้ตั้งแต่รับสั่งให้กอลหมจง เต็กหงวนยก
 กองทัพออกไปปราบปรามเมืองหลวงควกักกันเป็นเวลายานแล้ว ยังมี
 ได้ทราบข่าวคราวประการใดก็ทรงวิตกอยู่ในพระทัยยิ่งนัก วันหนึ่งจึงมี
 รับสั่งให้ขุนทจาด โตเตงเควองบุชาในสวนดอกไม้ ครั้นถึงเวลาคากเสด็จ
 ไปยังทบุชา กระทำคานับเทพยดาพาดนและกล่าวคำอธิษฐานว่า ข้าพเจ้า
 ของจันจงฮ่องเต้ซึ่งฟ้าและดิน แต่งตั้งให้ลงมาเกิด เป็นพระเจ้าแผ่นดิน อยู่
 ในมนุษยโลก ข้าพเจ้าได้ตั้งอยู่ในทิศพิธราชธรรมทั้งคอยเอาใจสอด
 ดองดูแลทุกซดขของราษฎรอยู่เป็นนิจ บัดนี้ทางหัวเมืองชายแดนกระต่าง
 กระเดื่องจึงเกิดรบพุ่งฆ่าฟันกันล้มตาย ราษฎรได้รบความเดือดร้อนทุก
 หยอมหญา ขอเงกเขยงฮ่องเต้ ได้โปรดพระราชทานขุนนางทมความขอ
 สดัยประกอบด้วยสติปัญญาความรู้กว้างขวาง ให้ลงมาเกิดช่วยทำน
 บำรุงแผ่นดินด้วยเถิด บ้านเมืองจะได้ปราศจากยุคเขญูรุมเย็นเป็นสุขต่อ
 ไป พระเจ้าของจันจงฮ่องเต้ทรงกล่าวคำอธิษฐานเทพยดาเสร็จแล้วก็
 เสด็จไปตำหนักเจยวเวียงเงง

ฝ่ายเทพยดากงเขาเมอไดยนคำอธิษฐานของพระเจ้าของจันจงฮ่อง

เต กิจจาเอาขอความนนเหาะชนไปขงเมืองฟ้า พอเงกเขยงฮองเตเตเต
 ออก ญปราสาททงเมงเตย เทพยดาทงหลายเผ่าอยู่พรอมกันเป็นลำดับ
 เทพยดาทงเขาจงนาคาอชฐานของพระเจ้าของจจจฮองเต ชนกราบทูล
 ให้ทรงทราบทุกประการ เงกเขยงฮองเตได้ทรงฟังจจจตรัสว่ากษัตริย์วงศ์
 ของเจยวณมความผิดสำคญอยู่ชอหนงมาแต่เดิม คอเมอกรงเตยคงเฮยณ
 ชงเป็นกษัตริย์ตนวงคณนได้เสพสุราเมามาย แลวชานนางทมความ
 ขอสตยเสยเป็นอนมมาก แตอนเป็นผมความชอบในแผ่นดินอย่างใหญ่
 หลวงกให้ช่าเสย เตยคงเฮยณลงไปเกิดเป็นผมบุญสำหรับปราบยุคเขญ
 คราวแผ่นดินเป็นจลาจลเมอสนกษัตริย์วงศ์ถง ครนได้เป็นชองไทโจวชน
 แลวกลับทาคความเดอตรอนให้แก่ราชฎร เราเห็นว่าควรลงโทษเสยบาง
 จงสงให้ดาวทาลงแชลงไปเกิด เป็นพงทอง เพอกชยคเขญให้แก่บ้านเมือง
 แลวให้ดาวชงเหลงแชลงไปเกิดเป็นนางเบเงกหลวน ภายหลังให้เข้าไป
 เป็นกษยชยสนมเอกชอง ชองจจจจ กอการกลยคชน ในบ้านเมืองอก เพื่อ
 เป็นการตอบแทนความอสตยอชรรวมทเตยคงเฮยณกระทำไวแต่ก่อน ชง
 ชองจจจจมีประสงค์จะไดชุนนางทชอสตยลงไปทานบำรุงแผ่นดินนยอม
 ไม่ได้ เพราะต้องรบบาปลบเชอกษัตริย์วงศ์ชองตามทเรากำหนดไวณน
 คอไป เทพยดาทงเขาได้ฟังจาเป็นตองนงอยู่ ชนนั้นไทเป็กกิมแช
 กราบทูลชนว่า ชองจจจจเจ้าแผ่นดินชองเตยวณประกอบตวยคความเมตตา
 จิตตงอยู่ในสตัชอรรวม ครงนได้พยายามตงสตัชอชฐานขอความชวย
 เหลอตอพระองค ก็เพอจะบำรุงความสุขให้แก่ราชฎรเป็นใหญ่ ขอ
 พระองค จงโปรดให้ ชุนนางท สตยชอมสตัชบุญญา เจียบแหลม ลงไปเกิด
 ชวยทานบำรุงแผ่นดินตวยเถิด เงกเขยงฮองเตยงมทนตรสประการได้
 เตยวไตตชงเป็นเตยเจยไตเจยงกนกกราบทูลชนอกกว่า อรรวมตามุทเป็น
 กษัตริย์ตงอยู่ในสตัชอรรวมกมความรุ่งเรือง ถ้าไม่อยู่ในสตัชอรรวมก็

ต้องเป็นอันตรายด้วยประการต่าง ๆ บัดนี้ของเงินจึงเป็นกษัตริย์ซึ่งตั้งอยู่
 ในสมัย อกรรมบาปบุญคุณ โทษจึงควรจะได้รับความกรุณาบ้าง ความ
 จรุงเวรอนตเคยคงเคยนทาผิดคนเดยว พระองค์ให้ปรับโทษทงกษัตริย์วงศ์
 ของกหนกฮยแลว เชนของเงินจึงเป็นคนตกพลอยได้รับ โทษสบตอเชอ
 วงศควย ครองนของเงินจึงเป็นแต่รับโทษแทนคนอน ถ้าจะเอาผิดให้หนัก
 เกินไปก็คจะกระไรอยู่ พระองค์ให้ทาลงแขกบองเหลงแหลงไปเกิดลวน
 แต่เป็นคนกอยคเชญทงภายนอกและภายในเชนนแลว บ้านเมอองมแต่
 พวกกงฉนกนจะพนาศลมาจม ดูไม่สมกับ โทษทของเงินจึงจะตองรับแทน
 ผูอนนนเลย ครองนขอพระองค์จงโปรดให้ขุนนางทขอศตยศจวิตลงไป
 บงเกศรรักษาแผนดินของไวศวยเกิด เงกเชยงฮองเตไตทรงพงดงนนัก
 ทรงเห็นชอบตวย จึงมเทวบุญชาให้เทพยดาทงหลายชวยกนเลอกคตว
 ดาวดวงไหนสมควรจจะจติลงไปบ้าง เทพยดาทงปวงจึงกราบทูลชนพรอม
 กันว่าควรจะให้ดาว บันเคยกแซ กับดาวบันเคยกแซ ลงไปเฮากำเนตทงสอง
 ดวง จึงจะชวยประคบบระคองแผนดินของให้เจริญต่อไปได้ เงกเชยง
 ฮองเตกทรงยนมเทว โองการให้หาดาวทงสองนนเข้ามาเฝ้า บันเคยกแซ
 บันเคยกแซเข้ามาถวายค่านบยงหน้าปราสาทแลว เงกเชยงฮองเตจึงม
 รับสั่งให้เทพยดาตำแหน่งไตวเชยฮวงนตรวจดูว่าควรจะให้ดาวทงสองดวง
 ลงไปเกิดอยู่ตำบลใดดี ไตวเชยฮวงนตรวจแลวกราบทูลว่า ในเมืองหน้หน้า
 กุยกทตำบลบ้านเปาเกจจ มีเศรษฐีคนทงแซเปาขอเบะบวง เป็นคน
 ใจบุญก่อสร้างทางกุศลอยู่เนองนิจ เวลานมบุตรชายอยู่สองคนแลว ขอ
 พระองค์จงโปรดให้ดาวบันเคยกแซจติลงไปเกิดในบ้านน ภายหลังจะ
 ได้เป็นขุนนางทขอศตยศจวิต ชวยทานบารุงแผนดินของ ให้มีความสุขสืบ
 ไป อีกแห่งทงในเมืองชวไซ ตำบลบ้านเตกเกจจมีขุนนางนายทหาร
 อยคนทงแซเตกชอทงวนเป็นคนตงฉนขอศตยตอแผนดิน เตกทงวนม

บุตรสองคน ๆ พบนชายชอเตกกวง คนหนึ่งเป็นหญิงชอเตกชยกิม
 ภายหลังจะได้เป็นภรรยาไปยอชงเชอพระวงคผู้ใหญ่ ชอพระองคได้
 ไปรดให้ดาวบูเคยกแสดงไปเชากำเน็ดในบ้านแซเตกนเกิด จะได้เป็น
 ชนนางนายทหารปราบปรามเสยนศกคัตรีให้ราบคาบ เงกเซียงฮองเต
 ทรงพงกตพระทัย ทนไคนนจงมเทวบุญชาให้ดาวทงสองจุดลงไปยังเกิด
 ในมนุษย์โลกพร้อมกัน เซียงแซไตจงกรายทลทัดทานว่า ตระกูล
 ทงสองทให้บูนเคยกแซกกับบูเคยกแสดงไปเกิดนน เปาเบะบวงเป็นพล
 เรอน เตกทงวนเป็นชนนางนายทหารบริวารการถึงทแมทพชยูแลว บุตร
 ชายชอเตกกวงกตชงบริวารการแทนทบตาตอไป เป็นอนว่าในระหวางน
 แผ่นดินชองมชนนางฝ่ายบอชพร้อม ส่วนชนนางฝ่ายบูนทชอชตย
 สามารถทำนบารุงแผ่นดินชงไมมตว ดจยเปาเบะบวงเป็นราษฎรสามัญ
 เห็นว่าควรจตให้บูนเคยกแสดงไปยังเกิดก่อน เมื่อเจริญวัยจะได้เข้าไป
 เป็นชนนางในเมืองหลวง ภายหลังจงให้บูเคยกแสดงไปเกิด ดงนเมื่อ
 เวลาบเคยกแซททชรอนบูนเคยกแสดงจะได้สามารถชวยแกชกนไวไต เงก
 เซียงฮองเตยงไมทนทริสประการไต เซียงแซไตตทลตอไปอีกว่า ชา
 พระองคยงคตเสยตายอชชองทบูเคยกแซหน้าตาไมสวยาม ถาลง
 ไปเกิดในมนุษย์โลกแลวจะได้รับความลำบากมาก ค้วยในชนตนนน
 บูเคยกแซมเตราทตตอชย เมื่อคนทงหลายเห็นหน้าตานากอดกจะพา
 กนเกลยตชงไมคตอุปถมภคารุณ ให้พนจกความททชรอน ชาพระองค
 เห็นว่าควรให้เปลยนศรชระดาวบูนเคยกแซกบดาวบูเคยกแซกนเสย บูน
 เคยกแซหน้าตาสวยามให้กลบเป็นคนชรว เมื่อมความค้อยในตัวแลว
 ถึงลงไปเกิดจะชรวอชงไรกคงไม่ได้รับความลำบาก เงกเซียงฮองเตทรง
 พงกชอบพระทัย จงมเทวบุญชาให้เทพยตาตาแทนชวยเฮียกแซกนจต
 การเปลยนศรชระดาวบูนและบูเคยกแซสบกนเสย ชวยเฮียกแซกนรับ

เทวโองการมีอถอกะระบตงอเกยม ตรงเขาดศรพระดาวทงสอง ดยหน้าปรา
 สาททงเม้งเตยขาดออกไปแต่หามโลहितไม ครนแลวกลับเปลยนตดตอ
 เชาอขางเดิม เงกเขยงฮองเตจงมรบสง ไทหลเสากนนาบนเคยกแชรลง
 ไปยังมนุษย์โลกทในบ้านเปาเกจิง ให้บังเกิดเป็นบุตรคนทตามของ
 เปาเบะบวณ เมอถวนทคมาสแลวจงคยนำวญญาณสงไปเชาทอง ส่วน
 บูเคยกแชรนไทงตไวกอน ภายหลงจจะลงลงไปเกิดเป็นบุตรเตกกวง
 หลเสากนถวายคานบแลวรบไปจตการ โดยเรว เงกเขยงฮองเดิมเทว
 บัญชาตอไปว่า เมอบูเคยกแชรลงไปบังเกิดในแผ่นดินชองแลว ไทงกนง
 เทพธิดาจตลงไปเกิดเป็นภรรยาบูเคยกแชรในเมืองเขยงเขยงกัก จะได้
 ชวยกันปราบปรามคทรทาบารุงแผ่นดินชองสืบไป เงกเขยงฮองเตตรง
 จตการเรยบรอยแลวกเสดจขน เทพยดาทงหลายต่างพากันกลับไปยัง
 วจมานชองตน

ฝ่ายกอหลิม เตกหงวนเดนทพรอนแรมกลับมากโกลจะถงตาม
 ชำกวน เอยจงเปาได้ทราบกจตชบวณทหารออกไปคยตอพรบถงนอก
 ดาน สำนายลงจากมำคานบคนตามธรรมเนียมแลวกพากันเข้าไปใน
 ดาน บรวดาแม่ทัพนายกองทงปรังกตงพกทหารชยนอกดานสน เอย
 จงเปาสงไทจตโตะสรอาหารมาเลยงตแม่ทพทงสองเป็นอนนต ส่วน
 ทหารทพกชยนอกดานนนเอยจงเปาก ไทสงเควของสรอาหารออกมาเลยง
 ดูทงถงกน แลวเอยจงเปาจงพดกบกอหลิมเตกหงวนว่า ทานทงสอง
 ไปปราบปรามชาดกโตะชยชนะกลบมาจรงน เป็นความชอบอันใหญ่หลวง
 ชอเสยงจะปรากฏไปทงนมนคน ชาวเขาเป็นชุนนางรบเบยทวดเงนเดอน
 เสยแปล่าหาได้กระทำคความชอบอันใดไม กอหลิมขมแลวตอบว่าท่าน
 ถอมตวเกินไปนัถ คกเมืองหลวงคกคกรงนเป็นคกเล็กนชย ทงเป็น
 บุญบารมชองพระเจ้าชองจิงจิงฮองเต ชาวเขาทงสองจิงสามารถเขา

ชัยชนะได้โดยง่าย ความชอบและชื่อเสียงไหนเลยจะสู้บรรดาท่านที่
 ปราบเมืองไซเหลียวและไซฮวนเมื่อครั้งนั้นได้ ตามนายสนทนาเป็นที
 ถูกอธิบายยกกันอย่างรื่นเริง แลวกอหฺลิม เต็กหงวนยกคานบลาออกมา
 ยังกองทัพส่งให้จุดพลุสัญญาณตามนัด บรรดานายทัพนายกองทั้งปวง
 ก็เคลื่อนขบวนทัพเดินทางต่อไป เข้ายังเปาตามออกมาส่งพอสมควร
 แลวกคมทหารกลบเขาคาน กองทัพใหญ่เดินผ่านด่านทางมาถึงตำบลไค
 พรกเงาเมืองกรมการต่างก็ออกมาต้อนรับตลอดทาง มชากถึงเมืองหลวง
 กอหฺลิมส่งให้ตั้งค่ายพักอยู่นอกเมือง แลวกมหน่งสอบอกกราบทูลเข้าไป
 ให้ทรงทราบ พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต้ทรงพระโลมนัสยงนัก รับผิดชอบให้
 ขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยทั้งปวงออกไปต้อนรับถึงนอกเมือง ครั้นแลวกอหฺลิม
 เต็กหงวน พร้อมด้วย ขุนนาง ก็พากันเข้าไป เฝ้ายัง พระที่นั่ง กมลฉนวนแต่
 คุกเข่าลงถวายคานบตามธรรมเนียมแล้ว กอหฺลิมก็นำหนังสือความภักดี
 ของ ฮุดบิตเอง กับบุญเครื่องราชบรรณาการ และ บุญ ความชอบของ
 ทหารทั้งปวงถวาย พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต้ทอศพระเนตรทราบความ
 ตลอดแลวกทรงโลมนัสเป็นที่สุด ตรัสชมเชยกอหฺลิมและเต็กหงวนต่างๆ
 แล้วรับผิดชอบให้เจ้าพนักงานเลือกคดีของวิเศษเพชรพลอยเครื่องราชบรรณา
 การบางอย่างเข้ามาให้ทอศพระเนตร พนักงานก็รีบออกไปจัดนำเข้ามา
 ถวายตามรับผิดชอบ พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต้จึงตรัสแกกกอหฺลิมว่า ท่าน
 ไปทัพได้ชัยชนะกลับมาครั้งนั้นความชอบมาก แต่ท่านมยศสูงสุดถึง
 ยิงเพงฮองอยู่แล้ว เป็นอันไม่มตาแห่งเลือน รับผิดชอบแลวกพระราชทาน
 เงินทองเพชรพลอยและของวิเศษให้เป็นอันมาก กับโปรดให้ไม่ต้อง
 เข่าเฝ้าเดอนหนง เต็กหงวนนั้นให้เลือนยศขึ้นเป็นจางจี้ พระราชทาน
 นกฮวนเขยหยกทั้งคนนให้ กับตั้งบุตรชายขอเต็กกวงเป็นจางเปี้ย ฮวม
 ตงเขยมเลือนเป็นหลไปวเขยจ้อ ตั้งให้เขยแซแม่ทัพหน้าเป็นเพงตงโต

เจียงกน เห่งเจียง เตยวเหม้ง โง้วเซียง ฮอตก อวงบู เทยเกยว
 อองกมกง ดมทง เลาช เกานายเบ็นเจียงกนสนทุกคน มาฮย หล
 บัดเลยต ตนปวยโฮ้ สตามนายซงถงแก่ความตายในระหว่างศกนนตง
 ให้เบ็นตงเลยกเจียงกน บุตรของผูตตายกทรงตงใหม่ยกเสมอบิตาทำราช
 การแทนทตอไป กอหลิม เตกหงวน พรอมตวยนายทหารผู้ใหญ่ผูน้อย
 ต่างคน คกเขาลง ถวาย คำนบรบ ตราตง กลาวคำถวายเป็นพระพรสน ทุกคน
 พระเจาของจนาจงฮองเตพระราชทานเงินอกสบบหมนตาลงสำหรับแจกจ่าย
 ทหารเลวทไปในกองทัพทุกคน ครันแล้วจตโต้พระราชทานบรรดานาย
 ทหารทมีความชอบในทองพระโรง พอดสมควรแก่เวลากเสด็จชน ชุนนาง
 ผู้ใหญ่ทเบ็นเซอพระวงศต่างพากันมา แสดงความยินดี ตอกอหลิม สนทุก
 คน เมอเลิกการเลยงแล้ว ชุนนางทงปวงต่างกพากันกลับบ้าน

วันรุ่งชนคนใช้ของกอหลิมกนำความเข้าไปแจ้งแก่กอหลิมว่า
 บัดนพวกออง หลายท่านได้ พากันมาหา เพื่อแสดง ความยินดี อยู่ข้างนอก
 กอหลิมได้ทราบกريبอกมาตอกรบ ต่างคนกระทำคำนบทกทายปราศรัย
 กันตวยความรักใคร่ บรรดาอองทมานนคอไปยอองเจาเซอพระวงศผู้
 ใหญ่ ยอนาของคอเตอบบุตรเตอน เจงชนอองคออเอียนเฮียนบุตร
 อเอียนจัน ตงเพงอองคอเขาเอียงบุตรเขาบั้น กอหลิมนำเขามาถง
 ข้างในแล้วกสงคนใช้ใหญ่โต้เขามาตง เชิญไปยอองนงในตำแหน่งสูง
 นอกนนกกนงอยตามลาตบเดมอกัน หำคนเสพสรวาสนทนากันเบ็นทรน
 เร็ง อองทงสงจพตกกับกอหลิมว่า ท่านไปทัพได้ชยชนะกลับมากครงน
 นบวามความชอบตอแผ่นดินใหญ่หลวงนิก ขาพเจาทงสคนรูตกละอาย
 ใจอย่างยง ทกนเบยหวดเงินเตอนเชนเดยวกกับท่าน แต่ไม่สามารถทำ
 ประโยชน์อะไรให้แกบ้านเมืองได้เหมือนท่านเดย ครึงนจกคำนบแสดง
 ความยินดีตอท่านตวย กอหลิมหัวเราะพลางตอบว่า ท่านทงหลายยก

ยั้งข้าพเจ้าเกินไป การที่ข้าพเจ้าไปปราบปรามเมืองหลวงก็มิชย
 ษณะกลับมาทางน หาได้สำเร็จด้วยความสามารถของข้าพเจ้าไม่ แท้จริง
 เป็นด้วย บุญบารมี ของพระเจ้าแผ่นดิน และชะตา ของบ้านเมือง ต่างหาก
 หาไม่แล้วข้าพเจ้าคงเอาชนะไม่ได้ ต่างคนสนทนากันเป็นที่สบาย พอ
 สสมควรแก่เวลาแล้วของทั้งสองก็ลากลับไป

ฝ่ายเตกหงวนได้เลื่อนยศเป็นจางจิมตาแห่งสูงขึ้นไป ทั้งได้
 พระราชทานนกขวนเอี้ยหยกฮักคูหนงกมความยินดี คิดถึงบุญคุณแห่งตน
 ที่ช่วยทูลแนะนำให้ออกไปทั้พมีความชอบ ครั้นออกจากทเฝ้าก็ตรงไป
 คำนับแห่งตนจนถึงบ้าน เมื่อกล่าวชอบบุญคุณเสร็จแล้วก็คำนับลากลับ
 ไป

ครั้นรุ่งขึ้นเช้าก็เข้าไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน ก็กราบถวายคำนับ
 กราบทูลว่า พระองค์ทรงชุบเลี้ยงข้าพเจ้าให้มียศใหญ่ขึ้นในครั้งนี้เป็น
 พระเดชพระคุณหาที่สุดมิได้ แต่บัดนี้ข้าพเจ้าจะทงบุตรและภรรยา
 หลายนับแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอกราบทูลลากลับไปบ้านเดิม จิต
 แฉงแต่งงานบุตรชายหญิงเสร็จแล้วข้าพเจ้าจะกลับเข้ามารับราชการ
 ถูลองพระเดชพระคุณสืบไป พระเจ้าชองจิงจิงฮ่องเต้ทรงพระโสมนัสรับ
 สั่งว่า เราอนุญาตให้ท่านหยุดพักกลับไปอยู่บ้านได้สามปี เมื่อดังกำหนด
 แล้วต้องรีบกลับมารับราชการในเมืองหลวงต่อไปตามเดิม เตกหงวน
 ได้ฟังรับสั่งดังนั้นก็มีความดีใจยิ่งนักก็กราบถวายคำนับลาไป ครั้น
 เตกหงวนออกไปแล้วแห่งตนจึงกราบทูลพระเจ้าชองจิงจิงฮ่องเต้ว่า หัว
 เมืองปลายแดนมักจะกระตางกระตองกำเรบชนเสมอจะไว้ใจไม่ได้ คำน
 ษากวนชงเป็นด่านหน้าคกนหนเดา กมแต่ เอยจงเป่า รับเป็นภาระ อยู่แต่คน
 เดียว ข้าพเจ้าเห็นว่าควรให้เอี้ยแซกบฮวมตงเอี่ยมสองคนออกไปอยู่ที่
 ด่านชากวนด้วย จะได้ช่วยเหลือเอี้ยจงเป่าบ้องกันรักษาด่านให้แข็งแรง

ยงชน ด้วยเชื้อแซ่เป็นมมมมมอแซ่มแซ่ง ส่วนฮ่วมตงเฮียมกมสขยญญา
 ความรักชง ถ้าชวยกนเป็นตามแรงดำนชากวนจงจะเป็นทไ้ววางใจได้
 พระเจ้าของจนวนงฮ้องเตทรวงเห็นชอบด้วย จึงรบสงไห่หากนทงสองเข้า
 มาเผ่าแล้วตรัสว่า เราจะไห่ท่านทงสองออกไปชวยเหลือเฮียมจงเป่าทदान
 ชากวน ด้วยคานดาปลนสาครญนุกตองระวังกษาใวกวดชน แมนม
 เหตุการณ์สังไตเกิดชนจงปรึกษาหาหรือไห่พรอม่ใจกนทงสามคนเกิด ตรัส
 เทานนแล้วกเสตจชน ฮ่วมตงเฮียมและเฮียมแซ่กฮอกจากทเผ่ามาจัดแฉง
 บ่าวไพร่ตามสมควร แล้วกว่านดินทางไปย้งดำนชากวน เขารบหน้าท
 ชวยเหลือเฮียมจงเป่าตงแต่นนมา

ฝ่ายเต็กหงวน พาบ่าวไพร่ ออกจาก เมืองหลวงไปถึง เมืองชัวไซ
 บ้านเดิม ได้พบหน้าบุตรภรรยาแล้วต่างคนกมความยินดียงนุก พวกเขา
 บ่าวไพร่ชายหญิงก็พากนจิตใจสนทงบ้าน นางงกสฮฮยนจงพดกับเต็ก
 หงวนถามว่า ท่านไปทพตรงนชาพเจามความวตกถงท่านยงนุกไม่วูวา
 กจะตรายประการใด สามคนแม่ลูกนงปรบกกชางท่านทกวนม่ได้ขาด
 ชงท่านมชยชนะกลับมการงนชาพเจามความยินดีหากเปรียบม่ได้ เต็ก
 หงวนตอบว่า เราไปตรงนนกว่าจะม่ได้กลับมาเห็นหน้าเจ้าเสียแล้ว
 แต่เป็นบุญบารมีของพระเจ้า เณดิน และบ้านเมืองเทสยดาพาดิน จึงชวย
 ค้มครองรักษาไห่มชยชนะกลับมาโดยง่าย บรรดาพวกทไปทพกลับมา
 พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานบำเหนจรางวัลทกคน ตัวเรากทงตงไห่เป็น
 จงจ พระราชทานนุกอนเฮียมหยกของวเคษสำหรับเมืองหลวงควกกอก
 คูนง แล้วทงทงไห่เต็กกวงบุตรชายเราเป็นชนนางตำแหน่งจงเบียมอก
 ด้วย เวลานั้นโปรดไห่เรากกลับมาพกฮยบ้านได้สามปี นับว่าเป็นบุญของ
 เรายงนุก นางงกสฮฮยนกับบุตรทงสองได้พงกพากนจิตใจ เต็กหงวน
 กับบุตรภรรยาฮอยบ้านเป็นสุขแต่นนมา

ในเมืองหัวไชนัน ยังมีชายผู้หนึ่ง ชื่อเม่งฮง เป็นตระกูลพลเรือนมี
 ทวพยสนเงินทองบริบูรณ์ เม่งฮงเป็นคนใจบุญประกอบด้วยความโอบ
 ออมอารักแคนทั้งหลาย เพื่อนบ้านใกล้เคียงพากันนับหน้าถือตาทั่วไป
 เม่งฮงมีบุตรสาวอยู่คนหนึ่งชื่อนางเม่งดี เม่งฮงเป็นคนรักใคร่ชอบพอกับ
 เต็กหงวน จึงตกลงให้นางเม่งดีหมั้นกับเต็กกวงบุตรเต็กหงวน นางเม่งดี
 เป็นสตรีทมิฬลักษณะงดงามประกอบด้วยความกตัญญูตอบคำถามารดา เป็น
 ทวิภักดิ์ใคร่สรรเสริญของคนทั่วไป วันหนึ่งเม่งฮงได้ทราบว่าเต็กหงวนไป
 มิชยชนะกลับมา ได้เลอนยศชนเป็นจึงจกมความยินดี รีบพาบ่าวไพร่
 ออกจากบ้านมาหาเต็กหงวน เต็กหงวนได้ทราบก็ออกมาต้อนรับเชิญ
 เข้าไปในบ้านจัดที่โถงตามสมควร เม่งฮงจึงพูดกับเต็กหงวนว่าข้าพเจ้า
 ได้ทราบว่าท่านไปทัพมิชยชนะกลับมาพลอยยินดีด้วยจึงรีบมาคำนับท่าน
 เต็กหงวนได้ฟังจึงตอบว่าชอบใจท่านที่อุตสาหมาดังนี้ ข้าพเจ้าตั้งใจจะ
 คำนับท่านที่บ้านยกยงไม้มเวลา จนท่านมาหาก็คิดแล้วจะได้ปรึกษาหารือ
 ถึงที่จะแต่งงานบุตรของเราทั้งสอง เม่งฮงได้ฟังก็มีความยินดีตอบว่า
 การเรื่องนสุดแล้วแต่ท่านเถิด จะกำหนดวันฤกษ์ดีเมื่อใดโปรดบอกให้
 ข้าพเจ้าทราบก็แล้วกัน เต็กหงวนเห็นเม่งฮงยินยอมพร้อมใจยกยมนัก
 แล้วเรียกเต็กกวงบุตรออกมาคำนับเม่งฮง เม่งฮงชมเชยเต็กกวงว่า
 รูปร่างลักษณะผ่างผายสมกับเกิดในตระกูลทหาร เต็กหงวนจึงบอกเม่งฮง
 ว่าข้าพเจ้าไปทัพกลับมาครั้งนี้ บุตรชายก็พลอยมีความชอบด้วย พระเจ้า
 แผ่นดินทรงโปรดตั้งให้เป็นจางเบี่ยนขุนนางนายทหาร เม่งฮงทราบว่าบุตร
 เชยได้เป็นขุนนางก็มีความยินดีเป็นอันมาก ตามคนนั่งสนทนากันพอ
 สมควรแก่เวลาแล้วเม่งฮงก็ลาไป ครั้นถึงวันกำหนดฤกษ์ดีทั้งสองฝ่ายก็
 จัดแจงแต่งงานให้เต็กกวงกับนางเม่งดีอยู่กันเป็นสามีภรรยาด้วยกัน ครอบ
 ครว้ทั้งสองฝ่ายต่างก็อยู่เย็นเป็นสุขสบายตลอดมา

ในเมืองหนังกุยกิตาบบ้านเป่าเกจยังมีชายผู้หนึ่ง แซ่เป่าชื่อเบะ
 บวน พวกแซ่เป่าเป็นตระกูลที่มีเงินทองมีชื่อเสียงโด่งดังมาแต่ตั้งเดิม
 เป่าเบะบวนเป็นคนใจดีชอบก่อสร้างแต่ทางกุศลอยู่เสมอมิได้ขาด มี
 ภรรยาชื่อนางหลดสอนหย่นเกิดบุตรชายด้วยกันสองคน คนหัวบชื่อเป่า
 บุนกุย ถิ่นมาทั้งสองชื่อเป่าบุนเลย เมื่อเป่าบุนกุยมีอายุสมควรแล้วเป่า
 เบะบวนก็ให้จัดแจงแต่งงานกับนางหลดสอน เกิดบุตรด้วยกันคนหนึ่งเป็น
 ชายชื่อเป่าเหมยมีอายุได้สองขวบ ส่วนเป่าบุนเลยก็แต่งงานกับนางกิ่งสี
 แต่ยังไม่บุตรไม่ว่าเป่าบุนกุยเป่าบุนเลยก็กับภรรยาช่วยบิตามารดาแต่
 บ่าวไพร่ทำมาหากินเป็นสุขตลอดมา ต่อมาไม่ช้านางหลดสอนหย่นก็ตั้ง
 ครรภ์จึงบอกเล่าเป่าเบะบวนผู้สามีให้ทราบ เป่าเบะบวนได้ฟังมีความ
 ยินดียิ่งนัก ครั้นครบกำหนดสิบเดือนนางหลดสอนหย่นก็เจ็บครรภ์ นาง
 หลดสอนนางกิ่งสีบุตรสะโททั้งสองได้ทราบก็มาช่วยประคับประคองอยู่พร้อม
 เพียง พอเวลาตกประมาณสองยามหลดสอนหย่นก็คลอดทารกนางบุญญา
 บุนเคยก็แซงมาจากเมืองฟ้าสูงให้เขารูปทารกในครรภ์ ขณะนั้นนาง
 หลดสอนหย่นก็คลอดบุตรออกมาเป็นชายมีกลิ่นหอมตลบไปทั้งบ้าน
 เด็กนั้นพอดคลอดออกจากครรภ์ก็ร้องเสียงเหมือนหงส์ แสงสว่างปรากฏ
 ขนทิวทงบ้านเป็นทอศจรยนิกร หญิงชายชาวบ้านได้เห็นแสงสว่างพา
 กันตกใจ ด้วยสำคัญว่าบ้านเป่าเบะบวนเกิดเพลิงไหม้ ต่างคนละละ
 ล่นว้ายช่วยกันตักน้ำวิ่งมาเป็นโกลาหล เป่าเบะบวนอยู่ในตักโดยนเสียง
 ผู้คนออกทักขานอกบ้านตกใจ รีบเปิดประตูออกมาวิ่งตามวาคามิต
 ตกดินบ้านแล้ว ท่านมาออกทักโครมครามด้วยเหตุใด คนทั้งหลายตอบ
 ว่าข้าพเจ้าเห็นทงบ้านท่านเกิดเพลิงจึงได้พากันมาช่วย เป่าเบะบวนได้
 ฟังก็ประหลาดใจร้องตอบว่า บ้านเราอยู่ตึ่ ๆ ทำไมท่านว่าเกิดเพลิงแล้ว
 เห็นจะผิดตอกกระมัง พวกชาวบ้านเห็นภรรยาเป่าเบะบวนมีตกตกใจ

กวีตักว่าตนเข้าใจผิดจริง ต่างคนจึงพากันกลับไป

ขณะนั้นสาวไซ้เข้ามาบอกแก่เป่าเบะบวนว่า นางหล่ส่อนหยัน
 คลอบุตรเป็นชาย เป่าเบะบวนได้ฟังก็มีความยินดีรีบกลับไป
 หองทนต์ ครั้นหลับตาของนางหล่ส่อนหยันตามศอรรรมศาตักทงปวงกตก็ใจจน
 ตะลึงไม่พูดว่าอะไรจนลำเดียว พอตื่นเพลารุ่งสว่างคนทงหลายได้ทราบ
 ชาววานางหล่ส่อนหยันคลอบุตรก็พากันมาเยี่ยม เมื่อเห็นหน้าทวารกน
 ตากนกรงกษย เป่าเบะบวนเห็นหน้าเสียใจ มีน้ำสงพลางนั่งนัยอยู่
 แต่ในใจว่าชะรอยบุตรเราจะเป็นบิดาจนแน่แล้ว หน้าตาจึงผิดมนุษย์เช่น
 ครนพวกทมาเยี่ยมกลับไปหมดแล้ว เป่าเบะบวนจึงพูดกับนางหล่ส
 ภรรยาว่า บุตรเราคนนเมื่อนจะคลอสมแสงสว่างทวไปทงบ้าน คน
 ทงหลายทใจ สำคัญว่าบ้านเราเกิดเพลิงไหม้ทงพากันมาดู ทำให้
 เรานักว่าคงเป็นนางรายอะไรสักอย่าง ครนเข้ามาเห็นทารกหน้าตา
 ลักษณะผิดกับเตกอรรรมศาตักมจริงเห็นอนนททเคียว ชายเตกคนนคงเป็น
 บิดาจนมาเกิดชนเลี้ยงไว้จะเป็นเสนยทจัญไรแก่บ้าน เรามักความหนักใจ
 นักเจ้าเห็นอย่างไรบ้าง เป่าเบะบวนคนนเป็นชาวบ้านนอกทำไรไถนาเคย
 คบค้าสมาคมแต่จนจำพวกเคียวกันมาแต่เล็กนอย ถึงแมจะมั่งเงินทอง
 เหลือล้นไม่ได้เล่าเรียนวิชาความรู้สิ่งใด จึงเป็นจนโง่เขลาทาลวงรู้
 ในสิ่งทลและชวไม นางหล่ส่อนหยันภรรยาเป็นเช่นเคียวกัน ยังเป็น
 สตรีตายแล้วกยงกลอวางมากชน ครนได้ฟังส่ามพูดตงนทักพลอยเห็น
 จัง จึงพูดกับส่ามว่าเรื่องนแล้วเตททานจะเห็นสมภพเกิด ข้าพเจ้า
 เห็นหน้าคนนชากไหนกกลดอยู่แต่แรกแล้ว มนังเป็นลูกสมภพทาจมาอาศัย
 ทองเกิดเป็นแน่ เป่าเบะบวนได้ฟังก็ไหนกเกลยชชงมากชน จึงพูดต่อ
 ไปว่า ถ้าเช่นนเราเลี้ยงมันไว้ไม่ได้ตองเอาไปทงไหนบ้างจะควร ชน
 เลยงมหนักเทากบให้รายแกตจ บ้านเราเป่าประพฤตแต่ความตมความสุช

มาหลายชวณแล้วอย่าให้เป็นอันตรายเสียเพราะอายเตกคนนเลย ขณะ
 เมอเปาเบะบวณกับนางหลดสอนหยนกรรยาปรัษากันจะเอาลูก ไปทง นน
 นางหลวส์บุตรสะไกคนใหญ่่นงอยุทนนตวย นางหลวสเป็นสตรีกรจริง
 เตมสตบญญาความกตเฉลยวฉลาดด้วยตระกูลของนางเป็นคนเลาเรียน
 หนงสอมีความรู้ นางหลวสได้เห็นนมตต่าง ๆ เกิดชนในขณะททารก
 คลอดออกมา กนกกรวาตกคนนโตไปข้างหน้าจะเป็นบุบญวา สนามาก
 นางหลวสจึงพดกับเปาเบะบวณและนางหลสวา ชงบิตามารดา จะให้
 เอนองไปทงเตยนนทาเป็นการสมควรไม่ ขอจงตรีกตรองดูให้ตก่อน
 เตต เปาเบะบวณจึงตอบว่า ลูกอปรยเขนนจะเลียงไวได้หรือ เขามลูก
 กนทงบ้านทงเมืองมีใครทมเป็นเขนนบาง นางหลวสตอบว่า ตราย
 อย่างไรก็ยงเป็นลูกในไส้ควรเลียงดูไปก่อน บิตามารดาจึงเห็นเติดว่า
 เตอนนถงจะตรายอย่างไรก็ไม่ทำอนตรายแก่ลูก เปาเบะบวณได้ฟังนาง
 หลวสขแรงตงนนจึงตอบว่า เจาพุดเขนนนไม่ถูกนมตหรือ ลางยอม
 บอกเหตุตเหตุร้ายให้เรารูววงหน้า ลูกคนนเกิดมากนทงหลายเห็นเป็นไฟ
 ใหมบ้านนับว่าเป็นลางร้ายเสียแล้ว พอมาทนหน้าตาเหมือนหมกผด
 ธรรมตาเตกกเลขสมจริงทเตยว ทารกทมลักษณะผดมนุษย์เขนนจะ
 เรียกวาตอย่างไรได้ ชนเลียงไวก็พาเราอปรยจัญไรไปด้วยเทานน นาง
 หลวสตอบว่า คนเราเกิดมาจะตจะชวตองแล้วแต่บุญแต่งกรรมแต่ง จะ
 ถือเอารูปร่างเป็นประมาณไม่ถูก ผู้ทมบุญวาสนาตามทปรากฐใน
 พงสาวดารมีลักษณะมีไตงตงามกมถไป ทานนักปราชญ์เตกอนหน้า
 ตาชว เตมขอเสียงมาตงหลายพนบ เมอครงแผนตนสามกก ชนกวณ
 ผมเขยวหนวดตงตาพองลักษณะไม่สวยเลย ยังได้เป็นกษัตริยครอง
 ราชสมบตถงยสบบ แต่ครงโบราณกมตวอย่างคนลักษณะผดธรรมตา
 มาเขนน บิตาจะถองานองชาพเจาเป็นคนชวรายหาถูกไม่ เปาเบะบวณ

ได้ฟังบุตรสะโกเสียงดังตึก โกรธยิ่งนัก ตกลงว่าเจ้าอย่าพูดมากไปเสีย
ต่อไปวันหน้าถ้ามชนตรายอย่างไรเกิดขึ้น ตจเจากตองพลอยได้รับความ
เดือดร้อนด้วยเหมือนกัน

นางหลวสเห็นเปาเบะบ้วนไม่ยอมกลับใจจึงพูดต่อไปว่า ถ้า
บิดามารดาตัดใจจะเอาไปทั้งจริงแล้ว ข้าพเจ้าขอรับเอาไปเลี้ยงไว้เอง
ภายหลังถ้ามกยชนตรายเกิดขึ้นข้าพเจ้าขอรับ รong ทงสนจะไม่ให้เกยว
ของเดือดร้อนถึงบิดามารดาเลย เปาเบะบ้วน โกรธจนหน้าแดงพูดว่า
เมื่อเจ้าอยากจะเลี้ยงก็จงรับเอาไป แต่ถ้าวนหลังมกยชนตรายอย่างไร
แล้วข้าจะไม่รับรู้เห็นด้วยเป็นอันขาด นางหลวสจึงรับเอาทารกนั้นไป
เลี้ยงไว้ยังบ้าน ให้กินนมด้วยกนกับเปาเหมือนบุตรของตน แลให้ชื่อ
เด็กนั้นว่าเปาบุณจัน เปาบุณจัน เปาบุณเจียวมารดาคลอดน้องชาย
หน้าตาน่าเกลียด แลนางหลวสขอไปเลี้ยงไว้ก็หาได้จากกล่าวประการใด
ไม่ นางหลวสอดต่าห์ประกบประคองเลี้ยงดูเปาบุณจันน้องชายมาจนโต
อยู่มาวนหน่งพระเจ้าจันจงฮ้องเตเสด็จออกยงทองพระโรง ขุนนางฝ่าย
บนฝ่ายบนเฝ้าอยู่พร้อมกันตามลำดับ ขณะนั้น ไชวจันใจเสียงฝ่ายขวา
เหงตนใจเสียงฝ่ายซ้ายกราบทูลชนพร้อมกนว่า บนตงกาหนดที่จะสอบ
ไล่แล้ว ขอให้พระองค์ได้โปรดตั้งพนักงานสอบไล่นักเรียนเลือกคตมูทม
สตีบัญญัติไว้รับราชการด้วยเถิด พระเจ้าจันจงฮ้องเตกทรงอนุญาต
จึงมรับตั้งให้ชชอนขุนนางตำแหน่งล ไบวเป็น พนักงาน สอบไล่มีอำนาจ
สิทธิ์ขาด ชชอนถวายนคานบรมสงแลวกรบไปจัดการตามหน้าที่ แล
ออกประกาศกำหนดเวลาสอบไล่ส่งไปตามหัวเมือง ให้บรรดานักเรียน
เข้ามาพร้อมกันยงเมืองหลวง

ในเมืองแควจเสย ชงชนกบเมืองจตกกงแซยงม นักเรียนคนหน่ง
แควพงชชอง พงของคณนคอตาวทำลงแซยงมาเกิดตำหรับกชชुकเชย

ในแผ่นดินของ พงทองไตราเรียนหนังสือมาแต่ยังเด็ก มีภรรยาคน
 หนึ่งชื่อนางจิวสยงไม่มบุตรด้วยกัน ครั้นได้ทราบว่าเมืองหลวงออก
 ทนายประกาศจะสอบได้นักเรียนก็มีความยินดี จึงเรียกนางจิวสกรรยา
 เข้ามาบอกว่า บัดนี้ถึงคราวสอบได้นักเรียนในเมืองหลวงแล้ว เราจะ
 เข้าไปลองสอบดูสักคราวหนึ่ง นางจิวสจึงตอบว่าท่านตั้งใจจะไปสอบ
 ได้กตแล้ว แต่เวลานี้ข้าพเจ้าไม่มบุตรตามารดาญาติพี่น้องจะพึ่งพาอาศัย
 ถ้าท่านสอบได้ได้สมควรความคิดแล้วจงรีบกลับมาโดยเร็ว พงทองตอบว่า
 ขอนนทานอย่าวิตกเลย เราสอบได้แล้วเมื่อใดจะรีบกลับมาทันที

ครั้นนางจิวสช่วยเตรียมเสบียงอาหารเงินทองสำหรับเดินทางให้
 เสร็จแล้ว พงทองก็ลาภรรยาออกจากบ้านเดินทางตรงมายังเมืองหลวง
 ครั้นถึงก็เข้าไปพักอยู่ในโรงเตี๊ยมแห่งหนึ่ง ต่อมามีชาถึงกำหนดวันสอบ
 ได้ ขอนนพร้อมไปกับเจ้าพนักงานนักเรียนขอสอบได้นักเรียนทั้งปวง เมื่อ
 พวกนักเรียนแต่งสอบเสร็จ เจ้าพนักงานก็รีบไปตรวจดู ขอนนเลือก
 คัดคำตอบตามภูมิรู้ของนักเรียน ได้ตำแหน่ง จอหงวน บ้างน ทำฮวย
 สามคน แลเลือกได้ตำแหน่งจันตออกสามร้อยหกสิบคน แลวนาคา
 ตอบเหล่านนชนถวายเป็นพระเจ้าของจันตจ้องเตตรงรับมาทอดพระเนตร
 ดูคำตอบของนักเรียนตลอดแล้ว ก็ทรงเห็นว่าคำตอบของนนชลูกตองค
 กวนักเรียนทุกคน จึงทรงตั้งให้เป็นจอหงวน ทั้งสองให้เจียะสันเป็น
 บ้างน ทั้งสามให้มันบัวไม้จเป็นทำฮวย นอกจากนนทรวงตั้งให้เป็น
 จันตอทั้งสามร้อยหกสิบคน พงทองสอบได้ได้สิบเจ็ดเป็นตำแหน่ง
 จันตอกมีความยินดี พวกนักเรียนทั้งปวงต่างเข้าไปคุกเข่าลงถวาย
 คำนบพระเจ้าของจันตจ้องเต แลวกคานบขอนนพนักงานสอบได้อีก
 ครึ่งหนึ่ง พระเจ้าของจันตจ้องเตพระราชทานขอตอกไม้ทองเสียบ
 หมวกให้แก่ จอหงวน บ้างน ทำฮวย สามคนแล้ว จึงให้มกระบวนแก่

ตามวันตามธรรมเนียม

ครั้นเสร็จพิธีแล้วสามวัน จอหงวน บ้างนี้ ทำฮวย ทงสามคน
จึงไปค้ำบไซจัน เห่งต้น ใจเสียงชวาชายทบ้านตามธรรมเนียมอีก
ครึ่งหนึ่ง ครั้นแล้วพากันไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน พระเจ้าชองจินจง
ฮ่องเต้ทรงพระโสมนัส รับสั่งแก่คนทงสามว่า เจ้ามีความสามารถสอบ
ไล่ได้แต่อายยังน้อย จงหมั้นทำราชการให้ตักจะได้เลื่อนยศใหญ่ขึ้นไป
แล้วทรงตงโหรนช จอหงวน เป็นชนนางตำแหน่งงอสอ เจียะสินกับ
บุ๋นบิว ไปเป็นชนนางตำแหน่งทงทงสองคน ชุนนางทงสามคนเข้าลง
ถวายคานบรบตำแหน่งด้วยความยินดี พระเจ้าชองจินจงฮ่องเต้เสด็จ
ชน ชุนนางทงสามก็ไปรับราชการตามตำแหน่ง ส่วนพวกจินสออีก
สามร้อยหกสิบคนก็โตเข้าทำราชการเหมือนกัน แลพงทงนเมอเข้า
รับราชการเรียบร้อยแล้วก็ทูลลากลับไปบ้านพานางจิวสักรรยาเข้ามาอยู่
ทำราชการในเมืองหลวง ตงแต่นั้นมาสามภรรยา ก็มีความสุขยิ่งกว่า
แต่ก่อน

ฝ่ายนางหลิวสุดสาหัสเสียดูเป่าบุ๋นจนมาจนอายุได้เจ็ดปี เป่า
เบะบ้วนก็หาเอาใจใส่รักใคร่เหมือนบุตรของตนไม่ พวกเด็กวันราว
คราวเดียวกับเป่าบุ๋นจัน ในแถบนั้นบิดามารดา ส่งให้ไปเรียนหนังสือ โดย
มาก แต่เป่าเบะบ้วนไม่เอาธุระจัดการให้บุตรเล่าเรียน ด้วยเห็นว่าหน้า
ตาชรวมตกับคนทงหลายไม่สมควรที่จะเรียนหนังสือ ช้างคับให้ฮอก
ไปเสียดูกระบือตามท้องทุ่งนา เป่าบุ๋นจันก็ไม่อาจขัดชน เวลาเข้าตอน
กระบือออกไปกินหญ้า ตกเวลาเย็นก็โลกกลับมาเข้าคอกเสมอมาเป็นนิตย์
ครั้นถึงกำหนดปีใหม่บรรดาชาวบ้าน ในตำบลนั้นต่างก็พาลูกหลาน ไปส่ง
เข้าโรงเรียน วันนั้นเผอญเป่าบุ๋นจันไม่ต้องออกไปทุ่งนา จึงเดินมา
เที่ยวเล่นข้างโรงเรียน ไตยนเสียดูเด็กอ่านหนังสืออยู่ข้างใน เป่าบุ๋นจัน

กนงพงแล้วคตอยู่ในใจว่า ถ้าเราชนเลียงควายอยู่อย่างนกห้ามประโยชน์
 ไม่ บรรดาทานทเป็นชนนางผู้ใหญ่โดยมากมักเป็นผู้เลาเรียนหนังสือ
 การทำไรไถนาได้แต่หาเลี้ยงชีพพอเลี้ยงปากและท้องไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น
 หากกระทำชื่อเสียงของตนให้โด่งดังปรากฏอยู่ในแผ่นดินไม่ เราควร
 ต้องพยายามเลาเรียนหนังสือ ถ้ามีความสามารถจะได้เป็นขุนนางกับเขาบ้าง
 จ้าเราจะเอาความชอบไปปรึกษากับมารดา

เปาบุณจันตรกตรองแน่ใจแล้วกรบกกลับเข้ามาในบ้าน พุดกับ
 นางหลวสพสะโกวา เมื่อนานเข้าพเจ้าเดินไปเที่ยวเล่นโดยนเลียงเด็ก
 อ่านหนังสืออยู่ในโรงเรียน ใจข้าพเจ้าไหนก็อยากเลาเรียนบ้าง จึงมา
 ปรึกษามารดาขอให้ข้าพเจ้าไปเลาเรียนหนังสือกับเขาเถิด เพราะนิสัย
 ข้าพเจ้าไม่ชอบเลี้ยงควาย ถ้าพยายามเอาเวลาไปเรียนหนังสือสักสิบปี
 บางทีบุญวาสนาก้อาจจะได้เป็นขุนนางมชื่อเสียงโด่งดัง เป็นที่เชิดชูวงศ์
 ตระกูลต่อไป นางหลวสโดยนถอยค้ำเปาบุณจันกมความสงสาร ตอบ
 ว่าเจ้าจงนั่งลงเถิดเราจะบอกความจริงให้ฟัง บัดนี้เจ้าก็มีอายุได้แปดปี
 แล้ว เราเห็นสติปัญญาเจ้าเฉียบแหลม พุดจาเฉลียวฉลาด จึงจะบอก
 ให้รู้ไว้ เปาบุณจันได้ฟังกมความสงสัยนัก นั่งลงเป็นปรกติแล้วนาง
 หลวสจึงเลาว่า เรานไม่ไช่มารดาของเจ้าดอก มารดาของเจ้าคือนาง
 หลวส เวลาคลอดเจ้าออกมาบนบงเกิดเป็นแสงสว่างทวทงบานนาศัจจรรย
 ยิงนัก ชาวบ้านต่างคนพากันตกใจสำคัญว่าเพลิงไหม้ เปาเบะบัวนบิดา
 เจ้าเห็นเป็นลางร้ายกมความวิตก ครั้นได้เห็นลักษณะของเจ้าหน้าตา
 เหมือนหมกนาเกลยตนาถลกขงมความหวาดทวทตอกยอนตราายมากชน
 บิดามารดาจึงปรึกษาพร้อมใจกันจะเอาเจ้าไปทิ้ง เรามีความเวทนาขอ
 มาเลี้ยงไว้ เศรษฐีเทพยดาคุมเกรงรักษาเจ้าจึงมอายุได้ถึงแปดปี มี
 สติปัญญาความคตเฉียบแหลม มีเสียงแรงทเราอุปถมกเลี้ยงดูเจ้ามา

เรื่องราวที่เรามาบอกมานั้นเป็นความจริงทั้งสิ้น เจ้าจงรีบเถิด

เป่าบั้นจันนงพวงนางหลวสเลาเรื่องราวจนตลอดแล้ว จึงพูดว่า
ข้าพเจ้าพึ่งรู้ความจริงอันตนเอง พมคุณกับข้าพเจ้าเหลือจน ถึงตาย
แล้วกลับมาเกิดใหม่ก็ยังทดแทนบุญคุณหาพอกันไม่ ครองถ้าไม่ได้พ
เป็นผู้อุปถัมภ์แล้ว ที่ไหนข้าพเจ้าจะมีชีวิตอยู่จนเดี๋ยวนี้ นางหลวส
ตอบว่าขอเพียงดูเจ้ามานั้นไม่ต้องพูดถึงดอก ว่าแต่เจ้าเติบโตใหญ่ขึ้นมา
มีแก่ใจอยากเล่าเรียนกตแล้ว เราจะไปบอกบิดามารดาให้ทราบเสียก่อน
แล้วเจ้าจงอุตสาหพยายามเล่าเรียนให้แตก พดแล้วนางหลวสก็ไปหา
เป่าเบะบวณกับนางหลวส ข้างตามถอยคำเป่าบั้นจันให้ทราบทุกประการ
เป่าเบะบวณนางหลวสได้ฟังดังนั้นจึงบอกว่า เจ้าอย่าได้หลงเชื่อถ้อยคำ
ของมันเลย เจ้าจงสังเกตดูผู้ที่เขาเป็นขุนนางบ้างเถิด ใครเขามลักษณะ
เหมือนนักบวชที่ไหนบ้าง นางหลวสตอบว่า ลักษณะสวยงามหรือไม่
ไม่เป็นประมาณดอก สุดแต่เจ้าเตกมโนใจอยากเรียนก็ควรผ่อนไปตาม
นิสัยชอบ บางทีบุญวาสนาส่งก็อาจจะได้เป็นสมความประสงค์

เป่าเบะบวณรู้สึกไม่พอใจจึงตอบว่า ตระกูลเราเคยทำอะไรไถนา
มาแต่ไหนแต่ไร จะปล่อยให้มันไปเรียนหนังสือได้หรือ โบราณย่อมว่า
ผู้ใดทำมาหาเลี้ยงชีพอย่างใดก็ต้องฝึกหัดบุตรหลานให้ทำอย่างนั้น คน
อย่างมันให้เลี้ยงควายก็เหมาะแล้ว หากควรเล่าเรียนหนังสือหวังเป็นขุน
นางไม่ นางหลวสเห็นพูดจาไม่ลงรอยกันขึ้นพูดไปก็ไม่มีประโยชน์จึง
กลับไปยังห้องของตน บอกเล่าตามถ้อยคำของบิดามารดาให้เป่าบั้นจัน
ฟังทุกประการ เป่าบั้นจันได้ฟังก็เสียนำใจนั่งนาคาไหลพูดกับพระโศภิตว่า
ถ้าบิดามารดาไม่ยอมอนุญาตแล้ว การที่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้ก็ไม่ประโยชน์
อะไรเลย นางหลวสได้ฟังก็มีความสงสารพูดว่า เจ้ามความคิดผิดกับ
เด็กทั้งหลาย นิสัยชอบการเล่าเรียนเป็นขุนนาง เมื่อเจ้าตั้งใจไว้เช่นนี้

เราก็จะหาหนทางช่วยสงเคราะห์ให้สมประสงค์ เงามืออาชุกคนหนึ่งขอ
หิ้วแหเป็นครุสอนหนึ่งสองอยู่ตามบ้านไทเพ่งจึงเราจะมหนึ่งสองไปฝาก
มึงให้เขารับเอาไว้ในโรงเรียนด้วย ถ้าเป็นบุญวาสนาของเจ้าก็จะได้เป็น
ขุนนางในภายหลัง

เป่าบุญจนเห็นพระโกโศกใจช่วยเหลือดงนน กมความขยดนกก
พูดว่า พมความกรุณาข้าพเจ้าถึงเพียงนี้เป็นบุญคุณที่สุด ข้าพเจ้าได้
ไปวันหน้า จะกราบทูลพระเจ้าแผ่นดิน ขอให้พมขยดก ในการตอบแทน
นางหลวสดใจแรงเขียนหนังสือเสร็จแล้ว ก็หยิบเอาเงินออกมาใส่บาตร
ฝากไปให้หลวแซชนแต่เป็นค่าเล่าเรียน ครนมอบหมายให้เสร็จแล้ว
เป่าบุญจึงแก่นางหลวสมุพระโกโศก ว่า พมเคยมาแต่เด็กแต่นอนยกเป็น
บุญคุณเหลือคณอยู่แล้ว ยังเป็นธุระช่วยเหลือให้ข้าพเจ้าได้เรียนอก
เจดามข้าพเจ้ายังห้ามอะไรตอบแทนไม่นอกจากร่างกาย ขอพมไปรด
รับความเคารพของข้าพเจ้าไว้ด้วยเถิด พมแล้วกคกเขาลงคานบ

นางหลวสให้ศลให้พรเสร็จแล้ว เป่าบุญก็ไปลาบิดามารดา
เป่าเบะบวณกับนางหลวสนนเป็นบิดามารดาบังเกิดเกล้าจริง แต่เกลียด
ซึ่งเป่าบุญยังนึก จึงไม่พูดอะไรด้วยจนคำเดียว เป่าบุญค่านบลา
บิดามารดาแล้วก็ออกจากบ้านเดินทางตรงไปยังตำบลไทเพ่งจึง แล้วเขา
ไปหาหลวแซชนแต่ถึงทอญกระทำคานบพลางส่งหนังสือให้ หลวแซ
รับมาอ่านดูตลอดแล้วก็ทราบว่าเป็นน้องสาวนางหลวสมุหลาน ฝากมาเล่า
เรียน จึงพูดกับเป่าบุญว่า เจ้าเป็นบุตรเป่าเบะบวณสุดสำหมาเล่าเรียน
ถึงหนทางไกลไม่ใช่น้อย แต่เป็นธรรมดาคนเราเกิดมาขอมตองแสวง
หาวิชาความรู้ ไว้สำหรับช่วยตัวไปภายหลัง เจ้าจงมานะเล่าเรียนให้
จะได้เป็นทพงแก่ตนต่อไป พมแล้วกจตใจแรงหาทให้ขย ตงแตนนเป่าบุญ
จนกเล่าเรียนอยู่ในบ้านหลวแซ นางหลวสอยู่ทางบ้านกคตยสงเลย

เสียบึงอาหารเงินทองมาให้มิได้ขาด เป่าบุนันบุญญาไววิชาสิ่งใดที่
หลิวแซชินแสดแนะนำให้แต่เพียงครั้งเดียวก็จดจำไว้ได้โดยแม่นยำ หลิว
แซชินแสดมีความเมตตารักใคร่มากกว่าเด็กอื่น ๆ เป่าบุนันก็อยู่เป็นสุข
มาหลายปี

จนทงพระเจ้าของจกจงฮองเตเสด็จออกยงพระทงกมลวณเคย
ขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยเฝ้าอยู่ตามตำแหน่ง ขณะนั้นมชนทคนทงแซกวย
ชอทวยเป็นพนักงานชยทตาทนทนางเลาฮองเฮา เข้าไปถวายค่านับ
กราบทูลชนจาทหลายปีมาแลวพระองคมีรับสั่งให้ ไปรตปลอยนักสนมก้านัด
กลับไปอยู่ตามกมลดาเนาเสียมากดอมมากดวยกันนับว่าเป็นพระมหากรรณา
อันยิ่งใหญ่ แต่บัดนี้สาวใช้ทในวังเบาบางลงไม่พอจะใช้สอยในราชการ
ขอพระองคได้ ไปรตมีรับสั่งให้เลือกคตบุตรราชกรชาวบ้านเข้ามาเพิ่มเติม
ชนให้ครบจำนวนเถิด พระเจ้าของจกจงฮองเตทรงเห็นดวย จึงมีรับสั่ง
ให้ทวยทวยเป็นข้าหลวงเชิญลายพระหัตถ์ไปเลือกคตบุตรชาวบ้าน ใน
เมืองชวตังมาให้ได้จำนวนตามร้อยคน

ฝ่ายทวยทวยครนออกจากทเฝ้าแลวกรบมาจัดแจงเกณฑ์ทหาร
รักษาพระองคสองร้อยคน เดินทางออกจากเมืองหลวงตรงไปยังเมือง
ชวตัง ครนลงเมืองชวตัง บรรดาเจ้าเมืองกรมการได้ทราบก็พากันออก
มาต้อนรับเชิญทวยทวยเขาไปพักอยู่ทงกวง แลวเจ้าเมืองกรมการก็
มาประชุมอยู่พร้อมกัน ทวยทวยเชิญลายพระหัตถ์ออกมาอ่าน ขุนนาง
ทงปวงต่างคกเขาลงถวายค่านับคอยพงชอรับสั่ง ความว่าเมื่อกอนหน้า
นเราเห็นนางนักสนมก้านัดทรบราชการอยู่ในวัง ต่างคนแก่แต่มาสมควร
ปลดชราพักนอนร่างกายแลว จึงอนุญาตให้กลับไปทำมาหากินตามกมล
ดาเนา บัดนี้สาวใช้ในวังไม่พอกับตำแหน่งหน้าท เราจึงตั้งให้ทวยทวย
เป็นข้าหลวงออกมาเลือกคตไม่ว่าบุตรชาวบ้าน หรือขุนนางให้ได้ครบ

จำนวนสามร้อยคน ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนบังอาจบังคับบุตรสาวของตนไว้ไม่มา
 บอกขอขนาบญชแลแล้ว สบได้ความจริงเมื่อใดจะต้องได้รับ โทษตามอาญา
 บ้านเมือง ครนกววยหวยอาชอรับส่งจบลงแล้ว เจ้าเมืองกรมการ
 ทงปวงกถวาศคานบอกครงหนง กววยหวยเชิญลายพระหัตถชนวางไว้
 บนโต๊ะบูชา พวกขุนนางก็พากันเข้าไปค้ำน้ำกววยหวยชาหหลวงฮยพร้อม
 หน้า กววยหวยทกทหายปราศรัยพวกเจ้าเมืองกรมการพอดควรแล้ว จึงออก
 หมายประกาศให้ราษฎรทงหลายทราบทวงกัน

วันรุ่งขึ้นราษฎรชาวเมืองทงปวงต่างได้ทราบหมายประกาศแล้ว
 ก็พากันตนเตนตกใจไปทงสน ผู้ใดมีบุตรสาวยังมีใครรับหมั้นกับใครไว้
 ก็พากันเสียใจร้องไห้ ที่ใครรับหมั้นไว้แล้วไม่เลือกกว่าชั้นหมากมากน้อย
 เท่าใด ต่างคนรีบส่งบุตรสาวให้ไปอยู่กับตัวกันเสีย เวลานนราษฎร
 ชาวเมืองต่างแตกต่นวันวายไปทวงเมือง

ยังมีชวจ่ายคนหนงชอ ลเทงหุน อายุสิบห้าปี ภรรยาชอนางโง่ดี
 ตามภรรยาคนน้อยกนดวยกันมาชานาน แต่หาได้เกิดบุตรหญิงชวยด้วย
 กันไม่ ลเทงหุนหาเลี้ยงชวตไปดวยการสอหนงสอ มพชายคนหนง
 ชอลเทงแก แต่ลเทงแกกับภรรยาถงแกกรรมเสียแล้วทงสองคน เหลือ
 บุตรสาวเป็นกาพรายอยู่คนหนงชอ นางลเงกหง ลเทงหุนจึงเอามาเลี้ยง
 ไว้เป็นบุตรบุญธรรม จนอายุนางลเงกหงได้สิบหกปี รูปร่างตงาม
 รวกับนางฟ้าหาหญิงใดเสมอเหมือนมิได้ ทงกรยามรรยาทกแซมชอช
 นารักเบนนทตองใจของคนทวงไปมีผู้มาสู่ขอเป็นหลายราย แต่ก้หาได้ตก
 ลงกับใครไม่ ด้วยวาสนาของนางลเงกหงจะได้เป็นนมเหลสของพระเจ้า
 แผ่นดิน พอกววยหวยเป็นชาหลวงถอรับส่งของพระเจ้าชองเงินจงฮองเต
 ออกมาเลือกคตบุตรชาวบ้าน ลเทงหุนสองคนผวเมยกมความวิตกรอนใจ
 นก ครนจะนำเอาชอหาดานสาวไปชนบญชกคตสงสารตตไม่ชาต ถ้าจะ

ชนบดบังไว้เกลือกเจ้าพนักงานสปรเรื่องตนก็จะต้องได้รับโทษหนัก

ผัวเมียนั่งปรกษาหารอกันอยู่ไม่รู้ว่าจะทำประการใดดี นางลึงก
หงอยู่ข้างในรเวองกตกใจ รบออกมาพูดกับอาตงสองว่า อาจะต้อง
วิตกไปทำไม เมอพระเจ้าแผ่นดินต้องประสงค์แล้วจงส่งตัวข้าพเจ้า
ไปเถิด การท้อเลียงดข้าพเจ้ามาแต่บ่อยครั้งใหญ่หนักเป็นบุญคุณอย่าง
สูงสดอยู่แล้ว ครองอาจะพลอยผิดด้วยข้าพเจ้าหากควรไม่ ไท่นๆ ก็
ไม่ว่าทางที่จะบดบังข้าพเจ้าไว้ได้แล้ว ควรตัดสิ้นใจส่งข้าพเจ้าไปเสีย
ดีกว่า จะเป็นอย่างไรต่อไปแล้วแต่บุญแต่กรรมเกิด สองคนผัวเมีย
ได้ฟังหลานสาวพูดดังนั้น จึงตอบว่าหลานเอ๋ย อาเป็นคนอาภัพไม่มี
บุตรหญิงชาย พชายเราหรือกมแต่เจ้าคนเดียว หวังว่าเลียงเจ้าไว้ก็จะ
ได้ชักนำเขยเข้าบ้าน เมอหาบุญไม่แล้ว เจ้ากับสามีจะได้ปกครองบ้าน
เรือนต่อไป นางลึงกหงได้ฟังดังนั้นตกใจพูดไม่ออก มีสามารถ
อดกลั้นความอาดูยไว้ได้นาตาใกล้ลงอาบหน้า สามีคนนั่งปรับทุกข์กัน
อยู่ไม่เป็นอันกินอันนอน จนเวลาล่วงไปหลายวัน ดีเท่งหูกยังไม่นำ
ขอหลานสาวไปชนบดบัง

ในเมืองแซเซยก็มีเศรษฐีคนหนึ่งแซเบชอเซย เป็นคนมทรพย
สิ้นเงินทองเหลืออดน ภรรยาชอนางเกียนส้มบุตรสองคนเป็นชายหนึ่ง
หญิงหนึ่ง คนพเป็นหญิงมีลักษณะงดงาม ชอนางเบงกหลวงนอายุ
สิบหกปี คือดาวองเหลงแซลงมาเกิด นางเบงกหลวงนผู้นถจะมรูปร่าง
งดงามก็จริงแต่นิสัยใจคอชั่วร้ายเหี้ยมโหด คนน้องเป็นชายชอเบกเวย
เป็นคนใจบาปหยาบช่า พวกแซเบเป็นคนที่ปราศจากความเมตตาจิตด้วย
กันทั้งบ้าน ครนเบเซยได้ทราบความช่าหลวงถอรับส่งพระเจ้าแผ่นดิน
ออกมาเลือกคัดหญิงสาวเข้าไปรับไว้ในวังกมความยินดี ด้วยเห็นว่า
บุตรสาวของตนมีลักษณะงดงาม ถ้าได้เข้าไปอยู่ในเมืองเบ็ชนเหลียง

เป็นนางพนักงานใกล้ชดพระองค์แล้ว คงจะเป็นที่โปรดปรานเป็นแน่
เมอบตรสาวเป็นทชอบพระอชฌาศยพระเจ้าแผ่นดิน บิดามารดาญาติ
พี่น้องก็จะพลอยได้รบความสุข ทั้งจะได้ฟังบุญบุตรสาวมยศศักดิ์เป็นขุน
นางผู้ใหญ่

ครนตรกตรองตกลองแล้ว เบเซียงจึงเรียกเบกวยบุตรชายเข้ามา
ปรึกษาว่า บิดาได้ยินว่ากวยหวยชนทอรับส่งพระเจ้าแผ่นดินเป็นข้า
หลวงออกมาเลือกหญิงสาวเข้าไปเป็นนางพนักงาน พ่สาวเจ้ากคงตอง
ถกเลือกคตเข้าไปตวยเหมอนกัน แต่ครงนเวาตองตตตบนชาหลวงขอ
โหดตขอพระเจ้าชมใจเป็นชนททหนง เมอถงเมองเบชนทะเลยงไห้เขาชวย
กราบทูลส่งเสริมอกพเจ้ากจะไ้เป็นตาแห่งพระสนมเอก ญาติพี่น้อง
อยู่ทางบ้านจะไ้ฟังบุญพลอยเป็นชนนางกับเขาบ้าง เบกวยไ้ฟังกม
ความยนตตอบว่า ความเห็นของบิดาชอบแล้ว เวลานเวามเงินทอง
ทวยสมบตยงชาตอยู่เตยศถาบรรดาศกตเทานน สองคนพอลูกปรึกษา
พร้อมใจกันแล้ว รุงชนเบเซียงกจตหาเงินทองของกำนลพาบ่าวไพร่
ออกจากบ้านตรงไปหากวยหวย ณ เมืองชนาสู ครนถงหนากงกจวนตต
สนบนเจ้าหนาทไห้หน้าตจเขาไปพบกวยหวยไ้แต่ลำพังแล้ว กวยหวยก็
ส่งไห้หน้าตจเขาไป เบเซียงเขาไปคูกเขาคำนบพตว่า ชาพเจ้าเมอบตรสาว
อยู่คนหนงอายุสบบทกบมีลกษณรงดงาม ชาพเจ้าไม้อาจบตบงใจ จึงไ้
มาค่านบทานผู้เป็นใหญ่ กับจตหาเงินทองมาค่านบทานเป็นค่านาชา
สองพนตาดงตวย ขอทานไ้กรรณาชวยเหลืออบตรสาวชาพเจ้าไห้ไ้เขา
ถววยตวตวยเถิด

กวยหวยเป็นคณมกไ้เห็นแกตสนบน ครนรูวจะไ้เงินมากมาย
เชนนนกมความยนต เชญเบเซียงไห้หนงขงทอนควว แล้วพตว่าถาบตร
สาวของท่านรูปร่างดงามจริง เวจะคตขอใจในบุญชเป็นชนททหนง ถา

เบนทพอพระทัยพระเจ้าแผ่นดินแล้ว บางทีก็จะได้รับตำแหน่งเป็นพระ
 สนมเอก ครองเราจะรับเป็นอระจัดการให้สำเร็จ เบเซียงมีความยินดี
 ตอบว่า ข้าพเจ้ายกตั้งใจไว้ว่าจะได้ฟังบุญวาสนาท่านอยู่เหมือนกัน บัดนี้
 ข้าพเจ้าจะลากลับไปจัดแจงส่งตัวบุตรสาวมามอบให้ เมื่อสนทนาปราศรัย
 กันพอสมควรแล้ว เบเซียงก็ลาไปบ้านเล่าเรื่องให้บุตรภรรยา
 ฟังจนตลอด ต่างคนพากันมีความยินดี แล้วเบเซียงก็ให้จัดแจงเตรียม
 ข้าวของที่จะส่งบุตรสาวเขาไปยังเมืองหลวง

ฝ่ายกวยหวยพักอยู่ที่กงกวนเป็นเวลาสิบวัน บรรดาเจ้าเมือง
 กรมการต่างคนเลือกคัดหญิงสาวส่งเข้ามาเฝ้า ๗ จนเต็มไปทั้งกงกวน
 ลี้เทงหนักพาหลานสาวเข้ามาส่ง นางลี้เก็งทรงร้องไห้รำลาอาทังสอง
 แล้วก็ไปเข้าพวกลูกหญิงสาวในกงกวนด้วยกัน เวลานั้นเบเซียงก็พานาง
 เบงกหวนมาถึง กวยหวยเห็นรูปร่างนางเบงกหวนงดงามก็มีความ
 ยินดี คิดขอไว้เป็นชนบทหนึ่ง ส่วนนางลี้เก็งทนนั่งจะมีรูปร่างงดงาม
 ไม่แพ้นางเบงกหวนก็จริง แต่ไม่มีเงินติดสินบนกวยหวยจึงคิดขอเข้า
 ใจเป็นชนบทสอง เมื่อเลือกคัดเอาที่รูปร่างสวยงามได้ครบจำนวนสามร้อย
 คนแล้ว กวยหวยก็ยกมาส่งให้คนนอกถนนกลับบ้านได้ แล้วพาหญิงสาว
 เหล่านั้นเดินทางไปยังเมืองหลวง ครั้นถึงกวยหวยก็เข้าเฝ้าพระเจ้า
 แผ่นดิน ถวายคำนับกราบทูลว่า ตามที่พระองค์รับสั่งให้ข้าพเจ้าเป็น
 ข้าหลวงออกไปเลือกคัดบุตรราษฎรเมืองชวตั้ง เข้ามารับราชการในเมือง
 หลวงนั้น บัดนี้ข้าพเจ้าเลือกคัดหญิงที่รูปร่างงามมาถวายครบจำนวน
 สามร้อยคนตามพระกระแสรับสั่ง กราบทูลแล้วนำบัญชีรายชื่อชนถวาย
 พระเจ้าของเงินจางฮ้องเต๋ทรวงรับมาทอดพระเนตรมีพระทัยยินดียิ่งนัก รับ
 สั่งให้พาหญิงเหล่านั้นเข้ามาเฝ้า หญิงสาวทั้งสามร้อยคนก็พากันเข้ามา
 คุกเข่าลงถวายคำนับอยู่หน้าพระที่นั่ง พระเจ้าของเงินจางฮ้องเต๋โปรดให้

ลกชน แลวกทอดพระเนตรหญิงเหล่านั้นเห็นรูปร่างมทตเทียมกัน
 ทั้งสน แต่มอยู่สองคนทลภษณะงตงามกว่าคนทงปวง คือนางลเงกทง
 กับนางเบเงกทลวน

พระเจ้าของจีนจงฮองเต้ ทรงพอพระทัย ในนางทั้งสองนั้น เป็นอัน
 มาก จึงรับสั่งให้เข้าไปเฝ้า โดยใกล้ชิดแล้วตรัสถามว่า เราดีในบัญชี
 เห็นเจ้าทั้งสองมอายุสืบหกปีด้วยกัน แต่ใครจะอ่อนแก่กว่ากันอย่างไร
 จงบอกวันเดือนปีเกิดมาให้ทราบ เราจะได้แต่งตั้งตามอายุของเจ้า สอง
 นางได้ฟังรับสั่งก็กราบทูลวันเดือนปีเกิดของตนให้ทรงทราบ นางลเงก
 ทงเกิดเดือนสชนดับห้าเวลาเช้า นางเบเงกทลวนเกิดเดือนแปดแรม
 ค่ำหนึ่งเวลาเย็น พระเจ้าของจีนจงฮองเต้จึงทรงตั้งให้นางลเงกทงเป็น
 สนิษุยมเหสีรองอยู่ตำหนักไชเกง ให้นางเบเงกทลวนเป็นกษุยพระสนม
 เอก สองนางก็คุกเข่าลงถวายคำนับขอบพระคุณตามธรรมเนียม บรรดา
 หญิงสาวทเลอกคตมานอกจากนทงมอบให้แก่นางเล้าฮองเฮา สุดแต่
 จะแจกจ่ายให้ไปรับใช้อยู่ตำหนักใด ส่วนกษุยหยวนนทงพระราชทาน
 รางวัลให้ตามสมควร แล้วมรับสั่งให้ทาทองตราไปตงลมโตไซเจ้าเมือง
 ชน่ายุ ให้จ่ายพระราชทรัพย์สามพันตำลึง แจกแก่บิตามารดาของหญิง
 ทงสามร้อยคนทวกัน

ครนเวลากกลางคน พระเจ้าของจีนจงฮองเต้ก็เสด็จไปยังตำหนัก
 ไชเกง นางลสนษุยมความขนดเบนทขง ด้วยในขนตนสำคญว่าตนตก
 เข้าม่าในวังจะได้เบนแต่เพียงนางก่านล ทาได้นกกว่าจะได้เบนถงมเหสี
 รองของพระเจ้าแผ่นดินไม้ ครนได้ทราบว่าพระเจ้าแผ่นดินเสด็จม่าจิง
 ออกไปรับเสด็จคูกเข่าลงถวายคำนับ พระเจ้าของจีนจงฮองเต้ทรงจูงมือ
 เสด็จเข้าไปประทับขงข้างใน นางพนักงนจิงจต โตะเสววยเข้าม่าถวาย
 พระเจ้าของจีนจงฮองเต้ โปรดให้นางลสนษุยนงร่วมโตะเสววย พลางทรง

สนทนาคด้วยพระทัยเบิกบาน นางลลนสยเห็นได้โอกาสจึงกราบทูลว่า
 ข้าพเจ้าเป็นคนตาว่าสนาอาภัพ พระองค์ทรงโปรดชบเลี้ยงให้มียศใหญ่
 ถึงเพียงน เป็นพระเดชพระคุณหาที่สุดมิได้ แต่ถึงเช่นนข้าพเจ้าก็ยัง
 หารู้สึกสบายใจไม่ พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเตจิงตรัสถามว่าเจ้าเสียใจ
 ด้วยเหตุใดหรือ นางลลนสยกราบทูลว่า ข้าพเจ้าเป็นคนกำพร้าบิดา
 มารดามาแต่เล็ก ได้อาศัยอาทงสองประคับประคองเลี้ยงดูมาจนเติบโต
 ถึงเพียงน บุญคุณของอาทงสองถ้าจะนับกเท่ากับบิดามารดา ข้าพเจ้า
 ยังหาได้ตอบแทนบุญคุณแต่อย่างหนึ่งอย่างใดไม่ เวลานอาทงสองยาก
 จนนับวันแต่จะอดคัดกลงไปเพราะความชราหาเลี้ยงตัวไม่ได้ ข้าพเจ้าจึง
 มีความวิตกกถึงท่านผู้มคคุณทงสองยิ่งนัก

พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเตไ้ทรงฟังจึงตรัสว่า เรื่องแต่เพียงเท่านั้น
 เจ้าหาควรวิตกไม่ เมอเราชบเลี้ยงเจ้าแลจกตองเลี้ยงวงศ์ญาติของเจ้า
 ด้วย ซึ่งเจ้ามคความกตัญญูรักคนคนเช่นนเป็นที่พอใจเรายังนัก เราจะ
 แต่งตั้งให้อาเจ้าเป็นขุนนางมคความซุขต่อไป นางลลนสยก็มคความยินดี
 คูกเขาลงถวายค่านับกลางค้ำขอพระคุณ พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต
 ทรงสนทนาคด้วยเรื่องอื่น ๆ ต่อไป แลจกเขาทบรรมทด้วยนางลลนสย

ฝ่ายนางเบกษุฮยนั้นถึงจะเป็นพระสนมเอกก็จริง แต่บุญวาสนา
 จะเปรียบด้วยนางลลนสยหาได้ไม่ ถึงกระนั้นนางเบกษุฮยก็มคความยินดี
 ไม่มทเปรียบ ตั้งแต่ได้รบยศเป็นกษุฮยก็ตั้งตาคอยให้พระเจ้าของจีนจึง
 ฮ้องเตเสด็จมาหา เพื่อจะได้กราบทูลขอให้ทรงตั้งแต่งบิดามารดาและ
 ญาติพี่น้องของตนเป็นขุนนางทวงกัน รุ่งชนวนทสองเวลาค้ำ พระเจ้า
 ของจีนจึงฮ้องเตเสด็จมา นางเบกษุฮยรีบออกมารับเสด็จคูกเขาลง
 ถวายค่านับ พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเตเขาประทับยงข้างใน เมอชณะ
 เสวยโต๊ะทรงสนทนาคด้วยนางเบกษุฮยนั้น นางเบกษุฮยเห็นได้ชองจึง

กราบทูลว่า พระองค์ทรงชุบเลี้ยงโอราพเจ้าเป็นกษัตริย์นบนพระคุณ
 ทาทสุดมิได้ แต่บตามารดาซาพเจ้าเป็นตระกูลพลเรือน ทาควรแก่
 ตาแห่งทบุตรสาวได้เป็นกษัตริย์ไม ถ้าพระองค์โปรดแต่งตั้งให้เป็นชนนาง
 มยศศักดิ์ชนแล้ว ก็จะเป็นทเขตหน้าชตาสมควรแก่ตระกูลซาพเจ้าสืบไป
 พระเจ้าของจนาจงฮองเตทรงรบคาแล้วกเสด็จเข้าทบรรทม

รุ่งชนเช้าพระเจ้าของจนาจงฮองเตออกประทับ ณ พระที่นั่งกม
 ลวนเตย ชนนางฝ่ายบนฝ่ายปเฝ้าอยู่พร้อมกันเป็นลำดับ พระเจ้าของ
 จนาจงฮองเตจึงมรับสั่งให้เจ้าพนักงานทาทองตรา ส่งไปยังเตยวไตกิ่ง
 เจ้าเมืองชวตัง ให้เชิญลายพระหัตถ์ไปทบ้านแซลแซเบความว่า ลีเท่ง
 หนตามภรรยาสองคนมความชอบต่อแผ่นดิน แต่มความชราไม่สามารถ
 เขารบราชการในมืองหลวงได้ จึงทรงตั้งให้เป็นตำแหน่งกงลกไตฮู
 นางโง่สภรรยาลเท่งหนตั้งให้เป็นตำแหน่งฮหยน กับให้เบิกพระราช
 ททรัพย์ไปประทานลสบหมนตาลง เป็นเครื่องตอบแทนทใดเลยกนาง
 ลสนฮยอมมาแต่เด็กนอย ลวนเบเซียงบิดาของนางเบกษัตริย์น ทรงตั้งให้
 เป็นตำแหน่งกงไปทนง นางเกยนสภรรยาให้มยศชนฮหยน ลวนเบกวย
 น้องชายของเบกษัตริย์นบนนักเรียนอยู่แล้ว เมอถึงคราวสอบได้ถ้าม
 ความสามารถก็จะทรงแต่งตั้งให้เป็นชนนาง รบราชการในมืองหลวง ต่อ
 ไป ถ้าไมยหนดเป็นชนนางก็จะทรงตั้งแต่งใหม่ยศศักดิ์ตามสมควร

ครนเตยวไตกิ่งได้ทราบรับสั่งตามทองตราตลอดแล้ว กรบจิต
 การเชิญลายพระหัตถ์ไปทบ้านลเท่งหน ลเท่งหนกับนางโง่สภรรยา
 ได้ทราบกรบจิตแจ้งแต่งเครื่องบูชาบลาขพระหัตถ์ พลาขคุกเข้าลง
 คำนบคฮยพงชอรบสั่ง เตยวไตกิ่งเชิญพระอักษรออกมาอ่านความว่า
 ด้วยนางลเงกหงหลานสาวทาทถูกเกณฑ์เข้าไปในวังนนั้น มีลักษณะ
 งดงาม เราได้แต่งตั้งให้เป็นสนฮยอมเสด็จ แต่บตามารดา นางลสนฮยอม

ไต่ถึงแก่กรรมไปเสียนานแล้ว เราจึงต้องให้เป็นก๊กเจียงและไท่กั้นตาม
 ธรรมเนียม ส่วนตัวท่านนั้นได้เลี้ยงดูนางสดนฮุยมาแต่เล็กนอย นับว่า
 ได้ทำความชอบได้แก่เราส่วนหนึ่ง เราจึงตั้งให้เป็นกวงลกไต้ฮู แต่เห็น
 ว่าท่านเป็นคนซื่อจริง โปรดให้ท่านมีความสุขอยู่กับบ้าน ไม่ต้องเข้าไป
 รับราชการในเมืองหลวง ส่วนนางโง่สกรรยานั้นให้มียศเป็นฮุยฮิน
 กับเราได้ให้เงินออกสับหมื่นตำลึงสำหรับเลี้ยงชวิต แล้วจะได้เลือกคดีผู้
 มีความกตัญญูมาเลี้ยงไว้สับตระกูลต่อไปสมควรปรารภณา เตียวไต้ก๋ง
 อานพระอักษรรจบแล้ว ลี้เท่งหนกถวายคำนับขอบพระคุณพระเจ้าแผ่นดิน
 ด้วยความยินดี เตียวไต้ก๋งนั่งสนทนาอยู่พอควรแก่เวลาแล้วกล่าวลี้เท่งหน
 กว่าวไพร่ออกจากบ้านไป ลี้เท่งหนกกับภรรยาด้วยความยินดีเป็นฉนวน
 ด้วยไม้นกว่าจะมีบุญเมื่อแก่ แต่นั้นมากจัดแจงปลูกบ้านเรือนใหญ่ ไต้
 หาผู้คนข้าทาสหญิงชายมาใช้สอยพร้อมมูลมีความสุขสบายสืบมา

ฝ่ายเตียวไต้ก๋งไปตั้งเมืองแซ่เซียงก็ไปที่บ้านเบเซียง เบเซียง
 ธุเรื่องกรบออกมาต้อนรับพาเตียวไต้ก๋งเข้ามาในบ้าน จัดแจงโต๊ะทบูชา
 รับลายพระหัตถ์ เบเซียง เบกวย สองคนพอลูก ลูกเขาคงถวายคำนับ
 คอยฟังข้อรับสั่ง เตียวไต้ก๋งเชิญลายพระหัตถ์ออกอ่านความว่า นาง
 เบงกหลวงบุตรสาวของท่านถูกเกณฑ์เข้าไปในวังนนมลักษณะงดงาม
 เราตั้งให้เป็นกษัตริย์สนมเอก จึงแต่งตั้งให้ท่านเป็นตำแหน่งหนึ่ง แต่ไม่
 ต้องเข้าไปรับราชการในเมืองหลวง ด้วยท่านเป็นคนซื่อแล้ว นาง
 เกียนสกรรยาให้มียศชนฮุยฮิน ส่วนเบกวยบุตรท่านนั้นเมื่อถึงคราว
 สอบได้ควรเข้าไปสอบแล้วเราจะตั้งให้เป็นขุนนางรับราชการอยู่ในเมือง
 หลวงต่อไป ถ้าไม่สมัครทำราชการเราจะให้บำเหน็จรางวัลตามสมควร

เตียวไต้ก๋งอ่านข้อรับสั่งจบแล้ว เบเซียง เบกวยก็ถวายคำนับ
 ขอบพระคุณพระเจ้าแผ่นดิน แล้วส่งให้จิดโตะเข้ามาเลี้ยงดูข้าหลวงเป็นอันดี

เตยวไต่กิ่งเสพลราอาหาร สนทนากับ เบเชยง พอสมควรแล้ว ก็ลากลับไป
 เบเชยงมีความยินดีหาสิ่งใดเปรียบมิได้ จึงว่าแก่บุตรชายว่า อีกไม่ช้า
 ก็จะได้กราบสอบไล่แล้ว จึงจัดแจงเข้าไปเมืองหลวงเกิด ถ้าเป็นบุญ
 วิชาสอบไล่ได้เป็นขุนนาง พนองก็จะได้มีโอกาสพบปะกัน เวลาน
 ตจเจ้ากนบวาเป็นเชอพระวงศ์ของพระเจ้าแผ่นดิน ถ้าได้เป็นขุนนางชน
 วันใดก็จะมีอำนาจวาสนามากชน เบกวยไต่ฟังบิดาแนะนำก็จดจำไว้
 ทุกประการ

ครนถึงปีใหม่ในเมืองหลวงจวนจะมีการสอบไล่เลือกคตมความ
 สามารถตามประเพณีสามบตอครัง คนหนึ่งพระเจ้าของจนาจงฮองเต
 เสด็จไปหานางเบกยฮุยที่ตาทนถ นางเบกยฮุยออกมาต้อนรับเสด็จเชิญเข้าไป
 ประทับข้างใน ครนไต่โอกาสจึงทูลว่า การทพระองค์ทรงขับเคียงให้
 ชาวเจ้าได้รบความสุขจนกระทั่งบตามารดา ก็ไต่ตงแต่งใหม่ยศคกตม
 เป็นพระเดชพระคุณหาสิ่งใดเปรียบมิได้ บัดนี้จวนถึงกำหนดสอบไล่แล้ว
 เบกวยน้องชายข้าพเจ้าคงเข้ามาสอบด้วยคนหนึ่ง ขอพระองค์ทรงโปรด
 ส่งเจ้าพนักงานสอบไล่ให้เลือกคตมเป็นขุนนาง เพื่อจะได้รับราชการ
 ถลองพระเดชพระคุณอยู่ในเมืองหลวงสืบไปด้วย พระเจ้าของจนาจง
 ฮองเตไต่ทรงฟังจึงตรัสว่า เจ้าอย่ามีความร้อนใจไปเลย เราจะส่ง
 พนักงานสอบไล่ให้เขาเลือกคตมของชายเจ้าไว้ จะได้เป็นขุนนางรับราช
 การอยู่ในเมืองหลวงด้วยกัน นางเบกยฮุยมีความยินดีเป็นอันมาก ก็
 คกกเขาลงกราบคานับขอพระคุณ

รุ่งชนเช้าพระเจ้าของจนาจงฮองเตเสด็จออก ณ พระที่นั่งกมลฉ
 เตย ขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยเฝ้าอยู่ตามตำแหน่ง ขณะนั้นเห็นตจใจเสยง
 ฝ่ายชายจึงกราบทูลขานว่า บัดนี้ถึงกำหนดสอบไล่เรียนแล้ว ขอ
 พระองค์ทรงโปรดตั้งขุนนางผู้ใหญ่ให้เป็นเจ้าพนักงานสอบไล่ เลือกคต

ผู้มสติปัญญาไว้บรรณาการตามประเพณีด้วย พระเจ้าของเงินจึงส่งเต
 ทรงทอดพระเนตรดูขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยทวักนแลว จึงมอบตั้งให้เตยว
 บุนเองขุนนางตำแหน่งเบี่ยงไปเข้ามาเฝ้า เตยวบุนเองจึงรีบเข้าไปคุก
 เขาลงถวายคำนับ พระเจ้าของเงินจึงส่งเตตรวดว่า บุนเราตั้งให้ท่าน
 เป็นเจ้าพนักงานสอบไล่ ท่านต้องเลือกคัดเอาตามภูมิรู้ โดยเที่ยงธรรม
 อย่าได้เห็นแก่ลาภสักการอย่างไรเป็นอันขาด

เตยวบุนเองถวายคำนับกราบทูลว่า พระองค์ทรงพระกรุณา
 แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นเจ้าพนักงานสอบไล่ นั้น เป็นพระคุณหาที่สุดมิได้
 ข้าพเจ้าจะจัดการไปตามพระกระแสรับสั่งทุกประการ ครั้นพระเจ้าของ
 เงินจึงส่งเตเสด็จขึ้น เตยวบุนเองกลับมาถึงบ้าน ไม่ช้าชนทกนาฉ่าย
 พระหัตถ์มาถึง เตยวบุนเองจึงตั้งทบชาติอันรับลายพระหัตถ์ตามธรรมเนียม
 แลวคุกเขาลงถวายคำนับคอยฟังพระกระแสรับสั่ง ชนทเบ็ดผนึก
 ออกอ่านความว่า ในการสอบไล่บุน เมื่อดังกำหนดบรรดานักเรียนคง
 จะมาพร้อมกันขงเมืองหลวง เบกวยนเองชายนางเบกยฮยชาวเมืองแซ
 เซยกยชงชนกบเมืองชวตงก็จะมาสอบในคราวนี้ด้วยเหมือนกัน ท่านจง
 จัดการให้เขาสอบไล่ได้ตามประสงค์ นอกนั้นต้องเลือกคัดเอาตาม
 ความยุติธรรมอย่าได้ขาดความประสงค์ของเราเลย ชนทคำนับลากลับ
 ไปแล้ว เตยวบุนเองจึงจัดการออกหมายประกาศไปตามหัวเมืองให้
 บรรดานักเรียนเข้ามาสอบขงเมืองหลวงกำหนดวันชนสบหาคาเดือนแปด
 ฝ่ายเป่าบุนเงินเรียนหนังสืออยู่กับหลวแซชินแส ทตาบดไทเพ่งจึง
 มาจนอายุได้สิบห้าปี มีสติปัญญาเฉียบแหลมชำนาญในทางหนังสือไม่
 มีผู้ใดสู้ เป่าเหมยนมผู้หลานบุตรนางหลวส ก็เรียนหนังสืออยู่ด้วยกัน
 เวลานเป่าเหมยนมอายุได้สิบเจ็ดปี แดววิชาความรู้ก็จะเปรียบกับเป่า
 บุนเงินแล้วห่างกันไกลมาก ทงมันนิสัยเป็นคนมักได้ต่าง ๆ อยู่มาหลวแซ

ลมเจ็บลงไม่ชากองแกกรวม เป่าบุญจนเก็บเป่าเหมยจนจตองกลับมา
อยู่บ้าน เป่าบุญจนช่วยพชายทำไร่ไถนาไปตามเคย กลางวันออกจาก
บ้านไปทำงาน กลางคนกลับมาคหนังสือเล่มนี้เป็นนิจ

คนหนังสือเป่าบุญจนคหนังสืออยู่จนค เมอรุสคหาวนอนกเก็บหนังสือ
เดินกลับไปห้อง พอดังหน้าประตูเหลือบไปเห็นคนยืนอยู่ข้างประตูคนหนังสือ
รูปร่างน่ากลัวขงนค เวลานั้นแสงตะเกียงส่องสว่างอยู่จึงมองเห็นได้ถนัด
เป่าบุญจนห้ามความหวาดกลัวไม่ ร้องตวาดออกไปว่าเจ้าเป็นบิศาจ
ที่ไหนจึงบังอาจเข้ามาถึงน เราขอว่าเป่าบุญจนไม่กลัวผิดค จงรีบ
ออกไปจากห้องเสียโดยเร็ว คนนั้นรีบคเขาลงขงพนอนนอนว่าท่าน
เป่าบุญจนผู้เป็นใหญ่ โปรดช่วยเหลือข้าพเจ้าให้ได้รีบความสขด้วยเถิด
เป่าบุญจนได้ฟังมีความสงสัยจึงถามว่า เหตุใดเจ้าจึงขงขงเรียกเรา
ว่าผู้เป็นใหญ่ ที่จริงเราเป็นแต่เพียงนักเรียนเท่านั้น ไม่มีความสามารถ
ช่วยเหลือเจ้าให้พ้นทุกขได้คค เจ้าเป็นผีหรือเป็นคนจงลูกขนมมาพูด
กันให้แจ่มแจ้งเถิด ชายคนนั้นตอบว่าข้าพเจ้าจะบอกแก่ท่านตามสข
จริง ข้าพเจ้ามิใช่คนหรือบิศาจคค แต่เป็นเทพยดาอยู่ในความปกครอง
ของเทียนโห่งวนกนหรือขอยหลหงขน ซึ่งข้าพเจ้าได้รับทุกขคขงน เป็น
สขขงนหนังสือเทียนโห่งวนกนไปประชุมในงานวันเกิดกขเทียนเทียนนง บน
เมืองฟ้า ข้าพเจ้าอยู่เฝ้าที่สำนักเลยลอบรับประทานผลทอกกับสราทพย
มอการมนเมมาแล้วทำบ้านหยกแตก เทียนโห่งวนกนกลับจากที่ประชุม
มีความโกรธเคืองขงนค จึงลงโทษให้ข้าพเจ้ามารับความทุกขเวทนา
อยู่ในมนุษยโลก ข้าพเจ้าจึงมาอ้อนวอนขอให้ท่านผู้เป็นใหญ่ โปรดช่วย
แก้ไขให้พ้นทุกขเวทนาด้วยเถิด

เป่าบุญจนได้ทราบเรื่องตลอดแล้วจึงตอบว่าเรื่องของท่านยากอยู่
ด้วยเทพยดาคนมนุษยคนคค ที่ไหนเรากบักขเทียนเทียนนงจะพบปะ

พูดจากันได้ ถึงเราอยากจะช่วยเหลือท่านเพียงไรก็คงไม่มีทางสำเร็จ
 ขอยลลหงงขนตอบว่าถ้าท่านเต็มใจ ช่วยเหลือ แลวก อาจทำได้ โดยง่าย
 ด้วยท่านมิใช่คนธรรมดาต่อไป วันหน้าจะมีบุญวาสนาได้เป็นชนนางสูง
 สุดในเมืองหลวง ประกอบด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงตรงเป็นทเกรงขาม
 แห่งเทพยดาแลบีค่างทั่วไป ขอให้ท่านเขียนหนังสือลงในกระดาษเป็น
 ตัวอักษรสองสามตัวง่ายโทษเท่านั้น ก็จะช่วยแก้ไขให้ข้าพเจ้าพ้นทุกข์
 ได้เป็นแน่ เป้าบุญจนได้ฟังดังนั้นก็ปฏิบัติตาม หยบเอาพูกนมาเขียน
 เป็นตัวอักษรลงในกระดาษว่า เขียนไปรดยกโทษด้วย เสร็จแลวกส่ง
 ให้ ขอยลลหงงขนมีความยินดีรับหนังสือจากเป้าบุญจนพลาญยอดดวง
 คำนับพูดว่า บันถงคราวสอบไล่ท่านจงรีบเข้าไปเมืองหลวงเถิด คงจะ
 ได้เป็นชนนางกลับมาเป็นแน่ แลต่อไปภายหน้าท่านยังจะได้ทำความดี
 ออกมากมายนัก พุดแลวกเดินออกจากประตูห้องกลายเป็นลมสูญหายไป

เป้าบุญจนมีความประหลาดใจเป็นอันมาก นิ่งนึกอยู่ในใจว่า
 เรื่องนกแปลกอยู่ เป็นถึงเทพยดาแลวยังต้องรับโทษเหมือนกัน มี
 หน้าซากกลับมาอาจว่าเราสามารถช่วยเหลือได้ ก็บทยว่าต่อไปเราจะมี
 วาสนา ถอยค่าของเทพยดาทงนควรเชื่อได้ว่าเป็นจริง ถ้ามีบุญวาสนา
 ได้เป็นชนนางเราก็จะได้ทดแทนคุณพระสะโกทได้เคยงตุมาแต่ก่อน เป้าบุญ
 จนคิดเห็นดังนั้นแลวกเขานอน

รุ่งชนเขาเป้าบุญจนตนนอนจัดแจงแต่งตัวเรียบร้อยแลว จึงเข้ามา
 ในตักค่านับตามารดากับนางหลวสพสะโกทตามธรรมเนียม พลาญบอก
 บิดามารดาและพระสะโกทว่า บันเมืองหลวงมีการสอบไล่ข้าพเจ้าตั้งใจว่า
 จะไปสอบกับเขาบ้าง หากไม่ก็จะเสียเวลาไปเปล่า ๆ ด้วยสามบีจะมี
 สกครงหนึ่ง ขอบิดามารดาได้อนุญาตให้ข้าพเจ้าไปเถิด ถ้าเป็นบุญ
 วาสนาได้ได้เป็นชนนางก็จะมีเกียรติแก่วงศ์ตระกูลสืบไป

เปาเบะบวณกับภรรยาจึงพูดว่าเจ้าอย่าคิดโหยงไปนักเลย นัก-
 ปราชญ์ท่านยอมกล่าวไว้ว่า ผู้ใดลักษณะไม่ตกยอมไว้ความรู้ หากเจ้า
 จะมีความเพียรรักษาเป็นประโยชน์ไม่ เจ้าเคยเห็นว่าคนทเป็นขุนนางมา
 แรกอนม ใครทหน้าตาเหมือนกับเจ้าบ้าง เจ้าต้องเสียเวลากวากกว่าไป
 ถึงเมืองหลวงค้นหาเป็นการสมควรไม่ จึงคิดอ่านทำไรไถนาเสียยังจะต
 กว่า เปาบัณฑิตเห็นตามาราคาคานจึงตอบว่า นักปราชญ์ท่านกล่าว
 ไว้แต่โบราณว่า ถ้าดูวิชาความรู้ยาวพงดทหน้า นานในท้องทะเลใครจะ
 อาจหยงถึง ตวชาพเจ้านองแมลลักษณะไม่สวยงามก็มววิชาความรู้อยู่ใน
 ตัว ถ้าชาวพเจ้าสอบได้ได้สมควรความปรารถนาจะมีขอเสยงกลับมาเป็น
 เกียรติแก่บตามารตาแลญาติพนองทวไป เปาเบะบวณตอบว่า เจ้าพูด
 อวดอ้างตามแต่ใจของเจ้าเช่นนนหาชอบไม่ ตามธรรมดาลักษณะบุคคล
 ย่อมสอดสัดบัญญัติของตนอยู่ คนอย่างเจ้านนพอมองเห็นกรเดียวแลดูว่า
 เป็นคนโง่เขลา ถึงจะได้เดาเรียนมากทบางเพียงใดครั้งเดียวครั้ง ชงเจ้า
 คิดจะไปสอบได้เป็นขุนนางนนไม่สมประสงค์ออก

เปาบัณฑิตจึงตอบว่า ชาวพเจ้าจะเปรียบคนแต่ก่อนให้ฟัง เช่น
 บงทองเมือครึ่งแผ่นคนตามกนนลักษณะชวหาสวยงามมิได้ ชุนกวน
 เจ้าเมืองกงตงเห็นลักษณะแลวกรงเกยจไม่รับไว้ทาราชการ ภายหลังเจ้า
 ปรับไปเลี้ยงไว้ ได้ช่วยท่านบำรุงแผ่นดินด้วยสติปัญญาขอเสยงโด่ง
 ดงปรากฏมาจนทุกวนน แต่ลาพบบงทองคนเดียวชงสามารถเข้าไปใน
 ค่ายโจโจ ใช้บายเผาทหารโจโจตายเสยงตงรอยทมน คนคนทประกอบ
 ด้วยความรู้ลกชง แต่มลักษณะชวรายชงมตวอยางอยอกเป็นอนนมาก
 ตวชาพเจ้านเทพยดาบนาดาให้เกิดมลักษณะเช่นนจะทำอยางไรได้ ถ้า
 ถึงเวลาใช้การจริงแลวชงจะเห็นไดวจะมีความสามารถหรือไม่

นางหลวสมุพสะโกเห็น เปาเบะบวณไม่ พงเสยง จึงชวขอชนวนอน

ว่า บุนจันพูดจาเฉยบแหลมมาก บิดามารดาจึงอนุญาตให้ ไปเกิด
 ชาวเจ้าศาคงจะชอบได้ ได้เป็นชนนางเป็นแน่ เป้าเบะบวณจึงตอบนาง
 หลวสวา เจ้าพูดไม่ถก คนอย่างบุนจันหรือจะเป็นชนนาง เพราะลักษณะ
 ของมันกบอกอยู่แล้ววาเกิดมาสำหรับเลี้ยงควาย ชนให้ไปก็เสียเงินค่า
 เดินทางแลบ่ด้วยการเปล่า ๆ อนึ่งตระกูลเรากทำไรไถนากันทุกคน มัน
 จะฆ่าเหล่าไปเป็นชนนางอย่างไรได้ นางหลวสตอบว่าพูดเป็นชนนางมา
 แต้ก่อนไซจะเนองมาจากตนตระกูลห้ามได้ เกิดมาเป็นชายตามความ
 มานะพากเพียรกอาจเป็นชนนาง ชาวเจ้าเห็นว่าบุนจันมวิชาความรู้
 มาก หาไม่แล้วทไหนดจะยกท่านนักปราชญ์แต่ก่อน ๆ มาเปรียบเทียบ
 ให้บิดาฟังได้ ไหนด ๆ บุนจันก็โตตั้งใจว่าเรียนมาแล้ว ควรลองให้
 ไปสอบตลักรึงหนึ่งคงไม่เป็นที่เสียหายอย่างไรดอก ถ้าเป็นบุญตอบ
 ได้ ไต ก็จะเป็นเกียรติยศ ทำให้คน ทั้งปวง มีความเคารพนับถือเราอีกส่วน
 หนึ่งด้วย

เป้าเบะบวณเห็นนางหลวสพูดถกตอง ก็คือนาง เห็นด้วย แต่เบียง
 ว่า เมื่อเจ้าเห็นเขนนนเรากไม่อยากขตขวาง เพราะเจ้ามีบุญคุณได้
 เลี้ยงดูกันมาแต่เล็กแต่น้อย แต่ทว่าบุนจันยังเป็นเด็กอยู่ห้ามอายุสมควร
 ทจะเป็นชนนางไม่ ตอถึงกำหนดตอบได้คราวหลังจึงค่อยไปจะไม่ดีกว่า
 หรือ นางหลวสตอบว่า บุนจันมีความรู้จะต้องเกรงอายน้อยทำไม ถ้า
 มีความสามารถกอาจเป็นชนนางได้ขู่เอง เมื่อครึ่งแผนคนจันนกกาลอ
 อายดับสองบได้เป็นถึงใจเสีย ถ้าจะเอามาเปรียบเทียบกันแล้วบุนจันขงชา
 ไปเสียอก ยิ่งได้เป็นชนนางแต่เด็กกขงมขอเสียงโตงตั้งมาก เป้าเบะ-
 บวณตอบว่าเมื่อเจ้าเห็น อยากจะให้ มัน มยคตงนน เรากจะ อนุญาตให้ไป
 แต้ตองเลือกหาบวณตเสียก่อน

เป้าบุนจันกับนางหลวสเห็นบิดาอนุญาตกมีความขนคขงนถ ครน

ถึงวันชนสามคาเดือนหาเป็นวันดี เป้าเบะบวณก็ให้ตั้งโต๊ะจัดหาเครื่อง
 สราอาหารมาเลี้ยงตักนทงบ้านเป็นทรนเริง เป้าบุนก็ยเป้าบุนเลยจึงว่า
 แกนองชายว่า เจ้าจะไปสอบได้ในเมืองหลวงครงน เวลาเดินทางต้อง
 ระวางตัวจงดี ขอเทพยตาช่วยคุ้มครองรักษาให้เจ้าสอบได้ได้สมความ
 ปวารณาเถิด เป้าเบะบวณ นางหลดสามภรรยาให้พรแก่บุตรแล้วท้อเงิน
 ห้าสิบตำลึงมอบให้เป็นค่าเดินทาง ครนเลยตักนเสร็จแล้ว เป้าบุนจน
 กคานับลาบตามารดาแลญาติทงปวง นางหลดสนนกลับไปยังห้องเอา
 เงินของตนออกมาเพิ่มเติมแก่เป้าบุนจนอกยกยสิบตำลึง เมื่อขาดเหลือจะ
 ได้ใช้สอย เป้าบุนจนรู้สึกขอบคุณเป็นอนมากครนแล้วเดินตรงไปเมือง
 หลวงแต่ผู้เดียว

ฝ่ายเบเซียงตั้งแต่ได้เป็นทกง ไปวทนงแล้วกมความยินดียงนก็ จด
 แฉงแต่งงานเบกวยผู้บุตรกับนางตนส์ ต่างอยู่เป็นสุขสบายด้วยกนทง
 บานมชากถึงปีใหม่ เบเซียงจึงเรียกเบกวยบุตรชายเข้ามาบอกกว่าบุน
 ถึงกำหนดมีการสอบได้แล้ว เจ้าจงเตรียมตัวไปเข้าสอบได้ในเมือง
 หลวงเถิด จะได้เป็นชนนางมขอเสียงต่อไปข้างหน้า เบกวยก็รับคำบิดา
 พอลงวันตเบกวยก็คานับลาบตามารดาดานางตนส์ผู้ภรรยา ชนมาเดินทาง
 ออกจากบ้าน เบเซียงคนใช้หาบของเดินนำหน้า สองคนบาวนายกรอนแรม
 ไปตามระยะทาง

ฝ่ายเป้าบุนจนเดินทางมาหลายวันถึงด่านแห่งหนึ่งพอดเป็นเวลา
 เย็น จึงเข้าไปพักในโรงเตียม เจ้าของโรงเตียมเห็นเขากริบออกมาตอน
 รม จดห้องพักให้เสร็จแล้วก็นำสราอาหารเข้ามาให้ เป้าบุนจนนั่งเสพ
 สราอาหารอยู่คนเดียว พลางวตกถกการทจะเขาไปสอบได้ เห็นว่าถ้า
 สอบได้ตกพสะโลกคงจะเสียใจทเลยงดูมาจะตองเสียแรงเปล่า ขายังจะ
 ถูกบิดามารดาตีโทษอกด้วย ยงคคกยงมความวตก มอถอถวยสราตม

หาดงไม้ ทันใดนั้นมีชายคนหนึ่งเดินตรงเข้ามาหาแล้วถามว่า ท่านผู้มี
 คุณเจ้าข้าพบเจ้าได้หรือไม่ เป้าบุญจนมีความสงสัยยิ่งนัก ดวายนึกไม่ออก
 ว่าได้เคยพบกันที่ไหน พอจะลึกลงนออกปากถาม ชายนั้นก็บอกว่าเชิญ
 ท่านผู้มีคุณนั่งให้สบายเถิด ข้าพเจ้าจะชี้แจงให้ท่านฟัง ข้าพเจ้าคือ
 ขอยหลห่งชนที่ถูกสาปลงมาบนทุกขเวทนาอยู่ในเมืองมนุษย์ แล้วได้
 ไปขอความกรุณาให้ท่านช่วยเหลือ ท่านจึงเขียนหนังสือขอโทษข้าพเจ้า
 ต่อเขยบอด บदनเขยบอดผอนตามคำขอร้องของท่าน โปรดให้ข้าพเจ้าพน
 โทษแล้ว ข้าพเจ้าจะลึกลงบุญคุณท่านจึงตรงมาหาจนถึงน

เป้าบุญจนได้ฟังดังนั้นก็นึกขึ้นมาได้ หัวเราะแล้วพูดว่า ข้าพเจ้า
 กาดังเสพสุราอยู่คนเดียวอยากจะมีเพื่อนสนทนาคด้วย แต่ท่านเป็น
 เทพยดาไม่ทราบว่าจะเสพสุรากับข้าพเจ้าได้หรือไม่ พูดแล้วก็เชิญให้
 นั่ง ขอยหลห่งชนหาได้เกยงงอนไม่ สองคนจึงนั่งเสพสุราอยู่ด้วยกัน
 เป้าบุญจนจึงว่า ข้าพเจ้าตั้งใจจะไปเมืองหลวงจึงเดินทางมาหยุดอยู่ทน
 แต่เหตุใดท่านจึงรู้อุตสาห์เสาะหา มาจนพบ ขอยหลห่งชนตอบว่า
 ข้าพเจ้าเป็นเทพยดาอาจเห็นเหตุการณ์ทั้งปวงได้ตงพนล จึงรืทานมาพัก
 อยู่ทน เป้าบุญจนตามตอไปว่าททานมาจนพนนนเป็นทางไกลสักเท่าใด
 ขอยหลห่งชนตอบว่า ข้าพเจ้าเป็นเทพยดาอาจจะไปถึงที่ไทนก็ได้ ในชว
 ประเดยวเดยวเท่านั้น เป้าบุญจนจึงว่าชนสามัญกับเทพยดา ยอมผดกน
 เป็นธรรมดา แต่ข้าพเจ้าใคร่จะถามท่านอีกสักอย่างหนึ่งว่า กเมื่อท่าน
 มอทธฤทธอาจลงจากสวรรค์มาเที่ยวในมนุษย์โลกได้แล้ว ท่านจะ
 สามารถไปถึงเมืองนรกได้หรือไม่ ขอยหลห่งชนหัวเราะแล้วตอบว่า
 ท่านผู้มีคุณเหตุใดจึงเข้าใจผิดไปเล่า ข้าพเจ้าอาจจะไปถึงเมืองนรกได้
 โดยไม่ขัดข้องอย่างใดเลย ท่านถามเขนนมความประสงค์อย่างใดหรือ
 เป้าบุญจนตอบว่าถ้าท่านไปได้จริงดังว่าแล้ว ข้าพเจ้าอยากจะขอตาม

ไปเที่ยวด้วยสักคนจะได้หรือไม่ ขอยลหฺงชนตอบว่า ถ้าท่านอยากไป
 เมืองนรกต้องคอยจนถึงคนพรงน ท่านรีบประทานอาหารเสร็จแล้วจง
 ปิดประตูไว้กลอนเสีย เวลานนชาพเจ้าจะมารบท่าน เราพากันไปเที่ยว
 สักครุหนงแล้วกลับมา ท่านเสียเวลาไปอีกคนหนงไม่เป็นอะไรดอก
 แต่เวลานชาพเจ้าต้องกลับไปเสียก่อนพูดแล้วกลาไป เปาบุณจันตามออก
 มาส่งพอดงหน้าประตูขอยลหฺงชนก็กลายเป็นลมสูญหายไ้

วังชนเขาเปาบุณจันกตหนงสออยทงวน พอดงเวลาใกล้พลบค่ำ
 จึงเรียกเจ้าของโรงเตยมาบอกวา วนนชาพเจ้าร สกอนเพดยตงใจ
 จะนอนแต่หวคา ถ้าไม่มกจอรระสาคณูทานอยาไ้รองเรียกชาพเจ้าเลย
 เจ้าของโรงเตยรีบค้ เปาบุณจันก็กลับเขามาในหองจตแฉงปิดประตู
 ใ้กลอนนงคอยอยู่จนถึงเวลาสองยาม ทนไ้ทนนมัดมพดมากระทบบาน
 ประตูเปิดออกไป ครนเห็นขอยลหฺงชนเดินเข้ามา เปาบุณจันก็ม
 ความขนดรบลกชนตอรบ ขอยลหฺงชนพูดวา ชาพเจ้ามาชาไปทำ
 ใ้ท่านคอยนานขอยกยเสียเถด เปาบุณจันตอบวาขอนนไม่เป็นไรดอก
 แต่เวลานกสมควรแล้วด้วยเป็นยามคกมคนนอนกนงยับสงด ท่านจึง
 พาชาพเจ้าไปเถด พดแล้วจตแฉงเตรียมตัว ขอยลหฺงชนจึงวาราง
 กายท่านเป็นมนุษย์จะลงไปเมืองนรกอยางนไ้ดดอก แต่ชาพเจ้ามวช
 ทจะพาท่านไปไ้ พดแล้วหยบายอมเอียงตนสงไห้เมตหนง กลาวตอ
 ไปว่า ท่านจงรีบประทานยาเมคนแล้วนอนเสีย จึงจะไปดวยกนกับ
 ชาพเจ้าไ้

เปาบุณจันมความขนดรบยามารบประทานแล้วกนอนลงหลับไป
 ขอยลหฺงชนจึงพาวิญญาณเปาบุณจัน ไปจากเมืองมนุษย์แต่บอกไห้
 หดบตาเสีย เปาบุณจันไ้ยนแต่เสยงลมพดตงกกของอยททางเทาทงสอง
 สกครุหนงทอเสยงลมสงดลง ขอยลหฺงชนจึงพูดแกเปาบุณจันวา

ตาบดนมเป็นเมืองผีแล้ว เป้ามันจันตใจลมตาชนพจาวณาตุ กเห็นเป็น
 เมืองแห่งหนึ่งมากาแพงสดาน หน้าประต้อมอกษรสามตจวว่า อูยมังกวน
 แปลว่าประตูเมืองผี พอสองคนจะเดินเข้าประตู นายประตูออกมาได้
 ถาม ขอยหลห่งชนจึงบอกแก่นายประตูว่า ท่านผู้นคอบนเคยกเขบน
 สวรรค์จะลงมาเที่ยวเมืองนรก ท่านไม่ต้องตรวจตราให้แข็งแรงนัก

ตอก

ทหารผีได้ฟังกตกใจรีบปลอยให้เข้าไปทันที เมื่อพากันเข้าประตู
 เดินเลยมามชากเห็นตกหลังหนึ่งใหญ่โต บนประต้อมอกษรทองสดจวว่า
 ไชยงจเจียต แปลว่าเทพของผุมความดี เป้ามันจันจถามขอยหลห่ง
 ชนจว สถานทนเป็นทอยคนชนิดโต ขอยหลห่งชนตอบว่า ชายหญิง
 ผู้ใดมีความกตัญญูบริคณบตามารดา ถือสลกินเจกอสร้างทางกศลทำ
 บุญให้ทานดวขความศรัทธาเลื่อมใส ครนถึงเวลาตบัจดยมพบาลกัจด
 ผู้นนมาพักอยู่ในทนก่อน ภายหลังจึงให้เชอห่งจอนำวิญญาณส่งขึ้นไป
 บนเมืองสวรรค์

พดแลจกพากันเดินต่อไปอีก เห็นกระจกบานหนึ่งใหญ่โตตั้งอยู่
 กลางสองข้างตยหลันเขียนเป็นคำโคลง แปลว่า กระจกวิเศษเป็นของ
 มหัจจรรยไม่อาจหลกเลียงความจริง สิ่งใดที่ใดกระทำมาแล้วอาจ
 ดำแดงให้เห็นปรากฏ เป้ามันจันจถามจว กระจกบานนี้เขาทำไว้เพื่อ
 ประโยชน์อื่นใด ขอยหลห่งชนตอบว่า หลึงชายทงหลายที่เป็นคน
 ใจบาปหยาบชาดตบิตามารดา ฆาสตจตตชจต ปราศจากความ เมตตัจิต
 ครนถึง แก่ ความ ตาย ยมบาล กัดอง ลงโทษ ทรมานให้ได้ รับ ความ ทกช
 เวทนาอย่างแสนสาหัส ผู้ประพฤตการชวรายทารุณมความเกรงกลัวมี
 อาจรับสารภาพตามสตัยจริง ยมบาลต้องจับเอาตมาส่งทหน้ากระจก
 บานนี้ ให้ดำแดงความประพฤตของตนจนเห็นประจักษ์ เมื่อความชว

ร้ายปรากฏเป็นพยานชนแลวกไม่อาจโต้เถียง ภายหลังยมบาลจึงตัดสิน
ลงโทษตามหนักแลเบา แลวกจับตัวส่งลงไปให้ทนต์ทุกชเวทนาอยู่ใน
ขุมนรก

ชอยหลห่งชนชแจงให้เปาบุนจนพวงแลวก กพากันเดิน ต่อ ไปอีก
มชากถึงทวากการของยมบาลเรียกวาลอชวงเตยมอกษรจาร์กอยู่บนประต
วาลเสียอกโตวถงขอแปลว่าสถานทชาระบุญแลเบาเป เปาบุนจนเห็นทนน
เงยบสงค้อยูจตามชอยหลห่งชนวาทน บอกว่า เป็นเงทมง ของยมบาล
สำหรับชำระคนตาย แต่ทำไมจึงได้เงยบสงคั่นเกล้า ชำพเจ้ามความ
สงสัยนง ชอยหลห่งชนตอบวามบาลออกนงชำระความหาวนครงหนง
วนนเผอญไม่ไชว้นชำระยมบาลจงมโตออกมา ชณะนนมผศรชระกระบอ
ศรชระมาเตนออกมาจากลอชวงเตย พอเห็นคนแปลกหน้าเขามากตกใจตรง
เขามาชกถามวาทานเป็นคนชนตโตจงลงมาเทยวจนถงเมืองผ ชอยหล
ห่งชนตอบวาทานผนคอบนเคยกแซลงจากเมืองสวรคมาเทยวทน ทหาร
ผโตทราบวามนเคยกแซกตกใจพูดวาทาเชนนนเชญทานคอยประเตยว
เถด ชำพเจ้าจะเขาไปแจงให้โตอองทราบก่อน ชอยหลห่งชนวาทอย่า
ไปรบกวทานพญาอมเลย เราพากันมาเทยวประเตยวก็จักกลับไป ไม่
มกจอระสังโต ทหารมทงสองกนงอย ชอยหลห่งชนกบเปาบุนจนเดิน
ต่อไปอีก มชากมาถึงสถานทแห่งหนง มตนมไม่ใหญ่กานแลโบเป็นทอก
คาบ ถัดไปมกกระทะนมนเตอดพดงพลาณ กบมกภูเขาลูกเป็นไฟอยู่เกลอน
กลาดทกหนทกแห่ง บรรดาสัตว์นรกมารับโทษทนต์ทุกชเวทนาอยู่มาก
มายสคทจะประมาณ เสงรของครวญครางอยูเชงแซเป็นทนาสงเวช
สลดใจยงนง สัตว์นรกจัพวงนเมอยงเป็นคนอยูในเมองมนษยโตทำ
บาปหยาบช่าไปทงสน ครนเดินต่อไปอีกจนถงประตเมือง ชอยหลห่ง
ชนจงบอกให้เปาบุนจนหลับตาลงอยางเต็ม เปาบุนจนกปฏิบัติตาม โต

ย่นเสียงแต่ลมพัดตงอยู่ข้างเทาพอเงยบเสียงลง รอยหลหงงชนกบอก
แกเป่าบุนจนวาทานจงลมตาชนเกิด

เป่าบุนจนตกใจสะดงตน ลมตาชนตกเห็นวาคงนอนอยู่บนเตียง
อย่างเต็ม เพลานนเกอบสว่างแลดู เป่าบุนจนจงลกชนมานั่งพูดจากับ
รอยหลหงงชนตามปกติ รอยหลหงงชนจงวากกับเป่าบุนจนวา ข้าพเจ้า
มอระจะตองชอลากลับไปก่อน พรุ่งนี้เขาทานจงจตแฉงเข้าไปเมือง
หลวง ต่อไปวันหน้าท่านจะได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่มตาแห่งสูงสด วัน
หลังถ้าท่านใครจะชนไปบนสวรรคแลดู จงทา โดหิตหงสมถวยหนึ่ง
ก็จะไดชนไปบนสวรรคสมความปรารธนา พุดแลดูกลาออกไปจากห้อง
เป่าบุนจนเดินตามออกมาส่ง พชรอยหลหงงชนมาถึงหน้าประตูห้อง
ก็กลายเป็นลมสูญหายไป

เป่าบุนจนกลับเขาไปนั่งคตอยู่ในใจว่า เรื่องนกแปลกอยู่ เมือง
นรกกกับเมืองมนุษย์คเหมือนอยู่ใกล้ชิดกัน แต่ใครจึงไม่มีผู้ใดดวงรู้
ครงนนบวาเป็นบุญทเวาได้มี โอกาสไปเห็นมา เป่าบุนจนจตจาตงทได้
เห็นมาทงหมดใสใจไว้ทงสน ครนรุ่งเขาเป่าบุนจนกนอาหารแลดูกคต
เงินค่าเขาแลค่าอาหารให้แก่เจ้าของโรงเตียม แล้วเดินทงตรงไปยัง
เมืองหลวง ครนถึงก็เข้าไปพักในโรงเตียมคอยวันกำหนดสอบได้

ฝ่ายเตยวบนเองตงแต่ใครบริบตงพระของจนจงฮองเต ให้เป็นเจ้า
พนักงานสอบได้แลดู ครนใกล้จะถึงวันกำหนดก็ออกหมายประกาศให้
บรรดานักเรียนทวาทกนวา เวลาพรุ่งนี้ให้เขามาขงทสอบได้พร้อม
กัน รุ่งชนเขาเตยวบนเองพร้อมด้วยพวกเจ้าพนักงานกพากันไปยังท
สอบได้ เตยวบนเองออกขอสอบได้ให้แลดูนักเรียนก ชะมกเขมนตงใจ
เขียนคำตอบ ด้วยม่งหมายจะเขาทจฮงวนตวยกนสนทกคน เป่าบุน
จนนนมความรู่มากเขียนคำตอบได้เรียบร้อยและว่องไวกวาคนอื่น เสร็จ

แล้วกส่งให้เจ้าพนักงานผู้สอบ เวลาอนนเบก้วยกมาเขาสอบ ไล่ด้วย
 เหมือนกัน แต่มวชาความร่วพอประมาณ บรรดานักเรียนต่างส่งคำตอบ
 เขามาเนื่อง ๆ เที่ยวบนเองรบมาตรวจดูทวงแลวเห็นคำตอบของเป่าบัน
 จนคนเดียวเท่านั้นที่ถูกตองตตลลลล นบวามความรูสูงกวาคนทงหลาย
 เบก้วยนนมความรูอย่างสามัญ แต่มพระกระแสดรับส่งให้เลือกกคชนเป็น
 ชนนาง เที่ยวบนเองกคคเขาใจเป็นชนทสอง ดวยเห็นว่าเป็นพระญาติ
 กตอจจัดให้ไปตามพระประสงค์ ชมกอกเซงมีความรูเป็นชนทสอง แต่
 เมอให้เบก้วยแทนทเสียแลว จึงตอจคดลงเป็นชนทสาม เสดรจแลวก
 เลือกตาแหน่งจนสอออกสามร้อยหกสิบคน

เที่ยวบนเองจตุการเวียบร้อยแลวกเขาเฝ้าพระเจ้าของเงินจงฮองเต
 กราบทูลว่า ข้าพเจ้ารับพระกระแสดรับส่งออกไปสอบไล่คราวน เลือกคค
 ผู้ทมความรู ได้ครบจำนวนแลว จึงนำคำตอบเขามาถวายเพื่อ ให้พระ
 ฮองคทรวงวนจดยตามสมควร ครนแลว เที่ยวบนเองกนำคำตอบเหล่านน
 ชนถวาย พระเจ้าของเงินจงฮองเตรับมาทอตพระเนตรตรวจดูทวงแลว
 ทรงเห็นว่าเป่าบันจนมความรูสูงกวาผูอื่น ส่วนเบก้วยมวชาชนสามัญ
 แต่เป็นน้องชายของเบก้วยฮย จึงทรงโปรดให้เป่าบันจนเป็นทจอทวง
 เบก้วยเป็นปางน ชมกอกเซงเป็นทาชวย แลวมรับส่งให้ทานักเรียน
 ทงสามเขามาเฝ้า เพื่อจะได้พระราชทานช้อคอกไม้ทองเสียบหมวกต่อ
 พระหัตถ์

คนทงสามได้ ทราบรับส่ง กพา กนเข้าไป คกกเขาลง ถวาย คำนับ
 กราบทูลขอแซ่ของตนให้ทรงทราบ พระเจ้าของเงินจงฮองเตทอตพระ
 เนตรเห็นคนทงสามเป็นหนุ่มอายุนราวคราวเดียวกัน แต่เป่าบันจน
 หน้าตา ลักษณะชรวไม่สมแก่ตาแหน่งจอทวง กมพระทษยรังเกยจ
 ไม่ทรงโปรด จึงทรงปลี่ยนแปลงเสียใหม่ ให้เบก้วยเป็นตำแหน่ง

จอหงวน ชิมกอกเซงเป็นท่าช่วยตามเดิม คงขาดตำแหน่งปางนงมี
 รมดังไท่เลือกผู้ อื่นชนแทนออกคนหนึ่ง ตรัสแทนนแลวกเสด็จชน ชุนนาง
 ฝ่ายขุนฝ่ายบุตรต่างพากันกลับบ้าน เวลานนเป่าบุนเงินเสียใจแทบลมจับ
 กลับมาถึงที่พักใหม่ความแค้นใจเป็นที่สุด นึกโกรธเคืองพระเจ้าแผ่นดิน
 ว่ามิได้ตั้งอยู่ในสัตยธรรม เห็นแก่บรู้งไม่เห็นแก่ความรู้ แล้วเหยียบ
 ย่ำความสามารถของตนเสีย ยิ่งคิดก็ยิ่งมีความแค้นใจจนน้ำตาไหลลง
 อาบหน้า ถึงเวลาพลบค่ำเป่าบุนเงินยิ่งนึกไปก็ยิ่งกลดกลุ้มในใจหนักขึ้น
 เห็นว่าชนอยู่ไปก็ยิ่งแต่จะได้รับความอับอายขายหน้า ควรตายเสียให้พ้น
 ทุกขพนรอนเสียดีกว่า ตอขาดหน้าจึงคอยมาแทนคุณพี่สะใภ้ใหม่ จึง
 ตกใจว่าถึงเวลาสองยามสังคนจะฆ่าตัวตายเสีย

ขณะนั้นเทพารักษ์ซึ่งประจำเมืองเบี่ยนเหลียงให้มีความร้อนใจ
 จนผิดสังเกต เล็งดูทราบว่าเป่าบุนเงินเคราะห์ร้าย จึงคิดว่าจะต้องหา
 หนทางช่วยแก้ไขไว้ เพราะต่อไปจะได้เป็นชุนนางผู้ใหญ่ช่วยทำนุบำรุง
 แผ่นดินของ ครนพิจารณาหาผู้ที่ช่วยเหลือ ก็เห็นว่าhengتنใจเสีย
 ฝ่ายชายอาจจะช่วยอุปการะแก่เป่าบุนเงินได้ จึงออกจากที่สำนักตรงไป
 ยิงบ้านhengتنใจเสีย

ฝ่ายhengتنใจเสียวันนั้นไม่มีอะไร พอเวลาบ่ายสามโมงก็รู้สึก
 ง่วงเหงาหาวนอน พอนอนหลับ เทพารักษ์เสด็จเมืองเข้ามาฝันบอก
 คณนเวลาสองยามท่านจงรีบไปที่สะพานโล่งแถวช่วยชีวิตบุนเคยกแซ่ไว้
 อย่าให้ถึงแก่ความตาย ท่านผู้เป็นตงฉินจติจากสวรรค์มาช่วยท่าน
 บำรุงแผ่นดินให้มีความสุข แต่เวลานกาลดงเคราะห์ร้ายอยู่ ตามที่เรา
 บอกไว้แก่ท่านหงนท่านอย่าทำเพิกเฉยเสียเป็นอันขาด หengتنตกใจตน
 ลุกขนนงอยู่บนเตียงพลางนกราวพงว่า เทพารักษ์มาเข้าฝันบอกจากผู้
 จะช่วยบำรุงบ้านเมืองมีเคราะห์ให้เรารีบไปช่วยชีวิตไว้ ฝันนั้นควรต้อง

เชอ แต่ตองไปดูให้เห่นประจักษ์แกต่าจิงจะตี่ เหงต่นคตแลวจิงเรียก
เตยวเอียง หลบ่อ ทหารสนทสองคนเขามาสงวว่า เขาทงสองจิงตาม
เราไปท่สะพาน โลกงเกยวด้วยก่นเกิด สองคนรบค้ำสงถอ โคมสำหรับ
ใจเสียงมาคอยท่า เหงต่นเปลยนเครื่องแต่งตวแลว กอออกจากบ้าน
ตรงไปย้งสะพาน โลกงเกยว

ฝ่ายเป่าบ่นจิงนงคอยเวลายู่จนสองยาม เห่นผู้คนหลบสนท
เงยบสงตแลวกนกขนมมาได้วว่า ถ้าเราฆ่าตวตายเสยในโรงเตยมน เจ้า
ของโรงเตยมกจะพลอยเตอตรอน จ่าจะไปตายเสยข้างนอกตักว่า คิต
เห่นตงนนแลวกรบออกจาก โรงเตยมเดินไปตามถนนหลวง ปลงใจ
แน่วแน่วว่าอยากจะตายเสยเท่านน เป่าบ่นจิงเดินเรอຍไปจนถึงสะพาน
แห่งหนง แลงเตอนสองสว่างแลเห่นตวอภษรทบนสะพานเขย่นไว่ตามตว
วว่า โลกงเกยว กตกลงใจวว่าจะผูกคอตายอยู่บนเสาสะพาน จิงเดินตรง
เขาไปทข้างสะพานจตแจงแก่ฉารวดเอวออกมาจะผูกคอ พลังนุกอยู่ใจ
วว่า เทพยดาได้ท่านายไว้วว่าเราเข้ามาเมืองหลวงคราวนอย่างไรเสยคงจะ
ได้เป็นขุนนาง เราก้อตล่ำท่ากบนเข้ามาสอบไล่จิงดำเรจ แต่พระเจ้า
แผ่นดินมิได้ตงอยู่ในสตัยธรรม เห่นลักษณะเราไม่สวยามเลยไม่พระราช
ท่านตำแหน่งขุนนางให้ ถอยค้ำเทพยดาทงนลวงนแต่เหลวไหลทงสน
แต่นกไปอ๊กทกยากทจะถอ โกรธพระเจ้าแผ่นดิน แมแต่บตามารดาของ
เราเองยงรงเกยจ ถึงแก่จะเอาไปทงเสยเมอคตลตออกมารวงหนงแลว
หากได้พสะโกชวขอปการะเลยงคจิงรวตชวตมาได้ เมอเราเป็นคนมกรรม
ตงนแลวก็ไมขออยู่ตหน้าคนทงปวงตอไป คิตแลวก็เขาฉารวดเอวผูกคอ
แขวนอยู่กบเสาสะพาน

ขณะนนเหงต่นใจเสียงกมาถึง เห่นคนผูกคอตายหอยอยุ่ทเสา
สะพานกส่งทหารสนทให้เขาไปแก่โดยเรว เตยวเอียง หลบ่อ กวงเข้าไป

ช่วยกันแก้เป่าบุนจนออกได้ เห่งตนเดินเข้าไปดูเห็นเป็นชายหนุ่มกนก
 อยู่ในใจว่า ตรงกับถ้อยคำเทพารักษ์ทบบอกว่าชายคนนั้นต่อไปจะได้ช่วย
 ทำนุบำรุงบ้านเมืองจึงเรียกให้รู้ สกตว เป่าบุนจนได้สดลมตาซนดูเห็น
 ชายสามคนยืนอยู่ตรงหน้า ท่าทางเป็นบ่าวกับนาย กนกรู้ว่าเป็นผู้มาช่วย
 ชีวิตตนไว้ แต่ชายคนสูงอายุนั้นหนวดยาวดวงหน้าอกท่าทางเป็นคนมบญ
 จึงเข้าไปคุกเข่าลงคำนับ เห่งตนจึงว่าลูกชนเถิด ตัวท่านนวยงกำลัง
 หนุ่มแต่เหตุใดจึงจะมายอมตายเสียเล่า ท่านจงตามเราไปบ้านด้วยกัน
 เถิด เมื่อมทุกขอย่างไรเราจะช่วยแก้ไข

เป่าบุนจนได้ฟังดังนั้นก็เดินตามคนทั้งสามมา พลังคิดแต่ในใจ
 ว่าท่านผู้นี้จะเป็นใครหนอ ดูท่าทาง มีสง่า ผงผาย ราวกับ ชุนนางผู้ใหญ่
 ถ้าเป็นตง นนจริงคง จะช่วยดับ ทุกขร้อน ของเราได้ ครั้นไป ถึงบ้าน
 หลังหนึ่งใหญ่โตหน้าประตูมีสิ่งโตตั้งอยู่สองตัว กับมตยหลินแขวนอยู่
 สองข้าง อานดูก็รู้ว่าบ้านใจเดียวชุนนางผู้ใหญ่ ครั้นเห็นเห่งตน
 เดินเลี้ยวเข้าไปกนกทวาดอยู่ในใจว่า ชะรอยท่านผู้นี้จะเป็นใจเดียวเป็น
 มนคง เห่งตนนำเป่าบุนจนเขามายังห้องหนึ่งสอบอกไเหนงยงทสมควร
 แล้ว เป่าบุนจนจึงพูดว่าท่านช่วยชีวิตข้าพเจ้าไว้ ครั้นเป็นบุญคุณ
 ใหญ่หลวงนัก แต่ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าท่านผู้มีคุณชื่อใดแซ่ใด โปรดให้
 ข้าพเจ้าทราบด้วยเถิด เห่งตนหัวเราะพลาจตอบว่าเราชื่อเห่งตน เป่า
 บุนจนรู้ว่าใจเดียวแฉกรับคุกเข่าลงกับพนคานบแล้วพูดว่า ข้าพเจ้า
 มตาจริงแต่ไม่มีแฉง ท่านช่วยชีวิตข้าพเจ้าไว้เป็นบุญคุณลนเหลืออยู่
 แล้ว บัดนี้ข้าพเจ้ายังบังอาจเข้ามาพลกพลาจนถึงนอก ขอท่านได้
 โปรดให้อภัยแก่ข้าพเจ้าด้วย เห่งตนตอบว่า ท่านอย่าบ่นบอบเรากลังอย่าง
 นั้นเลย จงลุกขึ้นมาพูดกันเถิด เป่าบุนจนตอบว่าข้าพเจ้าเป็นแต่ราษฎร
 ทาสมควรรนงเสมอด้วยท่านผู้เป็นชุนนางตำแหน่งสูงสุดไม่ เห่งตนหัวเราะ

พลาถกล่าวว่าเป็นอะไรดอก เราอนุญาตแล้ว เชิญท่านนั่งให้สบาย
เราจะถามเรื่องราวตลกสั้นๆ

เป่าบุนจันเห็นว่าเหตุอันอนุญาต โดยเต็มใจจึงนั่งลงข้างหนึ่ง เหตุ
ต้นถามว่าเหตุผลต้นปลายเป็นประการใด ท่านจึงบ่นทอนชีวิตของตน
เสีย เป่าบุนจันจึงเล่าความตามสัจให้ฟังทุกประการ เหตุต้นได้ฟัง
ดังนั้น จึงพูดกลับเกลื่อนว่า ถ้าเป็นจริงดังนั้นแล้วก็นับว่าไม่เป็นยุติธรรม
เพราะคนเราจะถือเอาแต่ลักษณะสวยงามไม่ได้ ต้องคิดถึงความเป็น
ประมาณ ครั้นถ้าจะพูดกันตามหน้าที่ๆ เราเป็นใจเสียแล้ว ก็เท่ากับ
ท่านมาร้องทุกข์ เราจะต้องช่วยเหลือท่านให้เป็นไปโดยยุติธรรม และ
เรามีคำโคลงอยู่บทหนึ่ง ถ้าท่านมีความรู้ตอบ โคลงเราได้ถูกต้องแล้ว
จะวิตกไปใยเล่าว่าจะไม่ได้เป็นขุนนาง เราจะช่วยกราบทูลพระเจ้า
แผ่นดินขอตำแหน่งให้ท่านจงได้ เป่าบุนจันจึงบอกว่า ถ้าท่านประสงค์
จะทอดลงความรู้อาพเจ้าก็ไม่อาจขจัดขึ้น เมื่อเป็นบุญข้าพเจ้าจะท่ายถูก
บ้างดอกกระมัง

เหตุต้นนั่งรำพึงอยู่ว่า จำเราจะต้องทอดลงสุดตบัญญาไหวพริบ
ชายคนนุด คิดแล้วจึงกล่าวคำโคลงเป็นปัญหาว่า ปากสุนัขทำไมจึง
มีพินข้าง เป่าบุนจันก็นกรูทจนจึงตอบว่า ศรัทธาอาจบังเกิดแก่
พญานาคเหมือนกัน เหตุต้นหัวเราะพลาถพูดว่า ท่านตอบโคลงของเรา
ถูกต้องโดยบังเอิญ สมควรต้องยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ ท่านนั้นเป็น
ชาวเมืองไหน ขอแะอย่างใดควรบอกให้เราทราบ เป่าบุนจันจึงแจ้งว่า
ข้าพเจ้าเป็นชาวเมืองหนานกษณกับเมืองกษณเสย บ้านตำบลเป่าเก
จิง แะเป่าชอบุนจัน บดาชอเป่าเบะบวง มารดาชอนางดลล นบตาม
ลำดับข้าพเจ้าเป็นบุตรคนที่สาม เหตุต้นจึงพูดว่าแล้วพรังนเราเข้าไป
ในวังจะช่วยกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินขอตำแหน่งหน้าที่ให้แก่ท่าน เวลา

นกดกแล้ว ท่านจงนอนพักอยู่ในห้องหนังสือเถิด รุ่งเช้าจงไปเก็บ
 เขาของท.โรงเตยมาอยู่เสียทน เป้าบุญจนกมความย่นตกแล้วคำชอบคุณ
 เห่งตนเป็นอนมาก

รุ่งเช้าแห่งตนจะไปเข้าเฝ้าจึงส่งเป้าบุญจนว่า ท่านจงคอยเรา
 อยู่ในห้องหนังสือก่อน เรื่องที่พูดกันไว้นั้นท่านจงมั่นใจเสียเถิด ส่ง
 แล้วก็เข้าไปในวัง พอพระเจ้าของจันจงฮองเต้เสด็จออกประทับทอง

พระโรง ขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยต่างถวายคำนับเฝ้าอยู่พร้อมกัน พระเจ้า
 ของจันจงฮองเต้จึงมรับสั่งให้จัดกระบวนแห่งจอหงวนปางน และ ทำฮวย

ขุนนางสามตำแหน่งตามธรรมเนียม ขุนนางทั้งสามต่างคนถวายคำนับ
 แล้วพากันออกไปเข้ากระบวนแห่ตามรับสั่ง เห่งตนจึงลุดจากที่นั่งเข้าไป

ถวายคำนับ พระเจ้าของจันจงฮองเต้ตรัสถามว่า ท่านใจเสียจนนม
 ราชการตั้งใดหรือ เห่งตนกราบทูลว่า การสอบไล่บัณฑิตนักเรียนคนหนึ่ง

แซ่เป่าชอบบุญ เป็นชาวเมืองกยจวเสย มีความรู้ตักวานักเรียนทั้งปวง
 แต่พระองค์ทรงเห็นว่าลักษณะไม่สวยงาม จึงไม่โปรดให้เป็นขุนนาง

ตามททรงเห็นดงนนักชอบอยู่ ด้วยนักเรียนมมากอาจเลือกคัดได้ แต่
 ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าพระองค์จะถือเอาวิชาความรู้เป็นใหญ่จะดีกว่า เพราะ

การถือเอาลักษณะเป็นประมาณนั้น ต่อไปข้างหน้าคนทมิวิชาจะพากัน
 ทอดฮยเสยสน ด้วยเกรงว่าจะทรงรังเกียจเช่นเดียวกับเป้าบุญจน บ้าน

เมืองก็จะขาดคนมิวิชาความรู้สำหรับท่านบำรุงสืบไป ทรงขอพระองค์
 ทรงพระดำริเสียให้รอบคอบก่อน

พระเจ้าของจันจงฮองเต้จึงตรัสถามแห่งตนว่า เรื่องนทานทราบ
 มาจากไหน เห่งตนจึงกราบทูลถึงเรื่องทไปช่วยเป้าบุญจนเมือคนนแต่

ต้นจนปลายให้ทรงทราบทุกประการ พระเจ้าของจันจงฮองเต้ให้ทรง
 พังกดำริอยู่ในพระทัยว่าเรื่องนเราคิดผิดไปจริง ทรงดำริ ดงนแล้ว

จึงรบลงแกเหงตนว่า ท่านช่วยชีวิตเป่าบุนจนใจเฉพาไปอยู่ในบ้านท่าน
 กัดแล้ว เราจะให้คนไปเรียกตัวมาแต่งตั้งให้เป็น ขุนนางตามสมควร
 เหงตนเห็นพระเจ้าของจันจงฮองเตตรงเห็นด้วยกิดใจ ถวายคานบชอบ
 พระคุณแล้วกิดถอยออกไปอยู่ตามตำแหน่งเฝ้า

พระเจ้าของจันจงฮองเตจึงมรบลงให้ ไช้โตกั้งขุนนาง ตำแหน่งที่
 หนึ่งไปทบ้านเหงตน นาทวเป่าบุนจนเขามาเฝ้า ไช้โตกั้งรับสั่งแล้วก
 ถวายคานบออกไปทบ้านเหงตนนาทวเป่าบุนจนเขามาเฝ้า เป่าบุนจน
 คูกเขาลงถวายคานบคอยฟัง พระกระแสรบสั่งอยู่ พระเจ้าของจันจง
 ฮองเตจึงตรัสว่า เราเห็นลักษณะของท่าน ผิดธรรมดาเลยไม่ทันคิดให้
 รอบคอบ หากเหงตนมาแนะนำเราจึงหนักชนได้ บัดนี้เราจะแต่งตั้งให้
 เป็นขุนนางตามสมควร แล้วจึงตรัสถามขุนนางผู้ใหญ่ทั้งปวงว่า ยังมี
 หนาทขุนนางตำแหน่งใดว่างเปล่าอยู่บ้าง ขณะนั้นขออนขุนนางผู้ใหญ่
 เป็นทลไปกราบทูลว่า เวลานหนาทอาเภอเตยตกกุยกว้างอยู่ ด้วย
 ใจเขียนอนนายอำเภอคนเก่าถึงแก่กรรม ไบบอกหัวเมืองพงสงเข้ามาถึง
 เมอวานน พระเจ้าของจันจงฮองเตได้ทรงพงกมพระทัยนต จึงทรงตง
 ให้เป่าบุนจนเป็นนายอำเภอเตยตกกุยก รับสั่งต่อไปว่าท่านจงไปรับหน้ง
 สอเบกคานทขุนนางตำแหน่งลไปแล้วออกไปรับราชการตามหนาท แต่
 ท่านอย่าได้เห็นแก่สบนหรือ ลากสการอื่นจะทำให้เสีย ราชการ อย่างใด
 เป็นอันขาด

เป่าบุนจนคูกเขาลงถวายคานบกราบทูลว่า พระองค์ทรงแต่งตั้ง
 ข้าพเจ้าเป็นขุนนาง พระเดชพระคุณเป็นลนพน ไหนเลยข้าพเจ้าจะ
 บังอาจกระทำการทจรวตเขนนนได้ ข้าพเจ้าจะตั้งใจทำราชการนลของพระ
 เดชพระคุณด้วย ความ จงรักภักคตอ พระองค์ จันเต็ม สดกาดง ม ให้เป็นท
 เลอมเลยพระเกษรตยศได้ พระเจ้าของจันจงฮองเตได้ทรงทราบจากเหง

ต้นใจเสียดถึงเรื่อง เป้าบุญจน จะได้เป็นผู้ช่วย ท่าน บำรุง แผ่นดิน อยู่แล้ว
 ครั้นได้ทรงฟังเป้าบุญจนพุดจาของอาจเฉียบแหลมมากเป็นทพอพระทัย จึง
 ตรัสถามเป้าบุญจนว่า ท่านมีลักษณะผิดธรรมดาเช่นนนาจะมีเรื่องส่วน
 ตวทนาฟังอยู่บ้าง ถ้าไมชตของจะเล่าให้เราฟังได้หรือไม่ เป้าบุญจน
 กราบทูลว่า ข้าพเจ้า เต็มใจ จะเล่าถวาย ตามความ สัตย์จริง ทุก ประการ
 แลวกกราบทูลเรื่องราวของตนตงแต่ตนจนปลายให้ทรงทราบ แลกราบ
 ทูลต่อไปว่า พิสะโทมบุญคุณกับข้าพเจ้าใหญ่หลวงนัก ขอพระองค์จง
 ทรงพระกรุณาด้วยเถิด

พระเจ้าของจันจงฮองเต้ได้ทรงฟังกมพระทัยโสมนัสรับสั่งว่า พิ
 สะโทมของท่านเป็นคนมีสติปัญญาประกอบด้วยความเมตตาจิต ควรเป็น
 ทนบถอโตคนหนึ่ง เราตั้งใจให้เป็นชาบีนสหยีนส่วนบิดามารดาของท่าน
 นนเราตั้งให้เป็นกงวงลกได้ยี้ เป้าบุญจนได้ฟังรับสั่งตงนนักถวายคำนับ
 ขอบพระคุณตามธรรมเนียม พระเจ้าของจันจงฮองเต้จึงรับสั่งแก่เหงตน
 ต่อไปว่า ท่านเป็นขุนนางตงฉินเอาใจใส่ต่อราชการแผ่นดิน คราวนี้
 ต้องนับว่า เป็นความชอบ ของท่านอย่างหนึ่ง เราอนุญาตให้หยุดพัก
 เหนื่อยไม่ต้องเฝ้าเดือนหนึ่ง ตรัสเทานนแลวกเสด็จชน

เป้าบุญจนตามเหงตนกลับมาถึงบ้านใหม่ความยินดีที่สุด จึงพุด
 แก่เหงตนว่า ท่านช่วยอุปถัมภ์ข้าพเจ้าจนได้ตครงนเป็นบุญคุณใหญ่
 หลวงหาที่เปรียบมิได้ ไม่ทราบว่าเมื่อใดข้าพเจ้าจึงจะมี โอกาสตอบแทน
 บุญคุณท่านได้บ้าง เหงตนตอบว่าเรื่องบุญคุณนันท่านอย่าได้พุดถึงเลย
 เชิญท่านรีบไปรับราชการตามหน้าที่ อุตสาหทำราชการโดยสุจริตให้เป็น
 ทพงแก่ราษฎรทงปวงเกิด ถ้าท่านหมั่นเอาใจใส่ใหม่ความชอบแล้ว อีก
 ไม่ช้าก็คงจะได้เลื่อนยศใหญ่ชนไปอีก เหงตนให้ โอวาทส่งสอนเป้าบุญ
 จนแลวก ไปยังห้องของตน ฝ่ายเป้าบุญจนก็คอยรอรบหน่งสอเบ็กคาน

๑๖๒ ๒๖
อยู่ที่บ้านแห่งนี้

ฝ่ายเบกวยจอหงวนเข้ากระบวนแห่ครบถ้วนสามวัน แลไปค้ำบั
โจเสียงตามธรรมเนียม เสร็จแล้ว ก็ไม่มอระ สังกัดด้วย ยังมี ใตรับ หน้าท
ราชการ นางเบกวยสุทรทราบนองชายได้เป็นจอหงวนกมความยินดีขง
นัก จึงให้ชนท้อออกไปตามตัวเบกวยเข้ามาในวัง เบกวยได้ทราบก็ตาม
ฉันทเข้าไปในตำหนัก คำนับตามธรรมเนียมชากับเจ้าแล้ว นางเบกวย
สุขกับบอกโหม่งขงทสมควรวปลางถามว่า ตงแต่พเข้ามาเมืองหลวงแล้ว
บิดามารดาอยู่เป็นสุขสบายดีหรือประการใด เบกวยตอบว่าบิดามารดา
ทั้งสองกมความสุขสบายดีหาได้บ่วยเจ็บอย่างใดไม่ นางเบกวยสุขจึงว่า
บิดนเจ้ากใดเป็นชนนางแล้ว ถ้าจะมีหนังสือไปถึงบิดามารดาเมื่อใดจง
บอกให้รู้ด้วย พังจะฝากหนังสือไปตามทุกขสข เบกวย รับคำแล้วก็
สนทนากันต่อไป ครั้นได้เวลาสมควรเบกวยก็ลากลับ ภายหลังเบกวย
ก็ใตรับหน้าทช่วยราชการอยู่ในเดยจบันเอง

ฝ่ายเป่าบันจันพกอยู่ที่บ้านแห่งนี้ประมาณสห้าวัน พอใตรับ
หนังสือเบิกตาดแล้วกเขาไปเฝ้ากราบทูลลา พระเจ้าแผ่นดิน แล้วลา
แห่งนี้ออกจากเมืองหลวง เป่าบันจันกับพวกเจ้าพนักงานพากันเดินทาง
ตรงไปขงเตยตักกข ในระหว่างเดินทางนั้นเป่าบันจันเขียนหนังสือฉบับ
หนึ่งเดาเรองขงตนที่เข้าไปในเมืองหลวงโดยตลอด เขียนเสร็จแล้วก็
มอบให้เจ้าพนักงานถือไปขงเมืองกยจวเสย

ฝ่ายเป่าเบะบจนกับนางหลสตงแต่เป่าบันจัน ผู้บุตร เข้าไปสอบได้
ขงเมืองหลวงแล้วกอยู่บ้านเป็นสุขสบายด้วยกนตลอดมา วันหนึ่งไม่มี
กจจระสังใด ตามภรรยาพรอมควยบุตรชายบุตรสะไกนงสนทนากันอยู่
ในบ้าน ครั้นได้ทราบว้าเป่าบันจันให้คนถือหนังสือมาแต่เมืองหลวงก
บอกคนใช้ไหนาเข้ามา พนกงานถือหนังสือคานบแล้วกส่งหนังสือให้

เป่าเบะบวณรบมาฉกออกฮานตอหนาคนทงปวงทราบความตลอดแล้วกม
ความยินดีเป็นทยง สองคนผวเมยหัวเราะแทบไม่หยุดหย่อน ครั้นให้
รางวัลแก่คนถอหนงสอตามควรแล้วกจกการส่งเสียให้กลับไป

เป่าบนุกัย เป่าบนเลยทราบว่านองชายได้เป็นชุนนางกมความ
ยินดี ล้วนนางหลวสนนตใจยงกว่าผู้อื่น ด้วยสมกับทตนคิดไว้ทุกประ
การ เป่าเบะบวณสามภรรยาคลาฉวมเขยนางหลวสบุตรสะโภทต่าง ๆ

แล้วพูดตอไปว่า ถ้าไม่ได้เจ้าอุปการะเลี้ยงคบบุนจนมาแล้วไหนเลยเราจะ
ได้เป็นชุนนางมีเกียรติยศถึงเพียงน เจ้าเองก็ไม่เสียแรงพลอยได้ยศเป็น
ชุนยินตวย นางหลวสยมแล้วตอบว่า ครงนควรตอคิดถึงบุญคุณแห่งตน

ใจเสียใจโหมาก ถ้าไม่ได้แห่งตนใจเลี้ยงแล้วบ้านนบุนจนจะ ไปอยู่ที่ ไหนก็
ไม่รู้ อนงกได้อาศัยเทพยตาพาดนชวคคุมครองรักษาด้วยเหมือนกัน จึง
เพอญุใหม่คนตมาชวขอปลมก ทลกตอจกการเส้นไหวค่านบเทพยตาพาด

ตนจึงจะควร เป่าเบะบวณได้ฟังกเห็นชอบด้วย จึงให้จกการบวงสรวง
เทพอารกษทบ้านเป็นการสนกสนานรื่นเริง บรรดาญาติพวกพองกจก
เขาของพากันมาแสดงความยินดีทวหนา เมื่อเสร็จการเรยบรือยแล้ว

เป่าเบะบวณสามภรรยาบุตรชายบุตรสะโภทอยู่เป็นสุขสบายแตนนมา
ยังมีชายคนหนงแซเลาชอกงตงบ้านเรอนอยทตำบล งโหดปอโกล
กับตำบลเตยต้นกุกัยหนทางประมาณยสบล เลากงเป็นคนทจรมขอเสยง

โด่งตง อยู่ในตำบลนคนหนง มีนิสัยโหดร้ายคตโองปราศจากเมตตาคจิต
ในบ้านเลากงนตงของสม เลยง โจรผู้ร้ายไว้คชย ตปลัน ราษฎร และคน
เดินทางอยู่เสมอ อนงเลากงได้ตงโรงเตยมไวรมทางหลวงอีกแห่งหนง

คชยทารายแยงชงเขาของเงินทองจกคนเดินทางทมาพกเสมอ ชาวบ้าน
ในตำบลนยอมทราบอยู่ด้วยกันทกคน แต่ไม่มีใครอาจพ้องร้องว่ากล่าว
เพราะเกรงกลัวอำนาจเลากงยงนง อนงพวกชุนศาลตุลาการก็เป็นพรวค

พวกของเลากงทงสน ไครขึ้นไปพองรอกตองเสียเงินเสียแรงเปล่า พวก
ศาลตุลาการหาเอาเป็นอรรถจัดการให้ไม่ เลากงประพฤติกการทุจริตเช่น
มาหลายปี ราษฎรชาวบ้านถูกกดขบขบคนไครรับความเดือดร้อนเป็น
สาหัส

ในตำบลนมชายชาวบ้านคนหนึ่งแซ่จิว ชื่อเหลียง ภรรยาชื่อ
นางจิวสุปร่างงดงาม ผิวเมยคนเป็นคนยากจนขงนัก จิวเหลียงคิด
จะค้าขายกโมมทน จึงปรึกษาพร้อมใจกับนางจิวสุภรรยาไปกเงินเลากง
มาทำทุนค้าขายยลยต่ำลง แต่กเป็นคราวเคราะห์ขาดทุนบ่นปี ทงทน
กำไรหมดสนตองเลิกการค้าขาย จิวเหลียงเป็นหนเลากงอยู่สองปี เลากง
เลยคิดตันทบตอกรวมเป็นเงินรอยต่ำลง

วันหนึ่ง เลากงพา พรรคพวก ห้าหกคน มาทวงเงินที่บ้านจิวเหลียง
จิวเหลียงไม่สามารทจะหาเงินมาใช้ให้ไดจิงอ้อนวอนขอทเลาไปก่อน เล่า
กิงโกรธจะเร่งรัดเอาให้ได้ในเดยวันน จิวเหลียงจิงอ้อนวอนว่าข้าพเจ้า
ไม่มีจิง ๗ ท่านคิดเอาตงรอยต่ำลง ข้าพเจ้าจะไปหาที่ไหนมาใช้ให้ ได้
ถ้าตองการแต่เพียงเล็ก ๗ น้อย ๗ ข้าพเจ้ากจะอดสำหหามาม้อนให้ เล่า
กิงตวาดว่า ตัวเขาเงินของเราไปยงไม่นักถึงบุญคุณ เราคิดเอาเพียง
เทานตนกหนาอยู่แล้ว จงรับเอามาใช้เสียโดยเร็วเถิด จิวเหลียงตอบว่า
ข้าพเจ้าเอาเงินท่านไป กเพอลงทุนค้าขาย แต่ข้าพเจ้ากลับขาดทุนหมด
เวลานจะกนเขาไปกโมม ทข้าพเจ้ารับจะม้อนให้ท่านเล็กนอยกมใช้ว่า
ข้าพเจ้ามอยแล้ว คิดว่าจะไปหยบยืมมาม้อนใช้ให้ท่านตอก ท่านจิงเห็น
อกข้าพเจ้าบางเถิด

เลากงได้ฟังกยงโกรธมากชน ร้องว่า เจ้าจะเอาไปค้าขายขาด
ทุนได้กำไรอย่างไรเราไม่รูตวย รูแต่เจ้าเอาเงินของเราไปกตองเอา
มาใช้ให้เราเท่านั้น ถ้าไม่มีจิง ๗ จงเอาเมยของเจ้าไปขายเอาเงินมา

ใช้เราก็ดู จูเหลียงถูกเร่งรัดหนักเขากทมับัญญาไม่รู้อาจะพูดอย่างไร
 ต่อไป เล่าก่งจึงส่งพรรคพวกให้กลุ่มมรุมกันจับตัวจูเหลียงไว้ พลังร้อง
 ตวาดว่า ถ้าเจ้าไม่เอาภรรยาไปขายนำเงินมาใช้เราแล้ว เราจะทุบตี
 เจ้าเสียให้ตายเดยวัน พวกบ้านใกล้เรือนเคียงที่ได้เห็นต่างพากันสงสาร
 จูเหลียงยงนุก แต่เกรงกลัวอำนาจเล่าก่งจึงไม่อาจช่วยเหลือ นางจิ๋วดี
 ภรรยาอยู่ข้างในเห็นเขาทุบตีสามกมความสงสาร ร้องไห้พลงวงออก
 มาขอร้องไว้ เล่าก่งเห็นนางจิ๋วสกรรยาจูเหลียงหน้าตาหมดจดก็ชอบใจ
 ร้องส่งพรรคพวกให้จับตัวนางจิ๋วไว้แล้วพูดว่า ถ้ามันไม่มีเงิน ให้
 ตองจับเขาเมยมนไปเป็นเมยเวา พรรคพวกได้ฟังก็ปลอยมือจูเหลียง
 ตรงเขาจับตัวนางจิ๋วหลุดออกไปนอกบ้าน

จูเหลียงได้เห็นเล่าก่งดูกรรยาไป ก็แค้นใจลมเกรงกลัวอะไร ทั้ง
 สิ้น รบวงไล่ตามแย่งชิงมาข้างหลังโดยไม่คิดแก่ชีวิต พรรคพวกเล่าก่ง
 จึงช่วยกันกลุ่มมรุมกับเตะจูเหลียงล้มคว่ำลงมาย่อยกบพนดิน จูเหลียง
 ตัวคนเดียวเห็นจะสู้ไม่ได้กรอกร้องไห้ร่ำกรรยา และมีความแค้นใจยิ่งนัก
 พุดชนตวยเสยงอนตงว่า บ้านเมืองไม่ขอไม่แบ่างเลยหรือ ทนเรา
 จะไปพึ่งใครเล่า นายอำเภอคนเก่าถึงแก่กรรมเสียแล้ว นายอำเภอคน
 ใหม่ก็ยังมาไม่ถึง ครั้นจะไปฟ้องร้องยังโรงศาลก็ไม่มีเงินจะเสียเทพยดา
 ฟาดนข้างไม่เห็นแก่คนจนบ้างเลย พุดพลงกเดินร้องไห้กลับบ้าน

ฝ่ายเป่าบั้นเงินเดินทางมาใกล้จะถึงตำบลเตยตักกย หลัดออกไป
 เห็นชายคนหนึ่งเดินร้องไห้มาตามทาง จึงคิดแต่ในใจว่าชายคนนั้นคงจะ
 ได้รับความเดือดร้อนอะไรมาแน่ คิดแล้วก็เดินเข้าไปถามว่า ท่าน
 มีความทุกข์ร้อนอย่างไรหรือ จึงได้เดินร้องไห้มาเช่นนั้น เรืองราวเป็น
 อย่างไรอย่าปิดบังเลย จึงเล่ามาให้เรารู้เถิด ถ้าช่วยได้เราจะช่วย
 เหลือตามสมควร

จูเหลียงเห็นมคนมาถามกเงยหน้าชนด เห็นชายคนหนึ่งแต่ง
 ตัวสภาพ แต่สำเนียงพูดมิใช่ชาวเมืองน จึงตรึงตรองอยู่ในใจว่า เมื่อ
 เขามแก่ใจเช่นนนแลวกควรบอกไปตามตรง เกลือกว่าเขาจะสามารถ
 ช่วยเหลือเราให้พ้นความเดือดร้อนได้บ้าง คิดเห็นตงนนแลวกตอบว่า
 ข้าพเจ้าได้รบความกตชอย่างแสนสาหัส เมื่อกานมแก่ใจมาตามข้าพเจ้า
 กเต็มใจจะเล่าให้ฟัง พุดแลวกเล่าเรื่องของตนตงแต่ตนจนปลายให้เปา
 บุนจนฟังจนตลอด พุดพลาจนาตาไหลลงอาบหน้าเป็นทน่าสงสารยงนัก
 เปาบุนจนทราบเรื่องตลอดแลวกโกรธ พุดชนดวยเสียงอนตงว่า
 มนทาเช่นนี้จะใช้ไคหรือ บ้านเมืองคงไม่ยอมปลอยให้อายคนชนตนทา
 การทจريتอยู่ร่าไปคอก แต่เต็มมาทำไมพวกเจ้าเมืองกรมการจิงไม่กำจัด
 มนเสียเล่า จูเหลียงตอบว่า ท่านคงเป็นคคนมาจากทอนจิงไม่ทราบเรื่อง
 รวดตลอด อายเล่ากคนนประพฤตการทจريتชวรายยงนัก ใช้อำนาจ
 กตชบบคนราษฎรให้ไครับความเดือดร้อนอยู่เนอง ๆ ในบ้านกตงชอง
 เลียงพวกโจรไว้คอยตปลนราษฎรมามากตอมาก ทงยงตงโรงเตียมไว
 รมทางหลวงอกแห่งหนง คนเดินทางไม่ทันรู้เข้าไปพลกถูกม้นทาราย
 แยงชงเอาทพยสนเงนทองเสียสน ไครชนไปพ้องร้องยงโรงศาลกเสีย
 เงินเปล่า ควชชนศาลศาลการเป็นพรรคพวกชองม้นทงนน พวกชาว
 บ้านจิงพากันเกรงกตอำนาจชองม้นทุกคน เปาบุนจนได้ฟังจิงถามตอ
 ไปว่า ถ้าเช่นนการทม้นแยงเอาภรรยาชองท่านไป มีตองยอมให้ม้น
 ทำเดินตามสบายหรือ ท่านควรตองรบไปพ้องร้องชนจิงจะก กจูเหลียง
 จิงว่าเวสานนายอำเภอตงแกกรวมเสียแล้ว ชุนนางใหม่ทจะมาแทนก
 ยงมาไม่ถึง ครนจะไปพ้องทในเมืองกไมมคาคเดินทาง ความเดือดร้อน
 ชองข้าพเจ้าเป็นเช่นนท่านจิงเห็นเถิด เปาบุนจนจิงบอกว คคนทมาเป็น
 นายอำเภอใหม่นแซเปาขอบุนจนเป็นเพื่อนรกกกับเรา พุงนคงจะมาถึง

๗๑
ทว่าการตอก เวลาเป่าบันจนออกไปจัดการเส้นไหวเจ้าหลักเมือง ท่าน
จงไปร้องทุกข์ต่อเขาเถิด เราเองก็จะไปท้ออาเภอเหมือนกัน จะได้โดย
บอกเพื่อนเราให้เขาช่วยกำจัดอายุร้ายคนนเสีย ราษฎรจะได้มีความ
สุขต่อไป แต่บัดนี้เราเห็นท่านยากจนน่าเวทนานัก เราจะให้เงินแก่ท่าน
สิบตำลึงเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายไปปลางก่อน พุดแล้วก็ส่งเงินให้

๗๒
จูเหลียงมีความยินดีอย่างเหลือล้น รับเงินไว้แล้วพุดว่า ท่าน
มคะนแก่ข้าพเจ้าถึงเพียงนี้ ไม่ทราบว่าเมื่อไรจะได้สนองคุณท่าน ท่าน
แซ่โตขอโต โปรดบอกให้ข้าพเจ้าทราบไว้ด้วย เป่าบันจนตอบว่า ท่าน
อย่าตามถึงขอแซ่เราเลย ต่อไปภายหลังก็คงทราบตอก จงรีบกลับไป
บ้านเสียเถิด จูเหลียงได้ฟังดังนั้นก็ไม่อาจชักถามอีก ก็เข้าลงค้ำนับ
แสดงความขอบคุณแล้วลากลับไป เป่าบันจนก็เดินทางต่อไปยังทว่าการ
พร้อมด้วยพวกเจ้าพนักงาน เวลาเดินทางไปในนั้นเป่าบันจนมีความแค้น
เลากังตงใจจะกำจัดเสียให้จงได้

๗๓
ครั้นมาเกือบจะถึงตำบลเตยตกก็ยหนทางออกประมาณสทาล ก็
พบแม่น้ำขวางหน้าอยู่ เป่าบันจนจึงจางเรือข้ามฝั่ง เมื่อดงฝั่งชนจาก
เรือแล้ว เป่าบันจนก็สวมเครื่องยศ พวกชนนางฉรมการได้ทราบต่าง
พากันมาคอยต้อนรับตามธรรมเนียม เป่าบันจนนั่งเกยวมาตงทว่าการ
อำเภอ รับมอบหมายหน้าทการเสร็จแล้ว ก็จัดการอย่างอื่นต่อไป

๗๔
ฝ่ายจูเหลียงตั้งแตได้รับเงินจากเป่าบันจนสิบตำลึง ก็รีบกลับมา
ยังบ้าน ให้มีความยินดีนุกชอบบุญคุณเป่าบันจนอยู่มิวาย พอรุ่งชน
เช้าก็ออกจากบ้านมาคอยเป่าบันจนอยู่ริมทางที่จะไปยังศาลเจ้าหลักเมือง
ด้วยได้ทราบข่าวตั้งแต่วานนั้นว่า นายอำเภอใหม่จะออกมาค้ำนับเจ้า
หลักเมือง เวลาใกล้จะได้ร้องทุกข์ให้นายอำเภอช่วยชำระเรื่องราว

๗๕
ของตน

วันรุ่งขึ้น เป่าบุญจนพร้อมกบชนนางกรรมกาเร็นชบวนออกจาก
 ทว่าการตรงไปยังศาลเจ้า จดการบวงสรวงเจ้าหลักเมืองตามธรรมเนียม
 เสร็จแล้ววกกลับมามาตามทาง จูเหลียงมองเห็นเกยวนายอำเภอมา จึง
 ตรงเข้าไปร้องทักขอยุ่ข้างหน้า พวกพนักงานเห็นจูเหลียงเข้ามาพลุก
 พล่านกตวาดให้หลีกทางไป เป่าบุญจนนั่งอยู่ในเกยมองเห็นจูเหลียง
 มาร้องทักขตามท้วงไว้ จึงบอกพวกกรรมกาเร็นให้พาตัวจูเหลียงไปยังที่
 ฎการตรวจกัน พวกพนักงานรับคำสั่งแล้วกวพาตัวจูเหลียงมาด้วย ครั้น
 ถึงทว่าการเป่าบุญจนกรบออกมาบงยงเงงหมงทชาระความ พวกเจ้า
 พนักงานย่นเรียงรายอยู่สองข้าง ขณะนั้นจูเหลียงหมอบบอยทหน้าโต๊ะ
 ครั้นไต่ยนเสียงนายอำเภอออกมาจึงเหลือบขนต์ พอมองเห็นหน้าเป่า
 บุญจนกตักใจ นกชนมาไต่จาชายทพบกบเราเมอวานนคือนายอำเภอ
 โทม่นเอง ะรอยจะปลอมตัวออกเที่ยวตรวจตราทุกขั้ชของราษฎรเป็น
 แน่ ดูท่าทางเป็นคนเอางานเอาการตั้งใจปราบปรามคนร้ายจริง จูเหลียง
 นั่งคคอยู่ในใจฉะนแล้วกหมอบบงอยู่ เป่าบุญจนจึงถามว่า ท่านผู้นขอ
 ไต่แซ่ไต่ไต่รับความเดือดร้อนอย่างไร จึงเล่าไปให้แจ่มแจ้ง

จูเหลียงได้ฟังจึงแจ้งวาชพเจ้าแซ่จูขอเหลียง ไต่รับความเดือด
 ร้อนเพราะเลากงขมเหงชพเจ้าเหลือบกนนัก แลวกเลาเรองราวตั้งแต
 ดงเต็มมาจนตลอดเลากงแยงชงภรรยาไป โหเป่าบุญจน ทราบสนทุก ประ
 การ เป่าบุญจนจึงวากแกจูเหลียงวา เรองททานรอกทชกถาวโทษเลากง
 นเบนคครายแรงสำคัญอยู่ จะทำการสะเพร่าเหลือบไต่ไม่ได้เป็นอันขาด
 ทานตองหาหลักฐานพยานมาประกอบให้แน้นแพ้นเราจึงจะชำระให้ จู
 เหลียงกย่นคาคอยวาชพเจ้าให้การตามสตัยตามจริง มีไต่นำเอาคาคะ
 มากถาวโทษเลากงเลย ขอท่านไต่ไปรดให้คความยติธรรมแกชพเจ้า
 ด้วยเถิด เป่าบุญจนสอถามปากคาคจนแนใจ จึงส่งให้คุมตัวจูเหลียง

ไว้แล้วกลับไปข้างใน ส่งคนสนิทให้ไปตามพวกกรมการเข้ามาทั้งหมด
 คนเหล่านั้นได้ทราบว่า เป้าบนั้นเรียกตัวพวกนั้นเข้าไปค้ำบคอยฟังคำ
 สั่งอยู่พร้อมหน้า เป้าบนั้นจึงถามว่าพวกท่านใครมีฝีมือเข้มแข็งบ้าง
 เราต้องการรู้จักตัวสักหน่อย

พนักงานได้ฟังนายอำเภอใหม่ซักถามเช่นนั้น ต่างก็มีความสงสัย
 ด้วยไม่ทราบว่านายอำเภอมีความประสงค์อย่างไร เข้าใจไปเสียว่าจะ
 ซักฟอกเอาตัวพรรคพวกคนร้าย จึงตอบพร้อมกันเป็นเสียงเดียวว่า
 พวกข้าพเจ้าเป็นพนักงานอยู่ที่อำเภอมาหลายปี มิได้คิดจะประพฤติ
 การทุจริตชั่วร้ายอย่างไร จึงมิได้ฝึกหัดเพลงอาวุธไว้เลย เป้าบนั้น
 หวเราะแล้วพูดว่า ท่านทั้งหลายอย่าเข้าใจผิด ที่เราอยากรู้จักก็ปรารถนา
 เลือกคนดีไว้ใช้ในราชการตอกร เพราะการจับคนร้ายจำเป็นต้องใช้คนมี
 ฝีมือเหมือนกัน เราจะเล่าอะไรให้ท่านฟังสักเรื่องหนึ่ง เมื่อเราเดินทาง
 มาจากเมืองหลวงนั้น เราสืบได้ความว่าในตำบลนมชายช่อเดากังตง
 ของเมืองโจว ประพฤติการกตขบเขียดเบียนราษฎรต่างๆ เรามีความ
 ประสงค์จะกำจัดมันเสีย ฉะนั้นพอตจู่เหลียงมาร้องทุกข์ว่าเดากังแย่งชิง
 ภรรยาของเขาไป ครั้นเราจะไปจับตัวมาลงโทษก็เกรงว่าพวกโจรจะ
 ต่อสู้แล้วพากันหลบหนีไปเสีย เราจึงถามพวกท่านดู เมื่อใครมีฝีมือจะ
 ได้ไปจับคนร้ายด้วยกัน

พวกพนักงานได้ฟังดังนั้นก็อดสงสัยไม่ได้ จึงบอกตามความจริง
 ว่า พวกข้าพเจ้าไม่มีใครชำนาญเพลงอาวุธตอกร แต่พนักงาน
 มาใหม่อยู่สองคนกำลังหัดฝีมือเข้มแข็ง คนหนึ่งชื่อเตยเหลียง อีกคน
 หนึ่งชื่อเตยเฮา นอกจากสองคนนั้นแล้วก็ไม่เห็นมีใครเป็นคนมีฝีมือ
 เป้าบนั้นได้ฟังก็มีความยินดีสั่งให้หาตัวเตยเหลียงเตยเฮาเข้ามา
 ข้างใน คนทั้งสองได้ทราบกรบเข้ามาค้ำบเป้าบนั้นแล้วยืนอยู่ข้างหนึ่ง

เป่าบนจนพิศตรปรางเห็นลักษณะผงผายสมควรเป็นคนมีฝีมือ จึงพูดแก่
 คนทั้งสองว่า เราเห็นท่านเป็นคนมีฝีมือพอใช้การได้ จะให้ท่านไปที่
 ตำบลโง่หลิป้อจับตัวเลากงคนร้ายมาให้เรา จึงคอยระวังอย่าปล่อยให้
 หลบหนีไปได้เป็นอันขาด เราจะจัดทหารให้ไปด้วยสักสองร้อย แม้นทำ
 การล่าเรจกลับมาก็จะบำเหน็จรางวัลให้ถึงขนาด เตยเหลงเตยเฮารับ
 คำแล้ว เป่าบนจนก็เขียนหนังสือไปถึงขงบูซงเป็นท้าวเอี้ยชอทหารมา
 สองร้อยคน ขงบูซงจ่ายทหารให้ครบตามจำนวนแล้ว เป่าบนจนจึงมอบ
 หมายให้แกเตยเหลงเตยเฮา กาชบสงว่าคนในบ้านเลากงมีเท่าใดต้อง
 จับมาให้หมด เตยเหลงเตยเฮาคำนับรับคำสั่งถอยออกมาจัดแจงเตรียม
 เครื่องศาสตราวุธพร้อมแล้ว ก็รีบยกไปตำบลโง่หลิป้อโดยเร็ว

ฝ่ายเลากงตงแต่แยงซงนางจิวสภรรยาจู่เหลียงมาได้ เห็นรูป
 งตงามก็ตองใจ พุดจาเกลยกล่อมจะให้นางจิวสเป็นภรรยาก็ไม่สมคิด
 ถึงแม่เลากงจะใช้อำนาจกดขี่ประการใด นางจิวสมีความซอสดยตอ
 ตามีสู้ยอมตายไม่ยอมเป็นภรรยาเลากง เลากงจะหักโหมเอาด้วยกำลัง
 ก็เกรงนางจิวสจะฆ่าตัวตายเสีย โดยนิกเสียดายรูปรางอยู่จึงให้เอาตัว
 ไปจำขังทรมานไว้

จนนนเลากงนงสนทนากับนางพวงสภรรยาอยู่ในตึก หญิงคน
 ใช้วงหนาดนเข้ามาแจ้งความพวกทหารมาล้อมบ้านไว้ เลากงได้ฟังกตก
 ใจจนขวัญบิน พอจัดแจงจะหนีออกจากบ้าน เตยเหลงกวงสวนเข้ามา
 เลากงเห็นจวนตัวจึงตรงเข้าตอสู้กับเตยเหลง เตยเฮาวงเข้าไปช่วยเตย
 เหลงตอสู้กับเลากง มช่าเลากงก็เสยท เตยเหลงเตยเฮาจับตัวได้ให้
 ทหารมัดไว้ บรรดาคนในบ้านเลากงมีเท่าใดก็ถูกจับหมดทั้งหญิงชาย
 เด็กผู้ใหญ่ พวกทหารเที่ยวคนไปพบนางจิวสภรรยาจู่เหลียงเขาก็เลย
 นำตัวไปด้วย เตยเหลงเตยเฮาจึงให้ทหารบีบประทุไต่ทัญแจบ้านเสีย

แล้วคมตวเลากงกับพรรคพวกกลับไปยังทวารการอำเภอ พวกชาวบ้านได้
ทราบวากรมการมาจับ เอาตวเลากงไปกมความยงนตยงนั้ พวกนั้นออก
ปากว่าเทพยดาไม่เขาตวขคนผดตงแต่น ไปพวกเราคงนอนตาหลับ ราษฎร
คนใดทเป็นพรรคพวกเลากงพอรู้เรื่องกตทใจพากันหลบหนีไปส่น

ฝ่ายเตยเหลือง เตยเฮา ครนคมตว เลากง มาถึง ทวารการ กตั้งให้ต
กลองสัญญาณ เป่าบันจนโดยนเสียงกลองกรบสววมเครื่องยศออกมา
นงทวารการ เตยเหลืองเตยเฮาเขาไปค่านับแจ้งว่า ข้าพเจารบค่างให้ไป
จับตวเลากงทตาบด ึงหลปอนน บदनจับมาได้ทงคววเรอนแล้ว เป่าบัน
จนใดทราบกมความยงนตยงนั้ ส้งให้หาตวเลากงกับพรรคพวกเข้ามา
สักรุหนงเจาพนทงานกมเลากงกับครอบคววเข้ามาคกเขาดง ค่านับอยู่
พร้อมหน้า เป่าบันจนร้องตวาดถามเลากงว่า เจาบังฮาจตงของเลยง
โจรวไ้ในบ้านแลตงโรงเตยมไ้ริมทาง คอยตปล่นแยงซึ่งทำร้ายราษฎร
คนเดินทางจริงหรือไม่ ถ้าจริงจงรับสารภาพมาแต่โดยดี เลากงให้การ
ภาคเสธว่าข้าพเจาไม่ได้ตงของในบ้านเลย โรงเตยมนนเป็นของข้าพเจา
ก็จริง แต่ไม่ได้ทำการทจริตตงกล่าวหา เป่าบันจนพูดตอไปว่า ความผิด
ของเจายงมอก เจาไซ้อานาจกตขบคนราษฎรให้ ด้รับความเคียดรอน
ต่าง ๆ บุตรภรรยาใครสวยามักพาพรรคพวกเขาแยงซึ่งคุดคร่าเขาไป
ขอนจริงหรือไม่ เลากงเถยงว่าท่านได้โทษข้าพเจาเปล่า ๆ ทงนน ตว
โจทททวานอยุ่ไหนจงมาจากกล่าวกันตามธรรมเนียม ซึ่งจะมาปรักปรำ
ข้าพเจาโดยไม่มีหลักฐานพยานเชนนจะ ไซ้ได้หรือ

เป่าบันจนจึงว่า เจา मनสัญญาชาตผู้ร้ายปากแข็ง ถ้ารับสารภาพ
เสียแต่โดยดีโทษก็จะเบาบางลง แม้นเราหาตวโจททมาได้เจาจะว่าอย่าง
ไรเล่า เลากงตอบว่าเมอมตว โจททมาข้าพเจาก็จะ ใต้แกคตบาง ขณะนน
นางจิวสหมอบอยู่ทหน้าโต๊ะจึงตรงเขาไปชแจงแก่เป่าบันจนว่า ข้าพเจา

ชอจวตสามชอจเหลือยง เล่าก้งได้อ่านาจจตควาซาพเจ้าไปเพอจะ
 เอาเป็นภรรยา แลวกเล่าเรองทเป็นมาตงเตตนจนปลายให้เป่าบุนจน
 พงจนตลอด เป่าบุนจนได้ทราบวาหญิงนคองนางจวตจงตั้งให้เรียกตัว
 จเหลือยงออกมา บอกวาภรรยาของทานมาอยุทนแลว ทานจงไปพบปะ
 กันเถด

ขณะนั้นสามภรรยาได้พบกนกันความขนคจนน่าตาไหล รุสค
 ชอบคณเป่าบุนจนเป็นทยง เป่าบุนจนจงร้องตวาดเลากงวา ทนเจ้าจะ
 ตอสูวาอย่างไรเล่า ทนไคนนเลากงกนกรุได้วาจเหลือยงมาเป็นใจทกจง
 ให้การแกตจวา ซาพเจ้าไม่ได้แยงชิงภรรยาของจเหลือยง ความจริง
 จเหลือยงเป็นหนซาพเจ้าไคกเงินไปรอยตาลงนานมาแล้ว ซาพเจ้าไป
 ทวงถามจนถึงบ้านเป็นหลายครั้ง แต่จเหลือยงแกดงบิตพลจไม่ไช่เงินให้
 ซาพเจ้าหมดหนทางทจจะทำอย่างไร จงออกอบายจับเอานางจวตภรรยา
 มาไว้ทบ้าน ชอนเป็นความจริง แต่ทวงวาจะยึดไว้เป็นตวจานาแทนน
 ถาจเหลือยงนำเอาเงินมาใช้ให้ซาพเจ้าหมดแลว ซาพเจ้ากจะตงตัว นาง
 จวตคนไปให้ ชิงซาพเจ้าจะไคมเจตนาแยงชิงเอาไปเป็น ภรรยาหน
 ทามได้

เป่าบุนจนได้พงดงนนักโกรนนัก เอามือตบ ไคระ ร้องตวาดวา
 ความประพฤตของเจานนเรายอมรืออยู่สนแลว ยังจะชนแกตวอยุอกหรือ
 เล่าก้งกคงปฎิเสงไม่ยอมรืออยู่ตามเดิม เป่าบุนจนชคใจยงนนัก จงตั้ง
 ให้เขียนเลากงสองรอยท พวกกนการกจับตจเลากงควาลงเขียนจน
 ครบสองรอยทตามคาสง เป่าบุนจนจงพูดวา ถาเจ้ารบเสยโดยคกคง
 ไม่ตองถูกเขียนต ทนเจ้าจะให้การตามสตยจริงหรือยงเล่า เล่าก้งเถยง
 วา ซาพเจ้าไม่ไคทามต จะให้ยอมรืออย่างไรได้ เป่าบุนจนร้องตวาด
 วา คตมพยานอยุชคเจนเชนนยงไม่ยอมรือเป็นสตย แลวเรองอื่น ๆ ไทน

เลยมันจะรับสารภาพเล่า พดแทนนแลวกส่งให้เขาเครื่องทรมานออกมา
 ให้จับตวเลากงเขาเครื่องบบโดยเร็ว นกการจิงไซเครื่องบบบหน้าแข
 เลากง เลากงมความเจ็บปวดเหลือกำลังทนได้ จิงคิดอยู่ในใจว่า
 ถ้าเราชนทำปากแข็งจะต้องตายลำบากน่าทเวศ ไหน ๆ จะตายแล้วก็
 ให้ตายโดยสะดวกเถิด คิดแล้วร้องบอกว่า ข้าพเจ้ายอมรับเป็นสตัย
 แล้ว เปาบุ้นจิ้นจึงให้คลายเครื่องบบออกเสีย ตั้งนกกการให้หากกระตาส
 พูกันให้เลากงเขียนคังสารภาพมาโดยเร็ว เลากงก็เขียนคำให้การรับ
 สารภาพความผิดของตนที่ใดกระทำไว้ทุกสิ่งทุกอย่าง เสร็จแล้ว พนักงาน
 ก้นำไปให้เปาบุ้นจิ้น เปาบุ้นจิ้นอ่านดูตลอดแล้วกมความยินดี จิงบอก
 แก่จูเหลียงกับภรรยาว่าคดีของท่านเป็นอันเสร็จแล้ว จิงพากรรยากลับ
 ไปบ้านเสียเถิด

จูเหลียงกับนางจิวสมมีความยินดีหาที่เปรียบมิได้ คุกเข่าลง
 คำนับเกล้าทูลคำขอบขอบคุณแล้วก็พากันกลับไป เปาบุ้นจิ้นจึงปรึกษาโทษ
 เลากงถามความผิดชวรายอย่างมหันต์ ต้องตัดด้วยกระบองจนตายคาที่
 คิดสนแลวกส่งให้เตยเหล้งเอากระบองออกมาตีเลากง เตยเหล้งรับคำสั่ง
 ฆตตวเลากงคว่ำลงกับพื้น ตกลงไปได้สืบสามทีเลากงก็ขาดใจตาย เปา
 บุ้นจิ้นให้เอาศพไปทิ้งเสียในป่า แล้วให้บริบทพยสมบัตของเลากงไว้
 เป็นของหลวง นางพวงสุณักรรยาเลากงนน บังคับให้บวชเป็นช้อยู่
 วัด ส่วนคนใช้หญิงชายในบ้าน ก็ให้ปล่อยไป อยู่ตามภูมิลำเนา ของ ตน
 แต่นนมาเปาบุ้นจิ้นกมขอเสียง โต้งคังเลองลือไป พวกราษฎรในท้องที่
 อำเภอเตยตักกยพากันสรรเสริญว่า นายอำเภอคนใหม่นี้ มีความสามารถ
 กำจัดคนร้ายสำคัญได้ โดยมีได้เห็นแก่หน้าบุคคล พกตุลาการก็พากัน
 เกรงขามไม่อาจจะประพฤดิเหลวไหลเหมือนแต่ก่อน ราษฎรก็คยอมมี
 ความสุขชน

จนหนังสือฉบับหนึ่งทำการขอยืมเอาไป เวลานนั้นชายสองคน
เกิดวิวาททุ่มเถียงกันมาแต่ไกล ครั้นมาถึงหน้าอำเภอก็พากันขึ้นมาบน
ทิวเขา คบเขาลงคานบอยหน้าโต๊ะทั้งสองคน เป้าบุญจึงถามว่า
เจ้าสองคนเกิดวิวาทกันด้วยเรื่องอะไร ข้อเข้อย่างไร ใครเป็นโจทก์
เป็นจำเลยจึงบอกมาโดยเร็ว ชายคนหนึ่งแจ้งว่าข้าพเจ้าเป็นโจทก์ขอ
กิ่งแสง จำเลยขอเตี่ยวห่อเชงอยู่บ้านไกลเคียงกัน จำเลยได้กู้เงิน
ข้าพเจ้าไปยืมตำบลสัญญาว่าจะใช้ให้ภายในสองเดือน ครั้นถึงกำหนด
ข้าพเจ้าไปทวงถามที่บ้านจำเลย จำเลยจึงชำระเงินให้ข้าพเจ้าถูกต้อง
ตามสัญญา แต่ในระหว่างที่ข้าพเจ้ายังอยู่บ้านจำเลยนั้นเมื่อมีเพื่อน
มาชวนไปอระ ข้าพเจ้าจึงเอาเงินยืมตำบลนั้นฝากจำเลยไว้ก่อน ครั้น
เสร็จอระกลับมาจะขอรับเงินคืนไป จำเลยกลับปฏิเสธว่าไม่ได้รับฝาก
ไว้ ข้าพเจ้าจึงต้องพาเอาตัวมาทนม ขอท่านได้โปรดตัดสินให้จำเลยคืน
เงินให้แก่ข้าพเจ้าด้วย

เป้าบุญจึงทราบความตลอดแล้วจึงถามเตี่ยวห่อเชงว่า โจทก์
เขาฟ้องกล่าวหาเจ้าเขนนเจ้าจะแก้ว่าอย่างไร เตี่ยวห่อเชงก็ให้การว่า
ขอทโจทก์ว่าข้าพเจ้ากู้เงินมายืมตำบลนั้นเป็นความจริง แต่เมื่อถึง
กำหนดข้าพเจ้าได้ใช้เงินให้แก่ตัวโจทก์เป็นการเสร็จกันแล้ว ขอน
โจทก์กริบ ส่วนที่ข้าพเจ้ายกยอกเงินฝากนั้นเป็นความเท็จทั้งสิ้น โจทก์
รับเงินมาจากข้าพเจ้าแล้วเอาไปทำอะไรเสียข้าพเจ้าหาทราบไม่ เป้าบุญ
จึงเห็นคำโจทก์จำเลยย่นกันเขนนจึงถามกิ่งแสงว่า เจ้ามพยานรู้เห็น
ในเรื่องนี้บ้างหรือไม่ กิ่งแสงก็ตอบว่าเวลานั้นจำเลยกับข้าพเจ้าอยู่ด้วย
กันแต่ลาพังสองคนเท่านั้น เป้าบุญจึงเห็นเป็นคดีเลือนลอยไม่มีหลักฐาน
จึงพูดเกลี้ยไกลแก่เจ้าทรมพยว่า เจ้าเองกริบอยู่ว่าจำเลยใช้ให้แล้วไม่พอ
ที่จะหาความร้อนใจเลย กิ่งแสงก็ให้การยืนยันคำอยู่ว่า ขอท่านจงโปรด

พิจารณาให้แตกหักออกไปเถิด เพราะข้าพเจ้าหาได้กล่าวหา โดยเหตุ
 ใดไม่ ถ้าข้าพเจ้านำเอาค่าเทอมมาโรงเรียน พิจารณาเป็นสัจแล้ว
 ข้าพเจ้าจะยอมรับโทษทุกอย่าง

เป่าบุนจนเห็นกงแสงให้ถอยค้ำม่นกงกนังคตอยู่ในใจว่า เรื่องนี้
 เดียวห่อเชงคงจะยกยกออกเอาไว้วจริง แต่ครั้นเราจะลงโทษก็ไม่มหลก
 ฐานพยานเพียงพอ นงตริกตรองอยู่เป็นนานจึงมองเห็นอบายอย่าง
 หนึ่ง กส่งพนกงานให้ค้มตงกงแสงเข้าไปไว้เสียข้างใน เหลือแต่เดียว
 ห่อเชงอยู่คนเดียว เป่าบุนจนจึงแก่งงูว่าเจ้าเป็นคน โลกเห็นแก่เงินทอง
 ของเขาจริงควรต้องรับโทษหนัก แต่เรายังมีความเจตนาเจ้าอยู่ จึงจะ
 ยอมผ่อนผันให้สักอย่างหนึ่ง เราจะเขียนอักษรคำว่าเงินลงในผ้า
 มือเจ้า แล้วเจ้าต้องเข้าไปคุกเข้าอยู่ในห้องจนถึงเวลาบ่าย ถ้าตัว
 อักษรนั้นยังคงอยู่ไม่ลบเลือนเราจะยอมยกโทษให้ เดียวห่อเชงได้ฟัง
 ใหนักกระหึ่มใจเป็นที่สุด พนกงานก็เขียนตัวอักษรคำว่าเงินลงในผ้า
 มือข้างซ้าย แล้วค้มตงเข้าไปไว้ในห้องลับแห่งหนึ่ง ครั้นแล้วเป่าบุน
 จนจึงเรียกเตยเหลงเข้ามากระซิบสั่งว่า เจ้าจงไปที่บ้านเตยห่อเชง
 กระทบหลอกภรรยาว่า บदनตามยอมรับเป็นสัจแล้ว ให้มาเอาเงิน
 ที่บ้านไปคืนเจ้าของเขาเสีย ถ้าภรรยาเตยห่อเชงปฏิเสธ เจ้าจงจับ
 เอาตัวมาด้วย

เตยเหลงค้ำบดารับไปถึงบ้านเตยห่อเชง บอกแก่นางลอส
 ภรรยาเตยห่อเชงตามคำสั่ง นางลอสปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่เห็น เตยเหลง
 จึงเกาะตัวมาอาเภอขแรงให้เป่าบุนจนทราบทุกประการ เป่าบุนจนจึง
 ว่าแก่นางลอสว่า บदनตามเจ้ายอมสารภาพบอกว่าเวลานงนงกยงอยู่
 ครบถ้วน เหตุไฉนเจ้าจึงกล้าปฏิเสธเล่า ถ้าเจ้ายังไม่เห็นจริงจงคอย
 ฟังคำของสามเฒ่าเถิด ทนไฉนจึงสั่งเตยเขาให้พาตัวนางลอสไปถาม

เตยห่อเชงวาเงนนยงคงบริบูรณ์เอ๋ยหรือบกพร่องไปบ้าง เตยเฮ่ากรอ
ถามเตยวห่อเชงอยู่นอกห้อง

เตยวห่อเชงไม่ทราบว่าเป็นอธิบายทงไม่รู้อาภรรยาของตนถูกจับ
มา ไต่ขณเสยงรอกถามกสำคัญวถามถึงอกษรเงนทเชยงใจในผ้ามือ
จึงรีบขานออกมาตั้ง ๆ ว่า ยังบริบูรณ์อยู่ ข้าพเจ้าไม่อาจทำให้บก
พร่องเลย เตยเฮ่าจึงพานางลอสกลับมาหาเป่าบงจน นางลอสสำคัญ
ว่าสามขอมรับสารภาพจริง เลยหมอบกมหนานงอยู่ เป่าบงจนจึงแก่ง
ขุนางลอสว่าสามเจายอมรับสารภาพทุกอยางแล้ว บอกวาเวลานเงน
ยังครบบริบูรณ์ เจายงกล้าปฏิเสธออกหรือ หลงใจร้ายเชนนถาไมลง
โทษให้หนักทีไหนจะยอมรับเป็นสัตย์

นางลอสตกใจกลัวจนตัวสั่น จำเป็นต้องรับสารภาพวาทงนเป็น
ศวยสามข้าพเจาคคนเดียว จนนกกแสงไปทวงเงนทบ้าน สามข้าพเจ้า
ก็เอาเงนมาชำระให้เสร็จแล้ว เผื่อถุกเงงมีระจำเป็นต้องไปทางอื่น
จึงกลับเอาเงนยสบตากลงนนฝากสามข้าพเจ้าไวกอน เมื่อเสร็จธุระ
กลับมาจะขอรับเงนคืนไป สามข้าพเจ้าบังเกิด โลกเจตนาคิดจะ โกงเอา
เงนนนเสยงจึงไมคนให้ บदनเขาขอมรับสารภาพแล้ว ข้าพเจากมอาจ
กล่าวเท็จขอท่านงไปรดยกโทษให้แกข้าพเจ้าเสยงเถิด ตัวเงนเวลาน
ยังเก็บไว้ในบ้านครบทงยสบตากลง ถ้าข้าพเจ้าได้กลับไปก็จะนำมาคืน
ให้กเงงจนครบ

เป่าบงจนเห็นนางลอสรับเป็นสัตย์แล้ว จึงสั่งให้เตยเหลงคุมตัว
เตยวห่อเชงออกมา เตยวห่อเชงเหลอบไปเห็นภรรยาสะตั้งใจ รีบคก
เขาลงค่านับอยู่ตรงหน้า เป่าบงจนรอกตวาควาเมยเจ้าให้การรับเป็น
สัตย์หมดททุกขอแล้ว เจายงจะปากแข็งออกหรือ เตยวห่อเชงอกใจสนม
ความกลัวยงนง นกแค่นใจภรรยาของตนว่าไม่ควรจะมารับสารภาพเลย

แต่ไหน ๆ เนื่อความกัแตกแล้ว จำเป็นต้องยอมรับโดยดี คิดแล้วจึง
ขอนวอนขอความกรุณาว่า เวลานนข้าพเจ้าใจเบาเห็นผิดเป็นชอบไป
ขอท่านได้กรุณาด้วยเถิด เวลานเงินก็ยังอยู่ในบ้าน ข้าพเจ้าไม่ได้เอา
ไว้ใช้สอยอะไรเลย ขอให้ข้าพเจ้ากลับไปจะได้รับนำเงินมาคืนให้แก้
กังแสงเสียโดยเร็ว

เป่าบุนจนเห็นจำเลยยอมให้การสารภาพตามศตยจริงแล้ว ก็
ส่งให้นำตงกังแสงออกมาข้างนอก กังแสงคุกเข่าลงคานับอยู่ตรงหน้า
เป่าบุนจนจึงตดัสนใจว่า ในคดีเวรอนเตยวหอเชงคักโกงจะยกยกออกเอา
เงินของกังแสงเสีย เห็นว่าจำเลยมีความผิดจริงแต่หากเป็นคนโง่เขลา
ดแก่อ่านาจโลกเจตนา ทังเงินของกลางยังคงอยู่โดยครบถ้วน เห็นว่า
ยังไม่ควรต้องได้รับโทษหนัก ให้เขียนเสียยสบทแล้วปล่อยตัวไป ส่วน
เงินของกลางตองคืนให้แก้โจทกั เป่าบุนจนพิจารณาคดีเสร็จแล้วกักลับ
เตยวหอเชงถูกตมความเจ็บปวดอย่างสาหัส เวลาเดินไปบ้านให้นึกแค่น
ใจกรรยายังนั้ก พุดว่าเจ้าไม่ควรให้การรับสารภาพต่อนายอำเภอเลย
นางลอสตอบสามวา กัข้าพเจ้าโดยนเสียงท่านพุดอยู่ว่า เงินยังอยู่จะ
ไม่ให้ข้าพเจ้าให้การตามตรงอย่างไรเล่า

เตยวหอเชงจึงนกรู ขนมาทันทวา เราเสยกลนายอำเภอเสียแล้ว
เวลาทเขียนตัวออกษรคาวาเงินในฝ้ามอเวรมไตนกเสยเลย ตอบตจนงมา
คิดเห็น ครนแล้วกนงกัมหนาเดินตอไปจนถึงบ้าน กังแสงตามไปรับเงิน
แล้วกักลับไป บรรดาราชฎูรทพากันมาดู ต่างกัชมเชยว่านายอำเภอมี
ศตบัญญัติสามารถพิจารณาตเตยงธรรมไม่มผู้ใดเสมอเหมือน

ยังมีชายคนหนงแซ่หล หอชกั เป็นพอคอาศัยอยู่ในเมือง เตยตกักขม
ภรรยาขอนางหอสลกษณะสวยงามยงนั้ก หลชกัไม่มบตามารตาญาตพ
น้องเลย อยู่กับนางหอสมามาตามลาฟงสองคนเท่านั้น ตอมาหลชกัออก

ไปค้าขายเมืองไกลหลายปี ทงนางหอสมรรรยาไวทบ้านโดยลำพัง นาง
 หอสมกลอปรักใคร่ทำชุกกับเคยมชด ไปมาหาสู่กันอยู่เสมอมิได้ขาด หล
 สกทำการค้าขายได้กำไรมากแล้ว ก็ทวนคิดถึงบ้านของตน ว่าพึงว่า
 เราทงบ้านมานานแล้ว ไม่รู้ว่าจะตร้ายประการใดบ้าง ตัวเรานี้ไม่มี
 บุตรแต่สักคนเดียว ทงภรรยาหรือภยงสาวอยู่ ควรจะรวบรวมข้าวของ
 เงินทองกลับไปอยู่บ้านเราดีกว่า คิดตกลงใจตั้งนแล้วกรรวบรวมเข้า
 ของเงินทองเตรียมไว้

ในตำบลที่หลสกไปอาศัยอยู่นมศาลเจ้ากวนอิมอยู่แห่งหนึ่ง เจ้า
 ในศาลนั้นศักดิ์สิทธิ์มผู้คนนยมนบถอมมาก หลสกจึงตั้งใจจะออกเดินทาง
 จึงมาคิดเห็นว่า เราจะต้องเดินทางไปไกลจำจะไปเสี่ยงทายดูให้รู้
 ตระหนักว่ากลับไป ตามทาง ครวงน จะมเหตุ ชดชอง หรือสะตวงกต อยางไร
 คิดแล้วก็ไปหาชอดอกไม้รูปเทียนของสำหรับไหว้เจ้าตรงไปยังศาล จด
 ธิปเทียนบูชาตงสตัยอธิษฐานแล้ว จึงหยิบกระบอดตวงเสี่ยงทายมาเขย่า
 ไม่ตวงหกลงมาอันหนึ่ง หลสกจึงไปชอรับเอาใบเขยชมชมาอ่านดู ความ
 ว่าพบภเขาอยาพก เห็นนายอาอาบ จะเป็นภยแกตน ชาวเปลอกหนึ่ง
 ถงคกงมเนออยู่ตามสวน นอกนั้นจะให้โทษแก่ท่าน

หลสกเก็บใบเขยชมชแล้วกกดมมาจางเรือชนของแล่นไปตามน้ำ
 ครวงนเพลาไกลจะค่ำ คนเรือกจตแจจเขาจอดพกทชางตลง ตรงทจอด
 เรือนนมภูเขาตงใหญ่ตงอยู่ริมตลงลูกหนึ่ง หลสกกระดกตงใบเสี่ยงทาย
 ว่าพบภเขาอยาพก จึงบอกแกเจ้าชองเรือว่า ชาวพเจ้ามธระรอนตอง
 ธิปไป ท่านอย่าหยุดพกเลยจงชอกเรือแล่นตอไปเถิด ชาวพเจ้าจะเพิ่ม
 ค่าจางให้ท่านอกตามสมควร เจ้าชองเรือได้พงกไม่ชางชดชนจตแจจ
 ออกเรือแล่นตอไปทันที พอเรือออกห่างจากตลงมาได้หนึ่งอยหนึ่ง ภูเขา
 ทงลูกทงทลายตลงมาทเรือจตดนน หลสกกับคนเรือตางพากันตกใจพุด

จาดแต่ออกเรือเลยเร็ว ชาติก็ประเดี๋ยวก็จะพากันตายสิน ขณะที่เรือ
แล่นต่อมาจน หลลอกนกกชอบคนเจ้าเป็นลนพน์ ราวังแต่ในใจว่าเจ้า
องคนคักคตศทศแต่สามารถรูกการลวงหน้าได้แมนย่ายังนก หาไม่เราคง
ตองตายเปนแน่

ต่อมาออกสหาจน หลลอกกมาถึงบ้าน นางหอดสภรรยาได้ทราบรีบ
ออกมาตอรับสามพากันเข้าไปข้างใน ตามภรรยาได้ถามทุกขสข
สนทนากันอยู่จนเพลายื่น นางหอดจึงไปจัดแจงหุงหาอาหารให้สามกิน
แล้วกตกนาไปไวหลังบ้าน บอกสามให้ไปชำระร่างกาย หลลอกจึงใคร
ครวญ อยู่ในใจว่า ไบเซียมช ขอแรก ทกลาวไว้ ก็สำแดงให้เห็น ประจักษ์
แล้วคงเหลือแต่ขอสองซงทหายวาเห่นนาอย่าได้อาบ เรืองนกกนากลวอยู่
เหมือนกัน เราตองระวังไว้ก่อนจึงจะควร คิดตงนั้นแล้วจึงพูดกับภรรยา
ว่าเรามาทางไกลยังมีทนทายเห่นอย ถ้าตวนอาบนาบางทจะทำให้ไม่
สบาย ไว้เวลาหลังจึงคอยอาบตกว่า นางหอดได้ฟังสามพูดตงนกกไม่
อาจชตชน เห่นวานาทตมไวยงอนอยู่ก็ไปอาบเลยเอง

ฝ่ายเคยมอาชตชายชชองนางหอดตงแต่หลลอกออกจากบ้านไปค้ำ
ชายเมองอนกกลอบมาหานางหอดแทบทุกคน เยนวอนนเห็นนางหอด
ออกมาตกนาเคยมอาชตคกพูดจาทกทหายเห่นอนเช่นเคย นางหอดใช้ไ
ให้เคยมอาชตเข้ามาใกล้ แล้วบอกว่าสามซาพเจ้ากลบมาแล้วคนนทาน
ชยามาหาซาพเจ้าเลย พดเทานนแล้วกรบกลบเข้าไปในบ้าน เคยมอา
ชตวเรองมความเสยใจที่สุด ไทนกกเสยตายรูปร่างนางหอดจนมอเท่า
อนไปหมด นงราวังแต่ในใจว่าเจ้าชองเขามาแล้วเลยแล้ว ตงแต่นั้นจะตอง
ชต เราจะไปหาอย่างนใดทไหนอกเด่า ยงคิดไปกยงกตคกคดมจนสะกค
ใจไว้ไม่อยู่ ครนแล้วกบงเกิดศวมคคตทจวตชนในใจว่า ถ้าเราไม่คิต
ซาหลลอกเสยแล้วไทนเลยจะเราจะได้นางหอดมาเป็นภรรยา อนงหลลอก

ก็ไปค้าขายว่ารวกกลับมา เราจะได้รีบเอาทรัพย์สินเงินทองของมั่งอยู่
 กนกบนางหอดตามสบาย วนมนพวงจะกลบมาถงบ้าน ต้องรบชามน
 เสียให้ตายทันท่วงที เคยมอาชตคตตกลงแล้ว ก็จัดแจงเหบบมตชอน
 ใจในตัวเล่มหนึ่งลอบมาทางหลังบ้านถงห้องอาบนา ด้วยรูจากนางหอด
 ว่าตักน้ำไปให้หลฮกอาบ ครนไดยินเสียงคนอาบนาอยู่ข้างในกสำคัญ
 ว่าหลฮก ทาทราบว่าเป็นนางหอดอยู่ในนั้นไม่ ทงเพลากพลบค้ำชมก
 ชมวเห็นหน้ากนไม่ถนต เคยมอาชตลอบเบ็ดประตุโคตเข้าไปพันด้วยมด
 ถกนางหอดลมลงขาดใจตายทันท แล้วเคยมอาชตกหนออกจากห้องไป
 เรืองนชาวบ้านไกลเรือนเคียงห้ามใครรูเห็นสักคนเดยวไม่

ฝ่ายหลฮกนงคอยภรรยาอยู่ในบ้าน เห็นไปอาบนานานกไม่
 กลับมากมความสงสัย จึงถอ โคมออกมาส่องดู เห็นภรรยาถมอยูกับ
 พนกตักใจเป็นก้างลึง ถ่มขนมมาเห็น โลหิตนองเปอนตกรูว่าถูกฆ่าตาย
 หลฮกมความเสียใจยงนกรองไห้รักภรรยาเสียงลนไปทงบ้าน คนแถว
 นนต่างตักใจพากันออกมาดู ครนไต่ทราบวานางหอดถูกฆ่าตายต่างกม
 ใจสงสาร พุดกับหลฮกว่าท่านพงกลบมาถงวนนกกพอดภรรยาถูกฆ่าตาย
 เป็นกาหน้าประหลาดอยู่ ค้ำมตบ้านนจะไปจับมือใครดมทไหนเล่า ท่าน
 ควรไปบอกกล่าวให้พอตาของท่านทราบเสียก่อนจึงจะดี หลฮกคอย
 คลายความ โศกแล้วกจัดแจงอัมคภรรยาเข้ามาใจในบ้าน มมีความฮาลัย
 คราควณถึงภรรยาอยตลอดคน

ครนรุ่งชนเช้า หอดวหงบตาของนางหอด ได้ทราบวามบุตรสาว
 ถกคนฆ่าตายกใหม่ความสงสัยนถ คิดแต่ในใจวามตรเขยเราไปค้าขาย
 พงกลบมาถงบ้านจวนน ทำไมจึงเกิดเรื่องใหญ่โตถงเชนนน หรือหล
 ฮกจะฆ่าบุตรสาวเราเสียเองกไมรู คิดแล้วกรบมาบ้านหลฮกถามวว่าใคร
 เป็นคนฆ่าบุตรสาวเราตาย หลฮกรองไห้พลาางเล่าเรื่องเมอคนนให้พอ

ตาฟังทุกประการ หอชวหงรเรื่องโดยตลอดแล้วก็ยังไม่สนความสงสัย
 จึงพูดกับบุตรเขยว่า คนร้ายจะบังอาจเข้ามาฆ่าคนตายถึงในบ้านนั้น
 มออย่างหรือ แต่เวลานเจ้าจงรีบไปหาหีบมาได้ก็พจัดแจงเอาไปฝัง
 เสียก่อน ภายหลังจึงคอยสืบตเรื่องราวต่อไป หล่อกก็จัดหาหีบมาได้
 ศพภรรยาเอาไปฝัง เสร็จแล้วหอชวหงก็กลับไปบ้าน หล่อกนนมความ
 เสียตายนางหอดสงนุก ครั้นจะไปฟ้องร้องต่ออำเภอหรือก็ไม่มีความ
 ต้องคอยสืบสาวหาตัวคนร้ายต่อไป

ฝ่ายหอชวหงครั้นมาถึงบ้านแล้วใหม่ความสงสัยหล่อกอยู่มีวายนึก
 มั่นใจว่าหล่อกคงฆ่าบุตรสาวของเราเสีย เพราะเมื่อหล่อกไปค้าขาย
 นั้น คงจะไปลอบรักกับหญิงอื่นไว้ กลับมาจึงคิดฆาภรรยาของตนให้
 ตาย จะฟังเขาว่าคนนอกบ้านเข้ามาทำร้ายดูไม่สม ถ้าเป็นจริงตั้งนั้น
 แล้วมันจะฆ่าเสียเมื่อหล่อกยังไม่กลับมาหรือ เวลานนางหอดสงอยู่ตัว
 คนเดียวคงทำการได้สะดวกกว่า หอชวหงคิดจะช่วยแก้แค้นแทนบุตร
 สาวของตน จึงจ้างคนรู้หนังสือมาแต่งเรื่องราวกล่าวโทษหล่อก เสร็จ
 แล้วก็นำไปยื่นต่ออำเภอเตยตักกฤษ เวลานนเป่าบันจนออกนั่งชำระความ
 หอชวหงเข้าไปคุกเข่าลงคำนับอยู่ตรงหน้า สองมือชูคำฟ้องให้เป่าบันจน
 พนักงานรับนำส่งขึ้นไปให้ เป่าบันจนรับมาคล้อยออกอ่านความว่า ข้าพ
 เจ้าหอชวหงมีบุตรสาวชื่อกคนหนึ่ง ขอนางหอด ได้แต่งงานให้อยู่กับ
 หล่อกประมาณห้าปีมาแล้ว ต่อมาหล่อกออกจากบ้านไปค้าขายเมือง
 ไกล ประพฤติตนเป็นคนพาลคบหาใคร่กับหญิงอื่น ไม่มีความซื่อ
 สัตย์ต่อนางหอดภรรยาของตน ครั้น ณ วันแรมเจ็ดค่ำเดือนนเวลา
 กลางคืน หล่อกกลับมาถึงบ้านก็พาลทะเลาะตีกกับนางหอด แล้วบังอาจ
 ใช้อาวุธมีคมฟันนางหอดถึงแก่ความตายอยู่ในบ้านด้วยความเจตนาร้าย
 มาแต่ก่อน ข้าพเจ้าผู้เป็นบิดาจึงเขาคัดชนจากกล่าวแทนผู้ตาย ขอท่าน

ได้ปรึกษาโทษหลีกตามกฎหมายบ้านเมือง จะได้เป็นเยี่ยงอย่างแก่
คนรายต่อไปด้วย

เป่าบุญจนอ่านคำฟ้องตลอดแล้ว จึงออกหมายให้เตยเหลงเตยเฮา
นำไปจับหลีกทบ้าน เตยเหลงเตยเฮานำหมายไปทบ้านหลีก พอพบ
ตวกตรงเขาจมนตเว หลีกตกใจเป็นกำลังจึงถามคนทั้งสองว่า ท่านมา
จับตวข้าพเจ้าด้วยเรื่องอันใด เตยเหลงเตยเฮาบอกว่า หอฮวงหงไป
ฟ้องกล่าวโทษว่าท่านบังอาจฆ่าภรรยาตาย เป่าบุญจนนายอำเภอจึง
ออกหมายให้ข้าพเจ้ามาจับท่าน พุดแลงกลงหมายให้ต หลีกเห็นแล้ว
นำตาไหลลงอาบหนารองไหพลางบนว่า เมียตายทงคนแลวมหน้าชา
มาเบเนความกับพอดตาเขออก หอฮวงหงไม่ควรมาฟ้องใส่โทษข้าพเจ้า
เปล่าๆ ไปถึงศาลเขาคงรู้ความจริงกันตอก บนพลางเดินตามคนทง
สองมาถึงทวการอำเภอ

ครนหลีกเขามาค่านับ เป่าบุญจนจึงถามว่า เหตุใดเจ้าจึงบังอาจ
ฆ่าภรรยาตาย จึงให้การมาตามความสัตย์จริงแต่โดยดี หลีกตอบว่า
เรื่องนข้าพเจ้ามิได้ทำผิดตงขอหาเลย หอฮวงหงแกล้งใส่โทษเปล่าๆ
ข้าพเจ้าไปค้าขายเมืองไกลจริง แต่มิได้เคยคบหากับหญิงอื่นมิ แล้ว
ก็เล่าเรื่องของตนทไปอยู่เมืองไกล ขากลับได้ไปค่านับเจ้าทศาลทวนอิม
ได้ไปเสยงเซยมชมาจนภเขาพังทลายลงเห็นประจักษ์แก่ตา เมือมา
ถึงบ้านจึงไม่กล้าอาบนาน เผอิญนางหอฮวงหงไปรับเคราะห์ถูกฆ่าตาย
แล้วพุดต่อไปว่า เรื่องนความจริงข้าพเจ้ามิรู้เห็นเลย ข้าพเจ้าคตจะ
ฟ้องร้องอยู่เหมอนกัน แต่หาจำเลยมิได้จึงไม่รู้ว่าจะไปฟ้องเอากับใคร
เมียทงคนใครเลยใครจะไม่รัก หอฮวงหงเบเนพอยงรู้ สกเจ็บใจ ข้าพเจ้า
เบเนผวแท้ๆ จะไม่รู สกเจ็บใจบ้างหรือ พุดแลงก็หยิบเอาใบเซยมช
ออกมาสั่งให้ตเป็นพยาน เป่าบุญจนรับมาอ่านดูพลางคตแต่ในใจว่า

๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

ถาคาเดียงทายคกตสทตถงเพยงนนจวัง เรองนทลชกกนจะไม่ได้ชา
 ภรรยาแน่ คนร้ายตองเบนนคนนอกบ้านมาเตือน เรากเป็นชุนนางกิน
 เบยหวตเงนเดอนมหนาทหาความลชให้แกภรรยา จ่าตองได้ลวนจับ
 เอาตัวคนร้ายให้ได คตตงนนแลวจงพดกบหลอกว่า คตเรองนเป็นอน
 ว่าเจ้าปฎิเสธไม่ยอมรับ แต่เจ้าจะมีพยานหลักฐานมาประกอบบ้าง
 หรือไม่ หลอกตอบว่า ข้าพเจ้าอยู่แต่ลำพังสองคนกับภรรยาเท่านั้น
 จะไปหาพยานที่ไหน ทงชาวบ้านใกล้เรือนเคียงก็ไม่มีใครรู้เห็นเลย
 เปาบันจันจงว่า เจ้าจงบอกชื่อและแซ่คนบ้านใกล้เรือนเคียงมาให้เรา
 ทราบทงหมด หลอกจงบอกชื่อแซ่บรรดาเพื่อนบ้านให้พังกคนตลอดจน
 ถึงขอเคยมเอาชด พอเปาบันจันไดยนขอเคยมเอาชดก็ให้สะดคใจชนมา
 ทนท จงหยิบเอาใบเสยงทายชนมาตความว่า พบภเจ้าอย่าพก เห็นหน้า
 อย่าอาบ จะเป็นภัยแก่ตน ชาวเปลอกทงถึงคงมเนอชาวสารอยู่ตาม
 ล้วน นอกนั้นจะให้โทษแก่ท่าน

เปาบันจันพิจารณาดูข้อความในใบเสยงทายตอนท้าย ก็เห็นว่า
 ชาวเปลอกทงทงมเนอชาวสารอยู่ตามล้วน ถ้าเช่นนคงเป็นเกลบ
 เป็นรำไปเจตลวน เจตลวนนเองเป็นชองให้โทษ คำว่าเจตลวนนตาม
 ภาษาจันเวียกว่าชด คนร้ายคงจะได้แกเคยมเอาชดไม่ต้องสงสัย เปา
 บันจันคตเห็นตงนนแลวจงว่าแกหลอกว่า เมอเจ้ามได้ทำร้ายภรรยาจวัง
 ก็แล้วไปเถิด แต่เราจะตองพยายามค้นหาตัวคนร้ายรายนให้จงได้ เมอ
 ถึงเวลาดคงจะได้เห็นกนคอก พุดเทานนแลวจสงเตยเหลง เตยเฮา ให้
 ไปจับตัวเคยมเอาชดมา เตยเหลง เตยเฮา รบหมายแลวกรบไปโดยเร็ว
 ฝ่ายเคยมเอาชดตงแต่ลอบเข้าไปฆ่าหลอก ครนรู้ว่าทามคตตัว
 กลายเป็นนางหอสไปก็ใหม่ความเสยใจเป็นทสุด แต่คตว่าไม่มีใครรู้เห็น
 หรือสงสัยตนจงไม่หนีไปทอน ครนเตยเหลง เตยเฮา ไปถึงทราบว่า

เคยมาอาศัยอยู่ในบ้านกตกรงเข้าไปช่วยกันจับตัวมัดไว้ เคยมาอาศัยตกใจ
 เบงกากลาง จึงถามคนทั้งสองว่า ท่านมาจับข้าพเจ้าด้วยเหตุใด เคยเหลง
 เคยเขาตอบว่าเราไม่รู้ นายอำเภอออกหมายให้เราไปจับเราก็จับ จึง
 ไปรูเรื่องเอาทอาเภอเถด เคยมาอาศัยได้ทำรายนางหอดสไวกนกวรนอย
 ครนไปถึงกเขาไปคุกเขาลงค่านบเปาบันจน หมอบอยขางหนง สหนา
 ษตผตปกตอกใจเตนหายใจแทบไม่ทัน เปาบันจนเห็นกรยาเคยมาอาศัย
 พรุดงนนกรองตวาดว่า ทำไมเจ้าจึงบังอาจเข้าไปชำนางหอดสถึงแก
 ความตายจนถึงในบ้านเวลาคาคน เจ้าจงรับสารภาพเสียแต่โดยดี อย่า
 ใหถึงกับตองถูกเขยนเลย เคยมาอาศัยไดยนถามกตกใจจนขวัญหนี
 เหงออกเบยกขมเสอกางเกง นิ่งคิดแต่ในใจว่าเราชำนางหอดสตายครน
 ไมมีใครรู้เห็นเลย ทำไมหนอนายอำเภอจึงลวงรู้ได้ หรือบางทีจะแกลง
 ษกรทบหลอกเวาดอกกระมิ่ง คิดแล้วตอบว่า เรอนนขาพเจ้าไม่รู้ไม่
 เห็นเลย ขอท่านจงกรณาเถด

เปาบันจนเห็นเคยมาอาศัยไม่ยอมให้การตามสตัยจริงจึงร้องบอก
 เจ้าพนักงานให้จับตัวเคยมาอาศัยควาดลงเขยนเสียสองร้อยท เคยมาอาศัย
 มความเจ็บปวดเหลือที่จะอดกลน แต่สัมานะกัตพนไม่ยอมรับสารภาพ
 เปาบันจนจึงส่งเจ้าพนักงานให้เอาเครื่องทณทกรรมออกมาบบ เคยมา
 อาษตเจ็บปวดแสนสาหัสเหลือกาลงที่จะทนได้ กรองออกมาโดยเร็วว่า
 ขาพเจายอมสารภาพแล้ว เปาบันจนจึงส่งให้คลายเครื่องบบออก พลาง
 พุดกับเคยมาอาศัยตอไปว่า เจ้าจะให้การตามสตัยจริงจึงพตมาโดยเร็ว
 เคยมาอาศัยกลวจนตวสนรับสารภาพว่า เรอนนเดมทหลยยกอยักับนาง
 หอดสภรรยาอยบ้านไกลเคยกับขาพเจ้า แล้วหลยยกไปค้าขายทางไกล
 เสียสองบถนางหอดสภรรยาไวทบาน ขาพเจ้าจึงลอบรักใคร่เป็นชุกกับ
 นางหอดสไปมาหาสูกนเนองๆ เมอจนทนางหอดสตายนนขาพเจ้าได้ทราบ

ว่าหลีกกลับมาอยู่บ้าน ข้าพเจ้าหลงรักนางห้อยมากจึงคิดจะฆ่าหลีก
 เสีย โดยหวังจะได้อยู่กับเป็นสามีภรรยากับนางห้อยโดยสะดวก พอตก
 เวลาข้าพเจ้าจากขอมมดลอบไปทางหลังบ้าน ได้ยินเสียงคนอาบน้ำ
 สำคัญว่าเป็นหลีกจึงพันด้วยมดขาดใจตายทันที ภายหลังจึงทราบว่า
 ผิดตวงกลายเป็นนางห้อยไป ความจริงหลีกหาได้ทำร้ายภรรยาของตน
 ไม่ ข้าพเจ้าให้การมานับความสัตย์จริงทงสน ขอท่านได้กรุณาลด
 หย่อนผ่อนโทษให้ข้าพเจ้าด้วยเถิด

เป่าบั้นจันเห็นเคยมาขอรับเป็นสหายแล้วจึงส่งพนักงานให้คุมตัว
 ไปขังคุกไว้ก่อน แล้วจึงหันมาถามห้อยว่า ท่านเจตนาได้โทษ
 หลีกบุตรเขยโดยไม่ตรึงตรองดีให้รอบคอบเสียก่อน นีหากเราค้นคว้า
 เอาคนร้ายตัวจริงมาได้ หากไม่แล้วหลีกมิต้องได้รับโทษตายเปล่าหรือ
 ทงเรื่องนุกปรากฏว่าบุตรสาวของท่านเอง ประพฤตินอกใจสามีอีกอย่าง
 หนึ่งด้วย ห้อยจึงมีรับที่จะตอบประการใดก็หมอบก้มหน้านั่งอยู่ เป่า
 บั้นจันจึงพูดต่อไปว่า เรื่องนอนทจริงต้องปรับเงินท่านเป็นค่าชั้นหมาก
 ให้หลีกภรรยาใหม่ แต่เราเห็นว่าท่านเป็นคนยากจนจึงควรปรับโทษ
 อย่างอื่น เป่าบั้นจันจึงสั่งให้พนักงานเขียนห้อยลงตามดับที่แล้วปลดปล่อย
 ตัวไป เพื่อเป็นตัวช่วยอย่างมิให้ใครแก่งพิ้งกล่าวโทษกัน โดยไม่มีมูล
 ห้อยจึงถูกเขียนทงเจบทงอายุเดินคอตกกดลับไปบ้าน เป่าบั้นจัน
 จึงว่ากับหลีกต่อไปว่า เราจับคนร้ายได้แล้วจากเป็นอนพนผิต ภาย
 หลังบ้านเมืองก็จะลงโทษคนร้ายให้เจ้าเอง หลีกคกเขาลงค้ำน้บกล่าว
 คำขอขอบคุณว่า ท่านได้ให้ความร่วมมือแก่ราชฎรตงนประเสริฐน้ก ขอ
 ให้เป็นทพงคนทงหลายทงไปเถิด ข้าพเจ้าจะไม่ลืมคุณของท่านจนหา
 ชีวิตไม่ ครนแล้วกค้ำน้บลาถลับไปบ้าน บรรดาราชฎรได้ทราชตงน
 กมีความปีติยินดี ยังมีความเคารพน้บถ้อเกรงกถลับเป่าบั้นจันมากจน

ต่างพากันชมเชยว่านายอำเภอคนนั้นมีความสามารถไม่มีผู้ใดเสมอเหมือน
จนชนิดไม่เคยเจอจนกว่าจะได้อ่านให้เป็นที่พอใจได้ เป้าบุญจนมอบ
ไปยังอันชัตตของอนุญาตประหารชีวิตเคยมาชัดเสร็จแล้ว ก็ให้คุมตัว
เคยมอาชิตไปตัดศีรษะเสียบไว้ที่หน้าอำเภอตามกบิลเมือง

อยู่มาวันหนึ่งพระเจ้าของเงินจูงฮองเต เตตจออกประทับ ณ พระ
ที่นั่งกมลวรรณเตย ขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยถวายนับเฝ้าอยู่ตามลำดับ
ขณะนั้นสนธิ เจริญสน บันบัวบัว ขุนนางผู้ใหญ่ทั้งสามกราบทูลว่า
ตั้งแต่พระองค์ทรงโปรดให้เป้าบุญจนไปรับหน้าที่เป็นนายอำเภอเตยตกกฤษ
มาได้สองปีแล้ว บัดนี้ในตำบลนั้นปราศจากโจรผู้ร้าย ราษฎรทำมา
หากินเป็นสุขสบายยิ่งนัก เห็นว่าเป้าบุญจนมีสติปัญญาสามารถ อุตสาห
เอาใจใส่ในราชการทำนบบำรุงบ้านเมืองด้วยความจงรักภักดี ต่อพระองค์
โดยแท้ ขอได้โปรดมีรับสั่งให้หาตัวเขามาขังเมืองหลวง แต่งตั้งใหม่
ยศศักดิ์สูงขึ้นไปเถิด เป้าบุญจนจะได้มีน้ำใจรับราชการฉลองพระเดช
พระคุณต่อไปอีก พระเจ้าของเงินจูงฮองเตทรงเห็นชอบด้วย จึงมีรับสั่ง
ให้ข้าหลวงเชิญลาพระหัตถ์ออกไปเรียกตัวเป้าบุญจนเข้ามาขังเมืองหลวง
ครั้นเป้าบุญจนได้ทราบก็โศกเศร้าตั้งทบทวน แต่งเครื่องยศ รับออกมาต้อนรับ
รับเข้าหลวง คุกเข่าลงถวายงานบิณฑบาตตามธรรมเนียม ข้าหลวง
ก็เชิญลาพระหัตถ์ออกอานความว่า เป้าบุญจนมีความอุตสาหะในหน้าที่
ราชการ หมั่นสอดส่องความทุกข์สุขของราษฎรใหม่ความร่มเย็นทั่ว
หนากัน เห็นว่าเป้าบุญจนมีความจงรักภักดีต่อบ้านเมืองโดยแท้ เรา
มีความยินดีเป็นที่สุด จึงให้แต่เขาเป็นทอຍบิเญงกุนนายทหารรักษาพระ
องค์ออกมาเรียกตัวเป้าบุญจนกลับไปขังเมืองหลวง จะได้แต่งตั้งใหม่
ยศศักดิ์สูงขึ้นไปตามสมควรแก่ความชอบ เป้าบุญจนคุกเข่าถวายคำนับ
แล้วข้าหลวงก็เชิญลาพระหัตถ์ขังใจยังทบทวน เป้าบุญจนจึงสั่งให้จัด

แจงดั่งดงข้าหลวงโดยแข็งแรง ครวนเส็งจกนไต่แฉวข้าหลวงกลากลับ
ไป เปาบุ้นจิ้นมความบัตยนตหาทเป็รียบมได้ จิตแจงเตรียมต้วจะเดิน
ทางไปเมืองหลวงตามรับส่ง บรรดาราชฎรในอำเภอเตยตกกกยูรูเรอง
แฉวกพากันเสยใจยงนัถ บ่นวาชุนนางตงฉินอย่างนจะไปหาทไหนด มา
รับราชการได้สองบกเลอนตาแหงกกลับเมืองหลวง ชุนนางทจะมาเป็น
นายอำเภอใหม่จะได้อย่างนละหรือ ต่างคนต่างมความฮาดยเปาบุ้นจิ้น
ทวกัน

ครนถึงวันกำหนดจะออกเดินทาง เปาบุ้นจิ้นกหนดคิดชุนมา
ได้ว่า เตยเหลงเตยเฮาสองคนนใจคอหนักแน่นมความซอดตยต่อราชการ
ตักวาคนทงหลายควรจะเป็นทไจวางใจตอไปข้างหน้าได้ จึงสั่งให้หา
คนทงสองเข้ามาข้างใน พุดวาทงเตเจาทงสองมารับราชการเป็นพนัก
งานอยทอำเภอ เราเห็นวามความสามารถจับใจผู้ร้ายเอาใจได้ใน
หน้าทตวยความสุจริตมั่นคง เราตงใจจะชวยอุปถัมภมานานแล้วแต่ยง
ไม่มีโอกาส บัดนี้เราตองกลับไปรับราชการอยู่ในเมืองหลวง เจ้าจง
เตรียมต้วไปด้วยกันกับเราเกิด เตยเหลงเตยเฮาได้ฟังกมความยนตยง
นัถ ตอบวาชงท่านตงใจจะอุปถัมภข้าพเจ้าครนเป็นบุญคุณอย่างใหญ่
หลวง ข้าพเจ้าทงสองนโรบตามารดาทงบุตรภรรยาไม่มี จะชอตาม
ท่านเข้าไปในเมืองหลวงคอยรับใช้ท่านไปจนตราบเท้าวันตาย เปาบุ้น
จิ้นเห็นคนทงสองยนยอมกตใจ สั่งให้ไปเตรียมต้วแล้วมอบหมายหน้า
ราชการให้ชุนนางรองลงไป พอได้เวลากัพากันออกเดินทางจากอำเภอ
เตยตกกกยู บรรดาราชฎรในตำบลนต่างพากันตามไปส่งและแสดงความ
ฮาดยทวหน้า

เปาบุ้นจิ้นกับเตยเหลงเตยเฮาเดินทางไปถึงเมืองเปียนเหลยง จึง
พากันตรงไปบ้านแห่งตั้น เปาบุ้นจิ้นบอกคนเฝ้าประตูให้ไปแจงยงข้างใน

ไม่ขาดคนเฝ้าประตูออกมานำเข้าไป คนทั้งสองได้พบกันก้มความยินดี
 ยิงนก เป่าขลุ่ยจนคนเขาลงคานไปตามธรรมเนียมแล้วนั่งลงข้างหนึ่ง เหนง
 ตนจึงว่าแก่เป่าขลุ่ยว่า ท่านจากเราไปรับหน้าทนายอำเภอเป็นเวลาสอง
 ปีเศษ ได้หมั้นเอาใจได้สอดส่องทุกขสขของราษฎร โดยเห็นแก่บ้านเมือง
 จริง สันนิษ เจษะดิน บันบัว ไบ๋วขุนนางผู้ใหญ่ทั้งสาม จึงช่วยกราบทูล
 ยกย่องความชอบของท่านให้ทรงทราบ พระเจ้าแผ่นดินทรงยินดีจึงรับ
 สั่งให้หาท่านกลับมาเมืองหลวง ท่านกลับมาครังนคังได้เลื่อนยศเป็น
 ขุนนางชั้นสูงขึ้นไปเป็นแน่ เป่าขลุ่ยจนได้ฟังดังนั้นก้มความยินดี กล่าว
 คำขอบคุณด้วยถ้อยคำต่าง ๆ เหนงตนสั่งให้จัดโต๊ะหาเครื่องสุราอาหาร
 มาเลี้ยงตเป็นอนนต์ สองคนนั่งเสพสุราร่วมด้วยกันเป็นทศบาย พลาวง
 สันทนาด้วยขอราชการบ้านเมืองพักหนึ่ง พอควรแก่เวลาแล้วต่างก็ไป
 นอน

รุ่งขึ้นเช้าเหนงตนกับเป่าขลุ่ยจนแต่งเครื่องยศเสร็จแล้ว ก็นั่งเกยว
 ไปในวัง พอพระเจ้าของเงินจึงฮ้องเตเต็ดจออก เป่าขลุ่ยจนเข้าไปคุก
 เขาลงถวายคานับกราบทูลว่า พระองค์รับสั่งให้ข้าพเจ้ากลับมายัง
 เมืองหลวงนนเป็นพระคุณหาที่สุดมิได้ ขอให้พระองค์เจริญพระชนมมย
 ยาวนบด้วยหมันนบเถิด พระเจ้าของเงินจึงฮ้องเตตรงไสมนัสรับสั่งว่า
 ท่านมีความอุตสาหะในราชการ ท่านบำรุงให้ราษฎรมีความสุขด้วย
 ความสามารถ เห็นชคว่าท่านจงรักภักดีต่อเราจริง ตรัสชมเชยแล้วรับ
 สั่งถามขุนนางผู้ใหญ่ทั้งหลายว่า เป่าขลุ่ยจนมีความชอบครั้งนสมควร
 จะเลื่อนยศให้เป็นขุนนางตำแหน่งใด ไชวจุนใจเสียงฝ่ายขวาจึงกราบ
 ทูลชวนว่า ขวบนทวงเจ้าเมืองไคยงฮูมีความชราไม่สามารถจะรับราชการ
 ได้ต่อไป ไคยงฮูขอเข้ามากราบทูลลาออกจากหน้าทหลายวันแล้ว
 ขอพระองค์ทรงตั้งให้เป่าขลุ่ยจนเป็นเจ้าเมืองไคยงฮู รับราชการสนองพระ

เดชพระคุณต่อไปเถิด ภายหลังเมอมความชอบในหน้าทวารการยิงชน
 จึงคอยเรียกกลับมา รับราชการ ในเมืองหลวง เป็นขุนนางชั้นสูงต่อไป
 พระเจ้าของจีนจึงฮ่องเต้ทรงเห็นชอบด้วย รับสั่งแก่เป่าบั่นจันว่า เราตั้งใจ
 ให้ท่านเป็นเจ้าเมืองไคซิงฮูจึงรับไปรับหน้าทูลแด่อย่าให้ราษฎรมีความ
 เดือดร้อนชนได้ เป่าบั่นจันถวายค่านับรับตราตั้งเป็นเจ้าเมืองแล้ว จึง
 กราบทูลต่อไปว่า ตงแต่ข้าพเจ้าออกจากบ้านมาจนบัดนี้ชานานแล้ว
 ไม่ทราบว่าบิดามารดาจะเป็นประการใดบ้าง ขอพระองค์ทรงโปรดให้
 ข้าพเจ้าลาพักราชการสักสองเดือนจะได้มีโอกาสไปเยี่ยมบิดามารดา เมื่อ
 ถึงกำหนดจะรับไปรับราชการของพระเจ้าคุณตามรับสั่ง พระเจ้า
 ของจีนจึงฮ่องเต้ทรงอนุญาตแล้ว เป่าบั่นจันถวายค่านับถอยออกมา

ขณะนั้นขุนนางตำแหน่งองหมิงเข้าไปถวายค่านับกราบทูลว่า บัด
 นี้เจ้าเมืองกุยเตกฮูซึ่งชนกับเมืองหอหนามีหนังสือบอกเข้ามาว่า ฝนแล้ง
 ราษฎรทำนาไม่ได้ผลพากันอดอยากได้รับความเดือดร้อนเป็นสาหัส ขอ
 พระองค์ทรงโปรดดับความทุกข์เข็ญให้แก่ราษฎรทั้งปวงด้วยเถิด พระ
 เจ้าของจีนจึงฮ่องเต้ได้ทรงฟังจึงรับสั่งว่า ถ้าราษฎรได้รับความเดือด
 ร้อนถึงเพียงนั้น เราจะต้องให้ขุนนางนำข้าวปลาอาหารออกไปแจกจ่าย
 ตามสมควร ขณะนั้นเดยวบั่นเองขุนนางตำแหน่งเบี่ยงโป้วเซียงจากราบ
 ทูลชวนว่า เบกวยก๊กกู่ซึ่งเป็นจอหงวนพระองค์โปรดให้ช่วยราชการอยู่
 กับข้าพเจ้านั้นเป็นผู้มีความสามารถถ้อย ข้าพเจ้าเห็นสมควรให้เป็น
 ขาหลวงออกไปจัดการที่เมืองกุยเตกฮู คงจะได้ราชการเป็นแน่

พระเจ้าของจีนจึงฮ่องเต้ได้ทรงฟังก็สอธยาศัย รับสั่งให้หา
 เบกวยเข้ามาเฝ้า ตรัสถึงการที่เดยวบั่นเองเป็นผู้กราบทูลแนะนำให้เข้า
 ใจตลอดแล้ว จึงมีรับสั่งแก่เบกวยต่อไปว่า เราตั้งใจให้เจ้าเป็นขาหลวง
 คุมเงินสิบหมื่นตำลึงออกไปแจกจ่ายให้แก่ราษฎรที่เมืองกุยเตกฮู เจ้า

ต้องเอาใจต่อราชการ อย่าใช้อำนาจกดขี่ราษฎร ให้ได้รับความเดือดร้อน
 เป็นอันขาด เสด็จราชการกลับมาเราจะแต่งตั้งให้ยศใหญ่ขึ้นไปตาม
 สมควร เบิกถวายค่านับรบส่งแล้ว พระเจ้าของจีนจึงย่องเต็กเสด็จ
 ขึ้น ขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยต่างพากันกลับบ้าน เป้าบนจีนก็กลับมาถึง
 บ้านพร้อมแห่งตน เมื่อคนทั้งสองสนทนากันอยู่นั้น เป้าบนจีนจึงพูดกับ
 แห่งตนว่า ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้หยุดพักราชการกลับไปบ้านได้สอง
 เดือน หนทางไปถึงเมืองหนานกึ่งยังไกลนัก ข้าพเจ้าคิดจะออกเดิน
 วนพรงัน จะได้มีเวลาไปรับราชการทันตามกำหนด วนนจึงบอกให้
 ท่านทราบเสียก่อนแล้วจะลาไปเป็นการด่วน แห่งตนได้ฟังดังนั้นจึงให้
 จัดโต๊ะและสุรามาเลี้ยงส่งตามธรรมเนียม เป้าบนจีนรู้สึกขอบบุญคุณ
 แห่งตนเป็นที่สุด จึงพูดขึ้นว่าท่านมีคุณอยู่กับข้าพเจ้าใหญ่หลวงนัก ไม่
 ทราบว่าเวลาใดจึงจะมีโอกาสทดแทนคุณท่านบ้าง แห่งตนหัวเราะ
 แล้วตอบว่า ท่านกับเรามีใช้เป็นคนอื่น เราหาถือว่าเป็นบุญคุณอะไร
 ตอกันไม่ เพราะเราทำตามหน้าที่ของมนุษย์ที่ต้องช่วยเหลือนั้น ถ้า
 ท่านถือว่ามีบุญคุณท่านก็ได้อตอบแทนบุญคุณให้แก่เราแล้ว ด้วยท่าน
 ได้ทำคุณประโยชน์ให้ประจักษ์แก่คนทั้งปวง มีเสียทั้งเราแล้วก็ใคร่
 วางใจเลย แต่มีเสียเราชอบเคารพนับถือผู้มีความสัตย์ต่อบ้านเมือง เมื่อ
 ได้มาเห็นท่าน เป็นขุนนาง ตั้งคุณ ช่วย ปราบปราม คนทุจริต โดย เล็งเห็น
 ความทุกข์สุขของราษฎรเป็นใหญ่ตั้งนแล้ว เรากลับเห็นว่าท่านมีบุญคุณ
 ต่อเราเสียอีก เพราะท่านทำบุญคุณให้แก่บ้านเมืองก็เท่ากับทำคุณให้
 แก่คนทุกคนเหมือนกัน เป้าบนจีนเห็นแห่งตนยกย่องตนเช่นนั้นจึงตอบว่า
 ท่านยกย่องข้าพเจ้าเกินไปนัก ดังที่ข้าพเจ้าได้ทำไปแล้วนั้นเป็นหน้าที่
 ของข้าพเจ้าทั้งตน และข้าพเจ้าได้คิดรงนไม่ใช้เพราะท่านตอกหรือ หาก
 ไม่ข้าพเจ้าคงตายเสียแล้ว แต่มีเสียท่านชอบตรงจึงคิดประมาณตนตาม

วิสัยของมุขมนตรีปัญญา แท้จริงคงนับว่าเป็นบุญวาสนาของข้าพเจ้า
ยิ่งนักที่มาได้ท่านเป็นทพ

เหงตนจึงพูดว่า เมื่อท่านจะคิดเช่นนกกตามใจเถิด แต่เวลานี้
เราอยากจะพูดอะไรกับท่านสักอย่างหนึ่ง คือเวลานี้ที่เมืองกุยเต็กอยู่ ซึ่ง
ชนกับเมือง หอหนา บังเกิดฝนแล้ง ราษฎรพากันเดือดร้อนอย่าง
สาหัส เจ้าเมืองมหน่งสอบอกเข้ามากราบทุก เตยจบันเฮงรีบกราบทุก
แนะนำให้เบกวยคุมพระราชทรัพย์ออกไปเสียก่อน เรายุ่ยว่าเตยจบัน
เองเป็นชนนางกึ่งฉนเห็นแก่ลาภยศฝ่ายเตยจ ม่นแนะนำเบกวยชนก
ประสงค์จะเอาหน้าพระเจ้าแผ่นดิน ด้วยเบกวยเป็นก๊กกนองนางเบกย
ชย ोनงเบกวยก็เป็นพรรคพวกของม่นทั้งเป็นคนมักได้ยุดวย ตราย
คงร่วมคิดอ โกง เงิน หลวง ทำให้ ราษฎร ได้ รับความ เดือดร้อน หนักชน
ท่านออกไปเป็นเจ้าเมืองไคยงฮูครั้งน ก็ไม่ห่างไกลกับเมืองกุยเต็กฮูนก
หงชนอยู่ในเมืองหอหนาแซดวยกนทงสองเมือง ท่านช่วยเอาใจได้
คอยสืบข่าวคราวฟังดูดวย ถ้าเบกวยทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อน
อย่างไรแล้ว ท่านจงมีหนังสือบอกเล่าความผิดมาให้ทราบ เราจะนำ
ชนกราบทุกพระเจ้าแผ่นดินช่วยตบร้อนราษฎรให้น้อยลง ถ้าเขาประพฤติ
ดีได้ราชการกลับมาเราก็จะช่วยกราบทุกให้พระราชทานยศศักดิ์สูงขึ้นไป
ตามสมควร

เปาบุ๋นจันได้ฟังเรื่องตลอดแล้วจึงตอบว่า ท่านเป็นชนนางตงฉน
แต่ เอาใจได้สอดส่องในราชการทั่วไป ทั้งคอยให้ความสุขแก่ราษฎร
ทั่วทงแผ่นดิน ข้าพเจ้ามีความเคารพนับถือยงนุก ถอยคாதท่านส่งไว
ประการใด ข้าพเจ้าจะขอจงจำใส่ใจไว้ทงสน ครนกันโต๊ะเสีจแล้ว
ก็พอดเป็นเพลาลบค่ำ สองคนนั่งสนทนากันด้วยราชการเมืองอย่างอน
ต่อไปจนสมควรแก่เวลา ก็แยกกันไปนอน รุ่งชนเช้าเปาบุ๋นจันจัดแจง

ลาเหงตนเสวจแลวจากพาเตยเหลงเตยเสาออกจากบานพรอมด้วยพนักงาน
ทงปวง เหงตนตามออกมาส่งจนถึงหน้าประตู เปาบุณจันค่านับลาพา
กนออกจากเมืองหลวงเร่งรัดไปตามทาง

ฝ่ายเบกวยก๊กกน ครนได้รับพระกระแสรับสั่งให้เป็นข้าหลวง
ออกไปยังเมืองกยเตกฮั่วแล้ว ก็รีบไปหานางเบกวยฮุยพสาวทในวัง ค่านับ
นางเบกวยฮุยตามธรรมเนียมชากบเจ้าแฉวบอกวา ชาวเจ้าได้รับรับสั่ง
ให้เป็นข้าหลวงออกไปแจกพระราชทรพยทเมืองกยเตกฮั่ว จึงเข้ามาบอก
แกเนยเนยให้ทราบ นางเบกวยฮุยจึงวา พระเจ้าแผ่นดินมรับสั่งใช้กควร
ไป เสรีราชการกลับมาจะได้เลื่อนยศศักดิ์ขึ้นไปอีก สองคนสนทนากัน
พอสมควรแก่เวลาแล้ว เบกวยก๊กกลับ

รุ่งชนเช้าพระเจ้าของจุนจงฮองเตเสด็จออกประทับ ณ พระที่นั่ง
กมลวณเตย ชนนางฝ่ายบุณฝ่ายบักกเข้าลงถวายนับเฝ้าอยู่พรอมกัน
เป็นลำดับ เบกวยจึงเข้าไปถวายนับกราบทูลลาตามธรรมเนียม พระ
เจ้าของจุนจงฮองเตจึงประทานสุราให้เบกวยสามถ้วยต่อพระหัตถ์ ครน
แล้วเสด็จชน เบกวยออกจากห้องพระโรงมาจัดแจงรวบรวมคนพรอม
แล้ว ก็ออกเดินทางจากเมืองหลวง บรรดาชนนางทเป็นพรรคพวก
ของเบกวยพากันออกมาส่งเป็นอนมาก เตยวบนเองก็ออกมาส่งเบกวย
ด้วยเหมือนกัน เบเฮงคนไซมาจากบ้านกับเบกวยเมอคราวสอบไล่ชน
ครนเบกวยได้เป็นชนนางก็หาได้กลับไปบ้านไม เวลานเบกวยได้เป็น
ข้าหลวงไปเมืองกยเตกฮั่ว เบเฮงกตตามนายออกไปด้วยเหมือนกัน

จะกล่าวถึงชายคนหนงแซเตยว ซอเลียงไซ ตงบ้านเรอนอยู่ใน
เมืองเซงเพงกยชงชนกับเมืองกยจวเตย เตยวเลียงไซเป็นคนมั่งคั่งมี
ทรพยตงเงินทองเหลอลน มกรรยาชอนางเซยสเกิดบตรด้วยกันสองคน
เป็นชายหนงหญิงหนง บุตรชายเป็นพรชอเตยวเอียงเป็นนักเรียน คน

นองเป็นหญิงชอนางเตยวุกยกอายย่างเข้าสบหกปี ลักษณะงามกริยา
มรรยาทเรียบร้อยหาหาคมิได้ทั้งมตตบัญญัติเฉลยฉลาด ในตำบลนม
 จนล้อยคนหนึ่งขอ โลเลงตก ไม่พอใจทำราชการจึงออกมาอยู่บ้านกับ
 ภรรยาเกิดบุตรชายดวยกันคนหนึ่ง โลเลงตก มีทรัพย์เงินทองบริบูรณ์
 จึงให้เฝ้าแก่ไปส่งขอบุตรสาวเตยวเลยงให้ให้แก่บุตรชายของตน เตยว
เลยง ไซ้ทราบวา โลเลงตก เป็นตระกูลขุนนางทงเป็นคนมั่งมี เห็นวาพอ
 คควรกันทงสองฝ่าย จึงตกลงยอมยกนางเตยวยกกับตรสาวให้ เวลา
 นนเผื่อนางเตยวยกกลมเจมมอการหนัก เตยว เลยงไซ้กับภรรยาว่า
 ยุ่งดวยระหาหมอมารักษาบุตรสาว เรื่อง ทจะรับหมนจึงต้องเพิกเฉย
 ไป เมื่อ โลเลงตก ได้ทราบวา นางเตยว ยกบ้วยหนักก็ไม้อาจเร่งรัด ทง
 นเป็นเพราะบุญวาสนาของนางเตยวยกจะได้เป็นภรรยาขุนนางผู้ใหญ่
 จึงเผื่อนให้แคล้วคลาดกับผู้มีวาสนานอยซึ่งมีไซ้เป็นคู่ครองกัน
 คนวนนนนางเตยวยกกับอนหลับอยู่ในห้อง ครนเพลาคก็ประมาณ
 ตามยามกฝนเห็นทหารเทพยดาองคหนึ่ง มอ ลอกระบองทองแดงเป็น
 อาวุธเข้ามายืนอยู่ตรงหน้า ร้องบอกแก่นางว่า เราชอกิมกระชั้นเป็นทหาร
 เทพยดาของววยเลาเขียนชื่อผู้ใดให้แก่มนุษย์ ววย เลาเขียนชื่อเกรง
 ว่าท่านจะเลือกคู่ผิดตกไปเป็นภรรยาคนแซ่ใด จึงให้เราลงมาทำให้ท่าน
 บ้วยมีสติพันเพื่อนไปเสีย เพราะ วาสนาของท่านจะได้รับยศเป็นถึงอด
 บินฮุหยิน พรง นเวลาบายจะมคนแซ่เปาชอบจนสนหาตามาพักที่บ้าน
 ท่าน ผู้ นี้เป็นคู่สร้างของท่านลงมาจากเมืองสวรรคตดวยกัน เวลานยง
 เป็นขุนนางมีตำแหน่งเพียงเจ้าเมืองไคองอู คือ ไปภายหน้าจะได้เป็นถึง
 ตำแหน่งเลงถูเกาะไคฮักสอ เป็นขุนนางตงดินช่วยท่านบำรุงบ้านเมืองให้
 อยู่เย็นเป็นสุข ท่านตนขนจงบอกเรื่องราวนี้ให้บิดามารดาท่านทราบ จะ
ได้ จดการหมนกันเสียทีเตยว พูด แล้วก็กลายเป็นก้อนเมฆเลอนลอยชน

บนอากาศหายไป

นางเตยวุกยกตกใจสะดุ้งตื่นพอดีเป็นเวลาเช้ากรูสึกว่าเป็นความ
 ผัน ทนไต่บนอากาศทบวยไซกเสอมหาย มสึดตเหมอนแต่กอน นาง
 เตยวุกยกจึงลุกขึ้นมาจัดแจงแต่งตัวตามปกติ พวกสาวใช้เห็นนายหาย
 บวดยกมความย่นตรบนำชอความไปแจ้งแก่ เตยวเดยงไซให้ทราบ ทกประ
 การ เตยวเดยงไซกับนางเชยสุวานางเตยวุกยกหายบวดยกตใจ รีบพา
 กันไปตบตรลาวถึงในห้อง นางเตยวุกยกเห็นบตามารดาเข้ามา จึงคุก
 เข่าลงคำนับตามธรรมเนียม เตยวเดยงไซกับภรรยาประคองบตรลาว
 ลุกขึ้นไทนงลงแลดู จึงพูดวตงแต่เจ้าลมเจ็บลงบตามารตามความวอน
 ใจนั้ก เทยวหาหมอมารักษาหาญกกับโรคไม้ บदनอยุด ๆ เจากหาย
 เป็นปกติ เป็นด้วยเหตุผลอย่างไรเจ้าจงบอกเล่าให้บตามารดาทราบ
 ด้วย

นางเตยวุกยกก็ไคพงตงนนั้น ครนจะบอกกให้รูสึกชวยเขนยงนั้ก
 อัดเขอนอยุดครุหนงจิงหกห้ามความอายเล้า ความผันตาม ถอยค้ำ เทพยดา
 แต่ตนจนปลายให้พงทุกประการ ครนตนนอนชนมาอากาศทบวยไซกหาย
 สนทรากบปลัดทง เตยวเดยงไซนางเชยสุไคพงกนกย่นดอยู่ในใจ แต่
 มิไคพูดวากระไวถงเรองนนอก ด้วยเกรงวานางเตยวุกยกจะมความอาย
 แลวจิงพูดวาเจากหายเป็นปกติครนบตามารตามความย่นดยงนั้ก แต่
 เวลานพงจะหายใหม่ ๆ จงพักผอนให้สบายเถิด แลวบอกให้สาวใช้
 ชวดยกนประคองนางเตยวุกยกกลับเข่าในห้อง

เตยวเดยงไซจึงพูดกับนางเชยสุวา เรองนกแปลกอยู่ เจ้าเห็น
 เป็นอย่างไรบ้าง นางเชยสุตอบว่า บตรได้เล่งตกคองไมไซเนอคักนั้กจิง
 คิงเผอญให้ลูกเวาเจ็บหนกกลงทนท แลวการทพุดกนไวกเดยงเฉอยช่าไป
 เอง เตยวเดยงไซจึงว่า ถ้าได้เล่งตกให้เถาแกมาเตือนเจ้าจะว่า

อย่างไรเล่า ด้วยเราก็ดูออกปากให้เขาแล้ว นางเซยส์ตอบว่าชื่อนนงค์
ไม่เป็นไรนัก ด้วยเรามีชื่อว่าตัดไมตรีเขาเสีย แต่หากวาสนาของเด็ก
ไม่เคยอุปถัมภ์กันเองจึงเผอิญให้เป็นไป เดียวเดียวไซ้จึงว่าเรื่องนั้นเป็น
แต่ความฝันเราขงเขอครึ่งไม่เขอครึ่ง นางเซยส์พูดว่าตองเขอว่าเป็น

ความจริงทุกอย่าง เพราะลูกเราอยู่ดี ๆ ก็หายเป็นปกติ ถ้าท่านยังไม่
เขอจงคอยให้ถึงบ้ายวอนนงค์จะเห็นเท็จแลจรงตอง เดียวเดียวไซ้ได้ฟัง
ตงนงค์พลอยเห็นจรงด้วย จึงเรียกคนไซ้เข้ามาตงว่า วอนนงค์ามา
ขอพักอาศัยทบ้านเราแล้ว เจ้าอย่าได้ขัดขวางห้ามปรามเลย แต่ตอง
นำความไปแจ้งให้เราทราบ คนไซ้รับคำตงแล้วก็ถอยออกไป

ฝ่ายเป่าบุญเงินพร้อมด้วยพนักงานทงปวงเมือออกจากเมืองหลวง
แล้วกริบเดินทางไป เป่าบุญเงินนแต่งตัวปลอมเป็นราษฎรสามัญห้าม
ใครลวงรู้ว่าเขือชุนนางไม้ ครนมาถึงตำบลเซงเพงกัย เดยเหลงเดย
เฮาจึงเขาไปแจ้งแก่เป่าบุญเงินว่า ทางออกวอนเดยวก็จะถึงเมืองฮุ่นหนากัย
แล้ว แต่เวดาเขนนเต็มทเราจะเดินไปให้ถึงคงลำบากมาก ควรหาโรง
เตยมหยุดพักเดยก่อนตคกว่า เป่าบุญเงินจึงว่าแถวนี้ไม้ไซ้ทำเลคนคงหา
โรงเตยมพักไม้ได้ จึงเดินตอไปขออาศัยบ้านเขาพักเฮาข้างหน้าเถิด
เดยเหลงเดยเฮากับคนอื่น ๆ ได้ฟังก็พากันเดินตอไป ล้นทางหน้อยหนง
กถึงบ้านเตยวเกจิง เป่าบุญเงินเห็นบ้านหลังหนงใหญ่โตกว้างขวาง จึง
คคิดว่าบ้านนเป็นบ้านใครหนอ ลองเขาไปขออาศัยเขาพักสักคนหนงเห็น
จะดี คคตงนแล้วเป่าบุญเงินจิงส่งเดยเหลงเดยเฮาให้ไปสืบถาม เดย
เหลงเดยเฮาเดินเขาไปทหน้าบ้านเห็นชายคนหนงยนอยทหน้าประตู จึง
ตรงเขาไปค่านับ ชายคนนค่านับตอบแล้วถามว่าท่านทงสองมกจอร
อะไรจงบอกมาให้ข้าพเจ้าทราบเถิด เดยเหลงเดยเฮาตอบว่านายข้าพเจ้า
ไปค้าขายเมืองหลวงกลับมาตงนพอดเวดาเขน หนทางจะไปถึงบ้านอีก

ตั้งสองวันแถมหรืออีกไม่ม โรงเตียมจะอาศัย นายข้าพเจ้าจึงให้มาถาม
ว่าจะขอพักนอนค้างสักคนหน่งจะได้หรือไม่ ชายผู้นั้นตอบว่าท่านต้อง
คอยประเดี๋ยวข้าพเจ้าจะเข้าไปบอกนายให้ทราบเดี๋ยงอน พุดแล้วก็กลับ
เข้าไปในบ้าน แจ้งความให้เตี๋ยงเดี๋ยงให้ทราบทุกประการ

เตี๋ยงเดี๋ยงไซ้ไต่พงกมความยินดีรีบออกมาหน้าประตูบ้าน เห็น
ชายคนหน่งลักษณะผิดกว่าคนธรรมดา จึงคิดแต่ในใจว่าชะรอยชายคนน
เป็นคนท้เทพยดาได้บอกไว้ เป้าบุญจนเห็นคนออกมาหน้าประตูบ้าน พศ
ศลักษณะเป็นคนมทรพยอายุประมาณสี่สิบเศษ จึงเดินเข้าไปคำนับ
เตี๋ยงเดี๋ยงไซ้คำนับตอบแล้วพุดว่าเชิญท่านเข้าไปในบ้านด้วยกันเถิด เป้า
บุญจนเดินตามเขาไปข้างในต่างคนนงลงเวียบรอยแล้ว เตี๋ยงเดี๋ยงไซ้ก็
ส่งคนใช้จ้ตนาซาออกมาให้ พลาจถามเป้าบุญจนว่า ท่านแซ่ใดชื่อใดเป็น
ชาว เมืองไหนโปรด บอกให้ข้าพเจ้าทราบด้วยเป้าบุญจนตอบว่าข้าพเจ้า
แซ่เป้าชื่อบุญจนเป็น ชาวเมืองกุยจิวเสีย เหมือนกันกับท่าน ข้าพเจ้าไปค้า
ขายเมืองหลวง เดินทางกับมาถึงนพอดเป็นเวลาที่เย็นจะหา โรงเตียมพัก
อาศัยก็ไม่ได้ จึงต้องเขามารบกวนท่านขออาศัยพักสักคนหน่ง รุ่งเช้าก็
จะลาท่านเดินทางต่อไป เตี๋ยงเดี๋ยงไซ้จึงว่าท่านกับข้าพเจ้าเป็นชาวเมือง
เดี๋ยงกันดอหรือ ข้าพเจ้าเต็มใจรับรองท่านด้วยความยินดี พุดแล้ว
จึงส่งคนใช้ว่า คนท้มาด้วยกันข้างนอกนั้นเจ้าจงออกไปเชิญเข้ามาใน
บ้าน จัดแจงอาหารให้รับประทานเสร็จแล้วจงจัดห้องให้พักนอนตาม
สบาย คนใช้ก็รีบออกไปจัดการตามสั่ง เตี๋ยงเดี๋ยงไซ้ส่งให้จัดโต๊ะเข้า
มาตั้งแล้วจึงว่าแก่เป้าบุญจนว่า ข้าพเจ้าจัดหาเครื่องสุราอาหารไว้ตาม
มตามเกิดเชิญท่านเสพสุราให้สำราญ อยามความวังเกียจเสีย เป้าบุญจน
ตอบว่า ข้าพเจ้างบอาจเข้ามาพลุกพล่านในบ้านท่านนับว่าไม่เป็นการ
สมควรอยู่แล้ว บदनยงทาให้ท่านมีความเดื่อตรอนอก ออกรู้สึกเกรงใจ

ท่านเป็นทสค

ครนแลงคนทงสองกเชานงโตะเสพสรวอยุดอกัน เปาบันจนจิง
 วาแกเตยวเลียงไซจาทานรบรองเลียงคู ซาพเจาถงเพียงน เปนบุญคุณทา
 ทสคมิได ไมทราบวาเมื่อใดจะไดมีโอกาศตอบแทนคุณทานบ้าง เตยว
 เลียงไซตอบวาซาพเจาไตรจกกับทานครงนมความยนคเบนอันมาก ขอ
 ทานอย่าไดยกยอบบุญคุณเลย ครนสนทนาด้วยเรื่องราวอน ๆ อยุ่พัก
 ทนงแลว เตยวเลียงไซจึงพุดกับเปาบันจนตอไปวา ซาพเจาเห็นหนา
 ทานคาผิดกวาคนสามัญลกษณะเชนนคองเป็นคนทม วาสนา เปนขุนนาง
 จิงจะสม หาไซเป็นพอกาหากินตามธรรมตาไม ซาพเจาไห้หนักสงสัย
 อยุมวาย ทานจงบอกเลาแกซาพเจาตามจริงเถิด เพราะซาพเจายิงมี
 ความไนใจที่จะพุดกับทานลกอยางทนงด้วย

เปาบันจนไดฟังจิงตอบวา ความไนใจของทานนนตาเห็นสมควร
 จะพุดกับซาพเจาไดแลวกจิงพุดออกมาเถิด ซาพเจามทนทางชวยเหลือ
 ทานไดก็จิงตอบแทนคุณทานตามกำลัง เตยวเลียงไซจิงวาซาพเจามี
 บุตรสาวอยุ่คนทนง บัวยเป็นโรคสติพนเพื่อนมอาการคลงเพอนากลว
 ยิงนัก ซาพเจาทาหมอมารักษาเท่าใดก็ไม่หาย ครนเมอจวนนกลับหาย
 เปนปกติไดเองโดยมิไดยับประทานยาอะไรเลย ซาพเจาซักถามไดความ
 วาเขาฝันเห็นทหารเทพยตามายนอยุ่ ทหนาเตยง บอกวา เขาเป็นหญิงทม
 วาสนา เทพยตาเกรงวาจะไดสามเป็นคนสามัญทมไซเนอคู จึงไดมา
 ทำไห้เป็นคนสติพนเพื่อนไปเสีย ด้วยปรารณาจะมิไห้คนอนมาสู่ขอ
 ตอไป ก็บบอกไว้ไห้ทราบด้วยวาบุตรสาวซาพเจาเป็นเนอคูของผุ้ที่จะมา
 ขอพักอาศัยไนบายวณน แตชแจงวาหาไซคนตามัญไมเวลาดานเป็นขุน
 นางตำแหน่งเจาเมือง ภายหลังจะไดเป็นขุนนางผุ้ใหญ่ แลวบุตรสาว
 ซาพเจาจะไดเป็นถึงฮิดบันฮูหยิน ซาพเจาเห็นวาเนอคูของ บุตรสาว

ข้าพเจ้านนคอตาน เพราะท่านมาดงนพอดตรงกับความฝันได้คลาด
 เคลื่อนถอยค้ำของเทพยดาทพดไว้มมมด ถ้าเรื่องนเป็นจริงเหมือนอย่าง
 ว่าแล้ว ขอท่านจงบอกแก่ข้าพเจ้าตามตรงเถิด

เป่าบนจนฟังแล้วใหม่ความประหลาดใจยิ่งนัก คิดแต่ในใจว่า
 ทำไมหนอจึงมีเรื่องแปลกเกิดขึ้นถึงเพียงนี้ หากว่าเราจะบอกออกไปตาม
 ตรงก็คงไม่เสียหายอะไร คิดแล้วจึงว่าเรื่องน่าประหลาดมาก ข้าพเจ้า
 ยอมรับตามตรงว่าข้าพเจ้าเป็นชนนางตำแหน่งเจ้าเมืองจริง เมื่อเดิม
 เป็นนายอำเภอเตยตกกยได้กระทำความชอบต่อบ้านเมือง พระเจ้าแผ่นดิน
 จึงโปรดให้หาเข้ามายังเมืองหลวง ทรงตั้งให้เป็นเจ้าเมืองไคองฮูซัง
 ชนกับเมืองหอหนากย เวลานั้นข้าพเจ้าลาพกราชการกลับมาเยี่ยมบ้าน
 เดิมเป็นเวลาสองเดือน จึงได้เดินทางมาดงตน

เตยวเดียวไซ้ได้ฟังก็มีความยินดียิ่งนัก แล้วพูดว่า ข้าพเจ้ามีตา
 เสียเปล่า ไม่ทราบเลยว่าท่านเจ้าเมืองมาจนถึงนี้ จึงมิได้จัดการรับรอง
 ให้สมเกียรติยศ ขอท่านได้โปรดให้อภัยด้วยเถิด เป่าบนจนตอบว่า
 ข้าพเจ้าเข้ามาพักอาศัยในบ้านท่านเช่นนี้ ก็รู้สึกว่าเป็นทางไม่สมควรอยู่
 แล้วขอท่านอย่าได้คิดนุว้ายไปเลย ทั้งสองคนต่างแสดงความอ่อนน้อม
 ต่อกันเป็นอันดีแล้วก็เสด็จลากันไปอีก เตยวเดียวไซ้จึงถามว่า ท่าน
 เป็นชนนางแต่ยังหนุ่ม ไม่ทราบว่าอายุท่านได้เท่าใด แลที่บ้านมีฮูหยิน
 แล้วหรือยัง เป่าบนจนตอบว่าอายุข้าพเจ้าได้สิบเก้าปี ยังห้ามภรรยาไม่
 เตยวเดียวไซ้มีความยินดียิ่งนักจึงพูดว่า บุตรสาวของข้าพเจ้าที่เทพยดา
 บอกว่าเป็นเนอศกกับท่านนั้นเวลานี้อายุได้สิบหกปี ถ้าท่านไม่มีความ
 รังเกียจแล้ว ข้าพเจ้าจะขอยกให้เป็นภรรยาท่าน

เป่าบนจนตอบว่าเรื่องศักรองเป็นกาใหญ่ ต้องเป็นธนะของ
 บิดามารดาจัดแจง ซึ่งท่านมีความเมตตาทงนเป็นพระคุณยิ่งนัก แต่
 ข้าพเจ้ามิอาจจัดการไปโดยลำพัง ขอท่านอย่ามีความน้อยใจเลย เตยว

เสียงไชจึงว่าการเรองนพาดนบนตาลให้ขึ้นไปต่างหาก จึงเมธียุใหม่
 เทพยดาลงมาช่วยชกน้า ขาพเจ้าเห็นว่าเป็นเนอคักกับท่าน โดยแท้จึงได้
 ยินยอมยกให้ เปาบุ๋นจันเห็นเตยวเสียงไชพูดโดยเต็มใจจริง ๆ ก็นั่ง
 ำพิ่งอยู่ในใจว่า พระรอยบตรสาวเตยวเสียงไชจะเป็นเนอคักของเราแน่
 เทพยดาจึงมาช่วยบอกให้ ถ้ากระนั้นจำเวาตองรีบไว้ก่อน คิดแล้วจึงว่า
 ถ้าท่านมีความเมตตาขาพเจ้าจริง ก็ตองขอทูลเอาให้ขาพเจ้ากลับไปถึง
 บ้าน บอกกล่าวแก่บิดามารดาให้ทราบตามธรรมเนียมเดยัก่อน ภาย
 หลังจึงค่อยมาจตุการแต่งงานกันต่อไป

เตยวเสียงไชเห็นเปาบุ๋นจันรบคากัดใจนึก พุดว่าเมือท่านยอม
 ตกลงก็เป็นบุญของบตรสาวขาพเจ้าที่จะได้เป็นชู้หยัน พุดแล้วกตั้งให้
 ไปเชิญนางเซยสออกมากจากห้องใน นางเซยสได้ทราบเรองจากคนไช
 ก็มีความยินดีรบออกมากางนอก เตยวเสียงไชจึงบอกแก่เปาบุ๋นจันว่า
 นางเซยสนเป็นภรรยาของขาพเจ้า เปาบุ๋นจันลุกขึ้นแสดงความเคารพต่อ
 นางเซยส นางเซยสจึงว่าเชิญท่านนั่งโหงบายเถิด อย่าไชกรยานบนอบ
 ถึงอย่างนั้นเลย ครั้นแล้วคนทงสามกนงสนทนากันต่อไป เตยวเสียงไช
 จึงส่งคนไชให้ไปจตุห้องสำหรับให้บุตรเซยพักเป็นอนต เสร็จแล้วกเชิญ
 เปาบุ๋นจันไปพักนอนตามสบาย

รุ่งชนเขาเปาบุ๋นจันตนนอนแล้วกออกมาชางนอก คำนบเตยว
 เสียงไชกับนางเซยสพลาฟพูดว่า ขาพเจ้าขออภัยโทษสักครงหนึ่งเพราะ
 จะอยู่ช่าไม่ได้ด้วยมีราชการติดตัว วันนขาพเจ้าจะขอลาบิดามารดากลับ
 ไปก่อน แล้วจะรีบมาจตุการโดยเร็ว เตยวเสียงไชจึงว่าท่านมีราชการ
 ติดตัวเราไม่อาจหน่วงเหนยวไว้ดอก แต่เราจะเขียนหนังสือบอกวันเดือน
 ปีเกิดของนางเตยวกุยกี้ฝากไปค่านับบิดามารดาท่าน แล้วจะได้กำหนด
 วันทำงานมงคดตามธรรมเนียม เปาบุ๋นจันก็ยอมตกลง แล้วลาเตยว

เสียงไซ้กับนางเชยดี พวกไซ้ทั้งปวงออกเดินทางต่อไป

ฝ่ายเป่าเบะบวนกับนางหลดอยู่บ้านมีความสุขด้วยกันทั้งครอบครัว วันนั้นไม่มีธุระอะไรก็นั่งสนทนากันอยู่ในบ้าน หนะนั้นคนไซ้เข้ามาค้ำบับแจ่งว่าบุตรท่านไปรับราชการ ได้เลื่อนยศ บัดนี้ลาพักกลับมาบ้านสองเดือน ให้พนักงานมาลวงหน้ามาแจ่งว่าอีกประเดี๋ยวจะมาถึง เป่าเบะบวนได้ฟังก็มีความยินดี บอกแก่นางหลดกับเป่าบุนก้อย เป่าบุนเลยสองคนพี่น้องว่า น้องชายเจ้าไปเป็นขุนนางกลับมาแล้ว เราพากันออกไปรับที่หน้าบ้านเถิด

นางหลดได้ทราบว่าเป่าบุนจหนักกลับมาด้วยความยินดียิ่งนัก เพราะตั้งใจคอยอยู่ทุกเวลา พอเป่าเบะบวนออกมาถึงหน้าประตูบ้าน เป่าบุนจหนักมาถึงตรงเข้าไปค้ำบับต่างคนต่างมีความยินดีเป็นอันมาก แลวกพากันเข้าไปในบ้าน จัดแจ่งจัดอุปเท่ห์นค้ำบับเทพยดาฟ้าดิน และค้ำบับป๋ยาตายายตามประเพณี เป่าบุนจหนักคุกเข่าลงค้ำบับบตามารดา เป่าเบะบวนนางหลดประคองบุตรชายให้ลุกขึ้น แล้วเป่าบุนจหนักแสดงความรักต่อพี่ชายทั้งสอง เวลานั้นพละโกททั้งสองคนก็นั่งสนทนด้วย เป่าบุนจหนักพูดแก่นางหลดพละโกทคนหนึ่งว่า ตัวขอจึงรับความเคารพของข้าพเจ้าด้วย ขอให้ข้าพเจ้าคุกเข่าลงค้ำบับเป็นการตอบแทน คุณด้วยเถิด นางหลดตอบว่า ท่านอย่าไซ้กรยาถึงอย่างนั้นเลย เราไม่มีไซ้คนสนิทไหนมาคอก หากเป็นการสมควรที่ท่านจะยกเอาบุญคุณชนมากล่าวไม่ เพียงว่าท่านได้เป็นขุนนางข้าพเจ้าพลอยมขอเสียงตวยกเป็นที่ยินดีพออยู่แล้ว เป่าบุนจหนักว่า แต่เดิมถ้าไม่ได้ท่านช่วยอุปถัมภ์ไหนเลยวันนข้าพเจ้าจะได้เป็นขุนนางกลับมาแล้ว พระเดชพระคุณของท่านมีอยู่ใหญ่หลวงนัก ควรแล้วที่ข้าพเจ้าจะต้องแสดงความเคารพเพื่อเป็นความดีแก่ข้าพเจ้าต่อไป

เป่าเบะบวณกับภรรยาช่วยพูดแก้นางหลวสวา เจ้าเป็นผู้เลี้ยง
 ดูเขามา บัดนี้เขามเกยวตยคกลบมาถงบ้านเบ้นทเซตชู่แกแ้เข่าสบไป
 เห็นได้อาเจ้าเบ้นสตรทมสตบญญาสามารถคนทง สมคจจะตองให้
 เขาแสดงควมเคารพเบ้นการตอบแทน เจ้าอย่าเกยงอนเลย นาง
 หลวสวเบ้นอันจไนจำเบ้นตองยอมปฏิบตตาม เป่าบุนจไนจคูกเขาลง
 ค่านบอยกบพน นางหลวสวประคองให้ลกชน เวลานั้นต่างคนมควม
 ยินตตวยกนทวทงบ้าน บรรดาญาติพนองรูเรื่องกจตทาเข้าของพากัน
 มาแสดงควมยินตทวไป เป่าเบะบวณจิงโหจตโตะมาเลยงดูกันเบ้นท
 ริงเริงสนกสนานอยหลายวัน

อยูมาวันหนึ่งเป่าบุนจไนไม่มีธุระอะไร จิงบอกแกบิตามารตาดัง
 เรื่องที่เดินทางมาพักอยู่บ้านเตยวเลยงไซ้ ตงแต่ต้นจไนปลายให้ฟัง ทกประ
 การ ครนแล้วจิงหยบเขาทงสอชองเตยวเลยงไซ้มาส่งให้ เป่าเบะบวณ
 รับมาอ่านตลตลอดแล้วกมควมยินต พุดแกบิตรชายว่าเรองนเทพยดา
 ชวยชักนำให้โดยแท้ เมื่อบิตาข้างฝ่ายหญิงเขามักใจถึงเพียงนั้นแล้ว
 เรากจควรตกลง บิตามารตาจะรับจตชนทมากลงไปหมั้นเสยทเดียว เจ้า
 จงมีหนังสือกำหนดวันไปให้เขาทราบตวย เมื่อกำการมจคดเสร็จแล้ว
 เจ้าจะไ้รับไปรับราชการตามหนาท เป่าบุนจไนได้ฟังดงนจิงตรวจดู
 วนต แล้วเขียนหนังสือกำหนดวันให้คน ไซ้ถือไปบ้านเตยวเลยงไซ้ และ
 จตทาเข้าของเตรียมไว้คอยทากว่าจะถึงวันแต่งงาน

ฝ่ายเตยวเลยงไซ้ครนไ้รับหนังสือทราบว้าเป่าบุนจไนกลับไปถึง
 บ้าน เป่าเบะบวณผู้เบ้นบิตาอนุญาตแล้วกมควมยินต จิงบอกแก่นาง
 เขยสและบิตรสาวชองตนให้ทราบ แล้วจตทาเข้าของเครื่องเวอนทจจะ
 แต่งงานบิตรสาวไว้พร้อม ครนถึงเดือนสชนแปดค่ำเบ้นวันฤกษต เป่า
 เบะบวณกจตกระบวนแห่สงชนทมาถงบ้านเตยวเลยงไซ้ พร้อมทง

เกยวมาจับตัวเจ้าสาวตามธรรมเนียม เดียวเดียวไช้รับรองเดี่ยวคูพวก
 เจ้าบ่าวอย่างเต็มที่ แล้วให้สาวไช้ไปบอกนางเตยวกุกยกให้เตรียมตัว
 นางเตยวกุกยกแต่งตัวเรียบร้อยแล้ว สาวไช้ก็ประคองสองข้างพาออกมา
 จากห้อง นางเตยวกุกยกคุกเข่าลงคำนับลาบิดามารดา ให้บังเกิดความ
 โทมัสไม่สามารรถอดกลนนาตาไว้ได้ เดียวเดียวไช้กับนางเซยสจึงพูด
 เล่าโลมบุตรสาวว่า เจ้าอย่าเป็นห่วงถึงบิดามารดาเลย ธรรมเนียมเกิดมา
 เป็นลูกผู้หญิงเมื่อมีอายุสมควรยกตบแต่งให้มามีออกเรือนไปด้วยกัน
 ทุกคน

ครั้นให้โอวาทเสร็จแล้ว เดียวเดียวก็จัดแจงออกมาส่งน้องสาว
 นางเตยวกุกยกจึงว่าแก่พี่ชายว่า ข้าพเจ้าเกิดมาเป็นสตรีไม้มประโยชน์
 บิดามารดาเลยมาจนเติบโตก็ตองพลตพรากจากไปอยู่เสียไกล พอยู่
 ทางนึ่งตั้งใจเล่าเรียนหนังสือออกส่าหปฏิบัติบิดามารดาไท้จงตเถด เดียว
 เดียวตอบว่า ขอนนเจ้าอย่ามความวิตกกังวลเลย การปฏิบัติบิดามารดา
 ไ้เป็นพนักงานของพะเอง ครนรดาลากนเสร็จแล้ว สาวไช้ก็พยงเจ้าสาว
 ไปชนเกยว เดินชบวนแห่ไปยังบ้านแซเป่า ครนถึงเป่าบนจนกจัดแจง
 สวมเครื่องยศออกมาคอรบอຍยงหน้าเกยว สาวไช้ประคองเจ้าสาว
 ออกจากเกยวเข้ามาในบ้าน จัดแจงเส้นไหวเทพยดาพาดนเสร็จแล้ว ก็
 เข้ามาคำนับบิดามารดาภายหลังจึงคำนับพชายพสะ โภตามธรรมเนียม

ขณะนั้นเครื่องตตสดีเป่ากตงแซไปทงบ้านเป็นทรวนเรง บรรดา
 ญาติพนองกเข้ามาให้พรแก่บ่าวสาวตามประเพณี ครนแล้วสาวไช้
 ประคองเจ้าสาวไปเข้าห้องทจัดไว้ พอลถึงเวลาพลบคางจึงส่งตัวเจ้าบ่าว
 เข้ามาในห้อง เจ้าบ่าวเจ้าสาวแสดงความเคารพกัน แล้วกเสพลวาระ
 กันตามธรรมเนียม เป่าบนจนเห็นภรรยารูปร่างตงามก็ปลมใจยงนั้ก
 ส่วนนางเตยวกุกยกเห็นสามหนาดากจริง แต่ลักษณะเป็นผู้มีวาสนาไ้

เป็นขุนนางแต่ยงหนุ่มกมความพอใจ หาได้นักวิ่งเกยๆ อย่างหนึ่ง อย่างใด
ไม่ แต่นนมาเปาบุณจกนกกพักอยู่บ้านจนกว่าจะครบกำหนดสองเดือนจึงจะ
ไปรับราชการตามหน้าที่ต่อไป

ฝ่ายเบกวกยกกรับพระกระแสรบสังคัมพระราชทรัพย์สบหมนตาลง
ออกไปแจกจ่ายให้แก่ราษฎร ครนเตนชบวนมาถึงเมืองห่อหน้าแซ
บรรดาเจ้าเมืองกรมการกพากันออกมาคอยรับส่ง เบกวกหยุดพักพอดม
ควรแก่เวลาแล้ว ก็ส่งให้เตนชบวนเลยมาจนถึงเมืองกุยเตกฮู พวกเจ้า
เมืองกรมการ ต่างพากัน ออกมา คอย ต้อนรับ ข่าหลวง ถึงนอกเมืองเนอง
แน่นไปทั้งสองฟากทาง ด้วยรู้ว่าข่าหลวงกักกุน้องพระสนมพระเจ้า
แผ่นดิน ขุนนางทั้งปวงมีความกลัวเกรงยงนัก พอลชบวนหยุดก็ให้จุด
ประทศสัญญาชนสามนัด ครนแล้วกพากันเข้าไปในเมือง จัดกกกวน
ให้พักเป็นที่สำราญ บรรดาขุนนางต่างคนส่งเทียบเข้ามาแสดงความ
เคารพอยู่เนองๆ เบกวกจัดแจงออกหมายประกาศให้ราษฎรทราบทั่วถึง
กันแล้ว พอลถึงวันกำหนดก็ให้ตั้งตนแจกจ่ายเงิน บรรดาราษฎรทยาก
จนเชิญใจต่างพากันมารับเงินด้วยความยินดี

ที่แรกเบกวกก็เอาใจใส่ตรวจตราด้วยตนเองอยู่สองสามวัน ต่อ
มากก็เพิกเฉยทอดทิ้งไม่เอาเป็นธุระ คิดเห็นแต่ความสนุกเสพสุราวันยัง
ค่ำ ให้คนสนิทไปสืบเสาะหาหญิงรูปงามมาขบร้องเล่นตามสบาย การ
แจกเงินนนมอบให้ขุนนางรองจัดการจ่ายไปตามลำพัง คนเหล่านั้นกพา
กันคิดเบียดบังเอาพระราชทรัพย์ หาได้จ่ายให้ตามกำหนดไม่ ทั้งใช้
อำนาจบังคับกดขี่ราษฎร โดยผลการ ราษฎรต่างได้รับความเดือดร้อน
ทั่วไปทั้งเมือง พวกเจ้าเมืองกรมการได้ทราบก็มีอากว่ากล่าวด้วยเกรง
กลัวอำนาจเบกวกกับพรรคพวกยงนัก เบกวกกับพวกยงได้ใจประพฤติ
แต่การชวร้ายทุจริตทุกวันนี้มา

ฝ่ายเต็กหงวนจำเดิมแต่ไปราชการทัพมชยชนะทูลลากลับบ้าน
 ณ เมืองชวไชแล้ว ครนลงกำหนดสามบกหาได้กลับเข้าไปรับราชการ
 ในเมืองหลวงไม่ ด้วยเห็นว่าตนมีความชราใครจะหาความสุขอยู่กับบ้าน
 จึงทำหนังสือทูลลาออกจากราชการเข้าไปยังเมืองหลวง พระเจ้าของจีน
 จึงส่งเต็กหงวนทราบบกทรงอนุญาตให้ออกตามความประสงค์ เต็กหงวนมี
 ความยินดีอยู่บ้านเป็นสุขแต่ขึ้นมา อนึ่งเต็กกวงบุตรชายกับนางเมงส์
 บุตรสะโกนนเป็นคนกตัญญูชอบตลาห์ปฏิบัติบตามารตามให้รอนใจ ส่วน
 นางเต็กเซยกิมเวลานอายุขงน้อยอยู่ แต่มสติปัญญาเฉลียวฉลาดเป็นท
 รักใคร่ของบิดามารดาและพี่ชายพะสะโกเป็นอันมาก นางเมงส์เกิดบุตร
 ด้วยเต็กกวงอกคนหนึ่งเป็นหญิงอายุได้หาขวบชอนางเต็กกิมหลวง ต่อ
 มานางเมงส์กตงครรภ เต็กกวงได้ทราบว่กรรยามครรภกอดลาห์บนบาน
 ศาลกล่าวขอให้เกิดเป็นบุตรชายจะได้สืบแซ่เต็กต่อไป อยู่มามีชาครรภ
 นางเมงส์กตงจนทศมาสจวนจะถึงกำหนด

จนนเนงกเซียงฮองเต เต็จออกประทับยังปราสาททงเมงเตย
 บรรดาเทพยดาผู้ใหญ่ผู้น้อยเฝ้าอยู่เป็นลำดับ ขณะนั้นเทพยดาชงประจำ
 อยู่ที่บ้านเต็กหงวนกนาขอความชนมกรวาทลว่า บदनนางเมงส์จวนจะ
 ถึงกำหนดคลอดแล้ว พระองค์จึงโปรดให้บเคยกแซ่จตลงไปเกิด เจ็ก
 เซียงฮองเตจึงมเทวบัญชาให้ดาวบเคยกแซ่เข้ามาเฝ้า บเคยกแซ่ได้ทราบ
 กรบมายังปราสาท ทงเมงเตย ถวายค่านบ คอขพง เทวบัญชา อยู่ข้างหนึ่ง
 เจ็กเซียงฮองเตจึงมรบสงว่า ท่านจงจตจากเมืองฟ้าลงไปเอากำเนิดที่
 บ้านแซ่เต็กเมืองชวไชเกิด บเคยกแซ่รบเทวบัญชาแล้ว เจ็กเซียงฮองเต
 ก็พระราชทานสุราก็ให้สามจอก แลจมรบสงให้หลเลากนเป็นผู้นำ
 บเคยกแซ่ลงไปเกิด หลเลากนรบรบสงแล้วถวายค่านบนาวญญาณ
 บเคยกแซ่ออกจากเมืองสวรรค์ตรงมายังบ้านแซ่เต็ก

ทันใดนั้นนางเมงสก็ไหวสวาทเจบครรภเป็นกำลัง นางงกสอุทัย
 ให้สาวใช้ประทับประคองบุตรสะโก้อยู่ ครั้นได้เวลาบ่ายเคยกแขกตลอด
 จากครรภบนศาลให้เป็นแสงสว่างทวทงของนาอศรรยยังนัก พอ
 เคยกแขกฟากแล้ว หลีเสากุนก็กลับไปยังจมาน สาวใช้เห็นทวท
 เป็นชายกรบไปแจ้งแก่นางงกสอุทัยให้ทราบ เตกทงวน เตกทงรูว่า
 นางเมงสตลอดบุตรเป็นชายกมความยันทหาทเปรียบมิได้ ทงได้เห็นแสง
 สว่างเบนทอศรรยยกเชอวาเตกนนคองมวาลนามาก จึงตงขอทวทกนนวา
 เตกเชง ทกคนตางชวยกนประทับประคองทวทกนนเป็นอนัด

ผ่ายเฮงเชยงเล้าใจนงภาวนาออยู่ ณ ทล่านักเขางอมิงชว ครน
 ได้เห็นแสงสว่างชวงโชติชนไปบนอากาศเป็นอศรรยจึงจับยามดู กรูว่า
 บุกเคยกแขกดาวททวทจตจากเมืองพาลงมาเกิด เฮงเชยงเล้าใจจึงมา
 ราพงว่า เตมเตกทงวนไปปราบเมืองฮวนทลิวควกกเราไดให้กระบอง
 กงเหลงกนไวอนทง จาเราจะไปเรียกเอากลับคนมาจิงจะชอบ ทง
 เตกเชงคนนกมนลยควรตองเป็นศิษย์ชองเวาดวย เราไปจะได้เคยให้ชอง
 ใจค้มตอเมอเวลามอนตราย คิดแล่วจิงเรียกเตาเทงเขามาตงให้คชยตุแล
 ทล่านัก เหาะชนบนอากาศตรงมายงเมืองชวไซ ครนถึงกแปลงกายเป็น
 ทลวงจันตงนงเดินตรงมาทหน้าบ้านเตกทงวน บอกคนเฝ้าประตูให้เข้า
 ไปแจ้งแก่เจ้าชองบ้าน คนเฝ้าประตูรับนาคความเข้าไปแจ้งยังชางใน
 เตกทงวนได้ทราบก็ชอกมาตอนรบทลวงจันเป็นอนัด จดแจ้งทให้นง
 ตามสมคองแล่วจิงถามว่า ทานอาจารย์มนามโตมาจากไหนไปรดแจ้ง
 ให้ชาวพเจ้าทราบด้วย

เฮงเชยงเล้าใจตรวจดูตลอดแล่วกขมวาเตกคนนมลักษณะต
 โตไปชางหน้าจะได้เป็นเสาเอกชองบ้านเมือง แต่วนหลังจะเป็นอนตราย
 อยู่ในนา เราไดเอายันตตตตอมาตอด้วยแผนทงทานจิงรับไว้ชูกให้แก่เตก

ด้วย จะได้อีกหนึ่งให้เป็นอันตราย เเต่คงจะรีบหนีไปด้วยความยินดี
 ให้รู้สึกขอบคุณเป็นที่สุด ครั้นแล้วเฮงเขียนเล่าใจก็ลาจะกลับไป
 เเต่หงวนสองคนพอลูกจึงฮอนวอนว่า ท่านอาจารย์มคะแก่ข้าพเจ้าใหญ่
 หลวงนั้ ไปตรวให้พวกข้าพเจ้าแสดงความเคารพต่อท่านโดยพร้อม
 เพรียงกันก่อนเถิด เฮงเขียนเล่าใจตอบว่า ช่วยกันเพียงเล็กน้อยเท่า
 นี้ไม่เป็นบุญคุณอะไรนักดอก ท่านไม่ควรคิดให้วุ่นวายไปเปล่า ๆ พุด
 แล้วยกมือชนประสาน เดินออกจากบ้านเหาะชนบนอากาศไปทันที
 เเต่หงวนมีความยินดีขงนักคุกเข่าลงคำนับแสดงความขอบคุณ แล้ว
 สองคนพอลูกก็กลับเข้ามาในบ้าน ต่างอยู่ด้วยกันเป็นสุขสบายสบายมา
 ฝ่ายเป่าบั้นจันตงแต่แต่งงานอยู่กับนางเดียว
 กุยกแล้ว ต่างก็มีความรักใคร่ต่อกันยิ่งนัก อุตสาห์ช่วยกันปฏิบัติบิดา
 มารดาด้วยความกตัญญูเป็นอันดี ต่อมามหากษัตริย์สองเดือน เป่า
 บั้นจันตงเข้าไปพุดกับบิดามารดาแลพชายพะสะโกว่า ข้าพเจ้าทูลลา กลับ
 มาบ้านสองเดือน บิดนครบกกำหนดแล้วจะต้องไปรับราชการที่เมืองไคซิง
 ยู่ต่อไปตามรับสั่ง เป่าเบะบวงจึงว่าแก่บุตรชายว่า เจ้ามารับราชการติดตัว
 อยู่ ควรแล้วที่จะต้องรีบไปให้ทันตามกำหนด แต่ต้องเลือกวันดีเสีย
 ก่อนจึงค่อยไป เป่าบั้นจันตงรับคำแล้วลามายอกภรรยาให้ทราบ นาง
 เดียวกุยกก็ให้พรขอให้สามไปเป็นสุข

ครั้นถึงวันกำหนดเป่าบั้นจันตงเตรียมตัวออกจากบ้าน นางเดียว
 กุยกมีความอาลัยเป็นที่สุด เดินตามออกมาส่งถึงหน้าบ้าน เป่าเบะบวง
 กับคนในบ้านก็ออกมาส่งด้วยกันทุกคน เป่าบั้นจันตงคำนับลาบิดามารดา
 เป่าเบะบวงกับนางหลสจิงให้โอวาทกับบุตรชายว่า เจ้าไปเป็นเจ้าเมือง
 คราวนี้ต้องหมั่นเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของราษฎรให้รอบคอบ มีเรื่องราว
 อะไรเจ้าต้องพิจารณาให้เป็นไปตามความยุติธรรม อย่าเห็นแก่ลาภ

สการอย่างใด ๆ เป็นอันขาด ด้วยพวกแซเป่านมเมตตาคิดก่อสร้างทาง
 กศลมาหลายชวคนแล้ว เจ้าต้องประพฤตตนให้อยู่ในสตัยธรรม อย่า
 ทำให้เสื่อมเสียถึงวงศ์ตระกูลของเรา เป่าบุนจนรบ ไอจาทแลวกค่านับ
 ลาบีตามารดาพชายพิละโก ออกเดินทางไปพร้อมด้วยเตยเหลงเตยเฮา
 กับพวกพนักงาน เร่งรีบมาตามระยะทางหลายวันก็บรรลุถึงเมืองไคฮงฮู
 พวกขุนนางกรมการอำเภอออกมาคอยต้อนรับอยู่ที่หน้าเมืองพร้อมหน้า
 กัน ให้จุดประทัดสัญญาณสามครั้ง เป่าบุนจนนงเกยวไปพักอยู่ยังกง
 กวน รุ่งชนเขาชวบุนหัวเจ้าเมืองคนเก่ากมอบหมายตราตำแหน่งเจ้า
 เมืองให้แก่เป่าบุนจน แล้วรวบรวมเข้าของพาครอบครัวกลับไปอยู่บ้าน
 เดิม เป่าบุนจนรับตำแหน่งเจ้าเมืองตรวจตราดูพระราชทรัพย์ของหลวง
 แลจัดการเสนาไหวเจ้าหลักเมืองเรียบร้อยต้นทุกอย่าง

เมืองไคฮงฮู นเป็นหัวเมืองใหญ่มีอำเภอขึ้นอยู่สามสิบสี่อำเภอ
 ด้วยกัน เป่าบุนจนหมั่นเอาใจ สอดส่อง ความทุกข์สุข ของ ราษฎร
 อยู่เสมอ ตัดสินความยุติธรรมมิได้เห็นแก่ของกำนัลลาภสการอย่างใด
 บ้านเมืองจึงเรียบร้อยใจผู้ร้ายเบาบางลง ราษฎรได้รับความสุขทั่วกัน
 วันหนึ่งเป่าบุนจนกำลังนั่งพิจารณาความอยู่บนศาล ทันใดนนพนักงาน
 สองคนเขามากกเข้าค่านับอยู่หน้าโต๊ะ คนทั้งสองนนแจงว่า ข้าพเจ้า
 ขอดตั้งเถยวกับปล่า มีหน้าทเป็นเจ้าพนักงานอยู่ในเมืองนทั้งสองคน
 เมื่อนนนข้าพเจ้าเห็นคนร้ายสองคนลอบเข้าไปย่องเบาในบ้านราษฎร จึง
 จับตัวมาทางคแล้วแต่ท่านจะพิจารณาจงโทษเถิด เป่าบุนจนเห็นหน้าตา
 คนร้ายทั้งสองเหยมโหด เมื่อถามขอแซได้สวนพิจารณาเป็นสตัยแลวก
 ตัดสินให้จำคุกคนละสองปี แล้วให้บาเห็นจรางวัลแก่เจ้าพนักงานทั้ง
 สองตามสมควร เป่าบุนจนเห็นว่าคนทั้งสองมีความสามารถทงอายุก็
 ยงน้อยฝีมือเข้มแข็ง จึงรับตัวไว้ในหน้าทอนสำคัญ เป็นสคนด้วยกัน

กับเตยเหลืองเตยเฮา ถ้ามการหนักแน่นอย่างใดก็ต้องให้สคนนจตการ

เสมอ ทงสคนกเขาใจใส่ในหน้าทด้วยความซอสุดย ตงแตนนเปาบุ๋น

จนหมนตรวจตราดแลทกขสขเบนทรมเขนแกราชอาณาจักรตลอดมา

ฝ่ายเบกวยกกตงเตไปเป็นชาหลวงอยทเมืองกยเตกฮู กมได้เอา

ใจใส่ตามหน้าท คิดแต่ความสนุกหาหญิงสาวเขามาขบรองเสพสราดด้วย

ทุกวันมิได้ขาด เงินหลวงทคมาแจกจ่ายให้ราษฎรนนเบกวยกเบียด

บังยักยกเอาไวไซสจนตว ทงยงแบ่งออกเป็นของกำนัลลอบส่งไปให้

เตยวบนเองยงเมืองหลวง ส่วนพรรคพวกกถออำนาจเทยวคตชราษฎร

หลวงประเวณลูกเมียเขา เบกวยรูแฉวกนงเสยไม่ว่ากล่าว ราษฎรต่าง

ได้รบความเคอตรอนยงชนทกวน พวกชนนางกรมการเมืองกยเตกฮู มี

ความรอนใจเป็นทยง แต่กไมมีใครอาจว่ากล่าวดวยกถวเกรงอำนาจเบ

กวยอย ครนจะไปฟ้องร้องยงโรงศาลกเห็นวาคงทำไมเบกวยไมได้จึง

ตองนงอย

ต่อมาเมืองกยเตกฮูฝนพาคอยตกตองตามฤดูกาล ราษฎรทำไร่

ไถนาพอเก็บเกยวได้ผลบ้างจึงมีความสุขชนกว่าบก่อน จนหนงเบกวย

ไมมีระอะไรกพาเบเฮงคนไซร่วมใจกับพรรคพวกออกไปเทยวคตหญิงสาว

ทวด ดวยวนนนเป็นวณชนคานง ราษฎรชาวบ้านพากันออกไปไหว

พระมากตอมาก ขณะเมอเดินมาตามทางนน เบกวยได้เห็นหญิงคน

หนงกาลงนงชกผาอยทข้างบอนาหน้าบ้าน รูปร่างดงามตงนางฟ้า พอ

เบกวยเห็นเขากตองใจหยดยนคอย หญิงนนรูทาจงรบเก็บผากลับเขา

ไปในบ้านบัตประตเสยทหนท เบกวยจองตาดจนแผลอสด เมอเห็นหญิง

งามเขาไปเสยในบ้านกใจหายไมเป็นอนทจะไปไหวพระ เลยส่งให้เดิน

ชบวนกลับ ครนถงกวงกวน เบกวยกเรยกเบเฮงเขามาชกถามว่า เมอเราเดิน

จะไปไหว้พระตามทางเมื่อนั้นได้ เห็นหญิงงามคนหนึ่งกำลังซักผ้าอยู่
 เจ็บหรือไม่ว่าหญิงคนนั้นเป็นลูกเมียใคร เบเฮงได้ฟังจึงตอบว่าหญิง
 นั้นชื่อนางจันต์เป็นเมียของชวฉายคนหนึ่งชื่อนางจันต์ มาอยู่กับสามี
 ประมาณสองปีแล้ว ที่บ้านอยู่ด้วยกันแต่สองคนผัวเมียเท่านั้น เวลานี้
 จันต์ตามรับจ้างเป็นครูสอนหนังสือ เบกวยจึงว่าแก่เบเฮงต่อไปว่า
 หญิงคนรูปร่างงามไม่มีหญิงใดเสมอเหมือน เรามักความพอใจเป็น
 ที่สุด อยากจะได้ไว้เป็นภรรยาช้อย แต่ยังไม่เห็นช่องทางจะทำอย่าง
 ไรจึงจะได้หญิงคนนั้นสมตั้งใจ

เบเฮงนั่งอยู่ครู่หนึ่งจึงตอบว่า ข้าพเจ้ามีอุบายอยู่อย่างหนึ่ง
 ท่านจงมีหนังสือเทียบไปเชิญจันต์มารับหน้าต๊ะเสมียนอยู่ในนี้ เมื่อลวง
 เอาตัวมาได้แล้วจงมอมเหล้าเสียให้เมาสิ้นสติ ช่วยกันจับมัดไปถ่วงเสีย
 ที่บ่อน้ำในสวนดอกไม้ ภายหลังจึงไปหลอกภรรยาอีกชนหนึ่งว่า ตาม
 บัวยบอกให้มาตามไปเยี่ยมไข้ บอกเช่นนั้นไหนเลยนางจะกล้าขัด เมื่อ
 ตกเข้ามาถึงในบ้านเรา ท่านจะทำอย่างไรก็ต้องได้สมความปรารถนา
 เมื่อเสร็จราชการกลับเข้าไปเมืองหลวงก็จะได้อ่านางคนนั้นไปด้วยกัน ใคร
 เลยจะรู้เรื่องราวเราได้มาอย่างไร ข้าพเจ้าเห็นว่าทำอย่างนมดขดกว่า
 ทางอื่นมาก

เบกวยได้ฟังก็มีความยินดีออกปากชมว่าอุบายของเจ้าต๊ะนิก แล้ว
 จัดแจงเขียนหนังสือเทียบส่งให้เบเฮงไปจัดการโดยเร็ว วันนั้นเมื่อญ
 จันต์อยู่บ้านไม่ได้ไปไหน เบเฮงเข้ามาพบตัวส่งหนังสือเทียบให้ดู
 จันต์รับมาอ่านทราบความตลอดแล้วก็มีความยินดี พุดกับเบเฮงว่า
 ข้าพเจ้าขอบใจกุกกุงนิก ท่านจงกลับไปบอกเถิดว่าประเดี๋ยวข้าพเจ้า
 จะตามไปทักท้วงน เบเฮงจึงตอบว่า กุกกุกกำลังคอยพบตัวท่านอยู่เชิญ
 ท่านรีบไปโดยเร็วเถิดพุดแล้วกค่านับลากลับไป จันต์จึงพุดกับนางจ

สภรรยาว่า เบกวยกกกมหนังสือเทียบมาเชิญเราให้ไปเป็นเสมียนอยู่
 ในนั้น แต่ต่อไปเราสองคนผัวเมียจะพ้นทุกข์ยากไม่ต้องเดือดร้อนอีก
 แล้ว นางจนสตอบสามว่า เบกวยเป็นคนพาลใจโหดร้ายเสียมสอน
 คนใช้ให้ประพฤติทุจริตตข่มเหงชาวบ้านอยู่เสมอ ภายหลังคงมีความ
 เดือดร้อนเป็นแน่แท้ ท่านอย่าไปเลย จหลนตอบว่า เขามาเชิญเรา
 ไปรับหน้าที่เสมียนอยู่ในบ้านคงมีเป็นไรดอก เจ้าจงวางใจเสียเถิดอย่า
 เพื่อร้อนใจไปก่อนเลย อนึ่งเบกวยก็เป็นถึงจอหงวน ธรรมดาผู้ที่เคย
 เสด็จเรียนหนังสือมีความรักใคร่พอใจคบคนทมิฬวิชาความรู้เหมือนกัน

นางจนสได้ฟังสามชแฉงตั้งหนักกาชบต่อไปว่า ท่านจะไปก็ต้อง
 ระมัดระวังตัวจงดี อย่าได้สมรู้ร่วมคิดทำการกตขชาวบ้านเป็นอันขาด
 จหลนกรบคาภรรยาแล้วออกจากบ้านตรงมา ถึงกงกวน บอกคนเฝ้าประตู
 ให้เข้าไปแจ้งยังข้างใน เบกวยได้ทราบว่าจนหลนมากจตแฉงออกมา
 ตอนรบ จนหลนแสดงความรักตามธรรมเนียมแล้วก็ตามเบกวยเขา
 ไปข้างใน เบกวยจัดที่นั่งให้ตามสมควร คนใช้ยกน้าชาออกมาตง
 จนหลนจึงพูดกับเบกวยว่า ท่านมีเทียบไปเรียกตวชาพเจามาทำงานทงน
 นับว่าเป็นพระเดชพระคุณอันสูงสุด เบกวยตอบว่าทนชาติหน้าทเสมียน
 อยู่คนหนึ่ง เราไดย่นวาทานมจชาความรู้สูง จึงให้คนไปเชิญท่านมา
 ทำงานอยู่ด้วยกัน พุดแล้วกส่งคนใช้ให้จัดโต๊ะสุราอาหารเขามาเลี้ยงต
 คนใช้ยกโต๊ะเขามาตงแล้ว เบกวยจึงว่าแกจหลนจว ชาพเจาจตหาของ
 รับประทานไวบบางเล็กน้อย เชิญท่านเสพสุราอาหารด้วยกันเถิด

จหลนไม่รู้เท่าไหนกชอบใจเบกวยเป็นอันมาก แล้วคนทงสอง
 กเชานงโต๊ะเสพสุราสนทนากัน เบกวยแกตงทากรยาเป็นมีความรัก
 ใคร่ ชักชวนให้เสพสุราย่อย ๆ จหลนไม่รู้ว่าเป็นอบายหามีความ
 ระวังตงสย้อย่างใดไม่กตมสุราจนหมดจอกทุกที ครนถึงเพลากลาง

คนจหนักเมามายจนเพลอสุด เบกวยเห็นจหนักตองอบายเมาสุราเต็ม
 ทแลว จึงส่งคนใช้ให้ยกโต๊ะออกไปเสีย แล้วให้คนสนิทที่ไว้วางใจได้
 หลายคนมาช่วยกันหามจหนักทงลงไป ในบ่อน้ำที่สวนดอกไมหลังกกกวน
 จหนักจนมตายอยู่ในบ่อนั้น บ่อนานเป็นบ่อเก่ามนานหลายร้อยปีกัน
 บ่อลึกเหมือนแหว ความจรู้ไปถึงพญานาค ครั้นพญานาครู้ว่าเบกวย
 กระทำการบาปหยาบช่าเจตนาแย่งชิงเอานางจหนักจรรยาจหนัก จึงได้
 คิดฆ่าสามเสีย แต่จหนักคนนยงไม่ถึงเวลาตบสูญจจะช่วยชีวิตไว้
 จึงหยิบเอายาวิเศษมาได้ไว้ในปากจหนักเมคหนึ่ง แล้วส่งบีคาจให้นำ
 วิญญานจหนักส่งไปยังเมืองผี

ฝ่ายเบกวยครนทำการสมคิดแล้วก็มีความยินดี เรียกเบเฮงคน
 สนิทเข้ามาสั่งให้จัดเกยวไปรับนางจหนักจรรยาจหนักตามทีคิดไว้ เบเฮง
 ก็จัดบ่าวหามเกยวมาถงหน้าบ้านร้องเรียกให้เปิดประตูแล้วก็ถวงนางจหนัก
 ว่าเมอตอนบ้ายสามท่านไปถึงกกกวน นายข้าพเจ้ามีความเคารพนับถือ
 จึงให้จัดปรุงอาหารรับรองเลี้ยงดูเต็มที แต่สามท่านเสพสุรามากเกินไป
 มีอาการมึนเมาสลบไสลไม่รู้สติจ นายข้าพเจ้ามีความตกใจ จึงให้
 เอาเกยวมารับท่านไปดู ถ้าท่านจะไม่เป็นการ จงเร่งจัดแจงไปด้วยกัน
 โดยเร็วเถิด

นางจหนักได้ฟังก็ตกใจยิ่งนัก มีทันได้ตรกตรองกริบทะเลละลาน
 ออกจากบ้านชนเกยวมากับเบเฮงทันที ครนถงกกลงจากเกยวเดินตาม
 เบเฮงเข้าไปข้างใน เห็นแต่เบกวยนั่งอยู่คนเดียว นางจหนักเดินตรง
 เข้าไปคอกเขาลงค้ำนับถ้ามว่า สามข้าพเจ้าอยู่ที่ไหน ท่านโปรดให้
 ข้าพเจ้าพบปะกับสามด้วยเถิด เบกวยแกล้งตอบว่า เจ้ามาร้าไปสาม
 เจ้าถึงแก่ความตายเสียแล้ว เรามมีความสงสารเจ้าตตองเป็นหมายแต่ยัง
 สววยิ่งนัก นางจหนักได้ฟังก็ใจหาย แต่อดล่าหระงับความ โศกไว้ถาม

ต่อไปว่า สามข้าพเจ้าตายแล้วศพอยู่ที่ไหนแล้ว ขอให้ข้าพเจ้าได้เห็น
หน้าสักหน่อยเถิด เบกวยตอบว่าเจ้ายากจะเห็นทำไมไม่มีประโยชน์
ดอก เราให้คนเอาไปทิ้งเสียที่ไหนเหวเมื่อก่อนหน้าเจ้ามาถึงประตู
เดียว

นางจันตได้ยงตงนนักสำคัญว่าจริง ให้มีความโศกเศร้าเสียใจ
ถึงสามจันตลบแน่นอยู่กับพน สักครู่หนึ่งจึงได้สติพนชน เบกวยจึง
พูดจาปลอบโยนว่า เจ้ายากจะเสียใจเสียใจไปทำไม ไหนๆ สามเจ้าก็ตาย
ไปแล้ว จงยอมเป็นภรรยาของเราเสียเถิด จะกินอยู่หนึ่งหมกกับบริบูรณ์
พร้อมทุกอย่าง ดีเสียกว่าที่เบกวยจะหาหนทางตั้งรอยเท้า เราขอบอกเจ้า
ตามตรงว่าตงแต่เราเห็นเจ้ามีลักษณะงดงามก็ตองใจ ให้มีความรักใคร่
อยากได้เจ้าแทบใจจะขาด บัดนี้เป็นบุญของเราที่สามเจ้ามาตายลงพอดี
เจ้าอย่าเกยงอนไปเลย

นางจันตได้ฟังกนกกร ได้ว่าเป็นอุบายของเบกวย ให้มีความ
สงสารจหนักผู้สามยงนัก นาด้าไหลลงพราก ๆ ร้องไห้พลางร้องด่า
เบกวยด้วยความแค้นเคืองว่า อ้ายใจร้ายอาจฆ่าสามกตตาย มีหน้าซ้ำ
ทำให้ซากศพสูญหายไปเสียด้วย มึงจะเอาแต่ใจของมึงหาได้เกรงกลัว
บาปกรรมไม่ กุยอมตายเสียดีกว่า ซึ่งจะยอมเป็นเมียมึงนอย่านักเลย
เบกวยมริวที่จะเกยวพาราต้อย่างไร จะทบทนางจันตก็มีความเสียตาย
เกรงจะตายเสีย เบเฮงเห็นตงนนักจึงว่าแกเบกวยว่า เวลานางจันต
กำลังคุมแค้นเสียใจเสียใจในเรื่องผู้ตาย ขนหักตามพราตด้วยหัวเขา
ไหนเลยนางจะยอม ควรตองเอาตัวไปกักขังไว้ก่อนสักสามวันให้กินอยู่
หลับนอนให้สบาย พอนางค่อยคลายความเสียใจแล้ว จึงค่อยพูดจา
ปลอบโยนต่อภายหลัง เบกวยได้ฟังตงนนักเห็นด้วย สงคนใช้ให้คุมตัว
นางไปขังไว้ในห้องหนึ่ง นางจันตให้มีความอาลัยถึงสามยงนัก นง

ร้องไห้จนถึงสามไม่เป็นอนกนอนนอนทงกลางวันกลางคืน

ฝ่ายวิญญานจฬนครนมาถงเมืองผกตรงไปทลอดวงเตย มีชา
 ยมบาลผู้เป็นใหญ่กอดกนงยงทวาการ พวกทหารผศรชะกระระบอดกระชะ
 มายนเรียงรายอยู่สองข้าง พนักงานผู้ถือบัญชีนั่งอยู่ข้างหนึ่ง จฬน
 จึงเข้าไปคุกเข่าลงคำนับ ยมบาลจึงถามว่าเจ้าใครบความเดือดร้อน
 อย่างไร จึงบอกเล่าให้เรารู้ตามตรง จฬนแจ้งว่า ข้าพเจ้าแซจชอจฬน
 เป็นชาวเมืองกุยเตกอยู่ ภรรยาชอนางจันต์ อยู่มาเมืองกุยเตกอยู่ฝนแล้ง
 ราษฎรทำนาไม่ได้ผล พระเจ้าแผ่นดินจึงโปรดให้เบกวยกกกผู้นำพระราช
 ทรมย์ออกมาแจกจ่ายแก่ราษฎร เบกวยคนนมมัตยเป็นพาลใจคอโหด
 ร้าย ครนเห็นนางจันต์ภรรยาข้าพเจ้ารูปร่างงดงามก็อยากได้ จึงออก
 อบายล่อลวงข้าพเจ้าไปทกังกวน มอมเหล้าข้าพเจ้าจนมึนเมาไม่รู้รู้สึก
 ตัว แล้วเอาข้าพเจ้าไปถ่วงในเหวดัก พญานาคได้แนะนำให้ข้าพเจ้า
 มาฟ้องต่อท่าน ขอท่านจงโปรดลงโทษคนทจวิตให้แก่ข้าพเจ้าด้วย
 ยมบาลได้ฟังดังนั้นก็มีความโกรธเคืองยงนัก จึงสั่งให้พนักงาน
 บัญชีตรวจดูอายุของจฬน พนักงานบัญชีตรวจดูตลอดแล้วแจ้งว่า
 จฬนยังไม่ถึงกำหนดสิ้นอายุ เบกวยได้ซาจฬนจริง เวลานั้นยังโตกัก
 ชงภรรยาจฬนไว้ด้วย ยมบาลจึงสั่งทหารให้ไปจับตัวเบกวยมาลงโทษ
 ในเมืองนรก พนักงานบัญชีจึงคัดค้านว่าอย่าเพื่อจับเอาเบกวยมาเลย
 อันพวกแซเบนันเป็นคนทจวิตใจคอโหดเหี้ยมทงสน ควรต้องให้เมือง
 มนุษย์เขาลงโทษ จะได้เป็นเยี่ยงอย่างให้คนภายหลังรู้เห็นไว้บ้าง เวลา
 นั้นต้องให้ ทหารเรานำ วิญญาน จฬนไป ฟ้องร้อง ต่อ เปาบุ้นจิ้น ท เมือง
 ไคองฮู้ เปาบุ้นจิ้นคงมีความสามารถจัดการให้จฬนมชวตกลับคืนได้
 พบปะกับนางจันต์ภรรยา ยมบาลเห็นชอบด้วย จึงสั่งทหารให้นำ
 วิญญานจฬนไปฟ้องต่อเปาบุ้นจิ้นในเมืองมนุษย์ จฬนได้ฟังก็มีความ

ยนิต กล่าวคำขอขอบคุณแล้วก็นำใบลาออกมา ทหารพจนาวินญาณ
จึงหลนตรงไปเมืองไคองฮ์

ฝ่ายเป่าบุณจันนอนหลับด้วยความเสระงแล้วก็กลับบ้าน ครั้นถึงเวลา
กลางคนจึงนั่งตมหนังสืออยู่ในห้องแต่ลำพัง พอเวลาสองยามวินญาณ
จึงหลนกลับมาถึง บันดาลให้เป็นลมพุดเข้ามากระทบถูกตัวเป่าบุณจันเยือก
เย็นผดสังเกศ ตะเกียงที่จุดอยู่ในห้องแทบจะดับ แต่เป่าบุณจันห้าม
ความหวาดกลัวไม่ ด้วยทราบว่าลมชนตนเป็นลมบีค่างที่ใครบความ
เดือดร้อนอย่างหนึ่งอย่างใด ทันใดนั้นจึงร้องถามว่า บิศาจที่ไหนเข้ามา
จนถึงนี้ เจ้าถูกกดขี่เดือดร้อนอย่างไรจงบอกเล่าให้เราทราบเถิด เราจะ
ช่วยจัดการให้ได้รับความยุติธรรมตามสมควร วินญาณจึงหลนกลับมาความ
ยนิต ส่าแดงกายให้เห็นปรากฏแล้วก็เข้าลงค้ำบัพตว่า ขอท่านจง
โปรดฟังถ้อยคำของข้าพเจ้าด้วยเถิด พุดเท่านั้นแล้วก็เล่าเรื่องทีเบกวย
คิดทวารายตงแต่ตนจนปลายให้ฟัง โดยถถ้วน

เป่าบุณจันได้ทราบก็มีความสงสารถามต่อไปว่า ท่านถูกเขา
ทำร้ายจนถึงแก่ความตายแล้ว เวลานซากศพของท่านซุกซ่อนอยู่แห่งใด
เล่า จึงหลนตอบว่าอยู่ในก้นเหวที่สวนหลังกงกวนเมืองกยเตกฮ์ เป่า
บุณจันจึงว่าแกจหลนว่า เรืองนเรากคิดสงสารอยู่มาก แต่เรายังไม่รู้ลึก
หนักใจยิ่งนัก ด้วยเราเป็นแต่ขุนนางผู้น้อยมีอำนาจไม่พอ อ้ายเบกวย
คนนเป็นก๊กก๊วเซอพระวงศ์ของพระเจ้าแผ่นดิน หากเราจะชำระว่ากล่าว
ชน เมื่อไม่มตวจใจทกมายนย่นแล้ว ทีไหนเราจะทำไปได้ตลอดแต่โดย
ลำพัง ทงภรรยาของท่านจะเป็นหรือตายอย่างไรก็ไม่รู้ เมื่อไม่มี
หลักฐานมั่นคงเช่นนแล้วกเป็นกรยากแก่เราขิงนัก จึงหลนจึงว่าถึง
ข้าพเจ้าถูกเขาทำร้ายถึงแก่ชวตกจริง แต่ข้าพเจ้ายังไม่สนอายุ เวลาน
พญานาคได้รักษาซากศพข้าพเจ้าอยู่ ถ้าท่านไปถึงทนนช่วยเอาซากศพ

ชนมาจากแถวแล้ว ท่านจงตั้งสติอธิษฐานในทกลางแจ้ง เวลานนั้น
ข้าพเจ้ากคงพนชนมาตอก ซึ่งท่านเกรงว่าจะกำจัดชายกิ่งฉินไม่สำเร็จ
นั้นจงวางใจเสียเถิด

เป่าบุ๋นจันนึกใคร่ครวญอยู่ในใจว่า ถ้าเป็นดังนั้นจริงเราก็คควร
รับพระ ครนแล้วจึงพูดแก่จหลินต่อไปว่า เรืองนเราจะช่วยจัดการให้
ท่านได้รับความยุติธรรมจนตลอด จหลินก็มีความยินดี กระทำค้ำับ
แล้วก็กลายเป็นลมสูญหายไป

เป่าบุ๋นจันเห็นบศาจจหลินหายไปก็บตาจึงนึกตรึกตรองอยู่คนเดียว
ว่า ชายกิ่งฉินบังอาจทำการทุจริตร้ายแรงหากลัวเกรงอาญาแผ่นดินไม่
มันคงถืออำนาจว่าเป็นขุนนางผู้ใหญ่เชอพระวงศ์ จึงกดขี่ข่มเหงราษฎร
ตามอำเภอใจ เราเป็นขุนนางผู้น้อยก็จริงแต่พระเจ้าแผ่นดินชุบเลี้ยงให้
มีเบี้ยหวัดเงินเดือนหากควรนั่งตายเสียไม่ เมื่อหัก โคนมันไม่สำเร็จเรา
ยอมตายเสียดีกว่า ในชั้นนี้เราควรต้องมีไบบอกส่งเข้าไปกราบทูลให้
ทรงทราบเสียก่อน แล้วคงมีขุนนางผู้ใหญ่ออกมาจัดการไต่สวนให้เห็น
เท็จและจริงคอก คิดแต่ในใจตั้งนั้นแล้วก็พอดเป็นเวลากวณสว่าง เป่า
บุ๋นจันเลยไม่นอนรีบจัดแจงเขียนไบบอกส่งเข้าไปกราบทูลยังเมืองหลวง
ครนเขียนเสร็จเรียบรอยก็พอดรุ่งสว่าง เป่าบุ๋นจันเรียกพนักงานเดินจด
หมายเข้ามามอบหนังสือให้พลางกำชับว่า เจ้าจงถือหนังสือไปส่งที่
บ้านแห่งต้นใจเสียงในเมืองหลวง พบตัวแล้วจงมอบให้แห่งต้นไปจัดการ
เถิด พนักงานรับหนังสือค้ำับลาออกมาชนมาเดินทางตรงไปยังเมือง
เปี่ยนเหลียงทันที

ฝ่ายแห่งต้นใจเสียง ตั้งแต่เป่าบุ๋นจันลาไปเป็นเจ้าเมืองไคยงอยู่แล้ว
ก็คอยฟังข่าวคราวอยู่ตลอดเวลา วันหนึ่งกลับออกมาจากในวังไม่มีธระ
อะไรจึงเข้าไปนั่งเล่นอยู่ในห้องหนังสือ ทันใดนั้นคนเฝ้าประตูเข้ามาแจ้ง

ว่า เจ้าเมืองโคซงฮู โห้คนถือหนังสือมาถงท่าน พดแลวกส่งหนังสือให้
 เห่งตนรบมาเบตผนกตกรูวาเบหนังสือของเปาบันจน ความตอนตน
 ถามถงทุกขสขทไดจากกนไป ตอนท่ายพดถงเวองเบกวยประพฤติเบ
 พาลใช้อนาจกตขราษฎรให้ไดรบความเดอตรอนอย่างสาหัส ขอให้นำ
 บอกลวนถวยให้ทรงทราบด้วย เห่งตนอนหนังสือทราบความตลอดแลว
 กคตแต่ในใจว่าเวองนร่ายแรงอยู่ จ้าเวองจะตองนำเวองราวชนกราบทล
 ให้ทรงทราบในวันพรุ่งนี้ ครนแลวกบอกให้คนเดินหนังสือกลับไปเสีย
 ก่อน

รุ่งชนเช้าเห่งตนกจคแรงแตงตวเขาวง พอพระเจ้าชองจันจงฮอง
 เตเสด็จออกประทับ ณ พระที่นั่งกมลฉนวนเตย ชนนางฝ่ายบันฝ่ายบี่ต่างคน
 ถวายนับตามประเพณีแลวกเฝ้าอยู่พร้อมกันเป็นลำดับ เห่งตนจึงตรง
 เข้าไปถวายนับกราบทลให้ทรงทราบว่า บदनเจ้าเมืองโคซงฮูมโบบอก
 ราชการสำคัญส่งเขามากกราบทล ข่าพเจ้าชอนาชนถวายเพื่อให้ทรงทราบ
 พนักงานจรงรบชนไปวางไวบน โตะหน้าพระที่นั่ง

พระเจ้าชองจันจงฮองเตทอดพระเนตรโบบอกมีความว่า ข่าพเจ้า
 เปาบันจนเจ้าเมืองโคซงฮู ขอถวายฎีกากราบทลให้ทรงทราบว่า บदन
 มีผู้ทมิได้เกรงกลัว พระราชาญาประพฤติการทจจริต ลวง กฏหมายบ้าน
 เมือง ทำให้เบนทเสอมเสยพระเดชานภาพของพระองค์ ผู้นคอบกวย
 กกกก ชงพระองค์ทรงโปรดตงให้เป็นข้าหลวงออกไปช่วยทุกขราษฎรท
 เมืองกยเตกฮุนน เบกวยรับพระกระแสรบส่งออกไปแลวหาได้กระทำ
 ตามขอรับส่งให้สมตงพระประสงค์ไม่ กลับประพฤติตนเห็นแก่ความ
 สนุกเสพสุราหาหญิงรูปงามมาบำเรอให้เปล็ดเปล็น ทงทำการกตข
 ราษฎรเทยวแยงชงบุตรภรรยาชาวบ้านมาทำการลวงประเวณี เวลานก
 มนางจันสภรรยาจทลนทเบกวยแยงชงเขา มาเป็น พยานหลักฐาน อยู่คน

หนึ่ง ชนเต็มเบกวยล่อลวงจ้หลินไปมอมสวาทกกกวงจนมันเมา แล้ว
 เขาไปถ่วงเสียที่บ่อน้ำในสวนดอกไม้อหลังกกกวงจนถึงแก่ความตาย ภาย
 หลังจึงไปหลอกเอาตัวนางจันสมา เวลานั้นยังถูกกักขังอยู่ในกกกวง วิญ
 ญาณจ้หลินไปร้องทักขอข้าพเจ้าที่เมืองไคยงฮู่ ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่ได้รับ
 พระราชทานเบยหวัดเงินเตอนของพระองค์ จำเป็นต้องกราบทูลให้ทรง
 ทราบ ขอพระองค์ได้โปรดลงโทษผู้ประพฤติกมิชอบให้เป็นไปตามกฎ
 ทนายบ้านเมือง ภายหลังกนทงปวงจะได้เกรงกลัวมิอาจประพฤติกจวร้าย
 ออย่างนอกต่อไป พระเจ้าของจันจงฮ้องเต้ทอดพระเนตรเรื่องราวของ
 เป่ามุนจันตลอดแล้ว จึงตรัสเล่าข้อความในใบบอกให้ชนนางทงปวง
 ทราบทวงกนพลางมีรับสั่งต่อไปว่า เรื่องราวของเป่ามุนจันนเรายังมีความ
 สงสัยอยู่ จะเท็จจริงอย่างไรยังรู้ไม่ได้ ท่านทงปวงมีความเห็นอย่างไร
 บ้าง

ขณะนั้นเตยวบนเองชนนางผู้ใหญ่เข้าไปถวายคำนับกราบทูลชน
 ก่อนว่า เรื่องราวที่เป่ามุนจันฟ้องร้องกล่าวโทษเบกวยครงนเบนความ
 ผิดร้ายแรงสำคัญอยู่ ข้าพเจ้าเห็นว่าเบกวยคงมิอาจประพฤติกเหลวไหล
 ได้ถึงเช่นนั้น เกรงว่าเป่ามุนจันจะแกล้งใส่ความกราบทูลเข้ามาเกิน
 ได้ ครองนข้าพเจ้าจะขอรับอาสาไปไต่สวนให้เห็นเท็จและจริง หากว่า
 เบกวยมิได้ประพฤติกเหมือนดังข้อหา เป่ามุนจันบังอาจกราบทูลเหลวไหล
 แล้วก็ควรต้องได้รับพระราชอาญาจหนัก ถ้าแลเบกวยประพฤติกการ
 ลวงกกฎหมายจริง ก็ต้องเรียกตัวเข้ามา ลงพระราชอาญา ให้เป็นไปตาม
 โทษานุโทษ

พระเจ้าของจันจงฮ้องเต้ได้ทรงฟังยังมีทันตรัสประการใด ทันใด
 นั้นไปยอองกกราบทูลชนว่า ข้าพเจ้าทราบอยู่ว่าเตยวบนเองกับเบกวย
 สองคนนมมีความรักใคร่นับถือเป็นศิษย์อาจารย์กนอยู่ ถ้าให้เตยวบนเอง

ออกไปไต่สวนความเรื่องนั้ เกรงว่ารูปความจะเปลี่ยนแปลงเป็นอย่าง
 อื่นไปเสีย พระองค์จะไม่ทราบข้อเท็จและจริง พระเจ้าของจีนจึงฮ้อง
 เต้โตทรงฟังไปยฮ้องคัดค้านตงนนักทรงเห็นชอบด้วย จึงตรัสต่อไปว่า
 ถ้าเช่นนั้นเราจะไดใครออกไปไต่สวนเรื่องนอกเล่า โขวจันใจเสียงผ่าย
 ขวางกราบทูลขนาว่า ฮันขขนนางตาแหน่งงฮฮอเบคนขอสดย ทงม
 สดบญญาหลกแหลมเห็นว่าจะได้ราชการอยู่ ขอพระองค์จงโปรดให้
 ฮันขออกไปไต่สวนคดีเรื่องนเกิด พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต้โตทรงเห็นด้วย
 จึงมรับสั่งว่าให้ฮันขออกไปกิดแล้ว แต่ควรจะให้ใครออกไปด้วยอีกสัก
 คนหนึ่ง เมอมการตดขตอย่างไระจะได้ปรึกษาหารือกัน

ไปยฮ้องจึงกราบทูลว่า ข้าพเจ้าขอแนะนำขุนนางผ่ายในให้ฮัก
 คนหนึ่งคอดทนหลมขนทญุใหญ่ ผู้นเป็นคนใจคอบนคงนั้ พระองค์จง
 โปรดให้ออกไปด้วยกนกับฮันขเถิด พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต้โตทรงเห็น
 ด้วย จึงมรับสั่งให้หาฮันขกับตนหลมสองคนเขามาขงหน้าพระทง
 ตรัสเล่าขอความให้ขุนนางทงสองทราบตลอดแล้ว ก็พระราขทานลาย
 พระหัตถมอบให้ พลงามรับสั่งต่อไปว่า ท่านทงสองจงออกไปชำระ
 ความเรื่องนทเมืองกยเตกฮู ขงขนกับเมืองหือหน้าแซ้ ใครผิดใครถูกตอง
 ว่ากันไปตามทางยุติธรรม อย่าได้ล่าเฮียงเห็นแก่หน้าใครเป็นอนชาติ
 ขุนนางทงสองรับพระกระแสรบสั่ง ถวาย คำนบ ออก มาจากทง พระโรง
 แล้ว พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต้โตเสด็จขน ขุนนางผ่ายบ่นผ่ายบูทงปวง
 ต่างพากันกลับบ้าน

ฮันขกับตนหลมพรอมด้วยพวกพนักงาน ก็เชิญลายพระหัตถ ออก
 จากเมืองหลวงเดินทางตรงไปขงเมืองกยเตกฮู ผ่านด่านทางตำบลไค
 บรรดาเจ้าเมืองกรมการกพากันออกมาคอยตอนรับ ตลอดระยะทาง จนถึง
 เมืองหือหน้าแซ้ ฮันขตนหลมหยุดพักครุทงแล้วก็เดินขบวนเลยไปขง

เมืองไคยงฮุกอน เป่าบุนจันกับขุนนางทั้งปวงก็ออกมาคอยต้อนรับข้า
หลวงอยู่นอกเมือง พอขบวนมาถึงจุดประทัดสัญญาณตามนัด เป่า
บุนจันเชิญข้าหลวงเข้าไปพักในกงกวน พอได้เวลาสมควรก็ส่งเสียบขุน
นางกรมการทหารกลับไปสน เว้นแต่เป่าบุนจันคนเดียวให้รออยู่ เป่า
บุนจันจึงเข้าไปคำนับข้าหลวงทั้งสอง สันนิษฐานว่าแก่เป่าบุนจันว่า ท่าน
มีบอกกล่าวโทษเบกควยเข้าไปกราบทูลยังเมืองหลวง พระเจ้าแผ่นดินจึงมี
รับสั่งให้ข้าพเจ้าทั้งสองออกมาชำระ ฟรุ้งนเขาต้องขอเชิญท่านไปยัง
เมืองกยเตกฮุกกัน เมื่อพร้อมใจทักจาเลยแล้วจะได้จัดการชำระเสีย
ให้เสร็จสำนวน เป่าบุนจันยกมือชนคานับแล้วตอบว่า ความจริงเรื่อง
นี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้านักด้วยอยู่คนละหัวเมือง แต่เมื่อเจ้าทุกขมา
ฟ้องร้องจนแล้ว ข้าพเจ้าก็อดนั่งอยู่ไม่ได้ ท่านเป็นข้าหลวงออกมา
ทวงข้าพเจ้ามีความขมขื่นนัก จะได้อากล่าวกันให้เห็นเท็จและจริง ตาม
คนนั่งสนทนากันพอสมควรแก่เวลาแล้ว เป่าบุนจันก็คำนับลากลับไปที่
อยู่

ฟรุ้งนเขาเป่าบุนจันก็พาเตยเหล่ง เตยเฮา ตังเถยว ลีปา ทหาร
สนิทสนมมาหาข้าหลวงยังกงกวน สันนิษฐานเห็นพร้อมเพรียงกัน
แล้ว ก็สั่งให้เดินขบวนออกจากเมืองไคยงฮุกไป ขุนนางกรมการผู้ใหญ่
ผู้น้อยต่างคนตามออกมาส่งสนระยะทางประมาณสิบ
ฝ่ายพนักงานถือคำสั่งดวงหน้าครนมาถึงเมืองกยเตกฮุก ก็เข้าไป
ส่งหนังสือให้แก่เจ้าหน้าตตามธรรมเนียม เจ้าเมืองกรมการได้ทราบ
ว่าข้าหลวงมาก็คงใจ ต่างพากันออกมาคอยต้อนรับหน้าเมืองพร้อมด้วย
เบกควย พอข้าหลวงเดินขบวนมาถึง ขุนนางทั้งปวงต่างก็แสดงความ
เคารพแล้วเชิญไปพักยัง กงกวน สันนิษฐานจึงบอกแก่คนเหล่านั้นว่า
ข้าพเจ้ากับสันนิษฐานเชิญลาพระหัตถ์ของพระเจ้าแผ่นดิน มาทนต์วยราชการ

สำคัญอย่างหนึ่ง ขุนนางเหล่านั้นได้ฟังพากันหวาดหวั่นด้วยไม่ทราบ
ว่าเหตุผลต้นปลายเป็นประการใด ต่างคนรีบไปจัดแจงตั้งทบucharบี

ลายพระหัตถ์ แลวกคอกเข้าถวายคำนับอวยพรพร้อมกัน

ข้าหลวงทั้งสองก็เชิญลายพระหัตถ์ออกมาอ่านความว่า พระเจ้า
ของจันจงฮองเต็มพระกระแสรีบส่งมายังขุนนางทั้งปวงให้ทราบทวักนถา
บัดนี้เป่าบุณจันเจาเมืองไคฮงฮูถววยฎีกากล่าวหาว่าเบกวดยกักกุ ขงเราให้
มาช่วยดับทุกข์ราษฎรในเมืองกุยเต็กฮู บังอาจใจประพฤติดะเมิดกฎหมาย
บ้านเมือง แยกชิงบุตรภรรยาชาวบ้านมากกักขังไว้ในกังกวน ทงท้าวราย
จหลินจับถ่วงลงในบ่อน้ำจนถึงแก่ความตาย เราจึงให้ยื่นขงขุนนางดำ
แหน่งงอชอกกับตนหลิมไท่ก่าสองคนเป็นข้าหลวงออกมาชำระ ถ้าเบกวดย
บังอาจประพฤติดุจริตจริงดังขอหา ก็ต้องรับโทษตามกฎหมายบ้านเมือง
หากความไม่เป็นจริง เป่าบุณจันก็ต้องได้รับอาญาฐานแก่งัดใส่ความเขา
ครั้นอ่านข้อรับส่งจบลง ขุนนางทั้งปวงก็ถววยคำนับพร้อมกัน ข้าหลวง
ทั้งสองจึงเชิญลายพระหัตถ์ชนไวบนทบuchar

เวลานั้นเบกวดยตกใจกลัวจนขวัญหนีหิ้นมือ พลังคิดอยู่ในใจว่า
เรื่องนี้ไม่มีใครรู้เห็นเลย แต่ไหนหนอเนือความจึงแพร่พรายไปถึง
เป่าบุณจัน ถึงกับทำฎีกาเข้าไปกราบทูลให้ทรงทราบ คิดแล้วให้มีความ
หวาดหวั่นยิ่งนัก แต่แก่งัดทำกรยาเหมือนดังไม่เกรงกลัว หัวเราะ
พลาจพูดกับเป่าบุณจันว่า ท่านกับข้าพเจาก็เป็นเพื่อนรักกัน ไม่ควรจะ
กราบทูลใส่ความข้าพเจ้าเลอะเทอะเช่นนเลย ท่านแก่งัดหาความใส่โทษ
ข้าพเจ้าเล่นเปล่า ๆ หาเป็นการสมควรไม่ เรื่องนี้ท่านมัสกขพยานอยู่ที่
ไหน ถึงอย่างไรก็จะต้องไปยืนยันกันให้ถึงหน้าพระที่นั่ง

เป่าบุณจันยมพลาจตอบว่า ท่านนถอคิดว่าเบกกักกุฎยาตีพระ
เจ้าแผ่นดิน จึงบังอาจลบลาจฮานาจากกฎหมายบ้านเมือง กตขราษฎร

ให้ไต่รบความเดือดร้อนอย่างสาหัส เขาย่อมว่ามนุษย์ไม่เห็นผีสังเทวดา
 กตองริ บदनทานชาหลวงทงสองกมาอยทนแลว ไม่จำเป็นตองไปให้
 ฌงหน้าพระทงมชากคงไต่เห็นเท็จและจริงกันตอก เบกวยไต่ฟังก็ไม้อาจ
 ไต่เถียงตอไปตวยเกรงจะมพรอชน ยันช ตันหลิมไต่ฟังคนทงสองไต่เถียง
 กันจึงพูดว่า อกรรมตอกฎหมายบ้านเมืองตองไมเห็นแก่หน้าใครเป็นอัน
 ชาติ ขาพเจาจะไต่จตการพิจารณาเตยวัน ขอเชิญท่านทงสองออกไป
 ยงทชาระความเถด พุดแลวชาหลวงทงสองก็ออกไปนงบนงะหมิง พวก
 ชุนนางกรมการทงปวงก็ออกมายนเวียงรายอยู่พรอมกัน ต่างคนแสดง
 ความเคารพตอชาหลวงแลวก็ยนอยู่สองชาง เปาบุ้นจั้นกับเบกวยเข้าไป
 ยนอยู่หน้าไต่ะทงสองคน ยันชจึงว่าแก่เบกวยว่า คตเรื่องนแมนเป็น
 จริงอย่างเปาบุ้นจั้นกล่าวหาแลว ท่านก็ควรรให้การสารภาพเสียแต่ไต่ยดี
 อย่าให้ตองเสียเวลามากมายไปเลย

เบกวยให้การยื่นคำอ่ยว่า เรองนขาพเจามีไต่กระทำเลยเป็น
 ความสตัย หลกฐานพยานมอยู่ทไหนก็จงนำมาว่ากล่าวกันเถด ตันหลิม
 จึงว่าแก่เปาบุ้นจั้นว่า เบกวยให้การปฏิเสธเช่นนทานจะว่าอย่างไรเล่า
 ทานสามารถจะนำพยานหลกฐานมายันยันไต่หรือ เปาบุ้นจั้นตอบว่า
 วิญญูญาณจหลินผู้ตายไต่มาร้องทุกชตอขาพเจาว่า ชากศพเขาจมอยู่ท
 กันบ่อในสวนตอกไม้หลังกงกวง ทานจงให้นัการไปช่วยกันนำเอา
 ชากศพจหลินขึ้นมาเถด เเท็จจริงอย่างไรก็คงไต่เห็นกันเป็นมันคง

เบกวยไต่ฟังตงนนักตกใจ จึงคตคานชวนว่าคำพุดของบิศาจจะ
 เอาเป็นประมาณไต่หรือ ทานชาหลวงอย่าไต่เชื่อฟังคำเหลวไหลของ
 เปาบุ้นจั้นเลย การไต่สวนเช่นนทำให้เสียเวลาเปล่าๆ ยันชจึงว่า
 เมื่อใจทกเขาอ้างหลกฐานอย่างนี้ จะจริงมิจริงอย่างไรก็ตองลองดูก่อน
 พุดแลวก็ส่งพวกพนักงานให้ไปช่วยกันงมศพจหลินที่บ่อน้ำในสวนตอกไม้

หลังงกกวน พวกพนักงานได้รับคำสั่งพากันออกไป เบกวยเวลานั้น
หน้าลดลงทันที โหมความแค้นเป่าบุนจนกว่าไม่ควรจะหาเรื่องมาเป็นคู้
จวาทกับตนเลย พลาตตรกตรองหาอธิบายที่จะแก้ไขเอาตัวรอด

ฝ่ายพวกพนักงานครนมาถงบอนากชวนกันดาลงไปค้นหาจนถึง
กนบอ สักครุหนังกพบศพอยู่ในนั้น จึงช่วยกันเอาขึ้นมา ครนแลวก
ห้ามไปยังทวารการ คนทงปวงเห็นศพพนยงตอยเหมือนคนธรรมดาทุกพา
กนมีความประหลาดยงนถ ยันข ตนหลมจึงถามเบกวยว่า บदनกใด
ซากศพขึ้นมาแล้ว ท่านจะให้การอย่างไรจึงขแจงมาโดยเร็ว เบกวย
เห็นศพจหลนกตกตะลึงใจไม่อยู่กับตัว พอนกเห็นหนทางที่จะแกตว
จึงบอกว่ ศพนเป็นศพคนใช้ของข้าพเจ้าต่างหาก หาใช้ศพจหลนไม่
เคมทมนลกกเอาเงินทองของข้าพเจ้าไป ภายหลังรู้สึกตัวกลัวข้าพเจ้าจะ
ดงโทษ จึงหนีไปกระโดดน้ำตายในบ่อนน ถาเป็นศพจหลนทข้าพเจ้า
ทำร้ายจริงแล้ว เวลาที่ลวงมานานจนถึงบ้านนี้ ไหนเลยศพจะสติไส
อยุมีเนาเป้อยไปหมดแล้วหรือ ขอนยอมเห็นได้ว่า เป่าบุนจนแกลิ่งไส
โทษข้าพเจ้าเปล่า ๆ ขอท่านข้าหลวงจงใคร่ครวญดูให้ตเถต

เป่าบุนจนจึงตอบว่ ท่านข้าหลวงอย่าได้เชอพงถอยค้าเบกวย
เลย เรื่องนวญญานจหลนได้บอกข้าพเจ้าว่เขาถกถ่วงลงไปจมน้ำตาย
อยู่ในบ่อนจริง แต่เขายังไม่ถึงคราวที่สนอายุร่างกายจึงยังไม่เนาเป้อย
ถาลองแก้ไขดูอาจจะกลับพนขึ้นมาได้ ยันขกับตนหลมพิจารณาตุร่าง
กายจหลน เห็นหน้าตายงตขนประหนงวาคนทมชีวิต กคตแต่ในใจว่
บางทศพนอาจจะเป็นขนมมาได้จริง จึงถามเป่าบุนจนว่ ท่านจะแก้ไข
อย่างไรให้พนขนมมาแล้ว เป่าบุนจนจึงตอบว่ จึงให้พนักงานออกไป
ตงโต๊ะทบูชากลางแจง ข้าพเจ้าจะตงพอบูชาฟ้าและดิน วิญญานจหลน
ก็จะกลับเขาร่างกายตามเคม ยันข ตนหลมให้พนักงานจัดการตามค้า

เป่าบุนจน เสร็จแล้วกวักปากนั้นออกไปยืนอยู่ข้าง โต๊ะพร้อมด้วยขุนนาง
กรมการท่งปวง

เป่าบุนจนสำรวจมกายคุกเข่าลงค้ำบเทพยดาฟ้าและดิน ตั้งสัตย
อธิษฐานว่าถ้าจหนักยังไม่ถึงคราวสิ้นอายุ ถูกเขาทำร้ายตายจริงแล้ว
ขอให้เทพยดาฟ้าและดินช่วยนำวิญญาณของจหนักเข้าสู่ว่างกายด้วยเถิด
ขณะนั้นกรอนไปถึงเทพยดาเบองบนกับเจ้าหลักเมือง เทพยดาท่งสอง
จึงนำวิญญาณจหนักเข้าสู่ว่างกาย สักครู่หนึ่งร่างกายจหนักก็กระตักได้
เป่าบุนจนมีความยินดีขงนัก ส่งพวกพนักงานให้เอาน้ำขิงมากกรอกให้กิน
พอน้ำขิงตกถึงท้องจหนักก็ลุกขนนงนำตาไหลอยู่พราก ๆ เบกวยตกใจ
เหงอออกเบี่ยงขุ่มไปท่งเสือกางเกง เป่าบุนจนจึงว่าแกจหนักว่า ท่าน
ข้าหลวงท่งสองมาเป็นประธานอยู่นี้แล้ว ท่านมีเรื่องเดือดร้อนอย่างไร
ก็จงเข้าไปฟ้องร้องต่อท่านเถิด

จหนักได้ฟังตงนนักเดินเข้าไปคุกเข่าลงค้ำบอยู่หน้าโต๊ะ พลา
งเล่าเรื่องทตนถูกทำร้ายตงแต่ตงจนปลายให้ทราบตงทุกประการ แล้ว
พูดตงไปว่าขอท่านได้โปรดพิจารณาตงโทษคนร้ายให้ข้าพเจ้าตงด้วย ฮันช
ตงหันตงมาตงหลวงท่งสองนาย ทราบความตงตลอดแล้วให้มีความโกรธเคือง
ขงนัก ส่งพนักงานให้เชิญลายพระหัตถ์ออกมามาตงบนโต๊ะ เบกวยได้
เห็นก็ตกใจตงคุกเข่าลงถวายค้ำบพันท ข้าหลวงท่งสองจึงให้ถอด
เครื่องยศของเบกวยออก แล้วบงคบบให้สารภาพตามความตงสัตยจริง
เบกวยจำเป็นตงต้องให้การรับเป็นตงตงตงแต่ตงจนปลายตงทุกประการ

ฮันช ตงหันตง จึงส่งพนักงานให้ไปจับพรรคพวกเบกวยที่ในกงกวง
มาให้ตงตงทุกคน พนักงานรับค้ำบส่งพวกนั้นไปถึงกงกวง เทยวคนจับผู้คน
ท่งไปไม่เสือกหน้า พนักงานคนหนงคนได้ตงนางจนตงกนาคมาให้ท่าน
ข้าหลวงท่งสอง นางจนตงเสือกอบเห็นตามก็ตงตรงเข้าไปหา ตงคนตงตงเมย

กอดคอกันร้องไห้ราพนักงเรื่องราวที่เบ้นมาแล้วแต่หลัง ครั้นได้ทราบว่า เป่าบุญจนเป็นผู้ช่วยเหลือให้ตนได้รับความยุติธรรม ก็พากันเขามาคุกเข่า ลงคำนับกล่าวคำขอบคุณ

สนขัตตนหลมกับบรรดาขุนนางกรมการทงปวงต่างคนชมเชยเป่าบุญ จนความสามารถดังเทพยดา อาจช่วยชีวิตคนตายให้ฟื้นขึ้นมาได้ แล้วข้าหลวงทงสองจึงหยบบเงินมาร้อยตำลงรางวัลให้แก่นางจนดี ตอบ แทนความสตัยขอต่อสาม แล้วพูดแก่คนทงสองต่อไปว่า ท่านจงพากัน กลับไปบ้านเสียเถิด คนร้ายนนเราจะจัดการลงโทษตามความผิด สอง ตามภรรยาคุกเข่าลงคำนับขอบคุณข้าหลวงทงสองกับเป่าบุญจนแล้วกล้า กลับไปบ้าน สนขัตจึงรวบรวมคำให้การของเบกวยจัดแจงจะกลับเมือง หลวง ให้พนักงานคุมตัวเบกวยไปด้วย ส่วนพรรคพวกอีกหลายสิบคน นนมอบให้เจ้าเมืองกยเตกอยู่จัดการลงโทษตามกบิลเมือง แล้วสนขัต จึงว่าแก่เป่าบุญจนว่า ท่านจงกลับไปรับราชการตามหน้าที่ก่อนเถิด ข้าพเจ้ากลับไปถึงเมืองหลวงจะกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินให้ทรงทราบ ถ้า มีรับสั่งประการใดคงจะรู้ ในภายหลัง

เป่าบุญจนรบคานบลาข้าหลวงทงสองออกมา เวียกเตยเหล่ง เตยเฮา ตงเถยว ลิปา ทหารสนิทสนมพากันเดินทางกลับไปเมืองโค ยงฮู ส่วนสนขัตตนหลมข้าหลวงทงสองก็พาพวกพนักงานคุมนักโทษเดิน ทางกลับไปเมืองหลวง พวกขุนนางกรมการตามออกมาส่งส่งทาง ประมาณสบัลแล้วก็พากันกลับเขามือง ราษฎรในเมืองกยเตกอยู่ต่างคน มีความยินดีพากันสรรเสริญชมเชยเป่าบุญจนทวไปทุกคน

ฝ่ายสนขัตตนหลมเดินทางมาหลายวันจึงถึงเมืองหลวง รุ่งชนเข้า พระเจ้าของจนจงฮองเตเสดจออกประทับพระที่นั่งกมลวรรณเตย ขุนนาง ผู้ใหญ่ผู้น้อยเฝ้าอยู่ตามตำแหน่ง ขณะนั้นขุนนางตำแหน่งองหมงกราบ

ทูลว่า ชนชัตนหลมกลับมาถึงแล้ว บัดนี้คอยฟังพระกระแสรับสั่งอยู่ยัง
 ประตูโง้วหมิง พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเตจงมารับสั่งให้พาเข้ามาเฝ้า ข้า
 หลวงทั้งสองเข้ามาคุกเข่าถวายคำนับตอหน้าพระที่นั่งกราบทูลว่า ข้าพเจ้า
 ทั้งสองรับพระกระแสรับสั่งออกไปจัดการได้ส่วนคดีความเป็นสัจแล้ว
 บัดนี้ข้าพเจ้าขอฝากให้การของเบกกุก ชนถวายเป็น พระเจ้าของจีน
 ฮ้องเตจงทอดพระเนตรตลอดแล้วก็ทรงขัดเคืองพระทัยยิ่งนัก รับสั่งแก่
 ชนนางทั้งสองว่า ท่านออกไปชำระสะสางจนได้ความจริงกลับมาทงน
 ับความความชอบตอบ้านเมืองเป็นอันมาก ตรัสแล้วก็โปรดเลื่อนชั้น
 ให้มีตำแหน่งยศสูงขึ้นไปอีกสามชั้น เลื่อนตำแหน่งต้นหลมให้เป็นหัว
 หนาชันทจตุการฝ่ายในโดยเด็ดขาด ชนชัตนหลมคุกเข่าลงถวายคำนับ
 รับตำแหน่งแล้วก็ถอยออกไปเฝ้าอยู่ตามหน้าที่

พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเตจงมารับสั่งให้พาเบกกวัยเข้ามาเฝ้า พนัก
 งานก็คุมตัวเบกกวัยเข้ามาคุกเข่าถวายคำนับ พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต
 จงทอดพระเนตรเห็นก็ทรงกริ้วโกรธยิ่งนัก ยกพระหัตถ์ชนตบโต๊ะรับสั่งด้วย
 พระสุรเสียงอันดังว่า อ้ายคนทรยศก็ใช้ให้ออกไปช่วยดับทุกข์ร้อนของ
 ราษฎร กลับไปก่อความเดือดร้อนหนักขึ้นอีก ใช้อำนาจข่มขืนแย่งชิง
 บุตรภรรยาเขาแล้วมีหน้าซำฮารายจหลนถึงแก่ชีวิต ครึ่งนหากได้เปา
 บุนจันทาเรื่องราวบอกเข้ามา หากไม่แล้วจหลนมีตอตายเพราะความกต
 ขิชของมิ่งหรือ เบกกวัยตกใจแทบชีวิตจะออกจากวัง คุกเข่าลงถวาย
 คำนับร้องไห้ดวงวอนขอพระราชทานอภัยโทษ พระเจ้าของจีนจึงฮ้องเต
 จงตรัสถามชนนางทั้งสองว่า เบกกวัยทำความผิดครึ่งนควรตอชังได้รับโทษ
 สถานใด เหนงต้นใจเสียงกราบทูลว่า เบกกวัยบังอาจแย่งชิงบุตรภรรยา
 เขาทางทารายจหลนถึงตาย ควรตอชังได้รับโทษถึงแก่ประหารชีวิต
 ในขณะพระเจ้าของจีนจึงฮ้องเตจงพิโรธเบกกวัยอยู่นั้น มีชนนท

คนหนึ่งรับนำข้อความไปแจ้งแก่นางเบกยฮยให้ทราบ นางเบกยฮย
 ตกใจจนขวัญหายกริบออกมาเผ่ายังหน้าพระที่นั่งกมลฉัตร คกเข้า
 ลงถวายคำนับกราบทูลวงวอนว่า เบกยฮยของข้าพเจ้ายิ่งหนุ่มอยู่จึงทำ
 การพลาดพลั้งโดยเบาความ แต่ความผิดนเป็นแต่เพียงครั้งแรก ขอพระ
 องค์ทรงโปรดอย่าให้ถึงตายเลย ทูลปลางนาตาหลังไหลลงอาบหน้า
 พระเจ้าของเงินจงฮองเตทอดพระเนตรเห็นดังนนักพระทัยอ่อน จึงรับสั่ง
 แก่นางเบกยฮยว่า น้องเจ้าทำผิดกฎหมายบ้านเมืองโทษควรต้องถึง
 ประหารชีวิต แต่เจ้าได้ออกมาขอร้องไว้เราก็จะผ่อนผันให้ นางเบกยฮย
 มีความยินดี ถวายคำนับกล่าวคำขอบคุณแล้วกลับเข้าข้างใน พระเจ้า
 ของเงินจงฮองเตทรงโปรดยกโทษประหารชีวิตเบกยฮยเสีย เป็นแต่มีรับสั่ง
 ให้เนรเทศออกไปให้พ้นพระราชอาณาเขตจนตลอดชีวิต เบกยฮยถวาย
 คำนับขอบพระคุณแล้วเจ้าพนักงานก็คุมตัวออกไป

พระเจ้าของเงินจงฮองเตจึงรับสั่งแก่เตยวบันเองต่อไปว่า ตัว
 เป็นขุนนางผู้ใหญ่ไม่ขอตรงตอบ้านเมือง สมรู้เป็นใจกับคนร้ายยกยกออก
 เบียดบังเอาพระราชทรัพย์ไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ไม่ควรทำราชการ
 ต่อไป ตรัสแล้วก็สั่งให้ถอดเตยวบันเองลงเป็นไพร่ เตยวบันเองถูกถอด
 มีความอับอายแก่ขุนนางทั้งปวงยิ่งนัก ถวายคำนับถอยออกจากห้อง
 พระโรงรับกลับบ้าน จึงแจ้งเตรียมข่าวของพาบตรภรรยาออกจากเมือง
 หลวงกลับไปอยู่บ้านเดิม ครั้นแล้วพระเจ้าของเงินจงฮองเตจึงมีรับสั่ง
 ให้ทำทองตราออกไปเรียกตัวเป่าบันจนกลับเข้ามาเมืองหลวง

ฝ่ายเป่าบันจนได้ทราบแล้วก็เตรียมตัวพาเตยเฮง เตยเฮา ตั้ง
 เตยว ลีปา ทหารสนททงสคนมายังเมืองเบียนเหลียงพร้อมด้วยชาหลวง
 บรรดาราษฎรชาวเมืองพลูเรื่องกมลความสลดใจทั่วหน้า ให้รู้สึกเสีย
 ตายเป่าบันจนยงนัก จึงพากันมาคอยส่งแน่นเนืองไปทางสองฟากทาง

เมื่อเป่าบุนจนไปถึงเมืองเขยงนพอดเป็นเวลาเย็น จึงเลยไป
 คานบเหงตันทบาน เหงตนมความยนดขงนถ รมออกมามาตอรบพากัน
 เข้าไปนั่งข้างใน เหงตนจขมเขยวาทานมความชอศตยตอบานเมือง
 โดยแท้ ครวงนกาจตเบกวยเสียไต ทงเตยวบนเฮงกถกถอดลงเป็นไฟ
 กลับไปอยู่บ้านเดิม พระเจ้าแผ่นดินคนทรงตงอยู่ในสตัยธรรมมิได้เข้า
 กับคนผิด ขงมรบสงให้หาทานกลับเข้ามาเมืองหลวงครวงนทานจะไว้รับ
 ยศสูงขนไปอีกเป็นแน่ ครนสนทพากนอยู่พกทงแฉว เหงตนกสงคน
 ใช้ให้จตโต๊ะเครื่องสุราอาหารมาเลี้ยงดูเป่าบุนจนเป็นอันดี เตยเหลง
 เตยเฮา ตงเถยว ลปากพกอยู่ในบ้านเหงตนด้วยกัน
 รุงขนเขาเหงตนกบเป่าบุนจนกพากนเขาไปเฝ้า พระเจ้าชอง
 จินจงชองเตทอตพระเนตรเห็นเป่าบุนจนกคพระทัย โปรดให้ลกขนนง
 ตามปกติ ตรัสยกย่องความชอบของเป่าบุนจนแฉวกรมรบสงเลือนให้เป็น
 ขุนนางตำแหน่งอนชัต เป่าบุนจนคกเขาลงถวายคานบรับตำแหน่งตาม
 ธรรมเนียม ทนไตนนขุนนางตำแหน่งองหมงกน้าไบบอกเมืองตนจวขน
 ถวาย พระเจ้าชองจินจงชองเตทงรบมาทอตพระเนตรตลอดแฉวคเคว
 พระทัย รบสงแกขุนนางทงปวงว่า เมืองตนจวเกิดนาทวมราษฎรไว้รับ
 ความเดือดร้อนล้มตายเป็นอันมาก ทานทงปวงจะเห็นหนทางดับทุกข
 ของพลเมืองอย่างไรบ้าง เหงตนจกราบทูลว่า ครวงนขอพระองค์ทรง
 โปรดให้ขุนนางออกไปช่วยทกขราษฎรเหมือนเช่นเคย แต่ผู้ที่จะไปน
 ขาพเจ้าเห็นว่าตองให้เป่าบุนจนผู้มีความ ชอศตยออกไปจึงจะได้ราชการ
 สมพระประสงค์ ขณะนบวรดาขุนนางผู้ใหญ่ซึ่งอยู่ในที่เฝ้า คือ ไปยออง
 หนง ยอนาอองเตอบหนง ยงเพงอองกอดมหนง เจงขนอองอเดียน
 เฮียนหนง ตงเพงอองเขาโทหนง ไชวจันใจเสียงฝ้ายชวาหนง ขอน
 ดไปวหนง ฮนขหนง เจยะสนหนง จงกราบทูลขนพร้อมกนว่า ขอ

พระองค์โปรดให้เป่าบันจันเป็นข้าหลวงออกไปเกิด

พระเจ้าของจันจงฮ่องเต้ทรงเห็นชอบด้วย จึงพระราชทานลาย
พระหัตถ์กับเชิงสวอปอเกยมกระบอบาญาสทอให้แก่เป่าบันจัน รับสั่งว่า
ท่านจงกำหนดวันรุ่งออกไปช่วยทุกขราษฎรเมืองตนจิวโดยเร็วเถิด ถ้า
เห็นผู้ใดบังอาจประพฤติกการทุจริตแล้วท่านมีอำนาจที่จะตดศรัษะได้ทันที
เป่าบันจันรับลายพระหัตถ์ กับ กระบอบาญาสทอแล้วก็ ถวายคำนับกล่าวคำ
ขอบพระคุณ พอได้เวลาพระเจ้าของจันจงฮ่องเต้เสด็จขึ้น เป่าบันจัน
ได้เลื่อนยศเป็นขุนนางผู้ใหญ่แล้วก็ไปคำนับแสดงความขอบคุณแห่งตนแด่
ขุนนางผู้ใหญ่ทั้งหลาย รับรอง ว่าตนสมควร เป็นขุนนาง ขุนสูงทวทุกคน
เสด็จอระแลเวลาแห่งตนพาเตยเหลง เตยเฮา ตงเถยว ลปา พร้อมกับพวก
พนักงานเดินทางตรงไปทางทิศเหนือ

ฝ่ายนางเบกยฮยตงแต่เบกยวน้องชายลูกเนรเทศออกไปนอก พระ
ราชอาณาเขตตลอดชีวิตแล้วก็มีความแค้นเคืองเป่าบันจันยิ่งนัก ในใจ
คิดอาฆาตคอยหาโอกาสแก้แค้นอยู่เสมอ ครั้นได้ทราบว่าพระเจ้าแผ่นดิน
มีรับสั่งให้เป่าบันจันออกไปเมืองตนจิว นางเบกยฮยก็ขอรถมีนางกำนัล
ขันทแห่แหนเป็นขบวนไปคอยที่อยู่ พอเป่าบันจันมาถึงก็ส่งให้ขบวน
ของตนออกไปขวางหน้าไว้ เป่าบันจันไม่รู้ ในอธิบายของนางเบกยฮย
สำคัญว่านางเบกยฮย ออกมาโดยสุจริต ก็ตกใจ ส่งให้ เดินขบวนหลัก ไป
ออกทางทิศตะวันตก นางเบกยฮยเห็นดังนั้นก็ส่งให้ขบวนไปคอย
ตักหน้าทางทิศตะวันตกออก

เป่าบันจันจึงสั่งให้หยุดขบวนของตนแล้ว ลงจากเกี้ยวมอถอแผ่น
งาสำหรับเขาเผ่าเดินตรงเขาไปทหนารถ คำนับตามธรรมเนียมแล้วพูด
ว่า ข้าพเจ้ายอมรับสั่งให้ไปช่วยทุกขราษฎรเมืองตนจิว เนยเนยนำขบวน
มาขวางหน้าข้าพเจ้าไว้ด้วยเหตุใด นางเบกยฮยร้องตวาดว่า ตัวเป็น

ขุนนางในพระเจ้าของเงินจงฮ่องเต้ เมื่อเห็นชบวนของเราสมควรต้อง
 หลกเลี้ยงไปเสียให้พจนจจะถก การทตวบังอาจมาขวางหน้าเราไว้เป็น
 การตหมั้นเชนน โดยถือดว่าเบนขุนนางมีความชอบหรือ ชวดตอย่างไรเรา
 ก็เบนกยฮยของพระเจ้าแผ่นดิน ถึงไม่เห็นกับเรากตองเห็นแก่พระเจ้า
 แผ่นดินซึ่งมบุญคุณชุบเลี้ยงตวมาบ้าง ซึ่งตวทาเชนนมไตคตว่าเบนชา
 กับเจาตามธรรมเนียมมาบ้างเคย เป่าบุนจันตอบว่า ข้าพเจาหลบเลี้ยง
 เนยเนยมาทนนงแล้ว เนยเนยหาสมควรจะมาหาเหตุกับข้าพเจาไม่
 ข้าพเจารบรบสงของพระเจ้าแผ่นดินไปโดยราชการรอน ซึ่งเนยเนยมา
 ขัดขวางไว้นนเห็นสมควรแล้วหรือ

นาง เบกยฮยได้ฟัง ดงนน ก็แกล่ง นง หน้าบง เจย เสีย ทาไตตอบ
 ประการใดไม่ เป่าบุนจันจส่งให้เดินชบวนกลับไปออกทางทิศตะวันออก
 นางเบกยฮยก็ส่งให้เดินชบวนไปคอยคักหน้าอย่างเต็มอก ทงสงพวกนาง
 กำนลขนท์ไหยนเรียงรายเต็มไปตลอดทาง เป่าบุนจันมองเห็นก โกรธ
 ยิ่งนัก พตว่าเมื่อเขาอยากจะพาดหาเหตุกับเราจริง ๆ แล้ว ก็ตองลองต
 กันตูลักพกหนง จะเป็นอย่างไรก็ตามเถิด ผิตชอบก็ยอมถวายศิระ
 พุตแล้วกรองสงคนของตนให้ขับไล่ พวกนางกำนลขนท์ออกไปให้พ้นทาง
 พวก พนักงานได้รับคำสั่งก็ พากันรูกไว้ พวกนางกำนลขนท์ แดกร่นไปถึง
 หน้ารถของนางเบกยฮย แล้วช่วยกันลากรกไปแอบไว้ข้างทาง

นางเบกยฮยมีความแค้นใจยิ่งนัก ร้องตว่าตว่าอายพวกนบังอาจ
 ล้วงเกินกยฮยของพระเจ้าแผ่นดิน กตองไปกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินให้
 ประหารชีวิตพวกมึงเสียให้หมดทงเจตชว โคตรจิงจะสาแก่ใจ พตพลา
 ญกเสอยศหยับหมวก กิมทงควนทสวอยู่บนศิระลงมา ชยเสียให้ยบเย็น
 แล้วพานางกำนลขนท์กลับเข้าพระราชวง ชนเฝ้าพระเจ้าของเงินจง
 ฮ่องเต้ ร้องให้พลาญคุกเขาลงถวายค่านับเกลือกศิระอยู่กับพระบาท

กราบทูลว่า วันนขาพเจ้ากับนางก้านล้นที่จะไปไหว้พระทวด เพื่อย
 ไปพบกับเป่าบุนจนทกกลางทาง เป่าบุนจนมิได้เกรงกลัวพระราชอาญา
 บังอาจขวางหน้าชบวนของข้าพเจ้า ครนขาพเจ้าจากลาวตกเตอน
 เป่าบุนจนกลับ ทะนงตว่าได้รับสั่งให้ไปช่วยทุกขราษฎรทเมืองตนจว
 แลจบกรกเข้ามา ทาราย ข้าพเจ้า จนเสียดศ กับหมวกกมห่งควน ชาตจก
 ยับเยินไปสิ้น นหากว่าข้าพเจ้ารบหนมาเสยท่น มิฉะนั้นไหนเลยจะได้
 รอดชีวิตกลับมาเฝ้าพระองค์ ชงเป่าบุนจนบังอาจทูปตข้าพเจ้าผู้เป็น
 กุยฮุยของพระองค์ตงน เป็นการหมิ่นประมาทพระเดชาภาพทามความ
 เคารพเกรงกลัวพระบารมีไม่ ขอพระองค์ได้โปรดลงโทษอ้ายคนทรยศ
 ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย ครนภาพพระองค์ไม่ทรงโปรดข้าพเจ้าก็จะไม่ครอง
 ชีวิตอยู่ทนความระกำใจเป็นอันขาด กราบทูลพลาวงนาตาทักหลังไหล
 หยตกลงตองพระบาทมีชาติสาย

พระเจ้าของเงินจงฮองเตทอตพระเนตรเห็นเสอหมวกท่นางเบกย
 ฮยฮวมอยนนฉกชาติฮยฮยบกบงเกิดควมสงสาร ทรงกริ้วโกรธเป่าบุน
 จนยงนถ จึงรบเสด็จออกประทับ ณ พระทงกมลวนเตย เจ้าพนก
 งานกตระซงตงชน ชุนนางผ่ายบุนผ่ายบูได้ยนเสยงระซงต่างกตกใจไม่รู้
 เรือราวเป็นประการใด จึงรบเขามายงหน้าพระทงถววยค่านับตาม
 ประเพณี พระเจ้าของเงินจงฮองเตกาลงทรงพิโรธ จึงตรัสแก่ชุนนาง
 ทงปวงว่า เป่าบุนจนบังอาจทูปตนางเบกยฮยคจวตองรับโทษถึงประหาร
 ชีวิต ชุนนางทงผ่ายบุนผ่ายบูได้ยนรบสงตงนถพากันตกตละดิง ด้วยไม่
 ทราบว่าเหตุผลต่นปลายเป็นประการใด

ขณะนนเป่าบุนจนกรบเข้ามาเฝ้าคกเขาลงถววยค่านับอยู่ต่อหน้า
 พระทง พระเจ้าของเงินจงฮองเตจึงรบสงถามตววยพระสรเสยงฮนคัง
 ว่า เหตุไรเจ้าจึงบังอาจทูปตนางเบกยฮุย เจ้าทากการหมิ่นประมาทเรา

ถึงเพียงนครวัดของรับโทษสถานใดจงเร่งขแรงมา โดยเร็ว

เป่าบันจนกราบทูลว่า ถ้าข้าพเจ้าทำการลวงเกินต่อเบเนยเนย
 จรงกควรมโทษถึงประหารชีวิต แต่ข้าพเจ้าขอกราบทูลเรื่องราวให้ทรง
 ทราบเสียก่อน ว่าเดิมข้าพเจ้าได้บรรบสงของพระองค์ให้ไปเมืองตนจิว
 พอได้ฤกษ์ตวันนุกเดินขบวนออกจากเมืองหลวง เบเนยเนยผูกใจเจ็บ
 ข้าพเจ้าตวยเรื่องฟ้องกล่าวโทษเบกวย จึงใช้อบายแกลงเดินขบวน
 ออกมาสกตหน้าไว้ ข้าพเจ้าพยายามหลกเลียงครงหนงแล้ว เบเนย
 เนยกตามสกตหน้าไว้อีก ข้าพเจ้าลงจากเกยวเข้าไปขแรงให้เบ็ดทาง
 เพื่อจะได้รีบไปตามพระกระแสรบสง เบเนยเนยกนงเสีย ครนข้าพเจ้า
 กลับไปเดินทางอนเบเนยเนยกยกกระบวนไปตักกนหนทางไว้อีก มีหน้า
 ขาสงโหนางกานลชนทแกลงออกมายนเรียงรายเต็มไปหมด ข้าพเจ้า
 เห็นเบเนยเนยเจตนาแกลงจรงแล้ว จึงตองให้พวกพนักงานขับไล่นาง
 กานลชนทไปเสียให้พ้น แล้วลากรถของเบเนยเนยให้เข้าไปแอบอยู่ข้าง
 ทางความสัตยจรงเป็นดงน ซึ่งข้าพเจ้าจะได้บังอาจทุบตเบเนยเนยนน
 หามิได้

พระเจ้าของจนาจงยองเตได้ทรงฟังกคานงอยู่ในพระทัยว่า เป่าบัน
 จนเป็นคนซอสัตยโหนเลยจะกล่าทาตงเพียงนน เรองนนางเบกยชุกคง
 ตงใจจะแกแคนแทนนองชายจรง ทรงดำวตงนนแล้วกพระราชทานโทษ
 ให้แก่เป่าบันจน รบสงให้รีบไปช่วยทุกขพวกราษฎรทเมืองตนจิวโดย
 เรว เป่าบันจนมีความยินดีขงนัถ คุณเข่าลงถววยค่านับกราบทูลว่า
 พระองค์เป็นกษัตริยททรงพระปรีชาสามารถประกอบตวยบุญญาภินหาร
 อันเหลืออดน ขอให้พระองค์ดำรงอยู่ในราชสมบตเจริญพระชนมยนิ
 ยาวตงหมนนปีเถิด ทูลแล้วกถววยค่านับลาออกจากทองพระโรง รีบ
 เดินขบวนจากเมืองหลวงเร่งวัดไปเมืองตนจิว โดยเรว

ครนพระเจ้าของจันจงฮ้องเตเสด็จขนเลยเข้ามาประทับในตำหนัก
ข้างในกัทรงชดเคองนางเบกยฮยยงนัก ตรัสตำหนักว่าเป็นคนใจร้าย
แก่งหาเหตุพาลผิดแก่มุมความชอบตอแผ่นดิน นางเบกยฮยก็มีความ
เสียใจถึงแก่วัยลงกายหลงกลเดยตรอมใจตาย พระเจ้าของจันจงฮ้อง
เตจึงโปรดให้จัดการฝังศพตามเกียรติยศพระสนมเอก

ฝ่ายเหงตนใจเสยงฝ่ายชายนนมฮากการป่วยกระเสาะกระแสะอยู่
เสมอดวยเป็นคนชราอายุมาก วันหนึ่งพระเจ้าของจันจงฮ้องเตเสด็จ
ออกขุนนาง เหงตนจึงเข้าไปคกเข้าถวายค่านับกราบทูลว่า เวลาน
ชาพเจากชราแลวมโรคภัยเบียดเบียนอยู่เสมอ ทงสติปัญญาากพนเพื่อน
หลงลืมไม่เหมือนแต่ก่อน ขอพระองค์ทรงโปรดอนุญาตให้ข้าพเจาออก
จากหน้าทราฮการกลับไปอยู่บ้านเดิมเถิด พระเจ้าของจันจงฮ้องเตจึง
รับสงวาทานลาออกครงนเวามความเสยตายยงนัก ดวยทานมีความ
สามารถในหน้าทราฮการประกอบดวยความซอสดยสจรมนคอง แต่ทาน
กรบราฮการมานานมความเหนตเหนอยมาก ควรที่จะพักผอนหาความซช
เสยบางเราอนุญาตให้ทานกลับไปอยู่บ้านเดิมได้ตามประสงค์ ส่วนเบย
หวัดเงินปีของท่านให้คงได้รับตามเดิม เป็นการตอบแทนคุณความดีของ
ทานทมมาแต่ก่อน

เหงตนเห็นพระเจ้าของจันจงฮ้องเตทรงอนุญาตให้กมความยนต์
คกเขาลงถวายค่านับขอคนตามธรรมเนียม พระเจ้าของจันจงฮ้องเต
จึงมรับสงตอไปว่า เมอทานออกจากราฮการแลวหน้าทใจเสยงก็วาง
เปล้าอยู่ ทานเห็นว่าผู้ใดสมควรแก่ตาแหน่งบาง เหงตนกราบทูลว่า
ทงนตองแลวแต่พระองค์จะทรงโปรด แต่ชาพเจาเห็นว่าไซจันใจเสยง
ฝ่ายชวากมความสามารถในหน้าทราฮการทวไปอยู่แลว อนงบนงวนรัก
กับปบตกเบนนผู้ทมสดี บัญญาสามารถได้รบราฮการมานานทงเป็นคนซอ
สดยมนคอง ขอพระองค์ไ้โปรดเลอขนชนเป็นขุนนางผู้ใหญ่จะได้ช่วย

ราชการบ้านเมืองต่อไป พระเจ้าของจันจงฮ่องเต้ทรงเห็นด้วย จึง
 โปรดเลื่อนให้บงกชกับปู้ตเป็นขุนนางผู้ใหญ่ คนทั้งสองตกเข้า
 ลงถวายค่านับตามธรรมเนียม ครั้นแล้วพระเจ้าของจันจงฮ่องเต้จึง
 พระราชทานตราให้แกแห่งต้นสามถวยต่อพระหัตถ์เป็นเกียรติยศ เห่งต้น
 คุกเข้าลงถวายค่านับพระราชนัดราแล้วก็ทูลลากลับไปบ้าน

ฝ่ายพงหองตงแต่ได้เข้ามาบรรพชาอยู่ในเมืองหลวงก็มีความ
 สุขสบาย เกิดบุตรด้วยนางจิวตมภรรยาคนหนึ่งเป็นหญิงชื่อนางพงเงก
 หลวง พงหองตงบ้านเรือนอยู่ไกลเคียงกับนางฉิมภรรยาซึ่งเหียน
 หองตงบ้านเคยชอบพอรักใคร่กันสนิทสนม นางฉิมจึงหมั้นนางพงเงก
 หลวงให้แกชิงชิวบุตรชาย พงหองตงลาทหารราชการมีความชอบหลาย
 ครั้ง พระเจ้าของจันจงฮ่องเต้จึงโปรดเลื่อนยศให้เป็นขุนนางตำแหน่ง
 เปี้ยไปจเซียงจ้อ กับให้เลื่อนยศหมกอกเซงชุนเป็นขุนนางตำแหน่งงอชอ
 ภายหลังพงหองกชกนาซึ่งชิงชิวบุตรชายให้เข้าบรรพชา ต่อม่าจึงจัดแจง
 แต่งงานนางพงเงกหลวงบุตรสาวกับชิงชิวให้อยู่กันเป็นสามีภรรยากัน

ฝ่ายเป่าบั้นจันเดินชบวนมาถึงเมืองตนจิว บรรดาขุนนางกรม
 การในเมืองนวกพากันออกมาต้อนรับชาหลวง เป่าบั้นจันเข้าไปพักใน
 กงกวนเวียบรอยแล้ว ก็สั่งให้ออกหมายประกาศแก่ราษฎรให้ทราบทั่ว
 กัน ครั้นถึงวันกำหนดก็ตั้งตนแจกจ่ายพระราชทรัพย์ ราษฎรชาวเมือง
 พากันมารับเงินแน่นไปทั่วทุกวัน เป่าบั้นจันคอยเอาใจได้ตรวจ
 ตราดูแลให้ราษฎรได้รับความสุขโดยเสมอหน้า รุ่งขึ้นปีใหม่เมืองตนจิว
 ก็คอยบริบูรณ์คน ราษฎรชาวเมืองคลายความอดคดมีความสุขสบาย
 ทวหนักนแล้ว เป่าบั้นจันพาทหารสนิทสนมกับพวกพนักงานเดินกลับ
 เมืองหลวง บรรดาขุนนางกรมการพากันออกมาส่งสนระยะทางพอควร
 แล้วก็กลับเข้าเมืองตนจิว

ครั้นเป่าบุนเงินมาถึงเมืองเบียนเหลียงก็เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน คุณ
 เข้าลงถวายค่านับกราบทูลว่าพระองค์ ทรงโปรดให้ข้าพเจ้าเป็นข้าหลวง
 ออกไปช่วยทุกขราษฎรเมืองตนจวนน บคนเมืองตนจวชาวปลาบริบูรณ์
 ราษฎรมความสุขทวทหนักนแลแล้ว ข้าพเจ้าจึงกลับมากกราบทูลให้ทรง
 ทราบ พระเจ้าของจนาจงฮ่องเต้ทรงพระโสมนัสยิ่งนัก ตรัสยกย่อง
 ความชอบของเป่าบุนเงิน แล้วพระราชทานบำเหน็จรางวัลให้เป็นอันมาก
 พลาจรับสั่งแก่เป่าบุนเงินต่อไปว่า เราตงให้ท่านเป็นคนคอยตรวจตราดู
 แลทุกขสุขของราษฎรในเมืองหลวงตงแต่บัดนี้ไป เป่าบุนเงินก็เข้าลง
 ถวายค่านับกล่าวคำขอบพระคุณตามธรรมเนียมแล้ว พระเจ้าของจนาจง
 ฮ่องเต้ก็เสด็จขึ้น บรรดาพระราชวงศ์และขุนนางผู้ใหญ่ทั้งปวงต่างพากัน
 มาแสดงความยินดีด้วยเป่าบุนเงินทวทหนักน แตนนมาบ้านเมืองก็เรียบ
 ร้อยปราศจากเสียนศัตรู ราษฎรพลเมืองอยู่เย็นเป็นสุขทวพระราช
 อาณาเขต แต่งานสงบสวน ชำระ คัดความของ เป่าบุนเงิน ทนาศนใจ อีก
 มากเรื่องยังคงดำเนินต่อไป มีเรื่องราวปรากฏดังได้ประมวลไว้ต่อไปนี้

เมื่อกครั้งแผ่นดินพระเจ้าของจนาจงฮ่องเต้ ทตาบดเสากากุ่ยแขวง
 เมืองเตกอนหู ยงมนกเรียนผู้หญิงแซ่ค้อชอเทียนตง อายุได้ ๑๗ ปี ได้
 เรียนหนังสือดีสอบไล่ได้ชั้นประโยคชนลวจ่าย

ในทตาบดนั้น ยังมีเศรษฐีผู้หญิงบริบูรณ์ไปด้วยทรัพย์สินเป็น
 อันมาก ตงบ้านเรือนตงทางฮยริมถนน มบุตรหญิงคนหนึ่งชอนาง
 สุกเง็กอายุได้ ๑๗ ปี มีลักษณะสรุรูปและมารยาทเป็นอันดีและงามยิ่งนัก
 สอนค้อชอเทียนตงนักเรียน ไปเรียนหนังสือได้เดินไปมาทางนั้น
 ทุกวัน แลเห็นนางสุกเง็กบุตรเศรษฐีมลลลักษณะงาม ค้อชอเทียนตงมีจิต

ปฏิพัทธ์รักใคร่ยิ่งนัก จึงวานหญิงมชอที่ชอบอชมาลัยกับนางเป็น
 ลอสายช่วยพุดจาทะโลมนางสูกเง็ก

ส่วนนางสูกเง็กเมื่อได้เห็นลักษณะรูปคือเหียนตงนักเรียน ก็มี
 ความปฏิพัทธ์พอใจรักใคร่ในคือเหียนตง จึงได้นัดแนะไปมาหาสู่ร่วมรู้
 รักใคร่กันตามประเพณี

นางสูกเง็กจึงบอกแก่คือเหียนตงว่า ตงแต่ไปท่านไม่ต้องเอา
 บันไดมาพาด เกรงว่าผู้คนเขาไปมาจะเห็นเข้า ข้าพเจ้าจะเอาเชือกทำ
 บันไดมีสายเหนียว หย่อนลงไปตามช่องหน้าต่าง มีสายเชือกเล็ก ๆ
 ผูกไว้เป็นสำคัญ ท่านมาถึงเมื่อใดจงกระตุกเชือกเล็กให้ข้าพเจ้ารู้เป็น
 สำคัญ ตงแต่คือเหียนตงลกลอบไปมาหาสู่ นางสูกเง็กมาได้ประมาณสัก
 หกเดือน บิดามารดาของนางสูกเง็กก็มิได้รู้ความ แต่ชาวบ้านสถาน
 โกลดเคียงยอมรู้เห็นทงสน

อยู่มาวันหนึ่งพวกเพื่อนนักเรียนด้วยกัน มาชวนคือเหียนตงไปนั่ง
 ไต่สะพานธาकिनเพียง จึงในคืนวันนั้นคือเหียนตงหาได้ไปหานางสูกเง็กไม่
 ยังมีหลวงจีนรูปหนึ่งชอเม้งชว ดำนัยอยู่วัดกวอนอิมยี่ เวลา
 กลางคืนเคาะเกราะเที่ยวเดินจงกรมตามถนน ในคืนวันนั้นหลวงจีน
 เม้งชวเดินมาถึงหน้าตักของนางสูกเง็ก เห็นเชือกเส้นเล็กเส้นหนึ่งหยอ
 ลงมาจากหน้าต่างจึงเข้าไปโกลดจับเชือกเส้นนั้นตงดู

ฝ่ายนางสูกเง็กเห็นเชือกกระตุกตงนนักสำคัญเข้าใจว่า คือเหียน
 ตงมาหาตามเคย มีความยินดีจึงหย่อนบันไดเชือกลงไปรับตามเคย

ฝ่ายหลวงจีนเม้งชวเห็นตงนั้น จึงคิดในใจว่าชะรอยชายกับหญิง
 จะรักใคร่กัน จึงทำสำคัญไว้แล้วหย่อนบันไดเชือกลงมารับกันตง
 เมื่อหลวงจีนเม้งชวคิดเห็นแน่แก่ใจตงนั้นแล้ว จึงเหนียวเชือกบันได
 ขึ้นไปจนถึงหน้าต่างตง

ส่วนนางสกุเณกรเห็นหลวงจีนขึ้นเชือกขึ้นมา หาไซ้คอเหียน
ตงซุ้รักไม่ตกใจตวงสน จึงว่าแก่หลวงจีนเม่งซิวว่า เราหวังใจว่าซุ้รัก
ของเรา เราจึงหย่อนบันไดรับไห้ขึ้นมา ตัวท่านหาไซ้ซุ้รักของเราไม่
ประการหนึ่งตวงท่านก็เป็นชบาณา สงฆบวชแล้ว ก็ควรจะตงอยู่ ในศีลสัตย์
ตามเพศของนักบวช หากควรกระทำความชั่วให้ผิดเพศสมณะไม่ จึงรีบ
ลงไปเสียให้พันตงเรา

เมื่อหลวงจีนได้ฟังนางสกุเณกรกล่าวตงนนจึงตอบว่า ตัวเจ้า
ได้รับรูปขึ้นมาจนถึงขั้นแล้ว ขอให้รูปได้อาศัยหลับนอนด้วยสักคนหนึ่ง
เถิด รูปจะมีความชอบใจสักกาเป็นอันมาก ทงสักกาจะได้ส่วนผลานิสงส์
เป็นอันมากด้วย

ฝ่ายนางสกุเณกรเมื่อได้ฟังหลวงจีนพูดจาเกยวพานตงนน ก็ม
ความโกรธยิ่งนัก จึงตวาดว่า ถ้าท่านชนตงตงอยู่มีลงไปเสียโดยเร็ว
เราจะร้องชนให้ชาวบ้านรณตลาดเขามาจับตัวท่านว่าเป็นผู้ร้าย ท่านก็
จะได้รับความอภัยคอดช่าย และทงจะมีโทษด้วยเป็นอันมาก

หลวงจีนเม่งซิวตอบว่า เจ้ารับเราขึ้นมาแล้วและกลับมารับได้
เสียอกตงนหากควรไม่ นางสกุเณกรเห็นหลวงจีนพูดตงนนกร้องชน
ได้คำหนึ่ง หวังจะให้ชาวบ้านรู้จะได้มาจับตัวหลวงจีน ในทันใดนั้น
หลวงจีนเม่งซิวก็ขมิดออกจากพัก ตรงเข้าไปช้านางสกุเณกรตายในทันที่
แล้วเก็บเอาแก้วแหวนเงินทองและตงของชงมราคา ोनเป็นเครื่องแต่ง
ตัวของนางสกุเณกรนไปเป็นอาณาประโยชน์แห่งตน

ครนรุ่งชนเวลาสายถึงเวลากินข้าวเช้า เศรษฐีผู้เป็นบิดามารดา
ของนางสกุเณกร หาเห็นนางสกุเณกรลงมากินอาหารด้วยตามเคยไม่ เศรษฐี
จึงเข้าไปในห้องของนางสกุเณกร แลเห็นนางสกุเณกรนอนตายมีบาดแผล
โลหิตไหลอาบอยู่ก็ตกใจ หาว่าผู้ใดมาทำร้ายแก่นางสกุเณกรไม่ เศรษฐี

มีความอาลัยรอนไหวกบฏเป็นอันมาก เศรษฐีจึงเชิญกำนันพันนายบ้าน
อำเภอมาปลุกศพนสูตรบาดแผล และกฎหมายตราด้นตามธรรมเนียม
บ้านเมือง

ขณะนั้นอยู่ที่บ้าน โกลเคียงแก่เสยวหูหนึ่งช่อแถมได้ปรากฏ
จึงบอกแก่เศรษฐี ข้าพเจ้าได้ร่ำว่าบุตรของท่านรักใคร่เป็นช่อก็คือ
เขียนตงนักเรียนในชนลิวจายมาชานานแล้ว เมื่อเวลาคนนค้อเขียนตง
ไปกินเลี้ยงเสพสุรามากกับพวกเพื่อนหลายคนด้วยกัน คงจะกลับมาหา
นางสูกเง็ก ด้วยค้อเขียนตงเมาสุราจะฆ่าบุตรท่านค้อกกรรมัง ถ้าท่าน
ฟ้องชนแล้วคงจะได้ความจริง

ฝ่ายเสยวหูสนครนได้ใจความแล้ว จึงแต่งฟ้องไปยื่นแก่เป่าบุน
จน ใจความว่า ค้อเขียนตงลิวจายรักใคร่แก่นางสูกเง็กมานานมีบุตร
เห็นเป็นพยาน และในเวลาคนนค้อเขียนตงไปเสพสุรากับพวกเพื่อนเมา
มามากคงจะฆ่าบุตรข้าพเจ้าเสียเป็นแน่ ขอท่านได้พิจารณาได้สอบสวนเอา
ความจริงตามพระราชกำหนดกฎหมาย และทางยุติธรรมด้วย

ส่วนเป่าบุนจน ครนได้รู้ความตามฟ้อง ของเสยวหูสน ครั้นนั้น แล้ว
จึงให้นักการไปตามตัวค้อเขียนตงมาชำระใต้ถาม ค้อเขียนตงให้การตาม
ความเป็นจริง เสยวหูสนผู้ โจทก์อ้างพยาน คือหลินเสยวมี ๑ หลิน
หงอพัน ๓ พยานเบิกความว่า ค้อเขียนตงรักใคร่ไปมาหาสู่แก่นางสูก
เง็กนั้นจริงพยานได้รู้เห็น แต่ขอทว่าค้อเขียนตงชานางสูกเง็กนั้น พยาน
ไม่รู้ไม่เห็น จะเป็นผู้ใดฆ่าพยานไม่รู้ไม่เห็น

ฝ่ายค้อเขียนตงให้การอ้างพยานว่า ในเวลาคนนข้าพเจ้ามาที่อยู่
เป็นหลักฐานมั่นคง มิได้ไปแห่งใดจนตลอดรุ่ง ได้อยู่กับเพื่อนนักเรียน
ด้วยกันเป็นหลายคน

เป่าบุนจนจึงให้สอบพยานทั้งจำเลยอ้าง ก็ได้ความตามคำให้การ

ช้ออ้าง เป้าบุนจันจึงถามคือเหยนตงต้อไปว่า เมื่อเวลาเจ้าไปมาหาสู่
นางสูกเง็กในเวลาก่อน ๆ นั้น ได้พบปะกับผู้ใดได้รู้เห็นเป็นพยานบ้าง
หรือเปล่า

คือเหยนตงไทการว่า เมื่อเวลาข้าพเจ้าไปมาหาสู่นางสูกเง็กนั้น
ห้ามผู้ใดรู้เห็นเป็นพยานไม่ ได้พบแต่หลวงจันรูปหนึ่งเดินภาวนาเคาะ
เกราะไปมาอยู่ตามถนนนอกจากนั้นแล้วข้าพเจ้าหาได้พบปะผู้ใด
ไม่เลย

เป้าบุนจันได้ฟังคือเหยนตงไทการตงนนั้นแล้ว จึงทำอบายพูดว่า
ถ้าตงนนั้นคือเหยนตงเป็นฆานางสูกเง็กเป็นแน่แล้ว จึงส่งไทนกการต
คือเหยนตง ๒๐ ที แล้วให้คุมไปขังไว้ แล้วเป้าบุนจันจึงถามอองตง
กับหลหนงนายผคมาว่า หลวงจันผู้นั้นด้านกอาศัยอยู่ที่ไหนท่านรู้จัก
หรือไม่ อองตงจึงบอกว่า หลวงจันองคนนั้นด้านกอยทวดกวนอิมย รวม
กับสะพานฮ้วนเกีย เป้าบุนจันได้ฟังตงนนั้น จึงกระซิบตงเป็นอบายให้
อองตงกับหลหนงไปกระทำการตามทคตนั้น แล้วจึงว่าถ้าได้ความจริง
แล้วจะมรางวัลให้แก่อองตงหลหนง ๆ ก็ค่านับลาไปกระทำตามคำเป้าบุน
จันตงทุกประการ

ฝ่ายหลวงจันเม็งชวครนเวลาตงประมาณ ๒ ยาม ก็ออกจาก
ด้านกเที่ยวเดินภาวนาตเถระมาตามเคย ครนถึงสะพานฮ้วนเกีย ได้
ยินเสียงหญิงร้องปลอมเป็นบศาจของนางสูกเง็กอยู่ที่สะพาน เวียก
ออกชอหลวงจันเม็งชวว่า ท่านหลวงจันเอ๋ยไม่ควรเลยที่จะฆ่าเรา บต
เราได้ไปฟ้องท่านต้อพญาขมราชแล้ว ท่านให้นำมพบาลมาเป็นเทวทูต
เอาตวงจิตวิญญาณของท่านไปชำระยังเมืองนรก

ฝ่ายอองตงกับหลหนง ชงปลอมเป็นเทวทูตยืนอยู่บนสะพานจึง
ร้องตงไปว่า ท่านหลวงจันนั้นไม่อยู่ในศีลในธรรม ชามนุษย์แล้วมีหน้า

๕
ชาเอาทรัพย์สินของเขาโดยเกยจิตอันเป็นใจขโมย บัดนี้พยายามให้เรา
เขาวิญญูณท่านไปชำระในนรก

ฝ่ายหลวงจีนเม่งชิว ครั้นโดยนบีศาจปลอมซึ่งอยู่ใต้สะพานบน
สะพานร้องบอกตงนกกตใจ ทรัตนงลงภาวนา แล้วตอบว่าอันแกว
แหวนเงินทองสังของเครื่องแต่งตัวของเจ้านั้น เราจะจำหน่ายขายเอา
เงินมาทำกงเต็กแก่กุศลส่วนบุญให้แก่เจ้า ๆ อย่าได้มาหลอกหลอนเราต่อ
ไปเลย

ฝ่ายอองตงหลิ่ง ครั้นโดยนหลวงจีนเม่งชิวพูดเช่นนั้น เห็น
ได้ความจริงว่าหลวงจีนเม่งชิวเป็นผู้ ไตชำนาญสูกเงกจริงแล้ว อองตง
กับหลิ่งกลงจากสะพาน ตรงเขาจับตัวหลวงจีนเม่งชิวมัดคุมมาส่งให้
เป่าบั้นจัน ๆ มีความยินดีจึงวางวัดหญิงคนชิว ซึ่ง ปลอมเป็นนบีศาจ นาง
สูกเงก กับอองตงหลิ่งพอสมควรแก่ความชอบ แล้วจึงชักถามหลวง
จีนเม่งชิว ๆ ก็รับเป็นสัจตามทนต์ได้กระทำทุกประการ เป่าบั้นจันก็
วางบทปรับโทษหลวงจีนเม่งชิวตามกฎหมาย และปล่อยตัวค้อเหียนตง
ออกจากทจำ แล้วจึงพูดแก่ค้อเหียนตงว่า ตัวท่านก็เป็นผู้ ได้เล่าเรียน
วิชาบธรรมเนียมอยู่แล้ว อันนางสูกเงกผู้ตายนี้ ไตรวมรักแก่ตัวท่าน
จัดว่าเป็นภรรยาของท่านแล้ว มาถึงแก่ความตายเสียด้วยฝีมือของ
หลวงจีนฉะน ตัวท่านต้องไว้ทุกข์นุ่งขาวห่มขาวให้แก่นางสูกเงก อัน
นางสูกเงกนตองนับว่าเป็นเอกภรรยาของท่าน

ค้อเหียนตงได้ฟังเป่าบั้นจันว่ากล่าวแนะนำตงนนั้น ก็กระทำการ
ไว้ทุกข์นุ่งขาวห่มขาวให้นางสูกเงกตามธรรมเนียมจัน แล้วค้อเหียนตง
จึงแจ้งความแก่เป่าบั้นจันว่า เดิมข้าพเจ้าตั้งใจไว้ว่า ถ้าข้าพเจ้าสอบได้
ได้ประโยชน์ก็อภัยแล้ว ก็จะให้ผู้ ใหญ่เป็นเจ้าแก่มาสู่ขอนางสูกเงกต่อ
บิดามารดาของนางสูกเงก มาบังเอิญเป็นให้หลวงจีนคนร้ายฆ่านาง

สุกเง็กตายเสียตงน ^{๕ ๖ ๗ ๘} ^{๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒} ขาพเจามความเสยตายนางสุกเง็กและมความ
^{๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖} โทมน์สเบ้นทยง ^{๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐} ขาพเจาไมขอมภรรยาตอไปแลว ^{๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔} ว่าแลวก็อาดา
^{๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘} เปาบุ๋นจันกลับไปบ้านเรือน ^{๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒} ครนอยมาคหเหยตงไปสอบไล้หนงสอได
^{๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖} ประโยคชนกอหยน ^{๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐} ทาราชการไดเบ้นชนนางมียคจิงไปค่านับเปาบุ๋นจัน
^{๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔} เปาบุ๋นจันมความยนจิงถามคหเหยตงว่าทานจะมภรรยาตอไป หรือ ประ
^{๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘} การได ^{๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒} คหเหยตงจิงแจงความว่า ^{๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖} นางสุกเง็กมความซอสตัยตอ
^{๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐} ขาพเจา ๆ ^{๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔} ไมมภรรยาตอไปแลว ^{๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘} เปาบุ๋นจันจิงว่า ^{๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒} อนเกิดมาเบ้นชาย
^{๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖} ชาติทหาร ^{๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐} ตองมบตรภรรยาจะไดตอเชอสายสบตระกูล ^{๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔} แมว่าผู้ใด
^{๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘} ไมคตตอเชอชาติตระกูล ^{๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒} กจความนุนไมมความกตัญญูตอแผ่นดินและ
^{๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖} บิดามารดาของตน ^{๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐} บคนทานควรจะหากภรรยาแลว ^{๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔} แลวเปาบุ๋นจันจิง
^{๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘} ใหเพื่อนชาราชการรุ่นเคยจกนกับคหเหยตง ^{๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒} เบ้นเถาแกไปชอบตรของ
^{๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖} พวกแซ่ชู่มา ^{๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐} ใหคหเหยตงเบ้นภรรยา ^{๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔} ล้วนคหเหยตงคาทชดเปาบุ๋นจัน
^{๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘} มิไดจิงตองรบปฏิบตตาม □

^{๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒} ทเมืองกยจวเวลาดานน ^{๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖} มนุกเวยนชายคนหนงชอเตงยตตง ^{๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐} สอบ
^{๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔} ไล้ไดประโยคชนสวจาย ^{๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘} เตงยตตงมภรรยาชอนางเตงส ^{๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒} เตงยตตงชอ
^{๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖} พออชยาศัยกนแกหหลวงจันแซ่ชู่ยเจาวตอชกย ^{๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐} เตงยตตงไปมาหาลุ่นอน
^{๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔} คางอางแรมชยวตอชกยเพอจะไดชานหนงสอเลน ^{๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘} เตงยตตงไดบอกแก
^{๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒} ภรรยาไวว่า ^{๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖} ออกไปคางชยทวตมความเย้นใจมาก ^{๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐} เพอจะไดกินยา
^{๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔} รักษารอค ^{๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘} และชานหนงสอตวย

^{๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒} ครนอยมาจวนหนงหลวงจันแซ่ชู่ยไปที่บ้านเรือนเตงยตตง ^{๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖} นาง
^{๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐} เตงสภรรยาเตงยตตงกจตหาอาหารเพลเลยงหลวงจันแซ่ชู่ย ๆ ^{๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔} เมอไดเห็น
^{๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘} นางเตงสมลกษณะรูปจรวตภริยาสะอาตระวาดระว้ย ^{๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒} และทงมมารยาท
^{๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖} เวยบรอยเบ้นอนดกมความกาหนตนกรกมจตกระสนพนชุกพิศวาส ^{๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐} ไม

สามารถจะสำรวจจิตใจได้

ครนกินอาหารเสร็จแล้วก็เสวยเตงยตตงกับ

นางเตงสกลบมายังสำนักแห่งตน แต่ดวงจิตนั้นมีความกำหนัดนักหมาย

มุ่งจะหาโอกาสให้สำเร็จความประสงค์จึงได้

ครนอยู่มาเตงยตตงออกไปอยู่ทวดกับหลวงจีนแช่ฮุย อ่านหนังสือ

สออยู่ประมาณเดือนเศษ หลวงจีนแช่ฮุยจึงคิดอธิบายหลวงนางเตงสกรรยา

ของเตงยตตงว่า เตงยตตงป่วยเป็นลมอยู่ทวด มีอาการหนักจะเป็นตาย

เทากัน จึงมาให้บอกนางเตงสอออกไปปฏิบัติสามอยู่ทวด

ฝ่ายนางเตงสอเมื่อได้ฟังดังนั้น ล้ำคัญว่าเป็นความจริงก็ตกใจ

จึงรีบขนนงเกวให้คนห้ามห้ามไปยังวัดอันฮกย ด้วยระยะทางตงแต่

บ้านเตงยตตงไปถึงวัดอันฮกยทางถึง ๓๐ ลี เดินด้วยเท้า ๒ ชั่วโมง

จึงจะถึงวัด พวกห้ามเกวก็ห้ามนางเตงสอเข้าไปในกุฏิที่อยู่ของหลวงจีน

นางเตงสอและเห็นเครื่องโต๊ะและสุราของหลวงจีนแช่ฮุย จัดไว้คอยทำ

เลี้ยงนางเตงสอ ๆ จึงถามหลวงจีนแช่ฮุยว่าสามของข้าพเจ้าป่วยอยู่ที่ไหน

หลวงจีนแช่ฮุยบอกว่า สามของท่านหมอเขาช่วยรักษาพยาบาล

แก้ไขหายเป็นปกติแล้ว พวกเพื่อนเขาชวนให้ไปเที่ยวดูวัดสร้างใหม่

ท่านก็ได้มาถึงทวดของข้าพเจ้าแล้ว เชิญนั่งโต๊ะรับประทานสุราด้วย

กนกอนให้เป็นที่สบายใจ ค้างอยู่กุฏิข้าพเจ้าสักคนหนึ่งจะได้สนทนากัน

เล่นให้เป็นทีมาสนุกใจ รุ่งเช้าจึงคอยกลับไปบ้าน

ฝ่ายนางเตงสอได้ฟังหลวงจีนพูดดังนั้น ก็เข้าใจแล้วว่าตัว

เสียกลอธิบายของหลวงจีนเสียแล้ว ไม่รู้ที่จะแก้ไขประการใด ชัดไม่ได้

ก็เสียดูราด้วยประมาณสักสองถ้วย แล้วนางเตงสอจะลุกออกไปเรียก

คนห้ามเกวให้ห้ามไปส่งบ้าน หลวงจีนแช่ฮุยจึงห้ามว่าบ้านฉะนุกเป็น

เวลามืดอยู่แล้ว พวกรับจ้างห้ามเกวเขาก็กลับไปบ้านเขาเสียหมดแล้ว

ท่านจะกลับไปก็เป็นความยากลำบาก ด้วยเป็นเวลากลางคืน นอนค้าง

อพยเสยทนเถด นางเตงสกกเบณฑจไนใจ หลวงจันแชนษยกจคทองไหนดาง
 เตงสกลบนอน นางเตงสกกเขาไปในห้องบัตประตุดนดาน นางเตงส
 นอนไมคอยจะหลับ เพราะกลัวหลวงจันจะเขามาทาการหยาบชา ครน
 เวลาตกประมาณสองยามหลวงจันแชนษยกจคตานเขาไปหานางเตงส ๗ก
 รอนชนควยเสยงอนดง หลวงจันแชนษยจิงวา แมวาเจาจะรอนจันคอ
 แตกกไมมีผุไทรูเห็นหรือชวยเจาได แมเจาไมยอมเบ็นภรรยาเราโดยด
 เรากจะชาเจาเสยในทันไดน ตวยเราตงใจม่งหมายนกรักเจามาชานาน
 แลว พงจะสมควมปรารภนาในครงน เจาอยาदनรนเดอครอนไปเลย
 จงประนึประนอมยอมเสยโดยดเถด สดวนนางเตงสตกอยใในอานาจของ
 หลวงจันสุดทจะคดแกไข ก็จ่าใจจ่าเบ็นตองยอมเสยตวแกหลวงจันแชน
 ษย แลวหลวงจันจิง โคนผมนางเตงสเสยใหนึ่งห่มแบลงเพศเบ็นสาม
 เณรแลวชงไวให้อยู่แต่ในห้องชนในมิไผผู้ ไทรูเห็นเบ็นอนชาต

ฝ่ายบิดามารดาของนางเตงสกกบลานสาวอยุทพาน เห็นนาง
 เตงสหายไปหลายวัน จึงพากันไปยงวัดอนสภกขถามหลวงจันแชนษย ๗
 กพิศปฐเสอวาไมรู ไมเห็น ก็เบ็นทจไนใจอยุทวยกัน จึงไปหาชนแลหมอ
 ดูทานายกไมถุกตอง

ฝ่ายเตงยิตตงไปอยุใในวัดนนไต้ประมาณเดือนเศษแลว หาได
 รูวาภรรยาเสยกลหลวงจันไม ไต้ชาวพวกบ้านมาบอกวานางเตงสนน
 หายไป เตงยิตตงตกใจมีความวิตกกถึงภรรยาชงนัถ จึงเขาไปยงล้านก
 ของหลวงจันแชนษย เพื่อจะลากลับไปบ้าน

ขณะนุนนางเตงส โดยนเสยงเตงยิตตงตามจ่าไต้ ก็มควมยนต ยง
 นัถ จึงวงออกมารองไทราพนบอกวาทานจ่าชาพเจาไมไต้หรือ หลวง
 จันแชนษยลวงชาพเจาวาทานบวช ชาพเจาสาคญวาจริงจิงไต้มา หลวง
 จันแชนษยกระทำการหยาบชาชมนชชาพเจา๗จะเลดลอดหลกหนีไปทางไต้

ก็ไม่ว่า จึ่งจำใจตกอยู่ในอำนาจหลวงจนชนะ

เมื่อเตงยัดตงโตเห็นและได้ฟังภรรยาบอกเล่าขณะนั้น ก็บ่นตาด

โทษตรงเข้าชกตอยเอาหลวงจนแฮฮุย ๆ ก็ร้องเรียกบรรดาศิษย์มาเข้า

กลุ่มรวมจับตงโตแล้วเอาโซ่ล่ามไว้ แล้วหลวงจนแฮฮุยหยิบ

อาวธมาจะฆ่าเตงยัดตงเสีย ขณะนั้นนางเตงสก็ตรงเข้าแย่งชิงเอาอาวธ

จากมือหลวงจนแฮฮุยไปได้

ฝ่ายเตงยัดตงจึ่งพูดแก่หลวงจนว่า ท่านจะฆ่าเราแล้วจึ่งฆ่า

ภรรยาเราเสียด้วย เราฉวมเมียจะได้อไปพร้อมกันที่เมืองฉตงฉวมเมีย หลวง

จนแฮฮุยจึ่งตอบว่าเจ้าตายแล้ว ภรรยาของเจ้าก็ตองเป็นภรรยาของเรา

ว่าตงนนแล้ว หลวงจนเจ้าวัด กับพวกศิษย์ ก็คุมตัว เตงยัดตง ออกไป ข้าง

หลังวัด ในทนนมีระฆังใหญ่อยู่หนึ่งใบ จึ่งเอาระฆังนั้นครอบตัว

เตงยัดตงไว้ หวังจะให้ถึงความตายอยู่ในระฆังนั้น

ฝ่ายเป่าบันจันเป็นตำแหน่งที่เอชุนฮาน ก็รับสั่งพระเจ้าของ

จันจ้องเต เป็นข้าหลวงใหญ่ไปเที่ยวตรวจตามบรรดาหัวเมืองใหญ่น้อย

ในพระราชอาณาเขต ครั้นไปถึงเมืองกยจิวเข้าแล้วผู้รักษาเมืองกับ

กรมการกตอรับเป่าบันจัน ตามธรรมเนียมข้าหลวงใหญ่ เป่าบันจัน

ก็เข้าพักอยู่ขงตกกงกวน ในราตรนั้นเป่าบันจันหลับสนิทเทพยเจ้าเขา

สังทรณบังเอิญให้นิมิตฝัน เพราะเป่าบันจันเป็นตาของโลกในเวลานั้น

เทพยเจ้าคอยติดตามพิทักษ์รักษาทุกทีวารাত্রกาล เป่าบันจันฝันเห็นว่า

พระกวนอิมมาพาเป่าบันจันไปเที่ยวยงวัดอนชกย เห็นมังกรดำตัวหนึ่ง

จมดินอยู่ เป่าบันจันได้นิมิตฝันเห็นเช่นนี้มาดังสามคนติด ๆ กัน แล้วจึ่ง

ตริตรองเห็นว่าเป็นการประหลาดอัศจรรย์อยู่ พระวอยทวดอนชกยจะมี

เหตุตั้งใดอยู่สักอย่างหนึ่งเป็นมั่นคง จึ่งให้เรานิมิตฝันเห็นไปเจนน

ครั้นตริตรองเห็นความตงนนแล้ว เป่าบันจันก็นอนงเขยวหามมีบัวไพร

ติดตามไปด้วยหลายคน ครนถงวดอนสภย เปาบุณจันตกลงจากเกยวเขา
 ไปในสำนักของหลวงจีนแชฮุยเจ้าวัด หลวงจีนเจ้าวัดกตอนรบเปาบุณจัน
 ตามธรรมเนียม ยกน้าขามาเลี้ยงเปาบุณจัน เปาบุณจันเห็นระฆังใหญ่
 ไปหนึ่งตั้งควาอยู่ตน มีความสงสัยจึงให้บ่าวไพร่ติดตามมาดวยนน
 หงายระฆังชนิด เห็นเตงยตตงนอนหายใจววยๆ อยู่จนจะสิ้นใจอยู่แล้ว
 เปาบุณจันจึงให้คนไปตามจีนเสหมอยามาแก้ไขรักษาพยาบาลจนเตงยต
 ตงค้อยฟื้นได้สติมแรงขึ้น จึงหยอดน้าหยอดชาวจนม่กาดงเป็นปกติ

เตงยตตงจึงคานบเปาบุณจันแฉงความตามทหลวงจีนแชฮุยเจ้าวัด ได้คิด
 อุปายหลอกหลวงกรรยาของเตงยตตงให้เปาบุณจันฟังตงแต่ตนจนปลาย

เปาบุณจันจึงให้ทหารกับนักการไปจับตัวหลวงจีนแชฮุยมา แล้ว
 ให้หลวงจีนนำนักการกับทหารไปเอาตัวนางเตงสีมาสอบถาม หลวง
 จีนแชฮุยก็นำทหารไปตั้งที่แห่งหนึ่งเป็นอุโมงค์ มีบันไดลงไปในอุโมงค์
 นนมโคมจุดส่องแสงสว่าง ทหารจึงพานางทหลวงจีนโกนผมแปลงเพศ
 เป็นสามเณรนนชนมาพบกันกับเตงยตตงสาม

เปาบุณจันเห็นดงนนจึงสอบถามนางเตงสี นางเตงสีกรองให้เล่า
 ความตงแต่หลวงจีนแชฮุยหลอกหลวงมาทำการข่มขืน แลแปลงเพศให้
 เป็นสามเณรให้เปาบุณจันฟังถวณทุกประการ เปาบุณจันได้ฟังดงนนจึง
 ปรีกษาโทษหลวงจีนเจ้าวัด ให้ทหารเอาตัวไปฆ่าเสีย แต่บรรดาหลวง
 จีนลูกวัดทรู้เห็นเป็นใจดวยหลวงจีนเจ้าวัดนน ให้สีกออกจากเพศหลวง
 จีนจายไปเป็นพลทหาร แล้วเปาบุณจันจึงพูดแก่นางเตงสีว่า เมอหลวง
 จีนแชฮุยหลวงหลอกเจามาข่มขนนถาเจ้าไมยยอมหลวงจีนคงจะฆ่าเจ้า
 เสียแต่ในเวลานนเป็นแน่ ขอเสียงของเจาย่อมปรากฏว่าเป็นหญิงขอ
 สดยตอสาม เมอหลวงจีนขงผวเจ้าไว้ในระฆังนน หากเทพยเจ้า
 บันดาลให้เราณเห็นเราจึงมาช่วยชีวิตไว้ได้ หากไม่กคงจะถึงความตาย

อยู่ในระซังเป็นแน่

เมื่อนางเตงสไตฟังเป่าบันจันว่าดงนน ไหนักอภัยสอดสุมความ
 ละอายแก่ใจเป็นที่สุด จึงพูดว่าขอทথাพเจ้าไตเสยตัวแก่หลวงจันนน
 เพราะข้าพเจ้ายงมไตแก่แคนหลวงจัน กบตันทานมาช่วยชีวิตสามของ
 ข้าพเจ้าพ้นจากความตายแล้ว พระเดชพระคุณของท่านมแก่ข้าพเจ้า
 และสามข้าพเจ้าเป็นที่ยง โทษของหลวงจันแช่ยถึงประหารชีวิต
 หลวงจันก็ตายไปตามโทษของหลวงจันแล้ว ข้าพเจ้ากลัวภัยแคนสม
 ความประสงค์แล้ว บตณข้าพเจ้าจะขอลาตายต่อหน้าท่านและสามของ
 ข้าพเจ้า เพื่อให้เห็นความสัตยสุจริตของข้าพเจ้า ว่าแล้วนางเตงส
 ก็เอาศีรษะพัดเข้ากับเสาวัดจันควระแตกโลหิตไหล เป่าบันจันจึงเข้าไป
 ห้ามไว้มให้ทำต่อไป แล้วให้ชนแสหมอบาดแผลประกอบยารักษานาง
 เตงส เป่าบันจันจึงบอกแก่เตงยตตงว่า ภรรยาของท่านกนับว่าเป็น
 หญิงสุจริตขอตรงต่อสามไตผู้หนึ่ง ท่านจงรับเอาไปเลี้ยงเป็นภรรยาตาม
 เดิมเกิด

เตงยตตงกับเตงสไตฟังเป่าบันจันว่าดงนน ก็ค่านับลาเป่าบันจัน
 กลับมาบ้านเรือน จึงจ้างช่างแกะมาแกะรูปเป่าบันจันชนไว้มูซากกราบ
 ไหว้ขอบคุณทุกคำเข้า.

ความว่าที่ตำบลแขวงเมืองไซอันหู มีเศรษฐีผู้หนึ่งชื่อชองกัย
 มีภรรยาชื่อนางถงสไต มีบุตรด้วยกัน ๕ คน คนที่ ๑ ชื่อเค็กเฮา คนที่ ๒
 ชื่อเค็กต คนที่ ๓ ชื่อเค็กตง คนที่ ๔ ชื่อเค็กสน เค็กเฮากับเค็กสนนน
 เป็นผู้ดูแลว่ากล่าวในการบ้านเรือน เค็กตนนเป็นผู้ไปเที่ยวค้าขายทาง
 ไกล เค็กตงเป็นนักเรียนเรียนหนังสือรุมมาก สอบไล่ได้ประโยคชั้นสูง
 ฉาย เค็กสนนนชงเป็นคนสุดท้องนน มีความรักใคร่กลัวเกรงพชายทง

สามคนเป็นอันมาก

ครนอยมาเคกตงบ้วยด้วยโรคไซพิษ เคกตงนูนองกเอาใจใต้ค
 แลปฏิบตเคกตงผู้ พมโตชาติ เคกตงเห็นวานางสูกเจงผู้ พสะโกม
 ลักษณะรูปกริยาม เผาปฏิบตเคกตงผู้ พอยชนะนน ย่อมเป็นการ
 ปฏิพทอวยววนในการ โลกียจิตอาจจะให้กำเรบโรคชนได้ อาการของ
 เคกตงก็จะหนักลงทกที อาจจะกระทำให้เกิดอนตรายถึงชวตได้ เคกตง
 คิตจะย้ายเคกตงผู้ พให้ไปอยู่เสยทในห้องหนังสือ เพื่อจะให้ห่างจากนาง
 สูกเจง แต่ฝ่ายนางสูกเจงได้เชิญชินแสหมอยามารักษาเคกตงสาม โดย
 ความสุจริต มิได้คตทจะยววนให้เคกตงผู้สามใหม่ความประหวัดกำหนด
 รักใครในโลกียเลย

แต่บรรดาพวกเพื่อนนกรเรียนทงหลายของเคกตง ครนแจ้งว่า
 เคกตงบ้วยกชวณกนมาเขอนเคกตง บรรดาพวกเพื่อนของเคกตงพากัน
 พุดว่า อนการเป็นนกรเรียนนตามความเพียรเล่าเรียนมาก โรคกระสายมัก
 จะเกิดสำหรับตัวแทบทกคน ถ้าผู้ใดล้มลงมัวเมาไปด้วยความกำหนัด
 ในสตรีแล้ว โรคนกรจะกำเรบมากชนโดยเร็ว มักจะเป็นอนตรายตาย
 เสยด้วยเหตุน โดยมาก บรรดาพวกเพื่อนนกรเรียนทมาเขอน ต่างคนต่าง
 ปรับทกชกนตงนนแล้ว ก็ลาเคกตงกลับไปบ้าน

ฝ่ายเคกตงบ้วยอาการหนักลงทกวัน นางสูกเจงมีความตกใจ
 จึงไปแจ้งความแก่เคกตงนูนองผู้ เคกตงมีความ โกรธนางสูกเจงผู้
 สะโกเป็นอันมาก จึงว่าเต็มซาพเจาจะชอยายให้พซาพเจาไปอยู่ในห้อง
 หนังสือ ทานกหาชอมให้ซาพเจายายไปไม่ จนพซาพเจามอาการทรค
 หนักถึงเพยงน เคกตงวาทงนนแล้ว ก็เขาไปเขอนเคกตงในห้องถาม
 ถึงอาการไซ

เคกตงเห็นเคกตงนูนองเขามากรองให้ แล้วจึงสงว่าแมจพตาย

แล้ว น้องฮวยภายหลังจึงอดสาหัสเล่าเรียนหนังสือให้สอบได้เข้าประโยค
 แก่เขาย่าง เพื่อจะได้ทำราชการมขอเพียงปรากฏเทียมหน้าเพื่อนมนุษย์
 นางสูกเจงซึ่งเป็นพระโอรสของเจ้า ๆ จึงช่วยบำรุงรักษาไว้ด้วยอย่าให้
 ความลำบากเลย ครนสงเดยน้องชายตงนนแดง พอลมกำเรียบขึ้นมา
 เคกตงกตงแก่ความตาย แต่บรรดาพวกพ้องและวงศ์ญาติกรอิ่งไห้รัก
 เคกตงเป็นอันมาก ครนคอยสงความโศกแล้ว ก็จัดหีบใส่ศพเคกตงไป
 ผั่งไว้ตามธรรมเนียม

ฝ่ายนางสูกเจงตงแต่เคกตงสามถึงแก่กรรมล่วงไปแล้ว นาง
 สูกเจงรอิ่งไห้เศร้าโศกตงสามทุกวันนี้ได้ขาด นางนุ่งขาวห่มขาวไว้ทุก
 ครนตงเจตวนกทากตงเตกตง ๑ แม่ส่วนบุญไปไห้สามถึงเจตตงแล้ว

ฝ่ายบิดามารดาของสามเห็นนางสูกเจงบุตรสะโถมความกตัญญู
 ตอสามตงนน ก็มีความยินดีและเมตตานางสูกเจงเป็นอันมาก ต่างคน
 ต่างสรรเสริญนางสูกเจง

ครนอยู่มาจะถึงวันกำหนดจะทากตงเตกรอชวัน กวงกกอนชง
 เป็นบิดาของนางสูกเจง นำเครื่องเซ่นมาเพื่อจะเซ่นศพเคกตงผู้บุตรเขย
 จึงบอกแต่ตามบรรดาพวกพ้องของเคกตงว่า บัดนี้ถึงกำหนดรอชวันชง
 จะไห้ทากตงเตกแม่ส่วนบุญไปไห้แก่เคกตงบุตรเขยข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้า
 เห็นว่า ตามบรรดาพวกพ้องของข้าพเจ้าทบวชอยู่ตงนุกตงนุกหลาย

คน ควรจะนิมนตทานหลวงจีนเหล่านมาช่วยทากตงเตกจึงจะควร
 ส่วนเตกตงเมื่อได้ฟังกวงกกอนพูดจาขแรงตงนนจึงพูดว่า ชง
 ท่านมีแกใจจะช่วยเป็นพระในการทากตงเตกนุน พระเดชพระคุณของ
 ท่านเป็นที่ยิ่งแล้ว แต่ข้าพเจ้าไม่พอใจ เห็นว่าไม่มีประโยชน์อันใดเลย
 กวงกกอนได้ฟังเคกตงพูดจาไม่ยินตงนุกความเสียใจ จึงไป
 พูดจาปรึกษาไห้นางสูกเจงผู้บุตรฟังทุกประการ

นางสกุเญงไต่ฟังบตาบอกเล่าเชนนน จงเล่าความชงเคกตงนม
 ความโกธดวยเรื่องจะชอขายเคกตงไปไว้ในห้องหนังสือ ข้าพเจ้าไม
 ยอมให้ขายไปจนถึงแกคความตายนน โหบตาฟังทุกประการ แล่นาง
 สกุเญงจึงนมมตหลวงจัน ชงเปนญาติของกวงกกอนผุ บตาแนะนำนน
 มาทาพธกตงเตก กวงกกอนจงบอกแก่นางสกุเญงและวงศญาตของเคกตง
 ผู้ตาย ให้มาประชุมจุดธูปเทียนบูชาพระพงหลวงจันสวดแม่กศลส่วน
 บุญไปให้เคกตงผู้ตาย ครนเวลารุ่งชนราตรหนง เล็กการกตงเตกแลง
 กวงกกอนจงบอกแก่นางสกุเญงว่า เงินทองชงจะทำบุญให้แก่หลวงจัน
 เจ้าวดและลูกวดนน แต่ลวนพวกพธองของเราทางสนมากนอยไมสู้กระไร
 นก แต่หลวงจันชวยหงวนนนเป็นเชอนหาใช้ญาตของเราไม ต้อง
 ถวายเป็นทานตามธรรมเนียม ชญาให้ทานดิฉนนินทาเราต่อไปภายหลัง
 ได้ นางสกุเญงไต่ฟังบตาบอกตงนนจึงเอาเงินมาอกลิมหนงถวายเป็นแก่
 หลวงจันชวยหงวน แต่บรรดาหลวงจันนอกนนั้นก็ลากลับไปวัด

ฝ่ายหลวงจันชวยหงวนเมื่อมาสวดกตงเตกนน พิจารณาตรปร่าง
 นางสกุเญง เห็นมลกษณะรูปหมตจตงตงามกให้เกิดความปฏิพัทธรักใคร่
 ใจกระสัน เมื่อหลวงจันทงหลายกลับไปแลแล้ว หลวงจันชวยหงวนยัง
 หากลับไม จึงชอนตอชยบนชอกกระทำอบายคคล้ายหนุร้อง นางสกุเญง
 ไต่ยนสำคัญว่าหนุ จึงจุดเทียนเทียวสองคูในห้องเรอน

ฝ่ายหลวงจันชวยหงวนเห็นนางสกุเญงเดินเข้าไปใกล้ จึงหีบยา
 วิเศษชงเศกดวยเวทมนตรโรยลงมาตูกตวนางสกุเญง โดยอำนาจอิทธิ
 เวทมนตราวิเศษนน บันดาลให้นางสกุเญงวงงหลงลิมสติเกิดความ
 ก้าเวบรอนดวยตาฤษณากามราคะมีความกำหนัดในการสังวาส

ฝ่ายหลวงจันชวยหงวน เห็นฤทธิยาปรากฏไตทแลงกลงมาจาก
 ชอ แลแล้วโลมปฏิพัทธกระทำการสังวาสร่วมรสประเวณิตดวยนางสกุเญง

สมประสงค์ ครั้นเวลาใกล้รุ่ง หลวงเงินช่วยทวงวนกคนเงินมมนนให้
แก่นางสกุเญง แลวหลวงเงินก็กลับไปวัด

ฝ่ายนางสกุเญง ครนสนฤททอยากลับไตสตรู สกตววาเสยสตัย
เสยความกตัญญู ชงตนไวทกขให้แกสาม เพราะมาถูกเลทกลของ
หลวงเงิน มีความอายแกผสงทวดตายนก เห็นวตายเสยตกวาทจะอยู่
เป็นคนต่อไป คัดตงนนแลวนางสกุเญงกกดลนของตวจนชาตมีโลहित
ไหลออกมาทางปากทางจุมกแลวสนใจตาย

ครนเวลารุ่งเชานางเกกเฮียงชงเป็นสาวใช้ จงตักน้ำเข้าไปให้
นางสกุเญงล้างหน้า ครนเข้าไปในห้องเห็นศพนางสกุเญงนอนตายอยู่
มีโลहितไหลออกจากจุมกและปากตงนน กมความตกใจแลวและเห็นเงิน
ลมหนงอยู่ในพกนางสกุเญง นางเกกเฮียงกเก็บเอาเงินนนั้นไว้แลวร้องให้
วิ่งไปบอกแก่เคกสัน

ขณะนนเคกสันกับบรรดาพวกพองบิตามารดาของนางสกุเญง แจ้ง
ความตงนบกพากันตระหนกตกใจ ชงนกันเข้าไปดูศพนางสกุเญง ครน
เห็นตงนบกวงกกอนกรองให้เครวโคก ถึงนางสกุเญงบุตรเป็นอันมาก
แลวเชญอ่าเกอมาชงบุตรบาดแผลพลิกศพนางสกุเญง กวงกกอนจงว
บุตรข้าพเจ้าเป็นผู้สจวตกตัญญูต่อบิตามารดาและสามี จะไต่กระทำให้
ท่านผู้ใดได้ความเดือดรอนนบกห้ามได้ แตมขอสาเหตุอยู่แก่เคกสัน
เมื่อเคกตงบุตรเชยของข้าพเจ้าบ้วยอยู่นน เคกสันจะชชยายเคกตงไป
ปฏิบัติเสยเอง นางสกุเญงบุตรข้าพเจ้าไม่ยอมให้ย้ายไป จนถึงเวลา
ที่เคกตงตายไปแล้ว ข้าพเจ้าไตนมนตหลวงเงินวงศัญชาติของข้าพเจ้ามา
สวดกงเตก เคกสันกไม่เต็มใจและไม่ยินตด้วย เคกสันมีความโกรธ
อาชาตนางสกุเญงกับข้าพเจ้าอยู่ ความสงชอนเป็นสาเหตุมาแต่เดิม
เคกสันคงจะชมชนนางสกุเญง ๆ จะไม่ยอมจงไต่กตลนชาตนตายเสยเอง

ดงนเป็นแน่ จำจะฟ้องร้องชนให้ศาลพิจารณาเอาความจริง กวงกก่อน
จึงทำฟ้องไปยื่นต่อเป่าบันจัน

ฝ่ายเคกสนครนแจงวากวงกก่อนไปฟ้องแล้วดงนนักตกใจ เคกสน
จึงกอดบ้ายยหอเคกตงผู้พชงบุชาไวนน และร้องไหราพนไปว่า ท่านผู้พ
ชงตายไปแล้ว จึงสอดส่องเห็นความซอดตยกตญญูของชาวพเจาผเป็น
นองเกิด บदनกวงกก่อนพองหากลาวโทษชาวพเจาตวยสาเหตุเมอครงพ
ยงบวดยยอนน แมวามสาางของพชกคสทอจรงแล้วจงบนตาลให้ไตตวผู้
รายชงกระทำแกพสะโกให้ปรากฏแก่ตาตวยเกิด เคกสนร้องไหราพน
เศรา ไศกตงนจนลมจบสลดบนั่งอยุกบที่ ครนเวลาคกประมาณสามยาม
เคกสนเคลมเห็นเป็นเคกตงผู้พมาบอกความว่า นองเราอยามความวิตก
เลย ผู้ชงกระทำรายพสะโกของนองน เป็นเหตุทหลวงจันไปรยยา
พสะโกของเจาจึงไตตาย กบเงินลมหนง ชงพสะโกไตทาบญให้คาสวด
กงเต็กไปแกหลวงจันฮวยหงวน หลวงจันฮวยหงวนคนมาให้แกพสะโก
ของนอง บदनตคอยทนางเกกเฮียง พจะชวยนองในความเรองนมให้
แพแก่เขา บคางเคกตงกอนตรธานสูญหายไป ฝ่ายเคกสนกตกใจพ
ชนทนทยงไมสนความวิตก

ครนรชชน นกการ กนำหมายไปเอาตัว เคกสน มายัง ศาลวินิจฉัย
เป่าบันจันจงอ่านฟ้องทวงกก่อนกล่าวหาให้เคกสนพง แล้วชฎามเคกสน
ว่า ถ้าเจาไตทารายแก่นางสกเจงผู้พสะโกจรงแล้ว จงรับเสยโดยตเกิด
เคกสนไตพงเป่าบันจันชฎามตงน จงให้การตามจรงปฏิเสช
ไมรับ แล้วกฮางไปถงความนมตผนนวนให้เป่าบันจันพง เป่าบันจันมความ
โกวอจิงว่า ชงเจาให้การชตทอตไปถงหลวงจันอนเป็นมูมคลมหสตย
เป็นสมณะ และฮางเฮาผสาางในความผ่นมาเป็นสภชพยานนพงหาไต
ไม เป่าบันจันจงไหนักการตเคกสน ๓๐ ที แล้วตามตอไปอีก

ลงใต้หีบ เงินลมมนจึงได้ตกลงมาจากตัวนางสูกเจงผู้ตาย ชาวเจ้าจึง
เก็บไว้ เป่าบุญจนได้ฟังตงนน จึงบังคับให้นางเกกเฮียงส่งเงินลมมนมา
พิจารณา แล้วสอบถามพวกพ้องของนางสูกเจงได้ความว่า เงินลมมน
จำได้เป็นแม่นมั่นว่า นางสูกเจงให้แก่หลวงจีนฮวยหงวนไปเป็นค่าสวด
กงเตก

เป่าบุญจนสืบได้ความตงนนแล้ว จึงให้นักการไปเอาตัวหลวงจีน
ฮวยหงวนมาขู่ถาม หลวงจีนฮวยหงวนมีความตกใจกลัวตัวตนด้วยเป็น
ความจริงใจทงสน ก็ให้การรับเป็นสัจสมด้วยเหตุการณ์ เป่าบุญจน
จึงให้ปล่อยตัวเด็กสีกกลับกลับบ้านเรือน จึงปรับโทษหลวงจีนฮวยหงวน
ให้ประหารชีวิตตายตกไปตามกัน โดยกฎหมายบ้านเมือง.

ที่ตำบลแขวงเมืองเตยจวทู มนักรเวียนชายอยู่สามคน คน
หนึ่งชื่อตวสอเหลง คนหนึ่งชื่อเลาปกเทलयม คนหนึ่งชื่อจอนคน
ทง ๓ คนนี้เป็นขอสตัยสุจรัตตอยู่ในยัตอรวม ครันอยู่มาในเมืองหลวง
ถึงคราวสอบไล่หนังสือ ตวสอเหลงกับจอนคนทงสองคนพากันลงเรือ
จ้าง จะเข้าไปสอบไล่หนังสือ ณ เมืองหลวง ครันลงมาในเรือจ้างแล้ว
ตวสอเหลงทำกิริยาถอนใจใหญ่ อองจอนคนเห็นตวสอเหลงถอนใจใหญ่
ตงนน อองจอนคนจึงว่า เรากับท่านเข้าไปยังเมืองหลวงครันจะสอบ
หนังสือ ก็เพื่อความปรารถนาจะทำราชการใหม่ขอเสยงปรากฏไว้ใน
แผ่นดิน ท่านมาด้วยความเศร้าโศกทุกขร้อนถอนใจใหญ่ด้วยธุระกังวล
สิ่งใดหรือ

ตวสอเหลงได้ฟังของจอนคนถามตงนนจึงตอบว่า ขงชาวเจ้าจะ
ไปสอบไล่หนังสือครัน เพราะเป็นการถึงกำหนด ก็ต้องจำใจจำเป็นไป
สอบไล่ แต่ชาวเจ้ามีความวิตกเป็นห่วงถึงภรรยาอยู่ข้างหลังมีครรภ์ถึง

เจตเจตจนแล้ว ถ้ากลับไม่ทันกำหนดที่ภรรยาจะคลอดบุตรไม่มีผู้ใดจะ
ช่วยอุปถัมภ์ดูแลเลี้ยงรักษา ภรรยาข้าพเจ้าคงจะได้ความลำบากเป็น
อันมาก อาศัยเหตุนั้นข้าพเจ้าจึงมีความวิตกกังวล

จึงขอจงแจ้งว่า ถ้ามตามนุษย์ที่เกิดขึ้นในโลก ถ้ายังไม่ถึงแก่
วาระที่จะเป็นอันตรายเป็นแล้ว เทพยเจ้าก็ยอมติดตามช่วยอภิบาลบำรุง
ระวงรักษา ท่านอย่ามีความวิตกเลย ท่านกับข้าพเจ้าเล่า ก็เป็นคู่เรียน
หนังสือมาด้วยกัน ไปสอบไล่หนังสือก็ได้ไปด้วยกัน แมื่ว่าบุตรของท่าน
กับบุตรของข้าพเจ้า ฝ่ายหนึ่งเป็นชายฝ่ายหนึ่งเป็นหญิง ถ้าเจริญวัย
ใหญ่กล้าเป็นหนุ่มเป็นสาวชนตงด้วยกันแล้ว ข้าพเจ้ากับท่านขอเป็นเกี่ยว
คองกัน ให้สมแก่ที่ท่านกับข้าพเจ้าได้รักใคร่กันมาแต่เดิม ถ้าเป็นหญิง
หรือเป็นชายตงด้วยกันทั้งสองฝ่ายแล้ว ก็ให้บุตรข้าพเจ้ากับบุตรท่านเป็น
พี่น้องกัน ข้าพเจ้าว่าตงนท่านจะเห็นเป็นประการใด

ตัวสื่อเพลงได้ฟังข้อจอนจากลาวผูกพันดงนน ก็มีความยินดี
ลงเนื้อเห็นชอบด้วย ข้อจอนให้บ่าวเฝ้าสุรามาเลี้ยงตงกันที่ในเรือจ้าง
เป็นทรนเริ่งสบายใจ และสนทนาปราศรัยกันตามสบายครนถึงเมือง
หลวง ตัวสื่อเพลงสอบได้ได้ถึงสองประโยค แต่ข้อจอนนนเข้าสอบ
ได้ก็ตกหาได้ประโยคไม่ ข้อจอนจึงบอกแก่ตัวสื่อเพลงว่า ท่านสอบ
ได้ได้ประโยคแล้ว จงรอฟังเสนาบต้อยูก่อน ท่านจะจัดการให้รับราช
การในตำแหน่งใด แต่ข้าพเจ้าจะรีบกลับไปบ้านก่อนจะได้บอกกล่าวแก่
บุตรภรรยาของท่านที่อยู่บ้านเรือนให้ทราบก่อน ตัวสื่อเพลงได้ฟังดงนน
ก็มีความยินดี จึงเขียนหนังสือฉบับหนึ่งว่าตงการสอบได้และมีความ
สุขอยู่ไม่ไขเจ็บ ผากข้อจอนนำไปให้แก่บุตรภรรยาที่บ้านเรือน แล้ว
ตัวสื่อเพลงจึงว่าแก่ข้อจอนว่า บ้านเรือนครอบครัวของข้าพเจ้าก็
เหมือนครอบครัวของท่าน ท่านจงช่วยดูแลแทน ข้าพเจ้าด้วยเถิด

ข้าพเจ้าจะรออยู่ฟังราชการให้เป็นปกติก่อนแล้วเมื่อใดข้าพเจ้าจึงได้กลับ
บ้าน ครึ่งสงเสยกนเสวจรพตงนนแล้ว อองจอนนคานบลาตวสอ
เพลงกลับมาขังบ้าน

ฝ่ายนางผู้สภรรยาของอองจอนน คลอดบุตรเป็นชายให้ชื่อว่า
อองเฉยวตง อองจอนนครนมาตงบ้านทราบว่าเป็นชายก็มีความ
ยินดี จึงถามนางผู้สว่าบุตรคลอดตกฟากนนเวลาใดวันใดชนแรมกี่ค
นางผู้สก็บอกวว่า เวลา ๒ โมงเช้า วันพฤหัสบดี เดือนสาม ปีมะโรง
กับนางหลสภรรยาของ ตัวสอเพลง ก็คลอด เป็นหญิงรวมวัน และ เดือนปี
ก็กับบุตรของเรา ผิดแต่เวลาเป็นยาค่าไปเท่านั้น มารดาเขาให้ชื่อ
นางเฉยงเงก อองจอนนได้ทราบคงนนมความยินดีเป็นอันมาก เพราะ
เหตุที่ได้สัญญากันไว้แกตัวสอเพลง อองจอนนก็ไปเยี่ยมเยียนนางหลส
ส่งหนังสือของ ตัวสอเพลงให้แก่นางหลส ๆ เบ็ดฝนก็ออกอ่านแจ้งความ
ทุกประการแล้วก็มีความยินดี แล้วอองจอนนก็เล่าความที่ไดสัญญากัน
ไว้แกตัวสอเพลงให้นางหลสฟังทุกประการ นางหลสจึงจัด โต๊ะและสุรา
มาเลี้ยงอองจอนนเป็นอันดี อองจอนนก็เลี้ยงแล้วก็คานบลาตนาง
หลสกลับไปบ้าน ตงแต่นั้นมาอองจอนนก็ไปมาหาสู่เอาใจใส่ดูแลบุตร
ภรรยาตัวสอเพลงโดยอย่างฉนญาตอันสนิท

ครนอยู่มาได้ประมาณสองเดือน ตัวสอเพลงได้รับยศตำแหน่ง
นายอำเภอ ตัวสอเพลงกลับมาขังบ้านเรือนจึงวานเลาเปกเหลี่ยมเป็น
เลาแก่ จัดแหวนเพชรวงหนึ่งให้แก่บุตรอองจอนนเป็นของขวัญ ออง
จอนนจึงจัดกำไรหยกคู่หนึ่งเป็นของขวัญ ตอบให้แก่บุตรตัวสอเพลง
ตามธรรมเนียม ตัวสอเพลงก็ไปรับราชการหัวเมืองตามตำแหน่งหน้าที่
ของตน ตัวสอเพลงกับอองจอนนได้มีหนังสือโต้ตอบไปมาถามข่าวทุกข์
สุขถึงกันและกันอยู่มิได้ขาด

ผ่านห้องจอฉนิไปสอบไล่หนังสือสองครั้งก็ไม่ได้ประโยค ออง
 จอฉนิก็มานะไปอาสาทำราชการอยู่ ณ เมืองสงกั อองจอฉนิมีความ
 ชอบได้เป็นขุนนางชน ครนอยู่มาอองจอฉนิก็บ่วยลง เห็นอาการว่า
 ชีวิตของตนจะไม่รอดแล้ว อองจอฉนิจึงมีหนังสือไปถึงตัวสอเหลง ว่า
 ด้วยขอฝากบุตรกับภรรยาอยู่ภายหลังด้วย ครนอยู่มาโรคกำเริบชนออง
 จอฉนิก็ถึงแก่กรรมลง

ฝ่ายตัวสอเหลงไปเป็นขุนนางอยู่ ณ เมืองนำเกย ครนได้รับ
 หนังสือของอองจอฉนิ กับทงแจ้งความว่าอองจอฉนิถึงแก่กรรมเสียแล้ว
 ตัวสอเหลงมีความอาลัยเศร้าโศกถึงอองจอฉนิยิ่งนัก ตัวสอเหลงจึง
 ออกเงินสองร้อยตำลึง เขาเรือและจ้างคนบรวทุกศพของอองจอฉนิกลับ
 มาบ้านเดิม จัดหาฝังศพไว้ตามธรรมเนียม ตัวสอเหลงจะรับตัว
 อองเฉยวตั้งบุตรของอองจอฉนิให้ไปเล่าเรียน หนังสือเล่าเรียนหนังสือ
 อองเฉยวตั้งกรองไห่คานบตัวสอเหลงแล้วว่า บิดาข้าพเจ้ากฟงดงแก่
 กรรมลงใหม่ ๆ อยู่แต่มารดาเล่าก็เป็นหม้าย ประการหนังสือขดสนยาก
 จนไม่บริบูรณ์เหมือนคนทงหลาย ข้าพเจ้าไม่อาจจะทงมารดาของ
 ข้าพเจ้าให้ห่างไกลไปได้ ซึ่งท่านจะอนุกุลเกอหนนอนเคราะห์ช่วย
 อุปถัมภ์บำรุงน พระเดชพระคุณท่านหาที่สุดมิได้แล้ว ตัวสอเหลงได้
 ฟังอองเฉยวตั้งพูดจาเฉลียวฉลาด และมีความกตัญญูต่อมารดาตั้งน
 ตัวสอเหลงมีความเมตตาอองเฉยวตั้งเป็นอันมาก จึงอุปถัมภ์บำรุงออง
 เฉยวตั้งมาจนอายุได้ ๑๕ ปี

ครนอยู่มา ตัวสอเหลงได้ เลื่อนยศ ชนเป็น ขุนนาง ตำแหน่ง เทียน
 เจ่งอยู่ ณ เมืองนำเกย ฝ่ายอองเฉยวตั้งครนอยู่มาก อุตสาห์ ไปเล่าเรียน
 หนังสือจนถึงแก่ความยากจนขดสนลงเป็นอันมาก ฝ่ายตัวสอเหลงตั้ง
 แต่ได้เลื่อนยศเป็นขุนนางตำแหน่งเทียนเจ่งก็ไม่มีบุตรต่อไป มีแต่นาง

เสียงเงกบุตรหญิงผู้เดียวเท่านั้น ตัวสอเหลงกลาจากราชการกลับมาอยู่
บ้านเดิม ขณะนั้นของเฉยวตงอายุได้ ๑๒ ปี แจงว่าตัวสอเหลงกลับมา
บ้าน จึงไปหาเล่าเป๊กเหลยมผู้เฒ่าแก่ให้นำไปค้ำบตัวสอเหลง ๆ เห็น
ของเฉยวตงนุ่งห่มแต่งตัวไม่สะอาด ก็มีความรังเกียจไม่มีใครจะพูดจา
ปราศรัยด้วย

ของเฉยวตงจึงค้ำบลาตัวสอเหลงกลับไปบ้าน แล้วเล่าความ
ให้เล่าเป๊กเหลยมฟังว่า เดิมบิดาข้าพเจ้ากับตัวสอเหลงรักใคร่กัน ได้มี
คำมั่นสัญญาไว้ต่อกันว่า ขอเป็นเกียรติของ ตัวสอเหลงจะยกบุตรสาว
ให้เป็นภรรยาของข้าพเจ้า มาบัดนี้ขอท่านไปหาหนัดการวิจวาทมงคลฟัง
ดูการที่ท่านจะว่ากล่าวประการใด

เล่าเป๊กเหลยมเฒ่าแก่จึงไปบอกเล่าขอนัดการวิจวาทมงคล ตัว
สอเหลงจึงว่า บุตรข้าพเจ้ากับบุตรของจิดฉนิกเป็นบุตรชนนางมียศ
ศักดิ์ด้วยกัน จึงจัดส่งของมาแต่งงานตามธรรมเนียมอย่าให้ชยหน้า
ด้วยกันทั้งสองฝ่ายแล้ว ข้าพเจ้าก็ไม่มีความรังเกียจเลย

เล่าเป๊กเหลยมครั้นได้ฟังตัวสอเหลงว่ามาดงนแล้ว ก็หาความ
ไปแจงแก่มารดาของเฉยวตงให้ฟังทุกประการ ของเฉยวตงได้ฟังดงน
จึงบอกแก่เล่าเป๊กเหลยมว่า มาบัดนี้ข้าพเจ้ายากจนลงเงินทองไม่มี
พอที่จะแต่งงานให้สมเกียรติบุตรของท่าน การเรื่องนี้จะรังรอไว้ก่อน
เมื่อท่านลมตามนสัญญาเดิมเสียแล้ว จะเห็นแก่ผู้อื่นทมิ้งคงบรรบริณด้วย
ลาภยศแล้ว ก็ตัดแล้วการจะเป็นไป เล่าเป๊กเหลยมครั้นได้ฟังของ
เฉยวตงบอกดงนนั้นก็กลับไปบ้าน

ฝ่ายตัวสอเหลง คอยฟังว่าของเฉยวตงจะมานัดแต่งงานวิจวาท
มงคลอยู่กับนางเสียงเงกบุตรเมือใด ก็หาเห็นเฒ่าแก่มานัดว่า
กล่าวประการใดต่อไปไม่ ตัวสอเหลงจึงปรึกษาแก่นางทลสภรรยาว่า

บุตรของเราอายุก็เจริญมากจนเป็นสาวแล้ว ได้รับคำมั่นสัญญาไว้
 ว่าจะให้อองเฉยวตง ๆ มีความเจียมตัวว่ายากจน ไม่มีสิ่งใดจะมาแต่ง
 งาน ถ้าไม่มาแต่งแล้วมบุตรขนนางผู้นมาขอ เราจะยกให้แก่ผู้นเสีย
 นางหลัดไต้พังตวสอเหลงผู้ตามพูดตงนน นางจึงว่าความยากจนไม่มี
 เงินทอง แต่มีความเพียรเล่าเรียนหนังสือ มีคุณประโยชน์แก่ราชการ
 แล้วผู้นจะตกไปอยู่ที่สถานทิศใดไม่เป็นคนต่ำช้า ประการหนึ่งเรากก็ได้
 สัญญาไว้แก่อองจอนผู้น บิดาของอองเฉยวตง ไว้แต่เดิม ถ้าเราบิด
 พลดทาลมค้ำสัญญาเสีย ก็โทษที่เราเป็นผู้เสียสัจ จะเป็นเหตุเตยน
 ของเทวดาและมนุษย์หากควรไม่

ขณะเมื่อตวสอเหลงกับนางหลัดพูดกันอยู่นั้น นางเลี้ยงเง็กผู้
 บุตรแอบฟังอยู่หลังฉาก จึงรู้ความซัดว่า บิดามารดาจับคำมั่นสัญญา
 ว่าจะยกนางให้เป็นภรรยาของอองเฉยวตง นางเลี้ยงเง็กคิดอยู่ในใจว่า แม้
 บิดามารดาจะยกให้ผู้นต่อไปจริง เราจะขอตายเสียดีกว่าที่จะอยู่เป็น
 มนุษย์ต่อไป เพราะอายุแก่เขาที่จะชนรชอว่าเป็นหญิงหม้ายชนหมาก
 ตงแต่นมมานางเลี้ยงเง็กก็มีความสบายใจเลย ครนอยู่นานหนึ่ง
 นางเลี้ยงเง็กจึงชวนนางตังกุยสาวใช้ออกไปชมสวนดอกไม้ เพื่อจะให้
 คลายความทุกข์บ้าง ในวณนั้นนางเลี้ยงเง็กเห็นอองเฉยวตงเดินไปตาม
 ทางริมสวนดอกไม้ นางเลี้ยงเง็กพิจารณาตูดอองเฉยวตงมลักษณะเป็น
 อ้นงาม แต่นุ่งห่มเป็นคนอนาถาไม่สะอาด นางเลี้ยงเง็กใหม่จตคิด
 สงสาร และรักใคร่อองเฉยวตงยงนถ ครนวันหลังมานางเลี้ยงเง็ก
 ก็ออกไปชมสวนตามเคย เห็นอองเฉยวตงเดินไปเรียนหนังสือทางนนอก
 ฝ่ายอองเฉยวตง ครนแลไปเห็นนางเลี้ยงเง็กยืนอยู่ในสวนดอกไม้
 ไม่มีลักษณะเป็นอ้นงามยงนถ อองเฉยวตงถอนใจใหญ่คิดอยู่ในใจว่า
 หญิงผู้นบิดาเราได้ขอคู่ทำหมั้นสัญญาไว้ให้ เพราะเราอนาถายากจน

ไม่มีทรัพย์สินสมบัติจะทำทุนแต่งงานแก่เขา จึงไม่ได้เป็นภรรยาสามก้น
จาดนาเราไม่มีเงินให้เงินไปตั้งนั้น ครนร่าฟังอยู่ในใจตั้งนั้นแล้ว ออง
เฉยวตงกเดินเลยไปยังโรงเรียนตามเคย

ครนอຍมาวันหลังอองเฉยวตงเดินไปมาทางนอก นางเลียงเง็ก
จึงใช้ให้นางตนกยสาวใช้ออกไปเชิญอองเฉยวตงให้เขามายังสวนดอกไม้
นางตนกยสาวใช้ก็ออกไปยัดชายเสื้ออองเฉยวตงไว้แล้วพูดว่า นาย
ข้าพเจ้าเห็นท่านเขาแล้ว ให้คิดถึงบิดาของท่านถึงแก่กรรมล่วงไปแล้ว
นั้น นายข้าพเจ้าอยากจะพบแก่ท่าน จึงให้ข้าพเจ้าออกมาเชิญท่าน
ให้เข้าไปในสวนดอกไม้ หวังจะได้สนทนากับท่าน

อองเฉยวตงได้ฟังนางตนกยมาเชิญให้เข้าไปในสวนดอกไม้ตั้งนั้น
ก็มีความยินดี จึงเดินตามนางตนกยเข้าไปในสวน ครนถึงต่างคนต่าง
คำนับกัน ทวงทชายกับหญิงซึ่งมีจิตปฏิพัทธ์รักใคร่กันแล้วก็แสดงกิริยา
ชายตาประปรายพร้อมขมขมของตอกัน และพูดจาปราศรัยโต้ตอบกันด้วย
ถ้อยคำอันไพเราะอ่อนหวาน แล้วนางเลียงเง็กเล่าความตามท่บิดามารดา
ปรารภปรึกษาแก่นั้น ให้อองเฉยวตงฟังทุกประการ แล้วนางเลียงเง็ก
จึงว่า บิดาของข้าพเจ้ากับบิดาของท่านก็ได้ให้คำมั่นสัญญากันว่า
จะให้ท่านกับข้าพเจ้าชกกันด้วยกัน เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงมีความ
เมตตาอาลัยในตัวท่านเป็นที่ยิ่ง ท่านจงอดสาหะเรียนหนังสือในตระกูล
กวี ให้มีชื่อเสียงปรากฏไว้ในแผ่นดิน เรากับท่านคงจะได้ชกกันร่วมทุกช
ร่วมสุขกันไปกว่าจะหาชีวิตไม่

อองเฉยวตงจึงว่า บิดามารดาคำมั่นสัญญาไว้ตอกันก็จริงแล้ว
มาบัดนี้บิดาของข้าพเจ้าถึงแก่กรรมล่วงลับไปแล้ว ตัวข้าพเจ้าก็
อนาถาอยากจน จนแต่เสือกางเกงจะบริโภคนุ่งหมกไม่เต็มภาคภูมิ เพราะ
ฉะนั้นจึงไม่อาจมานัดการวิวาห์มงคล จึงได้รอรังไว้โดยความเจ็บมตัว

ว่าเป็นคนอนาถา

นางเลียงเง็กได้ฟังอองเฉียวตงปรับทุกข์ตั้งนั้น ให้มีความเมตตา
อาลัยในอองเฉียวตงยิ่งนัก แล้วจึงพูดว่าขอทวงเงินทองสิ่งของอุปโภค
บริโภคนั้น ท่านอย่ามีความวิตกเลย ในคำวั้นนั้นท่านจึงมาหาข้าพเจ้า
ข้าพเจ้าจะเกอกลงปล้ำกับท่านให้สมควรความปรารถนา

อองเฉียวตงได้ฟังนางเลียงเง็กพูดจาแต่งตั้งนุกมความยินดี จึง
พูดแก่นางเลียงเง็กว่า เวลานข้าพเจ้าขอลาท่านไปก่อน ครนจะอยู่ช้า
เมื่อผู้คนจะรู้ความจะอดฉาวไป ว่าตั้งนั้นแล้ว ก็ตามนางเลียงเง็กไปยัง
โรงเรียน ครนเวลาตกประมาณสองยามเศษ อองเฉียวตงจึงไปหานาง
เลียงเง็กตามทันตักันไว้ ครนถึงประตูสวนหลังบ้าน เห็นนางตนกัย
เปิดประตูสวนรับ นางตนกัยจึงแจ้งความว่า นางเลียงเง็กนายข้าพเจ้า
ยังไม่หลับตั้งใจคอยท่านอยู่ ท่านอย่ามีความวิตกอย่างใดเลย เชิญท่าน
เข้าไปหานางเถิด

อองเฉียวตงได้ฟังนางตนกัยเล่าบอกตั้งนั้น ก็มีความยินดีเดิน
ตามนางตนกัยเข้าไปในตักของนางเลียงเง็ก เห็นนางจัดเครื่องโต๊ะและ
สุราไว้คอยหากมความยินดียิ่งนัก

ฝ่ายนายเลียงเง็กเห็นอองเฉียวตงเขามากมความยินดี เชิญให้
อองเฉียวตงนั่งเก้าอี้เสพสุราร่วมโต๊ะอันเดียวกัน ต่างพูดจาสนทนากัน
ตามวิสัยหนุ่มกับสาวเป็นทรนเริงในครั้งแรกที่พบได้ประสพบพบกัน แต่
นางเลียงเง็กพูดแก่อองเฉียวตงว่า ข้าพเจ้านัดให้ท่านมาในวันนั้นประสงค์
จะให้เงินทองเสอผ้าแก่ท่านไปใช้สอยก่อน และจะได้ให้เถ้าแก่ท่าน
การมงคล แล้วท่านกับข้าพเจ้าจึงจะร่วมประเวณเป็นสามภรียากันต่อ
ภายหลัง จึงจะสมควรแก่เราท่านทเป็นบุตรผู้ มบตามารดาด้วยกัน

อองเฉียวตงได้ฟังนางเลียงเง็กจากสาวตามจวิตกรรียาหญิงอนันต์

เขื่อนนน ก็มีความเกรงใจไม่อาจจะล่วงเกินข้ามขั้นให้เป็นทีเคืองใจ ขณะ
นั้นเป็นเวลาประมาณสามยามเศษ นางเลียงเง็กเมาศราก็มอยหลับไป

ฝ่ายอองเฉียวตงเห็นเวลาตกจวนใกล้สว่างอยู่แล้ว คิดจะกลับ
บ้านจึงออกไปจากห้องนางเลียงเง็กจะลานางตนกุกกลับบ้าน นางตนกุก
จึงห้ามว่า เวลานนายข้าพเจ้าเมาศราก็หลับอยู่ ท่านจงรอกอยให้นาย
ข้าพเจ้าหายเมาศราก็ตื่นมากอนท่านจึงคอยไป อองเฉียวตงได้ฟังนาง
ตนกุกห้ามปรามตงนน ก็กลับเข้าไปในห้องรอกอยนางเลียงเง็กอยู่

ฝ่ายนางเลียงเง็กครนสร้างเมมาแล้วกตงนชน นางตนกุกจึงตงกนา
เข้าไปให้นางเลียงเง็กล้างหน้า แล้วนางเลียงเง็กจตนพรอย่างตสามไม้
เงินสามลิ่มสายสร้อยกำไลทองคำ ๑ คู่ มาให้แก่อองเฉียวตง แล้วว่า
สิ่งของเหล่านี้ท่านเอาไปใช้สอยแก้จนไปพลาง แต่เงินทองสิ่งของที่จะ
แต่งงานแก่ข้าพเจ้านน ข้าพเจ้าจะจัดหาให้ท่านต่อภายหลัง

อองเฉียวตงรับสิ่งของมาจากนางเลียงเง็กแล้ว ก็ลากลับไปบ้าน
ตงแตนนมา อองเฉียวตง ก็ลกลอบไปมาหาสู่ หลับนอนด้วย นางเลียงเง็ก
ประมาณมาได้สัก ๑๕ วัน

อยู่มาจนหนงนางหลตมารดาของอองเฉียวตงบวช อองเฉียวตง
จึงอยู่ปฏิบัติมารดา ในราตรนนหาได้ไปหานางเลียงเง็กไม่

ในตำบลนนมสุรายอชคนหนงขอเซงหยิน เวลากลางคนเที่ยว
ตตชองยองเบาของชาวบานรานตลาดในแขวงนนมาเป็นอาณาประ โยชน์
เลียงชพ วนนนเซงหยินไปยังประตูหลังบ้านของตงตอเหลง ซึ่งเป็น
ชุนนางข้าเจงบิดาของนางเลียงเง็ก

ฝ่ายนางตนกุกสาวไซของนางเลียงเง็ก ซึ่งคอยอยู่ที่ประตูจะได้
เบตรบอของเฉียวตงทกวนทกคนมโตชาตนน ครนเห็นเซงหยินสุรายมา
ก็สาคญวอองเฉียวตงมาจึงเบตประตูรับ ครนเข้ามาใกล้นางตนกุก

นางตนกัณฑ์เห็นเป็นมรยาณมิใช่ของเฉยตรง นางตนกัณฑ์จึงหันกลับไป
ในตักที่อยู่ของนางเลียงเงกจะร้องชนให้ผู้คนซึ่งอยู่ในบ้านมาช่วย ก็พอ
เซ่งหยนตามเข้าไปทัน ชักอาวุธออกฟันฆ่านางตนกัณฑ์ล้มลงนอนตายอยู่
ในถนน

ฝ่ายนางเลียงเงกนั่งคอยของเฉยตรงอยู่ตามเคย ยังหาทันจะ
หลับไม่ ด้วยแสงโคมส่องสว่างแลเห็นมรยาณไล่นางตนกัณฑ์เข้ามา แล้ว
ฆ่านางตนกัณฑ์ตาย นางเลียงเงกเห็นตงนกกตกใจจึงวิ่งหนีไปซ่อนตัวอยู่
หลังตก เซ่งหยนมรยาณก็เอาเงินทองสิ่งของไปเป็นอันมาก

ครั้นรุ่งเช้าเวลาเช้า ติวสือเหลงจึงได้ความอายมรยาณลอบเข้ามา
ฆ่านางตนกัณฑ์สาวใช้ของนางเลียงเงกตาย ติวสือเหลงจึงว่าแก่นางเลียง
เงกผู้บุตรว่า เหตุใดรู้แลความอายมรยาณลอบเข้ามากระทำร้ายนางตนกัณฑ์
ตงนง จึงไม่ร้องชนให้ผู้คนในบ้านรู้จะได้จับเอาตัวให้ได้

นางเลียงเงกจึงแจ้งความว่า เมื่อขณะอายมรยาณลอบเข้ามาทำ
ร้ายแก่นางตนกัณฑ์นั้น ครั้นข้าพเจ้าจะร้องชนเล่า ก็เกรงว่าอายมรยาณจะ
ทำร้ายข้าพเจ้าด้วย ข้าพเจ้าจึงวิ่งหนีไปซ่อนตัวอยู่หลังตก

ติวสือเหลงถามตงนงแล้วจึงไปพิจารณาตักศพนางตนกัณฑ์ เห็นศพ
นางตนกัณฑ์นอนตายอยู่ข้างประตูหลังบ้าน ติวสือเหลงจึงถามนางเลียงเงก
ต่อไปว่า เหตุใดหนออายมรยาณจึงฆ่านางตนกัณฑ์ตายอยู่ทรมประตูณะน
บิดามีความสงสัยนัก

นางเลียงเงกได้ฟังบิดาถามตงนง ก็นั่งยิ้มได้ตอบประการใด
ต่อไป ติวสือเหลงจึงให้คนใช้ไปตามตัวกำนันอำเภอมาทำคำกฎหมาย
ตราสินชัณฑ์สดรบาคแผลพลกศพนางตนกัณฑ์ไว้ตามกฎหมายบ้านเมือง ครั้น
จะไปฟ้องร้องต่อโรงศาลก็ไม่มีข้อสาเหตุแก่ผู้ใดและของกลางอันใด จึง
เป็นที่จุนใจไม่รู้ที่จะทำประการใดต่อไป แต่นางเลียงเงกนงมีความวิตก

เป็นอันมาก เกรงว่าบตามารตาจะรู้ว่าเหตุเพราะนางให้นางตนกยเบ็ด
ประตูป้องเฉยวตงให้เขามาหา จึงเกิดผู้ร้ายฆ่านางตนกยตายตงนน
นางเลียงเงกมความเสียใจให้เจ็บป่วยเป็นไข้ใจไม่มีใครจะมีความสุขเลย

ฝ่ายตัวสอเหลงจึงให้คนใช้ออกสืบและบนบาน และเที่ยวตรวจ
ดูตามโรงร้านซึ่งแลกเปลี่ยนเงินทองทุกร้านโรง ถ้าพบปะของกลางแล้ว
จึงเอาตัวอ้ายผู้ร้ายให้จงได้

ฝ่ายของเฉยวตง ตงแต่นางหลดสมมารดาป่วยลงหลายวันไม่มี
เงินจะออกค้ำยาให้แก่นั่นแล จึงเอากำไลทองคำที่นางเลียงเงกให้ไปนั้น
แต่ซรหนึ่งไปขายตามชาวร้าน

ฝ่ายเสยวกยผู้เจ้าของร้านรับเอากำไลทองคำมาพิจารณา ดูแล้ว
วางใจบนโต๊ะยังไม่ทันจะตราค่ามากนักยเท่าใด พอหมยอวงคนใช้
ของตัวสอเหลงมาถึงเขาค้นท์ เห็นกำไลวางใจบนโต๊ะก็มันใจว่า
กำไลซรนทองเป็นของตัวสอเหลงเป็นแน่ คิดเห็นดงนนแล้วหมยอวง
จึงถามเจ้าของร้านว่า กำไลทองคำซรนเป็นของผูใดได้มาแต่ไหน

เสยวกยเจ้าของร้านบอกว่า ของนอของเฉยวตงนำมาจะขายเขา
จะได้มาแต่แห่งหนตำบลใดข้าพเจ้าหาทราบไม่ เสยวกยว่าดงนนแล้ว
จึงหยิบกำไลส่งไปให้หมยอวงดู ๆ แล้วก็นำเอากำไลนั้นไปให้ตัวสอเหลง
ดู ตัวสอเหลงกับนางงุยสยฮยั้น ซึ่งเป็นภรรยารับมาพิจารณา ก็จำ
ได้แม่นม่นว่าเป็นของ ๆ ตัวแน่แล้ว จึงถามคนใช้ว่าของนี้ได้มาแต่ไหน
ผูใดเป็นเจ้าของ หมยอวงจึงแจ้งความตามทอของเฉยวตง นำไปขายนนั้น
ให้ฟังทุกประการ ตัวสอเหลงได้ฟังดงนนก็มีความโกรธอองเฉยวตงเป็น
อันมาก แล้วจึงพูดว่าของเฉยวตงนยากจนลงจึงได้ประพฤิตตนเป็นโจร
ผู้ร้าย จำจะต้องฟ้องต่อเป่าบุนจนให้ชำระคงจะได้ความจริง ว่าดงนน
แล้วตัวสอเหลงก็แต่งฟ้องกล่าวโทษอองเฉยวตงไปยื่นต่อเป่าบุนจน ใน

พ้องมีความว่า

เมื่อ ณ วันชนสองคาเวลาตกประมาณสองยามเศษ มอขายผู้ร้าย
 ลอบเข้าไปในบ้านชานางต้นกฤษสาวใช้ของบุตรข้าพเจ้าตายแล้วมอขายผู้ร้าย
 เก็บเอาเงินทองสิ่งของของข้าพเจ้าไปเป็นหลายสิ่งหลายอย่าง รายชื่อสิ่ง
 ของมีแจ้งอยู่ในค่างฎหมายตราดินนันททุกประการแล้ว ข้าพเจ้าให้คนใช้
 ของข้าพเจ้าไปเที่ยวสืบเสาะตรวจดูตาม โรงร้าน ได้กำไลทองคำของ
 กลางมาจากอ่องเฉยวตงชวหนง ข้าพเจ้าจึงรู้ว่าอ่องเฉยวตงเป็นผู้ร้าย
 ขอท่านได้เรียกตัวอ่องเฉยวตงมาพิจารณา ตามพระราชกำหนดกฎหมาย
 และทางยุติธรรม

ขณะนั้น เปาบุ้นจิ้น เป็นข้าหลวงพิเศษ ตรวจตามบรรดาหัวเมือง
 ครนมาถึงกเขาพักอยู่ยงตกลดงซึ่งเป็นที่พักของข้าหลวง เมื่อได้รับฟ้อง
 ของตัวสื่อเพลงแล้ว จึงสั่งให้พนักงานไปเอาตัวอ่องเฉยวตงมาพิจารณา
 ได้ตามตามข้อหา อ่องเฉยวตงให้การปฏิเสธไม่รับ เปาบุ้นจิ้นจึงมีกระ
 ทุ์ตามต่อไปว่า ไม่รับว่าชานางต้นกฤษตายนั้น กำไลทองคำของกลางนี้
 ตัวเจ้าได้ที่ไหนมา จึงให้การไปตามจริง ถ้าอำพรางไว้เราจะทำโทษให้
 ถึงสาหัส

อ่องเฉยวตงจึงให้การตั้งแต่ของจ้อฉนผู้บิดากับตัวสื่อเพลงรักใคร่
 ได้อุปถัมภ์ชงกันและกัน และได้ทำค้ำมั่นสัญญาเป็นเกียรติของจนถึงนาง
 เลียงเง็กให้เงินทองสิ่งของมราคา นางต้นกฤษสาวใช้ได้เป็นผู้เบ็ดประตู
 รับสิ่ง ตั้งแต่ตนจนปลายให้เปาบุ้นจิ้นฟังทุกประการ

เปาบุ้นจิ้นได้ฟังดังนั้นจึงว่า ถ้าสมบทนางเลียงเง็กเขาไม่รับค้ำ
 ของเจ้าอ้าง เจ้าจะว่าประการใด อ่องเฉยวตงว่าถ้าสมบทนางเลียงเง็ก
 เขาไม่รับไม่สมค้ำให้การของข้าพเจ้าแล้ว ก็แล้วแต่ท่านจะเมตตาเพราะ
 เป็นความจริงอย่างนั้นข้าพเจ้าจึงกล้าอ้าง

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้น จึงให้นักการไปตามตัวนางเลียงเง็กมา
 สอบถาม ครั้นนางเลียงเง็กมาถึงแล้ว เป่าบุญจนจึงถามนางเลียงเง็กว่า
 เจ้าได้นัดแนะและให้เงินทองสิ่งของต่าง ๆ แก่ของเฉียวตง ไปจริงหรือ
 นางเลียงเง็กได้ฟังเป่าบุญจนถามดังนั้น ให้มีความระอวยใจยิ่งนักไม่อาจ
 พุดกหมอบกมหนานงอยู่ เป่าบุญจนถามซ้ำดังนั้นถึงสามครั้งนางเลียงเง็ก
 กนงอยู่ เป่าบุญจนมีความโกรธจึงทำอุบายส่งให้นักการยัดตัวของเฉียว
 ตงลงจะต ๕๐ ทกอนแล้วจึงจะถาม นักการยัดตัวของเฉียวตงลงจะต
 ของเฉียวตงกรองไทร่าพบนบดเล็กนางเลียงเง็กว่า เรากับเจ้ากรรม
 รักรทำสัตยสาบานต่อกันไว้ว่าจะร่วมสุขร่วมทุกข์จนตลอดชีวิต เจ้าจึง
 ได้ให้สิ่งของทองเงินไปแก่เรา มาบัดนี้เกิดความด้วยชายผู้ร้ายลอบเข้า
 ไปฆ่านางตนกฤษตาย ตัวข้าพเจ้าต้องรับอาญาแทนชายคนร้าย ถึงตัว
 ข้าพเจ้าจะต้องตายโดยความซอสัตย ก็ไม่คิดเสียตายแก่ชวดแล้ว แต่
 มาเป็นห่วงด้วยมารดาเป็นคนชรา อยู่ภายหลังจะได้ความลำบากยาก
 แค้นไม่มีใครจะอุปถัมภ์เท่านั้น

ฝ่ายนางเลียงเง็ก ครั้นได้ฟังของเฉียวตงกรองไทร่าพบนบดงนน
 ทงแลเห็นนักการจะตของเฉียวตงตามคำสั่งของเป่าบุญจน นางเลียงเง็ก
 ตกใจแล้วกรองไห้ ทงมีความเมตตาและสงสารของเฉียวตงยิ่งนัก นาง
 จึงคุกเข่าลงคำนับเป่าบุญจนอยู่ตรงหน้า แล้วบอกความตามถ้อยคำของ
 ของเฉียวตงอ้างมาถึงนางนนทุกประการ ใจความว่าเมื่อขณะชายผู้ร้าย
 เข้าไปฆ่านางตนกฤษนั้น แสงไฟส่องสว่างข้าพเจ้าได้เห็นตัวชายผู้ร้าย
 มีไซ้ของเฉียวตงแต่จากหน้าไม่ได้ ของเฉียวตงจะได้เป็นผู้ร้ายฆ่านาง
 ตนกฤษตายนันทามิได้

เป่าบุญจนได้ฟังนางเลียงเง็กคนกลางบอกความดังนั้น ก็พิจารณา
 เห็นเป็นความจริงของของเฉียวตงทงสน จึงส่งให้นักการปลอยตัว

ของเฉยวตงออกมา ออกเฉยวตงก็ออกมาคุกเข่าอยู่ตรงหน้าเป่าบุนั้นจน
ขณะนั้นนางเลียงเง็กก็คุกเข่าอยู่เคียงก้นทนนตวย นางเลียงเง็กเห็นมวย
ผมของของเฉยวตงหลุดล่นออกไป ยังมีไตเกล้าให้เรียบบรุษนางเลียง
เง็กจึงลุกขึ้นช่วยเกล้าผมให้ของเฉยวตง

ฝ่ายตัวสอเหลงเห็นนางเลียงเง็กเกล้าผมให้ของเฉยวตงตั้งนมนตว
สอเหลงมีความโกรธบุตรยิ่งนัก ออกปากต่านางเลียงเง็กว่า บุตรเช่น
เจ้านกกระทำให้บิดาได้ความอัปอายชายหน้านัก ช่างไม่มีความอายและ
กลัวเกรงบิดามารดาเลย

เป่าบุนั้นเห็นตัวสอเหลงมีความโกรธนางเลียงเง็กเช่นนั้น เป่า
บุนั้นจึงขแรงขอความพิจารณาให้ตัวสอเหลงฟังว่า ของเฉยวตงนเดิม
ท่านก็ได้รับคำมั่นสัญญาต่อบิดาของเขาไว้ว่า จะยกนางเลียงเง็กให้เป็น
ภรรยาเขา ครั้นมาบัดนี้ของเฉยวตงยากจนไม่มีเงินจะแต่งงานกับบุตร
ของท่านตามธรรมเนียมการก็เป็นอันยุติลง จนถึงเลียงเง็กบุตรของท่าน
รักใคร่กันกับของเฉยวตงมิให้ขาดคำมั่นสัญญากันมาแต่เดิม และได้
ให้เงินทองสิ่งของแก่ของเฉยวตง ทั้งนางตนกุกก็พอใจแก่นางเลียงเง็ก
เป็นผู้เปิดประตูรับและส่งของเฉยวตง นางตนกุกก็ใดกระทำคุณไว้ต่อ
ของเฉยวตง ไม่ขอสาเหตุอันสมควรที่จะให้เห็นว่าของเฉยวตงเป็นผู้
ร้ายชานางตนกุกตายได้ ท่านจะให้ข้าพเจ้าลงเนื้อเห็นว่า ของเฉยวตง
เป็นผู้ร้ายนนั้นยังไม่ได้ก่อน

ตัวสอเหลงได้ฟังเป่าบุนั้นขแรงตั้งนมนกนกละอวยใจ แล้วจึง
พูดว่า บุตรของข้าพเจ้าละเมียดไม่อยู่ในถ้อยคำของบิดามารดาซึ่งสักก่อน
ท่านเช่นนี้หาควรไม่

เป่าบุนั้นจึงว่า ไหน ๆ บุตรของท่านก็มาร่วมสุขร่วมทุกข์กันกับ
ของเฉยวตงแล้ว ท่านจงแต่งให้ออกหน้าอยู่ก้นตวยกันเสียเถิด ท่าน

จึงจะไม่เป็นคนเสียสัจ ตัวสอเหลงจึงว่า สาเหตุเป็นไปด้วยบุตรของ
ข้าพเจ้ากับของเฉยวตงนางตนกฤษจึงได้ถึงแก่ความตาย ขอท่านจงชำระ
ให้ไตตวจริงเสียก่อน

เป่าบุนจันได้ฟังตัวสอเหลงว่าดังนั้น จึงตอบว่า ผู้ร้ายรายน
ข้าพเจ้าจะชำระให้ได้ในเจ็ดวันนทานจงคอยฟังเถิด อย่ามีความวิตกเลย
แต่ขอให้ท่านหาวันฤกษ์ดี แต่งของเฉยวตงกับบุตรท่านให้อยู่กันเป็น
ภรรยาสามีกันเสียเถิด ตัวสอเหลงได้ฟังดังนั้น โดยซัดเป่าบุนจันมีได้
กรับคา แลวกลากลับไปบ้าน

เป่าบุนจันจึงส่งให้ปลอยตัวของเฉยวตงกับนางเลี้ยงเง็กกลับ
ไปบ้าน ฝ่ายของเฉยวตงกลับมาบ้านแล้ว ก็จัดอุปเท่ห์ขนทึ่ๆ บูชา
บูชาของจอฉนผู้บิดาแล้วบอกว่า เวลาเคราะห์ของข้าพเจ้าร้ายจึงหากให้
เป็นไป เพราะชายผู้ร้ายมานานางตนกฤษ เพราะผู้ชำระยังพิจารณาไม่
ได้จริง ครนบนตงนนแล้วของเฉยวตงก็เขานอน ครนเวลาตกประมาณ
สองยามเศษ ของเฉยวตงฝันเห็นของจอฉนผู้บิดาทถึงแก่กรรมนนั้นว่า
ถือไม้ไผ่สำหรับเสียงมา โยนต่อหน้าของเฉยวตงสองอัน ไม่นนควาอันหนึ่ง
หงายอันหนึ่ง สองอันตดเกยวกันแล้วของจอฉนก็เดินกลับอันตรธาน
หายไป ของเฉยวตงครนได้สดตนขนตรึกตรองใคร่ครวญดูความฝัน
เห็นเป็นปัญหาอยู่ แปลไม่ออกยังหาเห็นความไม่

ฝ่ายเป่าบุนจัน ในราตรอนเดี่ยวกนกับของเฉยวตงฝันเห็น
เป่าบุนจันฝันเห็นเป็นเทพสังหรเหมอนกนว่า มีเด็กชายผู้หนึ่งแต่งตัว
สะอาดเขามาคานบเป่าบุนจันแล้วก โยนไม้เสียงทาลงควาอันหนึ่งหงาย
อันหนึ่ง เหมอนเขนทของเฉยวตงฝันเห็นฉะนั้น ครนได้สดตนแล้ว
จึงตรึกตรองตามลักษณะนมตของปัญหานน คิดเป็นตัวอักษรได้ ๕ อย่าง
ไม้เสียงทายนนกระทำด้วยโคนไม้ไผ่ ไผ่ไผ่นนภาษาจีนเรียกว่า เต็ก

ไม่เสยงทายนนเรียกว่า ปวย ความอนหนงทงายอนหนงเรียกว่า เชนง
 ไม่เสยงทายสองอนเกยวกันนนเหมือนอกษรตวหยน เปาบนจนคตเห็น
 นมิตในความผันเป็นปัญหาฉะนนแลว รุงชนจึงไปยงศาลนงทวารวช
 การชำระความ แลวเลาความผันใหรรักษาเมืองกรมการฟงทุกประการ
 ขณะนของเฉยวตงกมาหาเลาความผันของตวใหเปาบนจนฟงดวย ชาง
 เปาบนจนเห็นถกตองกนกับผันของตนตงนน จึงวาอายุผู้รายรายน
 ะรอยจะเป็นแชนเตก ถามฉะนนกขอปวย ไมได้เป็นไม่เสยงทายควาอน
 ทนงทงายอนหนงนนเสยงทายเรียกว่า เชนง ไม่เสยงทายสองอนเกยว
 กันเรียกว่าหยน คนในตำบลแขวงเมืองน มผุ้ใดขอพองกันเหมือนตง
 กลาวมานมหรือไม่ เมอเปาบนจนถามตงนนแลว ในทนนมกการผู้
 ทนงอยุทนนจึงบอกวา ในตำบลแขวงเมืองน มีชายผู้ทนงเคยเป็นผู้
 รายตตของยองเปาแกงกาจเป็นคนสำคัญมาก ผู้นนแชนเตกขอเชงหยน
 เทยวตตของยองเปาชาวบ้านเขาจับตวได้ชำระเป็นสจ แลวสจเป็นตวอก
 ษรไวดวยหมกทบาเป็นสำคัญ ขอและแชนยงปรากฎอยู่ในสารบบบัญญัติ
 เปาบนจนได้ฟงตงนนกมความขนตแลวจึงพตวา ถ้ากระนน
 อายุผู้รายทชานางตนกุตตาย คงจะเป็นอายุผู้รายคนนเป็นแน่แลว
 เทพยตาจึงคลใจให้เราและอองเฉยวตงผันเห็นเหมือนกัน ในคณวันเดยว
 กัน นักการจึงไปจับตวมาฟอกชกได้เดยงได้ถาม คงจะได้ความจริง
 เป็นแน่

ฝ่ายนักการครนได้รับคำสั่งของเปาบนจนตงนนแลว จึงไปจับ
 เอาตวเชงหยนมาใหเปาบนจน ๆ ชกถามเชงหยน ๆ ใหการปฏิเสธไม่
 รับ เปาบนจนจึงวามงเป็นผู้รายมขอปรากฎมาแต่เดิม ถารับเสยโดยต
 แลวอัน โทษทณจทนนพอจะลดใหเบาตงได้บ้าง ถ้าไม่รับแลวจะทน
 อาญาได้หรือ ภายหลังเป็นสจจะต้องทำโทษเต็มตามกฎหมาย

เเซงหยินไต่ฟงเป่าบุนจนชกถามตงนุน จงให้การว่าแต่เดมนน
 ฆ่าพเจ้าเป็นมูรายตคชองยองเป่าจรง มาบตนฆ่าพเจ้ามความเซตหลาบ
 กลวเกรงอาญาแผ่นดิน มิได้ประพฤตความชวอกเซนแต่ก่อนแล้ว
 ฆ่าพเจ้ามิได้ฆานางตนกฤษและมิได้เก็บเอาทรัพย์สินสมบัติเงินทองของเจ้า
 เรือนไปเลย

เป่าบุนจนไต่ฟงเซงหยินให้การไม่รบตงนุน จงตั้งให้หนักการยึด
 ตวเซงหยินลงจะผูกตเป็นทชจะให้รบเซงหยินกไม่รบ พอเป่าบุนจนแล
 เห็นลูกกุญแจผูกตคชองกบตวเซงหยินทบนเอว จงให้หนักการแก้เอาลูก
 กุญแจมาพิจารณาดู แล้วส่งลูกกุญแจให้หนักการกระชบส่งบอกอบาย
 ให้แก่หนักการไปค่นชองกลางทบานเซงหยิน หนักการกรบไปบ้านเซงหยิน
 แล้วลวงภรรยาเซงหยินว่า บตนสามชองทานรบเบนสัจแล้วส่งลูก
 กุญแจให้ฆ่าพเจ้ามาไซเอชชองกลางทเก็บไว้ ในหีบส่ง ไปยังศาลเพื่อจะ
 ไต่พิจารณา

ฝ่ายภรรยาชองเซงหยินไต่ฟงตงนุนสำคัญว่าจรงกตคใจ จงนำ
 หนักการเข้าไปในห้อง หนักการกไขกุญแจเบตหบออกทงสองหบ เห็นมเงิน
 ทองสิ่งชองทใส่ไว้ในหีบเบนอันมาก จงนำสิ่งชองทงนุนมาให้เป่าบุนจน
 พิจารณา เป่าบุนจนจงให้เสมยนจทรายสิ่งชองนนๆ คคเสอแพรอย่าง
 ตยงใหม่อยู่ ๕๐ เสอ กางเกงแพร ๓๐ ตว กำไลทองค้ำหนึ่งคู้ พัด
 กระจก ๑ บาน เป่าบุนจนจงให้หาตวตวสอเหลงผู้ โจทกมาตสิ่งชอง
 เหลานนว่าจะเบนชองตวสอเหลงหรือมิใช่ ตวสอเหลงครนเห็นสิ่งชอง
 กจ่าได้ เป่าบุนจนจงถามเซงหยิน ๓ กรบเบนสัจ แล้วเป่าบุนจนก
 ปรักษาโทษเซงหยินตามกฎหมาย

ฝ่ายตวสอเหลงครนไต่ฟงนฤกษตคตงการวิวาหมงคลให้ชองเฉยว
 ตงกบนางเลียงเงกชองกนเบนภรรยาสามกน ครนนานมาชองเฉยวตง

ไปสอบไล่หนังสือได้เป็นขุนนางสืบตระกูลมรดก ปราบฎในจดหมายเหตุต่อ
มาจนทุกวันนี้.

ที่ตำบลไปจิวแขวงเมืองชวตัง ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่ชอมนั้นหนึ่
มีบุตรชายคนหนึ่งชื่อยู่ฟัง เมื่ออายุยู่ฟังได้ ๓๐ ขวบ ไปเล่าเรียนหนังสือ
มีสติปัญญาหาผู้เสมอ โดยยาก ครั้นอยู่มาในตำบลนั้นยังมีชายผู้หนึ่ง
แซ่ตบชอบังมวเป็นขุนนางตำแหน่งเหาสอ มีบุตรหญิงคนหนึ่งชอนางตัน
ช่วยเอง ๆ มีลักษณะงามยิ่งนัก ตันบังมวอยากจะได้ใครได้ยู่ฟังเป็น
บุตรเขย ตันบังมวจึงวานให้เพาบุ๋นเบ้งเป็นสอสาว่ากล่าวตอบิดา
มารดาของยู่ฟัง บิดามารดาของยู่ฟังก็มีความยินดี ครั้นได้วันฤกษ์ดี
หั้นผู้บิดาของยู่ฟัง จึงแต่งการวิวาห์มงคลตามธรรมเนียม ให้นางตัน
ช่วยเองอยู่กินเป็นสามีภรรยาคนกับยู่ฟัง แล้วแต่งโต๊ะและสุรามาเลี้ยง
กันตามบรรดาวงศ์ญาติกับพวกเพื่อนนักเรียน ของยู่ฟังมากมายเป็น
ทรวงรื่น ชณะนั้นยังมีนักเรียนชายคนหนึ่งแซ่จ้อชอชื่อชอ เป็นบุตรขุน
นางผู้ใหญ่ตำแหน่งเลี้ยไ้บ๊ว แลเห็นนางตันช่วยเองซึ่งเป็นภรรยาของ
ยู่ฟังนั้นมมีลักษณะอันงามยิ่งนัก จ้อชอเห็นดังนั้นคิดอยู่ในใจว่า จะ
คิดทำฉันทัดใจจะแย่งเอานางตันช่วยเองไปเป็นภรรยาของเราได้ ครั้น
รับประทานสุราและอาหารเสร็จแล้วก็กลับไปบ้าน อยู่มาบิดามารดา
ยู่ฟังถึงแก่กรรมล่วงไปแล้ว ยู่ฟังก็ไว้ทุกข์ตามธรรมเนียม ครั้นพ้น
กำหนดไว้ทุกข์แล้ว นางตันช่วยเองก็มบุตรกับยู่ฟังคนหนึ่งเป็นชาย พอ
ถึงกำหนดจะสอบไล่หนังสือ ยู่ฟังก็มอบการเหยาเรือนให้ตันบังมวผู้บิดา
ของภรรยาแล้วว่ากล่าวรักษา แล้วยู่ฟังก็จัดเงินได้พอสมควรที่จะใช้
เดินทางกับคนใช้หนึ่งคนชอตันย้อออกจากบ้านไปได้ประมาณสิบวัน ถึงตำ
บลดชายป่าแห่งหนึ่ง มีพวกโจรออกมาตบตรงแล้วจับตัวยู่ฟังไป แต่ตันย้อชง

เป็นคนไข้ของยู่ฟงวงหนไปพันพวกใจได้ กลับมาบ้านแจ้งความแก่นางต้นช่วยเองภรรยาของยู่ฟงทุกประการ นางต้นช่วยเองได้ฟังดังนั้นก็ตกใจร้องไห้คิดถึงยู่ฟงผู้สามเป็นที่ยง

ฝ่ายต้นบงมวบุตรของนางต้นช่วยเอง จะไปตามยู่ฟงบุตรเขย จึงบอกแก่นางต้นช่วยเอง ซึ่งเจ้าจะทงเหยาเรือนเสียไปตามสามเจ้านนไม่ได้ ด้วยไม่มีผู้ใดจะดูแลเหยาเรือน ประการหนึ่งบุตรของเจ้าเลากยงไม่ทงนม ทงนโดยเป็นเวลาเคราะห์กรรมได้กระทำมาจึงได้เผชิญให้สามของเจ้าจึงพลัดพรากไปจากกัน บิตามีความจิตกยงนัก บิตาจะไปติดตามถามข่าวให้ทราบความเรื่องสามของเจ้าเอง แต่การเหยาเรือนของบิตาและเหยาเรือนของเจ้า บิตาจะมอบให้ตนยเป็นผู้ดูแลว่ากล่าวรักษาทงสน ต้นบงมวครนจัดการบ้านเรือนส่งเสียเสร็จแล้ว ก็จัดหาเงินได้ไถ่พอสสมควร กับคนไข้หลายคนด้วยกันออกจากบ้านไปเที่ยวสืบเสาะติดตามยู่ฟงบุตรเขย

ฝ่ายนางต้นช่วยเองอยู่รักษาการบ้านกับหญิงคนไข้คนหนึ่ง อายุได้ ๑๗ ปี ขอนางก๊วยเอ็ง สองคนบ่าวนายอยู่ด้วยกันหาได้ไปแห่งหนตำบลใดไม่

ฝ่ายนางซุนเฮียงภรรยาของต้นย ซึ่งเป็นชกนกับเตยมองซิด เตยมองซิดลกลอบไปมาหาสู่นางซุนเฮียงอยู่เสมอเองนตย ครนอยู่มาวันหนึ่ง เตยมองซิดจึงพูดสัพยอกแก่นางซุนเฮียงว่า นางต้นช่วยเอง นายของเจ้ามลภษณะอนงามมาบदनเป็นหมาย ถ้าเจ้าเป็นสอสาชกนนำให้แก่เราแล้ว เราจะไม่ลืมคณของเจ้าเลย

นางซุนเฮียงได้ฟังเตยมองซิดชายชู้วางตนน นางซุนเฮียงจึงบอกว่า นางต้นช่วยเองนายของข้าพเจ้าผู้น เป็นคนใจคอกม่นคงไม่เป็นคนโลเลเหมือนเช่นคนทงหลาย ซึ่งจะให้ข้าพเจ้าเป็นสอสาชกนนำให้

นนยากนุก

เตยมองซัดจึงว่า ถ้าเจ้าเป็นใจด้วยช่วยเอาใจใส่สอซกักริ่ง ๆ
แล้วทำไมจะไม่ได้ นางชนเฮียงว่าชอนนชาพเจ้าไม่สามารถจะรับภาระ
อาสาทานได้ ครนพูดสัพยอกกันเป็นทีเล่นทีจริงตงนนแล้ว เตยมองซัด
ก็กลับไปบ้าน

ฝ่ายจู่ฮงสอซงเป็นบุตรชนนางผู้ใหญ่ ตั้งแต่วันไปกินเลี้ยงเสพ
สุราวันแต่งงานนางตนช่วยเองกบยพง ครนกลับมาจิตใจจู่ฮงสอให้คิด
ผูกพันกระแสนถึงนางตนช่วยเองชยเสมอมิได้ขาด คิดจะชิงเอานางตนช่วย
เองภรรยาพงให้จงได้ ครนอยู่มาจู่ฮงสอทราบความว่านางตนช่วยเอง
เป็นหม้ายกมความยินดี คิดอยู่ในใจว่าครนคงจะสมความปรารถนา
ครนคตตงนน จู่ฮงสอ ก็ไปเที่ยวตาม บ้านที่ไกลเคียงกัน กับบ้านของนาง
ตนช่วยเอง จู่ฮงสอก็พบปะประจวบประจักษ์รู้จักคุ้นเคยกับชาวบ้านตำบล
นน จู่ฮงสอจึงถามถึงเรื่องยพงทพวกโจรจับเอาไป มีผู้คนบ้างไพร่
ซงอยู่ในเรือนกับนางตนช่วยเองคน ชาวบ้านได้พงจู่ฮงสอถามตงนน
ก็บอกเล่าตามความจริงให้จู่ฮงสอฟังว่า เมื่อพวกโจรร้ายจับเอาตัว
ยพงไปแล้ว ตนบังมวซงเป็นบิดาของตนช่วยเองยกผู้คนบ้างไพร่ไปตาม
นางตนช่วยเองอยู่เรือนกับหญิงคนใช้คนหนึ่งอายุได้ ๑๗ ปีเท่านั้น ตนย
เป็นผู้ใหญ่คอยดูแลการบ้านเรือนของนางตนช่วยเองทงสน แต่นาง
ชนเฮียงซงเป็นภรรยาของตนย เป็นคนโลเลไม่ซอตรงต่อสามี ไปเที่ยว
คบซู่ชชายชยเนื่องนิตย แต่นางตนช่วยเองนหาได้ไปเที่ยวแห่งใดไม่
เหตุใดท่านจึงรู้ว่าโจรร้ายจับเอาตัวยพงไปแล้ว

จู่ฮงสอบอกกว่า ข้าพเจ้าทราบความมาจากเตยมองซัด ด้วย
เตยมองซัดเป็นนุกเลงเจ้าชู้ เป็นชู้แก่นางชนเฮียง ภรรยาของตนย
จู่ฮงสอครนพูดจาสปรุเรื่องตงนนแล้ว ก็ลาชาวบ้านเหล่านั้นกลับไป

บ้านเรือนตน

ครนอยมาตนิหาได้อยู่ในบ้านของนางตนช่วยเองไม่ จุสอองสอ
 สปรตงนกกมความยนต์ ด้วยเมอกรงไปกินเลี้ยงแต่งงานนงได้สังเกต
 ททางเข้าออก เห็นทางประตูหลังบ้านพอจะแอบลอบเข้าไปมาเข้าออก
 หรือซุ่มแอบคอยให้พบปะนางตนช่วยเองได้ คิดเห็นตงนงแล้ว ครนเวลา
 พลบค่ำ จุสอองสอกเขาไปซุ่มอยู่ในห้องนาของนางตนช่วยเองคอยทำอยู่
 ถานางตนช่วยเองมาอาบนาเมื่อใดแล้ว จะได้กระทำกรซ่มซิ่นเอา โดย
 ก้าง

ฝ่ายนางตนช่วยเอง ครนตงเวลาอาบนาจงเรียกนางชนเฮียงมา
 ดูแลบุตรของนาง แล้วนางจึงเข้าไปในห้องนาเปลของเสอทางเกงออก
 อาบนา ในขณะที่นงจุสอองสอซ่มซุ่มอยู่ เห็นนางตนช่วยเองกำลัง
 อาบนา จุสอองสอกรตรงเขาไปอ้อมเอานางตนช่วยเอง มือหนึ่งบีตปากไว้
 มีให้ร้องชนได้ จุสอองสอกรทำการสังวาสโดยกำลังอันปราศจากการ
 เล้าโลม

นางตนช่วยเองจะคณรนล็กเท่าไรก็ไม่พนมมือจุสอองสอไปได้ จำเป็น
 ตองเสยตวดวดยการประเวณ มีคความเสยใจและคิดคณยงนง กักคณใจ
 กคคณของตงจณชาด โลหิตไหลออกทางปากทางจุมก แล้วกชาตใจตาย
 อยู่กับท

ฝ่ายจุสอองสอครนเห็นนางตนช่วยเองตายตงนงกตกใจ รีบหนี
 ออกจากบ้านนางตนช่วยเองกลับไปโดยเร็ว

ฝ่ายบุตรของนางตนช่วยเองกอนรองไหจะกินนม นางชนเฮียง
 จะปลอบโยนล็กเท่าใดเดกนงกไม่หยุดร้องไห้ นางชนเฮียงจึงเตนออก
 ไปตามเรียกหานางตนช่วยเอง เห็นประตูห้องนากับคอยมโดยนเสยงชาน
 รม นางชนเฮียงนงประหลาดใจใหม่คความสงสย จึงเขาเทียนจุดไฟ

เปิดประตูกองนาเข้าไปส่องดู เห็นศพนางต้นช่วยเองนอนตายเปลือยกาย
อยู่ มีโลหิตไหลออกทางปากทางจมูกตั้งนกกมีความตกใจ ไม่แจ้งว่า
นางต้นช่วยเองจะตายด้วยเหตุอันใด นางขุนเชียงจึงไปร้องเรียกพวก
ชาวบ้านใกล้เคียงให้มาช่วยกันพิจารณาดู

ในขณะนั้น หงอศิลป์ หงอเตยวดี เป็นวงศ์ญาติข้างฝ่ายนาง
ต้นช่วยเองมาเห็นดังนั้น และนางขุนเชียงได้บอกเล่าตั้งแต่ นางต้นช่วยเอง
ให้ดูแลบุตรไว้ นางต้นช่วยเองไปอาบน้ำจนถึงแก่ นางตายอยู่ในห้องนั้น
ให้หงอศิลป์ หงอเตยวดี ฟังทุกประการ หงอศิลป์กับหงอเตยวดีได้ฟัง
ดังนั้นแล้ว จึงพิจารณาเห็นโลหิตไหลออกจากปากจากจมูก และนอน
เปลือยกายตายอยู่ดังนั้น เห็นความชดว่าตายด้วยมีอายุผู้ร้ายมาทำการ
ฆมฆนจึงได้ตายด้วยอาการเช่นนั้น หงอศิลป์ หงอเตยวดีเห็นว่าไม่ใช่
อันไกล ครอบนางขุนเชียงภรรยาของตนเป็นคนเสเพลไปเที่ยวคบชู้
คู่ชาย มีเตียมองชดเป็นต้น จึงได้ชักนำคนพาลมากทำการหยาบช้ำ
แก่นางต้นช่วยเอง จึงได้ตายดังนั้น ว่าดังนั้นแล้วจึงให้คนใช้ไปเชิญนาย
อำเภอมาพลิกศพ และทำคำกฎหมายตราดั้นชั้นสูตรบาดแผลศพไว้ตาม
กฎหมาย แล้วจับนางขุนเชียงล่ามโซ่ไว้คุกขังตั้งตัวไปยังผู้รักษาเมือง
ให้ชำระได้สวน แล้วหงอศิลป์ หงอเตยวดี ก็หานางนมมาเลี้ยงบุตร
ของนางต้นช่วยเองไว้ต่อไป ฝ่ายตนยกคนวนนหาได้อยู่ไม่ ไปดูแล
การงานบ้านเรือนของตนบ้างมา ครนกลับมากลพบเห็นเกิดการเกยของด้วย
นางขุนเชียงภรรยาของตนดังนั้น ตนจึงทำพองฉบับหนังสือไปยื่นต่อ
ผู้รักษาเมืองใจความว่า นางขุนเชียงภรรยาของตนไม่ขอตรงต่อตนยก
ไปคบหาเป็นชู้แก่เตียมองชดซึ่งเป็นคนพาล มากกระทำร้ายแก่นางต้นช่วย
เองนายของตนยกให้ถึงแก่ความตายไป ขอท่านได้พิจารณาให้เห็นเป็น

ฝ่ายผู้รักษาเมืองนครนรปของตณยัตรวจรุคความแล้ว จึงได้
 ให้ผู้คุมคุมตัวเตยมองชิตกับนางชนเฮียงมาซักถาม นางชนเฮียงให้การ
 ว่าได้เป็นชู้แก่เตยมองชิตนั้นจริง แต่ขอท้าวว่าได้กระทำการหยาบช้ำ
 ฆ่านางตนช่วยเองนั้นห้ามได้ เมื่อนางชนเฮียงให้การแบ่งรับแบ่งส่งตณ
 แลแล้ว ศาลจึงถามเตยมองชิตต่อไปตามฟ้องของตณยโงทก เตยมองชิต
 ก็ให้การแบ่งรับแบ่งส่ง เหมือนนางชนเฮียงให้การเหมือนกัน แล้ว
 เตยมองชิตให้ทานบนแก่ศาลว่า ถ้าข้าพเจ้ากับนางชนเฮียงได้สมรสรวม
 คิดกัน กระทำแก่นางตนช่วยเองดังกล่าวหาสืบได้เป็นความจริงแล้ว
 ข้าพเจ้ากับนางชนเฮียงขอยอมตายตามกฎหมายแผ่นดิน ไม่มีความ
 โทมนัสน้อยใจเลย แต่ขอให้สืบสวนทวนพยานให้แก่ข้าพเจ้าโดยยุติ
 ธรรมเถิด

เมื่อผู้รักษาเมืองได้ฟังคำให้การและทานบนของเตยมองชิต ทำให้
 ให้สืบสวนตณน ผู้รักษาเมืองจึงถามหงอสืบสืบ หงอเตยวดีบผู้ โจทก์ว่า
 ผู้คนบ่าวไพร่ซึ่งอยู่ในบ้านของนางตนช่วยเอง ยังมอกกักคนให้คุมเอาตัว
 มาจะได้สืบสวนสืบถามต่อไป

หงอสืบสืบกับหงอเตยวดีบ จึงแจ้งความแก่ผู้รักษาเมืองว่า ยังมี
 เด็กหญิงเป็นคนที่ชู้กับคนหนึ่ง ข้าพเจ้าจะส่งตัวมาให้แก่ท่าน ว่าตณน
 แลแล้ว ก็ให้คนไปตามนางก๊วยเองมาให้ผู้รักษาเมือง ผู้รักษาเมืองจึงพา
 นางก๊วยเองนางชนเฮียงไปยังหลังจวนคอยปลอบถาม

นางชนเฮียงเบื่อกความว่า เตมนายข้าพเจ้าไปอาบนานท่านให้ข้าพเจ้า
 ตบตรของท่านอยู่ ครนบตรของท่านรอง ข้าพเจ้าปลอบไม่หยุด ข้าพเจ้า
 จึงได้ไปตามนายข้าพเจ้าที่ห้องอาบนานเห็นประตูเปิดเป็นทมตอยู่ ข้าพเจ้า
 จึงเอาเทียนไปจุดไฟมาส่องดู จึงได้เห็นศพนายของข้าพเจ้านอนตาย
 เป่ตอชกายอยู่ในห้องนวด นอกจากนั้นข้าพเจ้ามิได้รู้เห็นว่ามีใครกระทำให้

นายข้าพเจ้าตาย

ผู้รักษาเมืองจึงถามนางขุนเชียงกับนางกยเองว่า หงอติบต
 กับหงอเตยวสับสองคนนี้ เคยไปมาหาสู่ที่บ้านเรือนนายของเจ้าข้างหรือ
 ไม่ เด็กหญิงสองคนก็ให้การเบิกความว่า ข้าพเจ้าหาได้เห็นหงอติบต
 หงอเตยวสับไปมาที่บ้านเรือนนายข้าพเจ้าไม่ แล้วผู้รักษาเมืองถามต่อ
 ไปอีกว่า เตยมองชิตได้ไปมาที่บ้านเรือนนายของเจ้าหรือไม่ หญิงสาว
 ทั้งสองคนก็ให้การเบิกความว่า เตยมองชิตเคยไปมาพักพิงอยู่ที่บ้าน
 เรือนของนายข้าพเจ้าเป็นนิตย์ ผู้รักษาเมืองครั้นได้ไต่สวนดังนั้นแล้ว
 จึงพุดแกตลาการว่า หงอติบตกับหงอเตยวสับทั้งสองคนนี้ เตมเราเข้า
 ใจว่าฟ้องแก่เกยว ทจรวงนตทหนกชยทเตยมองชิตผู้เดียว เพราะ
 พิจารณาเห็นว่า ได้ไปมาหาสู่เป็นชุกกับนางขุนเชียงซึ่งเป็นภรรยา
 ตนยี่ เป็นคนใช้ของนางตนช่วยเองจึงได้กระทำกาเวหายาบช้าให้นางตน
 ช่วยเองถึงแก่ความตาย นอกถกถวนนแลแล้วไม่มีผู้ใดล่วงรู้ ผู้รักษาเมือง
 ว่าตงนแลแล้วจึงสั่งให้ผู้คุมคุมตัวเตยมองชิตกับนางขุนเชียงไปขังไว้ยัง
 ลหุโทษก่อน แล้วสั่งให้พวกฟ้องของนางตนช่วยเองเอาศพนางไปฝังไว้
 ตามธรรมเนียม

ฝ่ายพวกชาวบ้านร้านถนท โกลเคยงพากนศรรเลวีญตนยี่ว่าเป็น
 ผู้กตญญตอนาย จึงพากนทาหนงสอชนเสนอกความชอบของตนยี่ตอผู้
 รักษาเมืองให้ทราบ แต่เตยมองชิตกับนางขุนเชียงตองจาขงอชุกองลหุ
 โทษชานานประมาณบักกว่า ผู้รักษาเมืองกรมการชำระให้เป็นสัจลงกยง
 ไม่เป็นไปได

ฝ่ายเป่าบุ๋นจัน เป็นข้าหลวงไปตรวจตามบรรดาหัวเมือง ครั้นมา
 ถึงเมืองชวตง ผู้รักษาเมืองและกรมการก็ออกไปต้อนรับเป่าบุ๋นจันตาม
 ธรรมเนียม เป่าบุ๋นจันก็เข้าพักอยู่ถงถกนชงเบนตทหลวงสำหรับข้าหลวง

ฝ่ายบิดาเลี้ยงของเตยมองชิตเป็นหมอกความ จึงทำเรื่องราวกล่าว
 โทษผู้รักษาเมืองกรมการไปร้องต่อเป่าบุนเงินจนฉบับหนึ่งใจความว่า ตนนย
 หงอสืบสื หงอเตยวสืบ พร้อมใจกันเป็นโจทก์ฟ้องกล่าวโทษปรักปรำ
 เตยมองชิตนางชุนเฮียงว่าเป็นชุกน ยังมีหน้าชาวาเตยมองชิตไปกระทำ
 การช่มช่นนางตนช่วยเองใหญ่ถึงแก่ความตาย ถอยคำสำนวนมแจ่งอยู่ใน
 คำฟ้องและคำให้การนนแล้ว ความชอนักได้สืบสวนทวนพยานแล้ว
 ไม่ได้ความจริงตามโจทก์หา เป็นแต่ยกข้อสาเหตุที่เตยมองชิตไปกระทำ
 ชุกแก่นางชุนเฮียงช่นวาเทานน เตยมองชิตกับนางชุนเฮียงต้องทนทุกข์
 เวทนาจำซึ่งอยู่ในกองลหุโทษชานานมาแล้ว ขอท่านได้ชำระให้โดยยุติ
 ธรรมด้วย

เป่าบุนเงิน ครนรบเรื่องราวของบิดาเลี้ยงเตยมองชิตมาตรวจ
 แจ่งข้อความตงนนแล้ว ก็นงตรกตรองอยู่ ในวณนยังหาได้ออกไปนัง
 ศาลไม่ ในราตรวณนเป่าบุนเงินหลบสนทนมตผ่นเห็นวามหญิงคนหนึ่ง
 เดินเข้ามาใกล้ ทำกริยาตุงเตยช่นเรื่องราวฟ้อง แล้วหญิงนงกล่าว
 คำโคลงเป็นอักษรชอนกถ ๕ บท ใจความว่า เจกสอสืบ โค้วหยินสือ
 ยบอวทองคองเจกเดยวอกอ เซยยกยกล่าโค้วช่มโออวง ชุอองชพงหน
 ครนกล่าวคำโคลงตงนนแล้ว อนตรธานหายไป เป่าบุนเงินครนได้สติ
 ตนช่นมาแล้ว เห็นแมลงมมตวหนึ่งชุกโยออกจากปาก แล้วกตกลงมา
 ตายต่อหน้าเป่าบุนเงิน ครนเห็นแมลงมมตกลงมาตายอยดงนน เป็น
 ข้อปัญหาอนหนึ่งที่จะให้วณิจฉย อาศยเหตุที่เป่าบุนเงินเคยสังเกต
 กำหนดมนสิการตริตรอง ในสรวพเหตุลางและนimitต่าง ๆ ในคตติของ
 ราชฏรเกตช่นเป็นขอความอนลบลกชง และยากที่ตูลากการจะได
 สวณให้ได้อความจริงเป็นยุติธรรมลงได้ เป่าบุนเงินเคยได้สวณพิจารณา
 ได้ความจริงทุกเรื่อง ไม่พ่นคลองปัญหาเป่าบุนเงินไปได้ เป่าบุนเงิน

จึงคิดขึ้นมาได้ว่าใครรับเรื่องราวของราษฎรไว้ฉบับหนึ่ง ใจความว่าชม
 ชนนางตนช่วยเอง ๆ เขาปากกกดลนชาติถึงแก่ความตาย เป้าบุญจหนัก
 คำโคลงเป็นอักษรชอนกลนนั้นยังไม่ออกแต่คิดเห็นว่า ตัวแมลงมมตกลด
 มา ตัวแมลงมมอยู่ในศัพท์อักษรจีนอ่านว่าจู เป้าบุญจหนักเห็นดังนั้น
 แล้ว ครนรุ่งชนเวลาเขาก็ไปยังศาลพร้อมด้วยผู้ว่าราชการเมืองและกรม
 การ จึงส่งถ้อยคำสำนวนมายังโจทก์และจำเลยว่าด้วยชมชนนางตนช่วย
 เอง ๆ กัดลนตายนั้นมาให้เป้าบุญจหนักพิจารณา ครนเป้าบุญจ
 ตรวจตลอดแล้วจึงถามเตยมองชิตว่า นางชุนเฮียงกับนางก๊วยเอง เบิก
 ความว่านางตนช่วยเองเมื่อยปกติไม่เกิดอันตรายนั้น ไม่มีชายผู้ใด
 ไปมาหาสู่เป็นที่ชอบอัชฌาสัย มีแต่เจ้าเป็นชายชู้ของนางชุนเฮียงผู้
 เดียว เคยไปมาหาสู่นางชุนเฮียงจนถึงนางตนช่วยเองถึงแก่ความตาย
 นั้น ตลาการชำระลงเนื้อเห็นว่าตัวเจ้าเป็นผู้ร้าย บัดนี้เจ้ามาร้องว่าไม่
 เป็นยุติธรรมฉันใด

เตยมองชิตได้ฟังเป้าบุญจหนักถามดังนั้น จึงให้การว่าข้าพเจ้าเป็น
 สัตว์ผู้ยากมีปากกมเสียเปล่าท่มเถียงไม่ได้ ผู้รักษาเมืองกรมการจะ
 ปรีกษาโทษวางบทปรับให้ข้าพเจ้าถึงความตาย เพราะฉะนั้น บิดาเลี้ยง
 ของข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นเหตุพยตาทัพย์ อาจจะสอดส่องเห็นความเท็จ
 จริงทุกขสขของราษฎรจึงทำเรื่องราวมาขนต่อท่าน ขอท่านได้ชำระ
 ให้เห็นจริงเป็นยุติธรรม

เป้าบุญจหนักได้ฟังดังนั้นแล้ว จึงให้ผู้คุมคุมตัวนางชุนเฮียงแยก
 ออกไปให้ห่างเตยมองชิต เป้าบุญจหนักจึงถามเตยมองชิตต่อไปว่า เมื่อ
 เต็มนางตนช่วยเองไปอาบนานนมสังของสิ่งใดบ้างเป็นสำคัญ เตยมอง
 ชิตว่าข้าพเจ้าไม่ทราบว่ามีสิ่งใด เป้าบุญจหนักได้ฟังดังนั้นจึงว่า ถ้าไม่
 ให้การไปตามความจริงแล้ว เจ้าก็ต้องตายไปตามบท

เตยมองชิตได้ฟังดังนั้นก็มีความเสียใจ จึงคิดว่าเวรกรรมของเรา
 ซึ่งได้กระทำไว้แต่หนหลัง จึงให้เป็นไปดังนี้ คิดดังนั้นแล้วเตยมองชิต
 จึงให้การเตาๆ ไปว่า ในห้องนาคงมีมานทอง และทับ เตยง เป็นต้น
 ครั้นเตยมองชิตให้การตั้งนั้นแล้ว เป่าบุญจนจึงให้มคมคมตัวนางชุนเฮียง
 มาถามว่า ในห้องนาคงนางตนช่วยเองนายของเจามส่งของอันใดบ้าง
 นางชุนเฮียงให้การว่า นายข้าพเจ้าเป็นผู้มั่งมยบริบูรณ์ไปด้วยเงินทอง
 เลือมา ใส่หีบเก็บไวบนตักชั้นสูง ในห้องอาบนาคงห้ามส่งใดไม่

เป่าบุญจนได้ฟังคำให้การของนางชุนเฮียงกับเตยมองชิต หาดรง
 กันไม่ เป่าบุญจนจึงพิจารณาเห็นว่า ความเรื่องนเตยมองชิตหาได้กระทำ
 ร้ายแก่นางตนช่วยเองไม่ คงเป็นผู้อนทาเป็นแน่ ครั้นคิดเห็นดังนั้นแล้ว
 เป่าบุญจนจึงถามนางชุนเฮียงต่อไปว่า นายของเจ้าเดิมเคยชอบพอ
 อชฌาสัยแก่ผู้มชอกเคยไปมาหาสู่กัน คนแซ่จุมบางหรือหาไม่

นางชุนเฮียงจึงให้การว่า เมื่อยู่ฟังสามของนางตนช่วยเอง ซึ่ง
 เป็นนายของข้าพเจ้าชอบพออชฌาสัยกัน เกจยสองสอ บุตรชุนนางผู้ใหญ่
 ตำแหน่งเลยบัวเซียงจ้อ ผู้นั้นเคยไปมาหาสู่อยู่เนื่องนตย ตั้งแต่ยู่ฟัง
 ไปสอปลั้หนึ่งสอพวกโจรจับเอาตัวไป ตั้งแต่นั้นมาไม่เห็นจยสองสอ
 ไปมาหาสู่เลย มาเมื่อในระหว่างบั้นจยสองสอมานอนคางอางแรมอาน
 หนึ่งสออยู่ทบ้านชองกกฉายระยะทางก็ใกล้กับบ้านนายข้าพเจ้า ไม่สู้
 ไกลนัก เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้นก็มีความยินดี จึงกลับไปยังกกกวง ใน
 ราววันนั้นเห็นว่าหญิงมากลางกำโคลงตงทกลาวแล้วนนอก ครั้น
 ได้สดตนชุนมาแล้ว ก็คิดเห็นคำโคลงที่เป็นปริศนานนได้ว่าอักษรตัวแจก
 กับตัวสอประสมเข้าด้วยกันเป็นอักษรตัวเดียว อักษรตัวลกับตัวโค้ว
 ตัวหนนประสมกันเข้าเป็นอักษรตัวบัว อักษรตัวยบประสมกันเข้ากับ
 ตัวอวเป็นอักษรตัวกก อักษรตัวแจกประสมกันเข้ากับตัวเลียวเป็นอักษร

ศวงจ้อ อักษรศวงจ้อกับช้องสำเนียงอันเคยจกนกับศวงจ้อ อออกความว่า
 แชจช้องช้องสอแปลความได้ว่าช้องสอ เป็นบุตรขุนนางผู้ใหญ่ตำแหน่ง
 เลยไม้วเซียงจ้อ เปาบุณจันคิดปริศนาคำโคลงเห็นตกลองตงนนแล้ว
 จรุงรังชนเปาบุณจันออกนงขงทวาราราชการ จช้องสอมาค่านับเปาบุณจัน
 เปาบุณจันจึงแกล้งถามจช้องสอว่า กิตติศัพท์เลื่องลือกันว่าท่านเป็นผู้
 เลาเรียนรูหนังสือมา ข้าพเจ้าอยากจะให้ท่านคิดคำโคลงช่อนกลให้
 ข้าพเจ้าสักหน่อยจะได้หรือไม่

จช้องสอได้ฟังเปาบุณจันถามตงนน่าบอกปฏิเสธว่า ข้าพเจ้าเป็น
 ผู้ได้เลาเรียนรูแต่บ่อย เหลือกำลังสติปัญญาที่จะคิดได้ ว่าตงนนแล้ว
 กลากลับไปบ้าน

ในขณะนั้น ช้องก๊กฉาย กับพวกเพื่อน สหาคณมาค่านับเปาบุณจัน
 เปาบุณจันจึงถามว่าบรรดาท่านที่มาหาข้าพเจ้าน ท่านก็เป็นผู้เลาเรียน
 วิชาหนังสือตงสน แต่จช้องสอเป็นคนมีลักษณะหมดจดดี และพูดว่า
 ไม่ได้เลาเรียนวิชาหนังสือเหมือนท่านทั้งหลายนี้ยังกระไรอยู่ ช้องก๊กฉาย
 ได้ฟังเปาบุณจันถามตงนจึงพูดว่า จช้องสอได้เลาเรียนหนังสือครั้งเดียว
 กนกับข้าพเจ้าที่ตำบลช้องตงลับ เมื่อเดือนแปดชนแปดค่ำก่อน
 จช้องสอก็ทงการเลาเรียนไปเที่ยวเลย เพราะฉะนั้น ความรู้จึงไม่พอจะ
 ได้ตอบแก่ท่านผู้ ทวี ได้

เปาบุณจันได้ฟังตงน จึงตรวจดูในคำฟ้องของโจทกทฟ้องหา
 ก่ลาวโทษเคยมีชด จนคนเดือนปลุกตองกนกับจช้องสอออกจาก
 โรงเรียนสมกนกับทช้องก๊กฉายบอกเลานน เปาบุณจันคิดเห็นในความ
 ผันกับสอได้ใจความตรงกันแน่นอนตงนนแล้ว จึงให้หนักการไปเอาตัว
 จช้องสอมาผูกแล้วตถาม จช้องสอได้ความเจ็บปวดก็ให้การรับเป็นสัตย์
 แล้วเปาบุณจันพร้อมด้วยผู้รักษาเมืองกรมการลงชอตตสันปรับโทษ เป็น

สองสถาน สถานหนึ่งโทษของจู๋องสองต่อกระทำความหยาบชำมนานนาง
 ต้นช่วยเอง นางต้นช่วยเองกลนใจกตปลายลงถึงแก่ความตายนน โทษ
 ของจู๋องสองถึงประหารชีวิต อีกสถานหนึ่งในส่วนโทษของนางชนเฮียง
 นอกใจสามีไปกระทำด้วยเตยมองชดนน ในขณะที่นางชนเฮียงมครรภ
 อยู่นี้ ถ้าคลอตบุตรแล้วเมื่อใด ให้เนรเทศนางชนเฮียงกับเตยมองชด
 ชายชู้ ไปอยู่เสียยังเมืองไกลให้เป็นตัวอย่างต่อไป ครนตัดสินถ้อยความ
 เสร็จแล้ว เป้าบั้นจหนักไปตรวจเมืองอื่นต่อไป.

ที่ตำบลเทงฮยกยแวงเมืองเบงปอหู ยังมีชายสองคน ๆ หนึ่ง
 แซ่โค้วชอคว คนหนึ่งแซ่แฮจเอ็ง แแฮจเอ็งเป็นขุนนางตำแหน่งชเล็ง
 ทงสองคนนี้เป็นมิตรสหายรักใคร่กันเสมอหนึ่งญาติ

ครนอยู่มาแฮจเอ็งมีบุตรชายคนหนึ่งโทษชอเซียงส มาภายหลัง
 โค้วความบุตรหญิงคนหนึ่งโทษชอกยงก นางกยงกกับเซียงสเจริญว้ย
 โหญชนด้วยกัน ฝ่ายแฮจเอ็งมีบุตรชายของเซียงสจึงวานเถ้าแก่มาสู่ชอนาง
 กยงกให้เป็นภรรยาของเซียงส ตวงนางกยงกกับเซียงสอายุยังเยาว
 อยู่ แฮจเอ็งเอากำไลทองคำหนึ่งเป็นของขวัญให้ชอคว ช่างฝ่ายบิดานาง
 กยงกจึงเขาป็นประคบด้วยเพชรเป็นของขวัญมอบแทน

ฝ่ายแฮจเอ็งเป็นขุนนางกตงอยู่ในยติธรรม มีได้คิดเบียดเบียน
 ราษฎรให้ไต่ความเดือดร้อน แฮจเอ็งเขาไปทำราชการอยู่ในเมืองหลวง
 ครนอยู่มาบ่วงลงถึงแก่กรรม โค้วชงซึ่งเป็นขุนนางตำแหน่งเกียมลู่ จึง
 เกอูกุดนำเอาศพแฮจเอ็งมายังบ้านเดิมทงชงชงฝังไว้ตามธรรมเนียม

ฝ่ายเซียงสบุตรของแฮจเอ็ง ตั้งแต่แฮจเอ็งมีบิดาถึงแก่กรรมล่วงไป
 แล้ว เซียงสไปเล่าเรียนหนังสือตั้งแต่อายุ ๑๐ ปีจนอายุได้ ๑๖ ปี ถึงแก่
 ความยากจนลงเป็นอันมาก

ครนอยมา ไควควเหวนานางกัยเงกบุตร และเซียงตเป็นหนุ่ม
เป็นสาวชนตวยกนทงสองฝ่ายแล้ว จงเตอนเซียงตไหนดวันแต่งงาน
วิจาทมกคเป็นภรรยาสามกันตามประเพณีธรรมเนียม

ฝ่ายเซียงตมีความเจียมตนตวเหวนางกัยเงกจน ไม่มีทรัพย์สิน
เงินทองสิ่งของจะแต่งงานจึงขอบอกเล็ก

ฝ่าย ไควควจึงบอกแก่บุตรภรรยาว่า ถ้าไม่มีเงินถึงร้อยตำลึง
และสิ่งของมาแต่งตามธรรมเนียม พนกกำหนดสามปีไปแล้ว มีผู้ใดมา
ขอที่จะยกให้แก่ฉัน

นางกัยเงกได้ฟัง ไควควผู้ บิดาว่าจะยกให้ผู้อื่นตงนั้น จึงพูดแก่
บิดามารดาว่า บิดามารดาจะกระทำดั่งนั้นหาควรไม่ เพราะได้รับค้ำม
สัญญาไว้ต่อกัน แม้จะยากจนประการใด ๆ ข้าพเจ้าก็ไม่ทง ซึ่งบิดา
จะมาละทิ้งความสัตยเสียเช่นนั้น ก็จะเป็นเหตุเตยของเทพยตามนุษย์
ทงหลายทวโลก

ไควควผู้ บิดาได้ฟังนางกัยเงกพูดดั่งนั้น จึงตอบบุตรว่า ถ้าไม่มี
เงินร้อยตำลึงกับสิ่งของมาแต่งการวิจาทตามธรรมเนียมแล้ว เราเป็นอัน
ไม่ยอมยกให้เป็นอันขาด

นางกัยเงกได้ฟังบิดาดั่งนั้น จึงลักเงินทองสิ่งของต่าง ๆ ขอน
ไว้แล้ว จึงกระซิบตงนางชิวเซียงสาวใช้คนสนิทให้ไปเชิญตัวเซียงตมา
จะเกอหนุนให้เงินทองสิ่งของให้สมความปรารถนา

นางชิวเซียงคนใช้รับคำตงนางกัยเงกตงนั้นแล้ว จึงไปหาเซียงต
แล้วแจ้งความว่า นางกัยเงกนายของข้าพเจ้า เห็นว่าท่านอนาถายาก
จนตงกมความเมตตาอาลัยในตัวท่านยงนักร ด้วยคิดเหวนางกัยเงกบิดามารดา
ทงสองฝ่ายก็ได้กระทำค้ำมสัญญาไว้ต่อกัน หวังจะให้ท่านกับนาง
กัยเงกเป็นภรรยาสามีร่วมสุขร่วมทุกข์กัน ครนมาบตันทานผู้ บิดาของ

นายข้าพเจ้า เห็นว่าท่านไม่มีเงินทองสิ่งของจะไปแต่งงานตามธรรมเนียม
 แล้ว ถ้าพนักกำหนดตามนี้ไปแล้ว จะยกนางกวยเงกให้แก่ผู้อื่น นาง
 กวยเงกไม่ล้มคามนสญญาเสียเลย จึงใช้ให้ข้าพเจ้ามาแจ้งความแก่ท่าน
 ว่า อย่าให้ท่านมีความวิตกทุกข์ร้อนไปเลย ให้ท่านไปหานายข้าพเจ้า
 จะอดทนอดกลั้นให้เงินทองสิ่งของแก่ท่าน จะได้แต่งงานวิวาห์มงคล
 อยู่กินเป็นภรรยาตามกนตามประเพณี เวลาค่ำพรุ่งนี้ตกดของยาม เชิญ
 ท่านไปที่สวนดอกไม้หลังบ้าน นายข้าพเจ้าจะให้เงินทองสิ่งของแก่ท่าน
 เชียงสได้ฟังดังนั้นความยินดียิ่งนัก แล้วกรับตามค่านาง
 ชวเฮียงซึ่งมานัดไว้นั้นทุกประการ แล้วนางชวเฮียงก็ลากลับเข้าไปใน
 บ้าน

ฝ่ายเชียงสมีความยินดี จึงไปบอกเล่าให้หลี่เตียนหลี่เป็นเพื่อน
 รักอันสนิทให้รู้ความลับของตนทุกประการ หลี่เตียนหลี่เป็นคนทจรวัดเห็น
 เชียงสไว้ใจบอกเล่าความลับดังนั้น ก็กระทำเป็นพลอยยินดีด้วย จึงขอ
 สู่รามาเลยงมอมเชียงสแล้ว ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นคนยากจนขัดสน
 มากชานานแล้ว มาบัดนี้มลาภจะบังเกิดแก่ท่านแล้วข้าพเจ้าพลอยมี
 ความยินดีด้วยท่านยิ่งนัก จงนรเวากับท่านเสพสุรารักกันเล่นให้เป็นทีสบาย
 ใจด้วยกัน ถ้าถึงเวลากำหนดที่นัดไว้ท่านจงคอยไป ว่าดังนั้นแล้ว
 หลี่เตียนหลี่กรนสู่ราส่งให้เชียงสกิน ครนเชียงสเสพสุราพอมันตั้งตัวแล้ว
 หลี่เตียนหลี่จึงเอายาเบื่อเจอลงในสุรารินให้เชียงสกิน เชียงสครนกิน
 สุราทเจอยาเบื่อเข้าไป ก็ยงมึนเมามากไม่มีสติ ก็เลยนอนหลับไหลไป
 หลี่เตียนหลี่ครนเห็นเชียงสหลับสนิทแล้ว จึงปลอมเป็นเชียงสไปยังสวน
 ดอกไม้หลังบ้านนางกวยเงกซึ่งได้นัดไว้นั้น หลี่เตียนหลี่ก็กระทำเป็นเชียง
 สเชียงส ร้องเรียกนางชวเฮียง นางชวเฮียงได้ยินเสียงดังนั้นก็คิดว่า
 เชียงสมาเรียก จึงเปิดประตูสวนดอกไม้หลังบ้านออกไปรับ เห็นทำใจ

เชียงใหม่ นางชวเสียงจึงรีบกลับมาแจ้งความแก่นางก๊วยเง็กว่าหาใช้
เชียงใหม่ เชียงตม่นหาพเจ้าจาไตทรงรูปร่างลักษณะและนาเสียง เหตุ
ไตจึงเป็นผู้อื่นไปดงน

นางก๊วยเง็กจึงว่า เจ้านครแก่เขาไว้มิมีใครล่วงรู้เลยด้วยเวลาน
เดือนตกดินแสงแล้ว ในอากาศมืดมัวไป เจ้าจงหาหนาค้นไม่ได้ เจ้า
จงเอาสิ่งของเงินทองซึ่งห่อไว้นั้นไปให้แก่เชียงตม่นเสียเถิด ด้วยเวลาตก
อยู่แล้ว เชียงตม่นจะคอยจะเสียเวลาไป

นางชวเสียงจึงถือห่อสิ่งของกับเงินทอง ซึ่งนางก๊วยเง็กจัดห่อไว้
นั้นออกไป ครั้นออกไปถึงประตูสวนเดินเข้าไปใกล้หัดเสียนหมราย นาง
ชวเสียงเห็นแม่เจ้าไตเกิดความโง่เชียงตม่นแล้ว นางชวเสียงร้องขึ้นด้วย
เสียงอันดังว่าผู้ร้ายหาใช้เชียงใหม่ พชชาติเสียงลงหลัดเลยนทุกขกฤก
นางชวเสียงดมดม แลดูเอาเทากะทบหน้าอกนางชวเสียง นางชวเสียง
ก็ถึงแก่ความตายลงในทันใดนั้น หลัดเสียนหูกเก็บเอาห่อเงินทองสิ่งของ
ทั้งนั้นกลับไปบ้าน เก็บของทั้งนั้นไว้แล้ว ก็ขนบนเตียงกระทำเป็น
นอนหลับเคียงคู่นางก๊วยเง็ก เพื่อจะมีให้เชียงตม่นเป็นผู้ร้ายลอบ
ปลอบไปเอาสิ่งของและฆ่าคนตายด้วย

ฝ่ายเชียงตม่นสร้างอุทธานและสุราแล้ว ดนชนคิดได้ว่าไตนคร
ไว้นางชวเสียง ให้ไปรับสิ่งของที่นางก๊วยเง็กจะให้ ครั้นคิดได้ดงน
แล้ว จึงรีบไปยังสวนดอกไม้หลังบ้านนางก๊วยเง็ก ครั้นเข้าในบ้านเห็น
นางชวเสียงนอนตายอยู่ เชียงตม่นคิดว่านางชวเสียงคอยอยู่ชานานจึง
นอนหลับไป เชียงตม่นเข้าไปใกล้เอามือตของตัวนางชวเสียง จึงได้รู้ว่า
นางชวเสียงถึงแก่ความตายเสียแล้วจนศพนั้นแข็ง เชียงตม่นความตกใจ
ก็รีบกลับไปยังบ้านเรือนของตน

ครั้นรุ่งเช้าเวลาเช้าคนบ่าวไพร่ซึ่งมีอยู่ในบ้านโคกวัด ไม่เห็น

นางชิวเฮียงมารับใช้การงานตามเคย จึงไปเที่ยวตามหากพบศพนาง

ชิวเฮียงนอนตายอยู่ที่ประตูสวนดอกไม้ จึงไปแจ้งความแก่โค้วคว

และนางก๊วยเง็กทุกตาใจ แต่โค้วคवनนมความสงสัยว่านางชิวเฮียงจะมี

ความผิดด้วยข้อใดต่อนางก๊วยเง็ก ๆ จึงตนางชิวเฮียงคนใช้ให้ถึงแก่ ความ

ตายฉะนี้ โค้วควความสงสัยตั้งนบนแล้วจึงถามนางก๊วยเง็กบุตรว่าด้วย

เหตุใดนางชิวเฮียงจึงได้ไปนอนตายอยู่ที่ประตูสวนฉะนี้

นางก๊วยเง็กได้ฟังบิดาถามตั้งนบน จึงเล่าความตามจริงซึ่งได้ใช้ให้

นางชิวเฮียงไปมัดแก่เซียงสีให้เข้ามาในสวนดอกไม้ เพื่อจะให้สิ่งของ

ทองเงินไปกระทำสิ้นสุด เพราะมิได้รู้ว่าเซียงสีเป็นมูร้ายใจฉกรรจ์ถึง

แก่ฆ่าคนได้ฉะนี้

โค้วควได้ฟังบุตรบอกเล่าตั้งนบน มีความโกรธเซียงสียิ่งนักจึง

แต่งทนายไปฟ้องหากกล่าวโทษเซียงสีต่อผู้รักษาเมืองใจความว่า

เดิมบิดาของเซียงสีได้หมั้นขอนางก๊วยเง็ก บุตรของโค้วควไว้จะให้

เป็นภรรยาเซียงสี ทั้งสองฝ่ายได้รับขันหมากหมั้นสัญญาต่อกันแล้ว ครั้น

อยู่มาถึงกำหนดแต่งงานวิวาหมงคล เซียงสีไม่มทพยสมบัติเงินทอง

ที่จะแต่งงาน นางก๊วยเง็กมีความเมตตาอาลัยในเซียงสี จึงให้นาง

ชิวเฮียงไป บอกนัด เซียงสี ให้ไปรับ เงินทอง สิ่งของที่อยู่ใน สวนดอกไม้ หลัง

บ้าน เซียงสีไม่เอาแต่ของกลับชำนางชิวเฮียงให้ถึงแก่ความตายเสียด้วย

ขอท่าน ได้เรียกตงเซียงสีมาพิจารณาให้เห็นเท็จและจริง โดยยุติธรรมตาม

กฎหมาย

ฝ่ายผู้รักษาเมืองครั้นได้แจ้งในคำฟ้องของโค้วควตั้งนบนแล้ว จึง

ให้นักการถือหมายไปเกาะตัวเซียงสีมาซักถาม เซียงสีให้การใจความ

ว่าเดิมบิดามารดาได้หมั้นสัญญานางก๊วยเง็กไว้ เพื่อจะให้เป็นภรรยา

ข้าพเจ้านนเป็นความจริง ครั้นอยู่มาเห็นว่าข้าพเจ้ายากจนไม่มีเงินทอง

สิ่งของจะแต่งการมงคล ได้จ้าวเป็นมุกด์บักดอกหาตั้งอยู่ในสัตยานุสัย
 ไม่ คิดอธิบายให้นางชิวเฮียงไปนัดให้ข้าพเจ้ามารับสิ่งของเงินทองว่า
 เป็นของนางก๊วยเง็กจะให้ ครนข้าพเจ้ามาถึงสวนดอกไม่ตามคำนัดเห็น
 แต่ศพนางชิวเฮียงนอนตายอยู่ ข้าพเจ้ากลับไปบ้านข้าพเจ้า ขอขง
 หาว่าข้าพเจ้าฆ่านางชิวเฮียงตายนั้นหามิได้ ขอท่านได้พิจารณาโดย
 ยุติธรรมตามกฎหมายเถิด

ฝ่ายผู้รักษาเมืองและกรมการ จึงเทียบคำฟ้องกับคำให้การของ
 เชียงสุม่าพิจารณาตแล้ว จึงถามไฉนต่อไป ได้ควให้การเพิ่มเติม
 ว่า บุตรของข้าพเจ้าให้นางชิวเฮียงนำเงินไปให้เชียงสุม่าร้อยตำลึงเศษ
 กับทองคำเป็นรูปพรรณต่างหาก นางก๊วยเง็กคนกลางเป็นพยานอยู่ ขอ
 ท่านได้พิจารณาให้เห็นเท็จและจริงเถิด

ผู้รักษาเมืองกรมการจึงถามนางก๊วยเง็กว่า ฝ่ายหญิงกับตา ฝ่าย
 หนึ่งก็เป็นสามีจงเบื่อกความไปตามจริง นางก๊วยเง็กจึงเบื่อกความว่า ได้
 บิดามารดาได้รับคำมั่นสัญญาไว้ต่อกันนั้นจริง ครนต่อมาเชียงสุม่าไม่มี
 เงินทองจะมาแต่งงานตามธรรมเนียม บิดาข้าพเจ้าก็จะไม่ยอมยกให้
 ส่วนต่อข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยบิดาในที่จะตัดทางไมตรี ข้าพเจ้าจึงให้นาง
 ชิวเฮียงไปนัดให้เชียงสุม่าไปยังสวนดอกไม่หลังบ้านข้าพเจ้า ครนถึงเวลา
 นัดเชียงสุม่าไปตามนัด ข้าพเจ้าจึงให้นางชิวเฮียงเอาเงินทองสิ่งของออก
 ไปให้ หรือว่าเชียงสุม่าจะข่มขืนนางชิวเฮียง ๆ จะไม่ยอม หรือว่าเชียงสุม่า
 จะโกธว่าบิดาข้าพเจ้าเห็นว่ายากจนลงจะไม่ยอมยกข้าพเจ้าให้ จึงได้
 ฆ่านางชิวเฮียงตาย ข้าพเจ้าก็หาทราบในใจของเชียงสุม่าไม่ ขอท่านได้
 พิจารณาโดยยุติธรรมเถิด

ฝ่ายผู้รักษาเมืองได้ฟังนางก๊วยเง็กเบื่อกความจริงดังนั้น ก็ตอบโต๊ะ
 หัวเราะแล้วพูดขนว่า คำหากกับคำให้การและพยานก็สมกันทั้งสนแล้ว

เราเห็นว่าเขียงสพรุอเป็นแน่แท้ จะปฏิบัติเสียว่ามีไตชานางชิวเฮียงนิน
กระไรได้

เขียงสจึงให้การขแรงเพิ่มเติมอีกว่า คำไตทซาพเจ้าได้กล่าวมา
แล้วนน ก็เป็นความจริงทงสน แต่ชอทนางชิวเฮียงรบเอาเงินทอง
สิ่งของมาให้ ก็จัดว่าเป็นมุ่มคุณอยู่ส่วนหนึ่ง แล้วซาพเจ้าจะกลับประ
ทษร้ายต่อมุ่มคุณอันหาเหตุสมควรมิได้เสียตงน ท่านเห็นควรแกชอความ
แล้วหรือ ชอท่านได้พิจารณาแต่โดยใจอันเป็นกลางยุติธรรมแท้ก่อน ถ้า
ท่านจะลงความเห็นอยู่ว่าซาพเจ้าเป็นผู้ชานางชิวเฮียงมุ่มคุณแล้ว ก็จัด
ว่าเป็นเวรกรรมของซาพเจ้าที่ไตทซาพไว้แต่ชาติก่อน มาตามสนของซาพเจ้า
จะทำกระไรได้ หากจะให้เป็นไปเองโดยยถากรรม

ครนเขียงสให้การขแรงตงนนแล้ว ผู้รักษาเมืองกรมการจึงตตสน
ปรับโทษเขียงสไล่ด้วยบท ถึงประหารชีวิต แต่ผู้ว่าราชการเมืองได้มี
หนังสือบอกไปยังเมืองกวางตง ซึ่งเป็นหัวเมืองใหญ่ ๆ ยังไม่มีตรา
อนุญาตให้จำโทษตามตตสน จึงต้องรอดตราและงดการจำโทษประหาร
ชีวิตเขียงสไว้ เขียงสต้องจำอยู่ในระหว่างกองลหุโทษประมาณสัก
สามปี

ฝ่ายเป่าบันจัน ถอรบส่งพระเจ้าของยนจึงฮ้องเตเป็นซาหลวง
ไปเที่ยวตรวจตามบรรดาหัวเมือง มาถึงเมืองเบงปอหูเข้าพักช้อยงกง
กวนตาบดเทงฮัยกย ผู้รักษาเมืองและกรมการ ออกไปต้อนรับเป่า
บันจันตามธรรมเนียม ผู้รักษาเมืองกับ กรมการจึง นาคต ฟองชอง
ไควคว คำให้การของเขียงส คำพยานคนกลางและคำพิพากษาที่ได้
ลงเนื้อเห็นว่าเขียงสชานางชิวเฮียงตายสมใจทักหา ปรีกษาคตตสนปรับ
โทษไล่ด้วยบทถึงประหารชีวิตให้ตายตกไปตามกันนัน มาให้เป่าบันจัน

ตรวจดู

ครั้นเป่าบันจนตรวจดูคำหา คำให้การ คำพยานคนกลางเห็นข้อที่
นางชิวเฮียงรับเอาเงินทองตั้งของมาจากมือนางก๊วยเง็ก ไปให้แก่เซียง
สี ๆ กลับชานางชิวเฮียงตายเสียตงนนมีความสงสัย ลงเนื้อเห็นว่า
หรือพรายฆ่าคนตายนั้น ยังไม่ควรเห็นเอาเป็นจริงลงไปได้ เป่าบันจน
จึงส่งให้ผู้คุมคุมตัวเซียงสีมา เป่าบันจนจึงสอบถามต่อไปว่า การซึ่ง
นางก๊วยเง็กให้นางชิวเฮียง มานัดให้เจ้าไปรับเอาเงินทองตั้งของตงนน
ความขอรุณคนแต่เจ้ากับนางชิวเฮียงและนางก๊วยเง็กเท่านั้นหรือ หรือว่า
เจ้าแพรงพรายใหญ่ ไตร่ต้อออกไปอีกบ้าง เซียงสีได้ฟังเป่าบันจนถาม
ตงนบกนกขนได้ จึงคานบแลวแจ้งความว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ยากจน ครั้น
นางก๊วยเง็กบอกให้เงินทองข้าพเจ้าตงนน ก็มีความยินดี ข้าพเจ้าจึงไป
บอกแก่หลดเสียนหมู่เพื่อนรักของข้าพเจ้า หลดเสียนหมู่จึงเชิญข้าพเจ้าไป
เสพสุราที่บ้านหลดเสียนหมู่ ๆ ให้ข้าพเจ้าเสพสุราแลวกนอนหลับอยู่ใน
เรือนของหลดเสียนหมู่ ครั้นข้าพเจ้าสว่างมาได้สติแล้วจึงไปยังสวนดอกไม้
หลังบ้านของนางก๊วยเง็ก จึงได้เห็นศพนางชิวเฮียงนอนตายอยู่ ข้าพเจ้า
จึงได้กลับไปบ้าน เหตุการณ์เป็นไปตงนจึงได้ตักหนักอยู่แก่ข้าพเจ้าแจ้ง
อยู่ในคำให้การของข้าพเจ้านนทุกประการแล้ว ขอท่านผู้มั่งแกวตามบุญ
ญาญานเป็นทพงพงพิจารณาโดยยุติธรรม ตัวข้าพเจ้านอกจากความ
ละเมิดแล้ว ก็มีได้กระทำความผิดสิ่งใดเลย

เป่าบันจนได้ฟังตงนน พิจารณาเห็นกระแสความ โดยคำให้การ
ชัดแน่ในบุญญาว่า หลดเสียนหมู่เป็นผู้ร้ายชานางชิวเฮียงตายก็มีได้ถาม
ต่อไป แลวจึงส่งผู้รักษาเมืองกรมการว่า คัดเรื่องนตองงดไว้ก่อนจะ
ต้องสืบสวนให้ละเอียดออกชนหนง เห็นควรแล้วจึงจะปรับโทษตามกฎหมาย
หมาย แลวเป่าบันจนจึงคดอธิบายให้ผู้ทหมกรยาสุภาพเรียบรอยซึ่งเป็นชาว
เมืองเม้งปอหู ไปเกลยกลอมชกชวन्हลเสียนหมู่มาใหรูจักคุ้นเคยกับเป่า

บุณจน ๆ ก็กระทำเป็นพุดจา ปราศรยด้วย หลดเสียนหู่ เป็น อนต โดย อย่าง
สนิท หลดเสียนหู่หาได้ ในกลอุบายของเป่าบุณจนไม่ หลดเสียนหู่ก็ไป
มาหาสู่อาสาเป็นคนไขสนทของเป่าบุณจนมาชานานประมาณครึ่งปี

อยู่มานานหนึ่งเป่าบุณจนจึงบอกแก่หลดเสียนหู่ว่า ตัวเรามาอยู่รัก
ษาราชการเมืองนกชานานมาแล้ว มาบัดนี้เราอยากจะมภรรยาขอท่าน
ได้เป็นอุระแสวงหาขอ ทองรูปพรรณอย่างเก่ามาให้เราจะเอาไปหมั้นแต่ง
ภรรยา ถ้าท่านหามาให้เราได้เราจะมีความชอบใจท่านยิ่งนัก

หลดเสียนหู่ได้ฟังดังนั้น ก็รีบคำเป่าบุณจนว่าจะไปสืบหามาให้จง
ได้ ครั้นอยู่มาหลดเสียนหู่จึงเอาทองคำรูปพรรณที่ไดมาจากนางชิวเฮียง
นั้นมาให้เป่าบุณจนเป็นหลายสิ่ง

เป่าบุณจน ครั้นเห็นทองคำรูปพรรณได้มาดังนั้นก็กระทำเป็นยินดี
แล้วเป่าบุณจนจึงให้หนักการไปตามตัวนางก๊วยเง็ก กับบิดามารดาของนาง
มาพร้อมกันกับเซียงฉั่นกั โทษแล้ว เป่าบุณจนจึงเอาทองคำรูปพรรณที่
หลดเสียนหู่นำมาให้นั้น แลออกต่อหน้าผู้รักษาเมืองและตุลาการแล้วจึง
ถามว่า สิ่งของเหล่านี้จะเป็นของ ๆ นางก๊วยเง็กหนักให้แก่เซียงฉี่
หรือมิใช่

ขณะนั้นนางก๊วยเง็กแลเห็นสิ่งของ คือกำไลทองคำประดับพลอย
เพชรสองคู่ โถแบ่งกระทำด้วยทองคำ ๓ โถ กระเจกบานดับแลกระทำ
ชอบด้วยทองคำ ๑ บาน นางก๊วยเง็กพิจารณาเห็นสิ่งของเหล่านี้หนักใจได้
แม่นยำแก่ใจ จึงค้ำับเป่าบุณจนแล้วบอกว่าสิ่งของเหล่านี้เป็นของข้าพ
เจ้า ๆ ได้จัดไว้กับเงินร้อยตำลึง และเลือกางเกงแพรอย่างดกกับทอง
รูปพรรณเหล่านี้ ให้นางชิวเฮียงนำออกไปให้แก่เซียงฉี่ นางชิวเฮียง
จึงได้ตายไปตั้งนั้น

ขณะนั้นเซียงฉี่จึงพูดขึ้นต่อหน้าเป่าบุณจนว่า เพราะฉะนั้นหล

เสียนหญิงเฮาสรามามอมข้าพเจ้าให้เมาหลับ แล้วจึงได้ไปทำร้ายแก่นาง
ชวเฮียงใหญ่แกแควความตาย จึงได้ส่งของเหล่านี้มากระทำให้ข้าพเจ้าต้อง
โทษได้ความลำบากจนจะถึงแก่วิตถอยแล้ว ถ้าไม่ได้ท่านเป่าบุนจน
ข้าหลวงผู้ตาทัพย์ใจตรงตงฉินพิจารณาตลอดสองแล้ว ข้าพเจ้าก็คงต้อง
ตายตามกฎหมายแผ่นดินเป็นแน่

ครั้นแล้วเป่าบุนจนจึงส่งให้ถอดเชียงสอออกจากเวรจำ เป่าบุนจน
พร้อมด้วยเจ้าเมืองกรมการ จึงซักถามหลเสียนหมู่ ๆ ก็ให้การรับเป็นสัจ
เป่าบุนจนตัดสินปรับโทษหลเสียนหมู่ให้ทหารคุมตัวไปฆ่าเสียตามกฎหมาย
ฝ่ายเชียงสครั้นพนโทษแล้ว ก็แต่งการวิวาหมงคลเป็นภรรยา
สามกับนางก๊วยเงก แล้วจึงข้างเขียนให้วาดรูปเป่าบุนจนไว้บูชาค่านับ
ทุกเขาค่า ครั้นถึงกำหนดสอบไล่หนังสือเชิงสี่ไปสอบไล่ได้ประโยชน์แล้ว
ทाराชการได้เป็นขุนนางมชอเสียงปรากฏในแผ่นดินชอง.

ที่เมืองกวางตุง ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่ชิวชื่อจ้อฮวย ๆ คนหนึ่งเดิมเป็น
ชาวเมืองจกกง เป็นพ่อค้าเขาคกค้าขายอยู่ในเมืองกวางตุง มีเงินเป็น
ทุนอยู่หมื่นตำลึง จ้อฮวยมีภรรยาชื่อนางอองสจิว จ้อฮวย
เป็นคนทรายหยาบช่า ถ้าเสพสุราเมาเวลาใดนางอองสภรรยาชื่อนางอองส
บิตไม่ถูกใจแล้ว จ้อฮวยก็ทำตามได้ปรานปราศย์ แต่กระทำเช่นนั้นมา
เป็นหลายครั้งหลายหน จนนางอองสเหลือทนจะอดจะทนได้ ครั้นเวลาตก
นางอองสก็ไปขังบ่อนาทหลังบ้านโจนลงไปใบบ่อ ถึงแกแควความตายอยู่ใน
บ่อนั้น

ครั้นรุ่งชนเวลาเช้า จ้อฮวยหาเห็นนางอองสภรรยาชื่อนางอองสไม่ จึงได้
เที่ยวตามหากหาพบเห็นไม่ ก็เป็นทจนใจอยู่ จึงเขียนหนังสือบนบิตไว้
หลายตำบล ประมาณมาได้สักระยะสองเดือนก็ไม่ได้ข่าวคราว จ้อฮวยก็เลิก

ในการค้าขายที่เมืองกวางตุ้ง กลับไปยังเมืองจกกงบ้านเดิม

ยังมีชายผู้หนึ่งชื่อหลินฮก ออกกราน ขายข้าวแกงอยู่ในเมือง

กวางตุ้ง หลินฮกมีทุนค้าขายรวมได้สองพันตำลึง จึงตั้งขอแต่งงานวิวาห์

กับนางฟงซุนเนี้ย อยู่กันเป็นภรรยาสามแแก่น แต่นางฟงซุนเนี้ยมีจิต

สันดานรุนแรงหนาไปด้วยกามราคะยิ่งนัก ลอบคบชู้ชายนอกใจสามี

อยู่เนืองนิตย์

ฝ่ายบิดามารดาของหลินฮกรู้เห็นเหตุการณ์นางฟงซุนเนี้ยประพฤติ

เป็นคนชิวใจง่าย จึงบอกความให้หลินฮกรู้ หลินฮกมีความโกรธยิ่งนัก

ก็ติดตามนางฟงซุนเนี้ยมิได้มีความปราณีปราศัย นางฟงซุนเนี้ยมีความแค้น

ยิ่งนัก จึงไปที่บ้านของตัวบอกว่าบิดามารดาเกิดข้าพเจ้ามาแล้ว ถ้าเห็น

ว่าข้าพเจ้าเป็นคนไม่ดีแล้ว ควรจะทิ้งเสียให้ตายแต่เวลาที่ยังอยู่ในผ้าอ้อม

ก็จะเป็นการสันตทกข์ไป นับตามารดาเลี้ยงมาจนใหญ่ปานนี้ มากก็ให้

แค้นใจคอโหดร้ายฉะนั้น ถ้าทำความดีแต่เพียงหยาบซาตาคนชอด

ต่าง ๆ ถ้ากระทำความผิดกตบถเต็มได้ปราณีปราศัย ข้าพเจ้าเห็นว่า

ข้าพเจ้าจะต้องชาติจืดตายเสียดีกว่าที่จะอยู่เป็นมนุษย์ต่อไป

ฝ่าย บิดามารดา นางฟงซุนเนี้ยได้ฟัง นางฟงซุนเนี้ย บ่นว่าดังนั้น จึง

ปลอบโยนเอาใจนางฟงซุนเนี้ยผู้บุตรว่า เขาเป็นสามีของเจ้า เจ้าอย่า

ตอลอดตอเถียงเขา ให้เขอลอยพงค้ำสามจึงจะถูกตองตามแบบอย่าง

ธรรมนิยม ถ้าเจ้าไม่เขอลอยพงค้ำเขาแล้วก็เจ้าเป็นอยู่เองที่จะต้อง

ทะเลาะวิวาททุบตักกันเป็นธรรมดา

นางฟงซุนเนี้ยได้ฟัง บิดามารดา ตักเตือน สั่งสอน ดังนั้นกลากลับมา

ยังบ้าน อยู่มาวันหนึ่งเวลาเช้ามืดด้วยเป็นฤดูหนาวนางฟงซุนเนี้ยเปิด

ประตูโรงออกไปก่อไฟผิง ยังมีชายนักเลงเจ้าชู้คนหนึ่งชอดตดไปอาบน้ำ

กลับมาจากทางนั้น เห็นนางฟงซุนเนี้ยนั่งผิงไฟอยู่แต่ผู้เดียว ค้อตตจึงเข้าไป

ใกล้พดจาย้วยจนตามธรรมดาชายกับหญิง แล้วว่าสามีของท่านยังไม่
ตนหรือ เขิญเจ้าไปกนนารอนทบ้านเวากจะด

นางพงชนเนยจึงตอบชายผู้นั้นว่า บ้านของท่านมมอยู่กินแล้ว
จะให้ข้าพเจ้าไปกระไรได้ คอตตจึงตอบว่าข้าพเจ้าอยู่แต่คนเดียวเท่านั้น
ไม่มีผู้ใดมาอยู่ร่วมกับข้าพเจ้าดอกท่านอย่าวิตกเลย

นางพงชนเนยได้ฟังคอตตพูดดังนั้น ด้วยจิตของนางมีแต่ความ
ยินดีพอใจแต่ในการช่วยอยู่เสมอ กับทั้งความทกตเคนหลิมฮกผู้สามีอยู่
ด้วย ก็ตามคอตตไปยังบ้านเวอนคอตต ร่วมประเวณกันตามความ
ปรารถนา ถ้าเวลาใดคอตตจะไปเที่ยวกदनกุกญแจซึ่งนางพงชนเนยไว้
ในห้อง ตอกกลับมาจากเที่ยวจึงได้ไขกุญแจเข้าไปหลับนอนด้วยกัน

ฝ่ายหลิมฮกครนตนจากนอนแลเห็นไฟติดอยู่กับเตา แต่หาเห็น
นางพงชนเนยไม่ หลิมฮกก็พึงเข้าใจว่านางพงชนเนยคงจะตามชายชู้
ไปเป็นแม่ หลิมฮกไปเที่ยวสืบเสาะแสวงหากก็ไม่ได้ข่าวคราวว่านาง
พงชนเนยไปอยู่แห่งหนตำบลใด

ฝ่ายพงเจผู้บิดานางพงชนเนย ครนแจ้งว่านางพงชนเนยผู้บุตร
หายไป ก็ลงเนื้อเห็นเข้าใจว่าหลิมฮกเป็นคนชั่วร้าย เคยทบทนาง
พงชนเนยอยู่เนื่อง ๆ มาบัดนี้นางพงชนเนยหายไป ไม่ได้ข่าวคราวก็
หวังใจเสียว่า หลิมฮกคงตนางพงชนเนยสาหัสถึงแก่ความตายแล้วห้าม
เอาศพไปซ่อนเสียมิให้ใครรู้เห็นเป็นแน่แล้ว จึงได้ทำอบายเป็นทว่า
เที่ยวสืบหาเพื่อจะแก่งสงสยเท่านั้น พงเจครนคตเห็นดังนั้นแลงกมความ
โกรธหลิมฮกผู้บุตรเขยยิ่งนัก จึงแต่พึงไปยื่นต่อผู้ว่าราชการเมืองใจ
ความว่า ข้าพเจ้าพงเจยกนางพงชนเนยให้แก่หลิมฮกเป็นภรรยา ครน
อยู่มาหลิมฮกเป็นคนใจร้ายกาจทบทนางพงชนเนยบุตรของข้าพเจ้า มิได้
มีความเมตตาปรานีฉนภรรยา เมื่อเห็นว่าบุตรของข้าพเจ้าเป็นคน

วิชาสามัญประการใด ก็ขอแต่จะคนบุตรของข้าพเจ้ามาให้แก่
ข้าพเจ้าผู้บิดามารดา มาบคนหลวมสกทกบุตรข้าพเจ้าถึงสาหัส จน
บุตรข้าพเจ้าถึงแก่ความตาย แล้วเอาศพไปซ่อนเสียมิให้ข้าพเจ้าพบเห็น
และทำกลอุบายว่าบุตรของข้าพเจ้าหนีไป ถ้าบุตรข้าพเจ้าหนีไปจริงแล้ว
คงมีผู้ได้พบปะและได้ข่าวคราวบ้าง ความขอร้องท่านได้เรียกตัวหลวมสก
มาพิจารณาตามกฎหมายและทางยุติธรรม

ครั้นผู้รักษาเมืองได้แจ้งความตามฟ้องของพังเล็ดตลอดแล้ว จึง
ให้นักการไปคุมตัวหลวมสกมาซักถาม หลวมสกก็ให้การยืนยันคำอยู่ว่ามิได้
ตนางพังชนเนยให้ถึงแก่ความตาย นางพังชนเนยหนีตามชายชู้ไป ผู้
รักษาเมืองและตุลาการพิจารณาเห็นยังกำกวมอยู่ จำจะต้องสอบสวน
ต่อไปอีก จึงส่งให้ผู้คุมคุมเอาตัวหลวมสกไปจำขังไว้ก่อนในกองลหุโทษ

ฝ่ายคอตตชายชู้ของนางพังชนเนย ครั้นแจ้งความว่า บิดาของ
นางพังชนเนยฟ้องหากลาว โทษหลวมสกตั้งนั้น จึงปรึกษาแก่นางพังชน
เนยว่า บัดนี้เกิดความขุ่นงันแล้ว เราจะอยู่ติดตามไม่ได้ จำเรา
จะต้องไปอยู่เมืองอื่นจึงจะพ้นภัย นางพังชนเนยได้ฟังดังนั้นเห็นชอบ
ด้วย ครั้นเวลากลางคืนคอตตคกพานางพังชนเนยออกจากแขวงเมือง
กว้างตั้งไปอยู่ยังเมืองสุนทรี เงินทองที่ติดตัวมาเป็นเสบียงอาหารก็
ร่อยหรอหมดสิ้นลงไปทุกวัน คอตตคกความวิตกกังวลจึงบอกแก่นางพังชนเนย
ว่า เราสองคนมาอยู่เมืองนี้ เงินที่จะใช้สอยก็หมดลง ในเมืองนี้วงศ์
ญาติของเราไม่มี เพราะฉะนั้นจึงมีความวิตกกังวลยิ่งนัก

นางพังชนเนยจึงพูดว่า ขอร้องท่านอย่ามีความวิตกเลย ถ้าท่าน
อนุญาตให้ข้าพเจ้าเป็นคนหาเงินแล้ว การกินอยู่หนึ่งหมักพอจะเลี้ยงกัน
ไปได้วันหนึ่ง ๆ

คอตตได้ฟังนางพังชนเนยว่าดังนั้นเห็นชอบ จึงเข้าโรงให้นาง

พวงขนเนยอยู่เป็นหญิงหากิน
เมืองสุนทรา

ครั้นได้มากเลี้ยงกันอยู่ ณ ตำบลแขวง

ฝ่ายราชบุรุษชาวบ้านแขวงเมืองกวางตั้ง พบปะศพผู้หญิงตายอยู่ในบ่อน้ำ ด้วยบ่อนานนลิกหลายวา จึงเอาพะองพายลงไปบ่อน้ำ แล้วก็เอาเชือกหย่อนลงไปผูกมัดชักเอาศพนั้นขึ้นมาได้ พร้อมด้วยกำนันนายอำเภอมาชันสูตรพลิกศพ แต่ศพนั้นเน่าเปื่อยจำหน้าไม่ได้

ฝ่ายพงเลครนแจ้งว่า ชาวบ้านได้ศพหญิงตายอยู่ในบ่อน้ำนั้นมา พงเล็กไปดูเห็นศพหญิงตั้งนั้น ก็หวังใจว่าเป็นศพของบุตรตน จึงร้องให้ขณะนั้นตุลาการก็คุมตัวหลิมฮกมาทศพนัน แล้วซักถามหลิมฮกว่าศพนี้เป็นศพของภรรยาท่าน ทพงเลเพื่อหากกล่าวโทษแล้วมีไรหรือ จึงรับเสียโดยดีเกิด

หลิมฮกจึงให้การว่า ลักษณะศพหญิงผู้นั้นหาใช่ศพของภรรยาข้าพเจ้าไม่ ภรรยาของข้าพเจ้ามีลักษณะอายุมาก ลักษณะศพหญิงผู้นั้นยังอ่อนกว่าภรรยาข้าพเจ้ามาก ประการหนึ่งภรรยาของข้าพเจ้ารูปร่างสูง รูปร่างผู้ตายนั้นเป็นคนต่ำ อีกประการหนึ่งภรรยาของข้าพเจ้ามีผมอันยาวจรดส้น ศพหญิงนั้นผมสั้น ขอท่านได้พิจารณาโดยยุติธรรมเถิด

ผู้รักษามืองได้ฟังหลิมฮกให้การไม่รับตั้งนั้นจึงว่า เขาได้ศพมาแล้วยังไม่รับ กลับให้การเป็นสำนวนต่อไปอีกเล่า ว่าตั้งนั้นแล้วจึงให้นักการตีหลิมฮก ๕๐ ทีกหนึ่ง หลิมฮกเหลือทนจะทนทานก็จำใจให้การรับตามขอหา แล้วต้องจำอยู่ในกองลหุโทษ ครั้นต่อมาเป่าบุนจันถือรับส่งพระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้ ออกไปตรวจตามบรรดาหัวเมือง ไปถึงเมืองกวางตั้งเขา ผู้รักษามืองกรมการก็ออกไปต้อนรับเชิญเป่าบุนจันเข้ามาพักอยู่ในกงกวน แล้วผู้รักษามืองกรมการนำคำหาคำให้การคดีเรื่องหลิมฮกมารับเป็นสัจว่าด้วยชานางพวงขนเนยตายนั้นมาเสนอเป่าบุนจัน

เป่าบันจันตรวจดูถ้อยคำด้านวนฝ่าย โจทก์จำเลยตลอดแล้ว เห็นว่านาง
 พงชนเนยเป็นหญิงหลายใจมากในกามราคะ เพราะฉะฉนหลิมฮก
 ตามจึงได้ทบท ชะรอยนางพงชนเนยจะหนีตามผู้ชายไปเป็นแน่ เป่า
 บุนจันคิดเห็นดังนั้นแล้ว จึงพูดแก่ผู้รักษาเมืองกรมการว่า ความเรื่องน
 จะเหมาเอาหลิมฮกว่าเป็นสงนจะยังไม่ได้ออน เพราะว่าหญิงผู้นั้นเป็น
 หญิงไปชอตรงต่อสาม เห็นจะหนีตามผู้ชายไปเป็นแน่ จำจะต้องมตรา
 วางไปตามหัวเมืองทุกเมืองทุกแขวงทุกตำบลจึงจะได้ตัว ว่าแล้วเป่าบัน
 จันจึงสั่งให้เขียนหนังสือประทับตราของ เป่าบันจัน ออกไปวางทุก ๆ
 เมือง บุนจับตัวนางพงชนเนย กับให้จับตัวเพื่อให้รู้ชคว่า ศพหญิงที่ได้
 มานนจะเป็นบุตรภรรยาของผู้ใดแน่

ฝ่ายนักการครนไปสืบได้ความว่า ภรรยาของจ้อฮวยหนีไปโจน
 ลงในบ่อตาย จ้อฮวยหาไม่รู้ จ้อฮวยยังได้ออกหนังสือบุนจับ เป่าบันจัน
 ได้ฟังดังนั้น จึงให้นักการไปตามตัวจ้อฮวยมาสอบสวน จ้อฮวยก็ให้
 การเหมือนดังราษฎรกล่าวกันนั้นให้เป่าบันจันฟังทุกประการ เป่าบันจัน
 จึงสั่งให้ปล่อยตัวจ้อฮวยกลับไปบ้าน แล้วสั่งให้ปล่อยตัวหลิมฮกออก
 จากเวรจำ ไปหากินตามภูมิลำเนาของตน แล้วเป่าบันจันจับอุปเทษน
 บุชาเทพยดาซึ่งรักษาฟ้าและดิน อธิษฐานขอให้จับตัวนางพงชนเนยให้
 จงได้ โดยเห็นเหตุว่าเพราะภรรยาของจ้อฮวยไปโจนบ่อตาย จึงเป็น
 เหตุให้หลิมฮกต้องเวรจำและถูกเขียนตแบบจะตั้งแกชวตอันตราย

ครนอยู่มามชายผู้หนึ่ง ชอหงกว เป่าบันจันใช้ให้ไปราชการที่
 เมืองสุนหนา ทงกวไปถึงเมืองสุนหนาส่งหนังสือให้ผู้รักษาเมืองแล้ว
 ทงกวกเขาพักอยู่ที่ตกกวงวน คอยรับหนังสือตอบของผู้รักษาเมืองสุนหนา
 อยู่มาวนหนังสือทงกวทราบจากเมืองสุนหนา มีหญิงรูปงามเป็นคนรับจ้าง
 ประเวณผู้หญิงพวงมาอยู่ใหม่ ทงกวกออกจากที่อยู่ไปยังสำนักของนาง

พั้งซุนเนย ทงกวงจกถามนางพั้งซุนเนยว่า เจ้าเป็นชาวเมืองไหน รูปร่าง
งตงามหมดจด เหตุใดจึงมาเป็นคนหาเงินอย่างนี้

นางพั้งซุนเนยจึงเล่าความจริงว่า บิดามารดาของข้าพเจ้า
ท่านเป็นคนนครเวียงร้อย แต่งให้ข้าพเจ้ามาตาม ๆ ของข้าพเจ้าเป็นคน
หยาบขาดร้ายขงนุก ข้าพเจ้าอดรนทนไม่ได้ จึงหนีมาอยู่เมืองนี้ ครน
ขัดสนจนยากไม่มีหนอรอนจะทำมาหากิน จึงจำใจจำเป็นต้องหาเงินด้วย
การอย่างนี้ พอยังชีวิตให้เป็นไปเท่านั้น

ทงกวงจกฟังตงนนแล้ว จึงพิจารณาตรูปร่างลักษณะก็จำได้แน่
ว่าเป็นภรรยาของหลิมฮก ทงกวงจกพูดว่า ข้ากับตวงเจานเป็นคนบ้านเดียวกัน
เมืองเดียวกัน เจานเป็นภรรยาของหลิมฮกมิใช่หรือ

นางพั้งซุนเนยได้ฟังทงกวงจกตงนกกตใจ นางจึงเล่าความจริง
ให้ทงกวงจกฟังทุกประการ แล้วจึงว่า ถ้าท่านกลับไปเมืองกวางตงแล้ว
ท่านอย่าบอกเล่าแพร่พรายให้ใครรู้เลย ว่าแล้วนางพั้งซุนเนยก็เอา
เงินมาให้ทงกวงจกหวังจะปิดปากมิให้พูดบอกแก่ผู้ใด แต่ทงกวงจกไม่รับเงิน
แล้วจึงพูดว่า เจ้าพลตบ้านเมืองมาได้ความขัดสนจนยากจึงเก็บเอาไว้
ใช้สอยเถิด รุ่งชนพรุ่งนี้เราจะลาเจ้ากลับไปบ้านแล้ว ว่าแล้วทงกวงจก
ลานางพั้งซุนเนยกลับมากงกวน ทงกวงจกอยู่ในใจว่าหลิมฮกก็เป็นคน
บ้านเดียวกันกับเรา หลิมฮกได้ความยากถูกเขยนต์จาจองก็เพราะหญิง
คนนี้ จำเราจะไปแจ้งความแก่หลิมฮกให้รู้ จึงจะชอบ ครนได้หนังสือ
ตอบแล้ว ทงกวงจกรีบกลับไปยังเมืองกวางตง ส่งหนังสือตอบขอราชการ
ให้แก่เป่าบุ๋นจันแล้ว ทงกวงจกไปเล่าบอกแก่หลิมฮก ตามที่ใดพบปะกับ
นางพั้งซุนเนยให้หลิมฮกฟังทุกประการ

หลิมฮกได้ฟังทงกวงจกมาบอกเล่าตงนน ก็มีความยินดี จึงแต่ง
เรื่องราวไปยื่นต่อเป่าบุ๋นจัน ว่านางพั้งซุนเนยไปอยู่เมืองฮุนหน่าให้

เป่าบุ๋นเงินทราบ ตามถ้อยคำของทงกอบอกเล่ากันทุกประการ

เป่าบุ๋นเงินจึงไต่ถามการพร้อมด้วยทงกอบ หลิมสก ถอนหงสอคาสง
ของเป่าบุ๋นเงินไปยังเมืองยูนหน่า ให้จับตวงนางพงซุนเนยกบคอตตชายชู้
มอบให้เนกการคุมตัวส่งมายังเมืองกวางตง

ครั้นได้ตวงนางพงซุนเนยกบคอตตชายชู้มาแล้ว เป่าบุ๋นเงิน
ตัดสินให้นางพงซุนเนยกคนเดิมให้แก่หลิมสก ส่วนตัวคอตตชายชู้
ปรับใหม่มีโทษเนรเทศออกจากเมืองกวางตง แล้วเอาเงินสำหรับจ่าย
ราชการมาราวงวดให้แก่ทงกอบสามตำลึง ครั้นนเป่าบุ๋นเงินมาชำระถ้อย
ความคดีของราษฎรชาวเมืองกวางตงอยู่ชานาน ราษฎรพากันสรรเสริญ
เป่าบุ๋นเงินเป็นอันมาก.

ที่ตำบลงอกุ่ยแขวงเมืองไซจิว มีชายสองคน คนหนึ่งชื่อหอดตัน
กุ่ย คนหนึ่งชื่อฮวยซัน หอดตันกุ่ยเป็นน้องเขยของฮวยซัน หอดตันกุ่ย
คบคิดกันเป็นมั่วร้าย มีเรื่องจางรบจางส่งคนโดยสารในล่านา

ยังมีชายผู้หนึ่งชื่อเมงเหลง ตั้งบ้านเรือนอยู่แขวงเมืองเตงจิว
ครั้นฮวยมาเมงเหลงจัดหาเงินเป็นทุนรอนใส่ใต้แล้ว เมงเหลงกับคนใช้
คนหนึ่งชื่อหุดเฮง ก็ออกจากเมืองเตงจิว จะไปเมืองไซจิวจัดขอผ้าแพร
เพื่อจะมาขายที่เมืองตงไซ ครั้นขอได้ผ้าแพรเป็นสินค้าแล้ว จึงว่าจ้าง
เจ้าเรือจางบรรทกแพรทขอมา

ฝ่ายหอดตันกุ่ยกับฮวยซัน ทั้งเป็นเจ้าของเรือจางกรบบรรทกแพร
ของเมงเหลงลงในเรือ หอดตันกุ่ยกับฮวยซันจึงจัดขอเครื่องกับแกลม
และสุราลงเรือ คิดฮานจะมอมเหล้าเมงเหลงกับกับหุดเฮง แจวจึงจะ
จับโยนน้าให้ตายจะได้เอาสินค่านั้นไปขายเป็นอาณานิคมโยชน์ คิดฮาน
กันตงนนแล้ว ครั้นได้เวลาหอดตันกุ่ยกับฮวยซันก็ถอนหลักถอยเรือออก

จากท่าแจวไปประมาณห้าร้อยองศา วนนั้นเป็นเวลาจวนค่ำ
 จึงจอดเรือเข้าทรมองหุงต้มหาอาหารกิน พร้อมกันทั้งเมงเหลงกับหลเฮง
 รวมทงเจ้าของเรือจ้างเป็น ๕ คนด้วยกัน หอดนุกุยกกับช่วยซนผู้เจ้าของ
 เรือจ้าง จึงรินสุราลงให้เมงเหลงกับหลเฮงกินจนเมาไม่ได้สติอารมณ์
 ครนเวลาตกประมาณสองยาม หอดนุกุยกกับช่วยซนเห็นได้ทกถอยเรือ
 ออกจากท่าแจวไปกลางแม่น้ำ หอดนุกุยกกับช่วยซนก็ช่วยกันห้ามเมงเหลง
 กับหลเฮง โยนลงไปกลางแม่น้ำ

ฝ่ายเมงเหลงกับหลเฮงเมาสุรานอนหลับอยู่ไม่รู้สึก ครนอายุผู้ร้าย
 หามทงลงไปใต้น้ำจนตัว สกตจ แต่หลเฮงว่ายน้ำไม่เป็นก็จมน้ำตาย
 ฝ่ายเมงเหลงนั้นว่ายน้ำเป็นแต่ล่านานนกวางลก ว่ายน้ำไปจวนจะตื้น
 กำลังอยู่แล้ว เผอิญมีขอนไม้ลอยมาหน่งขอน เมงเหลงก็เกาะขอนไม้
 ลอยไปตามน้ำไหลได้ถึงตามคองน้ำ พบเรือใหญ่ลำหนึ่งแจวทวนน้ำขึ้นไป
 เมงเหลงเห็นเรือใหญ่ถอแจวขึ้นมาตงนบกมความยินดีร้องไห้ช่วยรับ

ฝ่ายเตยจนผู้เจ้าของเรือกับเมงเหลงเป็นบุตรผู้ พมืองกันข้างฝ่าย
 มารดา ครนไต่ยนเสียงคนร้องไห้ช่วยตงนน เตยจนก็เขนเรือสำบนเล็ก
 ลงจากเรือใหญ่พายเข้าไปรับเมงเหลง ครนรับขึ้นมาบนเรือแล้ว เตยจน
 จึงถามเมงเหลงว่า เหตุการณ์อย่างไรจึงได้เป็นไปเช่นนั้น เมงเหลงจึง
 เล่าความว่าด้วยไปค้าผ้าแพรเป็นสินค้า หอดนุกุยกกับช่วยซนเป็นเจ้าของ
 เรือจ้าง รับบรรทุกสินค้าไปส่งตงแตตจนปลายให้เตยจนฟังทุกประการ
 เตยจนจึงถามว่าชายผู้ร้ายสองคนหลกฐานบ้านเรือนม่นมหรือไม๋ เมง
 เหลงบอกความบ้านเรือน เตยจนได้ฟังตงนจนจึงพูดว่า ถ้ากระนั้นเรา
 ต้องฟ้อง เตยจนว่าตงนจนแล้วแลดูหน้าเมงเหลงเห็นหน้าตาไม่สบาย
 ด้วยได้ออกเงินลงทุนไปเป็นอันมาก มาเกิดอุบัติเหตุหายไป ด้วยใจผู้ร้าย
 เมงเหลงนงเป็นทุกขกอดเข้าอยู่ เตยจนเห็นตงนจนจึงรินสุราให้เมงเหลง

ก็นเพื่อจะได้สร้างคล้ายความทุกข์ ครนเวลารุ่งเช้าเตยจนกริ่งให้ลก
 งามรบแจวเรือใหญ่ถึงเมืองไซวจว จึงจะแต่งฟ้องไปยื่นต่อเป่าบันจน
 ใจความว่า ข้าพเจ้าเมงเหลงตั้งบ้านอยู่ตำบลแขวงเมืองเตงจว มาขอ
 ฝ่าแพร ณ เมืองไซวจวกับด้วยคนใหม่หนึ่งชชหัดเฮง ครนขอฝ่าแพร
 ได้แล้วจึงจ้างหอดนกยกับช่วยชนมเป็นเจ้าของเรือรบจ้างบรรทุกสินค้าไป
 ลง ครนถึงตำบลเจียงฮองแวงเจ้าจอตททา หอดนกยกับช่วยชนเอาตรา
 มอมข้าพเจ้ากับหัดเฮงจนเมาหมดสติหัดอยู่ไม่รอด ครนเวลาตกสอง
 ยาม หอดนกยกับช่วยชนกช่วยกันห้ามข้าพเจ้ากับหัดเฮงทั้งลงในแม่น้ำ
 หัดเฮงว่ายน้ำไม่เป็นถึงแก่ความตาย แต่ข้าพเจ้าว่ายน้ำเป็นจึงพบผู้มี
 ขอช่วยรบชนจากนาพนจาก ความตาย แต่ฝ่าแพร ที่เป็น สันคานน
 หอดนกยกับช่วยชนซึ่งเป็นผู้ร้าย จะบรรทุกไปจำหน่ายขายตำบลใดหา
 แจงไม่ ขอท่านได้เรียกตัวหอดนกยกับช่วยชนซึ่งเป็นผู้ร้ายมาพิจารณา
 โดยยุติธรรมตามพระราชกำหนดกฎหมาย

เป่าบันจนครนได้แจ้งความตามฟ้องนั้นแล้ว จึงให้นักการสองคน
 เดินหมายไปเกาะตัวหอดนกยกับช่วยชนกหาพบไม่ ด้วยหอดนกยกับ
 ช่วยชนยังหากลับมาบ้านไม่ เป่าบันจนได้ทราบดังนั้น จึงให้นักการไป
 เกาะเอาตัวบุตรภรรยาของหอดนกยกับช่วยชนมาเป็นตัวจ่านำ ซึ่งไว้ก่อน
 กว่าจะได้ตัวหอดนกยกับช่วยชนผู้ร้าย นักการก็กระทำตามคำสั่งของ
 เป่าบันจนทุกประการ แล้วเป่าบันจนทำอธิบายสั่งให้เอาตัวเมงเหลงไป
 จำไว้เสียด้วย เป่าบันจนจึงให้เขียนงกับหัดกวนกการทั้งสองนายกับพล
 ตระเวนลงเรือคอยตักตามลาแม่น้ำ จับตัวหอดนกยกับช่วยชนให้จึงได้

ฝ่ายหอดนกยกับช่วยชน ครนได้สินค้าของเมงเหลงแล้ว ในเวลา
 กลางคณอนนนักแจวลงตามน้ำลงไป ถึงตำบลเจียงฮองจึงเข้าเรือเล็ก
 บรรทุกฝ่าแพรดงทงสน เรือเต็มของตนนเขาไปจ้างผู้มขอเผาไว้ แล้ว

กระทำอบายพดว่าถูกมรยาปลนเก็บเอาลงของไปทงสน ครนจตการจาง
 มมชอเผาเรือโคเป็นปกตแลจ หอตนกุกกับชวยชนกบวรกตสนคานนไป
 ยงเมืองนาเกย จาหมายสนคาไดเงนพนตามรอยตาลงเงนนกแบงบน
 กน แลจกลบมายงตำบลเจียงอองคตเงนคาเขาไห้แกเงาของเรือ หอตน-
 กุกกับชวยชนกลองเรือตามเตมของตนคตจะกลับไปบ้าน

ผายเชยนงกบหลกวงนกการของ เปาบุญจนท ไปคอยจับ หอตนกุก
 กบชวยชนอยนน จึงไห้พลตระเวนเที่ยวตรวจทางเรือ ตวเชยนงกบ
 หลกวงกชนเตนทางบก ไปถึงตำบลเจียงอองพบหอตนกุกกับชวยชน เห็น
 เรือจอดอย หอตนกุกกับชวยชนจึงถามว่า นายทงสองคนนไปข้างไหน
 มา เชยนงหลกวงจึงบอกวาซาพเงาไปราชการกลับมาจากเมือง ดงกิง
 บตนซาพเงาจะหาเรือจางไปส่งซาพเงากลับบ้าน หอตนกุกวาถากระนน
 ทานจงไปกบเรือซาพเงาเถต เชยนงกบหลกวงไดฟังหอตนกุกวาไห้โดย
 สารไปดงนนกกระทำเป็นยนต์ เชยนงกบหลกวงกลองเรือมาดวยหอตนกุก
 กบชวยชน

ครนมาถึงเมืองไซวจิวเรือจอดเขาททาแลจ เชยนงกบหลกวงก
 จับตวหอตนกุกกับชวยชนจาไซลนุกญแจ หอตนกุกกับชวยชน มความ
 ตกใจจึงถามวานายทงสองมากบซาพเงาแลจ เหตุใดจึงกลับจับซาพเงา
 ทงสองคนน

เชยนงกบหลกวงจึงบอกวา ไปถึงศาลแลจกคงจะรูเรื่อง วาแลจ
 กคมตวหอตนกุกกับชวยชนไปส่งยงเปาบุญจน ๆ จึงถามวาไป ไ้ตวอาย
 มุรายสองคนนมาจากตำบลใด เชยนงหลกวงจึงแจ้งความวา ซาพเงา
 ไปสืบตามทุกตำบลรายทางตลอดไปถึงตำบลเจียงออง ไ้ความวาอายมุ
 รายทงสองคนนไปเมืองนาเกย ซาพเงาหวังใจวาจะตามไปไ้ถึงเมือง
 นาเกย ก็ผจัญไปประจวบพบเขาทตำบลเจียงออง หอตนกุกกับชวยชน

ถามข้าพเจ้า ๆ ลวงบอกว่าไปราชการกลับมาจากเมืองสงกั้งจะกลับบ้าน
 หอตนกั๊กกับสวายนจึงให้ข้าพเจ้าโดยสารมา ครนตงทาข้าพเจ้าจึงจับตัว
 คุมมาส่งท่าน เปาบุ้นจิ้นได้ฟังตงนนกั๊กความยินดี จึงส่งนกั๊กการอก ๕
 คนให้ไปรักษาเรือของหอตนกั๊ก และตรวจดูว่าในเรือจะมีสิ่งของอันใด
 บ้าง แล้วเปาบุ้นจิ้นจึงให้แยกกันถามว่า เจ้าสองอนนชามาเมงเหลงตาย
 แล้ว เก็บเอาทรัพย์สินของเงินทองไปมากน้อยเท่าใดจึงให้การรับเสียแต่
 โดยดี อย่าให้ตองผูกตจะได้อความเจ็บป่วยมากไปเปล่า ๆ

หอตนกั๊กให้การปฏิเสธว่าข้าพเจ้าเป็นผู้แจวเรือจ้างส่ง เมื่อไป
 พบพวกผู้ร้ายมาปล้น แต่ตัวข้าพเจ้าจากแทบจะไม่พนมมือใจซึ่งข้าพเจ้า
 จะได้เป็นผู้ร้ายนั้นหาไม่ได้

เปาบุ้นจิ้นมีความโกรธจึงว่า มึงเป็นผู้ร้ายคิดอุบายเอาสรามอม
 เขาให้เมาแล้วจับเขาโยนลงไปในน้ำให้เขาดิ่งแก่ความตาย มึงเป็นผู้ร้าย
 ปากกล้าใจแข็งไม่รับโดยดี จะยอมตายในอาญาได้ก็ตามแต่ใจแข็ง ว่า
 แล้วกส่งให้นกั๊กการอกหอตนกั๊กกับสวายนคนละ ๕๐ ที่ แล้วเปาบุ้นจิ้นให้
 นกั๊กการอกไปขนของในเรือของหอตนกั๊กขนมาจนหมด แล้วให้ผู้คุมคุมตัว
 เมงเหลงใจทักมาตุงส่งขอ ถ้าสิ่งใดซึ่งเป็นของ ๆ เมงเหลงจำได้แน่นอน
 แล้วจะได้เป็นของกลางชำระต่อไป

ครนนกั๊กการอกของต่าง ๆ ขนมาจากเรือแล้ว เมงเหลงมา
 ตรวจดูเห็นมีเงินตาลงทองกับผ้าแพร ผืนหนัง ภาชนะของ ของ เมงเหลงไม่
 เมงเหลงจึงพูดแก่หอตนกั๊กและสวายนว่า ท่านนเอาสรามอมข้าพเจ้าให้
 เมาแล้วจับตัวข้าพเจ้ากับคนใช้ของข้าพเจ้าโยนลง ในน้ำ แล้วเอาสิ่ง
 ของ ๆ ข้าพเจ้าไป ไม่ควรเลยจะมากกระทำแก่ข้าพเจ้าถึงเช่นนี้

หอตนกั๊กว่าข้าพเจ้าเป็นลูกจ้างแจวเรือให้ท่านนั่งไป เมื่อผู้ร้าย
 มาตเรือขนข้าพเจ้าหนีเอาตัวรอดไปได้ ตัวท่านผู้ร้ายจับโยนลงน้ำ ผู้ร้าย

เก็บเอาสินค้าของท่านไปสนแลวทางเรือไว้ ข้าพเจ้าจึงได้เรือคนมาตงนน
แล้วข้าพเจ้าก็ ได้ไป ทำคำ กฎหมาย ตราสน ไว้ต่อ ท่านนั้น และ ข้าพเจ้า ตาม
กฎหมายเป็นพยาน ส่วนตัวผู้ขายนั้นท่านไม่ฟ้องหากกล่าวโทษ ท่านกลับ
มาฟ้องหากกล่าวโทษข้าพเจ้าหาควรไม่

ในขณะที่เมื่อ โจทก์และจำเลย ทุ่มเถียง ได้ต่อกันอยู่นั้น เป่าบันจน
นั่งตรกตรองอยู่ในใจว่า โจทก์ทำสินค้าราคาถึงพันตำลงเงิน สิ่งของ
เหล่านี้จำหน่ายได้เงินแล้ว คงจะฝากฝังไว้กับผู้ใดหรือซ่อนไว้ในเรือ
แห่งหนึ่งแห่งใดเป็นแน่ จำจะคิดอธิบายเอาของกลางมาให้จึงได้ ครั้นคิด
เห็นตงนนแล้ว เป่าบันจนจึงให้คุมตัวโจทก์และจำเลยไปขังไว้ตามเดิม

ครั้นรุ่งขึ้นจึงให้ผู้คุมคุมตัว โจทก์และจำเลยมาแยกกันถามแห่งละ
คนแล้ว เป่าบันจนจึงให้คุมตัวช่วยขึ้นมากถามแต่ผู้เดียวก่อนว่า เรือจอด
อยู่ตำบลท่าไหน หอตนุกฤษยชนผู้เจ้าของเรือจ้างกับเมงเหลงหลเฮง
รวมตัวกันทงสนกว่านอนหลับอยู่ อายผู้รายตดให้เชือกเรือขาดลอยออก
กลางแม่น้ำนั้น ตัวอายผู้รายนนมลักษณะรูปพรรณสูงตำค่าขาวแลนงหม
สผาเสื่ออย่างไร และประมาณสักกี่คน เรือของอายผู้รายกลานนเล็ก
ใหญ่สักเท่าใด

ช่วยขึ้นให้การว่า เวลาตีประมาณสองยามมีอายผู้รายคนหนึ่ง
ขึ้นมาบนเรือรูปร่างลักษณะใหญ่สูงแปดศอกสวมเสื่อตเชยว เรือของอาย
ผู้รายนั้น ๓ ลำลอมเขามาทางสามตาน เมงเหลงกับหลเฮงตกใจกลัวโจน
ลงน้ำ พวกอายผู้รายจึงจับตัวข้าพเจ้า ๆ ร้องขอชีวิตไว้ว่าตัวข้าพเจ้า
เป็นแต่ลูกจ้างหาใช้นายเรือไม่ อายผู้รายจึงได้ปล่อยตัวข้าพเจ้า แล้ว
เก็บเอาสินค้าซึ่งมอยู่ในเรือไปหมดสิ้น สินค้าให้การช่วยขึ้น

เป่าบันจนจึงได้คุมตัวหอตนุกฤษยมาถามว่า พวกผู้รายมีมากน้อย
สักกี่คน รูปร่างอายผู้รายสูงตำค่าขาวอย่างไร นุ่งหมสเสื่อกางเกง

อย่างไร พวกชายผู้ขายมเร็วมากลา

หอตนกยให้การว่า เมื่อเวลาตกสองยามพวกผู้ขายตดเรอลอย

ออกมากลางแม่น้ำ เรอผู้ขายมออยู่ประมาณเจดแปดลาคอมเข้ามา ตวอายุ

ผู้ขายเป็นเด็กหนุ่มสวมเสื้อแดงกระโจนขึ้นมาบนเรือ จับตวเมงเหลงกับ

หลเฮงโยนลงในน้ำ แล้วจับตวซาพเจ้ากบฮวยซันไป ซาพเจ้าจงร้อง

ขอขวตตอพวกผู้ขายว่า ตวซาพเจ้าเป็นแต่ลกกจ้างหาใช้นายเรือไม่

พวกผู้ขายจึงได้ปล่อยตวซาพเจ้า แล้วพวกชายผู้ขายก็เก็บเอาผ้าแพร

ซึ่งเป็นสนคาทอยู่ในเรือไปทงสน แล้วซาพเจ้าได้ไปทำคากฎหมายตรา

สนไว้ตออำเภอทตบลเจียงฮอง แจงอยู่ในคำตราสนนั้นทุกประการแล้ว

สนคำให้การของหอตนกยแต่แทน

เป่าบุ๋นจันจึงเอาคำให้การของหอตนกย กับคำให้การของฮวย

ซันเข้าเทียบกันดูเห็นคำให้การแตกต่างกัน คดเรื่องเดียวกัน เวลาอัน

เดียวกัน สถานที่อันเดียวกันเป็นถ้อยคำอันพิรุชไม่ควรฟัง จึงว่ามิ่ง

สองคนคบคิดกันเป็นมร้ายแน่แล้วไม่ต้องสงสัยเลย อันตั้งของซึ่งเอา

ไปนั้นเอาไว้ที่ไหน จึงนำไปเอาคืนมาให้แก่โจทก์เขาเสีย โดยตจจึงจะพ้น

อาญา ว่าตงนนแล้วเป่าบุ๋นจันกชนนงเกยวให้ไพร่หามลงไปยังเรือหอต

ตนกยและฮวยซัน ตรวจดูในท้องเรือก็ไม่เห็นว่าจะมีสิ่งใด แล้วแลไป

เห็นกระทงเรืออันหนึ่งหนาแน่น เป่าบุ๋นจันจึงเดินเข้าไปใกล้พิจารณาดู

เห็นมรอยลนชก และมของกัญแจ เป่าบุ๋นจันจึงให้นักการเอาชวาน

คตออกมา เห็นหบบมลนชกมหน้าหนักใส่ของไว้ในนั้น เป่าบุ๋นจันจึงให้

นักการยกขึ้นมาไวยงศาลจึงสั่งให้ ผุคม คมตว โจทก์ และจำเลย มาพร้อม

กัน เป่าบุ๋นจันจึงถามหอตนกยว่าหบบลนชกนใส่สิ่งใดไว้ข้างใน หอต

กยบอกวาเงินของผุมชอฝากไว้แก่ซาพเจ้า เป่าบุ๋นจันจึงให้เบ็ดหบบออก

มาตรวจดู เห็นมหบบหนึ่งสองหบบอยู่ข้างใน เป่าบุ๋นจันจึงถามเมงเหลง

ว่า เมื่อลงเรือไปนั้น นอกจากสนค้าแลวมส่งโตเป็นสำคัญบ้าง เมง
เพลงบอกวา มหบทหงสองสองหบมยหอออกษร ตงเตงเป็นสำคัญอยู่
ในหีบ

เปาบุ้นจิ้นจึงให้เบ็ดหีบหงสองสองหบมยหอออกตุ มออกษรตงเตง
สมค่าเมงเพลงบอก กับตรวจดูเงินในหีบ ๆ ละ ๖๕๐ ตำลึง เงินรวม
เป็นเงิน ๑๓๐๐ ตำลึง เปาบุ้นจิ้นมีความโกรธยิ่งนักจึงว่า อยู่ใน
หีบสองหีบเป็นเงินแบ่งกันแล้ว มึงเป็นผู้ร้ายใจแข็งปากกล้า บัดนี้ได
ของกลางแลวมงกไม่รับ ว่าตงนนแลวมงส่งให้หนักการผูกตหกลีบที่ตาม
ไม่รับ แล้วให้ติดตามต่อไปอีก

หอดตนักยกกับช่วยชินได้ความเจ็บปวดยิ่งนัก สดที่จะปิดความ
จริงไว้ได้ ก็ให้การรับตามความจริงทุกประการ เปาบุ้นจิ้นก็เขียนขอ
ประทับตราในคำพิพากษาตัดสิน ให้เอาตัวหอดตนักยกกับช่วยชินไปตัด
ศีรษะตามกฎหมาย และส่วนเมงเพลงซึ่งได้ลงทงไปค่านัน ทงทงทง
กำไร รวมเป็นเงิน ๑๓๐๐ ตำลึงหักทงออกแล้วกำไรนั้นยกให้แก่บุตร
ภรรยาของหลเฮงทไปตวยกับเมงเพลง จึงได้ตายตวยฝีมืออายุผู้ร้าย เปา
บุ้นจิ้นเมื่อชำระความเรื่องผู้ร้ายปลนนแล้ว ก็ออกจากเมือง ไชวจิว
ตรวจหวเมืองอนต่อไป.

ยังมีขุนนางนอกราชการผู้หนึ่งชื่อชวอน ตงบ้านเรือนอยู่ตำบล
หอหน้า แขวงเมืองไชเกีย ทตำบลหอหน้าห่างกันกับเมืองไชเกีย
ระยะทางห้าล ชวอนเป็นเศรษฐีบริบูรณ์ไปตวยทรัพย์สมบัติเป็นอันมาก
ชวอนมีบุตรชายสองคน คนที่ ๑ ชื่อ ชูกัว คนที่ ๒ ชื่อ ชูมาโต บุตร
ของชวอนทั้งสองคน ก็มีความรู้และคุณวุฒิต่าง ๆ ชูมาโตตั้งโรง
รับจ้างเป็นช่างสลัก อยู่ตำบลเอียงจิว มีภรรยาชื่อนางเลาส นางเป็น

บุตรของเจ้าโตแจ้ มีรูปโฉมลักษณะเป็นอันงามยิ่งนัก นางเจ้าสมบัตร์
ชายด้วยชูมาโตคนหนงอายุได้ห้าปี อยู่มาฤดูเดือนสามข้างขึ้นในเมือง
ไชโยเยี่ยมการบี ตามวัดและศาลเจ้าตามโคมตามตะเกียง ทำขุมมีการ
เล่นต่าง ๆ เป็นที่ประชุมราษฎรไปนมัสการพระปฏิมากร และเซ่นไหว้
เทพารักษ์เป็นที่สนุกสนานยิ่งนัก

นางเจ้าสภรรรยาชูมาโต จึงลามารดาของชูมาโตขอไปดูงานใน
เมืองไชโย ฝ่ายมารดาของชูมาโตก็อนุญาตให้นางเจ้าสภรรรยาสะใภ้
ไปดูการบี นางเจ้าสภรรรยาตั้งตัวเต็มภาคภูมิแล้วจึงชวนนางหมุยเฮียงกับ
เตยอวนก่ง ซึ่งเป็นคนใช้ไปด้วย

ครั้นเข้าไปถึงในเมือง นางเจ้าสภรรรยาเอากระดาษเงินกระดาษทอง
กับดอกไม้ธูปเทียน เครื่องสักการบูชา เข้าไปนมัสการ พระพุทธ ปฏิมากร
ในวัดจวงช่วย กับบ่าวไพร่ด้วยกันทั้งสามคน ครั้นนมัสการพระพุทธรูป
แล้ว ก็ออกจากวัดจะไปเที่ยวดูการเล่นต่อไป แต่บรรดาราชฎรทมา
ดูการพนัน แลเห็นนางเจ้าสภรรรยาพากันสรรเสริญว่านางเจ้าสภรรรยา
ยิ่งนัก ในคืนวันนั้นราษฎรเดินเที่ยวดูการพนันแน่นมากมายเบียดเสียด
กันจนนางหมุยเฮียงกับเตยอวนก่ง พลัดกัน กับ นางเจ้าสภรรรยา ๗ เหลียวมาดู
ก็หาเห็นนางหมุยเฮียงกับเตยอวนก่งไม่ นางเจ้าสภรรรยาตกใจเที่ยวเดินคน
หาตามขุมตะเกียง โคมก็หาเห็นไม่

ขณะนั้นกบงเกิดลมพายพัดมา ขุมตะเกียงไฟดับไปทั้งสิ้น
ราชฎรทมาดูการพนันแตกตื่น เดินเบียดเสียดกันเพื่อจะกลับบ้านเรือน
นางเจ้าสภรรรยาแอบอยู่หน้าโรงร้านริมทาง คอยหานางหมุยเฮียงกับเตย
อวนก่งอยู่ก็หาพบเห็นไม่ ขณะนั้นได้ยินเสียงท้าว ไท้องหน้าหน้า
เตยอวนก่ง พระเจ้านองยาเธอ ของพระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้ซึ่งเป็น
สำเร็จราชการมณฑลเมืองไชโย เสด็จไปเที่ยวดูการกลับมาทางนั้น

เดี๋ยวต้องอยู่บนหลังมาแลไปเห็นนางเลาสมลักษณะงามยิ่งนัก เดี่ยวต้อง
คิดจะใคร่ได้นางเลาสีเป็นภรรยา จึงหยดมาตรงหน้านางเลาสแล้วจึง
ถามนางเลาสว่า นางคนบ้านเรือนอยู่ตำบลใด แขวงใดจึงมายืนอยู่
ที่น

ฝ่ายนางเลาสได้ฟังเดี๋ยวของถามดังนั้น จึงถวายคำนับแล้วทูล
ลงว่า ข้าพเจ้าเป็นคนชาวเมืองตงเกียตามสามของข้าพเจ้ามาเมืองน
เทียวเดินดูการเล่นเกิดพายุพัดมาจึงพลัดกัน ข้าพเจ้าจึงได้ยืนคอยอยู่
ที่นกว่าจะพบสามของข้าพเจ้า

เดี๋ยวของได้ฟังนางบอกดังนั้นจึงลงว่า เวลานักดกตนอยู่แล้ว
จึงไปพักอยู่ที่บ้านของเราก่อน รุ่งขึ้นจึงค่อยกลับเถิด นางเลาสได้ฟัง
เดี๋ยวของว่าดังนั้น นางคิดในใจว่าเดี๋ยวของเป็นถึงพระเจ้านองยาเธอ
คงจะตั้งอยู่ในยศธรรม และทรงจะมีความละเอียดไม่กล้าประพฤติกการ
ทุจริตหยาบช้าแก่เรา ทรงพระองค์เล็กก็เป็นข้าหลวงพิเศษรักษามณฑล
ระงับทุกข์ร้อนของราษฎรต่างพระเนตร พระกรรณ ของพระเจ้าของย่นจึง
ฮืองเต นางเลาสคิดเห็นดังนั้น และทรงเป็นการเข้าตาจนอยู่ด้วยจึงตาม
เดี๋ยวของไป ครั้นไปถึงวังของเดี๋ยวของ ๆ จึงให้หญิงชราสาวใช้พา
นางเลาสเข้าไปพักอยู่ในห้องตักขันใน แล้วเดี๋ยวของก็ตามเข้าไปใน
ห้องนั่งเคียงนางเลาสแล้วพูดจาแทะโลมว่า เรานเป็นพระเจ้านองยาเธอ
ของพระเจ้าของย่นจึงฮืองเต เป็นผู้สำเร็จราชการมณฑลเมืองไซเกียน
ฉนนับเป็นบุญของเจ้าจึงได้มาพบปะกับเรา เราเห็นเจ้ามลักษณะอันงาม
เรามีความรักใคร่เจวยิ่งนัก จะขুবเลี้ยงเจ้าเป็นภรรยาไหมไหนอยหน้าแก่
ชนทงปลวง

ฝ่ายนางเลาสเมื่อได้ฟังเดี๋ยวของพูดจาโลมดังนั้น ก็นงกม
หนานิ่งอยู่ด้วยกำลังมีความทุกข์ร้อนถึงบุตรและสามี ตั้งประหนึ่งว่า

เพลิงกาฬมาเผาผลาญอยู่ในทรวงอก คิดจะหาช่องโอกาสหลีกหนีไปให้
พ้น ก็ไม่เห็นช่องทางแต่อย่างใด

ขณะนั้น เตยวอองมีความกำเริบร้อนด้วยเพลิงวาคะกลัดกลุ้มใน
พระทัยจนไม่สามารถจะหยุดยั้ง และรำลึกถึงความอายและพระเกียรติยศ
ได้ ก็ประหัตประหาร โดยกำลังเรียวแรงกระทำความขมขื่นนางเล้าสจน
สมประสงค์ ฝ่ายนางเล้าสก็เป็นอย่างนั้นใจจำยอมต้องตกอยู่ในอำนาจ
เตยวออง

ฝ่ายเตยวอองก็กับนางหมยเสียงพลัดจากนางเล้าสเที่ยวหาทุกหน
ทุกแห่งก็ไม่พบปะ จึงพากันกลับบ้านเล้าสความซึ้งพลัดกันให้มารดาตาม
ของนางเล้าสฟัง ชูมาโตกับบิดามารดาซึ่งอยู่เรือนเตยวอองได้ฟังดังนั้น
ก็มีความตกใจเป็นทุกข์ถึงนางเล้าสยิ่งนัก ชูมาโตกับบ่าวไพร่ซึ่งอยู่ใน
เรือน ก็แยกย้ายกันไปเที่ยวติดตามค้นหาจนได้พบเห็น

อยู่มาวันหนึ่งคนใช้ของชูมาโตสืบได้ข่าวว่า นางเล้าสตกอยู่
ในวังเตยวออง แต่จะเอาเป็นแน่หนักหนายังไม่ได้ ครั้นอยู่มาได้
ประมาณสักเดือนหนึ่ง นางเล้าสซึ่งตกอยู่ในวังของเตยวออง นางเล้าส
มีความทุกข์ร้อนถึงบุตรและชูมาโตผู้ตามยงนัก

ฝ่ายหญิงชราซึ่งเป็นคนใช้ของเตยวออง จึงพานางเล้าสไป
ที่ห้องทอผ้าแพรวและปักเย็บเป็นลวดลายต่างๆ นางเล้าสเข้าในทบงคับ
ผิวพรรณก็เศร้าหมองหาปกติเหมือนแต่เดิมไม่ เตยวอองเห็นดังนั้น
จึงถามนางเล้าสว่า อยู่กับเราเราจะชุบเลี้ยงให้ถึงขนาดจะมาเศร้าหมอง
ด้วยเหตุอันใดเล่า

นางเล้าสได้ฟังดังนั้นจึงทูลว่า ข้าพเจาคิดถึงสามีบุตรของ
ข้าพเจ้า เพราะฉะนั้นจึงมีความเศร้าหมอง เตยวอองได้ฟังดังนั้น
ก็ว่าเรา แลวเตยวอองจึงส่งให้บุรุษมาเมืองแก่นทตามบรรดาพวก

ช่างใหม่มาปลูกตั้งโรงทอผ้าในวังของเตียวอ่อง เพื่อเหตุจะทำผล
 ประโยชน์ของเตียวอ่อง เตียวอ่องทราบกตศัพทเลื่องลือกันว่า พวก
 แซ่ซู่มาในเมืองไซเกียน เป็นช่างชำนาญในการทอผ้าผสมเย็บมากกว่า
 ชาวช่างทั้งหลาย จำจะขอแรงมาช่วยทอผ้าในครั้งนั้น ว่าแล้วเตียวอ่อง
 ก็ส่งให้เกณฑ์พวกแซ่ซู่มาทอ

ฝ่ายซู่มาโตครั้นโตแจ้งว่าเตียวอ่องเกณฑ์ให้ไปทอผ้า ซู่มาโต
 ก็ตั้งใจไปเพื่อจะได้สบขานางเล่าดี ซู่มาโตลามารดาออกจากบ้านไป
 ยังวังเตียวอ่อง เข้าไปค้ำบเตียวอ่อง ๆ จึงให้พวกซู่มาโตไปทอผ้าอยู่
 ที่โรงด้านทิศตะวันออก

ฝ่ายนางเล่าดีอยู่งานเฝ้าเตียวอ่องอยู่ข้างใน ครั้นแจ้งว่าพวกแซ่
 ซู่มาต้องเกณฑ์มาทอผ้า นางเล่าดีคิดว่าซู่มาโตสมควรจะต้องถูก
 เกณฑ์มาทอผ้าด้วยเป็นแน่ นางเล่าดีเห็นเตียวอ่องเมาสุรานอนหลับ
 สนิทแล้ว นางจึงออกไปยังโรงทอผ้า พบซู่มาโต ๆ ก็จำได้ว่านาง
 เล่าดีภรรยา นางเล่าดีก็เข้าไปทักซู่มาโตผู้สามแล้วกรอให้เล่าความซึ่ง
 ไปดูงานพลัดกนกกับเตียวอองกั้งและนางหมุยเฮียง จนถึงพบเตียวอ่อง ๆ
 ซ่มซนเป็นภรรยาให้ซู่มาโตผู้สามฟังทุกประการ

ฝ่ายเตียวอ่องคอยสว่างมาตบชนมมาหาเห็นนางเล่าดีไม่ จึงถาม
 ทูตคนใช้ ๆ จึงทูลว่านางเล่าดีออกไปยังโรงทอผ้า เตียวอ่องได้ฟัง
 คั่งนนักเดินตามออกไป เห็นนางเล่าดีกับซู่มาโตนั่งร้องไห้ด้วยก้นทง
 สองคน เตียวอ่องมีความโกรธยิ่งนัก จึงสั่งให้ทหารช่างที่จับตัว
 ซู่มาโตนางเล่าดีกับพวกพ้องซึ่งต้องเกณฑ์มาด้วยนั้น รวมเป็นสักคน
 ด้วยกันให้คุมตัวไปฆ่าเสีย แล้วเตียวอ่องคิดขึ้นมาได้ถึงความชวทตจว่า
 ว่าถ้าพวกพ้องของซู่มาโตรู้เรื่องจะเกิดความใหญ่ขึ้น จึงสั่งให้ทหาร
 ห้าร้อยคนไปล้อมบ้านซู่มาโต จับพวกซู่มาโตฆ่าเสียทั้งตระกูล แล้ว

รับทรัพย์สินของเงินทองไปเป็นอาณัติประโยชน์ของเตยวอเอง แล้วเอา
ไฟเผาบ้านเรือนซุมมาโตเสียจน

ขณะนั้นเตยวอคนกงซงเป็นคนใช้ของนางเล้า อัมบตรชายนาง
เล้าอายุได้ ๕ ปี ไปเที่ยวซอของให้เด็กกิน ครั้นได้ทราบว่ามีเหตุการณ์
ซงตงนกกกลับมาเห็นเพลิงไหม้บ้านเรือนซุมมาโตหมดสิ้นแล้วตกใจ จึง
ไปตามชาวบ้าน ๆ บอกเล่าจึงได้ทราบ แล้วพวกชาวบ้านบอกว่าท่าน
จงรีบออกไปเสียจากตำบลนี้เถิด หากไม่ภัยจะมีมาถึงตัวท่าน

เตยวอคนกงซงครั้นได้ฟังดังนั้น จึงอัมบตรของนางเล้ารีบหนีไป
ยังตำบลเจียงจิวเพื่อบอกข่าวให้ ซุมมากวผู้ พ ของซุมมาโต รู้ความ ตามเหตุ
การณ์ที่เกิดขึ้น

ฝ่ายเตยวอเองครั้นค้มทหารไปทำร้ายแก่พวกแซ่ซุมมาแล้ว กลับ
มายังสถานที่อยู่คตซงมาได้อีก โดยวิสัยคนพาลว่า ซุมมากวพชายของ
ซุมมาโตอยู่ที่ตำบลเจียงจิวการก็จะเกิดความใหญ่ซง จำจะต้องกำจัด
เสียให้สิ้นเชิงจึงจะได้ ครั้นคิดเห็นดังนั้นแล้ว เตยวอเองจึงเขียนเป็น
หนังสือฉบับหนึ่งไป ถึงซงปุ่นหง ซงนางฝ่าย กรมเมืองเมืองซงตั้งให้
ซงปุ่นหงเป็นธรรมาช่วยฆ่าซุมมากวเสีย อย่าให้หนีซุมมากวไปฟ้องร้องได้
ครั้นเขียน หนังสือแล้ว เขาผนึก มอบให้ คนใช้ อันสนิทนำไปให้ ซงปุ่นหง
ณ เมืองซงตั้ง

ฝ่าย ซงปุ่นหง ครั้นได้รับ หนังสือ ฉบับ ของ เตยวอเอง ทราบ ความ
ประสงค์แล้ว ซงปุ่นหงกับพวกพ้องอันสนิทไปยังตำบลเจียงจิวเพื่อจะ
กำจัดซุมมากวตามคำสั่งของเตยวอเองทุกประการ

ฝ่ายซุมมากวตั้ง โรงค้าขายที่ตำบลเจียงจิว ครั้นอยู่มาใน
ราตรหนึ่งซุมมากวนมตเห็นว่า ซุมมาโตทั้งครอบครัวอพยพพากันมาหา
ซุมมากว ๆ เห็นมี โลหิตอาบมาทุกตัวคน แล้วตกใจตนคิดว่าความ

ฝนนวลปลาดยงนถ ครนรงเขำชมำกวจงไปทำนนำยณันตอชนแสดหมอดู ๆ
จงทำนนำยวำควำมณัของทำนณ ตนมอรำยนถ ถ้าปลำยมอณนทำนจะ
มควำมเจรำญ

ครนชนแสดทำนนำยแสด ชมำกวจงกลบมำบำนมควำมวตถกยงนถ
shmำกวจงชนมำออกจำกตำบลเขยงจว กลบมำบำนเดิมเพอจะถำมชำว
ทุกชดุชของบิตำมำรตำ ครนถงตำบลมำเหลงเตยณพบเตยอวณกงอุม
บตรชมำโตมำ ชมำกวยงไม่ทั้นจะถำมชอควำมทุกชดุช เตยอวณกง
กรองให้เลำควำมทเตยอของกรทำกำรหยำบชำส่ำหัด ให้ได้ควำม
เตยอวณยำกแค้นให้shmำกวพงทุกปรกกำร ชมำกวจงลงจำกหลงมำ
รองให้จนเป็นลมสลบไป ครนได้สตุพนชนมำแสดจงพำเตยอวณกงไป
ยงเมอชกยชงหุ จะทำพอง ๆ ตอเปำบนั้นจน พบชนปุนหงมำจำกเมอช
ชวตงพวคชองชนปุนหงแลเห็นshmำกวกรจกจำได้ จงไปแจ้งควำมแก่
ชนปุนหง ๆ จงส่งให้จับตวshmำกวเขำไปยงเมอชกยชงหุ ชนปุนหงจง
พุดพำลวำshmำกวเดินตดหน้าฉำนของชนปุนหง จงให้บ้ำวไฟรชองตัว
ทบตshmำกว จนแน่งไปไม่มีลมหำยใจเขำออก แลวกลับสะตงตกใจ
กลววำเปำบนั้นจนจะรูเรองแลวจะเกิดควำมใหญ่โตชน ครนคตตงนณ
แสด จงให้พวคพองบ้ำวไฟรชองตนเฮำช่งใหญ่ได้ศพชมำกว แลว
เฮำลลมะพดใส่ถมทบขำงบน แลวให้หำมลงไปทำนนำเพอจะทงลงนนำ
แต่ยงไม่ทั้นจะถงทำนนำ

ฝำยเปำบนั้นจนในวันนั้น ไม่มีควำมสบำยใจ เมอญให้เกิด
ควำมรำควำญ จงชนมำออกจำกเมอชเพอจะไปเดินเล่นให้สบำยใจ พอ
ถงประตุขำงทศตวณตกจะแยกไปทำงอนเมอญมำทเปำบนั้นจนไป นนทำ
พยศหำไปไม่ เปำบนั้นจนมควำมโกรจงลงเขำมำกไม่ไป เปำบนั้นจน
เฉลยวใจคควำมำนเคยชมำเนอชนัตย์ ไม่เคยทจะทำพยศคตอชงตงนเลย

ชะรอยวันนี้จะมีเหตุอย่างไรเป็นแน่ ครนคิดเห็นตงนนแล้ว เป่าบันจนก็
 ลงจากมาเขานงพักอยู่ไตรมไมรมทางตงหนง แล้วจึงใช้ให้เตยเหลง
 กับเตยเฮา ไปเที่ยวสอดแนมซบทราบฟังข่าวคราวรายตของราษฎร
 ตามโรงสุราและโรงน้าชาและโรงข้าวแกงในบริเวณใกล้เคียงเหล่านน
 ครนเตยเหลงเตยเฮาเที่ยวไปเดินตตามถนน เห็นคนหามแข่งผล
 มะพูดมาตงนน จึงกลับมาแจ้งความแก่เป่าบันจน ๆ ได้ฟังตงนนจึง
 ตงให้เตยเหลงกับเตยเฮาไปเอาตอผู้หามแข่งมาตงแข่งด้วย จึงถามว่า
 หามอะไร จะไปข้างไหน มาแต่ไหน ผู้หามตกใจกลัวด้วยเป็นการ
 ไมต ก็บอกว้าผลมะพูดที่โรงพักของซนปุนหงนายข้าพเจาเห็นกของอยู่
 เกลตอกลาตมากมายนง จึงให้ข้าพเจาเอาได้แข่งเพื่อจะหามเอาไปตง
 เตยในแม่น้ำ

เป่าบันจนพิจารณาตดูหน้าคนหามแข่งตง ๕ คนไมปกติ และตง
 เห็นแข่งนนใหญ่โตมาก เกลตอกจะมีตงใดตักอย่างหนงหมกอยู่ในผล
 มะพูดนน คิดเห็นตงนนแล้วจึงอบายพูดว้า สุธยนิกรรยาของเรापอใจ
 อยากกนิผลมะพูด เจาทง ๕ คนจึงหามไปชายให้แก่กรรยาเราทบ้าน

ฝ่ายคนหามแข่ง ๕ คนได้ฟังเป่าบันจนบอกตงนน ก็ยงสะทก
 สะท้านครนคร้ามตกใจกลัวยงนง แต่จงใจด้วยซตมได้กจำใจหามแข่ง
 มะพูดนนไปยังบ้านเป่าบันจน ๆ จึงให้เทผลมะพูดนนออกจาทแข่ง เห็น
 ศพคนอยู่ในกนแข่งนน เป่าบันจนจึงถามผู้หามแข่งว้าเหตุใดจึงมีศพคน
 ตายอยู่ในแข่งฉะนงจึงให้การไปตตามจริง ถ้าอำพรางไว้เราจจะทำโทษให้
 ถึงสาหัส

ฝ่ายผู้หามแข่งตง ๕ คนตกใจกลัวตวลน ก็ให้การตตามความ
 ตจจริงตทกประการ ที่ซนปุนหงกระทำให้ซนมากจถงแก่ ความตายนน
 เป่าบันจนจงให้เตยเหลงเตยเฮาไปเอาตอซนปุนหง เตยเหลงเตยเฮา

จึงให้คนหามเข่งนำ ไปเอาตัวขุนปุนหนึ่ง มาให้ เป่าบุญจน ๆ จึงส่งให้ผู้
ควบคุมจำขังไว้

ฝ่ายเตยอวนกงเมอไปกับชุนมากวกดงเมืองกยฮงแล้ว ชุนมากวกไป
ย่นพ้องต่อเป่าบุญจนก็หายไปหาเห็นกลับไม่ เตยอวนกงจึงไปยังหอกลอง
ทสำหรับราษฎรมทุกขรอนจะได้ตรองเรื่องราว เตยอวนกงจึงตกลอง
สัญญาณนชน

ฝ่ายเป่าบุญจนครันได้ย่นกกลองสัญญาตงนแล้ว จึงส่งคนใช้ให้
ออกไปนำตัวตกลองเข้ามาหา คนใช้ จึงออกไปนำตัวเตยอวนกงเข้า
มาหาเป่าบุญจน เป่าบุญจนจึงถามว่ามีผู้ใดกตข่มเหงแต่อย่างใดหรือ
จึงได้ตกลองสัญญาณนชน

เตยอวนกงจึงวางเด็กซึ่งเป็นบุตรของชุนมา โตลงจากมือแล้วจึงคุก
เข่าลงคำนับ แฉงความ ชึ่งเตยอวของ พระเจ้าน้องยาเธอกระทำร้าย ช่า
ชุนมาโตทงตระกูล จนถงเตยอวนกงเลยดบตรของชุนมาโตและไปหาชุนมา
กวกพากันมาพ้อง และหายไปไม่เห็นชุนมากวกกลับมาตงแต่ตนจนต้นความ
ให้เป่าบุญจนฟังทุกประการ

เป่าบุญจนให้คนใช้นำเตยอวนกงไปตคพชุนมากวกว่าจะใช้หรือมิใช่
เตยอวนกงไปตคพชุนมากวกหน้าต่ายงสดอยุ่เหมือนอนเบน เตยอวนกงกรอง
ให้รำพันไปต่าง ๆ

เป่าบุญจนพิเคราะห์ตคพชุนมากวกเห็นยงสดใสอยุ่ ทรวยจะยงไม่
สนชวตทเตยว จะเป็นแต่สลบไปเท่านั้น เป่าบุญจนจึงให้จุดบเตยนตง
เครื่องสักการบูชาไปตงศาลเทพารักษทคกตสทธ อธิษฐานวาถาชุนมากวก
นยงไม่ตงแกคความตาย กขอใหพนคนมาเป็นโจทกอกชนนทง ขาพเจาจะ
ขาระคตเวองนตอไป ครนอธิษฐานแล้วเป่าบุญจนก็กลับมามัน ในคินวัน
นชุนมากวกกกลับพนคนชวต เป่าบุญจนมคความย่นคยงนทง จึงให้ชนแล

หมอยารักษาชุมมากวหาย เป็นปกติแล้ว เป่าบุนจน จึงถามชุมมากว ๆ ก็
ร้องไห้เล่าความทุกข์ปนหงศบคคกบเตยวอองทาวรายแกตนให้เป่าแดงกัฟง
ทุกประการ

เป่าบุนจนได้ฟังดังนั้นจึงพูดกับชุมมากวว่าท่านจงรักษาตัวอยู่ในบ้าน
ข้าพเจาก่อน แล้วข้าพเจ้าจะชำระให้ท่านอย่ามีความวิตกเลย พูดแล้ว
เป่าบุนจนก็กลับไปอยู่ที่ จึงกระซิบส่งความลับเป็นกลอุบาย ให้แก่นาง
หลสุหยิน กับเตยเหลงเตยเฮาให้กระทำตามความคิดของเป่าบุนจนแล้ว
เป่าบุนจนก็กระทำเป็นบวชอยู่หลายวัน

ฝ่ายพระเจ้าชองย่นจงสองเตทรายว่า เป่าบุนจนบวชจึงรีบส่ง
ให้ขุนนางตำแหน่งหมอ ออกไปตรวจดูโรคของเป่าบุนจนก่อนถ้าหนักหนา
จริงแล้ว พระองค์จึงจะได้เสด็จออกไปเยี่ยมเป่าบุนจนต่อภายหลัง ฝ่าย
ขุนนางตำแหน่งหมอ ก็ออกไปยังเป่าบุนจนตามรับส่ง ครั้นถึงเมืองกย
ฮงหูแล้ววกเข้าไปจะตรวจดูอาการโรคเป่าบุนจน

ฝ่ายนางหลสุหยินภรรยาเป่าบุนจน ครั้นเห็นขุนนางข้าหลวงฝ่าย
แพทย์มาจากเมืองหลวงก็ต้อนรับจัดทโห่พกตามสมควรแล้ว ขุนนางหมอ
จะขอเข้าไปตรวจดูโรคเป่าบุนจน นางหลสุหยินจึงห้ามไว้ว่าโรคของท่าน
ผู้สามีของข้าพเจานับว่าบวชปลาดสนิท ถ้าถูกตองเนอตงเขาแล้ว ก็มี
อาการให้เจ็บปวดกระสับกระส่ายร้อนรน จะต้องเอาตายผูก ขอมมือให้
ท่านตรวจดูลม เหมือนเช่นที่ท่านตรวจโรคนางข้างในที่เป็นสนมจึงจะได้
ว่าดงนนแล้วนางหลสุหยินจึงเอาเส้นตายผูก ขอมมือ เป่าบุนจน ข้างละเส้น
ให้หมอตรวจหมอกับเส้นตายผูก ขอมมือเป่าบุนจน ก็เห็นว่าเทพจร
เดินเดินเป็นปกติอยู่ ลมเทพจรมิได้ปลาดสนิทหายแต่อย่างใด ครั้นตรวจ
แล้วขุนนางหมอก็กานบลาเป่าบุนจนและนางหลสุหยินกลับไปเมืองหลวง
ครั้นข้าหลวงกลับไปแล้ว เป่าบุนจนจึงส่งนางหลสุหยินภรรยา

ว่า ถ้าเรากระทำตายแล้วเจ้าจงรีบเข้าไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน กระทำ
 เป็นเศร้า โศกเสียใจทูลว่าเราตายแล้ว ถ้าพระเจ้าแผ่นดินทรงถามว่า
 เราเมื่อก่อนจะใกล้ตายได้ส่งเสียไว้บ้าง เจ้าจงกราบทูลว่าเรา
 ได้ส่งไว้ขอโทษเดียวของซึ่งเป็นพระเจ้าอนงยาเออ เป็นบุตรอยู่ในยติธรรม
 และขอสัตย์กตัญญูต่อแผ่นดิน สบควรวางราชกาบแทนตัวเราต่อไปได้
 นางหลุฮุยกกรบค้าส่งของเป่าบุนจน จึงนำตราตำแหน่งเขื่อนขันธ์เข้า
 ไปเฝ้าถวายตราคืน แล้วกรองไหกราบทูลพระเจ้าของยนจงฮองเต้ว่า
 เป่าบุนจนตามของข้าพเจ้าถึงแก่กรรมไปแล้ว

ขณะนั้น แต่บรรดาขุนนางข้าราชการฝ่ายทหารพลเรือนเฝ้าอยู่
 พร้อมกันในที่นั้น ได้ฟังนางหลุฮุยกกรบค้าส่งของเป่าบุนจนกราบทูลว่าเป่าบุน
 จนถึงแก่กรรมเสียแล้ว ต่างคนต่างสำคัญว่าจริงก็พากันเศร้าโศกเสลดใจ
 ลงเป็นอันมาก

พระเจ้าของยนจงฮองเต้จึงตรัสถามว่า เป่าบุนจนเมื่อจะตายนั้น
 ได้ส่งเสียไว้ประการใดบ้างหรือไม่ นางหลุฮุยกกรบค้าส่งตามคำเป่าบุนจน
 ชึ่งส่งไว้นั้นให้พระเจ้าของยนจงฮองเต้ทรงทราบทุกประการ นางหลุ
 ฮุยกกรบค้าส่งถวายตราสำหรับยศคืนแล้ว ก็ถวายบังคมลากลับมายังเมือง
 คยฮงหุ

ฝ่ายพระเจ้าของยนจงฮองเต้ ทรงพระกนิแสงอาลัยเสียตายเป่า
 บุนจนยงนิก ครั้นสร้างความโศกแล้วพระองค์จึงพระราชทานเครื่องเซ่น
 ให้หนอฮอง ซึ่งเป็นพระญาติพระวงศ์กับขุนนางรองเสนาบดีหน้าเครื่องเซ่น
 ไปเซ่นศพเป่าบุนจนตามธรรมเนียม แล้วจัดให้ขุนนางเป็นข้าหลวงถือ
 หนังสือรับส่งออกไปยังเมืองไซเกีย ให้เตียวฮองกลับเข้ามาเฝ้าจะได้รับ
 ตราตั้งตำแหน่งเขื่อนขันธ์แทนเป่าบุนจนต่อไป

ฝ่ายเตียวฮอง ครั้นเห็นข้าหลวงถือหนังสือรับส่งมากตั้งโต๊ะบูชา

รับหนังสือรับสั่ง แลวงจไตรวาเปาบุณจันตาย โปรดให้เตยวอเองเป็นท
 แทนเปาบุณจันต่อไป เตยวอเองมีความยินดีขงนิก กิดงเรือออกจากเมือง
 ไช้เกยระยะทางสองวันถึงเมืองตงเกย จึงเข้าไปเฝ้าพระเจ้าของย่นจ
 ฮองเต พระเจ้าของย่นจฮองเตจึงพระราชทานตราสำหรับยศเชษฐอนาน
 ให้แก่เตยวอเอง เตยวอเองมีความยินดีขงนิก จึงถวายบังคมลาลงเรือ
 ไปยังเมืองคยฮงหู ตามบรรดาโรงเรือนตักเรือนเอาผ้าแดงและแพวดตาด
 หน้าร้าน โรงเรือนตักคอยรับเตยวอเองทุกบ้านเรือนราษฎร

ฝ่ายเตยวอเองเข้าไปถึงบ้านเปาบุณจัน เห็นกระดาษเขียวเขียน
 อักษรด้วยฝุ่นขาวปิดไว้ทุกช่องประตู เตยวอเองเห็นดงนนมควม โกรธ
 จึงตวาดเอานางหลฮุหย่นว่า เปาบุณจันกตายแล้ว เหตุใดจึงไม่เอาศพ
 ไปฝังเสียตามธรรมเนียม ยังเอาศพไว้ในบ้าน บ้านนิกหาไชบ้านของ
 ของท่านไม ตักหลวงก่อสร้างไว้เป็นกงกวงสำหรับข้าราชการจะได้มา
 พกอยู่รักษาราชการ เรามาถึงเมืองนราษฎรชาวบ้านร้านตลาดต้อนรับ
 เอาผ้าแดงตาดให้พรขยมงคลแก่เรา ท่านกระทำเช่นนหาถูกตองแบบแผน
 ธรรมเนียมไม

ฝ่ายเปาบุณจัน แต่งตัวเต็มยศเดินออกมาจากห้อง ร้องตวาดชน
 ดวยเสียงฮนดงเป็นขอสัญญาอาณัติ ให้ไพร่พลทหารซงรักษาเปาบุณจัน
 ย่นนรกับคประตจวนเสยทง ๕ ดาน เตยเฮากบเตยเหลงกตรงเขาจับ
 ตอเตยวอเองเปลของเครื่องยศออกจากตว แลวงเอาเครื่องจาครบมาจำ
 เตยวอเองไว้ แลวงห้ามเขาหบลวงสำหรับไล่คพนนไปเผาเสีย เปาบุณจัน
 จึงเชิญลายพระหตถของพระเจ้าของย่นจฮองเต ชงทรงพระอนุญาต
 ให้อาญาตทอสำหรับลงโทษเสนาบดชนนางผู้ใหญ่ และเจ้านายมกรม
 และหากกรมมิได้ ชงกระทำความผิดใดทงสน ฉางไวบนโต๊ะเครื่องบูชา
 แลวงเปาบุณจันชนนงบนทวาราชการ แลวงส่งใหญ่คุมคุมตวจนบุนทง

และชุกวักใจทักมาพร้อมกันแล้ว เป่าบุญจนจงถามเดี่ยวของว่าตัวท่าน
 มียศใหญ่เป็นถึงพระเจ้านองยาเออ ตระกูลอันสูงประเสริฐแล้วเหตุใด
 ท่านจึงประพฤติดตนเป็นคนพาลอันร้ายกาจ ดจจะบคคลดอันหาตระกูล
 มิได้ ชมชนภรรยาเขาแล้วยมหนาชามาเขาเสียจะให้สนโคตรแล้วรีบ
 เขาเงินทองทรัพย์สินสมบัติของเขาไปเป็นอาณานิคมของตัวตน และเผา
 บ้านเรือนของเขาเสียด้วย จริ่งหรือห้ามได้จึงรีบเสียโดยค้อย่าให้ต้อง
 เขียนตเลย

เดี่ยวของได้ฟังเป่าบุญจนจงถามดังนั้น ก็ให้การปฏิเสธไม่รับ
 เป่าบุญจนจงให้ผู้คุมคุมตัวขุนปุนหงมาถาม ด้วยเรื่องชุกวักวตายนั้น
 ขุนปุนหงกริบเป็นสัจ ชดทอตถึงเดี่ยวของว่ามหนังสือมาให้ชุกวักว
 เป่าบุญจนจงว่าท่านประพฤติดทำการชั่วทุจริตถึงเพียงนี้ สบสวน
 ทวนพยานชาวบ้านรานตลาดก็ได้ความจริงสมใจทักหาทั้งสน ท่านไม่รับ
 แล้วจะทนอาญาแผ่นดินใดที่สุดแล้วแต่ท่าน ว่าดังนั้นแล้วเป่าบุญจนจง
 ให้นำการผูกเดี่ยวของเขามาตามอาญา เดี่ยวของเจ็บปวดทนมมิได้กริบ
 เป็นสัจตามจริงทนต์ได้กระทำนทุกประการ

เป่าบุญจนจงพปากษาคัดสันลงโทษเดี่ยวของกับขุนปุนหง ให้
 รีบเอาทรัพย์สินสมบัติของหลวงกงหน่ง กงหน่งให้แก่เดี่ยวของกงชงม
 ความกตัญญูต่อนาย จะได้เลี้ยงบุตรของชุกวักวกับนางเลาสลบตระกูล
 ต่อไป แต่สวนตัวเดี่ยวของกับขุนปุนหงนั้น ให้ทหารคุมตัวไปฆ่าเสีย
 แล้วเป่าบุญจนจงทำเรื่องราวถวายใจความว่า ด้วยโทษของเดี่ยวของ
 กับขุนปุนหงกับถ้อยคำสำนวนใจทักหา จำเลยให้การสืบพยานเบิกความ
 สมรับเป็นสัจนนสอดเขาของผนึกแล้ว เป่าบุญจนจงกลับไปเฝ้าพระ
 เจ้าของย่นจงฮ่องเต้ ทูลถวายเรื่องนั้น

พระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้ตรัสว่าเราไม่รู้เลย ว่าท่านทำกลอุบาย

เราเข้าใจว่าท่านถึงแก่ความตายไปจริง ๆ เรามีความเสียดายที่ท่านคงตั้ง
ว่าแขนซ้ายขวาของเราขาดออกไปจากกายเราทั้งสองข้าง ซึ่งเดี๋ยวของ
น้องเราประพืดชวทาการทุจริตเป็นเสียนหนามแผ่นดิน ให้ราษฎรได้
ความเดือดร้อนในอันไซ้ที่ ท่านพิจารณาได้ส่วนได้ความจริงซ้ำเสียตาม
กฎหมายนั้น เราไม่มีความอาลัยในเดี๋ยวของอันเป็นคนทุจริตนั้นเลย

พระเจ้าของยบจงฮ้องเตสร์สตั้งตงนนแลว ก็พระราชทานเงินทอง
และเสียดยศอย่างสูงให้แก่เปาบุณจัน แลวก็เสด็จชน.

ที่ตำบลเสเถาตมแขวงเมืองเตงจิว ในตำบลนั้นราษฎรตั้งบ้าน
เรือนอยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำเป็นอันมาก ราษฎรตำบลนั้นทำมาหากินด้วยการ
ป่าณาฎุบาตเป็นพน ผูกจตเป็นพาลนนมาก ผู้ใจบุญประกอบไปด้วย
เมตตาจิตนนนอย ทตำบลตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตง
ชวยชอเตยงเกเป็นคนตงอยู่ในยตธรรม ประกอบไปด้วยเมตตาจิต ชน
เตยงเกเศรษฐีมกรรยาชอนางเตยงชอง มบุตรตวยกนคนหนงเป็นชายชอ
ชวยชอง ๆ อายได้สแปตบี่ มลกษณะงามและมกรรยาเรยบรอยเลาเรยบ
หนงสอรูลกชง เศรษฐีผู้เป็นบิดามักความรักใคร่ยิ่งนัก

ยังมีหลวงจีนผู้เสขรูปหนงสำนักอยู่เขาซาไท้ชว อยู่มาวันหนง
หลวงจีนนนนออกจกสำนักไปถงตำบลตงตง หลวงจีนผู้เสขนนรู้ว่า
เศรษฐีเป็นผู้ใจบุญประกอบไปด้วยเมตตาจิต หลวงจีนผู้เสขจึงแวะเข้า
ไปยังบ้านเศรษฐีชออาหารเจกิน

ฝ่ายเศรษฐีทราบว่หลวงจีนมาหา ก็แต่งตงนงหม โดยสภาพ
เรยบรอยชอกมาตอนรบ เชิญหลวงจีนผู้เสขไทนงทอนสมคจว แล้ว
ชวยเตยงเกเศรษฐีจงถามหลวงจีนว่ ท่านสำนักอยู่ตำบลใด บัดนี้ท่าน
มาหาข้าพเจาตวยพระประสงคสงใดหรือ ข้าพเจามีความยินดียิ่งนัก จา

ตงนนแลวชย.เตยงเกจงสงไหพอครวจตอาหารเจมาเลยงหลวงจัน ครน
 หลวงจันกนอาหารแลวจงแจงความแกเครษฐูวว่า ข้าพเจาสำนักอยูทเขา
 ข้าไทชว มาหาทานวนนดวยทราบเหตุใหญ่อย่างหนึ่ง ขอทานไดอนุญาต
 ไทแกข้าพเจา ๆ จะชแจงให้ท่านฟัง ชยเตยงเกไตพงหลวงจันบอกตงนน
 จงยกมอชนคานบแลวว่า ท่านจะม อระ เหตุการณ อันไต จงบอกเกิต
 ข้าพเจาอนุญาตให้

หลวงจันผู้วิเศษจึงบอกว่ ข้าพเจาทราบอยว่ท่านเป็นคนใจบุญ
 ใจกุศลประกอบไปดวยเมตตาจิต ข้าพเจามาทงนทวง จะบอก ให้ท่าน
 ทราบเหตุร้ายอนจะเกิตชน ดวยราษฎรตำบลนจะตายดวยนาแดงหลาก
 ลงมาจากเหนือ จะทวมบ้านเรือนราษฎร ราษฎรจะพากันจมนตายเป็น
 อนมาก ท่านจงจัดหาเรือไว้สำรองเมื่อเวลานาทวมมาจะได้อาศัย เพราะ
 ฉะนนข้าพเจาจึง ไคมา แจงความ แก่ท่าน ให้ทราบ เสียก่อน จะได้คิดอ่าน
 ตระเตรียมไว้

ชยเตยงเกไตพงตงนทกใจ จึงถามหลวงจันตอไปว่า น้าแดง
 ชงจะมาทวมนนจะมีกำหนดวันไตเดือนไตแน่ หลวงจันบอกว่ถึงไตศึลา
 ทตำบลลาดไปแตกพงนนเป็นกำหนดสังเกิต ถ้าถึงไตนั้นมีโลहितไหล
 ออกมาจากตาเมื่อไตแลว น้าจะทวมมาเมอนน

ชยเตยงเกไตพงนนจงว่ ข้าพเจาจะตองบ่าวร้องให้ราษฎร ใน
 ตำบลทใกล้เคียงกับข้าพเจารูเขาจะได้เตรียมเรือแพไว้ทา เมื่อเวลานา
 ทวมจะได้อาศัย

หลวงจันผู้วิเศษ เมื่อไตพงชยเตยงเกว่ตงนทหวเราะแลวจง
 พดว่ ราษฎรตำบลนออกจากท่านแลว ลอนแต่คนใจบาปหยาบข้า
 ทงสน ท่านจะไปบอกเล่าแก่เขานน เขาจะเชอถอพงถอยคาของท่านหรือ
 ชงน้าจะทวมมาทงนทเป็นเพราะเควระทกรรมของราษฎรทงหลาย หาก

ให้เป็นไปโดยยถากรรมของเขา แต่ตัวท่านน่าจะรอดจากความตายเพราะ
นาทวมณแล้ว แต่กระนั้นเคราะห์ของท่านก็ยังไม่มาถึงอก กระทำให้
ท่านได้ความเดือดร้อนเป็นทุกข์

ชัชชิตยงเกโตฟังดังนั้น จึงถามต่อไป ชงท่านท่านนายว่าข้าพเจ้า
มีเคราะห์ร้าย จะกระทำให้ข้าพเจ้าถึงแก่ความตายหรือไม่ หลวงจีน
บอกว่า อันความสุขและทุกข์นั้นเป็นคู่กันย่อมเป็นธรรมดาของเราท่าน
ท่านจงหยิบกระดาษกับพู่กันมาให้ข้าพเจ้า ๆ จะเขียนอักษรไว้ให้แก่ท่าน
ต่อหน้าท่านท่านจึงจะรู้ได้เอง

ชัชชิตยงเกโตฟังดังนั้น จึงหยิบกระดาษกับพู่กันและหมึกมาให้
หลวงจีน ๆ เขียนคำโคลงให้ไว้สบาท บาทต้นใจความว่า เทียนเทียน
อิงจยดวงเล่า บาทสองว่างยบตเสยงฮวนไปยักจิว บาทสามว่าจฮิวหยน
หลายฮิวโก่หุน บาทสี่ว่า ฮินเสยงฮอนเตกก่าลาง แปลเป็นความว่า
นาแดงหลากลงมาจากเหนือนาทวมบ้านราษฎร ก็เพราะเทพยดาและเวร
กรรมหากให้เป็น ถ้าพบสัตว์แล้วจงช่วยชีวิตสัตว์ สัตว์นั้นยอมจะรู้คุณ
แม้วาพบมนุษย์ปลุกชนแล้วจงเมตตาเสียเถิด อย่าได้กระทำคุณเลย ถ้า
ทำคุณแล้วคุณนั้นจะกลับบูชาโทษให้ ครั้นหลวงจีนแต่งโคลงแล้วก็ส่ง
คำโคลงให้แก่ชัชชิตยงเกโต ๆ อ่านดูแล้วก็งงงน คิดคำโคลงนั้นไม่แจ้งว่า
จะออกความประใด จึงถามหลวงจีน ๆ จึงบอกว่าท่านภายหน้าก็คงจะรู
ว่าดังนั้นแล้วหลวงจีนผู้วิเศษจะลาชัชชิตยงเกโตไปสำนัก ชัชชิตยงเกโตจึงเอา
เงินสิบตำลึงให้แก่หลวงจีนผู้วิเศษเป็นค่าเสบียงเดินทาง

หลวงจีนผู้วิเศษไม่รับเงินแล้วว่ ข้าพเจ้าบวชเรียนจากศีลภาวนา
อยู่ตามเขาและป่าหาความสุขปราศจากทรัพย์สินเงินทอง ชงท่านจะให้
ข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าชอบใจท่านยิ่งนัก แต่ทรัพย์สินของท่านนั้นท่านจงเก็บ
ไว้ท่านจะได้เลี้ยงบ่าวไพร่ของท่าน ว่าดังนั้นแล้วหลวงจีนผู้วิเศษก็ลา

กลับไป

ชยเตยงเกจงเข้าไปในตักชนในเล้าความซงหลวงจันบอกเหตุร้าย
 านาจะทวมนนไทนางเตยสซงภรรยาพังทุกประการ แลวชยเตยงเก
 เศรษฐจิงเรียกช่างมาต่อเรือเตรียมไว้ ๒๐ ลำ จะได้บรรทุกสิ่งของและ
 ภรรยาซาทาสลงในเรือเมื่อเวลานาทวม ในขณะที่เมอช่างต่อเรืออยู่นน
 ราษฎรไปมาได้แลเห็นตงนน จึงถามชยเตยงเกเศรษฐจิงว่าท่านให้ช่างต่อ
 เรือมากมายหลายลำจะนเพื่อประโยชน์อันใด ชยเตยงเกก็เล่าบอกตาม
 ความทหลวงจันผู้วิเศษที่ได้บอกและแนะนำไว้นน ให้ผู้มาถามฟังทุกคน
 ราษฎร ตาบลด นนได้ฟัง ชยเตยงเกบอก ตงนน ก็พากันหัวเราะ ห้าม
 ความเชื่อถือไม่ ชยเตยงเกจิงให้เหล่าโอวซงเป็นคนใช้ ไปคอยตรวจ
 ดูสิ่ง โต คีลา ท ตาบลด ตลาด นน เป็น นิตย ราษฎร ชาว โรง ร้าน เห็น
 เหล่าโอวมาตรวจสิ่งโตนั้นทุก ๆ วัน จึงถามเหล่าโอวว่า ข้าพเจ้าเห็น
 ท่านมาตรวจดูสิ่งโตทุกวันนเพื่อประสงค์ด้วยเหตุอันใด เหล่าโอวคนใช้
 ของเศรษฐจิงบอกว่า ถ้าสิ่ง โตตัวนม ไลหิตไหลออกจกนัยน์ตาเมื่อใด
 แลว นานาจะทวม ราษฎรจะพากันจมนตายเป็นอันมาก เพราะฉะนั้น
 นายข้าพเจ้าจึงให้ข้าพเจ้ามาคอยตรวจดูอยู่เสมอ ๆ ถ้าสิ่ง โตมี ไลหิตไหล
 ออกนัยน์ตาเมื่อใดแล้ว จะได้ขนสิ่งของบรรทุกบุตรภรรยาซาทาสลงเรือ
 จึงจะได้พ้นภัยอนนน

ราษฎรชาวบ้านได้ฟังตงนนแลวจิงพูดว่า กุดนุกเป็นกุดแลงมี
 อยู่บ้างหรือทจะม้นาทวม สิ่งโตเล็กก็เป็นสิ่งโตคีลา หรือจะมี ไลหิตไหล
 ออกมาได้ คนเช่นนเราเห็นอยู่แต่ว่า จะเป็นคนเสียดจวิตตอกกระมังว่า
 ตงนนกพากันหัวเราะ

ครนอยูมาวันหนึ่งมชายผู้หนึ่งแซชอมได้ปรากฏ เป็นผู้ชายเนื้อ
 สุกกร เป็นผู้พอใจเล่นสัพยอก จึงเอา ไลหิตสุกรมาป้ายเข้าทนัยน์ตาส่งโต

ตัวนั้น ฝ่ายเหล่าโอวไปตรวจคนย่นตาตั้งโตเห็นมีโลหิตตงนกกกกลับไป
บอกแก่ ชัยเตยงเก้ เศรษฐี ๆ จึง ส่งให้ บ่าวไพร่ ขาทาส ขนทรพย ส่งของ
บรรทุกลงในเรือทั้ง ๒๐ ลำทศอโวนน ครั้นเวลากลางคณกเกิดลมพาย
มตพาม้วนฝน ฝนตกลงมาข้างทิศเหนือ ถึงสามคนสามวันมมาแดงหลาก
ไหลลงมา ท่วมหลังคาคัทกบ้านร้าน โรงของราษฎร ๆ พากันจมน้ำตาย
ประมาณสองหมื่นเศษ

ฝ่ายชัยเตยงเก้ เศรษฐี พร้อมด้วยบุตรภรรยาขาทาสชายหญิงอยู่
ในเรือ ลอยไปกลางแม่น้ำหาได้เป็นอันตรายเหมือนคนทั้งหลายไม่ แด
เห็นภุเขาลูกหนึ่งพังทลายลง เศรษฐีเห็นคางฝูงหนึ่งลอยนามา เศรษฐี
จึงให้คนใช้เอาไม้ทอดลงไปในน้ำ ฝูงคางนั้นเกาะไม้บนชนบนเรือของ
เศรษฐีรอดพ้นจากความตาย

ยังมีนกแซวกฝูงหนึ่งลอยนามา ชนปีกเบียดบินชนไม้ได้ ชัยเตยง
เก้เห็นก็ส่งให้ขาทาสซึ่งอยู่ในเรือ แฉวเรือเก็บนกแซวกชนมาบนเรือ
ครั้นชนปีกแห้งแล้วนกนั้นบินไปได้ตามปกติ

ยังมีชายผู้หนึ่งเกาะขอนไม้ลอยตามน้ำลงมา แดเห็นเรือของ
เศรษฐีลอยอยู่กลางแม่น้ำ ชายผู้นั้นร้องชวนว่า ขอท่านได้เมตตาช่วย
ชีวิตข้าพเจ้าไว้ด้วยเถิด ชัยเตยงเก้ครั้นเห็นชายเกาะขอนไม้ลอยนามา
ร้องให้ช่วยตั้งน่น ชัยเตยงเก้จึงส่งบ่าวทาสให้แจวเรือเข้าไปรับ

ขณะนั้นนางเตยสแซง คิดขึ้นมาได้ทองคำโคลงของหลวงจีน
ผู้วิเศษ นางเตยสแซงจึงทามชัยเตยงเก้ผู้สามว่า คำโคลงของท่าน
หลวงจีนผู้วิเศษว่าไว้ว่า ถ้าหากคุณแก่สัตว์ ๆ นนคังจะรู้จักคุณ ทำคุณ
แก่มนุษย์ ๆ จะให้โทษ ชัยเตยงเก้ได้ฟังนางเตยสแซงภรรยาว่าตั้งน่นจึง
ตอบภรรยาว่า เจ้าเคยแต่สัตว์เดรฉานเรายังช่วยได้ นมนุษย์ทงคน
เรายังจะต้องช่วยไว้จึงจะควร เมื่อเขาไม่รู้จักคุณ เราแล้ว ก็แล้วไป

เทพยดาอารักษกคงจะสอดส่องเห็นความตของเรา ว่าตงนนแล้วชยุ
เตยงเกกให้คนไขแจวเรือเข้าไปรับชายผู้นอนมาบนเรือ เศรษฐีจึงให้
เสือกางเกงใหม่ผลัดนุ่งห่ม จึงถามแซและขอและตำบลบ้าน

ชายผู้นอนคานบชยุเตยงเกกแล้วกรอให้ บอกว่าซาพเจ้าแซเล่า
ขอเอง บิดาซาพเจ้าขอเล่าไต ตงบ้านเรือนอยู่ตำบลไปเตกพง นาทวม
มาบิตากบมารดาจะตายเป็นประการใดก็ไม่แจ้ง บิดนทานมีพระเดช
พระคุณช่วยชีวิตไว้ ซาพเจ้าจะขออยู่เป็นข้าท่านให้ท่านไขกว่าจะหา
ชีวิตไม

ชยุเตยงเกกเศรษฐีได้ฟังเล่าเองว่าตงนนกมความสงสาร ครนอยู่
มาได้ประมาณ ๒ วันนานนกลด ชยุเตยงเกกกลับมาบังบ้านเดิม ชยุ
เตยงเกกจึงบอกแก่เล่าเองว่า ซาพเจ้ามบุตรคนเดียวจะเอาท่านเป็นบุตร
บุญธรรม จะได้เป็นคู่อยู่ด้วยกันกับบุตรซาพเจ้า

เล่าเองได้ฟังชยุเตยงเกกว่าตงนนกมความยินดี แล้วกคานบ
ชยุเตยงเกกกับนางเตยงแซง รับไขการงานและนบถอเศรษฐีต่างบิดามารดา
อยู่มาได้ประมาณหกเดือน ในขณะที่เมอวันเดือนนาทวมบ้านเรือนน
นางชองไทเฮาชงเป็นพระราชชนนีแห่งพระเจ้าชองยงชองเต เชิญ
พระราชลัญจกรดวงตราหยกของวิเศษ สำหรับแผ่นดินต่อมาทุกชว
กษัตริย์ ดงเรือพระที่นั่งเพื่อจะให้พนกษณาแตงมาทวมในเวदानน ดวง
ตราหยกของวิเศษนั้นได้หายไป ไม่แจ้งว่าจะไปตกอยู่แห่งหนตำบลใด
พระเจ้า ชองยงชองเต รับสั่งให้ มีหมาย ประกาศ บ้างร้องให้ ราษฎร รั
หูกันตลอดคพระราชอาณาเขตว่า ถ้าผู้ใดได้ดวงตราหยกนนั้นมาถวาย
แล้ว จะพระราชทานเงินทองเสื่อผืนและยศศักดิ์ชยุเตยงให้เป็นขุนนาง
มีชื่อเสียงปรากฏในแผ่นดิน

ครนอยู่มาคณอนหนง ชยุเตยงเกกนมตผนเห็นว่าเทพยดาชงคหนง

มาบอกแก่ชยเตยงแก้ว เชียงเตคอปพระสยมภูวญาณซึ่งเป็นประธาน
 โลก เห็นว่าท่านเป็นผู้ตั้งอยู่ในยุดธรรม และประกอบด้วยเมตตาคิต มี
 ใจไม่ตระหนงอยู่ในสัดทานการกศล จึงรีบส่งให้ข้าพเจ้ามาบอกแก่
 ท่านว่า ดวงตราหยกของสำหรับแผ่นดินที่หายไปนั้น ตกอยู่ในสระแก้ว
 หลังพระตำหนักของย่องไทเฮา ครนบอกดงนนแลงเทพยเจากอนตรอาน
 หายไป ชยเตยงแก้วโตสตตนรูดกตวทนต์ จึงเล่าความฝันให้ภรรยา กับ
 บุตรฟังทุกประการ ครนรุ่งชนเวลาเช้าคนใช้ของชยเตยงแก้วมาบอก
 บदनมหมายประกาศบีตบ่าวรองว่าตราหยก ของวิเศษสำหรับ แผ่นดินหาย
 ถาผู้ใดพบปะรู้เห็นนำไปถวายจะพระราชทานยศศักดิ์ลาภผลเป็นอันมาก

ชยเตยงแก้วจึงปรึกษาแก่ภรรยาว่า ความฝันของเราต้องตรงกัน
 กับหมายประกาศ จะต้องให้บุตรของเราเข้าไปยังเมืองหลวงแจ้งความ
 กับเสนาบดี ให้นำความขนกราบทูลพระเจ้าของยนจย่องเตตามความที่
 ข้าพนนนเจ้าจะเห็นเป็นอย่างไร

นางเตยสเชิงโตฟังชยเตยงแก้วปรึกษาดงนนจึงว่า ลากและยศ
 นนยอมเป็นธรรมดา เมื่อจะมีมาถึงจริงแล้ว โดยแต่จะไม่ชวนชวาก็
 จะต้องได้ยู่เอง โดยธรรมดา บุตรของเรามอยผู้เดียวเท่านั้น ถ้าจะให้
 ไปเล่าระยะทางกัห่งไกลและกันดาร จะได้ความลำบาก

ขณะนนเล่าเอง นงอยู่ในทนนโตฟังชยเตยงแก้วปรึกษาแก่ภรรยา
 ดงนน จึงเข้ามาไกลแลงคานบพควาพระคุณของท่านซึ่งได้ช่วยชีวิต
 ข้าพเจ้าไว้ และอุปถมภบารุงเลี้ยงรักษาเสมอเหมือนบิดามารดาอัน
 บงเกิดเกล้า บदनข้าพเจ้าจะขออาสาท่านไปเมืองหลวงสืบข่าวคราวดู
 กอน ถาเห็นของควรรจะแจ้งความต่อเสนาบดี ให้นำกราบทูลได้แน่นอน
 แล้ว ชยเชิงจงคอยไปต่อภายหลัง

ชยเตยงแก้วเศรษฐโตฟังเล่าเอง พุดจา ขแจ้ง ดงนน ก็เห็น ชอบด้วย

จึงจัดเงินเป็นค่าเดินทางให้แก่เล่าเองแล้วว่า ถ้าน้องเจ้าได้ตักตวงจะได้
 ตักตวงกัน อยามความกั้นแห่งแคลงใจสิ่งใดเลย เล่าเองก็ค้ำบลา
 ขยับเขย่งเก้อออกจากตาบลดตนตง เดินทางรอนแรมหลายวันมาจนถึงเมือง
 หลวงกเข้าพักยังโรงเตยม แล้วเล่าเองปลดเฮากระดานบาย ชงบด
 หมายประกาศนออกเสย

สวนทหารผู้รักษาทางตราบลนเห็นเล่าเองทำตงนนักคุมเฮา
 ตัวเล่าเองเข้าไปหาอองใจเสยงขุนนางผู้ใหญ่ อองใจเสยงจึงถามเล่า
 เองว่ารูเห็นอย่างไรในเรื่องตราหยกตวงนี้ จึงสามารถมันแก้ใจปลดเฮา
 หมายประกาศออกเสยฉะน

เล่าเองค้ำบแล้วบอกว่า เทพยตามาตลใจให้มิตฝันว่าพระราช
 ลัญจกรตราหยกวิเศษน ตกจมอยู่ในกลางสระแก้วหลังพระตำหนัก
 ของฮ่องไทเฮา ถ้าให้คนลงไปค้นหาคงจะพบ

อองใจเสยงได้ฟังเล่าเองแจ้งความตงนนักมีความยินดี จึงให้
 เล่าเองพักอยู่ยังกกกวน แล้วอองใจเสยงก็เข้าไปกราบทูลพระเจ้าของ
 ยินจงฮ่องเต้ โดยกระแสดความตามทเล่าเองมาบอกเล่าความฝันให้
 ทรงทราบทุกประการ

พระเจ้าของยินจงฮ่องเต้ได้ทรง ฟัง อองใจเสยง กราบทูล ตงนนัก
 มีพระทัยยินดีนัก ด้วยวณนเป็นวันสารทฤดูเดือนดับ พระองค์ทรง
 ประทับโต๊ะเสวยพร้อมด้วยนางพระสนมฝ่ายใน อยู่ในสวนพระราช
 อุทยานหลังพระตำหนัก จึงรับสั่งให้หญิงคนใช้ลงไปดำค้นหาตวงตรา
 หยกในสระแก้ว

ฝ่ายพวกผู้หญิงลงไปดำค้นหาได้ตวงตราหยก นำขึ้นมาถวาย
 พระเจ้าของยินจงฮ่องเต้ ๆ ครั้นได้ตราหยกของวิเศษสำหรับแผ่นดินแล้ว
 มีพระทัยยินดียิ่งนัก เสด็จออกยังทวารวการ จึงรับสั่งให้หาเล่าเอง

เขามาเผา เล่าเองก็ถวายบังคมตามธรรมเนียม แลวกเดินถอยออกมา
ยืนอยู่ในสถานทอนสมควร

พระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้จึงตรัสถามเล่าเองว่า เจ้าฉันเห็นไป
หรือว่าเทวดามาบอกให้ จึงได้รื้อวาทราหยกวีเศษของเรือกอยู่ในสระ
แก้ว เล่าเองจึงทูลรับ ซึ่งเขาความชอบของชยเตยงเก้เศรษฐู บิด
บังความจริงที่ชยเตยงเก้เป็นผู้ผ่นเห็นนนเสย

พระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้ ได้ทรงฟังเล่าเองกราบทูลดงนน ทรง
สำคัญเขาพระทัยว่าเป็นความจริงของเล่าเอง ก็ทรงพระกรุณาปรานี
ตรัสสรรเสริญเล่าเองว่า ท่านนชระรอยจะได้กระทำความดีอันเป็นส่วน
กุศลสุจริตไว้เป็นอันมากมาแต่ก่อนแล้ว จึงเทพยดาเจ้าได้อนเคราะห์
บันดาลจิตใจให้ท่านผ่นเห็น จึงมีความชอบต่อแผ่นดินดงนน ตรัสดงนน
แลวกเสด็จขึ้น

ครั้นวัน ถกษต มริบสงให้ พนักงาน จัด โต๊ะ และตรา เลียง ขุนนาง
ฝ่ายทหารพลเรือน พรหมควยพระญาติพระวงศ์ ในพระที่นั่ง พระเจ้า
ของย่นจงฮ่องเต้จึงพระราชทานนางกงจู พระราชธิดาทอง ซึ่งเป็น
บุตรนางฮองหนิงสนมให้แก่เล่าเอง แลวกทรงทองให้เล่าเองรับยศใน
ตำแหน่งไซช้อฮมา

เล่าเองครั้นได้รับยศตำแหน่งแล้ว ก็ถวายบังคมลาออกไปอยู่
ด้วยนางกงจู เล่าเองครั้นมยศึกก็คิดว่าสนาบริบูรณ์ ไปด้วยเงินทอง
ทรัพย์สมบัติบ้างไพร่แล้ว ก็ลมชยเตยงเก้ผู้มคุณเสย

ฝ่ายชยเตยงเก้เศรษฐูครั้นแจ้งความว่า เล่าเองมว่าสนาได้เป็น
ขุนนางตำแหน่งทชมาราชบุตรเขยของพระเจ้าแผ่นดิน ชยเตยงเก้จึง
ให้ชยเซงบุตรเขาไปยงเมืองหลวง สืบดูว่าจะจริงดงกาเลาดีหรือไม่
ชยเซงก็จัดเงินใต้ไถพอดสมควรเป็นเสบียงเดินทางพร้อมแล้ว ก็คำนับ

ลาช่วยเตยงเก้และมารดา ช่วยเซงกับคนใช้คนหนึ่งขอ เสยหยอกออกจาก
บ้านรอนแรมมาหลายวัน ถึงเมืองตงเกยคตเมืองหลวง ช่วยเซงกับ
เสยหยอกเขาพักขง โรงเตยม แลวช่วยเซงกเทยวสปตามตามราชฎรชาว
บ้านรานตลาดโตความว่าเลาเองเป็นขุนนางตาแหน่งทฐูมา ช่วยเซงก
คอยหา โอกาสที่จะให้พบกับเลาเอง

อยูมาวันหนึ่งเลาเองเขาไป เฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน แลวกลับ ออกมา
ช่วยเซงเห็นเลาเองขามพลทหารนำหน้าตามหลัง หลาย สิบคน เป็นท
ดงายงนัก ช่วยเซงจึงยืนอยู่ข้างทาง พอเลาเองซงเป็นคนอกตัญญูมิได้
รู้สึกทานสมัคณ แลเห็นช่วยเซงบุตรของเศษฐูกกระทำเป็นไม่วุจก
จึงตวาดด้วยเสียงเบื่อนดังว่า อายคนนมาจากไหนสามารถมาตคหนา
ฉานกู ทหารจงจับเอาตัวไปทำโทษ พวกทหารกกรุกนเขาจับตัวช่วยเซง
ไปยังบ้านเลาเอง แลวกยกตดลงต ๒๐ ทเนอหนึ่งแตกโลหิตไหล ช่วยเซง
ได้รับความเจ็บปวดขงนัก แลวเลาเองสงให้คุมตัวช่วยเซงไปจำขงไว้
ณ คุก ช่วยเซงกรองให้เลาคความหลังซงใดกระทำคุณไว้ คตเลาเอง ตงแต่
ต้นจนปลายให้มคุมพงทุกประการ

ฝ่ายเสยหยอกคนใช้ของช่วยเซงซงพักอยู่โรงเตยม ครนแจ้งความ
ว่าเลาเองเขยนตช่วยเซงแลวเอาตัวไปจำขงไว้ ณ คุกก็ตกใจ เสยหยอก
ไปยังคุกหาทพกขยนอกคุก หุงต้มอาหารเลี้ยงปดูบตช่วยเซงผู้นายอยู่ซา
นาน เงินทองของช่วยเซงกหมดลง จนถึงเสยหยอกตองไปเทยวขอทาน
ชาวบ้านรานตลาดมาเลี้ยงช่วยเซง

ครนอยูมาฝูงค่างทช่วยเซงได้ช่วยชวตไวเมอครงนาทวมนน ฝูง
ค่างรู้สึกของช่วยเซง ฝูงค่างนกกนาเขาเนออย่างแลและผลไมมานงคอยอยู่
บนต้นไม ครนเห็นผู้คุม คุมตัวช่วยเซงออกมานอกคุก ฝูงค่างนกกลง
มาจากยอดไม้ เขาผลไมกับเนอ โคย่างมาให้ ช่วยเซงกินมิได้ ชาติวัน

ผู้คุมครนเห็นประหลาดตงผนังตามชายเชิง ๗ จึงบอกความเมื่อครั้งนาทวม
นน สดว. เหลานบตาของข้าพเจ้ากับข้าพเจ้าได้ช่วยชีวิตใจพร้อมกันกับ
ช่วยชีวิตเลาเองจนเตยวณ สดว. เหลานรศนของข้าพเจ้า จึงได้เอา
ผลไมและเนออย่างมาแทนคุณข้าพเจ้า

ผู้คุมได้ฟังชายเชิงเลาให้ฟังตงนน ก็ถอนใจใหญ่แล้วจึงพูดว่า
ชนแต่สดว. เดจรจณนากยงจรจกคณคน เป็นมนุษย์ไมจรจกคณทานผู้มคณ
แล้ว สดว. เดจรจณนากมาได้ ตเป็นทหนาบอบายแก่เดจรจณนชนเป็น
ชาติตาชายงนง

อยู่มาจนหนงผู้งนงแขวงกบนมาบอຍหน้าคก ครนเห็นชายเชิง
ออกมานชกคก นกแขวงผู้งนงนกลงมาชนใกล้ชายเชิงแล้วกรองชน
ชายเชิงเห็นนกแขวงผู้งนงนงนมาได้วา เมอครั้งนาทวมได้ช่วยชีวิต
นกลเหลานใจ แล้วชายเชิงจึงวา ถานกนรศนของเราแล้วจงช่วยนำเอา
หนงสอชาวทกชวอนของเรา กลับไปให้ แกบตามารตา ของเราให้รู
คดว. เกิด ชาย.เชิงวาตงนนแล้วกขมหมกพกนและกระตาสของนายผู้คุมมา
เขียนหนงสอใจความว่า คดว. เลาเองไมจรจกคณ กลับพาดเขียนตแล้ว
จับตว. ชงคูกให้เครษผู้มบตาแจ้งทุกประการ ครนเขียน หนงสอแล้วก
เขามนง แล้วเอาเส้นตายรชยหนงสอผูกเขากบตว. นกแขวงคตว. หนงนง
นงกบนไป ประมาณสองว. นกถึงบ้านเครษผู้

ฝ่ายชายเชิงเกกบนางเตยสเชิง ออกไปนั่งเฒนอยู่ในสวนตอกไม้
ราพนบนงชายเชิงผู้บุตร ที่เขาไปเมองหลวงชานานหลายวันแล้วยังไม่
เห็นกลับมา พอได้ไปเห็นนกแขวงบินตลงมายนรชงอยู่ใกล้ ๆ ชาย
เชิงเกเห็นมหนงสอผูกตตอยูกบตว. นก เป็นการประหลาดมาก ตงนนจึง
แกหนงสอออกจกตว. นก เบตมนงออกอานแจ้งความทุกประการแล้ว
กเลาความไหนางเตยสเชิงกรรยาพ้งทุกประการ

นางเตยส่งเชงกรองให้ตกลงบุตรที่ไปโตความทุกข์ยาก แล้วบอกว่า
ช่วยเตยงเกผู้สามว่าท่านหลวงจมนมจวเศษโตท่านายไวแล้ว ท่านก็ไม่เชื่อ
จนกระทั่งคุณตอมนุษย์ ขาพเจ้าตกเตือนท่าน ๆ ก็ไม่เชื่อ บุตรขาพเจ้า
จึงโตความทุกข์ยากถึงเพียงน

ช่วยเตยงเกโตฟังกรยาวาดังนั้น โทมความแค้นเลาเองยงนถ
ช่วยเตยงเกจัดโตเงินทองใส่โตกับคนใช้ตามไปโตด้วยสหาคน ออกจากบ้าน
เดินทางรอนแรมมาตามระยะทางหลายเวลา ถึงเมืองตงเกยเทยวสบบถาม
ตามชาวบ้านร้านตลาด โตความจริงว่าช่วยเชงบุตรโตงจำอยู่ในคุก
กองมหันตโทษ ช่วยเตยงเกโตไปพอโตครึ่งทางพบเสยหยชงเป็นคณผู้ใช้
ทโตมากับช่วยเชงบุตร ไปโตยวขอทานกลับมา

เสยหยครนเห็นช่วยเตยงเกเศรชสู แล้ววกเขามากอดทเทาเศรชสู
ผู้นายแล้วกรองให้ เลาคความทเลาเองกระทำโตช่วยเชงตองทนททชอย
ในคุก ให้ช่วยเตยงเกฟังทุกประการ แล้วเสยหยทพาเศรชสูเขาไปพบแก
ช่วยเชงทในคุก

ช่วยเชงเห็นเศรชสูผู้ บตามากมคความยन्द ก็เลาคความให้บิดาฟัง
ทุกประการ ช่วยเตยงเกจึงว่าบิดาจะไปโตพบกับเลาเองแล้ว ถ้าเป็น
ประการโตบิดาจะทำพอโตไปยนต์อเปาบนจนโตชวระ ว่าดังนนแล้ว
ช่วยเตยงเกโตไปยงบ้านเลาเอง แล้วเห็นตถกกวางบ้านเรอนภาคภูมิโต
รโหฐาน มีบาวโพรผู้คนเขาออกเป็นสง่าผ่าเผย ช่วยเตยงเกจึงเข้าไป
นงคอยอยอยู่ในห้องตถกชนนออก พอเลาเองออกมาช่วยเตยงเกจึงว่า ตจท่าน
บุตรนถโตคแล้วมาลมเราศย ถึงกระนนถชางเถต ยงมหนากกระทำโต
บุตรชองเราโตความเดอดรอนถงสาหัสเห็นคจวรอยแล้วทรอ

ฝางเลาเองครนเห็นช่วยเตยงเกวากลาวดงนนถมคความละอาย จึง
กลับเข้าไปชางในบิตประตุเสยมให้ช่วยเตยงเกตามเขาไปโต

ชัชเตยงเกมความแค้นเลาเองยงนกก จึงไปยงเมืองคยฮงท ทำ
ฟ้องไปยงต่อเปาบุณจัน มีใจความว่าตงแตงนนาทอมราชฎรลมตายนน
และได้ชวยชวตเลาเองแลวเอาเลาเองเลยงไว้ จนตงชัชเตยงเกนมตเห็น
ว่าเทพารักษ์มาบอกเลา ด้วยเรื่องตวงตราหยกตกอยู่ในสระแก้ว มา
จนตงเลาเองกระทำขมเหงเขยนต์ แลวจาขงชัชเซงไว้ ในคกจนทกจนน

เปาบุณจันรบฟ้องมาตรวจดแลว คิดจะเอาตวงเลาเองมาชำระ
จึงให้ชัชเตยงเกช่มอยู่ในบ้านเปาบุณจัน เปาบุณจันจึงให้นักการไปเมือง
ตงเกยสอบถามถอยคาศงชัชเซง จะตงกับค้ำฟ้องของชัชเตยงเกหรือ
ไม่ ครนนักการไปสอบถามได้ความแลวกลับมาแจ้งความ เปาบุณจัน
เห็นถอยของชัชเซงตงกนกับฟ้องของชัชเตยงเกทุกประการ เปาบุณจัน
จึงส่งให้พ่อครัวจิด โตะและสุราไว้พร้อม จึงมเทียบไปเชิญเลาเองมา
กนเลยงทบ้านเปาบุณจัน ณ เมืองคยฮงท ซึ่งเปนมืองต่านของเมือง
ตงเกย ระยะทางเดินตวยมาสองชวโมงจึงจะตง

เปาบุณจันจึงกระชบส่งคน ไซ้สำหรับรินสุราเลยงนน ให้จิดสุรา
ใส่ในบ้านคะเนเพียงสามถวย ถ้าสุราในบ้านหมดให้ร้องบอกว้าหมด
ครนเปาบุณจันจิดการตงนนแลว พ่อเลาเองมาตงเปาบุณจันจึงเชิญ
เลาเองเขานงโตะเสพสุราเปนมทรวนเรึง ขณะเมอนงรบปรวทานตราถอยนน
เปาบุณจันซาเลองดูบ้านสุราทคน ไซ้รินให้เลาเอง ชุ่มากนน พอนาสรา
หมดตงเปาบุณจันจึงกระทำเปนมุดชนวน เอาสุราเพิ่มเติมมาอีกให้ทาน
ชุ่มากน คน ไซ้จึงบอกว้าหมดแลว เปาบุณจันจึงวานาสราหมดแลว
เอานาทากได้ คน ไซ้จิงตักเอานาทาใส่บ้านมารินให้เลาเอง ชุ่มากน

เลาเองมความโกรธจิง พตว้า ชนนาง ฝ่ายททาว พลเวือน และ
เจ้านายผู้ ไหญ่ผู้น้อย กยงไม่มผู้ ใดตุมนซาพเจ้า แต่ทานมาตุมน
ซาพเจ้าเสียจิง ๆ

เป่าบุญจนตอบว่า ในเมื่อวันเดือนแปดขึ้นนาทางลาแม่น้ำท่านขึ้นมา
ยังกินเข้าไปได้ มาบดนมมาอยู่บ้านเดียวเท่านั้น ท่านจะกินไม่ได้หรือ

เล่าเอง ได้ฟังเป่าบุญจน พุดจา แดกคั้น กระทบ ถึงเวียง ชูยเตยงเก
เศรษฐี ช่วยชวดชนมาจากนากตกใจ

ขณะนั้นชูยเตยงเกเดินมาใกล้เล่าเอง ยกมือชนชหน้าเล่าเอง
แล้วจึงพูดว่า คนผู้นั้นข้าพเจ้าได้กระทำคุณไว้ แล้วกลับลบหลู่คุณของ

ข้าพเจ้าเสีย ยงมีหน้ากระทำโหดทรราชพเจ้าได้ความเดือดร้อนด้วย พระ
เจ้าแผ่นดินไม่ทรงทราบทรงชบเลี้ยงไว้ ภายหลังคงจะหลู่คุณพระเจ้า

แผ่นดินอีกเป็นแน่ ขอท่านได้ชำระให้เห็นเท็จและจริง โดยยุติธรรมเถิด
ขณะนั้นนักการและคนใช้ของเป่าบุญจนก็ประตูประตูปบ้านเสียทันที

เป่าบุญจนจึงถอดหมวกและเสวยศของเล่าเองออก แล้วจึงโหนกการตี
สลับที่แล้วถามตามคำพ้องหาของชูยเตยงเกเศรษฐี

เล่าเองก็ให้การรับถูกต้อง สมดังคำของชูยเตยงเกพ้องทุกประการ
เป่าบุญจนจึงเรียบเรียงข้อความตามเรื่องราวของชูยเตยงเกเศรษฐี กับ

ถ้อยคำของเล่าเองที่ให้การรับถูกต้อง สมกับคำพ้องของชูยเตยงเก
เศรษฐี นำเข้าไปถวายพระเจ้าของย่นจงฮ้องเต้ ๆ จึงรับสั่งให้หาตัว

ชูยเตยงเกเศรษฐีเข้าไปเฝ้าแล้วตรัสถาม ชูยเตยงเกกราบทูลตามขอ
ความตั้งแต่หลวงจมนผู้เศษท่านายด้วยเรื่องนาจะทวม มาจนถึงเล่าเอง

กระทำแก่ชูยเซ่งบุตร ให้พระเจ้าของย่นจงฮ้องเต้ทรงทราบทุกประการ
พระเจ้าของย่นจงฮ้องเต้ตรัสสรรเสริญชูยเตยงเกเศรษฐีว่า ท่าน

เป็นผู้ ใจบุญ เทพย์ตาจึงได้ช่วยอุปถัมภ์บำรุงมิให้ถึงแก่ความล้มจม
วันพรุ่งนี้เราจะตอดสนเล่าเองคนอกตัญญู ตรัสดังนั้นแล้วก็เสด็จเขา
ข้างใน

ครั้นรุ่งขึ้นพระเจ้าของย่นจงฮ้องเต้ เสด็จออกจากราชการจึงรับ

ตั้งให้เป่าบันจนถอดช้วยแข็งออกจากคุก แล้วโปรดพระราชทานเครื่องยศ
 และตั้งให้เป็นผู้รักษามืองบึงเค็งกย แล้วตั้งให้ชยเตยงเก้เป็นขุนนาง
 ตำแหน่งอวชคหิง เป็นผู้จากดาวตักเตือนราษฎรให้รู้จักคุณและโทษ
 พระเจ้ายชองยงนงสองเต ครั้นพระราชทานยศให้แก่เศรษฐีแล้ว
 จึงรบบสงวาเล่าเองผู้ น ชยเตยงเก้เขาก็ได้กระทำคุณกลับบขาทโทษให้เขา
 โทษควรเขาไปประหารชีวิตเสีย ครั้นรบบสงตงนงแล้วก็เดีดจชน เจ้า
 พนักงานก่นาตัวเล่าเองไปประหารชีวิตเสียตามรบบสง.

ที่เมืองงงจวเสย ยงมชಾಯผนงชอเตยเตกฮว ๆ มภรรยาชอ
 นางหน่นหลนเอง นางเป็นบตรชองหน่นเองสวอยบ้านตาบลนาเฮยง เตย
 เตกฮวอยกนกับนางหน่นหลนเองมากชานาน แต่ไม่เกดบตรดวยกน ถ้า
 ถึงวันพระชางชนและชางแรม เตยเตกฮวกตงพธบวงสรวงนมนตหลวง
 จงหนงชอจวเสยसानักวดยงเนยมาสวดมนตอษฐานชอให้มบตร
 หลวงจงหนงชอจวเสยมาสวดมนตครงใด แลเห็นนางหน่นหลนเอง
 มดลกษณะรปร่างมารยาทสะอาดหมดจด ก็มีใจประหวัดผกพนปฎิพทธ
 เกดความกำหนตนกรกไม่วเสอมคลาชย ชยมาจวนหน่นหลวงจงหนงชอจว
 เสยมาสวดมนตทบ้านเตยเตกฮว จวนนเตยเตกฮว ไม่อยบ้านไปจ่าย
 เครื่องเจชายทศลาด เพอจะไดหงตมเลยงหลวงจงหนงชอจวเสย ๆ คิด
 อบាយไดอย่างหนง จึงให้หญิงเตกคนไซของนางหน่นหลนเองมดลกเขา
 รองเทาชองนางหน่นหลนเองมาไดชางหนง แลหลวงจงนกเขารองเทำ
 นนไปยังวัด ทำเป็นเอารองเทำนชนชวมชเยแลวกวางลง

ชณะนนพอเตยเตกฮอมา จจะนมนตหลวงจงหนงชอจวเสยไปเลยง
 เศ ครนเตยเตกฮวเห็นหลวงจงหนงชอจวเสยถอรองเทำชตชวมชเยอย
 ดงนบ ก็จำไดว่าเป็นรองเทำชองนางหน่นหลนเอง เตยเตกฮวโหมความ

สงสัยสนเททวา หลวงจันทงออวนเสยจะเป็นชกน จนตงทาการสงวาส
 ชาติจากคิลสมณะแลว นางหนหลนเองจึงได้ปลงใจให้รองเท้ามาน
 เตยเตกฮวกคตเห็นตงนนแลวก็มคความโกรธยงนถ จึงกลาวความหยาบช่า
 แก่หลวงจันทงนนเป็นอน่มาก ครนกลบมาตงบ้านกตตานางหนหลนเอง
 ภรรยา ด้วยความโกรธหงหวงแลวจึงพตความม่งเป็นหญิงไม่ชอชตยตอ
 สามี ไปเป็นชทาการชวอนมตกับด้วยหลวงจันทง แลวให้รองเท้านไป
 ขางหน่งเป็นสาคญูกได้รูเห็น

นางหนหลนเองภรรยาจึงเถยงวา เมื่อเวลากลางวันช่าพเจ้านอน
 หลบไป ครนตงชนมารองเท้าของช่าพเจ้าหายไปขางหน่งเป็นการตงน
 นางหนหลนเองพตชแจงสกกเท้าใด ๆ เตยเตกฮวกมได้เชอพง เตยเตกฮว
 กชบไล่นางหนหลนเองมิให้ชอยู่ในบ้านด้วยตอไป นางหนหลนเองก็
 รองให้ลาเตยเตกฮวกกลับไปชอยู่บ้านเดิมของนางกับบิดามารดา

ฝ่ายหลวงจันทงออวนเสย ครนแจงวาเตยเตกฮวกชบไล่นาง
 หนหลนเองกลับไปชอยู่บ้านเดิมแลว หลวงจันทงออวนเสยก็หนออกจาก
 สำนกกกลับมชอยู่ตำบลไชยียงแขวงอำเภอไทหงวนบ้านเดิม หลวงจันทง
 ออวนเสยก็แปลงเพศเป็นคฤหัสถ์ไวมยยาวเกิดมวช แลวเปิดยชแซ
 แลวชชอเสยใหม่ ชอพงหยน ๆ จึงวานอวงคิม ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านเป็นชอ
 ไปชอนาง หนหลนเอง ตอ หนเองสว ผู้บตา ๆ ก็ ยอม ยกนาง หนหลนเอง
 ผู้บตรให้แกพงหยน แลวกนตงนแตงงานให้นางหนหลนเองชยกินเป็น
 สามีภรรยาคนกับพงหยน ครนชอยู่มาตงกตตุสารทเดือนสิบในวันนนพงหยน
 นงเสพสวรายดชยกับนางหนหลนเอง พงหยนก็พตสพชอกนาง
 หนหลนเองวา เจากับพไตกันเป็นสามีภรรยาทุกวนนถเพราะคุณชองนาง
 เสยหมยลคเชารองเท้าของเจ้ามาให้พ พจึงได้เจ้าเป็นภรรยาสมคความ

นางหันหล่นเองได้ฟังตงนบกยงมีความสงสัยอยู่ จึงถามพงหยิน ๆ
ก็เล่าตามความจริงว่า ด้วยเรื่องร้องเท้าข้างหนึ่ง จนถึงเคยแตกฮวบได้
ให้นางหันหล่นเองฟังทุกประการ

ครนนางหันหล่นเองได้ทราบความตลอดตนจนปลายตงนบก ก็
ความเสียใจว่าเสียรเลขกลของหลวงจีน จึงมิได้อภัยกับตงนบกกับสาม
เต็ม ครนคิดเห็นตงนบกแล้ว นางหันหล่นเองก็มีความโกรธพงหยิน
ยิ่งนัก แต่แสร้งกระทำหน้าซนมิให้พงหยินรู้ ครนเวลาตกพงหยินนอน
หลับสนิทแล้ว นางหันหล่นเองก็เอามดเชือดคอของตัวเองถึงแก่ความตาย

ครนรุ่งขึ้นเวลาเช้า หนเองสวดบูชตาของนางหันหล่นเองแจ้งว่า
บุตรตาย แต่ไม่ทราบว่าตายด้วยเหตุใด หนเองสวดกथाพองไปยื่นต่อ
เป่าบุ๋นจีน ใจความว่าเดิมได้ยกนางหันหล่นเองบุตร ให้แก่เตยเตกฮัว
เป็นภรรยา ครนอยู่มาเตยเตกฮัวเกิดหงุดหงิดสงสัยภรรยาว่ามิใช่เพราะ
ด้วยเรื่องร้องเท้าข้างหนึ่งซึ่งหลวงจีนวัดยงเนงยลกเอาไป เตยเตกฮัวจึง
ได้ตาดาบไล่นางหันหล่นเองจนถึงขาดจากผัวเมียกัน ข้าพเจ้าจึงได้ยก
นางหันหล่นเองให้เป็นภรรยาพงหยิน มาบัดนี้ตนเป็นด้วยเหตุอย่างไรกัน
ชนนางหันหล่นเองบุตรข้าพเจ้า จึงได้ตายด้วยคมอาวูอชนะ ขอท่าน
ได้พิจารณาให้ได้ความจริงโดยยุติธรรมด้วย

เป่าบุ๋นจีนครนอ่านพองแจ้งความตงนบกแล้ว จึงให้ผู้คุมซึ่งตง
โจทกทงจาเลยไว้ ครนเวลาคาเป่าบุ๋นจีนตรึงตรองถึงเรื่องความนาง
หันหล่นเองอยู่เคลมหลับไป ผันเห็นความหลุ่งคนหนงมากก็เข้าลงค้ำับ
ที่ตรงหน้าเป่าบุ๋นจีน แล้วก็เล่าความซึ่งพงหยินเมอขงบวชเป็นหลวงจีน
คิดอุบายให้นางหันหล่นเองขาดจากผัวเมียกัน ตงแตตนจนปลายให้
เป่าบุ๋นจีนฟังทุกประการ แล้วมีสาจนางหันหล่นเองกอนตรธานหายไป
เป่าบุ๋นจีนได้สดตนชนทนท ครนรุ่งขึ้นเวลาเช้าเป่าบุ๋นจีนจึงให้

ผู้คุมคุมตวงหัวใจทักทวงจาเลยมาถาม เป่าบุญจนยกกรรมเหตุเรื่องร้องเท้า
 ขนถามฟังหยินว่า เหตุใดจึงคิดอุบายกระทำให้สามภรรยาเขาขาดจาก
 ผัวเมียกัน ภายหลังตวงจึงยอมไปสู้ขอเข้ามาเป็นภรรยา จนถึงนาง
 หันหล่นเองได้ความเจ็บแค้นถึงแก่เชือดคอตาย จึงให้การไปแต่ตามความ
 จริงที่ตนได้กระทำมาโดยดีทุกประการ อย่าให้ต้องผิดถือเขย่นตเลย
 ฟังหยินมีความกลัวระทกสะท้าน คิดเห็นว่าเป็นความจริง ครั้น
 จะไม่รับ เป่าบุญจนก็คงจะเขย่นตมากทำให้ได้ความลำบากมากไปเปล่าๆ
 ที่ไหนเราจะทนไปได้ ประการหนึ่งก็เป็นความจริงใจอยู่ด้วย ฟังหยิน
 ก็ให้การรับเป็นสัจ โดยขนตา

เป่าบุญจนจึงตัดสินปรับโทษของฟังหยิน ขอบบวงเป็นขีบาณา
 สงฆ์แล้ว มาคิดอุบายกระทำให้เขาขาดจากผัวเมียกัน แล้วกลับมา
 ย้อนขอกระทำให้เขาเสียตัว โดยที่ไม่รักถล โทษของฟังหยินถึงเชือดเนื้อ
 ให้กาลินจนถึงแก่ความตาย ครั้นตัดสินแล้วเป่าบุญจนจึงส่งเพชรฆาต
 ให้นำตัวฟังหยินไปทำโทษตามคำตัดสิน.

ที่ตำบลชนชัยแขวงเมืองต่งเกีย ตำบลนนระยะทางห่างเมือง
 ต่งเกีย ๒๐ ลี มีเศรษฐีผู้หนึ่งชื่อชิตตหงวน ๆ ได้นางสีวหมิงเป็นภรรยา
 นางสีวหมิงเป็นบุตรของชองเต็ก ๆ อยู่ตำบลนากวน นางสีวหมิงเป็นผู้
 ได้เล่าเรียนหนังสือความรูลึกซึ้ง อายุได้ ๑๕ ปีจึงโตมาเป็นภรรยา
 ชิตตหงวน นางสีวหมิงมีภรยามารยาทเรียบร้อย ราษฎรชาวบ้าน
 ตำบลนั้นพากันพูดสรรเสริญนางสีวหมิงเป็นอันมาก
 ครั้นอยู่มาวงศ์ญาติของชิตตหงวน กระทำการวิวาห์มงคล
 แต่งงานบ้างสาว จึงมีเหยบมาเชิญชิตตหงวนไปนั่งโต๊ะกินเลี้ยง ชิต
 ตตหงวนส่งเสียนางสีวหมิงภรรยาแล้ว ก็ออกจากบ้านไปช่วยการของ

วงศ์ญาติ ครั้นขนิตตหงวนไปจากบ้านได้สองสามวันแล้ว นางสีวหมิง
ไม่เห็นสามีกลับมา นางสีวหมิงตั้งตาคอยแลดูต้นทางอยู่จึงออกไปคอย
มองดูว่า ขนิตตหงวนผู้สามีจะกลับมาหรือยัง

ยังมีหลวงจันรูปหนึ่งเดินมาแต่ไกล แลเห็นนางสีวหมิงยืนอยู่ที่
ประตูบ้าน มัวแต่นางไม่วางตาจนเท่าถล่ำตกลงในคูริมคันถนน เสอ
กางเกงเปียกนาทางสน ด้วยฤดูนั้นเป็นฤดูหนาว

ฝ่ายนางสีวหมิงครั้นเห็นหลวงจันขึ้นมาจากคู เสอกางเกงเปียก
เนื้อตัวเปื้อนตงนน ก็มีความสงสาร นางสีวหมิงจึงเข้าไปในโรงครัวก่อ
ไฟได้ธงได้มาให้หลวงจันผิง แลพาเขาารอนมาให้หลวงจันกิน

หลวงจันจึงพูดว่า ข้าพเจ้าเดินมาถล่ำตกลงไปในคู จนเนื้อตัว
เสอกางเกงเปียกเปื้อนหมดทางสน ท่านเป็นผู้ใจบุญเอาไฟมาให้ผิงและ
ได้ย่างเสอกางเกงให้แห้ง และทั้งได้รับประทานน้ำชาด้วย ข้าพเจ้ามี
ความขอบใจท่านยิ่งนัก

นางสีวหมิงจึงว่าท่านย่างเสอกางเกงแห้งแล้ว ก็เชิญไปเสยเถิด
ถ้าอยู่ชานาสามีกลับมาเห็นท่านอยู่ทน จะมีความเคลือบแคลงใจว่า
สามีเป็นคนไม่ตคบหาแก่ท่านดูหาสมควรไม่ หลวงจันกรบคำว่าจะไป
ในทันใดนั้นพอขนิตตหงวนมาถึงเขา แลเห็นหลวงจันกับนางสีวหมิงนั่ง
ผิงไฟอยู่ด้วยกัน ขนิตตหงวนมีความสงสยกระทบจิตคิดทงกมนตงขง
โกรธอยู่ในใจ ครั้นหลวงจันได้เห็นภริยาขนิตตหงวนทำอาการมนตง
ตงนนักตกใจกลัว ลุกชนทนทรบเดินหลกไปเสยให้พน

ขนิตตหงวนครั้นเห็นหลวงจันลุกชน เดินไป โดยตวนตงนนั้น ก็
โกรธขงต่านางสีวหมิงว่า ตัวเป็นผู้หญิงมีสามีชอบแต่จะอยู่ตแลการบ้าน
การเรือนขงจะถูกตองตามธรรมเนียมผู้หญิง ๆ อะไรเช่นนี้ ออกไปนั่ง
ดอชหนาอยู่กับหลวงจัน ทรวยจะกระทำการชวเป็นชุกนเป็นแน่ ขนิตต

หงวนว่าตงนนแล้ว ก็ขับไล่นางสีจวมิ่งมิให้อยู่ต่อไป

นางสีจวมิ่งกรองให้ มิได้โต้ตอบแก่ชนตตหงวนผู้สามีประการใด
นางสีจวมิ่งก็กลับไปอยู่กับบิดามารดาที่บ้านเรือนของนาง และนางสี
จวมิ่งก็หา ได้เล่าบอกความซึ่งสามหึงด้วยเรื่องก่อกองไฟให้หลวงจีนผิง ให้บิดา
มารดาฟังไม่

ฝ่ายหลวงจีนผิงกลับมาสำนักอยู่วัดไซเลมย์ ครั้นสืบรู้ว่านาง
สีจวมิ่งนบนชนตตหงวนผู้สามีขับไล่นางกลับมาอยู่กับบิดามารดาประมาณได้
ปีหนึ่งแล้ว หลวงจีนผิงจึงหนีเจ้าวัดกลับมาบ้านเดิม กลับแปลงเพศเป็น
ชราวาสไว้ผมมวยตามเดิม เปลี่ยนชื่อเสียใหม่เรียกว่าเส้าอู่ จิงวาน
ไปพูดจากับชองเต็กผู้บิดาของนางสีจวมิ่ง ขอให้นางสีจวมิ่งเป็นภรรยา
ดีโอวเป็นสอเส้าอู่

ชองเต็กจึงพูดว่าบุตรของข้าพเจ้า ชนตตหงวนสามีขับไล่นางมาอยู่
บ้าน จะเป็นเพราะบุตรของข้าพเจ้า ทำความผิด ประการใด ข้าพเจ้า ก็หา
ทราบไม่ แต่ดูน้ำใจของบุตรข้าพเจ้านั้น พิเคราะห์หัดพิจารณาเขายังซอตรง
รักสามีของเขายิ่ง หรือเขาจะตตชาติกันประการใด ขอนข้าพเจ้าก็ไม่
สามารถจะหยั่งรู้น้ำใจเขาได้ ครั้นข้าพเจ้าจะยกให้ก็จะเป็นการข่มขืนน้ำ
ใจบุตรของข้าพเจ้าไป ตเป็นกลางควรไม่ ว่าตงนนแล้วชองเต็กก็ทวงเราะ
ดีโอวผู้แม่สอได้ฟังตงนนแล้วก็มิได้วาประการใด จึงไปหามารดา
ของนางสีจวมิ่ง แล้วก็เล่าความตามที่เส้าอู่วานให้เป็นสอมาขอนางสี
จวมิ่งนั้นให้มารดานางสีจวมิ่งฟัง ฝ่ายมารดาของนางสีจวมิ่งได้ฟังดีโอว
บอกตงนน ก็มีความยินดีด้วยปรารถนาแต่จะให้บุตรมีสามีเท่านั้นตาม
วิสัยน้ำใจหญิง จึงพูดแก่ดีโอวว่าสามีของนางสีจวมิ่งได้ขับไล่นางสี
จวมิ่งมาอยู่บ้านข้าพเจ้านานประมาณได้ปี ๓ แล้ว หาได้เลี้ยงดูกันตาม
ธรรมเนียมภรรยาสามีไม่ อีกประการหนึ่งข้าพเจ้าก็ไต่ทราบมา ชนตต

หงวนกมกรรยาใหม่แล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะยอมยกให้นางสีวหมิง
มีสามต่อไปได้ ท่านจึงไปบอกนัดแก่เลอาเถิดว่าให้เลอาหาวันตฤกษ
มาแต่งงานตามธรรมเนียมเถิด

ลโอบโตฟังดังนั้นก็มีความยินดี จึงไปแจ้งความแก่เลอาว่าตน
มารดาของนางสีวหมิง ยอมยกนางสีวหมิงให้แล้วให้ท่านคิดหาวันตฤกษ
เถิด เมื่อเลอาได้ฟังลโอบบอกดังนั้น มีความยินดีเป็นที่ยง

ฝ่ายนางสีวหมิงคงแจ้งความว่า มารดาจะยกให้สามต่อไปนาง
สีวหมิงก็ไม่เต็มใจ ด้วยยังมีความอาลัยถึงสามเดิมตัวอยู่ จึงพิโรธว่าพัน
พัน โดยความเสียใจที่มารดาจะข่มขืนให้สามใหม่

ครั้นวันฤกษตเลอาออกจกสังของ มาแต่งงานตาม ธรรมเนียม ฝ่าย
นางสีวหมิงโดยขัดมารดาไม่ได้ ก็จำใจเป็นภรรยาอยู่กับเลอา
ครั้นอยู่มาเวลาจวนหนงเลอาไปเสพสุราเมา มาจนถึงนางสีวหมิงแล้ว
พูดสัพยอกว่า เจ้าจำข้าไม่ได้หรือ นางสีวหมิงตอบว่า เดิมท่านเป็น
คนชาวบ้านโต ข้าพเจ้าจำท่านไม่ได้ เลอาจึงบอกว่าเดิมข้าพเจ้าเป็น
หลวงจีนอยู่วัดไซเลมย์ เดินมาตามทางมัวแลชมเจ้าจนลมสติพลตตก
ลงในคูถนน เจ้าได้สงเคราะห์ให้ฝังไฟและชักเสือกางเกงกินนาคา ตง
แต่ต้นจนปลายให้นางสีวหมิงฟังทุกประการ

นางสีวหมิงได้ฟังดังนั้นความแค้นขงนง ครั้นอยู่มาได้สามวัน
นางสีวหมิงก็หนักกลับมาบ้าน เลอาความให้ชองเตกผู้บิดาฟังทุกประการ
ชองเตกจึงทำพอง ไปยื่นต่อ เป่าบุญจน กล่าวโทษเลอา ตามความที่
นางสีวหมิงเล่าบอกแก่ชองเตกทุกประการ เป่าบุญจน จึงหา ตัวเลอา
มาถามว่า ตัวไปบวชเป็นหลวงจีนอยู่วัดวาอาราม เป็นชบาณาสงฆ
ฝ่ายสมณะแล้ว เหตุใดกลับแปลงเพศคนมาเป็นคฤหัสถ์ ไม่มีภรรยา
นั้นจริงหรือหาไม่

เลาอโตพงเปาบนจนถามตงนกกไม้รบ เปาบนจนจงโหนกการ
 ไปสับทวดไซเลมย ได้ความว่าเลาอบวชอยู่วัดไซเลมยแล้ว หนีไป
 แปลงเพศเป็นฆราวาส ครนสืบได้ความจริงตงนนแล้ว เลาอกรบเป็น
 สัจ สมแกพองของชองเตกทุกประการแล้ว เปาบนจนจงส่งให้เอาตัว
 เลาอไปจำขังไว้ ณ คุก แล้วตตสันให้เนรเทศเลาอไปอยู่เสยเมืองไกล
 กำหนดพนล ส่วนนางสวหมิงก็กลับไปอยู่กับบิดามารดาตามเดิม
 ฝ่ายชนตตหงวนครนหายโกธอนางสวหมิงแล้ว จึงให้คนใช้ไป
 รับนางสวหมิงกลับมาเลี้ยงเป็นภรรยาต่อไปตามเดิม.

ที่แขวงเมืองจิกไซ ยังมีเศรษฐีคนหนึ่งชื่อกตองเป็น
 คนใจบุญ ครนอยู่มาวันหนึ่งมีชาวนาผู้หนึ่งนำเอาตัว ๓ มาขายให้แก่
 กตอง ๆ จึงถามชาวนาผู้นั้นว่า เอานทานได้มาแต่ไหน ชาวนา
 ผู้นั้นบอกว่า ได้มาจากหน้าศาลเจ้าเลงออง
 กตองได้ฟังตงนน ก็คิดราคาเอาตัวให้ผู้นั้นแล้ว จึงส่งพ่อครัว
 ให้เอาตัวนั้นไปขังไว้ยังในครัว ครนเวลากลางคืนได้ยินเสียงกรนดัง
 ดังเดียวคนนอนกรน กตองจึงจุดเทียนเข้าไปส่องดูในครัว ก็หาเห็นมี
 ผู้ใดนอนกรนไม่ เห็นแต่ตัวซึ่งอยู่ในตะกร้า กตองเห็นเป็นความวิป
 ลาส ตงนน ครนรุ่งขึ้นเวลาเช้ากตองจึงให้คนใช้ นำเอาตัวนั้นไปปล่อย
 ยิงบงหน้าศาลเจ้าเลงออง ครนอยู่มาประมาณได้สักสองเดือน กตอง
 คิดถึง เชียงเฮง ซึ่งเป็นเพื่อนรัก ตงบานเรือน อยู่ตำบล ผงทศ ตะวัน ออก
 กตองจึงจัด โต๊ะและสุราให้คนใช้ไปเชิญเชียงเฮงมากินเลี้ยงเสพสุราด้วย
 กันเป็นทรมแรง ขณะเมื่อเสพสุราอยู่ด้วยกันกับเชียงเฮงนน กตอง
 จึงพูดกับเชียงเฮงว่า ข้าพเจ้าจะบรรพทุกสิ่งไปขาย ณ เมืองไซเกีย
 แต่มาวัดกตด้วยหนทางกันดารกว่าจะลงไปถึง ท่าเรือจอด ท่านจะต้อง

เป็นธนะไปช่วยข้าพเจ้าด้วย

เขียงเฮงได้ฟังกตของวาตงนน

จึงตอบว่าแม่หนทางกันดารสัก

เท่าใด ข้าพเจ้าไม่มีความรังเกียจ

จะไปช่วยท่านให้เต็มกำลังของ

ข้าพเจ้า

กตของได้ฟังเขียงเฮงวาตงนน จึงพูดว่าท่านเป็นธนะช่วย ข้าพเจ้า

มีความชอบใจท่านเป็นที่ยง แต่ระยะทาง ตงแตบ้าน ข้าพเจ้าลงไปถึง

ท่าเรือเดินเจ็ดวันจึงจะถึง ท่านจงกลับไปบ้านท่านรอให้ข้าพเจ้าบรรทุก

สิ่งของซึ่งเป็นสินค้าลงเรือเสร็จแล้ว ท่านจึงไปลงหรือจะได้ไปด้วยกัน

เขียงเฮงรับคากตของมนเหมาะตงนนแล้ว ครนเลียงตกันเสร็จ

แล้ว เขียงเฮงกคานบลากตของไปบ้าน ครนเขียงเฮงกลับไปแล้ว กตของ

ก็ให้ลูกจ้างและบ่าวทาส ซึ่งอยู่ ณ เรือนชนชั้นค้าลงเรือ

ฝ่ายนางชุนสภรรยา กตของ มีบุตรชายด้วยกันกับกตของคนหนึ่ง

บุตรนั้นยกยงเยาว์อยู่ นางชุนสจึงห้ามมิให้กตของไป กตของจึงว่าสินค้า

ชั้นลงเรือแล้ว จำจะต้องไปงคอยู่ไม่ได้ แต่ระยะเวลาที่จะไปอย่างช้าอยู่

ใน ๑ ปี อย่างเร็วอยู่ใน ๒ เดือนก็คงจะกลับมา เจ้าจงอยู่เรือนเลียง

รักษาบุตรให้จงดีอย่าให้เป็นอันตรายได้ กว่าข้าจะกลับมา

นางชุนสภรรยาห้ามกตของไม่ฟังตงนนแล้ว ก็ร้องไห้อุ้มนบุตรเข้า

ไปในเรือนแล้ว ก็มีได้พุดจาตตทานห้ามปรามลามต่อไปอีก

ฝ่ายเขียงเฮงครนถึงกาหนด ก็ไปลงเรือจ้างซึ่งบรรทุกสินค้าของ

กตของ ครนเห็นกตของมาถึงกมความยินดี เขียงเฮงเป็นคนสันดานไม่ชอบ

ตรงกอบปรไปด้วยโลกเจตนา คิดจะทำร้ายกตของจะได้เอาสินค่านนั้นไป

ขายเอาผลประโยชน์เสียเอง คิดจะเอาสุรามอมกตของ จึงชวนกตของว่า

เวลานเราจะออกเรือไปก็เย็นจวนเวลาจะค่ำอยู่แล้ว ค่ำที่บ้านข้างหน้า

โน้นมีร้านขายสุรา เราไปซื้อสุรากินให้สบายก่อน รุ่งขึ้นเวลาเช้าเรา

จึงค่อยออกไป

กตองค์โตฟังเชิงเฮงชวนดั่งนั้น ก็ไปเสพสุราด้วยเชิงเฮง ๆ ก็
 เอาสุรามอมกตองค์จนเมาไม่มสติเลย เชิงเฮงก็พากตองค์กลับมาถึง
 ตำบลชนเฮง ทขางถนนนนมบอชบอหนงลกหลายวา เชิงเฮงก็ผลก
 กตองค์กลงไปในบ่อน้ำ กตองค์ถึงแก่ความตาย เชิงเฮงก็ลงเรือที่
 บรรทุกสินค่านนให้ลูกจ้างแจวไปถึงเมืองไซเกีย จำหน่ายสินค่านน
 เสริงแล้วมกำไรเป็นอันมาก ก็กลับมาเมืองไซเฮง จึงแบ่งเอาเงินซงม
 กำไรนกกงหนงเอาเป็นอาณานิธิธิษณของตน เหลือนอกนนเชิงเฮงจึง
 นำมาคืนให้นางซุนสกรรยากตองค์ ๆ จึงถามเชิงเฮงว่าท่านมาแล้วเหตุ
 ไฉนตามมีของข้าพเจ้าจึงยังไม่มาถึง

เชิงเฮงจึงดวงนางซุนสวา เมอมมาถึงทาเรือแล้วสามของท่าน
 มอบเงินให้ข้าพเจ้าคุมมาส่งให้แก่ท่านก่อน ด้วยสามของท่านยังไป
 เทยวตงาน และเสพสุรากบด้วยพวกเพอนอยู่ แล้วสามของท่านจึงจะ
 มาตอภายหลัง

นางซุนสวาได้ฟังเชิงเฮงพูดบอกดงนนักเชอ มิได้มีความเคลือบ
 แคลงสงสัยใจ จึงจัดโต๊ะและสุราอาหารมาให้เชิงเฮงกิน เชิงเฮงครัน
 เสพสุรากินอาหารเสริงแล้ว ก็ลานางซุนสวากลับบ้าน เชิงเฮงคิด
 อบายได้อย่างหนง จึงไปตรวจดูศพผู้ที่ตายฝังไว้ใหม่ ๆ ในวันหนงสอง
 วันเชิงเฮงจึงลกขตเอาศพนนมา แล้วเอากระเป่าชองกตองค์ที่เคยผูก
 ติตตวอย์เสมอ ทเชิงเฮงได้แกเอาไว้แต่เมอวันมอมสุรากตองค์นนผูกไว้
 เชากบบนเฮวศพ แล้วกเอาศพทงลงในแม่น้ำสามแยก แล้วเชิงเฮงก็
 ทำอบายไปบอกแก่นางซุนสวา สามของทานลงเรือชามแม่น้ำมาเรือลม
 สามทานจมนตายเสยแล้ว บตนศพลอยมาปะเขาทผงลาแม่น้ำสามแยก
 ขอให้ท่านใช้คนไปดูจะไรหรือมิไร

นางซุนส์ได้ฟังดังนั้นตกใจ จึงใช้ธนูของคนใช้ไปต้อนน้องก็
ไปกับเขียงเฮงพิจารณาตศพ หน้าตาลักษณะศพนั้นหาเหมือนกตองไม่
แต่เห็นมีกระเป๋าคาดอยู่กับเขวศพ ธนูธองก็กลับมาแจ้งความแก่นางซุน
ส์ว่า ลักษณะศพนั้นหน้าตาหาเหมือนไม่

นางซุนส์ได้ฟังดังนั้นจึงว่า อันคนตายหลายเวลาแล้วเนื้อหนัง
ย่อมจะเน่าเปื่อยไหนเลยจะจำได้ แต่มีของสิ่งใดติดตัวเป็นสำคัญบ้าง
ธนูธองบอกว่า เห็นมีแต่กระเป๋าทัดด้วยไหมทองเป็นสำคัญนางซุนส์
ได้ฟังดังนั้น ให้นึกแน่ในใจร้องไห้ราพันพูดว่า กระเป๋าใบนี้มารดา
ของข้าพเจ้าทำให้คาดไว้กับตัว จึงได้ติดตัวไปจนถึงแก่ความตาย นาง
ซุนส์จึงบอกแก่บรรดาญาติ ให้จัดหีบใส่ศพเอาไปฝังไว้ตามธรรมเนียม
แล้วก็พากันแตกเช่นไหว้แม่กุศลไปให้กตอง กตองถึงแก่กรรมล่วงมาได้
เกือบปี

ฝ่ายเขียงเฮงตั้งแต่ได้ทรัพย์สมบัติของกตองไปทำทุนค้าขาย ก็
บริบูรณ์ชน การทเขียงเฮงกระทำร้ายตอกตองนั้น ไม่มีผู้ใดสามารถจะ
ล่วงรู้ได้ เหตุเป็นการลบลบชอนเงอนสาย

ฝ่ายเป่าบุ๋นจึงไปตรวจตามบรรดาหัวเมือง ครั้นไปเมืองจ๊กไซ
ถึงตำบลซันเฮง เป่าบุ๋นจึงนั่งอยู่บนหลังม้าแลเห็นเต่าตัวหนึ่งคลานมา
ขวางหนามายอยู่ เป่าบุ๋นจึงเห็นเต่านั้นมนานตาไหลอาบอยู่ เต่านั้นกระทำ
กัมศรชะคานบเป่าบุ๋นจนถึงสามครั้ง แล้วก็ออกเดินคลานไป เป่าบุ๋นจึง
เห็นเต่ากระทำอาการผิดประหลาดอัศจรรย์ดังนั้น ก็คิดสงสัยอยู่ในใจว่า
ในตำบลนั้นคงจะมีเหตุสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นแน่ ด้วยเป่าบุ๋นจึงเคยจับเหตุ
นิมิตลาง และดำริตรตรองแต่ในที่จะสอดส่องแสวงหาความจริงและเท็จ
อันลบลบลกขงอันปราศจากเงอนสายสักขพยาน ครั้นเห็นเต่าทำอาการ
วิปลาสดังนั้นแล้ว เป่าบุ๋นจึงหยุดม้าจึงส่งให้คนใช้ตามไปดูเต่านั้นว่า

จะไปทางไหน ครนเตานนคลานไปถึงปากบ่อกระโจนลงไปใบบ่อ คน
ไซนนกกลับมาแจ้งความแก่เป่าบนจนตามทได้เห็น

เป่าบนจนได้ฟังดังนั้น จึงคิดเห็นว่าชะรอยใบบ่อนั้น จะมีสิ่งใด
อยู่เป็นแน่แล้ว เป่าบนจนจึงเรียกคนตำบลนั้นมาห้าคน ใ้ให้เอาพะอง
พายลงไปดูใบบ่อว่าจะมีสิ่งใด คนชาวบ้านตำบลนั้นกลงไปใบบ่อ พบ
ศพคนตายอยู่ในบ่อศพหนึ่ง จึงเอาเชือกผูกติดลากเอาศพนั้นขึ้นมา เป่า
บนจนพิจารณาศพนั้น เห็นหน้าตายังสดอยู่ เป่าบนจนให้สืบถามตาม
ชาวบ้านตำบลนั้นไม่ได้ความว่าผู้ใดตาย เป่าบนจนจึงให้เขียนหนังสือ
ประกาศปิดทวไป ทงเขตแขวงเมืองจ๊กไซ แล้วให้หัดเดี่ยวกับเตยเจียว
ไปเที่ยวสืบหาอีก ได้ความทวงศัญชาติของภคของบอกว่าเมตตนบักตอง
ชามลาแม่น้ำเรือลมจมนตาย เป่าบนจนได้ฟังดังนั้นมีความสงสัยว่า
คนผู้เดียวตายถึงสองแห่งดังนั้นจะกระไรอยู่ คิดดังนั้นแล้วจึงให้ตามตัว
นางซุนสกรรยากตองมาพิจารณาศพ

นางซุนสกรรมาถถึง แลเห็นศพจากหน้าไตจากตอง ผู้เป็น
สามีของตน ก็ร้องไห้กลงเกลือกไปมาอยู่กับศพ แล้วจึงพูดว่าศพ
ที่ไต่มาากอนนนจ่าหน้าไม่ได้ อันศพนี้เป็นศพของสามขาพเจ้า โดยแท้แล้ว

เป่าบนจนจึงถามว่า ศพนั้นมกระเป่าคาคหรือไม นางซุนสบอก
ว่าสามขาพเจ้าเคยคาคกระเป่าอยู่เนืองนิตย์มาบัดนี้ห้ามไม่ เป่าบนจน
จึงถามต่อไปว่า สามีของท่านไปอย่างไรมาอย่างไรจึงได้ถึงแก่ความตาย
นางซุนสได้ฟังดังนั้น จึงเล่าความชงกตของชวนเซียงเฮงไปคาชายเมือง
ไซเกีย ตั้งแต่ตนจนปลายให้เป่าบนจนฟังทุกประการ

เป่าบนจนได้ฟังดังนั้นจึงว่า อันศพลอยมานานนเซียงเฮงลักเอาศพ
ผู้อนมาปลอม เห็นไตที่เอากกระเป่าของสามเจ้ามาคาคไว้กับเฮวศพ
ปลอม เพื่อประโยชน์จะให้ท่านเชื่อ เซียงเฮงเป็นผู้ร้ายฆ่าสามท่าน

แน่แล้วไม่ต้องสงสัยอยู่แล้ว ว่าตั้งนั้นแล้วเป่าบุนจันก็ไปยังทวารว

การ จึงให้คนใช้ไปเอาตัวเซียงเฮงมาถาม เซียงเฮงไม่รับเป่าบุนจัน

จึงให้คนยกศพนั้นมาให้ดู เซียงเฮงไม่มีสำนวนที่จะแก้ตัวได้ประการใด

ด้วยความอาเพศเพราะศพนั้นยังสดอยู่ ตเหมือนฟังจะตายลงใหม่ ๆ

เพราะฉะนั้นเซียงเฮงจึงจำเป็นต้องรับ ทงเป็นความจริงใจของตัวด้วย

เป่าบุนจันจึงเล่าความให้นางซุนสีฟังว่า ความเรื่องนั้นได้ความ

เพราะเต่าเป็นเหตุ นางซุนสีจึงเล่าความที่ชาวนานำเอาเต่ามาขายให้

กตองชอไวแล้วปล่อยเลย

เป่าบุนจันได้ฟังดังนั้น ก็ถอนใจใหญ่แล้วพูดว่า ชนแต่สัตว์

เดรัจฉานยังรู้จักคุณมนุษย์ แต่มนุษย์ด้วยกัน หากใครจะรู้จักคุณกันไม่

ว่าตั้งนั้นแล้วเป่าบุนจันก็ตดสนให้เอาตัวเซียงเฮงไปฆ่าเสีย นางซุนสี

เอาศพตามไปฝังไว้ตามธรรมเนียม ครั้นภายหลังบุตรและหลานของ

กตองชอไปเล่าเรียนหนังสือสอบได้ได้ เป็น ขุนนาง สิบตระกูล ต่อมาใน แผ่น

ดินของ.

ที่ตำบลกิ่งอิมแขวงเมืองป่องจิว มีชายผู้หนึ่งแซ่เซี่ย ชื่อชูหยวน

ไปค้ากสิกรรมมาตั้งตำบลบ้านแห่งหนึ่งอันมีแต่เขาและต้นไม้ หนทางนั้นเป็น

ที่กันดารนัก เยือกเย็นเจ็บปวด พ้นตำบลบ้านเขานั้นไป ทางประมาณ

๕ ลี้ลงหุบเขาแห่งหนึ่ง ในหุบเขานั้น ยังมีชายสองคนพี่น้องเป็นแซ่ตา

ผู้พี่ชื่อยอด ผู้น้องชื่อยกหยดสองคนพี่น้องตั้งบ้านเรือนอยู่ในหุบเขานั้น

เที่ยวตัดฟันขายเลียงชวด ถ้าเห็นผู้คนเดินไปมาทางนั้นแต่ผู้เดียว มี

เงินทองทรัพย์สินสมบัติติดตัวไปมา ก็ขอดักขยักฆ่าเสีย แล้วเก็บเอา

ทรัพย์สินสมบัติเงินทองไปเป็นอาณานิคมประโยชน์ ครั้นเซี่ยชูหยวนเดินมาถึง

ชายหุบเขานั้น พบขอดักขยักจึงถามว่า ทางที่จะไปตำบลกิ่งอิมนั้น

ใกล้หรือไกล

กฤษดาภราชธรรมไดฟังเชษฐหยาจนถามตงนวจบอกว่า ระยะทางด
เลียวนก ออกสักสองวันจึงจะถึง ตวทนนไปตำบลโตมา เชษฐหยาจน
บอกว่า ข้าพเจ้าไปขายผาตเมืองป้อจวกลบมา บदनหลงทางเขามา
ทน ขอท่านทงสองได้สงเคราะห์ชดนทางให้แก่ข้าพเจ้าด้วย

กฤษดาภราชธรรมตงนวจบอกว่า จงออมชายเขาออกไปก็ถึง
ทางยอนตอก เชษฐหยาจนได้ฟังตงนวจบอว่าคนชาวป่าตตพนม ไซ
คนผู้ราย เชษฐหยาจนก็เดินไปตามคำชงกฤษดาภราชบอกให้มัน เดินไปได้
ประมาณพักใหญ่ถึงช่องแคบดวนแต่ปากย่นยงอยู่

ฝ่ายกฤษดาภราชหยาสองคนพนองชานาญในทางป่า ก็เดิน ลตมา
สกตอยทชองเขานน จงชกอาวธออกพันเชษฐหยาจนลมลงถึงแก่ความ
ตาย ทงสองคนพนองก็เขาแก่เอาไทเงนออกจากตวเชษฐหยาจนและชด
หลมผงศพเชษฐหยาจนไวทชายเขาชองแคบนน แลจกลบบ้านเขาเงน
แบ่งบันกัน

ครนอยมาชานาน ประมาณได้สัก หกเดือน ฝ่ายเป่าบันจันไป
ตรวจตามหัวเมือง จะไปทางเมืองป้อจว เดินไปทางตำบลป่าชายเขา
นน เป่าบันจันอยบนหลังมา ไดย่นเสียงนกรองดำเนียงคล้ายภาษา
มนุษย์ว่าคนผู้เดียวเดินไปทางเปลี่ยว เมื่อเป่าบันจันไดย่นนกรองประหลาด
ตงนนเป่าบันจันคตอยู่ในใจว่า ทตำบลบ้านเบนนทเปลี่ยว เกลออกจะมี
ผู้รายชากนเดินทางเขาเงนทงทรพยลมบต ในท ตำบลน เป็นแนครน
คตเห็นตงนนแลว เป่าบันจันกลดงจากหลังมา ตงกระโจมพักอยทตา
บลป่าเขานน เป่าบันจันจง ให้เตยเหลงคนไซไปตรวจดูตามลำธารและ
ชายเขาชองแคบว่าจะมศพผงทหรือทงไวทใดประการ ไคบ้าง

เตยเหลงก็ ไปตรวจดู พบทผงศพอยุ่ ชายเขา แห่งทงง เตยเหลง ก็

กลับมาแจ้งความแก่เป่าบนจนทุกประการ เป่าบนจนได้ฟังตงนนจึงคิด
 อยู่ในใจว่า ผู้ร้ายรายนี้จะตองคิดเอาตัวให้ได้ เป่าบนจนคิดตงนนแล้ว
 ก็พอเวลาคาลง เป่าบนจนนอนตรกรตรองอยู่ด้วยเรื่องจะหาเหตุจับตัว
 โจรผู้ร้ายหลับไป นมตเห็นวามชายผู้หนึ่ง มารองให้ราพนพองต่อ
 เป่าบนจนว่า เดินทางหลงมาพบกยอกกยหย ๆ ซ่าเศยแล้วเอาคพ
 ผังไวยมชายเขา เงินทองทมอยู่ในใถ่ กยอกกยหยผู้รายกเก็บเอาไป
 แบ่งปันกัน เงินนนมตราเป็นรูปอกษรยหอดตวเทยน อายผู้รายสองคน
 นนเขาไปเก็บชอนไวทไตเตยงนอน รอท่านไตไปคนดกจะไตความจริง
 วาดงนนแล้ว บคางกอนตรธานหายไป เป่าบนจนกตกใจตง รังชน
 เป่าบนจนจึงสงไหคนไ้ไปเอาตัวกยอกกยหยทงสองคนมา เป่าบนจน
 จึงถามกยอกกยหยว่า มผู้เดินทางทางนเหตุไตจึงไตซ่าเขาเศย เรารู
 แล้วแนอนจรวบเศยโดยตเกิดอย้าไหเชยนเศย

กยอกกยหยไมรวไหการปฏิเศธ เป่าบนจนจึงไหคนไ้ไปค้น
 ทบานเรอนกยอกกยหย ไตเงนยหอดตวเทยน เหมือนความฝัน ของ
 เป่าบนจนทุกประการ เป่าบนจนมความโกรธยงนถ จึงไหหนักการผูก
 จะต กยอกกยหยกรบเบนสจ เป่าบนจนจึงไหสงตวเขาไปยงเมือง
 ปอจวแล้ว เป่าบนจนจึงสงไหคุมตวกยอกกยหยไปซ่าเศยตามกฏหมาย.

ที่เมืองโกยสงท มเศรชสูผู้หนึ่งชอหงอสบหย ๆ มภรรยาชอนาง
 เชยส มลกษณะอนเศคราญสวยเศอาต หงอสบหยมมตรดหายคนหนึ่ง
 ชอหนมมิ่ง ๆ เบนคนชอตรงไปมาหาสู่หงอสบหยอยู่เนองนตย นางเชย
 สเป็นหญิงไมชอตรงตอสาม มักพอใจเลินชูดชาย ครนเห็นหนมมิ่งมา
 หาหงอสบหย นางเชยสภทากรยาไหหางตาพุดจายวเขาทยอกเศนไห
 หนมมิ่งมความเศนหาอาลยตวยเลทกตต่าง ๆ ของสตร

ฝ่ายหนึ่งมีความซื่อตรงสัตย์กับหงอติบทยนต์ ก็มีความ
ขำเกรงและนับถือภรรยาของหงอติบทยนต์นั้น มิได้คิดทรยศ สงหนง
สิ่งใดต่อหงอติบทยนต์เลย

ครั้นอยู่มาเป็นฤดูเดือนธันวาคมนี้ ตามบรรดาพวกเพื่อน
ของหงอติบทยนต์หงอติบทยนต์ไปกินเลี้ยง ในวันนั้นหงอติบทยนต์หาได้
อยู่ที่เรือนไม่ หันม่งมาหาหงอติบทยนต์หาพบไม่ นางเชยส์จึงจัดโต๊ะ
และสุรามาทงรมห้องนอน เชิญให้หันม่งนั่งโต๊ะเสพสุราด้วยนางเชยส์
นางเชยส์รินสุราส่งให้หันม่งกินพอมัน ๆ แล้วนางเชยส์หัวเราะพูดกับ
หันม่งว่า ฤๅคุณเป็นฤๅคุณหา บ้านฉะนภรรยาท่านคงจัดโต๊ะและสุรา
คอยท่านอยู่ที่บ้านแล้ว

หันม่งตอบว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ยากจนไหนเลยภรรยาข้าพเจ้าจะ
ปฏิบัติข้าพเจ้าถึงเช่นนั้น ขณะนั้นนางเชยส์มีความกำหนัดในกามราคะ
ให้เราร้อนกำเริบมากจน จึงรินสุราแล้วหยิบเข้าไปนั่งใกล้หันม่งแล้วส่ง
ถ้วยสุราให้หันม่งพูดว่า สุราดีเยี่ยมโอชารสมาก แม้วาท่านมีแก่ใจรัก
ข้าพเจ้าแล้ว เชิญท่านเสพสุราแล้วจะได้ร่วมรักกันตามประเพณีโลก

หันม่งได้ฟังนางเชยส์พูดจาเป็นหญิงนอกใจสามตงนน หันม่ง
ตกใจคิดเห็นว่า นางเชยส์เลวากเป็นภรรยาของเพื่อนฝูงทรก ครั้นจะประ
พฤติเป็นคนทรจืดแล้ว จะเป็นทตเตยนแห่งเทพยดาและมนุษย์หาสมควร
แก่เราผู้ทมขอว่าซื่อตรงไม่ ครั้นคิดเห็นตงนนแล้ว หันม่งกลานางเชยส์
กลับไปบ้าน ครั้นเดินออกไปพบบ้านหงอติบทยนต์ ก็พบหงอติบทยนต์ ๆ
จึงพูดแก่หันม่งว่า วนนท่านมาบ้านข้าพเจ้า ๆ มิได้อยู่เสพสุราด้วยกับ
ท่าน ๆ จึงกลับมาเสพสุราด้วยข้าพเจ้าก่อน แล้วจึงคอยไป

หันม่งว่าข้าพเจ้าจะขอลาท่านไปก่อนวันอื่นจึงจะมาใหม่ แล้ว
หันม่งก็ลาหงอติบทยนต์กลับกลับบ้าน หงอติบทยนต์เข้ามาในบ้านตามภรรยาว่า

หนึ่งมาบ้านจัดโต๊ะตราแดงเขาหรือเปล่า นางเขยซึ่งได้ความว่า ท่าน
 ไม่อยู่หนึ่งมา ข้าพเจ้าจัดโต๊ะและตราแดงหนึ่งเป็นอันดี หนึ่งเสพ
 สุราเมาแล้วพุดจาสัพยอกแทะโลม ข้าพเจ้า ๆ จึงตดพืดต่อว่าให้หนึ่งได้
 ความอายก็กลับไปเสียแล้ว หงอติบหยได้ฟังภรรยาบอกความดังนั้น ยัง
 มีความสงสัยอยู่มิได้เชื่อแนลงได้ ครนอยู่มาได้สองสามวัน หงอติบหย
 ก็เข้าไปเที่ยวเดิน ในเมือง พบหนึ่ง ๆ จึงเชิญ หงอติบหย เข้าไปในโรง
 เตียม หนึ่งจึงให้เจ้าของร้านจัดกับแกลมและสุรามาดั่งหงอติบหย
 หนึ่งจึงบอกกับหงอติบหยว่า ภรรยาของท่านข้าพเจ้าก็มีความนับถือ
 เสมอเหมือนพระโกลีของข้าพเจ้า ตอท่านเล่าข้าพเจ้าก็ยากจะตั้งใจว่าพ
 ชายของข้าพเจ้า แต่ภรรยาของท่านนข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นคนไม่ชอบตรงต่อ
 ท่านผู้เป็นสามี ข้าพเจ้ามาหาโดยความสุจริต ภรรยาของท่านพุดจาวา
 กลางแกข้าพเจ้าล้วนเป็นถ้อยคำที่เป็นชู้สาวกัน ถ้าเพื่อนบ้านร้านตลาด
 เขาได้ยินเข้า ก็จะมาเขาว่าข้าพเจ้าเป็นชู้กับภรรยาท่าน เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าจึงไม่กล้าไปมาหาสู่กับท่านได้ต่อไปเหมือนแต่ก่อน ครนเสพสุรา
 แล้ว หนึ่งกับหงอติบหยต่างคนต่างก็คานบกันลากลับไปบ้าน ครนอยู่
 มาหงอติบหยเป็นนำของหนึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ เมืองไซจิว มีหนึ่งลือ
 มาชวนหนึ่งไปค้าขายด้วย หนึ่งก็ไปลาหงอติบหย แต่หาพบหงอติบ
 หยไม่ ครนหนึ่งไปได้ประมาณ ๔-๕ เดือน หงอติบหยจึงได้รู้ หงอ
 ติบหยมคนใช้อยู่ในเรือนคนหนึ่ง ชอวงกิต ๆ เป็นคนช่างพูดประจบประ
 แจงแก่นางเขย ๆ ก็เป็นชู้กันแกอวงกิต ถ้าหงอติบหยไม่อยู่ชอวงกิตกับ
 นางเขยก็กล่อกลอบหลบนอนด้วยกัน มิให้ผู้ใดล่วงรู้ความลับได้
 อยู่มาวันหนึ่งหงอติบหยจะไปชอหนามานลายมังกรรทาบลโทเต้า
 จะเขาชอวงกิตไปด้วย ชอวงกิตไม่อยากจะห่างนางเขย จึงพุดจาบคพุดจ
 ไปต่าง ๆ หงอติบหยเห็นชอวงกิตพุดบิตพุดจจะไม่ไปก็โกรธจึงตำว่าชอวงกิต

อวงกตก็ไปแล้วให้นางเขยสีฟง นางเขยสีเนะอบายให้อวงกตคิดกำจัด
 หงอศบหยผู้สามตนว่า ท่านมสตีบัญญัติกำจัดหงอศบหยเสียได้แล้ว
 กลับมาอยู่ด้วยกันจะมีสะดวกกว่าหรือ อวงกตได้ฟังดังนั้นก็มีความยินดี
 จึงไปจัดหาสิ่งของเครื่องเดินทางไปกับหงอศบหย ออกจากบ้านเดินทาง
 ได้สองวันถึงตำบลแม่น้ำกวง จึงไปว่าจ้างแก่เจ้าของเรือจ้างให้แจวส่ง
 ไปทางทะเลสาบเซกเหลง ด้วยที่ทะเลสาบตำบลเซกเหลงมีศาลเจ้าเลง
 อ่อง ชาวเรือไปมาต้องแวะกระทำสักการบูชาบวงสรวงเช่นไหว้ ขณะ
 เมื่อไปนั้นอวงกตได้จัดขอสตราและเครื่องเช่นไปพร้อม ครั้นออกเรือไป
 ถึงศาลเจ้าเลงอองก็แวะเข้าไปเช่นไหว้บวงสรวง พอเวลาพลบค่ำอวงกต
 เหาสุรามามอมให้หงอศบหยกินเข้าไปมาก ผู้แจวเรือจ้างก็ถอยเรือออก
 จากศาลเจ้าเลงอองแจวไป ครั้นเวลาตีประมาณสองยาม หงอศบหย
 เมาสตราพอสรางกตนอน จึงให้อวงกตพียงออกไปปล้ำดาวะริมข้างเรือ
 อวงกตเห็นได้ทกผลกหงอศบหยตกลงในกลางแม่น้ำถึงแก่ความตาย อวง
 กตก็ทำเป็นร้องชนว่า หงอศบหยนายข้าพเจาตกน้ำลงไปแล้ว ขอท่าน
 ผู้แจวเรือจ้างช่วยด้วย

ขณะนั้นหลยผู้เจ้าของเรือจ้างกตใจ ทงแจวเลยวิ่งไปยังหัวเรือ
 ด้วยนำในแม่น้ำลึกแลหากไม่เห็น แต่หลยหยมความสงสัยอยู่ในใจว่า หงอ
 ศบหยกับอวงกตนั้นคงมีสาเหตุอื่นใดแก่กันสักอย่างหนึ่งแน่แน่ ครั้นคิด
 เห็นดังนั้นแล้ว หลยหยก็แจวเรือกลับมาอย่างท่าเดิม อวงกตก็คิดกำจัด
 แก่หลยแล้วก็กลับมาบ้าน เล่าความลับแก่นางเขยสีภรรยาของหงอศบ
 หยฟงทุกประการ

นางเขยสีมีความยินดีขงนัก ก็จัดโต๊ะสุรามาเลี้ยงอวงกตนั่งกิน
 ด้วยกันเป็นทรวนเรง นางเขยสีกับอวงกตก็อยู่กินด้วยกันเป็นสามภรรยาต่อ
 มา บรรดาชาวบ้านเรือนใกล้เคียงก็ยกยอชมรู้อยู่ด้วยกันทั้งดิน แต่มีใ้การ

ของเขาก็นั่งอยู่

ฝ่ายหนมั่งไปเมืองไซจิว ถึงตำบลแม่น้ำกวง แลเห็นหงอสิบ
หยเตนมา หนมั่งกมความยนต์ จึงรีบเดินเข้าไปจับมือหงอสิบหย แล้ว
ก็เลาะความทนาชายให้ไปเมืองไซจิวให้หงอสิบหยฟังทุกประการ แล
ถามหงอสิบหยว่า ข้าพเจ้าเห็นหน้าตาของท่านมัวหมองไป ท่านไม่มี
ความสบายตัวเหตุอันใดหรือ

หงอสิบหยได้ฟังดังนั้น จึงจึงหนมั่งเข้าไปนั่งพักในศาลาแล้วพูด
ว่า ตั้งแต่ท่านจากข้าพเจ้าไป ข้าพเจ้ามีความคิดถึงถ้อยคำของท่านซึ่ง
บอกเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า นางเซยสภรรยาของข้าพเจ้าเป็นหญิงไม่ซื่อ
ตรงต่อสามีเป็นการจริงของท่าน ข้าพเจ้ามิได้เชื่อกถ้อยคำของท่านยังชน
เสียงไวเป็นภรรยา ตัวข้าพเจ้าจึงต้องตายจากท่านไปฉะนี้ หนมั่งได้ฟัง
หงอสิบหยปรบทุกขรอนดังนั้น ท้าวหงอสิบหยถึงแก่กรรมเสียแล้วไม่
ยังสำคัญใจอยู่ว่าหงอสิบหยยังมีชีวิตอยู่ หนมั่งจึงว่าเหตุใดท่านจึงเอา
ความตายมากลางดงนหาควรไม่

หงอสิบหยจึงบอกแก่หนมั่งว่า ท่านอย่ามีความตกใจกลัวข้าพเจ้า
ผู้เป็นบิดาเลย ข้าพเจ้าจะเลาะความจริงให้ท่านฟัง ว่าแล้วบิดาหงอ
สิบหยก็เลาะความซึ่งอวงกตกับนางเซยสภรรยา จนถึงอวงกตผลกตนตก
ลงในน้ำถึงแก่ความตายให้หนมั่งฟังทุกประการ

หนมั่งได้ฟังดังนั้นกรอกรอให้รักหงอสิบหยยิ่งนัก แลถามหงอสิบ
หยต่อไปว่า เมื่อเวลาอวงกตผลกตท่านลงน่านนี้ มีผู้ใดใครุใดเห็นเป็น
พยานบ้าง

หงอสิบหยจึงบอกว่า หลหยเป็นผู้แจวเรือจ้างใครเห็นเป็นพยาน
ประหนึ่งท่านกับข้าพเจ้าแม่จ่าจะรักใคร่กันมากก็จริง แต่เวลานั้นข้าพเจ้า
เป็นบิดาเสียแล้ว จะนั่งพูดสนทนากับท่านผู้เป็นมนุษย์น่านนี้ก็ได้

ครนพูดตงนนแลว บ้คางหงอสบหยก่อนตรธานสูญหายไ้ทันที

หนม้งขณะเมอพบบ้คางหงอสบหยนน ไ้มนมว้จตงมูนอนน้
ก็ไ้ ครนเมอไ้ตตแลว กรบไปยงเมืองไ้จว้จว้ พบหงอหลนณูนาแลว
ด้วยยงไม้มีการจะไปค้ชขายแห่งไ้ใด หนม้งกลบมามาบ้าน เทยว้สบถาม
ชวบ้าน ๆ บอกรว้ หงอสบหยตายลวงมาไ้ ๒๐ วันแลว หนม้งก้จต
หาเครื่องเชนไปทบ้านหงอสบหย จงเข้าไปเชนทบชานนมบายเชยนชอ
และแ้วชองหงอสบหยไว้นน หนม้งคตถงความหลงชงไ้ตดาบ้านตอกน้ไ้
กรองไ้รพันไปตาง ๆ

ขณะนนนางเชยส้ตามไ้คออกมามาตอนรบหนม้ง ตามอรรรมเนยมนแต่
นางตนส้กรรยานอยชองหงอสบหยออกไปตอนรบหนม้งแทนแทนน

หนม้งครนกลบมามาบ้านแลว กคคการทจะพ้องหากลว้ทโทษอวงกิต
กบนางเชยส้ จงรบไปยงเมืองไ้จว้จว้ปรักษากบหงอหลนณูนาชว ๆ จง
ถามว้ ความเรองนมทอชงทสยพยานหรือไม้ หนม้งจงพูดว้ ถ้จจะ
สบแลวตองสบหลหยม้เจาชองเรอจาง ด้วยบ้คางหงอสบหยไ้บอกละ
ไ้ชวพเจาพงถวณถทุกประการแลว หงอหลนไ้ตพงตงนนจงว้ หงอสบ
หยกบท่านม้ความรักไ้ว้นบถอกน จงบนตลเป็นบ้คางมาบอกละไ้
ท่านพง คอว้จะทำพ้องไปยงนตอเปาบนจันคจจะไ้คความจริง ครนปรักษา
กนตกลตงตงนนแลว หนม้งก้ไปยงเมืองตงเกยทพ้องไปยงนตอเปาบนจัน
ไ้คความว้านางเชยส้กบอวงกิตกระทำชกนแลวคบคตกนทารว้หงอสบหย
ส้ตามชองนางเชยส้ ไ้ถถงแกคความตาย

เปาบนจันจงไ้หน้กการไปเอาตวงนางเชยส้กบอวงกิตมาไ้ถถามนาง
เชยส้กบอวงกิตมาก ไ้การเป็นส้านวนแก้ไ้ชปฏิเศอไม้รบ เปาบนจันจง
ส่งไ้เอาตวงชงคูกไ้ททงสองคน แต่แยกกันอยู่คนละแห่งม้ไ้ปรักษาหา
รอกนไ้ อยู่มาไ้ตส้กสองเตอน เปาบนจันจงกระชบถามหนม้งว้เมอ

เวลาหงอติบทยกลงเรือไปนั้นลงเรือของใคร ใครเป็นเจ้าของเรือจ้าง หัน
มั่งจึงแจ้งความว่าบิดาของหงอติบทยบอกแก่ข้าพเจ้าว่า หลหอยเป็นเจ้าของ
ของเรือจ้างแจวไปส่ง เป็นผู้ใคร่ใคร่เห็นเป็นพยาน

เปาบุ้นจิ้นจึงถามต่อไปว่า ผู้แจวเรือขอหลหอยนั้นท่านก้อยู่แห่ง
หนตำบลใดท่านรู้หรือไม่ หันมั่งแจ้งความว่า หลหอยอยู่ตำบลต้นเขา
ลำแม่น้ำกกง เปาบุ้นจิ้นได้ฟังดังนั้น จึงให้นักการไปตามตัวหลหอยมา
ถาม ขณะนั้นเปาบุ้นจิ้นให้นักการเตรียมเครื่องผูกวางไว้พร้อมหวังจะให้
อวงกตกับนางเซยสมความกลัวจะได้รับเสียโดยดี

ฝ่ายอวงกตเมื่อได้เห็นหลหอยตัวพยานมา มีความวิตกสะทกสะท้าน
ครนครนด้วยเป็นความจริงใจ ก็ให้การรับเป็นสัจว่าได้เป็นชู้แก่นางเซย
สมาชานาน และได้สมสู่คบคิดกันกระทำให้หงอติบทยถึงแก่ความตายด้วย
คิดอุบายมอมสุราแล้วผลักให้ตกลงจมน้ำตาย จริงตามที่หันมั่งพองหา
นันททุกประการ

เปาบุ้นจิ้นครนเห็น อวงกต กับนางเซยรับเป็น สัจสม ท โจิตก
หาดังนั้นแล้ว จึงปรึกษาโทษวางบทปรับตัดสินให้เอาตัวอวงกตกับนาง
เซยสไปฆ่าเสีย และหงอติบทยมีบุตรหญิงอยู่ ๑ คน อายุได้ ๑๕ ปี ให้
ยกให้แก่บุตรชายของหันมั่งเป็นภรรยา ด้วยหันมั่งเป็นคนซื่อตรงสุจริต
ต่อหงอติบทยซึ่งเป็นมิตรสหาย แล้วเอาเงินรางวัลให้แก่หันมั่งตาม
สมควร.

ที่เมืองต่งเกยในครั้งนั้น ราษฎรมความอยุ่เย็นเป็นสุขปราศจาก
โจรผู้ร้าย ในฤดูเดือนสามตรุษจีนแล้ว ครน ณ วนชนสบหาคา เปา
บุ้นจิ้นจัดเครื่องส่งเว่ยไปบวงสรวงเทพารักษ์ศาลเจ้าหลักเมือง แล้ว
กลับมาถึงตำบลพระเจดีย์ปากคลองก่งเค้า ได้ยินเสียงหญิงกระทำเป็น

ร้องไห้ร่ำสามี่ แล้วหัวเราะตอกกระซิกแก่ชายชู้ เป่าบุนจันไต้ฟงตงนน
 เป็นทสงสัยแก่ใจยิ่งนัก จึงหยุดมาถามชาวบ้านตาดนนวนว่า เสียงหญิง
 ร้องไห้ไหนเขาร่ำพันถึงผู้ใด

ชาวบ้านจึงบอกว่า สามี่ของหญิงผู้นั้นถึงแก่ความตาย เป่าบุนจัน
 จึงให้คนไข้ไปตามตัวหญิงผู้นั้นมาถามว่า เจ้าน้ำชู้ใครชู้ใครสามี่เจ้าตาย
 ด้วยโรคอันใด

หญิงนั้นจึงให้การว่า ข้าพเจ้าขออาหองอ สามี่ของข้าพเจ้าป่วย
 มาประมาณเดือนหนึ่งแล้ว ได้หาหมอมารักษาดลายหมอกรักษาไม่หาย
 มาบัดนี้ถึงแก่ความตายด้วยโรคนั้น ข้าพเจ้ามบุตรชายด้วยกันคนหนึ่ง
 ไม่มีผู้ใดจะใคร่ช่วยกันทำมาหากินเลี้ยงบุตร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงได้
 เสร้าไคร่ร่ำพันถึงสามี่ของข้าพเจ้า

เป่าบุนจันไต้ฟงตงนน แล้วพิจารณาตหน้าตานางอาหองอ เห็น
 รอยผัดหน้าตวยแบ่งยังเป็นนวลอยู่ และผมบนอกเกล้ามวดยหวักกราดได้
 นามนดูเรียบรอย ครั้นพิจารณาเห็นตงนนแล้ว จึงมีคำสั่งให้กานนพิน
 นายบ้านไปขุดเอาศพสามี่ของนางอาหองอมาพิจารณา ก็ไม่เห็นว่า
 บาดแผลสิ่งใดภายนอกเป็นสำคัญ เป่าบุนจันเห็นอธิบายอย่างหนึ่งจึงว่า
 แก่ต้นเสียงนายบ้านว่า ศพรายนคงมีสิ่งใดภายในเป็นสำคัญ เรามี
 ความสงสัยยิ่งนักท่านจงตรวจดูให้ละเอียดก่อน ถ้าท่านตรวจดูไม่ละเอียด
 แล้วเราจะทำโทษท่านให้จงหนัก

ฝ่ายต้นเสียงครั้นกลับไปบ้านแล้วมีความวิตกกังวล ฝ่ายนาง
 อาเอียงภรรยาของตนเสียง เห็นต้นเสียงหน้าตาเศร้าหมองไม่มีความ
 สบาย จึงถามต้นเสียงว่า วันนั้นท่านไปราชการกลับมาเหตุใดดูสีหน้า
 ท่านไม่สบายเลย

ต้นเสียง จึงเล่าความ ชึ่งเป่าบุนจันให้ ขุดศพ เล่าสับหย้ สามี่ ของ

นางฮาหงอมาพิจารณา เราพิจารณาไม่เห็นมีสิ่งใดจะเป็นที่สำคัญเลย
เป่าบันจนกำหนดให้สามวัน ถ้าขันสูตรไม่มีสิ่งใดแล้วจะทำโทษเรา เรา
จึงมีความวิตกรอนใจด้วยเหตุนั้น

นางฮาเอียงภรรยาตนเสียง ได้ฟังสามีบอกความตงนน จึงแนะ
อธิบายบอกให้ตนเสียงว่า ธรรมดาหญิงซึ่งนอกใจสามีมิให้ผู้ใดล่วงรู้
ข้าพเจ้าได้ยินได้ฟังผู้หลักผู้ใหญ่เล่าบอกไว้ว่า มักเอาเหล็กตูปุดอก
เข้าทรวงมุก เมื่อเวลานอนหลับไม่รู้สีกตัว ก็คงจะถึงแก่ความตาย ท่าน
จงไปขันสูตรตถะตถะคงจะพบเห็นสิ่งสำคัญเป็นแน่

ตนเสียงได้ฟังภรรยาพูดแนะนำให้ตงนงกมความยินดี จึงไป
ขันสูตรตทรวงมุกศพ ได้เห็นเหล็กตูปุดอกอัน ครั้นเห็นตงนนแล้วจึงไป
คำนับแจ้งความแก่เป่าบันจน ๆ มีความสงสัยต่อไปอีก จึงถามตนเสียง
ว่า บัญญาความคิดนอกจากความคิดของท่านหรือ หรือได้อธิบายมา
จากผู้ใด ตนเสียงบอกว่าได้ความคิดมาจากภรรยาแนะนำให้

เป่าบันจนได้ฟังตงนน จึงให้ผู้คุม ๆ ตัวนางฮาหงอมาแล้วจึง
ถามว่า เจ้าเป็นหญิงนอกใจผู้ใดไปกระทำรู้แก่ผู้ใด จึงได้ฆ่าสามีของ
ตัวเสียตงนน จงให้การรับเสียโดยดี อย่าให้ต้องถูกเขยนต์ถึงสาหัสเลย

นางฮาหงอได้ฟังเป่าบันจนถามตงนน ก็ได้เห็นเครื่องมุกผู้ร้าย
กมความกลัวทั้งเป็นความจริงใจด้วย จึงให้การรับเป็นสัจว่าได้กระทำ
ชดวยเตยตอ แล้วจึงเอาเหล็กตูปุดอกทรวงมุกสาม หลั่งแก่ความตาย
ให้เป่าบันจนฟังทุกประการ

เป่าบันจนครั้นเห็นนางฮาหงอรับเป็นสัจตงนนแล้ว จึงตัดสิน
ให้ปรับโทษเอาตัวนางฮาหงอไปฆ่าเสีย แต่โทษส่วนตัวเตยตอซึ่งเป็น
ชายชกกับนางฮาหงอนั้น ให้เนรเทศไปเป็นพลทหารอยู่ ณ หัวเมืองไกล
ครั้นตัดสินความเรื่องนางฮาหงอแล้ว จึงคิดเห็นว่าได้พิจารณาความ

เรื่องนี้ ได้ความจริงเพราะนางอาเอียง ๆ นชะรอยจะเคยได้กระทำร้าย
 แก่ตามมาชนหนึ่งแล้วเป็นแน่ จึงได้พูดแนะนำให้ตนเสียดงขนสูตรตั้งน
 ครนเป่าบุนจนเห็นความดงนแล้ว จึงให้หาตัวตนเสียดงมาถามว่านาง
 อาเอียงภรรยาของท่านคนไหน เดิมเป็นสาวหรือเป็นแม่หม้าย ท่านจึงได้
 มาเป็นภรรยา

ตนเสียดงได้ฟังเป่าบุนจนถามตั้งน จึงบอกว่าเป็นแม่หม้ายผัว
 ตาย เป่าบุนจนจึงว่าภรรยาของท่านมีความชอบ ท่านจึงตามตัวมาเรา
 จะรางวัลให้

ตนเสียดงได้ฟังตั้งน จึงไปตามตัวนางอาเอียงมา เป่าบุน
 จนรางวัลให้ ตามสมควรแล้วจึงถามว่า สามีเดิมของเจ้านั้นบวชเป็น
 ไก่อะไร จึงได้ถึงแก่ความตาย

นางอาเอียงได้ฟังเป่าบุนจนถามถึงสามีเก่าตั้งนก็ตกใจ เพราะ
 ว่าตนได้กระทำร้ายสามี ๆ จึงได้ถึงแก่ความตาย จึงบอกเป่าบุนจนว่า
 สามีของข้าพเจ้าเป็นลมถึงแก่ความตาย ศพนอนฝังไว้ที่เนินข้างทิศใต้
 นอกเมือง

เป่าบุนจนได้ฟังตั้งนจึงพูดว่า สามีของเจ้าจะมีได้ตายตาม
 ปกติดอกกระมัง ว่าตั้งนแล้วเป่าบุนจนจึงให้อาเอียงนำคนใช้ของ
 เป่าบุนจนไปขุดศพนอนขนสูตร

ฝ่ายนางอาเอียงมีความวิตกเกรงว่า ความผิดที่ตนได้กระทำ
 ไฉนไม่มีผู้ใดล่วงรู้ มาบัดนี้ถ้าเราขุดศพสามีเดิม ให้ห้องเหลียง
 คนใช้ของเป่าบุนจนขุดขึ้นมาแล้ว ขนสูตรได้ความจริงตัวเราก็คงจะไม่
 พ้นโทษ จำจะอธิบายขอขมาผู้อื่นให้ขุดขึ้นมาขนสูตร ไม่มีสิ่งสำคัญแล้ว
 ความกคงจะสงบเงียบตลอดไปได้ ครนคิดเห็นตั้งนแล้ว จึงนำข
 ุดศพผู้อื่นให้ห้องเหลียงขุดขึ้นมาขนสูตรก็หาเห็นมีสิ่งใดไม่ แล้วนาง

อาเอียงจึงว่า คำเล่าลือกันว่าเป่าบุนจันเป็นผู้สวดต้องรู้เหตุการณ์คดี
ทั้งสามภพ มาบดินมากยเขยหากความให้แก่เราไม่ได้ความ

ในขณะนั้นมผู้เฒ่าผู้หนึ่งอายุประมาณสักเจ็ดสิบปี มีชื่อไม้
เท่าเต็นมา จึงถามอองเหลียงคนใช้ของเป่าบุนจันว่า ท่านมากกระทำการ
สิ่งใดหรือ อองเหลียงก็เล่าความซึ่งเป่าบุนจันให้มาชุดศพสามเต็มของ
นางอาเอียงให้ผู้เฒ่ามานนพั่งทุกประการ ผู้เฒ่าจึงบอกนางอาเอียงดวง
ท่านให้ชุดศพของผู้นอน หาใช้ศพของสามนางอาเอียงไม้ ข้าพเจ้าจะ
นำขี้เถ้าท่านชุด ว่าตงนนแล้วผู้เฒ่ามานกนาคอองเหลียงไปชุดศพสามเต็มของ
นางอาเอียง ครั้นแล้วผู้เฒ่ามานกอนตรธานหายไป

ฝ่ายอองเหลียงเมื่อชุดศพชนมาแล้ว ชนสูตรชุดศพเห็นมเหล็ก
ตาปูสองอันอยู่ในรูจุมกแล้ว อองเหลียงก็คุมตวงนางอาเอียง กับเหล็ก
ตาปูนั้นมาให้เป่าบุนจัน ๆ จึงซักถามนางอาเอียง ๆ ก็รับด้วยเป็นความ
จริงใจ ที่ตนได้ประทุษร้ายต่อสามจริง เป่าบุนจันจึงตัดสินปรับโทษ
นางอาเอียง ให้เพศฆาตคุมตวงนางอาเอียงไปฆ่าเสีย.

ที่ตำบล ไปปะถอนแขวงเมืองเตยวเซ่ง ตำบลนนห่างจากเมือง
เตยวเซ่งทางประมาณสามสิบด มเคษฐผู้หนึ่งชอฮวงเตยงเก้ ๆ มีบุตร
ชายสองคน ๆ ที่ ๑ ชอฮวงเตยงน คนที่ ๒ ชอฮวงชเตยงน ๆ ได้นาง
เลียงเนียบบุตรของตนคือ ชงตงบ้านเรือนอยู่ในเมืองเตยวเซ่งมาเป็น
ภรรยา นางเลียงเนียบภริยามารยาทเรียบร้อย และประกอบไปด้วย
ความซอตรงกตัญญูตอบตามารดา เป็นทียง ครั้นอยู่มาได้ประมาณ
ปี ๓ ตนคือบุตรชองนางเลียงเนียบ้วย จนอนคนใช้ชองตนคือไปแจ้ง
ความแก่นางเลียงเนียบให้ทราบว้าบิดาชองนางบ้วย นางเลียงเนียบได้
ทราบความตงนนักตกใจ จึงรบหาอาหารใหจนอนกน แล้วนางเลียง

เพียงลาช่วงขเสยนลามขอไปเยือนบิดา ช่วงขเสยนจึงห้ามไว้ว่าจง
รอทำเพียงสองวันจึงค่อยไป นางเลียงเนยได้ฟังสามทามตงนนจึงว่า
บิดนบิดาของข้าพเจ้าบ่่วยมากขอท่านได้อนุญาตให้ข้าพเจ้าไปเถิด ช่วง
ขเสยนก็ไมยอมอนุญาตให้ภรรยาไป

นางเลียงเนยได้ฟังสามทามไว้ตงนน มีความโทมนัสน้อยใจยิ่ง
นัก ครนเวลากลางคณนางเลียงเนยค่านงอยู่ในใจว่า ตัวเราพนองก็
ไม่มี มีแต่เราผู้เดียว ครนบิดาเราบ่่วยลงไม่มีผู้ใดจะดูแลปฏิบัติรักษา
บิดาเรา จำเราจะตองหนีไปปฏิบัติบิดาของเราจึงจะชอบ ครนคิดเห็น
ตงนนแล้ว เวลาตาประมาณตักสามยามเศษ นางเลียงเนยจึงจตเงิน
ทองสั่งของใส่ตะกร้าเสร็จแล้ว จึงเรียกจนอนคนไขไปด้วย เปิดประตู
ออกทางหลังบ้านแล้วก็เดินไป จนอนคนไขก็เดินตามหลังไปด้วยกัน
ระยะทางสองถึงต่าบดป่าจหลิม ฤตุนนนำคางและหมอกกลมไม้แลเห็น
หนากนถนต จนอนว่าเวลานักจวนสว่างแล้วหมอกและนาคางตกลดมา
มาก จำจะต้องไปพักในละเมาะป่า คอยให้แสงพระอาทิตย์ส่องสว่าง
แล้วจึงค่อยไป

นางเลียงเนย ได้ฟัง จนอน ว่าตงนน จึงตอบว่า บ้าละเมาะนน
เกรงว่าจะมีคนร้ายข่มขู่ เราควรจะไปพักที่ศาลเจ้าข้างหน้าเถิด ครน
เดินไปได้ประมาณ ๑๓ พบชายสามคนหาบเนอดกรไปขาย คนหนึ่ง
ขอเตยหม่น คนหนึ่งขอเล้าเตก คนหนึ่งขอหงอกว ทงสามคนได้เห็น
นางเลียงเนยเดินคล้อยไปแล้ว จึงพูดปรึกษากันว่าหญิงคนนเดินทางกับ
เด็กคนหนึ่ง ะรอยจะไปเยือนญาติขงอยู่ในเมือง คงจะมีเงินทองติดตัว
ไปด้วยเป็นแน่ เราเข้าตขงเอาไปแบ่งกันคงจะสมความปรารถนา ครน
ปรึกษาเห็นพร้อมกันตงนนแล้ว ก็รีบเดินตามนางเลียงเนยไป
ฝ่ายนางเลียงเนย ครนเห็นชายขงหาบสกรรีบเดินตามมาข้างหลัง

ผดกรยาตงนน นางเลียงเนยกถอดแหวนและกำไลออกเอาห่อซ่อนไว้
ในพก

ฝ่ายพวกผู้ร้ายตามคนตามมาทัน ก็ตรงเข้าไปแย่งชิงเอาของและ
เงินทองทในตะกร้า ขณะนั้นเตยหม่นมความสงสัยว่าสิ่งของคงจะมีอยู่
ในตัวนางเลียงเนยบ้างเป็นแน่ จึงเข้าไปใกล้เห็นนางเลียงเนยเอามือ
กุมพกอยู่ เตยเตกกเอามัดสำหรับพันสกรพนักแขนชายนางเลียงเนย
ลงลง สิ่งของก็หลุดออกไป เตยเตกกเก็บเอาไปทงสน ขณะนั้นจนอน
เด็กคนใช้เดินตามไปทัน เห็นนางเลียงเนยล้มสลบอยู่โลहितไหลอาบไป
ทงตวงตกใจกลัวพวกผู้ร้าย จึงรีบกลับมาบ้านแจ้งความแก่ชวงชเสียน
ทุกประการ

ขณะนั้นชวงชเสียนกำลังกินอาหารอยู่ ครั้นแจ้งความตงนนก็
ตกใจแล้วบ่นว่า ไม่ควรเลยเราได้อำนาจแล้วก็ไม่ฟัง ชนไปอื่นตราจิง
ใดมมาถึงตวงตงน ว่าแล้วชวงชเสียนจึงจางพวกห้ามเกยวไปห้ามนาง
เลียงเนยกลับมา เห็นมบาดแผลที่แขนซ้ายเป็นแผลฉกรรจ์ยิ่งนัก จึง
หาหมอบาดแผลมารักษา แล้วถามจนอนคนใช้ว่า ผู้ร้ายนรูปร่างหน้าตา
ลักษณะสูงต่ำเพียงใด เจ้าจำหน้าได้หรือไม่

จนอนคนใช้บอกว่า พวกหาบเนอสกรชาย แต่หน้าตาอย่างไร
จำไม่ได้ ด้วยเวลาพอสว่างหมอกและนาคางลงมาก

ชวงชเสียนได้ฟังตงนน จึงทำเรื่องราวไปร้องต่อเป่าบุนจัน ใน
ขณะนั้นเป่าบุนจันเป็นผู้รักษาเมืองเตยวเซิง ครั้นได้แจ้งความตามเรื่อง
ราวของชวงชเสียนตงนนแล้ว คิดเห็นความว่า ถ้าผู้ร้ายรายนจะมีใจ
มาแต่ไกล คงจะเป็นคนอยู่ในเมืองนเอง จำจะต้องคิดเอาตัวให้จงได้
ครั้นตรวตรองเห็นความตงนนแล้ว จึงถามจนอนว่า ถ้าผู้ร้ายรายน
เจ้าจำหน้าได้หรือไม่ จนอนแจ้งความว่าเป็นพวกหาบสกรชาย ด้วย

เวลานนหมอกและนาคางตกมากข้าพเจ้าจำหน้าไม่ได้ถนัด

เป่าบุนจนได้ฟังดังนั้น จึงตรตรองเห็นความว่า พวกหาบสุกร
ชายซึ่งเป็นผู้ขายนี้ ยังหาทนจะกลับบ้านไม่ เป่าบุนจนจึงคิดอุบายให้
ฮวงชเสียนกลับไปบ้านเอาเสื้อผ้าของนางเลียงเนยซึ่งมีโลหิตเปื้อนเปื้อน
พามาให้เป่าบุนจน เป่าบุนจนจึงกำขบฮวงแสงซึ่งเป็นคนใช้ว่า ท่านจง
เอาเสื้อกับผ้าไปบ่าวร้องตามบรรดาคนหาบสุกรไปชาย ว่าไปพบโจร
ผู้ร้ายทตาดจแหลม พวกโจรผู้ร้ายตีปล้นพวกหาบสุกรชายนั้น พวกหาบ
สุกรชายจึงทงหาบวิ่งหนีไปสองคน คนหนึ่งตอสูกับผู้ร้าย พวกผู้ร้าย
ฆ่าตายเสียแล้ว ครนข้าพเจ้าจะเก็บเอาศพพินนมาให้ได้ ก็ไม่แจ้งว่าจะ
เป็นญาติของผู้ใด หรือเป็นสามของผู้ใด ข้าพเจ้าจึงถอดเอาเสื้อกับผ้าซึ่ง
ติดโลหิตมาจากตัวผู้ ทตายนนมาบ่าวร้องให้ทราบ ถ้าผู้ใดจำได้ว่าเสื้อ
ผ้าของผู้ตายคนใดแน่แน่นอนแล้ว ข้าพเจ้าจะนำไปเก็บเอาศพพินนมา จะ
ได้ฝังเสียตามธรรมเนียม แล้วเป่าบุนจนจึงกำขบส่งตอไปอีกว่า ท่าน
รีบไปบ่าวร้องให้พวกพ้องของผู้ ทชายสุกรนรรูแต่ฝ่ายเดียว นอกจากนั้น
อย่าให้ผู้ใดล่วงรู้ ถ้าใดความประการใด จงจับเอาตัวมาให้เราโดยเร็ว
อย่าให้พวกชายสุกรทนรู้ตัว ฮวงแสงรีบคำสั่งของเป่าบุนจนดังนั้นแล้ว
ก็ไปทำตามส่งทุกประการ

ฝ่ายนางอาจซึ่งเป็นภรรยาของเตี้ยหมั้น นั่งอยู่นอกประตูบ้าน
เห็นมผู้มาบ่าวร้องดงนกกตกใจ ดงเตี้ยหมั้นผู้สามีไปชายสุกรยังไม่กลับมา
นางอาจจึงวิ่งออกไปถามฮวงแสงว่า ผู้ร้ายปล้นฆ่าพวกชายสุกรนันท
ตำบลใดแน่

ฮวงแสงได้ฟังดังนั้นก็มีความยินดีด้วยจะได้รู้ความ จึงถามนาง
อาจว่า พวกพ้องของท่านไปชายสุกรทงนกกคนด้วยกัน นางอาจบอก
ว่าไปตามคนด้วยกัน ผู้ทตายนนจะเป็นสามของข้าพเจ้าหรือผู้ใดก็ไม่แจ้ง

ข้าพเจ้ามีความวิตกนัก

ในขณะที่เมื่อนางอาจารย์ของเตี้ยหมั้นพักอยู่นั้น พอเวลาบ่าย
๑ โมง เตี้ยหมั้นกลับมาถึงยังหาเข้ามาบ้านไม่ จึงแวะเข้าโรงเตียม
ชายสุราอยู่หน้าบ้าน ซอสรากัน

ฝ่ายนางอาจารย์เห็นสามีกลับมาก็มความยินดี จึงบอกฮ่วงแดงว่า
นั้นสามีข้าพเจ้ากลับมาแล้วข้าพเจ้าจนความวิตก ฮ่วงแดงได้ฟังดังนั้น
ฮ่วงแดงกับคนใช้สองคนก็ตรงเข้าจับตัวเตี้ยหมั้น และค้นในตัวได้สิ่งของ
เป็นของกลางก็คุมตัวมาส่งให้เป่าบุญเงิน เป่าบุญเงินจึงซักถาม ว่าพวก
เพื่อนของมึงอีกสองคนอยู่ที่ไหน จึงบอกความมาตามจริง ถ้าอำพราง
ไว้ กูจะผูกตีให้ถึงสาหัส

เตี้ยหมั้นได้ฟังดังนั้น ก็รีบเป็นสัจ แล้วขัดถอดถึงหงอกกับเลาเต็ก
พวกเพื่อนทั้งสองคน เป่าบุญเงินจึงให้ฮ่วงแดงกับคนใช้ไปเอาตัวมา
ฮ่วงแดงกับหัดไป ไปถึงกลางทางก็พบหงอกกับเลาเต็กกลับมา จึงจับ
เอาตัวมาส่งให้ เป่าบุญเงิน เป่าบุญเงิน ซักถาม กรบเป็นสัจ ทั้งสองคน
เป่าบุญเงินก็ตัดสินใจโทษเอาตัวอายุผู้ร้ายทั้งสามคนนั้นไปฆ่าเสีย.

ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่แพ ชื่อเองหัง แพเองหังมีฝีมือเป็นช่างสลัก
ไม้กรรยาชอนางคอส ตั้งบ้านอยู่ตำบลแขวงเมืองชวตัง แพเองหังพานาง
คอสภรรยาออกจากเมืองชวตัง ไปตั้งรับจ้างสลักอยู่แขวงเมืองเกงฮวย
แพเองหังเข้าโรงเตียมอยู่ ครั้นอยู่มาประมาณสักหกเดือนหาไม่งานทำพอ
แก่การเลี้ยงชีวิตไม่ คิดจะกลับบ้าน แต่เงินที่จะเสียค่าเช่า โรงเตียม
และเดินทางหาพอไม่ ต้องจำใจจำเป็นอยู่เที่ยวรับจ้างหากินในการอื่น
ต่อไป

ฝ่ายนางคอสซึ่งเป็นภรรยาของแพเองหัง เห็นแพเองหังสาม

เป็นช่างสลักบานฉากนยงชดชวาง นางจึงบกรองเท้าชายพอบเป็น ไส้ห้อย
 ครนอยมามีชายผู้หนึ่งชอเดี่ยวชวงอ เป็นนักเรียนได้สอบได้ถึงชนกช
 หย่น มาทำราชการ ณ เมืองเกงฮวย ทตทชองเดี่ยวชวงอพักอยนน
 หนาคกอยตตรงกนชามกบหนาคท โรงเตยม ชองนาง อองผวท ให้แพเองหัง
 เขายอ เดี่ยวชวงอแลเห็นนางคอสมรูปรางลักษณะงามเป็นทพอใจ
 เดี่ยวชวงอ ๗ คิดจะใคร่ได้นางคอสเป็นภรรยา เดี่ยวชวงอจึงถามนาง
 อองผวว่า หญิงคนนเป็นชาวบ้านใดเมืองใด ท่านช่วยสงเคราะห์ให้
 ดำเรจสมความประสงค์แห่งข้าพเจ้าจะได้หรือไม่

นางอองผวจึงฟังเดี่ยวชวงอถามดงน นางคิดอธิบายได้อย่าง
 หนึ่งจึงบอกแก่เดี่ยวชวงอว่า ท่านอยามความวิตก ดวยบตนแพเองหัง
 กเป็นผู้ชดสนยากจนไม่มีเงินจะให้ค่าเข้าโรง ข้าพเจ้าจะลวงพาตัวนาง
 คอสมาชายไทแก่ท่าน ๗ คงจะสมความปรารถนา ครนพูดจาปรักษา
 กนดงนแลว เดี่ยวชวงอกลานางอองผวกดบมาบ้าน

ครนอยมาจนหนง นางอองผวจึงคอธิบายหาชองให้แพเองหัง
 ไปรับจ้างสลักหนงสอ นางอองผวจึงพูดแก่แพเองหังว่า บदनมผู้จะ
 จ้างท่านสลักหนงสอ ข้าพเจ้าจะพาท่านไปท่านจะเห็นประการใด

นางคอสได้ฟังนางอองผวาดงนนกมความยินดี จึงพูดแก่สามีว่า
 บदनท่านผู้เจ้าชองโรงเตยมท่านหาชองให้แก่เรา ท่านจงไปกับท่านเถิด
 แพเองหังได้ฟังภรรยาว่าดงนน จึงจัดเครื่องมือใส่หีบตามนาง
 อองผวไปถึงบ้านคมเทียนกา แพเองหังจึงถามคมเทียนกาว่า ท่านน
 หรือจะจ้างข้าพเจ้าสลักหนงสอ คมเทียนกาจึงบอกว่า หาใช่ข้าพเจ้า
 ไม่ ดวยหลกเงเขาเป็นคตองการจะจ้างสลักหนงสอ ว่าดงนนแลว
 คมเทียนกากพาแพเองหังไปหาหลกเง ๗ ภาราคาจ้างตกลงกนแลว หล
 กจึงจัด โรงงานให้แพเองหังอยู่สลักหนงสอ

ฝ่ายนางคอดเห็นแพเองหงไต่ของหากนตงนกกมความย่นดียงนก
 อยู่มาจนหน่งแพเองหงกดับมาโรงเตียม นางอองผู้เจ้าของโรงจึง
 บอกแพเองหงว่า ท่านจงอดสาหากการชยกับหลก้งไปก่อนเถิด หลก้ง
 ผู้นเขารกมมมมม ถ้าเขาเป็นขุนนางชนเมอโตแล้ว ตัวท่านคงจะได้
 พงบุญเขาต่อไป แต่ภรรยาของท่านอยู่ที่โรงเตียมนกกกับชาวเจ้าแล้ว
 ท่านอย่ามีความห่วงใยสิ่งใดเลย

แพเองหงได้ฟังนางอองผู้เจ้าของโรงเตียมว่าตงนกกเป็นท
 วาใจ แพเองหงมบุตรตวยนางคอดคนหน่งเป็นชาย อายุได้ ๕ ปี จะ
 ไปตำบลใดแพเองหงก้อมเอาไปด้วย แพเองหงกพาบุตรไปทำการอยู่
 ทบ้านของหลก้ง

ฝ่ายนางอองผู้ครนเห็นแพเองหงไปแล้ว นางจึงไปหาเตยวฮ่วง
 อพูดว่า การชงชาวเจ้าคิดไว้กับท่านนคงจะสำเร็จสมความปรารถนา
 บदनแพเองหงยอมชายตัวภรรยาของเขาให้แก่ท่านเป็นภรรยาแล้ว ตัว
 ท่านจะไปเป็นขุนนางอยู่บ้านโตเมืองโตแล้ว

เตยวฮ่วงอได้ฟังตงนกกจึงบอกวว่า มรับสั่งให้ชาวเจ้ากับตนแล้ว
 กยไปเป็นนายอำเภอ และการทจะชายตัวนางคอดให้เป็นภรรยาชาวเจ้า
 นั้น จะเป็นเงินมากน้อยสักเท่าใด นางอองผู้ได้ฟังตงนกกจึงบอกวว่า
 จะตองการเงินร่อยต่ำลง เตยวฮ่วงอได้ฟังตงนกกทยับเงินร่อยต่ำลงกับ
 เงินรางวัลให้แก่นางอองผู้ต่ำลงให้แก่นางอองผู้ ๆ จึงนตถามเตยว
 ฮ่วงอวว่า ท่านจะไปเมืองโตแน่ชาวเจ้าจะได้พานางคอดมาส่งให้แก่ท่าน
 เตยวฮ่วงอวว่า ชาวเจ้าจะไปทางเรือ เรอนนจอตอยททาหน้า
 บ้านของเตยเกอชอง ชาวเจ้าจะคอยรับนางคอดให้ลงท่านน ครนนตกัน
 ตงนกกแล้ว นางอองผู้กคานบลตาเตยวฮ่วงอูกลับมายังโรงเตียม จึง
 ไปจ้างคนหามเกยวมาคยท่าอยู่หน้าโรงเตียม นางอองผู้จึงพูดว

นางคอสวา บदनสามของท่านตงรบจ้างทำการเป็นปกติแล้วให้คนห้าม
เกยวมารบท่านไปอยู่แห่งเดียวด้วยกัน ท่านจงจัดแจงเก็บตงของชนชน
เกยวไปเถิด ชาวเขาจะตามไปส่ง

นางคอสได้ฟังตงนน นกสำคัญเข้าใจว่าเป็นความจริง ก็จัด
ตงของชนเกยว พวกห้ามเกยวห้ามไปยังท่าขงนตกันไว้นน นางออง
ผวกตามไปส่งจนตงท่า แล้วพานางคอสตงในเรือของเดี่ยวอองอู

นางคอสเห็น เดี่ยวอองอูเป็น ชนนาง มีบ่าวไพร่ อยู่ในเรือเป็น เกยวตยศ
นางคอสเห็นเป็นการผิดประหลาดตงนนตงใจ จึงตงวานางอองผวก
ตงท่านบอกแกชาวเขาว่า ตงของชาวเขาใหม่รบ มาบदनหาใช้
ตงของชาวเขาไม่

นางอองผวกตงตอบว่า ตงของท่านไม่มีเงินจะตงตงท่าน บदन
ยทท่านให้แกเดี่ยวอองอูนายอำเภอแล้ว ด้วยเดี่ยวอองอูผู้นเป็นผู้
ภรรยาอยู่ ท่านจงไปกับเขาเถิด

นางคอสได้ฟังตงนนกรองไห้ตงตงตง ทตงตงตงตงตงตงตงตง
นางอองผวก ตงเข้ามาอยู่ในตงตงตงจะหนไปแห่งใดก็ไม่ได้ ก็เป็นการ
จ่าใจจ่าจากตงไปตงตง ตงตงเดี่ยวอองอูตงตงตงตงตงตงตงตง
ตงนางคอสมาตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตง

ษาราชการตามตงตำแหน่งหน้าทของนายอำเภออยู่ตงตงตงตงตงตงตง
ตง
ตง
นางอองผวกว่า ภรรยาชาวเขาไปไหนจึงหาเห็นไม่

นางอองผวกได้ฟังตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตง
ว่า จนนตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตงตง
ตง
ตง

ทำเล่ห์กลเพทุบายมาตามท่านเห็นควรอยู่แล้วหรือ
 แพงเองหงครนได้ฟังนางอองผวจากลาวตตพอดังนั้น หงไม่เห็น
 ภรรยาตวยแลวกเป็นทงใจ เดนร้องไห้ขอเซตนาตากลับไปยังบ้าน
 หลกก ครนอยู่มาประมาณได้สัก ๒ เดือน ส่นการในบ้านของหลกก
 แลว ไม่มีการจะทำต่อไป โสหุยก่ากนทุกหมดลง แพงเองหงก็ไปเที่ยว
 วจางเป็นช่างเย็บเพื่อจะได้เลี้ยงบุตร

อยู่มาวันหนึ่งขุนนางตำแหน่งเตงเตงเตงเลยไปว เป็นชาวเมือง
 ช้างตัง มาเป็นขุนนาง ณ เมืองเกงฮวย เวลาวันนั้นจึงเรียกให้ แพงเองหง
 เข้ามาในบ้านจางเย็บเสอผ้า ครนแพงเองหงทำการได้ ๒ ชั่วโมงพอแล้ว
 ในการตัดเสอ พอจันฉายคนใช้ของเตงเตงเตงเอาผ้าออกมาให้แพงเองหง
 เย็บมุง - ขณะนั้นบุตรของแพงเองหงไม่สบายตัวร้อนเข้ามานอนทับผ้าอยู่
 แพงเองหงกระทำการเย็บมุงหาได้ไม่ พอบุตรแพงเองหงสร้างไซตนั้น
 อ่อนจะรับประทานอาหาร จันฉายจึงถามแพงเองหงว่าท่านเย็บมุงไม่เป็น
 ละหรือ

แพงเองหงได้ฟังดังนกรอให้ เล่าความทุกข์ยากเรื่องทกรรยา
 อยู่โรงเตียมกับนางอองผวหายไป ให้จันฉายฟังทุกประการ จันฉาย
 ได้ฟังดังนั้นแล้ว จึงเข้าไปแจ้งความแก่นางฮุหยินภรรยาของท่านขุนนาง
 ผู้นายให้ฟัง ตามถ้อยคำของแพงเองหงบอกเล่าทุกขรอนนั้นทุกประการ
 ฮุหยินได้ฟังดังนั้นจึงรู้ว่าแพงเองหงเป็นชาวเมืองชวตงอยู่ตำบลบ้านเตยว
 กน นางฮุหยินจึงให้คนใช้ออกไปตามแพงเองหงเข้ามาข้างในแล้ว นาง
 ฮุหยินจึงไซให้แพงเองหงเย็บหม่ามาน นางฮุหยินจึงถามแพงเองหงถึง
 ความทุกข์ยากและการหากิน แพงเองหงกรอให้พลาจเลาความขงนาง
 อองผว ยักย้ายเอาภรรยาของแพงเองหงไปจากกันให้นางฮุหยินฟังทุก
 ประการ

นางอุทัยนจึงพูดว่าตงแต่นั้นไป ท่านอย่าได้ไปเที่ยวรับจ้างเย็บ
เสื้อต่อไปเลย จงหยุดแลการทำงานในบ้านของข้าพเจ้าเถิด

แพเองหังได้ฟังนางอุทัยนว่าตงนน ก็ยอมรับใช้การงานในบ้าน
ของนางอุทัยนต่อไป ขณะนั้นพอเตงเลงตงกลบมาจากทวาราราชการเมือง
นางอุทัยนจึงเลาความซงแพเองหังเป็นชาวเมืองเดียวกัน ให้เตงเลงตง
ผู้ตามฟังทุกประการแล้วว่า ขอท่านจงเห็นแก่แพเองหังว่าเป็นคนบ้าน
เดียวกันเถิด

เตงเลงตงได้ฟังภรรยาบอกเลาตงนน จึงถามแพเองหังว่าท่าน
เป็นช่างสลัก มีหนังสือสำหรับตัวมาหรือไม่ แพเองหังได้ฟังเตงเลงตง
ถามตงนน จึงนำหนังสือสำหรับตัวออกมาให้เตงเลงตงดู ใน
หนังสือว่าด้วยเป็นช่างสลัก ขอหนังสือเดินทางมาตงแต่เดือนหกในปีที่
แล้วมานน เตงเลงตงจึงบอกแก่แพเองหังว่า ข้าพเจ้าจะให้ท่านไปเป็น
ขุนนางอยู่รักษาราชการตำบลกุยไจกับตนเลากุย ว่าตงนนแล้วเตงเลงตง
จึงให้เงินทองเสือกางเกงแก่แพเองหังสำหรับประดับยศ แพเองหังก็
ค่านับลาเตงเลงตงไป แพเองหังจึงแวะเข้าไปลานางอ่องผัว แล้วกลเลา
ความซงเตงเลงตงให้ไปรักษาราชการ อยู่กับตนเลากุยนายอำเภอตำบล
กุยไจให้นางอ่องผัวทุกประการ

นางอ่องผัวได้ฟังตงนนก็ตกใจ ด้วยนางอ่องผัวยกนางคอดีให้
แก่เตยวฮังอุขุนนางตำบลกุยไจ เกิดอกว่าไปตำบลนนคงจะพบปะกัน
กับนางคอดีคงจะเกิดความซน นางอ่องผัวก็คิดจะกำจัดแพเองหัง จึง
อุบายพูดกับแพเองหังว่า ท่านก็เป็นผู้ชตสน มาบตันทานซนนางตาแหน่ง
เตงเลงตง อุปถัมภ์ท่านใหม่ความซซน ข้าพเจ้าจะให้เสอเซยวท่าน
สักตัวหนึ่ง กับผ้าแพรตจะไดไฟกัศวะเป็นเกียรติยศ ว่าตงนนแล้วนาง
อ่องผัวก็หยิบเสอและผ้ามาให้แพเองหัง แล้วถามว่าท่านจะไปเมื่อใด

แพเองหังบอกว่าจะไปพรงัน นางอองผัวได้ทราบตั้งนนั้นแล้ว จึงรีบไป
 บอกให้อองเห่งซึ่งเบนนองชายว่า บัดนี้เตงเลงตงเกอกลเงินทองให้แก่
 แพเองหัง ๗ จะกุดบ้าน นองจรงรีบไปตักสกัดทางซาเสยแล้วตดศระ
 มาให้พ อั้นเงินทองของแพเองหังนนั้น นองจรงแบ่งเอาไปสองส่วน
 ส่วนหนึ่งให้แก่พ

อองเห่งได้พงนางอองผัวผู้ พดงตงนนั้น กถอฮาออออกไปตัก
 อยู่ทางตำบลหลมเซง คอยจะทำรายแก่แพเองหังตามค่านางอองผัวตง
 ทุกประการ

ฝ่ายแพเองหังครนรุ่งชนเวลาเช้า กินอาหารแล้วกลานางอองผัว
 ออกจากโรงเตยมไปถึงตำบลหลมเซง ด้วยตำบลนั้นเป็นทางเปลี่ยววไม่
 ใครจะมีผู้คนเดินไปเดินมา

ฝ่ายอองเห่งครนเห็นแพเองหังกับเด็กชาย ซึ่งเป็นบุตรของแพ
 เองหังเดินมา อองเห่งก็ชักดาบออกจากฝัก ตรงเข้าไปฟันถูกแพเอง
 หัง แต่เอาสันฟันลงแพเองหังหาเป็นอันตรายไม่ อองเห่งฟันลงอีกถึง
 สามครั้ง ก็บังเอิญเอาแต่สันฟันลงทุกที เหตุทงนด้วยเตชะอำนาจกุศล
 ผลบุญแต่ชาติปางก่อน ซึ่งแพเองหังได้สร้างสมมาบันดาล เพราะ
 แพเองหังยังไม่ถึงตกกำหนดจะตาย จึงเทพยดาบันดาลด้วยเทวานุภาพ
 คุ่มกนให้เป็นไปเช่นนนั้น เพื่อจะมิให้เป็นอันตรายแก่ชีวิตได้

อองเห่งครนทำรายแพเองหังไม่ได้ตงนนั้นแล้ว จึงถามแพเองหัง
 ว่าเมื่อท่านมาอยู่เมืองน มีผู้ใดกระทำให้ท่านได้ความเดือดร้อนบ้าง แพ
 เองหังได้พงตงนกรอให้ เล่าความทตนทุกข์ยากมาจากเมือง ชั่วตง
 มาอยู่เมืองเกงฮวย ฮาศัยโรงเตยมของนางอองผัว ๗ ยกย้ายนางคฮต
 ภรรยาให้พลัดพรากจากกันไป ทาทราบวาทกไปอยู่แห่งหนตำบลใดไม่
 ให้อองเห่งพงทุกประการ

ออองเหงครนไตพงตงนนกกลบคตมิใจสงสาร แลวจบอกแก
 แพงเองหงว่า นางออองผวนนเบนพของซาพเจ้า ไซไหซาพเจ้ามาทำร้าย
 ทำน ๆ จงถอดเสอของทำนซังไต้มานนไหแกซาพเจ้า กบตตเฮามของ
 เดกซงเบนบตรทำนนมาไหด้วย ซาพเจ้าจะไต้กลับไปลวงนางออองผว
 ผูพของซาพเจ้าว่า ไต้ซาทำนกับบตรทำนตายแลวไต้เสอกกับผมเด็กไป
 ไต้เห็นเบนสำคัญ

แพงเองหงไต้พงออองเหงจาดงนนกมความยन्द จงถอดเสอและ
 ตตผมบตรส่งมาไหออองเหง ๆ ก็กลับไปบอกแก่นางออองผว ผูพสาวตาม
 ซังคตลวงนนทกประการ

ฝ่ายนางออองผวครนไต้พงออองเหงผนองบอกตงนน กมความ
 ยन्दนง แลวพูดวาครงนเราสนความวิตกแลว

ฝ่ายแพเองหงไปตั้งตำบลกัยใจ จังส่งหนังสือของเตงเล้งตงไห
 ตันเล้ากัย ๆ ก็จัดไหแพเองหงอยู่ ครนอยู่มาได้ประมาณสองเดือนบตร
 ของแพเองหงไปเที่ยวเล่นในบานของเตยวฮวงอู

ฝ่ายนางคอสแลเห็นบตรของตงก้าไต้ จังคตสงสัยอยู่ในใจว่า
 เหตุไต้หนอบตรของเราจึงไต้มาถึงตำบลน นางคอสเมอไต้เห็นบตรของ
 ตงตงนน กมอาจกลนความโคกไต้ไต้สุงสะกตใจไต้ แต่เนาทำนนไหลอบ
 หน้าอยู่ คิตคอยหาซงและ โอกาสที่จะไต้พบกับแพเองหงผู้สามีไหจึง
 ไต้

ครนอยู่มาวันหนึ่ง เตยงฮวงอู จังจัด ไต้และสวามเทียบเชิญ
 บรรดาชนนาง ซังมารักษาราชการอำเภอมากินเลยง ขณะเมอชน
 นางมานง ไต้กินเลยงอยนน นางคอสแอบมองตอยหลังฉาก แลเห็น
 แพเองหงผู้สามีไต้แมนยาดงนน นางคอสจึงวงออกไปกอดเฮาเท่า
 แพเองหงเขาใจแลวรองไห เล้าความซงนางออองผวคตอบายเฮาตวงนาง

มายกให้แกเตยวรวงศ์ เป็นภรรยา ให้แพเองหึ่งฟังทุกประการ
 แพเองหึ่งครนไต่เห็นนางคอส และฟังนางบอกเล่าตงนบกมความ
 ยนต์ และมทงความ โกรธแค้นนางของผวกบเตยวรวงศ์ ยงนิก แพเอง
 หงกเล็กจากกนเดยงพานางคอสผวกบมาทชยู่ ทาเวองราวกล่าว
 โทษนางของผวกบคคกบเตยวรวงศ์ ยกย้ายนางคอสไปตวยกดอบาย
 ลอดวง ยกให้เตยวรวงศ์กระทำชดวยภรรยาของแพเองหึ่ง และนาง
 ของผวกบรายกาจคตคต รอนไซ้ให้องเหนงสนของชายไปตักทางทำร้ายแพ
 เองหึ่ง ตงแตตจนจนปลายไปจนตอเปาบันจน เปาบันจนครนไต่แจ้งความ
 ตามพ้องของแพเองหึ่งตงนบแล้ว มความ โกรธยงนิกจงส่งเตยเฮาเตย
 เหลงคนไซ้ให้ไปเอาตวงนางของผวก กับเตยวรวงศ์นายอำเภอมาซักถาม
 นางของผวกบเตยวรวงศ์กรบเป็นลจ สมช้อหาในพ้องของแพเองหึ่ง
 ทุกประการ เปาบันจนจงตตสนให้ตนางของผวกบรยท แล้วให้คุมตัว
 ไปฆ่าเสีย ในส่วนโทษของเตยวรวงศ์นั้น เปาบันจนแต่งบอกเข้าไป
 ถวายพระเจ้าของยจนจฮองเต้ ซอลอดเตยวรวงศ์ออกจากยศขุนนาง
 จ่ายให้เป็นพลทหารอยู่ในกองบุหติม.

ในแผ่นดินพระเจ้าของยจนจฮองเต้ สมัยหนึ่งเกิดฝนแล้ง
 อาณาประชาราษฎร์ทำนาไม่ได้ ราษฎรพากันล้มตายได้ความลำบาก
 เพราะความอดอาหาร จึงมรับสั่งให้เปาบันจนเป็นข้าหลวงออกไปเบ็ด
 ฉางข้าวหลวง พระราชทานแจกจ่ายให้แก่อาณาประชาราษฎร์ ครน
 เปาบันจนไปถึงเมืองตนจจแจกข้าวในฉางให้แก่ราษฎรสำเร็จแล้ว ก
 กลับมายังตคกกงกวน
 ครนอยมวหนหนึ่งเปาบันจนจงตรวจตนักโทษ ซึ่งมคตจริงและ
 เทจนแล้ว มเส่งยจนพนกงานเขามาแจ้งความแก่เปาบันจนว่า มีหญิง

ผู้หญิงมอหนงอมบุตรมอหนงถอเรื่องราวจะเขามาจนพออง แต่จะว่าด้วย
 คตประการไดยังไม่แจ่ง เป่าบั้นจนได้ฟังตงนนจงประกาศว่า ตัวเรา
 เป็นบุตรบสงเป็นชาหลวงแจกเสบียงให้แก่อานาประชาราษฎร์ แม่
 วิจารณ์คนใดได้รับความเดือดร้อน แต่ท่านผู้มอานาจากตชชมเทง ผู้
 นนจะมาฟ้องร้องแล้วไม่ต้องโทษใครได้นำ และไม่ให้ผู้ใดขัดขวางห้าม
 ปราบผู้ซึ่งมีความทุกข์ร้อนนนใด ครนประกาศตงนนแล้ว เป่าบั้นจน
 จงให้หาตัวหญิงนนเข้ามาในทวาราชการ เป่าบั้นจนแลเห็นหญิงนน
 มีลักษณะรูปมารยาตงงามขงนนัก จึงถามหญิงนนว่า ท่านมาหาเรา
 ด้วยธระประการใดหรือ

หญิงนนจงดานบเป่าบั้นจนแล้วย่นเรื่องราวให้เป่าบั้นจน ใน
 เรื่องราวนใจความว่า ข้าพเจ้าแซ่หงฮตงบ้านเรอนอยู่ตำบลเนี้ยถอง
 แขวงเมืองตงจิว ระยะทางห่างเมืองตงจิวห้าล บิดามารดาข้าพเจ้ายก
 ข้าพเจ้าให้เป็นภรรยาเตยหือ ๆ สามีข้าพเจ้าเป็นนักเรียน ได้ไปคบหา
 ชนงมซึ่งเป็นบุตรของชนโตก้าเป็นมิตรสหาย ชนงมไปมาหาสู่อนคาง
 อางแรมอยู่ทบ้านข้าพเจ้าเนองนตย อยู่มาวันหนึ่งเตยหือสามข้าพเจ้า
 ไปเยื่อนญาติอยู่ทางไกลหาได้อยู่บ้านเรอนไม่ ชนงมมาพูดจาดีพยอก
 แทะโลมข้าพเจ้า ๆ ว่ากล่าวให้ได้ความอภัยคแล้ว ชนงมก็กลับบ้านไป
 ข้าพเจ้าเห็นว่าชนงมเป็นคนทรยศต่อมิตรหาชอตรงไม่ ครนสามข้าพเจ้า
 กลับมา ข้าพเจ้าก็บอกให้สามข้าพเจ้าทราบ สามข้าพเจ้าก็โกรธจิ่ง
 ได้ขาดไมตรี มิได้ไปมาหาสู่กันเหมือนแต่เดิม

ครนอยู่มาได้ประมาณเดือนหนึ่งเป็นเดือนสิบเอ็ด ชนงมจิ่งให้
 คนใช้มาเชิญสามข้าพเจ้าไปกินเลี้ยงทวดคยหงวนยี้ โดยขัดไม่ได้
 สามข้าพเจ้าจิ่งได้ไปกินเลี้ยงเสพสราดด้วยชนงม ครนกลับมาถึงบ้าน
 เข้าไปนอนในห้องร้องว่าปวดท้อง แลวกอาเจียนออกมากเป็น โลหิตแล้ว

ได้บอกกับข้าพเจ้าว่า วันนั้นไปกินเลี้ยงเสปสุราด้วยขุนงม ๆ วางยาพิษ
 โทกนจึงได้เบียดงน ครั้นเวลาตกประมาณสองยาม ตามของข้าพเจ้า
 ก็ถึงแก่ความตาย ครั้นตามข้าพเจ้าตายยังไม่ทันจะได้ครึ่งเดือน ขุนงม
 โทสอเถาแกมาขอข้าพเจ้าเป็นภรรยา ข้าพเจ้าจึงได้รู้ข้อความขุนงมวาง
 ยาพิษตามข้าพเจ้าให้ถึงแก่ความตาย ประโยชน์เพื่อจะได้ขอข้าพเจ้าไป
 เป็นภรรยา ข้าพเจ้าจึงไปฟ้องต่อท่านผู้รักษาเมืองกรมการขอให้ชำระ
 ผู้รักษาเมืองกรมการกลับเป็นใจเข้าด้วยขุนงมขู่บังคับข้าพเจ้าว่า ถ้า
 ไม่ยอมสมัครเป็นภรรยาขุนงมแล้วตัวข้าพเจ้าจะต้องตาย แล้วจะไม่
 แฉนดินที่จะฝังศพด้วย เพราะเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้ความเดือดร้อนนัก ขอ
 ท่านจงเป็นผู้ตั้งอยู่ในยุติธรรม ได้พิจารณาความเรื่องนของข้าพเจ้า
 ตามพระราชกำหนดกฎหมายโดยทางยุติธรรม

เป่าบันจันครนตรวจดูในเรื่องราวของนางหงอด้ดตลอดแล้ว จึง
 ถามนางหงอด้ว่า บ้านเจามผู้คนอยู่ทเวอนเดียวกนกคน นางหงอด้
 ได้ฟังเป่าบันจันถามดังนั้น จึงตอบว่า อยู่กับยาข้าพเจ้าคนหนึ่งอายุได้
 เจ็ดสิบสองปี กับบุตรของข้าพเจ้าอายุได้สองปี

เป่าบันจันครนได้ฟังดังนั้น จึงเก็บเอาเรื่องราวของนางหงอด้ไว้
 แล้วส่งให้นางหงอด้ไปอยู่ตำบลอื่น แล้วเป่าบันจันจึงให้หาตามบรรดา
 ผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้าน ตำบลบ้านของนางหงอด้ที่อยู่นั้นมาไต่ถามว่า
 ขุนงมทเป็นบุตรของขุนโตก้านั้น เป็นคนประพฤติกการอย่างไร ทำมา
 หากินด้วยอันใด และตัวขุนโตก้าประพฤติกการอย่างไร

บรรดาผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านได้ฟังเป่าบันจันถามดังนั้น จึงบอก
 ว่า ท่านมีคำถามแล้ว พวกข้าพเจ้าจะรับรู้ ได้เห็นอย่างไรก็จะต้องบอก
 เล่าไปตามตรง ไม่อาจสามารถจะอำพรางไว้ได้ อันขุนโตก้าผู้นั้นได้
 ตั้งอยู่ในยุติธรรม เห็นบุตรภรรยาผู้ใดถ้าพอใจแล้วก็ อดลากเขามา

ตามอำเภอใจโดยอำนาจพลการตนเอง

ผู้รักษาเมืองและกรมการกรม

ความเกรงกลัวอำนาจชน ไต่กายังนัก

ในส่วนขุนงมซึ่งเป็นบุตรนน กตออำนาจบิดาหาเกรงกลัวผู้ใด
ไม่ อีกประการหนึ่งขุนงมไปจึงเอาทนายสำหรับวัดคยหงวนยไป เป็น
อาญาประโยชน์ของตนเองเสียก็หลายไร่ และในวัดคยหงวนยนั้น เป็น
ที่ประชุมของขุนงม ตง ไต่ระ เสด็จสุราและ พาหญิงงามเมืองไป กระทำการ
อุลามกในวัด ถ้าชอบใจบุตรและภรรยาของผู้ใดแล้วขอมอดคร่ามา
ข่มขืนเป็นภรรยาตามใจชอบ เจ้าวัดและลูกวัด คยหงวนยได้ ความ
เดือดร้อนด้วยขุนงมเป็นอันมาก

เป่าบุ๋นจนฟังแต่บรรดาผู้ใหญ่บ้านลูกบ้านขแรง ซึ่งขุน ไต่กำ
พอสุกประพฤติกการทจรวตตงนน เป่าบุ๋นจนกลอนใจใหญ่กลับมาขงกวง
อัยมาจนหนงเป่าบุ๋นจนจึงปลอมเป็นราษฎรไปเที่ยวทจวตคยหงวนย จึง
เขาไปทางประตูหลังวัดชนไปตุ่สำนักททหลวงเงินอยู่ ได้ยินเสียงเด็กศิษย์
วัดบอกกันว่า ขุนงมกขจมาแลว บรรดาหลวงเงินและศิษย์จตมความ
กลัวเกรงขุนงมพากันหลีกทางให้ ขุนงมเข้าไปในที่อยู่ของหลวงเงิน
เป่าบุ๋นจนเห็นตงนนกเข้าไปในโบสถ์ ยินแสบแงมประตูแลดูขุนงมจะทำ
ประการใด

ขณะนั้นพวกพ่อครัวยกก ไต่ระและสุรามาทงไวคยททำ ฝ่ายขุนงม
ขมาเขามาในวัด มีบ่าวไพร่ตามหลังไปด้วยประมาณยสิบคน กับพ่อครัว
คนสนิทขมาตามหลังไปด้วย กับหญิงสำหรับขบร้องอกสองคนนำหน้า
ขุนงมเข้ามาในวัดแลวก็ลงจากหลังมาเขาไปยังสำนัก

หลวงเงินเจ้าจตมความกลัวอำนาจของขุนงมออกมาตอรับขุนงม
ตามธรรมเนียม ขุนงมนงเสด็จสุราพูดจาอาญาว่า ทจเมืองฝ่าย
ตะวันออกกันเราไม่ให้ผู้ใด ไต่เกินหน้าเราไปได้

ขณะนั้นเป่าบุญจนยืนแอบอยู่ที่กำแพงประตู โบสถ์ ก็ได้ยินถ้อยคำ
ของหญิงมพุดจาอาจหาญดั่งนन्दวย เป่าบุญจนมีความโกรธยิ่งนัก แต่
อดส่ำห้สะกดใจไว้ได้

ขณะเดียวกันนั้นมหลวงจนลุกวัดเดินเข้าไปในโบสถ์ เห็นเป่า
บุญจนยืนแอบตชงมอยู่ จึงถามเป่าบุญจนว่า ท่านนบ้านอยู่ตำบลใด
จึงได้มาเที่ยวเล่นในวัดนี้

เป่าบุญจนได้ฟังดงนนจึงตอบว่า ข้าพเจ้าอยู่ในเมืองเป็นคนใช้
ของเป่าบุญจน เป่าบุญจนให้ข้าพเจ้ามาตามพ่อครัวทากับชาว จะเลี้ยง
โต๊ะขุนนาง แต่ข้าพเจ้าไม่รู้จักชื่อและแซ่พ่อครัวผู้นั้นอยู่แห่งใด หลวง
จนผู้เฒ่าลุกวัดได้ฟังดงนนจึงบอกว่า พ่อครัวผู้นั้นแซ่เชยอยู่บ้านชุนโตก้า
เป็นผู้ทำกับชาวฉมอดยงน

เป่าบุญจนจึงถามต่อไปว่า พ่อครัวผู้นั้นเหตุการณเลาเลออย่างไร
บ้าง หลวงจนผู้เฒ่าได้ฟังตามดงนน จึงเลาความให้เป่าบุญจนฟังว่า
เดิมชงมบุตรของชุนโตก้า ให้ทำโต๊ะเลี้ยงเตยหอนกเรียนลิวจายในวัด
นี้ พ่อครัวผู้นั้นเป็นผู้ประกอบยาพิษใส่ในสุราให้เตยหอกิน ครั้นเตยหอก
กลับไปบ้านก็ถึงแก่ความตาย ความเรองนั้นนอกจากท่านเป่าบุญจนแล้ว
ไม่มีผู้ใดจะฝ่าฝืนชำระสะสางได้

เป่าบุญจนได้ฟังหลวงจนเลาความให้ฟังดงนน ก็ออกจากวัดรีบ
ไปยังกงกวนในวันนั้น จึงให้หลิวโอ้วไปยังบ้านชุนโตก้า เชาตจเชยส์
พ่อครัวมาซักถามด้วยคตวางยาพิษ เชยส์ให้การปฏิเสธไม่รับ เป่าบุญจน
จึงให้เขาหลีกคามายักจะผูก เชยส์ตกใจกลัวกรบเบนส์จและชตทอคตถึง
ชงม

เป่าบุญจนจึงจัด โต๊ะและสุราไว้พร้อมแล้ว จึงให้คนใช้ถือเทียบ
ไปเชิญชงมกงจอกกับชุนโตก้าสองคนพ่อลูกมากินโต๊ะ พ่อคนใช้ไปแล้ว

เป่าบุญจนกจัดนกกการ ๒๕ คน เตรียมเครื่องผูกมรยาไวพร้อม ในวันนั้น
 ชุนโตกำหามากันโต๊ะไม่มาแต่ชุนงมผู้บุตร เป่าบุญจนครนเห็นชุนงมมา
 กกระทำเป็นตั้งใจ ตอรับเข้าไปข้างใน เชิญให้ชุนโต๊ะเสพสุรา

ชุนงมคานบเป่าบุญจนแล้วจึงพูดว่า ข้าพเจ้าหาที่คิดไม่ ด้วย
 ท่านเป็นข้าหลวงมาทางไกล ขอบแต่ข้าพเจ้าจะตอรับท่านจึงจะถูกตอง
 มาบदनทานกลับจัต โต๊ะตอรับข้าพเจ้านนหากควรไม่

เป่าบุญจนโตฟังตงนกกหวเราะแล้วว่า ข้าพเจ้าจะปรกษาขอ
 ราชการด้วยท่าน จึงได้เชิญท่านมานั่งโต๊ะเสพสุราด้วยกัน ว่าตงนนแล้ว
 ก็ให้คนใช้จัต โต๊ะวันสุราให้ชุนงมกิน ชุนงมเสพสุราพอมัน ๆ เป่าบุญจน
 จึงส่งเรื่องราวของนางหงอตมาให้ชุนงมดู

ชุนงมจึงลุกออกจากโต๊ะแล้วตอบเป่าบุญจนว่า ความเรื่องนผู้ โต
 เป็นพยานยืนยันว่า ข้าพเจ้าวางยาพิษให้เตยหอซงเป็นนักเรียนสวดจ่าย
 ตาย

เป่าบุญจนโตฟังตงนน จึงให้นักการคุมตัวเขยตมาแล้ว เป่าบุญจน
 ก็อ่านคำให้การของเขยตชงรับเป็นลจ และชตทอตตถึงชุนงมให้ฟังทก
 ประการแล้ว เป่าบุญจนกตบโต๊ะเป็นสัญญาชน พวกนกกการทเป่าบุญจน
 จัตเตรียมไว้นน กกรกนกกลมรมกันเขาถอดเสอหมวกสำหรับยศของ
 ชุนงมออกจากตัว ชุนงมกรบเป็นลจแล้วอนวนอนเป่าบุญจนว่าโทษของ
 ข้าพเจ้าได้ผิดไปแล้ว ขอท่านไดยกให้ข้าพเจ้าสกกครงหนงเถด

เป่าบุญจนโตฟังตงนนมีความโกรธยิ่งนัก แล้วพูดว่ามิงสองคน
 พอดูกออยู่ในเมืองน กระทำให้ราษฎรและหลวงจนชงจาคดภาวนาอยู่
 ในวัด ได้ความเดือดรอนเป็นอนมาก ในส่วนอนนนกกพอจะยกให้มิงได้
 แต่ในส่วนนกกฎหมายแผ่นดินแล้วยกให้มิงไม่ได้ ว่าตงนนแล้วเป่าบุญจน
 จึงส่งให้นักการให้ยตตัวชุนงมลงต ๕๐ ที่ ชุนงมทนความเจ็บไม่ไดก

ชาติใจตาย เป่าบันจนจึงได้ตัดเอาศีรษะกับตัวไปเสียบประจานไว้นอก
เมือง มิให้ราษฎรดูเยี่ยงต่อไป

แล้วเป่าบันจนก็แต่งบอกว่าด้วยชน ไต่กำกับชนงมพ่อลูก ประ
พฤกต์ลวงอาญาแผ่นดินเทยวกดขมเหงราษฎร กับเรื่องราวของนาง
หงอติ และถ้อยคำสำนวนให้การรับเป็นสัจ สอดของเข้าไปกับไบบอก
นำชนถวายเป็นพระเจ้าของยินจงฮ่องเต้ทรงทราบทุกประการ พระเจ้าของ
ยินจงฮ่องเต้ครั้นแจ้งในไบบอกของเป่าบันจนดงนน ก็มพระทัยยินดี
ตรัสสรรเสริญเป่าบันจนยงนุก จึงโปรดให้มหนังสือสั่งถึงเป่าบันจน
ฉบับหนึ่งใจความว่า ให้เป่าบันจนเป็นผู้สำเร็จราชการมณฑลหัวเมือง
ฝ่ายทิศตะวันตก และหัวเมืองฝ่ายทิศใต้ และถอยชน ไต่กำออกจาก
ยศชนนางลงเป็นไพร่ และโทษเชยสซึ่งเป็นพ่อครัวของชนงมไซให้
วางยาพิษนั้น ให้จ่ายเป็นตัวพลทหารไปอยู่หัวเมืองอันรายกาจด้วยความ
ไซ แต่ความชอบของนางหงอติมความชอบสยกตัญญูต่อ สามน
ให้เบิกเงินคลังสำหรับเมืองเป็น เบยเลี้ยงให้ นางหงอติกินทุก ๆ เดือน
กว่านางหงอติจะมีสามเลี้ยงต่อไป

เป่าบันจนครั้นได้รับหนังสือสั่งถึงดงนน ก็จัดการตามรับสั่งทุก
ประการ.

มีชายผู้หนึ่งชอตั้งเตยงเก้ ๆ มีบุตรคนหนึ่งชอตั้งสุนตงบ้านเรือนอยู่
ตำบลด้านตาเกาะแขวงเมืองตงเกย ระยะทางห่างเมืองตงเกยประมาณ
สามสิบลี้ ตั้งเก้ทำโรงเตยงมไฉรมคาน สำหรับให้คนเดินทางไปมาเข้า
พักอาศัยหลบนอน ตั้งเก้ทำมาหากันด้วยการขายนมาจนมเงินทองเป็น
เศรษฐีชน ตั้งสุนบุตรไต่ นางเซยงสซึ่งอยู่ในเมืองตงเกยมาเป็นภรรยา
นางเซยงสมลกษณะรูปเป็นอันงาม แต่ใจไม่สุจริตชอตรงต่อสาม พ่อ

ใจคบซู่ชาย ตั้งสูนไปค้าทางไกล เดือน ๑ บ้าง ๒ เดือนบ้างจึงจะได้
กลับบ้าน

นอกเมืองตงเกยออกไประยะทางห่างเมืองตงเกยสิบสี่
มีชายคนหนึ่งชื่อชุนก๊กเป็นผู้แจวเรือจ้าง ชุนก๊กเคยไปมาหาสู่อยู่ที่บ้าน
ของตงสูนเนือง ๆ นางเอียงสกรักใคร่เป็นชุกกับชุนก๊ก ถ้าตงสูนไม่
อยู่ค้าขายทางไกลแล้ว ชุนก๊กก็มาลกลอบกับอยู่หลบนอนกับนางเอียงส
กระทำดูจงว่าเป็นภรรยาสามีกัน แต่ไปมาหาสู่ลกลอบทำชู้แก่นาง
เอียงสมานานหลายเดือน

ครั้นอยู่มาวันหนึ่ง ชุนก๊กจึงชวนนางเอียงสว่า เราไปมาหาสู่
ลกลอบทำชู้กันฉะนี้ ถ้าสามีของเราเขาจับได้ เราทั้งสองก็จะได้รับความ
อุปยศเตศตรวน อยากระนนเลย เราพากันหนีไปอยู่เสียบ้านอื่นเมือง
ไกลก็คงมีความสุข

นางเอียงสได้ฟังก็เห็นชอบด้วย แลดูนางเอียงสกับชุนก๊ก
สัญญาสาบานกัน แลดูนงกำหนัดวันซึ่งจะหนีไปนั้น นางเอียงสก็เก็บ
สิ่งของเงินทองรวมเข้าไว้ในหีบ คอยทำชุนก๊กมาบ้นวัน ได้จะไต่ไปด้วย
กันในวันนั้น

ครั้นอยู่มาวันหนึ่งสบสองคาเด้นชาย งามนงกำหนัดกันจะหนี
พอเวลาพลบค่ำลง ยังมีหลวงจีนรูปหนึ่งเดินทางมา จึงแวะเข้าไปหา
ตงเตยงเกเศรชสู้อาศัยโรงเตยง

ตงเตยงเกเศรชสู้อิงถามหลวงจีนว่า ท่านแซ่โตล้านก้อยู่วัดใด
หลวงจีนนั้นจึงบอกว่า ข้าพเจ้าขอเตาเหลงล้านก้อยู่วัดโตบยเขาหงชว
ข้าพเจ้าเดินทางมาเวลาดึกแล้วจะขออาศัยท่านสักคนหนึ่งเถิด รุ่งขึ้น
เวลาเช้าจึงจะลาท่านไป

ตงเตยงเกเป็นผู้ใจบุญ ได้ฟังหลวงจีน บอกขออาศัย ตงนน

๖๖ ๑๘๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ตงเตยงเกกจตท ใน โรงเตยมให้หลวงจันอาศัย ด้วยฤดูนั้นเป็นฤดูหนาว

๖๖ ๑๘๖๖
ตงเตยงเกกบตประตนอน

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ผ่ายนางเอียงตจตสงของคอยท่าชุนกก พอเวลาตักประมาณ

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
สองยาม ชุนกกก็ออกมาตามทนต์กนไว้ นางเอียงตกับชุนกกก็ชนทบ

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ตงของเงินทองออกจากบ้าน นางเอียงตจบอกแก่ชุนกกว่าหนาวเย็น

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
เท่าเห็นหน้าไปแล้วเดินไม่ได้ เวกกลับเข้ามารออยู่ให้ชาความหนาว

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
เสยก่อน คณวหน้าจคงค้อยไปเถิด

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ผ่ายชุนกกเกรงว่าการจะเกิดราวฉานฉาวชน กับเห็นเงินทอง

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ตงของอยู่ในทบมาก ชุนกกเป็นคนพาลสันดานหินชาติตาซาปรารณา

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
แต่จะได้ทรัพย์อย่างเตยวเป็นประมาณ จึงชกมตออกจากพกช่านาง

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
เอียงตตาย แล้วแลเห็นบ่อเก้ามอยทหลงบ้านตงเตยงเกบอหงงลก

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
หลายวา ชุนกนจคงอุมเอาศพนางเอียงตโยนในบ่อ แล้วชุนกกก็แบก

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
เอาทบตงของเงินทองไปเป็นอาณาทระโยชน์สมความปรารณา

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ผ่ายหลวงจันเตาเหลงทอาศัยนอนในโรงเตยม ในเวลาตัก

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ประมาณสามยาม หลวงจันเตาเหลงก็เปิดประตหลังโรงเตยมเดินออก

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ไปเพื่อจะถ่ายอุจจาระ เป็นเวลากลางคณมตมวดด้วยหมอกและนาคางลง

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
หลวงจันเดินไปหาแลเห็นบ่อไม้ ก็ลล่าตกลงไปในบ่อทบศพนางเอียงต

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
อ้อย หลวงจันเตาเหลงก็ตกใจ ร้องให้ชาวบ้านชวยกไม่มีใครจะได้ยิน

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ตวยบอนนลกหลายวา

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ครนรุ่งชนเวลาเช้า ตงเตยงเกกเปิดประตูบ้านและโรงเตยมออก

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ไป หาเห็นนางเอียงตไม่ กลับเข้ามาตรวจดูเงินทองและตงของ ๆ ตงสน

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ก็หายไป แล้วตงเตยงเกกไปตู่โรงเตยมก็หาเห็นหลวงจันไม่ ตง

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
เตยงเกกนกกเข้าใจแน่เอวว่า หลวงจันกับนางเอียงตคบคตกันลกเอา

๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
ตงของเงินทองพากันหนีไปแล้ว ครนคตเห็นตงนตงเตยงเกกไปเทยว

สืบตามนายกองตระเวนด้านทาง ๆ บอกว่าหาพบปะไม่ ตั้งเตียงเก้จึงไป
 หาจีนแสดหมอดูให้จีนแสดทำนาย จีนแสดทายว่าให้ไปหาทางหลังบ้าน
 ออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้คงจะพบ ตั้งเตียงเก้ก็ไปเที่ยวค้นหา
 ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตามจีนแสดทาย ครั้นเดินไปทางหลังโรงเตียม
 ตรงหน้าบ่อสวมออกไป ด้วยทางนั้นหญ้าช่นรกเขียว

ตั้งเตียงเก้แลเห็น โลหิตไหลหยดย้อยเรียรายไปตามทาง ตั้ง
 เตียงเก้เห็นดงนนมความสงสัยนัก จึงตามรอยโลหิตไปถึงปากบ่อ ได้ยิน
 เสียงคนร้องอยู่ในบ่อ จึงแลลงไปเห็นหลวงจีนอยู่ในบ่อ กับเห็นศพ
 นางเอียงส้อยในบ่อนอนด้วย จึงเอาเสาแหวกผูกเชือกหย่อนจนลงไปเอา
 ศพนางเอียงส้อย หลวงจีนขึ้นมา ตั้งเตียงเก้กำลังโกรธหาได้ทันจะถาม
 ต้นสายปลายเหตุประการใดไม่ ก็ทบทหลวงจีนเตาเหลงมิได้มีความ
 ปรานี แล้วส่งตัวหลวงจีนไปยังนายอำเภอให้ชำระ

ฝ่ายหลวงจีนเตาเหลงก็ให้การว่า เวลาตีประมาณสามยามออก
 จากโรงเตียมจะไปถ่ายอุจจาระ เดินไปถลำตกลงไปในบ่อจึงได้เห็นศพ
 นางเอียงส้อยนอนตายอยู่

นายอำเภอไม่มสติบัญญัติความรู้อะไรนัก ก็ผูกหลวงจีนเขียนต
 ตามอาญาวิธีชำระผู้ร้ายโดยจารตนครบาล หลวงจีนเตาเหลงทนความ
 เจ็บมิได้ ก็จำใจให้การรับเป็นสัจว่าได้ชานางเอียงสัจจริง นายอำเภอ
 จึงส่งตัวหลวงจีนเตาเหลงเข้าไปยังเมืองตั้งเกียให้เป่าบุนจนตตสัน

เป่าบุนจนพิจารณาดูอชยคำของหลวงจีนเตาเหลง บอกตำบล
 สำนักชอแซและอชยคำรับเป็นสัจ ด้วยคลาดเคลื่อนทงตั้งของทหายก
 ไม่ได้เป่าบุนจนยังไม่เห็นด้วย จึงส่งให้ผูกคุมตัวหลวงจีนมาสอบถาม
 ต่อไป

หลวงจีนเตาเหลงจึงให้การว่า สำนักอยู่วัดไต่บียแขวงตำบล

ลกจิว เดินทางมาพอเพลาคาเขาสำนักอาศัย โรงเตยมของตงเตยงเกิน
 ถึงเวลาตักออกไปจะถ่ายอุจจาระถนัดตกลงไปในบ่อ จึงได้เห็นศพนาง
 เอียงสตายอยู่ในบ่อนั้น เหตุทั้งนี้เพราะเป็นเวลาเวรกรรมของข้าพเจ้า
 ซึ่งได้กระทำไว้แต่หนหลัง จึงบันดาลให้ข้าพเจ้ามารับโทษแทนผู้ร้าย
 ดั่งนี้ ขอท่านได้พิจารณาโดยยติธรรมเป็นทพงแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด

เป่าบุ๋นจึงนลอบถามหลวงจีนเตาเหลงให้การดงนน พิจารณา
 เห็นว่าตาบลดหลวงจีนอาศัยสำนักอยู่ กับตานตาเถาะระยะทางไกลถึง
 ๗๐๐ ลเศษหางกนลงชงนิก ถ้าหลวงจีนชานางเอียงสตายจริงแล้ว คง
 จะหนีไปไหน ชงกลับมาอยู่ในบ่อกับศพนางเอียงสนั้น ก็ควรเห็นได้ว่า
 ผู้คนทำร้ายไว้แล้ว หลวงจีนเตาเหลงจึงมารับเคราะห์ของอายุผู้ร้าย
 เป็นแน่ เป่าบุ๋นจึงเห็นความดงนนแล้ว จึงส่งให้ผู้คุม ๆ ตัวหลวงจีน
 ไปชงไว้ก่อน แล้วเป่าบุ๋นจึงคิดกลอุบายเอาตัวผู้กระทำร้ายแก่นาง
 เอียงสให้ได้ความจริงต่อไป เป่าบุ๋นจึงคัดเลือกนักโทษ ซึ่งจำอยู่ใน
 คุกได้คนหนึ่งชงมีไต่ปรากฎ เป็นผู้ร้ายโทษถึงตายจะต้องประหารชีวิต
 จึงเอามาโกนผมแปลงเพศเป็นหลวงจีน ปลอมเป็นหลวงจีนเตาเหลง
 แล้วให้เพศมชานำตัวนักโทษปลอมนั้นไปประหารชีวิตเสีย เพื่อให้
 กิตติศัพท์ว่าข้าหลวงจีนเตาเหลงแล้ว เป่าบุ๋นจึงให้เสมียนคนใช้การ
 ลับ ไปเที่ยวฟังข่าวราษฎรจะพูดจาว่าชานประการใดบ้าง

ฝ่ายพวกเสมียนและนักการก็แยกย้ายกันไป ในเมืองบ้างนอก
 เมืองบ้าง นักการลับพวกหนึ่งทีไปเที่ยวนอกเมือง เดินทางไปได้สามล
 จึงแวะเข้าไปในโรงเตยมหยุดพัก ขอนมและน้ำชากิน หลวงผู้เฒ่า
 เจ้าของโรงเตยมจึงถามพวกนักการว่า คดีร้ายหลวงจีนจาเลยตงเตยง
 เก่ใจทัก พ้องหากล่าวโทษว่ารับเป็นสังน เป่าบุ๋นจึงท่านตัดสินชำระ
 อย่างไร ท่านทราบหรือไม่

พวกนักการลับได้ฟังหญิงผู้เฒ่าถามดังนั้น จึงบอกว่าราชทาน
นางเชียงสตายนน ตกหลงหลวงจนเตาเพลิงรบเป็นสัจ ตัดสินให้เอา
ตัวไปฆ่าเสียเมื่อเดือนที่แล้วมาแล้ว

หญิงแก่เจ้าของโรงเตียมได้ฟังดังนั้นก็บอกแล้วว่า กตตศพท
เขาระบอชื่อเลื่องว่า เป่าบุญจนชาหลวงมณฑล เป็นผู้มีสติปัญญา
ตั้งอยู่ในยศธรรม ตัดสินความของราษฎรได้ความจริง มาบัดนี้ตัดสิน
คดีราชหลวงจนรบเคราะห์ ตายเสียด้วยไม่มีความผิดจริง ๆ ข้าพเจ้า
มีความสงสารยิ่งนัก

พวกนักการลับได้ฟังหญิงชราเจ้าของโรงเตียมว่าดังนั้น จึงถาม
ต่อไปว่า การกตตศนแล้วไปแล้ว ท่านรู้เห็นอย่างไรที่จริงในความ
เรื่องนี้ จึงเล่าสู่กันฟังเถิด

ผู้เจ้าของโรงเตียมจึงเล่าว่า นางเชียงสกับชุนกก เป็นชุกิน
ลักลอบไปมาหาสู่หลับนอนด้วยกันอยู่เสมอ ชุนกกเห็นเงินทองมาก
จึงฆ่านางเชียงสเสียเป็นแน่ ด้วยความเห็นของข้าพเจ้าเห็นไปเช่นนี้

ฝ่ายนักการครนกันชนมนาชาแล้ว ก็กลับมาแจ้งความแก่เป่า
บุญจนตามทหญิงแก่เจ้าของโรงเตียมพูดจาให้ฟัง เป่าบุญจนได้ฟังดัง
นั้นก็มีความยินดี จึงให้คนใช้ไปจับเอาตัวชุนกกมาถามเป็นคำลวงว่า
หลวงจนฆ่านางเชียงสเสีย โทษของหลวงจนนั้นก็ได้เอาตัวไปประหาร
ชีวิตเสียตามกฎหมายแล้ว แต่โทษของเจ้าส่วนเป็นชายชุกินนางเชียงส
นางเชียงสลักเอาเงินทองสิ่งของ ของสามีไปให้แก่เจ้าจริงหรือ

ชุนกกได้ฟังเป่าบุญจนดังนั้นไม่รบ เป่าบุญจนจึงลวงว่าถ้ารับเสีย
โดยดี และคนสิ่งของทองเงินมาให้เสียโดยดีแล้วเราไม่ทำโทษท่าน
จริง จะขอคนสิ่งของมาให้ เป่าบุญจนมีความยินดีจึงถามต่อไปว่าเงิน

ทองสั่งของเธอไปเก็บไว้แห่งใด ชนกกก็จึงบอกว่าเก็บไว้ที่เรือข้าพเจ้า
 เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้น จึงให้คนใช้ลงไป ทเรือของชนกก ก็
 สั่งของเงินทองซ่อนไว้ในดินซกเป็นอันมาก จึงนำเอาของกลางมาให้
 เป่าบุญพิจารณา เป่าบุญจึงหาตวงตวงเตยงแก้ว ใจตกมาตวงสั่งของ
 ตวงเตยงแก้วเห็นสิ่งของกำไรมากมาย จึงบอกแก่เป่าบุญ
 ว่าสั่งของเหล่านี้ข้าพเจ้าจำได้ทั้งสิ้น ขอท่านได้พิจารณาเถิด
 เป่าบุญจึงถามชนกกว่า เจ้าลงมือชานางเอียงสเองหรือไม่
 ชนกกก็ให้การปฏิเสธไม่รับ เป่าบุญจึงให้นักการไปเอาตวงนางฮองมัว
 เจ้าของโรงเตยงชายนาชา มาให้การเบิกความเป็นพยานตามที่
 ระบุเห็น แล้วจึงให้ปล่อยตัวหลวงจีนออกจากคุกกลับไปยังสำนัก แล้ว
 ตัดสินให้เอาตัวชนกกไปตัดศีรษะเสีย.

ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่เอียบชอกวง มกรรยาชอนางช้วนส ตั้ง
 บ้านเรือนอยู่ตำบลเอียงกยแหวงเมืองฮ้อหน่า นางช้วนสมีลักษณะ
 สดใสสวยสวยสำอางอย่างวาดเขียน เอียบกวงกับนางช้วนสชอบ
 ชายเลียงชวิต ครวนอยู่มาเอียบกวงมีทุนอยู่สตาดัง จึงเอาเงินให้
 แก่นางช้วนสสตาดังหนึ่ง กับเบยแปะทองเหลือง ๕๐๐ แปะ อีก ๓ สตาดัง
 เอียบกวงเอาเงินตัดตัวไปค้าขายเมืองไซเกีย
 ยังมีชายผู้หนึ่งชอหงอเอง ตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลอันเดียวกัน
 กับเอียบกวง หงอเองยังไม่มกรรยา แต่หงอเองมีใจเสน่หานกรักนาง
 ช้วนสมานาน คิดจะใคร่ได้เป็นภรรยา หงอเองจึงคิดกลอุบายเขียน
 หนังสือปลอม เป็นหนังสือของเอียบกวงฝากมาจากเมืองไซเกียว่าด้วย
 การค้าขาย และถามทุกข์สุขไปให้นางช้วนส ภรรยาของ เอียบกวง
 แล้วบอกว่าข้าพเจ้ากับเอียบกวง เป็นคนคุ้นเคยรู้จักและรักใคร่กันมา

แต่เดิม ได้ไปพบปะกันที่เมืองไซเกีย จึงได้ฝากหนังสือมาให้แก่ท่าน และได้ฝากฝังท่านให้ชาวเขาเป็นธุระอุปถัมภ์บำรุงท่าน เมื่อเวลาเจ็บไข้ และทุกขรอนตวย

นางชวนสได้ฟังดังนั้นก็สาครญวามจริง ก็บังเห็นลักษณะรูปร่าง หงอ.เอ็งกสะสวยสะอาดงาม พุดจากไฟวาระไหม้จิตประหวัดนึกรักใคร่ หงอ.เอ็งกาทาทวงท ชายตา ขาเลอง บอกกรยา มีความ เสน่หาให้ หงอ.เอ็งกรู หงอ.เอ็งเห็นตงนนักพุดจาทอตเทยววยวนในการประเวณ นางชวนสกับ หงอ.เอ็งกรักใคร่ได้เสยเป็นชุกนแต่นนมาหลายเดือน

ฝ่ายเอียบกวงไปค้าขายอยู่ ณ เมืองไซเกีย คิดทงตนทูนกำไร ได้เงินสิบหกตำลึง เอียบกวงก็กลับมาบ้านเดิม เดินทางรอนแรมมา หลายวัน พอมาถึงบ้านก็เป็นเวลากลางดก เอียบกวงเห็นประตูเปิดอยู่ ก็เคาะประตูเรียกภรรยาให้เปิดรับ

ฝ่ายนางชวนสกับหงอ.เอ็งกกำลังนอนอยู่ด้วยกันในห้อง ครันได้ ยนเสยงเรียกก็จาได้ว่าเอียบกวงสามกลับมา มีความตกใจเป็นอันมาก จึงกระซิบบอกให้หงอ.เอ็งไปเปิดประตูหลังโรงออกไปเสยก่อน แล้วนาง ชวนสจึงออกมาเปิดประตูหน้าโรงรับเอียบกวงเข้ามา แล้วจึงจุดไฟ หุงต้มอาหาร ให้เอียบกวงรับประทาน ครันก็นอนอยู่อ้อมหน้าแล้วจึงได้เข้า หลับนอน

นางชวนสจึงถามว่า ท่านไปค้าขายครั้งนมกำไรมากน้อยสักเท่าใด เอียบกวงบอกว่าไปค้าขายครั้งนคตทงตนทูนและกำไรได้ ๑๖ ตำลึง แต่ เราไม่อาจเอาเขามาเก็บไว้ในโรง ด้วยโรงของเราไม่แน่นหนาแล้วกรม แต่ห้องเตยวยากที่จะเก็บไว้ได้ บदनเราได้ฝังไว้ทตรงชายคาข้างโรง เอาไม้ปักลงไว้เป็นเครื่องหมายสำคัญ

ฝ่ายหงอ.เอ็งชชายชูแอบนงอยู่หลังโรงข้างฝา ได้ยินเสยงเอียบกวง

บอกแก่นางช้วนตงนุน หงอเองกเตนย่องไปชดเอาเงินนุนไปเสียทงสน

ครนรุ่งเขาเอียบกวงก็ไปตงเงินทงงไว้นน เห็นรอยชดชนมา เงิน
นุนหายไปหมด มีความเสียใจเป็นอันมากออกปากบ่นว่า ยิ่งชดสน

จนยากกยงมาเมื่อญเป็น เมอเวลากลับมาได้ผงลงไว้แกมือของตนเอง

ไม่มีผู้ใดที่จะใครเห็นเลย เหตุไฉนหนอจึงมาหายไปดงนี้ จำจะต้องทำ
เรื่องราวไปร้องทงชตอเปาบันจน ขออำนาจและสติปัญญาท่านให้ช่วย

ชำระให้ ก็เห็นจะได้ตวผู้ร้ายและเงินคน คิดตงนนแล้วเอียบกวงจึงทำ
เรื่องราวไปยื่นตอเปาบันจน ใจความว่า

ข้าพเจ้าไปค้าขาย ณ เมืองไซเกีย มีกำไรได้เงิน ๓๖ ตำลึง

กลับมาถึงบ้านเวลากลางคืน เห็นว่าโรงของข้าพเจ้าไม่แน่นหนาจึงเอา
เงิน ๓๖ ตำลึงนนผงไว้ทตตรงชายคาริมฝาโรง เวลานั้นมีได้มีผู้ใด

รู้เห็น ครนผงแล้วข้าพเจ้าจึงได้เข้าไปในโรง ครนรุ่งเขาข้าพเจ้าไปค
มรอยชดเอาเงินไปเสียหมดทง ๓๖ ตำลึงฉะนี้ ขอท่านผู้มสติปัญญา

ใจตงอยู่ในยศธรรม ได้เมตตาโปรดพิจารณาได้สวณเอาตวผู้ร้ายและเงิน
๓๖ ตำลึงคืนให้แก่ข้าพเจ้าด้วย

เปาบันจนครนตรวจดูเรื่องราวตลอดแล้ว เห็นความว่าชะรอย

ภรรยาเอียบกวงจะมชู้ เมอเอียบกวงมาถึงบ้านในเวลากลางคืน ชายชู้
จะแอบมาอยู่ทหลังโรง เอียบกวงจะไม่ทันเห็นคิดว่าไม่มีใครจึงผงเงิน

ลงไว้ หรือนัยหนงเอียบกวงจะเล่าบอกแก่ภรรยา ชายผู้ร้ายแอบอยู่จะ
ไต่ขินเข้า จึงได้ชดเอาเงินนุนไปเสีย ครนตารเห็นความตงนนแล้ว

เปาบันจนจึงถามเอียบกวงว่า เงินททานผงไว้นน ได้บอกเล่าให้ภรรยา
รู้ตวหรือเปล่า

เอียบกวงได้ฟังเปาบันจนถามตงนน จึงบอกว้าข้าพเจ้าได้เล่า

บอกแก่ภรรยาให้รู้ตว แต่ผู้อนมมีได้บอกเล่าแก่ผู้ใด เพราะข้าพเจ้า

พงมาถึงบ้านในเวลากลางคณกเขาฝั่งไว้ ครั้นเขากหายไ้ตั้งน เปาบุณจัน
 ไ้ฟังดงนน จึงพูดแกเฮียบกวงวา เราเห็นว่าภรรยาของท่านจะคบชู้
 สู้ชายนอกใจท่านเป็นแน่ วาดงนนแล้วจึงไ้หนักการไปเอาตัวนางช้วนสี
 มาชกตาม นางช้วนสีก็ไม่รบในชอกคบชู้ผู้ชาย เปาบุณจันจึงทากด
 อบายเพื่อจะไ้ไ้ความจริง จึงส่งไ้หนักการคุมตัวนางช้วนสีไปมัด
 ประจานไว้ที่หนทางสามแพร่ง แล้วส่งคนไ้ว่าถ้ามีผู้ ไ้ไปมาพูดจาแก
 นางช้วนสีแล้ว ไ้จับตัวผู้นั้นมาไ้เรา จะไ้ชำระเอาตัวผู้ร้ายไ้จริง
 ไ้ไ้ เตยกกกับหลบหนีการกคุมตัวนางช้วนสีไปมัดประจานไว้ตามคำของ
 เปาบุณจันส่งทุกประการ

ฝ่ายหงอเองครั้นไ้ทราบความว่า นางช้วนสีเป็นโทษต้องมัด
 ประจานอยู่กลางหนทางสามแพร่งดงนน หงอเองก็เข้าไปพูดจาไ้ตาม
 นางช้วนสี เพื่อจะรู้ว่าเป็นคดีประการไ้ใด นางช้วนสียังไม่ทันจะบอก
 เล่าไ้หงอเองฟัง พวกนักการกจับตัวหงอเองมาส่งไ้แกเปาบุณจัน
 เปาบุณจันจึงถามหงอเองว่า นางช้วนสีเป็นอะไรกับท่านด้วยหรือท่านจึง
 เข้าไปพูดจา

หงอเองไ้ฟังเปาบุณจันถามดงนน ก็คุกเข่าลงค่านับแล้วบอกว่า
 ข้าพเจ้าเห็นผู้คนกสมกนคหญิงต้องโทษมัดประจาน ข้าพเจ้าก็มาดูบ้าง
 ซึ่งจะไ้ไ้เป็นญาติหรือเกี่ยวของด้วยประการไ้ใดนนักหาไม่

เปาบุณจันจึงถามหงอเองต่อไปว่า เจ้านยังเป็นหนุ่มแน่นอยู่ มี
 บตรภรรยาแล้วหรือยัง หงอเองไ้ฟังเปาบุณจันถามดงนนจึงบอกว่า
 ข้าพเจ้าเป็นคนอนาถาไม่มีเงินจะสู้ชอกภรรยา

เปาบุณจันจึงว่าตจเจายังไม่มีภรรยานน บदनเราจะยกหญิงผู้นน
 ไ้เป็นภรรยาของเจ้า เพราะว่ามีชอกของหญิงผู้นนเขาจะขายเอาตามสืบ
 ตาลง แต่เราเห็นว่าเหลือเกินนัก เราจะช่วยตัดรอนลงไปเพียงยสิบ

ตาลง ตัวเจ้าจงไปจัดหาเงินมาเถิด เราจะยกหญิงนั้นให้เป็นภรรยา

หงอเองได้ฟังเป่าบุญจนบอกดังนั้น จึงตอบว่าข้าพเจ้ายากจน

เหลือสตกำลังที่จะหาเงิน ๒๐ ตาลงได้ เป่าบุญจนว่าถ้าไม่มถึง ๒๐ ตาลง

ก็เอาแต่เพียงสบหาตาลงก็ไปหาเถิด เราจะยกหญิงนั้นให้

เป็นสิทธิ์ของเจ้า หงอเองได้ฟังเป่าบุญจนว่าดังนั้น ก็ยงร้องทุกข์อยู่ว่า

เหลือสตกำลัง ไม่จะไปหาไม่ได้ด้วยประการใด

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้นจึงว่า ถ้าไม่มถึงสบหาตาลงก็จงจัดหา

ให้ได้แต่เพียง ๑๒ ตาลงก็เอาเถิด เราจะช่วยส่งเคราะห์ออกให้บ้าง

หงอเองได้ฟังดังนั้นก็กระทำเป็นร้องทุกข์ต่อไปอีกว่า ไม่รู้ที่จะ

ไปหาที่ไหนได้

เป่าบุญจนได้ฟังหงอเองพูดอืดเอื้อนอยู่ดังนั้น ก็กระทำเป็นโกรธ

แล้วตวาดว่า เขากระทำโทษประจานหญิงนั้น ผู้ใดใช้ให้เจ้ามาใกล้

เคียงพูดจาแก่หญิงนั้นเล่า มาบัดนี้ขะมารองว่าไม่มเงินทองจะได้อยู่

หรือ ถ้าเจ้าไม่มแล้วตัวเจ้าจะต้องจำขงคกเป็นแน่

หงอเองได้ฟังเป่าบุญจนว่าดังนั้นก็มความขยด ด้วยหวังใจว่ามี

เงินอยู่ ๑๖ ตาลงแล้ว ออกไปเพียง ๑๒ ตาลงก็ขมเงินอยู่ ๔ ตาลง

ทงไตนางชวนสเป็นสิทธิ์ด้วย คิดเห็นดังนั้นแล้ว หงอเองก็รีบค่าจะเอา

เงิน ๑๒ ตาลงมาชอนางชวนสไปเป็นภรรยา

เป่าบุญจนจึงส่งให้ปล่อยหงอเองไป ครั้นหงอเองไปแล้ว เป่า

บุญจนจึงให้หาตัวเอียบกวงมาถามว่า เงินของท่านซึ่งหายไปนั้น ถ้า

หงอเองนำเอามาท่านจะจำตราขายหือได้หรือไม่ เอียบกวงว่าจำได้ เป่า

บุญจนจึงให้เอียบกวงแอบชอนตัวอยู่ภายนอก

ฝ่ายหงอเองครั้นกลับไปบ้าน จึงเอาเงินที่ลักไปนั้นไปเทยวแลก

เงินตาลงย่อย ด้วยเงินเต็มนั้นเป็นลัมใหญ่ ๓ ลัม ในขณะเมื่อเทยว

แลกชยุนน คนใช้ของเป่าบุญจงให้ตามสะกดรอยคอยดชยุนน มาเห็น
เขา เตยกงจงบเอาตัวหงอเองมาให้เป่าบุญจง ๆ จึงเอาเงินที่หงอเอง
เทยวแลกเปลี่ยนชยุนน เมื่อออกให้เอียบกวงดูแล้วถามว่าของท่านใช้
หรือมิใช่

เอียบกวง ครนโตเห็นเงินนน กจาไดวา เป็นเงิน ของตัว แม่ย่า มี
ยหอและอตราหนก ลมหนงเบนนทานนตาลง

เป่าบุญจงแกล้งอธิบายตามว่า ท่านจำได้แน่ละหรือ ๆ คิดไป
คอกกรรมง เงินรายนเบนนคลงของเราเบ็กมาให้แก่หงอเองต่างหาก
ท่านจงดูให้แนกอนเกิด

เอียบกวงได้ฟังเป่าบุญจงวาทงนน ก็ร้องไห้แล้วบอกวาเงินราย
นของข้าพเจาสามลัม แต่ดองลมมนาทนกลมละ ๕ ตาลง ลมหนงม
นาทนก ๒ ตาลง รวม ๓ ลมนาทนก ๑๒ ตาลง

เป่าบุญจงให้ชงเงินนนดู ก็มนาทนกถูกตองสมกับคำชง
เอียบกวงทุกประการ เป่าบุญจงถามหงอเองวา ตัวเจาเบนนชุกบนาง
ชวณส แล้วสมรูลกชุดเอาเงินชงเอียบกวงไป ถ้าไมรับจะผูกตถึง
สาหัส

หงอเองได้ฟังเป่าบุญจงวาทงนน มความกล้วอาญาเห็นว่าจะทน
ไปไม่ได้ เพราะเบนนความจริงและเสียใจที่นักการไปจับเอาเงินลัมชง
เบนนชงกลางมาได้ หงอเองจงบเบนนสจ

เป่าบุญจงจตตสนให้คนางชวณสกับหงอเองคนละ ๕๐ ที่ ส่วน
โทษทลกกเงินนนให้เนรเทศหงอเองไปอยู่หัวเมืองไกลสามปี ส่วนตัวนาง
ชวณสก็ให้คนให้เอียบกวงไปเลี้ยงดูตามเดิม.

ยังมีชาย คนหนง ขอเจียงตตเตก ๆ ม ภรรยา ชอ นางฮองฮุยเหนย

ตงบ้านเรือนอยู่ตำบลสกอนกัยแขวงเมืองสกลเกษน เจียงตตเตกกกับนาง
 ฮองฮยเหนยมบุตรด้วยคนหนงเบนนอง ขอนางเงกก นางเงกกเป็น
 ผู้มกตญญตอบตวามารดาขงนง เจียงตตเตกกมของชายคนหนงชอตตเต
 ตตเตา เป็นคนมเงนทอง ทวพยสมบต บริบรณมาก มภรรยาชอนาง
 ตันชุนงอ ๆ เป็นคนมสตยสุจรวตตอสามขงนง แต่นางตันชุนงอไม่มีบุตร
 นางจึงออกเงนชวชนางชเอยวหล่นมาให้เป็นภรรยาขงนง นางชเอยวหล่น
 กไม่มีบุตร

ครนอยมาตตเตาอายุได้ ๒๕ ปีถึงแก่กรรม ตตเตกกคิดจะใคร่
 ได้นางตันชุนงอให้แก่หนอน ซึ่งเบนนองของนางฮองฮยเหนยเป็นภรรยา

แต่นางตันชุนงอเป็นคนชอตรงกตญญตอตตเตาสามทถึงแก่กรรม
 ได้สาบานไว้ว่า นอกจากตตเตาแล้ว นางไม่ชอมีสามีต่อไป นางจึง

ชอเอาบุตรขงตนไตฮองชงเบนนองชายขงตวมาเป็นบุตรบุญธรรม

แต่ตตเตกไปมาหาสู่พูดจาเป็นสอสาข จะให้นางตันชุนงอยอม
 เป็นภรรยาขงหนอน แต่นางตันชุนงอกก็ไม่มีความยนตด้วย

ฝ่ายตันไตฮองชงเบนนองขงตันชุนงอ ครนแจ้งความว่าตตเตก
 เป็นสอสาขตั้งน้น ตันไตฮองมความโกรธตตเตกขงนง

ฝ่ายนางตันชุนงอครนถึงวันกำหนดทำบุญให้แก่สามี กนมนต์
 หลวงจันตแซสำนักอยู่วัดเล่งไปมาสวดกงเตก แผ่ส่วนบุญให้แก่ตตเตา

ผู้ตาย

หลวงจันตแซครนมาสวดกงเตกได้เห็นนางตันชุนงอมลภษณะ
 งามกใหม่จตปฏิพัทธรักใคร่จึงสัพยอกหยอกเอิญ แต่นางตันชุนงอกก็

ได้โต้ตอบประการใดแก่หลวงจัน

ครนอยมาถึงกำหนดทำกงเตกอีก นางตันชุนงอกก็ให้คนใช้ไป
 นมนต์หลวงจันตแซมาสวดกงเตกอีก วันนนั้นหลวงจันตแซเห็นคนว่าง

ไม่มีใครกักตขวาง อยู่แต่ นางต้นชุนงอคนเดียว หลวงจันตแถมตรง
เขาไปถึงในท้องของนางต้นชุนงอ เขานั่งใกล้พุตจาเกยวพานแตะโลม
ด้วยถ้อยคำอ่อนหวานต่าง ๆ

ฝ่ายนางต้นชุนงอแลเห็นหลวงจันเป็นคนไม่ประพฤติตามสมณะ
สารปมาแตะโลมพุตจาเกยวพานดงนน นางต้นชุนงอมีความละอาย
แล้วจึงพูดว่า ข้าพเจ้านมุตทานมาสดกกงเต็กเพื่อจะแผ่ส่วนบุญให้
แก่สามของข้าพเจ้าเท่านั้น บัดนี้ท่านมาพุตจาเกยวพานแตะโลมข้าพเจ้า
ดูท่าสมควรแกตอทานททรงเพศเป็นชบาณาสงฆ อนเบน ทนบถอดักการะ
เคารพของชนทั้งปวงไม่ ท่านจงถอยออกไปอย่าได้มาพุตจาเชนนอก
ต่อไปเลย

หลวงจันตแถมจึงว่า ตอทานเลากเป็นหญิงหม้าย ตัวเรากเป็น
คนไม่มีภรรยา ถ้าท่านเมตตาปรองดองด้วยข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าก็จะถก
ออกจากเพศสมณะเป็นฆราวาสหาเลี้ยงเจ้าไปกว่าจะหาชีวิตไม่

นางต้นชุนงอได้ฟังดงนงกมีความโกรธยิ่งนักจึงว่า ท่านจงออก
ไปให้พ้นท้องของข้าพเจ้า ถ้าชนออยู่พุตจาเขาชเชนนต่อไป ข้าพเจ้า
จะร้องชนให้พวกพ้องของข้าพเจ้ามาตทานให้ถึงแก่ความตายในทันที

หลวงจันตแถมได้ฟังดงนงจึงตอบว่า ถ้าเจ้าไม่สมัครรักใคร่ยิน
ยอมแก่เรา เราจะฆ่าเสียเดยวณ

นางต้นชุนงอจึงตอบว่า ท่านหลวงจันของคนไม่อยู่ในศีลในธรรม
พุตจาหยาบชายงนง นางต้นชุนงอวางดงนงแล้ว กัดกชนชยบตอจะวง
ออกมานอกห้อง หลวงจันตแถมชกมตออกจากมอเสอพนตูกนางต้น
ชุนงอชชขาดถึงแก่ความตาย หลวงจันตแถมเขาเสอของนางต้นชุนงอ
ชงหอยอยู่ทราวในท้อง มาหอดักระนางต้นชุนงอจนมตชดแล้ว กทอ
เขาออกมาชอนไว้ในทับพระธรรมตงใจโตโตะทบุชาพระ แล้วหลวงจัน

อิตแซจิงกระทำเป็นเรียกให้เจ้าภาพออกมาชานมัสการพระ เพื่อกะ
จะได้สวดกตเทก หลวงจันตแซกระทำเป็นเรียกตงนนถงสามควง

ขณะนนนางชเยวหลัน ซงเป็นภรรยาของเจียงตเตาที่
ตายไปแล้วนน ไดยन्हหลวงจันตแซเรียกตงนน นางชเยวหลันจึงเข้า

ไปในห้อง ปรารถนาจะเรียกนางชุนงอให้ออกมาชานมัสการพระ ครั้น
เข้าไปถึงในห้องเห็นศพนางตันชุนงอนอนตายอยู่ไม่มีคิระษะติดตัว นาง

ชเยวหลันก็ตกใจ ไม่รู้เหตุว่าผู้ใดมาฆ่านางตันชุนงอตาย ครั้นเห็น
ตงนบกวงกลบออกมารองชนให้ชาวบ้านไกลเรือนเคียงไดยन्ह

ขณะนนเจียงตเตกกับนางชองฮุยเหนยได้พงตงนบกปากนวงออก
มาดู เห็นตงนบกไม่แจ้งว่าผู้ใดทำแก่นางตันชุนงอ

ขณะนนหลวงจันตแซเห็นเกิดความวุ่นวายชนกเก็บเอาพระธรรม
เข้าหีบแล้วกแบกหีบพระธรรมไปยังวัด จึงเอาคิระษะนางตันชุนงอออก

จากหีบไปซ่อนไว้ที่หลังโบสถ์
ฝ่ายนางชเยวหลันจึงไปแจ้งความแก่ตันไคฮอง ซงเป็นพี่ชาย

น้องนางตันชุนงอว่า บัดนี้ไม่แจ้งว่าผู้ใดมาลอบฆ่านางตันชุนงอแล้ว
ตเตอากิระษะไป ยังอยู่แต่ตงนอนตายอยู่ในห้องเรือน

ตันไคฮองได้พงตงนบกตกใจ จึงรีบไปดูเห็นแล้วกรองไห้เศร้า
โศกฮาสยถึงนางตันชุนงอผู้นองยงนัถ จึงเชิญอำเภอมมาให้ชันสูตรพลิก

ศพหากฎหมายตราฉนวนไว้เป็นลำดับ ครั้นแล้วตันไคฮองจึงทำเรื่องราว
ยกสาเหตุเดิมซงเจียงตเตกเป็นธอธายเกิดยกกลอนนางตันชุนงอ จะให้

ยอมเป็นภรรยาของหนอนไปยन्हตอเปาบุณจันเป็นใจความว่า เดิมเจียง
ตเตาตามซงนางตันชุนงอถงแก่กรรมล่วงไปแล้ว เจียงตเตกเห็น

ว่านางตันชุนงอคงจะมีตามตอไปอีก เจียงตเตกจึงพูดจาเกิดยกกลอน
นางตันชุนงอผู้นองสะใภ้จะให้เป็นภรรยาของหนอน นางตันชุนงอเป็น

ขอตรงต่อสามี ไม่ขอมีสามีต่อไป ครนเจียงตตเตกเกลยกล่อมนาง
ต้นซุนงอไม่สมความปรารถนา จึงคบคิดกนกับหนอนซงเป็นน้องภรรยา
มาขมขนนางต้นซุนงอ ๆ ไม่ยินยอมจึงได้ชำนางต้นซุนงอตัดศีรษะไปขอ
ท่านได้พิจารณาโดยยุติธรรม

เป่าบันจันตรวจดูฟ้องตลอดแล้ว จึงส่งฟ้องให้เจียงจายหุดำแห่ง
อำเภอใหญ่ได้สวนเอาความจริง เจียงจายหุดำจึงให้หาตัวเจียงตตเตก
จำเลยและต้นไต้ฮ้องมาถามว่านางต้นซุนงอตายเวลาใดวันใด

ต้นไต้ฮ้องว่า เวลากินข้าวเช้าแล้วมธุรายมาชำนางต้นซุนงอตาย
ตัดเอาศีรษะไป และผู้คนชาวทาสของเจียงตตเตกเคยไปมาหาสู่ นางต้น
ซุนงออยู่เนื่อง ๆ นอกจากนกกไม่มีผู้ใดไปมาหาสู่ นางต้นซุนงอ น้อง
สาวเจ้าอยู่ด้วยกันกับนางชเชียวหล่นสองคนด้วยกันเท่านั้น ขอท่าน
ได้พิจารณา

เจียงจายหุดำถามเจียงตตเตกตามถ้อยคำของต้นไต้ฮ้อง โจทก์ท
ฟ้องหากกล่าวโทษนั้น เจียงตตเตกก็ให้การปฏิเสธไม่รับทขอฆ่าพนนาง
ต้นซุนงอและตัดเอาศีรษะไป แต่ขอทได้เกลยกล่อมชก โนม้จะให้นาง
ต้นซุนงอมีสามีนรับว่าจริง เพราะเห็นว่านางซุนงอเป็นคนสุจริตข้อ
ตรงจึงปรารถนาจะได้ไวเป็นเกียรติของพวกฟ้องต่อไป

เจียงจายหุดำจึงส่งถ้อยคำสำนวนของ โจทก์จำเลยไปให้เป่าบันจัน
พิจารณา เป่าบันจันจึงเซ็นส่งให้จายกัยรองนายอำเภอได้สวนถาม
เจียงตตเตก ๆ ก็ไม่รับ จายกัยพิจารณาสาเหตุซึ่งเจียงตตเตกเกลย
กล่อมนางต้นซุนงอจะให้ยอมเป็นภรรยาของหนอนน้องภรรยาเจียงตต
เตก จึงผูกตเจียงตตเตกก็ไม่รับเพราะมิได้ทำ

จายกัยจึงว่า ถ้าไม่ได้ศีรษะนางต้นซุนงอมาแล้วก็จะจำขัง
คุกไว้ ต่อเมื่อใดได้ศีรษะนางต้นซุนงอมาจึงจะปล่อยออกจากคุก ว่า

ดงนนแลวจึงให้ผู้คุมคุมตัวเจียงตตเต็กไปจำขังไว้ในคุก

ฝ่ายนางฮองฮยเหนยซึ่งเป็นภรรยาของเจียงตตเต็กอยู่บ้านกับนางเง็กกมบุตร ตงเตเจียงตตเต็กไปตองคดีจำขังอยู่ในคุกได้พิเศษ นางฮองฮยเหนยกับนางเง็กกมทอมาขายหากนเลียงชวต กับส่งเสบียงอาหารให้เจียงตตเต็กมิให้ไ้ความอดหยากได้

อยู่มาวันหนึ่งนางเง็กกมบุตรของเจียงตตเต็ก เอาอาหารไปส่งให้เจียงตตเต็กผู้บิดากัน แลวนางเง็กกมร้องให้ถามเจียงตตเต็กผู้บิดาว่า เมื่อใดเขาจะปล่อยบิดาออกจากเวรจำเล่า

เจียงตตเต็กจึงบอกบุตรว่า ลูกเอ๋ยเป็นเวรกรรมของบิดาที่ใดทำไว้แต่บพชาติปางก่อนมาให้ผลจึงหากให้เป็นไปเช่นนั้น ตลาการท่านว่าถ้าได้ครษะนางตันซุนงอมาให้เมื่อใดท่านจึงจะปล่อย ถ้าไม่ได้ท่านว่าจะตองจำอยู่อย่างน ก็ตัวเรามิได้กระทำร้ายแก่นางตันซุนงอ เราจะได้ครษะนางตันซุนงอมาแต่ไหน บิดาก็จะตองสู้กรรมไปอย่างนกว่าจะสิ้นชวต

นางเง็กกมได้ฟังบิดาบอกดงนนแลวกรองให้ เดนเซตนาตา กลับมาบ้านแลวนางเง็กกมจึงเล่าความให้มารดาฟังว่า บิดาตองจำอยู่ในคุกไ้ความทุกข์เวทนามาก ถ้าไม่ได้ครษะนางตันซุนงอมาให้แก่ตลาการแลวบิดาข้าพเจาก็จะตองจำอยู่จนตลอดชีวิต อย่างระนนเลยถ้าข้าพเจานอนหลับเมื่อใดแล้ว ขอให้มารดาเอาอาวูมาตัดเอาครษะของข้าพเจานำไปให้ท่านตลาการถ่ายตัวบิดาของข้าพเจ้าให้ไ้พ้นจากเวรจำ ถึงแม้วาตัวข้าพเจาตาย ก็จะได้กวางทางให้บิดาข้าพเจ้าตายอยู่ในเวรจำ

นางฮองฮยเหนยได้ฟังนางเง็กกมบุตร ว่ากล่าวดงนนโดยความกตัญญูต่อบิดา นางฮองฮยเหนยจึงว่า ลูกเอ๋ยบิดาของลูกได้ ๑๖ ปีแล้ว ใจของมารดาณคคิดว่าจะไหม่ตามขงเป็นเศรษฐีและพอกา

เพื่อจะได้เงินคืนสยดจะได้เลี้ยงบิดามารดาต่อไป ลูกขอฆ่าพูดเช่นนี้ต่อไปเลย

นางเง็กก็ไดฟังมารดาว่าตงนงจงตอบว่า บิดาข้าพเจ้าตองชงอยู่ในเวรจำไตความทุกข์ยากลำบากกายลำบากใจมากนัก มารดาเล่ากรรมแต่ความทุกข์ไม่เป็นอันทำมาหากินสิ่งใดได้ แม้ว่ามารดายกข้าพเจ้าให้เป็นภรรยาเขาไปแล้ว ไหนเลยข้าพเจ้าจะได้กลับมาอยู่ปฏิบัติมารดาได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้ามารดาตัดเอาศีรษะข้าพเจ้าไปให้ตุลาการจะได้ให้บิดาออกจากเวรจำ ข้าพเจ้าคิดเห็นตงน ขอมารดาจงได้ตัดเอาศีรษะข้าพเจ้าไปเถิด แม้ว่ามารดาจะกระทำไม่ได้ ข้าพเจ้าจะฆ่าตัวของข้าพเจ้าเองให้ตายเสียก่อน แล้วมารดาจงคอยตัดเอาศีรษะไปให้เขาต่อภายหลัง ข้าพเจ้าขอแต่ให้บิดาได้หลุดพ้นจากเวรจำเท่านั้น ข้าพเจ้ามิได้คิดเสียตายชีวิตของข้าพเจ้าเลย

นางฮองฮยเหนยได้ฟังบุตรกล่าวถ้อยคำเป็นนวมกตญญูตงนน ก็ร้องไห้แล้วจึงพูดว่า ชงจะให้มารดากระทำแก่บุตรตงนน มารดาทำไปมิได้แล้ว ลูกเอ๋ยอย่าไตคิดเช่นนี้ต่อไปเลย ตงนนมานางฮองฮยเหนยเห็นนางเง็กจะไปแห่งใดก็ต นางฮองฮยเหนยก็คอยตามคุ้มครองนางเง็กเพื่อมิให้ฆ่าตัวเองได้

อยู่มาวันหนึ่งนางเง็กก็บุตรจึงพูดลวงมารดาว่า ข้าพเจ้าเชอถ้อยคำของมารดา ๆ ไม่ตองตามคมตวข้าพเจ้าให้เสียเวลาตอก นางฮองฮยเหนยได้ฟังบุตรพูดตงนน ก็เบนทวางใจหาได้ระวังระใจเหมือนแต่ก่อนไม่ อยู่มาประมาณไตสกตบวณนางเง็กก็เชอคคตอกลงแก่ความตาย

ฝ่ายนางฮองฮยเหนย เมื่อไตเห็นบุตร เชอคคตตาย ตงนน ก็ร้องไห้เศร้า ไตกอดยถงนางเง็กเป็นอนนมาก ครนคอยสร้างคความไตกลงแล้ว

จึงเอามตต ศรัทธา นางเง็กก็เอาไปย้งคูกสงให้แกเจียงตตเตก ๆ จึงถาม
นางฮ้องฮยเหนยว่า ศรัทธาไปไต่แต่ไหนมา นางฮ้องฮยเหนยจึงลวง
เจียงตตเตกว่าสามว่า เมื่อเวลาคนมมูนาเอาศรัทธามาทางไวให้ที่บ้าน
ข้าพเจาจงเก็บเอามาให้ท่าน ๆ จึงนำเอาไปให้ตุลาการเถิดตัวท่านจะได้
พันโทษ

เจียงตตเตกจึงเอาศรัทธาให้แกผู้คุม ๆ จึงนำเอาศรัทธาไปให้
นายอำเภอใหญ่ ๆ จึงให้ผู้คุมคุมตัวนางฮ้องฮยเหนยกับเจียงตตเตก
ไปย้งเปาบันจนเพื่อจะได้พิจารณา

เปาบันจนจึงแกหอกศรัทธาออกมาพิจารณา ดู เห็นศรัทธายังสดอยู่
พังตายใหม่ ๆ จึงถามนางฮ้องฮยเหนยว่า นางต้นซุนงตายไปก็บิเศษ
แล้ว เหตุไฉนไปตตเอาศรัทธาของผูโตมาเถิดย้งสด ๆ อยู่ ดั่งนี้
ประสงค์จะปลอมศรัทธานางต้นซุนงมาให้เราหรือ จงให้การไปตามจริง
ถ้าอำพรางไว้จะทำโทษให้สาหัส

นางฮ้องฮยเหนยให้หัดฮันอยู่ในใจ พุดไมใครจะออก แล้วก็
ร้องให้ เปาบันจนเห็นนางฮ้องฮยเหนยไม่ให้การ จะให้ผูกตตาม นาง
ฮ้องฮยเหนยตกใจมีความกลัวจึงเล่าความตามจริง ซึ่งนางเง็กกับบุตร
ฆ่าตัวตายให้เอาศรัทธามาแทน ตั้งแต่จนปลายให้เปาบันจนฟังทุกประการ

เปาบันจนได้ฟังดั่งนั้นย้งมีความสงสัยอยู่ จึงให้นักการไปชัน
สูตรดูศพนางเง็กกว่าจะจริงดั่งคำให้การของนางฮ้องฮยเหนยหรือไม่ นัก
การก็ไปตรวจดูเห็นแลวก็กลับมาแจ้งความว่า เป็นศรัทธานางเง็กจริงสม
ดั่งถ้อยคำของนางฮ้องฮยเหนยให้การไว้แก่เปาบันจนทุกประการ เปาบัน
จนได้ฟังดั่งนั้นก็สลดใจถอนใจใหญ่ แลวพิจารณาเห็นว่าบุคคลผู้ใด
ใจบาปหยาบช้ำชามนุษย์ในครรรกนอกรรรกใด ผู้นั้นแม่บุตรออกมา
ตอชาติสืบตระกูล บุตรผู้นั้นยอมเป็นคนอกตัญญู แม่บุคคลผู้ใดประพฤติ

ตนตั้งตนอยู่ในยศธรรมแล้ว ผู้นั้นจะมบุตรและนิตดาตบชาติตอตระกูล
บุตรและนิตดาของผู้นั้นยอมมความกตัญญูตอบตามารดา

ครั้นพิจารณาเห็นดังนั้นแล้ว จึงให้มคมคมตวจียงตตเตกไปชัง
ไวตามเดิม แล้วจึงพูดวาคความเรองนใจททหาว่าเจียงตตเตกชานาง
ต้นชุนงอนนเราเห็นว่าเป็นความเท็จไม่จริง จำจะต้องชำระเอาตัว
จริงให้จงได้ ว่าดังนั้นแล้วจึงให้หาตัวนางชเยยวหล่นมาถามว่า ใน
เวลาตอนเช้าทนางต้นชุนงอตายนั้น นอกจากคนในเรือนเดียวกันมผู้ใด
แปลกปลอมมาบ้างหรือไม่

นางชเยยวหล่นจึงแจ้งความว่าในเวลาตอนเช้ากินอาหารแล้วได้
นิมนต์หลวงจันอิตแซสำนักวัดเลงไปยมาสวดกกตเตก หลวงจันอิตแซ
ให้ข้าพเจ้าเข้าไปเรียกนางต้นชุนงอ เพื่อจะให้ออกมานมัสการพระ
แล้วจะได้สวดกกตเตก ข้าพเจ้าจึงได้เข้าไปในห้องเห็นนางต้นชุนงอนอน
ตายอยู่ในห้องไม่เห็นมศีรษะ ความจริงเป็นดังนั้นแล้วแต่ท่านจะโปรด
พิจารณาเถิด

เปาบุ้นจิ้นได้ฟังดังนั้นกพิจารณาเห็นเหตุว่า ถ้ากระนั้นคงจะเป็น
หลวงจันเองทได้ชานางต้นชุนงอ แต่ได้เอาศีรษะไปเสียด้วย จำจะ
ตองคิดเอาศีรษะทจริงและความอนประกอบเข้า เพื่อเป็นพยานให้ความ
จริงปรากฏชัด คิดแล้วเปาบุ้นจิ้นจึงกระซิบส่งสอนอบายให้นางฮ่องฮย
เหนย ไปทวัดไปยฟังตุกรียาหลวงจันชงอยู่ในวัดนั้น เมื่อเห็นผู้หญิง
เข้าไปในวัดแต่ผู้เดียว เป็นการลับจะพูดจาปราศยัสพยอกททยอกเอน
อย่างไรบ้าง

นางฮ่องฮยเหนย กคานับเปาบุ้นจิ้นกลับมาบ้านแล้วจคคอกไม่
อุปเทยนไปไหว้พระบทและสนตวอธษฐานเสยงทายว่า เมื่อใดเจียงตต
เตกผู้ตามจึงจะพ้นโทษ

ฝ่ายหลวงจีนอดแซเจ้าวัด ครนเห็นนางฮ่องฮุยเหนยมานมัสการ
 พระอธิฐานเสยงท่ายตงนน หลวงจีนอดแซจึงจัดหาอาหารเจเสยงนาง
 ฮ่องฮุยเหนย แล้วพุดจาหยอกเอนแทะโลมนางฮ่องฮุยเหนยว่าสามของ
 ท่านตองโทษอยู่ไม่มผู้ ไตจะอยู่เป็นเพื่อนท่านแล้ว รูปนี้จะขออาสาปฏิบัติ
 ท่านมิไต่ไตความเตอตรอนยากแค่นไต่ ท่านอย่ามความวิตกกถิงเจยงตต
 เตกสามเกาของท่านเลย

นางฮ่องฮุยเหนยไต่พงหลวงจีนอดแซพุดจาเกยวพาแทะโลมตงนน
 กกระทำเป็นหัวเราะแล้วตอบว่า ขอให้อานาจของคณพระรัตนตรัยช่วย
 บันดาลให้ข้าพเจ้าหาครษะนางตन्छงอไต่ไปไต่ตุลาการแล้ว ข้าพเจ้า
 จึงจะคลายความวิตกไต่ แล้วท่านกับข้าพเจ้าคงจะมีไมตรีต่อกันไป
 วันหน้า

หลวงจีนอดแซไต่พงนางฮ่องฮุยเหนยว่าตงนน จึงขยับเข้านง
 โกลแล้วจับเอาขอมอนางฮ่องฮุยเหนยไต่ จึงพุดว่ารูปเห็นท่านมาวันน
 รูปมความยนตยงนุก ชะรอยกกุศลหนหลังจะไต่สร้างสมอบรมมาตวยกัน
 แต่ปางก่อน จึงบันดาลตุลใจให้ท่านมาในวตจันน ขอท่านไต่เมตตา
 ถอนตามความประสงค์ รับธระตบรอนให้สมความรักของรูปแล้ว รูป
 มเสอวเศษอยู่ตวหนง ถ้าเภาไฟเข้าแล้วคงจะไต่ครษะนางตन्छงอให้
 เห็นปรากฏ ท่านอย่ามความวิตกเลย

นางฮ่องฮุยเหนยไต่พงตงนน จึงพุดหลวงจีนอดแซว่าถาทาน
 มเสอวเศษจริงตงนน เภาเสอชนแล้วมครษะนางตन्छงอปรากฏชน
 เหมือนท่านว่าในวณน จันพรงนทานกับข้าพเจ้าคงจะไต่รวมประเวณกัน
 สมประสงค์ ถาทานไมเชอข้าพเจ้า ๆ จะกระทำสตัยสาบานให้แก่ท่าน

หลวงจีนอดแซ ครนไต่พงนางฮ่องฮุยเหนยพุดลอดวงตงนนกม
 ความลุ่มหลงลมสตุคตแต่จะ ให้สมประสงค์ในการสังจาส มความประมาท

ถือว่าไม่มีใครที่จะล่วงเข้ามาดูเห็นด้วยได้ จึงพูดว่าท่านกับเราสองต่อ
สองอยู่ในวัดไม่มีผู้ใครเห็น ถ้าท่านไม่ยอมหย่อนผ่อนผันในการประเวณี
ให้แก่เรา เราจะตัดศีรษะท่านเอาไปซ่อนเสียหลังโบสถ์เหมือนดังนาง
ต้นชุนงอที่เราได้กระทำแล้วนั้น ว่าตงนนแล้วหลวงจุนจุนงมือนางฮ้อย
ฮ้อยเหนื่อยไปดูศีรษะนางต้นชุนงอที่ซ่อนไว้หลังโบสถ์

นางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยเมื่อได้เห็นตงนน ก็มีความยินดีด้วยเห็นว่าถ้าได้
ศีรษะและความจริงตงนนแล้ว สามเราก็คงจะออกจากเงรจำได้ แต่เสียใจ
ที่มาเป็นการจำใจต้องเสียตัวให้แก่หลวงจุนจุนงมือนางฮ้อย

ฝ่ายหลวงจุนจุนงมือนางฮ้อย ครั้นพานางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยไปดูศีรษะ
นางต้นชุนงอตงนนแล้ว หลวงจุนจุนงมือนางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยกลับมา
ยังสำนัก ก็กระทำการชมชุนนางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยตามอำนาจแห่งตน ครั้น
รุ่งชุนนางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยจึงว่า ข้าพเจ้าเห็นศีรษะนางต้นชุนงอแล้วใหม่
จิตคิดกลัวขงน ก็ข้าพเจ้าจะขอลาท่านกลับไปบ้านเสียก่อน แล้วข้าพเจ้า
จึงจะกลับมาหาท่านต่อไปอีก

หลวงจุนจุนงมือนางฮ้อยพูดว่า ท่านไปแล้วเกรงว่าจะไม่กลับมาหาเรา
ต่อไปเหมือนดังกล่าว นางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยว่าแม่ข้าพเจ้ามักจ้อระไม่ได้มาหา
ท่าน ๆ จึงไปหาข้าพเจ้าที่บ้านก็ได้ ท่านอย่ามีความรังเกียจเลย ผล
กรรมอกศลโทษที่จวิตที่หลวงจุนจุนงมือนางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยมาถึงเขา ก็ให้บังเอิญเคลิบ
เคลิ้มเชอพงถอยคานางฮ้อยฮ้อยเหนื่อย ก็ยอมอนุญาตให้กลับไป

นางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยก็กระทำเป็นประหนึ่งความความเด่นหาอาลัยใน
หลวงจุนจุนงมือนางฮ้อย คานางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยมาขงบ้าน จึงไปแจ้งความแก่เป่ามุน
จุนตามทใคร ไตเห็นไตเป็นมาแกตว ให้เป่ามุนจุนพงถถวนทกประการ
เป่ามุนจุนไตพงตงนน มีความยินดีจึงส่งให้ผู้คุมปลอยตัวเจียง
ตตเตกออกมาก แล้วจึงให้นางฮ้อยฮ้อยเหนื่อยนำนักรบไปเอาศีรษะนาง

ต้นขุนงอ และจับตัวหลวงจันอิดแหเจ้าจวมมาล้าม ไชยเสนกัญญาเจ้าแล้ว
 ผูกถาม ด้วยขอกระทำการสังวาสด้วยสตรี หลวงจันอิดแหกรับเป็นสัจ
 เป่าบุญจนจันตตสนให้คุมตัวหลวงจันอิดแหไปฆ่าเสีย แล้วให้เจ้าพนักงาน
 งานสร้างศาลบูชานางเงกกซึ่งมกตญูญตอบตา และทรพยสมบัติเงินทอง
 ของเจียงตตเตาซึ่งตายไป เป็นมรดกให้แบ่งออกเป็นสองส่วน ๆ หนึ่ง
 ให้สำหรับบำรุงในศาลทำการบูชานางเงกก และให้เจียงตตเตกดูแล
 ทั่วเกล้าเป็นธุระศาลนางเงกกไปกว่าชีวิตเจียงตตเตกจะหาไม่.

ยังมีชายผู้หนึ่งชื่อทองโต มีภรรยาชื่อนางเงงเงงโก ตั้งบ้านเรือน
 อยู่ตำบลแขวงเมืองหลินอันหู่ นางเงงเงงโกเป็นหญิงมีน้ำใจสุจริตซื่อ
 สดขยตอสามยงนุก

อยู่มาวันหนึ่งทองโตคิดจะล่องใจนางเงงเงงโกดูว่า จะเป็นคน
 สุจริตซื่อตรงต่อสามจริงหรือไม่ ทองโตจึงถามนางเงงเงงโกว่าเจ้า
 เป็นภรรยาของข้า แม่ผู้มาพูดจาเกี้ยวพาแทะโลมเจ้าจะสมัครรักใคร่
 เขาหรือไม่

นางเงงเงงโกตอบว่า ถ้าแม่ชายใดมาปลุกปล้ำชมชื่นข้าพเจ้า
 ข้าพเจ้าจะตอสุชายนนด้วยคมอาวอ ข้าพพนมนให้ถึงแก่ความตาย นอก
 จากท่านแล้วข้าพเจ้าไม่เสียตัวให้แก่ชายอื่นต่อไปเป็นอันขาด

ทองโตจึงถามต่อไปอีกว่า แม่ชายหลายคนช่วยกันกระทำการ
 ชมชื่นเจ้า ๆ จะทำประการใด

นางเงงเงงโกจึงตอบว่า ตามชายมาช่วยกันกระทำชมชื่นข้าพเจ้า
 แล้ว ข้าพเจ้าจะฆาตวข้าพเจ้าให้ตายเสียก่อน มิให้ทนเสียตัวแก่ชาย
 ผู้ซงมไซสามของข้าพเจ้า

ทองโตได้ฟังนางเงงเงงโกว่าดังนั้น คิดจะใคร่ล่องดูให้เห็นจริง

อยู่มาได้ประมาณสักสองวัน หองโตจึงวานเพื่อนมิตรสหายคนหนึ่งชื่อ
 แฉ่โตมิได้ปรากฏ มาพูดจาตักเตือนเกี้ยวพาทะโลมนางเก่งเงงโก ๆ มี
 ความโกรธก็กล่าวคำหยามซ้ำต่อชายผู้นั้นให้ได้ความอายอดสูกลับไป
 แล้วนางเก่งเงงโกก็เล่าความ ซึ่งมีชายมาพูดจาทะโลมให้ หองโตผู้สามี
 ฟังทุกประการ ครั้นอยู่มาได้ประมาณเดือนเศษ หองโตจึงให้สุหมอเองกับ
 หยมก๊กอ ซึ่งเป็นเพื่อน ของหองโตเข้ามาใน ห้องกระตามัด แก่นาง
 เก่งเงงโก

ฝ่ายนางเก่งเงงโก ครั้นเห็นชายสองคนเข้ามาในห้อง ตรง
 เข้ามาจับเอาขอมอข้างละมอ สุหมอเองมอหนึ่งจับขอมอนางเก่งเงงโก
 มอหนึ่งเปลื้องเอาเสื้อและกางเกงนางออกจากกายนางเก่งเงงโก

ฝ่ายหยมก๊กอครั้นเห็นสุหมอเองกระทำการหยามซ้ำ تهدอเกินตงนน
 หยมก๊กอก็วางมือนางเก่งเงงโกเสีย แล้วก็ออกไปจากห้องนางเก่งเงงโก
 นางเก่งเงงโก ยังวางขอมอหนึ่ง ก็จับได้อาวุธเล่มหนึ่งจะฟันสุหมอเอง ๆ
 เห็นนางเก่งเงงโกฉวยได้อาวุธจะฟัน สุหมอเองก็พลอยมือนางเก่งเงงโก
 วิ่งหนีออกจากห้องนางเก่งเงงโกไป

ฝ่ายนางเก่งเงงโกจะได้พ้นชายทั้งสองคนก็เห็นว่าจะไม่ทัน และ
 ให้คิดแค้นชายสองคน และโหมมันน้อยใจด้วยสามีให้ชายพวกเพื่อนมา
 กระทำการหยามซ้ำสาหัสตงนน ก็เอาอาวุธที่ลอบอยู่กับมอตนเชือดคอ
 ตัวเองถึงแก่ความตายอยู่ในที่นั้น

ฝ่ายหองโตสามีของนางเก่งเงงโก ครั้นเห็นนางเก่งเงงโกฆ่า
 ตัวเองตายลงตงนนก็ตกใจ ครั้นจะให้บิดามารดาข้างฝ่ายภรรยา รู้ ก็เกรง
 จะเกิดความใหญ่ลู่กลามชน ความผิดจะพลอยถึงตัวเขาด้วย เพราะ
 เหตุที่คิดกระทำการผิดวิปลาส หองโตจึงแกล้งอุบายหาความไปฟ้องต่อ
 เป่าบุญจน กล่าวโทษหยมก๊กอว่ากระทำชมนางเก่งเงงโก ๆ จึงได้ฆ่า

ตัวเองถึงแก่ความตาย ฮ่อมเองใครเห็นเป็นพยาน

เป่าบุญจนตรวจจุดพองตลอดแล้ว จึงให้นักการไปเกาะตัวจำเลย
และเรียกพยานมายังศาล เป่าบุญจนจึงถามฮ่อมเองซึ่งห้องโตอ้างเป็น
พยานก่อนว่า หยมกถือได้ชมชนบริเวณนางเกงเจงโก ๆ จึงได้ฆ่าตัว
ตายเองนง ตัวใครเห็นเป็นประการใดจงเบิกความไปตามจริง

ฮ่อมเองเบิกความว่า เดิมข้าพเจ้านอนอยู่นอกห้อง หยมกถือ
เข้าไปอยู่ในห้อง ได้ยินเสียงนางเกงเจงโกร้อง ข้าพเจ้าจึงได้รู้ว่า
หยมกถือเข้าไปกระทำชมชนนางเกงเจงโก

เป่าบุญจนได้ฟังฮ่อมเองเบิกความดังนั้น จึงถามหยมกถือว่า
ตัวใดกระทำการชมชนรวมบริเวณนางเกงเจงโกถึงฆ่าเราจริงหรือไม่

หยมกถือให้การว่าเมื่อข้าพเจ้ากับฮ่อมเองเข้าไป นางเกงเจงโก
กล่าวถ้อยคำหยาบช้าแล้วจับอาวุธไล่ฟันข้าพเจ้ากับฮ่อมเอง ข้าพเจ้า
กับฮ่อมเอง ก็วิ่งหนีจากที่นั้นไป หาได้ทัน กระทำการ ชมชน ลวง
บริเวณไม่

เป่าบุญจนจึงว่า เมื่อเราได้รู้ความตามฟ้องแล้ว เราได้ให้นักการ
ไปชั้นสุดตรุดศพ นางเกงเจงโกไม่มเสื่อและกางเกง เปลือยกายนอนตายอยู่
ข้างเตียง เจ้าทั้งสองคนสมควรจะคิดกันกระทำการหยาบช้าแก่นางเกง
เจงโก ๆ มีความเจ็บช้ำตายได้ฆ่าตนตายเสียตั้งน ก็เพราะได้ความอับอาย
และโทมนัสน้อยใจ เจ้าทั้งสองให้การพัวพันเราเห็นไม่พินมตพริบเป็น
รอยราคมมมลที่นอยู่แล้ว จึงให้การไปโดยสัจจริงเถิดอย่าให้ต้องผูกถือ
เชียนตเลย

ฮ่อมเองกับหยมกถือจึงให้การชแจงต่อไปว่า การทงนี้ใช้ว่า
ข้าพเจ้าจะกระทำแต่โดยลำพังอำเภอใจของข้าพเจ้ากห้ามมิได้ คือเดิม
ห้องโตใจทกผู้สามของนางเกงเจงโกผู้ตาย บอกแก่ข้าพเจ้าทั้งสองคน

ว่า นางเกงเจงโกเป็นหญิงชอตรงต่อสามยงนัก หองโตจึงได้อนุญาต
ยอมให้ข้าพเจ้าทดลองดูว่าจะจริงเหมือนกล่าวหรือไม่ เพราะเหตุนี้
ข้าพเจ้าทั้งสองคนจึงได้เข้าไปหานางเกงเจงโก แต่ยังไม่ทันกระทำ
การล้วงประเวณถึงข้าเราไม่

เป่าบุณจนโตฟัง ฮุหมอเองหยมกถือให้การพวพนเกยวของถง
โจทกตวย พเคราะห์ตูปความกเกอบจะเห็นเป็นจริงได้ เป่าบุณจน
หัวเราะแล้วจึงถามว่า ไม่ได้ชมชนถึงข้าเราเหตุใดจึงเปลืองเสียและกาง
เกงเขาด้วยเล่า ด้วยเหตุว่าอรรมตาถ้าหญิงไม่ยินยอมแก่ชายแล้ว ชาย
นั้นจะปลดเปลื้องเครื่องนุ่งห่มของหญิงนั้นไม่ได้ เราเห็นว่าเจ้าทั้งสอง
คนนั้น คงจะชวยกันยดถอทำการชมชน โดยเต็มกำลังของเจ้าเป็นแน่จึง
ได้เป็นไปถึงเช่นนี้ ถ้าเจ้าไม่รับจะต้องผูกตให้ถึงสาหัส เจ้าเห็นว่าจะ
ทนบดความจริงไปได้แล้วหรือ

ฮุหมอเอง กับ หยมกถือ โตฟังเป่าบุณจนว่าดังนกรบเป็นสัจ
เป่าบุณจนจึงตตสนว่า หองโตสามเป็นผูกอเหตุอนมชอบเป็นความทุจริต
ผิดประเพณี ภรรยาของตัวดี ๆ ไม่ควรจะให้ชายไปทำการหยาบช้ำ
จนเป็นเหตุถึงอันตรายแก่ชีวิต ให้เอาตัวหองโตไปฆ่าเสีย แต่ฮุหมอ
เองกับหยมกถือให้เนรเทศไปอยู่เมืองไกล สามปีจึงให้กลับมาอยู่ตาม
เดิม แล้วเป่าบุณจนส่งให้ผู้รักษาเมืองสร้างศาลาจารึกชอนางเกงเจงโก
ว่าเป็นหญิงชอตรงต่อสาม ด้วยอักษรตัวทองคำไว้ให้เป็นทีปรากฏต่อไป
ภายหลัง

ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่เตยชอชยเก ตงบ้านเวอนอยู่ตามลยงอนตน
แขวงเมืองไซเกย ตำบลยงอนตนห่างเมืองไซเกยทางประมาณ ๕ ล
เตยชยเกมภรรยาชอนางเอียงดี ๆ เป็นบุตรของเอียงอน อยู่ในเมืองไซ

เกษ เติษสยเกเป็นมมเงินทองทรัพย์สินมาก เกิดบุตรหญิงแก่นาง
 เอยงสคนหนงมลกษณะงามขงนถ ให้ชอนางเตยวหนง ๆ มีฝีมือบักและ
 เขมต และทงหมตจตรอบคอบในการบ้านเรือน บิดามารตามความ
 รักใครขงนถ เติษสยเกจึงพูดว่าบุตรขงเราบตนอายุก็ไต่ ๑๕ ปีแล้ว
 ถ้าชายผู้ใดมมมอกคุณวตมตจรงแล้ว เราจะยกให้แก่นน เติษสยเกมดูถูก
 จางไวไซสองคน ๆ หนงแซฮวน คนหนงแซยง แต่คนแซยงเป็นคน
 สภาพเรยบรอย และเอาใจใส่หม่นดูแลในการงานเหยาเรือน คนแซ
 ฮวนนนเป็นคนสับปรบัตผลวการงาน เติษสยเกมีความโกรธเกลียดขง
 กขบไลเสยจากบ้านเรือน คนแซฮวนนนครนกลับไปบ้านแล้วมความฮา
 ซาตว่าคนแซยงยงติษสยเก ๆ จึงได้ขบไลตนเสย

ครนอยูมาติษสยเกบ่วยลงหาชนแลหมอยามารักษาโรค ๆ นนก็
 ไม่บรรเทา มีแต่ทรตหนักลงไปทุกวัน ประมาณมาได้สัปดาห์ เติษสยเก
 เห็นอาการชวตจะไม่รอด เติษสยเกมีความวิตกกถึงนางเตยวหนงผู้บุตร
 จึงปรบทุกชริอนแก่นางเอยงสผู้ภรรยาว่า เรามบุตรแต่ผู้เตยวก็เป็น
 หญิงบุตรขงเรากจเรญววยเป็นสาวชนแล้ว แม่ซาตายไปแล้วเจ้าอยู่
 ข้างหลังจะยกบุตรขงเราให้มเหยาเรือนไป บุตรขงเรากจะต้องจาก
 เจ้าไปไกลไม่มีผู้ใดจะอยู่ปรภูบตเจ้า ๆ ก็จะได้ความว่าเหวเป็ลยวใจ เรา
 เห็นวายงบักคนไซขงเราผู้ เป็นผู้หม่นการงานรอบคอบควรจจะยกให้
 แกยงบักจะได้ชวยทามาหากัน และดูแลในการเหยาเรือนจจะชอบ
 เติษสยเกครนส่งเสยภรรยาถถวณทุกประการแล้ว พอโรคกำเรบชนมาก
 ถึงแก่ความตาย

นางเอยงสภรรยาคนนางเตยวหนงผู้บุตร ก็ร้องไห้เศร้าโศกถึง
 เติษสยเกยงนถ ครนคอยคลายความโศกแล้วกเอาศพติษสยเกไปฝังและ
 เส้นไหวทากงเต็กตามอรรมนเนยม

นางเอียงสปรารภจะจัดแจงแต่งงาน ให้นางเดี่ยวหนึ่งกับยงบก
 เป็นภรรยาสามคน ครั้นนางเดี่ยวหนึ่งได้ความตามทมารดาตอา
 นน จึงกอดนางเอียงสปรารภมาตาเขาแล้วกรอไหพุดว่า บิดาข้าพเจ้าพ
 ตายลงยังไม่ทันจะข้ามปี มาบิดนมารดาจะแต่งให้ข้าพเจ้ามาเหยาเรือน
 ไปนั้นหากวไม่ ถ้ากระไรขอให้มารดาตรอไปให้ได้สักหนึ่งหรือสองปี
 ก่อนเถิด

นางเอียงสได้ฟังนางเดี่ยวหนึ่งผู้บุตรพูดทักทายนางน กโซอพงคำ
 นางเดี่ยวหนึ่งผู้บุตรทักประการ

ฝ่ายยงบกซึ่งเป็นคนใช้อยู่ในเรือน ครั้นเห็นว่านางเอียงสมีความ
 เมตตารักใคร่จะยกนางเดี่ยวหนึ่งให้เป็นภรรยา ยงบกก็ยกมความอดสาหะ
 จงรักภักดีหมั้นเพียรดูแลการงาน เอาใจใส่มากกว่าแต่ก่อน การงาน
 สิ่งใดในเรือนนางเอียงสก็เป็นที่ไว้วางใจแก่ยงบกทั้งสิ้น

อยู่มาจนหนึ่งถึงกำหนดวันซึ่งจะเสียเงินค่านา ยงบกจึงแจ้งความ
 แก่นางเอียงส ๆ จึงมอบทองงนทงเบยแปะให้ยงบกไปเสียค่านาแทน ใน
 วันนั้นญาติเขาเทียบมาเชิญนางเอียงสกับนางเดี่ยวหนึ่งไปกินเลี้ยง หา
 ได้ยู่บ้านไม่

ฝ่ายยงบกครั้นรับเงินกับเบยแปะมาจากนางเอียงสแล้วก็นบตรวจ
 ตูวังเขาจะได้ไปเสียค่านา

ฝ่ายชายแหว่จนคนใช้ของนางเอียงสแต่เดิมนน วันนนแอบมา
 ทบ้านนางเอียงสประสงค์จะลักสิ่งของ ครั้นได้เห็นยงบกกำลังนบเงิน
 กับเบยแปะอยู่แต่ผู้เดียวลงนน จึงเดินเข้าไปใกล้แล้วขยหน้าตายงบกว่า
 มงหรือเป็นคนสนิทของเศรษฐี ว่าตงนนแล้วก็ชักอ้าวออกจากตงพนยง
 บกถึงแก่ความตาย แล้วเก็บเอาเงินกับเบยแปะซึ่งยงบกใส่ไว้ในทบนน
 ไปหมดสิ้น

ในขณะที่นั้นไม่มีผู้ใดที่จะล่วงรู้เห็นว่าชายแซ่จวนชายงบกตาย

ฝ่ายนางเอียงสกับนางเตยวหนงกรนกันเลี้ยงแล้ว ก็กลับมาบ้าน

เห็นขงบกมีบาดแผลโลหิตไหลอาบไปทางตวนอนตาย อยู่ตงนน ก็ตกใจไม่

แจงวาม ไตมาทำร้ายแกงบก นางเอียงสกับนางเตยวหนงกรองให้เศวรา

โคกรักขงบกขงนถ นางเอียงสวาเหตทงนตวยวาทนาขงเจาไมไซคู้

รวมทกขรวมสขกันแกงบก

ขณะนั้นนางเตยวหนงกรองไห้กลองเกลือกไปมา ไม่เป็นสมปฤติ

เวदानนยงมชายผทงชอกงมอ เป็นคนมีสาเหตอยู่กบเตยสยเกมาแต่

กอน มาเห็นตงนนจททาเวองราวพองหากลาวโทษนางเอียงส กับนาง

เตยวหนงผู้บุตรคบหาชายชู้หลายคน จึงได้ทงทวงกันเกิดฆ่าพนยงบก

ถึงแก่ความตาย

องจายกขนายอำเภอ ครนได้แจงความตามพองตงนนแล้วจึงให้

นักการไปเกาะตวนางเอียงส กับนางเตยวหนงมาพิจารณาพอกถามนาง

เอียงสกับนางเตยวหนงก็ไห้การขแจงตามความสุจริตทตม มิได้รู้เห็น เป็น

ใจ หรือกระทำร้ายแต่อย่างใดแกงบกลูกจางผู้ตาย และมีได้คบบชู้

ชายตวยผทงผู้ใดเลยแต่สกกรงหนงครวญเดียว

ฝ่ายองจายกขนายอำเภอ ห้ามวิจารณ์ญาณบัญญัติอันจะสอด

ส่องให้สัดตงนกระแเสความโดยละเอียดไม ก็ผูกนางเอียงสและนางเตยว

หนงเขาเขียนตงงสาหัสจะไห้นางเอียงสกับนางเตยวหนงรับเป็นสจ

นางเตยวหนงรองไห้แล้วก็พูดแก่นางเอียงสมารดาว่า โดยความ

สตัยสุจริตขงเรา เทพยคารกษาพาดนกกขจะสอดส่องทพยเนตรเล็ง

เห็นความจริง แม้วามารดาจะถึงแก่ความตายเพราะตวยชาญาตุลาการ

ผู้ปราศจากแกวตาบัญญัติใจเชนนกควรออยู่แล้วทจะตองจำใจตาย แต่

มารดาขยารับเลย ขอขงเราจะเสยขยขงพาและตม แต่ลวงตวขง

ข้าพเจ้านางจะขอลามารดาตายไปพบกับสามีของข้าพเจ้า ณ เมืองฉ
 ฉายองจายกยนายอำเภอ เห็นนางเชียงสกบนางเตยวหนึ่งไม่รับ
 จึงให้ผู้คุมคุมตวนางทั้งสองไปจำขังไว้ ณ คุก ในวันนั้นนางเตยวหนึ่ง
 กกตลนกลนใจถึงแก่ความตาย

นางเชียงสเห็นนางเตยวหนึ่งผู้บุตรถึงแก่ความตายกริ่งไห้เศร้า
 โศกคิดจะฆ่าตัวตามบุตรไปบ้าง แต่บรรดาพวกนักโทษที่อยู่ใกล้เคียง
 กันชวนกันพูดขแรงให้นางเชียงสฟังว่า ท่านจงยับยั้งใจไว้ก่อน ด้วย
 เวลาเป็นคราวเคราะห์เวรกรรมตามสนองจะทำอย่างไรได้ ถ้าท่านยัง
 มัวตออยู่ เป่าบุญจนชำระแล้วก็คงจะได้ตัวผู้ร้ายซึ่งกระทำแก่บุตรเขย
 ท่านเป็นแน่ จึงอดล่าหสทนทรกรรมไปก่อนเถิด

นางเชียงสเมื่อได้ฟังเพื่อนนักโทษด้วยกันพูดจาวากล่าวขแรงก็
 เห็นจริงด้วย ความโหม่นสน้อยใจค่อยบรรเทาลงจึงมิได้ทำอันตรายแก่
 ตัวให้ถึงแก่ความตาย

ฉายเป่าบุญจึงไปตรวจตามบรรดาหัวเมืองทุกๆ หัวเมืองมา ครั้น
 มาถึงเมืองไซเกีย ตามบรรดานายแขวงนายอำเภอและตุลาการจึงนำ
 สารบบบัญญัติซึ่งมคิดเก่าใหม่มาให้เป่าบุญจนตรวจดู เป่าบุญจนเห็น
 สำนวนนางเชียงสกบนางเตยวหนึ่งไม่รับเป็นลจดังนั้น เป่าบุญ
 พิจารณาเห็นว่า เป็นความไม่จริงตั้งใจทักหา เป่าบุญจึงให้ตาตัวตาม
 บรรดาราชฎูร ซึ่งตงบ้านเรือนอยู่ใกล้เคียงกับนางเชียงสมาได้ถาม

ฉายราชฎูรทั้งหลายซึ่งอยู่ในตำบลนั้น ก็ให้การเบิกความไป
 ตามจริงทตนได้รู้เห็นว่า เวลานั้นนางเชียงสกบนางเตยวหนึ่งไปกิน
 เลี้ยงที่บ้านญาติ กลับมาจึงได้เห็นขงบกตาย ก็มิได้แจ้งว่าผู้ใดมาทำ
 รายขงบก นางเชียงสกบนางเตยวหนึ่งก็ขงได้รืองไห้เศร้า โศกถึงขงบก
 เป็นอันมาก

เป่าบุญจนโตฟังตงนน ก็พิจารณาด้วยวิจารณ์ญาณปัญญาจักษุ
 เห็นความว่า คิดเรื่องนคงจะมตวณรายมความบาดหมางกันในเรือนาน
 เรือนนนเป็นต้นเหตุ จักจะต้องหาอธิบายเอาตัวมรายให้ได้ เป่าบุญจน
 ตรกตรองหาอธิบายจะจบตนเงอนของความเรื่องนอย จนนงบหลบเคลมๆ
 เห็นนมตเป็นตวชระนตาดวหนงเตนผ่านหน้าเป่าบุญจนมา ในทันทมต
 ตนชน นงนงตรตรองตงนมตอนอกษรตวชระนน คัพนามอกษรจนนน
 เรียกว่าอวน ครนเห็นแกใจตงนนแล้ว จึงตงใหม่คคคตวนางเอียงส
 มาแล้วถามว่า เจ้ามคนไช้อยในเรอนกคน คนแชนอวนมหรือไม
 นางเอียงสโตฟังเป่าบุญจนถามตงนน นางจึงบอกวาคิมคนไช
 ของชวพเจวมอยคคนหนงแชนอวน แต่ชวพเจ้าโตชบได้จากชวพเจ้าไป
 นานประมาณสกสองปีแล้ว

เป่าบุญจนโตฟังตงนน ก็ตงเนอเห็นแนแกใจวาชวชอวนนน
 ชวชงบกตายเป็นแน ครนคตเห็นตงนนแล้วจิงตงให้คนไชไปเอาตัวชวช
 แชนอวนนนมาถาม ชวชอวนให้การปฏิเสชไมยอมรวบ เป่าบุญจนจิง
 ให้นักการไปบ้านชวชอวนนน คันไคของกลางคอหบๆ หนงมาให้
 เป่าบุญจนๆ เบ็ดออกตเห็นมเบยแปะกับเงินอยในหีบ เป่าบุญจนจิงให้
 นางเอียงสมาตวว่า หีบๆ นจะเป็นหีบของนางเอียงสหรือมิไช
 นางเอียงสครนแลเห็นหีบๆ นนกกจโตวาคเป็นหีบของนางที่ไส
 เงินกับเบยแปะชงโตมอบไชงบกใจเพื่อจะเอาไปเสยคานา เมอนาง
 เอียงสเห็นแนแกใจของนางตงนนแล้ว จิงแจงความให้เป่าบุญจนฟัง

ทุกประการ

เป่าบุญจนโตฟังนางเอียงสชแจงและจาชองกลางโตแมนยาเชน
 นนแล้ว จิงตงนกกการให้ลามไชลนกุญแจคอชวชอวนนนชวชใจ แล้ว
 จะมุกถามตามจาวตนครบวาด จิงชวชอวนนกวบเป็นตจิมทนจะมุกถอ

และ โปยตี

เปาบุณจันจึงตัดสินใจปล่อยให้ลอยตัวนางเอียงสัพพัญญูจากเวรจำแล้ว ให้
เอาตัวชายแฉะจวนไปฆ่าเสีย ในส่วนกัมม่อมผู้เป็นโจทก์เอาเท้ามานำพ้อง
กล่าวโทษนางเอียงสัพพัญญูให้ตองเวรจำจนนางเดี่ยวหนึ่งตาย ตัดสินให้
เนรเทศกัมม่อมหมอกความไปอยู่เมืองไกลอันกัณดาร อย่าให้คนทั้งหลาย
เอาเอียงอย่างต่อไป.

ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่เจียงชอกเบยจว ฉายาเทียนสัวเป็นคนใจบุญ
ตั้งอยู่ในยศธรรมมิ่งเงินทองเป็นอันมาก ตั้งบ้านเรือนอยู่ในแขวงเมือง
เอียงจว ครั้นชยามาหมดวงจันรูปหนึ่งสานก้อยวัด ไปอนนมาบ้านเทียนสัว
เรียวยาวสร้างพระปฏิมากร เทียนสัวจึงจตุธาหารเจเลยงหลวงจันแล้ว
ถามว่า ท่านมาทนมธระประสงคสังโคด้วยหรือไม่

หลวงจันนงจบอกวา รูปได้สร้างวัดไวทตาบลดตงตงวัดหนึ่ง
ก่อสร้างตั้งโคชนไวทพรอมมลดทกอยางแล้ว ยังขาดอยู่แต่พระปฏิมากร
เท้านน บัดนรูปชอนากศลดจันนมาแผให้แกท่าน แล้วแต่ท่านจะครทธา
ตามแต่มากและนอย

เทียนสัวได้ฟังดงนงกมคความเลื่อมใสครทธา จึงให้คนใช้เข้าไป
ในตักหีบเอาทองคำเนอตา ๕๐ ตาลงมากววยแกหลวงจัน เพื่อให้ไป
หล่อพระพุทธรูป หลวงจันแลเห็นเทียนสัวเอาทองคำมาให้เป็นอันมาก
จึงพูดวารูปสร้างพระปฏิมากรแต่องค์เดียวเท้านน ท่านให้ทองมามาก
ดงนทองคงจะเหลือ

เทียนสัวได้ฟังหลวงจันवादงนน จึงตอบวา แม้จะเหลือใช้
การหล่อพระแล้ว ท่านจงจำหนายใช้สอยในการอนต่อไปเถิด
ฝ่ายหลวงจันเมื่อได้ฟังवादงนน ก็รีบเอาทองคำนลดเทียนสัว

กลับไปยังสำนัก ครนเดินไปไตร่ตรองทางคตชนได้ว่า เมื่อไปหาเทยงสิว
 นน ได้พิจารณาเห็นลักษณะเทยงสิวบอกอาการเคราะห์ร้ายอยู่ในขอบตา
 หลวงจันคิดเห็นว่าเทยงสิวเป็นผู้ ใจบุญมีศรัทธากล้าแก่ มีเคราะห์ร้าย
 มาบังเกิดจะใหญ่ถึงแก่ความตายเป็นทเวทนายงนักร เจ้าเราจะต้องไปบอก
 ให้เทยงสิวรู้ตัวไว้ ครนคิดเห็นดังนั้นแล้ว หลวงจันจึงกลับไปหาเทยงสิว
 บอกว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นคนใจบุญจึงมีความยินดีด้วยท่านยงนักร
 ข้าพเจ้าเห็นลักษณะท่านในฝัน มีเหตุร้ายจะอันตรายถึงแก่ชีวิตเป็นแน่
 เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงรีบกลับมาหวังใจว่าจะเตือนท่าน ท่านจงมีสติ
 อย่าได้มีความประมาท และอย่าไปทางไกล จงระวังรักษาตัวให้มาก
 ว่าจะแล้วกลากลับไป

ครนหลวงจันไปแล้ว เทยงสิวจึงเข้าไปในตักชนในเล่าความที่
 หลวงจันมาบอกนนให้นางเตยสิมภรรยาฟังทุกประการ

นางเตยสิมจึงพูดแก่สามีว่า ท่านอย่าดูหมิ่นหลวงจันเลย เพราะว่า
 หลวงจันนคงจะเป็นผู้ วิชาของคหณจึงได้รุกรอนหลวงหน้า ไปแล้วจึงได้
 กลับมาเตือนสติเพื่อให้ท่านทราบดังนั้น ขอท่านจงได้ระวังอันตรายใน
 ส่วนตัวท่านอย่ามีความประมาทเลย

เทยงสิวได้ฟังภรรยาตักเตือนให้สติตั้งนน ก็ชวนภรรยาไปเที่ยว
 ชมสวนดอกไม้หวังใจว่าจะให้เพลิดเพลินลืมความวิตก เทยงสิวเดินเที่ยว
 ตรวดูในสวนดอกไม้ เห็นในสวนนั้นเป็นตรกรู้งรังไม้สะอาด เทยงสิว
 มีความโกรธจึงเรียกตักนางชุนเฮียง ซึ่งเป็นบ่าวสำหรับรักษาสวน
 มาตักตี

ตั้งเกมมีความโกรธแค้นอาฆาตแก่เทยงสิวอยู่ทุกวัน คอยหาโอกาส
 จะทำร้ายเทยงสิวอยู่ตลอดเวลา

ครนอยู่มาชองนชงเป็นวงศ์ญาติของเทยงสิว เป็นชุนนางตำแหน่ง

ของผัวอยู่ ณ เมืองตงเกย มหน่งสอมาถงเทยนสัว มีใจความว่าให้
เทยนสัวไปเมืองตงเกย

ครนเทยนสัวทราบความในหนังสือของฮองนแล้ว ก็เล่าความ
ใ้หนางเตยสัฎภรรยาฟังทุกประการ นางเตยสัจห้ามว่าท่านหลวงจัน
ผู้พิเศษได้เตือนสติท่านไว้แล้วว่า ในบ้านท่านเคราะห์ร้ายมาก บุตรของ
เรากยังเยาว์อยู่ ท่านอย่าได้ไปข้างไหนเลย เมื่อนางเตยสห้ามปราม
ตักเตือนตงนนเทยนสัวกหาเชอฟังไม่ จึงจัดเงินใส่หีบ ๕๐๐ ตาลง แล้ว
ส่งให้ตงเกกบขมถองซงเบนนาวจดหาส่งของเสบียงเดินทาง ครนจัด
เสร็จแล้วเทยนสัวก็ส่งนางเตยสภรรยาให้ดูแลรักษาบ้านเรือน ครนส่ง
แล้วเทยวสัวก็บ่าวสองคนก็ออกจากบ้านเรือนไปประมาณสองวัน ถึง
ตำบลลำแม่น้ำสามแยก เทยนสัวก็บตงเก ขมถองทงสามคนนายบ่าวก็
ลงเรือจ้าง

ฝ่ายผู้แจวเรือจ้างสองคน ๆ หนึ่งแซตน คนหนึ่งแซเอ็งกแจว
เรือออกจากท่าไประยะทางได้ค่นหนึ่ง

ฝ่ายตงเก บ่าวของเทยนสัว มีความโกรธแค้นอาชาตผูกใจเจ็บมา
แตกอน ตงเกซงแนะนำคบคดกนกับแซตนแซเอ็งกแจวเรือจ้างว่า
เทยนสัวนายขาพเจามเงินอยู่ในหีบหารอยตาดงกบเดอกางเกงแพรหลาย
สำหรับ เราช่วยกนชาเทยนสัวกบขมถองเสียแล้วเก็บเอาเงินกบตงของ
นนมมาแบ่งบงกน ท่านจะเห็นเป็นอย่างไร

ชายแซตนแซเอ็งก็ได้พงตงเกกระซิบบอกแนะนำให้ตงนนจิงว่า แม้
ท่านไม่แนะนำเรากคตอยู่แล้ว ตงเกกบชายสองคนเจ้าของเรือจ้างปรกษา
ตกลงกนแล้ว พอเวลาคกประมาณสองยามเทยนสัวนอนอยู่ในประทณ
เรอตนขนมมา ก็ออกจากประทณจะไปถ่ายบัสสาวะ ชายแซตนเห็นได้ท
กเขา อ้าวอู๋ แทงเทยนสัว ๆ ร้องขน ตงขเสยง อนตง ค้าเตยวก็ชาติใจตาย

ชายแซตนกเอาศพเทยนสวทงลงไปในน้ำ

ขณะนั้นขมถองบ่าวของเทยนสวกำลังนอนหลับอยู่ ไตยนเดียง
เทยนสวร้องกตกใจตน ลกออกมากจากประตุนเรือ ชายแซเองเอาไม้
กระบองตขมถองตกลงในแม่น้ำแล้ว ชายแซตนแซเองกบตงเกกงตหบ
ออกเอาเงินและสิ่งของมาแบ่งปันกัน ตงเกกรันไต่เงินแล้วกชนจากเรือ

จ้าง ไปอยู่ ณ เมืองไซจิวท่ามาหากินตามกมิลำเนา

ฝ่ายขมถองเมื่อขณะชายแซเองตตกนาลงไปนั้น ด้วยขมถองยัง
ไม่ลงทตาย กวายนาอยู่กลางแม่น้ำจนเวลาสว่าง พอมชายผู้หนึ่งชอ
ชื่อเอง แจวเรือทอดแห หาลา มาพบ ขมถอง วายนา อยู่กลางแม่น้ำ อ่อน
กำลังจวนจะจมนตายขยแล้ว ขมถองเห็นเรือแหแจวมกร้องให้ช่วย

ชื่อเองครนเห็นตงนกรบแจวเรือเข้าไปรับขมถองชนจากนาลแล้ว
ชื่อเองจึงเอาเสอกางเกงมาให้ผลัด ชื่อเองจึงถามขมถองว่าเป็นด้วยเหตุ
อย่างไร จึงได้ลอยนาลอยู่ตงน

ขมถองจึงเล่าความ ซึ่งเทยนสว ผู้นาย กบบ่าวตวยกน ทงสามคน
ลงเรือจ้างจะไปเมืองตงเกย เจ้าของเรือจ้างเป็นมรายชาเทยนสวตายทง
ลงในน้ำ ตวข้าพเจ้าตกตตกลงในน้ำจึงได้ลอยอยู่จนท่านมาช่วย

ชื่อเองได้ฟังตงนจึงถามขมถองว่า บदनท่านจะกลับไปบ้าน
นายของท่านหรือประการใด

ขมถองจึงบอกว่ บ้านนายของข้าพเจ้าอยู่ตงเมืองเฮียงจิวระยะ
ทางไกลนัก บदनท่านได้ช่วยชีวิตข้าพเจ้าชนจากนารอดพ้นจากความ
ตาย พระเดชพระคุณของท่านเป็นทขง ข้าพเจ้าจะอยู่ช่วยท่านท่ามาหา
กนก่อน ตอภายหลังข้าพเจ้าจึงจะกลับไปบ้าน

ชื่อเองได้ฟังตงนกมความยินดี จึงพาขมถองกลับมายังบ้าน
เรือน ขมถองก็อยู่ช่วยชื่อเองแจวเรือทอดแหหาลาอยู่ในลำแม่น้ำนั้น

สวนศพ ของเทียนด้ว กชน ลอยนา มาปะทะ เขามง ตาบล ทายก
 คอยเวลานนเป็นฤดูเดือนหาชน ๑๕ ค่ำ ราษฎรมาประชุมกันทวดชุษย
 ทำบุญขบใหม่ หลวงจันเจริญพระพุทธรูปมณฑลทงกระจาด ด้วยในการ
 ทงกระจาดมวธลอยกระทะทงดอกไม้อุปเทียน แต่บรรดาหลวงจันลงมา
 ททายกเจริญพระพุทธรูปมณฑลลอยกระทง แลเห็นศพลอยปะทะตคอยกับ
 ผงนา พวกหลวงจันจึงได้พากันไปต พิจารณาเห็นมบาดแลลรอยพัน
 แทงจึงพากันพูดว่า ศพนชะรอยเป็นพอกาทางเรือถูกผู้ร้ายปล้นฆ่าตาย
 ลอยนามา

ในขณะนั้นมหลวงจันผู้เฒ่ารูปหนึ่ง จึงปรึกษาแก่หลวงจัน
 เหล่านนว่า เราช่วยกันหามเอาศพชนผ้งเศยกจะได้มลอานสงสเป็น
 อนมาก ครนปรึกษาเห็นพรอมกันตงนนแลล บรรดาหลวงจันกับ
 ราษฎรชาวบานจึงช่วยกันหามเอาศพชนจากผ้งผ้งไว แลลวกพากันกลับ
 วัดเจริญพระพุทธรูปมณฑลทงกระจาดการบตามเคย

ฝ่ายเป่าบุนจัน ไปเที่ยวตรวจตามหัวเมืองน้อยใหญ่ ออกจาก
 เมืองหัวจิวไปเมืองตงเกยตอไป ครนถึงตำบลเซง โทกัยแขวงเมือง
 ตงเกย เป่าบุนจันอยู่บนหลังมาแลเห็นลมขานพตผ้งคลฟงอຍหนามา
 เป่าบุนจัน เป่าบุนจันพเคราะห์เห็นอกจรวยตงนน จึงแวะเขาพกยงก
 กอน แลลจริงให้เตยเหลงคน ไซตามตุลมพตนนจะเป็นไปตงแห่งไต คน
 ไซกตามตุลมบ้วนนน ไปตงตำบลตผ้งศพของเทียนด้ว แลลลมพนทหาย
 บ้วน เตยเหลงจึงกลับมาแจ้งความแก่เป่าบุนจันว่า ลมบ้วนนนพต
 บ้วนไปตงตผ้งศพแห่งหนงอยุ ไกลผ้งนาแลลวกหยุดในทนน

เป่าบุนจันได้พงตงนน ไทนกสงสัยอยุไมรูวาย ลงเห็นความว่า
 เกลอกจะมีผู้ร้ายฆ่ากนตาย เอาศพไปตงไวทนนเป็นแน่ ครนคิดเห็น
 ตงนนแลล เป่าบุนจันจึงตงให้จววายกุนนายอำเภอไปสืบราษฎรว่าผู้นน

ตายด้วยโรคอันใดใครเอามาฝังไว้ จิวจายก็จึงไปสืบตามตามราษฎร
 ได้ความว่า เมื่อวันชน ๓๕ คาเดือนหาบรรดาหลวงจันจวดชชยลงมา
 ดอยกระทงทงกระจาด ได้เก็บศพลอยนำมาฝังไว้ จิวจายก็ด้วยความ
 ดงนน จึงชดศพนั้นขึ้นมาชนสุดรดูเห็นมวอยบาดแผลถูกอาวุธเหล็กมคม
 จิวจายก็จึงจับเอาตัวหลวงจัน เหล่านนั้นมาจำขังไว้ แล้วจึงไปแจ้งความ
 แก่เป่าบุนจันทุกประการ

เป่าบุนจันตริตรองพิจารณาเห็นว่า หลวงจันอยู่วัดไกลฝังน้ำ
 มากนักศพหนักเป็นศพลอยนำมา ซึ่งจะตั้งใจสงสยหาหลวงจันพวกนี้
 ฆ่าฟันคนตายก็ไม่เห็นมีทางที่จะให้เห็นได้ คิดเห็นดงนนแล้วเป่าบุนจัน
 จึงสั่งให้ปล่อยหลวงจันเหล่านั้นไปเสียทั้งสิ้น

ครั้นอยู่มาประมาณได้สัก ๒๐ วันถึงฤดูเดือนหก ในลำแม่น้ำ
 นั้น ถึงกำหนดราษฎรชายหญิงเล่นแข่งเรือกันเป็นทรินเรียงสนกสนาน
 ยิ่งนัก ในวันนั้นชายแซ่ตันแซ่เอง ซึ่งแจวเรือจ้างทำรายแก่เทียนสีจวนน
 ก็แจวเรือมาดูราษฎรแข่งเรือกัน ชายแซ่ตันแซ่เองทั้งสองคนนั่งเฉพ
 สุราอยู่ในเรือ แลเห็นชื่อเองกับขมทองแจวเรือปลามาชาย ชายแซ่ตัน
 แซ่เองจึงเรียกให้แวะเข้ามา เพื่อจะขอปลาทำกับแกลมกกันกับสุรา
 ขณะนั้นขมทองเห็นชายทั้งสองคนซึ่งทำรายฆ่าเทียนสีจวนนชาย ของ
 ตนกจากหน้าไต้ ครั้นใกล้มาถึงบ้านขมทองจึงบอกแก่ชื่อเองว่า ชาย
 ทั้งสองคนที่ขอปลานั้น คือผู้รายซึ่งฆ่าเทียนสีจวนนชายข้าพเจ้า ๆ จำได้
 แน่นอน จะทำคุณใดดีจึงจะได้ตัวชายทั้งสองนี้ขอท่าน ได้ช่วยคิดอ่านให้

แก่ข้าพเจ้าด้วย

ชื่อเองได้ฟังขมทองว่าดงนน จึงพูดแนะนำว่าบัดนี้เป่าบุนจันมา
 พักอยู่ที่กกกวนตำบลเชิง ไท้ก้อย ท่านจงไปฟ้องต่อเป่าบุนจัน ๆ คงจะ
 เอาตัวมาชำระท่านอย่ามีความวิตกเลย

ชิมทองได้ฟังฮ่อเองพูดแนะนำให้ตั้งนพกมความยินดี ชิมทอง
 จึงไปหาเป่าบั้นจน ณ ตำบลเชิงไทรก้อย คำนับเป่าบั้นจนแล้วกรอให้
 เล่าความ ชงตงเก คบคิดกนกับเจ้าของเรือจาง สองคน ซาเทียนสว ผู้นาย
 ตายตงแต่จนปลายให้เป่าบั้นจนฟังทุกประการ แล้วบอกความคนชายสอง
 คนชงแจวเรือจางนนมาตุราชฎรแรงเรือกนอยู่ทแม่น้ำเชิง ไทรก้อย

เป่าบั้นจนได้ฟังตงนน จึงให้ชิมทองนำนักรการ ไปจับตัวชาย
 แซ่ตงแซ่เองมาผูกถาม แล้วให้คนไปค้นดูสิ่งของทในเรือของชายแซ่ตง
 แซ่เอง ได้เสือกางเกงกบหมมเงินและเบยแปะมาเป็นของกลาง

ชิมทองและเห็นทบใส่เงินกับเสือกางเกงกจาไตแมนมน ผู้ราย
 ทงสองคนกรบเป็นสัจ เป่าบั้นจนจึงตดสันให้เอาตัวผู้รายทงสองคนนน
 ไปฆ่าเสีย แล้วเป่าบั้นจนจึงมอบเงินชงชาระมาได้จากผู้รายสองคนนน
 ให้แก่ชิมทอง ขอทบ ได้ศพเทียนสว กลับไปยัง เมืองเชียงจิว ให้บุตร และ
 ภรรยาฝังตามธรรมเนียม

ชิมทองก็คานับลาเป่าบั้นจนกลับมาบ้านฮ่อเอง ลาฮ่อเองแล้ว
 ขอทบได้ศพเทียนสว จางเรือจางบรรททุกศพกลับมาเมืองเชียงจิว ให้
 นางเตยสภรรยาเทียนสวเอาศพไปฝังไว้ตามธรรมเนียม

ครวนมาภายหลังเจียงตงเตง บุตรชาย ของเทียนสวเจริญวัยช่น ก
 ไปเล่าเรียนหนังสือมสดีปัญญาสอบได้ ได้เป็นขุนนางสืบตระกูลต่อมาและ
 ชิมทองนนเป็นผู้มกตญูญตอเทียนสวผู้นาย นางเตยสภอดทนนอนุกล
 ให้ทพรอนไปทำมาหากนตามภูมิดาเนาถมมสมบวรช่น โดยผลฮาน
 สูงสคณทตงอยู่ ในความสตยชอตรงและกตญูญนน

ฝ่ายตงเกชงได้สวณแบ่งบั้นจากผู้ราย ไปอยู่เมืองไซจิวอยู่มาได้
 ประมาณสักสองปี ไปค้าขายทางแม่น้ำเชียงจิวกตกขายผู้รายของเบา
 เอาทรัพย์สินชงไปหมดส่น แล้วขายงฆาตงเกเสียด้วย.

โลหิตไหลตงนน จึงถามบ่อนคนไข่ว่าไปถูกอะไรมาหน้าตาจึงได้แตกถึง
ตามแผล บ่อนชดไม่ได้จึงได้บอกความตามที่ได้ไปยิงนกให้นางฮ่องตีฟัง
ทุกประการ

นางฮ่องตีได้ฟังตงนนมีความ โกรธเป่าแสงผู้บุตรยิงนกบ่นด่าว่า
ลูกอะไรเขนน หนงสอกเกยจครันไม่ไปเล่าเรียนคิดเล่นแต่การยิงนกยิง
เนื้อไม่เป็นประโยชน์ ว่าตงนนแล้วนางฮ่องสกดสนขสำหรับไลเนื้อ
ของเป่าแสงนนตาย แล้วนางฮ่องดกทำลายเกาทัณฑ์กับตาชายเสียแล้ว
ขับไลเป่าแสงมิให้เข้าบ้านต่อไป

เป่าแสงมีความ โกรธบ่อนว่าเก็บเอาความมาฟ้องมารดา ทำให้
มารดาขับไลตัวออกเสียจากบ้านเรือน คิดอาชาติบ่อนอยู่ทุกวัน

ฝ่ายกษัตริย์ตั้งคาชายเกิดอโหม่ก่าไร มีแต่ขาดทุนไปทุกวันเห็นว่า
เป่าสนมเงินมาก กษัตริย์คดอบายจะดวงเอาเงินที่เป่าสนไปเป็นอาณาประ
โยชน์ ครนคดอบายได้แล้วกษัตริย์จึงไปหาเป่าสน ๆ ก็ต้อนรับเป็นอันดี
แล้วจัดโต๊ะสำราญเลี้ยงกษัตริย์แล้วพูดจาไต่ถามถึงการค้าขายต่าง ๆ

กษัตริย์ทวงเราะแล้วพูดว่า ข้าพเจ้าเห็นช่องทางค้าขายอยู่หนึ่งมี
ผลประโยชน์เป็นอันมาก ครนข้าพเจ้าจะไปแต่ลำพังตัวข้าพเจ้าแต่ผู้
เดียวเล่าทอรอนข้าพเจากนอยข้าพเจ้าจะขอหุ้นส่วนกับท่าน

เป่าสนถามว่าประโยชน์นั้นอย่างไร กษัตริย์จึงดวงว่าดินค้ำ
เมืองตงเกยมอยู่เจ้าหนึ่งมีแพรวอย่างดอยร้อยหบราคาถูกขงนิก แต่ที่เมือง
ตงเกยนั้นทองคำมากกว่าเมืองเรา ข้าพเจ้าเห็นว่าเราเอาทองคำ
เมืองนี้ไปจำหน่ายขายแล้ว ขอเอาแพรวเมืองตงเกยมารายที่เมืองเรา
ข้าพเจ้าเห็นว่าจะมีกำไรมากหลายเท่า ถ้าท่านเห็นด้วยแล้วจะตั้ง
รับไปโดยเร็ว ถ้าขายอยู่พอค้ำอนจะมากงานเขาไปเสียหมด ขอท่านจง
รับคิดอ่านไปขอเสียโดยเร็ว

เป่าสูนได้ฟังดังนั้นก็สำคัญว่าเป็นความจริง มีความยินดีจึง กำหนดคนตักน้ำจะไปเมืองตงเกย กงยมครนเสพสุราคนเดียวแลดูกลา
 เป่าสูนกลับมาบ้าน เป่าสูนจึงเล่าความซึ่งกงยมมาชวนไปคาเมืองตงเกย
 ให้นางฮ่องดีฟังทุกประการ

นางฮ่องดีได้ฟังตามเล่าให้ฟังดังนั้น นางไม่ใคร่เต็มใจให้เป่าสูน
 ไปกับกงยม แต่ไม่อาจพูดจาขัดขวางทัดทานได้ก็นั่งอยู่
 ครนถึงเวลากำหนดนัดเป่าสูนจึงส่งบ่อนคนไขว้า เวลาตักสาม
 ยามเราจะลงหน้าไปก่อน เจ้าจงหาบเสบียงตามไปภายหลังให้พบกันที่
 ท่าเรือจาง เป่าสูนส่งบ่อนคนไขว้ลงนอนแล้ว ครนเวลาตักสามยาม
 เป่าสูนจัดทองคำห้าสิบตำลึงกับเงินใช้ตามทางได้ไถ่ เสร็จแล้วเป่าสูน
 ออกจากบ้านเดินทางจะไปลงท่าเรือ

ฝ่ายกงยมครนถึงเวลากำหนดนัด กงยมจึงให้จิวปักคนไขว้กับ
 หลานของกงยมคนหนึ่งหาบสุรากับเครื่องโต๊ะของกิน ไปถึงท่าผิงนำแห่ง
 หนึ่งเป็นทเป็ดยวห่างไกลกันกับท่าเรือจาง ตัวกงยมก็ออกจากบ้านเดิน
 ทางไปพบกันกับเป่าสูนแล้ว ก็เดินทางจวนจะถึงท่าเรือจางพอพบบ่อน
 คนไขว้คอยตักหน้าอยู่ตันทาง กงยมจึงชวนเป่าสูนว่า เวลานี้เป็นเวลา
 เข้าหาพี่เจ้าได้ ไ้คนไขว้จัดอาหารกับสุรามาวัดคอยทำทาน เราไปเสพสุรา
 อาหารเสยด้วยกันก่อนแล้วจึงค่อยลงเรือ กงยมว่าตงนอนแล้วก็ให้
 บ่อนนำหน้าไป ถึงผิงนำซึ่งกงยมให้จัดโต๊ะและสุราไว้นั้น กงยมกับ
 เป่าสูนก็นั่งเสพสุราด้วยกันประมาณสัปดาห์ กงยมรินสุราให้เป่าสูนกิน
 ต่อไปอีก เป่าสูนว่าเวลาเช้าพี่เจ้าเสพสุราไม่ได้มากจะเมาเกินไป

ฝ่ายกงยมครนเห็นได้ตงนอน ก็กระทำเป็นโกรธตวาดด้วยเสียง
 อันดังว่า เรานับถือท่านจะให้ท่านกินสุรากับเราท่านกลับมาพูดจาขัดพลัด
 คู่มั่นเรา กงยมว่าตงนอนก็ชกลูกตมออกจากตัว ตักถูกเป่าสูนล้มลงสลบ

อยู่กบต ขณะนั้นหลานของกงยมกตรงเข้าหาเป่าสูนถึงแก่ความตาย
แล้วแกเอาไก่และเงินทองของเป่าสูนไปทิ้งสน แล้วตามเอาศพเป่าสูน
ทิ้งลงในแม่น้ำ แล้วกงยมก็กลับมาบ้าน

ฝ่ายบ่อนหนาบเสบียงส่งของไปท่าเรือจ้าง ก็หาเห็นเป่าสูน
ลงไปไม่ บ่อนหนาบเสบียงถามพวกเรือจ้างทุก ๆ ลำก็บอกหาเห็นไม่
บ่อนหนาบเสบียงตามสืบถามชาวเรือ และชาวบ้านตั้งแต่เช้าจนเวลาเที่ยงก็
ไม่ได้ข่าวเป่าสูนเลย บ่อนหนาบเสบียงจึงกลับมาบ้านเล่าความซึ่งมิได้พบกับ
เป่าสูนให้นางฮ่องส่งฟังทุกประการ

นางฮ่องส่งได้ฟังดังนั้นตกใจมีความทุกข์ร้อนถึงเป่าสูนสามเป็น
อันมาก อยู่มากประมาณสัปดาห์หนึ่งจึงไปทูลบ้านเป่าสูนเพื่อจะแก้
สงสัย นางฮ่องส่งจึงถามกงยมว่าท่านมาแล้วเหตุใดสามของข้าพเจ้าจึง
ยังไม่เห็นมาแล้ว

กงยมจึงพูดแก้เพิ่มเติมใหม่ความเกยของในต้วว่า ข้าพเจ้าลงไป
คอยท่าสามท่านอยู่กอนทท่าเรือ ก็ไม่เห็นสามของท่านลงไปตามทนต์กน
ไว้ ข้าพเจ้าก็หวังใจว่าสามท่านเห็นจะไม่ไป ข้าพเจ้าจึงลงเรือไปแต่
ผู้เดียว

นางฮ่องส่งเมื่อได้ฟังกงยมบอกเล่าดังนั้น ก็มีความวิตกกังวลสาม
เป็นอันมาก อยู่มากได้สักสองสามวันนางฮ่องส่งก็จ้างคนไปเที่ยวสืบเสาะ
ติดตาม ก็ไม่ได้ข่าวคราวประการใดเลย นางฮ่องส่งก็รู้ว่าจะคิดอ่าน
ต่อไปประการใด

ฝ่ายเป่าแสงผู้บุตรเป่าสูนซึ่งอยู่นอกบ้าน ได้ข่าวว่าเป่าสูนผู้บิดา
ไปเมืองตงเกยกกับบ่อนหนาบเสบียงไปไม่แจ้งว่าผู้ใดกระทำร้าย เป่าแสงมี
ความเกลียดชังบ่อนหนาบเสบียงมาแต่ก่อนมาแล้ว จึงตั้งใจปรักปรำเอาบ่อนหนาบ
ไว้ว่าบ่อนหนาบคิดอุบายฆ่าเป่าสูนผู้บิดาตาย เป่าแสงจึงไปฟ้องต่อฮ่องจาย

จิ๋วผู้รักษาเมืองกัจจว

อึ่งจายจาวไม่ยอมสยบบุญญาวิจารณ์บุญญาอะไรนั้ กิ่ง

เนอเห็นตามถอยคำของเป่าเสง จังเขาตวบนอนมาผูกตามตามจาวต

นลวงบาด บนอนนั้ใทการ โดยความสัจจิตของตบและตามความทเป็นมา

แต่หลัง อึ่งจายจาวผู้รักษาเมืองเห็นบนอนไม่รบ กยงผูกตบนอนตง

สาหัส บนอนทนความเจ็บไม่ได้ กตองรบเป็นสัจโดยความไม่จริง

เพราะทนเจ็บไม่ได้ ผู้รักษาเมืองจึงให้เขาตวบนอนไปจำไว้ ณ คก

ในเดือนนั้นเป็นฤดูหนาว พระเจ้าของยบจงฮ้องเตมรบตงให้

เป่าบุนจันไปเที่ยวตรวจทุกซซของราษฎรตามหัวเมืองน้อยใหญ่ในพระ

ราชอาณาจักรเขตประเทศจัน ครนเป่าบุนจันตรวจมาถึงเมืองตงเกย

ผู้รักษาเมืองจิว จึงส่งคำหาคำใทการและตวบนอนไปให้เป่าบุนจันตด

สนลงโทษบนอน เป่าบุนจันตรวจดูคาบนอนใทการรบเป็นสัจและครน

สอบถามบนอน ๆ ก็รองให้ แลวคานบเป่าบุนจันเล่าความตามสัจจริง

ทเป็นมานนให้เป่าบุนจันฟังทุกประการ

เป่าบุนจันได้ฟังบนอนใทการตงนน ไคร่ควรวญพิจารณาตรูป

ความและทงเห็นกรยาอาการของบก่อนเป็นคนตง ตามความทเป็นมา

แลว ผู้พิจารณาถึงได้สวนไม่สนกระแสดความ เป็นความพิจารณา

บกรกตวรนเขาโดยแรง ของกลางและสิ่งสำคัญก็ยงไม่ได้ แมวบนอน

รบแลวก็จริงจะเขาเป็นสัจสมคำหากยงไม่ควร คิดเห็นตงนนแลว เป่า

บุนจันทำเป็นโกรขอบายตวตบนอนว่า ตวเจ้าซาเขาตายเจ้ากใทการ

รบเป็นสัจแลว จะตองปรบโทษเจ้าให้ตายตงไปตามถัน เป่าบุนจันว่า

ตงนนแลว จึงส่งให้ผู้คุมคุมบนอนไปจำไว้ ณ คก แลวเป่าบุนจันจึง

กระตบสงทงกตคนไซเป็นขอบายให้ไปทเมืองกัจจว ถามผู้ โดยทงถนถาม

ตงความเรอทผู้รายมา ป่าสุนตายบนอนรบเป็นสัจนน ให้บอกรให้พูด

ว่าเป่าบั้นจันทดัดสนเขาตัวบนอนไปฆ่าเสียแล้ว ฟังดูราษฎรจะพูดจาวา
กระไรบ้าง ถ้าได้ความประการใด หรือใครผู้ใดพูดอย่างใด ให้จับตัว
ผู้พูดผู้บอกเล่านั้นมา จะได้ไต่สวนออกชนหนงเพื่อให้ได้ความจริงเป็น
หลักฐานให้ชาวสะเอาต

หลักคิดคนใช้คานบรบคาสงของเป่าบั้นจันแล้ว ก็ไปยังเมืองกัจจว
คอรบัทราบตามคาสงของเป่าบั้นจันทุกประการ

ฝ่ายกัจจวตงแต่ได้เงินของเป่าสนมาแล้ว กัจจวมกตงตวทามาหา
กัจจวมบบริบูรณ์ชนกว่าแต่ก่อน ครนอยมารাত্রวนหนงกัจจวมนอนหลับ
ฝันเห็นว่าเทพยตาดงคหนงมาบอกแกกัจจวมว่า ท่านเป็นคนทจวตฆ่า
เป่าสนตาย ถ้ามหญิงสวมเสื้อแดงกางเกงแดงมาเมื่อใดแล้วความเรอง
นจะเกิดลุกลามมาถึงตวท่าน กัจจวมฝันเห็นดงนนแล้วตกใจตื่น ให้นึก
รำคาญใจไม่สบายเพราะความจริงตัวกระทำคามไม่ได้ไว้

ครนอยมาวนหนง มหญิงผู้หนงขอแซไม่ปรากฏในจดหมายเหตุ
สวมเสื้อกางเกงสีแดงมาถามชอเกล็ดชองกัจจวม บอกว่าสามชาพเจ้า
ตงทำปลาอยู่ปากคลองเมืองกัจจว ให้ชาพเจ้ามาถามราคาเกล็ดท่าน
ถ้าตกลงราคาแล้วสามชาพเจ้าจะชอหลายหาบ ถ้าทท่านไม่ตกลงสนน
ราคาแล้ว จะต้องไปชอทอนตอไป

กัจจวมได้ฟังหญิงทสวมเสื้อแดงมาถามชอเกล็ดดงนน จึงว่า
ราคาเกล็ดอนนเขาชอชายกันอย่างในท้องตลาด ชาพเจ้ากจะชายให้ท่าน
ตามราคาทเขาชอชายกันอยู่ในเวลานั้น ว่าดงนนแล้วกัจจวมก็จะพาหญิง
ทสวมเสื้อแดงนนั้นไปยังฉางเกล็ด พอหญิงผู้นชยบตจจะไปชงเกล็ด
ดวยกบกัจจวม บังเอิญจวปคนใช้ชองกัจจวมยกกระถางนาลงถวชยาม
เป็นน้ำใสโครก เดินมาสะดุดพบนน้ำในกระถางกระถอกกรตหญิงนนั้นเสื้อ
เบียดเปวระเปอนไปตงตจ หญิงนนั้นมีความโกรธยงนัก กัจจวมเห็นหญิง

นนโกรธเป็นกำลัง จึงพูดว่าคนเขนนไม่มกรยาอชฌมาสัย ทำนา
โตโครกหกถูกท่าน แม้วาเสอของท่านถูกนำโตโครกจะเสยหายประการ
โต ข้าพเจ้าจะยอมใช้ให้แก่ท่าน

ฝ่ายหญิงสวมเสื้อแดงนน มิได้วากล่าว ประการโต ก็กลับไป บ้าน
ฝ่ายกษมครนหญิงนนกลับไปแล้ว มีความโกรธจิวยิ่งนักเพราะทำให้
หญิงนน โกรธจนไม่ขอเกลื่อ ทำให้เสยประโยชน์ของกษม ๆ จึงมัต
จิวปุ้กระทำโทษ

ฝ่ายจิวปุ้เมื่อตองมตกมความ โกรธกษมยิ่งนัก จิวปุ้จึงไปหา
นางฮ้องสกรรยาเป่าสุน บอกความแก่นางฮ้องสว่า สามีของท่านนน
กษมคตอบายลวงให้ไปคาควยกน ครนถงแม่นาทจะลงทาเรือจ้าง
กษมมอมตวดยสุราสามทานตาย แล้วเอาศพนน โยนลงในแม่น้ำท่าน
ไม่รู้หรือ

นางฮ้องสได้ฟังตงนนกมความ โกรธยิ่งนัก จึงบอกกล่าวชนตวดย
เสยงอนตงให้ชาวบ้านไกลเคยงได้รูเห็นเป็นพยาน ขณะนนพอดหลกค
คนใช้ของเป่าสุนจันชงให้ไปสอดแนมฟังข่าวเรื่องเป่าสุน ก็เข้าไปหา
นางฮ้องส ๆ จึงถามว่า ท่านมาจากเมืองตงเกยทานรุดความเรื่องสามีของ
ข้าพเจ้านนว่าเป่าสุนจันชาระตตสันตกลดประการโตบาง
หลกคตนักการจึงบอกว่า บัดนเป่าสุนจันตตสันให้เอาตวบนอน
ไปฆ่าเสยแล้ว

นางฮ้องสได้ฟังตงนนกรองไหคตถงสามและบนอน แล้วพูดว่า
บนอนไม่มความผิดสังโตเลย มารับผิดตายแทนกษมหากวรไม
หลกคโตฟังตงนนจึงถามว่า ท่านได้ฟังความมาจากผู้ใดหรือ
นางฮ้องสจึงบอกว่าข้าพเจ้าโตความมาจากจิวปุ้คนใช้ของกษม
หลกคโตฟังตงนน จึงบอกความจริงว่าข้าพเจามาทงนเพราะ

เป่าบุญเงินไซให้ข้าพเจ้ามาสอบข่าวคราวเพื่อจะได้รู้ความจริง บदनกได
ความจริงแล้ว

นางฮ่องดีได้ทราบดังนกกมความยินดี จึงหยิบเงินสิบตำลึงให้
หลกตเป็นค่าเดินทาง ให้ช่วยนำตัวจวบไปเมืองตงเกียฟ้องต่อเป่าบุญเงิน
หลกตครนรบเงินมาจากนางฮ่องดีแล้วพาจวบไปเมืองตงเกีย ครนถึง
หลกตกนาตัวจวบเข้าไปหาเป่าบุญเงิน จวบคานบเป่าบุญเงินแล้วกยนพอง
ใจความตามซึ่งได้รู้เห็น ขอทงยอมฆ่าเป่าสูนและเอาทองคำห้าตำลึง
ไปตงแต่ตนจนปลายให้เป่าบุญเงินฟังทุกประการ

เป่าบุญเงินจึงให้นกกการไปเอาตัวกยมกับซึ่งเงิน ซึ่งเป็นหลาน
ของกยมมาได้ตามพร้อมหน้ากันทงใจทกทงจาเลย กยมกับซึ่งเงินก็
ให้การรับเป็นลัจ เป่าบุญเงินจึงให้ปล่อยตัวบนอนออกจากเวรจำ เป่า
บุญเงินให้เรียกทองคำของกลางได้มาแล้ว จึงตตต้นให้เอาตัวกยมกับ
ซึ่งเงินไปฆ่าเลยทงสองคน ทองคำของกลางห้าตำลึงนรวางวัดให้
แกจวบครึ่งหนึ่ง เหลือนอกจากนั้นคนมาให้นางฮ่องดีผู้ภรรยาของ
เป่าสูน.

มีชายผู้หนึ่งขอหลเหามเงินทองนบหมน หลเหาเป็นทองคำใหญ่
ตงบ้านเรือนอยู่ในแขวงเมืองเชียงจิว อยมาวณหนงหลเหาหาบดินค้าไป
ขาย ณ เมืองเตงจิวระยะทางขงอกสบลลเศษ จึงจะถงเมืองเตงจิว หล
เหาแจะเข้าโรงเตียมขอสุรากันแล้วกเดินทางต่อไป ครนถึงตามลบ้า
แห่งหนงหลเหาเมาสุรากวางหาบลงได้รมไม้ หลเหากนอนหลบสนททา
รู้สึกตัวไม้ จนเวลาเย็นจวนจะค่ำ

ยังมีชายสองคน ๆ หนึ่งขอเตงเขย คนหนงขอเตงบน ทงสองคน
นเดินทางไปเห็นหลเหานอนหลบอยู่ได้รมไม้ เตงเขยเตงบนก็แจะเข้าไป

เอาหาปล้นค้าของหลไปเบ็ดต เห็นมทองคำอวยรอยตาลงกบสงของ
 ต่าง ๆ เองเขยเองบนกแบ่งบนกนคนละครวงแฉวกกกลบบาน แฉวกน
 คตขนมมาจึงปรกษากนจว ถ้าเจาของทรพยตนขนมมาแลจไม่เห็นสงของ
 มั่นคงจะไปฟ้องแก่เปาบนจณ เปาบนจณคงจะคิดขาระจับเอาตัวเราทางสอง
 จงได้ เราเห็นว่าชายเจาของทรพยนนเสียให้ตายแลจ เอาศพไปเผา
 เสียให้สูญหายจึงจะไม่เกิดความ ครนปรกษาเห็นพวยมกนแลจจกดับ
 ไปตหลเหาจณถึงแก่ความตาย เองเขยเองบนกเอาศพนั้นได้ในเตาเผา
 หม้อเผาไฟเสียจนเป็นเภาอุด แฉวจเขากระตุกกบเถานนตาเคด่าปนกัน
 กบตบนนเป็นหม้อชาย

ยังมีชายผู้เฒ่าคนหนึ่งชื่อของเหลา ต้องการหม้อไซจงขอหม้อ
 นนไปไว้ที่เรือน ในราตรนนของเหลาได้ยินเสียงคนเรียกอยู่ในหม้อ
 ของเหลาตกใจจึงจุดไฟไปส่องดู ได้ยินเสียงบิดาจของหลเหาชงดังอยู่
 ในหม้อพูดบอกเลาแก่ของเหลาว่า ข้าพเจาเป็นชาวเมืองเขยงจวแฉหล
 รือเห่า เป็นพ่อค้าหาปล้นค้าไปชาย ณ เมืองเตงจว มีอายุผู้รายขอ
 เองเขยเองบน ซาข้าพเจาตายแลจเอาศพของข้าพเจาไปเผาไฟในเตา
 เผาหม้อ แฉวเขากระตุกกับเถาบนนตาแฉหล บนนเป็นหม้อมาชายให้แก่
 ท่าน ขอท่านจงกระทำคณแก่ข้าพเจา ช่วยสงเคราะห์หน้าหม้อ ๆ นไป
 หาท่านเปาบนจณสุรภษาเมืองเตงจว ข้าพเจาจะพ้องกล่าวโทษอาย
 ผู้รายเพื่อใหเปาบนจณชำระโทษอายผู้ราย

ของเหลาได้ฟังหม้อพูดได้ เห็นเป็นการประหลาดอัศจรรย์ใจมาก
 จึงนำหม้อนนไปหาเปาบนจณ เล่าความตามทบคางดังในหม้อพูดได้เป็น
 เสียงคนให้เปาบนจณฟังทุกประการ
 เปาบนจณจึงให้ของเหลานำหม้อนนมาให้ดูจะได้ตามความ ของ
 เหลาจึงเอาหม้อนนวางลงตรงหน้าเปาบนจณ เปาบนจณจึงถามหม้อนน

หมอนนกกไม่พุดเหมือนเมื่อเคยพุดที่บ้านของเหล่า เป่าบุญจนมีความโกรธ
 ของเหล่าจึงพุดว่า ผู้เฒ่าคนนั้นสามารถเอาหม้อมาดวงเรกว่าบ้คางตั้ง
 เป็นความเท็จหาจริงไม่ เป่าบุญจนวางตนแล้ว ก็ขับไล่ของเหล่าให้
 ไปเสียจากบ้าน ของเหล้ากถอหมอนนกกกลับไปบ้านมีความโกรธหม้อ
 ยิงนกก ในคืนวันนั้นหม้อทบบ้คางตั้งจึงพุดบอกของเหล่าต่อไปอีกว่า ขอ
 ท่านได้กรุณานำข้าพเจ้าไปออกสูกครงหนงเถด ครงนขอให้ท่านเอาเสอ
 และกางเกงคลุมหมอนลงไว้แล้วข้าพเจ้าจะพุดช้แรงได้

ของเหล่าเห็นเป็นการประหลาดออยกเชอว่าจะเป็นจริงได้ จึงนำ
 หมอนน ไปยังเป่าบุญจนอกตามความเชอใจของตน

ฝ่ายเป่าบุญจนครนแลเห็นผู้เฒ่านำหม้อมาก เป่าบุญจนจึงว่า
 ครงกอนท่านมาดวงเราทหนงแลดู ครงนจะมาดวงหลอกเราเลนอกหรือ
 หรือท่านผู้นเป็นคนเสยจริตบ้าเบาเตงดอกกกรรมง

ของเหล่าได้ฟังเป่าบุญจนวางตน กมโตโตตอบช้แรงประการใด
 กเอาหม้อวางลงตรงหน้าเป่าบุญจน แลดูเอาผ้าคลุมลงไว้ จึงบ้คางของ
 หลเหลาทตั้งอยู่ในหมอนนจึงพุดช้ว่า ข้าพเจ้าแะหลขอเทาทงบ้านเรอน
 อยู่ ณ แะวงเมอองเตงจว หาบสนค้มาอนหลับอยู่ในบ้าเตงเชย เตงบน
 เป็นผู้รายช้ข้าพเจาทาย แลดูเกบเอาทองค้และตั้งของของข้าพเจ้ไป
 แลดูเอาศพข้าพเจ้เผาไฟในเตาเผาหม้อ และเอากระดุกข้าพเจ้ต้ापน
 กบดินและเถาบนเป็นหม้อช้ให้ของเหล้ามาณะน ขอท่านได้ช้ระเอา
 ความจริงโดยยติธรรม

เป่าบุญจนได้ฟังบ้คางของหลเหลาชงตั้งอยู่ในหม้อพุดได้ตั้งนนั้น ก
 เชอว่าหน้าจะเป็นความจริงได้อยู่ จึงตั้งนกกการให้ไปเอาตัวเตงเชย
 เตงบนมาช้กถามตามถ้บ้คางตั้งในหม้อมาพ้องน

เตงเชย เตงบนกให้การปฏิเสอไม่รับ เป่าบุญจนจึงให้ผู้คุมคุมตัว

เตงเซย เตงบนไปซังไฉ แล้วเปาบนจึ่งให้หนักการไปนำเอาตัวภรรยา
 ของเตงเซย เตงบนมาถามว่า ตามของเจ้าขามุมชอตายแล้วเอาทองคำ
 ของเขาไป ศพผู้เจ้าทรพยนั้นเผาไฟแล้วเอากระดูกไปปนกับดินทำเป็น
 หม้อ บदनสามของเจ้ารบเป็นสัจแล้ว แต่ทองคำและสิ่งของนั้นสามเจ้า
 ชดทอตมาถึงเจ้าว่าเป็นผู้เก็บ เจ้าเก็บไว้แห่งใดจึ่งให้การไปตามความ
 สัจจริงหาไม่จะผูกตไถถึงสาหัส หลวงทงสองได้ฟังเปาบนจึ่งถามชู้ตั้งนั้น
 ก็ตกใจกลัว ให้การรับว่าทองคำนั้นฝังซ่อนไว้ในฝาผนัง

เปาบนจึ่งได้ฟังตั้งนั้น จึ่งบังคับให้นำนักการไปค้นของกลาง ได้
 ทองคำร้อยตำลงมา แล้วเปาบนจึ่งให้คนตัวเตงเซย เตงบนมาถาม
 เตงเซย เตงบนก็ให้การรับเป็นสัจ เปาบนจึ่งเบิกเงินสำหรับหัวเมือง
 ยสิบตำลงรางวัลให้แก่อองเหลา และหม้อที่บคางหลเห่าส่งอยู่นนมอบ
 ให้บุตรภรรยาของหลเห่าไปฝังตามธรรมเนียมศพ ทองคำที่ขาระมาได้
 จากผู้ร้ายก็มอบให้ภรรยาหลเห่าไปทงสน.

ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่ของ ชื่อชาลอง ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ฝั่งแม่น้ำ
 ลานานนระยะทางห่างเมืองคยฮงหุดสบล อองชาลองมีภรรยาชื่อนาง
 จุกวนมลกษณะรูปโฉมงาม แต่อองชาลองเป็นผู้เที่ยวค้าขายหากินไม่
 ใครจะได้อยู่บ้าน อยู่มาวันหนึ่งอองชาลองคิดจะไปขายทางไกลต่อไป
 นางจุกวนจึ่งห้ามมิให้อองชาลองไป อองชาลองก็เซอภรรยาห้าม มิ
 ได้ไปค้าขายทางไกล เป็นแต่ค้าขายอยู่ในเขตแดนเมืองคยฮงห
 ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่หล ชื่อป็น เต็มหลป็นเป็นขุนนางกรมการ
 ไม่ตั้งอยู่ในขัตติธรรม ประกอบการทุจริตกตอรรถนถอดจากทมยศลดลง
 เป็นไพร่ กลบมาตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ถนนกับบ้านของชาลอง เวลาวันหนึ่ง
 อองชาลองไม่อยู่ หลป็นเป็นคนมักมากพอใจในบุตรภรรยาท่าน เมื่อ

ได้เห็นภรรยาของชาลองมีรูปร่างลักษณะหมดจดงดงาม มีความพอใจ
 หลบหนีเห็นของชาลองไม่อยู่ ประสงค์จะพูดจาทะเลาะโลมนางจิวภรรยา
 ขององชาลอง ครั้นไปถึงจึงถามนางจิวว่าท่านองชาลองอยู่หรือไม่
 นางจิวตอบฟังหลบหนีตามตงนงจึงบอกว่า ตามข้าพเจ้าไม่อยู่
 ไปขายของที่ร้าน เวลานกมตคาอยู่แล้ว แม่ว่าท่านจะมีกิจธุระอย่างไร
 ขอรับฟังนางจิวบอกมา

เวลานั้นหลบหนีในใจมีคิ้วเมื่อดมหลังหนักไปในกามวิตถาร เต็ม
 ไปด้วยความกำหนัดของหลบหนี ๆ จึงผลัดบานประตูเข้าไปใน ห้องเรือน
 แล้วจึงพูดว่า จนนข้าพเจ้ามีธุระขอเชิญท่านมานั่ง ใกล้ข้าพเจ้าจะชี้แจง
 ความทุกข์ร้อนในใจของข้าพเจ้าให้ท่านฟัง

นางจิวเห็นภรรยาอาการของหลบหนีไม่เป็นผู้สุจริตตงนง นาง
 จิวจึงว่า ท่านเคยเป็นชนนางมาแต่ก่อน การขนบธรรมเนียมตง
 ประการใด ๆ ท่านก็ยอมหราบอยู่ทั้งนั้นแล้ว และบัดนี้ท่านจะมาคิดกระทำ
 การหย่าขาดต่อข้าพเจ้าจะน หาสสมควรแก่ตัวท่านไม่ นางจิวว่าตงนง
 แล้วกลับไปเสียข้างในไม่อยู่พูดกับหลบหนีต่อไป

หลบหนีได้ความอายอดสูใจตงนงแล้วก็กลับมา ตรึกตรองเห็น
 ว่าถ้าองชาลองกลับมาบ้าน นางจิวคงจะบอกเล่าให้องชาลองฟัง
 ทุกประการเป็นแน่แท้ จึงจะต้องชานางจิวเสียให้ตายจะได้ตัดความ
 เสียใจ ตัวเราจึงจะไม่มรภาพในความชว ครั้นคิดเห็นตงนงแล้ว
 หลบหนีจึงถือของออกจากบ้านไปหานางจิวแล้วถามว่า เจ้าหาหน้า
 หลบหนีได้หรือไม่

ฝ่ายนางจิวครั้นเห็นหลบหนีกลับมาออกจึงพูดกับหลบหนีว่า ท่าน
 เป็นคนทุจริต เห็นว่าสามเราไม่อยู่จะมาชมชนหากการหย่าขาดเรา
 ในทันทีนั้นหลบหนีมิได้พูดจาประการใดออก ตรงเข้าแทงพ่นนางจิว

ด้วยชาวจอกกอกและแขนล้มลงโลหิตไหลอาบไปทั้งตัว นางจุกวนก็ขาด
 ใจตาย หล่นปีกถอดเขารองเท้าของนางจุกวนข้างหนึ่ง แล้วกอบเอา
 โลหิตของนางจุกวนใส่ในรองเท้า ถอดเดินออกไปจากเรือนโลหิตหยดย่อย
 เรยราดทางไปจนถึงทานา หล่นปีกเอาเมล็ดเหมหนงทแท่งนางจุกวนกับ
 รองเท้าหนน ผึ่งหมกโคลนไวยงทานา แล้วหล่นปีกกลับไปบ้าน

ฝ่ายเนยملكซึ่งเป็นพนองรวมแซกกับนางจุกวน ลงเรือเที่ยว
 คาชายหากนเลียงชวต ครนอยมาในราตรวนหนน เนยملكคิดถึงนาง
 จุกวน จึงแวะเรือเขาจอตทาหนาบานของนางจุกวน แล้วเนยملكจึง
 ร้องเรียกนางจุกวนเป็นหลายคำ ก็เงยบอชยามผู้คนชานรับไม่ เนยملك
 จึงเดินเข้าไปในบ้านก็หาเห็นผู้ใดไม่ เนยملكจึงเดินไปทศรวไฟเห็น
 รองเท้าข้างหนงวางอยู่บนเตาไฟ เนยملكครนไม่เห็นผู้ใดแล้วก็กลับ
 ลงมายังเรือของตวทจอตอชทาหนาบาน

ฝ่ายอองซาลองครนกลับมาจากการขายของ จุดไฟเข้าไปส่อง
 ในห้องเห็นนางจุกวนกรรยานอนตายอยู่ โลหิตไหลอาบไปทั้งตัว ไม่ไม่รู้
 ว่าผู้ใดมาทำร้ายแก่ภรรยา อองซาลองก็ร้องไห้อองชนแล้วอุ้มศพนาง
 จุกวนชนต เห็นมบาดแผลเป็นหลายแห่ง

ขณะนั้นเพื่อนบ้านได้ยินเสียงอองซาลอง ร้องไห้อองชนก็ตกใจ
 ต่างคนวิ่งมาต เห็นรอยโลหิตหยดย่อยเรยรายออกไปทางประตูนอกบ้าน
 จึงพุดแก่ซาลองว่า ภรรยาของท่านอายุผู้ร้ายชวตตายอยู่ในห้อง เหตุใด
 จึงมีโลหิตหยดตกเรยราดออกไปฉะนี้ เป็นที่น่าสงสัยนัก ท่านจงตาม
 รอยโลหิตนี้ไปต จะไปสิ้นสุดลงที่ตรงใด

อองซาลองได้ฟังดังนั้นก็เห็นชอบ จึงเดินตรวจดูในครัวเห็น
 รองเท้าข้างหนงวางไว้บนเตาไฟ แล้วอองซาลองจึงเดินตามรอยโลหิต
 ไปถึงทานากก็หายรอยโลหิต เห็นเรือเนยملكจอตอยู่ อองซาลองก็

ตรงเข้าทบทเนยมล็ก แล้วจับตัวเอาไปพูดความกับกุ่มไม่มชอสาเหตุ
สิ่งใดกัน เหตุใดจึงสามารถฆ่าภรรยาของกตายน แล้วเก็บเอา
ร่องเท้าไปเสียข้างหนง ว่าตงนนแล้วของชาลของจกมตัวเนยมล็กไปส่ง
เปาบันจนให้ชำระ

เปาบันจนจึงถามเนยมล็กว่า ของชาลของหาว่าเจ้าชานางจุกวน
ภรรยาของชาลของตายนจริงหรือหาไม่

เนยมล็กให้การว่า ภรรยาของของชาลของกับข้าพเจ้าเป็นญาติ
กัน ข้าพเจ้ามได้ชานางจุกวนและเก็บเอาร่องเท้าข้างหนงไปเป็นความ
สัจความจริงของข้าพเจ้าขอท่านได้กรุณา

เปาบันจนเมื่อได้ฟังเนยมล็กให้การตงนน จึงพิเคราะห์ใคร่ครวญ
ดูว่า ทเนยมล็กชานางจุกวนเสียแล้ว และเก็บเอาร่องเท้าข้างหนง
ไปนั้น จะมีประโยชน์อย่างไรแก่เนยมล็ก ดูเป็นการไม่ควรจะเห็น
ได้ว่าเนยมล็กจะชานางจุกวน แต่ใจทกมากล่าวหาตงนน และทงเป็น
ทางที่จะให้เห็นไปอยู่อย่างหนง ที่เฉพาะโลหิตไหลหยดมาหยุดอยู่
ที่ผนัง ตรงเขาแกวเนยมล็กมาจอดอยู่ แต่เมื่อพิเคราะห์ครยา

และสดหนาเนยมล็กกับทงถอยคำ ดูไมนาเชื่อว่าเนยมล็กจะชานางจุกวน
เลย ความเวองนคงจะเป็นผู้อนชา แต่เนยมล็กจะเป็นคนเคราะห์ร้าย

เปาบันจนคิดเห็นตงนนแล้ว จึงส่งผู้คุมให้คุมตัวเนยมล็กไปขังไว้ก่อน
แล้วเปาบันจนจึงคดอธิบายออกหนงสอแจ้งความบนใจความว่า ราชท
เนยมล็กชานางจุกวนตายแล้วเก็บเอาร่องเท้าไปข้างหนงน ไม่แจ้งว่า
ร่องเท้านนไปตกอยู่แห่งใด ถ้าผู้ใดเก็บร่องเท้านนได้มาเป็นของนาง
จุกวนแน่แล้ว จะรางวัลเงินให้แก่ผู้นนสามตำลึง

ตงแต่อกหนงสอบนมาได้ประมาณสกกเดือนหนง ทลป็นไปกระ
ทำชู้ด้วยภรรยาของราชฎรในตำบลดนน ทลป็นเสพสุราเมาจึงบอกแก่

ภรรยาผู้มชขอว่า วนนเราจะให้ลาภแก่เจ้า

หญิงที่เป็นชฎแก่หล ปนจึงหัวเราะแล้วพูดว่า ตั้งแต่ท่านมารักใคร่กับข้าพเจ้ายังไม่ปรากฏว่าท่านจะเอาสิ่งใดมาให้แก่ข้าพเจ้าเลย วนนท่านจะให้ลาภสิ่งใดแก่ข้าพเจ้า

หล ปนจึงบอกว่าเราจะช่วยแนะนำลาภผลให้ หญิงนั้นจึงถามว่าลาภอย่างใด หญิงท่านบอกแก่ข้าพเจ้าไปเถิด ถ้าข้าพเจ้าได้สมปรารถนาดังท่านแนะนำแล้ว ข้าพเจ้าพเจ้าจะขอธรรมาเลยงท่าน

หล ปนว่าของข้าลอง พ้องหากลาว โทษเนยมดกว่าชานางจุกวนตาย บदनรบเป็นสจแล้ว แตรองเทาข้างหนึ่งเป่าบุนจนจะเรียกเขาก็ไม่ได้ เป่าบุนจนออกหนึ่งสือบนว่า ถ้าผู้ใดเก็บรองเท้านนได้จะให้รางวัลสามตำลึง เราจรรองเท้านนหมกโคลนอยู่ที่หน้าบ้านของอองข้าลอง เจ้าจงบอกให้สามของเจ้าไปชุดเอา แล้วนำไปให้เป่าบุนจนเถิดจะได้เงินรางวัลเป็นแน่

หญิงมชขอซึ่งเป็นชฎแก่หล ปน ครวนได้ฟังหล ปนบอกให้ตั้งนกกยงไม่เชื่อ ครวนหล ปนกลับไปบ้านแล้ว หญิงนั้นจึงบอกแก่สามต้นให้ไปชุด ได้รองเทาข้างหนึ่งกบมดเค็มหนึ่งจึงนำไปให้เป่าบุนจน เป่าบุนจนก็กระทำเป็นยนิดี จึงถามจรรองเท้านเจ้าได้มาแต่ไหน ได้โดยตนเองหรือมีผู้ใดแนะนำบอกให้

ชายผู้ซึ่งได้รองเทือกบมดมานน จึงแจ้งความแก่เป่าบุนจนว่าหล ปนแนะนำบอกให้แก่ภรรยาข้าพเจ้า เป่าบุนจนจึงให้เงินเป็นรางวัลแก่ชายผู้นนสามตำลึง ชายผู้นนก็คานขลากลับมาบ้าน เป่าบุนจนจึงให้นักการไปตามดูจนถึงบ้าน ถ้าพบปะหล ปน ให้จับมาจะได้พิจารณาเอาความจริง นักการก็สะกดตามดูชายผู้นนไปตามคำสั่ง

ฝ่ายชายผู้นนครวนได้เงินรางวัล ๓ ตำลึงกลับมามากบ้านแล้วกจต

โต๊ะและสุราเชิญหัด ปันมากคนเดียว แล้วเอาเงินซึ่งได้มานั้นแบ่งให้แก่
หัด ปัน หอญซึ่งเป็นผู้แก้หัด ปันเห็นสามได้เงินมากมีความยินดีขงนัก

ฝ่ายนักการตามระกตมา เห็นชายผู้นักกับหัด ปันและหอญภรรยา
ชายผู้นั้น ทั้งสามคนนั่งเสปสุราอยู่ด้วยกัน นักการก็จับตัวหัด ปันกับ
หอญนั้นคุมตัวมาส่งให้เป่าบุณจน ๆ จึงถามหอญนั้นว่า รองเท้าซึ่งสาม
ของเจ้านาให้เรานน สามเจ้าได้มาแต่แห่งหนตำบลใด

หอญนั้นครน ได้ฟังเป่าบุณจนถามดังนั้นก็ตกใจกลัวขงนัก จึง
บอกไปตามความจริงว่า หัด ปันเป็นผู้แนะนำบอกแห่งให้แก่ข้าพเจ้า ๆ
จึงบอกให้สามข้าพเจ้านามาให้แก่ท่าน

เป่าบุณจนได้ฟังหอญนั้นให้การรับตงนนั้นแล้ว จึงถามหัด ปันว่า
ตัวเจ้าข้าภรรยาของอองชาลองตาย แล้วเก็บรองเท้าไปข้างหนึ่ง เพื่อ
ประโยชน์สิ่งใดด้วย จึงหรือห้ามได้จรับเสียโดยดี หัด ปันไม่รับ
ให้การปฏิเสธ เป่าบุณจนเห็นมีความพิรุณ โดยความก็ได้ความชัดอยู่
แล้ว ก็ขอไปบอกแห่งรองเท้าและได้มตกับรองเท้ามา จึงผูกตหัด ปัน ๆ
ทนเจ็บไม่ได้ ก็รับไปตามความจริงทนได้กระทำไว้ทุกประการ เป่า
บุณจนจึงให้ปลดอยตวเนยมลกตงให้เขาตวหัด ปัน ไปซาเสีย.

ยังมีชายผู้นองขอเซียงเจงตงบ้านเวอนอยตาบลชนตนกัย แขวง
เมืองคยขงหุ เซียงเจงมบุตรภรรยาทำไรนาทอบกเลยงชวต แต่ตัว
เซียงเจงเป็นผู้พากเพียรเลาเวรนหนงสอ นาใจกชอตรงตงอยู่ในยติธรรม
จะประกอบการสิ่งใด มิให้เป็นที่เตอตรอนราคาญ แก่เพื่อนบ้าน โกลเคยง
เซียงเจงเพลคเพลคินไปตวยกการชานหนงสอและแต่งโคตงตตสเควองคตนตว
เสปสุราเป็นตน

ชยมาวณหนงเซียงเจงจึงพูดแก่ภรรยาว่า ธรรมตามนุษยขงเกิด

มาในโลกแล้ว ตายแล้วก็ไม่คนกลับมาได้ เกิดแล้วก็ต้องตายเท่านั้น
 มิได้แก่ไขยกย้ายได้เลย จึงเห็นได้แน่ว่าความตายเป็นความเที่ยง เมื่อ
 ยังมีชีวิตอยู่ ถ้าวาสนาไม่มากไม่มชอเลยงในแผ่นดิน เรามิได้มีความ
 โทมั่นสน้อยใจเลย เพราะเราเข้าใจว่ากุศลหนหลังเราจะมิได้สร้างสม
 อบรมไว้ เขาสอบได้หนังสือครั้งใดก็ตกทุกครั้ง ตัวเรากษราลงทุกวัน
 เราคิดจะหาแต่ความสุขในปัจจุบันและเมื่อโลกหน้าต่อไปเท่านั้น ในการ
 ยศศักดิ์เราไม่คิดแล้ว เขยงเจงพูดแก่ภรรยาตงนนแล้ว จึงให้ภรรยา
 เขาสุรามากิน เขยงเจงกำลังเสพสุราอยู่ พอนายอำเภอดำบลชนนตงนก็
 มาเตือนให้เขยงเจงไปเสียค่านา เขยงเจงจึงเอาเงินดื่มไปแลกตามร้าน
 ตลาดเป็นเงินสตาดงกบมเศษตามเหรียญ เขยงเจงจึงไปในเมืองคัยฮงหู
 เพื่อจะเสียค่านา เขยงเจงครั้นเข้าไปถึงในเมืองจึงจ่ายขอเครื่องบวง
 สรวงไปบวงสรวงเทพารักษ์หลักเมือง ครั้นบวงสรวงเสร็จพอดีแล้ว
 เขยงเจงเอาเครื่องบวงสรวงกับสุรามากิน เหลือจากนนเขยงเจงก็ให้
 ทานแก่ยาจก แล้วเขยงเจงก็ออกจากศาลเทพารักษ์หลักเมืองจะไปเสีย
 ค่านา

เมื่อขณะเขยงเจง เข้าไปค่านับบวงสรวงเทพารักษ์หลักเมือง
 นัน เขยงเจงปลดไถ่ได้เงินไว้บน โต๊ะในศาลเจ้าหลักเมือง

ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่เฮียบขอขงเห็นเขยงเจงดื่มไถ่ได้เงินไว้ ก็มี

ความยินดีจึงเก็บเอาไถ่ของเขยงเจงไปเสีย

ฝ่ายเขยงเจงเดินออกไปจากศาลได้ประมาณครึ่งชั่วโมง คิดชน
 มาได้ว่าดื่มไถ่ได้เงินไว้ในศาลเจ้า เขยงเจงตกใจจึงรีบกลับไปยังศาล
 เจ้าหลักเมืองก็หาเห็นไถ่เงินของตนไม่ เขยงเจงมีความโทมนัสเสียใจ
 ยิ่งนัก จึงคิดชนได้ว่าเป่าบุนเงินเป็นผู้ มสตบบุญญา ใจตั้งอยู่ในยติธรรม
 จะพิจารณาและตัดสินคดีเรื่องไถ่ของราษฎร จึงไม่มีหลักฐานเป็นความ

ลบลบอินไม่มเงนสาย เปาบุ๋นจันสามารถที่จะพิจารณาสอดส่องหา
 กระแสความ ด้วยอุบายและวิธีทางพิจารณาจนได้ความจริงโดยยุติธรรม
 ชาวไส่ทุกเรื่อง จำเราจะต้งไปฟ้องต่อเปาบุ๋นจันให้ชำระเอาตัวผู้ที่
 เก็บเอาไถ่ที่ใส่เงินของเราไปให้จงได้ ครนคิดตงนนแล้วเซียงเจ็งก็ไปหา
 เปาบุ๋นจัน

ฝ่ายเปาบุ๋นจันเห็นเซียงเจ็งมาจึงทกถามว่า ท่านนมาจากตำบล
 ไต มาหาเราด้วยกิจธุระสิ่งใด ท่านชื่อใด เราดูหน้าตาท่านไม่สบาย
 มงหมองฉะน

เซียงเจ็งคานบเปาบุ๋นจันแล้ว จึงแจ้งความต่อเปาบุ๋นจันว่า
 ข้าพเจาขอเซียงเจ็งอยตามตำบลบ้านชนตนกยแขวงเมืองคยสังหุ จะเอาเงิน
 ไปเสียค่านา ข้าพเจาเข้าไปในศาลเจ้าหลักเมืองคานบเทพารักษ์ ปลด
 ไถ่ที่ใส่เงินออกจากตัววางไว้บนโต๊ะหน้าเทวรูป ครนเวลากลับออกจาก
 ศาลเจ้าลมสตีมีได้คิดถึงไถ่เงินที่วางไว้ ออกจากศาลเจ้าไปประมาณสัก
 ครึ่งชั่วโมงคิดชนมาได้ กลับไปที่ศาลไถ่ใส่เงินที่วางไว้ นหายไปเสีย
 แล้วหาเห็นไม่ ไม่แจ้งว่าผู้ใดจะเก็บเอาไป ขอท่านได้ชำระให้แก่
 ข้าพเจาด้วย

เปาบุ๋นจันได้ฟังตงนนกทวเราะแล้วจึงพูดว่า ท่านผู้นเป็นคน
 เดียวจริตดอกกระมัง มาฟ้องหาอะไรอย่างนไม่เห็นมหลฐานทางที่จะ
 พิจารณา จะไปไต่สวนว่ากล่าวเอาแก่ใคร หรือท่านรังเกียจจิตใจสงสัย
 ผู้ใดกให้วามาท่านมากกล่าวความเลอนลอยตงนเราไม่รู้ ทว่าจะทำ
 อย่างไรให้แก่ท่านได้

เซียงเจ็งได้ฟังเปาบุ๋นจันว่าตงนน ก็กลับออกมาเดินบ่นไปว่า
 เขาเลองลอกกันว่า เปาบุ๋นจัน มีสติปัญญา ประกอบไปด้วย อุบาย สามารถ
 จะสอดส่องพิจารณาอรรถคดีลบลบขบขอนขอนเงนสาย อันปราศจาก

หลักฐานสักขีพยานของราษฎรได้ความจริงทุกเรื่อง มีไตดวงพนัสต์
บัญญัติของเป่าบุนจันไปได้เลย คาทคนทงหลายเลาอดอพตกนดงนเป็น
ความเท็จหาจริงไม่ จนนเรวมคตทกชรอนมาพองบ้าง ก็หารับชำระให้
กลับพูดว่าเราเป็นบาช่าไปเสียอกเตนพลาางบ่นพลาาง

เป่าบุนจันไดยนเซียงเจงเตนบ่นกกลับออกไปตั้งนนั้น จึงมานงนงก
ตรกตรองอยู่ไนใจว่า ความรายนจาจะตองเอาใจใส่ชำระสืบสาวเอาตัว
ผู้ทเก็บเอาเงินของเซียงเจงไปให้จงได้ ครนคตเห็นดงนนแลวเป่าบุนจัน
จึงไปยังศาลเจ้าหลักเมือง จุดธูปเทียนค่านับเทพารักษแลวอธิษฐานว่า
ตอช่าพเจ้าเป็นชุนนางตางพระเนตรพระกรรณของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน
สำหรับระงบทุกชรอนของอาณาประชาราษฎรเพื่อให้อยูเย็นเป็นสุข คต
ของราษฎรผู้ ไตอย่างไต อันผู้ ไตไม่สามารถจะลวงรู้เป็นหลักฐานแลว
ขออำนาจเทวานุภาพจงสงเคราะห์หอนเคราะห์บันดาลอับตเหตุกลางนimitให้
ช่าพเจ้าพิจารณาได้ความจริงเถิด ครนบ่นบานดงนนแลว เป่าบุนจัน
ก็กลับมาบ้าน

ในราตรวันนนั้น เป่าบุนจันนงตริตรองว่าพงถึงเงินของเซียงเจง
ที่หายอยู่ตรองหาอธิบายที่จะพิจารณา บังเอิญลมพัดใบไม้ ใบหนึ่งปลิว
มาตกตรงหน้าเป่าบุนจัน เป่าบุนจันหยิบใบไม้นั้นมาพิจารณาดเห็นมี
รอยตัวแมลงก้นปรุเป็นรู เป่าบุนจันจึงคตประกอบเป็นต้วอักษรคัพท
กิริยานามไนใบไม้นั้นเรียกว่า (เอียบ) ใบไม้ที่ เป็นรอยปรุนั้นเรียกว่า
(ชง) รวมอักษรสองตัวประสมกันเข้าว่า เอียบชง เป่าบุนจันเห็นความ
ดงนนแลว ครนรุ่งชนเวลาเขาเป่าบุนจันจึงสงให้นักการแยกย้ายกันไป
เที่ยวเรียกเอียบชงทุก ๆ หลงเวอรราษฎร ถ้ามผู้ ไตชานรับให้จับตัว
ผู้ชุนนมาให้แก่เรา นักการกแยกย้ายกันไปเที่ยวเรียกขอเอียบชงทุกบ้าน
ทุกเวอรตามคำเป่าบุนจันสง

เตยเหลืองกับเตยเฮาเที่ยวเดินเรียกขอเย็บขงไปตั้งตักแถวโรงร้าน
 แห่งหนึ่ง เย็บขงอยู่ในตักโดยนเรียกถองขอตวงขวานรบออกมา เตยเหลือง
 เตยเฮาก็จบเอาตวงเย็บขงมาลงให้เป่าบุนจน เป่าบุนจนถึงถามเย็บขง
 ว่าวหนทแลงมานนทานเข้าไปในศาลเจ้าหลักเมือง เงินของเซียงเจ็งวาง
 ลืมไว้บนโต๊ะหน้าเทวรูป ท่านเอาไปจึ่งคืนให้เซียงเจ็งผู้เจ้าของเสียเกิด
 เทพารักษ์หลักเมืองบอกแก่เรา ๆ รู้แล้วท่านอย่าคิดโลภอำพรางเอาของ
 เขาไว้เลย จึ่งคืนให้เสียโดยดัดเกิด บุญคุณก็จะมิแก่เซียงเจ็งด้วย

เย็บขงได้ฟังเป่าบุนจนถามและบังคับตงนนักตกใจ แล้วมาคิด
 อยู่ในใจว่าเงินรายนเราเก็บได้ มิได้มีผู้รู้เห็นเป็นพยานแต่สักคนหนึ่งเลย
 แต่อดจรรยาใจหนักหนาที่ท่านเป่าบุนจนมาลวงรู้ ในการเรองนี้ ราวกระว่า
 มนยตาทพิชิตจเทพยดา จึ่งได้เจาะจงเอาขอเราตวงเราถะน ซึ่งจะอำพราง
 ไว้มันจะไม่ได้เลย ครนคิดเห็นตงนแล้ว เย็บขงก็รีบว่าเก็บได้

เป่าบุนจนครนเห็นเย็บขงรบตงน จึ่งบังคับให้เย็บขงนำนักการ
 ไปเอาเงินกลางซึ่งเก็บได้นนมาให้แก่เป่าบุนจน เป่าบุนจนจึ่งให้นักการ
 ไปตามตวงเซียงเจ็งมาตรวจดูเงินกลาง ๆ นน & ตาลงกับเบยแปะ ๕๐๐ เบย
 ถูกตองตามจำนวนของเซียงเจ็งใส่ไว้ในไห เป่าบุนจนจึ่งตตสนให้
 เซียงเจ็งไปเสียค่านาตามบัญญัติ & ตาลง ยังกตงเหลขออยหาวยเบยแปะ
 แบ่งให้เย็บขงกึ่งหนึ่งเป็นคารางวลทเก็บได้ เป่าบุนจนตตสนตงนแล้ว
 เซียงเจ็งก็ยอมให้ รางวลแก่ เย็บขง ตามคำ เป่าบุนจน ตตสนทุกประการ
 แล้วเย็บขงกับเซียงเจ็งก็คานบลาเป่าบุนจนกลับไปบ้าน.

วันหนึ่งเป่าบุนจนออกนง ณ ศาลาจารย์การ เล่าเฮาเสมียน
 นำบัญชีจำนวนค่านามาให้เป่าบุนจนตรวจแล้ว ในขณะที่นั้นมีชายใบ้
 คนหนึ่งถือไม้เหล็กจะมาหาหาเป่าบุนจน เป่าบุนจนจึ่งส่งให้นักการ

ออกไปตามชายไม้ ๆ พุดไม้ได้ ๆ แต่เอามือชโงะเวทาทำบอดตามกรยา
อาการของไม้ก็ไม่ได้ความไม่รู้ ไม่เข้าใจกัน นักการจึงกลับเข้าไปแจ้ง
ความแก่เปาบนจนว่าคนไม้จะเข้ามาว่ากระไรก็ได้ความชัดเจน

เปาบนจนได้ฟังแจ้งแล้ว จึงใคร่ตรวจพิจารณาเห็นว่า ชายไม้
ผู้นคงคงจะมีความเดอดรอนและธรรสาคุณลักษณะอย่างหนึ่งเป็นแน่ แต่ใจ
เป็นไม้พุดไม้ดอก จักจะคิดอธิบายให้ไต่ความก่อนจึงจะพิจารณาตัดสิน
ให้ต่อไป ครนคิดเห็นดังนั้นแล้วเปาบนจนจึงส่งให้ตชายไม้ผู้น ๒๐ ท
ว่าโทษทลอไม่เข้ามาจะทำร้ายเปาบนจน แล้วส่งให้เอาโลหิตสุกรมา
จารกเป็นตัวอักษรไว้ที่แขนของชายไม้ แล้วเอาคาสวมคอชายไม้
ให้ผู้คุมคุมตัวชายไม้บนเนินเตยวระแวงรอบเมืองคยเฮงห ถ้ามีผู้ใด
พุดจาวากกล่าวถึงชายไม้บนประการใด ให้จับตัวผู้นให้เปาบนจน

ครนผู้คุมพาเดินเตยวระแวงไปถึงกลางตลาดแห่งหนึ่ง มีผู้เฒ่า
คนหนึ่ง แลเห็นนักการคุมตัวชายไม้บนไปตระแวง ผู้เฒ่าผู้นสนใจใหญ่
แล้วพุดว่า เป็นไม้แล้วมีหน้าขามโทษเป็นทนายสงสารขงน ก เหตุพุด
ไม่ออกบอกไม่ได้นแหละเขาขอมว่า ถึงมีปากกมเสียเปล่า ๆ เหมือนเตา
เหมือนหอย

ฝ่ายนักการโดยนผู้เฒ่าว่าดังนั้น จึงจับเอาตัวผู้เฒ่าผู้นกับคุมตัว
ชายไม้บนกลับมา แล้วส่งตัวผู้เฒ่าผู้นไปให้แก่เปาบนจน ๆ จึงถามผู้
เฒ่าผู้นว่า ท่านผู้เฒ่าผู้นใคร่เรื่องชายไม้บนแต่เดิมมาประการใดบ้างจึง
เล่าให้ข้าพเจ้าฟัง

ฝ่ายผู้เฒ่าได้ฟังเปาบนจนถามดังนั้น จึงเล่าเรื่องชายไม้บนให้
เปาบนจนฟัง ใจความว่าชายไม้บนขอเจยอาจอเป็นนของชายเจยะชวน
ตงบ้านเวอนอยตำบลฉนวนหน้า เดิมบิดามารดาของเจยอาจอมเงินถึง
หมื่นตาลง ครนบิดามารดาหาบุญไม่แล้ว เจยะชวนก็ปกครองทรัพย์

สมบัติไวแต่เพียงคนเดียว เจยะชวนหลานว่าเป็นน้องไม่ เจยะชวนขับไล่เจยะ
 อาจอไปเสียจากบ้านเรือน เจยะอาจอเป็นโง่มาแต่กำเนิดจะไปฟ้องร้อง
 เอาทรัพย์มรดกไม่ได้ เพราะเป็นโง่เป็นทจนใจอยู่ จึงมาหาท่านโดย
 หมายใจว่าท่านจะเป็นทพงได้ ท่านกลับส่งให้ตและให้เอาค่าจำและพา
 เทยวเดินตระเวน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้ามจตคตสงสารขงนั้ จึงได้พูด
 ว่าเป็นโง่แล้วมหน้าชาเป็นโทษ หมายจะพงท่าน ๆ กลับทำโทษอีก
 ดงน ข้าพเจ้าจึงอดพูดไม่ได้

เป่าบุญจนได้พงดงนนั้น จึงให้นักการไปตามตัวเจยะชวนมาถาม
 ว่าเจยะอาจอจริงเป็นโง่เป็นอะไรกันกับเจ้าบางหรือไม่ เจยะชวนจึงบอก
 เป่าบุญจนว่า หาได้เป็นพนองและวงศญาติของข้าพเจ้าไม่ เป่าบุญจน
 จึงพูดว่าเราอยากกรเราจึงถามเจ้าเท่านั้น ไม่คิดสิ่งใดดอกเจ้าจึงกลับไป
 บ้านเถด เจยะชวนยกคานบดลาเป่าบุญจนกลับไปบ้าน

ครั้นเจยะชวนไปแล้ว เป่าบุญจนจึงทำโง่พูดบอกวาเจยะชวน
 มันไม่บดลว่าเจ้าเป็นน้องแล้ว เจ้าจึงกลับไปทบทมันอย่ามีความเกรง
 กลัวเลย เจยะอาจอยกคานบดลาเป่าบุญจนกลับไปบ้าน

อยู่มาวันหนึ่งเจยะชวนเดินออกไปนอกประตูเมืองข้างทิศตะวันออก
 ตกพบเจยะอาจอโง่ เจยะอาจอมีความโกรธแค้นเจยะชวนด้วยเรื่องมรดก
 เจยะอาจอตรงเขาตเจยะชวนถุกครุขะมีบาดแผลโลหิตไหล เจยะชวน
 จึงไปฟ้องหากล่าวโทษเจยะอาจอผู้นอง หากวากาเกินทบทเจยะชวนผู้พ
 มีบาดแผลให้เป่าบุญจนชำระ เป่าบุญจนจึงให้นักการไปเอาตัวเจยะอาจอ
 โง่มาชำระ

เป่าบุญจนตดสนว่า เต็มเราถามเจ้า ๆ ไม่รับว่าเจยะอาจอเป็น
 พนอง มาบदनเจ้ามาพองวาเจยะอาจอเป็นน้อง ก็วาเจยะอาจอเป็นน้อง
 แล้ว เหตุใดเจ้าจึงไม่แบ่งทรัพย์มรดกของบิดาให้แก่เจยะอาจอผู้นองตาม

บิดาสงเลา เจ้ามายปกครองหวงกนไวเสยแต่ญเคยวดงนหาควรไม้ ใน
ลวงตวเจยฮาจอ ไบทบตเจาญ พให้เสยชนบธรรมเนยมตองทำโทษ ว่า
ตงนนแลวเปาบนจนจงให้ทำโทษตเจยฮาจอ ๒๐ ที แลวบงคบให้เจยะ
ชวณแบ่งมรดกให้เจยฮาจอครึ่งหนง

เจยะชวณได้ฟังเปาเปาบนจนตตสนและบงคบตงนน ก็ยอมตาม
คำตตสน แบ่งทรัพย์สมบตอนมอยู่ให้เจยฮาจอครึ่งหนงตามคำตตสนของ
เปาบนจน.

เปาบนจนอยรรักษาเมืองคยฮงท มชายผหนงแซเลาชอชวณ ตง
บ้านเรอนอยตาบดเสยเฮยงถอนนอกเมืองมาข้างทิศตะวันออก วันหนง
เลาชวณไปไถนา ครนสนเวลาไถนาแลวเลาชวณก็ปล่อยกระบือไปเที่ยว
กินหญ้า ครนถึงเวลาไถเลาชวณจะจับกระบือมาจะไถนาต่อไป เล่า
ชวณเห็นโลहितไหลออกจากปากกระบือ เลาชวณจึงพิจารณาเห็นลน
กระบือมบาดแผล ไม่แจ้งว่าผู้ใดกระทำร้ายแก่กระบือชงเป็นสัตว์พาหนะ
เลาชวณมีความแค้นใจยงนัก จึงทาเรื่องราวไปร้องตอเปาบนจน กล่าว
ความตามทกล่าวมาอันไม่มีหลักฐานพยานรู้เห็นเป็นความเลอนลอย

เปาบนจนดูเรื่องราวทกล่าวหาตลตแลว คตตรกตรองหา
ตบายจะชำระเอาตวผู้ ชงกระทำร้ายแก่สัตว์อนมคณให้จงได้ เปาบนจน
จงออกเงินให้แกเลาชวณ เป็นเงิน ๕๐ ตำดงจัน แต่เลาชวณไม่ยอม
รับ เปาบนจนเห็นเลาชวณไม่รับเงินจงพูดว่า เจ้าเป็นคนยากจนขด
สน มีกระบืออยู่เพียงตวเดียวเท่านั้น จะได้ไถนาทำกนเพียงชวต มาม
คนร้ายประทุษฐ์ร้ายแก่กระบือของเจ้าให้เจ้าบ่วยการไถนา เงินนี้เราให้
เจ้าจงเอาไป แลวชากกระบือตวนนเสยเอาเนื้อและหนงเขากระตกจำหน่าย
ได้เงินแล้วเอารวมเขากบเงินที่เราให้ไปชอกระบือใหม่มาไว้ไว้

เลาชวนครนไต่พงเปาบุณจันขแรงตงนน แลวกรบเงนกลับไป
 บาน เปาบุณจันเห็นเลาชวนไปแลว จึงเขียนหนังสือประทบตรายหอ
 เป็นข้อห้ามและสันบนใจความว่า โคกระบือชงเป็นสควพาหนะใช้สอย
 ห้ามมิให้ผู้ ไคฆ่าและประทุษสุรายถึงสาหัสแก่ร่างกายมัน ถ้าผู้ ไคฆ่ามัน
 ขนฆ่าและประทุษสุรายแก่ร่างกายมันมบาดแผลถึงสาหัส ให้จับมันผู้
 นนมาส่งให้เปาบุณจัน แลวเปาบุณจันจะให้สันบนเป็นรางวัลแก่ผู้นน
 ๑๕ ตำลึง

ฝ่ายเลาชวนครนกลับมามาบ้าน จะลงมือฆ่ากระบือชงของตนเองก็ม
 ความสงสารไม่อาจทำได้ จึงไปจ้างผู้ มชอชงชานาญฆ่า โคกระบือมา
 ฆ่ากระบือชงตนตายแลวกลลอกหนังและเถอเนอออกขาย ในคืนวัน
 ที่เลาชวนรบเงนมาจากเปาบุณจันนน เปาบุณจันฝันเห็นว่านายพล
 ตระเวนผู้หนงอุ้มหญิงนงอยู่บนเบาะ มือหนงถอมตอนมคมเดินผ่านหน้า
 มา เปาบุณจันตกใจตงชน แลวโคโรครวญคิดเห็นความฝันออกมา ความ
 เป็นอักษกรรยานามตงปอกกบตวอน เปาบุณจันเห็นชตแนแก่ใจว่าผู้ ชง
 ทารายกระบือชงของเลาชวนชอ ปอกอน

ครนรุ่งชนเขาเลาชวนฆ่ากระบือชงที่เปาบุณจันคิดกลอุบายให้เลา
 ชวนชานนน รู่ ไปถึงปอกอน ๆ ไคเห็นหนังสือประกาศบิตบนของเปา
 บุณจันห้ามมิ ให้ฆ่าสควพาหนะ ปอกอนเป็นคนประกอบไปด้วยความ
 โสภและทงใจทุจริตคิดจะฆ่าเต็มแก่เลาชวน ไคถึงอนตรายตองรับอาญา
 ด้วยเพราะเหตุความอาฆาต จึงนำผู้ ใหญ่บ้านไปเอาตัวเลาชวนมาส่ง
 ให้เปาบุณจัน หวังใจจะได้รับสันบน

เปาบุณจันจึงถามว่าเจานแซไค ชอไค อยู่ตำบลใด ปอกอนคานับ
 เปาบุณจันแลวบอกวาซาพเจานแซ ปอกชอชอนตงบ้านเวอนอยู่ตำบลตงหลม
 ซาพเจานเห็นหนังสือประกาศชงท่านห้ามมิให้ผู้ ไคฆ่าสควพาหนะ บัดนี้

ข้าพเจ้าเห็นเลาชวนมากระบอสดวรงเป็นพาหนะ ข้าพเจ้าจึงได้จับตัว
มาส่งให้แก้ท่าน

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้น ก็กระทำเป็นมความยินดีด้วยได้สมดัง
ความฝัน แล้วเป่าบุญจนจึงถามเลาชวนว่าบอกคนอื่นกับตัวเจ้ามขอ
สาเหตุ อริวิทาบาดหมางอย่างใด แก้วเจ้า และบุตรภรรยา ของเจ้าบ้าง
หรือไม่ แต่ก่อนมา

เลาชวนได้ฟังเป่าบุญจนถามดังนั้น ก็มสตรระลอกขึ้นมาได้ความ
สาเหตุเป็นปากเสียงตอกกันด้วยเรื่องผกเรื่องพน เมื่อนั้นเดอนเกาชน
สืบตามคำ ครนเลาชวนคดชนได้ดังนั้นจึงเลาความให้เป่าบุญจนฟังทุก
ประการ

เป่าบุญจนได้ฟังเลาชวนบอกออกความดังนั้น จึงถามป้อก่อนว่า
ตัวเจ้าได้มสาเหตุแก่เลาชวนมาแต่เดิม จึงได้มีใจอาฆาตเลาชวนแล้ว
ตดลนกระบอของเลาชวนเลย จริงหรือไม่จึงให้การไปแต่ตามจริง เรา
รู้อยู่หมดแล้ว

ผ่ายป้อก่อนได้ฟังเป่าบุญจนถามดังนั้น ก็ให้การปฏิเสธไม่รับ
เป่าบุญจนจึงวาถาเจ้าไม่รับ โดยตจจาเราจะต้องให้ผูกท่านถาม ว่าแล้ว
ส่งให้หนักการผูกป้อก่อนเขาจะต ป้อก่อนกรบเป็นสัจวาได้ตดลนกระบอ
ของเลาชวนจริง

เป่าบุญจน จึงตดลนลงโทษ ป้อก่อนให้คุมเอา ไช่ล่าม ลนกุญแจกับ
ขอคาสมคอป้อก่อน คุมตัวไปตระเวนในเมืองและนอกเมืองแล้วชงไว้
๑ เดือน จึงให้พ้นโทษปล่อยตัวไป.

ยังมีชายเศรษฐีผู้หนึ่งแซ่บูชอหยนเก ตั้งบ้านเรือน อยู่ตำบล
น้ำเขียงแขวงเมืองคยชงหู อยู่มาวันหนึ่ง ป้อหยนเก ขนมาไปเก็บ ภาษี

โรงเตียม ครั้นไปถึงโรงเตียมปุ๋ยนเกจ้งให้เฮงฮกคนใช้เอาม้ากลับมา
บ้านครั้นไปไต่กทางเฮงฮกเห็นท่าเลหญ่าอฮองงาม เฮงฮกจึงลงจากม้า
หยุดนั่งข้างทางปลอยให้มากนหนา

ในขณะนั้นมชายผู้หนึ่งแซฮองฮองชามาจากตำบลน้ำเสียง
มาทางนั้น จึงลงจากม้าปลอยให้มากนหนา แต่มาของฮองฮองเป็น
ม้าผอมแก่ไม่งาม ฮองฮองจึงเดินเข้ามาใกล้เฮงฮกแล้วถามเฮงฮกว่า
ท่านจะไปตำบลใด เฮงฮกจึงบอกว่าข้าพเจ้าไปส่งนายของข้าพเจ้า
เที่ยวเก็บภาษีโรงเตียม ส่งท่านแล้วข้าพเจ้าจะมาที่บ้าน ฮอง
ฮองนั่งสนทนากับเฮงฮกอยู่สักครึ่งชั่วโมง ฮองฮองเห็นม้าของเฮงฮกมี
ลักษณะสูงใหญ่งามมีราคามาก ฮองฮองคิดจะใคร่ได้ จึงคิดหาบาย
ลวงจะเอามาของเฮงฮก ทำเป็นถามเฮงฮกว่า ม้าของท่านขเรียบและ
ดีเท่าไรจริงหรือ

เฮงฮกได้ฟังฮองฮองถามดังนั้นจึงตอบว่า ท่านชำนาญในการ
มาหรือ ฮองฮองว่าข้าพเจ้าเคยไปคามาแล้ว ข้าพเจ้าจะขอลองดูว่า
มันจะมดีเท่าและกำลังสักเพียงใด

เฮงฮกได้ฟังฮองฮองว่าดังนั้น เฮงฮกก็พาขอยอมอนุญาตให้
ฮองฮองขี่ ฮองฮองขึ้นมาของเฮงฮกขับไปจนดับตา เฮงฮกก็กระแวง
ส่งสยขนมมา ก็จับเอามาผอมพักการของฮองฮองททางใจไหนนชนขับขี่ได้
ตามไปก็หาหันไม่ เฮงฮกก็เป็นทีจุนใจจึงกลับมายังโรงเตียมแจ้งความ
ให้ปุ๋ยนเกผู้นายฟังทุกประการ

ปุ๋ยนเกได้ฟังดังนั้นก็ความโกรธ จึงเขียนจดตัวว่าเฮงฮกว่า
เป็นคนโง่เขลาไม่รู้เท่าทันนักเลงเลย เฮงฮกจึงทำเรื่องราวไปฟ้องต่อ
เปาบุณจัน โดยใจความซึ่งได้กล่าวมาแล้ว

เปาบุณจันครั้นได้แจ้งความตามเรื่องราวของเฮงฮกดังนั้น จึง

ตามฉาแซและขอตาบลดบ้านของผ ชงเอามาของเจ้าไปนั้น เป็น ประการ ไค
เจ้ารู้จักหรือไม่ เสงฮกแจงความว่าไม่รู้จักแซและขอและตาบลดบ้าน
เป่าบุนจนจิงจวามเออไม่รู้จักแซและขอตาบลดบ้านฉะน ท่านจะให้เราชำระ
สะสงอย่างไร เราจะไปเที่ยวดมมือเอาใครมาชำระเล่า

เฮงฮกได้ฟังเป่าบุนจนจวาดงนนแลว กรองให้บ่นวาชอเสยงท่าน
โต้งตั้งปรากฏในแผ่นดินว่า เป็นทศบทุกชวอนของราชฎรทงหลาย
ข้าพเจ้าเป็นผู้ โง่เขลาอย่างต่ำที่สุด ถูกความลอลวงได้รับความเค็ดรอน
ตงใจจะมาขออำนาจและสติปัญญาของท่านเป็นทพง ท่านกลับมาพุด
ตงนข้าพเจ้าคน โง่จะมถึงความอับจนเสยหรือ ทำไฉนข้าพเจ้าจะได้มา
ให้นายท่านเล่า

เป่าบุนจนได้ฟังเฮงฮกบ่นตะบอยพมพำว่าไวอยู่ตงนน กนก
ตริกตรองอยู่เป็นครูใหญ่ แลวจิงส่งเฮงฮกว่าเจ้าจิงกลับไปบ้านเจ้าเสย
ก่อน อักสามวันจิงให้เจ้ามาหาเรา เราจะคิดหาอุบายเอาตัวผู้ลอลวง
เอามาของเจ้ามาชำระให้เจ้าจิงได้ย่าวตททุกชวอนไปเลย

เฮงฮกได้ฟังเป่าบุนจนจวาดงนทกความยนตยงนทก จิงค้ำบลด
เป่าบุนจนกลับมาบ้าน ครนเฮงฮกกลับไปแลวเป่าบุนจนจิงส่งนทการให้
ชงมาชงจะไชไปราชการนนั้นไว้ในโรงมิให้ทอตทญาสามวัน กว่าจะถึง
กำหนดคนดักแกเฮงฮก

ครนครบสามวัน เฮงฮกจิงมาหาเป่าบุนจน เป่าบุนจนจิงส่งให้
นทการ เอามา ชงชงไว้ สามวัน มิได้กนทญานนมา ให้ เฮงฮกช แล้ว
เป่าบุนจน ส่งเฮงฮกว่าเจ้าจิง เอามาชชไปให้ตงตาบลดไค ทัดตสน หนทาง
จนไม่มีทางเดินต่อไปจิงปลอยมานนเสยในทนน คงจะมอายผู้รายออก
มาตอนชบมานนเบนแน เจ้าจิงชลวงหน้าไปก่อน แลวเราให้นทการ
ตามเจ้าไปต่อททตง

เฮงฮกรีบคำสั่งเป่าบันจนแล้ว กชนขึ้นมาไประยะทางประมาณ
๕๐ ล (สุดเตียงก็เรียกवालทรง) ครนถตามลฮองนถอนเป็นหญางาม
เฮงฮกกขึ้นมาเลยตามลนไปจนสุดสนหนทางไม่มีทางต่อไป เฮงฮกจึง
ลงจากหลังมา จึงปลอยมานนไวตามคำสั่งของเป่าบันจน

ฝ่ายเป่าบันจนครนเห็นเฮงฮกขึ้นมาไปแล้ว จึงตั้งเตยเหล็กให้
ติดตามเฮงฮกไปให้พบกับเฮงฮกจะได้จับตัวผู้ร้าย เตยเหล็กก็รีบตาม
เฮงฮกไปตามคำเป่าบันจนทุกประการ

ฝ่ายเฮงฮกปลอยมาแล้ว มานนถเดนถกลับมาถตามลฮองนถอน
มานนถอดหญางามสามวงแล้ว ครนเห็นหญางามมานนถเดนแจะเข้าไป
กนหญาง ฝ้ายเฮงฮกกับเตยเหล็กเดนมามาพบกนเขาถตามลฮองนถอน
เตยเหล็กจึงถามเฮงฮกว่า ท่านเป่าบันจนนายเราบอกอูบายให้ข้าพเจ้า
มาช่วยท่านจับตัวผู้ร้าย และมานนท่านปลอยแล้วหรือ เฮงฮกบอก
ว่า ข้าพเจ้าปลอยแล้ว บदनไม่ทราบวามานนจะกลับไปถแห่งหนตำบลใด
เตยเหล็กวามานนถอดหญางามสามวงแล้ว เห็นหญางาตามลโตงามคงจะแจะ
เขากนหญาง เราตองตามรอยเท้าไป ถาพบแล้วเราแอบซุ่มอยู่คงจะได้
เห็นตัวชายผู้ร้าย ครนปรักษากนดงนแล้วจึงเข้าไปในตำบลฮองนถอน
เห็นมีโรงอยู่โรงหนึ่ง ฝาโรงทำด้วยอิฐก่อ หลังคามุงด้วยแฝก เตยเหล็ก
กับเฮงฮกจึงเข้าไปถามผู้เป็นเจ้าของโรงว่า ท่านได้เห็นม้าของข้าพเจ้า
พลัดมาทางนบางหรือไม่

ฮองนถฮงชงอยู่ในโรงนั้น ครนได้ฟังคนมาถามดงนนั้น จึงบอก
ว่าข้าพเจ้าหาเห็นไม่ เตยเหล็กกับเฮงฮกครนถามดงนแล้วกรบเดิน
เข้าไปทางหมู่บ้านตามลนพบรอยเท้ามากบรอยคน เตยเหล็กกับเฮงฮก
ก็ตามรอยเท้ามานนไป

ฝ่ายฮองนถฮงมาชงลวงเขาของเฮงฮกได้มาแล้วนั้น ไปเลี้ยง

โศกนทญาอยู่ในหุบเขา วนนนแลเห็นมาของเป่าบันจนซึ่งโศกนทญา
 ปล่อยเป็นมาอุปการ ฮ่องทองไม่รู้ ในกลอุบายเห็นมาพลตมากจับเอา
 ไปผูกไว้โศกนทญาในหุบเขา พอแลเห็นเตยเหลืองกับเสงฮกตามถ้ำ
 มา ฮ่องทองกลับไปในหุบเขาเพื่อจะยกย้ายงูมาไปซ่อนไว้เสียแห่งอื่น
 ต่อไป

ฝ่ายเตยเหลืองกับเสงฮกตามรอยเท้ามาเข้าไปถึงหุบเขา เสงฮก
 แลเห็นมาทางสองตวโศกนทญาอยู่ในหุบเขาก็จำได้ เสงฮกจึงเข้าไปจับมา
 ทางสองตวจึงออกมาพอบพบฮ่องทอง ๓ จะเข้าไปแย่งเอาเตยเหลืองนั่ง
 ชุ่มอยู่ในชุ่มไม้ ครั้นเห็นฮ่องทองจะเข้าแย่งมา เตยเหลืองก็วิ่งออกไปชก
 ตอยเอาฮ่องทองจนล้มลง เสงฮกก็ละมาเสียเขาช่วยเตยเหลืองจับตัว
 ฮ่องทองได้ เตยเหลืองก็คุมตัวฮ่องทองมาส่งให้เป่าบันจน เป่าบันจนจึง
 ถามว่าเหตุใดจึงประพฤตเป็นมุกจริตเทยจลลวงเอามาของเขา ฮ่องทอง
 ได้ฟังเป่าบันจนถามดังนั้นก็นั่งนิ่งอยู่ มิได้แก้ตัวโต้ตอบประการใด
 เป่าบันจนจึงไต่ถามการตฮ่องทองเสีย ๗๐ ที แล้วเอามาคนให้แก่เสงฮก
 ผู้ใจทักไป แล้วสั่งให้เอาเครื่องจำจำฮ่องทองให้ผู้คุมคุมตัวไปตระเวน
 ในเมืองนอกเมืองมีให้คนชาวเมืองตุงเกียงต่อไป.

มีชายผู้หนึ่งแซ่เลาชื่อจิง ตงบ้านเรือนอยู่ในเมืองเชียงจิวอยู่ทาง
 ประตูเมืองทิศตะวันออก เล่าจิงเป็นนักเรียนรูหนังสอลกซง แต่ขดสน
 จนยากยังไม่มีการรยา ตั้งใจสอบไล่หนังสือจะเอาชื่อเสียงให้ปรากฏไว้
 ในแผ่นดิน ในปีคคกที่ ๓ ของพระเจ้าชองยูนจงฮ่องเต้ ในปีนั้นกำหนด
 ประชุมสอบไล่หนังสือ เล่าจิงจัดหาเสบียงเดินทางพร้อมแล้ว ก็ออกจาก
 เมืองเชียงจิวจะไปเมืองตุงเกียง เพื่อจะได้สอบไล่หนังสือ เล่าจิง
 เดินทางรอนแรมมาหลายวันถึงเมืองตุงเกียง แต่หาทันเวลาสอบไล่ไม่

เล่าจึงถอนใจใหญ่แล้วออกอุทานว่า เวลาวาสนาของเราจะไม่ได้ดี
จึงบันดาลให้เราไม่ทันเวลาสอบได้ ครนบนตงนนแล้ว เล่าจึง
เข้าไปอาศัยหลวงจนวนตเพกวงวนยเล่าอ่านหนังสือทุกเวลาไม่ได้ขาด

ครนอยู่มาเป็นเวลาเดือนสามตรุษจีนแล้วชนบปีใหม่ ทวดและ
ศาลเจ้าในเมืองนอกเมืองมการทงกระจาด ทำบุญในการบิ่ตามตะเกียง
ซุ้มไฟ ราษฎรมาประชุมนมัสการพระและไหว้เจ้าเป็นทศนกดนายนยนัก
วคนทางเมืองตงเกยระยะทางสกตบด มบงอยบงทง ขอบงแพกอวตา
บงนนใหญ่กวางลกประมาณ ๓๐๐ วา นำใสสะอาดกึ่งปลาในบงนน
บริบูรณ์ เป็นบงแต่โบราณนบกว่าพันมาแล้ว มีปลาใหญ่ ๓ ตัว ขอ
ปลากมดฮอ (ปลาเงินปลาทอง) ปลากมดฮออยู่ในบงนนมาได้พันปีเศษ
แล้ว ปลากมดฮอนนกกินไออากาศธาตุเป็นบปีคางมฤทษ์เดชมมาก กذب
กลายเป็นมนุษย์ก็ได้ ในวันนั้นปลากมดฮอคายเพชรออกจากปาก แล้ว
กذبกลายเป็นมนุษย์นารวันสาวอายุประมาณ ๓๖ ปี มีลักษณะ
อนงามยงนกกะหาหญิงในเวลาอนนเทียบทตมิได้ นางนมตเดินถือ โคม
ตามราษฎรชายหญิงเข้าไปตุงการนักชตฤกษ์ในเมืองตงเกย พวกผู้ชาย
ชาวเมืองตงเกย แลเห็นรูป และลักษณะ มารยาท ของนางปลากมดฮอนน
ใหม่จตพศवादไม่เว้นคน

ฝ่ายนางกลายามลฮอ เทยวตการจนวนเวลาตกตามยามจนวนจะรุ่ง
อยู่แล้ว ครนจะกลับไปขงบงทต่านนแห่งตนกจะไมทัน จึงแวะเข้าไปใน
สวนของกิมใจเสียงชุนนางผู้ใหญ่ เพอแอบชุมชอนตวอยู่เหนมตระนา
ตระหน่งใหญ่กวางกลดงอยู่ในตระนน และเอาเพชรอมเข้าไว้ในปาก
ร่างกายของนางก็กลายเป็นมัจฉาชาติไปตามเดิม

ฝ่ายกิมใจเสียงชุนนางผู้ใหญ่ มีบุตรหญิงคนหน่งมลกษณระงาม
ยงนกกชอนนางกิมจวน อยู่มาจนวนหน่งนางกิมจวนกับหญิงสาวใจจวนกัน

เข้าไปชมสวนเที่ยวเดินเก็บดอกไม้เล่น นางแลเห็นดอก โบตนกึงหนงยอย
ลงมาทางทิศตะวันออกมดแดงและชาวสลับกัน แลเห็นเบนนทสะอาดตา
น่าชมยิ่งนัก นางก็มจวนอยากจะใคร่ได้ชมเล่น จึงให้หญิงสาวใช้เก็บ
มาชมเล่น แลวกเดินไปนั่งยงคาลาริมสระนาและเสพดูรากินอาหาร

ขณะนั้น ปลากรมลยอผลลยขนมารูหนวดว่ายไปมาอยู่กลางสระ
นางก็มจวนรินสุราออกจากบ้านยังไม่ทันจะกิน พอแลเห็นปลากรมลยอ
ว่ายอยู่กลางสระ นางก็มจวนพิจารณาดูปลานนเห็นเกล็ดเหลืองเหมือน
สีทองคำ นางดูปลาจนเพลินไป ครั้นได้สติเหลือขงมาตถดวยสวาระหยับ
ขนมม ทาเห็นสวาทรินไว้ในถ้วยไม้ นางก็มจวนเห็นเป็นการประหลาด
อศจรรยมากดงนนาทวเราะ ครนกินอาหารแลวนางก็มจวนกับสาวใช้
ก็พากันกลับเข้าบ้าน ฝ่ายปลากรมลยอปลาค้างสังเกตเห็นนางก็มจวนพอใจรัก
ชมดอกโบตั้น ปลานนกินพนนาคด้วยเวทมนตร์ขงปลาค้าง บันดาลให้ไม้
โบตนั้นผลิดดอกออกใบคกสร้างบานวันสง่างามขงขนกกว่าแต่ก่อน นาง
ก็มจวนก็ออกมาชมดอก โบตนั้นเล่นไม่เว้นวัน

ฝ่ายเลาจงนักเรียน ซึ่งเข้าไปอาศัยอยู่ในวัดเพกวงนย มีความ
ขดสนดวยเงินจะ ไซชอกนภกหมตลงทุกถวัน เลาจงจึงแต่ง โคลงแปดบท
เขียนลงในกระดาษอนงามตแลว เลาจงก็เข้าไปในเมืองเอาคำ โคลงนั้น
ให้ กิมใจเสียงขุนนางผู้ใหญ่ กิมใจเสียงดคำ โคลงแปดบาทเห็นถอยคำ
ไพเราะ ก็กับพิจารณาตวอกษรम्मอเขียนนักเรียนบรดยงามดขงนภ กิม
ใจเสียงจึงถามเลาจงว่า วันประชุมสอบไล่หนังสือท่านได้เข้าสอบได้กับ
เขาหรือเปล่า

เลาจงคานบแลว จึงแจ้งความว่าไม่ทันเวลาที่สอบได้ ครน
ข้าพเจาจะกลับบ้านเลา ระยะทางก็ไกลหลายพันลขาพเจาจึงเขา
อาศัยอยูทวดหุดฮานหนังสือจะคชยสอบไล่คร้งหลัง กิมใจเสียงจึงเก็บ

เขาคำโคลงนั้นไว้ แล้วพิจารณาตลกลักษณะเล่าจึงมสรราชจะได้เป็นขุน
 นาง กิมใจเสียงจึงถามขอและเข้าบ้าน เล่าจึงกแกงความตามจริง
 ให้กิมใจเสียงฟังทุกประการ กิมใจเสียงว่าแก่เล่าจึงว่าท่านไม่ต้องอยู่
 วัดจงมาอยู่กับเราเถิดเราจะให้ท่านสอนหนังสือของเราดูด้วย กิมใจ
 เสียงว่าดงนนแล้ว จึงให้คนไขไปยงเพ่งวงนยเกบตงของเครื่องนงหม
 มาให้เล่าจึง แล้วจึงทองเกงหอยยื่นในสวนให้เล่าจึงอยสอนหนังสือ
 กิมใจเสียงเห็นเล่าจึงรูหนังสือชง กิมใจเสียงจึงมฤตเมตตารักใคร่
 เล่าจึงยิ่งนัก

อยู่มาวันหนึ่งเล่าจึงเดินเที่ยวชมสวนดอกไม้ แลเห็นนางกิมจวน
 บุตรของกิมใจเสียงกับหญิงสาว ไซ้ดองตามคนตามหลังนางกิมจวนเที่ยว
 เกบดอกไม้ เล่าจึงพิจารณาเห็นรูปร่างนางกิมจวนมีลักษณะงามยิ่ง
 นก เล่าจึงใคร่ครวญคิดอยู่ในใจว่า ถ้าเราชอบได้หนึ่งสอได้ชงจอ
 หงวนจันสอก็อหายนแล้ว หญิงคนนคงจะได้แก่เราเป็นแน่ เมื่อกคิดเช่น
 นั้นแล้ว ก็กลับเข้าไปตักทพก แต่ตานนคอยจับดูนางกิมจวนอยู่ไม่วาง
 แลจกล่าวคำโคลงเป็นความเล่าโลมในการสังวาส & บทไฟเพราะยิ่งนัก

ฝ่ายปลากมดลยชงอยู่ในสระได้ฟังคำโคลงของเล่าจึงไฟเพราะจับ
 ใจ ครนเวลาตกลสงตปลากมดลยจงแปลงกายเป็นนางกิมจวน ชงเป็น
 บุตรของกิมใจเสียงชงมาจากสระนาเดินเข้าไปหาเล่าจึง ครนถึงประตู
 หองนางบิศาจจึงตบประตูเรียกเล่าจึงให้เปิดประตูรับ

ฝ่ายเล่าจึงนงดูหนังสืออยู่ยังไม่ทันจะหลับ ได้ยินเสียงสตรีร้อง
 เรียกจึงเปิดประตูออกไป เห็นบิศาจชงแปลงตัวเป็นนางกิมจวนมาหา
 กิตกใจ

ฝ่ายนางบิศาจแปลงจึงพูดว่า ท่านอย่ามีความตกใจเลย ข้าพเจ้า
 นคือนางกิมจวนเป็นบุตรของท่านชุนนางผู้ใหญ่ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่าน

เป็นนักเรียนหญิงสงฆ์ขงนิก กับได้ฟังท่านกล่าวคำโคลงก็ไผเราะ
เรยบรอย ขาพเจ้ามาจตรกทานยงนิก ขาพเจ้ามาหาท่านเวลานกหวง
ใจว่าจะฝากผีฝากไข้แต่ท่าน แต่ไม่แจ้งว่าใจของท่านจะมจตคตเอือเฟือ
แก่ขาพเจ้าบ้างหรือไม่

เลาจึงได้ฟังนางบีศาจพูดจาเป็นทนายรกกตงนน กมจตกระสัน
ปฏิพัทพิศควาสดด้วยความเสนาหา ด้วยเป็นกรรมดาของบรูษ ถานารท
งามทรงรูปและจวิตและชามวาจาอันสุนทรอันหวาน และแสดงกิริยา
นอบน้อมยอมใจเข้าใกล้ชตยวณยฉะนแลวด บรรดาบรูษทงหลายกยอุม
จะเกิดความกำหนัด ไม่สามารถจะระงับใจได้ เลาจึงเมื่อเข้าใจว่านาง
บีศาจนนคอบตรของกิมใจเสียงชุนนางผู้ใหญ่แล้ว ไซจะไม่กลัวอำนาจ
กิมใจเสียงเมื่อไรก็กลัวเป็นที่สุด แต่หากราคะความกำหนัดกำเรบร้อน
ด้วยเพลิงกิเลสมืดคลุมดวงปัญญาแล้ว จึงได้ลอำนาจแก่ความรักววม
สมครสังวาสด้วยบีศาจอสรกาย เพราะดวงจตนนมหมายว่านางกิมจวน
เป็นบุตรใจเสียงทตนได้เห็นแล้วทุกวณ ฯ

ครนรวมรักวิรสในการรวมประเวณตอกันแล้ว นางบีศาจจึงพูด
ว่าเวลานจวนสว่างอยู่แล้ว ขาพเจ้าจะขอลาท่านกลับไป เพื่อจะมีใ
ผู้คนในบ้านลวงผู้ ต่อเวลากลางคนสมควรแล้วขาพเจ้าจึงจะลอบมาหา
ท่าน ครนสงเสยกนเสริจสรรพแล้วนางบีศาจกลาเลาจึงกลับมาลงใน
สระกลายเป็นปลาไปตามเดิม ครนเวลาหลังปลานนิกชนจากสระกลับ
กลายเป็นนางกิมจวน ร่ายพระเวทบนันตาดเป็น โทษนาหารอันโอชา
รสมาให้เลาจึงกน แต่ทำเช่นนมาหลายราตรี อยู่มาวันหนึ่งนางบีศาจ
จึงพูดแก่เลาจึงว่า ท่านกับขาพเจ้ารักใคร่ได้เสยรวมทุกขชกนมาช
นานแล้ว ขาพเจ้าเห็นว่าถ้าสาวไซของขาพเจ้าลวงรูแล้ว คงจะนำ
ความไปแจ้งแก่บิดาขาพเจ้า ถาตามมารดาของขาพเจ้ารู้ความแล้ว ก็

คงจะทำโทษข้าพเจ้า และ ตักทาน ก็จะได้ ความ เด็ดร้อนด้วย เหมือนกัน
ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าถ้าจะอยู่ไปอย่างนี้ในทันที เราจะออกหน้าออกหลังด้วย
กันให้ปรากฏว่าเป็นภรรยาตามกไม่ได้ ถ้าท่านพาข้าพเจ้าหนีไปอยู่เสีย
ยังบ้านท่าน ออกหน้าหากินหาเลี้ยงกันเห็นจะดีกว่า ถ้าชนอยู่ไปก็คงจะ
ได้ความอายและความเดือดร้อนเป็นแน่

เล่าจึงจึงพูดว่าถ้าเราพากันหนีไปจากที่นี่แล้ว ก็มิใช่เสียกับตา
ท่านเป็นชนนางผู้ ใหญ่มีอำนาจมาก ก็จะมีทองตราวางทุกหัวเมืองจับ
ตัวข้าพเจ้ามาทำโทษท่านจะคิดแก้ไขอย่างไร จึงจะพ้นอำนาจและอาญา
บิตาของท่าน

นางบิตาจึงแปลงตอบว่า ชอนนทานอย่ามีความวิตกเลย ข้าพเจ้า
จะรบผลรบขอบทงสน ด้วยทานมิได้สู้ชอนนทานมีความผิดจริงอยู่
เพราะเป็นละเมิด แต่ตาบิดาของข้าพเจ้าจะศรัทธาเชยชนให้ความระบอบเล่า
ลือไปทางแผ่นดินว่าบุตรตามผู้ชายไป บิตาข้าพเจ้าจะได้ความอับอาย
แถมหาชน ข้าพเจ้าเห็นว่าบิดาข้าพเจ้าจะไม่กล้ารอกความให้ฟังสราน
ไปเป็นแน่ ข้าพเจ้าเห็นความดั่งนั้นจึงได้คิดชวนท่านหนี

เล่าจึงได้ฟังนางบิตาจึงแปลงพูดขมแจ้งดั่งนั้น ก็พลอยเห็นชอบด้วย
ครั้นอยู่มาได้ประมาณ ๑๔ วัน ๑๕ วันเวลากลางคืนดึกสงัด นาง
บิตาก็ถวายพระมนต์ เนิรมิตเป็น เงินทองสิ่ง ของต่าง ๆ ใส่ตะกร้าหวามา
หาเล่าจึง ๆ กับนางบิตาจึงก็ออกจากสวนดอกไม้ของกิมใจเสด็จรีบ
หนีไปลงเรือจ้าง ๆ ก็ส่งไปยังเมืองเชียงใหม่

ฝ่ายกิมใจเสด็จครั้นแจ้งความว่าเล่าจึงหนีไป กิมใจเสด็จก็มิได้
พูดจาว่ากล่าวประการใด ตั้งแต่บิตาปลาจ้ำแดงพาเล่าจึงหนีไปแล้ว
ตนไม่ไปตบตบนางกิมใจจนเคยมาเก็บชมเล่นนบน ก็เห่างวงร่วงโรย
เหี่ยวแห้งไป

ฝ่ายนางกิมจวนให้คิด เสียใจ ด้วยมีความ เสียตายตน โบทนยังนึก
ไม่เป็นอันที่จะกินจะนอน และจะเล่นให้ละเมอเพื่อมันเห็นแต่ตน โบทน
จนถึงแก่ความล้มไฮเจ็บชบผอมเพราะตรอมใจ

ฝ่ายกิมใจเสียงผู้ บิดาให้หาหมอมารักษาอาการไข้ และได้ตาม
นางกิมจวน ๆ ก็บอกเล่าตามจริงว่า ดอก โบทนของข้าพเจ้าเคยเก็บมา
ชมเชยเล่นทุกวันทุกเวลา บัดนี้ตน โบทนนนเหี่ยวแห้งไปเสีย ข้าพเจ้า
คิดเสียตายจึงได้ตรอมใจไม่เป็นอันกินและนอนจึงได้ไฮเจ็บฉะน

กิมใจเสียงผู้ บิดาได้ฟังนางกิมจวนผู้บุตรบอกเล่าดังนั้น โดย
ความกรุณาแก่บุตรจึงพูดว่า ไม่ โบทนนมอยู่ที่เมืองเอียงจว นอกจากนั้น
แล้วที่เมืองใดก็ไม่มี บิดาจะให้คนไปซื้อหามาให้ปลูกไว้ในสวนของเรา
ก็จะได้เก็บดอกมาชมเชย ลูกอย่ามีความวิตาทุกข์ร้อนไปเลย ว่าแล้วกิม
ใจเสียงก็ส่งคนใช้มอบเงินให้ไปเมืองเอียงจว จัดซื้อตน โบทนมาปลูก

ฝ่ายคนใช้ รับเงินแล้ว ก็รีบไปยังเมือง เอียงจว เทยวสภตาม ตาม
ราษฎรชาวบ้านในเมืองเอียงจวว่า ต้นไม้ โบทนจะมีอยู่ที่ตำบลใดบ้าง
ราษฎรผู้ ที่เคยรู้เคยเห็นก็บอกให้ว่า ทางทิศตะวันออกประตูเมืองไป
เขาปลูกไว้ชายน้ำหลายต้นจึงไปถามดูเถิด

คนใช้ของกิมใจเสียงได้ทราบดังนั้น จึงออกไปทางประตูเมือง
ข้างทิศตะวันออก แลเห็นมีคนไม้ โบทนที่ราษฎรปลูกไว้หลายต้น คนใช้
ของกิมใจเสียงก็เดินเข้าไปถึงบ้านเลาจึงถามซื้อตน โบทน และเห็นนาง
บิดาจึงแปลงซงตามเลาจึงมานั้น คนใช้ของกิมใจเสียงยืนพิจารณาดูนาง
บิดาฯ เห็นรูปร่างลักษณะกิริยาพาทีเหมือนกันกับนางกิมจวนบุตร
กิมใจเสียงไม่ผิดเพี้ยนกันเลย คนใช้ของกิมใจเสียงได้เห็นดังนั้นก็ตกใจ
และมีความสงสัยนึกอยู่ในใจว่า นางกิมจวนบุตรของนายเราอยากได้
ตน โบทนจนถึงแก่ความเจ็บป่วย จึงได้ใช้เรามาเที่ยวหาซื้อ ก็เหตุใด

นางกิมจวนจึงได้มาอยู่ที่นั่น ดูเป็นที่ออกจรรยไฉยงนัก ครนคตเห็นตงนน
ก็พอดแลเห็นเลาจงเดินออกมา ก็จำได้ว่าเลาจงคนนแต่ก่อนเคยอยู่ใน
บ้านของนายเวา

ขณะนั้นเลาจงเดินออกมาเห็นคนใช้ของกิมใจเสียง จึงถามว่า
ท่านมาเมืองนี้จะมื่ออะไรหรือ คนใช้ของกิมใจเสียงได้ฟังเลาจงถาม
ตงนน จึงเลาความเรื่องไม้ไ้บตันเหี่ยวแห้งตายเสียจนนางกิมจวนมีความ
เสียใจด้วยเสียตายต้นไม้ต้นจนถึงแก่ความเจ็บไข้ กิมใจเสียงผู้บิดาจึง
ใช้ข้าพเจ้ามาเที่ยวหาต้นไม้ต้นให้เลาจงฟังทุกประการ

เลาจงได้ฟังตงนนจึงพูดแก่คนใช้ของกิมใจเสียงต่อไปว่า ก็นาง
กิมจวนบุตรของนายท่านตามข้าพเจ้ามาอยู่เมืองนี้ประมาณได้สักกิ่งบี มา
แล้ว เหตุใดจะมีนางกิมจวนมาจากไหนอีกเล่า

คนใช้ของกิมใจเสียงได้ฟังความที่เลาจงบอกตงนน ให้เกิดความ
พิศวงสงสัยขงนัก จึงรีบกลับมาขังเมืองตงนเกยแจ้งความแก่กิมใจเสียง
ตามที่ได้ไปเห็นนางกิมจวนแปลง และตามความที่เลาจงเล่าให้ฟังทุก
ประการ

กิมใจเสียงมีความสงสัยสนเท่ห์แก่ใจยิ่งนัก จึงใช้ให้คนมีชื่อซึ่ง
เป็นข้าราชการไปสืบดูต่อไปอีกว่า จะจริงดุกำของคนที่มาบอกกล่าว
หรือไม่

ฝ่ายนักการซึ่งเป็นราชการไปสืบดูก็ได้รู้ ได้เห็นจริงเหมือนถ้อยคำ
ของคนใช้มาบอกเล่าแก่กิมใจเสียง จึงกลับมาแจ้งความแก่กิมใจเสียง
ให้ทราบทุกประการ กิมใจเสียงจึงให้นักการไปตามตัวเลาจงมาถาม
เลาจงก็บอกเลาความจริงตามซึ่งนางบิดาขปลอมเป็นเหมือน นางกิมจวน
ให้กิมใจเสียงฟังทุกประการ

กิมใจเสียงได้ฟังตงนนก็ตกใจแล้วพูดว่า ตัวท่านนั้นถูกบิดาขมา

กระทำลอลวงแน่แล้วไม่ต้องสงสัยเลย จำจะต้องคิดกำจัดเสียจึงจะได้
 วาดงนอนแล้วก้มใจเสยง กชนนงเกยวให้คนหาม มีบัวตามไป พอสมควร
 รีบไปยังด้านแขวงเมืองไคองหุแจงความแก่เปาบุณจันทุกประการ แล้ว
 พุดวาศาจารย์นถานอกจากท่านแล้ว ไม่มีผู้ใดจะกำจัดได้ถาละไว้นาน
 ไปคงจะเที่ยวทำร้ายแอบแฝงถึงสู่หลอกดวงมนุษย์รำไป ราษฎรจะได้
 ความเดือดร้อนยากที่จะสิ้นนษฐานรู้ได้

เปาบุณจันได้ฟังตงนนจิงพุดแกกมใจเสยงว่า ท่านอย่ามความ
 วิตกไปเลยเป็นธุระของข้าพเจ้า วาดงนอนแล้วเปาบุณจันจึงใช้โหนกการ
 ไปเมืองเชียงจิว จับตวงนางบิศาจนนมาแล้ว เปาบุณจันจึงให้ช่างหล่อๆ
 กระจกบานหนึ่ง เมื่อเวลาหลอกกระจกนั้น เปาบุณจันจัดรูปเทียนบูชา
 เทพยดาอันรักษาฟ้าและดิน แล้วอธิษฐานว่าขอให้เป็นกระจกวิเศษจะ
 ได้สองตุ้ให้เห่นบิศาจนนมอยจริงแท้หรือไม่จริง ครั้นหล่อแล้วเปาบุณจัน
 จึงเอากระจกานนชนนแขวนสองตุ้ ก็แลเห่นบิศาจนนสรุกายหน้าตาดูร้ายเป็น
 ทนากลวยงนก

ขณะนั้นนางบิศาจนนสำแดงอำนาจให้มืดฟ้ามัวฝน แล้วตวาดด้วย
 เสยงอันดงปรากฎ แล้วบิศาจนนก็อนตรธานสูญหายไปแก่ตา

ขณะนั้นกิมใจเสยงกับชนนางข้าราชการพร้อมกันไนทนน ครั้น
 เห่นบิศาจนนสำแดงฤทธิ์เดชตงนนก็ตกใจยงนก เปาบุณจันจึงบอกแก่กิมใจ
 เสยงชนนางผู้ใหญ่ว่า เชิญท่านกลับไปเสยงก่อน ข้าพเจ้าจะขอรอก
 สักสองวัน คงจะเอาบิศาจนนมาฆ่าเสียให้จงได้ กิมใจเสยงก็ลาเปาบุณจัน
 กลับไปบ้าน

ฝ่ายเปาบุณจันจึงเขียนหนังสือบนแจงความว่า ถ้าผู้ใดจับตัว
 บิศาจนนแปลงปลอมเป็นนางกิมจวนนมาให้ได้แล้ว จะรางวัลเงินให้
 ตามลับตาลง ครั้นบิศาจนนสอแจงความบนตงนนแล้วในวันนั้นเสยงจิง

ตามเป่าบันจนเข้าไปในศาลเจ้าหลักเมืองจุดธูปเทียนบนบานเทพารักษ์ให้
 ช่วยจับบี่สาจนมาให้ ในราตรอนนนเป่าบันจนนมตเห็นว่า เทพารักษ์
 หลักเมืองใช้ให้ทหารผีไปตามตัวนางบี่สาฯ ทบงแพกฮวดตาแต่หาได้ตัว
 ไม่ ทหารผกกลับมาบอกแก่เทพารักษ์หลักเมืองว่า ปลากมดฮอดตวน
 เตมอยู่ในบงแพกฮวดตาโตพนบเศษมาแล้ว จึงได้เบนนบี่สาจมฤทธิเดชเวท
 มนตรมาก เทพารักษ์หลักเมืองเป็นผู้ปกครองรักษาพระราชอาณาเขต
 ของพระเจ้าแผ่นดิน ได้ฟังพวกทหารผซงไปจับตัวนางบี่สาจมาแจ้งความ
 ดงนน เทพารักษ์หลักเมืองจึงมตราวางตามบรรดาพระภุมเจาท และ
 นางพระคองคา ให้กักด่านทางโดยแข็งแรงฮยาให้ปลากมดฮอดบี่สาจเล็ด
 ลอดหนีไปได้

ฝ่ายนางพระอรณกับนางพระคองคากับเทพารักษ์ ดันรักษาทุ่งป่า
 และเขา ครนแจ้งในท้องตราของเทพารักษ์หลักเมืองดงนน จึงจัดพล
 ทหารภูตผีบี่สาจออกกักด่านทางทุกแขวงทุกตำบลหนทาง

ฝ่ายปลากมดฮอดจาแดงแปลงกายเป็นนางกิมจวน จึงร้ายเวทบัง
 เหลื่อมเข้าไปในบ้านกิมใจเสียง จับเอาตัวนางกิมจวนไปไว้ปากถาเขา
 ฮยทรมมั่งบงแพกฮวดตา แล้วนางบี่สาจปลานนกเขาสูรบตอบี่สาจทงปวง
 ซงตงกักด่านทางฮยูนน

บี่สาจทงปวงสู่มือนางบี่สาจปลากมดฮอดไม่ได้กักแตกหนี เทพา
 รักษ์หลักเมืองจึงนำฮอความ ซงปลากมดฮอดกาเวบกุทอนนชนกราบทูต
 เซียงเต้ผู้เป็นเจ้าโลกทรงทราบทุกประการ เซียงเต้จึงรบสั่งให้เทพยดา
 ดงไปช่วยฮารักษ์และภุมเจาทจับตัวปลากมดฮอดไม่ได้ ในณนนว่าเป่า
 บันจนไปปรึกษากับเทวาฮารักษ์หลักเมืองว่า จะทำประการใดจึงจะได้
 ตัวปลากมดฮอด เทพารักษ์หลักเมืองจึงว่า ปลาดวนอายุย่นมาโตถึงพน
 บี่แล้ว เพราะซิมซาบด้วยโอฮาตุอากาศเป็นกายสทอฮากทจะจับตัวได้

ข้าพเจ้าจะมีหนังสือไปถึงเล่งฮองพญานาคให้ปิดประตูทางน้ำ ฝ่ายทะเล
เสีย อย่าให้ปลานหินเล็ดลอดลงไปเมืองบาดาลได้คงจะได้ตัวมาฆ่าเสีย
ครนเทพารักษ์หลักเมืองบอกแก่เป่าบุ๋นจนตั้งนอนแล้ว จึงมีหนังสือไปยัง
พญานาคทั้ง ๕ ทิศให้ปิดประตูทางน้ำเสียทั้ง ๕ ทิศ

เป่าบุ๋นจนครนฝนเห็นเรนบนแล้วกตชนครนเวลารุ่งเช้ากมใจ
เสียให้คนใช้มาบอกว่า นางกมใจจนบุตรของกมใจเสียจนหายไปแต่
เวลาตักสามยาม นางกมใจจนจะตกไปสารทิศใดก็หาแจ้งไม่ เป่าบุ๋นจน
ได้ฟังตั้งนึกตกใจ จึงจัดอุปเท่ห์ของดวงสว่างบนบานเทพารักษ์หลักเมือง
ขอให้ช่วยเป่าบุ๋นจนกลางดึกคืน ครนดวงสว่างบนบานตั้งนอนแล้วเป่า
บุ๋นจนก็กลับมาบ้าน

ยังมีชายคนหนึ่งชื่อตนเอง ตั้งบ้านเรือนอยู่ใต้เมืองตั้งเกีย ตนเอง
เป็นคนสุจริตตั้งอยู่ในยศธรรม ถัดคืนกับเจ้าพระกวนอิมเห็นยตนเอง
สวดมนต์และเจริญพระพุทธคุณอยู่เสมอทุกคืนมิได้ขาด อยู่มาวันหนึ่ง
ตนเองนอนหลับฝันเห็นว่าพระกวนอิมเหนยมาบอกว่า รุ่งชนเจ้าจงไป
ทวงแม่มาแล้วจงพาเราไปหาเป่าบุ๋นจน ตัวเจ้าคงจะได้เงินทองรางวัล
เป็นอันมาก

ตนเองครนฝนเห็นตั้งนอนแล้วกตกใจตน ครนรุ่งชนเวลาเช้าตน
เองจึงไปทวงนาเห็นหญิงคนหนึ่งอายุประมาณ ๓๐ ปีเศษ มือหนึ่งทว
ตระกรามปลากมลช้อยู่ในนนวนอยู่ใต้ต้นสน หญิงนั้นครนเห็นตนเอง
จึงบอกแก่ตนเองว่า วันทแล้วมานนพญานาคราชทั้ง ๕ ทิศ กกด่าน
ทะเลทั้ง ๕ ทิศมิให้ปลากมลช้อลงจากทะเลได้ ปลากมลช้อหนึ่งลงไปอยู่
ในบึงเราจับตัวมาได้ บัดนี้เป่าบุ๋นจนมีหนังสือบน ให้จับปลานมาให้
จงพาเราไปหาเป่าบุ๋นจนเพื่อจะได้เงินทองค่าสินบน

ตนเองได้ฟังหญิงผู้นั้นบอกเล่าขแรงตั้งนนักมความยินดี จึงพา

หญิงนั้นไปหาเป่าบั้นจน ๆ เห็นหญิงชงหวดตะกร้าชงเปลามาให้ตงนนาง
ถามว่าท่านนมาแต่ไหน

หญิงนนางบอกว่า ข้าพเจ้าจับได้ปลาปีศาจมาส่งให้ท่าน เป่า
บั้นจนก็บกกมใจเสียวได้ฟังตงนนางก็ความยินดี จึงได้เปิดตะกร้าออกดู
เห็นปลาปีศาจนั้นนอนนิ่งอยู่ในตะกร้า เป่าบั้นจนจึงถามว่าเหตุใดจึงได้
แปลงกายปลอมเป็นนางกิมจวน ไปลวงหลอก เล่าจึง แล้วยังมีหน้าชา ทา
ฤทธิเดชพาเอานางกิมจวนบุตรของใจเสียวไปเสียด้วย เองเอาไปซ่อน
ซุ่มไว้แห่งหนตำบลใด ออย่าได้อำพรางบีบบังไว้เลย เร่งบอกออกมาโดย
ติดตามความจริงเถิด

ปลาก็มลฮ้อหาได้เกรงกลัวเป่าบั้นจนไม่ แต่หากว่าเกรงกลัวอำ
นาจของพระกวนอิมเห็นจึงบอกความจริงว่า นางกิมจวนนั้นข้าพเจ้า
พาเอาไปไว้ที่ปากถ้ำเขารวมบึงแพกอ้วตา

เป่าบั้นจนได้ฟังปล ปลาจพูดเป็นภาษามนุษย์ได้ตงนนาง จึงส่ง
ให้คนใช้ไปตามตงนางกิมจวนมา ครั้นคนใช้ไปแล้ว เป่าบั้นจนจึงบอก
แก่หญิงชงหวดเปลามาให้ตงนนางว่า ปลาดองข้าพเจ้าจะขอไว้ฆ่าเสีย ถ้าละ
ไว้ก็จะไปเที่ยวทำการหยาบช่าให้ราษฎรได้ความเดือดร้อนไม่รู้แล้ว

หญิงผู้นางพูดว่า ปลาดองอายุถึงพันปีแล้วร่างกายและชีวิต
เป็นกายสิทธิ์ ถึงผู้ใดจะฆ่าก็ไม่ตายข้าพเจ้าจะขอเอาไปขังไว้ มิให้ไป
เที่ยวทำการหลอกลวงราษฎร ให้ได้ความเดือดร้อนต่อไปได้

เป่าบั้นจนได้ฟังหญิงผู้เฉลียวฉลาดตงนนางเป็นทงนใจ จึงยอม
อนุญาตให้หญิงผู้เฉลียวนั้นเอาปลาไป เป่าบั้นจนจึงให้แบกเงินคดลงมา
รางวัลให้แก่หญิงผู้เฉลียวกับตนเองซึ่งเป็นผู้พามาเป็นอันมาก

ฝ่ายหญิงผู้เฉลียวกับตนเองก็ลาเป่าบั้นจนกลับไป ครั้นถึงตนไม่
มีผู้ส่งมาหญิงนนางบอกแก่ตนเองว่า ท่านนเป็นผู้อยู่ในศีลในธรรม มี

แก้ใบบูชาเรามาถึงตามขี้แฉะ บदनเวรามาเพื่อจะให้คุณแก้ท่าน ๆ จง
เอาเงินซึ่งเป็นของรางวัลไปเลี้ยงบุตรภรรยาเถิด ครนว่าตั้งนมนแล้ว

หญิงผู้เศษนกกอนตรธานสูญหายไปต่อหน้า
ตนเองครนได้เงินทองสงของนมนแล้ว จึงได้รู้ว่าพระกวนอิมเห็น
มาให้คุณ จึงจ้างช่างวาดรูปพระกวนอิมเห็นแขนไว้บูชา ครนมา
ภายหลังคนชาวเมืองตงเกีย ให้ช่างวาดรูปพระกวนอิมเห็นไว้บูชา
ปรากฏอยู่จนเท่าทุกวันนี้

ฝ่ายนักการชงเป่าบันจนกับกิมใจเสียงไซ ให้ไปตามตัวนางกิมจวน
ที่ปากถ้ำเขารวมบงแพกฮวดตา ครนพบนางกิมจวนนั่งอยู่ปากถ้ำใหม่หมัด
ไม่มีสติ คนเฒ่าของกิมใจเสียงจึงอุ้มขนวางบนเกยวห้ามกดบมาที่เป่า
บันจน ชงขณะนั้นเป่าบันจนพร้อมกบขนนางนั่งประจุ่มกนอยู่ทนน พอ
มาถึงเขานางกิมจวนก็สลบนิ่งอยู่

กิมใจเสียงจึงให้ชนแฉะหมอยามารักษาแก้ไขก็ไม่ฟื้น พวกชนแฉะ
ทงนกลงเนื้อเห็นวานางกิมจวนสลบนิ่ง โดยอำนาจฤทธิเดชของบีศาจ
ยากที่จะประกอบยาสั่งโตแก้ได้ ต่อเมื่อพบชายโตที่เป็นคู่สร้างของนาง
กิมจวนแล้ว ให้ชายผู้นั้นมาเป่าลมเข้าไปในปากในจุมกจึงจะฟื้น

ขณะนั้นเป่าบันจนจึงพูดชนว่า นางกิมจวนกับเล่าจ้งแต่บพชาติ
จะเคยเป็นผู้สร้างกันมา มาชาติบงบังเอิญให้บีศาจมากกระทำเขนน ขอ
ท่านจงอนุญาตให้เล่าจ้งมาเป่าลมของเล่าจ้งเข้าไปในปาก ของนางกิมจวน
ตามความเห็นของชนแฉะเถิด ถ้าคนสองคนเคยเป็นคู่กันมาแต่ชาติก่อน
แล้ว นางกิมจวนคงจะฟื้นชนเป็นแน่

กิมใจเสียงได้ฟังเป่าบันจนว่าดังนั้น ก็ยอมอนุญาตให้เล่าจ้งมา
เป่าลมเข้าไปในปากและจุมกนางกิมจวน เล่าจ้งก็เป่าลมเข้าไปในปาก
และจุมกนางกิมจวน ๆ ก็ฟื้นชนในทันทนน

กิมใจเสียงเมตเห็นนางกิมจวนพ้นแฉวงกมความยินดี กลับไป
 บ้านจืดโตะและสุรากับแกลมเซญเป่าพจนกับขนนางทงปวงพร้อมกัน
 เียงแล้วจกแจ่งแต่งงานให้นางกิมจวน กับเลาจง อยู่น เป็น สามภรรยา
 กัน ครนอยมากในบั้นถึงกำหนดสอบไล่หนังสือ เลาจงเข้าสนามสอบ
 ไล่ได้ขุนจันต้อและก้อหยิน แล้วได้รับยศเป็นขุนนางทจวราชการ ครน
 นางกิมจวนมบัตวด้วยเลาจงเป็นชายสองคนไปเล่าเรียนหนังสือ แล้ว
 ไปสอบไล่ก็ได้ ประ โยค เป็นขุนนาง สิบแซ่ ต่อตระกูลบิดา ปราบดู ในแผ่นดิน
 ตนของ.

ทเมืองเซงโทกย แขวงขนมณฑลเมืองตงเกย มีชายผู้หนึ่งชื่อ
 ชจุนภรรยาชื่อนางป็นฮวย ๆ มลลักษณะรูปร่างมียงนก นางมผลมอเย็บ
 บักทอไต่ต่าง ๆ อยูมาจนหนังสือเมืองตงเกยถึงกำหนดนัดประชมนักเรียน
 มาสอบไล่หนังสือ ชจุนจึงส่งนางป็นฮวยให้ยู่รักษาบ้าน ชจุนจัด
 เงินเสบียงเดินทางพอสมควรแล้ว ชจุนกับคนใช้ ๑ คน ชอเสยถอง
 ก้อออกจากบ้านเดินทาง ครนเวลาคากแวงเข้าโรงเตยมหาหารกินแล้ว
 นอนพัก ครนรุ่งชนกินอาหารแล้วกรบเดินทางต่อไป หวังใจจะให้ทัน
 เวลาสอบไล่หนังสือ เดินทางมาได้ ๒๐ วันถึงตำบลป่าและเขาแห่ง
 หนึ่ง ในระยะทางตำบลนรมทางเดินล้วนแต่ภูเขาตดเนื่องไปถึง ๒๐๐ ล
 จึงจะพ้นป่าและเขาตดบนน ทางหลังเขา เขตแขวงตอกกับเมือง
 ไชเกย บางแห่งก็เป็นตงป่าไม้เซยวระอุม บางแห่งก็เป็นทุ่งเป็นป่า
 ละเมาะ เงียบเหงาไม่ได้ยินเสียงนกเสียงกา ในระหว่างหมู่เขานนมถา
 มีเหวเป็นหลายแห่ง ย่อมมผลบศาจตรายตาดงฤทอเดชหลอกหลอนล่อ
 ลวงคนเดินทางอยู่เสมอ ๆ ในตำบลนนมบศาจหนอยู่ห้าตัว บางท
 จำแดงกายเป็นมนุษย์ผู้เฒ่าเดินทาง บางทก็แปลงเป็นนารวุ่นลวกรูป

งาม บางทกแปลงกายเป็นพศาคาเดินทาง บางทกเนรมิตรเป็นโรงเตยยม
ขายอาหาร ให้คนเดินทางแวะกิน

ในวันนั้นชุนกับเสียดองเดินทางไปถึงตำบลนั้น พอเวลาจวน
ค่ำแดดเห็นโรงเตยยมอยู่ โรงหนึ่งทรมขายเขา ชุนสำคัญว่าราษฎรมา
ตั้งโรงเตยยมลาขายแก่ราษฎรเดินทาง ชุนกับเสียดองก็แวะเข้าอาศัย
และขออาหารกิน บัศจากหนูซึ่งจำแดงเป็นเจ้าของโรงเตยยมเห็นชุนเข้า
มาขออาหารกิน ก็ขอพักอาศัยก็มีความยินดีด้วยสมประสงค์ของบัศจาก
จึงถามชุนว่าท่านขอใดเข้าใดอยู่ตำบลใด บุตร ภรรยา บัศตามารดา
ขอใดเข้าใดจะไปเมืองไหนมีอะไรอย่างไร

ชุนจึงบอกขอและแซและตำบลที่บ้านเรือนแล้วจึงพูดว่าข้าพเจ้า
นี้เป็นนักเรียน บัศถนถกกำหนดสอบไล่หนังสือที่เมืองตงเกีย จะไปให้
ทันเวลาสอบไล่จะได้ไล่สอบกับเขา

บัศจากหนูจึงจัดโต๊ะและสุรามาดูแลชุนกับเสียดองให้กินด้วยกัน
กับบัศจากหนู ๆ ชกเอาหนังสือเรื่องราวพงศาวดารและคติโลกคติธรรมมา
พูดจาโต้ตอบแก่ชุน ๆ ตกใจจึงถามว่าท่านก็เป็นแต่ผู้ขายของกินในโรง
เตยยม และได้เล่าเรียนรูหนังสือลกซงตงน เหตุใดจึงไม่สอบไล่กับเรา
หาความดีเป็นข้อเสียไว้ในแผ่นดินบ้าง มาชุมนุมอยู่กลางป่า ณะนหา
ควรไม่

บัศจากแปลงได้ฟังชุนถามตงนนักทวเราะแล้วจึงตอบว่า เมื่อ
ในสามสี่ปีมาแล้ว ข้าพเจ้าได้ไปสอบไล่หนังสือ แต่วาสนาข้าพเจ้า
ไม่มีบงเอิญให้ตกหล่น ตงนตงนมาหาพเจ้าก่ละการเล่าเรียนเสีย จึง
ได้ออกมาตั้งอยู่ในป่าดงค้าขายเลี้ยงชีวิตไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น บัศจาก
แปลงนั่งเสพรสากับชุนจนเวลาตก บัศจากพนพษเข้าไปในถวดยสุรา
ให้ชุนกิน ๆ เห็นว่าเมาแล้วก็ไม่กินต่อไป ขณะนั้นจิตใจของชุนให้

มันมัวไปหา รุกขกมลประตมไม่ ชำนาญหลับลงกับท

ฝ่ายเสียดอกคนไข้ของชำรุด เห็นชำรุดลงตงนนจงอมชำรุดเข้า
ไปพักในโรงเตียม ชำรุดให้ปวดท้องและปวดศีรษะเป็นกำลัง เสียดอก
จะหายาและหมอกไม่มดวยอยู่ในบ้าน จนเวลาเช้าเสียดอกจึงแบกชำรุด
ชำรุดไปเที่ยวหาหมอรักษา เสียดอกพาชำรุดไปพันบ้านตำบลนน ถึง
บ้านแห่งหนึ่งจึงพาชำรุดเข้าไปอาศัยอยู่ในโรงเตียม แลวกเสียดอกความซึ่ง
จะไปสอบไล่หนังสือ ไปพบ โรงเตียมอยู่กลางบ้าน ให้เจ้าของ โรงเตียม ฟัง
ทุกประการ ผู้เจ้าของโรงเตียมจึงบอกว่า ถ้ากระนั้นนายท่านถูกพิษ
ของบีศาจนนแนแล้ว ท่านจงพักอยู่ในโรงเตียมจนหายแล้วจะมาแก้จึงจะได้
เสียดอกก็เชื่อผู้เจ้าของโรงเตียม จึงไปเที่ยวหาชนแสมารักษา
ชำรุดทุกเวลากยังไม่หาย

ฝ่ายบีศาจจากแดงกายเป็นชำรุดกลับมาบ้าน ฝ่ายนางป็นฮวย
ครันเห็นบีศาจสำคัญว่าสามกลบมากดีใจ จึงถามบีศาจแปลงว่าท่าน
จากข้าพเจ้าไปถึง ๒๐ วันแล้ว ไม่ได้เข้าสอบไล่หรือจึงได้กลับมาเร็ว
นักตงน

บีศาจแปลงจึงลวงว่า เข้าไปใกล้จะถึงเมืองตงเกยแล้ว พบ
พวกนักเรียนกลบออกมาจากเมืองตงเกยบอกว่า เข้าไปไม่ทันเวลาสอบ
ไล่เล็กเสียแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงได้กลับมาเร็ว

นางป็นฮวยได้ฟังบีศาจแปลงว่าตงนนักสำคัญว่าจริง แล้วนาง
ป็นฮวยจึงถามต่อไปว่า เหตุใดท่านไปกับเสียดอกจึงกลับมาผู้เดียวเล่า
บีศาจแปลงบอกว่า เมื่อข้ากลบข้าพเจ้ามอดั่งของไว้ให้เสียดอก
นำไปให้แก่เพื่อนผู้ส่งไว้เสียดอกตามมาต่อทหลัง

นางป็นฮวยได้ฟังบีศาจปลอมบอกตงนนักเชื่อสำคัญว่าจริง จึง
จัดอาหารให้บีศาจนนกิน ขณะนั้นพวกวงศญาติมาเยี่ยมเห็นชำรุดบีศาจ

มากหาได้สงสัยแต่อย่างใดเลย

ผ่านบศานนกกนอยุ่หลบนอนกับตวยนาง ป็นสวยๆ ก็มีได้สงสัย
สิ่งใดต่อไป และมีได้ดวงรู้ว่าช้จนบวชไซ้ได้ความลำบากอยู่ท โรงเตียม
หวังใจเสียว่าสามกกลับมาอยุดวยแล้ว

ฝ่ายช้จนรักษาตัวอยู่ท โรงเตียมได้ประมาณ ๑๕ วัน พอพบ
ตงตนหยนผวเคษเอายาเม็ดให้กิน ให้เอาเจียนพษร้ายของบศาจออกมา
แล้วกหายบวช ครนจะเขาไปเมืองตงเกยสอบได้หนังสือเลากเห็นว่า
ไม่ทันแล้ว ช้จนกับเสยถองกกลับมาตงบ้าน ช้จนเขาใกล้ภรรยาจับ
มือนางป็นสวยไว้ แล้วกรองให้เลาคความช้งไปถูกบศาจดวงหลอกให้
เห็นเป็นโรงเตียม บศาจมอมให้กินสวราจนถึงแก่ความบวชเจ็บไปรักษา
ตัวอยู่ท โรงเตียมของมูมขอ ให้นางป็นสวยฟังทุกประการ

ฝ่ายบศาจช้งแปลงเป็นช้จน จึงเดินเข้ามาใกล้ร้องตวาดด้วย
เสียงอันตงว่า ผู้ใดมานั่งใกล้เคียงภรรยาเรา ช้จนเห็นบศาจช้งจาแลง
กายเหมือนช้จนตงนกก โกรตตรงเข้าชกกกับบศาจ ๗ มกาดังเป็นอันมาก
กชกช้จน ๗ ดูไม่โตกรงหนีไปหาบิดาของนาง ป็นสวยเลาคความให้บิดา
ของนางป็นสวยฟังทุกประการ

บิดานางป็นสวยจึงว่า บदनบศาจมาราวณะนจาจะต้องไปฟ้อง
ต่ออองใจเสยงชนนางผู้ใหญ่ ให้ตัดสินชำระกำจดับศาจนเสยงให้จงได้
ครนปรักษาเห็นพรอมกนตงนนแล้ว จึงไปฟ้องหาต่ออองใจเสยง ๗ จึง
ให้นักการ ไปเอาตัวบศาจ ช้งแปลง เป็น ช้จน กับ นางป็นสวยนัน มาตาม
พรอมกนต่อหน้าอองใจเสยง

อองใจเสยงจึงถามนางป็นสวยว่า สามีของเจ้าทงสองคนนกก
เหมือนกันไม่ผิดเพยน เจ้าเห็นว่าคนไหนจะเป็นสามีของเจ้าเป็นการแน่
แก่ใจเจ้า ๗ จงว่าไป

นางปิ่นฮวยให้การว่า ตามของข้าพเจ้ามัทหมายเป็นปานดำอยู่
ทแขนขวา

ห้องใจเสียงได้ฟังนางปิ่นฮวยให้การตงนน จึงให้คุมตัวชจุน
ปลอมกับชจุนแทเข้ามาคุกเข้าอยู่ต่อหน้าห้องใจเสียง แล้วให้นักการ
ชั้นสูงตรุกเห็นแขนขวามปานดำอยู่ด้วยกันทั้งสองคน ห้องใจเสียงเป็นท
จนใจไม่อาจชำระตัดสินลงประการใดไม่ จึงให้ผู้คุมคุมตัวทั้งโจทก์
จำเลยไปขังไว้ แล้วว่ารุ่งพรุ่งนี้จึงจะพิจารณาคดีต่อไป

ฝ่ายบีศาจหนุตองซึ่งอยู่ในคุกจึงสำแดงฤทธิ์พนมดอไปถึงบีศาจ
หนุต ๒ ซึ่งเป็นมิตรสหายกันนอนอยู่ฝั่งน้ำชายทะเลให้รับมาช่วย

ฝ่ายบีศาจหนุต ๒ ครั้นแจ้งความแลวกแปลงกายเป็นมนุษย์รีบ
เดินมาถึง จึงจำแลงกายเป็นห้องใจเสียงออกนึ่งศาลชำระให้ผู้คุมคุมตัว
ชจุนปลอมชจุนจวังออกมาชำระ

ฝ่ายห้องใจเสียงออกมาจากบ้านไปยังศาลวันจฉย แลเห็น
บีศาจจำแลงเป็นห้องใจเสียงเหมือนตงตงนกกตใจ จึงร้องทวาดด้วย
เสียงเป็นอันตง ให้นักการจับบีศาจจำแลงเหมือนห้องใจเสียงนั้น พวก
นักการจะจับบีศาจที่จำแลง บีศาจจำแลงก็ทวาดร้องให้จับห้องใจเสียง
บ้างเหมือนกัน

ในขณะนั้นมผู้เฒ่าคนหนึ่ง ที่ตามห้องใจเสียงมาจากบ้านมิได้
ห่างห้องใจเสียงไปได้ จึงพูดแก่อังใจเสียงว่า ความเรื่องนบีศาจมา
แกดงทากลอบายแผลดงฤทธเดชเป็นถึงสองใจเสียงด้วยกัน ไม่สามารถ
จะรู้ได้ว่าใจเสียงใดจริง ใจเสียงใดปลอมแปลงก็เป็นทเดอดรอนดงน
สนเทหอยู่แล้ว ไม่รู้ทวากาจัดบีศาจร้ายใดด้วยประการใด ขอให้ท่าน
เข้าไปเฝ้าพระเจ้าของย่นจฮ้องเตกราบทลให้ทรงทราบ เพื่อบุญ
ญาธิการของพระเจ้าแผ่นดินมมาก จะกาจัดบีศาจนใดบ้าง

อ่องใจเสียงได้ฟังผู้เฒ่าขแรงดงนกกเห็นชอบด้วย จึงเข้าไปเฝ้า
 พระเจ้าของยวมจฮองเต ขณะนั้นอ่องใจเสียงบีค่างก็เข้าไปเฝ้าด้วย
 สำแดงฤทธิของบีค่างพันพระเอกพระเจ้าของยวมจฮองเตด้วยให้งงวยไป
 ด้วย พระเจ้าของยวมจฮองเตจึงรบส่งให้ซังใจเสียงทั้งสองนั้นไว้อ่อน
 ยังไม่อาจตัดสินประการใดได้

ฝ่ายบีค่างที่ปลอมเป็นใจเสียงจึงร้ายพระเวทไปถึงหนุบีค่างที่ ๓
 ให้รบมาช่วย บีค่างที่ ๓ รุ้แล้วก็แปลงตัวเป็นมนุษย์รบมาถงจิงจาแลง
 ภายเหมอนพระเจ้าของยวมจฮองเต เวลาเข้าบีค่างแปลงก็ทำเป็นเสด็จ
 ออกพระที่นั่งวาราการ ขุนนางทงปวงเฝ้าพร้อมกันจึงทูลตามขอราช
 การ บีค่างหนุที่ ๓ ไม่รู้ว่าเขาขอความอันใดมาตรัสแก่ขาราชการ
 และขุนนางทงปวง

พอเวลาเข้าพระเจ้าของยวมจฮองเตเสด็จออกพระที่นั่งวารา
 การ พวกขุนนางแลเห็นเป็นพระเจ้าของยวมจฮองเตถึงสองพระองค์เป็นท
 ษัศจรรยใจดงนน ขุนนางทงปวงจึงพากันไปเฝ้านางฮองไทเฮาพระ
 ราชมารดาของพระเจ้าของยวมจฮองเต แลทูลขอความขงเป็นการ
 ประหลาดอศจรรยงนกกนนให้ฮองไทเฮาให้ทรงทราบทุกประการ

ฝ่ายฮองไทเฮาครันได้ทรงทราบดงนกกตกพระทัย จึงบอกความ
 ลับขงเป็นททหมายสำคัญให้ขุนนางทงปวงฟังว่า พระเจ้าของยวมจฮอง
 เตบุตรของเรานัน จึงไปดูที่เสนลายพระหัตถเบองชายเป็นลายอักษร
 ๕ ตัวว่า ซานโหเนยเจก แปลว่าปกครองพนแผ่นดินภูเขาและน้ำเป็น
 ต้น ถ้าไม่มลายอักษร ๕ ตัวดงเวาบอกเขนนแลว ท่านทงหลายจงจับ
 เอาตัวขงไว้

พวกขุนนางได้ฟังฮองไทเฮาบอกความลับให้ดงนน จึงพากันกลับ
 ออกไปเฝ้าพระเจ้าของยวมจฮองเตแลทูลว่า บदनเกิดการประหลาด

อัศจรรย์ชนมพระเจ้าแผ่นดินเป็นสองพระองค์เหมือนกัน ข้าพเจ้าทง

หลายไม่ทราบว่าเป็นพระองค์ใดจริงพระองค์ใดปลอม แต่มองสำคัญเป็น

เครื่องหมายมีอยู่ในพระหัตถ์ของชาย ข้าพเจ้าทงหลายจะขอ

พระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้ได้ทรงฟังขนนางทูลตั้งนกกทราบอยู่ใน

ทหมาย จึงแบพระหัตถ์ออกไปให้ขนนางทงปวงดู ก็คล้ายพระอักษร

ในผ้าพระหัตถ์ & ตัว สมจริงเหมือนฮ่องไทเฮาบอก

ฝ่ายบิศาจทงซึ่งสำแดงแปลงปลอมเป็นพระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้

ห้ามส่งสำคัญตัวอักษรในลายมือไม้ ขนนางทงหลายก็ตรงเข้าจับตัว

ของย่นจงฮ่องเต้ปลอมนั้นไปซึ่งไว้ ฝ่ายบิศาจทงที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ซึ่งต้อง

จำซึ่งอยู่ในคุกมีความวิตก จึงปรึกษากันว่าเราต้องติดอยู่ในกรงซึ่งตั้งน

ยากที่จะหนีไปได้ จำจะต้องร้ายเวทมนตร์บอกไปถึงพวกพ้องของเรา

ให้รู้จะได้รีบมาช่วย ครั้นปรึกษากันแล้วจึงสำแดงฤทธาร้ายเวทมนตร์ให้

รู้ไปถึงบิศาจทงอีกสองคนซึ่งอยู่ในชายทะเลให้รีบมาช่วย

ฝ่ายบิศาจที่ ๔ ที่ ๕ ซึ่งอยู่ในถ้ำชายทะเลครั้นรู้ว่าบิศาจสหาย

ที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ซึ่งจำแลงแปลงกายเป็นรั้งนอองใจเลี้ยงและเป็นพระ

เจ้าของย่นจงฮ่องเต้ต้องจำซึ่งอยู่ในคุกตั้งนั้น บิศาจทงที่ ๔ จึงพูดแก่

บิศาจทงที่ ๕ ว่า บัดนี้พวกเพื่อนเราต้องจำซึ่งอยู่ในคุก จำเราจะต้อง

ไปช่วยแก้ไขพวกเราให้พ้นจากกรงซึ่ง ว่าตั้งนั้นแล้วบิศาจทงที่ ๔ ก็

แปลงเพศเป็นมนุษย์เข้าไปในพระราชวัง แปลงกายเหมือนนางฮ่องไทเฮา

ซึ่งเป็นพระราชมารดาของพระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้เสด็จออกมาทรงวาราช

การ ตรัสสั่งให้ขนนางฝ่ายกรมนครบาลไปถอดนกกโทษ ๓ คนออก

ปล่อยเสีย

ขณะนั้นนางฮ่องไทเฮา ครั้นแจ้งความว่าบิศาจมาจำแลงแปลง

ปลอมเหมือนนางฮ่องไทเฮาตั้งนั้น นางฮ่องไทเฮาอยู่ข้างในจึงเชิญดวง

ตราหยกออกมาประกาศแก่นางทั้งปวงว่า บัดนี้บศางแปลงปลอมเข้า
มาหลายคน ฉะนั้น ท่านทั้งหลายจงยับยั้งก่อนอย่าเพอเชอถอกระทำตาม
จะเสียราชการบ้านเมืองไป

ขณะนั้นบศางหน้ทแปลงปลอมเป็นฮองไทเฮาจึงร้องว่า นาง
ฮองไทเฮาทกกล่าวตงนบนบศางเชอไม่ได้ ท่านทั้งหลายจงปล่อยตัว
นักโทษเสียโดยเร็ว ถ้าชนชตรบสงเวา ๆ จะตคตระหะเสียตงนบน

ขณะนั้นพวกขุนนางที่เฝ้าอยู่สถานทนน ไม่รู้ว่าจะเชอพงค้ำของ
ฝ่ายใดได้ ยังมีขุนนางคนหนงจทลพระเจาของยนจงฮองเตวา บัดนี้
พวกบศางปลอมเขามาตงน นอกจากเปาบุ้นจิ้นแล้วไม่มีผู้ใดจะกำจัดได้
ขอให้พระองคมรบสงไปตงเปาบุ้นจิ้นให้มากำจัดเสียจึงจะได้

พระเจาของยนจงฮองเต ได้พงชนนาง ทล ตงนน ก็ทรง เห็น ชอบ
ตวยจึงมรบสงตงเปาบุ้นจิ้นชงอยู่ ณ เมืองโคซงหู่ใจความว่า บัดนี้มา
จำแลงแปลงกายกระทำให้ราษฎรได้ความเดือดร้อน จะตคตสนขอความ
ชงบศางมากระทานนคนแตนยากทจะตคตสนได้ ขอให้เปาบุ้นจิ้นรบเขามา
โดยเร็ว

เปาบุ้นจิ้นครนได้ทราบความตงนบนแล้ว กรบเขามาขงเมืองหลวง
เฝ้าพระเจาของยนจงฮองเต ๆ ก็ทรงเล้าความ ชงบศาง แปลงกายเป็น
ชจุนชงเอาภรรยาของชจุน จนตงจำแลงแปลงกาย ได้ทุกอย่าง ให้เปาบุ้น
จิ้นพงทกประการ

เปาบุ้นจิ้นได้พงรบสงตงนบนแล้ว ก็ออกจากเฝ้าไปยังศาลาว่า
ราชการ จงจตทหารยสบคนให้ถือเครื่องศาสตราวุธต่าง ๆ ยืนอยู่ตง
แถว เปาบุ้นจิ้นแล้วจึงให้คุมตัวชจุนสองชจุนใจเสียงสองใจเสียงกับ
พระเจาของยนจงฮองเต ๓ พระองค และนางฮองไทเฮา ๓ ฮองไทเฮา
รวมทงจรงทงจาแลง ๖ คนตวยกัน เปาบุ้นจิ้นพิจารณาเห็นแล้วก็

หัวเราะพูดว่า บิดาจนอาจหาญยงนักร้าจะตองกำจัดฆ่าเสียให้จงได้
วาดงนนแลวจงส่งให้มคมคมตวไปซังไว้ตามเดิม เป่าบุนจนจัตตอกไม้
ชูปเทียบนไปยงศาลเทพารักษหลกเมือง บวงสรวงเซ่นไหวขออำนาจ
เทวานภาพให้ช่วย

ฝ่ายบิดาจท & มาจากถาชายทะเล เห็นพวกเพื่อนของตนตอง
ซังอยู่ในคก บิดาจท & จงจาแลงแปลงกายเป็นเป่าบุนจนชนนงบน
ทวาราชการจงส่งให้พนักงานกรมนครบาลปล่อยนักโทษ พอเป่าบุนจน
กลับมาจากศาลเจ้าเทพารักษหลกเมือง เห็นตวบิดาจแปลงชนนงทวา
ราชการอยบนนน เป่าบุนจนจงร้องส่งให้นักร้าจับตวบิดาจปลอมนน
ไปซังคก บิดาจจงร้องให้จับตวเป่าบุนจนบ้าง เป่าบุนจนจงส่งนักร้า
ว่าเวลานจรงรวงไว้ก่อน นักร้าจะรับคำสั่งด้วยขอราชการสั่งโดยยง
ไม่ได้ ด้วยบิดาจมาราว้อยเขนน จ้าจะตองคิดการกำจัดเสียให้จงได้
ส่งตงนนแลวกลับมามาบ้าน จงส่งนางหลยหยนภรรยาตวตนบิดาจมา
รบกวนนก เหลือกาลงทจะกำจัดได้ จ้าจะตองเขาทสรววมจัตส่งจัต
วิญญาณชนไปเฝ้าพระสยมภูวญาณ คือเซียงเตกราบทูลขอให้เซียงเตไซ
เทพยดาอันมฤทธสำหรับปราบบิดาจหนูนลงมจจะจะได้ เราจะขอเขาท
เพ่งอารมณ์ส่งจัตชนไปบนสวรรค์ ออย่าให้ผู้ใดมาถุกตองเนอตวเรา ๆ
จะถอตดวงจัตไปปลักสองวันจจะกลับมาเขารูปกายตามเดิม เป่าบุนจน
ส่งตงนนแลว เวลาตกส่งตกเขาทสรววมจัตผนเห็นวาชนไปเฝ้าเซียงเต
บนสวรรค์ กราบทูลเซียงเตตามความทเป็นในเมืองมนุษย์นน เซียงเต
จึงตรัสวาทนุมอยหาตวอายุนนได้ถึงพบบมาแลว ถินลมอากาศธาตุ
ร่างกายชวตเป็นกายสทธิ กลับกลายเป็นมบิดาจเทียบวริงควานราชภูร
ให้ได้ความเตอตร้อน จ้าจะตองประหารชวตเสียจจะจะได้ เซียงเตตรัส
ตงนนแลว จงรบส่งให้ชู่เจ้าเทพารักษ ให้คุมบริวาร ลงไปเมืองมนุษย์จับ

ตบตีเจ้าหนูฆ่าเสีย

พระเจ้าเทพยดาได้ฟังเสียงเทรบดงตงนนจทลว่าบ้คัจทง ๕ คนน
ร่างกายเป็นกายสททยากที่จะฆ่าได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าทวดหลยอิมยอีย
ข้างทิศตะวันตก วดนนเต็มพระสมมาสมพทอเจ้าสำนักออยทวดนน ๆ ม
แมวตวหนงชอเลงฉนเหมยวในตาเป็นเพชร แมวตวหนงเป็นแมวกายสทท
ถ้าได้แมวตวหนงมาแล้ว ก็สามารถจะกำจัดบ้คัจทงเหล่านี้ได้

เซียงเตได้ทรงฟังตงนน จึงรีบสั่งให้พระเจ้าเทพยดานำเป่าบุนจัน
ไปขอแมวกายสททอนนมาจะได้ลงไปกำจัดบ้คัจทงให้สิ้นเชิง

พระเจ้าเทพยดาครนได้ฟังเสียงเทรบดงตงนน จึงพาเป่าบุนจันลง
ไปถึงทวดหลยอิมย เห็นมพระภิกษุสงฆรูปหนงชอไตชู ขูเจ้ากับ
เป่าบุนจันกคานบไตชูแล้วจึงพูดว่า บदनเมืองมนุษย์มบคัจทงอสรกาย
เทยวกระทำรังควานราษฎรได้ความเดือดร้อนวุ่นวาย เซียงเตมรบดง
ให้มาชอขอมเลงฉนเหมยวของท่าน ไปกำจัดบ้คัจทงในเมืองมนุษย์
ให้ราบควบ

ไตชูอาจารย์ได้ฟังตงนน จึงบอกแก่เป่าบุนจันว่าท่านจงกลับลง
ไปยังเมืองมนุษย์ ตงพอบวงสรวงเทพยดาแล้วจงภาวนาด้วยพระคาถา
กรณให้ไตรอยแปดคาบแล้ว แมวกายสททก็จะลงไปกำจัดบ้คัจทงนั้นให้
ถึงแก่ความตาย ท่านอย่ามีความวิตกเลย

เป่าบุนจันได้ฟังตงนงกมความยินดี จึงค่านับลาไตชูอาจารย์
แล้วกลับลงมายังเมืองมนุษย์ ดวงจิตเป่าบุนจันกคนกลับเขารูปเดิม
ครนเป่าบุนจันพนตนชนได้สดดแล้ว จึงกระซิบออกนางหลยอิมยนกรรยา
ว่า ท่านจงเข้าไปทูลแก่นางฮ่องไทเฮาว่า บदनข้าพเจ้าฝันว่าชนไปเฝ้า
เซียงเตบนสวรรค์ ได้เวทมนตรสำหรับที่จะกำจัดบ้คัจทงแต่จะต้องตั้ง
โรงพอทตามลนำเกา ขอให้พระองค์ท่านส่งเจ้าพนักงานปลุกโรงพอท

สำเร็จแล้วเมื่อใด ข้าพเจ้าจึงจะไปกระทำการกำจัดบิต่างเมื่อนั้น

นางหลุยส์หยินกชนนงเกยว ให้คนห้ามเข้าไปในวัง เข้าเฝ้าทูล

นางฮ่องไทเฮาตามขอความทเป่าบุนจนลงทุกประการ

ในขณะนั้นเต็กเซงคุมพลทหารบก ไปฝึกซ้อมที่ตำบลน้ำเกา กลับ
มา นางฮ่องไทเฮาจึงรับสั่งให้เต็กเซงเป็นนายงานปลูกโรงพิธี เต็กเซง
ครั้นได้รับสั่งดังนั้น จึงเกณฑ์พลทหารระดมทำโรงพิธีแล้วสำเร็จ

เป่าบุนจนจึงจัดเครื่องบวงสรวงเทพยดาพาดิน ในใต้โรงพิธีนั้น
สั่งให้เต็กเซงจัดนายทหารที่มีมือ ๒๐ คนถืออาวุธยืนสองแถว เป่าบุนจน
จึงสั่งให้ผู้คุมคุมตัวบิต่างซึ่งจำแลงกายเป็นพระเจ้าชองย่นจงฮ่องเต้ เป็น
นางฮ่องไทเฮา เป็นชู้เงินเป็นฮ่องใจเสียงและเป่าบุนจนมาพร้อมกันอยู่ที่
กลางสนาม ประกาศห้ามมิให้ราษฎรมาดู

เป่าบุนจนขนนงในโรงพิธี จัดอุปเท่ห์บูชานมัสการพระแล้ว
ชุมนุมเทพยดา เป่าบุนจนสำรวมใจตั้งจิตเป็นเอกัคตา ภาวนาจนจิต
เป็นสมาธิ ด้วยคาถาพระกรรมิ ยังไม่ทันถ้วนร้อยคาบ ฟ้าแลบฟ้าวร้อง
เมฆหมอกมืดมัวไปทั้งอากาศ

ในขณะนั้นเมฆใหญ่ดวงหนึ่งเลือนลอยลงมาจากอากาศ ได้ยง
คำรามดงดงเดืออนร้าย ตรงเข้ามาตรึงครบกัดบิต่างหนุซึ่งจำแลงแปลง
กายดงทกลาวมาแลงนนตายลงสดว บิต่างทวทหาซึ่งแปลงเป็นเป่าบุน
จนนั้นหนีไปได้ ส่วนเมฆกายสทชนนครนกดบิต่างหนุตายแล้ว เมฆก็
สำแดงฤทธิเป็นสายรังเลือนลอยหายไปใ้อากาศปรากฏแก่ตา

ฝ่ายพระเจ้าชองย่นจงฮ่องเต้ กับนางฮ่องไทเฮากับฮ่องใจเสียง
ชู้เงิน ครั้นเห็นเป่าบุนจนร้ายพระเวทคาถาเมฆมากคหนุตายดงนกกม
ความยินดี ชนนางทงปวงฝ่ายทหารและพลเรือนกพากันมาดูพิจารณา
เห็นบิต่างหนุที่ตายตัวใหญ่ยาวประมาณวาเศษ หนูนนมเทาคลายกับ

ตามนุษย์ แล้วเป่ามันจนจึ่งส่งให้มดคืบคลานไปช่วยกับชุน
กลับไปบ้าน นางปิ่นฮวยบ่วยด้วยตองพิษของปีศาจ ชุนหาหมอมมา

พยาบาล นางปิ่นฮวยอาเจียนพิษของปีศาจออกมาแล้วก็หายเป็นปกติ

เป่ามันจนเมือกจากตบศางหนุตายลงแล้ว จึ่งมอบศพหนุให้

เตกเซงแลเนอหนุแจกให้ทหารกิน เพื่อว่าจะได้มีกำลังอาจหาญในการ

สงคราม เตกเซงก็กระทำตามทุกประการ

ฝ่ายพระเจ้าของยูนจิงฮองเตเสด็จกลับเข้าพระราชวัง รับผิดชอบ

ให้เจ้าพนักงานจัดโต๊ะและสุราเลี้ยงเป่ามันจนกับชุนนางนายทหารและ

พลเรือน แล้วพระราชทานเงินทองเป็นรางวัลแก่เป่ามันจนเป็นอันมาก

แล้วรับผิดชอบให้เจ้าพนักงานจดหมายเหตุจดหมายเหตุลงไว้เป็นสำคัญ แล้ว

เสด็จขึ้น.

ที่ตำบลหลิมจันกย แขวงเมืองหอหนา มีชายผู้หนึ่งเป็นนักเรียน

แซ่จาชอชุนบุน มีหญิงคนหนึ่งแซ่เจงชอเหนยวมลลักษณะงามยิ่งนัก อยู่

ในตำบลบ้านเดียวกับจาชอชุนบุน นางเจงเหนยวได้เล่าเรียนหนังสือ

ขนบธรรมเนียมมงคล

อยู่มาวันหนึ่งบิดามารดาของนางเจงเหนยวเห็นว่าจาชอชุนบุนเป็นผู้

หมั่นเพียรในการเล่าเรียนหนังสือ จึ่งยกนางเจงเหนยวให้แก่จาชอชุนบุน

ในวันทบตามารดานางเจงเหนยวส่งตัวนางให้แก่จาชอชุนบุน ๗ เข้าไปใน

ห้องหวงจะหลับนอนรวมบริเวณแก่นางเจงเหนยว ๗ จึ่งห้ามจาชอชุนบุน

ไว้ แล้ววาบตบตามารดาก็ได้อนุญาตมอบตัวนางเจ้าเป็นภรรยาให้แก่

ท่านแล้ว วันนุกเป็นวันฤกษ์ดีเป็นการมงคลจึงได้อยกันเป็นภรรยา

สามแก่ท่าน ท่านเขามามไต่กล่าวถ้อยคำด้วยขอสิ่งใดให้เป็นทีพอใจแก่

ข้าพเจ้าบ้างเลย ข้าพเจ้ามไต่ลงกระทู้อยู่บทหนึ่ง ถ้าท่านตอบได้ทันที

นแล้ว ข้าพเจ้ากับท่านจึงจะควรหลบนอนรวมบริเวณกัน ถ้าท่านยัง
อ่อนในการเล่าเรียนอยู่ ตอบ โคลงกระทู้อของข้าพเจ้าไม่ได้ ยังอ่อนใน
การเล่าเรียนอยู่แล้ว จึงอดเล่าเรียนไปก่อน

จาซินบุนได้ฟังนางเงงเหนยวว่าตงนน จึงถามว่าท่านจะตั้ง โคลง
กระทู้อว่ากระทู้อไรขอใ้ท่านตงมาดของดก่อน นางเงงเหนยวจึงกล่าวเป็น
กระทู้อ โคลงว่า เตยมเตงเตงกอกกอกกจจจ แปลได้ความว่า ตาม
ตะเกียงให้แสงสว่างในห้องตงคนสูง แล้วจึงหยิบหนังสือมาอ่าน

จาซินบุนได้ ฟัง กระทู้อ โคลง ของนาง เงงเหนยวกล่าว มาตงนน
จาซินบุนตรองหาคำอักษรใด ซึ่งจะมาตอกระทู้อนั้นก็ยังไม่ได้ จาซินบุน
มีความละอายจึงทวง โคมอนันมีไฟสว่างเดินไกลเที่ยวไปยังโรงเรียน หวัง
ใจว่าจะถามพวกเพื่อนนักเรียนด้วยกัน เผื่อว่าจะมีปัญญาต่อ โคลง
กระทู้อ ได้บ้าง

ขณะนั้นนักเรียนในโรงเรียนมีอยู่หลายคนด้วยกัน จึงถาม
จาซินบุนว่า จนนเป็นจนนท่านจะได้อยู่กับหลบนอนกับภรรยาฟังได้กัน
ใหม่ ๆ เหตุใดจึงไปเที่ยวเสียเล่า

จาซินบุนได้พวกเพื่อนถามตงนน จึงเล่าความให้ฟังทุกประการ
บรรดานักเรียนเหล่านั้นก็พากันนั่งอยู่ ยังไม่มผู้ใดที่จะตอกระทู้อนั้นได้
ใน โรงเรียนนั้นยังมีนักเรียนคนหนึ่งแซ่ตงจางเจง ตงเจงเป็นคน
ทุจริตไม่ซื่อตรง ครั้นได้ฟังจาซินบุนมาบอกเล่าตงนน จึงออกจาก
โรงเรียนปลดอมเป็นจาซินบุนรีบไปบ้านจาซินบุน จึงผลักประตูเข้าไป
ในห้องเห็นไม่มีไฟ ตงเจงเห็นสมคะเนนึกจึงตรงเข้าไปหานาง
เงงเหนยว ๆ สำคัญว่าจาซินบุนผู้ตามกลับมา ไม่มีความสงสัยว่าจะ
เป็นผู้ อนนางเงงเหนยวจึงถามว่า กระทู้อ โคลงของข้าพเจ้าใ้ท่านตอบ
บตงท่านตอบได้หรือยัง

ตนเจงไตฟังนางเจงเหนยวถามตั้งน่น กมไตตอบประการใด ฝ่าย
 นางเจงเหนยวครนจะถามเขาชตอไปก็เกรงว่าจาชนบ้นจะ โกรธกนงอยู่
 ตนเจงชงปลอมเป็นจาชนบ้นน เมอไตรวมประเวณกับนาง
 เจงเหนยวสมตามความประสงค์แล้ว ตนเจงก็เบตประตอออกจากบ้าน
 จาชนบ้นกลับไป

ฝ่ายจาชนบ้นนั่งพุดจาสนทนาศึกษาในการเล่าเรียนกับพวกเพื่อน
 ครนเวลาตกแล้วจาชนบ้นก็กลับมาบ้าน จึงพุดกับนางเจงเหนยวว่าเมอ
 หวดาเจาตงกระทู โคลงไหชา ข้าคตยงไม่ออกกว่าจะเอาอักษรตัวไตมา
 ตอกระทูของเจา เพราะฉะฉนชาจึงไปทโรงเรียนศึกษาตามพวกเพื่อน
 ตูว่า ผู้ไตจะมีบัญญัติต่อโคลงกระทู ไตบ้าง

นางเจงเหนยวจิงว่า ท่านไปประมาณสักท่มหนึ่งแล้วท่านกลับ
 มามีใช้หรือ จาชนบ้นไตฟังนางเจงเหนยวถามตั้งน่นจึงตอบว่าข้าหาได้
 มาไม่ นางเจงเหนยวถามตั้งน่นถึงสามครั้ง แล้วว่าท่านกลับมาแล้ว
 เหตุไตท่านจึงกลับพุดลวงซาพเจาอกเล่า จาชนบ้นก็ว่าข้าไม่ได้กลับมา
 เหตุไตจึงว่าซาพเจากลับมาแล้ว

นางเจงเหนยวมมีความสงสัยอยู่ในใจว่า ชะรอยจะมีผู้ปลอมมา
 กระทำกากรหยาบชตอเรา เรากบ์จาชนบ้นเลากยงหาไตรวมประเวณ
 ตอกันไม่ จึงไม่สังเกตจากลนชายไต เราครนเป็นหญิงชวชาจะรวม
 กับชายสองหากวรไม่ ตายเสียดกกว่าอยู่เป็นมนุษย์โหล่สาางเทวดาตไตเตยน
 ครนคตเห็นตั้งน่นแล้วนางเจงเหนยวจิงลวงจาชนบ้นให้ออกไป นอกห้อง
 นางเจงเหนยวจิงเอามตเชอคคตตัวเองถึงแก่ความตาย

ครนจาชนบ้นกลับไปในห้อง แลเห็นนางเจงเหนยวอนตาย
 อยกตกใจ จาชนบ้นกรองไหเสวว่าไตมีความอาลัยรักนางเจงเหนยว
 ยงนถ จนถึงแก่สลบไม่สมประต

ขณะนั้นบรรดา มารดา ข้าง ฝ่าย นาง เจง เหนียว กับ บิด มารดา ข้าง
 ฝ่าย จาชน บุน ไต ยืน เดียง จาชน บุน ร้อง ไท กว้าง มา ดู เห็น นาง เจง เหนียว มี
 บาดแผล ทศ คอ ถึง แก่ ความ ตาย ตัว จาชน บุน ก็ สลอบ อยู่ จึง ช่วย กัน แก้ไข
 พ้น ชน แลแล้ว จึง ถาม ตัน ส่าย ปลาย เอง นว่า เป็น เหตุ การณ์ อย่าง ไหน นาง เจง
 เหนียว จึง ได้ ตาย

จาชน บุน ก็ เล่า ความ ตง แต้ ตัน ว่า นาง เจง เหนียว ทำ กระทำ ไค ลง
 ให้ ชาว เจ้า แต้ ตอ จน กระ ทง นาง เจง เหนียว เช็ด คอ ตาย ให้ บิด มารดา
 พัง ทง สอง ฝ่าย

ครั้น สร้าง ความ ไค แลแล้ว จาชน บุน จึง เอา ศพ นาง เจง เหนียว ไป
 ผึ่ง ไว้ ตาม ธรรมเนียม ครั้น อยู่ มา ได้ ประมาณ ๓ ปี ใน ฤดู เดือน ลีบ เป่า
 บุน จึง ไป เทยว ทตา บล หลน จิน กุย แล เห็น ตัน พฤ กษา ชาติ อนน อย ท หน้า ตก
 กง กว น สำหรับ ชาว ราชการ ไป มา อาศัย เป่า บุน จึง จึง ส่ง คน ใช้ ไท ยก เก้า อ
 มา ตง ไค ตัน พฤ กษา ชาติ เป่า บุน จึง จึง ชน ไป นอน เล่น บน เก้า อ นน แลแล้ว
 กล่าว คำ ไค ลง สรร เสรี ญัตน์ ไม่ พฤ กษา ชาติ บ ท หน้า ว่า เชย ก็ ๆ ตอง ๆ
 ึ่ง วย ช่ว วย แต้ ภาษา ไท วย ช่ว วย เก้า อ มา ตง อยู่ ไค รม ไม นง ชม ตวง แต้ เป่า
 บุน จึง กล่าว เป็น คำ ไค ลง ตง นน แลแล้ว พอด ม พัด มา เย็น ๆ เป่า บุน จึง ก็ ม อย
 หลับ ไป นิมิต เห็น หญิง คน หนึ่ง มา ตก เขา ตรง หน้า เป่า บุน จึง แล ว่า กระทำ
 ไค ลง ของ ท่าน ท กล่าว มา แลแล้ว นน ไม่ สู้ ยาก นก ชาว เจ้า จะ ขอ ตอ กระทำ
 ไค ลง ของ ท่าน ว่า ตง นน แลแล้ว หญิง นน ก็ กล่าว เป็น คำ ไค ลง ของ หญิง นน
 ตอ บ ตอ กระทำ ของ เป่า บุน จึง ว่า เตียม เตง เตง กอก กอก กง จอ เป่า บุน จึง
 ได้ พัง คำ ไค ลง ของ หญิง นน ตอ เป็น ที่ ไพ เพราะ แก่ ไค ต ได้ ใจ ความ เป่า บุน
 จึง ถาม หญิง นน ว่า เจาน ตง บ้าน เรน อยู่ ตา บล ไค แต้ วง เมือง ไค แต้ ไค
 ขอ ไค เป็น บุตร ภรรยา ของ ผู้ ไค

หญิง นน จึง บอก ว่า เมื่อ ท่าน อยากร จะ ไค รั่ว จึง ถาม สาม ชาว เจ้า

ผู้ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นสวดฉายตาบดจนแล้วทันทันทีจะรู้เหตุ ว่าตงนนแล้ว

หญิงนบกอนตรธานหายไป

เป่าบุนจนตกใจตื้นช่น คิดใคร่ครวญดูในใจว่า เคยสังเกตความ ผันหลายเรื่องมาแล้ว มีไต่ผลตเลยสกเรื่องหนึ่ง ตาบดจนคงจะมีเหตุการณ์ ทดงแกชวตสกเรื่องหนึ่งเป็นแน่ จำจะสืบเสาะเอาความจริงให้จงได้

ครนคิดเห็นตงนนแล้ว เป่าบุนจนจึงใหญ่ ใหญ่บ้านตามตัวนักเรียนชั้น สวดฉายในตาบดจนมาทงสน เป่าบุนจนจึงกล่าวกระทู้ โคลง ึ่ง

เป่าบุนจนกล่าวไวแล้วนนถตามบรรดานักเรียนว่า กระทู้ โคลงของเรา ชงกล่าวมาน ผู้ใดจะตอกระทู้ของเราได้บ้าง

ขณะนนจาชนบุนได้ฟังกระทู้ โคลงบทนน เห็นสมควรจะเอา กระทู้ของนางเจงเหนยว ชงเป็นภรรยาเราที่ตายกล่าวไว้ มาตอเข้ากับ กระทู้ โคลงของเป่าบุนจนได้ ครนคิดเห็นตงนนแล้ว จึงเอาคำโคลง ของนางเจงเหนยวชนกล่าวตอกระทู้ของเป่าบุนจน ให้เป่าบุนจนฟัง

เป่าบุนจนได้ฟังคำโคลงตอตอบนน ตอชงกับคำโคลงชงได้ฝน เห็นมาแล้ว เป่าบุนจนจึงถามว่า โคลงบทนออกจกจากความคตความเห็น ของเจ้าเองหรือ ๆ ว่าเจ้าคำเอาชงใครมากกล่าว

จาชนบุนได้ฟังเป่าบุนจนถามจึงบอก โคลงบทนออกจก ความคต ของภรรยาข้าพเจ้าชงตายไปแล้วนน ข้าพเจ้าเห็นสมควรจะตอตอบกับ กระทู้ของท่านได้ข้าพเจ้าจึงนำมาตอตอบ

เป่าบุนจนจึงถามว่า ภรรยาเจ้าตายด้วยโรคอะไร หรือตายด้วย เหตุอย่างใดอย่างหนึ่งท่านจงบอกไปตามจริง ถ้าอำพรางไว้เราสืบรู้จะ เอาตัวท่านเป็น โทษให้จงหนัก

จาชนบุนได้ฟังเป่าบุนจนถามตงนน จึงเล่าความชงนางเจง เหนยวออกกระทู้ โคลง เมื่อนันจะชงยูกนร่วมประเวณกัน ตงแต่ตงจน

ปลายให้เป่ามันจนฟังทุกประการ

เป่ามันจนว่าโคลงบทนั้นก็เป็นที่ธรรมดาอย่างนั้นและจะจัดเอาไว้
เพราะจริงก็ยังไม่ได้ แต่เราเห็นว่าท่านโต้ตอบไม่ลงกลอนได้ จึงไป
ขอบัญญัติพวกเพื่อน ๆ ว่าจะเห็นว่าท่านมัวตรึงตรองหาคำโคลงจะได้กลับ
ไปโต้ตอบกับภรรยาท่าน ในหมู่เพื่อนนักเรียนของท่าน คงมีคนหนึ่ง
ปลอมตัวเป็นท่านไปร่วมประเวณีด้วยภรรยาท่าน ครั้นท่านกลับมาภรรยา
ของท่านรู้สึกตัวว่าเสียกลรวมรักแก่ชายอื่นหาใช่ตัวท่านไม่ ภรรยา
ของท่านจึงได้ฆ่าตัวตายเสียฉะฉาน แต่บรรดาเพื่อนนักเรียนของท่านมี
ผู้ใดเป็นเจ้าชู้รุนแรงไปด้วยความกำหนัดไม่เป็นอัน จะเล่าเรียน มออยู่บ้าง
หรือไม่ ก็เมื่อเวลาท่านไปในโรงเรียนศึกษาการเล่าเรียนแต่งกาย
โคลงกันนั้น บรรดาพวกเพื่อนนักเรียนอยู่ด้วยกันกับท่านพร้อมทุกคน
หรือ หรือในเวลาที่ท่านอยู่นั้นผู้ใดจากท่านไปไม่กลับมาบ้างหรือไม่

จาซินบันได้ฟังเป่ามันจนถามชกถลวงตงนจนจึงบอกตาม
บรรดาเพื่อนนักเรียนด้วยกันนั้น มีแต่ตนเองคนเดียวเป็นคนพอใจเป็น
เจ้าชู้ไม่เป็นอันเล่าเรียน เมื่อเวลาที่เขาไป ถึงโรงเรียนนั้นเห็น
ตนเองเกยงอยู่ ครั้นเขาพาเขาเล่าความชกภรรยาที่ โคลงให้พวก
เพื่อนทั้งหลายฟังแล้ว ตนเองก็กลับจากโรงเรียนไปหาได้กลับมาไม่

เป่ามันจนได้ฟังตงนจนจึงว่า ถ้ากระนั้นแน่แล้วไม่ต้องสงสัยเลย
เป่ามันจนจึงให้คนการไปเอาตัวตนเองกลับมาแล้วถามว่า จันเมื่อจาซินบัน
ไปโรงเรียนเวลากลางคณกล่าวกะที่ โคลงของภรรยาจาซินบันนั้น เหตุ
ใดเจ้าจึงปลอมเป็นจาซินบัน ไปหานางเจงเห็นยวภรรยาของจาซินบัน
เหตุด้วยนางเจงเห็นยวยังมีใครร่วมรส สักวาสดวย จาซินบันจึงไม่สามารถ
จะจากลนอายุได้ เขาใจเสียว่าจาซินบันกลับมาจึงยอมเสียตัวให้แก่ท่าน
ครั้นรู้ความว่าเสียกลท่านแล้ว นางเจงเห็นยวจึงได้ฆ่าตัวตายเสียฉะฉาน

ก็เพราะท่าน บัดนี้นางเงาเห็นขอมมาฟ้องแก่เรา เราจึงได้รู้เรื่องตลอด
ดังนั้น ท่านจึงรีบเสียดียศ เพราะตัวท่านกมความพรืออยู่แล้ว ถ้าจะ
สู้บในโรงเรียนในเวลากลางคณวณนท่านหาได้กลับมาไม่ ถ้าท่านไม่
รีบแล้วจะตองผูกตตามจารตนครบาลให้ถึงสาหัส

ตนเงาเกได้ฟังเป่าบุนจนถามดงนนักไม่รับ เป่าบุนจนจึงให้

นถการผูกจะต ตนเงาเกเห็นจะทนไปไม่ได้ด้วยเป็นความจริงใจของตน
ก็รีบสารภาพเป็นสัจตามความจริง

เป่าบุนจนจึงตดสนให้เอาตัวตนเงาเกไปฆ่าเสีย อย่าให้คน

หลงหลายดูเยยงต่อไป.

ยังมีชายสองคนตงบ้านเรือนอยู่ ณ เมืองสุนเทยนหู คนหนึ่งชื่อ
ชเคง คนหนึ่งชื่อตนเทยน ตนเทยนกับชเคงเป็นมิตรสหายชอบพอกัน
เป็นอันมาก ฝ่ายชเคงมีบุตรหญิงคนหนึ่งชื่อนาง
สูกหนุ ฝ่ายตนเทยนมีบุตรชายคนหนึ่งชื่อนกกชาย ตนเทยนกับ
ชเคงได้เล่าเรียนหนังสือสอบไล่ได้เป็นขุนนางด้วยกันทั้งสองคน ได้
สัญญาต่อกันว่าถ้าบุตรทั้งสองฝ่ายเจริญวัยขึ้นด้วยกันแล้ว ก็จะต้องให้
อยู่กันเป็นภรรยาสามแ่กกัน มิให้เสียคำมั่นสัญญาต่อกันได้

ครนอยู่มาบุตรของตนเทยนและบุตรของชเคงก็เจริญเป็นหนุ่มสาว
ขึ้นด้วยกัน ฝ่ายตนเทยนกับภรรยาถึงแก่กรรมลงทั้งสองคน พอชาย
ตนกกชายได้ ๑๖ ปี ตนกกชายมีสติปัญญามากได้ไปเรียนหนังสือตง
แต่ชาย ๓๐ ปี จึงมีความรู้ลึกซึ้ง ราษฎรในตำบลนั้นพากันสรรเสริญ
ตนกกชายยงนัก ตนกกชายเป็นกำพร้าตามารดาหาไม่ ก็ถึงแก่ความ
ยากจนลงทุกวัน จะเหลือवलหลังแลหน้าก็ไม่มทพงพงของอาศัย

ฝ่ายชเคงเห็นตนกกชายเป็นผู้ขตสนยากจนลง ไม่มีเงินทองจะ

มาแต่งงานกับบุตรของตัวเอง
ผู้
คน

ซึ่งเคียดเคืองใครจะยกนางสุกหนผู้บุตรให้แก่

อันนางสุกหนก็ได้อ่านเรียนหนังสือต่อมารดา และได้อ่านตำรับ
ตำราสภษิตต่าง ๆ และได้อ่านสภษิตของขงจื๊อมีความว่า ถ้าเป็น
หญิงบริสุทธิ์แล้วไม่ยอมสามถงสอง ถ้าชายขอสมรสยกตัญญูต่อแผ่นดิน
แล้วไม่ขอเป็นข้าสองเจ้าบ้างสองนาย

ครั้นนางสุกหนแจ้งความว่า บิดามารดาได้ละทิ้งค้ำประกันสัญญา
ให้เสียความสัตย์ไปเสียแล้วดั่งนั้น นางสุกหนก็ไม่เป็นอันกินอันนอนมี
ความวิตกทุกซอซอขยี้งนุก

ครั้นอยู่มาได้ประมาณสักบทหนึ่ง พวกครูทั้งหลายจึงนำพวก
นักเรียนสำนักศิษย์ไปสอบไล่หนังสือสอบทั่วทุก อำเภอกัน
อำเภอดนกกกชายก็ตามครูไปสอบไล่ที่ตำบลไชแฉ

ฝ่ายนางสุกหนครั้นแจ้งว่าตนกกกชายไปสอบไล่หนังสือ จึงใช้
ให้นางเสาะหมุย คนใช้ ของนาง ตามเอาเงินลับตำลงกับถวญทองคำสอง
ถวญไปให้แก่ตนกกกชาย นางเสาะหมุยจึงไปถึงบ้านตนกกกชายแล้วถาม
คนซึ่งอยู่ในบ้านตนกกกชายว่าตนกกกชายอยู่หรือไม่ คนในบ้านจึงบอกว่า
ตนกกกชายไปสอบไล่หนังสือตำลงไชแฉหาได้หรือไม่ นางเสาะหมุยจึง
ไปยังตำบลไชแฉ พบตนกกกชายแล้วบอกวณางสุกหนนายข้าพเจ้ามี
ความรักใคร่ท่านปรารภถึงท่านว่า ได้มีบิดามารดาของนายข้าพเจ้า
ก็ได้อัญญาไว้แก่บิดามารดาท่าน แม่วาจะยากจนฉันใดก็ไม่ทงกน
มาบดินเหนวามบิดามารดาท่านบญหาไม่แล้ว ตัวท่านก็ขตสนยากจนลง
ไม่มทพกพง นายข้าพเจ้าจึงให้ข้าพเจ้านำสิ่งของเหล่านี้มาให้แก่ท่าน
พอเป็นกำลังจะได้เอาเรียนหนังสือต่อไป นางเสาะหมุยว่าดงนแล้วจึง
มอบเงินลับตำลงกับถวญทองคำให้แก่ตนกกกชาย ตนกกกชายมีความยิน

ดจงรบสงของไวแลวพูดว่า นายท่านมีความเมตตาแก่ข้าพเจ้า ๓ มี
 ความชอบพระเดชพระคุณนายท่านยิ่งนัก ข้าพเจ้าจะฝากหนังสือของ
 ข้าพเจ้าไปถึงนายท่านด้วยฉบับหนึ่งให้นายท่านทราบ ถ้าภายหลังอย่า
 ได้โหมมาเข่นน เนื้อความจะแพร่พรายไปก็จะเป็นที่ตเตยนแห่งคนทั้ง
 หลาย นายท่านจะมีความมัวหมองไป ตนกกฉายวาดงนนแลว จึง
 เขียนหนังสือฉบับหนึ่งใจความว่า ถึงนางสูกหนผู้ทรกทราบ ด้วยเดิม
 บิดามารดาของข้าพเจ้ายงมชวดอย หวังใจว่าจะขอท่านให้แก่ข้าพเจ้า
 เป็นคู่ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน ครนบิดามารดาของข้าพเจ้าบุญหาไม่แลว
 ข้าพเจ้ากลัวเหวเป็นกำพร้าไม่มทพง ครนจะวานเถาแก่ไปขอสูท่านเลา
 กขตสนไม่มเงินทองแต่งงานตามธรรมเนียม เพราะวาสนาของข้าพเจ้า
 ไม่มจึงให้มอื่นเป็นไปเสีย มิได้ร่วมสุขร่วมทุกข์กับท่าน ซึ่งท่านมแก่
 ใจเมตตาข้าพเจ้าให้สงของเงินทองมาทงน ข้าพเจ้าชอบใจท่านเป็นท
 ยง เมื่อบิดามารดาของท่านเห็นว่าข้าพเจ้าผู้โรอบบุญญาแลว จะยก
 ท่านให้แก่ผู้ใดกสุดแลวแต่การที่จะเป็นไป ขอท่านจงทราบความวิตก
 และความยากขดของในใจของข้าพเจ้าเถด ครนเขียนแลวตนกกฉาย
 กเข้าผนกมอบให้นางเสาะหมยกลับไปให้แก่นางสูกหย

ฝ่ายนางเสาะหมยครนได้รบหนังสือมาจากตนกกฉายแลว ก็
 กลับมาแจ้งความแก่นางสูกหนตามคำของตนกกฉายสง และสงหนังสือ
 ทตนกกฉายฝากมานนให้แก่นางสูกหน ๓ เบตผนกออกอ่านแจ้งความทุก
 ประการแลวจึงพูดแก่นางเสาะหมยว่า แมนบิดามารดาเราเสียสจจะยก
 เราให้แก่ชายอื่นแลว เรากจะฆ่าตัวเราตายเสียเป็นแน่ เพราะเดิม
 บิดามารดาของเราได้ปฏิญาณสัญญาไว้ว่า จะยกเราให้เป็นภรรยา
 ตนกกฉายแลว เราจะตองถือใจตงใจว่าตนกกฉายเป็นสามีของเราด้วย
 ธรรมดาหญิงดทบริสุททไม่รวมชายเป็นสอง ถ้าชายเป็นชาติทหารขอ

ตรงต่อแผ่นดินแล้ว ไม่ชอบเป็นข้าสองเจ้าจึงจะเป็นทสรวิญญ์แก่เทพยดา
และมนุษย์ นางสุกหนพุดกับนางเสาะหมุยดงนนแดง จึงกระซิบสั่ง
นางเสาะหมุยให้ไปนัดแก่นกนกฉายว่า ถ้าเวลาสองยามแล้วให้ตนกก
ฉายเข้าไปค้อยในสวนดอกไม้หลังบ้านของนางสุกหน นางสุกหนจะให้
เงินทองสิ่งของต่าง ๆ จะได้ไปเป็นกำลึงที่จะแต่งงานกับนางสุกหนอยู่กับ
เป็นภรรยาสามีกันต่อไป

นางเสาะหมุยรับคำสั่งของนางสุกหนแล้ว ก็ไปนัดแก่นกกฉาย
ตามค่านางสุกหนทุกประการ ตนกกฉายก็รับว่าจะมาตามส่งตามนัด

ขณะเมื่อนางเสาะหมุยนัดแนะแก่นกกฉายนน พงเพลงซึ่งเป็น
เพื่อนนักเรียนตวยกนกับตนกกฉายเดินมาแอบได้ยิน ครนเวลาควฟัง
เพลงไปค้อยดู เห็นตนกกฉายเสพสุราอยู่กับเพื่อนที่โรงเตยเม ครน
ตนกกฉายเสพสุราเมาแล้วกนอนหลับไป หาได้คิดถึงกการทนต์กกับ
นางเสาะหมุยไฉน ฝ่ายพงเพลงจึงปลอมเป็นตนกกฉายไปในสวนดอก
ไม้ของนางสุกหนค้อยทำอยู่

ฝ่ายนางเสาะหมุยครนแลเห็นพงเพลง เดินเข้ามาในสวน ก็เข้าใจ
เสียว่าเป็นตนกกฉาย นางเสาะหมุยจึงขึ้นไปบนตกับบอกแก่นางสุกหน
นางสุกหนก็จัดเงินหรือหนังกกับกำไลมอทองคำคูหนง กับหนงสอออกฉบับ
หนงมอบให้นางเสาะหมุยนำไปให้ตนกกฉาย

นางเสาะหมุยรับส่งของมาจากนางสุกหนแล้ว ก็ลงจากตกเดิน
เข้าไปในสวน แลวพิจารณาตเห็นหาไซตนกกฉายไม่ ด้วยตนกกฉาย
ไม่ล่าสนมลักษณะปานกลางไม่สูงไม่ต่ำ แต่ลักษณะพงเพลงเป็นคน
สูงใหญ่ นางเสาะหมุยเห็นผิดสังเกตตั้งนนักไม่อาจส่งสิ่งของให้ พง
เพลงก็ชกมตออกจากตกพนนางเสาะหมุยถึงแก่ความตาย แลวพงเพลง
ก็อุ้มศพนางเสาะหมุยไปทิ้งลงในสระกลางสวน พงเพลงก็เก็บเอาเงิน

ทองสั่งของเหล่านนไปทางสน

ฝ่ายนางสุกหุนคอยนางเสาะหมุยอยู่จนสว่าง ก็หาเห็นนางเสาะ
หมุยกลับมาไม่ นางสุกหุนมีความสงสัยอยู่ในใจว่า นางเสาะหมุยใช้
ให้นำสั่งของไปให้ตนกกฉายก็ไม่เห็นกลับ ชะรอยจะเกิดเหตุเภทภัย
ประการใดเป็นแน่ ครนคิดเห็นดังนั้นนางสุกหุนก็นั่งอยู่ไม่รู้อาจะทำ
ประการใดได้

ฝ่ายชเคงครนเวลาเช้า หาเห็นนางเสาะหมุยมารับใช้การงานไม่
ชเคงจึงให้คนไปเที่ยวตามหาหลายพวก ครนเข้าไปในสวนเห็นรอย
โลหิตหยดไหลอยู่เป็นกอง คนใช้ก็กลับมาบอกชเคง ๆ จึงไปดูเห็น
โลหิตตกอยู่กบพन्दนและหยดข้อยไปทางสระน้ำ จึงตามรอยโลหิตไป
จนถึงปากสระเห็นในสระมีสายโลหิตพุ่งขึ้นมาจากน้ำ ชเคงให้คนใช้ลง
ไปดำค้นหา ได้ศพนางเสาะหมุยขึ้นมาเห็นมบาดแผลกับเกบหงส์ของ
นางสุกหุนได้ฉบับหนึ่ง ทเขียนให้ตนกกฉาย ชเคงเปิดผนึกออกดูอ่าน
ได้ความว่า ข้าพเจ้านางสุกหุนขอदानบมายังท่านตนกกฉายสวเจาย
ทราบ ด้วยข้าพเจ้าคิดถึงท่านทุกเวลามีไต่แวนวางวายค่านึง บदन
ข้าพเจ้าได้ฝากเงินมาให้ท่านรอยตาแดงเคซกับกำไ่ลมือทองค่าคหนึ่ง ท่าน
จงรับไว้จะได้มาสู่ขอข้าพเจ้าไปอยู่กินร่วมทุกข์ร่วมสุขกับท่าน สั่งของ
เหล่านข้าพเจ้าได้มอบให้นางเสาะหมุยนำมาให้แก่ท่าน ขอท่านจงรับ
ไว้ด้วยความยินดีเถิด

ชเคงครนอ่านหนังสือความตลอดแล้วดวงน ก็นึกความโกรธ
ขงนั้ จึงพูดว่าตนกกฉายชานางเสาะหมุยแน่แล้วไม่ต้องสงสัยมึนเลย
ว่าตงนแล้วชเคงจึงให้เชญกานนมาพลกศพชนสูตรบาดแผล แล้วชเคง
ก็ทำเรื่องราวไปยนต์อสถองอำเภอกกรมการแขวง

ฝ่ายตนกกฉาย จนมื่อนตกนกับนางสุกหุนก็หาได้ไปตามนัดไม่

ตลกก็ฉายมีความวิตกรภาพถึงนางสุกหนุยนัก พอนักการมาเกาะตัว
 ตลกก็ฉาย ๆ ตกใจหาว่าจะมีเหตุการณ์สิ่งใดเกิดขึ้นไม่ ตลกก็ฉาย
 ก็ไปกับนักการจนถึงอำเภอกรมการ ๆ จึงซักถาม ตลกก็ฉาย ๆ ก็
 ให้การไม่รับ ช้เค่งจึงเอาหนังสือของนางสุกหนุยกมาแม่แล้วว่า ตลก
 ก็ฉายไม่ได้ชานางเสาะหมยแล้ว ผู้ใดจะมาฆ่าแล้ว
 ตลกก็ฉายแลเห็นหนังสือของนางสุกหนุตั้งนั้น ก็ตกใจตะลึงนัง
 อยู่น้อย หารูทว่าจะให้การแก้ตัวประการใดต่อไปไม่
 สติของอำเภอกรมการ จึงให้นักการผูกตลกก็ฉายหนึ่งยกแล้ว
 ให้คุมตัวไปขังไว้ ครั้นเวลาเช้าเค่งจึงเอาทองคำร้อยตำลงไปเดินต่อ
 สติของอำเภอกรมการ ขอให้แก้สำนวนคำให้การของตลกก็ฉายว่ารับ
 เป็นสัจ

สติของครั้นได้สนบนแล้ว จึงแก้คำให้การของตลกก็ฉายขอทไม่
 รับให้เป็นรับไป สติของจึงให้นักการผู้คุมเอาทองคำจากตลกก็ฉายแล้วส่ง
 ตลกก็ฉายไปยังเมืองขุนเทียนหุเมืองหลวง เป้าบุญจึงสอบถามตลก
 ก็ฉาย ตลกก็ฉายจึงให้การตั้งแต่บตามารดาของตลกก็ฉายกับช้เค่งได้
 รักใคร่ชอบพ้ออธยาศัยกันมา กับได้รับคำมั่นสัญญา เป็นไมตรีเกี่ยวต้อง
 จะยกนางสุกหนุให้ตลกก็ฉายเป็นภรรยา จนถึงบตามารดาของตลกก็ฉาย
 ถึงแก่กรรมลง ตลกก็ฉายไม่มีเงินทองจะแต่งงานสุกหนุตามธรรมเนียม
 ช้เค่งคิดจะยกนางสุกหนุให้แก่ผู้อื่น จนถึงนางสุกหนุให้นางเสาะหมยนำ
 เงินทองไปให้ตลกก็ฉายเมื่อเวลาไปสอบไล่ชั้นหลวงจายครังนั้น ครั้นมา
 ชั้นหลังนัดให้ไปทสวนตอกไม้ จะให้เงินทองต่อภายหลังอีกจะได้เป็น
 กำลังมาแต่งงานนางสุกหนุตามธรรมเนียม ในวันนั้นข้าพเจ้าไปพบ
 เพื่อนชวนเสพสุราเมาแล้วก็หลับไปหาได้ไปพบนางสุกหนุไม่ ช้มีผู้มา
 ช้ชานางเสาะหมยผู้รับสั่งของมาจากนางสุกหนุแล้วเก็บเอาเงินทองสิ่งของ

ไปทรงสนทนากับ ขอบท่านได้พิจารณาโดยยุติธรรม ซึ่งข้าพเจ้าจะได้
ทรมานต่อผู้มคณนพนามได้

เป่าบุนจนได้ฟังตลกก็ฉายให้การตงนกกนงตริกตรองอยู่ ยังมี
ได้ว่าประการใด แต่เห็นความว่าตลกก็ฉายคงจะมีได้ทำแก่นางเสาะหมย
เป็นแน่ ด้วยมีเหตุที่จะสื่อให้เห็นได้ตามกิริยาอาการและธรรมดาดัง
ผู้คุมคุมตลกก็ฉายไปซึ่งไว้อ่อน

ฝ่ายตลกก็ฉายต้องจำซึ่งอยู่ในกองลหุโทษ ตูหนึ่งส้อมได้ขาด
ด้วยตลกก็ฉายอธิบายสภาพจะพูดจะจาแก่เพื่อนนักโทษด้วยกัน ก็แต่
ถอยคานอ้อนหวานไพเราะเรียบร้อย วันนั้นเป่าบุนจนเดินเข้าไปตรวจ
ดูในกองลหุโทษ พิจารณาเห็นลักษณะตลกก็ฉายเห็นเป็นคนสุภาพ
เรียบร้อยและหมั่นในการเล่าเรียน เป่าบุนจนใคร่ตรวจดูอยู่ในใจว่า
ชายหนุ่มผู้นมลักษณะไม่บอกอาการว่าเป็นคนร้าย ตลกก็ฉายผู้
ไปข้างหน้าคงเป็นคนดีใช้ราชการได้

ประการหนึ่งบรรดาหญิงทมิแก่ใจ เอาเงินทองให้แก่ชายในคดี
เช่นนี้เราเคยได้พิจารณามากหลายรายแล้ว ธรรมตามุทมิแก่ใจเอา
เงินทองมาให้แล้ว โทษเลยชายจะมีแก่ใจชำผู้เอาทรัพย์มาให้เห็นได้
ซึ่งจะพิพากษาคดีคิดว่า ตลกก็ฉายเป็นผู้ร้ายชานางเสาะหมยตายนั้น
เราไม่เห็นมีทางที่จะเป็นไปได้เลย จำจะต้องเอาตัวชายผู้ร้ายให้จงได้
เป่าบุนจนคิดตงนงแล้ว ครั้นเวลากลางคืนเป่าบุนจนจึงจัดอุปเทษนบชา
เทพยดาอันรักษาฟ้าและดิน แล้วอธิษฐานว่าขอให้ได้ตัวชายผู้ร้าย
ครั้นอธิษฐานแล้วก็เขานอนหลับสนิทเห็นเป็นคำโคลงดบทว่า ชัน
เขยมบวชชวยเฮงฮนเขยเหลงกเหลงกายด บวชชวยสหายนชกเขงกตงเถา
เขยวหลยภองชนถุกมอกชวย แปลได้ความว่า นาคางหยาดลงมาถก
ตลกไม่บวชชวย เกษรตอกไม้นนกระเด็นตคตคฝานงมังกกรกบมังกกรชกน

แล้ว ยังมีหน้าทบทมนตนไม่บวชช่วยให้งแก่หักโคน แม่มนุษย์ปฤชน
ผู้ใดล่วงรู้ความลบลกายในแล้ว ขออย่าให้รอนถึงรอนไม้ใหญ่ รอน
ไม้ใหญ่หาได้เกี่ยวของด้วยไม้

เป่าบุนจนครนนมตเห็นตงนนแล้วกตกใจตจนคิด ปรีคณา โคลงส
บทนนออก คอชบายว่า มงกรตอมงกรชกนนน ได้แกตวอกษรพง
เพลง บวชชวชนนเป็นขอของตอกไม้บวชชวช ได้แก่นางเสาะหมยชอน
ไม้ใหญ่นนได้แกตนกกฉาย เป่าบุนจนครค้ำโคลงปรีคณานนตกลดงตงน
แล้ว ครนรุงชนเวลาเขาเป่าบุนจนกอกนงศาลวณจชย จึงให้ผู้คมถอด
ตนกกฉายออกจกจาแล้วพาดวมาทศาล เป่าบุนจนถามว่าบรวธาพวก
นกรเรียนเพอนฝูงชองทานมมู ได้ขอพงเพลงบ้าง

ตนกกฉายคานบเป่าบุนจนแล้วให้การว่า พวคนกรเรียนด้วยกัน
กบชาพเจามชยมทนนงขอพงเพลง

เป่าบุนจนจถถามตอไปว่า เมื่อนางเสาะหมยมานัดให้ท่านไปรับ
ตงชองในสวนตอกไม้แล้วท่านมิได้ไป และเมื่อชณะนางเสาะหมยพด
จาเนะนัตแกททานนน มีผู้ใดกลากลายเตนไปมาช้อยในทนน โดยนใดพง
บ้างหรือไม

ตนกกฉายให้การว่า เมื่อชาพเจานงพดจกนแก่นางเสาะหมย
นน เห็นพงเพลงเตนมาชางหลังชาพเจา นอกจากนนหาเห็นผู้ใดเตน
กลากรายมาไม

เป่าบุนจนได้พงตนกกฉายให้การบอกเลาถถวตงนนน เป่าบุนจน
จพดว่า ถากระนนพงเพลงเป็นผูรายชานางเสาะหมยเป็นแนแล้ว ไม
ตองสงสยชอนตอไปเลย เพราะเหตุว่าเมื่อเวลาทนนกับนางเสาะหมย
พดนัดหมายกนชอนนน พงเพลงคงแอบมาพงชอนนานแล้วจนรูเรื่องความ
ชตเจนจึงได้ปลอมเป็นตงทนนไปเอาทรวชนนน นางเสาะหมยจำได้เห็น

ว่ามีใช้ตัวท่านจึงไม่ส่งสิ่งของให้ พังเพลงไม่ได้สมตั้งใจหมายจึงได้ฆ่า
นางเสาะหมยเสีย แล้วจึงเก็บเอาทรัพย์สินสิ่งของไปทิ้งสิ้นคงจะเป็นเช่นนี้
แน่ เป่าบุญจนวางตนแล้วจึงโทษการไปเอาตัวพังเพลงมาฆ่าแล้ว
ถามว่า ตัวท่านปลอมเป็นตลกก๊ากาย ไปรับเอาสิ่งของที่นางเสาะหมย
แล้วมหนาทาฆาตนางเสาะหมยถึงแก่ความตายด้วย อัยยัดบังอำพราง
เลยจึงรับเสีย โดยคิดเถิดเราร้อยแล้ว

พังเพลงได้ฟังเป่าบุญจนถามดงนน ก็ให้การว่าข้าพเจ้าเป็นนัก
เรียน มิได้กระทำโจรกรรมให้ท่านผู้ใดได้ความเดือดร้อนเลย
เป่าบุญจนได้ฟังพังเพลงให้การปฏิเสธไม่รับดงนน จึงให้หนักการ
ผูกพังเพลงจะตกลาม พังเพลงเห็นจะทนเจ็บไปไม่ได้ด้วยเป็นความจริงใจ
ก็ให้การรับเป็นสัจ

เป่าบุญจนจึงให้หนักการคุมตัวพังเพลงไปนำของกลางมาให้ พัง
เพลงแจ้งความว่าสิ่งของอื่น ๆ ได้จำหน่ายใช้สอยเสียหมดแล้วยังเหลือ
แต่กำไลทองคำอยู่คู่หนึ่งเท่านั้น แล้วนำมาให้แก่เป่าบุญจน ๆ จึงคน
ของกลางนั้นให้แก่นางสกุหน

เป่าบุญจนจึงพูดแก่ชเค่งว่า ตัวท่านนี้เป็นคนสับปรับเป็นผู้ใหญ่
ไม่ได้ไม่ควรจะเป็นทนต์บถของผู้อื่น เดิมท่านเห็นว่าบาตาของตลกก๊ากาย
ย่บริบูรณ์อยู่ด้วยลาภและยศ ท่านจึงรับความสนัญญาตอบคามาว่า
ตลกก๊ากายว่า จะยกนางสกุหนบุตรให้แก่ตลกก๊ากายเป็นภรรยา ครั้น
บิดามารดาตลกก๊ากายหาบุญไม่แล้ว ตลกก๊ากายจนยากขัดสนลงทุกวัน
หาบริบูรณ์เหมือนแต่ก่อนไม่ ท่านคิดจะบิดพลวยกนางสกุหนให้เสียแก่
ผู้อื่นดงนหากควรไม่ เป่าบุญจนวางตนแล้วจึงถอดเสื้อขนนอกของเป่า
บุญจนออกให้แก่ตลกก๊ากาย แล้วให้ตั้งเครื่องบวงสรวงเทพยดาแต่งงาน
ให้ตลกก๊ากายกับนางสกุหนอยู่กันเป็นภรรยาตามกัน เป่าบุญจนเห็นว่า

ตลกตกฉายเป็นบุตรขุนนางตระกูลกว และทั้งประกอบไปด้วยความพาก
 เพียรเล่าเรียนหนังสือและอักษาศึกษาภาพเขียนร้อย เป้าบุญจนมีความ
 สงสารจึงแบกเงินคดลงเกือกกลุ่ให้ตลกตกฉายยสบตาลงเศษ เป้าบุญจึง
 ตัดสินให้ตลกหลงรอยที่แล้วเอาตัวไปฆ่าเลย แล้วเอาตัวส่งกรมการ
 ขังรบบสนบนแกชเค่ง ตัดแปลงคำให้การและกตขตลกตกฉายนมนมาถอด
 ออกจากยศ แล้วให้เนรเทศไปอยู่เมืองไกลระยะทางสามพันล แล้วเป้า
 บุญจึง ทารายงานชน ถวายพระเจ้าของ ยินจงฮ่องเต้ ทรงทราบทุก ประ
 การ ล้วนตลกตกฉายเมื่อได้อยู่กับนางสุกหุนแล้ว ได้ไปสอบได้
 หนังสือได้ขุนจนสอบได้เป็นขุนนางสบบตระกูลบิดาต่อไป.

ครั้นนนทเมืองตงเกยฤดูเดือนสี่ วันนนเป็นวันชนสบบสองค่าน
 ตกใหญ่ ยงมชายผู้หนึ่งชอลอจันเหียนมรมอยคนหนึ่งลอจันเหียนจึงกาง
 รมเนเดินไปหาเพื่อนที่ตาบดกจนเตง ยงมชายหนุ่มนักเลงคนหนึ่งเดิน
 ตามไปขออาศัยรมแกลลอจันเหียน ลอจันเหียนไม่ให้อาศัยแล้วพูดว่า
 ข้าพเจามรมมาแต่คนเดียวเท่านั้น ท่านจะมาขออาศัยกระไรได้
 ชายนักเลงนั้นจึงลวงว่า รมของข้าพเจ้ากมอยคนหนึ่งเพื่อนกัน
 เขามาขอยืมเขาไปกาง ข้าพเจ้าคอยอยู่เป็นช้านานยังไม่เห็นเขากลับมา
 ข้าพเจ้าจะรีบกลับไปบ้าน เพราะฉะนั้นจึงจะขอโดยสารท่านไปด้วยล่อ
 จันเหียนได้ฟังดังนั้น โดยเสียอ่อนวอนไม่ได้ยอมให้ชายนักเลงผู้นั้นอา
 ศัยรมไปด้วย

ครั้นถึงถนนตาบดนาเคยนเป็นถนนแยก ชายนักเลงนั้นกของเขา
 รมจากมือของลอจันเหียนไป ลอจันเหียนมีความโกรธจึงพูดว่า เขามา
 ขออาศัยรมของเราแล้ว บิดนกลับมารังเอาร่มของเราไปจะนหาควรรไม่
 จึงคืนรมมาให้แก่เรา

ชายนักเลงผู้นั้นชอควอดมอหวเราะแล้วพูดว่า ฟรุ้งนชาฟเจ้าจะ
คนร่วมให้ทาน ฮย้าว่นวายไปเลย

ล่อจนเห็นผลเดินเบียดฝนตามไป พุดท่มเถียงว่ากล่าวของชน
พอลงหนาบานเป่าบุนจน ๆ โดยนเสียงคนเถียงกนออกทก จึงให้นักการ
ไปเอาตัวคนทั้งสองนนเข้ามาถามว่า เจ้าทั้งสองถุ่มเถียงอะไรกันของ
อยู่กลางถนน

ล่อจนเห็นคนบเป่าบุนจนแล้วจงแจ้งความว่า ชาฟเจ้ามรม
อยู่คนเดียวทางมาจะไปบ้าน ชายผู้นั้นเดินทางมาร่วมกันชอฮาศัยร่วมของ
ชาฟเจ้ามาด้วย ครนมาถึงถนนแยกกเขาชงเอาร่มในมือชาฟเจ้า ทกทก
เขาว่าเป็นของตนจึงได้ถุ่มเถียงกนดงน

เป่าบุนจนจึงได้ถามชายนักเลงจาเตยนนว่า เขาร้องว่าเจ้าชง
เขาร่วมของเขาไปจริงหรือไม่

ควอดมอจึงให้การว่าร่วมของชาฟเจ้าถอกางมาจากบ้านชาฟ เจ้า
หาใช้ร่วมของผู้นดจทกล่าวหาไม่ ควอดมอกบล่อจนเห็นท่มเถียงกน
ตอหนาเป่าบุนจน ๆ จึงถามว่า เจ้าทั้งสองต่างคนท่มเถียงกนว่าร่วมของ
ตัว ร่มคนนเจ้าชอมาจากผู้ใด ร้านใด ตำบลใด ราคาเท่าใด มียห้ออะไร
มีสิ่งใดในร่มนนเป็นเครื่องหมายสำคัญเป็นพยานบ้าง

ล่อจนเห็นจึงให้การว่า ร่มคนนชาฟเจ้าชอมาราคาที่เห็นเท่า
นน ด้วยเห็นจวราคาเพียงเล็กน้อย จึงมิได้เขียนยห้อไว้ในร่มเป็น
สำคัญ

เป่าบุนจนจึงพูดว่าร่วมคนเดียวเท่านั้น ราคาก็ไม่มากมายอะไรนัก
จะสืบสวนเอาสักขพยานกไม่มีหลักฐานทอางบ่วยการเสียเวลา เราจะ
ตดสนแบ่งร่มนให้แก่เจ้าคนละครึ่ง เป่าบุนจนว่าดงนนแล้ว จึงให้
นักการผ่าร่มนนออกเป็นสองซีก ให้แก่ล่อจนเห็นซีกหนึ่ง ให้แก่ควอด

ณอิฐกหนึ่ง

ฝ่ายลอจันเหียนกบควอตมอ ครนไตรมคนละครกแฉวกออกจาก
บ้านเป่าบุนจันไป เป่าบุนจันจึงกระซิบสั่งให้นักกรเดินสะกดตามไปดู
ถ้าได้ยินได้ฟังคนทั้งสองพูดจาบ่นตฉนนั้นท่าเราว่ากระไร ก็ให้จับตัวมา
ทั้งสองคน คนไชรบคำสงของเป่าบุนจันแล้ว ก็เดินตามสะกดรอยตาม
ชายทั้งสองนั้นไป

ฝ่ายลอจันเหียนผู้เจ้าของรมเดินพลาغب่นพลาغبว่า ราษฎรเลื่อง
ลือกันว่าเป่าบุนจันผู้นเป็นผู้มสติปัญญาลิกซง สามารถจะตตสันคตของ
ราษฎรทลลบบไม่มเงอนสายให้ไดคความจริง โดยยุติธรรมได้ทกเรื่องทกราย
รมของเราแท้ ๆ โดยความสัจจริงของเรา ท่านเป่าบุนจันกลับตตสัน
แบ่งรมของเราให้แกคนพาดเสยชกหนึ่งตงน เราเห็นว่าเป่าบุนจันไม่มี
สติปัญญาและความยุติธรรมจริงคัจคาคคนเลาลือ จึงให้ตตสันเขาหวน ๆ
หยาบ ๆ ไม่พเคราะหโครควณ โดยละเอียต ถ้าเขนนแล้วเรากตตสัน
ได้เหมือนกัน ใครทะเลาะท่มเถยงด้วยทรพยสมบตตตตสงของ ก็แบ่ง
ให้โจทกจาเสยเสยคนละครกแฉวกกันได โดยเร็วทกเรื่องไป จะชมว่ามี
สติปัญญาอย่างไรได้

ฝ่ายควอตมอนนไตรมชก ๑ ถอเดินไป หัวเราะพลาغبตพลาغب
ว่าสมหน้าหน้า รมของตวกไม่ท่าเครื่องหมายสำคัญ. เละยหอจตจจาว่าชอ
แตงแห่งหนตำบลใดไว้ เเคราะห์เราตชระรอยเวลาบ่นเป่าบุนจันลมจะเสย
จึงได้ตตสันเอางาย ๆ เขนน นก ๆ กนาหัวเราะ

ขณะนนนักการของเป่าบุนจันตามชายทง ๒ คนไปข้างหลัง ได้
ยินได้ฟังคนทั้งสองพูดนันทาและหมนประมาณเป่าบุนจันตงนน ก็จับตัว
ชายทง ๒ คน คมตัวมาสงให้เป่าบุนจัน ๆ จึงถามว่า เจ้าทง ๒ คน
นผู้ ไตบ่นนันทาว่ากระไรเราบ้าง จึงให้การไปตามจริงเกิด

ขณะนั้นควอดมอจงฟ้องแก่เป่าบั่นจนว่า ลอจันเหียนบั่นว่าดี
เตียนนันทาและหมั้นประมาทท่านว่า ตัดสินไม่เป็นยุติธรรมไม่ถูกและไม่
มีสติปัญญาปราศจากความวิจารณ์ญาณ ตัดสินความโดยโมหคติ แต่
ตัวข้าพเจ้าหาได้บั่นว่านินทาท่านประการใดไม่

เป่าบั่นจนพเคราะห์ใคร่ตรวจเห็นความว่า วมคงเป็นของลอจัน
เหียนเป็นแน่ จึงแกลงพูดโดยอธิบายตามลอจันเหียนว่า ตัวท่านได้บั่นว่า
นินทาเราจริงหรือไม่ ลอจันเหียนจึงรบว่าข้าพเจ้าได้บั่นนินทาว่าท่าน
จริง เพราะเหตุวามของข้าพเจ้าแท้ ๆ ท่านมาตัดสินใหม่วามของ
ข้าพเจ้าเสีย ข้าพเจ้ามีความเสียดายจึงได้บั่นโดยความ โทมนัสน้อยใจ

เป่าบั่นจนได้ฟังลอจันเหียนรับว่า ได้นินทาดีเตียนตนตัดสินว่า
ไม่เป็นยุติธรรมและไม่สติปัญญาตงนนักทวเราะ จึงให้เบยแปะคำวามแก่
ลอจันเหียนรอยเบย แล้วเป่าบั่นจนตัดสินว่า ควอดมอเป็นคนที่จริง
อาศัยวามของลอจันเหียนแล้ว กลับคิดเอาวามของเขาไปเป็นของตัว เรา
ลองตัวว่าจะเป็นผู้ใดจริง ด้วยเป็นธรรมดาอยู่ ถ้าผู้ใดเป็นเจ้าของ
จริงแล้ว ผู้เจ้าของจริงย่อมมีความฮาดยรักใคร่เสียดายและมีความ โทม
นัสน้อยใจ จึงได้บั่นว่าเราไม่เป็นยุติธรรมและไม่สติปัญญาที่ลวงรูถึง
ความจริง

ในส่วนตัวเจ้ามความรุนแรงกลับพูดว่าสมนาหน้า จึงสอให้เรา
ทางเห็นได้ว่าเพราะมีไซของ ๆ ตัวจึงได้พุดตงน เราพิจารณาเห็นว่า
เจ้าเป็นคนที่จริง ว่าตงนแล้วเป่าบั่นจนให้ควอดมอเสีย ๓๐ ท แล้ว
ให้ไซวามแก่ลอจันเหียนด้วย

เมื่อขณะเป่าบั่นจนชำระความเรื่องมอญนน ชนชุนนายฉางซำว
แอบดูเป่าบั่นจนชำระด้วยอธิบายอย่างนน ก็ตบมือทวเราะสรรเสริญว่า
เทวดาหลกเมอง หรือดาวดวงใดแบ่งภาคลงมาเป็นเป่าบั่นจนตอกกระมัง

จึงได้เล็ดลอดชำระความโดยไม่มีหลักฐานและสักขีพยานที่อ้างแต่อย่างใด
ก็ชำระได้สมด้วยคาเลาลอวาเป็นเงินหมื่นสตบญญาและใจซอตรงตั้งอยู่ใน
ยุติธรรมจริง.

ยังมีชายคนหนึ่งชื่อตวงเกง ตั้งบ้านเรือนอยู่นอกเมืองตงเกย เป็นคน
ชาวบ้านนอกเที่ยวตัดฟันมาขายเลียงชวด อยู่มากนหนงตวงเกงตัดฟันแล้ว
เขามาคมคตตพนตวงกน ตวงเกงจึงแบกฟันไปขายในเมืองตงเกยเที่ยว
เร่ขายตามโรงร้าน ครนแบกไปถงบ้านโลวียดเซียน ๆ เรยกจะซอพน
คตราคาเป็นเงิน ๕ หน โลวียดเซียนคตเงินค้ำพนให้แกตวงเกงแล้วตวงเกง
ก็กลับบ้าน ครนเวลาบ่ายโมงหนงตวงเกงจะเข้าป่าตตพนตอไป ตวงเกง
ไม่เห็นมตสำหรับตตพน จึงระลคขนมมาตีความตมตตใจกับพน ชายพน
ให้โลวียดเซียนหาได้ซกเขามตออกมาไม่ ตวงเกงก็เข้าไปในเมืองไปยัง
บ้านโลวียดเซียน แล้วทวงถามว่าเมื่อเวลากลางวันนน ข้าพเจ้าแบก
พนมาขายให้แกท่าน ข้าพเจ้าลมมตไว้ในมตพน ขอท่านได้คนมตของ
ข้าพเจ้าให้แกข้าพเจ้าเถด ข้าพเจ้าจะได้เอาไปตตพนขายตอไป

ฝ่ายโลวียดเซียนเป็นคนโลภ อยากแต่จะได้มตของตวงเกงไว้จึง
แกลงพดบิตพลวไปต่าง ๆ ว่า ข้าพเจ้าหาเห็นมตของท่านไม่ เห็นแต่
พนเท่านั้น

ตวงเกงทวงมตไม่ได้กับนตาสโทสะ มีความโกรธกล้ำจนตัวลน
จึงเปล่งวาจากล่าวคำหยาบช้าต่าง ๆ ตอโลวียดเซียน ๆ ถอใจว่าตัวเป็น
ข้าราชการอยู่ในเป่าบุนจัน จึงให้คนไขจับตวงเกงไปส่งยังเป่าบุนจัน
หาว่าตวงเกงกล่าวคำดาตอหยาบช้า จะขอให้ทำโทษตวงเกง

เป่าบุนจันจึงถามโลวียดเซียนด้วยซอสาเหตุประการใด จึงได้
เกิดความหยาบช้าดาตอกนรน

โล้วยัดเขียนนกเล้าความตามซึ่งได้ขอพินของตวเก่ง ๆ มาทวงจะ
เอามัดควาลมมัดไว้ในมัดพิน ข้าพเจ้าหาเห็นไม่ ตวเก่งไม่ฟังจะชนเอา
มัดแก่ข้าพเจ้าให้จึงได้ จึงได้ดาทอข้าพเจ้า ๆ จึงจับตัวมาให้ท่านชำระ
ทำโทษ

เป่าบุนจนได้ฟังดงนนจึงเห็นว่าเปนแต่การเล็กน้อย ขอทตวเก่ง
หยาบข้าแก่ โล้วยัดเขียนนน เป่าบุนจนให้ตวเก่ง ๕ ที แลวกปลอย
ตัวกลับไปบ้าน

ฝ่ายตวเก่งครนถกต ๕ ทีแล้ว ยังมีความโกรธแค้นว่าโล้วยัด
เขียนเป็นคนโลกเห็นแกมดเดม ๑ เท่านั้น ตวเก่งจึงไปกล่าวคำหยาบข้า
ดำวว่าโล้วยัดเขียนต่อไปอีก โล้วยัดเขียนจึงไปฟ้องต่อเป่าบุนจนอกว่า
ตวเก่งหาเซตหลาบไม่ กลับไปหยาบข้าต่อข้าพเจ้าอีก ขอท่านได้ทำ
โทษตวเก่งทวคุณให้มากขึ้นไปจึงจะเซตหลาบ

ครนเป่าบุนจนได้ฟัง โล้วยัดเขียนกล่าวโทษตวเก่งดงนน ก็นิ่ง
ตรกตรองใคร่ครวญไปดูเห็นความว่า ตวเก่งมมดเฉพาะแต่เดมเดยว
สำหรับตัดพินขายเลยงชวตได้ไว้ในมัดพิน แบกพินไปขายให้แก่โล้วยัด
เขียน ๆ เป็นคนโลกเห็นแต่จะโตมิตของตวเก่งไว้ มดรายนเห็นว่าจะเปน
ความสัจจริงของตวเก่งเปนแน่ จำจะต้องคตอบายชำระเอามัดคนมา
ให้ตวเก่งให้จึงได้ ครนคตเห็นดงนนเป่าบุนจนจึงให้หนักการไปตามตัว
ตวเก่งมาถามว่า เหตุใดไปหยาบข้าต่อโล้วยัดเขียนเขาอีกแล้ว

ตวเก่งได้ฟังเป่าบุนจนถามดงนน จึงให้การว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้
ยากจนเชญใจตัดพินขายเลยงชวต เฉพาะมมดอยู่เลมเดยวสำหรับมอ
หากินลิมไว้ในมัดพินมาขายให้โล้วยัดเขียน โล้วยัดเขียนบีตบังเอาไว้
ข้าพเจ้าแค้นใจจึงได้กล่าวคำหยาบข้า ขอท่านได้ชำระให้แก่ข้าพเจ้า

ตวย

เป่าบุนจันได้ฟังตงนุนจึงทำอธิบายให้หนักการจาดวเก่งไว้ แล้วจาด
 ของกนกกับนาชาไวข้างใน จึงเชิญให้โลวียตเขียนเข้าไปกนกนาชา เป่า
 บุนจันจึงส่งความลับเป็นอธิบาย โท้หลบหนีไปยังบ้านโลวียตเขียนแล้วบอก
 แก่ภรรยาโลวียตเขียนว่า ตวเก่งมากลาวคาหยาบชาติตอสามทาน สาม
 ทานไปฟ้องเป่าบุนจัน เป่าบุนจันตวเก่ง ๕ ที มาบคนตวเก่งไป
 หยาบชาติตอสามทานออกฟ้องต่อเป่าบุนจันออก เป่าบุนจันทำโทษตวเก่ง
 ทวคุณตเสียอกสบท แต่มตทสามทานเก็บได้ในมตพนนน บคนสาม
 ทานใช้ให้ข้าพเจ้ามาเอามตททานไปคืนให้แกตวเก่งผู้เป็นเจ้าของมต

ฝ่ายภรรยาของโลวียตเขียนได้ฟังตงนุน จึงถามหลบหนีว่าเหตุใด
 สามของข้าพเจ้าจึงยังไม่กลับมา หลบหนีบอกวาทานเป่าบุนจันเพียง
 ของกนกกับนาชาอยู่ทบ้านทานเป่าบุนจันยังไม่มาได้

ภรรยา โลวียตเขียนลาคัญวสามมีใช้มาจริง จึงหยับมตนนมา
 ส่งให้หลบหนี หลบหนีจึงนำเอามตเลมนนมา ให้เป่าบุนจัน เป่าบุนจันจึง
 เรียกตวตวเก่งมาคมต ตวเก่งแลเห็นมตเลมนนก็จำได้แม่นม่นวว่าเป็นมต
 ของตวแล้วบอกแก่เป่าบุนจันว มตเลมนนข้าพเจ้าจำได้เป็นแน่ด้วยไตเคย
 ใช้มากับมือ โลวียตเขียนเป็นคนโลกอยากได้ของข้าพเจ้า เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าจึงมีความ โกรธจึงได้หยาบชาติตอ โลวียตเขียน ขอทานได้
 พิจารณาให้เห็นควรเกิด

เป่าบุนจันจึงทำตวาดเอาตวเก่งแล้ววว มตเลมนนหนงทานจะพุดจา
 เสีย โดยตไม่ได้หรือ ถ้าเจ้าพุดจาโดยตแล้ว โลวียตเขียนก็คงจะคืนให้
 เพราะตวทานหยาบชาติตอเขา เขาจึงมีความ โกรธเขาจึงไม่ให้

ขณะนั้น โลวียตเขียนพุดชนว มตนนกคนมาให้แล้ว โทษซึ่ง
 หยาบชานนขอทานได้ชวระตเสียยสบทแล้วจึงปลอยให้ไปจึงจะชอบ

เป่าบุนจันวเพราะมตเลมนน จึงได้หยาบชาติตอจวจ่ายจึงไปขมา

สวหายเสีย แล้วเราจึงจะปล่อยให้กลับไป

ตวงเก้งได้ฟังเป่าบุญจนวางตงนน จึงเข้าไปค้ำบับ ได้วยัดเขียน

แล้วกเอามคนนกลับไปบ้าน

ครนตวงเก้งไปแล้วเป่าบุญจนจงพุดแก ได้วยัดเขียนว่า ท่านนกก

เป็นผู้ได้เลาเรียนหนังสือ แต่ทว่านาใจยังหาเป็นยุติธรรมไม่ ยังเห็นแก่

มดเล่มหนึ่งของคนยากจิดว่าปราศจากเมตตาคิด คิดแต่จะเขียนตทำโทษ

แก่ผู้น้อย ก็ไม่เห็นจะมีประโยชน์สิ่งใด ชึ่งตวงเก้งมาท่านนน ตวงเก้ง

ห้ามความอายต่อท่านไม่ แต่เราเห็นว่าท่านควรจะต้องได้รับความอาย

ต่อตวงเก้งเป็นอย่างมาก

โดยวยัดเขียนได้ฟังเป่าบุญจนวางตงนน ให้นำชวยแก้ไขค้ำบับลา

เป่าบุญจนแล้วกกลับมาบ้าน.

ที่เมืองเสฉวนมีชายผู้หนึ่งแซ่ ไทชอตัด เป็นคนน้ำใจกระด้าง

ตงตอถอดไม่ใคร่จะยอมอ่อนน้อมต่อผู้ใด ไทชออายุได้สี่สิบปียังไม่มี

ภรรยา ครนอยู่มาอาของไทชอถึงแก่กรรมลง อาของไทชอมีบุตร

คนหนึ่งชื่อ ไทหลง ไทชอคิดจะใคร่ได้มรดกของอา แต่ไทหลงไม่ยอม

ให้จึงไปฟ้องเป็นความมรดกกับไทชอ ตลาการยังไม่ได้สืบสวนทวน

พยานและตัดสินตกลงประการใด ความนินค่างเตงอยู่ ไทชอกับไทหลง

ชึ่งเป็นบุตรผู้พี่ผู้น้องกัน มีความบาดหมางชงกันและกันอยู่ด้วยเรื่อง

มรดก ไทชอคิดจะหนักคิดไม่สู้ ไทหลง ไทชอจึงไปหากุญฮวงชงเป็นบุตร

ของอาผู้หนึ่งจะได้ปรึกษาเรื่องความมรดกน

ฝ่ายกุญฮวงเป็นเชอสาขายบุตรขนนาง มีสติปัญญาเลาเรียนรู

หนังสือลกรชง ครนเห็นไทชอบุตรผู้พี่มาหาตงนน กุญฮวงกตชนรบแบบ

อนัน แล้วถามทุกชชถึงวงศญาติพี่น้อง ไทชอจึงบอกว่าเป็นความกัน

ด้วยเรื่องมรดกตั้งบักยงไม่ได้ตัดสินใจประการใดให้ มีแต่เสียค่าธรรมเนียม
เปลืองตัวไปทุกวัน ข้าพเจ้าหมายใจว่าจะหลีกเลี่ยงความเรื่องนั้น ไปอยู่
เสียบ้านอนเมืองไกลหาความสุขจะดีกว่า เพราะเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงมาหา
ท่านหวังใจจะปรึกษาหารือแก่ท่าน ๆ จะเห็นประการใด

กฤษวงได้ฟังโหดตั้งปรึกษาตั้งนั้น ก็เป็นความสนใจด้วยพนองกัน
ทั้งสองฝ่ายพูดด้วยไม่ได้ จึงแกล้งพูดเรื่องอื่น ๆ แก่โหดว่า หันเสีย
เป็นขุนนางอยู่ในเมืองตงเกีย ได้ให้คนมาเชิญไปอยู่เมืองตงเกียด้วย
เหตุใดจึงไม่ไปเล่า บัดนี้ข้าพเจ้าคิดจะไปเที่ยวเมืองตงเกียตัวพี่จะไป
หรือไม่

โหดได้ฟังตั้งนึกความยินดี จึงนัดกำหนดวันจะออกจากเมือง
เสฉวนไปเมืองตงเกีย ครั้นนัดกำหนดวันแล้ว โหดก็ลาภักษวงกลับมา
บ้านจัดหาเสบียงเดินทาง ครั้นถึงวันกำหนดนัด โหดก็ออกจากบ้าน
พร้อมภักษวงออกจากเมืองเสฉวน เดินทางรอนแรมมาโดยสลับวัน
เศษ ถึงเมืองตงเกียจึงเข้าพักโรงแรมข้างทิศตะวันออกคนหนึ่ง ครั้น
รุ่งขึ้นกินอาหารแล้ว โหดจึงเข้าไปในเมืองถามหาบ้านหันเสีย

ราษฎรชาวเมืองบอกว่า หันเสียเป็นข้าหลวงไปตรวจตาม
แขวงตามหัวเมืองยังไม่กลับมา โหดก็กลับมายังโรงแรมตั้งใจคอยท่า
หันเสียคิดว่าจะกลับ โหดกับภักษวงขอสุราใส่กระติกสะพายไปเที่ยว
เดินชมบ้านเรือนราษฎรในเขตแขวงเมืองตงเกียเล่น อยู่มาวันหนึ่ง
โหดกับภักษวงออกจากโรงแรมไปเที่ยวถึงตำบลหนึ่ง ได้ยินเสียงลม
พัดจเสียงเป่าขลุ่ย โหดกับภักษวงแลไปเห็นวัดเก่าโบราณวัดหนึ่ง
โหดกับภักษวงก็เดินเข้าไปในวัด วัดนั้นมีหลวงจีนผู้เฒ่าสามองค์
แลเห็นโหดกับภักษวงเป็นผู้แปลกหน้ามาเที่ยว หลวงจีนทั้งสามองค์
เชิญโหดกับภักษวงเข้าไปนั่งในสำนักแล้วถามว่า ท่านทั้งสองมาจาก

ตำบลโต

กฤษวงจึงตอบว่าข้าพเจ้ามาจากเมืองเสฉวน เพื่อจะมาหาญาติ
 ในเมืองนี้ หลวงจันผู้เฒ่าจึงให้ศิษย์ยกน้ำขามาให้กิน ครั้นกินน้ำชา
 แล้วหลวงจันจึงให้ศิษย์เปิดประตู โยสถ์และวิหารออก ให้โหดกับ
 กฤษวงเข้าไปนมัสการพระแล้ว โหดกับกฤษวงแลไปข้างหน้าวัดเห็น
 ตำบลหนึ่งแลดูเงาไม้สีเขียวชะอุ่มจึงถามศิษย์ว่า ข้างหน้าวัดออกไป
 นนเขาเรียกว่าตำบลอะไร

ศิษย์จึงบอกว่าตำบลนนเดิมเป็นส่วนนอกไม้ ของไทเถา
 ชุนนางผู้รักษาเมือง ไทเถาชุนนางผู้นกกถกแก่กรรมไปนานแล้ว ที่
 ตำบลนนเป็นส่วนร้าง ห้ามผู้อยู่ในส่วนนนไม้

โหดกับกฤษวงครั้นได้ฟังเทศศิษย์บอกเล่าดังนั้น จึงชวน
 กันจะไปเที่ยวชมสวนรวงบานร้างตำบลนน จึงพากันเดินออกจากวัดไป
 ถึงตำบลนน เข้าไปในสวนร้างแห่งหนึ่ง ในสวนนั้นมีรอยสัตว์ป่ามา
 หากิน แลเห็นกำแพงสวนและฝายนั่งตกขารดหูกพงลงเป็นหลายแห่ง
 กฤษวงเดินเที่ยวดูเห็นดังนั้นแล้ว ก็สนใจใหญ่แล้วพูดว่าท่าน โยธาณ
 จะก่อสร้างสิ่งใดไว้เป็นที่แน่นอนหนา แต่ขณะนี้ยังไม่พ้นความหูกพง พุด
 ดังนั้นแล้วก็เดินเที่ยวดูต่อไป

ขณะนั้นโหดคิดขึ้นมาได้ ด้วยห่อเงินกลมไว้บนแท่นหน้าพระใน
 โยสถ์จึงบอกแก่กฤษวงว่า ข้าพเจ้าลมห่อเงินไว้ทอดจะต้องกลับไปเอา
 เงินกลมไว้มาก่อน ท่านจงรอคอยข้าพเจ้าอยู่ที่นั่นต่อข้าพเจ้ากลับมาจึง
 ค่อยไปโรงเตยมพร้อมกัน ครั้นส่งเสียกันดังนั้นแล้ว โหดก็รีบกลับ
 ไปยังวัด

ฝ่ายกฤษวงเดินเที่ยวดูในส่วนร้างนั้นเห็นมตนมไม้ตอกไม้ต่าง ๆ ก็
 เดินเลยเข้าไปเห็นป่าไม้ไผ่แห่งหนึ่ง กฤษวงก็นั่งพักคอยโหดอยู่ที่นั่น

นน แลเห็นหญิงเดินเข้ามาจากชายป่าตรงเข้ามาหากษัตริย์ หญิงนน
หัวเราะแล้วพูดว่า ไทเถาให้ข้าพเจ้ามาเชิญท่านไปที่บ้านจะใคร่ปรึกษา
การแก่ท่าน

ฝ่ายกษัตริย์ทรงทราบว่าปักษาฆาตล่องไม่ และให้เคลิบเคลิ้มหลง
ลมพัดใจแก่ไทตัดไป กษัตริย์จึงถามหญิงทั้งสองคนนนว่า ไทเถานั่นคือ
ผู้ใด หญิงนนจึงบอกว่าท่านไปถึงแล้วคงจะรู้ กษัตริย์เวลานั้นให้งว
งไปตจว่าคนทนนนั้น จึงเดินตามหญิงสองคนนนไป

ฝ่ายไทตัดกลับมาถึงวัดใต้ห่อเงินแล้วรีบกลับมา ครั้นเข้าไป
ถึงในป่าไม้เขียวเรียกและกู่หากษัตริย์ก็หาพบไม่ ไทตัดหวังใจว่ากษัตริย์
คอยอยู่ชานานเห็นจะกลับไปโรงเตียมก่อน ไทตัดก็รีบกลับไปยังโรง
เตียม ตามหากษัตริย์ก็หาพบเห็นกษัตริย์ไม่ ก็เป็นทจใจมิรู้ที่จะคิด
ประการใด

ฝ่ายกษัตริย์ตามหญิงสองคนเข้าไป แลเห็นเป็นบ้านเรือน
ตึกงามใหญ่โตรโหฐานมีขุนนางคนหนึ่งแต่งตัวโอ้อ่านั่งอยู่ในตึก พอ
แลเห็นกษัตริย์มาถึง ขุนนางปักษาจึงออกไปเชิญกษัตริย์เข้าไปนั่ง
ทอนสมควร

กษัตริย์เห็นทจที่เป็นขุนนางผู้ใหญ่ก็กระทำคานับตามธรรมเนียม
ขุนนางปักษาจึงพูดว่า ท่านเดินทางมาเห็นตึกเห็นอยเชิญท่านนั่งพักให้
สบายเถิด อยามความรังเกียจเลย ครนกษัตริย์นั่งลงเป็นปกติแล้ว
ขุนนางปักษาจึงพูดว่า ข้าพเจ้ามาตงบ้านชอนตวอยู่ในตำบลนสบกกว่าปี
มาแล้ว วนนใดพบกกับท่านเป็นวาสนาของข้าพเจ้า ๆ มีบุตรหญิงคน
หนึ่งอายุวันสาวแล้ว ข้าพเจ้าแสวงหาผู้ ทดมสติปัญญาเพื่อจะยกบุตร
ของข้าพเจ้าให้เป็นภรรยา พอจะได้ฝากฝังฝากไซกตเป็นทายาทนถ บदन
ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นผู้เฉลียวฉลาดในการหนังสือแม่ท่าน ไปสอบได้

คงจะได้เป็นขุนนาง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะยกบุตรของข้าพเจ้าให้แก่
ท่านเป็นภรรยา เพื่อจะได้เป็นทพงแก่ข้าพเจ้าต่อไปข้างหน้า

กฤษวงได้ฟังบิดาพูดดังนั้น ไม่รู้ที่จะตอบประการใดต่อไปก็
นั่งอยู่ บิดาจึงคิดโต๊ะและสุรามาดูแลงดกฤษวงเป็นอันดี พอเวลาค่ำ
มีหญิงสาวเข้ามาพากฤษวงเข้าไปในห้องตก กฤษวงอดเขินมความกลัว
จึงถามตัวว่า ข้าพเจ้าเป็นบุพญานอยจาสมานนอยหาควรไม่

ขณะนั้นมหญิงผู้หนึ่งมลักษณะประกอบไปด้วยมารยาทกัลยาณ
แสงามยงนิก ออกมาจากห้องเข้ามอกฤษวงจึงเดินเข้าไปในห้อง
กฤษวงพิจารณาตู่เห็นในห้องมีม่านปักด้วยไหมทองเป็นลายมังกร และ
เตียงต่งท่งทอนอกแต่ล้วนอย่างดี มีเงทองของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต่ง
วางเป็นระเบียบเรียบร้อย ประดับประดาเป็นทเจริญตาเจริญใจยิ่งนัก
หญิงรูปงามนนิกรเขาสวมสอดกอดรัดกฤษวงไว้ และวงจอนอ่อนหวาน
ว่า ท่านอย่าพูดถ่อมตัวไปนักรเลย อันบุพญานอยจาสมานนอยนั้นหาเป็น
การสำคัญไม่ ธรรมดาหญิงกับชายความรักยอมเป็นใหญ่ ตัวท่าน
กับข้าพเจ้าชะรอยชาติก่อนได้เก็บตอกไม้รวมต้นทำกุศลรวมชาติตักบาตร
รวมขันปลุกศาลเจ้าเขาสวนด้วยกัน มาชาตินี้จึงบังเอิญให้มาประสบ
พบปะกันเช่นนี้ ก็เพราะผลบุญชกนำมาให้เรากับท่านได้ร่วมสุขร่วม
ทุกข์กัน

กฤษวงได้ฟังหญิงสาวรูปสวยพูดดังนั้น จิตใจให้งวยงหลง
ไหลลุ่มสัดใหม่แต่ความยินดีปฏิพัทธปลุกปลมดมตม มีไศลวงรัตนหลง
กลบิศาจตกอยู่ในบ้ำสวนวางนนสำคัญวาบานเรือนตกรามจริง ๆ

ฝ่ายโหดตเทยวสบตามตาม โรงเตียมกไม่พบตัวกฤษวง โหดต
จึงไปยังวัดที่ไปเทยวด้วยกันนั้น ตามตามบรรดาหลวงจีนซึ่งอยู่ในวัด
หลวงจีนก็บอกวว่าไม่เห็นมาทั้น โหดตเทยวสบหากฤษวงอยู่ในเมือง

ตงเกยประมาณสภยสบวงกโมโตชาวคราว โหดดี มีความสงสัยว่า
 อสรพิษหรือสัตว์ร้ายจะทำอันตรายแก่กษัตริย์วงเป็นแน่ ก็เป็นการสนใจ
 ไม่รู้ที่จะติดตามต่อไปได้ มีความเศร้าโศกอาลัยถึงกษัตริย์วง โหดดี
 และคอบอกแจ้งคนใช้ ของกษัตริย์วงกลับมาบ้าน แจ้งความให้บิดา
 มารดาและพี่น้องของกษัตริย์วงฟังทุกประการ.

ฝ่ายโหดดีมีความอาฆาตแก่โหดดี ซึ่งเป็นความมรตกยงคาง
 กันอยู่ ครั้นแจ้งความว่าโหดดีกับกษัตริย์วงไปเมืองตงเกยด้วยกัน กษัตริย์วง
 หายไปไม่ได้ชาวคราวตั้งนั้น โหดดีจึงทำฟ้องกล่าวโทษโหดดีไปยื่น
 ต่อตุลาการใจความว่า โหดดีลวงให้ กษัตริย์วงไปเมืองตงเกยด้วยกัน
 โหดดีฆากษัตริย์วงเสียแล้ว เก็บเอาเงินทองสิ่งของ ๆ กษัตริย์วงไปทั้งสิ้น
 แล้วกลับมาลวงว่ากษัตริย์วงไปเที่ยวด้วยกันแล้วหายไปในปี

ฝ่ายตุลาการครั้นรับฟ้องแล้ว ออกหมายเกาะไต่ตัว โหดดีมา
 ถ้าม โหดดีให้การเล่าตั้งแต่ออกจากเมืองเสฉวนไปเมืองตงเกยตงทกล่าว
 มาแล้วนั้น ตามความสัจจริงของโหดดีให้ตุลาการฟังทุกประการ

ฝ่ายโหดดีจะใคร่ให้โหดดีตายตามกษัตริย์วง จึงเอาเงินทองเป็น
 สนิบบนให้แก่ตุลาการ ให้ช่วยคิดอ่านใส่ความผิดเขาโทษโหดดีให้ถึง
 ความตายจงได้

ฝ่ายชุกงัดตุลาการเมื่อได้รับสนิบบนของโหดดีแล้ว ก็ผูกโหดดี
 เข้าตงามเพื่อให้รับเป็นสัจ โหดดีทนความเจ็บไม่ได้ก็ต้องรับเป็นสัจ
 ตามประสงค์ของตุลาการ

ชุกงัดจึงเอาโซ่ล่ามลนกุญแจคอโหดดีเข้าไว้แล้ว จึงส่งถ้อยคำ
 สำนวนกับตัวโหดดีใจทัก และโหดดีไปยังเมืองเสฉวนให้ผู้รักษามือง
 ตัดสินประหารชีวิตโหดดีตามกฎหมาย

ฝ่ายเป่าบุ๋นจันทจากเข้ชุนฮาน ข้าหลวงใหญ่มาตรวจเมืองเส

ฉนวนในวันนั้นเป่าบันจนพักอยู่นอกเมืองเสฉวน เป่าบันจนไปค้ำน้ำบาด
เทพารักษ์กลับมา เห็นมงฟังตลบอยู่ข้างหน้า เป่าบันจนจึงถามนักร
ว่ามงตลบพุ่งชนข้างหน้ามัน จะมเหตุการณ์สิ่งอื่นใดหรือ

นักรได้ฟังเป่าบันจนถามดังนั้นจึงบอกว่า ผู้รักษาเมืองให้
ผู้คุมและเพชรฆาตคุมตัวนักโทษไปประหารชีวิต

เป่าบันจนได้ฟังดังนั้น จึงให้นักการรีบไปบอกแก่นายเพชรฆาต
ให้คุมตัวนักโทษกลับไปซึ่งไว้ตามเดิมก่อน ด้วยเป่าบันจนมีความสง
สัยจะต้องไต่สวนออกชนหนังก่อน ถ้าเห็นควรแล้วจึงจะยอมให้ประหาร
ชีวิต นักรกรับคำสั่งของเป่าบันจนไปแจ้งความแก่นายเพชรฆาต
ตามคำสั่งของเป่าบันจนทุกประการ นายเพชรฆาตคุมตัวนักโทษกลับ
ไปซึ่งไว้ตามเดิม เป่าบันจนก็เข้าไปในเมืองเสฉวนเข้าพักอยู่กังกวน
จึงให้ผู้คุมตัวโหด มาแล้ว เป่าบันจนจึงถามโหด โหดก็ร้องให้
แล้วให้การตั้งแต่นั้นเป็นความมรดกกับโหดลง จนถึงกัยฮวงกับโหด
ไปเมืองตงเกีย และไปเที่ยวเล่นในวัดกับไปในสวนร้าง จนถึงกัยฮวง
หายไป ให้เป่าบันจนฟังทุกประการ แล้วแจ้งความว่าข้าพเจ้าอ้าง
สักขพยานขอสืบผู้เห็น ชุกวตุลาการก็ไม่สบให้ กลับเข้าแก่โหดลง
ผู้โจทก์กตชเชียนตให้ข้าพเจ้ารับเป็นสัจ ข้าพเจ้าทนความเจ็บไม่ได้
กตองจำใจรับเป็นสัจ ขอท่านจงมีความกรุณาได้ พิจารณาให้แก่
ข้าพเจ้าด้วย

เป่าบันจนได้ฟังดังนั้น กนงฟังตรึงตรองอยู่แต่ในใจว่า อัน
ธรรมดาของมันเป็นสภาพลาการ เมื่อจะพิจารณาคดีใด ๆ กตองอาศัย
ความพิรุธอย่างหนึ่ง อาศัยพยานอย่างหนึ่ง ยังไม่มีพิรุธและยังมิได้
สืบสักขพยานประการใดก่อน จะบังคับกตชให้รับเป็นสัจนั้นยังหาควร
ไม่ แม้ความพิรุธแล้วกต หรือสืบพยานสมข้อหากำให้การแล้วกต

แต่กระนั้นกษัตริย์ต้องพิจารณาแก่ก่อน ควรฟังไตร่ตรองไม่ควรฟังกตของหาทาง
 ยึดธรรมเนียมประกอบก่อน เพราะที่สุดแต่ใจทักหาจำเลยรับแล้วทวงไม่ได้
 กษัตริย์ฟังไตร่ตรองเพราะการรับนนมหลายสถาน รับเอาเสียแต่คนเดียวบดบัง
 ผู้อนพระศกพวกกม รับแบ่งให้โทษเขาไปกม เป้าบุนจนคิดเห็นตงนน
 แล้ว เป้าบุนจนจึงถามโหดตัดต่อไปว่าเมื่อกษัตริย์วงไปเที่ยวเล่นด้วยกัน
 แล้วหายไปในัน ตัวเจ้าได้ไปตามหาหรือไม่

โหดตัดให้การว่าข้าพเจ้ากับ คนใช้ของ กษัตริย์วงได้ไป เที่ยว สืบตาม
 คนหาอยู่ ณ เมืองตงเกยถึงยลบวน ครั้นหาไม่พบแล้วกลับมารจุนใจ
 จึงได้กลับมาแจ้งความให้พี่น้องพวกพี่องฟัง โหดลงกับข้าพเจ้ามาสาเหตุ
 ตอกันด้วยเรื่องมรดก จึงยกขอร้องกรรมชนพ้องหากกล่าวโทษว่าข้าพเจ้า
 ซากษัตริย์วงตาย

เป้าบุนจนได้ฟัง โหดตัดให้การถวญตงนน เป้าบุนจนพิจารณา
 เห็นว่าโหดลงเอาความเท็จมากกล่าวหา ปรารถนาจะให้โหดตัดมีโทษ
 ถึงแก่ความตาย จำเราต้องไปเมืองตงเกยสืบดูให้เห็นเท็จและจริง ครั้น
 คิดเห็นตงนนแล้ว จึงให้หาคนใช้ของกษัตริย์วงมาสืบถาม คนใช้ของ
 กษัตริย์วงก็บอกความสมเหมือนถ้อยคำโหดตัดให้การไว้แล้วนนทุกประการ
 เป้าบุนจนกับคนใช้ของกษัตริย์วงและนักการจึงแต่งหัวใส่เสื้อเขียว
 ปลอมเป็นพลเรือนออกจากเมืองเสฉวนไปยังเมืองตงเกย เป้าบุนจน
 จึงเข้าไปในวัดโก้วย

ฝ่ายหลวงจีนผู้เฒ่าอยู่ในวัดแลเห็นคนเข้ามาในวัด จึงต้อนรับ
 เชิญเข้าไปในสำนักแล้วยกน้าชามาเชิญให้ดื่ม แล้วจึงถามว่าท่าน
 ทงตามคนนมาจากตำบลใดจะไปข้างไหน เป้าบุนจนบอกว่าข้าพเจ้า
 มาจากเมืองเสฉวนจะเข้าไปในเมืองตงเกย ด้วยเดินทางมาเมื่อยลา
 เหลือกำลัง จึงแวะเข้ามาขออาศัยนอนหยุดพักสักเพลาทหนึ่งพรงุนเขา

จะลาเข้าไปในเมือง

หลวงจีนผู้เฒ่าเจ้าวัดได้ฟังเป่าบันจนบอกตงนน ก็ยอมอนุญาต
ให้อาศัยอยู่ แล้วเป่าบันจนก็เดินออกไปข้างวิหารคด เห็นศิษย์วัดคน
หนึ่งเดินมา เป่าบันจนจึงพูดกับเด็กนั้นว่า เจ้าจงพาเราไปเที่ยวใน
บริเวณจังหวัดแขวงน แล้วเราจะให้เบี่ยแปะชอชนมกิน

เด็กศิษย์วัดแลเห็นหน้าเป่าบันจน รู้สึกหน้าประหลาดแปลกผิดคน
ทั้งหลาย มาพูดชวนให้พาไปเที่ยวจกหวเราะแล้วจึงพูดว่า ในเมื่อเดือน
สามเดือนสี่แล้วมานัน มีชายนักเรียนชนสัวจ่ายไปเที่ยวเล่นในบริเวณ
ตำบลนี้ หายไปคนหนึ่งไม่รู้ว่าหายไปอย่างไร ข้าพเจ้ากลัวไม่กล้าพา
ท่านไปดอก

เป่าบันจนได้ฟังตงนน ก็เห็นสมควรด้วยถ้อยคำของโหดซึ่งให้การ
ไว้นั้น เป่าบันจนจึงซักถามต่อไปว่า หายไปนั้นด้วยเหตุผลประการใด
เจ้ารูปร่างหรือไม่

เด็กนั้นจึงจูงมือเป่าบันจนออกไปหน้าวัด แล้วก็เอามือชี้ ไป
ตรงหน้าแล้วบอกว่า ชายป่าตรงหน้านั้นล้วนต้นไม้ต่าง ๆ ในตำบลป่า
นั้นเดิมเป็นส่วนดอกไม้ของขุนนางตำแหน่งไทเถา เมื่อครั้งแผ่นดินใด
ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบ ในตำบลนั้นนับศาลผัดบดร้ายยอมหลอกหลอนหลวง
ให้คนหลงอยู่ในป่าอันนั้น ในเมื่อเดือนหกแล้วมานันก็หายไปคนหนึ่งจะ
ตายเป็นประการใดก็ไม่แจ้งเลย

เป่าบันจนได้ฟังเด็กศิษย์วัดบอกเล่าถวณถดงนน จึงเดินกลับเข้า
ไปในวัดนอนค้างอยู่คนหนึ่ง ครั้นรุ่งชนเป่าบันจนกับคชอดมออกคนใช้
ของกฤษวงกับนกกการ คนหนึ่งจึงเข้าไปในป่าตำบลนั้น เป่าบันจน
พิจารณาภูมิลาเนาในบ้านนั้น เห็นต้นไม้ร่มรื่นเยือกเย็นสดชื่น เป่าบันจน
เดินเข้าไปถึงป่าตะเมาระแห่งหนึ่งเงยหูฟังได้ยินเสียงคนหัวเราะ เป่าบัน

จนกบค้ออดมอและนกกการกรบเดินเข้าไปใกล้ เห็นชายผู้หนึ่งนั่งอยู่บน
แท่นศาลาหมิงหลายคนนั่งล้อมชายผู้นั้นไว้ แล้วเสพตราพัดจายวเยา
หยอกกันอยู่ เป่าบันจนเห็นตงนกกคควาคงจะเป็นบศาจผตบเป็นแน่
แล้ว จึงร้องตวาดตวยเสียงเป็นอนตง และดำวว่าพวกบศาจอสูรกาย

เหล่านน มงไมรุจกกหรือ

เมื่อพวกบศาจโดยนเดยงเป่าบันจนตวาดตามตงนน ก็พากัน

อันตรธานสูญหายไปทันที เป่าบันจนจึงให้นักการกับคนใช้ของกฤษ์ฮวง

ซึ่งตามมาตวยนน เขามเอกฤษ์ฮวงออกมาจากบ้ำตาบลดนนกลับมา

พักยงกงกวน เป่าบันจนให้หาชนแสหมอยามาแก้ ชนแสจึงประกอบ

ยาใหญ่ฮวงกนเข้าไป จึงฮาเจยนตงของเครื่องบริ โภคของบศาจทกน

เข้าไปไว้ออกมาประมาณสักสองตง กฤษ์ฮวงจึงได้มตตคนตเป็นปกติ

เป่าบันจนจึงถามกฤษ์ฮวง ๆ ก็เล่าความที่ เข้าไปเที่ยวในบ้ำ พบบศาจให้

เป่าบันจนฟังตงแต่ตจนปลายทุกประการ เป่าบันจนจึงตงให้นักการ

ไปตามตวจูทกวดตลาการ กับโทหลงโจทก โทตตจาเลยมาเมืองตงเกย

พร้อมกน แล้วเป่าบันจนจึงตตสนวว่า โทหลงเอาความเท็จมจริงมาฟ้อง

หากล่าวโทษ โทตต โดยจใจเจตนาจะให้ โทตตตงแก่ความตายตวย

อาญาแผ่นดิน มีความผิดมากอยู่ ให้ต โทหลงรชยทแล้วเนรเทศให้ไป

อยู่เมืองเทุงจิวเป็นพลทหาร

ส่วนตวจูทกว ซึ่งเป็น ตูลาการ มีตตตงอยู่ในยตธรรมตามกฎหมาย

แผ่นดิน รับสนจางสนบนของ โทหลงให้ถอด ออกจากยศ เป็นไพร่แล้ว

ให้จาคกไว้ ๑๐ ปี แล้วเป่าบันจนตงให้ปล้อย โทตตพัน โทชกลับไปอยู่

บ้านเดิม แล้วเป่าบันจนกออกจากเมืองตงเกยไป ตรวจ ทวเมือง อน

ตต่อไป.

ในสมัยหนึ่งทีในเมืองหลวงมีเศรษฐีคนหนึ่งแซ่พว ของวงเนยว
 วงเนยว บันบุตรตระกูลขุนนาง พวงวงเนยวมี บุตรชายคนหนึ่ง ชื่อ
 พวงสว พวงสวโตเข้าบรรพชาได้แปดปีแล้ว พวงสวเป็นผู้พอใจ
 เสพสราเป็นเนืองนิตย์ ครั้นมาถึงเดือนเชิงเหม็งในวันนพวงวงเนยว
 จิตเครื่องเซ่นไปเซ่นดวงชัยบตามารดาหาได้อยู่บ้านเรือนไม่

พวงสวผู้บุตรอยู่บ้านจึงหยาบตะกร้อคูหนึ่ง เป็นตะกร้อทำด้วย
 งาเป็นของพระเจ้าของเงินจึงส่งเตพระราชาทานให้แก่ชวดของพวงสว ๆ
 เขาตะกร้อคนนั้นไปเที่ยวเล่น ตะกร้อนนวดเล่นคอชายกับหญิงโยนขึ้นไป
 แลวกชงกนรบ วันนพวงสวถือตะกร้อเดินไปเที่ยวถึงหน้าบ้านเศรษฐี
 แซ่เลาชื่อเตยงเก้ พวงสวพจนพิจารณาตบ้านเลาเตยงเก้เป็นท่ง่างาม
 ยิ่งนัก ก็แลเห็นหญิงคนหนึ่งมีลักษณะอันงามนงเยยม หน้าตาต่างแฉ
 ออกมา พวงสวคิดจะเข้าไปสนทนากับหญิงนั้นแล้ว ก็ไม่มีช่องและ
 โอกาสที่จะเข้าไปได้ เพราะเหตุตนมิได้คนเคยรู้จักอธยาศัยชงกันและกัน
 ยังมีชายผู้หนึ่งเดินทางมาชายผู้นั้นแซ่ของชอกกัย อองกัยแลเห็น
 พวงสวยืนอยู่ใกล้วงรู้อธยาศัยว่าอยากจะเข้าไปพูดจาแทะโลมกับหญิงนั้น
 อองกัยจึงแนะนำบายให้พวงสวว่า ท่านมีตะกร้อถืออยู่กบมือ
 ท่งคู้จงโยนตะกร้อรบเล่นกระทำให้ตกลงในบ้านหญิงผู้นั้นแล้ว ท่านจง
 ตามตะกร้อเข้าไปในบ้านนั้น ท่านกับหญิงคจะมีโอกาสได้พูดจาสนทนา
 กัน ก็จะสมความปรารถนาแห่งท่าน

อองกัยแนะนำบายให้พวงสวดงนนแล้ว อองกัยก็เดินทางต่อไป
 พวงสวก็เล่นตะกร้อโยนเข้าไปในหน้าต่าบ้านเศรษฐี แลพวงสวก็ตาม
 ตะกร้อเข้าไปในบ้านเศรษฐี

ฝ่ายนางเลาช่วยชวอายุได้ ๑๖ ปี มีลักษณะอันงามเป็นบุตรของ
 เลาเตยงเก้เศรษฐี แลเห็นพวงสวตามตะกร้อเข้าไป นางเลาช่วยชว

จึงถามพัลลิวว่า ท่านเข้ามาในบ้านข้าพเจ้านั้นท่านมีอะไรสิ่งใดหรือ
 พัลลิวได้ฟังนางเล่าช่วยชวถามตงนง พัลลิวทวกริยาสภาพ
 เรียบร้อยแล้วตอบว่า ข้าพเจ้าโยนตะกร้อเล่นบังเอิญตกกระเด็นเข้ามา
 ในช่องหน้าต่างบ้านของท่าน ข้าพเจ้าจึงตามเข้ามา ขอท่านได้อนุญาต
 ให้ข้าพเจ้าเก็บตะกร้อของข้าพเจ้าเถิด

นางเล่าช่วยชวเห็น ลักษณะ พัลลิว เป็นหนุ่ม รูปร่าง ระวาด ระไว
 สวยสมคมคาย ทงพุดจากชอนหวานกริยามารยาทกเรียบร้อย นาง
 เล่าช่วยลวใหม่จตศตรกพัลลิว ทวเราะแล้วจึงพุดว่า วนนเป็นวัน
 แข็งแข็งบิดามารดาข้าพเจ้ากไม่อยู่ ะรอยจะเป็นวาสนาของข้าพเจ้า
 จึงได้ชักนำท่านให้บังเอิญเดินมาบ้านข้าพเจ้าฯ ขอเชิญท่านมานั่งสนทนา
 เสพสุราด้วยข้าพเจ้าสักถ้วยหนึ่ง พอเป็นทางแสดงไมตรีจิตไว้แก่ข้าพเจ้า
 ด้วยเถิด

พัลลิว ได้ฟัง นางเล่า ช่วยชว เชิญให้ เสพสุรา ตงนง จึงตอบว่า
 ข้าพเจ้าเป็นผู้บุญน้อยวาสนาน้อย เกรงว่าจะไม่สมควรที่จะนั่งโต๊ะเสพ
 ดวยกับท่าน

นางเล่าช่วยชวจึงตอบว่าอัน อรรถตามี วาสนา และหา วาสนาไม่
 นนไม่เป็นประมาณ เป็นใหญ่อยู่เพียงน้ำจิตถ้ามีใจปรองดองมุ่งหมายจะ
 ฝากชวตแก่กันแล้ว จะเอาบุญวาสนามากตกนนนัก ไซ้ที

พัลลิวเห็นนางเล่าช่วยชวให้ท้ำแดงกริยาบอกรว่ารัก ไม่มี ความ
 รังเกียจพัลลิว ๆ ก็เขานั่งเสพสุรากับนางเล่าช่วยชวประมาณ ได้สัก สาม
 ถ้วย ถอยทีพุดจากันโดยความสนิทสนม และปลงใจในความปฏิพัทธ์
 ผูกพันร่วมรักสมัครสังวาสกันตามประเพณี วัสัยของโลกด้วยการเล่นหา
 เวลาแรกพวงรุสกีในรสรักประจักษ์ใจ

นางเล่าช่วยชวจึงพุดแก่พัลลิวว่า ท่านกนข้าพเจ้ากได้ชวตด้วย

กันตามวิสัยแล้ว ท่านไปแจ้งความต่อบิตามารดาของท่านจัดเถาแก่มา
 ผู้ชอซาพเจ้า ๆ จะได้ไปอยู่กับท่านเป็นภรรยาตามกันไปจนกว่าชีวิตจะ
 หาไม่ แล้วนางเล้าช่วยชีวิตกับพ่อสวกให้สจปฎิญาณสาบานตัวไว้ต่อ
 กันทั้งสองฝ่าย พ่อสวกกลานางเล้าช่วยชีวิตกลับมาบ้าน จึงเล้าความซึ่ง
 ได้รักใคร่กับนางเล้าช่วยชีวิตบุตรเศรษฐีให้บิตามารดาฟัง แล้วขอให้บิตา
 มารดาจัดหาผู้ใหญ่เป็นเถาแก่ไปผู้ชอนางเล้าช่วยชีวิต ตามซึ่งได้สัญญา
 กันไว้

ฝ่ายบิตามารดาของพ่อสวกได้ฟังบุตรแจ้งความดังนั้น จึงจัดหา
 เถาแก่ไปชอนางเล้าช่วยชีวิตต่อบิตามารดาของนาง แต่บิตามารดาของ
 นางเล้าช่วยชีวิตบุตรบิดเบอนราชาพเจ้ามบุตรแต่ผู้เดียว ไม่มีผู้ใดจะดูแล
 ในการเหยาเรือนให้แก่ซาพเจ้า แม้วาผู้ใดอยากจะเป็นเขยซาพเจ้าแล้ว
 ต้องมาอยู่กับซาพเจ้า ๆ จึงจะยอมยกบุตรของซาพเจ้าให้แก่ผู้นั้น

เถาแก่ได้ฟังเล้าเตยงเกเศรษฐีพูดดังนั้น จึงกลับมาแจ้งความแก่
 บิตามารดาพ่อสวกทุกประการ พวงจนเนยงได้ฟังเถาแก่มาแจ้งความ
 ดังนั้นก็นดาลโทษแล้วพูดว่า บุตรขุนนางนายทางเศรษฐีในเมืองน
 กรมมาก จะขอให้แก่บุตรของเราในเวลาใดก็จะได้ไม่ต้องง้องอนเล้า
 เตยงเกเลย

ฝ่ายพ่อสวกครนทราบความว่า บิตามารดาได้จัดเถาแก่ไปชอนาง
 เล้าช่วยชีวิตต่อบิตามารดานางแล้ว แต่บิตามารดานางเล้าช่วยชีวิต
 เบอนเลียมมิให้ไม่ยอมเป็นไมตรี ก็เป็นการจวนใจไม่ได้ไปบอกข่าวคราว
 ให้นางเล้าช่วยชีวิตรู้สึกเลย

ครนอยมาพวงจนเนยงผู้ บิตาพ่อสวก จึงแต่งเถาแก่ไปชอบบุตร
 ขุนนางแซเตยงให้แก่พ่อสวกเป็นภรรยา

ในวันแต่งงานวิภาทมงคลเพียงตูกันทั้งสองฝ่ายนั้น เป็นการ

เอิกเกริกรื่นเรียงตามธรรมเนียมการบ่าวสาว บังเอิญนางเล้าช่วยชีวิตไป
เหยงฆมสวนกลับมาทางนั้น จึงถามคนใช้ของตนว่า นั้นเขาทำงาน
อะไรกัน

หญิงคนใช้จึงบอกว่า วันนั้นพวกสาวกับนางเตยสดแต่งงานวิวาห์
มงคลด้วยกันเป็นผัวเมียกัน นางเล้าช่วยชีวิตคนกลับมาถึงความ
เสียใจร้องไห้จนสลบไปไม่รู้ สักสมประดี

ฝ่ายบิดามารดาของนางเล้าช่วยชีวิตเห็นบุตรสลบไปตั้งหนักสำคัญ
ว่าบุตรถึงแก่ความตาย ก็ร้องไห้เศร้าโศกอาลัยบุตรยิ่งนัก ครั้นสร้าง
ความโศกแล้ว จึงจัดหีบมาใส่ศพนางเล้าช่วยชีวิตให้หีบขึ้นคนใช้คุมเอา
ศพนางเล้าช่วยชีวิตไปฝังไว้นอกเมืองข้างทิศใต้

ฝ่ายหลัซวคุมคนหามศพนางเล้าช่วยชีวิตไปฝังแล้ว คิดเสียตาย
นางเล้าช่วยชีวิตยิ่งนัก คิดย่นางเล้าช่วยชีวิตมลักษณะรูปร่างยิ่งนัก หลั
ซวนอนนไม่กลับมาบ้านเศรษฐี ครั้นเวลาคาลงหลัซนก็ไปขุดศพนางเล้า
ช่วยชีวิตเอาออกจากหีบวางไว้กับพื้นดิน หลัซนจุดไฟส่องหน้านางเล้า
ช่วยชีวิต พิจารณาตบยั้งสติอยู่ ก็บังเกิดความกำหนัดขึ้นมาทันที
กระทำกรอสังกรรมสังวาดแก่นางเล้าช่วยชีวิต โดยจิตอันปราศจาก หิริ โส
ตปปีระ เสร็จแล้วหลัซนก็ไม่ไปจากศพนางเล้าช่วยชีวิต

ฝ่ายนางเล้าช่วยชีวิต ครั้นเวลาตกลูกคางตกตองตัวได้สติฟื้นขึ้น
เห็นชายนอนแอบข้างอยู่ นางจึงถามว่าผู้ใดมานอนแอบข้างข้าพเจ้า
อยู่ณะน

ฝ่ายหลัซนครั้นเห็นนางเล้าช่วยชีวิตฟื้นขึ้นตงน ก็มีความดีใจ
จึงบอกว่า ท่านถึงแก่ความตายแล้ว บิดามารดาของท่านให้ข้าพเจ้า
ขุดศพท่านมาฝัง ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านมลักษณะเป็นอัน
งามข้าพเจ้ามีความรักใคร่ท่านเป็นทง เมื่อนางเล้าช่วยชีวิตอยู่ไหนเลย

ข้าพเจ้าจะสามารถมารวมรักกับท่านได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านตายแล้ว

ข้าพเจ้าจึงจะสามารถมารวมรักกับท่านได้ โดยความเห็นของข้าพเจ้า

ว่าชะรอยชาติปางก่อน ตัวท่านกับข้าพเจ้าจะได้เคยเป็นคู่อุปถัมภ์กันมา

จึงบันดาลให้ข้าพเจ้ามาขุดศพท่านขึ้นมาฉะน ท่านจึงได้พ้นคนชวดกลับมา

เป็นมา เมื่อท่านเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นผืนน้อยอนาถาอย่ากลัวไรไม่สมควรเป็นคู่

เคียงเรียงหมอนกับท่าน ก็สลดแล้วแต่เข้าใจและความเห็นของท่านขอ

ท่านได้ตริตรวงใคร่ครวญดูจึงตเถด

นางเล้าสวดยชวได้ฟังหลซนว่าตงนน โหมจิตชอบคนและรักใคร่

หลซนยงนถ ถ้าหลซนไม่ขุดมาแล้วไหนเลยจะกลับพ้นคนมาได้นาง

เล้าสวดยชวคิดเห็นตงนนแล้ว จึงพูดแก่หลซนว่าท่านกับข้าพเจ้าเคย

เป็นคู่อุปถัมภ์กันมาแต่ชาติปางก่อนจึงให้เป็นไปเช่นนี้ ข้าพเจ้ากับท่าน

จาเป็นจะต้องเป็นภรรยาสามีกันกว่าจะหาชีวิตไม่ แต่เราจาจะต้องพา

กันไปอยู่บ้านอื่นเมืองไกล ครั้นเราจะพากันกลับไปบ้านหาบิดามารดา

เล้า บิดามารดาของข้าพเจ้าจะไม่เชื่อว่าข้าพเจ้าพ้น คงจะเข้าใจแต่

อย่างเดียวว่าข้าพเจ้าตายไปแล้ว อย่ากระนั้นเลย ดั่งของ ๆ ข้าพเจ้า

ที่แต่งศพตดตควมาควยนี้ แม้แต่จะจาหน่ายชายอย่างกลาง ๆ ก็คงจะได้

ราคาอยู่ไม่ต่ำกว่าพันตำลึง ท่านจงเอาของเหล่านี้ไปจำหน่ายพอเป็นทุน

รอน เราพากันไปอยู่เสียตำบลอื่น ตงคาชายหากันเลยงกันไปกว่าชีวิต

เราจะหาไม่

นางเล้าสวดยชวกับหลซนปรึกษากันเห็นตกลงด้วยกัน ตงนนแล้ว

หลซนก็พากันนางเล้าสวดยชวกลับไปบ้านของหลซน พอเวลาตดกประ

มาณตามยามหลซนก็ตบประตูเรียกมารดาให้เปิดประตูรับ

มารดาหลซนก็เปิดประตูรับหลซนกับนาง เล้าสวดยชวเข้ามาใน

บ้าน มารดาของหลซนจึงถามบุตรว่าเจ้าพายุหญิงที่ไหนมาด้วยเล้า

หลชันจึงบอกปดมารดาว่า หลชันผู้เต็มอยู่ในเมืองได้ชอบพอรักใคร่กัน
 ชาวเจ้าจงพามาอยู่กับมารดา มารดาหลชันได้ฟังบุตรบอกตงนนักสา
 คัญว่าจริงมีความยินดี หลชันกับนางเลาฮวยชิวชยุดงยานในทตาบสนน
 ได้สักครบบ ทตาบสนนเกิดเพลิงไหมบ้านเรือนราษฎรลุกลามมาใหม่ถึง
 เรือนหลชันด้วย เวลานั้นเป็นเวลากลางคืนราษฎรแตกตงกันเป็น
 ลหมาน หลชันกับนางเลาฮวยชิวก็พลัดกันไปคนละทางหา ได้พบปะ
 กันไม่ นางเลาฮวยชิวเหลือแต่กางเกงติดกายไปตัวเดียวเท่านั้นห้าม
 เสอจะได้อัน ด้วยถูกผู้หนึ่งเป็นฤดูหนาว ได้ถึงความลำบากเป็นอันมาก
 ยิ่งนัก ในเวลาคณนั้น นางเลาฮวยชิวเดินหนีไฟไปถึงบ้านเลาเตยง
 เกศเรษฐผู้บิดามากดา นางจำได้ว่าเป็นบ้านของตัว จึงแวะเข้าไปใน
 บ้าน เฮาหมอตบบานประตูร้องเรียกให้บิดามารดาเปิดรับแล้วบอกชื่อว่า
 ชาวเจ้าเลาฮวยชิว บदनชาวเจ้ากลับพนเป็นมาแล้ว ขอให้บิดามารดา
 ไปรดเปิดประตูรับด้วยเถิด

ฝ่ายคนใช้เฝ้าประตูบ้านของเศรษฐีเลาเตยงเก ได้ฟังนาง
 เลาฮวยชิวมาเรียกตงนนักตกใจ เข้าใจเสียวว่าบิดาของนางเลาฮวยชิว
 มาหลอนหลอก คนใช้เฝ้าประตูจึงบอก ว่า รุ่งชนพรุ่งนเราจะบอกแก่
 บิดามารดาของท่านให้เฝ้ากระตาศเงิน กระตาศทองและทำบุญแผ่กุศลส่ง
 ไปให้

นางเลาฮวยชิวจะเข้าไปหาบิดามารดาก็ไม่ได้ ทงลมกพัดหนาว
 เยือกเย็น นางเลาฮวยชิวได้ความทุกข์เวทนาแสนสาหัสเดินร้องไห้สน
 ความคิดจนไม่รู้ทว่าจะไปพึ่งผู้ใดได้ จึงเดินไปอีกสักชวโมงหนึ่งถึง
 บ้านพวสวจงคตขนมมาไต ด้วยตายสดบไปครงนนักเพราะความรักพวสว
 ครนคตเห็นตงนแล้ว จึงแวะเข้าไปทหน้าบ้านของพวสวเห็นแสงไฟที่
 ตามตะเกียงสว่างอยู่ในบ้าน ด้วยพวสวจนวนนนเลยง ไต่บรรดาเพื่อนฝูง

นางเล้าฮวยจึงเข้าไปค้ำบ้นนายประตแล้วบอกว่า ท่าน
 พวีสวเดิมไปเล่นตะกร้อ ๆ กระเด็นเข้าไปในบ้านซาฟเจ้า ๆ ก็กับท่าน
 พวีสวจึงได้รู้จักกัน มาบदनซาฟเจ้าตกทุกข์ได้ยากไม่มเสือกนหนาว
 จึงบุกบ่นมาหาท่าน เพื่อท่านได้เกอกลงให้แกซาฟเจ้าด้วย ขอท่านผู้
 รักษาประตูได้นำข้อความของซาฟเจ้าไปแจ้งแก่ท่านพวีสวด้วย

นายประตจึงเข้าไปแจ้งความแก่พวีสว ๆ ได้ฟังดังนั้น คิดใคร่
 ครวญอยู่ในใจว่า นางเล้าฮวยชว่นตายเป็นชานานแล้ว มาบदन
 เป็นบิศาจมาไม่มีเสอจะได้ มาขอส่วนบุญชนะนเป็นทวปลาตนัก ครน
 คิดเห็นดังนั้นแล้ว พวีสวจึงหยิบกระตาสเงินกระตาสทองพบหนึ่ง มือ
 หนึ่งทวโคมออกไปดู เห็นนางเล้าฮวยชว่นตัวเปล่าไม่มีเสอ

นางเล้าฮวยชวเห็นพวีสวออกมากคิดถึงความหลัง แล้วก็
 ร้องไห้ราพันด้วยความทุกข์ยากให้พวีสวฟังทุกประการ พวีสวได้ฟัง
 ดังนั้นก็หาเชื่อไม่ ด้วยหวังใจเสี้ยนางเล้าฮวยชวเป็นบิศาจมาขอ
 ส่วนบุญ พวีสวก็เผากกระตาสเงินทองให้แล้วพูดว่า บิตามารดาของ
 เจ้ากเป็นเศรษฐีหาไซเป็นคนยากจนไม่ทำไม่จึงไม่ไปขอเล่า แล้วส่งให้
 คนไซบิตประตูบ้านเสีย

ส่วนนางเล้าฮวยชวก็ไม่ไปจากบ้านพวีสว เมื่อร้องไห้ราพันอยู่
 ว่าหนานัก ได้ความลำบากหาที่สุดมิได้แล้ว พวีสวได้ฟังดังนั้นก็
 ไปอย่างเดียวแต่บิศาจมาหลอนหลอก จึงมีความโกรธยงนักก็ถอตาบ
 เปิดประตูออกไป เอาตาบพันนางเล้าฮวยชวคอขาดตายในทันทีนั้น
 พวีสวก็เปิดประตูกลับเขายาน ครนเวลารุ่งเช้าพวกตรวจตระเวนนาย
 ตำบลเดินมาเห็นศพหญิงนอนตายอยู่ ครษะชาตจากกายมีโลหิตไหล
 อาบไปทั้งตัว นายตำบลกับพวกตระเวนจึงนำความไปแจ้งแก่ผู้เป็น
 นายอำเภอกรมการว่า มีผู้ฆ่าผู้หญิงตายอยู่ตรงหน้าประตูบ้านของพว-

งวนเนยว

อำเภอกกรมการโตฟังตงนน จึงมาปลุกศพจนสุดตัวจึงได้รู้ว่า
นางเล้าฮวยชิวบุตรของเล้าเตยงเก้เครษฐู
ฝ่ายเล้าเตยงเก้เครษฐู ครนแจะความผู้ชานางเล้าฮวยชิวบุตร
ตายตงนน โหมความสงสัยอยู่ในใจว่าจะเป็นการไม่จริง ด้วยนาง
เล้าฮวยชิวกตายลวงมาโตครั้งบีแลว ครนเวลาเที่ยงคนเล้าเตยงเก้ผน
เห็นว่า นางเล้าฮวยชิวมาบอกความว่า พวสวชานางเล้าฮวยชิวตาย
อยู่หน้าประตูบานของพวสว เล้าเตยงเก้ผความฮาดยคตถบตรียงนถ
จึงบอกเล้าให้ภรรยาฟัง ว่าพวสวชานางเล้าฮวยชิวตาย

ฝ่ายภรรยาโตฟังตงนนถสังโหมความสงสัยมากชน ไม่ลงเนื้อเห็น
เป็นแน่โต แต่คตถบตรโหมความฮาดยยังนถ กรองให้รำพันไปไม่ใคร
จะหยุดหยอน ครนคาลงวอนนนางเก้เห็นผนเห็นวางนางเล้าฮวยชิวมา
บอกเช่นเก้เล้าเตยงเก้ผนหมอนกน นางเก้เห็นขวจงปรกษาเล้าเตยงเก้
ถามว่า บุตรของเราคจจะมีผู้มาชุดเอาศพไปเก้ไซอย่างโตอย่างหนึ่ง
ให้นางเป็นชนมาโตเป็นแน่ แลวมาอย่างไรพวสวจงฆ่าตายเสีย จ้าจะ
ต้องไปดูให้เห็นเก้ตาเสียก่อน นางเก้เห็นขวกบเล้าเตยงเก้สองคนผ้วเมีย
ปรกษากันแลว จึงไปตรวจคตพวนางเล้าฮวยชิว ก็หาเห็นศพนาง
เล้าฮวยชิวไม่ เล้าเตยงเก้กลับมามีงแลว จึงทำพองไปยื่นต่อเปาบุณ
จันๆ จึงให้หาตัวพวสวมาถาม

พวสวให้ถารว่านางเล้าฮวยชิวตายไปประมาณกตงบีแลว เป็น
บศากมาหลอกหลอนชาวเจาๆ ก็เข้าใจว่าเป็นบศาจ ชาวเจาจึงเอา
ดาบพันเป็นการชบบศาจ ก็หาเป็นเช่นบศาจไม่ กลับกลายเป็นว่างกาย
ชนฉะน ก็เป็นการประหลาดอศจรรยใจ แลวแต่ถานจะพิจารณาถัด
เปาบุณจันโตฟังค้ำให้ถารแบ่งรับแบ่งสู้เคลือบแฝงว่าชาวบศาจ หา

ได้ข้ามมนุษย์ไม่ คดีเรื่องนิกยงไม่เป็นหลักฐานได้ เพราะนางเล่าช่วยชีวิต
 กตายเป็นแล้วด้วย จำจะต้องเอาตัวมุตุนเหตุที่ชดเอาศพนางเล่าช่วยชีวิต
 ไป มาพอกถามก่อน ว่าเหตุอย่างไรนางเล่าช่วยชีวิตจึงได้พนกลับคน
 เป็นมาจนถึงพวสวิชาตาย ครนคตตงนนแล้วจึงให้ผู้คุม ๆ ตัวพวสวิชไป
 จำขังไว้ แล้วเป่าบันจันจึงออกประกาศบ่าวร้องไปบัดไว้ทั้ง ๕ มุมเมือง
 ใจความว่า ผู้ใดชดเอาศพนางเล่าช่วยชีวิตขึ้นมา แล้วช่วยชีวิตนาง
 เล่าช่วยชีวิตกลับพนคนเป็นขึ้นมาได้ บัดนี้พวสวิชานางเล่าช่วยชีวิตตาย
 พวสวิชต้องมีโทษ ในส่วนตัวมุตช่วยชีวิตนางเล่าช่วยชีวิตกลับเป็นมานั้น
 มีความชอบเป็นอันมาก บัดนี้จะรางวัลให้เงินร้อยตำลึง ให้ผู้นั้นมารับ
 เหารางวัลเถิด

ฝ่ายหลี่ซันครนแจ้งในคำประกาศตงนั้น ก็เข้ามาหาเป่าบันจันจะ
 เหาเงินรางวัล

เป่าบันจันจึงถามว่า เจ้าคนนหรือเป็นผู้ชดเอาศพนางเล่าช่วยชีวิต
 ไป หลี่ซันกรบว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ชดจริง เป่าบันจันจึงให้คุมตัวพวสวิชมา
 พร้อมกบหลี่ซัน แล้วเป่าบันจันจึงตัดสินปรับโทษทั้งสองฝ่ายว่า หลี่ซัน
 ไปชดศพของนางเล่าช่วยชีวิตขึ้นมา นางเล่าช่วยชีวิตจึงได้พนชนกเพราะ
 หลี่ซัน หลี่ซันมีคุณต่อนางเล่าช่วยชีวิต ๆ จึงยอมเป็นภรรยาหลี่ซัน เหตุ
 ใดหลี่ซันจึงไม่พานางเล่าช่วยชีวิตไปค้ำับ บิดามารดา ของนางตามธรรมเนียม
 และจะได้ให้บิดามารดาของนางยินดีว่าบุตรพนกลับเป็นมา หลี่
 ซันอำพรางไว้ให้บิดามารดาของนางรับ แต่ความเศร้าโศกรักบุตรซึ่งตาย
 ไปแล้วนั้น ซอนกจึงจัดว่าเป็นคนอกตัญญู ในส่วนคุณของหลี่ซันก็
 ใต้นางเล่าช่วยชีวิตเป็นภรรยาตอบแทนคุณแล้ว ในโทษอกตัญญูนั้น
 ให้เอาตัวหลี่ซันไปประหารชีวิตเสีย โดยเหตุที่ช่วยชีวิตคนก็มี ได้ตั้งใจ
 จะช่วย จึงใจจะประพฤดี อนาจาร ความอับประมาณชั่วร้าย บัดนี้อันไม่

สมควร

ในส่วนพั่วสัวเข้าใจว่านางเล้าฮวยชีวิตตายไปประมาณหกเดือนแล้ว แต่หารู้ว่านางเล้าฮวยชีวิตถึงแก่กรรมไปได้ประมาณหกเดือนนั้น กลับฟื้นคืนมาแล้วและเกิดอุบัติเหตุไฟไหม้ชน นางเล้าฮวยชีวิตเหลือแต่ตัวไม่มีเสื้อจะใส่กันหนาว และไม่มีที่จะพักพิงจึงมาร้องให้อ่อนวอนขอเสื้อแก่พั่วสัว ๆ ก็เข้าใจเลยว่าบิดาจะมาหลอกหลอนไม่พิจารณาดีให้ละเอียดว่าเป็นบิดาหรือมนุษย์แน่ จึงขมมนษยกยอมมร่างกาย ถ้าเป็นบิดาแล้วจะมร่างกายที่ไหน พั่วสัวซาเพื่อนมนุษย์ด้วยกันตายเสียทั้งคนจะไม่ต้องปรับโทษกึ่งหนึ่งให้เสียเงินค่าฝังศพให้ แก้ปิตามารดาข้างฝ่ายนางเล้าฮวยชีวิตตามสมควร แล้วเนรเทศพั่วสัวให้ไปอยู่เมืองไกลสามปีจึงให้พ้นโทษกลับมาอยู่บ้านเดิม

ฝ่ายพั่วสัวต้องเนรเทศออกจากเมืองภายหลังสืบรู้ว่า นางเล้าฮวยชีวิตเต็มมีความเสียใจว่าพั่วสัวมีภรรยาจึงได้ร้องให้จนสลบไป บิดามารดาของนางเล้าฮวยชีวิตสำคัญว่าตายจริงจึงเอาศพนางไปฝัง พั่วสัวคิดถึงนางขึ้นมาและทรงคิดถึงความหลังที่ได้อาบน้ำกันไว้ ยังมีความเศร้าโศกเสียใจและอาลัยถึงนางเล้าฮวยชีวิตยิ่งนัก จนไม่เป็นอันกินอันนอนกยงตรอมใจลงทุกวัน จนถึงแก่ความตายด้วยเหตุเสียใจและความอาลัยนนั้น.

ยังมีชายนักเรียนชนสงฆ์ชายผู้หนึ่ง แขนงอน ขอบนเงง ตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลเขาเหลงพอง แขวงเมืองเตยจว อ้วนบนเงงมีภรรยาชื่อนางเตยสั ๆ มลกษณะงามเป็นที่ต้องตาของบุรุษ นางเตยสับุตรชายด้วยกันกับอ้วนบนเงงคนหนึ่งอายุได้สามปี ครั้นอยู่มาถึงกำหนดในเมืองหลวงจะสอบไล่หนึ่งสอ เจ้าจงอยู่บ้านเดี่ยวบุตรชายพเจ้าจะไปสอบไล่หนึ่งสอแข่งความรูแก่เพื่อนนักเรียนทั้งหลาย

นางเตยสได้ฟังอวนบุนเจงแจ้งความดังนั้น จึงตอบว่าบุตรกยง

เยาว์อยู่ ถ้าท่านไปแล้วข้าพเจ้ากับบุตรอยู่ข้างหลังก็จะไต่ความลำบาก
ไม่มผู้ใดจะเลี้ยงรักษาบุตรให้ ข้าพเจ้าจะได้หาบคอนค้าขายหากินเลี้ยง
บุตรต่อไป

อวนบุนเจงจึงพูดว่า ดิฉันพาเจ้าออกจากเลาเรียนหนังสือมาอีกกว่า
๓๐ ปีแล้ว ครั้นถึงกำหนดเวลาจะสอบได้ ครั้นจะไม่ไปสอบได้ก็จะเขา
บ้างเลา ก็เสียดายความรูซึ่งได้ศึกษาเลาเรียนไว้ ถ้ากระนั้นเราพาบุตร
ไปเสียดวยกันทีเดียวจะได้ไม่ต้องห่วงหลังระวังหน้า อวนบุนเจงกับ
ภรรยาปรึกษากันตกลงดังนั้นแล้ว จึงบดประดับานเสียแล้วพาบุตรภรรยา
ไปยังเมืองตงเกีย ครั้นถึงจึงเข้าอาศัย โรงเตียม ครั้นรุ่งขึ้นคิดเงินค่า
โรงเตียมกับค่ากินให้แก่เจ้าของ โรงแล้ว ก็พาบุตรภรรยาไปเที่ยวชม
พระราชฐานและตักทางร้านตลาด ชาวราชการและผู้คนไปมาเบียดเสียด
กันเป็นทิวสนุกสนานยิ่งนัก ครั้นเดินไปถึงถนนหนทางหนึ่ง พบขุนนาง
ผู้หนึ่งขอจากกักเป็นเชื้อพระญาติพระวงศ์ของ นางฮองเฮา อัครมเหสีของ
พระเจ้าฮองยงฮองเต กลับออกมาจากเฝ้า นางเตยสกับอวนบุนเจง
ครั้นแลเห็นจากกักขามบาวไพรนาหน้าตามหลังมามีอำนาจเป็นสง่ายิ่ง
นัก นางเตยสกับอวนบุนเจงกยงแอบอยู่ข้างถนน พอจากกักมาถึง
แลเห็นนางเตยสมีลักษณะรูปร่างมตองตาดีใจชาย จากกักก็หยุดมา
แล้วถามว่า ท่านสองคนมาจากไหนจะไปไหน

อวนบุนเจงจึงยกมือชนคานบแล้วบอกว่า ข้าพเจ้าเป็นนักเรียน
ชนสวชาย ตั้งบ้านเรือนอยู่เมืองเตยจว บัดนี้เขามาจะสอบได้หนังสือ
จากกักเป็นคนมากไปด้วยราคา ครั้นเห็นนางเตยสมีลักษณะ
งาม จากกักคิดจะกำจัดอวนบุนเจงเสียแล้วจะชมขุนนางเตยสเป็น
ภรรยา จากกักจึงบอกอวนบุนเจงว่า ท่านสวชายจงพาบุตรภรรยาไป

พักบ้านเราเถิด ไม่ต้องไปพักโรงเตียม ให้เสียเงินค่าเช่าเปล่า ๆ

ฮวนบุนเจงได้ฟังจากก๊กชวตงนั้น โดยซัดมิดักอุมบุตรพา

ภรรยาไปยังบ้านเจากกกู เจากกกูจึงให้พ่อครัวจัดโต๊ะและสุรามามอม

เลี้ยงฮวนบุนเจง ในสวนตวนางเตยสเจากกกูให้หญิงสาวใช้พาไปพัก

ยังตักซันใน แลวเจากกกูก็นั่งโต๊ะเสปสุรากับฮวนบุนเจงถ้อยทบราศรัย

กันเป็นอนัต เจากกกูให้คนใช้รินสุราให้ฮวนบุนเจงกินจนเมา แลว

เจากกกูจึงให้คนใช้เอาเชอกมตมฮวนบุนเจงกับบุตรชายอายุสามปทมมา

ดวยนน ตเสียจนตายทงพอทงลก

ฝ่ายนางเตยสให้ราคาญรอนรนในใจไม่ยอกอยู่ในบ้านเจากกกู

จึงเดินออกไปหมายใจจะชวนฮวนบุนเจงสามักลับไปยังโรงเตียม ก็พอ

ไปพบเจากกกูเขา เจากกกูจึงบอกควาสามของเจ้าเมาเหลอขนาดเราให้

ไปพักนอนแลว

นางเตยสได้ฟังตงนนใหม่ควมสงสัยอยู่ในใจนั้ก จึงนั่งคอย

สามอยู่หมายควาสว่างเมาแลวจะได้พากันกลับไปยังโรงเตียม นางเตยส

นั่งคอยอยู่จนเวลาคากยงไม่เห็นสามมา

เจากกกูจึงให้สาวใช้มาบอกนางเตยสควา บุตรกับสามของท่าน

นนักตายไปเสียแลว ท่านจงอยู่เป็นฮุหยินภรรยาของเจากกกูนายขาพเจ้า

เถิด

นางเตยสได้ฟังตงนนกตกใจร้องไห้ควาโคกวาพันรัก ฮวนบุนเจง

สามและบุตรมิได้เสอมสว่าง

ฝ่ายเจากกกูตรนให้สาวใช้ไปพุดจา เกลยกล่อม สักเท่าใด ๆ นาง

เตยสก็ไมสมัค เจากกกูจึงให้สาวใช้คุมตัวนางเตยสไปขังไว้ในห้องตัก

จะได้เกลยกล่อมต่อไป

ฝ่ายเป่าบุนจนไปราชการหวเมืองกลับมา จึงเข้าไปเฝ้าพระเจ้า

ของย่นจงฮองเต้ ทูลขอราชการเสร็จแล้ว เป้าบุนจันก็ทูลลากลับจะไป
 บ้าน ครั้นไปถึงสะพานศิลาแลเห็นมดมบัวนพตเอาผงคลุ้งชนข้างหน้า
 เป้าบุนจันเห็นตงนงจงหยุดมาแล้วใคร่ครวญในใจว่า อันมดมบัวนเคย
 มาบอกเหตุการณ์เดือดร้อนของราษฎรให้เราได้รับเรื่อง เคยได้สังเกต
 มาหลายรายแล้ว ครั้นคิดเห็นตงนงแล้วเป้าบุนจันจึงให้อองเฮงหลกต
 นักการของเป้าบุนจันเดินตามมดนั้นไปดูว่าลมจะไปหยุดบัวนที่ตรงใด

หลกต กับ อองเฮง ทั้งสองคน ก็เดิน ตามมดมบัวนนั้นไปถึงบ้านเจ้า
 กกกก ลมบัวนก็หยุดหายใจแต่เพียงนง นักการทั้งสองคนก็หยุดย่นพิจารณา
 ตบ้านของเจ้ากกกก ตกกอกท่าตงสามชนบางสองชนบาง มดกฟกรอน
 ฟกเยนแลเห็นเป็นทงว่างมตจตงว่าพระมหाराชวง นักการทั้งสองคน
 ครึงเห็นตงนงแล้ว กกกลับมาแจ้งความให้เป้าบุนจันฟังว่าลมบัวนได้ไป
 หยุดที่บ้านนั้นไม่ทราบว่าเป็นบ้านผู้ใดใหญ่โตรโหฐานอยู่

เป้าบุนจันจึงไปพิจารณาตเห็นตกกกบ้านของเจ้ากกกกทาเทียม
 พระมหाराชวงตงนงก ไกรธ แล้วเห็นผู้เฒ่าคนหนึ่งเดินทางมา เป้า
 บุนจันจึงเรียกให้แะเซามาทา เป้าบุนจันจึงถามว่าบ้านนเป็นบ้านของ
 ผู้ใดสร้างชนใหม่ ๆ ตตจพระมหाराชวงตงนทานรู้จักหรือไม่

ผู้เฒ่านรบค้ำเป้าบุนจันแล้วกบอกวว่า บ้านของเจ้ากกกก ชงเป็น
 นองของฮองเฮา ครนบอกตงนงแลจกถอนใจใหญ่ เป้าบุนจันเห็น
 ผู้เฒ่าถอนใจใหญ่ตงนงจึงถามวว่า เจ้ากกกก นทานเห็นประพฤตอย่างไร
 ทานรู้เห็นอย่างไรจงเล่าให้ซาพเจ้าฟงบาง ทานอยามความเกรงกลัวเลย

ผู้เฒ่าได้ฟังเป้าบุนจันถามตงนงจึงบอกวว่า เจ้ากกกก ทะนงตจวว่า
 เป็นนองของเฮาไม่เกรงกลัวผู้ใด คิดจะทาการตั้งโตตทาตามแต่อาเภอ
 ใจ ตงคูกตงตวางปลุกศาลเตยบงคืบความทาตามผลการ แมเห็นบุตร
 ภรรยาใครและหญิงใดที่พอใจ ก็ตุดลากเฮามากตชเป็นภรรยา และ

หญิงโตถ้าตกมาอยู่ในอำนาจแล้ว ถ้าไม่ยอมเป็นภรรยาเจ้ากกก กษา
ตายเสียนับไม่ถ้วน วันเดือนทแถมมานนน เจ้ากกก กษาสามเสยชมชน
เอาภรรยาผู้นั้นใจคนหนง บคนยายเอาภรรยาของผู้ที่ฆาตายเสียแล้วน
ไปไว้ตำบลนอนแล้ว

เป่าบุญจนโตฟังตงนน จิงรางวัลให้แก่ผู้เฒ่าทบอกเล่าให้เป่า
บุญจนฟังพอสมควร แล้วเป่าบุญจนกับของเองหลกตนักการจิงไปใกล้
จะถงบ้านเจ้ากกก แล้ว มลมบัวจนเข้ามาหาเป่าบุญจน แล้วมลมบัวจน
ก็หายไป เห็นชายผหนงมอหนงอมบตรมอหนงถอเรื่องราวมายนแก่

เป่าบุญจน เป่าบุญจนจิงถามว่าท่านแซ่โตชื่อโตมาจากตำบลไหน

ฝ่ายบิดาจอนบนเจงคานับเป่าบุญจนแล้วกรองไห แล้วยนเรื่อง
ราวต่อเป่าบุญจน ๆ เห็นบิดาจอนนทศระษะมบาดแผล และ ฟกธา ไปทงตว
เป่าบุญจนจิงรบเรื่องราวมาฮานตวเรื่องแล้ว จิงถามอดรกายว่าภรรยา
ของท่านบตนอยู่แห่งใด อจนบนเจงบอกว่ บตนเจ้ากกก เอาย้ายไป
ซงเวทบ้านพวกพองทตำบลตจจวลวงมาได้ตามเดือนแล้ว แต่ศพของ
ชาวเจานนเจ้ากกก เอาไปทงไว้ในบ่อหลังสวนตอกไม้

เป่าบุญจนโตฟังบิดาจอนตงนง จิงบอกว่ท่านจิงไปก่อน
เถต แล้วเราจะชำระตตสินลงโทษให้แก่ท่าน เป่าบุญจนว่ตงนนแล้ว
บิดาจอนบนเจงกอนตวธานสูญหายไปกับตาทนท ในวันนนเป่าบุญจน
ออกนงทงหมงทวาราชการ จิงบอกแก่นกการว่เราผนเห็นว่าเทพารักษ
มาบอกแก่เราว่ ในบ่อหลังสวนของเจ้ากกก มทรพยแผนดิน คือ
ทองค่านกพนตาสง ท่านจิงลงไปใบบ่อนน ถาตาชนมาได้จะแบ่งให้
ครึ่งหนง

ฝ่ายนักการครันโตฟังเป่าบุญจนบอกตงนง จิงไปทบ่อหลังสวน
ของเจ้ากกก เอาบันโตเชือกหย่อนลงไป เห็นมคพเต็ก ๓ ศพ กับศพ

ผู้ใหญ่อีก ๑ ศพ นกการจรงรบกลับมาบอกแก่เป่าบุนจันว่า ทองค่านนี้
หาเห็นไม่เห็นแต่ศพอยู่ในบ่อสองศพเด็ก ๑ ศพผู้ใหญ่ ๑ ศพ

เป่าบุนจันได้ฟังแล้วจึงพูดว่า จะเป็นการมาดวงเวา ๆ ยังไม่
เชื่อกัน ถ้าจริงแล้วจงเอาศพทั้งสองนั้นมาให้เราตเราจึงจะเชื่อกันได้

นกการได้ฟังเป่าบุนจันพูดดังนั้น จึงกลับไปหามเอาศพทั้งสอง
นั้นมาให้เป่าบุนจันดู เป่าบุนจันพิจารณาศพนั้นทุกหลายวันแล้ว แต่
อาเพศอย่างไรจึงยังไม่เฝ้าไปเลย เป่าบุนจันจึงให้หามศพนั้นเข้าไว้ใน
บ้านเป่าบุนจัน แล้วเป่าบุนจันถามนกการว่า เจ้ากกกอยู่หรือไม่ นกการ
บอกว่าเจ้ากกก ไปอยู่ที่ตำบลตุนจิวหาได้อยู่บ้านไม่ อยู่แต่เจ้ากกก ๑
ผู้เป็นพี่เจ้ากกกทั้งสอง

เป่าบุนจันได้ฟังดังนั้นแล้ว จึงคิดอธิบายจะเข้าไปดูที่บ้านเจ้า
กกกจะมชนเชิงอย่างไรต่อไป เป่าบุนจันจึงจัดสตราอย่างดีได้ใหญ่จะไป
กระทำการบเจ้ากกกผู้พี่ชายเจ้ากกกทั้งสอง จึงให้เตยกมกับเอียนบน
คนใช้ห้ามให้สตราล่วงหน้าไปก่อน แล้วเป่าบุนจันจึงค่อยตามไปต่อที่หลัง
เป่าบุนจันเข้าไปในบ้านเจ้ากกกที่หนึ่ง แต่หาพบตัวเจ้ากกกไม่ เพราะ
ไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินยังหากลับไม่ เป่าบุนจันก็ไม่เข้าไปค้ำบนางกุน
ฮุหยินผู้มารดาเจ้ากกก นางกุนฮุหยินมีความโกรธเป่าบุนจัน แล้วกล่าว
คำหยามชางว่าเป่าบุนจันต่าง ๆ เป่าบุนจันพิจารณาบ้านของเจ้ากกกแล้ว
ก็กลับออกมา พบพบเจ้ากกกที่หนึ่งไปเฝ้ากลับมา เป่าบุนจันกับเจ้ากกก
ถ้อยต่างคานบกันแล้ว เป่าบุนจันจึงบอกแก่เจ้ากกกดูว่า ข้าพเจ้ากลับ
มาจากราชการคิดถึงท่าน มาทางหน่วงใจว่าจะมาเยี่ยมท่าน มารดาท่าน
กล่าวคำหยามชางต่อข้าพเจ้ามากมาย เป่าบุนจันนั่งพูดอยู่กับเจ้ากกกที่
หนึ่งด้วยขอราชการต่าง ๆ ประมาณ ได้สักชั่วโมงหนึ่ง ก็ลาเจ้ากกกกลับ
มาบ้าน คิดการที่จะกำจัดเจ้ากกกผู้พี่ชาย

ฝ่ายเจ้ากกกทหนงกลับมาบ้าน จึงเข้าไปพุดแก่มารดาว่า เป่า
 บุนจันมาหาข้าพเจ้า มารดากล่าวคำหยาบชาติต่อเป่าบุนจัน ๆ ได้ความ
 อภัยกลับไปบ้านแล้ว ข้าพเจ้ามีความวิตกกังใจจากกกกณของทั้งสองน
 ยิงนักตวยประพฤติกการทุจริตใหม่ตในข้อห้ามตามกฎหมายแผ่นดิน ถ้า
 เป่าบุนจันรูเรื่องแล้วก็จะได้รับความเดือดร้อนมาก ยากที่ผู้ใดจะคุ้มครอง
 บ้องกันได้

นางกนฮยอินได้พวงเจ้ากกกบตรทหนง วาดงนน กทวเวาะ แล้วจึง
 พุดว่าบุตรของเราเป็นชื่อองเฮามเหสของพระเจ้าแผ่นดินทงคน จะเกรง
 กลวชะไว้กับเป่าบุนจัน

เจ้ากกกณของของเจ้าพาเอานางเตยสไปอยู่ตำบลตจวประมาณ
 ได้สามเดือนแล้ว จำจะต้องมีหนังสือไปถึงให้เจ้ากกกภูชานางเตยสเสีย
 ให้ความหาย ออย่าให้ผู้ใดล่วงรู้จึงจะชอบ

เจ้ากกกทหนงได้พวงมารดาว่าตงนบกเห็นชอบ จึงเขียนหนังสือ
 ลับให้คนไชนำไปให้เจ้ากกกณของฉบับหนึ่งใจความว่า ให้เจ้ากกกณ
 ของชานางเตยสเสีย ถายังชนร็กใครชอลยอชกยจะมมาถึงตจวเป็นแน
 แทตวยบคนเป่าบุนจันกลับมาจากราชการแล้ว เป่าบุนจันรูเรื่องยอมจะ
 ทาความคยเซยชนกจะพากันได้รับความเดือดร้อนทวไปทงบ้าน

เจ้ากกกครนทรวบความตามจดหมายตงนนแล้ว จึงถือดาบเข้า
 ไปจะฆ่านางเตยส ครนเงอตาบชนจะพันกใหม่ความชอลยร็กตวยนาง
 เตยสรูปงามเป็นทยวชวนใจ ให้เกิดความกำหนตเสนหายงนบก เจ้ากก
 กทวนไปทวนมาเป็นหลายครั้ง ครนจะชอลยมอชของตนเองก็ฆ่าไม่ลง
 จึงเรียกเตยกคนไชนสนทมาตงวา ทหลังบ้านในสวนมีบ่อโบราณอยู่
 บ่อหนง ท่านจงคุมเอาตวนางเตยสนไปผลกลงในบ่อในคืนวันนให้จึงได้
 ออย่าให้ผู้ใดล่วงรู้ได้เป็นอันขาด

เตยกังรบคาสงของเจากกกตงนนแลว จงพานางเตยสออกไปยัง

หลังบ้าน เตยกังเป็นผมความกรณาจตเห็นนางเตยสกำลังเมาสุราอยู่
ด้วยเพราะเจากกกกขมขื่นไทกิน ครนเตยกังเห็นนางเตยสคอยสร้างเมาม
สดีแลว จึงบอกแก่นางเตยสว่า บदनเจากกกให้เราคุมตัวท่านไปผดัก
ลงในบ่อให้ตาย เราเห็นท่านเรามีความกรณาด้วยเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วย
กันไม่มีความผิดสังใดจะมาตองจำตาย เพราะฉะนั้นเราจะไม่ทำตามตาม
คาสงของเจากกก แต่ตัวท่านตองรีบไปเสียให้พ้นเมืองนี้ อย่าอยู่ให้
เนิ่นช้าไป

นางเตยสได้ฟังเตยกังพูดตงนกรองให้ แลวก็เลาคว่ามทเจากกก
กขมขื่นและฆ่าบตรกับส้ามตายให้เตยกังฟังทุกประการ แลวว่าท่านเมต
ตาชาวเจาครงนเหมือนหนงชาวเจาเกิดใหม่ พระเดชพระคุณของท่าน
หาทเปรียบมิได้

เตยกังจึงควักเงินนออกจากรบเป่าสับตาลง ให้แก่นางเตยสแลว
ชทางให้รีบไปเสียโดยเร็ว

นางเตยสกคานบลเตยกังแลวรีบเดินทางไป ในเวลากลางคน
นั้นจะเข้าไปเมืองตงเกย เดินพลางเขตนاتاพลาง

ฝ่ายดาวไทแป๊ะ คือดาวพระเสารสถิตอยู่ในทพยสถานเล็งทพย
จักษุญาณลงมา เห็นนางเตยสได้ความททุกข์ยากด้วยเป็นเวลาจวนจะตง
เคราะห์หอยแลว จึงเสด็จจากทพยพมานจำแลงเป็นผู้เฒ่าถือ โคมเดินนำ
หนานางเตยสไป แลวบอกแก่นางเตยสว่า เราจะส่งท่านไปให้พ้น
เขตแขวงเมืองนใหญ่เมืองตงเกย ครนถึงเมืองตงเกยแลวผู้เฒ่ามานน
อันตรธานหายไป นางเตยสจึงเข้าไปอาศัยโรงเตยมนแห่งหนงเจาของ
โรงเตยมนนเป็นหญิงผู้เฒ่า ครนแลเห็นนางเตยสกใหม่จตเมตตาแลว
ถามนางเตยสว่าอยู่เมืองใดตำบลใดแซ่ใดชื่อใด

นางเตยสไตพงหญิงเฒ่าถามตงนกรอง ให้เล่าความตงแต่ตนจน
ปลายให้ผู้เจ้าของโรงเตยมฟังทุกประการ หญิงผู้เจ้าของโรงเตยมจึง
บอกแก่นางเตยสวา จึงแต่งเรื่องราวไปยื่นต่อเป่าบุ๋นจน ๆ ผู้บุ๋นเป็นขุน
นางตงฉนม้อานาจมากคงจะชำระให้ท่านอย่ามีความวิตกเลย

นางเตยสไตพงเจ้า โรงเตยม บอก ให้ตงนกรมความยินดีจึงเขียน
เรื่องราวจะไปยื่นต่อเป่าบุ๋นจน วนนนเฉพาะเจ้าก๊กกพชายกลับออกมา
จากเฝ้า นางเตยสไตพงว่าเป่าบุ๋นจน จึงเขาคานบย่นเรื่องราวให้เจ้า
ก๊กกทหนงด

เจ้าก๊กกแจ้งความในเรื่องราววนนแล้วกมความตกใจ เลยแกล้ง
พาลว่านางเตยสไตพงมาเดินตดหน้าฉาน จึงให้คนใช้ยึดนางเตยสไตพงสลบ
แล้วแลเห็นเงินอยู่ในตัวสลบตาลงกเดียวรีบเอาเสียด้วย แล้วส่งให้คนใช้
หามเอาศพพนน ไปทิ้งไว้ที่ตำบลเชกกวน

ฝ่ายนางอ่องผู้เฒ่าเจ้าของโรงเตยม ครั้นแจ้งความว่านาง
เตยสไตพงไปยื่นเรื่องราวผิดตัวไปหาใช้เป่าบุ๋นจนไม่ ไปยื่นต่อเจ้าก๊กกท ๑
ซึ่งเป็นพชายของเจ้าก๊กกท ๒ จึงได้ถูกตลงแก่ความตาย ศพพนนไปทิ้ง
ไว้ที่ตำบลเชกกวน นางอ่องผู้เฒ่าจึงไปดูเห็นนางเตยสไตพงนอนนิ่งอยู่ นาง
อ่องผู้เฒ่าจึงเข้าไปคลำดูเห็นยังมีลมหายใจ ก็เข้าใจว่าสลบไปยังไม่สิ้น
ชีวิต จึงอุ้มเอานางเตยสไตพงกลับมายังโรงเตยมวางยาคพนักคนมา ผู้เฒ่า
เจ้าของโรงเตยมก็อุตส่าห์เอาใจใส่พยาบาล รักษา นางเตยสไตพงจนหายเป็น
ปกติ

อยู่มาวันหนึ่งนางเตยสไตพงว่าเป่าบุ๋นจนขึ้นมาเดินมาทางนั้น นาง
เตยสไตพงคอยดกย่นอยู่จะย่นเรื่องราว
ครั้นเป่าบุ๋นจนเห็นนางเตยสไตพงมาย่นคอยจะย่นเรื่องราวอยู่ตงนจนจึง
รีบมาอ่านดูข้อความตลอดแล้ว จึงส่งนกกาทตามมาตวจนนั้นให้พานาง

เตยดีไปตักศพที่บ้าน ว่าจะใช้ศพบุตรและสามีของนางหรือมิใช่
นางเตยดีครั้นไปถึงแลเห็นศพบุตรกับสามีของเธอแล้วก็จำได้ ด้วย
เทพยดาอาเพศมิให้ศพนั้นเน่าพอง นางก็ร้องไห้กลิ้งเกลือกไปมามีได้
หยุดหย่อน

เป่าบุญจึงส่ง นางอองผัวเจ้าของ โรงเตียมให้พา นางเตยดีเขา
ไปอยู่กับนางหลอหยินซึ่งเป็นภรรยาของเป่าบุญจน หญิงผู้เฒ่าเจ้าของ
โรงเตียมก็พานางเตยดีเขาไปส่งแล้วก็ลากลับไป โรงเตียม

ฝ่ายเป่าบุญนึกคดอธิบายจะเอาตัวเจ้าก๊กท ๑ มาให้ได้ก่อน ต่อ
ภายหลังจึงจะเอาตัวเจ้าก๊กท ๒ ครั้นคิดเห็นอธิบายแล้วจึงกระซิบส่ง
บรรดานักการของเป่าบุญทงนนโหรทวงน เป่าบุญนก็กระทำเป็น
บ่วงบอกอาการหนัก มิได้เข้าเฝ้าพระเจ้าของย่นจงฮ่องแต่หลายเวลา

ฝ่ายพระเจ้าของย่นจงฮ่องเต ครั้นพระองค์ทรงทราบว่าเป่า-
บุญบ่วงจะเสด็จไปเยี่ยมเป่าบุญจน ขณะนั้นเจ้าก๊กท ๑ อียทนนจึง
ทูลว่าข้าพเจ้าจะขอไปเยี่ยมดูอาการเป่าบุญจนก่อน แล้วพระองค์จึงคอย
เสด็จไปต่อภายหลัง พระเจ้าของย่นจงฮ่องเตได้ทรงฟังดังนั้นก็เห็น
ชอบด้วย

เจ้าก๊กท ๑ ก็ถวายบังคมลาไปยังบ้านเป่าบุญจน ถึงแล้วก็ลง
จากเกี้ยวเดินเข้าไปในตกรับแขกของเป่าบุญจน เป่าบุญจนมีความดีใจ
ด้วยได้สมแก่อธิบายที่คิดไว้ จึงออกมาเชิญเจ้าก๊กท ๑ เข้าไปในตักชั้นใน
เชิญให้นั่งทอนสมควรแล้ว เป่าบุญจนส่งคนใช้ให้ยก โต๊ะจัดสำรามาละ
เจ้าก๊กท ๑ กับเป่าบุญจนเสพสุราได้คนละ ๒ ถ้วยพอมันหน้าแล้ว เป่าบุญ-
จนจึงพูดชวนว่า จันทแล้วมานนข้าพเจ้าได้รบเรื่องราวของชายมขอ
หญิงมขอถึงสองฉบับ จันทนทานมาหาข้าพเจ้ากตแล้วจะได้ให้ท่านช่วย
ตตสนคตรายนให้ด้วย เป่าบุญจนว่าตงนนแล้วจึงส่งเรื่องราวตตนาง

เคยสงสัยบจวนจะถึงความตายมาให้เจ้ากกกดู

เจ้ากกกเห็นในเรื่องราวกล่าวโทษตัวเองตงนนักตกใจ ด้วยตัว
กระทำคามผิดไว้ ในขณะที่นางเคยสเดินออกมาจากตักชนในแดนเห็น
เจ้ากกกจากหน้าได้ จึงขทนาเจ้ากกกแล้วบอกแก่เป่าบุนจันว่า ท่าน
ขุนนางผู้นวนตแลวมากอนหลายวันตชาวพเจ้าเจียนจะถึงความตาย ขอ
ท่านได้พิจารณาตคสนลงโทษให้แก่ชาวเจ้าตามกฎหมายด้วย

เป่าบุนจันจึงตบโต๊ะเป็นขอสัญญาชน พวกนักการทงหลาย
ของเป่าบุนจันชงวางช่มอยุนน ก็ตตรงเขาจับตัวเจ้ากกกถอดเสื้อหมวก
เครื่องยศออกแล้วเอาเครื่องจาครบมาจาเจ้ากกกเข้าไว้

เป่าบุนจันจึงให้แก่เอาดวงตราหยหรือสำหรับตัวของเจ้ากกกมานน
ออกเสียแล้ว จึงเขียนหนังสือปลอมว่าเป็นหนังสือของเจ้ากกกที่ ๑ มา
ถึงเจ้ากกกที่ ๒ ผู้นองอยุน บานตาบลดตจนจว่า นางฮุหยินผู้มารดาบ้วย
มอาการหนักมาก ให้เจ้ากกกผู้นองรบมาโดยเร็ว ครนเป่าบุนจันเขียน
หนังสือแล้ว จึงเอาดวงตราของเจ้ากกกที่ ๑ ประทับลงในหนังสือแล้ว
เข้ามหนัก ให้คนไ้้นำไปให้เจ้ากกกที่ ๒ ณ ตาบลดตจนจ

ฝ่ายเจ้ากกกที่ ๒ ครนเห็นหนังสือสำคัญและดวงตราของพชาย
ก็มได้ความสงสัยประการใด ก็รีบกลับมาขงเมืองตงเกียโดยเร็ว

ฝ่ายเป่าบุนจันคอยตักเจ้ากกกอยู่ตนทาง ครนเห็นเจ้ากกกที่ ๒
มาถึง เป่าบุนจันจึงเชิญเจ้ากกกให้แวะบ้านก่อน ด้วยเห็นจาทานเดิน
ทางมาเห็นตเห็นอยเชิญเสพสราให้สบายก่อน แล้วท่านจึงค้อยไปบ้าน

เจ้ากกกได้พงเป่าบุนจันเชิญตงนน ก็สำคัญเข้าใจว่าเป่าบุนจัน
เชื่อเชิญโดยความสจริตเพราะมความนบถอ จึงแวะตามเป่าบุนจันเข้า
ไปในบ้าน เป่าบุนจันจึงเชิญให้เจ้ากกกนงเสพสราประมาณสกสองถ้วย
เจ้ากกกคคจะลากลับบ้าน จึงบอกแก่เป่าบุนจันว่าพชาวเจ้ามหนังสือไป

ถึงข้าพเจ้าความมารดาบ้วย ข้าพเจ้าจะขอลาท่านกลับไปบ้าน จากกกว่า
ตั้งนอนแล้วชยบตวจะลุก พอนางเตยสเคนตรงเข้ามาชหน้าจากกกว่า
บอกเป่าบุนจนวนว่า ท่านผู้ชยบตจรกับสามของข้าพเจ้าแล้วมหน้าชมชน
ข้าพเจ้าให้ไต่รบความเคอตรอน ท่านผู้ชยบตจรคอตนเหตุ ขอท่านได้
กักเอาตัวไว้ชำระพิจารณาตตสันลงโทษตามกฎหมาย

เป่าบุนจนวนได้ฟังตั้งนอน จึงให้หนักการจับตัวจากกกว่า ๒ ไว้แล้ว

ให้เอาเครื่องครบมาจำ แล้วส่งตัวจากกกว่าทั้งสองคนพนอง ไปจำขังไว้

ณ คฤหาสน์

ฝ่ายคนใช้ของจากกกว่าซึ่งตามมาจากตาบลดตนจว จึงรีบไปแจ้ง

ความให้นางกุนสูหยนผู้มารดาจากกกว่าด้วยเรื่องนางเตยสพอง นาง

กุนสูหยนได้ฟังคนใช้มาบอกจาจากกกว่าบุตรทั้ง ๒ คนนอน เป่าบุนจนวน

จับเอาตัวไปขังคุกไว้จะฆ่าเสียกตักใจ จึงรีบเข้าไปในพระราชวังหา

นางเจ้าฮองเฮาผู้บุตร แล้วกเลาความให้นางเจ้าฮองเฮาฟังทุกประการ

นางเจ้าฮองเฮาจึง ไปเฝ้า พระเจ้าชองย่นจง ฮองเตแล้ว ทูลว่า เป่าบุนจนวน

จับเอาพนองของข้าพเจ้าไปจำขังไว้ด้วย ไม้ม ขอผิดตั้ง อันใดขอพระองค์

จงได้โปรด

พระเจ้าชองย่นจงฮองเตได้ฟังนางเจ้าฮองเฮามาทูลตั้งนอนพระองค์

จึงรีบส่งว่าแล้วจะถามเป่าบุนจนวนดูก่อนว่า จากกกว่าทั้ง ๒ มีผิดประการ

ใด ถ้าได้ใจความแล้วสมควรจะผ่อนผันประการใดจึงจะคิดผ่อนผันให้

ด้วยเป่าบุนจนวนเป็นคนสุจริตขอตรงต่อแผ่นดิน ถ้าไม้มความผิดแล้วท

ไหนดเป่าบุนจนวนจะทาถงเพียงน

นางเจ้าฮองเฮาได้ฟังพระเจ้าชองย่นจงฮองเตตรวดตั้งนอน นางมี

ความวิตกขยงนัก จึงเสด็จไปเยี่ยมจากกกว่าพนองทั้งสองคน

ขณะนั้นเป่าบุนจนวนนั่ง ณ ศาลาวันจฉาย กำลังบงคับให้จากกกว่า

ทั้งสองให้การอยู่ พอนางเจ้าชองเฮาเสด็จมาเป่าบันจนแลเห็นเป่าบันจน
 จึงทูลนางเจ้าชองเฮาว่า ในส่วนตัวเจากกกทั้งสองคนประพฤติกการทุจริต
 โทษก็ตองตายตามกฎหมายแผ่นดิน อันเป็นญาตพนองก็แต่ส่วนบุคคล
 กฎหมายธรรมเนียมแผ่นดินแล้วไม่มญาตพนองกับผู้ใดใด ในส่วน
 ตัวของพระองค์ เป็นถึงชองเฮาพระอัครมเหสีเอกของสมเด็จพระเจ้า
 แผ่นดิน ขอบแต่จะดูแล้วาราชการฝ่ายในจึงจะถูกตองด้วยแบบแผน
 ธรรมเนียม นพระองค์เสด็จออกมาโดยพลตนเองฉะน กระทำให้
 เสื่อมเสยพระเกียรติยศของพระเจ้าแผ่นดินไป พระองค์กมความผิดแล้ว
 จาข้าพเจาจะตองกราบทูลพระเจ้าแผ่นดินให้ทรงชำระชอกชนหนง

นางเจ้าชองเฮาไปเยี่ยมเจากกกพนอง เห็นเป่าบันจนถามเจา
 กกกให้การรับสารภาพเป็นสัจแล้ว กับทรงไดยนเป่าบันจนพูดเกยวของ
 ถึงพระองค์ด้วยดงนน นางเจ้าชองเฮามีใดใดตอบประการใด กริบเสด็จ
 กลับเข้าในพระราชวัง หาชองจะคอยทูลขอโทษเจากกกอยู่

ฝ่ายนาง กนฮยอินจึงเข้าไป ร้องให้ ทูลขอ โทษ เจากกกผู้บุตร ทง
 สองคนตอพระเจ้าชองยนจงชองเต้ พระเจ้าชองยนจงชองเต้ได้ฟัง โดย
 ทพระองค์เลยไม่ได้ จึงรับสั่งให้ขุนนางผู้ใหญ่ออกไปว่ากล่าวขอโทษ
 เป่าบันจน

ฝ่ายเป่าบันจนประมาณการณาคาดคะเนตออยู่ในใจว่า พระเจ้า
 ชองยนจงชองเต้เกอบจะเห็นแกวงศญาตของนางเจ้าชองเฮา จะไม่สู้
 เออเฟืออะไรนักแกกฎหมายแบบแผนแผ่นดิน เป่าบันจนจึงอบายจะตต
 ความเสย ตั้งให้เขียนหมายประกาศห้ามมิให้ผู้ใดเข้ามาขอโทษเจากก
 กูทง ๒ คน ถ้ามพงชนมาว่ากล่าวขอโทษเจากกกูจะปรับโทษผู้นน
 เสมอเท่าโทษเจากก

ฝ่ายขุนนางผู้ใหญ่ ชงถอ รับสั่งของ พระเจ้าชองยนจง ชองเต้มา

ขอโทษเจ้ากกก ครนเห็นหมายประกาศของเป่าบุนจนดงนกกตกใจไม่
อาจจะเข้าไปหาเป่าบุนจน จึงกลับมากกราบทูลพระเจ้าของยนจงฮองเต
ให้พระองค์ทรงทราบทุกประการ พระเจ้าของยนจงฮองเตก็มีไตรศ
ประการใดต่อไป

ฝ่ายนางกุนฮุหยนผู้มารดาเจ้ากกก ตงแต่เจ้ากกกต้องจาชงอยู่
ในคก นางกุนฮุหยนก็นอนค้างอยู่ในพระราชวังมิได้กลับมาบ้านเรือน
ครนทราบว่าพระเจ้าของยนจงฮองเต รับสั่งให้ขุนนางผู้ใหญ่ออกไป
ว่ากล่าวก็ไม่สำเร็จตลอดไปได้ ไม่สมความปรารถนา นางกุนฮุหยนมี
ความวิตกยิ่งนัก จึงปรึกษาแก่นางเจฮองเฮาให้นางเจฮองเฮาไปกราบ
ทูลวิงวอนขอต่อพระเจ้าของยนจงฮองเตอก นางเจฮองเฮาก็นำ
พระเจ้าของยนจงฮองเต นางเจฮองเฮาทรงพระกั้นแสงแล้วกราบลง
ทูลว่าพระบาททูลว่า มารดาข้าพเจ้าได้ทูลขอโทษเจ้ากกกต่อพระองค์
กทรงพระกรุณาโปรดให้ขุนนางผู้ใหญ่ออกไปว่ากล่าวขอไม่ได้ ด้วย
มีความกลัวเป่าบุนจนยิ่งนัก ถ้านอกจากพระองค์แล้วข้าพเจ้าไม่เห็น
ผู้ใดจะขอได้ ขอพระองค์จงได้โปรด

พระเจ้าของยนจงฮองเต ได้ทรงฟังนางเจฮองเฮากราบทูล
วิงวอนดงน กใหม่พระทัยสงสารแก่นางเจฮองเฮายิ่งนัก ด้วยวอนน
บนวอนตงพอแรกนา พระเจ้าของยนจงฮองเตเสด็จพระราชการพอเสด็จ
เสด็จโดยกระบวนรถไปหาเป่าบุนจนถึงสถานที่อยู่

เป่าบุนจนครนแจ้งว่าพระเจ้าของยนจงฮองเตเสด็จมา ก็แต่ง
ตัวเต็มยศอย่างขุนนางผู้ใหญ่ ออกไปต้อนรับนอกประตูบ้าน ครน
พระเจ้าของยนจงฮองเตเสด็จมาถึง เป่าบุนจนกคกเขาถวายบังคมแล้วเชิญ
เสด็จเข้าไปประทับในสถานเป่าบุนจน เป่าบุนจนกรออยู่ว่าพระเจ้าของย
นจงฮองเตเสด็จมาทรงน ไม่มีราชการอย่างอื่นคงจะมาด้วยคดีรายเจ้ากก

ก็ เบนเน่ ครนคตเห็นตงนนแลว เปาบุ๋นจึ่งทลถามว่าพระองค์ทรง
ชอบหวพระสรีระของพระองค์เดดจมาหาข้าพเจาทงน จะมชอวาทการ
สำคัญสิ่งใดหรือ

พระเจ้าของย่นจฮ้องเตจตวสแกเปาบุ๋นจนวนา เรามาตามทงน
ก็เพราะเจ้าฮ้องเฮาร้องให้ออนวอนให้เรามาหาท่าน ขอท่านจงเห็นแก
เรายกโทษให้แกเจ้าก๊กกุก สกครงเถด

เปาบุ๋นจนได้ฟังพระเจ้าของย่นจฮ้องเตจตวสตงนนจิงทลว่า จัน
นเบนวนพธแรกนาพระองค์ตองทวงนไถเฮาชยฤกษ์ให้ราษฎรก่อน จะ
ทำไรนาได้ผล ก็เพราะบุญบารมของพระองค์ปกครองไพร่ฟ้าชาแผ่นดิน
และบำรุงพระพุทศาศนาให้รุ่งเรืองทั้งฝ่ายพุทธไสย พระองค์มาละราช
พิธีนสำคัญเสียหาเอาพระทัยได้ไม่ พระองค์มากังวลรักเจ้าก๊กกุกอัน
เป็นคนชวร้ายเสียหนนามแผ่นดินกระทำให้ราษฎรเดือดร้อนแสนสาหัสถึง
เสียชีวิตและร่างกายทรพยสมบัต ยิ่งกว่ารักกกุหมายธรรมนิยมแผ่นดิน
ถ้าพระองค์ไม่ฟังจะชนทกลางกกุหมายแล้ว ข้าพเจากรบราชการ
ฉลองพระเดชพระคุณไปไม่ได้ ก็จะต้องทูลลาออกจากราชการไปทำไร
ไถนาหากินตามภูมิลาเนา

พระเจ้าของย่นจฮ้องเต ได้ทรงฟังเปาบุ๋นจนทลขอความเดด-
ขาดตงนน มีความละเอียดพระทัยยงนถ ก็เดดจกลบเขาพระราชวง

ฝ่ายเปาบุ๋นจนจิงส่งให้ชนนางกรมนครบาลพร้อมด้วย รพคนาย
ทหารทงปวง คุมตวเจ้าก๊กกุก ทง ๒ คนพนองออกไปยังสนามสำหรับ
ประหารเปาบุ๋นจนกากบออกไปด้วย

ฝ่ายนางกุนฮุหยนครนแจ้งว่า เปาบุ๋นจนคุมตวบุตร ๒ คนไปฆ่า
นางกุนฮุหยนกับนางฮ้องเฮากรบชนเฝ้าพระเจ้าของย่นจฮ้องเต ทลวง-
วอนขอให้ทรงโปรดชีวิตเจ้าก๊กกุกไว้โดยเร็ว หากไม่เปาบุ๋นจนจะให้

เพชรฆาตลงดาบฆ่าเจ้ากกก เสีย

พระเจ้าของย่นจงฮองเต้ ได้ทรงฟังนางฮองเฮากับนางกุนฮุหยิน มาทูลดงน่น จึงทรงเขียนพระอักษรด้วยตัวหวัดประทับตรา ไม่ทันจะ เข้าผนึกมอบให้ขุนนางเชิญไป ให้เป่าบันจน ยังสนามสำหรับประหาร ชีวิตโดยเร็ว อย่าให้ทันเพชรฆาตลงดาบได้

ฝ่ายขุนนางครนไต่รบหนั่งสอรับส่งแล้ว ก็ขนมารบไปถึงสนาม กพอเพชรฆาตลงดาบเจ้ากกกที่ ๒ คอขาดเสียแล้ว เอาศีรษะขึ้น เสียประจานไว้ ยังเหลืออยู่แต่เจ้ากกกที่ ๓ ผู้พี่ เป่าบันจนยังมีได้ ขุนนางผู้เชิญถวายพระราชหัตถ์ลงหนั่งสอรับส่งให้เป่าบันจน เป่าบันจน คกเขาลงคานับรบหนั่งสอรับส่งมีใจความว่า ให้ทำโทษชงคกมีให้ฆ่า เป่าบันจนไต่ทราบหนั่งสอรับส่งดงน่นแล้ว จึงว่าถ้าทรงโปรดเจ้ากกกผู้ เป็นมหันตโทษแต่ผู้เดียวน่นไม่ได้ ผู้ซึ่งเป็นมหันตโทษก็ยังมีมากด้วยกัน จะเป็นตัวอย่างไป ท่านจงกลับไปทูลพระเจ้าแผ่นดินเถิด

ขุนนางชงเชิญถวายพระราชหัตถ์ได้ฟังเป่าบันจนพูดดงน่น จึง กลับมาพอบนางกุนฮุหยินก็เล่าความชงไปไม่ทัน เป่าบันจนให้ฆ่าเจ้า กกกผู้ของเสียแล้วขงอยู่แต่กกกผู้พี่ เมื่อเป่าบันจนไต่ทราบรับส่งในหนั่ง สอแล้วเป่าบันจนไม่ยอม พุดวาราษฎร์ผู้ทมิ โทษหนักก็ยังมีมากจะต้อง ประหารชีวิตเหมือนกัน จะยกโทษให้มันไม่ควรจะเป็นเยี่ยงอย่างต่อไป

ขุนนางผู้ครนเล่าความไห่ นางกุนฮุหยินฟังดงน่นแล้ว ก็เข้าไปเฝ้า พระเจ้าของย่นจงฮองเต้ทูลขอราชการให้ทรงทราบทุกประการ

ฝ่ายนางกุนฮุหยินเมื่อได้ฟังขุนนางชาหลวงบอกเล่าดงน่นก็ตกใจ ร้องไห้คิดถึงเจ้ากกกผู้บุตร แล้วนางจึงไปหาไปยฮองตำแหน่งใจเสียง ขุนนางผู้ใหญ่ ร้องไห้ขอชวนไปยฮองให้เป็นอัครช่วยชีวิตเจ้ากกกที่ ๓ ไว้อย่าให้ทันเป่าบันจนฆ่า

ไปยอองกรบเป็นพระ จึงเข้าไปเฝ้าทูลพระเจ้าของย่นจงฮองเต้
 ว่าเป่าบุนจันเป็นผู้ ขอดตรงต่อแผ่นดินเมตตาแก่ราษฎร ย่อมถือแบบบท
 กฎหมายเป็นทตง มีโศลาเฮียงเขาด้วยผู้ใด ถ้าพระองค์ทรงพระมหา
 กรุณาโปรดยกโทษจากกักแล้ว ต้องยกโทษผู้นั้นใน ขณะนี้ด้วยเหมือน
 กัน จึงจะเป็นทตงแห่งความยุติธรรมได้ ถ้าหากพระองค์ทรงพระกรุณา
 โปรดยกโทษคนทั้งหลายในขณะนี้ได้แล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าเป่าบุนจันก็
 คงจะยอมเป็นแน่

พระเจ้าของย่นจงฮองเต้ได้ทรงฟัง ไปยอองกราบทูลดังนั้น ก็
 ทรงเห็นชอบด้วย จึงทรงพระอักษรแล้วประทับตราแผ่นดินมอบให้
 ไปยอองไปปล่อยนักโทษในจำนวนบนนทงสน

ไปยอองครั้นได้หนังสือรับสั่งแล้วกรบไปให้เป่าบุนจัน ๆ คุกเข้า
 คำนับหนังสือรับสั่งแจ้งความแล้ว จึงส่งให้พนักงานถอดเครื่องจาจากกัก
 ออกแล้วปล่อยให้กลับบ้าน แล้วเป่าบุนจันจึงจัดให้คนเอาศพอันบน
 เวงไปฝังไว้นอกเมืองข้างทิศใต้ แล้วเป่าบุนจันจึงทูลขอเงินเดือนพระ
 ราชทานให้แก่นางเตยสตามสมควรทุก ๆ เดือนตลอดชีวิต

พระเจ้าของย่นจงฮองเต้ ก็โปรดพระราชทานหนังสืออนุญาต
 ให้แก่นางเตยสตามคำของเป่าบุนจันทุกประการ

ฝ่ายเจ้ากักกุกุพน โทษแล้วก็กลับมาบ้าน ไม่มีความสบายใจมี
 ความอายแก่เพื่อนราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย เจ้ากักกุกุไปเที่ยวเล่นตามวัด
 หวังจะให้คลายความเศร้าหมอง เจ้ากักกุกุเห็นพระธรรมไตรปิฎกที่ในวัด
 จึงหยิบมาอ่านดูเล่มหนึ่งว่าด้วยพระสูตร แล้วเปิดดูอีกเล่มหนึ่งว่าด้วย
 พระวินัย แล้วเปิดดูอีกเล่มหนึ่งว่าด้วยพระปรมตถเห็นความในพระพุทธ
 ภาษิตแสดงถึงร่างกาย และเบญจขันธ์ว่าเป็นของทุกข์สัตว์ทนยาก
 ปราศจากแก่นสาร ไม่มีความเที่ยงแท้ถาวรเป็นอนิจจังลักษณะมีแล้วก็

หมดไป สัตว์โตโง่เขลาเขายึดถือด้วยอุปาทานหมายมั่นว่าเป็นเราเป็น
 ตัวเราเป็นของเรา ก็กระทำใจของผู้นั้นให้สูงขึ้นต่ำลงทวนไหวไปตาม
 ลากยศสรรเสริญสุขทุกข์ ตองตเตยนนินทา และเสื่อมจากลาภยศก็
 กระทำให้ใจของสัตว์กระวน กระวาย ทะยาน อยากมีความ ปราภณาแรง
 ร้ายกล้ากระทำการตามอำนาจกิเลสและตัณหามานะทูล จึงให้สัตว์โต
 รมผลเป็นความทุกข์รอนตด้วยเพลิงกิเลส และเพลิงทุกขมชาติเป็นต้น
 เมื่อจะกล่าวตาม พระพุทธภาษิต ททรวงแสดงก็มีใช้ ตัวตนข้าเขา เราท่าน
 เป็นภาวะจักรหมุนเวียนไปด้วยกรรมและกิเลสและวิบากอยู่อย่างนั้นไม่มี
 ทสุดเลย

เวลานั้นเจ้ากนกเกิดธรรมสังเวชได้บุญญาจักขุมีความเลื่อมใส
 ในคุณพระรัตนตรัยเกิดศรัทธาทาญาณแก่กล้าขึ้นในจิต สันดานมี
 นีพพิอาญาณเห็นอภัยหนายต่อกามะโรคี มิได้มีความยินดีในลาภและยศ
 ติดเนื่องอยู่ในจิตสันดาน ตั้งแต่นั้นมา จึงเป็นการเตือนตตอนน้ำใจของ
 เจ้ากนกให้ยินดีแต่ในการเนกขัม ครนกลับมาบ้าน วันหนึ่งไปเฝ้าพระ
 เจ้าชองยนจงฮ่องเต้ จึงทูลลาขอไปบรรพชาหาความสุขอยู่ในอาราม
 ตามเพศสมณะ

พระเจ้าชองยนจงฮ่องเต้ ก็ทรงพระอนุญาตตามความปรารถนา
 เจ้ากนกก็ออกจากเฝ้าแล้ว ก็กลับมาบ้านลานางกุนฮุหยินผู้มารดาและ
 ญาติพี่น้องของทงปวง แลวงเกากกุกกุดละสมบุตรภรรยาเขาวัด โคนม
 บวชเป็นหลวงจีนถือศีลภาวนารักษาอารมณขมนวรรณ ชาวประเทศจีน
 ในสมัยนั้น ก็พากันสรรเสริญเจ้ากนกกว่าจีนหยินเป็นผู้พิเศษ ครนนาน
 มาเจ้ากนกได้บรรลุมรรคผลถึงขั้นที่สุดสาวกบารมีญาณ โดยอำนาจ
 อุปนิสัยที่ได้พบพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นของประเสริฐแท้.

ทตาบลจวนจิวแขวงเมืองตงเกย ยังมีชายคนหน่งแซ่เตยชอชเก
 เตยชเกมนองชายคนหน่งชอเตยฮน สองคนพนองฮยรวมเวอนฮนเดยว
 กน เตยชเกผู้พนนไดนางจิวสุมมาเบนนกรรยา นางจิวสุมบุตรชายด้วย
 เตยชเกหน่งคน

ครนฮยมามารตาของนางจิวสุมด้วย จึงให้คนใช้ไปบอกแก่นาง
 จิวสุม ๗ จึงลาเตยชเกไปเยี่ยมมารตา เตยชเกยกยอมอนุญาตให้ภรรยา
 ไปเยี่ยมมารตา นางจิวสุมคางแรมอยู่ปฏิบัติมารตาประมาณเดือนเศษจน
 มารตานางจิวสุมหายเบนนปกติ

ฝ่ายพั่วหม้อฮย ณ ตาบลหลมฮนก็ ให้คนใช้ถือเตยบมาเชิญ
 เตยชเกไปกินโต๊ะ ครนกลับมามานเห็นวากรรยาไปเยี่ยมมารตาคางอยู่
 ซานานแลด้วยหากกลับมาบ้านไม่ เตยชเกจึงไซเตยฮนผู้นองไปตาม
 เตยฮนก็ไปตามตามคำเตยชเกผู้พไซ

ฝ่ายนางจิวสุม ครนเห็นเตยฮนผู้นองตามมารบกมความยन्द นาง
 จิวสุมจึงจัดอาหารให้เตยฮนกินแลว นางจึงลามารตาอมบุตรกลับมาบ้าน
 กับเตยฮนผู้นองผว ครนเคนทางมาถึงตาบลเขาเกาเตงชวระยะทางที่จะ
 ไปถึงบ้านยังไม่สูไกลไกลกัน นางจิวสุมความเมอยลากหยุดพักนงลง
 ที่ชายเขา ด้วยเวลานนพลบคางแลวแต่เดือนหงายสว่างแสงพระจันทร์
 อยู่ นางจิวสุมจึงส่งบุตรให้แกเตยฮนแลวพูดว่า ท่านจึงอมพาหลานลวง
 หน้าไปก่อน ถาถึงบ้านแลวจงจางคนห้ามเกยวมารบชาพเจ้าด้วย เตย
 ฮนก็อมหลานนงกลับไปบ้าน ครนมาถึงบ้าน เตยชเกผู้พจึงถามเตยฮน
 ผู้นองว่า พละโกของเจายังไมมาถึงหรือ เตยฮนจึงบอกวาชพเขาเมอย
 ลาดินมาไมใครใดจึงให้ชาพเจ้าอมหลานมาก่อนให้จางพวกห้ามเกยวไป
 รบ พละโกยงนงหยุดพักคอยฮยที่ชายเขาเกาเตงชว เตยฮนบอกพชาย
 ดงนนแลวกรบไปจางผู้ห้ามเกยวให้ไปรบนางจิวสุม ผู้รบจางห้ามเกยว

ครั้นไปถึงทชายเขาเถาเตงชวกหาเห็นนางจิวสไม่ จึงกลับมาแจ้งความ
 แก่เตยชเก ๗ เตยสนโตฟังตงนกกตกใจ จึงพากันไปตามย้งตำบลนาง
 จิวสหยุดพักนงอยุนนกกหาเห็นไม่ จึงเลยไปถึงบ้านบิตามารดานางจิวส
 แล้วถามบิตามารดานางจิวส ๗ ก็บอกไม่เห็นกลับมา เตยชเกกับ
 เตยสนกพากนกกกลับมาคนหาทตำบลชายเขา ก็พบศพอนตายอยู่ในซ่ม
 ไม่กลางบ้ำ แต่กระษะนนหามตตอยกบร่างกายไม่ เตยชเกเห็นตงนกก
 ร้องให้รำพันคร่ำครวญโดยความอาลัยย้งนกก ครั้นค้อยสร้างควมโคก
 ดงแลว เตยชเกผู้ พจจเชญกานันและอำเภอมาชันสูตรพลกศพนางจิวส
 แลวเตยชเกกเฮาศพภรรยาไปฝังไว้ตามธรรมเนียม

ฝ่าย จิวสหลบกกอก ชง เป็นพี่ชาย ของ นางจิวส นน เป็น หมอความ
 ครนแจ้งวานางจิวสมผู้รายฆ่าตายเสยตงนน จิวสกกอกจึงแต่งพอง
 ไปยื่นต่อเจ้าโตสยตุลาการ ใจควมในพ้องกล่าวโทษเตยสนว่า เตยสน
 ไปรบพิสะโก้มาจากบ้านบิตามารดาของพิสะโก้ ครนถึงกลางทางเตยสน
 ซ่มชนพิสะโก้ ๗ ไม่ยอม เตยสนจึงได้ฆ่าพิสะโก้เสย

เจ้าโตสยตุลาการจึงมีหมายเกาะเตยสนมาชกตาม เตยสนกให้
 ให้การตามทกล่าวมาแล้วโดยควมสัจจริงนน เจ้าโตสยตุลาการก็ให้
 ผูกตเตยสนตงสาหส์ แลวเจ้าโตสยจึงให้เจ้าโตกัวไปชันสูตรศพนางจิวส
 เจ้าโตกัวก็ไปชันสูตรศพนางจิวสชนมาเห็นกระษะมีไม่ เจ้าโตกัวจึง
 ไปลักขุดเฮาศพหญิงผู้นอนตฝังไว้เฮาศระมาแทนกระษะนางจิวส ให้
 เจ้าโตสยตุว่ากระษะนนเตยสนเอาไปข่อนไว้ทชายเขา

เจ้าโตสยก็ให้ผูกตเตยสนตอไปอีก เตยสนเหลือกำลังที่จะทนได้
 ก็จำใจรับเป็นสัจ เจ้าโตสยจึงให้เอาตัวเตยสนไปจำข้งไว้ในคุกได้
 ปรมาณ ๕ เดือน พอเป่าบุนจนเป็นทเฮชุนฮานมาตรวจทวเมอง เตย
 สนกชนเรื่องราวอุทธรณ์ กล่าวโทษเจ้าโตสยเจ้าโตกัวตุลาการว่าซ่มช

เขียนตีพิมพ์

เป่าบุนจันรับเรื่องราวมาตรวจดูความตลอดแล้ว จึงวินิจฉัย
ไตร่ตรองตามรูปความพิจารณาเห็นว่า ในคำให้การของเตยฮันว่า ผู้
ร้ายฆ่านางจิวสตาย เตยฮันกับเตยเกโต ไปค้นหาหลายวันก็หาพบศีรษะ
นางจิวสไม่ มาบัดนี้เขาโตกวกกับเขาโตฮุยตุลาการหาศีรษะนางจิวสได้มา
รวดเร็วจนกตงนเห็นเป็นความเท็จหรืออยู่ และมาเขียนตีพิมพ์เตยฮันรับ
เป็นหลักฐานหาควรวินัย เป่าบุนจันพิจารณาเห็นดงนนแล้วจึงสั่งให้เตยฮัน
ออกจากเวรจำ แล้วเป่าบุนจันจึงสั่งให้เตยหลงกับดีปานักการไปตาม
ตัวชินแสหมอดูมาให้เป่าบุนจัน

เตยหลงกับดีปานักการไปขังตามตลาดน้ำเกียน พบชินแสหมอดู
ผู้หนึ่งขอเตยสุดสอ นักการทั้งสองก็พาชินแสมาหาเป่าบุนจัน ๆ จึงถาม
หมอดูว่าท่านนเป็นหมอดูฤกษ์ยามหรือ จึงดความในใจของเรามีอยู่
เรื่องหนึ่ง ครั้นจะบอกให้ท่านรู้เรื่องนั้นไม่ได้ ด้วยในเวลายามนตกยาม
อะไรท่านจงทำนายดูในใจของเราจะเป็นประการใด

เตยสุดสอหมอดูได้ฟังเป่าบุนจันถามจะให้ทำนายใจดงนน จึงดง
จนคนเดือนบดงแล้ว จึงเอาดาวเคาดวงมาเป็นหลัก ดาวยสับดวงเป็น
บริวารกับธาตุ ทง ๕ มาบวกเข้ากับดวงดาว และ วันคืนเดือนปี เวลาแล้ว
หกท่อนออกยงคงอยู่คิดเป็นอักษรยสับดวง แล้วลำดับเป็นคำโคลง ๕ บท
ใจความว่า คู่กวยเทียนชาแม่ ชหงอวกนหุ่นเกียนแสเจ้าตั้งเบี่ยน
คังเคาบฮิวลุน แเปลออกเป็นความว่า ทำนายในยามว่าชอกเขาเป็นแน่
ไม่ต้องถาม แชเกียนอยู่ทศตะวันออก ถ้าทวงแล้วให้กินอาหารเป็นต้น
ชินแสหมอดูครั้นเห็นในตำรายามดงนน จึงลอกคตชนกระดาศสั่งให้
เป่าบุนจันแล้วว่า ในยามกล่าววอนนชาพเจ้าเหลือบัญญัติที่จะทำนายให้
เห็นชัดเจนได้ แล้วแต่ท่านจะพิจารณาเอาเถิด

เป่าบนจนครบเห็นในยามของวันแสดหมอดดั่งนั้น ตระอใจความ
ยังไม่เห็นกึ่งใจในใจ จึงวางวลข้าวสารให้ชนแสดหมอดดั่งหนึ่ง ชนแสด
หมอดก็รับเอาข้าวสารแล้วค้ำน้ำลากลับไปบ้าน

ครบหมอดกลับไปแล้ว เป่าบนจนจึงถามตามบรรดานักการ
และเสมียนว่า มีตาบอดใดเรียกว่าตาบอดคงเคาบางหรือไม่ พวกนักการ
เสมียนได้ฟังเป่าบนจนถามดังนั้น จึงบอกว่าข้าพเจ้าหาทราบไม่ ครั้นสน
เวลาแล้วเป่าบนจนก็กลับบ้าน ครั้นเวลาค่ำลงเป่าบนจนนั่งตรกตรองดู
ในยามทำนายของหมอดก็เห็นชัดแน่แก่ใจแล้ว ครั้นรุ่งชนเป่าบนจนก็ไป
ยังทวารวราชการ ให้หาตบตปากบเตยเหลืองนักการมาส่งว่า ท่านทั้งสอง
จงไปสืบตตาบอดเกยนคงจับตัวอายุผู้ร้ายในสองสามวันให้จงได้

เตยเหลืองตบตของนายก็ออกจากตตาบอดอันจึง เดินทางไปถึง
บ้านเตยเหลือง ๆ จึงแวะเข้าบ้านแล้วเรียกตตเตยเสียว ซึ่งอยู่ในบ้าน เป็น
เพื่อนไปด้วยอีกคนหนึ่ง เตยเหลืองตบตเตยเสียวเดินทางไปประมาณได้
เกาศบตถึงตตาบอดเกยนคง ทตตาบอดนมโรงเตยมอยู่โรงหนึ่งจึงแวะเข้า
ไปจะอาศัย เห็นมชายอยู่ในโรงเตยมสองคน คนหนึ่งนั่งคนหนึ่งนอน
อยู่บนเตียง ขณะนั้นเตยเสียวเห็นหญิงคนหนึ่งกำลังหุงต้มข้าวกลางวัน
อยู่ในครัว หน้าตาเศร้าหมองไม่ชวนบาน เตยเสียวจึงเข้าไปใกล้เห็น
ชัดว่านางจิวส ๆ แลเห็นเตยเสียวก็จากหน้าตาได้ว่าเป็นคนชาวบ้านเตยวกัน
เตยเสียวเห็นดังนั้นก็ตกใจจึงถามนางจิวสว่า เหตุใดท่านจึงได้มาอยู่ที่
ตตาบอด

นางจิวสเชตนาตาแล้วบอกแก่เตยเสียวว่า ข้าพเจ้าเป็นภรรยา
ของเตยชเกททานเจ้าข้าพเจ้าไม่ได้หรือ
เตยเสียวได้ฟังนางจิวสบอกขอแนนอนดังนั้น จึงตอบว่าเตยช
ทุกวันนี้ตองเจ้าชคก็อยู่ก็เพราะท่าน

นางจิวสไตฟงตงนกรองไห้แล้วพดว่า เตยฮนตองทรมานยาก
 ด้วยไมมีความผิดหาควรไม่ เดมซาพเจากบเตยฮนกลบมาจากบ้าน
 มารดา ถึงตาบลชายเนนเขาซาพเจาเมอยลาเหลอกลางทจะเดินต่อไป
 ไต่ ซาพเจาจงส่งบุตรของซาพเจาไห้เตยฮนอมกลบไปบ้านก่อน ถากง
 แล้วไห้จางคนห้ามเกยวไปรบซาพเจา ๆ หยคนงคอยอยู่ชายเขา พอ
 เวลาจวนจะค่ำ มีชายพอสองคนห้ามแข่งใหญ่เดินมาทางน่น พบ
 ซาพเจาหงหยตอยชายเขา ตรงเขาจับตัวซาพเจาแล้วแกเสอกางเกง
 ถอดรองเทาของซาพเจา แล้วเรียกหญิงคนหนงออกมาจากแข่ง แล้ว
 บังคับไห้หญิงนถอดเสอกางเกงรองเทามาไห้ซาพเจาได้ แล้วเอาเดือ
 กางเกงของซาพเจาไห้หญิงน่นได้ แล้วชายสองคนนนักฆ่าผู้หญิงนนเสย
 แล้วตตเอาศรชะไปฝังไว้ทชายเขา แล้วห้ามศพน่นไปทงไว้ในทกร
 แล้วจึงจับตัวซาพเจาได้แข่งใหญ่ห้ามไป ถึงตาบลคงเคาจึงเขาฮาคย
 โรงเตยมน แล้วบังคับไห้ซาพเจาเป็นคณชวเทยวหาเงิน ซาพเจาได้
 ความเดือดร้อนยงนถ ถากานกลบไปท่านชวยทาคณแกซาพเจาจงชวย
 บอกถามซาพเจาไห้รบมาชวยโดยเร็ว

ขณะน่นพอเวลาเที่ยงยงไม่ทันจะกินอาหารกลางวัน นางจิวส
 เล้าความไห้เตยเสยวพ้ง เตยเหลงลปาไดฟงความรชตแนแกใจตงน่น
 แล้ว เตยเหลงกบดปากตรงเข้าไปในโรงเตยมจับตัวมรายสองคนน่น
 ไว้ได้แล้ว จึงพาจิวสรบกลบมาส่งไห้เปาบุนจน แล้วเล้าความชงพบ

นางจิวสเหเปาบุนจนพ้งทกประการ
 เปาบุนจนไดฟงตงนถกมความขนตยงนถ ด้วยได้สมตงความเห็น
 แลระความประตงค

ผ้าวนางจิวสครนเห็นสามกเขากอดเอาเตยชเก แล้วกรองไห้
 เล้าความชงมรายกระทำการหยาบซาไห้เตยชเกพ้งทกประการ

เป่าบันจนสบถามผู้ร้ายครบเป็นสัจทั้งสองคน เป่าบันจนถาม
ต่อไปอีกว่าหญิงซึ่งเจ้าพามาฆ่าเสียแล้วนั้น ด้วยเหตุอันใด ผู้ร้ายสอง
คน ให้การว่า หญิง ซึ่ง เจ้าพามาฆ่า นั้น รูปร่าง ไม่งาม เหมือน นางจิวดี
เจ้าพเจ้าจึงฆ่าเสียเปลี่ยนเอานางจิวดีไว้

เป่าบันจนได้ฟังดังนั้นแล้ว จึงมอบตัวนางจิวดีให้แก่เตยชเก
ผู้สามีไป ตั้งให้เอาตัวอายุผู้ร้ายสองคนไปจำขังไว้ ณคุก แล้วจึงจะ
ตัดสินต่อภายหลัง เป่าบันจนจึงแต่งบอกเข้าไปกราบทูลพระเจ้าชองย่น
จงส่งเตยชเกทราบทุกประการ ครั้นอยู่มาได้สองวันมรบบส่งออกมาให้
เป่าบันจนเอาตัวผู้ร้ายไปฆ่าเสีย ในส่วนเจ้าโตอยู่กับเจ้าโตแก้วเป็น
ขุนนางตลาการไม่ตั้งอยู่ในยติธรรม ให้ถอดออกเสียจากยศลงเป็นไพร่
แล้วให้ประหารชีวิตเสียกับอายุผู้ร้ายด้วยทเดียว ในส่วนตัวจิวดีก็ออก
ผู้เป็นเจ้าถอยหมอกความ หากความไม่จริงได้โทษเขาให้ปรับโทษเนรเทศ
ไปอยู่หัวเมืองไกลไม่มีกำหนด เป่าบันจนก็ทำตามมรบบส่งเสร็จสิ้นทุก
ประการ

พวกเสมียนและนักราทงหลายจึงถามเป่าบันจนว่า ความเรื่อง
นผู้ร้ายกระทำการลบลบแก่นางจิวดีอยู่กลางป่า ไม่มีผู้ใดรู้เห็นว่ามีผู้ร้าย
อยู่ตำบลใด แต่ได้ตัวได้ความจริงดังนด้วยเหตุอะไรทำให้ท่านวินิจฉัย
ถูกต้อง ขอท่านได้โปรดชี้แจงให้ข้าพเจ้าทราบด้วย

เป่าบันจนได้ฟังเสมียนและพวกนักราทถามดังนั้น จึงอธิบายช
แจงให้ฟังว่า ผู้ซึ่งจะเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีสนอรรถคดีของราษฎร
มีองค์อยู่ ๘ ประการ

- (๑) ให้ได้ส่วนซักถามได้ความจริงจนสนกระแสดความ
- (๒) ให้สืบสักขพยาน ตามข้ออ้าง และ ตามที่เห็นว่า จะได้ความ
จริงต้องตรวจดูคำและตัวพยาน โดยลักษณะพยาน

- (๓) ความพิจารณาให้ถลนอย่าละเว้นทางพิจารณา
- (๔) จงกะดูให้รู้เล่ห์กลอุบายฝ่ายโจทก์จำเลย
- (๕) จงใคร่ครวญดูพิรุธอย่างไร
- (๖) ต้องสอบถามดูว่า คำให้การคำต้นกับคำปลายจะถูกตองกัน

หรือไม่

(๗) คิดกลอุบายสืบเสาะเอาตัวผู้ร้ายและความจริงให้จงได้

(๘) ตัวผู้ร้ายตงแต่สองคนขึ้นไป เมื่อจะซักถามต้องแยกถามผู้

จะเป็นตุลาการต้องรู้ ในองค์ ๘ ประการนี้ แต่ตัวเราเคยสังเกตเหตุการณ์
 ลางและความผันเสียงทายนมาประกอบด้วย จึงจับตัวจริงมาตดสันถาจะ
 วางทแท้แล้ว ก็เพราะเทพยดาอนุเคราะห์แก่เราโดยเทวานุภาพด้วยอาศัย
 เหตุที่เราตั้งอยู่ในความสุจริตซอตรงตามทางยติธรรม และกฎหมายบ้าน
 เมือง ระงับทุกขรอนของอาณาประชาราษฎร์ ต่างพระเนตรพระกรรณ
 ของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน แม้ผู้ใดประพฤดิเป็นพาลแล้วก็ไม่สามารถ
 จะเล็ดลอดให้พ้นครองบัญญัติเราได้

อนเวยมวพระบาทเสยงทายของขงเหมงเทพารักษ์ กับฤกษ์ยาม
 หมอดูสองรายนเป็นข้อคำโคลง ปรีศนายากทผู้ใดจะคิดเห็น ในอักษร
 ตัว (เกยน) ตัวหนงกับตัว (คัง) ตัว (บ) ตัว (เค้า) มาควบเป็นประ
 โยขบอกกริยานามว่า ตาบลเกยนคังเป็นทประชมคนเดินทางไปมาค้าขาย
 เรามความสงสัยวานางจวสันพวงผู้รายจะกระทำเป็นพอค้าเดินทางพบเข้า
 ก็จับตัวเอาไป เพราะฉะนั้นเราจึงให้ไปตักทตนทางตาบลเกยนคัง จึงจับ
 ตัวชายผู้รายได้ ตามบรรดานักการและเสมียนได้ฟังเป่าบ่นจนขแรงให้
 ฟังคังนน จึงยกมอชนคานบพรอมกันแล้วสรรเสริญว่า ทานนเทพยดา
 เชิญลงมาเกิดสำหรับแผ่นดินโดยแท้.

ทตาบลดเซียงชายกยแขวงเมืองหอหนา ยงมชายเศรษฐีคนหน่ง
 แชกมชองนเหลง กิมงนเหลงมภรรยาชองนางจวด มบตรชายด้วยกัน
 คนหน่งชอกมป่นยง ๆ ไดนางก้งเงกบวย ชงเบนนองสะโกมาเบนนภรรยา
 นางก้งเงกบวยเบนนรูปงามยงนัถ อยู่มาวันหน่งกิมป่นยงไปตุเคราะห์
 โศกต้อชนแสดหมอดู ๆ ทำนายไวว่า อยู่ในระหว่างสามเดือนกับสิบวัน
 กิมป่นยงจะมเคราะห์ร้ายถึงแกเลอตตกยางออกถาพนสามเดือน กับสิบวัน
 ลวงไปแลวจึงจะสนเคราะห์ร้าย ให้กิมป่นยงหลกเลียงให้พนตาบลดบ้าน
 ชงอยู่นน ไปอยู่เสยตาบลดอน พอให้สนเคราะห์แลวจึงคอยกลับมาอยู่
 ตามเดิม

กิมป่นยงคิดถงหลตงลบชงเบนนองรวมสาบ้านด้วยกัน ตงบ้าน
 เรือนอยตาบลดกเอียงแขวงเมืองหอหนา กิมป่นยงคิดจะไปอยู่กับหลตง
 ลบพอให้สนเคราะห์แลวจึงจะกลับมาบ้าน ครนคิดเห็นตงนนแลวกิมป่น
 ยงจึงปรกษาแกบตามารดา จะขอลาไปอยู่ด้วยหลตงลบ ณ ตาบลดแขวง
 เมืองหอหนา

กิมงนเหลงมบิดาได้พังกิมป่นยงมบตรบอกตงนนจึงว่า บิดาจะให้
 กำไลหยกกับพลอยวเศษตตตัวไปร้อยเม็ดสำหรับเดินทาง ถ้าเมนนอบจน
 ประการใดจะชายได้อยู่ในเรือนพันตำลึง

กิมป่นยงได้พงบตาว่าจะให้พลอยของวเศษตงนน กิมความยินดี
 กิมป่นยงกรบพลอยและกำไลหยกจากบิดา เดินออกมาพบนางก้งเงก
 บวยภรรยาแลวกเลาความชงหมอดทำนายว่าเคราะห์ร้าย ให้ย้ายสถาน
 ไปอยู่พนตาบลดนเสยสามเดือนกับ ๑๐ วันจึงจะสนเคราะห์ ให้ภรรยา
 พังทุกประการ

นางก้งเงกบวยได้พงสามบอกตงนนจึงพูดว่า ท่านอยู่บ้านเคย
 เสพสุราเสมอทุกวันเวลาเมาแลวไมใครจะมสติเลย ข้าพเจาตองปฏิบัติ

ท่านอยู่กว่าจะสว่างเมา ท่านไปครนนแม่ว่าท่านเสพสราเมาแล้วไม่มี
ใครจะปฏิบัติดูแลท่าน ข้าพเจ้าเห็นว่าจำจะต้องไปกับท่านเมื่อเวลาทุกข
สุขจะได้เห็นหน้ากัน

กิมป๋นยงได้ฟังภรรยาว่าดังนั้น ก็ยอมอนุญาตให้ภรรยาไปด้วย
กิมป๋นยงกับนางกงเงกบ้วยก็คานบลาบตามารตาออกจากบ้าน เดินทางไป
ถึงตำบลหนึ่งมีโรงเตียม กิมป๋นยงกับนางกงเงกบ้วยก็แวะเข้าโรงเตียม
ขออาหารกิน

ยังมีหลวงจีนผู้เฒ่ารูปหนึ่ง เข้าไปในโรงเตียมพิจารณาเห็น
ลักษณะกิมป๋นยง กับ นางกงเงกบ้วย เห็นวาศ บอกเหตุร้ายขน ใน ขอบตา
หลวงจีนผู้เฒ่าเห็นดังนั้นแล้ว จึงบอกแกกิมป๋นยงว่าข้าพเจ้าเดินทาง
มาด้วยความหิว โหยจะขออาหารท่านกินสักมื้อหนึ่งเถิด

กิมป๋นยงเป็นผู้ ใจบุญ ครั้นได้ฟังหลวงจีนพูดขออาหารดังนั้นจึง
จัดขออาหารเลี้ยงหลวงจีน แล้วหลวงจีนจึงพูดแกกิมป๋นยงว่า ข้าพเจ้า
เห็นท่านเป็นผู้ ใจบุญ แต่ข้าพเจ้าดูลักษณะท่านมเคราะห์ร้ายมากนกดว
ท่านก็โตมบุญคุณแก่ข้าพเจ้า ๆ ต้องช่วยท่านอย่าให้ถึงแก่ชวต ข้าพเจ้า
จะให้ยาแก่ท่านคนละเม็ด เป็นยาวิเศษไว้สำหรับค้มตว ว่าแล้วก็หยิบ
ยาให้กิมป๋นยงกับนางกงเงกบ้วยคนละเม็ดแล้วสงว ถ้าเกิดเหตุเภทภัย
ประการใดแล้ว ท่านจงไปหาข้าพเจ้าทวต อยู่ในเขาแขวงตำบลลก
เอียง ข้าพเจ้าขอเสาะหุยน สงดงนนแล้วหลวงจีนผู้เฒ่าก็ลากิมป๋นยง
กลับไปยังสำนัก

กิมป๋นยงกับนางกงเงกบ้วย ก็ออกจากโรงเตียมเดินทางรอน
แรมไปหลายวัน ครั้นถึงตำบลลกเอียงแขวงเมืองห่อหน้า กิมป๋นยง
จึงบอกแก่นางกงเงกบ้วยว่า เมื่อบตามารตาเราค้าขายอยู่เมืองน บิดา
มารดาของเราได้กระทำคุณไว้ตอหัดตงลับเป็นอันมาก จำเราจะต้อง

เข้าไปขอพักอาศัยอยู่ ด้วยหลังตงลบตรงตงบ้าน เวอนอยตาบลดกเอียง

นกวางจะพนกำหนดเคราะห์รายแลจเวาจงคอยกลับไปบ้าน กิมป่นยง

พดกบภรรยาตงนนแลจเงเสาะถามชาวบ้าน ครนพบบ้านหลังตงลบแลจ

กิมป่นยงจึงเข้าไปหาหลังตงลบ ๆ กตอกรบโดยเป็นอนัต หลังตงลบจึง

ถามกิมป่นยงว่า ท่านทงสองมาทงนจะมกจจรดงใดด้วยหรือไม

กิมป่นยงได้ฟังหลังตงลบถามตงนน ก็เลาความตามทหมอทาย

ว่าเคราะห์รายให้หลังตงลบฟังทุกประการ แลจเงพดว่าบตงนซาพเจ้าได้

ข่าวว่าเมืองไซเหล็กกจะยกกองทัพมาตเมืองหลวงด้วย ซาพเจ้ามาทงน

หวังใจว่าจะขออาศัยท่านอยู่ พอให้สนกำหนดเคราะห์รายแลจจะลา

ท่านกลับไปบ้าน

หลังตงลบได้ฟังตงนน กับแลเห็นนางก้งเงกบววยอนมลักษณะ

งามคิดใครได้เป็นภรรยา จึงอธิบายลวงกิมป่นยงว่า เมืองท้อหนาน

เขตแดนตอกบเมืองตงเกย เมืองไซเหล็กยกกองทัพมาคงจะเดินทางน

ราษฎรคงจะได้ความเดือดร้อน ซาพเจ้าเห็นอยตาบลดหนงเป็นทสงดล-

ลบตพอจะหลบหลกภัยได้ ท่านจงไปตเสียก่อน ถาสมคจรอยได้ซาพเจ้า

จะจัดให้ท่านไปอยู่ในตาบลดนน วาตงนนแลจหลังตงลบจึงให้คนไซท

สนิทพากิมป่นยงไปตชยภมซึ่งจะไปอยู่

กิมป่นยงสำคัญว่าหลังตงลบเป็นคณใจสุจรัตกเชอถอวางใจ จึง

ให้นางก้งเงกบววยภรรยาอยคอยทาที่บ้านหลังตงลบ กิมป่นยงก็ไปกับ

คนไซทของหลังตงลบได้สองวัน หลังตงลบจึงจัดโต๊ะและสราเลยงนางก้ง

เงกบววย แลจหลังตงลบจึงให้ลลสไปตามต้วนางอองผัวมา แลจให้นาง

อองผัวพานางก้งเงกบววยไปพักอยู่ในตกชนไน กับด้วยภรรยาของหลังตง

ลบ ครนอยมาได้สองวันหลังตงลบจึงเรียกลลสคนไซสนิทมาสงว่ากิมป่น

ยงมีกาไลหยกกับพลอยเพชรตตตมาหลายเม็ด ท่านจงตามกิมป่นยง

ไปที่ตำบลนายกุ่ม ล้อลวงให้กุ่มป็นย้งไปในที่ลับแล้วจึงฆ่าเสียแล้วเอา
กำไลหยกและเพชรพลอยมาให้เราได้ เราจะเลี้ยงท่านไปกว่าชีวิตจะ
หาไม่ ถ้าท่านทำได้แล้วท่านจงเอาผ้าโพกศีรษะกับ โลหิตของกุ่มป็นย้ง
มาให้เราจึงได้ จึงจะเป็นที่เชือกถือได้

หลตกรบคาศของหลตงลบ แล้วกรบไปย้งตำบลนายกุ่มตามคำสั่ง
ของหลตงลบทุกประการ ครนถงตำบลนายกุ่มจึงพดลวงกุ่มป็นย้งว่า
ถดตำบลนลงไป มีโรงเตียมของหลตงลบอยู่ โรงหนงเบนหลตงลบเราจะ
พาท่านไปดูให้เห่นว่ ท่านจะอยู่ได้หรือไม่ได้

กุ่มป็นย้งก็สำคัญว่าจริงจึงไปกับหลตง ครนเดินไปถงตำบลหนง
เบนหนทางเปลยว หลตงจชกตำบลอกจากฝักแล้วพดว่ ชาวพเจ้ารับค้ำ
สงของหลตงลบให้เรามาฆ่าท่านเสียในว่นนี้

กุ่มป็นย้งได้ฟังดงนนักตกใจ คกเข้าดงกราบไหวว่หลตงแล้วฮอน
วอนขอชวตว่ หลตงลบเบนเดมชาวพเจ้ากได้เกอกดมาเป็นอันมากจนดง
ตวบริบูรณ์ได้ แต่หลตงลบกุ่มได้คดถงคุณของชาวพเจ้า กลับจะให้ท่าน
ฆ่าชาวพเจ้าเสียทงน โดยปรารภนาจะเอาภรรยาของชาวพเจ้า ๆ มีบิดา
มารดาชงอยู่ทบ้านอายุได้เจดสิบเบแล้ว ถ้าท่านฆ่าชาวพเจ้าตายไปแล้ว
ผู้ชงชางหลังกไม่มชู่ได้จะปฏิบัติ ขอท่านจงได้เมตตาแก่ชาวพเจ้า ๆ คง
จะแทนคุณท่าน ไถถงชนาต

หลตงว่ชาวพเจ้ารับค้ำสงของนายชาวพเจ้ามาว่ ฆ่าท่านแล้วให้
เอากำไลหยกกับเพชรพลอยและผ้าโพกศีรษะของท่านกับให้ม โลหิตติดไป
ให้จึงจะเป็นที่เชือกถือได้ ถ้ากระนหนท่านจงมอบเพชรพลอยและกำไล
หยกของท่านมาให้แก่เรา และผ้าโพกศีรษะนั้นให้ โลหิตติดไปด้วย

กุ่มป็นย้งได้ฟังดงนนักมความยนิต จึงเปลดองผ้าโพกอกจาก
ศีรษะแล้วกดปลายลนให้ โลหิตอกกหยดลงในผ้า แล้วกุ่มป็นย้งจึงมอบ

สิ่งของซึ่งมอยู่ในตัวกับผ้าไหมหลด ๆ จึงบอกแก่กมฺปุนยงว่า ท่านจงรีบ
ไปให้พันทาบฉนวน ก็มฺปุนยงก็กำนบลาหลดรีบหนีไป

ฝ่ายหลดครั้นได้เพชรพลอยกับกำไลหยกและผ้าโพกของกมฺปุนยง
แล้วจึงกลับมาให้แก่หลดงลับ ๆ ก็มีความยินดียิ่งนัก จึงจัดโต๊ะและสุรา
มาเลี้ยงนางก้งเงกบววย ๆ จึงถามหลดงลับว่า สามของข้าพเจ้าไปกับ
คนใช้ของท่านได้สองวันแล้ว เหตุใดจึงไม่เห็นกลับมา

หลดงลับว่าตัวเรานกบรบริบรณไปด้วยทรัพย์สมบัติเงินทองเป็นอัน
มาก ท่านจงเป็นภรรยาเราเสียเถิด

นางก้งเงกบววยได้ฟังหลดงลับว่าดงนนกมีความโกรธยิ่งนัก จึง
ตอบว่า สามของข้าพเจ้าเปรียบเหมือนพี่น้องของท่าน ท่านมากล่าว
ถ้อยคำเช่นนี้ตจดังสัตว์เดรัจฉานหาควรไม่ คำโบราณท่านย่อมกล่าวไว้
ว่า เมื่อยังไม่มีสามต้องอยู่ในอำนาจของบิดามารดา เมื่อมีสามแล้ว
ก็อยู่ในความปกครองของสาม สามข้าพเจ้ายกย่องไม่ทรงขวาง ข้าพเจ้า
ข้าพเจ้าไม่สามารถจะให้เสียชื่อเสียงของข้าพเจ้าได้

หลดงลับจึงว่าสามของท่านเราฆ่าเสียแล้ว ถ้าไม่เชื่อเรา ๆ จะ
ให้ดูสิ่งของสำคัญเป็นพยาน ว่าดงนนแล้วหลดงลับจึงหยิบผ้าโพกศีรษะ
ของกมฺปุนยงมาให้นางก้งเงกบววยดู

นางก้งเงกบววยเห็นผ้าโพกมฺโลหิตตตมาและจำนนนได้ว่าเป็นผ้า
ของกมฺปุนยงผู้สาม นางก้งเงกบววยก็ร้องไห้กลิ้งเกลือกไปมา

หลดงลับจึงเข้าใกล้ปลอบนางก้งเงกบววยว่า สามของท่านก็ตาย
แล้ว ท่านจงอยู่เป็นภรรยาเราเถิด ว่าดงนนแล้วหลดงลับก็รณสุราสั่งให้
นางก้งเงกบววยกิน นางก้งเงกบววยก็คิดตรึกตรองอยู่ในใจว่า เวลานเรา
ตกอยู่ในอำนาจคนพาลแล้ว ถ้าไม่ยอมมันคงจะฆ่าเสีย ไหนเลยจะได้
แก้แค้นแทนสามเราได้ ครั้นคิดเห็นดงนนแล้ว นางก้งเงกบววยจึงลวงว่า

ข้าพเจ้าสมัครรักหูกเดือนแล้ว ข้าพเจ้าขอผลัดท่านพอให้ข้าพเจ้าคลอศต
 บุตรก่อนแล้ว จึงจะอยู่กับเป็นภรรยาสามกับท่าน ๆ อย่างมีความวิตกเคย
 หลตงลับไตฟงตงนบกมความยन्द จึงเรียกนางอองผวมาตั้งว่า
 ทศาลเจ้าอยู่ชายเขา หลตงศาลเจ้าออกไปมตทหลังหน่งวางอยู่ไมมีผู้ใด
 มาอยู่ ท่านจงพานางก้งเงกบ้วยนไปอยู่ดวยกนกับท่าน ถานางก้งเงก
 บ้วยนคลอศตบุตรออกมาแล้ว ไม่ว่าชายและหญิงท่านจงเอาไปทิ้งเสียแล้ว
 พานางก้งเงกบ้วยนกลับมาหาเรา

นางอองผวครนไตฟงหลตงลับผูนายตงตงนน จึงพานางก้งเงก
 บ้วยนไปอยู่ตำบลชายเขาหลตงศาลเจ้า ตามคำสั่งของหลตงลับทุกประการ
 ฝ่ายกิมงนเหลงบิดาของกิมป็นยง ครนกิมป็นยงไปอยู่ดวย
 หลตงลับทตำบลลกเชียงแขวงเมืองหอหน่าชานาน เห็นเกินกำหนด
 ๓๐๐ วัน มีความสงสัยว่ากิมป็นยงจะเกิดเหตุเภทภัยประการใดจึงยังไม่
 เห็นกลับมา กิมงนเหลงจัดเงินได้ไถพอสมควรเป็นเสบียงเดินทางกับ
 คนใช้คนหนึ่งออกจากบ้านไปตามกิมป็นยง

ฝ่ายนางก้งเงกบ้วยนอยู่มากคลอศตบุตรออกมาเป็นชาย นาง
 อองผวจบอกแก่นางก้งเงกบ้วยนว่า บุตรของท่านออกมาแล้วหลตงลับ
 สั่งให้ข้าพเจ้านำไปทิ้งเสียในลำธารมิให้เอาไว้

นางตงเงกบ้วยนไตฟงนางอองผวบอกตงนนกรองให้ออนวอนนาง
 อองผวว่าบุตรของข้าพเจ้าฟงคลอศตมา ยังไม่ทันจะได้เห็น เดือนเห็น ตะวัน
 เลยจะเอาไปทิ้งเสียฉะน ข้าพเจ้ามีความสงสารแก่ทารกตาต้า ๆ ยิ่งนัก
 ข้าพเจ้าขอผลัดไว้พอสักเดือนหน่ง ถ้ามีผู้ใดเลยงได้ข้าพเจ้าก็จะให้เอา
 เขาไปเลยง

นางอองผวไตฟงตงนน ก็ยอมให้นางก้งเงกบ้วยนอยู่มากได้ออก
 เดือนหน่ง อยู่มาวันหน่งนางก้งเงกบ้วยนจึงอุ้มเอาบุตรเข้าไปในศาลเจ้า

ด้วย จะได้อะไรเขาเอาบุตรไปเลี้ยงไว้ จนนนบงเฮงกมมิ่งนเหลงบตาของ
กมมิ่งนย่งไปถิงจวงแจะเข้าไปในศาลเจ้า พบนางก่งเงกบ้วยบตร สะโถก
จำได กมมิ่งนเหลงจิงถามนางก่งเงกบ้วยๆ ภิรชงให้เล่าความแต่หนหลังให้
กมมิ่งนเหลงฟังทุกประการ

กมมิ่งนเหลงได้ฟังตงนนมความ โกรธย่งนั ก จิงพานางก่งเงกบ้วย
จะไปฟ้องต่อนายอำเภอกกรมการ พอไปพบเป่าบุนจนมาตรวจหัวเมือง
กมมิ่งนเหลงจิงพานางก่งเงกบ้วยเขาไปค่านับเป่าบุนจน แลวกฟ้องกล่าว
โทษหลตงลบกบอานางอองฉวชงเบนนผู้ ใครเห็นเบนนพยาน

เป่าบุนจนจิงใหนักการไปหาตวลตงลบบมาแลจ เป่าบุนจนล่ง
ให้ตวลตงลบบรอยทแลวคมต้วไปชังคกใจ คอยเวลาจวงจิงจะตตสน

ฝ่ายกมมิ่งนย่งเมอหนจากหลตงลบบไปหาหลวงจิงเสาะหญนผู้ วิเศษ
อยู่ ณ เขา กมมิ่งนย่งกบวชเบนนหลวงจิงมาได้ตามเตอนเคษ อยู่มา
วันหนงหลวงจิงเสาะหญนผู้ วิเศษจิงบอกว่ บตันทานสนเคราะห์แลจ
จิงกลับเพศไปตามเดิม แลจไปหาเป่าบุนจนทเมืองหอหน้าจะได้อองหา
กล่าวโทษหลตงลบบให้เป่าบุนจนชำระ ท่านกลับไปคงจะได้อพบภรรยา
อยู่ทเป่าบุนจนแลจ

กมมิ่งนย่งกค่านับลาหลวงจิงออกจางสำนักรีบไป ครนถิงเมือง
หอหน้ากพบกบบตาและภรรยา กมมิ่งนย่งกเลาความชงหลตงลบบให้หลต
พาไปจะทำร้าย แต่หลตไม่ทาเอาแต่เพชรพลอยกับกำไลหยกผ้า โปกไป
ให้หลตงลบบ ตงแต่ตจนปลายให้กมมิ่งนเหลงผู้ บตาและภรรยาฟังทุก
ประการ แลจกมมิ่งนย่งกบนางก่งเงกบ้วยกพากันไปหาเป่าบุนจน กม
มิ่งนย่งกย่นฟ้องตอเป่าบุนจน ตามชอความทใดกล่าวมาแลจนน

เป่าบุนจนรบฟ้องมาตรวจดูทราบความตลอดแลจ จิงให้ผู้คมคม
ตวลตงลบบมาถาม หลตงลบบกใหนักการรบตูกตอตรงกบชอหา เป่าบุนจน

จึงตัดสินใจให้บริวารพยุสมบัตของหลตงลืบ ส่วนหนึ่งรางวัลให้แก่หลต
ส่วนหนึ่งรางวัลให้นางอ่องผัวกับเพชรพลอยกำไลหยกนั้นคนมาให้ก็มี ป็น
ยั้ง ยั้งเงินทองที่เหลือนอกนั้นส่งเขาทองพระคลังหลวงไว้จ่ายราชการ
ตัวหลตงลืบเป่าบันจนส่งให้เอาตัวไปฆ่าเสีย ยังไม่ทันจะเอาตัวไปฆ่า
หลตงลืบก็ตายเสียก่อน เพราะบอบช้ำด้วยอาญาเขยมนต.

ที่ตำบลเสียงตาฉายแขวงเมืองดงเกย มีชายผู้หนึ่ง แซ่ชวชอกววย
ได้นางต้นสับตรของต้นอ่องมาเป็นภรรยา นางต้นสับตรขณะงามแต่เป็น
หญิงไม่รู้เบียดชายและใจง่ายด้วยเหลือเกิน

ยังมีหลวงจีนรูปหนึ่งชื่อวงกสถานก็อยู่แขวงเมืองไซเกย เป็นที่รัก
ชอบกันกับชวชอกววย เคยไปมานอนค้างอ้างแรมอยู่ที่บ้านชวชอกววยเนื่อง ๆ

อยู่มาวันหนึ่งชวชอกววยไปเก็บค่านามิไต่อยู่บ้าน วันนั้นหลวงจีน
อวงกมาบ้านชวชอกววย นางต้นสเห็นหลวงจีนอวงกมาบ้านก็มีความยินดี
จึงเชิญหลวงจีนอวงกเข้าไปในห้อง นางต้นสพูดจาดีพยกกับหลวงจีน
ต่าง ๆ แล้วพูดว่าท่านจงนั่งคอยข้าพเจ้าอยู่ที่ห้องข้าพเจ้าพลาง ข้าพเจ้า
จะหุงต้มอาหารมาให้ท่านกิน หลวงจีนอวงกก็นั่งคอยอยู่ แต่ไม่หวังใจ
ว่านางต้นสจะกระทำชู้ด้วย

ฝ่ายนางต้นสครนจต ไต่และสุราเสร็จแล้ว ก็ยกเข้ามาในห้อง
จึงเชิญหลวงจีนให้กินด้วยกับนาง ครนเสพสุราพอมัน ๆ แล้วนาง
ต้นสจึงพูดแก่หลวงจีนว่า ท่านบวชเป็นเพศหลวงจีนแล้วไม่มีภรรยา
นอนคนเดียวว่ามีหนทางหรือ

หลวงจีนอวงกได้ฟังนางต้นสถามดังนั้น ก็ตอบว่าข้าพเจ้าเป็น
ผู้อากัฟไม่มีหญิงใดที่จะมาพอใจยินดีด้วยข้าพเจ้า เพราะฉะนั้นจึงได้
บวชเรียนเสีย เทยวหาความสุขแต่ในทางสมณะ

นางต้นสไตฟังหลวงจีนพูดตงน่น ก็ทำเป็นหัวเราะแล้วพูดว่า
 ท่านเล่ากมลลักษณะอนงามกรรยาและนาเสยงก็โพเราะ ไม่คิดหาบุตรและ
 ภรรยาต่อเชื้อชาติตระกูล มาบวชอยู่ณะนหาควรรไม้
 หลวงจีนอวงกเต็มกัมโตคตกระทำชแแก่นางต้นสไต ครนนางต้นสไต
 พุดจาทอดเทเบ็ดทางโหดงน่น จิตใจก็กำเรบร้อนไปด้วยเพลิงวาคะไม้
 อารอวังยงหยดใจได้ จึงได้รวมประเวณกับนางต้นสไต ๆ รักใคร่กระทำ
 ชุกบตวยหลวงจีนอวงก ลกกลอบไปมาหาตกันเนองนตย
 ฝ่ายคนใช้ซึ่งอยู่ในเรือน ครนได้เห็นนางต้นสไตกระทำการชว
 นอกใจสามกับตวยหลวงจีนฉะน่น คนใช้จึงไปทงกถวนกระซิบบอกแก่
 ชวกควยว่า ท่านไม่อยู่แล้ว ภรรยาท่าน กระทำชุกบ หลวงจีน อวงก
 ข้าพเจ้าได้รู้ ได้เห็นแก่ตาจึงได้มาบอกแก่ท่าน ถ้าท่านกลับไปบ้านแล้ว
 จึงพิเคราะห์ตฤกรรยาภรรยาของท่านก็คงจะรู้ ได้
 ชวกควยได้ฟังคนใช้บอกความตงน่น ครนเวลาว่างราชการ
 แล้วกรบกลบบาน เห็นนางต้นสไตนั่งหมแตงตวผิดสังเกตกมความกน
 แหนงนกกสงสัยมากชน เห็นจะเป็นใดตจคำคนใช้บอก ชวกควยจึงถาม
 นางต้นสไตว่าเราไม่ยอมผู้ใดมาหาสู้บ้างหรือไม
 นางต้นสไตฟังชวกควยถามตงน่น จึงพุดแกตวว่าตงแต่ท่านไม่
 อยู่แล้ว ข้าพเจ้ามิได้ไปเที่ยวแห่งหนตำบลใด ครนเวลาค่าแล้วข้าพเจ้า
 กับตบุตรตนอน ไม่มผู้ใดกลากรายไปมาเลย
 ชวกควยได้ฟังภรรยาบอกตงน่นกมได้วาประการใดต่อไป ครน
 ถึงเวลาชวกควยก็ไปเก็บค่านาตามเคย
 ฝ่ายหลวงจีนอวงกชายชู้ ครนเห็นชวกควยไม่ยอมก็มาหานาง
 ต้นสไตตามเคย นางต้นสไตจึงเลาความทชวกควยรู้แกวให้หลวงจีนอวงกชาย
 ชู้ฟังทุกประการ

หลวงจีนอวังก ไตพวงนางตนสบอกเล่าตงนน จึงพูดว่าถ้ากระนั้น
แล้วข้าพเจ้าไม่ต้องมาต่อไป ท่านอย่ามีความอาลัยถึงข้าพเจ้าเลย

นางตนสบ ไตพวงหลวงจีนพูดว่าจะไม่มาต่อไปตงนน จึงท้วงเรา
แล้วพูดว่า ตามของข้าพเจ้าดูจงรู้ว่าท่านเป็นชุกกับข้าพเจ้าก็คงจะคิดทำ
ร้ายท่านกับข้าพเจ้าเป็นแน่ไม่ต้องสงสัยเลย ท่านจงคิดหาอุบายฆ่าสาม
ข้าพเจ้าเสียให้จงได้แล้ว ท่านกับข้าพเจ้าจะได้ยืนกันเป็นผัวเมียกันต่อไป

หลวงจีนอวังก ไตพวงนางตนสบว่าให้หาอุบายฆ่าชวักววยตงนน ก็
นางตรีกตรองอยู่เป็นครูใหญ่ คิดเห็นอุบายได้อย่างหนึ่ง จึงบอกแก่นาง
ตนสบว่า ข้าพเจ้าเห็นอุบายอย่างหนึ่งพอจะกระทำได้ตงความประสงค์

นางตนสบ ไตพวงหลวงจีนว่าตงนน จึงถามว่าท่านคิดอุบายได้
อย่างไรจึงบอกมาให้ข้าพเจ้าทราบด้วย

หลวงจีนอวังกจึงบอกความเหลวอยู่แห่งนั้นเรียกว่าปล่องนาค ปาก
เขื่อนนมพิษเป็นคลื่นพลังขึ้นมาทุกจน ที่เขื่อนนาคตลทอนก ราษฎรไป
มาทางนั้นต้องจุดธูปเทียนบูชาค่านับเช่นไหว้ยม ไตชาติ ถ้าแผ่นดินไม่ตก
ใครมาบวงสรวงขอให้ฝนตกก็ ได้สมความปรารถนา ข้าพเจ้าจะไปคอย
ดักอยู่ที่ปากเขื่อนนั้น ถ้าเห็นชวักววยเดินมาทางนั้นแล้วข้าพเจ้าจะผลัก
ให้ตกลงในเขื่อนนาคจะถึงแก่ความตาย ท่านอย่ามีความวิตกเลย นาง
ตนสบจึงพูดว่า ท่านคิดได้ตงนแล้วข้าพเจ้าก็สนความวิตก

หลวงจีนอวังกพูดจะปรึกษาแก่นาง ตนสบเห็นตกลง กนตงนน
แล้วก็เขาลบนอนอยู่ด้วยกนออกว่าตงหนึ่ง ครั้นรุ่งขึ้นหลวงจีนอวังก
ลานางตนสบกลับไปยังสำนัก แล้วกลับมาดักชวักววยอยู่ที่ปากเขื่อนนั้น

ฝ่ายราษฎรทั้งหลายในวันนั้นมาบนบานพญานาคอยู่ที่ปากเขื่อนนั้น
เป็นอันมาก เสียงประทัดและมอลอตงตงนไปตงบ้า หลวงจีนอวังกมา
ดักชวักววยจนเวลาพลบค่ำ ราษฎรต่างตมกต่างพากันกลับบ้านหมดแล้ว

เวลานนทหลวงจนวนวงกกับชวกววยพบกันเขา กนงพูดกนอยทปากเหวนน
 หลวงจนวนวงกเห็นไตทกผลกชวกววยตกไปใในเหว แลวหลวงจนวนวงกกลับ
 ไปยังบ้านนางต้นส เล่าความในางต้นสฟังทกประการนางต้นสไตฟัง
 ดงนกกมความยन्द ตงแต่นมมานางต้นสกับหลวงจนวนวงกอยกนดววย
 กันเป็นปกติมิได้นกแทนงระแวงระวังอะไรเลย

ฝ่ายญาติพี่น้องของชวกววยเห็นชวกววยหายไปหลายวัน จึงพา
 กันมาถามนางต้นสดูว่าชวกววยหายไปข้างไหน

นางต้นสจึงบอกแก่ญาติของชวกววยว่า ชวกววยไปเก็บเงินหาง
 เข้าคานาหลายวันแล้วยังไม่กลับมา

ฝ่ายคนใชของชวกววยเห็นการประหลาดตงนั้น จึงไปตามชวกววยที่
 ตำแหน่งราชการก็หาพบปะชวกววยไม คนใชของชวกววยมีความวิตกกถึง
 ชวกววยจะไปแห่งใด ก็เป็นจนวนใจสดับญญาความคิดที่จะติดตามไป

ครนอยมาได้ประมาณสกกเดือนเศษ ชวกววยก็กลับมาบ้านเห็น
 นางต้นสกับหลวงจนวนวงกนงเสพสุราอยดววยกัน หนาดารนเริงหัวเราะ
 ตอกระชกกันอย ชวกววยมีความโกรธยงนัก ยังไมทันจะว่าประการใด

ขณะนนหลวงจนวนวงก ครนเห็นชวกววยมากตกใจจึงเข้าไปใ
 ห้องชววยไต้ดาบไล่พันชวกววย ๆ กวงหนไปพันถึงดาบดตลาตพบคนใช
 เตินมาคนใชนนจถามชวกววย ๆ ก็เล่า ความชง หลวงจนวน ผล็ก ตกลง ไป
 ใในเหว จนไตกลับมาบ้านพบหลวงจนวนวงกกับนางต้นสนงเสพสุราอย
 ดววยกัน แลวหลวงจนวนวงกลับเอาดาบไล่พันใ้คนใชฟังทกประการ

คนใชไตฟังดงนนแลวกรองใ้ แลวพูดว่าข้าพเจารอยแต่เดิม
 แลวว่าเป็นชกแกหลวงจนวนทานกยงหาเชอข้าพเจาไม นางต้นสเห็นว
 ข้าพเจาอยใบ้านเบน ทกต ชววง จึงพาล ไล่ ข้าพเจา เสย จากบ้าน
 ข้าพเจาเห็นทานหายไปหลายวัน ข้าพเจามีความวิตกกว่านางต้นสคงจะ

ให้ชายชู้ฆ่าท่านเสียเป็นแน่ กับตนเกิดความชนตงนแล้ว ท่านจะมานั่ง
อยู่ได้หรือ จำต้องไปฟ้องแก่เป่าบุนจนให้ชำระจึงจะได้

ชวทวยได้ฟังคนไซ้ไซ้แรงตงนหนักเห็นด้วย จึงทำเรื่องราวฟ้องหา
กล่าวโทษหลวงจนอวงกจากกระทำชู้ ด้วยนางตนสภรรยาของตน และ
ผลักดันให้ตกลงในเหวจนตนกลับมาถึงบ้าน หลวงจนอวงกกลับถือตาม
ไล่ฟันตงแต่ตนจนปลายทุกประการยื่นต่อเป่าบุนจน ครนรบเรื่องราวฟ้อง
แล้วก็ตรวจดู ความตลอดทุกประการ มีความสงสัยจึงถามชวทวยว่า
เขาผลักดันในเหวแล้วเหตุใดไม่ตายจึงได้กลับมาบ้านได้ดีไม่น่าเชื่อเลย

ชวทวยได้ฟังเป่าบุนจนถามตงน จึงบอกวาทปากเหวนนมควน
พลุ่งขึ้นมา ชาวเจ้ามาจตอบเทียบบุชาววงสรวงอยนน พอเมล็ดตัว
หลวงจนอวงกจึงผลักชาวเจ้าตกลงไป ในพนเหวนนมทญารกเวรเวียง
นุก ชาวเจ้าจึงไม่เป็นอันตราย เมื่อลงไปใหม่ ๆ มีตแลไม่เห็นอะไร
อยู่ประมาณครู่หนึ่งจึงเห็นแสงสว่างตงกลางวัน มีอสรพิษน้อยตัวหนึ่ง
นอนชดอยบนแท่น จากแท่นนมบอณาพบอหนึ่งนำในบ่อนนใสสะอาด
ยิ่งนุก ชาวเจ้าเห็นว่าอสรพิษตัวน้อยนเป็นพญานาคหรือมังกรตัวหนึ่ง
เป็นแน่ ด้วยเหวนนมพระราชกรเป็นทนบกอมากราบไหว้บวงสรวงอย
เสมอ จึงไม่ทำอันตรายแก่ชาวเจ้า ครนอยมาชาวเจ้าเห็นอสรพิษน
กลับกลายเป็นใหญ่โตเป็นมังกรเอาหางพาดขนไปบนปากเหวกระทำตงนมา
ประมาณสักหกวันเจ็ดวัน ชาวเจ้าอดอาหารอยู่ในเหวนน ก็ได้กินแต่
น้ำในบ่อเหวนนพอประทังชีวิตเป็นอยู่ได้ จึงได้กราบไหว้มังกรนแล้ว
อธิษฐานว่า แม่ชาวเจ้ายังไม่ตงตายก็ขอให้ชาวเจ้าบนตามหางมังกร
ซึ่งพาดขนปากเหวนนกลับไปบ้านได้ แม่ชาวเจ้าจะถึงแก่ความตายแล้ว
ก็สุดแล้วแต่มังกรนจะทำอันตรายแก่ชาวเจ้าเถิด ครนชาวเจ้าบนบาน
อธิษฐานแล้ว ชาวเจ้าก็บนขนตามหางมังกรนกลับไปบ้าน จึงได้เกิด

ความขมขื่นขอทานจงทราบ

เป่าบันจนได้ฟังดังนั้น จึงให้หนักการไปจับตัวนางต้นสกับหลวง
จนอวงกมาพิจารณา ขวักวอยจึงนำเตี้ยเหลงเตี้ยเฮานักการไปบ้านจับ
ตัวหลวงจนกับนางต้นสมาให้เป่าบันจน ๆ จึงถามหลวงจนอวงก ก็ ไม่
รับว่าผลักขวักวอยและไม่รับว่าเป็นชู้กับนางต้นส เป่าบันจนจึงให้หนักการ
ไปค้นในห้องนางต้นส ได้เสือกางเกงของหลวงจนอยู่ในห้องมาให้
เป่าบันจน ๆ จึงซักถามหลวงจน ๆ ก็รับว่าเป็นชู้กับนางต้นสและได้
ผลักขวักวอยตกเหวจริง สมด้วยข้อหาในฟ้องของโจทก์ทุกประการ
เป่าบันจนจึงตัดสินให้เอาตัวหลวงจน กับนางต้นสไปฆ่าเสียทั้งสองคน.

ที่เมืองเตี้ยจั่วหุ ยังมีชายผู้หนึ่งแซ่เตี้ยชื่อสนเตี้ยวสันกับจั่วหุ
เป็นเพื่อนร้นกันสนิทสนม อยู่มาวันหนึ่งจั่วหุจึงชวนเตี้ยวสันไปซื้อผ้า
เมืองตงเกียมาขาย แต่เตี้ยวสันล่วงหน้าไปก่อนจั่วหุวันหนึ่ง

ฝ่ายเตี้ยเตี้ยนายเรือจ้าง ครนเห็นเตี้ยวสันมั่งนมาหลายตาลัง
รอดอยจั่วหุมาพรมกนแล้ว จึงจะให้เตี้ยเตี้ยนายเรือจ้างออกเรือ ครน
เวลาตกสงคเตี้ยเตี้ยเห็นเตี้ยวสันหลบสนทแล้ว เตี้ยเตี้ยจึงถอยเรือจ้าง
แจวไปยังแม่น้ำอนลก จึงฆ่าเตี้ยวสันเสียแล้วเอาศพนนทงลงในแม่น้ำ
แล้วเก็บเอาเงินทองไปเสียสน แล้วกลับมาจอดนอนอยู่ทท่าตามเดิม

ฝ่ายจั่วหุ ครนเวลา ใกล้รุ่งก็ออกจากบ้านลงไปถึง เรือยัง ไม่ทัน
สว่างจึงเรียกเตี้ยเตี้ยนายเรือจ้าง เตี้ยเตี้ยกำลังนอนอยู่ ครนได้ยินเสียง
จั่วหุเรียกก็ตกใจตื่นขึ้น จั่วหุจึงถามเตี้ยเตี้ยว่า เตี้ยวสันลงมาแล้ว
หรือยัง เตี้ยเตี้ยนายเรือจ้างจึงบอกว่าไม่เห็นเตี้ยวสันลงมา จั่วหุจึง
ว่าถ้ากระนั้นท่านจงขึ้นไปตามให้เตี้ยวสันลงมาจะได้ไป เตี้ยเตี้ยจึงชวน
ไปยังบ้านเตี้ยวสัน ร้องเรียกให้เบ็ดประตูรับ

ฝ่ายนางสามหนั่งจอกนไช ของเตยวสัน ไตยนเตยงม ผู้มาเรียกให้
 เบ็ดประตريب จึงเบ็ดประตอออกมาเห็นเตยเตยนายเรือจ้างมา เตยเตย
 จึงบอกตามนางสามหนั่งจอกว่า ท่านจิวหงให้ข้าพเจ้ามาตามท่านเตยว
 สันไปลงเรือจ้างจะได้ไปเมืองตงเกีย

นางสามหนั่งจอกจึงบอกว่า นายข้าพเจ้าไปตั้งแต่เวลากลางวัน
 วานนแล้ว ครนบอกตงนแล้วนางสามหนั่งจอกตงหมอหุงอาหาร ครน
 หุงเสร็จแล้วนางสามหนั่งจอกกลับเข้าไปนอนอีก

ฝ่ายเตยเตยครนเห็นนางสามหนั่งจอกกลับเข้าไปนอนเสีย จึงถาม
 นางชนสกรรยาของเตยวสันตอไป นางชนสกกบอกว่าเตยวสันไปแล้ว
 ครนถามตงนแล้วกกลับมารอบอกแกจิวหงว่า ข้าพเจ้าได้ตามที่บ้าน
 เตยวสันเขาบอกว่าไปตั้งแต่เมื่อวานนแล้ว ถามก็ไม่ได้ใจความว่าไป
 แห่งใด

จิวหงไตพงตงนนกดกใจด้วยเห็นผิดสังเกต จิวหงจึงรีบขึ้นไป
 บวนถามนางชนสกรรยาของเตยวสัน ๆ ก็บอกว่าไปแต่วานนแล้วจิวหง
 มีความสงสัยว่าจะมีผู้ทาวรายหรือเกิดเหตุประการใดจึงมิได้พบกัน จิวหง
 กับนางชนสกกเทยวสบบตตตามถามหาถึงสามวัน ก็มิได้ทราบข่าวคราว
 ประการใดเลย จิวหงจึงบอกแก่นางชนสคว่า ข้าพเจ้าก็บตามท่านได้
 นัตกันั้นว่าจะไปค้าขายด้วยกัน ครนมาเกิดเหตุการณชนชนะน ข้าพเจ้า
 เกรงว่าจะมีความผิดถึงข้าพเจ้า ๆ จะต้องไปร้องทุกขกับอำเภอกกรมการ
 ให้แจ้งเหตุเรื่องนจึงจะได้ ว่าตงนแล้วจิวหงก็ไปแจ้งความแก่จูดเหม้ง
 อำเภอกกรมการ แล้วจิวหงอ้างถึงเตยเตยนายเรือจ้างกับนางชนสกรรยา
 ของเตยวสัน และเตยวจกเตยวสะเพื่อนบ้านทงสองคน ไตรูเห็นเป็น
 พยานซงเตยวสันหายไปนั้น ให้จูดเหม้งอำเภอกกรมการพ้งทุกประการ
 จูดเหม้งกรมการได้พ้งตงนน จึงให้นักการไปหาตงตามบรรดา

ทจวหงไดอากออกชอนนมาชกถาม ๆ นางชุนสกรรยาเตยวสันก่อน นาง
ชุนสใทการว สามีเขาพเจากนอาหารแลวกจตเงินไดได้ออกจากบ้านไป
วจะจางเรือไปดวยกนกับจวหงแลวหายไปฉะนน ซำพเจาไมแจงว่าผู้ใด
จะทารายแกส่ามซาพเจา

จุดเหมงกรมการอำเกอได้ฟังนางชุนสใทการตงนน จงถาม
เตยเตยนายเรือจางตอไป เตยเตยใทการว วนทแลวนนจวหงกับเตยว
สันมาวจางซาพเจาให้ไปส่งยงเมืองตวเกย ครนถงวณกาหนดลงเรือ
เวลายังไมทันจะสว่างจวหงมารองเวยกเรือ ซำพเจาให้ถอยเรือเข้ามา
รับ แลวจวหงให้ซาพเจาไปตาม ภรรยาเตยวสันบอกกับซาพเจาว
ว่าเตยวสันไปแลว ความเรองนพวกเรือจางสบด่าจอดอยดวยกนกับยอม
รูเห็นเป็นพยานแห่งซาพเจาทงสน

แลวจุดเหมงจงถามพยานเพื่อนบ้าน ๆ ก็แบกความเหมอนท
เตยเตยใทการมาแลว

จุดเหมงกรมการอำเกอ จงมกระทถามจวหงวาเป็นผวอยวา
เตยวสันมเงนตตตวไป ตวเจาคคตซาเตยวสันแลวเอาคพไปทงหรือผงเสย
แลว กลับมาแกตวหรือประการใดจงใทการไปตามจริง

ผ่ายจวหงใทการไปว่า ซำพเจากบเตยวสันรักใครกนมาชานาน
ก็ไมมสาเหตุบาดหมางกนดวยกนเหตุอื่นใดเลย แมวซาพเจาได้ทารายแก
เตยวสันแลว ตวซาพเจาคคนเตยวจะเอาคพเตยวสันไปชอนไปผงใดหรือ
ถาหากวาซาพเจาได้ทารายเขาจริง เหตุใดจะไมมีชาวบ้านได้รูเห็นบ้าง
ชอท่านได้พิจารณาตเกิด

จุดเหมงพิจารณาเห็นไปว่า ชะรอยนางชุนสจะมีชคบชายนอก
ใจเตยวสัน จงคบคตกนซาเตยวสันส่ามของตนเสยเป็นแน่ จุดเหมง
จงผูกตนางชุนสเข้าชกถามใทนางชุนสรับเป็นสัจ

ฝ่ายนางชนัสตองรับอาญา ไม้ของจืดเหมงสมองตนเขียนตเจ็บ
 ปวดเหลือกำลังทนทานไปไต่กรับเป็นสัจ โดยความจำใจ แต่นาง
 ชนัสพูดว่าสามข้าพเจ้าตายแล้ว ข้าพเจ้าก็จะตองตายตามสามข้าพเจ้า
 ไป ท่านผู้ตุลาการหาได้พิจารณาด้วยปัญญาตาญาณไม้ ท่านมาใช้แต่
 อำนาจอาญาอย่างน ขอเทพยเจ้าซึ่งมตาทพยหุทพยจงเห็นเป็นพยานว่า
 ข้าพเจ้าผู้ ไม่มีความผิดด้วยเถิด จืดเหมงกรมการอำเภอจึงส่งคนนาง
 ชนัสไปให้จ่ายหนายอำเภอกรมการใหญ่พิจารณา จ่ายหนายอำเภอกรม
 การใหญ่ จึงสอบถามนางชนัสต่อไปอีก นางชนัสก็ให้การยืนยันคำอยู่
 ตามเดิมดังที่ไต่กล่าวมาแล้วน

จ่ายหุกรมการอำเภอใหญ่ พิจารณาเห็นยังไม่ขาวไม่อาจตัดสิน
 ลงเนื้อเห็นได้ จึงส่งให้จ่ายชังไว้ ณ คุกประมาณ ไต่สกับหนึ่ง พอเป่าบุนจน
 มาตรวจหัวเมือง

ยังมีหลวงจีนผู้เคษรูปหนึ่ง สำนักอยู่วัดไต่ลยเป็นผู้นมธานกล้า
 สอดส่องเห็นว่านางชนัสหาได้กระทำร้ายต่อสามไม้ จึงแต่งคำโคลงสอง
 บท เอาไปให้นางชนัสดูใจความว่า เตาสามหนึ่งจืดสกาย บทสองว่า
 พงหมุย ไปเตยงฮู แปลได้ความว่าผู้ไปเรียกนางสามหนึ่งจอนนแหละ
 เป็นตนเหตุ เพราะฉะฉนจึงไต่จากสาม หลวงจีนเคียงเชิงเหมงผู้เคษ
 ให้คำโคลงแก่นางชนัสแล้วกลากลับไปยังสำนัก

ฝ่ายเป่าบุนจนเข้าไปพักอยู่ ณ คุกจนแล้ว จึงประชุมผู้รักษา
 เมืองกรมการ ๆ ก็นำสำนวนและคดีเรื่องต่าง ๆ มาให้เป่าบุนจนตรวจ
 พิจารณา เป่าบุนจนพิจารณาเห็นคนนางชนัสยังมีความสงสัยว่ายังไม่
 เป็นสัจได้ เป่าบุนจนจึงให้คุมตัวนางชนัสมาสอบถาม นางชนัสก็ให้
 การยืนยันดังที่กล่าวมาแล้ว แล้วนางชนัสยื่นคำ โคลงของหลวงจีนผู้
 วิเศษให้เป่าบุนจนดู

เป่าบันจนพิจารณาเห็นว่า เตยเตยชาเตยวสันเป็นแน่ จึงให้
 นักรไปหาตวเตยเตยนายเรือจ้างมาถามว่า ตวเจ้าเป็นนายเรือจ้าง
 เหตุใดจึงมาชาเตยวสันเขาศพทงนาเสีย แล้วจึงทำไปแก้ตัวมิให้ผู้ใด
 สงสัย จึงรับเสียโดยตออย่าให้ตองเขยนต์เลย
 เตยเตยนายเรือจ้างได้ฟังเป่าบันจนถามตงนน หน้าสลดลงทันที
 ไมใครจะให้การได้ เป่าบันจนเห็นกรยามพรอดตงนนจึงให้ตงเตยเตย ๆ
 ก็ให้การรับเป็นสัจ เป่าบันจนจึงตตสนให้เอาเงินทองสงของคนมาให้
 นางซุนสแล้ว เป่าบันจนจึงกราบทูลพระเจ้าของยบฯชองเต อด
 จุดเหมงอำเภอกกรมการออกจากยศ แล้วให้เอาตวเตยเตยเจ้าของเรือ
 จ้างไปประหารชีวิตเสียตามกฎหมายบ้านเมือง.

ทแขวงเมืองเพงเหลยงหุ มชนแลหมอดตมหนงชอมงปดไปเทยวค
 เควระหดรายคนทงหลายอยเนองนตย วันหนงชนแลมงปดเดินไปชอชอง
 ทตลาต ผู้คนเดินเบยตเสยตกนวันวาย มนกลองเดินตามคอยจะตดกระ
 เป่ามงปดหมอดู ๆ มเงนอยู่ในกระเป่าสับตำลึงเศษ เฉพาะกระเป่าเงิน
 หลุดพลตตกลงทงกระเป่า มงปดกมลงหยบเงิน

ยังมีชายหนงชอลอคม จึงเข้ามาชงเอาเงินมงปด ๆ ไม่ยอมให้
 ต่างคนต่างทมเถยงกนชน ลอคมจึงพูดวาเงินนนไม่แจ่งว่าผู้ใดทำตกหลน
 ใด ชาวพเจ้าเห็นกอนชาวพเจ้าจงเข้ามาเก็บ ทานจะชงเก็บเอาแต่ผู้เตยว
 นนหาชอบไม่ มฉะนนทานกับชาวพเจ้าจะตองแบ่งกนคนละครง

ในขณะนนนักเลงพวกเพอนชองลอคมเข้ามาช่วยลอคมเถยงมง
 ปดหมอดกไม่ยอม ทงสองฝ่ายจิงพากันเข้าไปพ้องเป่าบันจน เป่าบันจน
 จงถามมงปด ๆ จงให้การว่า ชาวพเจ้าไปชอผ้าแพรทตลาตเงินชองชาวพเจ้า
 อยู่ในกระเป่าพลตตกลงมา ทานผู้นวงเข้ามาชงเก็บเอาชองชาวพเจ้า ขอ

ท่านได้พิจารณาให้เห็นเท็จและจริง โดยยติธรรม

เป่าบุญจนจึงถามลอคิม ๆ ให้การว่าเงินรายนเป็นเงินของผู้ใดทำ
ตกหล่นไม่แจ้ง ข้าพเจ้าได้เห็นก่อนข้าพเจ้าจึงวิ่งเข้าไปเก็บ ท่านผู้
ว่าของตัวเอง ข้าพเจ้าจึงว่าเห็นด้วยกนจะเก็บเอาไปแต่ผู้เดียวข้าพเจ้าจึง
ไม่ยอม ขอท่านได้พิจารณาให้เห็นเท็จและจริง โดยยติธรรมก่อน

เป่าบุญจนนั่งฟังคนทั้งสองทุ่มเถียงกัน พเคราะห์เหตุของ
ลอคิมจะฉานในเชิงความไม่ติดค้าง เป่าบุญจนพเคราะห์เหตุลอคิมมีใจผู้
เงิน เป่าบุญจนจึงถามม่งปดว่า ท่านเอาเงินไปซื้อของน ท่านได้ซื้อ
อะไรมาได้บ้าง ม่งปดให้การว่าข้าพเจ้าชอกานากบผาอยู่ทคนใช้ของ
ข้าพเจ้า ยงนั่งคอยข้าพเจ้าอยู่ทวาน

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้น จึงให้ม่งปดนำนการไปดสิ่งของซึ่งอ้าง
นั้นว่าจะจริงดังกล่าวหรือไม่ ม่งปดจึงนำนการไปดูที่จกษคนใช้ของ
ม่งปดกสมตงค่าของม่งปดอ้าง

เป่าบุญจนพเคราะห์เหตุใคร่ครวญพิจารณาเห็นลอคิมเป็นคน ทุจริต
แน่แท้ใจ แต่จะต้องได้สวนดูให้สนเชิงก่อน เป่าบุญจนจึงถามลอคิมว่า
เงินรายนตัวเจ้าว่าเจ้าได้เห็นก่อน มีผู้ใดได้รู้เห็นเป็นพยานบ้างหรือไม่
ลอคิมความพยานได้รู้เห็นขอท่านได้สืบให้ข้าพเจ้าก่อน

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้น จึงให้ลอคิมนำนการไปเชิญพยานมา
พยานนสองคนเป็นพวกลอคิมทั้งสองคน พยานทั้งสองคนก็เบกความ
ตองตรงกันทั้งสองปากว่าลอคิมได้เห็นก่อน

เป่าบุญจนจึงถามม่งปดว่าเงินของท่านมีมากน้อยเท่าใดแน่ ม่ง
ปดว่าเงินของข้าพเจ้ามีอยู่สืบตาดลงเศษ แล้วได้แตกออกใช้ยังคงอยู่
เท่าใดไม่แจ้งให้ละเอียดได้

ขณะนั้นลอคิมได้ฟังม่งปดให้การถึงจำนวนเงินไม่ถูกต้อง ลอคิม

เห็นได้ทั้งมคธว่า เพราะมิใช่เงินของตัวเป็นเงินผู้อื่นทำตกไว้ จึงได้
อ้างไม่ถูกต้อง

เป่าบุญเงินได้ฟังถ้อยคำด้านวนเห็นสลอคมไม่ได้ เป่าบุญเงินจึง
อุบายตัดสินให้แบ่งกันคนละครึ่ง เป่าบุญเงินจึงตรวจดูเงินนนแปดตำลง
กับมปลายเบยหารอยแปะ ลอคมได้ไปสตำลงกับสองรอยห้าสบบแปะ
ครนเป่าบุญเงินตัดสินแล้วตงนน จึงให้แบ่งคนใช้สะกดตามลอคมกับ
ม่งปัดไปตว่า ม่งปัดกับลอคมทั้งสองคนใครจะว่าชานประการใด แบ่ง
กตามม่งปัดไปตยนม่งปัดบ่นว่า เป่าบุญเงินชำระความไม่ถูกต้องและ
ไม่เป็นยุติธรรม แต่ลอคมนนได้เอาเงินทได้ไปนน แบ่งให้แก่พยาน
สองคนแต่จะแบ่งกันคนละเท่าใดนนหาเห็นถนัดไม่ เบงกจึงกลับมาแจ้ง
ความแก่เป่าบุญเงินตามทตนได้เห็นและได้ยนมมาทุกประการ

เป่าบุญเงินจึงหาตวหยนอน ซึ่งมีใช้คนใช้ของเป่าบุญเงินคนหนึ่ง
มาแล้ว เป่าบุญเงินจึงมอบเงินแดง ๕ ตำลงกับเงินปลายเบยห้าทรับใช้
เดินเที่ยวตลาด แล้วตงวาทานกับเบงกสองคนด้วยกันเอาเงินห้าตำลง
ใส่กระเป่าไปล่อให้ลอคมเห็น ลอคมคงจะคิดตักกระเป่าเอาเงินท่านเป็น
แน่แล้วจึงจับตวมาให้เวาจึงได้ แล้วเวาจะมีรางวัลแก่ท่านให้สมควร

เบงกกับหยนอนกพากนเที่ยวเดินตามตลาด แลเห็นลอคมกับ
พวกเพื่อนสองคนยืนอยู่ทรานมุมชอนชายผลชมพู่ เบงกกับหยนอนจึง
แวะเข้าไปทรานชายผลชมพูนน คว้าเบยแปะชอชมพู่ควักเงินให้ลอคม
เห็นเงินในกระเป่า แล้วเชิญให้ลอคมกินผลไม้แล้วพูดชวนว่าเรากิน
ผลไม้แล้วไปตงวเล่นทศาลเจ้าตงงก ครนกินผลไม้แล้ว หยนอนกับ
เบงกก็ออกเดินเที่ยวไปตงศาลเจ้าตงงกจึงแวะเข้าไปตงว

ผายลอคมกับพวกเพื่อนสองคน ก็เดินตามหยนอนกับเบงกมา
ตงวตวย พวกเพื่อนของลอคมยืนแอมหยนอนอยู่สองข้าง ลอคมยืน

แอบอยู่ข้างหลังหยนอ่อน ครนเห็นหยนอ่อนดวงเพदनลอคิมถือแปะทอง
 เหลืองสองอันตดตายกระเป่าของหยนอ่อนขาดลง หยนอ่อนครนเห็นลอคิม
 ตดกระเป่าตงนนกรองชนชยบตวจจะจับตดกระเป่า พวกเพื่อนของ
 ลอคิมยืนอยู่ข้างละคน ก็จับมอหยนอ่อนไว้ข้าง ละคนทำเป็นถาม ว่า อะไร
 กัน ๆ ลอคิมซึ่งเป็นตดกระเป่าได้เงินนนแล้วกออกวิ่งหนีไปได้ ขณะ
 นนเบงกกับหยนอ่อนจึงร้องประกาศชนว่า ตวเราทงสองนถือค้ำตงของ
 ทานเอชนอนค้อเป่าบุนจน ไห่ตบจับตวผู้รายตดของยองเปาและตดกลัก
 ต่าง ๆ บคนทานสองคนนเป็นพวกของอายผู้รายตดกระเป่าแกตงจับ
 มอข้าพเจ้าไว้เป็นใจกับอายคนราน ให้อายคนรายหนีไปได้ ข้าพเจ้า
 จะตองจับตวทานทงสองนไปไห่นายข้าพเจ้าชำระ ว่าตงนนแล้วเบงก
 กับหยนอ่อนก็จับเอาชายทงสองคนนส่งไห่เป่าบุนจน แล้วเล่าความซึ่ง
 ผู้รายตดเอากกระเป่าเงินไปนินไห่เป่าบุนจนฟังทุกประการ

เป่าบุนจนจึงถามชอและแชชายทงสองคน ๆ บอกว่าแชเตยชอ
 เสียมคนหนง แชชชอเหลยงคนหนง เป่าบุนจนจึงถามว่าเหตุไต่เจ้าทง
 สองคนนจึงเป็นใจเชากกับคนรายปลอຍไห่ผู้รายหนีไปได้ ตวเจ้าตองรบ
 โทษแทนไต่คนราย หลเหลยงกับเตยเสียมจึง ไห่คารแกตจว่าขณะเมื่อ
 ผู้รายตดกระเป่านนข้าพเจากาลตงตงวอยู่ ข้าพเจ้าหาไต่รู้เห็นตวยไม้ ชอ
 ทานไต่พิจารณาตเกิด

เป่าบุนจนนงตรกตรองอยคุรุหนง จึงกระชบส่งเป็นอบายไห่คน
 ไห่ไปบอกแกชวชกใจผู้รักษาต่านไห่เตรียมเครื่องผูกผู้รายไว้ไห่พร้อมทำ
 ทจะผูกตทต่านแล้วจะเนรเทศไปหัวเมืองไกล ไห่หลเหลยงกับเตยเสียม
 ตกใจกลัว แล้วลองกระทบว่าไห่ไปเอาเงินมาคนไห่เสีย ครนกระชบ
 ส่งแล้วเป่าบุนจนจึงว่าโทษเจ้าทงสองคนน สมรู้เป็นใจแกผู้รายตองตไห่
 ถึงสาหัสแล้วเนรเทศไปอยู่เมืองไกลจึงจะไต่ ว่าตงนนแล้วเป่าบุนจนจึง

ให้ผู้คุมคุมตัวไปมอบ ให้ นายด่านส่ง เป็นทอด ๆ ผู้คุมคุมตัว หลี เหลียง
เตยเสียมไปถึงด่าน มอบตัวให้ช่วยกใจนายด่านแล้วก็กลับมา

ฝ่ายหลีเหลียงกับเตยเสียม แลเห็นเครื่องผูกทำโทษก็ตกใจ
กลัวจึงพูดว่า ข้าพเจ้าไม่มีโทษสิ่งใดมารับโทษแทนผู้ร้ายฉะน เป็นที่
น่าโหม่นอัศจรรย์นัก

ช่วยกใจนายด่านได้ฟังนักโทษสองคนบนตงนน จึงพูดว่าเจ้า
ทั้งสองคนน เราจะลดหย่อนผ่อนโทษให้เราไปบ้าน จึงไปหาเงินมาออก
แทนใหม่รายแล้ว ตัวเจ้าก็จะพ้นโทษเรากำหนดให้สามวัน จึงไปหา
เงินมาเถิด ว่าตงนนแล้วช่วยกใจก็ถอดเครื่องจำหลีเหลียงเตยเสียม ออก
แล้วให้กลับไปบ้าน หลีเหลียงกับเตยเสียมกลับไปบ้าน แล้วเงินมา
ให้ช่วยกใจ ๕ ตำลึงเศษแล้วก็ลากลับไปบ้าน ช่วยกใจจึงนำเอาเงินนั้น
มาให้เป่าบุนจัน ๆ จึงให้พาตัวเบงกมาดู เบงกจึงพูดว่าเงินรายนทจะ
เป็นเงินหยนอ่อนซึ่งท่านให้ไปเป็นแน่ เป่าบุนจันจึงหาตัวหยนอ่อนมาตเงิน
กลางหยนอ่อนก็หาได้ เป่าบุนจันจึงให้หนักการไปตามตัวหลีเหลียงกับ
เตยเสียมมาแล้ว เป่าบุนจันจึงบังคับว่า เงินรายนเป็นเงินของหยนอ่อนซึ่งผู้
ร้ายลักตัดกระเป่าไป ถ้าเจ้าไปได้มาเจ้าจะต้องส่งตัวอายุผู้ร้ายนมาให้
แล้วตัวเจ้าจึงจะพ้นโทษ

เตยเสียมกับหลีเหลียงจึงพูดว่า คนทั้งบ้านทั้งเมืองข้าพเจ้าไม่
แจ้งว่าใครเป็นผู้ร้าย ถ้าเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันแล้วก็คงจะสืบรู้ ได้ว่า
ลูกบ้านของผู้นั้น ๆ เป็นผู้ร้าย

เป่าบุนจันได้ฟังตงนนจึงพูดว่า ตัวเจ้าไม่ได้ลักตัดกระเป่า ผู้นั้น
ลักตัดกระเป่า เหตุใดเงินไปอยู่ที่ตัวเจ้า ถ้าอำพรางไว้จะทำโทษให้ถึง
สาหัส

เตยเสียมกับหลีเหลียงได้ฟังเป่าบุนจันพูดว่า จะทำโทษก็ตกใจ

กลัวยั้งนัก จึงให้การชดไปถึงหลมไทก้มลอคิมพวกเพื่อนว่า ลอคิม
นนเบนบุตรดกระปาเป็นตวตนเหตุ แล้วส่งไหหลมไทไปแตกมาแบ่งกันกับ
ซาพเจ้า แต่เงินนนเบนเงินแดง ใช้ไม่ได้แล้วจึงคนมาให้แก่ซาพเจ้า
ซาพเจ้าจึงได้นำมาถ่ายโทษซาพเจ้า

เปาบุนจันได้ฟังคำให้การชดทอดถึงลอคิมหลมไทตงนน เปาบุน
จันจึงไห้หนักการไปหาตวลอคิมหลมไทมาแล้ว เปาบุนจันจึงบังคับให้
ค้อเงินไห้แก่มงปดชนแลหมอด แล้วเปาบุนจันจึงตตสนว่า เจาน
เป็นผู้ประพฤติกการทจวิต เต็มซอมกันใจเป็นพยานเท็จค้อ โกงเงินของ
ชนแลหมอด เรากูรเต็มใจแล้วทงสน ยังไม่หน้าคบคดกันเทยวตตกระ
เปาของเขาคอก บตนเรภาพจารณาเหนวาเจารบเป็นสจแน่แล้ว ไม่ต้อง
สงสัยต้อไป ว่าตงนนแล้วเปาบุนจันไห้ตคนละหาดบตแล้วไห้เนรเทศ
ไปอยู่ในเมืองไกลกำหนดสองปีจึงไห้พ้นโทษ กลับมาอยู่ณฐานบ้าน
เต็มได้.

ยังมีชายผู้หนึ่งชอตนหยง ตงบ้านเรอนอยู่แขวงเมืองเสฉวนยังมี
หลวงจันรูปหนงชอกงเหลง เป็นผู้ชอบพอชอชยาศยกนกับตนหยง เคย
ไปมาหาสู่ตนหยงแล้วกนอนพักอยู่ท โรงเตยมของตนหยงเนองนิจ อยู่มา
วันหนึ่ง หลวงจันกงเหลงไปสวดกงเตก ณ เมืองตงเกย หลวงจันกง
เหลงเดินทางนนจิงแจะเข้าไปพักอยู่ใน โรงเตยมของตนหยง แล้วถอดเสื้อ
แกไถ้ออกวางไว้บนเตยงนอน

ตนหยงมีคนใช้ชอชคนหนง แซเตยชอบนสำหรับตและจตบญช
เงินค่าโรงเตยม วันนนตนหยงไปเสพสุรามามาจากบ้านญาติพนอง
จึงเข้าไปในโรงเตยมเห็นหลวงจันกงเหลงนอนอยู่บนเตยง มีไห้ใสเงินอยู่
หลายสิบตำดิง จึงพูดว่าท่านหลวงจันผู นมเงินตตตวามมากทำไมจึงไม่

แบ่งให้เรามาก

ขณะนั้นหลวงจันกั๋งเหลงนอนยังไม่ทันหลับ ได้ยินตนหยิ่งพูด
ดังนั้นจึงลุกขึ้นนั่ง ยังไม่ทันจะได้ตอบประการใด ตนหยิ่งก็อดตาเข้า
ไปพันหลวงจันกั๋งเหลงถึงแก่ความตาย แล้วเก็บเอาเงินในโต๊ะไปเสียด้วย
แล้วกลับประตูนอน ครนรุ่งชนตนหยิ่งจึงซดหลมโตเตยงทหลวงจันนอน
นอน แล้วเอาศพลหลวงจันกั๋งเหลงฝังลง ณ ทน

ครนตนหยิ่งได้เงินของหลวงจันรายน ไปทำทนต์ค้าขายกับบริบูรณ์
ชน ตนหยิ่งจึงไปแต่งงานกับบุตรของกวยเศรษฐีซึ่งอยู่ในเมืองเสฉวน
มาเป็นภรรยา มีบุตรด้วยกันคนหนึ่งเป็นชาย ตนหยิ่งกับนางกวดม
ความยินดีรักใคร่บุตรนึ่งนึ่งนัก จึงให้ชื่อบุตรนั้นว่าตนเพก ครนเจริญ
วัยขึ้นมา ตนเพกก็ได้ไปเล่าเรียนหนังสือ มีแต่เที่ยวเตร่หาได้เซอถอย
ฟังคำบิดามารดาไม่ ตนหยิ่งเห็นว่าบุตรแต่เดิคนเดียว โดยความทรักบุตร
มิได้ดีวากกล่าวประการใด บางทีจะวากกล่าวบางเล็กน้อย ตนเพกก็พาล
โกรธแล้วกลับไปเที่ยวเสีย ครนต่อมาตนเพกจึงไปจ้างช่างเหล็กตีมดคให้
คู่หนึ่งเป็นอาวุธ ลับให้คมแล้วก็ถอดตัดตัวไปบ้านเงยมเงง ซึ่งเป็นพี่น้อง
ของตนหยิ่งผู้บิดา

๑/๒

เงยมเงงแลเห็นตนเพกผู้หลานมากมีความยินดี จึงให้นางฮองสี
ภรรยาหาสุราและอาหารมาให้ตนเพกกิน แล้วถามว่าหลานมาบ้านอา
จันน บิดาของหลานจะมีกิจธุระสิ่งใดด้วยหรือ จึงให้หลานมาตามอา
หรือว่ามาเที่ยวเท่านั้นดอก

ตนเพกได้ฟังเงยมเงงถามดังนั้น จึงตอบว่าท่านชนชอถถึงบิดา
ข้าพเจ้าแล้วข้าพเจ้าไม่อยากจะไต่ยนได้ฟังเลย

เงยมเงงได้ฟังตนเพกพูดแปลกประหลาดดังนั้น จึงถามตนเพก
ว่าเป็นเหตุอย่างไรหลานจึงมาพูดเช่นนั้นหากควรไม่

ตนเพิกตอบว่า บิดาข้าพเจ้าเป็นโจรเป็นผู้ร้ายเพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าจึงไม่อยากจะไต่ยน ไต่ฟังถึงชื่อของบิดา ม้วนหนังสือม้วนหนังสือ
ข้าพเจ้าคงจะหาเสียด้วยอาวธที่ข้าพเจ้าถ่อมานเป็นแน่

เงยมเงงไต่ฟังตงนนักตกใจแลวจึงพูดว่า บิดามารดาเป็นทริก
ของบุตร ๆ ก็เป็นทริกใครบิดามารดาเป็นธรรมดา หลานอย่าได้กล่าว
วาจาตงนตอไปจะเป็นอกตัญญู ตนเพิกไต่ฟังเงยมเงงพูดตงนนักตก
ออกจากบ้านเงยมเงงไปเดี่ยว เงยมเงงจึงปรึกษาแก่นางฮองสีกรรยาว่า
บุตรเช่นนแต่ไหนมากยังไม่เคยไต่ยนไต่ฟัง มาบ้านเรากล่าวความอย่าง
น ถ้าภายหลังเกิดเหตุชนแลวก็จะพลอยได้ความเดือดร้อนด้วย นาง
ฮองสีกจึงวาตาตงนน เวาตอไปร้องต่อผู้รักษาเมืองกรมการให้เขาตัว
ไปชำระให้เซตหลาบจึงจะได้ นางฮองสีกกับเงยมเงงครันปรึกษากัน
ตงนนแลว จึงทำเรื่องราวไปร้องทุกขตอเปาบุ้นจิ้น เปาบุ้นจิ้นพิจารณา
ใคร่ครวญดูแลวพูดว่า อนันบิดามารดาแลวไม่ว่าไพร่และผูต ย่อมเป็น
ทนบถอริกใครตวยกนทงสน เหตุใดจึงเป็นไปตงน ก็เป็นการผิดประ
หลาดฮยู่ จำจะต้องให้หาตัวบิดามารดาของเด็กชายผู้นมาถามดูจึงจะ
ได้ใจความ ครนคตเห็นตงนนแลว เปาบุ้นจิ้นจึงให้นักการไปหาตัว
บิดามารดาของตนเพิกมาถามว่า บุตรของเจ้าเป็นคนอกตัญญู จะฆ่า
เจ้าจริงตงกล่าวหรือไม

ตนหยงจึงให้การว่า จจริงสมตงถอยคாதนางฮองสีกกับเงยมเงง
ฟ้องนนทุกประการ แลวเปาบุ้นจิ้นจึงถามนางกวสผู้มารดาของตนเพิก
ตอไปอีก นางกวสก็ให้การบตงคாதนหยงให้การไว้นนทุกประการ
เปาบุ้นจิ้นจึงให้สืบถาม ชาวบ้านใกล้เคียง ๆ ก็เบกความ สมตงค้
บิดามารดาของตนเพิกทุกประการ เปาบุ้นจิ้นจึงให้นักการไปหาตัว
ตนเพิกมาถาม ตนเพิกกกมหนานงนงอยู่ไมให้การประการใด

ขณะนั้นตนหยังจึงพูดขึ้นแก่เป่าบุนจันว่า บุตรของข้าพเจ้าคนนั้น
คิดจะทำร้ายข้าพเจ้ามาอาวุธซ่อนอยู่ในตัวเนื่องนตย ถ้าไม่เชอขอให้ท่าน
คันดูในตัวก็จะได้เห็นความจริง

เป่าบุนจันได้ฟังดังนั้น จึงให้หนักการคันดูในตัวตนเพกก็ได้อาวุธ
สมจริงดังคำของตนหยังกล่าว เป่าบุนจันจึงส่งให้ชงตนเพกไว้แล้ว
เป่าบุนจันก็กลับมายังบ้าน นั่งตรกตรองใคร่ครวญไปตคิดเห็นว่า บิดา
มารดายอมจะรักบุตรยิ่งกว่าแก้ว เหตุใดบุตรจึงไม่รักบิดามารดาถลบั
คิดจะทำร้ายฉะน เป็นทลงสยขงนภชะรอยเด็กชายผู้น ชาติปางก่อน
คงจะหมายมั่นจองเวรแก่กันไว้เป็นแน่ จึงได้ติดตามมากอยล่างผลาญ
กันฉะน เป่าบุนจันคิดเห็นฉะนนั้นแล้วพอเวลาตกลสองยามเป่าบุนจันเข้า
นอนพอมอยหลับไป เห็นเป็นเทพารักษ์ของคหนงสวมเสื้อแดงมอดอแซ
ขมกกรดาขามแม่น้ำมาหาเป่าบุนจันแล้วบอกวา ท่านชยามความสงสย
เลย ด้วยชาติปางก่อนยอมมเวรตอกัน ฉาดงนนแล้วเทพารักษ์ก็
อันตรธานหายไปเป่าบุนจันตกใจตขน ครนเขาเป่าบุนจันออกทอวา
ราชการ จึงให้คมตจตนเพกกับให้หาตจตนหยังผู้บิดาตนเพกมา เป่า
บุนจันจึงถามตนหยังวา ตัวเจานชงตงตัวได้ในทุกวันนี้ โดยได้รับ
ทรพยมรดก ของ บิดามารดาหรือ ๆ กระทำการ โดยสตีบัญญัติ และกำลัง
กายของตนเอง

ตนหยังให้การวา ข้าพเจ้าตงโรงเตยมค้ำชายและรับคนเดินทาง
ฮาศัยนอน ได้ผลประโยชน์จึงได้ตงตัวมาจนทุกวันนี้

เป่าบุนจันจึงถามตอไปว่า เจาค้าชายตงโรงเตยมอยูนนมเสมยน
ชนเตงไซหรือไม

ตนหยังตอบวา ข้าพเจ้ามีเสมยนไซ้อยู่คหนง ขอเตยบน
เป่าบุนจันได้ฟังดังนั้น จึงให้หนักการไปตามตัวเตยบนกับให้เขา

เขาบัญชีรายวันและงบเดือนมาด้วย นักการไปเอาตัวเตียบนและบัญชี
 มาตามค่าเป่าบันจนส่งทกประการ เป่าบันจนจึงให้เขาบัญชีสำหรับจด
 ชื่อคนเดินทางให้ค่าจ้างโรงเตียมมา ให้เป่าบันจนตรวจดู เป่าบันจนเห็น
 มขอหลวงจกนกงเหลงมาพกนอนอาศัย วนนเวลาอนนเดือนน แล้ว
 เป่าบันจนจึงนับตแต่เดือนนลวงมาได้ ๒๐ ปี แล้วเป่าบันจนใคร่ตรวจ
 ดูความทสนเห็นมกรขามเมนา ออกความเป็นตัวอักษรตัว (กั) กับ
 ชื่อหลวงจกนกงเหลง แปลว่ามกรตรงกกับชื่อหลวงจกนกงเหลง เป่า
 บันจนเห็นความว่าตนหยงฆ่าหลวงจกนกงเหลง ชื่อจมีในบัญชีเขน
 ครนคิดเห็นดงนแล้วเป่าบันจนจึงว่าแกตนหยงว่า บุตรของเจ้าเป็นคน
 ออกตัญญจะฆ่าเจ้านนควรโทษอยู่แล้ว เจ้าจงแอบฟัง เราจะถามบุตร
 ของเจ้า ว่าตงนแล้ว ตนหยงกคอยแอบฟังตามค่าเป่าบันจนทกประการ
 เป่าบันจนจึงให้คุมตตนเพกมาแล้วจึงถามตนเพกว่า ชื่อชเจ้าจะฆ่า
 บิดาของเจ้านน ความจริงใจของเจ้าด้วยเหตุการณอื่นใดจึงให้การไป
 ตามจริง เพื่อเราแล้วจะได้ตตลนให้แก่เจ้า
 ตนเพกได้ฟังเป่าบันจนถาม จึงให้การว่าเดิมชภาพเจ้าชอกงเหลง
 บวชเป็นหลวงจกน ไปเมืองตงเกีย ชากลับมาแวะเข้าไปนอนอยู่ในโรง
 เตียมของตนหยง เห็นชภาพเจ้านงนตตตมา ตนหยงจึงฆ่าชภาพเจ้า
 เสีย แล้วเอาศพของชภาพเจ้าฝังไว้ที่โตเตียงนอน ศพชภาพเจ้ายังอยู่จน
 ทกวันน ตนหยงได้เงินของชภาพเจ้าไปเป็นทุนรอนค้าขายมาได้ประมาณ
 สองบักมงบบริบูรณ์จนจึงได้ไปแต่งภรรยา ชภาพเจ้ามีความผูกใจแค้น
 จึงมาเกิดในท้องภรรยาของตนหยง ขอจงเวรฆ่าตนหยงให้จงได้ ชื่อ
 ทชภาพเจ้าเป็นคนอกตัญญคิดฆ่าบิดานน โทษของชภาพเจ้าควรประหาร
 ชาติ ชภาพเจ้าไมมีความโทมน์สน้อยใจเลย ขอท่านได้ตตลนให้แก่
 ชภาพเจ้า โดยทางยุติธรรมตามกฎหมายบ้านเมืองเกิด

ฝ่ายตนหยงแอบฟังตนเพก ผู้บุตรของตนให้การถูกต้อง ดังหลังมา
ตั้งนิน ก ไกรอแคณยงนุกจกกลับไปยัง โรงเตียม

เป่าบุนจนได้ฟังตนเพก ให้การเป็นความระลึกชาติได้ตั้งนิน จึง
ให้นักการไปชุดตทตรงเตียงนอนใน โรงเตียมของตนหยง จะมีศพลวง
จนฝังอยู่จริงตจคาตนเพก ให้การหรือไม่

ครนนักการไปคนชุดตทตรงเตียงนอน ใน โรงเตียมของตนหยงก็
พบศพเหลือแต่ร่างกระดูก ของมรอย ฮาวุธ ตัดขาด เป็นการ สมจริง ดังคำ
ตนเพกให้การ แล้วจึงกลับมาแจ้งความแก่เป่าบุนจนทุกประการ เป่า
บุนจนจึงให้นักการไปจับตัวตนหยงมาแล้ว จึงซักถามตนหยง ๓ ก็ให้การ
รับเป็นสัจ เป่าบุนจนจึงถามตนเพก ว่า โทษของเจ้านนเรานนจะยกให้
แต่ตัวเจ้าเราจะมีให้พบแก่บิดาเจ้าต่อไป เจ้าจะว่าประการใด

ตนเพก ว่าแม่บิดาข้าพเจ้ายงมชีวิตอยู่ตราบใดแล้ว ข้าพเจ้าคง
จะฆ่าเสียให้ไต่

เป่าบุนจนจึงว่า เจ้าอย่าคิดอาฆาตต่อไปเลย เราจะให้เงินร้อย
ตำลงแก่เจ้า

ตนเพก ได้ฟังเป่าบุนจนว่าตั้งนิน จึงตอบว่าแม่ท่านให้เงินแก่
ข้าพเจ้ายร้อยตำลงแล้ว ข้าพเจ้าจะเจตขอสิ่งของเครื่องบริวาร จะขอ
กลับไปบวชเรียนอยู่ตามเพศแห่งสมณะตามเดิม ซึ่งเคยได้บวชมาแล้ว
แต่ชาติปางก่อน ข้าพเจ้าจึงจะฉนเวรตอกัน

เป่าบุนจนได้ฟังตั้งนิน จึงพูดแก่ตนเพก ว่า เจ้าจงกลับไปเสีย
ก่อนแล้วเราจะให้ ตนเพก ได้ฟังเป่าบุนจนบอกตั้งนิน ก็ค่านับลาเป่า
บุนจนกลับไปบ้าน

เป่าบุนจนจึงตัดสินให้รับเงินทองทรัพย์สินสมบัติ ของตนหยงให้แก่
ตนเพก ร้อยตำลง เงินยังเหลือนอกนั้นเป็นของหลวง ตัวตนหยงให้

จากทุกตลอดชีวิตไม่มีเวลาพ้นโทษ

ฝ่ายตนเพิกครนได้เงินร้อยตำลงแล้ว

ก็กลับไปยังสำนักเดิม

บวชเป็นหลวงจีนรักษาคลังเจริญกรรมฐานภาวนาไปตามเพศของสมณะ.

ทตาบลดองเกดอนแขวงเมืองตนจว ตาบลดนระยะทางมาเมือง
 ตนจวทางกนสบหาล มชายสองคนพนองแฮอองเป็นพอกาเดินทางค
 ชาย คราวหนึ่งสองคนพนองนเดินทางไปได้ ๕ ล ถึงตาบลดหนึ่งขอ
 เสยเตยถอน ทตาบลดนเป็นทเปลยวมเสาศลาจารกอกษรว่า ระยะ
 ทาง ๕ ล ชายแฮอองสองคนพนองพบชายพอกาแฮตนขอฉายมาจาก
 เมืองฮ่อหน้า ชายแฮอองสองคนพนองเห็นตนฉายเดินมา สะพายไถ
 ไถเงินประมาณสักสิบหลม ชายแฮอองทงสองคนพนองจึงชาชายแฮตน
 ขอฉายนตายแล้วจึงแฮศพนน ไปฝังไวยง โคนไม้ใหญ่ แล้วได้เงินอยู่
 ในโกนนสบลม ครนจะแบ่งกนเลากเป็นทลาบากแก่การเดินทาง จึง
 ปรกษากนจวเราแฮเงนสบลมนนฝังไวกอน ต่อเมอชากลับจึงคอยขุดแฮ
 ไปแบ่งบ้นกน ครนปรกษากนตกลงตงนนแล้วกแฮเงนสบลมนนฝังไว
 แล้วออกจากตาบลดนไปคชาชายยงเมืองไกล ประมาณได้สักหกปี ชาย
 สองคนพนองนบกกลับมบบาน ครนถึงตาบลดนชายสองคนพนองก
 เข้าไปอาศัยโรงเตยมของพวกแฮทล หยตพกขออาหารกนแล้ว ทง
 สองคนพนองกจะไปขุดจะแฮเงนทฝังไวแต่ครวณน แต่หาได้เห็นเงิน
 ไม้ ทงสองคนพนองมความเสยใจแล้วบ้นพูดว่า เงินเราฝังไวรมเดา
 ศลาเป็นททมาย เมื่อเวลาเราฝังนนเดา ก็ไม่มีผู้ใดไปมาลวงรู้เห็น
 เหตุใดหนอเงินจึงหายไปได้ตงน เป็นทตตประหลาดใจนีก เราเห็นว่า
 เปาบ้นจนเป็นผู้สอตสอง ถ้าเราไปฟ้องคงจะชำระให้แก่เราได้ ครนคิด
 เห็นตงนนแล้วพนองคนนน จึงทาเรื่องราวรอกทุกช ด้วยฝังเงินไวเงิน

หายไ้ ๆ ยันต่อเป่าบุนจัน ณ เมืองตงเกย

ขณะนั้นเป่าบุนจันกำลังตรตรอง ด้วยกตศัพทเลาดอกนมาชานานว่าทตาบดเสยเตยถอน มีผู้รายปลนสะคมคนเดินทางเนือง ๆ ในตำบลนั้น เป่าบุนจันตรตรองคคหาอบายจะพิจารณาเอาตัวผู้รายให้จึงได้ พอชายแะอองสองคนพนองเขามาจนเรอกราวร้องทุกชวา ผงเงินไว้ทตาบดเสยเตยถอน มีผู้รายมาขอไปขอให้ชำระ เป่าบุนจันตรวจดเรอกราวแลวก็หวเราะ แลวจงคนเรอกราวมาให้ชายสองคนพนองนน

ฝ่ายพนองสองคนเห็นว่า เป่าบุนจันไม่เือระชำระให้ ก็ร้องให้ เป่าบุนจันเห็นดงนนจงพตว่า เราขอผลดสกเคอนหนงจงคอยมาเราจะชำระให้ ชายสองคนพนองก็คานับลากลับไปบ้าน ครันอยมาได้เดอนเศษ ชายสองคนพนองก็กลับมาหาเป่าบุนจันอก เป่าบุนจันเรียกต้นเขงนกกการมาสงว่า ท่านจงไปทตาบดเสยเตยถอน จับตัวรายผู้รายทหลักศลา ๕ ด ลักขุดเงินของชายสองคนนมาให้เราจงได้ เราจะให้สุราท่านกินไหหนงกับเบยแปะ ๒๐ เบยเป็นเสบียงเดินทาง วาดงนนแลวเป่าบุนจันจงสงหมายกับเบยแปะให้ต้นเขง ๆ ก็ไปยังตำบลหลักศลา ๕ ด ก็มิได้รว่าจะไปจับตัวผู้ใดได้ แต่หมายของเป่าบุนจันว่า ถ้าไม่พบผู้รายให้จับเอาหลักศลา ๕ ด ดงนนก็เบนทจนใจสนับญญาของนกกการจงกลับมาแจ้งความแก่เป่าบุนจันว่า ท่านให้ข้าพเจ้าไปจับตัวผู้ราย ถ้าไม่ไ้ให้จับเสาศีลามา เสาศีลามีไ้ว่าเป็นมนุษย์พตจาได้หรือ จะไ้จับมาให้แก่ท่าน เป็นทจนบญญาแก่ข้าพเจ้านกทจะไปทำตามคำท่านสงได้

เป่าบุนจันได้พงดงนนกกระทำเป็นโกรขแลวพตว่า เราสงการเหตุไ้จึงไม่ทำการตามคำเราสง กลับมาพตบิตพลจ ถ้าไม่ไ้ตัวผู้

ร้ายชงลกขุดเงินของชายสองคนนทลกดลามาให้เราแล้ว เราจะทำ
โทษท่านให้ถึงสาหัส

ต้นเชิงได้ฟังเป่าบันจนส่งตงนน โดยชัตอาญาไม่ได้ก็จำใจไป
ยังตำบลเสี้ยเตยถอนเสาศลา ๕ ลนน ต้นเชิงก็ไปนั่งอยู่ที่โคนเสาศลา
๕ ลนน เขามอรัดเขานางเป็นทุกขอยู่ในใจ แล้วต้นเชิงคดขนมมาได้ จึง
เข้าไปยังตำบลบ้านเสี้ยเตยถอน ซออุปเทยขึ้นมา เวลากลางคืน ต้นเชิง
จึงจุดอุปเทยบูชาเทพารักษ์ แล้วบ่นบานว่าพระภูมิเจ้าที่เทพารักษ์
อนุรักษาดำบลนทุกหย่อมหญ้าลดดาวดลยของงได้ทราบ ด้วยชายมชอ
สองคนมาร้องตอ นายข้าพเจ้าว่า ได้ฝังเงินไว้ในทนต์บดลมมอายุผู้ร้าย
ลักขุดเอาไป เป่าบันจนนายข้าพเจ้าให้มาจับตัวผู้ร้าย ถ้าไม่ไดตัวผู้ร้าย
ให้จับเอาหลกศลาตามคำสั่งตงน เป็นการจณใจจริง ๆ ไม่รู้ทจะทำ
ประการใดได้ ขอท่านเทพารักษ์ผู้ศักดิ์สิทธิ์ไคอนุเคราะห์แก่ข้าพเจ้า ขอ
เทวานุภาพทมหุทพยขงรแวงแห่งเหตุการณ จึงช่วยบ้นดาดอบตตเหตุ
กลางนมีตแนะนำให้แก่ข้าพเจ้าด้วย ถ้าเทพยเจ้าไม่ช่วยอนุเคราะห์อนุถล
แล้ว เป่าบันจนก็จะลงโทษแก่ข้าพเจ้าด้วยตามทท่านคาคโทษไว้
ครนบ่นตงนนแล้ว ต้นเชิงกนอนหลบอยุทโคนเสาศลานั้นนฝน
เห็นว่า ท่านผู้เฒ่าคนหนงมอถอไม่เทาเตนงกงนมายนอยุตรงหน้าต้นเชิง
แล้วบอกต้นเชิงว่า ชายสองคนนทนามเงินดบดลมไม่ เงินดบดลมนนเป็น
เงินของตมฉาย อันเป็นคนชาวเมืองย้อหน้าเดินทางมา ชายแซ่ชอง
สองคนนนช่าเสี้ย แล้วเอาศพไปฝังไว้ใต้ต้นไม้ใหญ่ ห่างกันแก่เสา
ศิลาณประมาณ ๒๐ วา ท่านจงไปขุดตเถิด อันเงินชงฝงนนเราย้ายมา
ไว้กับศพผู้ตายด้วยกัน เพราะฉะฉนชายสองคนพนองจชคห้ามได้เห็น
ตามทตมฝังไว้ เมื่อพระภูมิเจ้าที่บ้นดาดอนมตเป็นเทพสังทรณตงนนแล้ว
ก่อนตรธานสูญหายไค ต้นเชิงกตกใจตม ครนรุ่งชนเวลาเช้า ต้นเชิง

จึงไปเดินดูที่โตตนไม้ใหญ่ ห่างจากเสาศิลา ๕ ลี ประมาณสัก ๒๐ วา
 เห็นรอยคนนอนบนแท่นฝังศพมอยุ่ ต้นเชิงมีความย่นตงเข้าไปในบ้าน
 ตาบคนนอน ขอยมจอบเสียมแกมเจ้าของโรงเตยมาขุดขึ้น เห็นศพตาย
 หลายบมแตกกระดูกกับโตเงินสับลมอยู่ด้วยกัน ต้นเชิงจึงเก็บเอาเงินสับ
 ลมกับกระดูกนั้นมาไหเป่าบุญจนดู แลว่าเอาความฝันมาเช้านมตให้
 เป่าบุญจนฟังทุกประการ

เป่าบุญจนจึงให้นักการไปตามตัวชายสองคนพี่น้อง ซึ่งเป็นผู้
 ร้องไห้เป่าบุญจนชำระหนี้มาแล้ว / เป่าบุญจนจึงแฉ่งเงินสับลมกับห่อ
 กระดูกตนฉายนั้นให้ชายสองคนดู แลว่าเป่าบุญจนจึงถามชายสองคนนั้น
 ว่า เจ้าข้าคนเดินทางมาจึงโตเงินรายนั้นไว้วจริงหรือไม่ จึงรับเสีย โดยดี
 เราย่อยุ่สนแล้ว

ชายสองคนพี่น้องเมื่อได้ฟังเป่าบุญจนถาม และแลเห็นเงินสับ
 ลมกับกระดูกตนฉายเป็นความจริงใจ แต่ไม่รับเพราะยังเข้าใจอยู่ว่า เมื่อ
 เวลาซาตนฉายมีโตมผู้ใครเห็นเป็นพยาน

ในขณะนั้น กระดูกตนฉายร้องเสียงปรากฏขึ้นว่า ชายแซ่ของ
 สองคนพี่น้องน ข้าเราโทถงแก่ความตายเอาเงินของเราไป บัดนี้จึง
 คืนเงินกับชีวิตของเรามาให้เราเถิด

ชายสองคนพี่น้องได้ยินเสียงกระดูกพูดได้และตนรอนได้ ก็ตกใจ
 รับเป็นสัจ เป่าบุญจนจึงตดสนให้เอาตัวชายสองพี่น้องไปฆ่าเสีย แล้ว
 ให้นักการเอากระดูกผู้ตายไม่มีญาติที่จะติดตามมาจากล่าวนั้น ไปฝังไว้
 ณ ท่อนควรรแล้ว เงินสับลมนั้นเป่าบุญจนให้ส่งเข้าในท้องพระคลัง
 หลวง.

อยู่มานานหนงเป่าบุญจนทูลลาพระเจ้าของย่นจงฮ่องเต้ ไปตรวจ

เมืองฮ่อหน้า เป่าบุ๋นจันออกจากเมืองตงเกย เดินทางรอนแรมไปตาม
 ระยะทางได้สามพันลี้ ถึงตำบลฮองทั้น ตำบลนั้นเป็นทางน้อยเดินทาง
 ขอกเขา ในชอกนั้นร่มเงาไม้ไปด้วยเงาไม้ | ถึงกลางย่านนั้นพอเป็น
 เวลาเที่ยง มีแมลงวันฝูงหนึ่งบินมาร่อนอยู่ตรงหน้ามาเป่าบุ๋นจัน ๆ เห็น
 เป็นท้อศจรรยตงนน จึงส่งโทนกการคอยตามดูแมลงวันฝูงนั้นว่า จะ
 บินร่อนไปถึงไหน เพราะเหตุว่า เป่าบุ๋นจันได้เคยสังเกตเหตุการณ์และ
 ลางน昧ได้ความมากแล้ว มักจะบอกเหตุและข่าวที่ไม่มิผู้ใดจะรู้เห็น
 เป่าบุ๋นจันจึงส่งนกการว่า ถ้าเห็นแปลกประหลาดประการใด จึงรีบ
 กลับมาบอกเราให้รู้ โดยเร็ว

ฝ่ายหลไปนกกการก็ตามแมลงวันไปสองลี้เศษ ถึงละเมาะเขา
 น้อยแห่งหนึ่ง ฝูงแมลงวันกับเขาไปยังต้นไม้ใหญ่ หลไปจึงตามเข้า
 ไปดู เห็นมรอยตนกลบฝังอยู่ หลไปก็กลับมาบอกความแก่เป่าบุ๋นจัน
 ตามที่ได้ไปเห็นทุกประการ

เป่าบุ๋นจันก็หยุดพักอยู่กลางย่านระยะนั้น เป่าบุ๋นจันกับนกกการ
 หลายคนด้วยกันก็ไปยังสถานต้นไม้ใหญ่นั้น จึงให้เอาจอบขุดลงไปลึก
 ประมาณสามศอก เห็นมีศพคนตายไม่สุ่นานนัก เป่าบุ๋นจันพิจารณาดู
 จนทั่วไม่เห็นมรอยบาดแผลชอกช้ำอันใดเลย จึงคิดเห็นว่าคงจะฆ่าด้วย
 อย่างไม่ใช้คมอาวุธ เป่าบุ๋นจันจึงคลำดูที่เสื่อผู้ตายนั้น พบดวงตราแกะ
 ด้วยไม้ดวงหนึ่ง จึงเอามาพิจารณาดู เป็นตราหยอชายผาค รันไต่ตรา
 ดวงนั้น เป่าบุ๋นจันก็โทนกการกลับฝังศพเสียตามเดิมแล้วขนมากลับ
 ออกจากตำบลทางน้อยนั้น ถึงศาลาอาศัยแห่งหนึ่ง เป่าบุ๋นจันเห็นผู้เฒ่า
 ผู้หนึ่งคอยรับเป่าบุ๋นจันอยู่ ณ ศาลานั้น เป่าบุ๋นจันจึงถามผู้เฒ่าว่า
 ท่านผู้เฒ่ามาจากตำบลใด ชายผู้เฒ่าจึงบอกวาตนเล่าอาเภอกกรม
 การตำบลก๊วยจาย แจ้งความว่าท่านจะมาเมืองฮ่อหน้าจึงใจให้ข้าพเจ้า

มากอยรับทาน

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้นจึงส่งผู้เดิมาบอกว่า เวลานี้จะค้าอยู่แล้ว
 เราจะพักอยู่ที่ศาลเจ้านกก่อน พรุ่งนี้เราจึงจะเข้าไปในเมืองฮ้อหน้าผู้
 เฒ่าก้านบลาเป่าบุญจนไปแจ้งความแก่ต้นเล้าทุกประการ
 ครั้นรุ่งขึ้นเป่าบุญจนก็เข้าไปยังตำบลกยจาย แขวงเมืองฮ้อหน้า
 พร้อมด้วยอำเภอกกรมการรับเป่าบุญจนเข้าไปพักยังกกกวน เป่าบุญจน
 พักอยู่ตำบลนนคนหน่ง ปราบปรามใคร่ครวญถึงดวงตราที่ไดมาจากศพซึ่งฝัง
 ไว้กลางบ้านนั้น เป็นตราหยอชายผ้า ผู้ร้ายซึ่งฆ่าผู้นั้นตาย เห็นจะอยู่
 ในเขตแขวงเมืองฮ้อหน้าแน่ ธรรมดาใจผู้ร้ายเมื่อได้สิ่งของอัน
 เป็นสินค้า คงจะนำออกเที่ยวเร่ขายในเมืองนอกเมือง จำจะต้องคิดเอา
 ตัวผู้ร้ายรายนี้ให้จงได้ ครั้นตรึงตรึงเห็นความตามคาดคะเนดังนั้นแล้ว รุ่ง
 ขึ้นเป่าบุญจนจึงส่งเสมียนและกรมการว่า จนนมราชการให้รักษาเมือง
 และกรมการจงมาให้พร้อมกันทั้งในเมือง เป่าบุญจนส่งตงนนแล้วก็เขา
 ไปพักอยู่ในกกกวน ครั้นเจ้าเมืองกรมการมาพร้อมกันแล้วเป่าบุญจน
 จึงส่งกรมการและนายแขวงนายอำเภอก้านนั้นผู้ใหญ่บ้านว่า เราจะต้อง
 การขอผ้าเป็นอันมาก ตามบรรดาพ่อค้าซึ่งมอยู่มากน้อยเท่าใดจง
 บ้างร้องเอาผ้ามาให้เราเลือกดู

ขณะนั้นนายแขวงอำเภอก้านนั้นผู้ใหญ่บ้าน จึงนำบรรดาพ่อค้า
 นำผ้ามาให้เป่าบุญจนดู ขณะนั้นพ่อค้าผู้หนึ่งชื่อเตียบี้ เป็นพ่อค้าใหญ่
 มผ้าเป็นอันมาก เป่าบุญจนจึงถามว่า ท่านเป็นพ่อค้าใหญ่รับผ้าพ่อค้า
 หงหลายมาขายส่งให้ท่านนั้น ท่านจะจำหน่ายหรือใจบางหรือไม่

เตียบี้แจ้งความว่า บรรดาพ่อค้าเอาผ้ามาขายส่งให้แก่ข้าพเจ้า
 ได้จดยหรือใจทุกพ่อค้า เป่าบุญจนจึงตรวจดูผ้าทุกพับมยหรือต่างกันพบผ้า
 พบหนึ่งมตราหยอเหยียบดูดวงตราถูกต้องกันกับมยหรือ ที่เป่าบุญจนไดมาจาก

ศพนัน เป้าบุญจงถามว่า ผาชนคน ยหอย่างน มพบเดยวแทน

หรือ เรืออยากได้เพียงสบพบยสบพบ ของทานมอกหรือไม้

เทียบแรงความวาผาชนคน ชาฟเจารบไวณอยมไมถงสบพบ

หลสาไดนามาจากตำบลไทคกงัยมาชายแตยงไมหมด ถาทานจะตองการ

เพียงสบพบยสบพบ ชาฟเจาจะตามตวลหลสาใหเอาผามาชายไหแกทาน

เป้าบุญจงไดพงตงนกกกระทาเป็นยนต์ แลวจงพดวาทานจงไป

ตามหลสาเจาของผามาเกต เทยบจงไปตามหลसानาผามาชายไห

เป้าบุญจนยสบพบ

เป้าบุญจนพจารณาตตรายหอย แบบเดยวกันกับตราทไดมาจาก

ศพผู้ตายกลางบ้าม ไตผตเพยนกันลกลสงหนง เป้าบุญจงถามหลสาว่า

ทานเป็นพอคคามาควยกนลกกคน

หลสาบอกวามากบชาฟเจาสามคนพักอยุโรงเตยม เป้าบุญจน

จงเห็นกการไปตามตวลมาทงลตามคนแลจ เป้าบุญจงสงใหจาขงหลสา

กับพวกลสามคนไจ แลจเป้าบุญจนกพดว เจาทง ๔ คนนเป็นโจรเทยว

ปดนละตมพอคคาเดินทาง ตวลเจาทาไรพอคคาโดยชอบบรมไม เจาเห็น

พอคคาเดินทางมาทเขาของแคบ เจาจงชาเขาเสยเอาศพไปสงไวไตตั้น

ไมใหญ่ แลจเขาของผู้ตายนพมาเทยวเวชายในเมองนจรงหรือไมรับ

เสย โดยตอยาใหตองมูกถอเชยนต์เลย

หลสาไหการปฐเสธว่า ชาฟเจาเป็นพอคคามไดชาผู้ไต ทาน

มากลางวาชาฟเจาเป็นผุรายนน ผู้ไตมาเป็นโจทกพองทาวาชาฟเจา

เป็นผุราย มีหลกฐานสงสาคญอนไตบาง

เป้าบุญจงไดพงคาคาโตตอบของหลสา เป็นขอสานจนตงนกก

โกจรจงหยบดวงตรามาประทบเทยบแกดวงตรายหอยชงประทบอยทพบฉา

เป็นยหอยอนเดยวกันมไตผตเพยน แลจเป้าบุญจงวาทวลเราเป็นโจทก

เอง ว่าแลวก็โหมค้มผูกพวกผู้ร้ายทั้ง ๔ คนเข้าตคนละ ๕๐ ท กระทบเป็น
สัจว่าเตชะเจ้าทรพยตายเก็บเอาเข้ามาขายจริง เป้าบุญจนจึงตัดสินใจให้
เอาตัวหลี่ดำไปฆ่าเสีย พวกหลี่ดำอีกสามคนนั้นให้เนรเทศไปอยู่เมือง
ไกลไม่มีกำหนดกลับ.

ที่ตำบลหย่นฮอกยกแขวงเมืองหงจว ยงมชายคนหนึ่งแซ่ชางชื่อเส่ง
ชางเส่งเป็นผู้โตเลาเรียนน้อย แต่เป็นบุตรเศรษฐี ๆ ผู้บิดาชื่อนางเลียงส
มาให้เป็นภรรยา ๆ ชางเส่งเป็นมกรยาและประกอบไปด้วยความกตัญญ
ญต่อสามและบิดามารดาขงนุก ชางเส่งม่นองชายคนหนึ่ง ชื่อชางโจะ
อายุได้ ๑๖ ปี มีภรรยา บิดามารดาได้แต่งงานให้เหมือนกัน

อยู่มาวันหนึ่งบิดามารดาชางเส่งสอนชางเส่งว่า ผู้ทมิเงนทองทรพย
สิน ทำมาหาได้สะสมไว้ให้บุตร ๆ มีความหมั่นประมาณต่อทรพยสินเงิน
ทอง คบหาแต่เพื่อนฝูงเสพสุราเล่นการพนันกระทำให้ทรพยสมบัติ
อันตรธานเสื่อมสูญสิ้นไป จนถึงเกิดความยากจน เพราะเหตุที่ไม่มสดี
และบัญญัติที่จะปกครองทรพยสมบัติ ของบิดามารดาไว้ได้อันทรพยสิน
เงินทองใช้ว่าจะเป็นของหามาได้โดยง่าย ๆ ต้องอาบเหงอต่างนา หรือ
อุตสาห์หาประกอบด้วยความเพียรพยายามให้ชอบถูกต้อง จึงจะสะสม
หามารักษาไว้ได้ ตัวเจ้าอย่าทะนงตัวเยี่ยงคนทั้งหลายที่ดูหมิ่นแก่ทรพย
สมบัติเงินทอง

บัดนี้บิดาเห็นว่า เจ้าควรจะไป เทียง คำชายต่างเมือง เป็นหน ทาง
ไกลจะได้กำไรผลประโยชน์มาเพิ่มเติมเป็นกำลังให้มากขึ้น แต่การ
บ้านเรือนนั้น บิดาเห็นว่าควรจะให้ชางโจะอยู่รักษาดูแล เจ้าจะเห็น
เป็นประการใด

ชางเส่งได้ฟังบิดาว่าตงนุกเห็นชอบด้วย แล้วจึงพูดว่า ข้าพเจ้า

เห็นวาทเมืองตงเกียมาขายมราคา ไปเมืองหงจวจตขอผ้าไตแล้วจึงเขา
ไปขายเมืองตงเกีย แล้วขอของเมืองตงเกียไปขายเมืองหงจวจนคามทาง
ขนทงล่อง เพียง ๖ เดือนก็มกำไร ได้ผลเป็นอันมาก

ฝ่ายบิดาชาแสงได้ฟังบุตรขแรงตงนบกเห็นชอบด้วย จึงมอบเงิน
ให้ชาแสงไปทำทุนขอผ้าเมืองหงจว ชาแสงรับเงินแล้วก็ออกจากบ้าน
ไปยังเมืองหงจวจตขอผ้าไตแล้ว ก็เรียกลูกจ้างหาบผ้าเดินทางไปยัง
เมืองตงเกีย เข้าไปพักอาศัยอยู่ในโรงเตียมของหงจอซิม แล้วก็ขอ
อาหารและสุรากิน ชาแสงก็ปลุกจ้างเสพสุราเมาแล้วก็นอนหลับสนิท
หารู้สึกตัวไม่

ในทตาบดนนงมชายผู้หนึ่งขอเหียด เหียดเป็นผมผมอชานาญใน
การย่องเบาตกลกยงนบก ในวันนั้นเหียดแลเห็นชาแสงหาบผ้าเข้าไปยัง
โรงเตียม ครั้นเวลาตกประมาณสามยาม เหียดจึงย่องแอบไปยังโรง
เตียม เอาเหล็กไซประตู่โรงเตียมแล้วถอดกลอนเข้าไป แลเห็นคนใน
โรงเตียมนอนหลับสนิท เหียดก็ลักเอาผ้าของชาแสงไปทิ้งลง ครั้นรุ่ง
ขนเวลาเขาชาแสงตื่นนอนหาเห็นผ้าไม่ จึงได้รู้ว่าผู้ร้ายลักเอาผ้าไปเสีย
หมตกตกใจ ชาแสงจึงเรียกหงจอซิมผู้เจ้าของโรงเตียมมาแล้วบอกว่า
ท่านผู้เป็นเจ้าของโรงเตียมให้คนไปมาพักอาศัยท่านกตเอาผ้าเขา คน
ทั้งหลายเห็นว่าท่านเป็นผู้ปกครองคุ้มได้ มีให้สิ่งของหายและเป็นอันตรราย
จึงได้สูญเสียเงินค่าโรงเตียมให้แก่ท่าน บัดนี้ผาดนค้ำของเราหายไปฉะนี้
เราจะต้องให้ท่านใช้แทน ถ้าท่านไม่ยอมใช้ให้ เราจำจะต้องไปฟ้องร้อง
ยังโรงศาลให้ชำระ

หงจอซิมได้ฟังชาแสงว่าดงนน จึงตอบว่า ข้าพเจ้าเป็นแต่ผู้ชาย
ชาวแกงให้แก่คนเดินทางชอกันและพักนอนเท่านั้น ข้าพเจ้ามิได้สัญญา
รับประกันเป็นผู้รักษาสงของให้แก่ท่านด้วยไม่

ชาแสงได้ฟังอจจิมโต้ตอบดังนั้น จึงทำเรื่องราวไปยื่นฟ้องต่อ
เป่าบุนจัน ๆ จึงให้หาต๋อผู้เจ้าของโรงเตียมมาตาม อจจิมก็ให้การตั้ง
ทกลาวเถียงชาแสง ให้เป่าบุนจันฟังทุกประการ

เป่าบุนจันได้ฟังดังนั้น พคะระหกเป็นความยากอยู่ ซึ่งจะตัดสิน
บังคับเอาแก่งอจจิมก็ไม่ชอบธรรม และจะไม่บังคับเกยวแก่งอจจิม
ก็ไม่ควร เพราะเป็นโรงเตียมรับคนนอนเอาค่าที่เป็นการจรมิ ไซ้อยู่ประ
จ่า ก็ควรอยู่ที่ต๋อเจ้าของที่จะต้องเป็นพระตุแลด้วย จึงพูดว่ายากอยู่ที่จะ
ให้เราพิจารณาให้

ชาแสงได้ฟังเป่าบุนจันว่าดังนั้น ก็ร้องไห้บ่นรำพันว่าไม่ควรเลย
ที่จะให้ผู้ร้ายมาของเบาดกเอาผาของข้าพเจ้าไปฉะน ข้าพเจ้ามีความ
โทมนัสน้อยใจยิ่งนัก

เป่าบุนจันได้ฟังชาแสงบ่นดังนั้น จึงลงโทษกการเอาต๋อ ใจทักจา
เลยไปขงไว้ด้วยกันทั้งสองคน ในวันนั้นเป่าบุนจันจึงไปขงศาลเจ้า
เทพารักษ์หลักเมือง จุดธูปเทียนบูชาแล้ว ๆ จึงบ่นบานว่าขอเทพยตามู
มมเหศวรศักดิ์เดชช่วยแสดงอุปตเหตุลงนमित เพื่อให้ข้าพเจ้าเห็นทาง
พิจารณาจับต๋อผู้ร้ายรายนด้วยเถิด แต่เป่าบุนจันไปบ่นบานบวงสรวง
เช่นไหว ทศาลเจ้าหลักเมืองอยู่ฉะนถงตามครวงแลวกยงมิตต่นส่ายปล่าย
เงอน ทางที่จะพิจารณาเอาต๋อผู้ร้ายลกผาของชาแสงรายนได้เป่าบุนจัน
จึงทำกลอุบายให้ต๋อชาแสงกับอจจิมคนละ ๓๐ ที แลวกปล่อยตัวให้
กลับไปยังโรงเตียม

ฝ่ายเหี้ยตซึ่งเป็นผู้ร้ายของเบ่า ครนได้ผาของชาแสงไปแล้วจึง
แคะตราทาเป็นนยหอของต๋อ นำไปจำหน่ายชายให้แก่โอยจวทตงร้าน
อยู่ในเมือง ไม่มีผู้ใดที่จะล่วงรู้ว่าเหี้ยตเป็นผู้ร้ายของเบ่า ฮยมาจันหนึ่ง
เป่าบุนจันก็ตอบบายโต้อย่างหนึ่งจึงให้เตยเหลงเตยเฮานักการทงสองคนไป

หามเอาแผ่นป้ายคลาน้อยทุกกลางตลาด เขามายังสนามหน้าตึกกกกวน
 เป่าบันजनง โหนกการตป้ายคลายสบท แล้วถามว่า ป้ายคลาดกเขา
 ลิงของ ๆ ผมขอไปไว้แห่งใด จึงคนมาให้เสียโดยดี แต่ตป้ายคลาอยู่
 ณะนถงสามครง

ขณะนพระราชกรผู้เป็นพ่อค้าหาบสิ่งของต่าง ๆ เดินทางไปขายแด
 เห็นผู้คนกลุ่มกันดูนกกการตป้ายคลาตงนนักชวนกันเข้าไปดู เป่าบันजन
 นงพิจารณาต เห็นชายสคนสะพายห่อผ้าไปขายเดินเข้าไปตงนนั้น เป่า
 บันजनง โหนกการบิตประตูกำแพงกกกวนชงวากการแลจ เป่าบันजनก
 กระทำเป็นพาลโกรธแล้วพูดว่า เขาชำระถ้อยความอยู่มิใช่กิจการอะไร
 ของคนทงหลายจะเขามาดูเลย จะตชงทำโทษรบเขาสิ่งของชงเขามา
 ขายนนไวก่อน

นกกการโตพงเป่าบันजनงวาทงนน จึงรบเขาสิ่งของ ๆ คนเหล้า
 นนไวแล้ว เป่าบันजनงเรียกคนทง ๕ ชงสะพายห่อผ้าไปขายนนเขามา
 แล้ว เป่าบันजनงให้เบ็ดห่อผ้าออกดู และเห็นตพบปลายพบ มตรา
 ยห่อประทบลงในเนื้อผ้า เป่าบันजनมความสงสยจงเขาผานนไวแล้วจว่า
 ผาหอนเราชอยมไวดูก่อน พรังนเราจจะคนให้ วาตงนนแล้วเป่าบันजन
 จงให้คนสิ่งของชงพวกพอคานนให้แก่เขาชงไปทงสน แล้วกปลดอย
 คนเหล้านนกลับไป เป่าบันजनประสงคแต่จะพิจารณาตผาเทานน ชาย
 สคนกคานบลาเป่าบันजनกลับไปราน เป่าบันजनงให้หาตวชาแสงมา
 แล้วจถามชาแสงว่า ผาชงเขาเนื้อผามยหอยอย่างไร เจ้าจทำได้
 หรือไม

ชาแสงบอกวาชพเจ้าจทำได้ เป่าบันजनงจหยบเขาผาชงนางหล
 สุหยินภรรยาเป่าบันजनงหอยใจนมาให้ชาแสงดู ชาแสงคแล้วจบอกว
 หาใช้ผ้าชงชพเจ้าไม เป่าบันजनโตพงตงนนจหยบทอผาชงชายทง ๕

คนสะพานไปขายนั้น มาให้ข้าแสงดู ข้าแสงเห็นผ้ามยหอบประทบตนพบ
ปลายพบผดสงเกตแลดู ข้าแสงจึงแกพบออกกตเห็นตรา อยู่ข้างในกจำได้
แล้วบอกแก่เป่าบุญจนวาผาพบนขาพเจ้าจาไต เป็นผาของขาพเจ้า ท่าน
ได้มาแต่ผู้ใด ขาพเจ้าอยากจะทำบาง

เป่าบุญจนจึงถามข้าแสงว่า ผาของเจามสำคัญหอยอย่างใด
ข้าแสงจึงบอกว่า ผาของขาพเจ้าไม่ได้ประทบตราหอยตนพบปลายพบ
ชนตน ผาของขาพเจ้าประทบตราหอยตนพบปลายพบเขาไปศอกคียบ
ผู้รายลกเอาไปจึงแกะตราหอยประทบอยู่ตนพบปลายพบตงนน ขอท่าน
ได้พิจารณาให้แก่ขาพเจ้าด้วยเถิด

เป่าบุญจนได้ฟังตงนน จึงให้แก่พบผาออกตรวจตทุกพบ ๆ ก็
สมจริงตงคาข้าแสงอ้างทุกประการ เป่าบุญจนจึงส่งให้หนักการ ไปหาตัว
ชาย & คนซึ่งเป็นชาวจราน สะพายผาเวขายนนมาถามว่า ผารายนของ
เจ้าหรือ ๆ เจ้าได้มาจากผู้ใดจึงได้สะพายมาเที่ยวขาย

ชายทง & คนได้ฟังเป่าบุญจนถามตงนนจึงบอกว่า ขาพเจ้ารับ
มาจากรานอวงแสง ๆ เป็นเจ้าของผา

เป่าบุญจนจึงให้หนักการไปตามตัวอวงแสงมาแล้ว จึงถามอวงแสง
ว่า ผารายนท่านได้มาจากผู้ใด

อวงแสงจึงให้การว่า ขาพเจ้าตงรานขายผาอยู่เมืองหอหนาน
ผานนเหียดเป็นผู้นำผามาขายส่งให้แก่ขาพเจ้า ๆ เห็นจวราคาถูกจึงได้รับ
ขอไว้เพื่อจะขายเอากำไร

เป่าบุญจนได้ฟังตงนน จึงให้หนักการไปหาตัวเหียดมาแล้วถาม
ถามเหียด ๆ ก็ให้การรับถูกต้องตามความที่เป็นมา เป่าบุญจนจึงให้
เหียดนำหนักการไปเอาผาของกลางมาได้ คืนให้แก่ข้าแสงแล้ว เป่าบุญจน
จึงตัดสินใจจวรักอักษรตงไว้ที่แขนขวาของเหียดว่า โทษผู้ร้ายของเบา

แล้วเนรเทศให้ไปอยู่เมืองไกล ถ้ายังฝ่าฝืนชนประพฤตเป็นผู้ร้ายของเบา
อีก ภายหลังให้ทำโทษจำคุก ถ้าทำอกครบสามครั้งจะประหารชีวิตเสีย.

มีขุนนางผู้รักษาเมืองชั้นเทียบพลหนึ่ง ชื่อเงาเหลยมมม
บริบูรณ์ไปด้วยเงินทองเป็นอันมาก เงาเหลยมมมบุตรด้วยภรรยาหลวง
คนหนึ่งชื่อเสียนเกย ครั้นต่อมาเงาเหลยมมมชราลง ภรรยาผู้อยู่คนหนึ่ง
ชื่อนางหมุยชมชุน มีบุตรด้วยนางหมุยชมชุนคนหนึ่งชื่อเสียนแม่ เสียน
เกยความรชยาเสียนแม่ผู้น้องยิ่งนัก เพราะเห็นว่าถ้าบิดาหาบุญไม่แล้ว
มรดกก็จะไม่ได้แต่ผู้เดียวจะต้องแบ่งปันกัน

เสียนเกยคิดจะกำจัดเสียนแม่ผู้น้องอยู่เนืองนิตย์ เงาเหลยมมม
บิดาสอดส่องรู้อยากัยของเสียนเกยว่าเป็นโง่มาก มิได้คิดถึงพนองอัน
ร่วมสายโลหิตอันเดียวกัน

ครั้นต่อมาเงาเหลยมมมก็ป่วยลง เป็นอาการว่าชีวิตจะไม่รอด
แล้ว จึงมอบมรดกให้แก่เสียนเกยแล้วสั่งว่า ถ้าบิดาหาบุญไม่แล้วเจ้า
อยู่ภายหลัง จงปกครองดูแลพนองของเจ้าด้วย น้องของเจ้ายิ่งเล็ก
อยู่ไม่ผู้เดียวสาอะไร บิดายังมตกอกแถมหนึ่งให้เขาเข้าชายของอยู่นน
ถานองของเจ้าเจริญวัยจนแล้ว ในส่วนตกรายนเจ้าจงให้แก่เสียนแม่
ผู้น้องเถิด ในส่วนตัวนางหมุยชมชุนนั้นแม่เขามกตัญญูต่อบิดา เขาคง
จะไว้ทุกข์รักกรรมนิยม เมื่อนางหมุยชมชุนไม่รักษากรรมนิยมจะไม่มี
สามแห่งใดก็ตามแต่ใจเขาเถิด

ฝ่ายเสียนเกยครั้นบิดาสงเสียมอบหมายมรดกให้ตั้งนบน กิม
ความยินดี จึงทำบุญชงเงินรายทรัพย์สังของและไธนาโคกระบือไว้อยู่ใน
เงอมมอหงสน

ฝ่ายนางหมุยชมชุน จึงอุ้มบุตรเข้าไปยังเงาเหลยมมมดูอาการ

เงาเหลยมผู้ตามแฉวงร้องไห้พูดว่า ท่านมีความลาเอียงรักบุตรและ
ภรรยาไม่เสมอกัน แม้วาทานถึงแก่กรรมลงเวลาใดแล้ว เสดยนเกียก็จะ
รวบมรดกเอาเสียแต่คนเดียว หาแบ่งปันให้แก่บุตรข้าพเจ้าไม่ แม่
บุตรข้าพเจ้าเจริญวัยขึ้นแล้ว ก็ไม่มั่งคั่งอันใดเป็นหลักฐาน

เงาเหลยมได้ฟังนางหมยขิมขุนว่าดังนั้นจึงตอบว่า เราเห็น
บุตรของเจ้ากยงเล็กอยู่ ตัวเจ้าเลากยงเป็นสาวเป็นนางอยู่ ถ้าเจ้าไป
มั่งคั่งต่อไปแล้ว มรดกของเราซึ่งให้ไปนั้น ก็จะตกไปอยู่กับผู้อื่น
เพราะเหตุฉะนั้นเราจึงขบขังไว้ไม่แบ่งปันให้

นางหมยขิมขุนได้ฟังเงาเหลยมว่าดังนั้น นางจึงสาบานตัวต่อ
หน้าเงาเหลยมว่า ไม่มีมั่งคั่งไปจนตลอดชีวิต จะขออยู่เคียงบุตร
ให้เจริญวัยขึ้นจะได้ให้เรียนหนังสือราชการสืบทระกูลของท่านต่อไป

เงาเหลยมครั้นเห็นนางหมยขิมขุนสาบานดังนั้น จึงเขียน
หนังสือพินัยกรรมลงไว้ในร่มกระตาศ แล้วประทับตราหยอดลงเป็น
สำคัญ แล้วมอบให้นางหมยขิมขุนส่งว่า หนังสือพินัยกรรมมีอยู่ในร่ม
กระตาศคนนเจ้าจงเก็บไว้ให้ดี ถ้าสืบไปภายหลังเสียนเกียไม่แบ่งมรดก
ให้แล้ว จึ่งคอยเฝ้ารอมคนนไปฟ้องเถิด

เงาเหลยมครั้นทำหนังสือพินัยกรรมให้แก่นางหมยขิมขุนแล้ว
ก็ถึงแก่ความตาย อายุเงาเหลยมได้ ๘๐ ปีเต็ม เสดยนเกียบุตรคน
ใหญ่ก็จัดหาศพขุดฝังตามธรรมเนียม

ครั้นอายุมาอายุเสียนแม่เจริญขึ้นได้ ๑๖ ปี นางหมยขิมขุนผู้
มารดา จึงแนะนำให้เสียนแม่บุตรไปทวงมรดกแก่เสียนเกียผู้พี่ๆ ไม่
ยอมให้แล้วกลับพูดว่า บิดาเราอายุถึงสิบแปดปีแล้ว จึงได้มารดาของ
เจ้ามาเป็นภรรยา อนุกรมอายุถึง ๘๐ ปีแล้ว ไหนเลยจะมั่งคั่งต่อไป
ตัวเจ้าเป็นบุตรของผู้อื่น จะมาขอมค่างอเองว่าเป็นเชื้อสายโลหิตอัน

เดยวกันกับเรา จะมาขอแบ่งเอามรดกนั้นเราหาให้เจ้าไม่

นางหมยชมชนได้ฟังดังนั้นความโกรธยิ่งนัก จึงทำเรื่องราว

ไปร้องต่อเป่าบุนจนขอให้ชำระให้

เป่าบุนจนจึงถามนางหมยชมชนว่า เมื่อก่อนเจ้าผู้รักษาเมือง
ยมชวตตยูนัน ท่านได้ทำหนังสือพินัยกรรมให้ไว้หรือไม่

นางหมยชมชนได้ฟังเป่าบุนจนถามดังนั้น จึงส่งกรมชั่งเงเถา

เกลี้ยมให้ไว้ความหนังสือพินัยกรรมอยู่ในมือให้เป่าบุนจนดู

เป่าบุนจนจึงกางรมนนขนดู เห็นมตรารูปของเงเถาเกลี้ยมรูป
หนังสืออยู่ในแผ่นกระดาษ รูปนนางบนเกาหมอนหงษ์ลงมาแผ่นดิน เป่า
บุนจนจึงเอาฉากรูปนนางวางไว้ในบ้าน แล้วพิจารณาข้อปริศนา ของ
เงเถาเกลี้ยมจะให้แบ่งมรดกสิ่งใดให้แก่บุตรนั้นไม่แจ้ง เป่าบุนจนคิด

ใคร่ควรวางอยู่ในใจเป็นชานานแล้ว จึงเห็นบนจอมร่มเป็นกระบอกลไม้

จึงเลิกกระดาษบนจอมร่มออกดู เห็นกระดาษพับซ่อนอยู่ในจอมร่ม

จึงเปิดออกอ่านดูเป็นหนังสือพินัยกรรม ในหนังสือนั้นประทับตราเซ็น

ชอยทอว่า ผู้รักษาเมืองชนเทยันททำพินัยกรรมให้ไว้ใจความว่า นาง

หมยชมชนเป็นภรรยา น้อย มบุตร ด้วย คนหนึ่ง อายุ ได้สอง มีชอยเสียนแม่

เสียนเกยผู้ พดางมารดาคนเป็นพี่ใหญ่ อยู่ภายหลังจะรวมมรดกแต่

ผู้เดียวจะไม่แบ่งปันให้แก่ตนเอง ครั้นจะทำพินัยกรรมให้ ในส่วนของ

เสียนแม่ในเวลานั้นแล้ว เสียนเกยคงจะคิดกำจัดฆ่าเสียนแม่ผู้เป็นเด็ก ไม่

รู้เดียงสาตายเสียเป็นแน่ เพราะฉะนั้นจึงทำพินัยกรรมให้ไว้เป็นการลับ

กว่าเสียนแม่จะม้วยเจริญชุน แม่นเสียนเกยไม่แบ่งปันมรดกให้ แก่

เสียนแม่ จึงให้เสียนแม่ไปฟ้องหาตอชุนนางที่เป็นผู้ตั้งอยู่ในยุติธรรมให้

ตัดสินชำระให้

ในจำนวนสิ่งของซึ่งจะให้แก่บุตรทั้งสองคนนั้น ตักสร้างใหม่

สองหลังเป็นส่วนของเสียนเกย ตกเกาหลังหนึ่งเป็นส่วนของเสียนแม่
 ผู้อง ตกหลังเกาห้องกลางพนคนเขามาข้างซ้ายมอมเงินผั่งไว้ ๕ ไร่ ๑
 ไร่พันตำลึง หองข้างขวามือเข้าไปมเงินพันตำลึง หองคำพันตำลึงใต้
 ไหล่งไว้หกไร่ด้วยกัน ในสวนเงิน ๕๐๐๐ ตำลึงนนเป็นส่วนให้แก่
 เสียนแม่จะได้เป็นกำลังสร้าง ไร่นา เรือกสวน ทามาทำ กนตาม ภูมิลาเนา
 ยังกคงทองคำอยู่พันตำลึงเป็นรางวัลให้แก่ท่านขุนนาง ผู้ซึ่งเป็นยุติธรรมตัด
 สิบแบ่งบมรดกถวาย

ครั้นเป่าบุนจนตรวจดูหนังสือพนยกกรรมตลอดแล้ว จึงให้นาง
 หมุยชมชุนกับเสียนแม่ นำเป่าบุนจนกับนักการไปยังบ้านผู้รักษาเมือง
 ชุนเทียนหฺงถึงแก่กรรมไปแล้ว

ฝ่ายเสียนเกยครั้นเห็นเป่าบุนจนมาบ้าน ก็แต่งตัวสุภาพออกไป
 เชิญเป่าบุนจนเข้าไปยังตักข้างใน จัดทให้เป่าบุนจนนั่งตามสมควรแก่
 ยศแล้ว เป่าบุนจนจึงพูดว่า ท่านชุนเทียนหฺงถึงแก่กรรมไปแล้ว ท่านเป็น
 บุตรปกครองมรดกแต่ผู้เดียว หาแบ่งปันให้แก่เสียนแม่ผู้องไม่ บิดา
 ท่านมหนังสือพนยกกรรมตั้งไว้ให้เราตัดสิบแบ่งมรดกให้แก่เสียนแม่ กงจือ
 ผู้องของท่าน พอจะได้ทามาหากินเป็นกำลังเลี้ยงชีวิตต่อไป แล้ว
 เป่าบุนจนจึงให้เสียนเกยนำเป่าบุนจนไปตักหลังเดิมชุนหองกลาง แล้ว
 เป่าบุนจนจึงให้นักการชุดใต้เงินทองผั่งไว้ใต้พนคน สมตั้งในหนังสือ
 พนยกกรรมกล่าวบงไว้ทุกประการแล้ว เป่าบุนจนสรรเสริญเงเถาเหลียม
 ผู้รักษาเมืองชุนเทียนหฺงว่า ตายแล้วยังมีความห่วงหลังแก่บุตรจึง ได้ทำ
 พนยกกรรมไว้ดังนี้ งามแล้วเป่าบุนจนแบ่งมรดกให้แก่เสียนแม่ตามหนังสือ
 พนยกกรรมทุกประการแล้ว ยังคงอยู่ทองคำพันตำลึง เป่าบุนจนจึงว่า
 ชุนหองพันตำลึงนับตาท่านสงมแจ่ง ชุดอยู่ใน หนังสือพนยกกรรมว่า ให้แก่
 เราเป็นรางวัล แต่เรามีใจเป็นคนโลกเห็นแก่เงินทองของผู้ใด อันทอง

คำพูดตกลงน เรายกให้แก่นางหมยชมชนุชยีนของท่านผู้ถึงแก่กรรม
ไปแล้วน เป็นรางวัลขงมใดคดจะมผวตอไป

เมื่อเปาบุญจนตคตคณแบงมรดกคตงนนแลว นางหมยชมชนกับ
เสียนแม่บุตรและเสียนเกยกมความยนต ยกมอชนคานบเปาบุญจนแลว
พูดสรรเสริญและนบถอเปาบุญจนเบนทยง เปาบุญจนกกลบบาน.

ในกาลครงทงนทเมองตงเกยกเมองหลวง มชวยเศรษจุษุหนง
แซเชงชอเกยกน มงมเงนทองเบนนมก เองเกยกนเบนมมอชยาศยฮาร
แกเพอนบานไกลเคยกและมหาชนเบนนมก ยอมกระทำควมเชอเพอ
ใหปรากฎแกชนทงปวง ใหเห็นน้ำใจเสมอเบนนกตอยู แมผู้ใดเบน
ถอยควมเกยกของพองหาชงกนและกน เองเกยกนคคอยห้ามปราม
ไกลเกลยมิ ใหมวหมองแกกันได ราชภูวไนต่าบลนนั้นมความรักใคร
นบถอเองเกยกนยงนค เองเกยกนไมบุตรชาย มีแต่บุตรหญิงอยูมเตยว
ชอนางศยหนง ยกใหเบนนภรรยาแกเอยงเซง ฮายเองเกยกนลวงไปได
๗๗ ปีแลว เอยงเซงมเบนนบทรเชยเห็นพอตาแกชราลงมกแลว หวงใจ
วถาเองเกยกนถงแกกรรมแลว มรดกนนคคตงอยูในเงอมมอเอยงเซง
เบนนแ่ เอยงเซงมใจกำเรบ ถาเสพสราเมางนใด แลวคพูดจวคแก
ชวบานเนองนตย กตคตพทอนนรรู ถึงหูเองเกยกน ๆ มควมโทมนัส
น้อยใจยงนค ครนอยูมาอกสองบฮายเองเกยกนได ๗๐ ปี เองเกยกนได
ภรรยาอกคนหนง ชอนางหลมดี อยูดวยกนไมชากศบุตรชายคนหนง
ชอเองเลลจง เองเกยกนผู้บคารักใครยงกวาดวงแกว

ชณะนนตามบรวดาเพอนบาน เห็นวฮายเองเกยกนลวงมาได
๗๐ ปีมาบุตรชายชน กชวนกนมาทาชวญบุตรชองเองเกยกนเบนนม
มก เอยงเซงเห็นตงนนมควมอิจฉาอยูในใจไมสบาย

เองเกษนเห็นภรรยาเอียงเซงแปลกกว่าเดิม คิดจะลวงให้เอียงเซง
 มานาใจ จึงพูดแก่เอียงเซงบุตรเขยว่า บิดาทักว่านั้นอายุล่วงไปได้ ๘๐ ปี
 แล้ว ไม่รู้แน่ว่าจะตายวันใดเวลาใด บิดายังมีบุตรเป็นทารกอยู่นั้น
 เพื่อนบ้านวานถนเขามความสงสัยว่าหาใช่บุตรของบิดาไม่ บิดาก
 ตรกตรองคิดว่าเกือบจะมีใช่บุตรของบิดาจริง เพราะเหตุที่อายุบิดาล่วง
 มาถึงเพียงนั้นแล้วไหนเลยจะมีบุตรต่อไปได้ ถ้าบิดาทักแก่กรรมลงวันใด
 แล้ว ตามภรรยาเจ้าทั้งสองคนจึงดแลรับมรดกของบิดาต่อไปเกิด
 เียงเซงได้ฟังเองเกษนลงเสียดงนน ก็มีความยินค้อยคลาย
 ความวิตก ครั้นอยู่มาเองเกษนถึงแก่กรรมลง มรดกนั้นกตกอยู่ในมือ
 เียงเซงทั้งสน

เองเกษนถึงแก่กรรมล่วงไปได้ ๒๐ ปี เองเหลงจงเจริญวัยชน
 แล้ว เองเหลงจงรู้ ใจความมาจากนางหลิมสุมมารดาและเพื่อนบ้านบอก
 เล่าให้ฟังว่า มรดกของบิดาทักอยู่ที่เอียงเซงทั้งสน เองเหลงจงจึงไป
 ตอวาแก่เอียงเซงว่า ตวทานเป็นแต่เพียงบุตรเขยปกครองมรดกของบิดา
 ข้าพเจ้ามาได้ ๒๐ ปีแล้ว บदनข้าพเจ้าจะขอมรดกบิดาข้าพเจ้าคน
 เียงเซงได้ฟังดงนนก็โกรธแล้วพูดว่า มรดกเหล่านพอดตาเราได้
 มพนยกรรมมอบให้เราทั้งสน ตวเจ้านเป็นบุตรผู้ อนุหาใช่บุตรของ
 เองเกษนไม่

เองเหลงจงได้ฟังดงนนก็มีความโกรธ จึงทำเรื่องราวไปฟ้องต่อ
 อำเภอกกรมการ ๆ จึงให้หาตวเอียงเซงมาถาม เียงเซงจึงให้การว่า
 เองเหลงจงผู้ อนุหาใช่บุตรของเองเกษนไม่ กับขอทงเองเกษนก็หาได้ทำ
 พนยกรรมมอบให้ไว้แก่เองเหลงจงไม่ เองเหลงจงจะมาฟ้องหาข้าพเจ้า
 นนหาควรไม่

อำเภอกกรมการได้ฟังคำให้การของเอียงเซงแก่พองดงนน จึงยก

พ้องนนเสย หาได้พิจารณาตัดสินให้แก่เองเหลงจงไม่

เองเหลงจงจงนำพ้องนนไปยื่นต่อเป่าบันจน เป่าบันจนจงให้หา
 ตัวเอียงเซงมาถาม เอียงเซงก็ให้การเหมือนทให้การไว้แก่อำเภอ

กรมการนนให้เป่าบันจนฟังทุกประการ

เป่าบันจนจึงตัดสินขแจ้งให้เอียงเซงฟังว่า ธรรมเนียมกฎหมาย
 บ้านเมืองกล่าวไว้ว่า แม่ผู้ใดมีบุตรชายหญิงกต หญิงนนบิดามารดา
 แต่งใหม่สาม หญิงนนยอมจะไปต่อเชอสายให้แก่ผู้อื่นสืบแซวงค์ หญิง
 นนมเหยาเรือนออกจากบิดามารดาไปแล้วมิได้อยู่ปฏิบัติบิดามารดา

อินชายนนอยู่ปฏิบัติบิดามารดา แม่บิดามารดาถึงแก่กรรมไป
 แล้ว บุตรชายยอมจะปกครองมรดกของบิดามารดาต่อไป บุตรซึ่งเป็น
 หญิงมเหยาเรือนไปแล้วจะมาเชื่อมเอามรดกด้วยนั้นไม่ได้ เป็นแต่ได้
 เล็กน้อย โดยบุตรชายซึ่งปกครองมรดกนั้นเห็นว่าเป็นเงินทองของบิดา
 มารดาด้วยกันจะแบ่งปันให้ตามใจนั้นหาได้อยู่ ซึ่งเป่าบันจนวางตน
 ตามกฎหมายเมืองจันฉนมมีอยู่ในสมัยนั้น เพราะฝ่ายจันบุตรผู้หญิงมิได้
 รับตระกูล และมีได้กันแต่บิดาย่อมไปตามสาม โดยกฎหมายเกทบ้าน
 เมืองในครั้งนั้น

อีกสถานหนึ่งแม่ว่าผู้ใดมีบุตรหญิงแต่ผู้เดียว มีเหยาเรือนไป
 แล้ว ยังอยู่ในโอวาทของบิดามารดากต แม่ว่าบิดามารดาถึงแก่กรรม
 ไปแล้ว มรดกนยอมจะได้แก่หญิงนนทันที

อีกสถานหนึ่งมีบุตรหญิงหลายคน แม่บิดามารดาถึงแก่กรรมไป
 แล้วกต บุตรหญิงคนใดซึ่งอยู่ในเรือน ปฏิบัติมารดาอยู่แล้ว มรดกน
 ย่อมจะได้แก่หญิงนนทางสน

แม่มีบุตรชายกับบุตรหญิงยังอยู่ด้วยบิดามารดาฯ ถึงแก่กรรมไป
 มรดกนตกอยู่แก่บุตรชายสองส่วน เป็นของบุตรหญิงหนึ่งส่วน เพราะ

เขายังมีไตมเหษาเรือนชอกจากบิดามารดาไป

อีกประการหนึ่งมบุตรชายคนหนึ่ง มีบุตรหญิงคนหนึ่ง แต่บุตร
ชายนั้นยังเยาว์อยู่ จะปกครองมรดกยังไม่ได้ บุตรหญิงต้องปกครอง
มรดกนั้นไว้แทน ถ้าบุตรชายนั้นเจริญวัยใหญ่ขึ้นรู้จักความแล้วต้อง
คนมรดกนั้นมา ให้แก่บุตรชายนั้นปกครอง เหมือนดังเช่นทเองหลงจง
พองน ท่านจะต้องคนมรดกนั้นมาให้เองหลงจงจึงจะถูกต้อง

เอียงเซิงโตฟังเป่าบันจนชแจงตตตตงนง จงมคาคำตอบชแจง
ว่า ชงท่านตตตตตงนงถูกต้องเป็นยุติธรรมแล้ว แต่ข้าพเจ้ามีความ
อยู่ขอทงว่า เองเกษนอายุถึงแปดสิบปีแล้ว จึงได้เกิดเองหลงจงผู้
มา คนทงหลายทเห็นว่าหาใช้บุตรของเองเกษนไม่ ขอทงได้พิจารณาดู
ก่อนเกิด

เป่าบันจนโตฟังเอียงเซิงคตคานตงนงจงว่า คำโบราณยอม
กล่าวไว้มอยู่ว่า ผู้อายุสูงแปดสิบปียอมจะมีบุตรได้ ด้วยบรูษไม้
เหมือนสตรี

อีกประการหนึ่งถ้าจะสงสัยว่า บุตรผู้หนักบิดาผู้ตายไปแล้วช
นาน จะเป็นสายโลหิตอันเดียวกันหรือมิใช่ ถ้ากระนั้นให้ชุดเอากกระดูก
ของเองเกษนมาแล้วให้เอามัดแทงนิ้วมือเองหลงจงให้โลหิตไหลหยดถูก
กระดูกนั้น ถ้ามีใช้บุตรกับบิดากันแล้วโลหิตก็ซึมซาบเข้าในกระดูกนั้น
ได้ ถ้าเป็นบิดากับบุตรโดยแท้แล้วโลหิตนั้นก็จะซึมซาบเข้าไปในกระดูก
นั้น เป่าบันจนว่าแล้ว จึงให้ไปชุดเอากกระดูกเองเกษนมาแล้วเอามัดแทง
ปลายนิ้วเองหลงจงให้โลหิตหยดลงถูกกระดูก โลหิตก็ซึมไหลซาบเข้า
ไปในกระดูกทันที แล้วจึงให้เอากกระดูกผู้อนมาทตลดองตบบ้าง โลหิตก็
มิได้ซึมซาบเข้าในกระดูกนั้นเลย

ครนทตลดองใดคความจริงเห็นปวรากฎด้วยกนตงนงแล้ว เป่าบันจน

จึงบังคับให้เชียงเซ่ง คนที่ไร่นาเรือกสวนและเงินทองโคกระบือสรรพสิ่ง
สมบัติให้แก่เองเหลงจางทงสน

ราษฎรในเมืองตงเกียพากันสรรเสริญเป่าบันจนว่า พิจารณา
ตัดสินความเป็นยุติธรรมไม่มีผู้ใดเสมอในสมัยนั้น.

ที่ตำบลก้งแฮกย แขวงเมืองบูเซียงหุ มีชายพอกาคคนหนึ่งชื่อ
ตนิยตชน ตนิยตชนกับมาไทเป็นบุตรบุญคุณกัน ฝ่ายตนิยตชนเป็น
เป็นบุตรบุญ มาไทเป็นบุตรบุญของ ตนิยตชนเป็นคนสุจริต เคยไปขอ
ผ้าเมืองเฮากากยมาขาย แต่ไปมาขอขายอยู่ได้หนึ่งปีกก็กำไรได้ผลมาก
ครั้นชนบใหม่เดือนสามวันแรมห้าค่ำ มาไทผู้น้องไปค้าด้วยตนิยตชน
ทั้งสองคนมีเงินติดตัวไปทำทนคนละสองร้อยตำลึงเศษ ครั้นเดินทาง
ไปได้สามวันถึงตำบลเชียงลอสตา ตนิยตชนจึงปรึกษากับมาไทว่า แม้
เราไปในเมืองเฮากากยด้วยกันแล้ว ก็ว่าจะขอได้สินค้ารวบรวมไว้จะช้า
เสียเวลา ตัวท่านจงไปขอที่ตำบลซมล ข้าพเจ้าจะไปเมืองเฮากากย
ขอสินค้าได้พอแล้ว จะได้มาพบกันที่เมืองเฮากากย จะได้กลับพร้อม
กัน มาไทได้ฟังดังนั้นเห็นชอบด้วย

ครั้นปรึกษากันตกลงแล้ว จึงชวนกันเข้าไปในโรงเตียมช้อ
สุรากิน

ฝ่ายเจ้าของโรงเตียมจึงจัดที่นั่งตามสมควร แล้วบอกว่าสุรา
ในร้านข้าพเจ้าเปลี่ยนชนิดขายทุกปี ว่าดังนั้นแล้วผู้เจ้าของโรงเตียม
จึงจัดสุราอย่างดีมาขายให้มาไทกับตนิยตชนกิน ประมาณได้สักคนละ
สองแก้วแล้ว ก็กดเงินค่าเหล้าให้แก่เจ้าของโรงเตียม แล้วต่างคน
ต่างแยกกันไปคนละทาง

ฝ่ายมาไทเดินทางไปได้สักห้าลิกมาสุรา เห็นมีศาลาสำหรับ

คนเดินทางพักอาศัย มาไทจงแวะเข้าไปพักนอนคิดว่านอนพอสว่างเมา
 แล้วจึงจะไป แต่มาไทเฝ้านอนหลับอยู่จนเวลาเย็น พอสว่างเฝ้าตกใจ
 ตื่นชนกริบเดินทางไป ถึงกลางป่าเบญตเปลี่ยวไม่เห็น มีบ้านของผู้คน
 ที่จะพักอาศัยนอนได้ เวลาจกจวนจะค่ำอยู่แล้ว มาไทเดินไปได้ไกล
 ทาล ขางหนากไมมีบ้าน ขางหลังกไมมีโรงเตียมจะอาศัย มาไทมี
 มความวิตกยงนัก

ในทตำบลบ้านน มีชายฉกรรจ์ อยู่สองคน ๆ หนึ่งชื่อเตียฮง
 คนหนึ่งชื่อหงอเงก ทั้งสองคนนประพฤติเป็นโจรฉกฉกและปล้นได้ผู้
 กระบือ ตงบ้านเรือนอยู่บนเนินชายละเมาะในป่าตำบลนั้น เลี้ยงผู้
 กระบืออยู่ในป่า หงอเงกเห็นมาไทเดินมาแต่ผู้เดียวจึงเดินเข้ามาใกล้
 แล้วถามว่า ท่านเดินทางมาในบ้าน จวนจะค่ำมืดอยู่แล้ว จงไป
 พกทบ้านข้าพเจ้าเถิด ด้วยทางนยงไกลนักเดินไปอกสบลจจะพัน
 บ้าละเมาะนแล้วถึงทองทง พนทองทงนไปแล้วจึงจะถึงหมู่บ้านม
 โรงเตียมพักอาศัย ข้าพเจาตั้งท่าไว้อยู่ตำบลบ้านอนนกกชานานมาแล้ว
 ข้าพเจ้าเป็นคนหากินเลี้ยงชีวิต โดยทางชอบธรรม ท่านอย่า มีความ
 ระวังสงสัยสิ่งใดเลย

มาไทได้ฟังชายชาวป่าพูดจาอ่อนหวานดงน ก็สำคัญว่าเป็นคน
 สุจริตขอตรง จึงถามชายผู้นนว่า บ้านท่านอยู่แห่งใด
 หงอเงกจึงบอกวา บ้านข้าพเจาตั้งอยู่บนเนินปากช่องละเมาะน
 เดินไปไมล์ ไกลนัก

มาไทได้ฟังดงนจึงพูดว่า ท่านทำคุณแก่ข้าพเจาตั้งนแล้ว
 ข้าพเจ้าไม่ลืมคุณท่าน จะขอแทนคุณท่านให้สมแก่ทท่าน ทำคุณแก่
 ข้าพเจาทได้พักอาศัย หงอเงกได้ฟังดงนแล้ว ก็พามาไทไปยังสถาน
 บ้านเรือน หงอเงกจึงส่งนางอบสกรรยาว่า จนนมแขกเดินทางมาแวะ

ขออาศัย เจ้าจงจัดสุราและอาหารเลี้ยงแขกด้วย

ขณะนั้นมาไทเห็นหญิงผู้เฒ่าคนหนึ่งหงอนหงอนตามนตงอยู่ มาไทก็
เข้าใจว่าเป็นมารดาของหงอเง็ก จึงพูดว่าท่านอย่ามความรังเกียจ
ข้าพเจ้าเลย ข้าพเจ้าจะคิดราคาค่าอาศัยให้เหมือนอย่างโรงเตยเม มีให้
บวชการของท่านเปล่า

นางอับสจจึงจัดอาหารและสุรามาเลี้ยงมาไท มาไทก็เสพสุราประ
มาณได้สกกสองถ้วยพอมันตง หงอเง็กจึงเอายาเบอเจอลงในสุราให้
มาไทกิน มาไทเมาสุรายาเบอกมันเมาไม่รู้สึกสมประด หงอเง็กจึงพยง
มาไทเข้าไปนอนในห้อง จึงแก้ไถเงินกับเชือกกางเกงของมาไทออกเสีย
หงสน หงอเง็กกับนางอับสจรยยากเขาห้ามมาไทไปยังริมธารชุดดิน
ฝั่งมาไทลงไปแล้ว เขาคิดาก่อนใหญ่ทับศพลงไว้ออก มาไทเมาสุรายา
เบอไม่รู้สึกตวกถงแก่ความตาย หงอเง็กเคยฆ่าคนเดินทางตายมา
หลายครั้ง ไถเงินทองทรัพย์สินสมบัติเป็นอาณาประโยชน์ มิได้มีผู้ใด
จะล่วงรู้

ฝ่ายตบยตชนไปถึงเมืองเฮาก่าหุ จดชอสนคาวรวบรวมมากอย
ท่ามาไทอยุได้สามวัน ก็มิได้เห็นมาไทมา ตบยตชนตงหนากอยจนลวง
มาไตสบวัน ก็มิได้เห็นมาไทมา ตบยตชนจึงไปตตابلชนล เข้าไปหา
เฮยเซงผู้เบนพอกาใหญ่ตابلชนน ตบยตชนจึงถามเฮยเซงว่า มาไท
ได้มาพกทบ้านท่านหรือไม่ เฮยเซงจึงบอกวาม้าไทเคยมาค้าขายกับ
ข้าพเจ้าเนองนตย แต่ในบ้นหาเห็นมาไม

ตบยตชนได้ฟังเฮยเซงบอกตงนบกตกใจ แล้วจึงพูด ว่ามาไท
เมอมาตวชกนกับข้าพเจ้า ไดนตกนไว้ว่า จะมาทางบ้านท่านแล้วจะ
ไปพบกนในเมืองเฮาก่าหุ ข้าพเจ้าคอยอยู่ในเมืองกหลายวันไม่เห็น
มาไทมาตามทนตกนไว้ ข้าพเจ้านกสงสยว่าจะมาพกชยทบ้านท่าน

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงได้มาถามท่าน ด้วยมาโทกับข้าพเจ้าออกจาก
 บ้านมา นับตั้งแต่วันออกจากบ้านจนถึงวันนี้โดยสับสองวันมาแล้ว
 ข้าพเจ้ามีความสงสัยยิ่งนัก เกลือกกว่าจะเป็นอันตรายกลางทางก็ไม่ทราบ
 ข้าพเจ้ามีความวิตกนัก ตนนยตชนพูดปรบทุกขอยกกับเอ๋ยเซงตั้งนั้น
 แล้วกล้าเอ๋ยเซงไป เอ๋ยเซงยังไม่ยอมให้ไป จึงจัดสุราอาหารมาเลี้ยง
 ตนนยตชนเป็นทสบาย แต่ตนนยตชนไม่มีความพอใจ ด้วยมีความ
 วิตกกังมาโทอยู่ ตนนยตชนพักอยู่บ้านเอ๋ยเซงราตรีหนึ่ง ครั้นรุ่งเช้า
 ตนนยตชนกล้าเอ๋ยเซงรีบไปยังตำบลเอียงล่อตา ถามหัดเจียวผู้เจ้าของ
 โรงเตียมว่า แตวันเมื่อข้าพเจ้ากลับมาโทมาเสพสุราที่โรงของท่านแล้ว
 ข้าพเจ้ากลับมาโทก็แยกกันไปคนละทาง มาโทของข้าพเจ้าได้กลับมาที่
 โรงเตียมของท่านอีกหรือไม่

หัดเจียวบอกว่า ตั้งแต่วันท่านมาเสพสุราด้วยกนวันนั้นแล้ว
 ข้าพเจ้ามาได้พบเห็นมาโทของท่านเลย
 ตนนยตชนครนถามเจ้าของ โรงเตียมไม่ได้ความแล้ว จึงไปถาม
 ทาดานเอียงล่อตา ชาวตาดานบอกว่าหาได้พบปะไม่เลย
 ตนนยตชนมีความสงสัยเอ๋ยเซงว่า หรือเอ๋ยเซงเห็นมาโทมึงเงิน
 ตตตัวมาขอสินค้ำ เอ๋ยเซงคงจะหารายแก่มาโทแล้วเก็บเอาเงินทองไป
 เป็นแน่ ด้วยได้นัดกันไว้ให้มาโทไปติดตามลชนลและที่บ้านเอ๋ยเซง ขอ
 สินค้ำติดตามลชนล แล้วให้ไปพบกันที่เมืองเฮากาหุ ครนคิดเห็นตงนนั้น
 แล้ว ตนนยตชนจึงยอนกลับมาที่บ้านเอ๋ยเซง พุดแก่เอ๋ยเซงวานของเรา
 มาพักพงที่บ้านท่าน ท่านเห็นมาโทมึงเงินทองมาอาศัยบ้านท่าน ท่านฆ่า
 มาโทของเราเสียเป็นแน่ไมตของสงสัยผู้อื่นเลย ตนนยตชนว่าตงนนั้นแล้ว
 ก็ไปฟ้องต่อเตยชไทกรมการอำเภอ กรมการอำเภอจึงหมายเกาะตวเอ๋ย
 เซงมาซักถามว่า ตนนยตชนฟ้องหาว่ามาโทไปค้าขายเคยล่านกที่บ้าน

ท่าน ท่านเหมา ไทมทวนรอนมากท่านสามาไทเสียแล้วเก็บเอาเงินทอง
ของมาไทไปเสีย จรุงตงนนทวอ

เฮยเซงไต้ฟงกรมการอำเภอดามตงนน เฮยเซงจิงไห่การว่า
ข้าพเจามไต้เหนวามาไทมาทบ้านข้าพเจ้าเลย ชงตนยตชนเอาความ

เทจมาพองหาข้าพเจ้าเขนน ขอท่านจงลบดว่า มาไทได้มาบ้านข้าพเจ้า
จรุงตงคาตนยตชนพองหาหรือไม หรือว่าตนยตชนสามาไทเสียเองแล้ว

กลับเอาเทจมาพองหาไต้โทษข้าพเจ้า เพอประโยชน์จะปกปิดความชั่ว
ทตจทา โรงกวนของข้าพเจ้าตงชอชาย พวกพ้อค่าไปมากเป็นอันมาก

แม้วามาไทได้มายังกวนข้าพเจ้า ก็คงมมูรเห็นบ้าง
ตนยตชนว่าตาบลชนลน คนเดินทางมาค้าขายยอมมมูร ร้าย

กระทำร้ายคนเดินทางอยู่เนอง ๆ เฮยเซงมวดูมเพอนบ้านเป็นผู้ ร้าย
ด้วยเป็นแน่ จะอ้างชาวบ้านตำบลนมาเป็นพยานอย่างไรได้ ข้าพเจ้า

ไม่เห็นด้วย ขอท่านไต้พิจารณาตเถด เฮยเซงกับตนยตชนทุมเถยง
ไต้ตอบกนอยนน เฮยเซงผู้ปากตนยตชนไม่ได้ เตยชกรมการอำเภอ

ก็พลอยเห่นจรงไปตวยตนยตชน ก็หาสบสวทจนพยาน ไต้แกเฮยงเซง
ไม่ ลงเนอเห็นเป็นพวอ จึงให้มกตเฮยเซงจะไหเฮยเซงรับเป็นลจตาม

ความเข้าใจของอำเภอ ส่วนเฮยเซงตองมูกเซยนตวยอาญาเจ็บปจต
เขนนน เหลดก่าลงทจะทนความเจ็บไต้ ก็ตองจำใจรับไปโดยความ

ทเจ็บเหลดก่าลง พอจะได้มอณความเจ็บไปไต้ครงหนงเทานน
กรมการอำเภอจิงถามเฮยเซงว่า ศพของมาไทนน เขาไปไต้

แห่งไต้ เฮยเซงไต้ฟงกรมการอำเภอดามตงนน ครนจะให้การตามจรง
วามไต้ทารายแกมาไทเลา ก็กลวอำเภอจะเซยนตอก ก็เลยไห่การว่า

ศพนนข้าพเจ้าเขาไปทงเสียในแมนาแล้ว เงินทองมาไทนน ข้าพเจ้า
จำหน่ายไซ้สอยไปเสียหมดสนแล้ว

กรมการอำเภอจึงเอาตัวเฮยเซ่งจำขังไว้ในคุก แล้วจึงจะส่ง

ตัวไปให้ผู้รักษาเมืองตตสนเอาตัวไปฆ่าเสียต่อภายหลัง

ฝ่ายเป่าบันจนถอรบสงของพระเจ้าของยพจย่องเต เป็นข้า-

หลวงไปเที่ยวตรวจตามหัวเมือง ครั้นตรวจที่เมืองฮอกวงแล้วก็เลยมา

เมืองบเซียงหูเข้าพักอยู่ในกงกวน เป่าบันจนมีความเห็นตเห็นขยเมื่อยล่า

ด้วยขมาเดินทางมา จึงเอนหลังนอนเล่นอยู่บนเตียงตี ไล่หนังสือเรื่อง

ต่าง ๆ แต่พอมีขยหลับลงก็บังเกิดนิมตฝันเห็นว่า กระจ่ายตัวหนึ่งสวม

หมวกเดินมา เป่าบันจนตกใจตขน เป่าบันจนคิดเห็นเป็นความว่า อัน

กระจ่ายสวมหมวกนั้น อักษรกริยานามว่าความเท็จไม่จริงได้ความเอา

เปล่า ๆ เป่าบันจนคำนึงคิดต่อไปอีกว่า ในเมืองบเซียงหูคงมีผู้ ได้

ความให้โทษถึงแก่ความตาย ครั้นคิดเห็นตงนนแล้ว เป่าบันจนจึงส่ง

ให้ผู้รักษาเมืองกรมการ ส่งบรรดา ล่านวนกับตัวนัก โทษมาให้ เป่าบันจน

ตรวจ ผู้รักษาเมืองกรมการจึงนำถอยคำล่านวน ตนยตชนกับเฮยเซ่ง

ทงตวจใจทกจำเลยมาให้เป่าบันจนสอบถาม

เป่าบันจนเห็นถอยคำเฮยเซ่งให้การไม่เห็นมีคำพยาน เป็นแต่

รับเป็นสัจ เป่าบันจนจึงให้สับดูในตำบลบ้านเฮยเซ่งว่า ในระหว่าง

เดือนสามเดือนสนน ตนยตชนกับมาไท่สองคนตวยกน ผู้ใดถึงเมือง

เฮกก่าห ผู้ใดมาถึงตำบลชนลบ้านเฮยเซ่งบ้าง กับให้สับดูที่โรงเตียม

หลจวผู้ชายสุรจว ตนยตชนกับมาไท่เสพสุรจวตวยกน แล้วแยก

จากกันไปคนละทาง. แล้วหลเจยวได้รู้เห็นวาม่าไท่กลับมาอีกหรือไม่

นักการสืบไปตทงสองตำบลก็เบกความว่า หาได้เห็นมาไท่มาไม่

เป่าบันจนพิจารณาเห็นความว่า ม่าไท่มาตามทางพบผู้ร้ายเข้า

ผู้ร้ายเข้ามาไท่ตายเก็บเอาเงินทองไปเสียเป็นแน่ เป่าบันจนเห็นความตง

นนแล้ว พอบังเอิญให้เป็นลมไม่สบายจึงกลับไปเขามาขงกงกวน ครน

สมายเป็นปกติแล้ว เป่าบุญจนยกขนมำไปกับนักรการสองสามคนถึงตำบล
 เขียงล่อตาตรวจดูทางที่จะไปตำบลชนล เห็นมทางสายหนึ่งเป็นทางไป
 ในดงตำบลฟ้าเอี่ยม ในดงนั้นเงยบสงัดไม่ได้ยินเสียงนกกาฬเคราะห์หู
 วมรินไปด้วยเงาไม้ ครั้นไปถึงป่าดงแห่งหนึ่งเป็นป่าละเมาะได้ยินเสียง
 ไก่ขันสนับเห่า เป่าบุญจนกับนักรการเข้ามาเดินเที่ยวตรวจตามชายละเมาะ
 ป่า เห็นมลาธารดาหนงนาถก เป่าบุญจนก็เดินเลียบไปตามฝั่งลาธาร
 เห็นศพลอยอยู่กลางลาธาร เป่าบุญจนจึงถามบรรดานักรการซึ่งตามไป
 ด้วยนนวนว่า ผู้ใดวางยาเป็นบาง

ขณะนั้นเที่ยวตงเป็นผู้วางยาเป็นจริงบอกว่า ข้าพเจ้าวางยาได้
 เป่าบุญจนจึงให้เที่ยวตงลงไปในลาธาร ลากเอาศพนั้นเข้ามาแล้ว เป่า
 บุญจนจึงให้หามขนมาจากฝั่งแล้ว จึงให้นักรการไปจับเอาตัวตามบรรดา
 ราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในตำบลกวนอม ซึ่งใกล้กันกับลาธารนั้นมา
 ชกถามว่า ศพที่ตายลอยอยู่ในน้ำกลางลาธารนี้ ผู้ใดได้รู้เห็น
 เหตุการณ์อย่างไรจึงได้ตายลอยอยู่ฉนั้น บรรดาชาวบ้านราษฎรที่จับ
 มานั้น ก็ให้การปฏิเสธว่าไม่รู้ไม่เห็นไม่เข้าใจเลย เป่าบุญจนคิดใคร่
 ครอบงุมเห็นว่า ศพชายที่ตายนั้นมรายซึ่งอยู่ตำบลนชาตายเป็นแน่ ไม่ต้อง
 สงสัยตำบลอื่นเลย ครั้นคิดเห็นดงนั้นแล้ว เป่าบุญจนจึงตงสหายอภิชฐาน
 ขออำนาจเทวานุภาพซึ่งสถิตอยู่ในทิพยสถานพมานมาศ และห้วยเขา
 ลาธารในบริเวณป่าตำบลนั้น ให้ช่วยบันดาลอุปตเหตุฉางนimitให้ ครั้น
 อภิชฐานแล้ว เป่าบุญจนจึงคตอธิบายจะจับพรอ จึงประกาศแก่ราษฎร
 ซึ่งได้จับมานนว่า บรรดาราษฎรซึ่งมานจงเข้ามาทีละคน บอกแซ่และ
 ขอให้เราเรียกก่อนแล้วเราจึงจะยอมให้กลับไป

ฝ่ายราษฎรชาวบ้านผู้ ทสจรวร ก็เข้ามาคุกเข่าลงตรงหน้าเป่า-
 บุญจน บอกขอและแซ่แล้วก็กลับไปบ้าน ขณะนั้นเป่าบุญจนแผดเสียง

เป็นอันคงว่า ถ้าผู้ใดสุจริตแล้วลุกเดินออกไปจากที่ใด ถ้าเป็นผู้ร้าย แล้วอย่าให้ลุกไปจากที่

ฝ่ายหงอเง็กได้ฟังเสียงเป่าบันจนแผดเสียงอันดังสนนดังนน เมื่อเข้าไปคุกเข่าบอกรขอและแช่ขย่นน ให้เกิดอริจสะทกสะท้านประหม่าหมด สดเหงฮตกจนลมตวคกเขานงอยตรงหน้าเป่าบันจนมิได้ลุกเคลื่อนที่ไปได้

เป่าบันจนเห็นอาการหงอเง็กพรวตงนน จึงสั่งให้หนักการเอา เครื่องครบจำหงอเง็กเขาได้ แล้วเป่าบันจนจึงได้พูดว่า ตัวเจ้าเป็นผู้ร้ายฆ่าคนเดินทางตายหลายรายมาแล้ว เรายอมรื้อยเต็มอกทงสน เจ้าจงรับเสียแต่โดยดีเถิด ถ้าไม่รับโดยดีเราจะให้ตถามให้ถึงสาหัส ท่านจะทนทำใจแข็งแก่เราอันไม่ได้ ด้วยเรารื้อยเต็มอกแล้ว

หงอเง็กฟังเป่าบันจนถามถูกต้อง แก่ความจริงในใจให้อัดอั้นพูดไม่ออก เป่าบันจนก็ขยชตะคอกตวาดด้วยเสียงเป็นอันดัง หงอเง็กก็ขยตกประหม่าพูดกลบหน้ากลบหลังออกอกไม่ชัดเจน เป่าบันจนจึงให้หนักการตหงอเง็ก ๑๐ นาที หงอเง็กก็ให้การรับเป็นสัจว่า เวลาจวนพลบวันแรมเจ็ดค่ำเดือนสาม มนุเดินทางมาแต่คนเดียว ชาวพเจ้าชวนเขามาพักอยู่ในบ้านเรือนชาวพเจ้า ชาวพเจ้ามอมตวยสรวายาเบอแล้วกเก็บเอาเงินได้สองร้อยตำลง แล้วห้ามเอาศพนนไปย่นผงนารมธาร

เป่าบันจนฟังคำให้การของหงอเง็กให้การตงนน เห็นยังไม่สิ้นข้อความ จึงซักถามต่อไปว่า เจ้าห้ามศพนนไปผงผู้ใดเป็นผู้ช่วยห้ามไปด้วย หงอเง็กให้การว่า ภรรยาของชาวพเจ้าได้ช่วยกันห้ามไป

เป่าบันจนจึงซักถามต่อไปว่า ผู้ใดเป็นผู้วางยาเบอ หงอเง็กให้การว่ามารดาชาวพเจ้าเป็นผู้วางยาเบอ

เป่าบันจนครนได้ตวหงอเง็กผู้ร้ายรับเป็นสัจตงนนแล้ว ให้หนักการคุมกลบมายงกวงกวง บรรดานักการและกรรมการมาคอยรับเป่าบัน-

จน ณ ตกกวง เห็นเป่าบันจนไตตวผู้รายมาตงนน จึงถามเป่าบัน-
จนว่า ท่านไปเสาะจับตวผู้รายได้มาจากไหน เป่าบันจนจึงเล่า
ความที่ได้ไปเสาะดูในป่าพบศพตายลอยน้ำอยู่ในลำธาร ให้กรมการฟังทุก
ประการ

ฝ่ายพวกขุนนางกรมการเมื่อได้ฟังเป่าบันจนเล่าบอกตงนน ก็น
เคียวพากันพูดชมสติปัญญาเป่าบันจนว่า ท่านชะรอยจะเป็นเทพยดา
จุติลงมาเกิดล่าหดับแผ่นดินเป็นแน่ จึงได้มีสติปัญญาความเพียรลภชง
ตงนน หาผู้เสมอท่านมิได้

ในวันนั้นเป่าบันจนจึงให้หาตวตบยตชน กับเอยเซงมาพร้อม
หน้ากันแล้ว เป่าบันจนจึงถามตบยตชนว่า ตวเจ้ากลับมาไท่ออกจากบ้าน
ไปวันใดเดือนใดจำได้หรือไม่

ตบยตชนจึงบอกว่าจำได้ เป็นวันแรมเจ็ดค่ำเดือนสาม เป่า-
บันจนได้ฟังตบยตชนบอกวันเดือนถูกต้องแก่คำให้การของรายตงนน จึง
บอกว่าได้พบศพ ๆ หนึ่งอยุ่ตม่งสาหวยกวนอิม จึงไปดูจะใช่ศพม้าไท่
หรือไม่ใช่ ก็บเราก ได้ตวผู้รายพิจารณาจับเป็นเสร็จแล้ว

ตบยตชนได้ฟังเป่าบันจนบอกตงนน จึงไปดูจำได้ว่าศพของ
ม้าไท่แน่นอนแล้ว จึงกลับมาแจ้งความแก่เป่าบันจนทุกประการ เป่า-
บันจนจึงให้ถอดเอยเซงออกจากเวรจำแล้วจึงพูดว่า ตบยตชนนหาความ
เท็จมากแล้วให้เอยเซงหาควมไม่ กรมการอำเภอเล่าก็ไม่พิจารณาความ
ให้ละเอียด ถ้าเรามีได้มาตรวจหัวเมืองแล้ว เอยเซงก็จะต้องจำตาย
เปล่า ๆ

เอยเซงได้ฟังเป่าบันจนว่าตงนกกานบแล้ววว่า ข้าพเจ้าต้องรับ
อาญากรมการถึงสาหัส ต้องทนทุกข์อยู่ในเวรจำทมต ไม่รู้ที่จะปรับ
ทุกข์แก่ท่านผู้ใดให้เห็นความสัจจริงของข้าพเจ้าได้ ท่านมาแล้ว

ข้าพเจ้าจึงได้พ้นจากเงรจาและพ้นจากความตาย เปรียบเสมือนสัตว์
 นรกได้พบพระมาโปรดให้ไปจากกองทุกข์ จึงได้มาแลเห็นดวงอาทิตย์
 ขณะนั้นเป่าบุญจน กิเลสตัณหาไท้กรรมการอำเภอดอกจากยศ
 แล้วเป่าบุญจนให้นักการไปเอาตัวมารดาที่ภรรยาของ หงอเงกมา ตัดสิน
 ฝ่ายมารดาของหงอเงกครนเห็นนักการมาจะจับตัว ก็วิ่งหนีไป
 โจนลงในนาทลาอาหารหวยถึงความตาย ส่วนนางอบสเห็นมารดาหงอเงก
 โจนหน้าตาย นางอบสก็วิ่งไปโจนลงในน้ำจะให้ตายเสียบ้างพอนักการ
 ไปถึงต้นเขากจับตัวไว้ ได้แล้วนักการก็เข้าไปในบ้าน ค้นได้เงินทองของ
 กลางสามสิบสองตำลงมาให้เป่าบุญจน เป่าบุญจนจึงถามหงอเงกว่า
 เจ้าได้เงินทองของมาที่ไหนเท่าใด

หงอเงกก็ให้การว่า เงินสองร้อยตำลงเศษข้าพเจ้าได้ใช้สอย
 ไปเสียบ้างแล้ว ยังคงเหลืออยู่แต่สามสิบตำลงเท่านั้น

เป่าบุญจนได้ฟังหงอเงก ให้การจำหน่ายถูกต้องกนกกับท นักการไป
 ค้นได้มาดังนั้นแล้ว เป่าบุญจนจึงตัดสินให้เอาตัวหงอเงกไปฆ่าเสีย แต่
 เงินสามสิบสองตำลงนั้นมอบให้ตนยึดขึ้นไป เป่าบุญจนปรึกษายกโทษ
 นางอบสภรรยาของหงอเงกให้ปล่อยตัวไป

นางอบสค้านับเป่าบุญจนแล้วจึงพูดว่า มารดาของสามข้าพเจ้า
 เป็นคนทจริต คิดเอายาเบื่อเจือสุราให้มาไท้กิน ข้าพเจ้าก็ได้อห้าม
 ปราบแต่หาฟังข้าพเจ้าไม่ สามข้าพเจ้าก็เหมือนกัน ข้าพเจ้าก็ได้อห้าม
 ปราบแต่หาฟังข้าพเจ้าไม่ มารดาของสามและสามก็ตายไปแล้วยังเหลือ
 อยู่แต่ข้าพเจ้า ๓ ขอตายไปตามกัน ไ้สิ้นทุกข์เกิด

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้น จึงเห็นว่าหญิงผู้นทวงทพตจาเป็นคนชอ
 เห็นสมจริงแกถอยคาทพตจา เป่าบุญจนจึงว่าเพราะเจ้ามได้รู้เห็นเป็น
 ใจด้วย ฉะนั้นเราจึงยกโทษให้แกเจ้า เจ้าจึงกลับไปทำมาหากินอยู่

ตามภูมิลาเนาเกิด แมต้อไปภายหน้าเจ้าหาสามใหม่จึงพินิจพิจารณา
 ใคร่ครวญดู เห็นชายโตทำมาหากินโดยชอบธรรมแล้วจึงคอยมิต้อไป
 ถ้าเขาเป็นคนทจริตแล้ว ก็จะพาเจ้าให้โตความเตอตรอนด้วย เป่าบุญจน
 สงสอนจากลาวนางอบตงนนแล้ว ก็ปล้อยให้นางอบตงกลับ ไปบ้าน
 นางอบตงความยินดีคานับลาเป่าบุญจนแล้วก็กลับไปบ้าน เป่าบุญจนจึง
 สงตนิยตชนให้คุมเอา ศพม้าไท่ กลับ ไปให้ แก่บุตร ภรรยาม้าไท่ไปฝังเสีย
 ตามธรรมเนียม ฝ่ายเป่าบุญจนครนตรวจเมืองบู เชียงหูแล้ว ก็ไปตรวจ
 เมืองอนต้อไป

ที่ตำบลโตเตียนก๊วยแขวงเมืองบู มีทางสายหนึ่งเดินเฉพาะ ใน
 ระหว่างช่องเขา ที่หลังเขาออกไปเป็นท้องทุ่งใหญ่กว้างเวงมีลาธารแห่ง
 หนึ่ง ในลาธารนั้นน้ำไหลลงมาจากท้องทุ่ง ที่ตำบลนนเรียกเตาเต มี
 ชายสามคนพนองแขเตยตงบานเรือนอยู่ปากช่องเขานน คอยปลนสะตม
 ราษฎรเดินทาง พิชายใหญ่ชอลกย คนกลางชอลกขาม คนสัดทอง
 ชอลกส ผนองทั้งสามคนไปตัดพนชายเลียงชวตเวลาหนึ่งมีคนเดินทาง
 มาแต่ผู้เดียวพบลกขามลกสเขา คนเดินทางจึงถามลกขามลกสว่า ทาง
 ทางเดินไปถงยสบเกาหวเมือง เดินทางนระยะทางเพียงสกกหมนลจ
 จะถง ลกขามจึงบอกวา หนทางยงอิกครวงนก็จะถงเมืองทยสบเกา
 ลกขามจึงถามชายเดินทางนนวา ท่านนมาจากตำบลโต ชายเดินทาง
 นนจึงบอกวา ข้าพเจ้าเป็นคนใช้ของอ่าเกอกรมการไปราชการ ข้าพเจ้า
 ถามคนเดินทางวา มีทางนอยเป็นทางลตหรือเขาบอกวา ข้าพเจ้าจึง
 ได้เดินทางมาน บังเอิญให้หลงมาขอท่านได้อนุเคราะห์บอก ให้แก่
 ข้าพเจ้าตวยเกิด

ลกขามกับลกสจึงพูดลวงวา ท่านจึงเดินไปข้างหน้าเลขวมา

ทางชายมอ มีทางบรรจบกันกับทางหลวง ชายผู้เดินทางไปในนรกเชอ
เดินไปได้หน่อยหนึ่งถึงหุบเขาทางนรกคน แต่เพียงนั้น ไม่มีทาง จะเดินต่อ
ไป ชายนั้นจึงหยุดนั่งบนแท่นศิลาผาได้สังเกตเห็นชายข้างหน้าข้างหลัง

ลกรวมกับลกลีสองคนพี่น้อง ชำนาญทางป่าเดินลงมาทาง
ข้างหลัง เขามัดพันชายเดินทางนั้นสามสทลกลงถึงแก่ความตาย แล้ว
คืนในตัวของมัน มีเงินติดตัวมาแปดตำลงกับเงินนอนหงแบ่งปันกัน
แล้วเอาศพนั้นฝังลงในหุบเขานั้น ไม่มีผู้ใดที่จะได้ล่วงรู้ความเรื่องนี้
ลกรวมกับลกลีสักกกลับมาบ้าน

ครั้นต่อมาประมาณได้สักครึ่งปี ท้าบลชายเขานั้น มีชายสอง
คน ๆ หนึ่งชื่อจเหงาสว คนหนึ่งชื่อฝาสตง ชายทั้งสองคนนั้นตั้งบ้าน
เรือนอยู่คนละฟากเขา จเหงาสวติดพันในชายเขานั้น ได้พบปะศพอัน
ฝังอยู่ในหุบเขานั้น มีความสงสัยว่าฝาสตงเป็นนักเลงเก่า คงจะฆ่าคน
เดินทางเอาเงินแล้วเอาศพฝังไว้เป็นแน่ ครั้นสืบรู้ความเป็นไปนั้นจน
มาตรวจตามหัวเมืองใหญ่น้อย จเหงาสวจึงทำเรื่องราวไปฟ้องต่อเป่าบัน
จนว่า ฝาสตงตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้หุบเขานั้น ฆ่าคนเดินทางตายแล้ว
เอาศพไปฝังไว้ในหุบเขา เป่าบันจนจึงให้หาตัวฝาสตงมาถาม ฝาสตง
ให้การว่า จเหงาสวมขอสาเหตุวิวาทกันกับฝาสตงมาแต่เดิม จึงได้เก็บ
เอาศพซึ่งไม่มีหลักฐานมาฟ้องหาใส่โทษข้าพเจ้าโดยความเท็จ ประการณา
จะให้ข้าพเจ้าต้องรับโทษอันแรงร้ายดงนเป็นความไม่จริง ข้าพเจ้ามิได้
ประพฤตินั้นเป็น โจรผู้ร้ายและฆ่าคนตายดงค่าหาของจเหงาสวเลย ขอ
ท่านผู้มแกวตาดงทพยจกษุจงสอดส่องพิจารณาให้เห็นเท็จและจริง เพื่อ
เป็นทพงของข้าพเจ้ามหาความผิดมิได้ดวยเถด

เป่าบันจนพเคราะห์เหตุ ถอยคำและ กิริยา อាកาร ของ ฝาสตงทำให้
การยังไม่เห็นความพิรุณร้องขอขมแต่อย่างใด จึงส่งผู้คุมให้คุมเอาตัว

ผ่าตัดไปขังไว้ก่อน แล้วเป่าบันจนจึงให้เจ้เหงาสวนำไปตศพ ครน
 เข้าไปถึงหุบเขา เห็นมีลมบัวพัดโบไม่ปลิวชนตรงหน้าเป่าบันจนแล้ว
 ลมหนักบัวไปยังตมศพ เป่าบันจนก็เข้าใจคิดว่าศพตมนี้ มิได้ตาย
 โดยปกติมีผู้ฆ่าตายเป็นแน่ เป่าบันจนเดินเข้าไปใกล้ จึงสั่งให้นักการ
 ขุดเอาศพขึ้นมาพิจารณาตมเห็นมีรอยบาดแผลบนศีรษะสแผล แต่ศพนั้น
 ลวงมาถึงหกเดือนแล้ว เป่าบันจนพูดว่าศพรายนยากที่จะพิจารณา
 ด้วยยังไม่ได้ตมจริงจาจะตมหาอบายและทางพิจารณาก่อน ครนคิด
 เห็นตมนั้นแล้วเป่าบันจนจึงกลับมาขังกวงวน เวลาค่ำเป่าบันจนจึงจุด
 ธูปเทียนบูชาเทพยดาซึ่งรักษาป่าคน แล้วอธิษฐานขอให้บังเกิดบุญมิต
 เหตุต่าง ครนอธิษฐานแล้วเป่าบันจนก็เข้าทนอน นอนหลับไปฝันเห็นว่า
 มีชายผู้หนึ่งมอดอเรื่องราวมาขานแก่เป่าบันจน แล้วเป่าบันจนแลไปเห็น
 กระงงตมหนึ่งเด่นหน้ากวาง ตมหนึ่งเด่นตามหลังกวาง ฝันเห็นตม
 แล้วตกใจตื่น คิดใคร่ครวญในความฝัน เห็นว่ากวางกับกระงงนั้นเป็น
 ศพทกรยานาม เป็นอักษรตมเดียวกับตมลก อันอักษรตมเดียวกับตมลกน
 คบกันเขาเรียกจากวาง ครนรุ่งเช้าเป่าบันจนจึงเรียกนักการมาแล้ว
 สั่งว่า ทานจงไปตีตมลเขาป่าเตาเตสับตมในตำบลนั้น มีราษฎรตมอยู่
 หรือไม่ ถ้ามบ้านราษฎรตมอยู่จงสืบตมว่า แะได้ชื่อใดแะเตยชอลกตม
 คนพนองมหรือไม่ ถ้ามสืบได้แน่นอนแล้วจงจับเอาตมมาให้เราจงได้
 เป่าบันจนสั่งตมนั้นแล้ว นักการก็ไปสืบตามคำเป่าบันจนส่งทุกประการ
 ครนถึงตำบลเตาเต นักการก็สืบถามได้สองคนพนองแะเตยชอลกตม
 คนหนึ่ง ชอลกตมคนหนึ่ง ครนสืบได้ความแน่นอนตมนั้นแล้ว จึงจับ
 สองคนพนองนั้นมาให้เป่าบันจน เป่าบันจนพิจารณาตมลักษณะหาใจคน
 สุจริตไม่ จึงถามว่า เจ้าสองคนพนองนั้นตมบ้านเรือนข่มขอนอยู่ใน
 ป่าและเขา ประพฤติตัวเป็นโจรผู้ร้ายเที่ยวปล้นสะคมคนเดินทางฆ่าเจ้า

ทรัพย์สินตายแล้ว เขาจะไปฝังไว้ที่หีบเขา จริงหรือไม่รับเสียโดยดี เรา
เต็มใจอยู่หมดสิ้นแล้วอย่าให้ถึงแก่ผูกเชยนต์ให้ลำบากชอกช้ำไปเลย

ลกขามกับลกสสองคนพี่น้อง เมื่อได้ฟังเป่าบันจนถามดังนั้นก็
มีความสะดุ้งตกใจครนครามหวนหวาดอยู่แล้ว แต่แข็งใจให้การปฏิเสธ
ว่ามีไตฆ่าผู้ใดและมี ได้ประพฤติดัวเป็นโจรมุร้าย หาเลี้ยงชีวิต โดย
ความสุจริต

เป่าบันจนเห็นลกขามลกสไม่รับดงนน จึงส่งให้บอกการตคนละ
หกสิบที ลกขามลกสทนความเจ็บไม่ได้อีกให้การรับเป็นสัจตามความจริง
หัตนได้กระทำแก่เขานน เป่าบันจนจึงส่งให้ปล่อยตัวผ่าสตั้งไปแล้ว
เป่าบันจนก็ตตสนให้เอาตัวลกขามลกสไปฆ่าเสียทั้งสองคน.

ที่ตำบลเชิงเอียงกยแหวงเมืองชจวห มีชายเศรษฐีคนหนึ่งชื่อ
เตยวคัง ๆ มีบุตรชายคนหนึ่งชื่อเกชน เป็นคนรบนแรงในกามคุณยงนัก
เกชนอยู่ในบ้านมแต่การเล่นขบรองตตตตเบาเบตน อยู่มาจนหนึ่งเกชน
กับคนใช้คนหนึ่งออกจากบ้านไปเที่ยวตลาดตำบลหน้าเตยน แลเห็นหญิง
สองคนเดินมามลักษณะอนงามยงนัก หญิงสองคนนั้นอายุอยู่ในสิบแปดปี
เกชนแลเห็นใหม่ใจคิดรักหญิงทั้งสองคนน จึงถามคนใช้ทตามมาด้วย
ว่า หญิงสองคนนเป็นบุตรภรรยาของผู้ใด คนใช้จึงบอกว่า คนซึ่งเดิน
ตามหลังนนเป็นน้องภรรยาของชวด บदनชวดไปค้าขายทางไกล ตก
สองปีได้แล้วยังไม่กลับมา หญิงทั้งสองคนนชะรอยจะไปขอชิมช้เสียงทาย
กามเจ้าทศาลเจ้าเป็นแน่

เกชนได้ฟังดงนน จึงพูดแก่คนใช้ว่า เจ้าจงไปตามหญิงทั้ง
สองนดูว่า เขาชดของไมมีเงินทองจะใช้ประการใดแล้ว เราจะเกอกลง
เงินทองให้

คนใช้ของเกชุนได้ฟังเกชุนบอกดังนั้นจึงตอบว่า หญิงทั้งสอง
คนนมบตามารดาพอมอนจะกินคอยอดหนุนอยู่เนือง ๆ ชาวเจ้าเห็นว่า
ยากอยู่ที่จะพูดได้

เกชุนได้ฟังคนใช้พูดดังนั้นก็คิดว่าประการใด จึงกลับมาบ้าน
ครั้นเวลาค่ำเกชุนจึงเอาเงินลงหมกหนึ่งหนักประมาณสิบตำลึง จึงไปบ้าน
หญิงทั้งสองคนนั้น แล้วลงเงินให้แก่หญิงนั้น เกชุนก็พูดจาเกี้ยวพาราสี
แทะโลมต่าง ๆ หญิงทั้งสองคนนั้นก็ห้ามความยินดีด้วยไม่ กลับพูดจาว่า
กล่าวต่าง ๆ ให้เกชุนได้ความอับยศ เกชุนก็กลับมาบ้านมีความแค้น
ใจหญิงทั้งสองคนนั้นยิ่งนัก เกชุนจึงชวนหลิวเหิงกับซุนบิตไป
ซึ่งเป็นเพื่อนไปยังโรงเตี๊ยม เลียงสุรากัน เพื่อนทั้งสองคนนั้นจึงถาม
เกชุนว่า วนนทานเชิญชาวเจ้าทั้งสองคนมารับประทานเลี้ยงกับท่าน
ท่านมีธุระประการใดหรือ

เกชุนจึงบอกว่า เมื่อกกลางวันเวลาบ่ายนั้น ชาวเจ้าไปเที่ยว
ชมตลาดเล่น พบหญิงสองคนเป็นภรรยาของขวิดคนหนึ่ง คนหนึ่งเป็น
น้องภรรยาของขวิด ไปซื้อขมิ้นในศาลเจ้า หญิงทั้งสองคนนมลักษณะ
งามเป็นที่พอใจชาวเจ้านัก ชาวเจ้าอยากจะทำอะไรได้ ครั้นเวลาค่ำลง
ชาวเจ้าเอาเงินไปถวายลงหมกให้แก่หญิงนั้น และพูดจาเกี้ยวพาราสีต่าง ๆ
หญิงนั้นก็ยินยอมด้วยชาวเจ้า กลับว่ากล่าวต่าง ๆ ให้ชาวเจ้าได้ความ
อับอายแก่เพื่อนบ้านยิ่งนัก วนนเวลาตกสองยามชาวเจ้าจะขอแรงท่าน
ไปกับชาวเจ้า ถ้าเห็นได้ที่จะจับหญิงทั้งสองคนนั้น พาเข้าไปในหุบเขา
ช่วยกันบอกแขกเสียให้สาแก่ณาใจจงมันได้หยาบธาแก่ชาวเจ้า ท่าน
ทั้งสองจะเห็นเป็นประการใด

หลิวเหิงเหิงกับซุนบิต ไปฟังเกชุนปรึกษาดังนั้น ก็เห็นชอบ
ด้วย ทั้งสามคนก็นั่งเสปสุราอยู่ด้วยกันในโรงเตี๊ยม พอเวลาสองยาม

หงสามคนก็ออกจากโรงเตียมไปยังบ้านหญิงทั้งสองคนนั้น จึงทลาย
 ประตูบ้านเข้าไป ในบ้านหญิงทั้งสองคนนั้น มีผู้ชายชายช่างไม้อยู่คน
 หนึ่งชื่อหยง โดยนเสียงคนทลายประตูเข้ามา นายช่างไม้นั้นกำลังนอน
 อยู่บนเตียง ตกใจตื่นจึงออกไปดู หลิวเหลงกับ ชุนบัต ไปอีก ด้วย
 กันจับนายช่างไม้มัดเข้าไว้กับเสาโรง แล้วสามคนก็ตรงเข้าไปในห้อง
 จับหญิงทั้งสองคนนออกมว เอาผ้าปิดปากไว้มิให้ร้องชนได้ แล้วจึง
 พาหญิงทั้งสองคนนั้นเข้าไปในหุบเขา ก็กระทำทูลาจารแก่หญิงนั้นคน
 ละครึ่งสองครึ่งแล้วกวพากนกลับบ้าน

ฝ่ายนางแจงสลุกชมชื่นชอกช้ำใน มันเห็นบไปทงตัวจะลุดกนึ่ง
 เดินเห็นกไม้กนัด ก็นอนอยู่ในแผ่นดินที่ในหุบเขาจะกลับเข้ามาบ้านยัง
 ไม่ได้ทั้งสองคน

ครน รังชน เวลาเช้า ชาวบ้าน จึงพากัน มาดูที่บ้าน นางแจงส เห็น
 นายช่างไม้นอนตอมตมอยู่กบเสารอง จึงเข้าไป แกมต ออก แล้ว
 นายช่างไม้จึงบอกว่า เมื่อกนนเวลา สักสองยามเศษ โดยน เสียง ตงตงม
 คนทลายประตูบ้านเข้ามา ข้าพเจ้าจึงลุดออกมาดูพวกอ้ายผู้รายจึงจับ
 ข้าพเจ้ามัดไว้ แล้วเข้าไปในห้องจับเอาภรรยาของชวสกับน้องภรรยา
 ของชวสไปทงสองคน ไม่แจ้งว่าจะพาเอาไปแห่งหนตำบลใด

เพื่อนบ้านได้พวงนายช่างไม้ออกตั้งนน จึงรีบไปแจ้งความแก่
 ควจ้านองเซยของชวสทุกประการ

ควจาได้พวงตั้งนนก็ตกใจ จึงพาพวกพ้องกันหลายคนตามไป
 ถึงหุบเขา แลเห็นนางแจงสทงสองคนนอนอยู่กบแผ่นดินจะลุดกนึ่งกไม่
 ได้ เป็นแต่เอามือชเขาไปททอง ควจาแลเห็นตั้งนนกรซควาชಾಯผู้ราย
 ชมชื่นบอกแซกจึงได้เบนเซนน จึงให้ภรรยาของควจาเขาไปช่วยเหยียบ
 ย่าให้ แลจะได้เห็นผาเซตหนามนทงตกอยู่มยหือชอเกชน ควจาจึง

เก็บส่งให้แก่ภรรยาไว้ แล้วหาหมอยามาแก้ไข จนนางทั้งสอง
 นนคอยหายเป็นปกติชน คว้าจางจางพวกห้ามเกยว ห้ามนางทั้งสอง
 คนกลับมาบ้านแล้วคว้าจางตาม นางแจ่งสี ทั้งสองคน ทั้ง สองคนม
 ความละเอียดมิใคร่จะบอกออกได้ แล้วนางแจ่งสีจึงว่าข้าพเจ้านอนอยู่
 ด้วยกันทั้งสองคนทีในห้อง พอเวลาดึกสักสองยามได้ยินเสียงคนทลาย
 ประตูบานตงตงเข้ามา ข้าพเจ้าจึงได้รู้ว่าผู้ร้าย ครั้นจะหลบหนีก็
 หนีทั้งสองคน อายผู้ร้ายก็จับเอาตัวข้าพเจ้าไปเอาผ้า ปิดปากไว้มิให้
 ร้องได้ จำหน้าตาอายุผู้ร้ายก็ไม่ได้ด้วยเดอนมืดแลเห็นไม่ถนัด คว้า
 ได้ฟังนางทั้งสองบอกเล่าดังนั้น จึงกางผ้าเช็ดหน้าผืนนออกให้ดู เห็น
 ยหอกเข็ญอยู่ในผ้านั้น ก็เข้าใจชตาเก็ญไม่ต้องสงสัยผู้นั้นเลย

ฝ่ายนางแจ่งสีจึงเล่าความเต็มให้ควาฟังว่า เมื่อเวลาตอนค
 วานนี้ เก็ญถือเงินสี่หมื่นมา ให้แก่ข้าพเจ้าแล้วพูดจาตะ โลมต่าง ๆ
 ข้าพเจ้าได้พูดจาวากกล่าวแก่เก็ญ เก็ญได้ความชอบอายแก่ชาวบ้านจึง
 กลับไป มีสาเหตุมาแต่เดิมเช่นนี้ เก็ญจึงได้คบกับเพื่อนมากกระทำ
 การหยาบขาดต่อข้าพเจ้า บदनได้มาเช็ดหน้าขงมยหอกเข็ญของเก็ญเป็น
 พยานอยู่ขณะนั้นแล้ว ควรจะฟ้องร้องให้เป่าบันจนชำระ

คว้าได้ฟังนางทั้งสองเล่าบอกดังนั้น จึงทำเรื่องราวร้อง ตาม
 ถ้อยคำของนางทั้งสองบอกเล่านั้น ไปยื่นต่อเป่าบันจน เป่าบันจนตรวจ
 ดูในเรื่องราวนั้นแล้ว กางผ้าเช็ดหน้าผืนนออกดู เห็นมขอยหอกเข็ญ
 ดังนั้น เป่าบันจนจึงไม่ต้องสงสัยผู้นั้นต่อไปเลย จึงส่งนกกการให้ไปหา
 ตัวเก็ญมาซักถาม เก็ญให้การปฏิเสธไม่รับ เป่าบันจนจึงให้หาตัว
 บรรดาพวกเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาถาม ชาวบ้านก็บอกความว่า ในราตรี
 วนนนข้าพเจ้าหาทราบไม่ตอรุ่งชนเวลาเช้า ข้าพเจ้าตื่นมา จึงได้เห็น
 นายช่างไม้ถูกมัดติดอยู่กับเสาโรง จึงได้รู้ว่าพวกผู้ร้ายจับเอานางแจ่งสี

ไปกระทำการหยาบชาเก็บได้ผาเขตหนามยห่อเกชนเป็นสำคัญ

เป่าบันจนได้ฟังพยานเบกความดงนน กนงตรกตรองอยู่ยังมีได้
ว่าประการใด แต่เกชนกับนางแจงสพตโต้ตอบกันอยู่ เป่าบันจนเห็นว่า
ในราตรีกษณเกิดความ เกชนได้เอาเงินกลมหนึ่งมาให้แก่นางทั้งสองคน
แล้วพูดจาเกวพยานแตะโลมต่าง ๆ นางทั้งสอง ไม่นัดปรองดองด้วย
กลับกล่าวคำหยาบชาต่าง ๆ แก่เกชน ๆ มีความอภัยจึงมีความอาฆาต
คุมสาเหต จึงได้คบคิดกันกับพวกเพื่อนมากระทำการหยาบชาแก่นาง
แจงสทั้งสองคนให้สาแก่ใจ กบตงผาเขตหน้าไวเป็นสำคัญ เป่าบันจน
เห็นแนแก่ใจด้วยขอสาเหตกับผาเขตหน้าขงมยห่อ จึงส่งนกการใหญ่
เกชน ๆ ก็ไม่รับ เป่าบันจนจึงส่งให้เอาตัวเกชนไปจำขังไว้ ให้เอา
ตัวผู้ โจทก์ไปแยกขังเสียด้วย แล้วเป่าบันจนจึงคิดทำอบายจะให้ไดตัว
พวกเพื่อนของเกชนด้วย จึงส่งกมจอนกการว่า ให้เฝ้าอยู่คอยระวัง
ขงเกชนนั้น ถ้าเห็นใครแปลกหน้ามาเยี่ยมเกชน จึงจับเอาตัวมันไว้
แล้วส่งตัวมาให้เรา ครนส่งดงนนแล้วเป่าบันจนก็กลับเขามาขงบ้าน

ฝ่ายหลฮวเหลงกับขุนบัตไปว จึงพากันเข้าไปขงคกทขงเกชน
หวังจะให้อบายแกคตแก่เกชน ก็มจอยจับทั้งสองคนนั้นไว้แล้วกคุมตัว
มาให้เป่าบันจน ๆ จึงลวงถามหลฮวเหลงกับขุนบัตไปวว่า เจ้าทั้งสอง
คนนสมรเป็นใจคบคิดกันกับเกชน ไปกระทำการขมขนนางแจงสทั้ง
สองคน บदनเกชนให้การรับเป็นสังแล้ว ขัดทอตถึงเจ้าทั้งสองคน
ถ้าเจ้าไม่รับ โดยตเราจะผูกเจ้าทั้งสองคนตให้ถึงสาหัส

หลฮวเหลงกับขุนบัตไปวได้ฟังเป่าบันจนลวงถามดงนน ก็ให้
การปฏิเสธไม่รับ เป่าบันจนจึงผูกตถามทั้งสองคนแล้วก็ให้คุมตัวไปขง
ไว้ แล้วเป่าบันจนจึงให้คุมตัวเกชนมาลวงถามว่า บदनเราได้ตัวหลฮว
เหลงกับขุนบัตไปวพรรคพวกเพื่อนของเจ้ามาถาม ให้การรับเป็นสังแล้ว

ชดถงเจ้าวาเจ้าเป็นหัวหน้าตนคตฮานชกชวณ จึงได้ช่วยกันจับตัวนาง
แจงสทงสองคนไปทำการขมขนประเวณ ยิ่งแต่เจ้าครองธาไมรบ จะ
ตองผูกขมกนคนละหลัก ตให้ตายคาไม้เป็นแน่

เกชินได้ฟังเปาบุณจันถามตงนน ตกใจคิดว่าจริงจึงให้การรับ
เป็นสัจ แล้วชตทอดตงหลฮวเหลงและชนบัต ไปจว่า เป็นพรรคพวกตวย
เปาบุณจันเห็นเกชินรบเป็นสัจแล้ว จึงให้คมตวหลฮวเหลงกับ
ชนบัต ไปจพวกเพื่อนของเกชินมายนกับเกชิน หลฮวเหลงกับชนบัต
ไปจเห็นเกชินรบเป็นสัจชตทอดตงตงนนแล้วกให้การรับเป็นสัจ เปา
บุณจันจึงให้เสมยนคตคำให้การทงสองคนมาเทียบต กตตองกนเป็น
คาคาเดยวมได้มตเพยในชอความ เปาบุณจันจึงตตสนให้เอาตวเกชินกับ
พวกเพื่อนทงสองคนไปฆ่าเสียตามกฎหมายบ้านเมืองในเวลานน.

ที่ตำบลเชียงทกยแวงเมืองโคยงท ยังมีชายผู้หนึ่งชอจาเลยงไม้
มกรรยาชอนางฮองส มบุตรชายคนหนง จาเหยยเอง จากบ้านจาเลยง
ไม้ไปทางประมาณสองล มีชายผู้หนึ่งชอเตยวสอจุนได้สอบไล่หนงสอ
ได้ชนจันสอทำราชการเป็นชนนางอยู่ในเมืองหลวง เตยวสอจุนมกรรยา
ชอนางเตยนส มบุตรหญิงคนหนงชอนางฮาเกยว มดกษณะมรรยาท
งามยงนถ นางเตยนสบุตรผู้เตยวเทานน ฮายลวงมาถึง ๕๐ ปี แล้ว
นางหามบุตรตอไปอีกไม้ เตยวสอจุนกับจาเลยงไม้เป็นเพื่อนนถเรียน
มาต่านกเตยวกัน มีความรักใครชอบพอชอชยาคยตอกนยงนถ เตยว
สอจุนกับจาเลยงไม้ได้สัญญาเป็นเกยวตองกัน ครนอยู่มาได้ประมาณ
หกเดือน จาเลยงไม้ตกนาลถงแก่ความตาย อยู่ภายหลงบตรและภรรยา
กถงความยากจนชตเชพเนจรไปอยู่เสยบ้านอน แต่จาเหยยเองมีความ
ฮตสาหะพากเพยวเลาเรียนหนงสอรูเป็นอนมาก

ฝ่ายเตยวสอจันเห็นว่า จำเลยไม่ถึงแก่ความตายไปนานแล้ว
 กับได้สัญญาเป็นเกี้ยวตองไว้แต่บุตรยังเยาว์อยู่ด้วยกันทั้งสองฝ่าย จน
 ถึงนางอาเกยวบุตรของเตยวสอจัน อายุเจริญวัยได้ ๑๘ ปี นางอาเกยว
 จึงได้รู้ว่าบิดามารดาได้ยกนางให้แก่เจ้าเหียนเองแล้ว แต่บิดามารดา
 ของนางกับนางเองก็หารู้จักหน้าเจ้าเหียนเองว่าสูงดำดำขาวประการใดไม่
 ด้วยเจ้าเหียนเองจากตำบลนั้นไปเป็นหลายปีแล้ว เตยวสอจันคิดใคร่จะ
 ยกนางไปให้แก่ผู้อื่นนางเตยสจจึงพูดแก่เตยวสอจันผู้สามีว่า ได้มเราได้
 สัญญาตนว่าจางัวว่า จะยกบุตรของเราให้แก่บุตรจำเลยไม่ บัดนี้
 จำเลยไม่ถึงแก่กรรมไปแล้ว บุตรและภรรยาอยู่ข้างหลังก
 ยากจนและย้ายไปอยู่ที่ตำบลอื่น ไหนเลยจะสามารถมาแต่งงานกับ
 บุตรของเราได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าบุตรเสนาบตหรือเจ้านายพระองค์ใด
 สมควรแก่บุตรของเราแล้ว เราก็คงจักจะยกให้แก่ผู้นั้น

ฝ่ายนางเตยวอาเกยวได้ฟังบิดามารดาพูดปรึกษากันดังนั้น จึง
 พูดแก่นางเตยนสผู้มารดาว่า ได้มมารดาได้ตนว่าจางะยกให้ข้าพเจ้า
 เป็นภรรยาของบุตรจำเลยไม่แล้ว มาบัดนี้บิดามารดาเห็นเจ้าเหียนเอง
 ยากจนขัดเซไปอยู่เสียเมืองไกล บิดามารดาจะยกข้าพเจ้าให้แก่ผู้อื่นนั้น
 ข้าพเจ้าเห็นว่าหากควรไม่ ด้วยธรรมดาชายชาติทหารแล้ว ก็ขอตรง
 ต่อแผ่นดินสขยอมตายไม่เสียตายชวตยงกว่าความสัตย์และกตัญญู ไม่ขอ
 เป็นข้าสองเจ้าบ่าวสองนาย ถ้าหญิงทตบริสุทธโเลากยอมมตามแต่
 คนเดียว มีค้แล้วไม่ขอร่วมด้วยชายอื่นต่อไป แม้ว่าบิดามารดาจะขึ้นใจ
 ข้าพเจ้าแล้วข้าพเจ้าคงจะชาติวตายเสียเองให้ปรากฏว่าเป็นหญิงบริสุทธ
 ใจเตยวขอตรงต่อสาม ตักว่าทจะอยู่เป็นมนุษย์ให้เสียขอเสียชวฟ้า
 และดิน

ฝ่ายนางเตยนสผู้มารดาได้ฟังนางเตยวอาเกยวว่าดังนั้น ก็มิได้

ปรึกษาประการใดต่อไป

ฝ่ายจาเหยนเอง พลาดพราก จากถิ่นฐาน บ้านเดิม ไป เป็น หลายปี
 ครนอัยมาจาเหยนเองกับนางอองสมมารดา คิดถึงบ้านเดิมช่นมากร้อง
 ให้ แลวจาเหยนเองก็พามารดากลับมายังบ้านเดิม แลวคิดช่นมาได้
 ด้วยเรื่องทเป็นเกยวตองแกเตยวสอจัน ครนจะไปเขยนเตยวสอจันเดา
 กมความฮายเพราะนุ่งหมไม่สะอาด ครนคิดเห็นตงนนแลว จาเหยนเอง
 ก็มิได้ ไปเยี่ยมเขยนเตยวสอจัน จาเหยนเองจึงไปเขยนบาชงเป็นพลาว
 ของบิดา

ฝ่ายบาชงของจาเหยนเอง เห็นจาเหยนเหงกกลับมาคมความขนต
 ต่างคนต่างถามถึงทุกชงกนและกน บาชงของจาเหยนเอง จึงพูดว่าไหนดๆ
 ก็ได้กลับมาแลวจึงอยู่บ้านเกิดเมืองนอนของเราเถิด อย่าไปอยู่ให้ไกล
 ญาติเลย อยู่ไกลกนกับบาชแมวจาเจ็บไซใดทุกชจะไต่เห็นกน เดิมบิดา
 ของเจ้าเมออยงมชวดอัย ไต่รับคามาตญญาเป็นเกยวตองกนแกเตยวสอ
 จันไว้ บदनเราชตสนจันยากไม่มีเงินจะแต่งให้สมแกยคทาน หลาน
 จงอุตสาห์เลาเรยนหนังสือสอบได้ ถ้าสอบได้ไต่ช่นประ โยคจันสอหรือ
 ก็อหยินอะไรอย่างหนึ่งแลว มีผู้จะยกบตรสาวให้กมไป ไม่ตองวิตก
 อะไรทตรงบตรภรรยา บาชของจาเหยนเองพูดตงนนแลวก็จัดหาอาหารให้
 จาเหยนเองกน จาเหยนเองก็พักอยู่บ้านบ้านนคนหนึ่งแลวก็กลับมาบ้าน

ฝ่ายเตยวสอจันอยู่มาวันหนึ่งไปราชการเมืองนำหทาไต่อยู่บ้านไม่
 นางเตยนตแจงความว่า จาเหยนเองชงเป็นบตรของจาเลยง ไม่พลาด
 พรากจากถิ่นฐานไปเมออยงเขาวชยูนน บदनกลับมาอยู่ยังบ้านเดิมอก
 แลว ด้วยนางเตยนตอยากจะไต่เห็นวารูปร่างลักษณะจะตงตาตาชาว
 ประการใด จึงให้หญิงคนไซไปบอกแกจาเหยนเองว่า นางเตยนตผู้
 มารดา ของนางอาเกยว อยากจะไต่พบแกทาน ด้วยทาน จากถิ่นฐาน ไป

นานแล้ว นางเตยนัสปรารภถึงท่านยงนิก ถ้าท่านไปให้พบเสียแล้วคง
จะให้เงินทองสิ่งของเกือกตุล ท่านจะได้แต่งงานกับนางอาเกศว ไปอยู่กับ
เป็นสามีภรรยา ท่านจงไปให้พบแก่นางเตยนัสเถิด

เจ้าเหียนเองได้ฟังกมความยินดียงนิก จึงบอกแก่หญิงคนไหน
ว่า ท่านจงกลับไปเถิด หญิงคนไหนได้ฟังตั้งนกกคานับลาเจ้าเหียนเอง
กลับไป

ฝ่ายเจ้าเหียนเองคิดราพิงใคร่ควมในใจอยู่ว่า ตัวเราก็คงตน
ยากจน นุ่งหมกไม่สะอาด ชนแต่เสือจะไล่เลากปะหน้าปะหลังมความ
อายยงนิก เจ้าเหียนเองคิดเห็นดังนั้นแล้ว จึงไปเล่าความชงนางเตยนัส
อยากจะพบตัวนั้น ให้ข้าของตัวฟังทุกประการ แล้วถามว่าบามเดือ
ใหม่ ๆ สะอาด ๆ ให้ข้าพเจ้ายมใส่สักเวลาเถิด

ฝ่ายข้าของเจ้าเหียนเอง ได้ฟังเจ้าเหียนเองผู้หลานแจ้งความ
ตั้งนกกมความยินดี จึงส่งของบ่วงบุตรให้หีบเสือกางเกงที่ใหม่ให้
แก่เจ้าเหียนเองยมสารบหนง อองบ่วงเป็นคนใจทจริตไม่ซอตรง ได้สืบ
รู้ว่าหญิงคนไหนชองนางเตยนัสมาตามให้เจ้าเหียนเองไปบ้าน อองบ่วง
คิดจะปลอมเป็นเจ้าเหียนเองไปหานางเตยนัสเสียเอง จึงลวงเจ้าเหียนเอง
ว่า วันนอยาเพื่อไปก่อนเลย จงหยุดพักให้สบายเพียงสามสวนก่อน
แล้วจงคอยไปก็ได้

เจ้าเหียนเองได้ฟังอองบ่วงทักทาน ตั้งนกกเชื่อใจว่า อองบ่วงเป็น
ญาติซอตรงต่อเจ้าเหียนเอง ในวันนั้นเจ้าเหียนเองหาได้ไปไม่
ครนเวลาค่าอองบ่วงจึงแต่งตัวอย่างสภาพ ปลอมเป็นเจ้าเหียน
เองไปหานางเตยนัสผู้หยน ๆ กับนางเตยวอาเกศวหาไม่รู้ไม่ ทวงใจ
เสียว่าเจ้าเหียนเองมาหาตามนัด จึงออกมาทักถามถึงความทุกข์และ
สุขแต่ทหลัง อองบ่วงก็กระทำกริยาโดยเรียบร้อย คำนับนางเตยนัส

ฮยอนแจวกเลาะความตงเตบตาของตนถึงแก่ความตายล่วงไปแล้ว ยัง
 เตตวณเตยวไมรูแห่งว่าจะบากหน้าไปพังก่านผู้ใด จึงได้ละถิ่นฐานบ้าน
 เรือนเสยสุดสาหัสไปเล่าเรียนอยู่เสยเมืองไกล เพราะมีความเจียมตนว่า
 เป็นคนอนาถา เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่อาจมาคานบท่าน ด้วยบุญ
 นอยวาสนานอยเป็นกาแลวกจาจะต้องอยู่ในฝูงกา ข้าพเจ้าไม่สามารถ
 จะยกตนชนเทียมแกหงสได้ ซึ่งข้าพเจ้ากลับมาทางนเขตที่จะมาเยี่ยมชวง
 รัชบิดาตวยเทานน ครนท่านให้คนใช้ไปตามตวมา ข้าพเจ้าจึงได้คิด
 เหนววยงมเมตตาข้าพเจ้าอยู่ ข้าพเจ้ามาคานบท่านแลวกจะชอกวาบลา
 ท่านไปเล่าเรียนหนังสืออยู่บ้านไกลตามเดิม

ฝ่ายนางเตยนสฮยอนเห็นรูปร่างลักษณะอ่องบ้วย และพังก ออยคำ
 พุดจาออนหวาน ก็สาครญวจาเหยนเอง จึงพุดว่าเรากับบิดาของ
 ท่านได้รักใครกันมาแต่เดิมได้รับคำสัญญาต่อกันไว้เราหาลืมไม่ ชอซึ่ง
 ตวท่านปรบตทชวอนไมมีเงินทองนน อยามความวตกลเคย จะเสยทรวพย
 มากนอยส็กเท่าใดเรากก็ไม่เสยตาย เราเสยตายวจาทลนออกมาแล้ว
 ไมชอกกลับคน บตันทานกมาแล้วเราจะให้เงินทองสิ่งของไปจะได้มจ
 แต่งงานกับบตรของเรตามอรรมนิยม วาดงนนแลวนางเตยนสจึงให้
 นางเตยวอาเกยวผู้บตรหยบเงินมาให้แก่อ่องบ้วย เวลานั้นอ่องบ้วยก็
 เลยอนนคาง ณ บานนางเตยนส ครนเวลาตทอ่องบ้วยยกเข้าไปนอนอยู่
 กับนางเตยวอาเกยว

ครนรุ่งชน เวลาเช้า นางเตยวอาเกยว จึงจัดเงิน แปดสิบ ตาลงกับ
 สิ่งของทองรูปพรรณ ประตบพลอยเพชรตราคารอยตาลงมอบให้อ่อง
 บ้วย ๆ ครนได้สิ่งของแลวกก็กลับไปบ้าน

ฝ่ายจาเหยนเองอยมาจนหนง จึงยมเสือกางเกงของบ่าได้แลวก
 ก็แต่งตัวอันสุภาพไปหานางเตยนส ขณะนั้นพบหญิงคนใช้ซึ่งนางเตยน-

สุษยน์ให้ไปตามตัวฉนวนนั้น หญิงสาวใช้จึงไปบอกแก่นางเตยน์สุษยน์-
ว่า บัดนี้เจ้าเหียนเองมาหาท่าน

นางเตยน์สกกกับนางเตยวอาเกยว ได้ฟังหญิงคนใช้บอกดังนั้นก็
มีความสงสัยว่า เวลาฉนวนนั้นมาหาเราฉนวนนั้นมาออก จะมากจชตของ
ด้วยอย่างไรดอกกระมัง นางเตยน์สกกกับนางเตยวอาเกยวจึงออกไปดูเห็น
เจ้าเหียนเองรูปร่างผัว พรรณ ลักษณะ ท่วงทกวิทยา มารยาทงาม เรียบร้อย
สภาพกว่าต้องบ่าวซึ่งปลอมตัวมานั้นมากนัก

เจ้าเหียนเองจึงเข้าไปคำนับ นางเตยน์สุษยน์ ๆ มีความสงสัยจึง
ถามเจ้าเหียนเองว่า ท่านเป็นบุตรเจ้าเลี้ยงไมหรือ บิดามารดาท่าน
ได้รบค้ำนสนมญากันไว้ บัดนี้ท่านมีทุกขชดอย่างไรจึงเล่าไปให้เราฟัง
จะได้เป็นทเชอถือได้

เจ้าเหียนเองก็เล่าความทุกขยากจนจาก ถิ่นฐาน ไปกับ มารดา จน
กลับมาให้นางเตยน์สุษยน์ฟังทุกประการ นางเตยน์สุษยน์ได้ฟังดังนั้น
ก็ตกใจ เธอมีอดบอกเขาแล้วพูดว่า ฉนวนนั้นมาหาเราบอกว่าคุณ
ท่าน ชะรอยผู้นั้นจะปลอมมาหาเรา หาใช้ตัวท่านไม

ขณะนั้นนางเตยวอาเกยวก็ออกมานั่งเคียงกับมารดา พิจารณาต
เจ้าเหียนเองไม่วางตา นางเตยวอาเกยวมีความเลียดใจด้วยเสียดลอบาย
ของผู้นั้น นางเตยวอาเกยวเซตนาตาแล้วจึงเข้าไปในห้องหีบกำไร
มอทาด้วยทองคำหนึ่ง แหวนประดับพลอยสองวง มาให้เจ้าเหียนเอง
แล้วว่า สิ่งของเหล่านี้เป็นของเล็กน้อยข้าพเจ้าให้แก่ท่าน ขอท่านจง
รับไว้ดูต่างหน้าข้าพเจ้า ๆ กับท่าน ฉนวนนั้น ไมได้เป็น คู่ครองกัน เสียแล้ว
ท่านอยู่ข้างหลังจงหาภรรยาใหม่จะได้ปฏิบัติท่าน ฉนวนนั้นแล้วนางเตยน์
อาเกยวก็กลับเข้าไปในห้อง เธอเฝ้าผู้คอแหวจนถึงแก่ความตาย

ฝ่ายนางเตยน์สุษยน์กับเจ้าเหียนเอง เห็นนางเตยวอาเกยวกลับ

เข้าไปในห้องเป็นชานาน หาเห็นกลับออกมาไม่ นางเตยนสยหย
 กับจาเหยนเองมความสงสัยกตามเขาไปต เห็นนางเตยวอาเกยวผูกคอ
 ตายอัยกับเสา จึงเขาแกกหาทนมไม่ นางเตยนสยตกใจแกเชอกรวดคอกออก
 แลว ก็หาเห็นนางเตยวอาเกยวพนมไม่ นางเตยนสยมารตาคอกอดศพ
 นางเตยวอาเกยวเขาใจ แลวกรองไหครวาครวญเศร่า โศกถึงบุตรมิได้
 เลื่อมสร้าง

ขณะนนจาเหยนเองกรองไห เศร่าโศก โดยความ เสน่หาอาลัยใน
 นางเตยวอาเกยวจนสลบไป ขณะนนผคนทไกลเคียงโดยนเสียงร้องไห
 ออองกปากนวงมาต เห็นนางเตยสยกอดนางเตยวอาเกยวร้องไหเศร่า
 โศกอยู่ กับเห็นจาเหยนเองสลบอยู่ จึงช่วยกนแกพนมชนเบนปกต
 แลว นางเตยนสยจึงบอกไหจาเหยนเองกลับไปบ้านเสย จาเหยน
 เองกลับไปยังบ้านบ้ำของตน แลวผลตเสอทางเกงคนมาไหแก ผบ้ำแลว
 ก็เลาคความชงมผปลอมเบนจาเหยนเองไปรับเงินทองของนาง เตยสยหย
 จนถงแกนางเตยวอาเกยวผูกคอตายไหบ้ำพงทุกประการ แลวจาเหยน-
 เองกลบ้ำกลับมำบ้านเลาคความไหมารต่าพงทกประการ นางออองด
 ผเบนมมารต่าของจาเหยนเอง ไตพงตงนนกมความเสยใจ อยู่มาไต
 สองวณกบวขลงถงแกคความตาย

ฝ่ายนางยัสักรรยาของออองบ้วย มลกษณะมารยาทเบนคนชอ
 ตรงฮารรอบคอบแกเพอนรหวบ้าน มิไหผุ ไตม้วหมองแกใจไต นางยัส
 เบนคนนมหนาทรชการฝ่ายในวัง ไปอยู่ ในเมือตงเกย ไตเดอนทง
 ครนสนก่าหนดรชการถงเดอนออกแลวกกลบบาน เห็นมเงนทองของ
 ไชสอยผิตประหลาดกว่าแต่เดมกมความยนต์ นางจึงถามออองบ้วย
 สำมว่า สงของเหล่านทำนไตมาแต่ไหน

ออองบ้วยมมีความประมาทเห็นวำ เบนภรรยาเบนท ไจวางใจไต จึง

เล่าความจริงที่ตบปลอมเป็นจำเหียนเองให้นางฮู้ตฟังทุกประการ
 นางฮู้ตได้ฟังดังนั้นก็โกรธได้มีความยินด้วย จึงพูดว่า
 ท่านเป็นคนชวรายทุจริต ไม่มีความซื่อตรงต่อญาติมิตร แต่ญาติ
 ของท่าน ๆ ยังสามารถทำได้ดังนี้ ประสาอะไรแก่ญาติฝ่ายเราท่านจะ
 นบถซื่อตรงต่อเล่า ท่านคงจะทำได้ดังนี้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นท่าน
 กับเราจะร่วมรสสามัคคียนัดกันต่อไปไม่ได้ ท่านจงทำหนังสือหย่าให้
 ข้าพเจ้าเสียเถิด

อ่องบ๊วยได้ฟังดังนั้นก็โกรธ จึงตำตนางฮู้ตแล้วพูดว่า เรามี
 เงินทองแล้วจะวิตกอะไรแก่ภรรยาหาได้ถมไป ว่าแล้วอ่องบ๊วยก็ทำ
 หนังสือหย่าให้นางฮู้ต ตั้งแต่นั้นมาก็ต่างคนต่างอยู่หาได้อยู่กินเป็นผัว
 เมียกันไม่

ฝ่ายเตยวสอจุนจุนสอ ครั้นเสร็จราชการแล้วก็กลับมามาบ้านแจ้ง
 ความว่างเตยวสอเกยวบุตรตายก็เสียใจ และมีความโกรธแค้นนาง
 เตยสอฮุหยินว่า เราไม่ให้คบคากับจำเหียนเองมาเป็นบุตรเขย เหตุใด
 จึงได้ คบคามาไว้ ชะรอยทำหยาบ ขาแก่ บุตรเรา ๆ จึงได้ตายเพราะ
 ความโทมนัส จำจะต้องจับตัวมาชำระแล้วฆ่าเสียจึงจะหายแค้น ว่า
 ดังนั้นแล้วเตยวสอจุนจุนสอ จึงแต่งเรื่องราว ท้าวจำเหียนเองมาบ้าน
 ของเตยวสอจุน แล้วกระทำการหยาบชาติอนางเตยวสอเกยวบุตร
 นางเตยวสอเกยวมีความแค้นจึงได้ผูกคอตาย ให้ผู้รักษาเมืองชำระ

ฝ่ายนางเตยวสอฮุหยินเห็นว่า จำเหียนเอง ไม่มีความผิดด้วย
 ขอความอับใจ จึงห้ามเตยวสอจุนจุนสอ ๆ ก็หาฟังไม่ จึงนำเรื่องราว
 ที่ท่านนไปยื่นต่อผู้รักษาเมืองกรมการ ๆ ก็จับตัวจำเหียนเองมาผูกคอตาย
 จำเหียนเองก็ให้การตามความจริงที่เป็นมาแล้วอนั้น แล้วอ้างถึงนาง
 เตยวสอฮุหยินภรรยาของเตยวสอจุนเป็นพยานด้วย แต่ผู้รักษาเมืองกรม

การเห็นแก่เดยวสอจนจนสอ หาฉบับให้ตามข้ออ้างไม่

ขณะนั้นพอเป่าบุญจนมาตรวจห้วงเมือง เดยวสอจนจนสอกนำ
เรื่องราวฟ้องนินไปให้เป่าบุญจนดู เป่าบุญจนตรวจดูในเรื่องราวยังไม่
ทันจะสอบถามประการใด เดยวสอจนจะให้เป่าบุญจนตัดสินใจเห็น
เองเสีย

ฝ่ายนางเตยนสอหยจนครนแจงว่า เดยวสอจนจะให้เจ้าเหียน
เองกตใจ นางจึงรีบไปหาเป่าบุญจนเล่าความซึ่งมดปลอมเป็นเจ้าเหียน
เองมาจนถงนางเตยวอาเกยวมกคอตายให้เป่าบุญจนฟังทุกประการ เป่า
บุญจนได้ฟังดังนั้นแล้ว จึงให้คุมตัวเจ้าเหียนเองมา เป่าบุญจนจึงสอบ
ถามข้อความโดยละเอียด เจ้าเหียนเองก็ให้การตรงแต่พูดพราวจากถิ่น
ฐานไปจนกลับมาอยู่บ้านเดิม นางเตยวสอให้หาตงแต่ตนจนปลอยให้
เป่าบุญจนฟังทุกประการ เป่าบุญจนจึงถามว่า เมื่อเวลานางเตยนสอให้
หาตัวเจ้าไปจะให้สิ่งของเงินทองนั้น ตัวเจ้าได้ให้ใครหรือไม่

เจ้าเหียนเองได้ฟังเป่าบุญจนถามดังนั้น จึงให้การต่อไปว่าความ
ข้อนี้ข้าพเจ้าได้บอกให้อองบ่วยบุตรของบารุเทานน นอกจากนั้นไม่มีผู้
ใดจะได้ล่วงรู้เห็นเลย

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้น ก็อนุมานรู้ได้แน่ชัดว่าอองบ่วยเป็นผู้ปลอม
ไปรับเอาสิ่งของที่นางเตยนสอหยจนเป็นแน่ ครนคิดเห็นดังนั้นแล้ว เป่า
บุญจนจึงให้คุมอองบ่วยมา เจ้าเหียนเอง แล้วจึงคตอบายจะคตของกลางที่ออง
บ่วย เป่าบุญจนกับคนไซทสนท จึงปลอมเป็นพอกาฬ สะพายหอก
ไปขายที่บ้านอองบ่วย แล้วพุดยวอองบ่วยว่ามาของข้าพเจ้ามาขาย
เป็นหลายห่อ ตราคาหมดด้วยกนสองร้อยตำลง ถ้าท่านจะซื้อแล้ว
ข้าพเจ้าจะลดราคาให้ท่านเพียงหาสิบตำลง แต่ข้าพเจ้าเห็นว่ากำลังท่าน
จะไม่พอที่จะรับซื้อมาของข้าพเจ้าไว้ได้

ต้องบ๊วยเป็นคนใจโหดมันไม่เคยมีทรัพย์สินง โกรธแล้วพูดว่า ผ่า
 ของท่านแทนท่านหมายความว่าข้าพเจ้าจะไม่มอบอนุญาตหรือ แม้ว่าจะเงินจะไม่
 พอขอแล้ว ของอนกขงมพอจะจำหน่ายเอาเงินมาขอผ่าของท่านตาม
 ราคาได้ ท่านนมาดหมนข้าพเจ้ายงนถ ถึงเราจะขอตัวของท่านไว้ใช้
 การงานก็ยังจะได้ ขย่าวาแต่เพียงผาเท่านั้นเลย เป่าบุนจันจึงพูดยวให้
 ต้องบ๊วยโกรธ ครนลวงรู้ว่าต้องบ๊วยมเงินแนตงนนแล้ว ก็กลับมายัง
 กงกวงจงออกนงทวาราชการ เป่าบุนจันจึงให้หนักการไปจับตัวต้องบ๊วย
 คนได้เงินทองของกลางแล้วก็คุมตัวส่งมาให้เป่าบุนจัน เป่าบุนจันให้ตัว
 เดียวสอจันจันสอมาดของกลาง

เดยวสอจันจันสอแลเห็นตงของเป็นรูปพรรณ ก็จำได้แม่นมน
 เป่าบุนจันจึงให้ผูกตอต้องบ๊วยตายคาไม้ ขณะนนเดยวสอจันจันสอม
 ความแค้นต้องบ๊วยยังไม่หาย โกรธ จึงพูดแก่เป่าบุนจันว่าความเรองน
 ภรรยาของบ๊วยคงจะรักน ขอท่านได้หาตัวภรรยาของต้องบ๊วยมาพิจารณา
 ณาได้ถามตวยเพื่อให้เห็นเท็จและจริง

เป่าบุนจันได้ฟังตงนน จึงหาตัวนางผู้ตมาแล้วถามว่าสามของ
 เจ้าไปกระทำการ หยาบขาลวงนางเตยวอาเกยว ๆ มีความแค้นใจจนถึง
 ผูกคอตายเสีย ตัวเจ้าใครเห็นเป็นใจตวยหรือไม

นางผู้สได้ฟังเป่าบุนจันถามตงนน จึงให้การว่า ต้องบ๊วยสาม
 ข้าพเจ้าประพฤตการทจรวตนน ข้าพเจ้ามใครเห็นเป็นใจตวย อีก
 การหน่งในเวลานน ตัวข้าพเจากมหนาททวาราชการอยู่ในวังหาได้ย
 เรอนไม ครนข้าพเจากลับมาบานจิงได้รู้ว่าสามของข้าพเจ้าเป็นผู้
 ประพฤตการทจรวต ข้าพเจ้าได้วากล่าวสามของข้าพเจ้า ๆ กลับโกรธตดา
 ข้าพเจ้า ๆ เห็นว่าสามของข้าพเจ้ามได้ตงอยู่ในยุดธรรม คิดฉ้อโกง
 ญาตเชนนน ไม่ควรจจะร่วมทุกษตขเป็นตามภรรยาถันตไป ข้าพเจ้า

จึงขอหย่าต่อหน้าผู้ใหญ่บ้าน ไตรเห็นเป็นพยาน และต้องบวชกัณฑ์ทำ
 หนึ่งสอหย่าขาดจากฉวีเมยให้ข้าพเจ้าไว้เป็นสำคัญคุมอดบับหนึ่ง ว่า
 ดงนนแลฉวีนางฮู่ส่งหนังสือให้เป่าบันจนดู เป่าบันจนก็ชมว่า
 หลงผูกมดลักษณะเป็นอนงาม อธิษาศยประกอบไปด้วยความซอสุจริต
 และรักการทศตและชอบ แม้วาผู้ใดไปเป็นภรรยา ก็ยอมเป็นสริมงคล
 อาจนำผลให้ไฟบดลยแก้ผุมน

ในขณะนั้นนางเตยนลฮู่หยิน แลเห็นลักษณะนางฮู่ส่งพร้อมไป
 ด้วยกริยาพาทสภาพเรียบร้อย นางเตยนลฮู่หยินจึงพูดแก่นางฮู่ส่งว่านาง
 เตยวอาเกยวบุตรของเรามาแต่ผู้เตยว เป็นทรกยงกวาดวงแกวบตนกตาย
 เสียแล้ว ตวเราผู้เตยวไม่บุตรทุกวงนเรามาความทว่าเหตุไฉนจึงนั้ เจ้า
 จึงมาอยู่เป็นบุตรบุญธรรมของเราเกิด

นางฮู่ส่งได้ฟังนางเตยนลฮู่หยินว่าดงนนก็มีความยินดีขงนั้ นาง
 ฮู่ส่งก็คานบเตยวสอจนจนสอกบนางเตยนลฮู่หยินแล้ว จึงพูดว่าข้าพเจ้า
 เป็นกำพร้าไรบตามารดาและวงศาตคณาญาติ ท่านมีความเมตตาแก่
 ข้าพเจ้าฉะฉนแล้ว ข้าพเจ้าจะขอปฏิบัติท่านไปจนกว่าชวตข้าพเจ้า
 จะหาไม้

นางฮู่ส่งครันเห็นนางเตยนลฮู่หยิน มีความเมตตาจะเลียงเป็น
 บุตรบุญธรรมดงนน ก็ตามไปอยู่ด้วยกับนางเตยนลฮู่หยินเอาใจใส่ปฏิบัติ
 เหมือนดงบตามารดาของตน เตยวสอจนกับนางเตยนลฮู่หยินก็รักใคร่นาง
 ฮู่ส่งสนิทสนมเหมือนหนึ่งบุตรที่เกิดในอทรแห่งตน

อยู่มาวันหนึ่งเตยวสอจนจนสอ คิดจะใคร้ให้นางฮู่ส่งได้แก่เจ้า
 เหยินเองเป็นสามีภรรยาถัน จึงพูดแก่นางฮู่ส่งว่าเจ้าเหยินเองเป็นนั้
 เวียนและเบ้นกงจอบตรมตระกูล ยังไรภรรยาอยู่ บิดาคิดจะตกแต่ง
 ให้เจ้าได้ยู่ถันเป็นภรรยาของเจ้าเหยินเองเสียเลย ตัวของเจ้าจะเห็น

เป็นประการใด

นางฮุสโตฟังเตยวสอจนว่าดังนั้น จึงตอบว่าข้าพเจ้ามาได้มาเป็น
 บุตรของท่านแล้ว ท่านเห็นดจะปลุกฝังให้ข้าพเจ้ามเหยาเรือนประการ
 ไต่กแล้วแต่ท่านจะปลุกเลี้ยง ข้าพเจ้ามิได้ขัดชนหน้าใจท่าน
 เตยวสอจนจนสอโตฟังนางฮุสตนยอมพร้อมใจดังนั้น จึงแต่ง
 ใหนักนางฮุสต่อกนกับเจ้าเขยนเอง ราษฎรชาวบ้านมีความสรรเสริญ
 เตยวสอจนจนสออย่างนัก และตีเตยวสอเองบอวว่าเป็นคนทุจริตไม่ซอตรง
 ต่อญาติ.

ที่ตำบลนำถอนอำเภอชยชานกยแขวงเมือง ไสวจวยังมีชายผู้หนึ่ง
 แฉเจียงซอซนตอ หากินด้วยการช่างเย็บเลียงชวต อายเจียงซนตอลวง
 มาได้หาสบบี มกรรยาชอนางอองส ๗ เป็นหญิงมักมากในการคบชู้
 ผู้ชาย แต่นางอองสมได้เกิดบุตรแก่เจียงซนตอ ๗ ขอเอาบุตรชายของ
 เจียงซนตอเป็นพมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมชอเจียงเกยใจ ๗ มกรรยาชอ
 นางเลาสมลกษณะรูปงามขงนัก

ที่ตำบลถองเขยกยมีชายสองคน ชอเอียงหนคนหนึ่ง ชอเตย
 สวคนหนึ่ง เป็นคนไตรจกคนเคยกันแก่เจียงซนตอ เคยไปมานอน
 คางอางแรมอยทบานเจียงซนตอ ทั้งสองคนยกยอชอเจียงซนตอว่าเป็น
 บิดาจะไปมาเขานอกออกในได้สนิท เจียงซนตอก็วางใจไม่มีชอสงสัย
 รังเกยจสิ่งใด

แต่เอียงหนกับนางอองสได้เป็นชู้กันมาแต่เดิม เป็รียบเหมือนวัว
 ที่เคยขามาที่เคยขูรทานองจรตกรยากัน อยู่มาวนหนงเจียงซนตอกับ
 เจียงเกยใจวสองคนอาหลาน ไปรับจ้างเย็บเสอหาโตอยู่บ้านเรือนไม่
 นางอองสกับเอียงหนกหลบนอนด้วยกัน นางเลาสบบุตรสะโทได้เห็นแล้ว

ดงนน กิ่งไว้ในใจหาได้จากลาวประการใดไม่ ในวันนี้เห็นเตยสวกมา
 นอนค้างอยู่บ้านเจียงขันตอ ฝ่ายนางเลาตตามไม่อยู่นอนอยู่ในห้องแต่
 ผู้เดียว ครนเวลาตกลดของยามเตยสวเห็นเอียงหนักกับนางอองตลกดอบ
 อยู่ด้วยกัน เตยสวบังเกิดความกระส่นกำหนดในกามราคะแกกกลางน
 มา เห็นนางเลาตนอนอยู่แต่ผู้เดียวในห้อง เตยสวจึงยกของเข้าไปหา
 นางเลาตไมยนัดด้วยกรองขันด้วยเสียงอันดัง ขณะนั้นนางอองตเอาใจ
 ช่วยเตยสว จึงวิ่งเข้าไปในห้องนางเลาตเอามือปิดปากนางเลาตไว้ม
 ให้ร้อง นางอองตก็ช่วยพูดจาเล่าโลมให้นางเลาตย่นตด้วยเตยสว นาง
 เลาตเป็นหญิงใจง่ายปราศจากความอายไม่คิดถึงตนและสามี ก็กลับ
 ใจมีความย่นตด้วยเตยสว เป็นชุกนแก่เตยสวเช่นกับนางอองต

ฝ่ายเจียงเกยใจกับเจียงขันตอ ขณะนั้นก็มีได้กลับมาบ้านเป็น
 หลายวัน ครนภายหลังเจียงขันตอรู้ความระแคะระคายจะจับชายชู้
 ครนถึงฤดูเดือนสิบห้าในห้องนางของเจียงขันตอเหลือองจวนจะตกลดอยู่แล้ว
 เจียงขันตอจึงบอกแก่เจียงเกยใจว่า จนนเบนวนชวชตชนคาหนง
 ออย่าเพื่อไปข้างไหนเลย ด้วยนาของเรามีสองตำบลซึ่งได้ทำไว้ บदन
 ก็ควรที่จะเก็บเกี่ยวได้อยู่แล้ว หลานจงไปเก็บเกี่ยวนาตำบลกวงหงหลวน
 เสียก่อน อนนนาตำบลบองกวงหงหลวนนั้นใกล้จะจะไปเก็บเกี่ยวเอง เจียง
 ขันตอปรึกษากับเจียงเกยใจผู้หลานตกลดกันดงนนแล้ว ครนรุ่งชน
 เจียงเกยใจก็ไปเกี่ยวข้าวนาตำบลกวงหงหลวน เจียงขันตอก็ไปเกี่ยว
 ข้าวที่นาตำบลบองกวงหงหลวน

ฝ่ายนางอองตตั้งแต่เป็นชู้รักใคร่แก่เอียงหนมาชานานหลายวัน
 นางอองตมีความวิตกด้วยเจียงขันตอรู้ระแคะระคายอยู่แล้ว คอยจะจับ
 ใหว่พริบอยู่ทุกเวลา อยู่มาวันหนึ่งนางอองตจึงบอกแก่เอียงหนชายชู้
 ว่า ทานกับข้าพเจ้าคบหาเป็นชุกน บदनสามข้าพเจ้าอยู่แล้วเขาคตจะ

คอยจับเราอยู่ ท่านคิดลอบฆ่าเสียเถิดจึงจะสิ้นความวิตก เรากับท่าน
จึงจะได้นอนหลับนอนด้วยกัน โดยสะดวก

เอียงหนได้พวงนางอองส์พูดขแรงตงนกรบคา คอยหาของจะ
คอยทำรายเจียงขันตออยู่ทุกเวลา วันนั้นเอียงหนกับเตยสวเดินมาด้วย
กันจะไปบ้านเจียงขันตอ เดินทางไปได้ครึ่งทางพบเจียงขันตอกลับมา
จากนาเวลาเย็น ทตามลนนเป็นปลาอาหารเปลี่ยวไม่มีบ้านของ เตย
สวกับเอียงหนจึงกระซิบพูดกันว่า ถ้าเจียงขันตอเดินมาเราพูดทักแล้ว
ได้ทักพบนเสียให้ตายทีเดียว ครนปรักษากนแล้ว พอเจียงขันตอเดินมา
ใกล้ เอียงหนกับเตยสวกรองทักขนเจียงขันตอทักขนอัย ทงสองคนก็
พยกหนากน เอียงหนจึงชักขวานทพกออกฟัน ถูกเจียงขันตอทักขนอัย
ล้มลงถึงแก่ความตาย เอียงหนชักขวานไม่ออกด้วยเป็นการทะเลาะถาน
กลัวว่าผู้คนเดินทางมาจะเห็นเข้า จึงช่วยกันหามเอาศพไปให้พ้นทาง
แล้วกทงลงไว้ในหนองบัว ยังวิตกอยู่ว่าศพนั้นจะลอยขึ้นมาได้ จึงช่วย
กันเอาหินศิลาทใหญ่ ๆ มาทับถมลงไว้แล้ว ก็พากันไปยังบ้าน
เจียงขันตอ เอียงหนกับเตยสวก็หลับนอนกับนางอองส์นางเฒ่าตาม
เคย เอียงหนจึงบอกเฒ่าความซึ่งได้ฆ่าเจียงขันตอให้นางอองส์ฟังทุก
ประการ นางอองส์จึงกำขบเอียงหนว่า การทงนจึงปกปิดเป็นความ
ลับให้สนิทอย่าให้นางเฒ่าล่วงรู้ เพราะนางเฒ่าสมได้คดีการเช่นนกับ
เรา แต่ข้าพเจียงไปสิ้นจความวิตก ถ้าเจียงเกยใจดวงรู้แล้วเราจะ
ทำประการใดดี

เอียงหนจึงแนะนำบายให้แก่นางอองส์ว่า การทงนไม่สุยากนัก
ถ้าเจียงเกยใจวมาถึงแล้วให้ถามดู แล้วไปฟ้องหากล่าวโทษเจียงเกย
ใจวเสียก่อน ตัวเราจึงจะพ้นภัยไปได้

นางอองส์ได้พวงเอียงหนบอกอูบายตงนน ก็คลายความวิตก

ครนอยู่มาชนทกค้ำเตอนลลบ เจียงเก๋ยใจวกกลับมาจากนา นางอ๋องดี
แกล่งถามเจียงเก๋ยใจว่า ท่านมาแล้วเหตุใดฮาท่านจิงยังไม่เห็นมา

เจียงเก๋ยใจได้ฟังนางอ๋องดีถามตงนกกตกใจจิงพูดว่า ฮาพเจ้า
อยู่ทนาตาบดกวกกงหลวน ฮาของฮาพเจ้าเกยวฮาวยทตาบดบองกง
หลวน เมอวชนสามคานนฮาฮาพเจ้าโดยอกแกฮาพเจ้าว่าจะกลับมา
บ้านแต่ในวันนั้น เหตุใดยังไม่เห็นกลับมา ผิดดั่งเกตอยู่

นางอ๋องดีได้ฟังตงนกกกระทำเป็น โกรธเจียงเก๋ยใจ และแกล่ง
พูดไล่ความว่า เจียงเก๋ยใจคิดฆ่าเจียงซนตอผู้ฮาทายประ โยชนเพื่อจะ
ชิงเอามรดกไรรนา แล้วนางอ๋องดีจิงไปฟ้องตอ โทเหียนฮำเกอกรมการ
กพอไปพบเปาบุ้นจิ้นมาตรวจหัวเมือง นางอ๋องดีจิงย่นเรื่องราวตอ

เปาบุ้นจิ้น ๆ พเคราะห์ตรวจดูในเรื่องราวมีใจความว่า จนนนเดือนน
เจียงซนตอกบเจียงเก๋ยใจสองคนฮาหลานไปเกยวฮาวิทไนนา ครน
จนนนคนนเจียงเก๋ยใจกลับมาแต่ผู้เดียว หาเห็นเจียงซนตอกลับมาไม่

นางอ๋องดีมีความสงสัยว่า เจียงเก๋ยใจผู้หลานปรารตนาจะใครได้
มรดกทไรรนาให้ได้ดั่งใจ จิงอธิบายคิดฆ่าเจียงซนตอเสีย เพราะฉะน
เจียงซนตอจิงหายไป นางอ๋องดีเหยวบนบานถามกหาได้ความว่าเจียง
ซนตอสูญหายด้วยฮาการใดไม่ ขอท่านให้พิจารณาโดยยุติธรรม

ครนเปาบุ้นจิ้นตรวจดู ในเรื่องราวของนางอ๋องดีตลอดแลวดตงน
จิงเชนเรื่องราวให้โทเหียนฮำเกอกรมการได้ส่วนให้ได้ความจริง ฮำเกอ
กรมการจิงให้ฮวงเสงกับหลฝยวด ไปเกาะตัวเจียงเก๋ยใจมาได้ถาม

เจียงเก๋ยใจวกให้การตงเตจอนได้แยกกันกับเจียงซนตอไป เกยวฮาวิทไนนา
และเจียงซนตอโดยอกแกเจียงเก๋ยใจว่า ชนสามค้ำจะกลับมาบ้านก่อน
มาวชนทกค้ำเจียงเก๋ยใจจิงได้กลับมาตอภายหลัง ครนมาตงบ้านก

หาเห็นเจียงซนตอผู้ฮาไม่ ขอชงนางอ๋องดีหาว่าฮาพเจ้าอยากได้ไรรนา

มรดกของอา และคิดว่าอาเคยนับเป็นความเท็จหาจริงไม่ อาของ
 ข้าพเจ้าก็เหมือนบิดาบังเกิดเกล้าของข้าพเจ้าเหมือนกัน อาข้าพเจ้าไม่
 มีบุตรจึงได้เอาข้าพเจ้ามาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม อันไรรู้บ้านช่องของ
 อาข้าพเจ้าจะไปไหนไม่พบนมอข้าพเจ้า ๆ ก็จาจะต้องได้อยู่เองทั้งตน นาง
 อองสม้อสาสะโกหาความไม่จริงใส่โทษข้าพเจ้า ขอได้พิจารณาให้เห็น
 เท็จและจริงโดยยุติธรรมเถิด

อำเภอกกรมการผู้นั้น เป็นขุนนางมดตบัญญา เป็นที่ไว้ใจ
 ของเป่าบ้านจนในการได้สวน อำเภอกกรมการนั่งนั่งตริตรองพิจารณาเห็น
 จริงตจถอยคำของเจียงเกยโจ้วให้การ จึงเห็นความว่าหาใช่เจียงเกย-
 โจ้วทำร้ายแก่เจียงซันต้อไม่ อำเภอกกรมการจึงคิดอุบายให้เจียงเกย
 โจ้วยลสบตี แล้วเอาตัวเจียงเกยโจ้วขังคุกไว้แล้วปลดปล่อยให้นางอองสกลับ
 ไปบ้าน และสั่งว่าให้ไปตามหาศพของเจียงซันต้อให้ได้มาฝังเสียในสาม
 วันจึงได้ นางอองสม้อความยินดี หวังใจเสียว่าอำเภอกกรมการเห็นจริง
 ด้วย จึงได้เอาตัวเจียงเกยโจ้วไปจำขังไว้ ณ คุก นางอองสกลับลา
 อำเภอกกรมการแล้วกลับมาบ้าน มีความยินดีชมแกล่เอียงหนุชายชู้
 ครั้นเวลาค่ำ อำเภอกกรมการจึงเรียกเด็กคน ไซท์อยู่ในบ้านให้ตามหลังไป
 ด้วย อำเภอกกรมการจึงถามเด็กนั้นว่า บ้านของเจียงเกยโจ้วนั้นอยู่แห่ง
 ไດ เด็กนั้นจึงบอกจากตำบลนั้นไปจนถึงบ้านกถง อำเภอกกรมการได้
 พงเด็กบอกตงนนักเดินเที่ยวไปจนถึงบ้านเจียงเกยโจ้ว จึงแอบฟังอยู่นอก
 ประตูบ้านของเจียงเกยโจ้ว ได้ยินเสียงผู้ชายพูดกับผู้หญิงเป็นการยั่ว
 หยอกระรักกระชกกระชตอกกัน และออกความว่าเราได้เป็นสุขด้วยกัน
 ก็เพราะบุญญาของเวามไซหรือ นางเล่าสนับเตยสวกพลอยเป็นสุขด้วย
 แต่นางเล่าสภรรยาของเจียงเกยโจ้วไม่มีความยินดีด้วยก็พูดว่า ความ
 เรืองนไม่ขอณาจหนักเป็นการดี ถ้าขอณาจหนักเวลาใดแล้ว ไทนเลยเรา

หง & คนนจะมีความสุขได้ อำเภอกกรมการชงแอบฟังอยู่ไดยืนตงนน
 แล้ว จงเตนเขาไปไกลแอบมองตแดงโคมไฟสว่าง เห็นหน้าชายหญิง
 & คนนงเสพสุวรายตวยกนตงนน กนกแนในใจว่า หง & คนนสมรุเป็น
 ใจกนกระทำการทจวิตชวราย จงไตชญาเจียงชนตอดงแกกกรม นายอ่า
 เกอยันแอบฝามองต เห็นเอียงหนรินสวราไต้ถวยใหญ่ขนไป ไทกนตวยกน
 หง & คนแลวพูดว่า เราหง & คนนเสพสุวรายไต้มาแลวตางคนตาง
 ไปนอนตวยกนทาความสุข

ขณะนนนางอองสจงพูดชญา คนวนนทานมา คนพรงนนทาน
 จะไมมาตอกกกรมม้ง เอียงหนนไต้พงตงนนจงกอดนางอองสเขาไวแลวก
 พุตสพยอกนางอองสจว เราเห็นเจาหน้าตาเศราหมองไมมีความสุขบาย
 เวลาจนนคชของใคร ๆ ก็เสพสุวรายไต้เป็นทรวนเรงก็จะคลายความทุกช
 นางอองสไต้พงเอียงหนนจวตงนนกบนตาด ไต้ไต้โกรรชนมา จง
 พูดว่าหนานูไต้กตวของนูนน ตวใคร ๆ ก็ทาเกยวชองถงกนไม ประการ
 หนงทานอำเภอกกรมการกำหนดให้ไป สิบเสาะหาศพชอง เจียงชนตอให้ไต้
 มาฝ้งเสยแต่ในสามจวนน ถ้าเราไต้ศพเจียงชนตอมาฝ้งในสามจวนนแลว
 ความเรองนกมไต้เกยวชองอะไรถงเราตอไป เพราะเจียงเกย ใจวตอง
 รับผิดชอบยทงสนแลว

เอียงหนนกับเตยสจจงบอกว่า ศพเจียงชนตอนนทงลงในหนอง
 บัจเฮาคีลาทบไว้อย่ามีความสุขวตกเลย

นางอองสไต้พงตงนนจงพูดว่า ถ้าไต้ศพนนไปให้แลวข้าพเจา
 ก็สนความสุขวตก จวตงนนแลวนางอองสจกรวมสุวรายไต้ถวยใหญ่กน

ขณะนนเตยสจจงบถามนางเลาสวว่า ครวงนลามาชองเจากตค
 คกแลว นบจวนกจะตองรับโทษถงแกคความตาย เจาพอใจเห็นตแลว
 หรือยัง นางเลาสไต้พงตงนนกนงอยู่ มีไต้ตอบประการไต้ นางอองส

จึงพูดว่า เวลาตกคนอยู่แล้ว เวลาต่างคนต่างนอนด้วยกันหาความสุข
ดีกว่าพูดโต้ตอบกันให้เสียเวลาเปล่า ๆ นางของสวาดงนนแล้วกวชวน
กันเข้าไปหลับนอนรวมห้องนอนเดียวกัน

ฝ่ายอำเภอกกรมการได้รู้ ได้เห็นโดยนตงนนแล้ว กลับกลับมา
บ้าน เรียกพลตระเวนสำหรับอำเภอไปล้อมบ้านของเจียงเกยใจแล้ว
ทำลายประตูเข้าไป

ฝ่ายชายทั้งสองคน ซึ่งเข่นชกกับนางอองสนางเลาสนนก็ตกใจ
เบ็ดประตูหลังบ้านจะหนีไป พวกพลตระเวนก็จับตัวไว้ได้ทั้งสองคน

แล้วก็จับนางอองสนางเลาสนไปขังบ้านอำเภอกกรมการ อำเภอกกรมการ
จึงให้ตทงชายทงหญิงคนละยศบทแล้วให้จาเครื่องครบไว้ แล้วจึงให้

ถยตเจียงเกยใจออกมาถามว่า ทางที่จะไปนาของเจามหนองบัวหรือไม่
เจียงเกยใจนงคตอยุ่เป็นครู่ นกชนมาได้แล้วจึงบอกว่ ใน

เนินเขามธารณาไหลลงมาในหนองบัวอยู่แห่งหนึ่ง อำเภอกกรมการได้ฟัง
ตงนน ก็เห็นสมตงคทาตเฮียงหนเตยสวบอกนางอองสนางเลาสน อำเภอ

กรมการกชนนงเกยวให้คนใช้ห้ามไปยังหนองบัว จึงให้นักการค้นหา
ตามขอบนหนอง พบคิลาอีกอันใหญ่ก่อนหนงกับศพ จึงให้ห้ามศพนชน

มาแล้ว ชนสุดตรคมชวานตคอยุ่กับกระดก
ฝ่ายเจียงเกยใจเมื่อได้เห็นศพผู้อาตงนน ก็ร้องไห้เศร้าโศก

รำพันไปเป็นอันมาก ครนสว่างความโศกแล้ว เจียงเกยใจจึงขอเอา
ศพเจียงชนตอไปฝังไว้ตามธรรมเนียม

ฝ่ายอำเภอกกรมการครนกลับมาบ้านแล้ว จึงให้ผู้คุมคุมตัวนาง
อองสนางเลาสนกับเฮียงหนเตยสวทง ๕ คน มาพร้อมตอหนาเจียงเกย

ใจ อำเภอกกรมการจึงถามเจียงเกยใจว่า ชายสองคนนี้เป็นญาติ
พี่น้องอะไรกันแก่เจ้าบ้างหรือไม่

เจียงเกียจิ้งจึงให้การว่า เป็นบุตรบุญธรรมของบิดาข้าพเจ้า
 อำเภอกกรมการได้ฟังดังนั้น จึงโทษกการตทงชายและหญิงคนละสี่สบท
 แลว เอาชวานทตคอกกับศพเจียงชุนตอนน มาวางลงตรงหน้าเฮียงทน
 และเตยสวแลวจึงถามว่า ชวานเล่มนเป็นชวานของมืใด จงรับเตยแต่
 โดยด ติดยวณทเจ้าเสพสราพตจากนนเรวโดยนใดเห็นได้รืออยู่ทงสน
 แลว จึงไต่จับตัวมาไต่ถามดงน ถ้าไม่รับเรวกจะตให้ตายคาไม้เป็นแน
 จงให้การไปตามความจริงเถิด

เตยสวกับเฮียงทนได้ฟังกรมการอำเภอลถามดงน กนงนงอยู่
 มีไต่ให้การประการใด อำเภอกกรมการโกรทจึงส่งโทษกการตอก เฮียง
 ทนเตยสวจึงให้การรับว่า เป็นชุดยภรรยาและบุตรสะใภ้ของเจียงชุนตอ
 เกรงว่าจะเกิดความชุนจิงไต่คตซาเสย

อำเภอกกรมการถามว่า กตวเกิดความดวยขอผคบุตรภรรยาแห่ง
 เขาแลว คตซาเขาเสยเชนนไม่เกิดความดอทหรือ ครนถามเฮียงทน
 เตยสวรับเบนสจแลว จงถามนางอองตตอไปว่า สวมชองเจ้ากเลยงเจ้า
 มีให้อนาทรรือนใจแต่อย่างใด เหตุไรเจ้าจึงเอาใจไปแผ่ใจกับผุอื่น ใหม
 ษนซาสามเสยดงน

นางอองตจจึงให้การว่า ข้าพเจ้าเป็นชุกแกเฮียงทนนนจรง แต่
 เฮียงทนเตยสวไปซาตามชองข้าพเจ้าเสยนน ความชอนข้าพเจ้าหาได้ร
 เห็นเป็นใจดวยไม่

อำเภอกกรมการจงว่า ความชอนเจ้าเอาความเทจมาให้การ เจ้า
 เป็นชุกนแลว และจะกลบให้การวามได้รเห็นเป็นใจดวยนนไม่ ได้ ว่า
 ดงนนแลว จงส่งโทษกการตนางอองตสามสบทแลวถามนางเลวตตอไป
 ว่าเหตุใดจึงนอใจสามไปกระทำชุกกับเตยสว

นางเลวตให้การว่า เตมข้าพเจวมได้ดงใจจะมฐู เตยสวเข้ามา

หาข้าพเจ้า ๆ กรองชน นางอ่องสมเป็นอาสะโกของสามข้าพเจ้ากลับ
ชมชนให้ข้าพเจ้าเป็นชู้แก่เตยสว

อำเภอกกรมการว่า เจ้าชดทอกลงนางอ่องสวชมชนให้เจียมชู้
ฉะนนแลว เหตุใดเจ้าจึงพรางไม่บอกเล่าให้สามรุ เจ้าจะมาแกตอ
ภายหลังนนเราเห็นไม่พนผด ว่าตงนนแลวอำเภอกกรมการกสงให้เอาตัว
ชายหญิง ๕ คนนน ไปจำขังไว้ ณ คุกคอยทำเป่าบุนเงินมาแลวจึงจะได้
ตตสน

ฝ่ายเป่าบุนเงินกลับมาจากราชการ จึงแวะเข้ามาพดยงกงกวน
เมืองโล้วจว อำเภอกกรมการจึงนำถอยคำสำนวนของเอียงหนเตยสว
นางอ่องสนนางเลาส์เจียงเกยใจ ว่าด้วยเป็นภรรยาเจียงชันทอตาย
ตัวมูราย และ หญิงทงสองคน รับเป็นสัจ ถูกตองกัน มาเสนอ ให้เป่าบุนเงิน
ตรวจตตสน แลวแจ้งความตามขงได้ไปแอบฟังรู้เห็นเหตุการณก่อนแน
นอนแลว จึงได้ตวชายชู้ให้เป่าบุนเงินพงกถจนทุกประการ

เป่าบุนเงินครนตรวจตตตลอดแลว จึงสรรเสริญชมสติปัญญา
ความคิดไหวเหยนอำเภอกกรมการเมืองโล้วจวขงนถ แลวตตสนให้เอาตัว
เตยสวเอียงหนไปฆ่า โทษของนางอ่องสเป็นต้นเหตุและชักชวนให้นาง
เลาส์ไปมชู้ตวายนน ให้เชอดเนอทะเลชนกว่าจะถึงแก่ความตาย แต่
นางเลาส์นนมอบคั้นไปให้เจียงเกยใจตาม จะเลียงไว้เป็นภรรยาหรือ
จะเอาสนเต็มคั้น ก็สุดแล้วแต่ใจของเจียงเกยใจ

ที่ตำบลโหลกกุ้ยอำเภอโหลงหวนแขวงเมืองชวไซ ยังมีชายผู้หนึ่ง
ชชชอกอเกง อายุได้ ๒๗ ปีเป็นนักเรียน ช้อกอเกงเป็นกำพร้าไร้บิดา
มารดาและญาติพนอง ตัวชชอกอเกงกขงไม่มบุตรและภรรยา ช้อกอเกง
ไปสอบไล่หนงสอถง ๕ ครั้งกตททุกครนหาได้ชนประโยคไม่ ช้อกอเกง

มธุรุมานะจึงขายทบ้านของไรรณาใหม่แก่ผู้ มขอโตหกสบตาลง แล้วจะไป
 อยู่เมืองนาเกียเสาวเรียนหนังสือต่อไป - ฮอกกอเกงจึงลงเรือจ้างไป ถึง
 ตำบลหนงเกิดพายเรือจ้างกลมอยู่กลางแม่น้ำ ผู้คนที่มาในเรือชนกพา
 กันจมน้ำตายเป็นหลายคน แต่ตัวฮอกกอเกงช่วยได้กระดานเรือแผ่นหนึ่ง
 กก็อดกระดานลอยน้ำไปจนถึงตำบลทตต พบชายผู้หนึ่งชื่อนสุแจวเรือ
 ทอดแหช่วยชีวิตไว้ได้ จึงเอาเสือกางเกงให้ผลัด แล้วให้เงินค่าเดินทาง
 เป็นเสบียงส่งให้ชนมิ่ง

ฮอกกอเกงมีความยินดี คำนบอนุสตามขอและแหแลวกเดินทางไป
 คิดจะกลับบ้านเฉากไม่มเสบียงจะกินตามทาง ก็ได้ฟังกตตศพทวา
 เมืองนาเกียสนุกสนานยงนุก ฮอกกอเกงอดสาห์ขอทานชาวบ้านกันแล้ว
 เดินรอนแรมมาถึงเมืองนาเกีย ฮอกกอเกงไม่มเสือกางเกงจะผลัดเปลี่ยน
 ถึงแก่ความขัดสนยากจนยงนุก จึงเข้าขออาศัยหลวงจนวนัด ไปอนนย
 ขออาสาเป็นผู้กวาดวัดและเป็นเสี้ยกงสำหรับจุดรูปเทียนบูชาพระ แต่
 ฮอกกอเกงไม่ใคร่จะไปประจบประแจงหลวงจนวนัดก็โต สนั่นจตุระในการ
 วัดแลวกเดินขอไปเที่ยว พบหลวงจนวนัดเองคหนึ่งเป็นเจ้าวัด หลวง
 จนวนัดจึงถามฮอกกอเกงว่า ท่านมาจากตำบลใดเมืองใดเหตุใดจึงเป็น
 ผู้ขัดสนยากจนถึงเพียงน

ฮอกกอเกงจึงเล่าความ ตมตงแต่อยู่เมืองชวไชมา ให้หลวงจนวนัดฟัง
 ทกประการ แลจวหาพาเจามาทงนปรารถนาว่าจะหาอาจารย์ทศรหนังสือ
 ลกขง จะได้เล่าเรียนให้รูยงชนไป ก็มาเกิดวบตเสียเชนน ขอท่านได้
 เมตตาแก่ข้าพเจ้าด้วย พอจะได้กลับไปบ้าน

หลวงจนวนัดพาพอได้ฟังนน จึงพูดแก่ฮอกกอเกงว่า ขงท่านจะ
 คิดกลับไปบ้านนนก็จะได้ แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าเสียเวลาจงพักพงอยทวด
 นเล่าเรียนหนังสือกว่าจะถึงเวลาได้ไปสอบได้ แลจวบุญวาสนาจะมบ้าง

แต่ก่อน ๆ มาเคยমনกรเรียนมาพักพงเลาเรียนอยู่ทวตน์ แล้วภายหลัง
ไปสอบไล่ได้ตกลงไปเป็นขุนนางกหลายคนแล้ว

ฮอกกอเกงได้ฟังหลวงจันจวดงนน ก็ฝากตัวอยู่กับหลวงจันจวดง
มีความนับถือหลวงจันจวดงเหมือนบิดา และบรรดาหลวงจันทงหลาย
ชั่งอยู่ในวตนน ฮอกกอเกงมีความนับถือเหมือนตงพนอง ฮอกกอเกง
ตงใจเลาเรียนหนังสืออยู่ในวตนนมาประมาณสามปี รูดกชงชใจมาก
กว่าแต่ก่อนมา ครนกำหนดสอบไล่ก็ไปสอบไล่ได้ประโยชน์สูง แล้ว
ก็กลับมาพักพงอยู่วตนนตามเดิม คอยฟังกระแสรับสั่งโปรดให้ไปเป็น
ขุนนางเมืองโตแล้วจึงจะได้ไป

ฝ่ายหลวงจันจวดงผู้ ชงได้อุปการะอดหนุนแก่ฮอกกอเกง ครน
แจ้งว่าฮอกกอเกงสอบไล่ได้ประโยชน์สูงก็มีความยินดี ฮอกกอเกงอยู่
ในวตนน เทียวไปสนทนาได้ทุกห้องของหลวงจัน ฮอกกอเกงเข้าไปใน
กุฎของหลวงจันชอหงอคอง เป็นกุฎสองชั้นจึงเดินขึ้นไปชั้นสูง แล้ว
แลลงมาชนตาเห็นผู้หญิงอยู่ไตนน ฮอกกอเกงจึงมาหาหญิงทงสอง
คนน เห็นหน้าหญิงสองคนน โศกเศร้าหมองขงนักร หญิง
ผู้หญิงจึงถามฮอกกอเกงว่า ท่านมาแต่ไหน ฮอกกอเกงบอกว่าข้าพเจ้า
เป็นผู้อาศัยอยู่ในวตนนเหมือนกัน หญิงนนตกใจแล้วถามว่าผู้ใดแนะนำ
ให้ท่านมาทน

ฮอกกอเกงตอบว่าข้าพเจ้าเดินเทียวเล่นมาทุก ๆ กุฎ ก็เลยมาถึง
ทน กตวชงของท่านนเป็นบุตรหลานของท่านผู้ใดเล่า เหตุใดจึงได้มาอยู่
ในทน

หญิงผู้นนครนได้ฟังฮอกกอเกงถามตงนนจึงบอกว่า ข้าพเจ้า
ชอมจวเป็นบุตรชงอนันตผู้เป็นชาวเรือแห หลวงจันทงอคองไปจุดลาก
จับเอาตัวข้าพเจ้ามา

ช็อกโกเก็งได้ฟังนางมัจฉอบอกชอบบาดงนน กัดขนมมาได้แล้วจึง
 พูดว่า ถ้ากระนั้นบิดาของท่านได้กระทำคุณไว้แก่ข้าพเจ้า มาบัดนี้ไป
 สอบไล่หนึ่งสอโตชนกอหยน ก็ยังไม่ได้ไปทดแทนคุณของบิดาท่าน บัดนี้
 ข้าพเจ้าได้พบปะท่านก็ไม่แจ้งเลยว่าท่านเป็นบุตรท่านผู้มคณแก่ข้าพเจ้า
 นางมัจฉอบอกแก่ช็อกโกเก็งว่า ในเดือนก่อนมชนนางผู้หนึ่ง
 มาเที่ยวเล่นในวัดน เดินเลยเข้ามาในคณะน หลวงจันทองคองจับขา
 เสียดคนหนึ่งแล้ว เพราะเหตุที่หลวงจันทองคองทำการชวทจรตไว้ใน
 พระพุทธศาสนา จึงปกปิดความชวของตวไว้เพื่อจะมี หมู โตหลวงภูท่าน
 จึงรีบไปเสียดให้พนอย่าให้หลวงจันทองคองมาพบเห็นเขา ถ้าหลวงจัน
 มาพบเขาแล้วตวท่านก็จะไม่พนความตาย

ช็อกโกเก็งว่าข้าพเจ้ากับหลวงจันทองคองชงอยู่ในวัดน รักใคร่
 กันเหมือนหนงพนองกันกว่าได้ ไหนเลยจะมาทำร้ายแก่ข้าพเจ้า และ
 ท่านผู้นั้นเป็นบุตรภรรยาของมูโตเล่า นางมัจฉอบอกว่าขอพวเสียดงก
 เป็นภรรยาของเฮยพง บ้านอยู่ในเมืองนำเกีย นางพวเสียดงกเข้ามาใน
 วัดนแต่ผู้เดียว หลวงจันทองคองเอายาแฝดใส่ในผลแตงโมให้กิน จึง
 ได้เลยหลงอยู่ยอมเป็นภรรยาของหลวงจันทองคองมาจนทุกวงน แต่
 ตวข้าพเจ้านเป็นกรจันใจกจาเป็นตองอยู่ จะหนีไปทางใดก็เห็นไม่พน
 ตวท่านจึงรีบไปเสียดเถดจจะพนภย ถ้าท่านชนอยู่ช่าไป หลวงจันทอง
 คองมาพบเห็นเขาแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าตวท่านจะเป็นอันตรายเป็นแน่
 นางมัจฉอว่ายังไม่ทันชาดคำ พอหลวงจันทองคองเดินมาเห็นจึงถามว่า
 เหตุใดช็อกโกเก็งจึงใคร่ ทอยอนดลลบของเราและเข้ามาฉะนหากวรไม่
 ช็อกโกเก็งว่าข้าพเจ้าไม่รู้เลยว่าเป็นทลลบของท่าน ข้าพเจ้าได้
 เดินเลยเข้ามาแล้ว ท่านจึงให้อภยแก่ข้าพเจ้าเถด

หลวงจันทองคองมีความโกรธยงนั กจึงเรียกหลวงจันทองคอง

ซึ่งเป็นที่ไวใจและสมรู้เป็นใจด้วยกันมา แล้วหลวงจีนหงอเจ็งกับหลวง
 จีนหงอคอง จึงหยิบเอาอาวุธออกมาวางไว้ให้ชอกกอกเก่งดูแล้วพูดว่า ใน
 หองนเราให้แต่ภรรยาของเราอยู่มีให้ผู้ใดหลวงรู้ ตัวท่านเป็นแขกมาอาศัย
 วัด จึงได้รู้เรื่องราวของเรา ๆ ไม่ฆ่าท่าน ๆ คงฆ่าเรา ในวัดนี้พวก
 พระศวยกนขอมรูกน นอกจากพวกเราแล้ว แม่ว่าเป็นบิดามารดาก็ไม่
 หลวงรู้ได้ เราจำจะต้องฆ่าท่านเสีย ท่านจงก้มหน้าตายไปตามกรรม
 ของท่านเถิด อย่ามีความโหม่นสน้อยใจแต่อย่างใดเลย

ชอกกอกเก่งได้ฟังหลวงจีนว่าดังนั้นกตใจ แล้วจึงพูดว่าข้าพเจ้า
 มาพักพิงอยู่ในวัดของท่าน บรรดาท่านผู้เจริญทั้งหลายซึ่งอยู่ในวัดนี้
 ข้าพเจ้ากมความนับถนอบน้อมและรักใคร่ทุก ๆ องค์เหมือนนหนงญาติ
 ถาทานมความระแวงสงสัยข้าพเจ้าอยู่แล้ว ข้าพเจ้าจะบวชเรียนเป็น
 หลวงจีนเหมือนกับท่าน และในการลบของท่านน แมข้าพเจ้าแพรงพราย
 ให้ผู้ใดรู้แล้ว ขอให้เทพยดาเจ้าซึ่งส่งสถิตอยู่ ณ อารามน อย่าได้ไว
 ชวตข้าพเจ้าเลย

ฝ่ายหลวงจีนหงอเจ็งได้ฟังชอกกอกเก่งให้ส่งปฏิญาณตั้ง นนกกหา
 เชือไม้ ชอกกอกเก่งร้องให้แล้วพูดว่า ท่านจะฆ่าข้าพเจ้าให้ไต่แล้ว
 ข้าพเจ้าก็จะสูกมหน้าตายไปตามกรรม แต่ข้าพเจ้าขอไปลาท่านหลวง
 จีนจุดจินเจาวดเสียดก่อน เพราะว่าท่านได้เกอกูลอุปถัมภข้าพเจ้ามาจน
 ข้าพเจ้าไปสอปลไต่ชนกอกหยิน พระเดชพระคุณ ของ ท่าน มีอยู่แก่
 ข้าพเจ้าเป็นทียง ขอท่านจงผ่อนผันให้ข้าพเจ้าไปค่านับท่านเจาวดสก
 หน้อยเถิด

หลวงจีนหงอเจ็งว่า ท่านจะไปค่านับหลวงจีนจุดจินจะยิ่งโรค
 ร้ายต่อไปอีก เราหายอมให้ท่านไปไม่ เราฆ่าท่านตายแล้ว เราจะหา
 ชวงชุกตผงท่านแล้วเราจะทำกงเต็กแผ่ส่วนบุญให้ท่าน ๆ จะได้ไปบัง

เกิดในทชอบคอสคติ ท่านอย่าได้อ่อนนพจนพดเขาสตอไปเลย เหวดงมือ
 ซ้ำท่านไม่ได้เราจะให้ตวทานชาตวของท่านเอง วาดงนนแลวหลวงจน
 หงอเจงกับหลวงจนหงอคองกคตวชอกอเกงไปยงกฎแห่งหนง แลวชง
 ชอกอเกงไวในกฎนน ลนกฎแจไวแลวหลวงจนทงสองกกลบมายงทอย
 ฝ่ายชอกอเกงตองชงอยู่ในห้องกฎมความวิตกขงนั ในห้อง
 กฎนนเป็นทไวชงสำหรับให้ชาตวเอง มีอยู่ตามอย่าง ๆ หนงชตเป็น
 บ่อให้ลกดจเหว เพื่อจะให้โจนลงไปตาย อย่างหนงมีเชอกเสนหนงผูก
 โยงบนชอหอยลงมา เพื่อจะให้ผูกคอตาย อย่างหนงมีมดวางไวให้เลม
 หนง เพื่อจะให้เชอดคอตาย ชอกอเกงแลเห็นสงชงจัดไวให้ชา
 ตนเองคงนน ชอกอเกงพิจารณาเห็นชงพอจะหนีไปได้ พอเวลาคาง
 เขามัดเลมนนชอนไวกับตัวแล้ว จึงเขาเชอกที่ผูกโยงลงมาจากชอนน
 ผูกเข้ากับบนเชวสาวชนไปบนชอ แลวจึงเขามัดคตปูนเล็กกระเบองออก
 หลายแผ่นแลวกหกไมกลอนระแนงออกหลายอัน พอมีชงลอดออกทาง
 หลงคาได้แลว จึงเขาเชอกเสนนนผูกคตกับไมกลอนแนนหนาแล้วจึง
 หกเขาไมกลอนอนหนงผูกไวกับปลายเชอกหยอนลงมาถึงพนตน ชอกอ
 เกงกทอยตวรุดลงมาถึงแผ่นดินแลวจึงแกไมนนออก พิจารณาตเห็น
 ไมชง ชงจะหนีออกไปได้ ด้วยมกาแพงรอบทงสดาน ชอกอเกง
 จึงเขาไมชงหยอนลงมานน ผูกคตกับมดเลมนน กระทำเป็นเดยมจง
 ไปยงเชิงกาแพงวัด ชตคุดนชนทะเลเล็กละนอยพยายามอยู่จนเวลาตก
 สามยามกทะเลลงในปลองโตเชิงกาแพงวัดได้ ชอกอเกงคตอยู่ในใจว่า
 เป็นนาคัจจรวรยบงเอญใหม่ปลองก โดยเหตุผล กุศล ของเราท จะยัง ไม่ถึง
 วาระกำหนดตาย เทพยดาเจ้าจงบندانใหม่ชงอ ไมงคตงน จาเราจะ
 ตองคตกาจตหลวงจนแกแค้นให้จงได้ ครนคตงนนแลวชอกอเกงจงทำ
 เรองราวไปพองตอเปาบนจน

ฝ่ายหลวงจันทองคองหงอเจ็ง ครนอยมาประมาณสักสามวัน
 เข้าใจเสียว่าฮอกกอกเก็งคงตายอยู่ในทงเป็นแน่ จึงไขกุญแจเข้าไปดูก็หา
 เห็นฮอกกอกเก็งไม่ จึงแลขนไปบนหลังคาเห็นทะเลไปร้องอยกรว่าฮอกกอกเก็ง
 หนีไปได้แล้ว หลวงจันทองคองคองตามรอยไปจนถึงเชิงกำแพงเห็นม
 ปล่องเป็นอโฌงคมความสงสัยใจว่า ฮอกกอกเก็งอยู่ทวดนกกไม่เห็นมเพื่อน
 ผูกคนใดไปมาหาสู่ เมื่อเวลาเราคุมตัวฮอกกอกเก็งไปขังกไม่มผู้ใดจะล่วง
 รั ในนหนอฮอกกอกเก็งจึงได้หนีไปได้โดยสะดวกตั้งน ฮอกกอกเก็งหนีไปได้
 แล้ว ก็คงจะคิดพองหากล่าวโทษเราเป็นแน่ ด้วยฮอกกอกเก็งเป็นกือหยิน
 เราเป็นผู้บวชเวียนอยู่ ในวัดไหนเลยจะสู้ฮอกกอกเก็งกือหยินได้ เปรียบ
 เหมือนเอาฟองเบ็ดไปกระทบก้อนศิลากมแต่จะแตกราว ออย่าเลยเราคิด
 กลอบายพ้องแยงกล่าวโทษฮอกกอกเก็งเสียก่อน จึงพนมตได้ หลวงจัน
 ทงสองคนคิดเห็น โดยความ โง่ไม่หคตทางทจริต บิดมัน โดย สันดาน อันชว
 ร้ายของตนดงนนแล้ว ยังไม่ทันจะไปพ้องเพราะฮอกกอกเก็งไปพ้องต่อ
 เปาบุ้นจิ้นเสียก่อนแล้ว เปาบุ้นจิ้นจึงขนนงเกยวมคนห้ามเข้าไปในวัด
 ไปอื่นยี้ บรรดาหลวงจันในวัดททการชวรายกพากันหลบหนีไปหมด
 สัน หากอาจอยู่รอนหน้าไม่ เปาบุ้นจิ้นกับฮอกกอกเก็งก็เข้าไปในวัด ฮอกกอกเก็ง
 จึงนำเปาบุ้นจิ้นเข้าไปยังกุฎของหลวงจันทองคอง ก็หาเห็นหลวงจัน
 หงอคองและหลวงจันทงหลายไม่

ฝ่ายนางพวเสยงกกับนางมัจฉ ซึ่งอยู่ในจันน ครนเห็น
 ฮอกกอกเก็งกมความขนคิ แล้วพุดถามว่า วนกอนทานเข้ามาทนหลวง
 จันจับตัวทานไปฆ่า มาจนนทานกกลับมาได้ออกดงน ทำให้ซาพเจาม
 ความสนเทห์ใจนั๊ก หรือว่าทานเป็นบิศาจเสยงแล้วมาหลอกหลอน
 ซาพเจาดอกกระมัง

ฮอกกอกเก็งได้พวงนางทงสองถามดงนน ก็เล่าความที่ไดหนีไปได้

ตั้งแต่นั้นจนปลายให้นางทั้งสองฟังทุกประการ แล้วบอกวา บัดนี้
ข้าพเจ้าไปพ้องหาต่อท่านเป่าบุญจน ๆ จึงได้มาเพื่อจะได้ชำระ ท่านทั้ง
สองอย่าได้มีความวิตกเลย

ขณะเมื่อฮอกกอกเ่งกับนางทั้งสองพดกันอยู่นั้น เป่าบุญจนเดิน
ตรวจดูในวัด หาเห็นหลวงจีนอยู่ในวัดแต่สักองค์หนึ่งไม่ เป่าบุญจนก็
ฟังเขาใจว่าหลวงจีนเหล่านั้นหลบหนีไปเสียสิ้นแล้ว เป่าบุญจนปรารภว่า
จะให้นางทั้งสองคนนั้นเป็นภรรยาฮอกกอกเ่ง จึงพดแก่นางทั้งสองว่า เจ้า
ทั้งสองคนนเราเห็นว่าชาติปางก่อน จะเคยเป็น คู่กันกับ ฮอกกอกเ่ง มาแล้ว
มาชาตินี้จึงให้บังเอิญได้มาพบเห็นกัน ฮอกกอกเ่งก็ขยิบยิ้มยังไม่
ภรรยา เราจะแต่งเจ้าให้เป็นภรรยาฮอกกอกเ่งทั้งสองคน

ฮอกกอกเ่งได้ฟังเป่าบุญจนว่าดังนั้น ก็มีความยินดีแล้วพดว่าบิดา
ของนางมัจฉวน เต็มได้กระทำคุณไว้ต่อข้าพเจ้าเมื่อเวลาข้าพเจ้าเรือลม
กลางน้ำ ข้าพเจ้าลดยนามาบิดาของนางมัจฉวนซึ่งเป็นชาวเรือแท้ ได้ก
ชีวิตข้าพเจ้าไว้รอดจากความตาย บิดาของนางมัจฉวนจึงมกคุณแก่
ข้าพเจ้ายิ่งนัก

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้นจึงพดว่า ถ้ากระนั้นนางมัจฉวนควรเป็น
ภรรยาหลวงของท่าน นางพวเสียดเ่งก็ควรเป็นภรรยาน้อยของท่าน
เป่าบุญจนครนตดสนให้นางทั้งสองเป็น ภรรยา ของฮอกกอกเ่ง ตั้งนั้นแล้วก็
กลับมายังกงกวน

ครนอัยมาฮอกกอกเ่งก็พานางทั้งสองไปพักยังกงกวน เข้าสอบ
ไล่หนังสือต่อไปอีก ก็ได้ชนประประโยคจีนสี่ พระเจ้าแผ่นดินก็โปรด
ให้ไปกินเมือง ครนฮอกกอกเ่งได้รับสัญญาบัตรแล้วก็พาภรรยาทั้งสอง
คนลงเรือไปถึงตำบลลำแม่น้ำแห่งหนึ่ง พบพวกหลวงจีนจุดเงินหลวงจีน
ทั้งสองนั่งมาในเรือจ้างลำหนึ่ง ฮอกกอกเ่งจึงให้พลแจว ๆ เรือไล่ตาม

จับตวงหลวงงนทงสองนน หลวงงนทงฮคองเห็นฮอกอเก็งให้จับตงนนก
 ตกใจกระโจนลงในน้ำถึงแก่ความตาย ยังอยู่แต่หลวงงนจุดจัน ๆ ก็
 คูกเขาลงคานบฮอกอเก็ง ฮอกอเก็งจึงพูดว่าเราเมือเวลาใดความยากจน
 มาอาศัยพักพิงท่าน ท่านก็ได้อุดหนุนเกือกกลแก่เรา เรานบถฮท่านเหมือน
 บิดาของเราอนมพระคุณทง ครนมาเราเขือบงนเดอด รอนดวย
 ฐานคษยลกดวดของทงจะฮเราเสย ท่านกหาชวยชวดเราไม ท่าน
 เห็นแกลกดวดของทงซึ่งเป็นอนธพาด หากเห็นแก่เราไม เราเห็นว่าเรา
 ได้พักพิงรมไมชวยคชของทง กิจดว่าทงยังมีคณแก่เราอยู่ หากไม
 แลวเราจักจับตวทงไปส่งให้ชวาระฮาทงเสย นเราเห็นว่าทงยังมี
 คณอยู่บงเราจึงไมกระทำทง ทงกับเราตงแตนตอไปวันหน้าขอ
 ออย่าให้พบปะสมาคมตอกนเลย ว่าตงนนแลวฮอกอเก็งก็ปลอยให้หลวง
 งนจุดจันเจ้าวัดไป โดยสะดวก.

ทเมองกมชวยกุ มชวยผู้หนงแซพวชอกย มภรรยาชอนาง
 ตนชวยกย มบุตรชวยดวยกนคณหนงอายพอแปดเตอนอยมาวันหนงนาง
 ตนชวยกยกับพวกย สองคนผวเมยฮุมบุตรลงเรือจางจะไปเยี่ยมตงไท
 ผบตาชองนางตนชวยกย ครนมากตางเรือบุตรนอยากนม นางตน
 ชวยกยก็เลกเสอชนเอานมบ้อนใใปากบุตร ในขณะนทในเรือจาง
 มชวยผู้หนงแซของชองงเป็นคนอนธพาด แลเห็นนมนางตนชวยกยมีไฟ
 อยู่ทฐานไถนมทบ ฮงงคตอยู่ในใจว่า หลงคนนถาชนบกเตนทางไป
 เราจะทำเขาว่าเป็นภรรยาชองเราจักได้ ครนเรือเขาจอดทำแลว
 บรรตาคนโดยสวเรือจางตางคณกตางชนฝงเตนทางไป
 ผ่ายฮงงจางตรงเข้าไปคุดนางตนชวยกยแลวว่า เจ้าเป็นภรรยา
 ชองช่าแลวเหตุใดจึงฮุมบุตรตามชวยผู้หนงไป

ขณะนั้นพวกฤษฏีตามได้ฟังตงนนจึงเหลียวหน้ามามาด เห็นชาย
ผู้นั้นอุคกรรยาของตนก็โกรธ แล้วจึงพูดว่า ท่านผู้นั้นเหตุใดจึงบังอาจ
อุคกรรยาของเรา

องงงกลับเถียงว่า ภรรยาของเรา ๆ ก็อุคกรรยาอะไรของท่านจึง
มากนกว่าชดชวาง

พวกฤษฏีได้ฟังตงนน ก็บังเกิดโทสะจึงชกตองงงจนปากแตก และ
ฟกชามบาดแผลโลหิตไหล ไทรมอาบตัวไป ขณะนั้นนคราภิบาลซึ่งรักษา
ท้องที่ ก็จับตวงชายทั้งสองทวงวาทกน ننส่งไปยังผู้รักษาเมืองกิมฮวยหู
ให้ชำระ

ท่านผู้รักษาเมืองจึงถามพวกฤษฏีว่า เหตุใดเจ้าจึงได้ตกนจนเลือดตก
ยางออกมบาดแผลถึงเช่นน

พวกฤษฏีจึงให้การว่า ข้าพเจ้าพาภรรยาของข้าพเจ้าจะไปเยือนบิดา
มารดาภรรยา ชายผู้นั้นบังอาจมาอุคกรรยาข้าพเจ้า ๆ มีความโกรธ
จึงได้ชกและตชายผู้นั้น เป็นความผิดของข้าพเจ้า

ผู้รักษาเมืองได้ฟังคำให้การของพวกฤษฏีตงนนแล้ว จึงถามองงง
ว่าจริงตงคางของผู้ กล่าวกระนั้นหรือไฉน

องงงจึงให้การว่า หลวงผู้นั้นเป็นภรรยาของข้าพเจ้า นอกใจตาม
ชายผู้นั้นไป ข้าพเจ้ามาพบเห็นจึงจับตัวไว้ ชายผู้นั้นบังอาจทบตข้าพเจ้า
ถึงแกมบาดแผลโลหิตไหลฉะน ขอท่านได้พิจารณาตคตสินให้แก่ข้าพเจ้า
ด้วยเถิด

ผู้รักษาเมืองจึงถามองงงว่า เจ้าว่าหลวงผู้นั้นเป็นภรรยาของเจ้า
นนั้น เจ้ามตงได้เป็นสาาคณูทอางของเจ้าบาง

องงงจึงให้การว่า ภรรยาของข้าพเจ้ามีไฝดำอยู่ใตนมเบื้องซ้าย
เป็นทอางองคัพยานในกายหญิง

ผู้รักษาเมืองได้ฟังองงงให้การอ้างตนนั้น จึงเรียกหญิงคนใช้ให้
 มาแกะเสื้อชั้นในดูตรู กเห็นมีไฟคาทรมฐานตนจริงสมคำองงงอ้าง ผู้รักษา
 เมืองโฉดเขลาเบาความ หาได้พิจารณาโดยวิจารณ์ญาณปัญญา และ
 สอบถามให้ถลจนจนสุดจนกระทั่งแสดงความไม่ ลงเนื้อเห็นเอาเป็นจริงตาม
 ถอยคำองงงคนชั่วทุกจริต จึงตัดสินใจลงโทษตัดพวักย ๕๐ ที แล้วบังคับ
 ให้นางตนช่วยกั๊ยไปอยู่กับองงง นางตนช่วยกั๊ยเป็นคนไม่รู้เคยงสา โดย
 เป็นชาวบ้านนอก กมีได้โตแยงท่มเถยงผู้รักษาเมือง มแต่ความกลัวอย่าง
 เดียว ก็จำใจไปตามผู้รักษาเมืองบังคับกตชโดยโมหคดี อัมบุตรเดินไป
 กับกงงพลงวางรองให้พลง บังเอิญไปพบเป่าบุญจนเขา ด้วยเวลานน
 เป่าบุญจนเที่ยวตรวจหวนเมือง เป่าบุญจนหยุดมาแล้วจึงถามนางตนช่วย
 กั๊ยว่า เจ้าเดินรองให้ด้วยเหตุผลประการใด

นางตนช่วยกั๊ยคานบแล้ว ก็เล่าความตั้งแต่ตนจนปลาย ซึ่งผู้
 รักษาเมืองพิจารณาตัดสินนน ให้เป่าบุญจนฟังทุกประการ

เป่าบุญจนได้ฟังดังนั้นจึงว่า เป็นชนนางตัดสินความของราษฎรไม่
 พิจารณาได้ส่วนให้ถลจนละเอียด ท่าแต่หยาบ ๆ ลวก ๆ เอาแต่พอแต่
 ทจะลงเนื้อเห็นว่าสมอ้างตามกฎหมาย แต่ยังไม่พอแก่ความยุติธรรมนน
 หากกระทำให้รอบคอบไม่ ราษฎรจึงต้องรับความเดือดร้อนเขนน ว่าตนนน
 แล้วเป่าบุญจนจึงส่งให้หนักการคมตัว ทงใจทกทงจาเลย เข้าไปยังในเมือง
 แล้วเป่าบุญจนจึงพูดกับผู้รักษาเมืองว่า คตเรองนเป็นเรองพิจารณา
 ตัดสินได้ง่าย ๆ ไม่ยากอะไรเลย ท่านพิจารณาไม่ละเอียดจึงไม่ได้ความ
 จริงไม่เป็นยุติธรรมได้ คตเรองนข้าพเจ้าจะพิจารณาได้ส่วนใหม่ ให้
 ท่านเห็นเป็นยุติธรรมหรือไม่เป็นยุติธรรม ท่านจึงคอยดูข้าพเจ้าจะชำระ
 ตัดสิน ว่าตนนนแล้วเป่าบุญจนจึงให้ใจทกจาเลยแยกกันไปในงคนละแห่ง
 ห่างกัน เป่าบุญจนจึงถามนางตนช่วยกั๊ยว่าชายทงสองคนน ผู้ใดเป็น

สามของเจ้านั้น

นางตนสวยก็ยกให้การว่า ชายผู้ ททานเจ้าเมืองตตสนว่าเป็น
สามข้าพเจ้านั้น หาใช่สามของข้าพเจ้าไม่

เปาบุณจันจึงถามต่อไปว่า เมื่อเจ้าได้เป็นภรรยาของพวกขุน
อายุของเจ้าได้มากน้อยเท่าใด

นางตนสวยก็ยกให้การว่า เมื่อข้าพเจ้าได้เป็นภรรยาสามคนกับ
สามข้าพเจ้านั้น อายุข้าพเจ้าได้ ๒๓ ปี อายุสามข้าพเจ้าได้ ๒๕ ปี อยู่
ด้วยกันสองบึงมบุตร ๆ นนบคนอายุได้แปดเดือน

เปาบุณจันจึงถามต่อไปว่า เจียงมบตามารดาอยู่หรือไม่

นางตนสวยก็ยกให้การว่า ยังอยู่แต่บิดาอายุได้ ๕๕ ปี แต่มารดา
นั้นถึงแก่กรรมไปแล้ว อายุมารดาข้าพเจ้าได้ ๕๕ ปี

เปาบุณจันจึงถามต่อไปว่า บิดามารดาชออย่างไร ตัวเจียมพนอง
หรือไม่ มักคนด้วยกันชายหรือหญิง

นางตนสวยยกให้การว่า ข้าพเจียมพนองเป็นหญิงด้วยกันสามคน
บิดาข้าพเจ้าชอตนไท มารดาข้าพเจ้าชอเตยดี

เปาบุณจันได้ฟังคำให้การของนางตนสวยยกตั้งนนั้นแล้ว จึงให้
นางตนสวยยกไปนั่งแยะอยู่เฉยๆ ทอนให้ห่าง เปาบุณจันจึงถามพวกยก ๆ

ก็ให้การสมดังคำให้การของนางตนสวยยก ซึ่งได้ให้การไว้ทุกประการ
แล้วเปาบุณจันจึงถามองงว่า ตัวเจ้าอ้างว่านางตนสวยยกเป็นภรรยา

ของเจียมไผ่โตนมเป็นลำดับนั้น ชอนเราพิจารณาเห็นว่ามาเรือดวย
กันนางตนสวยยกมบุตร โหกนมม เจ้าจึงได้เห็นจะเอามาเป็นหลักฐาน

นั้นไม่ได้ แต่เจ้าว่านางตนสวยยกเป็นภรรยาของเจ้านั้น เจ้ารู้จักบิดา
มารดาของนางตนสวยยกว่าแท้ใด หรือใด มพนองกคนอายุได้กับจึง

ได้แต่งชอกันด้วยกัน ก็เดือนกับจึงมบุตร

ฝ่ายองงงโตพงเปาบุญจนถามตงนน ก็ใ้การเลอะเทอะไม่ถูก

ตองแก้ค่าใ้การของนางตนฮวยกั๊ยะและพวกกั๊ยะไม่

เปาบุญจนโตพงตงนน พจรรณาเห็นว่าองงงเป็นคนพาลจึงตตดิน

ทำโทษตองงงเสย ๕๐ ที แล้ว ใ้ส่งตัวไปเป็นพลทหารหัวเมืองไกล

ในส่วนนางตนฮวยกั๊ยะใ้กลับไปคนไปแก้ตามตามเดิม.

ทเมืองตองฮนุกั๊ยะ มชายผู้หนงชอกนอบ มภรรยาชอหดส

ฮวยมาวนหนง หดเตยงเกบตาของนางหดสหากการแชยด กนอบจึงใ้

เตยงฉายคนใ้หน้าท่านไปช่วยตองตัว หดเตยงเกเศรชสู้จึงถามว่านาย

ของท่านเหตุใ้ใ้จิงไม่เห็นมา ใ้ท่านมาแต่ผู้เดียวแล้ว

เตยงฉายบอกว่ นายชาวพเจามกจอรระด้วยแชกมาหาจิงมิได้

มา ใ้แต่ชาวพเจาน่าท่านมาค่านบท่านคูหนง หดเตยงเกโตพงตงนน

กมิได้ว่ประการใ้ตอไป จิงจัด ไ้ระและสุรามาเลยงขุนนางกรมการ

และผู้มอายุตงเป็นลำดับมา

เตยงฉายครนกันเลยงเฉพสุราแล้ว กคานบลาหดเตยงเกเศรชสู้

กลับไปบ้าน ครนเตนมาตงตาบลหนงเบนทองทุงนา เตยงฉายเห็น

ท่านผู้หนงหากนอยกกลางหนอง เตยงฉายเห็นไม่มเจ้าชองคุณแลรักษา

เตยงฉายจิงใ้จับท่านนนใ้ตองตัว แล้วใ้ขังไว้ในตะกร้าหวเตนกลับไป

มาบ้าน

ฝ่ายเจยวลกมผู้เจ้าชองท่านนอยุทเชงเขา เห็นเตยงฉายเมื่อ

เตนออกจากบ้านเศรชสู้ หวตะกร้ามาไม่มีสิ่งใ้ ครนมาตงทองทุงนา

มีท่านขังไว้ในตะกร้า เจยวลกมความตงสยวว่าเตยงฉายจะล็กท่านชอง

ตนทเลยงไว้ในทองทงเป็นแน่ เจยวลกจิงจิงตามไปแล้วร้องทวงว่

ท่านชองชาวพเจาเลยงปลออยไ้กกลางนา ท่านมาจับชองชาวพเจ้าไปขอ

คืนมา ให้แก่ข้าพเจ้าเถิด

เตยงชายไม่ยอมคืนให้แล้วพดเถยงว่า ห่านของข้าพเจ้า เตยงชายกับเจียวลกทั้งสองคนเดินพลาถเถยงพลาถอยู่ตามทาง พอมาพบเป่าบุ๋นจั้นเข้า เป่าบุ๋นจั้นจึงหยุดมาให้คนไปถามเจียวลก ๆ บอกว่า ห่านของข้าพเจ้าปลอยเลี้ยงไว้กลางนา ชายผู้เดินมาพบเขาจึงจับเอาห่านของข้าพเจ้าไป

เป่าบุ๋นจั้นได้ฟังดังนั้น จึงสั่งให้หนักการคุมตัวชายทั้งสองคนนั้นตามเป่าบุ๋นจั้นไปยังกองกวนทัพแล้ว เป่าบุ๋นจั้นจึงถามเตยงชาย ๆ ก็ให้การปฏิเสธไม่รับ กลับตอสู่ว่าห่านของตน

เป่าบุ๋นจั้นจึงทำอุบายให้เอาห่านนั้นไว้ แล้วคิดว่าเขาทั้งสองคนนั้นจึงกลับไปบ้านเสียก่อนเถิด เวลาพรุ่งนี้จึงกลับมาหาเรา เราจะชำระให้ ชายทั้งสองคนก็คำนับลาเป่าบุ๋นจั้นไปบ้าน ครั้นชายทั้งสองไปแล้ว เป่าบุ๋นจั้นจึงให้หนักการไปเยี่ยมห่าน ของราษฎร ซึ่งเลี้ยงอยู่ในเมือง ตวหนิง มาพิจารณาดู ปากและเท้าห่านนั้นสมควรกัน ห่านซึ่งเลี้ยงอยู่ในเมืองพอใจชอบกินข้าวเปลือก ครั้นปลอยออกกลางดนามหญ้า ห่านนั้นก็หาชอบกินหญ้าเหมือนเช่นห่านของชาวนาไม่

เป่าบุ๋นจั้นครั้นทอดลองเห็นแน่แก่ใจดังนั้นแล้ว รุ่งชนเวลาเช้า เตยงชายจำเลยเจียวลก จึงทักมาพร้อมกันแล้ว เป่าบุ๋นจั้นจึงถามเตยงชาย ๆ ไม่รับว่าลักห่านของเจียวลก เป่าบุ๋นจั้นจึงว่าห่านนั้นเจ้าลักเขาเป็นแน่แล้วไม่ต้องสงสัย ด้วยห่านของชาวนาแล้วยอมกินเมล็ดหญ้า ถ้าไม่ใช่ห่านของชาวนาแล้ว ห่านนั้นชอบกินข้าวเปลือก อีกประการหนึ่ง สัตว์วรรณะกษัตริย์ต่างกัน ถ้าหากกินข้าวเปลือกแล้ว ปากและเท้ามัน เหลืองจืด ถ้าเป็นห่านกินเมล็ดหญ้านั้น สดขอมนวลหาเหมือนกันไม่ ถ้าเจ้าไม่รับแล้วเราจะผูกตัวโทษให้ถึงลาหัต

เตยงฉายได้ฟังเป่าบนจนขู่ถามตงนน เป็นความจริงใจกรับ โดย
 ด เป่าบนจนจึงคนห่านนนไปไทแก่เจียวลกมเจ้าของแลว จึงตตตต
 เตยงฉายยลบทแลวพูดว่า ตงแตวนนไปถาเจาชนประพฤตเชนนอก
 เราจะทำโทษทวคุณชนไปไทถึงสาหัส ว่าตงนนแลวก็ปลอยไทเตยงฉาย
 กลับไปบ้าน.

วันหนึ่งเป่าบนจนนอนหลับสนทนมตมณ เห็นเทพารักษ์หลัก
 เมืองคมตวหลวงเงินมาสั่งให้แก่เป่าบนจน & รูป รูปหนึ่งมีความรนเวง
 เป่าบนจนสนเห็นตงนนแลวก็ตกใจตม มาพเคราะห์ใครครวญดูเวอง
 มณ เห็นเป็นการวิปลาตอศจรรย์ใจอยู่ ชะรอยจะมีเหตุอนสาครณูท
 หลวงเงินมวดใดกวตหนึ่งเป็นแน่ ครนเห็นความตงนนแลว พอรุ่งชน
 เวลาเช้าเป็นวันพระชนสัปดาห์ เป่าบนจนจึงจัดดอกไม้ ธูปเทียนไป
 นมัสการพระ และค่านับเทพารักษ์ในศาลเจ้าหลักเมือง แลเห็นมหหลวง
 เงินสองคเตนทางมาอาศัยอยู่ในศาลเจ้า เป่าบนจนคิดชนมาได้ถึงความ
 มณ จึงถามหลวงเงินทง & รูปนนวนา ท่านหลวงเงินทง & องคนมา
 แต่ไหนสถิตสถานอยู่สำนักใด

ขณะนนหลวงเงินองคหนึ่งจึงบอกว่ ข้าพเจ้า สำนักอยู่ไกล
 เตนทางมาเขาอาศัยพอหายเหนื่อยแลวก็จะเตนทางต่อไปอีก เพราะขณะนน
 ข้าพเจ้าจึงมิได้คานบท่าน

ขณะนนเป่าบนจนพิจารณาตหลวงเงินตามรูป มีลักษณะสูง
 ไหญ่ มีรูปหนึ่งลักษณะเอบางวางนอยผวหนานนแบบสตรี เป่าบนจน
 มีความสงสัยขงนถ จึงถามหลวงเงินทง & องคนนวนา ท่านทงสนขอ
 ไต แซ่ใด ท่านเจริญพระพุทอมนต์ไตหรือไม

หลวงเงินจึงบอกว่ถาเจริญพระพุทอมนต์ไตแล้ว ไทนเลย

จนจบได้

เป่าบุญจนได้ฟังหลวงจนวนางนแล้ว จึงพูดว่า ถึงฤดูเดือน
 แล้ว ข้าพเจ้าเคยทำบุญเรือน นมทนหลวงจนวนาเจริญพระพุทธมนต์
 ทุกปี ถ้ากระนั้นเขื่อนวนน ข้าพเจ้าขอมนมทนทานทั้ง ๕ ไปเจริญพระ
 พุทธมนต์ที่บ้านข้าพเจ้า วาดงนแล้วเป่าบุญจนกอดบ้าน จึงจัด
 บขาทระกบัทให้หลวงจนวนาเสวยแล้ว จึงให้คนใช้ไปนิมนต์หลวง
 จนวนาเจริญพระพุทธมนต์ที่บ้าน

ฝ่ายหลวงจนวนางน & รูปนิกไปยังบ้านเป่าบุญจน เป่าบุญจนกกระ
 ทาการต้อนรับหลวงจนวนา โดยอันดีแล้ว จึงเชิญให้หลวงจนวนางน & อาบนา
 ข้าราชการให้เสวยอาหาร หลวงจนวนางนตามองคจึงเข้าไปอาบนาข้าราชการ แต่
 หลวงจนวนอกองคหนงนทาอดเขื่อนอยู่ ไม่ไปอาบนาข้าราชการให้เหมือน
 อย่างหลวงจนวนางนตามองคนน เป่าบุญจนจึงให้คนใช้เอาเสือกางเกงกับ
 จวรของใหม่มาให้หลวงจนวนางนตามผลดแล้ว เป่าบุญจนจึงเชิญหลวง
 จนวนอกคทไมยอมอาบนาข้าราชการนน เข้าม่าโกดเป่าบุญจน ๆ พิจารณา
 ดเห็นใบทงดองขางมรอยเจาะ ก็เข้าใจว่า เป็นหญิง ปลอมแปลงเพศ นง
 หมเป็นหลวงจนวน เป่าบุญจนจึงส่งให้คนการจับหลวงจนวนางนตามองคนน
 ขงไวแล้ว เป่าบุญจนจึงถามหลวงจนวนอกคทเพศนว่า เหตุใดจึงปลอม
 ดกเพศเป็นหลวงจนวนน

หญิงท ปลอมแปลง เพศเป็น หลวงจนวน นนตกใจกลัว ตัวตนคูกเข้า
 ดงค่านบเป่าบุญจนแล้วให้การว่า ข้าพเจาดงบ้านเรือนอยู่ตำบลแขวง
 งชนกย บ้านเรือนข้าพเจาดงอยู่ในทอนเปลยง ตามข้าพเจ้าขอสด
 สดดมยาออยคนหนงเป็นคนชราอายุเจดสิบเศษ อยู่รวมเรือนอนเตียงกน
 ครนอยมวอนหนงเป็นวนชน ๑๕ คาเดชนเกาเวลาพลบคา หลวงจนวนางน
 สวมคนนเตนทางมาแจะเขารออาคยบ้านข้าพเจ้า ดูดงตามข้าพเจ้าเป็น

คนชดสนยากจนบ้านของเจ้ากศบแคบไม่มที่จะให้พักอาศัย ตามข้าพเจ้า
 กับข้าพเจ้าเห็นว่าหลวงเงินเป็นผู้อยู่ในศีลธรรม จึงสั่งให้หลวงเงินทง
 ตามคนเขาพักนอนอยู่ในเรือน ข้าพเจ้ากับตามข้าพเจ้าออกไปนอน
 เดยนอกชายคาเรือน ครนเวลาตกประมาณสี่สามยาม หลวงเงินทง
 ตามคนกษาตามกบยาของข้าพเจ้าเด้ย แลวกเอาไฟเผาบ้านเรือนของ
 ข้าพเจ้าเด้ยหมดสน หลวงเงินทงตามคนกโกนผมข้าพเจ้าเด้ย แลวเอา
 เด้ยอกางเกงแพศของหลวงเงินทงมได้ให้ข้าพเจ้า แลงปลอมเป็นหลวงเงิน
 แลวเอายาวเศษเสกด้วยเวทมนตร์บายปากข้าพเจ้า มีให้ข้าพเจ้าอาปาก
 พุดออกมาได้ ชมชนให้ข้าพเจ้าตามไปด้วย ครนข้าพเจ้าจะฆ่าตัวตาย
 ตามตามไปเด้ย ก็จะมีไตแก่แคนแทนตามของข้าพเจ้า ๆ จึงสั่งจำใจเด้ย
 ตัวแก่หลวงเงินมาได้ประมาณสามปี มาจนหนงหลวงเงินทงตามคนน
 เด้ยทางมาแะโรงเตียมชอสุรากน ข้าพเจ้าได้บนเทพารักษหลกเมือง
 ขอใ้บนศาลช่วยข้าพเจ้า ให้พ้นจากอำนาจหลวงเงินทงตามน มาจนน
 เทพย.เจ้าบนศาลโ้มาพบท่าน ขอท่านจงเป็นทพงแก่ข้าพเจ้าด้วยเถด
 เป่าบุญจนได้พงดงนง จึงสั่งใ้หนักการคุมตัวหลวงเงินทงตาม
 คนนมา สอบถามคชอหนาหญิงชงแปลงแพศเป็นหลวงเงินนง หลวงเงิน
 ทงตามก็ได้ใ้การรับเป็นสังสมค้ำทหญิงนงในทการไว้ทุกประการ
 เป่าบุญจนจึงตดสนใ้เอาตัวหลวงเงินอดตามทงตามคนนง ไป
 ซาเด้ยตามกฎหมาย แลวกปลอยตัวหญิงนงใ้กลับคนไปอยู่ยังถิ่นฐาน
 บ้านเดิม.

แผ่นดินของในสมัยหนงท่านาไม่ได้ ฝนไม่ตกชาวแพงราชฎรได้
 ความเคอตรอนอดอยากลำบากเป็นทยง พระเจ้าชองยนจึงอองเตทรวง
 พระวดกตงราชฎรยงนั้ จึงรับสั่งใ้เป่าบุญจนออกไปเบ็ดนางชาวทุก

หัวเมือง ออกแจกราษฎรรับพระราชทานพอประทังกำลังทำนาต่อไป
ถ้าราษฎรทำนาได้ข้าวบริบูรณ์แล้ว จึงให้เก็บชาวคนเข้าฉางหลวงไว้
ตามเดิม

เป่าบันจันถอรบลงออกไปถึงเมืองอันจิวทเข้าพักยงกกงวณ ใน
ราตรวันหนึ่งเป่าบันจันนอนหลับฝันเห็นเงาแดงโมเงาหนึ่ง
มุดอกออกผลโตสมผล ครนฝันเห็นดังนั้นแล้ววกโตสตนชนมากคานงนก
ตรีกตรองไปตามรูปความฝัน แต่ยังมีโตออกความเห็นว่าจะเป็นประการใด
ครนรุ่งชนเป่าบันจันไปยังหอสำหรับไวบาย ซึ่งจารึกพระนามของพระ
มหากษัตริย์ทุก ๆ พระองค์แต่โบราณมา ซากลับออกมาจากสถานถนน
พบหลวงจีนสามรูปเที่ยวเทศนาให้ชาวบ้านร้านตลาดฟัง เป่าบันจัน
พิจารณาตู่เห็นหลวงจีนองค์หนึ่งปลงผมใหม่ ๆ ศีรษะกลมทวงทศลาย
คลึงกับผลแดงโม คิดขึ้นมาได้ถึงความฝัน จึงให้หนักการตามตัวหลวง
จีนทั้งสามของคณนาลบมายงกกงวณ เป่าบันจันจึงถามหลวงจีนทั้งสาม
นนว่า ท่านผู้มศลวตอนเจริญทั้งสามองค์คน แะโตชอโต สำนักหลัก
แหล่งอยู่แห่งใด

หลวงจีนผู้เฒ่าองค์หนึ่งจึงบอกว่า ข้าพเจ้าขอหนช่วย สององค์
นนขอหนเบยวองค์หนึ่ง ขอหนเจองคหนึ่ง ยงอกองค์หนึ่งพักอยู่
โรงเตยม บนเคาเตงชนสูง เข้าฉานภาวนาอยู่หาได้ไปข้างไหนไม่ พวก
ข้าพเจ้าสามคนนไปเที่ยวสามป่าและเขารักษาอารมณ ถ้าขัดเสบยง
อาหารไม่มีบริ โภคเมื่อใดแล้ว จึงหันมาบิณฑบาตตามชาวบ้านร้าน
ตลาดพอได้เพียงชวดไปวันหนึ่ง

เป่าบันจันได้ฟังดังนั้นแล้ว จึงถามว่าหลวงจีนที่อยู่โรงเตยมนั้น
ชอโต หลวงจีนหนช่วยผู้เฒ่าจึงบอกว่าชอหนตง เป่าบันจันได้ฟังดัง
นั้นมความสงสัยยงนง จึงส่งให้หนักการไปพาด้วมา ครนมาถึงเป่าบันจัน

พิจารณาคุณเห็นลักษณะมิใช่ชาย ด้วยภรรยาและรูปร่างเป็นหญิง

ฝ่ายหลวงงนหนตงซึ่งเป็นหญิงนั้น จึงคุกเข่าลงคำนับเป่าบุญจน
แล้วกรองให้ แล้วแจ้งความแก่เป่าบุญจนว่า ข้าพเจ้านี้ ไซ้ชื่อหนตง
ข้าพเจ้าชื่อสม บิดาข้าพเจ้าชื่อเจียงบนทอง บิดาข้าพเจ้าอพยพครอบครัว
จะไปรักษาราชการหัวเมือง ครนเดินทางข้ามเขาชนไปถึงตำบลหนึ่ง
มิได้แจ้งว่าเขาอะไร หลวงงนหนตงซึ่งอยู่ในชะวากเขาเดินออกมา
ถืออาวุธไล่ฟันบ่าวไพร่ซึ่งตามบิดามารดาข้าพเจ้าไปนั้น แดกตนวงหน
ไปเสียทางสนแล้ว หลวงงนหนตงซึ่งตามบิดามารดาข้าพเจ้ากับเจียว
ไปคนไซ้เสีย หลวงงนหนตงซึ่งตามกเก็บเอาเงินทองและจับเอาข้าพเจ้ามา
ข่มขืนเป็นภรรยา แล้วโกนผมเปลี่ยนแปลงเพศให้เป็นหลวงงนมาได้
หกเดือนแล้ว ข้าพเจ้าคอยหาช่องโอกาสจะไปร้องฟ้องต่อผู้รักษามือง
กรมการ ก็ยังไม่มีช่องทางและโอกาสที่จะหนีได้ บัดนี้ได้มาพบท่าน
แล้ว ขอท่านได้โปรดกรุณาช่วยชำระตัดสินลงโทษหลวงงนหนตงซึ่ง
ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย

เป่าบุญจนได้ฟังนางมีสติให้การถกถนดงนั้น จึงให้นักการคุมตัว
หลวงงนหนตงมาสอบถาม หลวงงนหนตงซึ่งให้การรับเป็นสัจสมคำ
ให้การของนางสมทุกประการ เป่าบุญจนจึงตัดสินให้เอาหลวงงนหนตง
สามคนนั้นไปฆ่าเสีย แล้วปลอญให้นางสมกลับไปยังถิ่นฐานบ้านเดิม

ฝ่ายนางสมคำนับเป่าบุญจนแล้วกลับมาบ้าน ได้พบพนองวงศ์
ญาติแล้ว นางสมกรองให้เล่าความทุกข์ยากซึ่งหลวงงนหนตงตามมารดา
ให้ญาติพนองฟังทุกประการแล้ว นางสมกนึ่งชาวหม่ชาวไร่ทุกข์ให้บิดา
มารดาและสามตามธรรมเนียม

ครนอยู่มา เขสามเต็กเป็นผู้โรภรรยา เห็นนางสมรูปร่าง
ลักษณะงาม จึงหาเถาแกมาชอนางสมไปเป็นภรรยา อยู่ด้วยกันเกิด

บุตรชายคนหนึ่ง ชื่อเหได้ ๆ ครั้นเจริญวัยไปแล้วเรียนหนังสือสอบได้
ได้ชั้นประโยคได้เป็นขุนนาง จึงอพยพติดตามมารดาไปรักษาราชการอยู่
หัวเมือง เดินทางข้ามของเขาดาบลดทลวงจนออกมาปล้นนางสมศรี
นั้น เหได้พบชากศพทั้งสองศพ เหได้เป็นผู้ ประกอบไปด้วยเมตตาจิต
จึงให้เอาศพนั้นไปฝังดินเสีย

ขณะนั้นนางสมศรีขึ้นมาได้ถึงเมือ หลวงจัน ชาบตา มารดา เสียที่
ของเขาดาบลด นางสมศรีได้ไปดูชากศพ ก็จำทีได้วามารดา
ตายทตรงน แต่ยังมีความสงสัยเกรงจะเป็นศพผู้อื่น นางสมศรีเอามด
เชือดนิ้วของตัวเองพอใหม่ โลหิตไหลออกมา จึงให้หยดลงถุกกระดูก
ชากศพทั้งสองนั้น ครั้น โลหิตหยดลงถุกกระดูก โลหิตนั้นก็ซึมซาบเข้า
ไปในกระดูก เพราะเหตุว่าถ้ามิใช่บิดามารดากลับบตรแล้ว กระดูกก็มี
คุด โลหิตเลย เมื่อนางสมศรีทดลองเห็นแน่นอนดงนนแล้ว นางสมก
ร้องไห้ราพัน ถึงบิดามารดาขังนัก ครั้นสร้างคววมโศกแล้ว จึงเอา
หอกกระดูกนั้นไปลำดับใส่หีบฝังยังดวงชัยตามธรรมเนียม.

ที่ตำบลเหลงเชียงกยแขวงเมืองอนจิว ยังมีชายผู้หนึ่งชื่อล่อใจ
จ้อ ๆ เป็นคนกระตางตอดง ไม่เชื่อฟังคาบตามารดาสั่งสอน ล่อใจจ้อ
ดงบอนเบยคบหาเพื่อนฝูงมาเล่นการพนัน ผู้คนไปมาทั้งกลางวันและ
กลางคืนมิใคร่ขาด

ขณะนั้นเพื่อนบ้านแลเห็นล่อใจจ้อ ประพฤติการ คบหากนพาล จึง
ห้ามล่อใจจ้อว่า การพนันนยอมพาให้ไต่ความเดือดร้อน ถ้าเวลาได้ทำให้
วันเริงเมล็ดประมาณทะนง ถ้าเวลาเสียแล้วยอมทรนทรายชวงนชวาย
มิหาไม่กตองจำนาสั่งของหรือชายบุตรภรรยา มีฉะนบกถงแกกถกถก
ปล้นสะตมตชงวงราวเป็นแน่

ล่อใจจ้อโดฟังชาวบ้านตักเตือนห้ามปรามตงนน ก็หาเชอพงไม่

แล้วตอบว่า ข้าพเจามีไตคคคค โกงทำโจรกรรมแก่ท่านผู้ ไตภยนั้นจะมี
มาแต่ไหน

เพื่อนบ้านห้ามล่อใจจ้อโดไม่ฟังตงนนแล้ว ตตเตนนมากม ไตมผู้

ไตจะห้ามปรามตักเตือนล่อใจจ้อโดไป

ครนอยมามผู้รายยสบเจตคน ถอเครื่องศาตตราวุธคบเพลิงครบ

มอกันเข้าไปปลนบ้าน โยยเตยนเศรษฐี เขาเงินทองดังของมีราคาไป
ไตเป็นอนนมาก โยยเตยนจึงไปทำคากฎหมายตราสนทรพยสง ของท

ผู้รายปลนไป ไวไตอำเภอ ๆ ไตทำคำตราสนลงไว้ ในสารบบ ทงสนแล้ว

ตามบรรดาเพื่อนบ้านรานถนใกล้เคียงไตรู้ว่า โยยเตยน ถูกปลน จึงพา
กันมาเยี่ยมเยอนถามข่าวคราว โยยเตยนเป็นอนนมาก

ฝ่ายล่อใจจ้อโดไตรู้ว่า ผู้รายมาปลน โยยเตยน ล่อใจจ้อโดจึงพูดว่า

เราเป็นผู้อนนถายากจนกตไปอย่างหน้ง ไม่ตองวิตก เป็นทกชวาอายุ

ผู้รายจะเขาปลน เวลานอนกหลับสนท ถามงมเงินทองมากแล้วนอน

ตาไม่หลับ กตตคพทลล่อใจจ้อกลาจนรู ไปถง โยยเตยนเศรษฐี ๆ มี

คความโกรธยงนถ จึงพูดแกบตรท ๒ ว่า เราถูกปลนครงนเพื่อนบ้าน

รานถนผู้ ไตรู้แล้วกมาเยี่ยมถามข่าวคราวเราทงนน มีแต่ล่อใจจ้อผู้เดียว

มีไตมาเยี่ยมเยอนเรา ยงมหนาซากลาจวคาคาเยาะเยยเรา ให้ไตความเจ็บ

ใจบตาเห็นวาลล่อใจจ้อนเป็นผู้รายปลนเราเป็นแน่ จาจะตองพองตอเปา-

บั้นจันให้ชาระจิงจะได้

วาตงนนแล้ว โยยเตยนเศรษฐีกทำเรอรวาไปยงนตอเปาบั้นจัน

ใจความว่า ล่อใจจ้อตงบอนเบยเลนการพนัน มิวสมนถเลงเตพตรา

ยามา ถนจนวนนตงนนวนเวลาพลบคาคกประมาณสองยามเคช มีชาย

ผู้รายหลายคนถอเครื่องศาตตราวุธคบมอกันมคบเพลิง ไทร้องเกรยวคราว

เอ็กเกรก เขามาปล้นเอาทรัพย์สินเงินทองของข้าพเจ้าไปเป็นอันมาก
 ข้าพเจ้ามีความสงสัยด้วยล่อใจจอมใต้คิด ทามาหากิน ให้เกิดผลเพราะ
 การค้าขายหรือปลุกสร้างตงแต่ ไร มาก มแต่ มจตุม ประชมนักเลง มาเล่น
 การพนัน ข้าพเจ้าถูกผู้ร้ายปล้นครังน ล่อใจจอมใต้ไปเยี่ยมกราย
 ข้าพเจ้าเหมือนชาวบ้านทั้งหลายเลย ตงนข้าพเจ้ามีความคิด ใจสงสัย
 ล่อใจจอมใต้ ขอท่านได้เรียกล่อใจจอมมาพิจารณาให้เห็นเท็จและจริง
 โดยยุติธรรม

เป่าบันจนตรวดดูฟ้องตลอดแล้ว จึงให้โจทก์นำนักการถือหมาย
 ไปเกาะตัวล่อใจจอมมาตาม

ล่อใจจอมให้การว่า โดยเตียนหาความปรักปรำเอาข้าพเจ้าว่า
 เป็นโจรผู้ร้ายปล้นสะตมบ้านเรือนทรัพย์สินสมบัติของ โดยเตียนนั้น โดย
 เตียนมีสิ่งใดเป็นสำคัญในทางพิจารณา เป็นต้นว่า ได้ของกลางตามคำ
 กฎหมายตราฉนั้น หรือได้ตัวผู้ร้ายพวกเพื่อนซัดทอดถึง หรือความพริบ
 ร่องรอยประการใด จึงเจาะจงปลงใจเอาข้าพเจ้าว่าเป็นผู้ร้ายเช่นน
 ขอท่านผู้มีความกรุณาและตงอยู่ในยุติธรรม มีบัญญัติจกษุทพย
 ไปรศเป็นทพงแก่ข้าพเจ้าสดตงผู้ยากอนหาความผิดและ พริบ ร่องรอย มิได้
 โดยยุติธรรม

เป่าบันจนได้พงคำให้การของล่อใจจอมตลอดแล้ว จึงวินิจฉัย
 ไตร่ตรองด้วยวจารณญาณ โดยยุติธรรม ไม่เห็นความพริบร่องรอยแต่
 อย่างไร อันจะผูกเชียนตีโดยทางความอาญาตามกฎหมายของนครบาล
 ได้ เป่าบันจนเห็นล่อใจจอมใต้เป็นผู้ร้าย แต่จะปล่อยตัวไปไม่เกี่ยวของ
 ใจบางกไม่ควร เป่าบันจนจึงให้ล่อใจจอมประกันตัวเอง และทำทัณฑ์
 บนให้ไวตอศาลว่า ตงแต่นสบ ไปจนหน้าล่อใจจอมจะไม่ตงบ่อนเบยใน
 บ้านเรือนของล่อใจจอม และจะไม่คบหามจตุมนักเลงมาเล่นการพนัน

ออกต่อไป ถาชนประพฤตเชนนนตอไปอก จะยอมให้ทำโทษถึงสาหัส
ครนล่อใจจชทำสัญญาทณทบนให้แก่เปาบุณจันแล้ว เปาบุณจัน
จึงปลอยตัวล่อใจจอกลับไปบ้าน

ฝ่ายโอยเตยนเศรษฐีไม่เห็นเปาบุณจันชำระล่อใจจอประการใด
กลับปลอยให้ล่อใจจอกลับไปบ้าน โอยเตยนมความเดยใจแล้วพูด
ออกปากบ่นว่า ราษฎรเลอลอกกันว่าเปาบุณจันประหนงวามตาหรือหู
เป็นทพย พิจารณาตคตสนคคอนลลบลกชง ชงไม่มสกชพยานได้โดย
ยุติธรรม แม้วาผู้รายปลนสะตมชวาเจ้าทรพยเจ้าเรอนตายทกกลางบ่า
กลางตงไม่มีผู้ใดลวงรู ทานกคคอบายเอาผู้รายมาชำระได้ บัดนี้เรา
ถูกผู้รายปลนเรอนเอาเงินทองของเราไป เราฟ้องตอท่าน ๆ ก็หาชำระ
ให้แก่เราไม่ ท่านกลับปลอยตัวมตนเหตุอนมวสมผู้รายนนไปเสีย เรา
เห็นว่าไม่สมตงคาคาราษฎรเลอลอ

ฝ่ายเปาบุณจันนงตรกตรองหาอบายจะเอาตัวผู้รายอยู่ พอได้ฟัง
โอยเตยงพูดตงนน จึงทำเป็นโกรธแล้วให้หาตัว โอยเตยงมาพูดว่าเจ้า
เก็บเอาความเท็จมาฟ้องหากล่าวโทษล่อใจจอนนเราจะชำระให้กระไรได้
เราเห็นว่าตอชಾಯผู้รายนนคงจะหนีไปไกลแล้ว ไหนเลยจะได้ตัวมาชำระ
เล่า วาดงนนแล้วเปาบุณจันจึงไหหนักการต โอยเตยงนยสบทแล้วให้เอา
ตัวจาชงไว้ ครนเวลาคาเปาบุณจันจิงแต่งตัวปลอมเป็นราษฎร ไปเที่ยว
รับทราบฟังกตตศพทตดูว่าจะมีผู้พูดจกนออย่างไรในเรองทเอาตัว โอยเตยง
ไปจำนน

ฝ่ายถมกยกกบกมยชงเป็นหวทหนามุราย ครนแจงวาเปาบุณจัน
จาชงทำโทษ โอยเตยงเศรษฐีตงนนกมความยนต จึงชอสุรากับสุกร
เบ็ดไก่มาตมแกงทากบชาง ประชมสมัคพรรรคพวกเข้าไปในศาลเจ้า
หลกเมองบวงสรวงเทพารกษแล้วกเดยงกนในศาลเจ้า แล้วแบ่งบ่น

เงินทองทรัพย์สินของทปดนโตมาจากบ้าน โอยเตยนนน

ฝ่ายเป่าบันจนเดินเที่ยวไปตงศาลเจ้าหลักเมือง ไตยคนเสียงคน
หัวเราะพดกันอยู่ในศาลเจ้าว่า รายนโอยเตยนเศรษฐีพองหากล่าว โทษ
ลือใจจอนน เป็นความเท็จไม่จริงไม่มีหลักฐาน เป่าบันจนจับตัวทำโทษ
ชิงเสียดแล้ว พวกเรากสนความวิตกละ ต่างคนต่างพดสนทนากันใน
เรื่องความทตวปดนมานน เพราะความเข้าใจว่าไม่มีผู้ ไตยเห็น โดย
ความเมาและประมาทหม่น

เป่าบันจนไตพงรศความแลจกนกกแนแก่ใจว่า คนจำพวกตนเอง
เป็นผู้รายปดนเรอน โอยเตยน จึงเอาเบยแปะอันใหญ่สามอันตตไว้กับ
ฝามนังศาลเจ้านนเป็นทหมาย แลวเป่าบันจนจึงเดินไปยงศาลเจ้ากวนอิม
ตอไป ครนถงศาลเจ้ากวนอิมไตยคนพดกันอยู่ในศาลว่า เป่าบันจน
นเป็นผู้ ใจบุญประกอบไปตวยความกรณาแก่ผูนอย พวกเรากสนความ
วิตก เป่าบันจนไตพงตงนกกเข้าใจแนว่า พวกนคงเป็นพรรคพวกของ
ผู้ราย เป่าบันจนจึงเอาเบยแปะอันใหญ่อีกสามอันตตเข้าไว้กับฝามนัง
ศาลเจ้านนเป็นทหมาย แลวเป่าบันจนกกลับมายงกงกวน

ครนรุ่งชนเวลาเช้า เป่าบันจนพรอมตวยขุนนางกรมการและไพร่
หลายคนไปยงศาลเทพารักษหลักเมืองชางทศตะวันตก และเห็นอแปะ
ตตอยู่ทฝามนังศาลสามอันเป็นทหมายตาไว้นนแลว เป่าบันจนจึงตงให้
กรมการกับไพร่หัวเมืองเขาลอมศาลเจ้านนไวแลว จับไตตอผู้รายชง
อยู่ในศาลเจ้านน ๒๗ คน แลวก็เลยไปลอมจับทศาลเจ้ากวนอิมอีก
จับไตตมกยกบกมยขทงสองคนชงเป็นหวทหน่าผู้รายกับพรรคพวกอีก ๒๒
คนคุมตจกกลับมายงกงกวน

เป่าบันจนจึงตงให้จากรบไว้ทุกคน แลวจึงตามถมกยกบกมยข
ว่า เจ้าทงสองคนนทรวมวสุมสมัครพรรคพวกเป็น ใจผู้ราย ไปปดน

สะสมเงินทองทรัพย์สินของ โอบอ้อมเคี้ยวแล้วไปแบ่งปันกันอยู่ใน
ศาลเจ้า เลียงสุรายาเมาพูดจาออกขอเรา ๆ ไปยื่นฟังอยู่รูดตลอดแล้ว
ความจริงอย่างไรของเจ้าจงให้การไปตามความจริงเถิด อย่าให้ต้อง
ผูกถอเขย่นตเลย จงรับเสียโดยดีเถิด

ถมกษ กบกกมยัยได้ ฟัง เป่าบนจน ถามถึง สามครั้ง แล้วก็ไม่รับ
เป่าบนจนเห็นว่าจะถามโดยดีแก่อายุผู้ร้ายใจแข็งนนเห็นจะบ่ช่วยการเพราะ
เราโดยนแก่หูเราเองแล้ว มันยังไม่รับตามจริงทมนพด เป่าบนจนจึง
ส่งให้หนักการผูกถมกษกบกกมยัยเขาต กมยัยถมกษจึงได้รับเป็นดังตาม
ความจริงทุกประการ เป่าบนจนจึงส่งให้ปลดอชตัว โอบอ้อม เคี้ยว
ออกมาแล้ว จึงบังคับให้พวกผู้ร้ายคนส่งของเงินทองมาให้แก่ โอบอ้อม
เคี้ยวแล้วเป่าบนจนตตสันให้เอาตวงการตนเหตุหัวหน้าผู้ร้ายไปฆ่าเสีย
ทั้งสองคน แต่พรรคพวกผู้ร้ายนอกนั้นให้จำขังไว้ ณคุกทำการหนัก
มากกำหนด ๑๒ ปีแล้วให้พ้นโทษ

ทตาดลกอกเกยกายแขวงเมืองชวตัง มชายนุหนงชอตน โอบอ้อม
เป็นผู้บริบูรณ์ไปด้วยทรัพย์สินสมบัติเงินทองเป็นอันมาก ตน โอบอ้อมมบุตร
ชายคนหนงชอตนอดกุกุยอายุได้ ๑๗ ปี ยังไม่มภรรยา อยู่ในตำบล
เดียวกันกับตน โอบอ้อม

ยังมีชายคนหนึ่งชอโต้วหุชิว ๆ เดิมมภรรยาบุตรด้วยกันคน
หนึ่งชอนางโต้วกุกุยหลัน ๆ มีลักษณะรูปร่างหมดจดงดงามยิ่งนัก ครั้น
อยู่มากภรรยาชอโต้วหุชิวก็ถึงแก่กรรมลง มาภายหลังโต้วหุชิวได้
ภรรยาใหม่ชอนางมอติ ๆ เห็นนางโต้วกุกุยหลันอายุได้ ๑๗ ปี นางมอติ
อยากจะได้นางโต้วกุกุยหลันให้แก่หลานชายของตนเองเป็น ภรรยาผู้
มาชอนางโต้วกุกุยหลันเป็นหลายราย นางมอติก็พูดจาแก่ตน โอบอ้อม

คอยกักกันไว้ทุกครึ่ง เพราะหวังใจจะเอาไว้ให้แก่หลานของตน จะมี
ให้แก่ผู้อื่น

ฝ่ายตนอดทุกข์บุตรของตนโดยช่วย เห็นนางไต่วกุ้ยหล่นมีรูปร่าง
สะอาดหมดจด ให้มัจฉกรักใคร่นางไต่วกุ้ยหล่นยิ่งนัก จึงวานสอสา
ชักนำพุดจาจนไต่รวมรักสมัครสังวาสแก่กันต่อ ๆ มา

ฝ่ายบิดามารดาทั้งสองข้างก็ขอมรุษอยู่แก่ใจแล้ว จานางไต่วกุ้ย-
หล่นกับตนอดทุกข์รักใคร่กันมาได้ประมาณสักหกเดือน จนถึงแก่นาง
ไต่วกุ้ยหล่นสมัครรักใคร่ได้สักสามเดือน

มาวันหนึ่งนางไต่วกุ้ยหล่น เห็นนางมอสมุเป็น มารดาเลี้ยง ไม่อยู่
นางไต่วกุ้ยหล่นออกมายืนหน้าประตู คอยรับตนอดทุกข์เข้ามาในห้อง
แล้วนางจึงบอกแก่ตนอดทุกข์ว่า ท่านกับข้าพเจ้าได้รักใคร่กันมาประมาณ
สักหกเดือนได้แล้ว มาบัดนี้ข้าพเจ้าสมัครรักใคร่ได้สามเดือนมาแล้ว แม้ที่ท่าน
มีใจรักข้าพเจ้าจริงหวังใจจะเลี้ยงข้าพเจ้าเป็น ภรรยา สามีกันโดย ความ
สุจริตแล้ว ขอท่านจงบอกแก่บิดามารดาท่านจัดหาเถาแก่มาสู่ขอ
ข้าพเจ้าตามธรรมเนียม แม้มบิดาข้าพเจ้าไม่ยอมยกข้าพเจ้าให้ แก่ท่าน
แล้ว ข้าพเจ้าจะฆ่าตัวข้าพเจ้าให้ถึงแก่ความตาย ไม่ขออยู่ร่วมประ-
เวณแก่ชายอื่นต่อไป

ตนอดทุกข์ได้ฟังนางไต่วกุ้ยหล่นพูดจาเป็นหญิงสุจริตดังนั้น ก็มี
ความยินดีรับคำปฏิญาณแล้ว ครั้นเวลาใกล้รุ่งตนอดทุกข์ก็ลานางไต่-
วกุ้ยหล่นกลับบ้าน นางไต่วกุ้ยหล่นก็ตามออกมาส่งจนถึงประตูบ้าน
ตนอดทุกข์เดินออกทางประตูหลังบ้าน พบชายผู้หนึ่งขอเสียวทงเป็นผู้
ชาศกรชาย ตั้งบ้านเรือนอยู่หลังบ้านของนางไต่วกุ้ยหล่น เสียวทงแล
เห็นตนอดทุกข์ออกมาทางหลังบ้านเดินไป เสียวทงกรู้อยู่ว่า ตนอดทุกข์
มานอนกับนางไต่วกุ้ยหล่น เสียวทงจึงยืนแอบข้างประตูแล้วจวาทานน

อาจหาญนัก ไปบอกกับนาง ไตว์ก้วยหลันแต่ผู้เดียว ตัวเราไปบ้าง
ไม่ได้หรือ

ตนอดกยได้ฟังดังนั้นก็หวาดระแวงคิดว่า เวลานานเข้าเจ้ายัง
กำลังรักใคร่กันเป็นหญิง เมื่อเข้าพเจ้ามาความเบอหน่ายเมื่อไรแล้วก็สุด
แล้วแต่ท่านจะปรารถนาเถิด ว่าตั้งนอนแล้วตนอดกยก็เดินกลับมาบ้าน
แล้วตนอดกยก็เล่าความที่นาง ไตว์ก้วย หลัน เตือน ให้ขอ ให้ตนโอยช่วยผู้
บิดาฟังทุกประการ

ตน โอยช่วยผู้บิดาได้ฟังดังนั้น ไม่ได้เต็มใจเป็นเกียรติของกับ ไต้ว
หุยชิวจึงพูดแก่บุตรว่า ไต้วหุยชิวผู้นั้นเป็นคนเจ้าถ้อยหม้อความ กับ
อนงบุตรหญิง ไต้วหุยชิวก็เป็นหญิงเจตจาน ถ้าเป็นบุตรสะใภ้ของบิดา ๆ
จะว่ากล่าวประการใด จะเป็นโทษคนทั้งหลายเขาครหานินทาได้ ดูหา
ควรไม่ บิดาจะหากรรยาชงเป็นบุตรของคนอื่นทด ๆ ให้

ฝ่ายตนอดกยได้ฟังบิดาไม่ได้เต็มใจในที่ จะแต่ง นาง ไต้ว ก้วยหลันให้
เป็นภรรยา ก็มีความเศร้าโศกโทมมันต์เสียใจเป็นอันมาก

ฝ่ายเสี่ยวทงมีความอิจฉาแก่ตนอดกย จึงคิดอยู่ในใจว่า ถ้า
คนนอนตนอดกยมาหานาง ไต้วก้วยหลันเราจะฆ่าเสียให้จงได้ ครั้นคิด
ดังนั้นแล้ว พอเวลาค่ำตกประมาณสองยามตนอดกยก็ไปหานาง ไต้ว
ก้วยหลันตามเคย พอไปถึงประตูหลังบ้านเสี่ยวทงแอบอยู่ริมประตู ก็เอา
ดาบฟันตนอดกยล้มลงขาดใจตาย

ครั้นรุ่งขึ้นมีผู้มาบอกความแก่ตนโอยช่วยผู้บิดาตนอดกยว่า ไม่
แจ้งว่าผู้ ไต้วหุยชิวบุตรของท่านตาย ศพนอนกลิ้งอยู่ที่ประตูหลังบ้านของ
ไต้วหุยชิว

ตน โอยช่วยได้ฟังดังนั้นก็ตกใจ จึงไปดูเห็นศพตนอดกยนอน
ตายอยู่ริมประตูประตูหลังบ้านของไต้วหุยชิว มีบาดแผลโลหิตไหลโทม

โทษเราตามคำตัดสิน เมื่อเป็นการจำเป็น จะต้องตายก็จะได้ตายไป
ตามกัน จะได้ไปพบกันที่เมืองมฤคก่าอยู่ในเมืองมนุษย์ ครนคิดเห็น
ดังนั้น นางไต่วกุ่ยหล่นกรบเป็นสัจ

จกยอาเภอกกรมการ ครนได้ฟังคำให้การนาง ไต่วกุ่ยหล่นกรบ
เป็นสัจดังนั้นแล้ว จึงส่งตัวนาง ไต่วกุ่ยหล่นไปจำไว้ ณคุก

ครนอยู่มาถวันกำหนดทศมาส นาง ไต่วกุ่ยหล่นก็คลอดบุตร
ออกมาเป็นชาย ฝ่ายตนโดยสวดยครนแจ้งว่านาง ไต่วกุ่ยหล่นคลอดบุตร

ออกมาเป็นชายจึงไปเยือนดู เห็นลักษณะเหมือนตนอดีตกษัตริย์ตาย
ตนโดยสวดยมีความเมตตาเห็นว่าหลาน จึงขอไปเลี้ยงไว้ประมาณ

ได้หกเดือน พอเป่าบันจนมาตรวจหัวเมือง ผู้รักษาเมืองกรมการจึงนำ
สำนวนเรื่องตนโดยสวดยใจทัก นาง ไต่วกุ่ยหล่นจำเลยมาให้เป่าบันจน

ตรวจถ้อยคำสำนวนวางไว้บนโต๊ะ เป่าบันจนไม่ทันจะตรวจดู มีแมลง
มุดตัวหนึ่งตกลงมาแล้วคลาน เข้าไปเกาะ ทศมุดถ้อยคำ สำนวน ของฝ่าย

ใจทักและจำเลย เป่าบันจนเห็นแมลงมุดบอกเหตุดังตั้งนั้น เป่าบันจน
มีความสงสัยแล้วจึงพูดว่า คดีเรื่องนทศลาการพิจารณาได้ว่าเป็น

สัจนั้นเป็นความเท็จหาจริงไม่ จำจะต้องพิจารณาให้ได้ความจริงโดย
ยุติธรรมก่อนจึงจะได้ ว่าดังนั้นแล้ว เป่าบันจนจึงพิจารณาดแมลงมุด

ออกความเป็นรูปอักษรกริยานามตัวจุ แล้วเป่าบันจนจึงพูดว่าตนอดีตกษ
ัตริย์นั้น พระรอยคนผู้ร้ายฆ่าเป็นแซ่จุเป็นแน่ ว่าดังนั้นแล้วจึงให้คุมตัว

นาง ไต่วกุ่ยหล่นมาไต่สวนสอบสวน เพื่อจะเอาความจริงให้ชัด
นาง ไต่วกุ่ยหล่นจึงให้การตามความสัจจริงว่า เดิมข้าพเจ้า

กับตนอดีตกษัตริย์ ได้รักใคร่กันมาช้านานลอบลักไปมาหลับนอนด้วยกัน
เนื่อง ๆ จนข้าพเจ้ามครรักไต่สามเดือนแล้ว ข้าพเจ้าได้พูดเตือนให้

ตนอดีตกษัตริย์ คิดฮานมาแต่งงานกับข้าพเจ้าตามธรรมเนียม ตนอดีตกษัตริย์ยัง

ไม่ทันจะมาแต่งงานกับข้าพเจ้า ก็มาฆ่าตายลอบฆ่าตนอดกยเสีย
 ฉะนั้น ข้าพเจ้ามีความอาลัยเศร้า โศกเสียใจคิดถึงตนอดกยผเพจนรึก
 ยงนถ ข้าพเจ้าอยากจะตายตามไปให้พบกันที่เมืองผี เห็นว่าจะดีกว่า
 ที่จะอยู่ในเมืองมนุษย์ มันจะต้องรับแต่ความเศร้าโศกโทมมันต์ ท่าน
 ตลาการเกาะตอข้าพเจ้ามาชำระชกถาม ตามคำขอของบตาตนอดกย
 โจทก์ฟ้องหา ข้าพเจ้าถอว่าตนอดกยเป็นสามีของข้าพเจ้าแล้ว เหตุใด
 ข้าพเจ้าจะคิดทำร้ายทำลายชีวิตตนอดกย ผู้เป็นทรก ของข้าพเจ้า เสียเล่า
 ซึ่งข้าพเจ้าให้การรับเป็นสังเย โดยตนน ก็โดยข้าพเจ้าคิดเห็นว่า
 ทารกในครรภ์จะได้รอด ถ้าไม่รับตลาการคงจะผูกเชือกแขวนตตาม
 ญาณจาวตนครบาล บุตรในครรภ์ก็จะพลอย เป็นอันตราย เสียด้วย
 เพราะฉะนั้นจึงเป็นการจำเป็นที่ ข้าพเจ้า จะต้องให้การ รับเป็นสังเยอนมัน
 แต่ขอให้ข้าพเจ้าคลดอบตรออกมาแล้ว เมื่อศาลจะลงโทษข้าพเจ้า
 สถานใด ข้าพเจ้าจะกมหน้าตายไปตามลำตัวของข้าพเจ้าเพื่อจะได้
 พบปะกันในเมืองผีต่อไป มาบัดนี้ข้าพเจ้าได้พบท่านผู้มจกษุอนเดมอ
 ทิพย์ และมีใจสุจริตขอตรงตงอยู่ในยุติธรรมเดมอดจยเขาเดเมอรุอัน
 สถิตสถาวรไม่รู้จักเลื่อมทรุต ไทวม โยกคลดอนแล้ว ขอท่านได้พิจารณา
 สอดส่อง ด้วยวจารณญาณบัญญัติอันถองแท้ ให้เห็นเท็จและจริงตรงแก่
 ใจของข้าพเจ้าตวยเถิด

เป่าบุนจนได้ฟังนางโตวกฤษ์หล่น ให้การขแจ้งถถถนตงนุนแล้ว
 จึงถามตอไปอีกว่า ตอเจ้าได้กระทำชกแกผู้ใดนถกจากตนอดกยบ้าง
 หรือไม

นางโตวกฤษ์หล่นได้ฟังเป่าบุนจนถามตงนุน นางจึงตอบคำถาม
 ว่าธรรมตาชายชาติทหาร อนมความสวามภกคสังจรตกรเจ้าขอตงนุนแล้ว
 ก็ไม่ขอเป็นชาสองเจ้าบาดสองนาย ถาหญิงทขอตรงตอสามยมรักษา

ความบริสุทธิ์ เป็นใจเดียวไม่ขอร่วมประเวณีด้วยชายถึงสอง

เป่าบุญจนได้ฟังนาง ไต่ถ้อยหล่นตอบคำถามตั้งนั้นแล้ว พิจารณา
เห็นว่านาง ไต่ถ้อยหล่นมความสจรวรชอตรงมิได้ทรยศ คิดประทุษร้าย
ตอตนอกกฤษโดยแท้ เป่าบุญจนจึงถามไต่ถ้อยชวว่า ผู้ที่อยู่บ้านไกล
เรือนเคียงหรือคนไร่ซึ่งอยู่ในเรือน มีผู้ใดแซ่จุมอยู่บ้างหรือไม่

ขณะนั้นตน โยยช่วยกับ ไต่ถ้อยชว จึงเขียนขอทาบุญชผู้ซึ่งอยู่
ไกลเคียงและคนในเรือนมาให้เป่าบุญจนดู เป่าบุญจนตรวจดูขอและแซ่
กิมโตมคนแซ่จุม เห็นแต่คนแซ่เดียว เป่าบุญจนมความสงสัยว่า ตัว
อักษรตัว (เดียว) นั้น ถ้าจะครบประโยคเขากบอักษรตัวจุม ก็เขาคพท
นามแปลว่าตัวแมลงมมเหมือนกัน ครั้นใคร่ตรวจดูความนบนบทแน
แก่ใจแล้ว ก็ลงเนื้อเห็นความว่าผู้แซ่เดียวตนเองเป็นผู้ร้ายชาติตอกฤษ
ตายเป็นแน่แล้ว

เป่าบุญจนจึงถามตน โยยช่วยว่า ผู้ที่แซ่เดียวคนนั้นทำมาหากิน
ด้วยสิ่งอันใด

ตน โยยช่วยจึงแจ้งความว่า เสียวทั้งผู้เป็นผู้ฆ่าสุกรขายหา
เลี้ยงชีวิตด้วยการฆ่าสุกร

เป่าบุญจนได้ฟังตั้งนั้น จึงพูดว่า อักษรตัวตอแปลว่าสุกรนั้น
ออกชกษรสำเนียงตองกนกับตัวชจุมเหมือนกัน ท่านจึงนำนักการไปเอา
ตัวเสียวทั้งมาให้เรา จะได้ไล่เลี้ยงไต่ถามคคงจะได้ความจริงเป็นแน่

ตน โยยช่วยได้ฟังเป่าบุญจนตั้งตั้งนั้น จึงนำนักการไปเอาตัว
เสียวทั้ง นักการจึงบอกแก่เสียวทั้งว่า ท่านฆ่าตอกฤษตายบตนมผู้
เห็นเป็นพยานยืนยัน เป่าบุญจนจึงมคำสั่งให้เรามาเอาตัวท่านไปชำระ
ว่าตั้งนั้นแล้วจึงจับตัว เสียวทั้งนำมาให้ เป่าบุญจนฯ จึงขูถาม ตามอบาย
เสียวทั้งเป็นคนทจรวรตอยู่แล้ว ทั้งเป็นความจริงใจ และอักษรวัยที่

เฉพาะเจาะจงมาตรงเอาตัวตวงตวงน ก็น่าจะบิตั้งความจริงใจไว้ได้
ก็สารภาพรับเป็นสัจ โดยมีไตตองเขยจนตมูกถอ เป้าบนจนจงสงไห่ถอด
นาง ไต่วกุ่ยหล่นออกจากจงจำ แลวจงตตสันให้เอาตัวเลียวทังไป
ประหารชีวิตให้ตายตกไปตามกัน

ฝ่ายนาง ไต่วกุ่ยหล่น จึงค้ำบเป้าบนจนแล้วพดว่า ตัวท่าน
เปรียบเหมือนตงเทพยดา อนันมัจษเป็นทพย ถ้าท่านไม่มาตรวจทเมือง
นแล้ว ไทนเลยจะไตตมูรายชงชาตามชาวเจ้าทงตวชาวเจ้ากจะตอง
ตายด้วย โดยหาความผิดมิได้ อนันบตรของชาวเจาตน โดยสวยมเป็น ป
ก็ได้รับไปเลยงใจแล้ว ตัวชาวเจ้าจะชอตามไปเลยงตบตรของชาวเจ้า
กว่าจะเจริญวียใหญ่ชน ในส่วนตัวของชาวเจ้าจะชอให้สตัยปฏิญาณ
ไว้ว่าไม่ชอมลตามอกตอไปกว่าชีวิตจะหาไม่ ชาวเจ้าจะชอนุงชาวห่มชาว
ไวทกขให้แกลตามชงชาวเจ้าตามธรรมเนยม

ขณะตน โยยสวยไตฟงนาง ไต่วกุ่ยหล่นบตรดะ ไทพดถกตองชนบ-
ธรรมเนยมตงน กนกมความสงสาร จงเลาคความแต่หลงให้เป้าบนจน
ฟงว่า เตมบตรของชาวเจ้ากไตบอถแกชาวเจาว่านาง ไต่วกุ่ยหล่นมควรรก
แล้ว ให้ชาวเจ้าไปสขอให้ แต่หากชาวเจ้ามความรงเกยจว่า นาง
ไตวกุ่ยหล่นกบบตรชาวเจ้าลอบรกใครกนเสยกอนให้มตธรรมเนยมในการ
ประเพณี เปรียบเหมือนผลไม้อันชงสกกอนห้าม กบตนนางไตยกุ่ยหล่น
ชอตามไปเลยงบตรชงเป็นหลานของชาวเจา نن ชาวเจาความยन्छ
เป็นทยง แต่เกรงว่าบิดานาง ไต่วกุ่ยหล่นจะมยอมให้ ไปอยู่บ้านชาวเจ้า
ชอท่านกรณามอนมันพดจว่ากล่าวให้ตวย

เป้าบนจนไตฟงตน โยยสวยจาทงน จงพดไกลเกลยทงลองฝ่าย
ให้ปรองคองกัน โดยความเรยบรอยแล้ว เป้าบนจนกกลับไปยังบ้าน
ฝ่ายตน โยยสวย จงสงไห่ชอบตรของตนอดกุกวาทนฐ ตนฐ

ครนเจริญวัยใหญ่ขึ้น ไปเล่าเรียนหนังสือ จนอายุได้ ๑๕ ปี ไปสอบได้
ได้ประโยคชั้นจันต้อ ทำราชการได้เป็นขุนนางชน และนางโต้วก้อยหัดัน
ผู้มารดาของตนฯ พระเจ้าแผ่นดินทรงพระกรุณา โปรดพระราชทานยศ
ตำแหน่งโทสุหทัยให้ ครงนนพวกแซคนมความเจริญเป็นอันมาก.

ทตาบดหยิ่งเพงกียแขวงเมืองชวตง ยังมีชายคนหนึ่งชื่อจวหง
จวหงมกรรยาชอนางเหลียงต นางเหลียงสมบัติรชอนางงอกมววย อายุ
ได้ ๑๖ ปีมีลักษณะงามหมดจด นางงอกมววยมกรรยาเรียบรอยทงอชยาศย
ก็อ่อน โชนสภาพ อยู่ในถ้อยคำของบิดามารดาทงสอน โดยชอบธรรม
เพื่อนบ้านรานถนพากนลรรเสริญนางงอกมววยขงนก ครนอายุล่วงมาได้
๑๗ ปี เียงหงวนชงตงบ้านเรอนอยตาบดเดยวกัน ได้จัดเถาแกมาขอ
หมนกันไว้ ยังไม่ทันจะได้แต่งงานมกคดอยกนด้วยกัน พอนางเหลียงต
ผู้มารดาตงแกกรรมลง นางงอกมววยอยู่ในระหวางไวทกช พนกกำหนด
สองปีแล้วจิงจะแต่งการวิวาหมงคดได้ เพราะขณะนจิงยังมีไดอยกนกับ
เียงหงวน

ครนอยูมา โหงวฮั่วผู้เป็นเศรษฐีมงมทรพย ชงตงบ้านเรอนอย
ตาบดเดยวกันมาทวงหนทจวหง จวหงกไซหนไทแก โหงวฮั่วแล้วโหงวฮั่ว
กกลบบ้าน โหงวฮั่วจิงถามคนไซชงอยู่ในเรอนว่า เมื่อเราไปทวงหน
ทบ้านจวหงเราเห็นหญิงมกรรยาเรียบรอย และประกอบไปด้วยลักษณะ
อันงามหมดจด จจะเป็นบุตรหลานของท่านผู้ใด ท่านรู้หรือไม่

คนไซชงของโหงวฮั่วได้ฟังโหงวฮั่วผู้นายถามดงนนั้น จิงบอกว
หญิงผู้นั้น เป็นบุตรของจวหง

โหงวฮั่วได้ฟังดงนนั้นจิงถามตอไปว่า มีผู้ใดมาสู่ขอแล้วหรือยัง
คนไซจิงบอกว จจะมีผู้ใดมาขอแล้วหรือยังมีไทราบ โหงวฮั่วได้ฟัง

ตั้งนกกมไต่ถามต่อไป ตั้งแต่นั้นมาจิตของโหงวฮั่วว่าพวงนางเง็กม้วย
ทุกเวลาได้ขาด โหงวฮั่วจึงวานงุยเหลียงเป็นเถาแก่ไปขอต่อจิวหงผู้
บิดาของนางเง็กม้วย งุยเหลียงกริบเป็นอิสระจึงไปหาจิวหง จิวหงเห็น
งุยเหลียงมาหากต้อนรับ โดยเป็นอนนต์แล้วจึงถามว่า ท่านมาหาข้าพเจ้า
วณนกกจอรระสัง ไต่หรือ

งุยเหลียงจึงบอกว่า โหงวฮั่วเศรษฐีเป็นผู้บริบูรณ์ด้วยทรัพย์
สมบัติเงินทองมาก มัจตสวามภักตริกใครนบถอท่าน อยากจะใคร่เป็น
บุตรเขยแห่งท่าน จึงวานข้าพเจ้าให้เป็นสื่อมาบอกกล่าว ขอท่านจงได้
รับเป็นไมตรีเถิด

จิวหงได้ฟังดังนั้นจึงบอกว่า เดิมข้าพเจ้าไม่แจ้งว่าท่านโหงว
ฮั่วจะพอใจบุตรสาวของข้าพเจ้า ด้วยวาสนาบตรของข้าพเจ้ากับท่าน
โหงวฮั่วมีโชคสร้างมาด้วยกัน จึงบังเอิญให้ข้าพเจ้ารับคำมั่นสัญญา
ยกให้แก่เอียงหงวนซึ่งเป็นคนชาวตำบลเดียวกันเสียแล้ว ขอท่านจงไป
แจ้งความแก่ท่านโหงวฮั่วให้ทราบด้วยเถิด อย่าให้ท่านมีความโทมนัส
น้อยใจในข้าพเจ้าเลย

งุยเหลียงได้ฟังดังนั้นแล้ว ก็คานับลาจิวหงกลับมาแจ้งความแก่
โหงวฮั่วทุกประการ

โหงวฮั่วได้ฟังดังนั้น มีความโกรธยิ่งนักจึงพูดว่า จิวหงเห็น
คนอนตกว่าเราๆ จะคิดทำแก่จิวหงให้จงได้ งุยเหลียงได้ฟังดังนั้นจึงห้าม
โหงวฮั่วว่าแผ่นดินมิได้ไรเส้นหญ้า หรือหนึ่งแผ่นดินก็มีไขเท่าใบพุทรา
อันหญิงทรูปงามทศกยุมอยู่อกกลมไป ขอเอาทอนๆ ก็คงจะได้ เรามี
เงินจะไปร่อนใจอะไรแก่ทองท่านจะผูกพันอาชาติเช่นนั้นหาควรไม่ งุย
เหลียงครั้นห้ามปรามโหงวฮั่วดังนั้นแล้ว เห็นหน้าตาโหงวฮั่วเศร้าหมอง
มันตั้งด้วยความโกรธแค้น ครั้นจะพูดจาต่อไปแล้ว ก็เห็นว่าโหงวฮั่วเป็น

คนหมกมุ่นรุนแรงในการประเจตน์ ปราศจากสติปัญญาอีกด้วยพระท้าวฤๅณ
จึงลาโหงวฮั่วกลับไปบ้าน

ฝ่ายจิ๋วหง ครั้นแจ้งว่าโหงวฮั่วมีความโกรธแค้นด้วยเรื่องทมได้
ยกบุตรสาวให้หนั้น จิ๋วหงจึงส่งเถาแก่ให้ไปแจ้งความแก่บิดามารดาของ
เอียงหงวน ๆ หาวันฤกษ์ดีแล้วจึงจัดแจงแต่งการวิวาห์มงคลส่งตัวนาง
เง็กม่วยไปอยู่กับเป็นสามภรรยาด้วยกันกับเอียงหงวนตามประเพณีบ้านเมือง

ฝ่ายโหงวฮั่วเศรษฐีครั้นแจ้งความว่า เอียงหงวนได้นางเง็กม่วย
ไปเป็นภรรยา โหงวฮั่วมีความอาฆาตเอียงหงวนยิ่งนัก โหงวฮั่วจึง
ให้คนใช้สนิทเอาตัวไม้สลักเป็นป้ายสำหรับทำดวงชัยให้แก่บิดามารดา
หนั้น ดอบไปทิ้งไว้ในสระที่บ้านของเอียงหงวน ครั้นรุ่งขึ้นโหงวฮั่วจึง
นำกำนันอำเภอไปที่สระหน้าบ้านของเอียงหงวนพาดหาความว่า เอียง
หงวนลักเอาไม้ของโหงวฮั่วมา กำนันและอำเภอกฎเห็นของกลางอยู่ใน
สระในริ้วบ้านของเอียงหงวน โหงวฮั่วจึงไปฟ้องต่อผู้รักษาเมืองกรม
การ ๆ จึงออกหมายเกาะตัวเอียงหงวนมาซักถาม เอียงหงวนให้การว่า
โหงวฮั่วผู้ นเดิมได้วานเถาแก่ไปขอนางเง็กม่วย จิ๋วหงบดานางเง็กม่วย
บอกว่า ได้ยกนางเง็กม่วยให้แก่ข้าพเจ้าแล้วจะกลับคนถ้อยคานันไม่ได้
โหงวฮั่ว ครั้นเห็น ข้าพเจ้าได้ นางเง็กม่วยเป็น ภรรยาจึงได้ ผูกใจ แค้นคิด
อาฆาต ให้คนใช้ดอบเอาตัวไม้มาทิ้งไว้ในสระน้ำของข้าพเจ้า แล้ว
จึงได้มาฟ้องหากกล่าวโทษข้าพเจ้าว่าเป็นผู้ร้ายลักไม้ของท่านมาซ่อน
ไว้ ดอข้าพเจ้าตั้งอยู่ในยุติธรรม มิได้ประพฤติกความชั่วเป็นคนทุจริต
กระทำแก่ท่านผู้ใด ให้ได้ความเดือดร้อน ขอท่านจงพิจารณาสืบสักข
พยานหลักฐานให้แก่ข้าพเจ้า ตั้งแต่ปากหนึ่งสองปากขึ้นไป ถ้าสมดัง
คำหาของโหงวฮั่วแล้ว ท่านจะปรับไหมข้าพเจ้าประการใดข้าพเจ้าก็
จะปฏิบัติตามทงสน

ผู้รักษาเมืองกรมการ ได้ฟังคำให้การของเชียงทองดังนั้นแล้ว
ก็พิจารณาใคร่ครวญเห็นจริงด้วย จึงให้นำนักการไปสืบพยานเพื่อน
บ้านใกล้เคียงยกเบกพยานว่าเชียงทองนั้น เป็นผู้ตั้งอยู่ในยุติธรรม
ตั้งแต่ไร่มากไม่ปรากฏว่า เป็นผู้ฉกฉกหรือตัดช่องย่องเบาของท่านผู้ใด
ก็ห้ามได้ อันตัวไม่เหล่านี้เป็นไม้ของโหงวฮั่วให้คนนำมาทงไว้ได้ความ
แก่เชียงทองเป็นแน่

ผู้รักษาเมืองกรมการก็เห็นว่าโหงวฮั่วเป็นคนพาล ด้วยข้อสาเหตุ
ไม่ได้นางเง็กม่วยเป็นภรรยา จึงตัดสินใจปรับโทษโหงวฮั่วให้แพ็คความแก่
เชียงทอง แล้วให้โหงวฮั่วยี่สิบห้าปีให้ไปเสียดจากศาล

ฝ่ายโหงวฮั่วเศรษฐี แพ็คความแก่เชียงทองก็ได้รับความอับยศยั้ง
นัก มีความอาฆาตผูกใจเจ็บแค้นเชียงทอง คิดจะหาช่องกำจัดเชียง
ทองอยู่ทุกวัน

ครั้นอยู่มาวันหนึ่ง มีคน โขคนหนึ่งชื่อแซมได้ปรากฏมาขอทาน
ที่ในบ้านของโหงวฮั่ว ๆ จึงเลี้ยงสุราและอาหารให้คน โขนั้นรับประทาน
แล้ว จึงถามคน โขนั้นว่าเรามธุระสังหนงเจ้าจะอาสาเราได้หรือไม่

คน โขนั้นคำนับแล้วจึงตอบว่า ข้าพเจ้าเป็นคนอนาถาเที่ยวขอ
ทานเลี้ยงชีวิต วันนมาหาท่านท่านให้ท่านรับประทานจนอิ่มหน้า
เมื่อท่านมธุระอย่างใดพอสมควรแก่กำลังของข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้า
จะสนองพระเดชพระคุณท่าน

โหงวฮั่วได้ฟังดังนั้นมีความยินดี จึงบอกแก่คน โขว่า เวลา
เจ้ากำลังเมาสุราอยู่ จึงกลับไปที่พักหลับนอนเสียให้สบายก่อน พรุ่งนี้
จึงมาหาเรา ๆ มธุระจะใช้เจ้า

คน โขได้ฟังโหงวฮั่วดังนั้น จึงคำนับลาโหงวฮั่วกลับไปยังที่
พัก ครั้นคน โขกลับไปแล้วโหงวฮั่วจึงจัดกำไลทองคำคู่หนึ่งป็นเงินสอง

อันกำไลเงิน ๓ คู่แล้วเอามาหอดส่งของเหล่านี้นมมตชด ควันเวลารุ่ง
 ชนคนโชนนงหาไปโหวงฮัว ๆ จึงเอาเงินตาลงทวง กับชาว ดาวถงหนง
 กาทองเหลืองหนงกาไห้แก่คนโช แล้วพูดว่าของเหล่านี้เราไห้แก่เจ้าเป็น
 คาจ้าง เจ้ากับเรารกนแต่สองคนเท่านั้น เจ้าอย่าแพ้งพรายไห้ผู้ใด
 เป็นสองได้ตอไป เจ้าจึงเอาหอดส่งของนไปทงลงทบอนาของเอียงหงวนไห้
 จงได้ ถ้าสมคความปรารภนาของเราแล้วไปเบองหน้าเจ้าไม้มจะกนแล้ว
 จงมาหาเราเราจะไห้รางวัลแก่เจ้าตอไปอีก ว่าตั้งนแล้วโหวงฮัวกมอบ
 ส่งของซงหอไว่นนไห้แก่คนโช ๆ จึงบอกวา จนวนบานเอียงหงวนเขา
 มงว ขาพเจ้าจะทำเป็นเข้าปดุงวแล้วจจะทงส่งของอนนลงไบบ่อนา
 ของเอียงหงวน ท่านอยามีความวิตกเลยจจวางฮารมณเลยเถิด ว่าตั้ง
 นแล้วคนโชกคานบลาไปดัสกครองทางคน โชนนนมตชดานอนง ใ้เห็น
 ว่าในหอกจะไห้หน้าไปทงนน หากจะเป็นส่งของมีราคาคน โชจึงเดิน
 ไปในทลตาดคนแล้วกแกหอฆานนออกมากู เหนมส่งของรูปพรรณเป็น
 เงินทองมีราคามาก จึงเอาไปขายเสียเป็นเงินหลายตำลึงจึงไปชอของ
 ทเขาทำเทียมปลอมมาหอไว้อย่างเต็ม แล้วเข้าไปในบ้านของเอียงหงวน
 ทำเป็นเดินดงวแล้วเดินไกลไปซางบ่อนา เห็นได้ของไม้มผู้ใดเห็นแล้ว
 จงทงหอดส่งของนลงไบบ่อนาแล้วกเลยเดินคุงว

ฝ่ายโหวงฮัว จึงแต่งเวองราวพองหากล่าวโทษเอียงหงวนไป
 ยนตอเปาบุ่นจัน ใจความวาเอียงหงวนเป็นผูรายตชของยองเบา ลักตั้ง
 ของไปชอนไวไบบ่อเขตบานของเอียงหงวน ส่งของเหล่านี้นมมแจงอยู่
 ในคากฎหมายตราสันของขาพเจ้าแล้ว

เปาบุ่นจันตรวจดูพองตลอดแล้ว จึงไห้หนักการถอหมายไปเกาะ
 ตวเอียงหงวน และคนใดส่งของอนนเป็นของกลางอยู่ไบบ่อนา นำมา
 ไ้เปาบุ่นจันพิจารณา

เป่าบุญจนชกถามเชียงใหม่ถึงสามครั้งเชียงใหม่ไม่รับแล้วให้
 การว่า เต็มข้าพเจ้าไปหมนนางเง็กม่วย จะแต่งงานเป็นภรรยาข้าพเจ้า
 ภายหลังโหงวฮั่วจัดหาสื่อให้ไปขอนางเง็กม่วย ตอบิตานางเง็กม่วย
 บิตานางเง็กม่วยจึงบอกแก่เถาเถาว่า ได้รับคำอนุญาตให้แก่ข้าพเจ้า
 แล้ว จะกลับถอยค่านนมได้ ครนอยูมาข้าพเจ้าแต่งงานมงคลอยู่กับ
 นางเง็กม่วยแล้ว โหงวฮั่วมีความโกรธอาฆาตคิดกลอุบายเอาตัวไม่
 ให้คนลอบนำไปทิ้งไว้ในสระในเขตบ้านข้าพเจ้า แล้วไปฟ้องหากลาว
 โทษข้าพเจ้าว่า เป็นผู้ร้ายลักไม้ของโหงวฮั่วไป ชนศาลตลาการได้
 พิจารณาโดยยุติธรรม สืบพยานให้แก่ข้าพเจ้า ลงเนื้อเห็นพวอมกันว่า
 โหงวฮั่วหาความเท็จไม่จริงได้ โทษข้าพเจ้าครึ่งหนึ่งแล้ว ครนมาบดิน
 กระทำอุบายเช่นแต่ก่อนพาลพาโลว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ร้ายตดของยองเบาอก
 โหงวฮั่วได้มสาเหตุแก่ข้าพเจ้าครึ่งหนึ่งแล้ว สุานทแพคความแก่ข้าพเจ้า
 ควดยดงโตกลาวมาแล้ว ขอท่านผู้ชอตรงเมตตาแก่ผู้ ไม่มีความผิดมีแก้ว
 ตาคอบัญญาอันเสมอด้วยจกษุทธิพิย ไปรดสอดส่อง ให้เห็นเท็จจริง
 ด้วยเกิด

เป่าบุญจนนั่งฟังคำให้การของเชียงใหม่ให้การตั้งนบนแล้ว จึง
 ถามโหงวฮั่วผู้เป็นโจทก์ว่า สิ่งของรูปพรรณของกลางนี้ผู้ใดเป็นข้าง
 กระทำให้

โหงวฮั่วให้การอ้างถึงผู้มชอชางผู้กระทำ ให้เป่าบุญจนฟังทุก
 ประการ เป่าบุญจนจึงให้นักการไปตามตัวชางทองมาตรวจดู

ฝ่ายชองฮุกบอองเสียนนายชางสองคนมาถึง เป่าบุญจนจึงส่ง
 ของกลางให้นายชางทั้งสองคนดูแล้ว เป่าบุญจนจึงถามว่าสิ่งของเหล่านี้
 เป็นมือชางผู้ใดทำจำได้หรือไม่

ชองฮุกบอองเสียนแลเห็นสิ่งของเหล่านี้ เป็นของทำเทียม

เคลือบยาบ หากใช้ของจริงไม่ จึงให้การเบิกความว่าสิ่งของรูปพรรณ
เป็นของทำเทียม หากใช้ฝีมือของข้าพเจ้าทำไม่

เป่าบันจนได้ฟังตงนุกเขาใจคิดว่า โหงวฮั่วเป็นคนพาดแก่ง
ไล่ความเอียงหงวน เป่าบันจนจึงคิดเป็นกลอุบายลวงพูดว่า ความ
เรื่องนี้ให้ยกฟ้องเสียชำระให้ไม่ได้ จึงพากันกลับไปบ้านเสียเถิด

ฝ่ายโจทก์และจำเลย ครั้นได้ฟังเป่าบันจนตัดสินยกฟ้องเสีย
ตงนุกคานบลากลับมาบ้าน

เป่าบันจนเห็นโหงวฮั่วกลับมาแล้ว จึงกระซิบตงนุกการชง
เป็นผู้สอดแนมว่า ท่านจงตามโหงวฮั่วไปคอยดูจะไปพูดจาว่าชาน ประ
การใดแก่ผู้ใดบ้าง ถ้าเห็นยื่นพูดปรึกษาแก่ผู้ใดประการใดจงจับตัวมา
ให้เราจงได้

นักการสอดแนมก็ไปตามคำเป่าบันจนสั่ง ฝ่ายโหงวฮั่วเดินกลับ
มาบ้านพบคนโชซึ่งให้ไปทงสิ่งของ ๆ นั้น โหงวฮั่วจึงหยุดย่นถามคน
โชนั้นว่าเดิมเราให้สิ่งของของเราไปเป็นของจริงทงนั้น เหตุใดจึงเป็น
ของทำเทียมไปทงตง หรือว่าเจ้าสบเบ็ดย่นของเราเสีย

ฝ่ายนักการสอดแนมแลเห็นโหงวฮั่วกับคนโชพูดดังนั้น จึงจับ
ตัวโหงวฮั่วกับคนโชพากลับมาส่งให้เป่าบันจน ๆ จึงแยกให้โหงวฮั่วไป
นั่งห่างไกลคนโชแล้วจึงถามคนโชว่า เหตุใดเจ้าจึงรับอาสาโหงวฮั่วไป
เอาสิ่งของไปทงตงในบ่อน้ำของเอียงหงวน สิ่งของเหล่านี้หากหาใช้ของ
จริงไม่ เป็นของทำเทียมทำปลอม ความจริงใจของเจ้าประการใด จงรับ
เราเสียโดยดี ถ้าไม่รับโดยดีแล้วเราจะทำโทษให้ถึงสาหัส

ฝ่ายคนโชได้ฟังเป่าบันจนถามดังนั้น ก็มีความกลัวเพราะเป็น
ความจริงใจอยู่ด้วย คนโชก็ให้การรับสารภาพว่า เดิมโหงวฮั่วเห็น
เศรษฐีเห็นข้าพเจ้ามาขอทาน จึงจ้างข้าพเจ้าให้นำสิ่งของไปทงในบ่อน้ำ

นำของเชียงใหม่ ครั้นไปถึงกลางทาง ข้าพเจ้าแก้ห่อออกดูเห็นของ
รูปพรรณเป็นเงินทอง ข้าพเจ้าเป็นสวดมยากเกิดความโลภอยากได้ขน
มาจึงเอาสิ่งของเหล่านั้นไปขายให้แก่ผู้ซื้อแล้ว จึงไปซื้อของเทียม
ปลอมมาแทน นำไปทิ้งลงในบ่อน้ำของเชียงใหม่เป็นความสัจจริงของ
ข้าพเจ้าแต่เท่านั้น แล้วแต่ท่านจะมีความเมตตา

เป่าบันจันได้ฟังนั้น มีความโกรธโทงวฮวยงนักเห็นว่า
เป็นคนชั่วร้าย พยายามแต่ในที่จะหาความให้แก่เชียงใหม่ จึงตัดสินใจ
ทำโทษตีโทงวฮวย ๕๐ ทีแล้วให้เนรเทศไปอยู่เมืองไกล อันสิ่งของทอง
รูปพรรณที่คนซื้อนำไปขายเสียนั้น ก็บังคับให้กลับเอาเงินไปจ่ายถอน
คนมา ยกให้เชียงใหม่ทั้งสิ้น.

ที่ตำบลเกษมตงเชียงอำเภอห้วยเพงก๊วยแขวงเมืองชวตัง ราษฎร
ชายหญิงตำบลนั้น เป็นคนใจบาปพยายามฆ่าเป็นอันมาก ถ้าเป็นชายก็
ประพฤตินักเลงหากินในกาบที่ไม่ชอบธรรม ถ้าเป็นหญิงก็มักจะเป็น
หญิงเสเพลเป็นอันมาก กิตติศัพท์เลื่องลือกันไปว่าถ้าชายใดอยากจะ
หาภรรยาได้ง่าย ๆ ก็ให้ไปอยู่ในตำบลนั้น

มีชายเศรษฐีคนหนึ่งชื่อเชียงบันจัน ๗ มบุตรชายสาม คนที่หนึ่ง
ชื่อเชียงมีไป คนที่สองชื่อเชียงเสียนไป คนที่สามชื่อเชียงหงไปสามคน
พี่น้องเห็นว่า บิดามารดาบริบูรณ์ไปด้วยเงินทองทรัพย์สมบัติเรือกสวนไร
นาโคกระบือเป็นอันมาก มิได้คิดจะเล่าเรียนหนังสือและไม่คิดการค้าขาย
มีแต่แต่งตัวสำราญฉวยฉวย เป็นนักเลงเจ้าชู้หาแต่ความสุขเท่านั้น

ในแขวงนั้นทางทิศตะวันออกมีชายคนหนึ่งชื่อเซงตง เป็นญาติ
กับกับเชียงบันจัน เซงตงมบุตรสะเทือนคนหนึ่ง ชื่อนางเลาเขียนเอง
มีลักษณะงามตองตาของผู้ที่ใดพบได้เห็น เชียงเสียนไปทั้งสามคน

พี่น้องเคยไปมาเที่ยวเล่น นางเลาเขียนเองก็แสดงกิริยาให้ปรากฏว่า
 นำใจกว้างมิได้ขาดทางไมตรีแก่ชายใด และพุดจาแนะนำทำสะพานให้
 ชายรู้ ในกลมารยา จนฝ่ายชายเกิดรู้สึกปฏิพัทธ์ เอียงเสียนไปก็กระ
 ทำชู้แก่นางเลาเขียนเอง เซ่งถึงกรออยู่เต็มใจว่าบุตรสะโถมชู้แต่สาม
 ของนางเลาเขียนเองหาไม่รู้ไม่

เอียงเสียนไปไปมาทำชู้แก่นางเลาเขียนเองประมาณมาได้ ๕ ปี
 จนเพื่อนบ้านร่ำกันตำบลนนทบุรีความทวักกันไป

ครั้นต่อมาเดือนสิบ วันนั้นเป็นวันตงขิวสารทชนมโก๊ ราษฎร
 ชาวโรงร้านเรยรายกนมองวเล่นทศาลเจ้า พวกงอนนเป็นคนอยู่เมือง
 จ๊กกั๊ ราษฎรในตำบลนนลอกกว่า งามเมืองจ๊กกั๊เล่นตงกวักโรง
 ในคนงอนนนางเลาเขียนเองไปตุงตองเสยคาทงบนชนสูง เห็นนางงว
 กกับตวเซ่งเล่นเรองเลาโลมทำบทเกลยวกลมสมสนัท และฟังเสยงตนตร
 เสนาะเพราะจับใจ ให้มัจตประหวัดกระสันถึงการสังวาส แลตุงว
 ไม่วางตา

ฝ่ายเอียงเสียนไปวันนั้นหาได้ไปตุงวไม่ ครั้นเวลายังวเล็กนาง
 เลาเขียนเองก็กลับบ้าน แต่จิตนยงว่าพงถงงวตวเซ่งอยู่เสมองงอนน
 ไม่หลับ พอเองเอียงเสียนไปมาหากเขาหัดบนอนตวยกนตามเคย
 นางเลาเขียนเองจึงถามเอียงเสียนไปว่า งอนนงวเล่นสนุกมาก

เหตุใดท่านจึงไม่ไปตุง
 เอียงเสียนไปได้ฟังนางเลาเขียนเองถามตงงอนนจึงบอกวว่า งว
 ชาวเมืองจ๊กกั๊เล่นสนุกมาก พนองและวงศัญชาติเขาพากันไปตุงไม่มีผู้
 ใดจะอยู่บ้าน ข้าพเจ้าตองเฝ้าบ้าน เพราะฉะนุนข้าพเจ้าจึงมิได้ไปตุง
 นางเลาเขียนเองจึงถามเอียงเสียนไปว่า งวตวทเป็นเซ่งนุน ทำท่าทาง
 ท่วงทตุงตงงามตนัก เอียงเสียนไปได้ฟังนางเลาเขียนเองชมงวตวเซ่งตง

ณ จึงบอกว่า งวณนไม่ใช่ไพร่บุตรชนนางอายุได้ ๒๑ ปีและเป็น
นักเรียนศอว แต่พอใจเล่งว จึงได้เกลี้ยกล่อมผู้คนชาวเมืองจกกง
มาฝึกหัดเป็นงวชนโรงหนึ่ง ไม่งวโรงใดจะสู้ได้

เอียงเสียนไป ครนนอนหลับแก่นางเลาเซียนเองแล้ว เวลาใกล้
รุ่งกกลับบ้าน ครนเวลารุ่งเช้านางเลาเซียนเองคอบายทจะให้เซ่งถ้ง
หางวโรงนมาเล่น จึงบอกแก่เซ่งถ้งผู้บิดาของสามวา บิดาอายุ
กถงรอบ ๖๑ แล้ว สมควรทจะทำการแซยิตบวงสรวงบูชาเทพยดารักษา
พาดินและดาวพระเคราะห์จึงจะชอบ

ฝ่ายภรรยาของเซ่งถ้ง ได้ฟังบุตรสะโทพูดเตือนสามตงนจึงว่า
บุตรสะโทก็เหมือนบุตรของเรา มีความกตัญญูตงเตือนตงนก็ชอบแล้ว
ขอท่านจงทำการแซยิตเถิด

เซ่งถ้งได้ฟังภรรยาว่าตงนก็เห็นชอบด้วย จึงจัดเครื่องบวง
สรวงดาวพระเคราะห์และเทพยดารักษาพาดินพร้อมแล้ว หางวโรงของ
ถ้งจ้อเหลียงซึ่งมาจากเมืองจกกงมาเล่น เซ่งถ้งจัดโต๊ะและสุราเลี้ยง
ชนนางและผู้ใหญ่บ้าน กับให้ทานคนอนาถาและผู้เฒ่าสูงอายุมารับ
ประทานเป็นอันมาก ราษฎรไปมาตงงวมาเป็นทรินเริ่งสนุกตนาน
ยงน

ฝ่ายถ้งจ้อเหลียงเป็นตวโผน และทงเป็นตวงวดว กถอก
เล่นเรื่องพงศาวดารต่าง ๆ

ฝ่ายนางเลาเซียนเอง ก็ขึ้นไปดูบนโรงงวจนรู้จักคนเคยแก่พวก
งวจนถึงกระทาซุรก็ใครกบถ้งจ้อเหลียงได้สมคคแล้ว นตแนะให้ถ้งจ้อ
เหลียงไปหาหลับนอนตวยกนมาหลายราตรี งวนเล่นโดยตบวงนจึงจะ
เลิกในการแซยิต

อยู่มาวันหนึ่งถ้งจ้อเหลียงลอบไปนอนกับนางเลาเซียนเอง ถ้งจ้อ

เหลียงคิดจะลักพานางเลาเขียนเองไปเมืองจ๊กก๋งด้วย จึงชวนนางเลา
 เขียนเอง นางเลาเขียนเองก็เต็มใจที่จะไปด้วย จึงปรึกษาแก่ถงจ้อ
 เหลียงว่าบ้านข้าพเจ้าถ้าสนเวลาแล้วก็นอนใส่กุญแจเสีย ทำไฉน
 จะไปกับท่านได้ โดยสะดวก

ถงจ้อเหลียงว่าทางหลังบ้าน ติดกับ สวนดอกไม้ ของเซ่งถง ไม่ใช่
 หรือ ถ้าจะไปแล้วข้าพเจ้าจะมาคอยรับอยู่หลังสวนดอกไม้ ถงจ้อเหลียง
 ก็พานางเลาเขียนเองนัดกำหนดวันกันตงน่นแล้ว ถงจ้อเหลียงก็กลับมา
 ยังกวนงว ครั้นถึงกำหนดวันทนต์ใจแก่นางเลาเขียนเอง ถงจ้อเหลียง
 ก็ไปรับนางเลาเขียนเองมาไว้ที่กวนงว

ฝ่ายเซ่งถงครั้นเวลาเช้า เห็นนางเลาเขียนเองไม่ จึงเข้าไป
 ค้นดูในห้องของเลาเขียนเองก็หาเห็นไม่ เห็นเงินทองสิ่งของหายไปเป็น
 หลายสิ่ง จึงได้เข้าใจว่านางเลาเขียนเองหนีตามชู้ไป

เซ่งถงมีความสงสัยว่า เอียงเสียนโป้วจะลักพานางเลาเขียนเอง
 ไปมิได้มีความสงสัยผู้อื่นเลย เซ่งถงจึงทำเรื่องราวไปฟ้องต่อเป่าบั้นจัน
 ใจความว่าเอียงเสียนโป้ว กระทำชู้แก่นางเลาเขียนเองมานาน บัดนี้
 ลักพานางเลาเขียนเองไป จะพาไปเป็นตายประการใดไม่แจ้ง ขอท่าน
 ได้เรียกตัวเอียงเสียนโป้วมาพิจารณา ให้เห็นเท็จและจริงโดยยุติธรรม

เป่าบั้นจันตรวจในฟ้องตลอดแล้ว จึงออกหมายให้นำนักการไป
 เกาะตัวเอียงเสียนโป้วมาถาม เอียงเสียนโป้วให้การว่า นางเลาเขียนเอง
 เป็นหญิงมากชายหลายชู้ แม้จะคบหาเป็นชู้รักแก่ข้าพเจ้าแล้วก็จริง แต่
 นางได้ไปคบหาด้วยชายอื่น ๆ ต่อ ๆ ไปอีกเป็นอันมาก ข้าพเจ้าจะได้
 คบหาพาไปชอนเรือนไว้นั้นห้ามมิได้ ขอท่านได้พิจารณาให้เห็นเท็จและจริง
 โดยยุติธรรมเถิด

เป่าบั้นจันได้ฟังคำให้การของเอียงเสียนโป้ว ปฏิเสธไม่รับดั่งนั้น

จึงถามเชียงเสียนไปต่อไปว่า ขอตเจ้าแก้วนางเลาเขียนเองมาก
หลายชายนน คือชายผู้ใดมาพาเอาไปเจ้าจระบขออกมาก เพราะ
เจ้าคงจะต้องรู้จักตัวเป็นแน่จควรจะเชอฟังได้ในคำให้การของเจ้า
ได้หาตัวมาชำระ

เชียงเสียนไปจึงให้การชดทอกลงพวกเพื่อนว่า นางเลาเขียนเอง
ได้รวมรักกระทำกับชายผู้มชอนน ๓ คือเชียงเขียนเจียว ๒ ต้นยูเชียง
๓ อองฮวยเขียน ๔ อองแปะดก ๕ เตยโตเขียน ๖ หลจนวน คน
เหล่านี้ผู้ใดจะลักพานางเลาเขียนเองไปฆ่าพเจ้าหาทราบไม่ ทราบแต่
คนทั้ง ๖ คนนี้ ได้เคยคบหาเป็นชู้แก่นางเลาเขียนเองเท่านั้น

เป่าบุณจนได้ฟังดังนั้น จึงให้เชียงเสียน ไปนำนักการไปเกาะตัว
ชายมชอทั้ง ๖ คนนมา เป่าบุณจนจึงถามชายทั้ง ๖ คนน ๆ ก็ให้การ
ปฏิเสธไม่รับ เป่าบุณจนสั่งให้ตชายหกคนกับเชียงเสียน ไปคนละยลบท
แล้ว ก็ยงให้การยนค้ำอยู่ยามใดลักนางเลาเขียนเองไป

เป่าบุณจนนางพจาวณาค ก็เห็นวายงจะชำระเอาตัวจริงไม่ได้
จึงสั่งให้เอาตวคนทั้ง ๗ คนนไปจำขงไว้ ครนเวลาค่ำเป่าบุณจนจุด
ธูปเทียนคานบเทพยดาเทพารักษแลง จึงอธิษฐานบมชอให้ไตตวผู้ทพา
นางเลาเขียนเองไปนั้น จะได้ชำระเอาความจริงโดยยุติธรรม มิให้
ราษฎรได้ความเดือดร้อน ครนอธิษฐานแลงเป่าบุณจนก็ปลอมเป็น
ราษฎรออกเที่ยวเดินไปยงตาบลดหนง ทตาบลดหนมโรงเตยมกบกวง
เป่าบุณจนโดยนเสยงชายนก เรยชอน ทนงล่อ กลางเป็น ค้าโคลง ว่าด้วย
ชอผายกลายมังกว เป่าบุณจนได้ฟังดังนั้น ก็สรรเสริญอยู่ในใจว่า
โคลงบทนก็เพราะพอจะฟัง แต่ยงมิได้เห็นหน้าผู้ ทกลางค้าโคลงนจะ
เป็นคนชนิดใด

ขณะนั้นเทพยดากเขาตลใจเป่าบุณจน โหมความสงสัยว่าชะรอย

ชายผู้นั้นจะลักพานางเล่าเขียนเองไปเป็นแน่ ครนคิดเห็นดังนั้นแล้ว

เป่าบุญจนกกดบ้าน รุ่งขึ้นจึงออกไปยังศาลาว่าการ ได้ยินเสียงคนร้อง

เป็นเพลงงวอຍหลังตก โรงงานบทหนึ่งว่า ทไตเชียงฮือเซงถงกชอຍ

แปลได้ความว่างว โรงนตวเซงร่าทาด ทงนาเสยงกไฟเวาะ

เป่าบุญจนไตพงดงนน ก็เข้าใจแน่ว่าเป็นพวกงว เป่าบุญจน

จึงเข้าไปยังศาลาว่าการ จึงให้ผู้คุมคุมตัวชาย ๒ คนกับเสยงเสยงไป

มาแล้วเป่าบุญจนจึงถามเสยงเสยงไปว่า งวทกวนนนเป็นงวมาจาก

ตำบลไต ได้ไปเล่นที่ไหนบ้างหรือไม่

เสยงเสยงไปไตพงดงนนจึงบอกว่า งวโรงนถงจอเหลยงเป็น

คนชาวเมืองจกกงเลงเสย เป็นตวงวเองและเป็นตวงไมตววย เตอนทแล้ว

มานเซงถงมงานแซฮิตไตหางว โรงนไปเล่น ประมาณสกยสบวนเคษ

พอเลิกการแซยตแล้วนางเล่าเขียนเองก็หายไป นางเล่าเขียนเองจะตาม

งวพวกนไปหรือจะตามผู้ไตตอไปก็ไม่แจ้ง

เป่าบุญจนไตพงดงนน จึงให้นักการไปหาตวงจอเหลยงมาแล้ว

เป่าบุญจนช้ถามว่า เจ้าผู้นั้นเลงงวแล้วเหตุไตจึงได้พาเอาบุตรสะไก

ชองเซงถงเครษฐูไปตววยเล่า มีผู้ไตรู้เห็นเป็นพยาน จึงรับเสยงโดยตเกิด

ถงจอเหลยงไตพงเป่าบุญจนถามดงนน ตววยเป็นความจริงใจ

คิดเห็นว่าถ้าจะไม่รับ ถาสบสมหรือคนไตตวคนกลางกจะมีโทษมากทว

ชนอก จึงได้รับ โดยตมี ไทยากแกทางพัจารณาวาซาพเจ้าเป็นบุตรชน

นาง ดงบ้านเรอนอยเมืองจกกงไตเล่าเรียนหนังสือ ครนอยมาซาพเจ้า

หตงวชน โรงหนงเทยจหากัน มาเล่นทบ้านเซงถงยสบวนเคษ นาง

เล่าเขียนเองมารักใคร่แกซาพเจ้าในโรงงว แล้วจึงไตตตตามซาพเจ้า

มาเป็นความสัจจริงของซาพเจ้า และซาพเจ้ามไตรูงานางเล่าเขียน

เองมตามปกครองอยู่ ถารูแล้วซาพเจ้ากห้ามังอาจลักพาไปไ้วไม่

เป่าบับจนได้ฟังคำให้การของถึงจอเหลียง รับเป็นสัจจนนแล
จึงบังคับให้ส่งตัวนางเลาเขียนเองมาตามว่า นางคนนเหตุใดจึงประพฤติ
เป็นหญิงชวสามานยดงน

นางเลาเขียนเองได้ฟังเป่าบับจนถามดงนนัก ให้การรับเป็นสัจ ว่า
ข้าพเจ้าปราศจากความละอายจึงได้ประพฤติความชวเช่นนี้ โทษของ
ข้าพเจ้ายอมมอยแฉวขอท่านจงได้กรุณาแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด

เป่าบับจนได้ฟังนางเลาเขียนเอง ให้การรับดงนจึงบอกแก่เซ่งถง
ว่าท่านผู้เฒ่านหารู้จักใจบุตรสะโกไม่ ถ้ารู้จักใจเดียวว่าเป็นคนพอใจ
มีชณะนแลจะไต่ระวังไหนเลยจะหนีตามชู้ไปได้ เป่าบับจนว่าดงน
แฉวกลัวเพราะแฉวจึงถามถึงจอเหลียงว่านางเลาเขียนเองพอใจรักเจ้าตาม
เจ้าไปนั้น จะชายนางเลาเขียนเองให้แก่เจ้าไปเลยเป็นภรรยาเจ้าจะว่า
ประการใด

ถึงจอเหลียงได้ฟังเป่าบับจนถามดงนจึงบอกว่า โทษของ
ข้าพเจ้าทกระทำชู้ลักเอาบุตรสะโกของเซ่งถงไปนั้น ก็สุดแล้วแต่ท่านจะ
ปรับโทษข้าพเจ้า แต่จะให้ข้าพเจ้ารับขอเอาตัวนางเลาเขียนเองไป
เลยเป็นภรรยาข้าพเจ้าไม่พอใจเลย ด้วยนางเลาเขียนเองคนนเป็น
หญิงใจไม่ชอดตรงต่อสามี ถ้าไปเป็นภรรยาข้าพเจ้าแล้วไปวันหนากคงจะ
มีคบชู้ชายต่อไปอีกเป็นแน่ เพราะเหตุนี้ขอท่านได้กรุณาแก่ข้าพเจ้าเถิด

เป่าบับจนได้ฟังคำถึงจอเหลียงดงนแล จึงฉนหน้าถามเอียง
เขียนไป อองแปะลัก เตยโตเอี่ยม หลงจนวน ทง ๗ คนด้วยกันว่าผู้ใด
รับชอนางเลาเขียนเองน เขาฉนเดิมคนให้ตามของนางเลาเขียนเองแล
นางเลาเขียนเองต้องเป็นสทชอยแกฉน

ชายทง ๗ คนได้ฟังเป่าบับจนว่าดงนนักไม่มีผู้ใดจะรับ เป่าบับ
จนจึงตัดฉนบังคับปรับโทษถึงจอเหลียง ต้องรับผิดขอชอนางเลาเขียน

เองไปเป็นภรรยา แล้วปรับโทษเชิงถึงใจทักขอทเอาความเท็จจริงมา
 พองหา กล่าวโทษเอียงเตียน ไปว่าลักพานางเจ้าเขียนเองไปนั้น ให้มี
 เบี้ยปรับใหม่ทำขวัญให้แก่เอียงเตียนไป ในส่วนตัวเอียงเตียนไปกับ
 ชายชู้ ๖ คนนั้น ปรับโทษฐานผิดประเวณีด้วยภรรยาท่านให้คนละ
 ๕๐ ท แล้วตระเวนในเมืองและนอกเมือง อย่าให้คนทั้งหลายเอา
 เยี่ยงต่อไป เป้าบุญจันทระตตสนดงนนแลดู ราษฎรชาวเมืองตำบล
 นนมความชนชมยนต์สรรเสริญเป้าบุญจันยงนิก.

ที่ตำบลยงชนชกยอำเภอแขวงเมืองชวตง มีชายผู้หนึ่งชื่อหลมาเอง
 เป็นผู้ใดเล่าเรียนรูทหนงสอดกขง ไปสอบไล่ได้ชั้นสูง พระเจ้าแผ่นดิน
 โปรดตั้งให้เป็นขุนนางไปรักษาเมืองจวคอเมืองจตุวา หลมาเองตั้งอยู่
 ในยศธรรมรักษาราชการมีโหมความผิดอย่างใดเลย ราษฎรชาวเมือง
 นนมความรักใคร่นบถอพุทธสรรเสริญหลมาเองยงนิก หลมาเองเป็นไซ
 เรอริงมาชานานหาหมอมารักษาโรคคนนิกไม่บรรเทา อาการมีแต่ทรุดลง
 ทุกวัน หลมาเองเห็นว่าจะไม่ดำรงชีวิตอยู่ได้แล้ว จึงส่งนางเตยวรสสุก
 ภรรยาว่า เจ้ากับข้าหวังใจว่าจะได้อยู่ร่วมสุขร่วมทุกข์กันไถยนิยาว
 ก็เห็นจะไม่สมหวังที่ตั้งใจไว้เสียแล้ว บัดนี้ข้าเห็นว่าตัวของข้าใกล้จะ
 ตอความตายเสียแล้ว ไม่วนนกพรุ่งนมรณภยจะมาถึงข้าเป็นแน่แล้ว
 เพราะฉะฉนณธาซาถึงแก่กรรมดวงดับไปแล้ว เจ้าจงนำศพไปฝังที่ตำบล
 บ้านเกิดเมืองเก่าของเราดวยเถิด แม้วาเจ้าจะมีสามต่อไป เจ้าจงใคร่
 ครวญดูสติปัญญาและความรู้ของผู้นน เห็นควรละเลยงเจ้าใดเจ้าจึงเอา
 เป็นสาม ถ้าชายใดประพฤตตนเป็นคนพาลไม่ตั้งอยู่ในยศธรรมแล้ว
 เจ้าอย่าได้ยอมตอเป็นภรรยาเลย เพราะว่าถ้าเจ้าเป็นภรรยาชายชวชง
 นนแลดู ก็จะทำให้ได้รับความเดือดร้อนยากแค้นเมื่อภายหลังหน้าด้วย

เป็นแน่แท้

อนึ่งล่อไตนงบุตรของเวา มันเป็นคนไม่เอาการตั้งเขาเปรียบว่า
เหล็กไม่เอาถ่าน มันไม่เอาเรียนให้รูจริง มีเอาแต่เสพสราเที่ยวคบเพื่อน
ที่เป็นพาล บุตรเขนนกนับว่าเป็นบุตรอกตัญญู ไม่รู้จักรักษาตระกูล
ของบิดามารดา คบชอวชาตบุตร ถาชาตายไปแล้วเจ้าจงบอกศาลาเสีย
เถิด ถ้าเจ้าชนนับว่ามนเป็นบุตร มันก็จะพลอยพาเจ้าให้ได้ความเดือด
ร้อนด้วยเป็นแน่

หลมาเองครนส่งสอนภรรยาตงนนแล้ว อากาโรครกำเริบมากชน
มา หลมาเองกลองแก่ความตาย นางเตยวรสกภรรยากรองให้เสวราโศก
ถึงสาม โดยความเสนาหาอาดขถึงความตของหลมาเองเป็นทยง

ครนคชยคลายความโศกลงบ้างแล้ว นางเตยวรสกจึงจัดหีบมา
ใส่ศพหลมาเอง เมอชณะยกศพหลมาเองเขาหบนน พรอมหนาชนนนาง
กรมการผู้ใหญ่ผู้นอย นางเตยวรสกกรองให้กลองกลอดอกไปมาแล้วนาง
ก็เอามัดเชดคอตตัวเองถึงแก่ความตาย ชนนางกรมการเห็นตงนนกพา
กันตกลใจจะเข้าแก่ไขก็ไมทัน จึงพรอมกันลงชอบอกเข้าไปกราบทูล
พระเจ้าชองยนจงชองเต ให้ทรงทราบทุกประการ

พระเจ้าชองยนจงชองเต จึงทรงโปรดทองไทหลมาเองเป็นท
เหลยงฉน นางเตยวรสกเป็นเลยดหนึ่งอุหยน ให้สร้างศาลาบูชาแม่เบย
เลยงชองหลวงสำหรับบวงสรวงให้ราษฎรเป็นทนบถอเช่นไหว้ทุกปี

ฝ่ายล่อไตนงบุตรของมาหลเอง ตงแต่หลมาเองมุดตากับมารดา
ตายแล้ว ล่อไตนงชงจะมีแก่ใจเช่นไหว้บิดามารดากทำไม มีแต่คบเพื่อน
ชงเป็นพาลเที่ยวเสพสรา มีไต่ไผ่ผ่นถึงการเอาเรียนที่จะไต่จับตระกูล
บิดาต่อไปไม อยู่มาวันหนึ่งล่อไตนงเดินเที่ยวเล่นตามตลาดสะพาน
นาเกยวภหุยนงอยู่ และเห็นกะเกยนถอหอนพาหอนงเดินตามหลังมาตง

ให้แก่วงเฉยวงจ ซึ่งเบญญาตแลวกาชบสงวา หอนเบ้นของหนัก ท่าน
เมาสรามากซาพเจ้าเกรงวาท่านจะรักษาไปไม่ลงบ้าน พงเฉยวงจได้พง
ตงนนจตอบวา จะวิตกอะไรแก่ของท่าน วาดงนนแลวพงเฉยวงจกรบ
เอาหอผามาจากมอทะเกยนแลวกเตนมาตงลาดลของตำบลเลงจวน

ฝ่ายล่อไตนงเมอเห็นทะเกยน สง หอสงของ ๆ ทะเกยนให้แก พง
เฉยวงจนน ล่อไตนงสาคญวาเบ้นหอเงินทองสงของมราคา ล่อไตนง
กเตนตามสะกตรอยไปจนตงทาซาม

ฝ่ายพงเฉยวงจมาตงทาซามกพอเวลาพลบคา พงเฉยวงจจ
รองเรียกอวนลกมเจ้าของเรือเพอจะให้สงซามฟาก อวนลกมอยู่ในบ้าน
โดยนเสยงรองเรียกลกมออกจาเสยงได้วาพงเฉยวงจ อวนลกมจงรองตอบ
ไปว่า ซาพเจ้าเบ้นโรคบ่วยอยู่ไปสงท่านไม่ได้ เรือมอยู่ทท่าท่านหา
ผู้ใดสงซามไปใดกสุดแลวแต่ท่านเถิด

ขณะนนพงเฉยวงจกาลงเมาสรา กิดงเรือจะถอคาซามฟากมา
โดยลำพังตนเอง

ขณะนนล่อไตนงนงคอยอยู่ในเรือ แลเห็นพงเฉยวงจลงมาใน
กลางเรือแลว ล่อไตนงจงพตวา ท่านอยามความวิตกเลย ซาพเจ้าจะ
ชวยท่านคาเรือซามฟาก วาดงนนแลवल่อไตนงกถอถอชวยคาเรือออก
จากฝั่ง ถึงกลางคลองน้ำลาล่อไตนงเห็นไตผลลกพงเฉยวงจตกกลงใน
น้ำกลางคลองลาลกน้ำถงแก่ความตาย ล่อไตนงกแวะเรือเข้าฝั่งเก็บเอา
หอสงของนนไป

ครนรุ่งชนเวลาเช้า อวนลกมจงให้บุตรชายซามไปเอาเรือกลับ
มาไว้อย่างเดิม เก็บไตรมของพงเฉยวงจทงไว้ในเรือคนหนงชนมาไว้
ยังบ้าน

ฝ่ายล่อไตนง ครนได้หอสงของ ๆ พงเฉยวงจไปตงตำบลทลับ

ไม่มีผู้ใดเห็นแล้ว ลอไตนั่งจึ่งแก้ออกมาดู เห็นเป็นสังข์ของค้อโคมแก้ว
 กับเชิงเทียน ๓ คู่หาใช้เงินทองไม่ ลอไตนั่งมีความเสียใจก็เดินไปถึง
 ศาลเจ้าเลงกวง ยมพุกนของเฮียงกงผู้รักษาศาลเจ้าได้แล้ว ลอไตนั่ง
 จึ่งออกไปหลังศาลเจ้าจรรกไวทผ่านนั่งศาล ใจความว่า ความนถามา
 งอกเขาเมื่อใดแล้วจึ่งจะพิจารณาเห็น ลอไตนั่งครนจรรกอกษรแล้วก็
 ทำลายโคมและเชิงเทียน ซึ่งได้มาจากพงเฉยวจงนนเสยสน ลอไตนั่ง
 จึ่งได้กลับมาที่บ้าน ครนอยู่มาประมาณ ๒-๓ วัน อิวหงวนบุตรของ
 พงเฉยวจงรำพันบนตงพงเฉยวจงผู้บิดาว่า เขาไปเยือนตะเกียนซึ่งเป็น
 ญาติอยู่ในเมืองสองสามวันแล้ว ไม่เห็นบิดากลับมาบ้าน อิวหงวนใหม่
 ความร้อนใจ สงสัยว่าพงเฉยวจงผู้บิดาจะมีเหตุเภทภัยประการใดเป็น
 แนจจึงไม่เห็นกลับมาบ้าน อิวหงวนครนคิดเห็นตงนนแล้ว จึ่งตามไปที่
 บ้านตะเกียน ตามตะเกียน ๆ จึ่งบอกวามือบดาท่านมานนเสยสราเมา
 ซ้ำพเจ้าให้ค้างอยู่ที่บ้านซ้ำพเจ้าก็ไม่ค้าง จะกลับไปให้จึ่งได้ ซ้ำพเจ้า
 ได้ให้โคมแก้วกับเชิงเทียนไปใช้ตามคู้กลับไปบ้าน ท่านจึ่งไปตามดูตาม
 ผู้บิดาท่านชอบพอรู้จักกัน เผื่อจะอยู่ตามบ้านเพื่อนฝูงบางกระมัง
 อิวหงวนได้ฟังตะเกียนบอกเล่าตงนน ก็เที่ยวตามถามข่าวไป
 ถึงท่าเรือจ้าง จึ่งแวะเข้าไปถามอวนตงก่ง ๆ จึ่งบอกวามันทลวงมาแล้ว
 เวลาบิดาท่านมาทท่าเรือซ้ำพเจ้า เรียกซ้ำพเจ้าให้ข้ามตง ซ้ำพเจ้า
 นอนบ้วยอยู่ไปตงไม่ได้ บิดาท่านเอาเรือของซ้ำพเจ้าข้ามตง ไปแล้วทง
 เรือจอดอยู่ตงฟากข้างโนน ต่อเวลาเช้าซ้ำพเจ้าจึ่งให้บุตรซ้ำพเจ้า
 ข้ามไปตงยเอาเรือกลับมา แล้วเก็บได้รมอยู่ในเรือคนหนงมยทของ
 บิดาท่าน ชะรอยบิดาท่านจะลืมไว้เป็นแน่ซ้ำพเจ้าได้เก็บไว้ให้ ว่า
 ตงนนแล้วอวนตงก่งจึ่งให้บุตรเอารมนนมาให้อิวหงวนดู อิวหงวนเห็น
 รมกจำได้ว่าเป็นรมของบิดาแล้วร้องไห้พูดว่า บิดาซ้ำพเจ้ามาข้ามเรือ

ข้างท่านเห็นบิดาข้าพเจ้าคนเดียว ท่านจึงฆ่าบิดาข้าพเจ้าเสียเอาศพทิ้งมา
 วางนอนแล้วอหังวน ก็กลับไปบ้าน ทาเรื่องราวตามความที่กล่าวมานั้น
 ไปยื่นฟ้องต่อพงศโลกกรมการฯ รับเรื่องราวมาตรวจดู เห็นเรื่องราว
 กล่าวโทษอหังวนลงตงนนแล้วก็ถอนใจใหญ่ แล้วจึงพูดว่าการฆ่าพนัก
 ตายนั้นเป็นความอาญามหันตโทษ จำจะต้องได้สวนชกฟอกให้ได้ความ
 จริงกระ้างแจ่งชัดจึงจะได้ วางตงนนแล้วพงศโลกกรมการก็ออกหมาย
 ให้โจทก์นำเกาะโตตออหังวนลงมาชกถาม อหังวนก็ให้การตามความ
 จริงตงนนแล้วข้างบน พงศโลกกรมการจึงให้อหังวนลงกับอหังวน
 สอดปากเถียงกันให้พงศโลกฟัง พงศโลกก็คอยฟังถ้อยคำสำนวนของอหัง
 วนจึงจะมีพร้อในข้อใดบ้างจะได้ผูกถาม

อหังวนก็มาให้การเพิ่มเติมว่า ข้าพเจ้าบวชมาช้านาน ประ
 มาณ ๒ เดือนแล้ว มิได้ออกจากบ้านเรือนไปแห่งหนตำบลใดได้ ถ้า
 แม้วาข้าพเจ้าได้กระทำร้ายบิดาของอหังวนจริงแล้ว อหังวนมา
 ถาม ข้าพเจ้าไหนเลย ข้าพเจ้า จะได้ บอก ความจริง ชง เกบร่มไว้ให้ นน
 ข้าพเจ้าก็คงจะปฏิเสธไม่รู้ ไม่เห็นไหนพูดว่าข้าพเจ้าไป ด้วยความสัจ
 ความจริงของข้าพเจ้า ขอให้เทพยดาเบื้องบนจงเล็งเห็นเป็นที่พยายาน
 แห่งข้าพเจ้า และขอให้ท่านจงพิจารณาให้แก่ข้าพเจ้า โดยยุติธรรม
 ด้วยเถิด

พงศโลกกรมการได้ฟังคำให้การของอหังวนก็ให้การตงนน ก็
 พิจารณาเห็นความจริงตามคำให้การของอหังวนทุกประการ แต่ยังไม่
 ยินยอมสงสัย จึงให้อหังวนนำสบพยานที่ตำบลริมคลองนั้น ได้พยาน
 สองปาก ปากหนึ่งขอโทษปากหนึ่งชอกชวน เบิกความว่าอหังวนเป็น
 ผู้แจวเรือจ้างมาได้สามปี ยังไม่ปรากฏว่าอหังวนเป็นคนร้ายประการ
 ใด ครั้นมาบวชลงประมาณได้สักสองเดือน ก็หาเห็นอหังวนลงแจว

เรือจ้างไม่ อย่มาวนหนงอวนตงไหบุตรไปเอาเรือมาล่าง จงเก็บรวม
 อยู่ในเรือใดคนหนง แต่จะเป็นของมูใดข้าพเจ้าไม่ทราบ ขอขงอวน
 สกิงจะไปทำรายแกพงเฉยจงนนข้าพเจ้าหาเห็นไม่ ครนพยานเบิก
 ความตงนนแล้ว อวทงวนจงร้องคตคานว่า พยานสองปากนเป็นพยาน
 เทจ เพราะเป็นพวกพองของอวนสกิงอนสนท ข้าพเจ้าสงสัยตติใจอยู่
 จะเชื่อฟังเอาเป็นจริงไม่ได้

พงสไถตุลาการจึงตอบว่า เจ้าอย่ามความวิตกเลย เราจะได้
 ถามสืบสกขพยานให้สนเชิงจึงจะเห็นจริง ว่าตงนนแล้ว พงสไถจ
 ให้นักการไปสืบพยานต่อไปอีก พยาน กเบิกความ สมแกคากงชม
 โห้บเบิกไฉแล้วนนทกประการ พงสไถตุลาการจึงส่งให้ขงตออวนสกิง
 ไวกอน แล้วพงสไถกกลับบ้าน นงทมแต่งตอปลอมเป็นไพร่พลเรือ
 ออกเที่ยวเตนทางถึงตาบดเลงจวนท่าเรือจ้าง ไดยนราษฎรชาวตำบลนน
 โจษกันั้นว่า นาสงสารอวนสกิง เป็นมูชอตรงบ่วยเจบดงพอจะรักษา
 หายได้ แต่เห็นว่าโรคจะกำเวบมากชน ตวยมาตองคตจาขงอยู่ในกอง
 ลทโทษ เห็นจะตายเสียตวยความสตัยชอเป็นแน่ พงสไถไดยนตงนน
 แล้ววกเตนเที่ยวตอไปถึงศาลเจ้าแห่งหนง จึงแวะเขาไปเห็นทฝานงมี
 หนงสอจารักไวกว่า เคลิบเคลิมทวงใจเสียวามเงินทองจึงได้เป็นเชนนน
 ถ้ามাতว ไตงอกเขาชนมาเมื่อใดแล้วความเรองนจะเป็นสัจ ครนอ่าน
 ตูความตลอดแล้ว พงสไถตรองยังไม่เห็นความ พงสไถกกลับบ้าน
 แต่งตอสวมเสอคลุมหมวกตามยศอย่างขุนนางแล้ว ก็ไปหาเป่ามุนจัน
 ค่านบแล้วกเลาคความขงมูรายชาพงเฉยจง มี โจทกพองหากลาว
 โทษอวนสกิง ได้ไต้สวนทวนพยานยังไม่ได้ความสัจ จนนไปพบอักษร
 ทจารักไวกบม่นงศาลเจ้าวามางอกเขานน ให้เป่ามุนจันฟังทกประการ
 แล้ว จึงพตว่าข้าพเจ้าเป็นมู ไต้เลาเรียนหนงสอกจจริง แต่ไม่ลกขง

เหมือนท่านขอสติปัญญาท่านช่วยขแรงให้ข้าพเจ้าด้วย จะได้พิจารณา

เอาตัวอายุผู้ร้ายรายนให้จงได้

เป่าบันจนได้ฟังตงนน จงขแรงออกขรม้างอกเขานันให้ฟังสได้

กรมการฟังว่า ม้างอกเขาออกขรสองตวนควบเขาตวยกน เป็นกรียา

นามออกขรตวฟัง ได้แกตัวท่านเป็นตลาการอยู่แล้ว ท่านจงสบคให้รู้

แนว่าผู้ใดเป็นผู้เขียน จงเอาตวมาถามคงจะได้ตวผู้ร้ายเป็นแน

ฟังสได้ได้ฟังเป่าบันจนขแรงตงนนกมความยนต์ จึงคานบลา

เป่าบันจนกลับไปศาลาว่าการ จึงให้นักการไปหาตวเฮียงกงผู้รักษาศาล

เจ้ามาถามว่า ในสองสามวันทแลวมาน มีผู้ใดเข้ามาในศาลเจานนบ้าง

เฮียงกงจึงแจ้งความว่า เมอสองสามวันทแลวไปนนั้น มีชาย

อยู่ในเมืองคนหนงขอตอไตนงเข้ามาในศาลเจานแทนน นอกจากน

ยังไม่เห็นใครเข้ามา

ฟังสได้ได้ฟังตงนนจึงถามเฮียงกงว่า เมอตอไตนงเข้าไปนนั้นได้

ยิมอะไรแก่ท่านบ้างหรือไม่

เฮียงกงได้ฟังฟังสได้ถามตงนน จึงบอกวามือเขามา ننงอยท

โต๊ะเขียนหนงตอ แลวยิมหมกกับพุกันไป เขียนออกขรไวทฝานนงแลว

ก็กลับไป

ฟังสได้ได้ฟังตงนน จึงให้นักการไปหาตวลอไตนง มาแลว

ฟังสได้จึงถามลอไตนงว่า บานของเจามมางอกเขาจริงหรือไม่

ลอไตนงได้ฟังฟังสได้ถามตงนนก็ตกใจแลวจึงพูดว่า ไม่ปรากฏ

เลยวามาทไหนงอกเขา

ฟังสได้จึงถามตอไปว่า ออกขรที่ฝานนงหลังศาลเจ้าเลงกวงนนั้น

เจารหรือไม่

ลอไตนงได้ฟังถามตงนน ก็กมหนานงอยู่ไม่อาจให้การออกได้

พงสโถมความ โกรธเอามือตบโต๊ะแล้วจึงพูดว่า เจารวดหรือไม่ว่า
 งอกเขานัน คือได้เกิดวเราเป็นตุลาการชำระใต้ตามผิดเจ้า เจ้าซา
 พงเฉยจริงตายแล้ว มีหน้าให้ผู้อื่นได้ความเดือดร้อนก็เพราะเจ้าว่าดง
 นนแล้วพงสโถให้หนักการผิดตาม ลอไตนงทนความเจ็บไม่ได้อให้การ
 รับเป็นสัจ พงสโถจึงสั่งให้ปล่อยตัวอวนลงกลับกลับบ้าน แล้วพงสโถ
 ก็นำค่าให้การของลอไตนงไปเสนอเป่าบุนจนให้ตัดสิน

เป่าบุนจนตรวจตพองหาฝ่ายโจทก์ และคำให้การจำเลยแล้ว
 ถอนใจใหญ่พูดว่า ลอไตนงคนนี้เป็นบุตรขุนนางมรตเสียงในแผ่นดิน
 ไม่ควรเลยจะประพฤตเป็นพาล ว่าดงนนแล้วเป่าบุนจนก็ตัดสินให้เอา
 ตัวไปประหารชีวิตเสีย ให้ตายตกไปตามกันตามกฎหมายของบ้านเมือง
 ในสมัยนั้น.

ที่ตำบลโหรงวนกี้ยอำเภอชัยภูษ แขวงเมืองกิงตง มเดกนกเวียน
 ชายคนหนึ่ง หนาทาหมดจดังดงามอายุประมาณสี่สิบขวบไปเล่าเรียน
 หนังสอ พบชายสองคน คนหนึ่งแซ่หลซอเซียงนง คนหนึ่งแซ่เตยชอ
 ยะ ชายทั้งสองคนนกระทำเป็นรักใคร่ชญาสยแก่เดกนจนจึงให้เด็ก
 นนพาไปเที่ยวเล่นบ้าน เดกนจนจึงพาเตยชอกับหลซอเซียงนงไปยังบ้าน หล
 เซียงนงกับเตยชอเห็นมารดาเดกนจนรูปร่างหมดจดัง จึงเข้าไปในบ้านพูด
 จาเตะโลม

ฝ่ายมารดาของเดกนจนเวียน เห็นชายทั้งสองเข้ามาพิจารณาต
 ทวงทไม่เรียบรอย จึงถามชายทั้งสองคนนว่า ท่านทั้งสองคนนมา
 แต่ไหนมกจรูระดังใดหรือ หลซอเซียงนงจึงบอกวา ข้าพเจ้าเดินทางมา
 มีความกระหายคอแห้งอยากนา เห็นท่านมมาชารบประทานก็แจะเข้า
 มาหวังใจว่าจะขอรับประทานนาชากันพอแก่กระหายสักหนอยหนึ่ง

หญิงผู้มารดาของเตกนกรเรียนจึงพูดว่า น้าช่าอะไรมอยทนต์
โรงเตียมทำไมท่านไม่แวะช่าชอช่ากินแล้ว ว่าตงนนแล้วหญิงนกรเขา
ไปเสี้ยข้างใน

หลเซียงนงกับเตยยะก็เดินตามหญิงนกรเข้าไปในเรือนด้วย หวัง
จะช่วยกันกระทำการหยาบช่าชมชนหญิงนกร หญิงผู้มารดาเด็กกตใจ
ร้องไวยวายชอชงชนว่า เจ้าช่าเอ๋ยหญิงช่ายช่าวบ้านชวยช่าพเจ้าด้วย
มผู้รายจะช่าปลนช่าพเจ้าแล้ว

ในขณะนั้นชุนหวยผู้ตามอยู่หลังบ้าน ได้ยินเสียงภรรยาของ
ชอชงชนตงนน จึงวิ่งช่ามาชวยได้ไม่พลองกตเตยยะกับหลเซียงนง ๆ
ก็ดูพลางหนพลางออกพนประตูบ้านของชุนหวยแล้ว ก็ร้องบอกกล่าว
แก่ช่าวบ้านว่า ภรรยาของชุนหวยเป็นคนหาเงิน เพื่อจะรับจ้างทำการ
ประเวณตามเคยจ้างมาแต่ก่อน นัตแนะให้ช่าพเจ้ามาชุนหวยกดับมาตี
เอาช่าพเจ้า

ฝ่ายชุนหวย จึงทำ เรืองราว พองตอ อำเภอกกรมการ ใจความ ว่า
ภรรยาของช่าพเจ้าชอยกบบานเรือน จะไปคบชู้ชวยทไหนดทามิ ได้
ครน ฅน ฅนนนเตอนนนเตยยะกับหลเซียงนงสองคนนเป็นนกรเลงเลงการ
พนันและเสพสุรายาเมาอยู่เป็นนัตย พวกนกรเข้าไปในบ้านของช่าพเจ้า
กระทำการบังอาจช่าปลุกปล่าเพื่อจะกระทำ หยาบช่า ชมชน ภรรยาช่าพ-
เจ้า ชอท่านพิจารณาตามพระราชกำหนดกฎหมาย และชอบด้วยทาง
ยุติธรรม

ฝ่ายอำเภอกกรมการ ครนได้แจ้งความตามเรืองราวตงนนแล้ว
จึงหมายเกาะเตยยะกับหลเซียงนงมาถาม หลเซียงนงกับเตยยะก็ให้การ
แก่พองว่า หญิงชงเป็นภรรยาของชุนหวยเป็นหญิงรับจ้างประเวณได้
เคยชกชวณช่าพเจ้ามาหลบนอนด้วยเนอง ๆ มาบคนชุนหวยผู้ตามเห็น

ข้าพเจ้ามั่งเงินตดตวมามาก กลับพาดตข้าพเจ้าจนมืบาดแผลฟกช้ำดำ
 เขียว เงินในพกของข้าพเจ้าตกลงในบ้านซุนทวย ๆ ก็เก็บเอาเงิน
 ของข้าพเจ้าไปเป็นอาณานิธิ โห่คนให้ข้าพเจ้าไม่ ขอทหาว่า
 ข้าพเจ้าชมนน ข้าพเจ้าหาได้ชมนนไม่ ถ้าจะชมนนแล้วคนผู้เดียว
 ก็จะทำไม่ได้ไม่ต้องสองคน ขอท่านได้พิจารณาโดยยุติธรรมเถิด

ฝ่ายขุนนางกรมการอำเภอททพะทารณคนน เมื่อได้ฟังคำให้
 การของหลเซียงนงและนางเตยยะให้การแก้คำทาทงน โดยโมหตตดำริ
 ลงเนอเซอว่าจริงตามคำให้การของจำเลย จึงพูดขแรงว่า ตัวเจ้ากับ
 ภรรยาของเจ้ารู้เห็นเป็นใจกัน ให้ภรรยาไปลวงเขามาแล้วกวพาดตเขา
 ปรารณจะเอาเงินทตวเตยยะกับหลเซียงนง วาดงนแล้วอาเภอกรม
 การก็ตตสันให้ตซุนทวยสามสืบแล้วกส่งให้จำขังไว้ ให้น้กการไปเกาะ
 ตัวภรรยาของซุนทวยมา จะปรับโทษชายตัวเอาเงินมาถ่ายโทษของ
 ซุนทวย

ฝ่ายภรรยาซุนทวยมีความเสียใจร้องไห้แล้วจึงพูดว่า ตลาการ
 พิจารณา ความไม่ เห็นเท็จ และจริงกตตสันเอาผิด ๆ ไม่ถูกตองและไม
 เป็นยุติธรรม กลับปรับโทษให้หาเงินมาถ่ายโทษสามเช่นนี้ ได้ความ
 เดือดร้อนยงน

ขณะนนเพื่อนบ้านทใกล้เคียง เห็นภรรยาของซุนทวยร้องไห้
 เสรำโคกตงน จึงแนะนำให้แก่ภรรยาของซุนทวยว่า ความเวองนจง
 ทำเวอรวาวไปร้องต่อเปาบุ๋นจันจึงจะได้ ถ่านอกจากเปาบุ๋นจันแล้วใน
 เวลานั้นไม่มีใครเป็นยุติธรรม

ภรรยาซุนทวยได้ฟังชาวบ้านพูดแนะนำให้ตงน จึงทำเวอ
 รวาวฟ้องอุทธรณกล่าวโทษตลาการอำเภอกรมการว่า พิจารณาตตสัน
 ไม่ถูกตองตามกฎหมายและทางยุติธรรมจะ ไปยื่นต่อเปาบุ๋นจัน

ขณะนั้นเป่าบันจนไปตรวจหัวเมือง พอมาถึงตำบลโหดงวณก็
 ภรรยาของขุนห้วยก็มาตักอยู่ตันทางซึ่งจะเข้าไปกังกวน แลเห็นเป่า
 บันจนมาถึง ภรรยาของขุนห้วยก็ขึ้นเรื่องราวอรรถกรณาเภอกกรรมการ
 ให้เป่าบันจน ๗ รับเรื่องราวมายังกังกวนแล้ว เป่าบันจนก็ตรวจจุดแจ้ง
 ความตลอดแล้ว เป่าบันจนจึงถามว่า ในห้องของเจ้ามสังของอิน ไต่
 บางมอขกสังด้วยกัน พุกหมอนมุงมานกระทำด้วยสังไต่ผ้าชนิดไต่ บิดา
 มารดาเจ้าขอไต่

ภรรยาของขุนห้วยได้ฟังเป่าบันจนถามดังนั้น จึงบอกรายการสัง
 ของซึ่งมอขกสังทุกประการ และระบุข้อบตามารดาด้วย

เป่าบันจนจึงให้เสมียนจดถ้อยคำและ ลายข้อ สังของ ทกอย่างไว้
 โดยถกแล้ว เป่าบันจนจึงสั่งให้อาเภอกกรรมการนั้นคุมตวงทั้ง โจ้ทกและ
 จำเลย กับถ้อยคำสำนวนทงสองฝ่ายมาทเป่าบันจนแล้ว เป่าบันจนจึง
 ตรวจดูแล้วให้แยกถาม เตยยะกับหลเซียงนงว่า เจ้าทงสองคนนบงอาจ
 เข้าไปช่วยกันปล่าปลกข่มขืนภรรยาของขุนห้วยจริงหรือไม่

หลเซียงนงกับเตยยะจึงให้การว่า ภรรยาของขุนห้วยเป็นหญิง
 หางนรบจ้างทำการประเวณ เคยชกชว่นเจ้ามา หลบนอนด้วย
 เมืองนตย

เป่าบันจนได้ฟังดังนั้นจึงถามเตยยะกับหลเซียงนงว่า เจ้าว่า
 ภรรยาของขุนห้วยเป็นหญิงหางนรบจ้างประเวณ เคยชกชว่นเจ้ามา
 หลบนอนด้วยนน ในห้องเรือนของเขามสังไต่บ้าง มุงและทนอนเตยง
 ทำด้วยแพหรือผาดด้วยไม้สลกแกะกดังอย่างไร ภรรยาขุนห้วยชื่อไร
 บิดามารดาของนางชื่อไรแน่ไต่ เจ้าจึงอ้างว่าเจ้าไต่เคยมาหลบนอน
 ด้วยกับภรรยาขุนห้วย จึงให้การไปให้เขาฟัง ถ้าให้การถูกต้องตาม
 ความจริงเราจึงจะเชื่อเจ้าไต่

ฝ่ายเตยยะก็ให้การเปะปะไปอย่างหนึ่ง หลงเขยงนงก็ให้การ
โดยเตาไปอย่างหนึ่ง แดกอดยคำของตัวเองสองคนกมตแมกแตกกัน ซา
รายชอและดังของในหองทบกก็ไมถกตอง เพราะตัวมิได้เข้าไปเห็นและ
มิได้เคยรู้จักขอเดียงบตามารดาและตัวของภรรยาชุนหวยเลย

เปาบุ้นจิ้นพิจารณาเห็นว่าหลงเขยงนงกับเตยยะเป็นคนพาล บัง
อาจเข้าไปกระทำการปลุกปล่าชุนหวยชุนหวย สมดังคำของ
ชุนหวยฟ้องเป็นแน่ไมตองมีความสงสัยแต่อย่างใดเลย เปาบุ้นจิ้นจึงให้
นกกการยตตวหลงเขยงนงกับเตยยะลงตคนละสามสี่บทแล้วถาม หลง-
เขยงนงกับเตยยะก็ให้การรับเป็นสัจ เปาบุ้นจิ้นจึงให้ประหาร
ชีวิตจำเลยเลยทั้งสองคน ฝ่ายอำเภอกกรมการชงพิจารณาความไม่
ละเอียดคนน เปาบุ้นจิ้นตตสนให้ตเงินเดือนเดียวตามเดือน ส่วนภรรยา
ของชุนหวยนนเป็นหญิงชอศตยตอสาม เปาบุ้นจิ้นให้แพรอย่างตมวน
หนึ่งเป็นรางวัล

ที่ตำบลทุ่งแขวงเมืองงักจิว มีศาลเจ้าร้างมาแต่โบราณกาลหนึ่ง
ที่หลังศาลออกไป เป็นท่าเลกเขาป่าไม้ห้วยหนองบึงบาง ในตำบลป่า
อินนนมตนมตนหนงใหญ่ประมาณเจ็ดออม ไม่นนเป็นไม้มมาแต่
โบราณชานานหลายร้อยปี มีใบก้านกิ่งโกวันไม้บริบูรณ์ ไตไม่นนเป็น
โพรงมีอรพิษตวหนงใหญ่ประมาณ ๕ ก้า ยาวประมาณ ๑๐ วาเศษ
นยันทาแดงตจตผลตาสงสูก อตรพิษกตายเป็นปีศาจอยู่ในโพรงตนั้นไม
นนเป็นนตย มักจะแผลงฤทตบันตาสให้เป็นลมพายมิตฟ้าม้วน และ
กระทำใหฤตวิปริตมีให้ฝนแดงเป็นตั้น ราษฎรในเมืองงักจิวมีความกลัว
ให้หวาดหวอนชวัญหาย ตองเอาโคกระบือไปต่งให้อตรพิษนนั้นกินเสมชๆ
มิได้ขาด ถัดถึงกำหนดไมเอาโคกระบือไปให้อตรพิษนนั้นกินแล้ว ราษฎร

ชาวเมืองนนทบุรีโดยยี่เยนเป็นสข อนุวงราษฎรเดินมาทางนน อสรพิษก
คอยตักทางพนพิษให้ตายแล้ว กคาบ เขาศพ นนไปกินใน โพรงเสมอเป็น
นตย ราษฎรชาวเมืองงกจวได้ความเดือดร้อนด้วยอสรพิษตวงนยงนก
ราษฎรจึงนำเนอความเรอองอสรพิษตวงนไปแจ้งแกตนจขงผู้รักษาเมือง
งกจวให้ทราบทุกประการ

ฝ่ายตนจขงเป็นขุนนางผู้รักษาเมืองตงอยู่ในยติธรรม ราษฎร
ชาวเมืองมาพองหาขงกนและกนในคตความแพง ตนจขงก็ไกลเกลย
ว่าเป็นความเถาแกหน้าโรงให้เลิกแล้วกนไป ถ้าราษฎรทำนาไม่ได้
ตจขงก็จ่ายข้าวเปลือกในฉางหลวงให้ราษฎรยืมไปกิน แล้วจึงมีใบ
บอกเข้าไปกราบทลตอภายหล่ง ราษฎรมความข่าเกรงนบตอมากตจขง
บตามารตา ครนตจขงนตรุษสารทราษฎรทงเมืองนำเอาตงของมาค่านบ
ตจขงขง ๆ แลเห็นราษฎรเอาตงของมาให้เป็นอน่มากเชนนนก็ไม่รับและ
พูดว่า พระเจ้าแผ่นดินทรงพระมหากรุณาชุบเลี้ยงเรา ๆ มเบยเลี้ยงเงน
เดือนกน พอเลี้ยงบุตรภรรยาอยู่แล้ว ขงทานทงหลายนำตงของทงน
มาให้แกเรานน เรามความชอบใจทานทงหลายเป็นทยง แต่ตงของ
เหล่านทานทงหลายกออกทรพชขอหามาทงนน ทามาค้าขายหากน
กว่าจะได้เงนเฟอเงนเบยไฟ กตอถงแกอาบเหงอต่างนำจขงจะได้เบย
และเงน ทานทงหลายจงเอากลับค่นไปสู้บุตรภรรยาถนเกิด ตงแตนตอ
ไปทานทงหลายอย่าได้เอาตงของมาให้เราตอไปเลย เมอทานทงหลาย
มกจธระทุกขรอนประการใด ๆ จงมาหาเราจะตอเป็นธระให้ทงสน อย่า
ได้มความวิตกเลย

ขณะนนราษฎรจงพูดขนวนา ทหลังศาลเจ้ามุงใหญ่อยู่ตวงหนง
อยู่ในโพรงไม้ ทำร้ายราษฎรผู้เดินทางอยู่เสมอ ๆ ถ้าผู้ใดเดินทางนน
ไม่มีโคกระบือเช่นไหวให้อสรพิษนนกนแล้ว ผู้นนเดินทางไปไม่ตลอด

ขุนนางจะทำอันตรายแก่ผู้นั้นให้ถึงสูญเสียแก่ชีวิต และพาไปกินเป็นอาหารเสียเป็นแน่

ตนจึงขงมรภษาเมืองได้ฟังราชฎรเล่าให้ฟังตงนน ก็หวเราะ
แฉวงงพุดวาทานทงหลายอยามความวตกละย ใจเป็นธระชาพะเจ้าจะ
คิดอ่านกาจตตวรายเสียให้จงได้ จางตงนนแลวตงจขงกเตนไปเทยว
ทางนน เมอเตนผานศาลเจา ننไปทาได้เอาเครื่องบวงสรวงและตตว
พาหนะไปให้อสรพษนนกินไม้ พอตงจขงเตนคลอยพนหน้าศาลเจ้า
ไปก็บังเกิดลมพายมตพามฉน แลเห็นมพลทหารบศากก้ออาวอได้ตาม
หลังตงจขงมาเป็นอนมาก ตงจขงเหลยวหนามาตงเห็นตงนนกมได้
หวาดหวอนครนคราม ตงจขงระลกกตงคณพระรัตนตรัยราฟงบรกรรม
ภาวนาอยู่ไนใจและทงรำลกกตงคณของพระมหากษตริยและคณอาจารย์
บิตามารดาตงมนเป็นสมาธิจตจขงบรกรรมด้วยบาทพระคาถาพนยกษกรณ
(เง็กคิ้วเก่ง) โดยอำนาจคณพระรัตนตรัย พวกบศากก้ออันตรายสูญ
หายไปหมดฉฉน ตงจขงครนกลบมาตงบ้านแลว จึงประชมชนนาง
กรมการกับอำเภอผู้ใหญ่บ้านทกแขวงทกตำบลมาพร้อมกันแลว ตงจ
ขงจึงปรภษาวาทหลังศาลเจ้าร้างนนบตนมอสรพษตวใหญ่ เป็นยภษ
บศากก้อตบกันผู้คนราชฎรนนไม่ถวน ราชฎรได้ความเดอตรชนณะน
ทานทงหลายผู้ ไดจะมวททยาควมรู้เวทมนตร และวิธีอบายประการใด
ฉฉนไดจะได้กาจตตวรายอนนนเสียได้ ราชฎรจะได้อยู่เย็นเป็นสุขและ
เตนทางไปมาค้าขายท่ามาหากันได้โดยสะดวก

บรรดาชนนางกรมการก้านอำเภอผู้ใหญ่บ้าน ได้ฟังตงจขง
ปรภษากามตงนนจขงพุดวาทาพะเจ้าทงหลายนโดยบุญวาสนาทรอกนอย
ทงสติบุญญาทรอกนอย ไม่เลมอเหมือนทงท่าน ท่านเป็นผู้ซอสดย
สุจริตตงอยู่ในยติธรรม หากผู้จะเลมอท่านได้โดยยาก ข้าพะเจ้าเห็นว่า

บารมีและอำนาจของท่าน พอสจะกำจัดศัตรูรายอนันได้ เพราะเหตุว่า
 ราษฎรในเมืองนยอมนยตบถของท่านเป็นอันมาก ด้วยท่านตั้งอยู่ใน
 ยุติธรรมแท้ ได้ช่วยระงับทุกข์ร้อนของราษฎรแขวงตำบล ท่านควร
 ตั้งพระบรมวงศรรวงอินเชิญเทพยดาเจ้าทงหลายให้ช่วยกำจัดศัตรูราย เห็น
 ว่าเทพยดาเจ้าคงจะช่วยท่านกำจัดศัตรูรายนตด้วยเทวภาพเป็นแน่แท้
 ตนจึงขงได้ฟังขุนนางกรมการกำนันอำเภอผู้ใหญ่บ้าน ปรีक्षा
 เห็นพร้อมกันคงนง จึงพูดว่าอสรพิษตัวนมมบศำจเขาส่งจิงรายแรง
 ฉะน ถ้าจะคดกำจัดศัตรูอนนแลง ตงข้าพเจ้ามเดียวไหนเลยจะกำจัด
 ได้ จะต้องอาศัยกำลังของท่านทงหลาย และกำลังของราษฎรด้วยจึง
 จะสำเร็จได้ เปรียบเหมือนแม่ทัพอาสาแผ่นดิน ยกไปรบประเทศใด
 เมืองใดกต ถ้าไม่มีไพร่พลทหารไปด้วยแล้ว แม่ทัพนจะมชยชนะ
 มาแต่ไหนฉนใดกเหมือนกัน ท่านทงหลายจงกลับไปบ้ำจร้องราษฎร
 ให้ตงพระบรมวงศรรวงทุกบ้านทุกตำบล ให้พร้อมกันกับพธข้าพเจ้าแล้ว
 อสรพิษกคงจะตายเป็นแน่

บรรดาชนนางกรมการกำนันอำเภอผู้ใหญ่บ้าน ได้ฟังตนจขง
 ผู้รักษาเมืองวาดงนนแลง ก็พร้อมใจกันเห็นชอบด้วย จึงคานบลาตน
 จงขงกลับไปบ้าน ก็ประกาศบ้ำจร้องราษฎรให้ตงพระตามคำของตนจขง
 ขงส่งทุกประการ

ครนขุนนางกรมการไปแล้ว ตนจขงจึงปลุกวานพธตงเครอง
 สกการบูชาพระรัตนตรัย และชุมนุมอินเชิญเทพยดาทงโลกธาตุแล้ว
 ตนจขงจึงอานคำประกาศบรมวงศรรวงส่งเว่ยว่า โลกหนึ่งในชั้นสูง
 เบองบน เิงคเซียงฮองเตเป็นมูรักษาโลก มีเทพยดามารพรหมเป็น
 ลาดบดงมาจนถงมนุษย์โลก ในส่วนชนมนุษย์เลากยอมมีพระมหา
 กษัตริย์เจ้าเป็นจอมมนุษย์ในราชอาณาเขตอาณาจักรอันหนึ่ง ๆ ทุก ๆ

ล้วน เป็นประธานาธิบดีปกครองฝูงประชากรในอาณาจักร
 อาณาเขตอันหนึ่ง ๆ ทุก ๆ ส่วน ให้ปราศจากทุกข์ภัยตั้งอยู่ในความสุข
 โดยยุติธรรม เมื่อสมเด็จพระมหากษัตริย์เป็นประธานแล้ว ก็ต้องมีกรมมหา
 เลนาบดีและขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยลาดับเป็นชั้น ๆ กันลงมา เพื่อจะได้
 รักษาราชการบ้านเมือง ต่างพระเนตรพระกรรณของพระมหากษัตริย์
 อัน ตระอาพเจ้าน ตั้งอยู่ ในความสุขวิฤต ขอดตรง ต่อ แผ่นดิน กตัญญู ตอบตา
 มารดา และมีได้หลบหลู่ท่านผู้ มัคณ และเมตตาแก่เพื่อนมนุษย์ยดทรวง
 เหาพระรัตนตรัยเป็นเทพ มาบดนมบคาจอสูรกายอันร้ายแรงเข้าส่งสู้อยู่
 ในตัวอสรพิษใหญ่ อยู่ในโพรงไม้ใหญ่หลังศาลเจ้าทสร้างมา ไบราณนน
 เทยวงวังควานกนมนุษย์และสัตว์อยู่เรนน ราษฎรในเมืองงกัจจวง
 ชาวเจ้ารักษาอุษณ ได้ความเดือดร้อนความหวาดเสียวด้วยแทบทุกตัวคน
 ขอเดชะอำนาจคุณ พระรัตนตรัย และ เงกเขียงฮ่องเต้ และ เขียน ทงหลาย
 และเทพารักษรักษาพระมหากษัตริย์ และพระพุทโศศาสนาทุกห้วยละห่าน
 ธารท่าและถาเขาดำเนินในป่าดงพงพนัสที่พยสถานพิมานมาศ จึงมา
 บันดาลด้วยเทวานุภาพสังหารมลาญชวตสัตว์อนรายน โหถงแก่ความตาย
 ราษฎรทงหลายในเมืองงกัจจวงจะได้อยู่เย็นเป็นสุข สันความหวาดทวง
 ทวทุกตัวคน

ครนถ่านคำประกาศดวงดวงสงเดยตงนนแล้ว ตนจงชงกนง
 ขดลมารัระงบจิตจะเจริญพระพุทโธมนต์ บริกรรมภาวนาด้วยพระคาถา
 กรณและพนยกษตามลทธิชงเคยเชดิธอมานน
 ครนตกเวลาประมาณสองยามเศษ ตนจงชงนงสมาธิเพงจิตเป็น
 อารมณ จนดวงจิตแนแนงเป็นเอกคตา บังเกิดอุคทนมิตเห็นปรากฏว่า
 มีนายทหารหนักรายมอถออาวุธเลอนลยลงมาจากนภากาศ ไปหา
 เปาบันจนแล้วบอกวา ตนจงชงทาเวองราวรองทุกชภาวนาด้วยพระ

พุทธมนต์ ร้อนรนไปทั่วโลก เจกเขียงฮ้องเตคฮอสมเดจพระฮอจวร ผู้
เป็นสยมภวญาณ อันเป็นประธานแห่งเทพยดา ทงหลาย มีเทวบัญชาประ
กาศตส่งลงมา ให้ไปประหาญผลาญชีวิตฮอสรพิษตวรายนนเดย ราษฎร
ชาวเมืองกัจจวะได้ยู่เย็นเป็นสุข

ตนจขงครนบงเกิดอคคหนมตเห็นปรากกุดจลมตาดนอยตงนนแลว
กกลบคลายสมาธิหยตภาวนาลมตาขน เห็นฟ้าแลบและบงเกิดลมพาย
พัดใหญ่ พัดพาดนไม้ใหญ่ขงมอยู่ในป่าหกละบนลงมาแลวมลาย
ฮสนบาดพาดตงมาทตนไม้ใหญ่ ฮสรพิษขงฮอยู่ในโพรงตนไม้หลังศาล
เจารางนนตวรชาติเป็นสองทอนตาย อากาศกกลบหายหยตพายพัด
แสงเตฮนดาวกสว่างฮอยู่อย่างเดิม ครนเวลาตนจขงลงจากรานพอแลว
จึงส่งให้กรมการไปสืบควา เมื่อเวลาตกลองยามเคชเดยงฮสนบาดพาด
ตกลงในทตาบลใด จึงได้เป็นทอค์จรวรยงนง

ฝ่ายกรมการไปสืบกลับมาแจ้งควา สลายฮสนบาดพาดตงถูกตน
ไม้ใหญ่หลังศาลเจ้า ฮสรพิษใหญ่ นนตวรชาติฮอกเป็นสองทอนตายแลว
ตนจขงได้ฟังตงนนมความยนตยงนง จึงขนเกยวให้คนทาม
ไปยังตาบลหลังศาลเจาราง แลเห็นฮสรพิษตัวใหญ่ นน ตวรชาติเป็นสอง
ทอนนฮนตายฮอย

ขณะนนพวกขนนางกรมการกับราษฎรเลองลฮกนจวา ตนจขง
ผู้รักษามะองกัจจวตงพอพุทธมนต์ แลวมลายฮสนบาดพาดตงมา ถูก
ฮสรพิษขงรายกาจนน ตวรชาติเป็นสองทอนกแกคความตายราษฎรม
ความยนตสรวเรฎตจขงขงนง จึงพากันมาตฮสรพิษนนเป็นฮนมาก
ตนจขง จึงส่งให้ราษฎร นำเอาพนมมากองเผาฮสรพิษนนวนนหนง
กับคนหนงจงได้ใหม่หมด กรมการจึงทำใบบอกเข้าไปในมะองหลวงยก
ความฮอบขงตนจขง ขนกราบทูล พระเจ้าขงยมนจฮฮองเตทรวงทราบทุก

ประการ ครนอยมาไต่บทนงเมืองเจ้หน้าว่างไม่มุรุษษาเมืองจ้พระเจ้า
 ของย่นจ้งฮองเตมรบดงเลอนยศ ให้ตนจ้งชงไปอยู่ร้กษาเมืองเจ้หน้า
 เป่าบ่นจ้นถรบดงฮอกมาเมืองงกจ้ว ตนจ้งชงตงเควองบุชารบหน้งดือ
 รบดงแจ้จ้งค้ความทกประการแลจ้ว เป่าบ่นจ้นจ้งเล้าความฉ้นให้ตนจ้งชง
 ฟงว่า เป่าบ่นจ้นเบ้นผู้กักบเทวทูตไปช้อฮอชวพชตจ้นนให้ถ้งแก้ค้ความ
 ตาย กัดมตงฮอกทนมตชงตนจ้งชง เมอวตงพชภาวณานนทกประการ
 แลจ้วเป่าบ่นจ้นจ้งสรวเสวญตจ้งชงว่า ทานเบ้นผู้ช้อฮอชวตอแผนตจ้งจ้ง
 จ้งฮานาจค้ความช้อฮอชวของทาน ส่ามารถจะท้อการตั้งไดกัประสทอชตั้ง
 สมตั้งค้ความปรวรณนา ว่าตงนนแลจ้วเป่าบ่นจ้นกเชาพกฮอยยงกกจ้ว

ฝ่ายราชฎรชยทญ้งเมืองงกจ้ว ครนแจ้จ้งว่าพระเจ้าแผนตจ้นมรย
 ตั้งไปรตให้ตนจ้งชงไปอยู่ร้กษาเมืองฮน ราชฎรมุ้เต้าชยทญ้งหน่มสาว
 มค้ความฮอชวร้กัใครตจ้งชงย้งนั ก ไม่ยอมให้ตนจ้งชงไปอยู่เมืองฮน
 จ้งพรอมกนดงช้อทงเมือง ทาเรองราวร้อชทกชชอให้ตนจ้งชงอยู่ร้กษา
 เมืองงกจ้ว มาย่นตอเป่าบ่นจ้นม้ใจค้ความว่า

ตั้งแต่ก้อฮนแต่ไรมาพระเจ้าแผนตจ้น ทวงพระมหากฎณาไปรตตั้ง
 ชุนนางฮอกมาเบ้นผู้ร้กษาเมืองงกจ้วน มีแต่จะกระทำการเบียดเบี่ยน
 ราชฎรต่าง ๆ แลจ้ตตตจ้นคตทกชวรอนชองราชฎรไมเบ้นยุติธรรมเท่น
 แก่หน้าบุคคลแลจ้อฮามัดตจ้นจ้งสนบน ผู้ช้นะตตตจ้นให้แพพพตตตจ้นให้
 ชนระ ค้ความไม่แพ้ไม่ช้นะคจวรเสมอเล็กแลจ้วก้นไป กัดตตตจ้นปรบปรุง
 ให้ตอชงเสยเบยชอชงเงินทอง ราชฎรชยทญ้งเมืองงกจ้วได้รบค้ความเตชต
 รอนเบ้นทยง มาหลายชจจผู้ร้กษาเมืองแลจ้ว ตั้งแต่ไปรตตั้งให้ตนจ้งชง
 ฮอกมาเบ้นผู้ร้กษาเมืองน ตนจ้งชงได้บารุงราชฎรให้ช้อยเบ้นเบ้นสุข
 แม้วราชฎรคนไตจะมค้ไต ๆ กัดตตตจ้นให้เล็กแลจ้วไปตามกฎหมาย
 แลจ้อทางยุติธรรม มีให้ค้ความเล็กล้งค้งช้อช้อยตตโรงศาลได้ ราชฎร

ได้มีโอกาสทำไรไถนาหากินเลี้ยงชีวิตไม่ต้องบ่วยการด้วยถ้อยความ อีก
 ประการหนึ่งถ้าวาษฏรทำนาไม่ไต่ด้วยฝนแล้งไม่ม่นา ก็เพราะบ่ค่าง
 เข้าส่งอสรพิษตัวใหญ่่นนราษฏรได้รับความอดอยาก ตนจงชงกจ่าย
 ข้าวในฉางหลวงออกให้ราษฏรกิน เมอราษฏรทำนาได้ข้าวบริบูรณ์แล้ว
 จึงได้เก็บข้าวขนฉางใจตามเดิม ขอนจงความคุณแก่ราษฏรเป็นทขง

อีกประการหนึ่งตนจงชงไต่ตงพอ ขอให้เทพยตาช่วยช่างใหญ่
 ตวลาศญนนเสียได้ ราษฏรก็ไดพนจากความยากและความหวาดเสียว
 สะตงกลดตอกยแห่งรายนน ขอนกได้ชอความคุณแก่ราษฏรเป็นอันมาก

ประการหนึ่งถ้าวาษฏรคนใดเกยจคว่าน ในการ ทำมาหากินเที่ยว
 เป็นน้กเล่งแล้ว ตนจงชงกตักเตือนวากดาวส่งสอนให้อดสาหตามาหา
 กินเลี้ยงชีวิต โดยสุจริต ถ้ามพงแลงตนจงชงกทาโทษ ขอนกจความ
 คุณ โดยความกรุณาจะมีให้ราษฏรเป็นโจรผู้ร้าย ตนจงชงห้ามปราม
 ราษฏร มิให้เล่นการพนัน ก็เพราะเห็นว่า ราษฏรยากจนเชญใจ เป็น โจรผู้
 ร้ายก็โดยหลงเล่นการพนันทำจิตใจให้มันแปรเป็นคนชั่วร้ายไปได้ ถ้า
 ราษฏรผู้ ทยากจนอนาถาบ่วยใช้ ไม่มีเงินจะให้ค้ำหมอค้ายา ตนจงชง
 กตงโรงพยาบาลชนสำหรับผูอนาถา อนงราษฏรผู้ชายโรทรพยจะหา
 กรรยาไม่มีเงินจะแต่งงานตามธรรมเนียมแล้ว ตนจงชงกเรียรายตาม
 บรรดาเศรษฐีพอกา แต่งกรรยาให้แก่ชายผูนนพอเป็นเหย้าเรือนชน

อีกประการหนึ่งถ้านกเวเรียนจะสอบได้หนังสือและเพลงฮาอธ ตน
 จงชงกมได้ใจใจแก่ผู้จะตรวจในการศึกษาเล่าเรียน เกรงว่าจะรับสนบน
 ผู้รน้อยจะให้เป็นผู้ รมากชน ตนจงชงกคอกำกับมิให้ผู้ตรวจรับสนบน
 เดนเห็นกันได้ ตนจงชงมคุณแก่ราชการแผ่นดินและราษฏรเป็นอันมาก
 ชาวเจ้าผู้งราษฏรทงหลายเห็นว่า พระเจ้าแผ่นดินจะตงผู้ใดผู้หนึ่งมา
 เป็นผู้รักษาเมืองกจว ก็จะไม่เหมือนตนจงชง ราษฏรก็จะได้รับความ

เดี๋ยวร้อนต่อไปอีก เพราะฉะนั้นขอท่านได้นำเรื่องราวของทุกซ์ของพวก
 ข้าพเจ้าทั้งหลายชนกราบทูลพระเจ้าแผ่นดิน เพื่อบรรเทาบาปจะได้ทรง
 พระอนุญาตให้ตนจงขงอยู่รักษาเมืองน ราษฎรจะได้อยู่เย็นเป็นสุข
 ต่อไปสันกาลนาน

เป่าบันจนครนได้อ่านแจ้งความในเรื่องราวของราษฎรตั้งนั้นแล้ว
 ก็กอนใจใหญ่แล้วจึงพูดว่า ทุกคนนผู้รักษาเมืองและกรมการมักจะเป็น
 คนกึ่งฉินเสียโดยมาก ในรอยส่วนจะหาว่าตั้งอยู่ในยุติธรรมแต่สักส่วน
 หนึ่งกตงยาก ถ้าขุนนางตงฉินเช่นตนจงขงอย่างนมอຍเป็นผู้รักษาเมือง
 เพียงเมืองละคน เราก็คือเป็นทเบาใจมากนั้ ไม่ต้องไปให้ไต่ความ
 ลำบากเลย

ว่าตั้งนั้นแล้วเป่าบันจนจงทาบอกกับเรื่องราวของราษฎรสุดของ
 ลังเข้าไปกราบทูลพระเจ้าขงย่นจงสั่งแต่ทรงทราบทุกประการ จึงมีรับ
 ลังให้ขุนนางผู้นั้นไปอยู่รักษาเมืองเจ้หน้า ตัวตนจงขงนั้นก็โปรดให้อยู่
 รักษาเมืองงักจิวไปตามเดิม.

ที่ตำบลทุ่งส่วกัยแขวงเมืองไถ่จิว ยังมีชายนักเรียนคนหนึ่งชื่อ
 ตันบนเหว่ง มีภรรยาชื่อนางหลี่ ๆ อยู่กับตันบนเหว่งอายุล่วงมาได้
 สามสิบหกไม่มบุตรด้วยกัน ครนอຍมากตตคพทเลองลอกันว่าเทพา
 รัักษอนดังสถิตอยู่ในวัดเซ่งหนุยนนคกตสทอนก ตันบนเหว่งกับนางหลี่
 จึงชวนกันไปนมัสการพระพุทธรูปปฏิมากรในวัดเซ่งหนุย เพื่อจะได้บน
 บานเทพารักษขอโหมบุตร ครนปรักษาเห็นพรหมกนตงนั้นแล้ว จึง
 กินเจ้ขาระเนอดัวให้สะอาด สามภรรยาทงสองคนจึงจัดหาอุปเทียมน
 เครื่องสักการบูชาพร้อมเสร็จแล้ว ก็พากันเข้าไปในวัดเซ่งหนุย จุต
 ฐูปเทียมนกระถ่านมัสการพระแล้ว พยเวลาเพลหลวงงนเจ้จวดกจกทา

อรุณารเจเลียงตนบนเหวงกบนางหลด แลวตนบนเหวงกพานางหลด
ไปเที่ยวเดินชมชยภุมวตเลน แลวกกกลับมายังสำนักหลวงจน นางหลด
แวะเขาไปนั่งพักอยู่ในชายคากฎของหลวงจน ตนบนเหวงตามให้วง
นอนกเอนตัวลงหลับไป

ฝ่ายหลวงจนรูปหงชอยชงเดินมา เห็นนางหลดมรูปงามหมด
จด กบเห็นตนบนเหวงหลับอย หลวงจนยชงจงพดสพยอกนางหลด
นางหลดเป็นหญิงสุจริตใจขอสขยตอตาม ครนได้ฟังหลวงจนยชงพุด
จาหยอกเอนตงนนักโกรธ นางจงพุดตอบว่าท่านเป็นผู้อยู่ในศีลวตอรรธ
ธรวม เรียกว่าสมณะ เป็นผู้ระงบกเลสประพฤตเพศพรหมจรรย์ ไม่
ควรจะมากล่าวคาเชนนเลย

หลวงจนยชงครนได้ฟังนางหลดจากล่าวตงนนแลง ก็ไม่อาจ
จะรอหน้าอยได้ ด้วยมีความอายใจกเดินกลับไปยังทสำนักแห่งตน
ครนตนบนเหวงตนชนมาแลง นางหลดจงเลาให้ตาม ฟังว่า
ท่านนอนหลับอยน น หลวงจนรูปหงสถฐานเช่นแพะเช่นลาเดินมา
เห็นชาวพเจ้าเขาแลง กพุดหยอกเอนชาวพเจ้าตาง ๆ ชาวพเจ้ากได้วา
กล่าวให้เอนได้ความอับอายเหมอนกันจงได้เดินกลับไป

ตนบนเหวงเป็นคณใจมทะเลคณเดยว ครนได้ฟังภรรยาบอก
ตงนนักมความโกรธกดาชนมาทนท จงพุดว่าท่านหลวงจนเหล่านครอง
แต่ผากาสาวพสตรของพระเสยเปล่า ๆ มีได้ตงใจจะรักษากิจแห่งสมณะ
ให้บริสุทธิ์ เรากลับไปบ้านแลงเราจะไปพ้องตออำเภอกกรมการให้ลง
โทษเสยให้สาแก่ใจ

เมอขณะตนบนเหวงพุดเสยตงอยตงนน บรรดาหลวงจนในวัด
ไดยนอนยตวยกนทุกองค กพากันตกใจกลัวว่าตนบนเหวงจะไปพ้องร้อง
ตออำเภอกกรมการ หลวงจนทงหลายจงปรักษากันว่า หลงมาถึงใน

วัตถุประสงค์เราหยาบอกเอนเล่นเท่านั้น ฝ่ายสาม ของหญิงจะไปฟ้องร้อง
 กล่าวโทษพวกเรา ๆ จำจะต้องคิดตัดความฆ่าเสียก่อน อย่าให้หันไป
 ฟ้องเราจะไต่ทักจึงจะไม่มาถึงเรา ครั้นปรึกษากันตงนนแล้ว ก็ตรง
 เข้าไปช่วยกันจับตัวตนบนเหว่งจะฆ่าตนบนเหว่งเสีย ตนบนเหว่งมาแต่
 ผู้เดียวไม่อาจต่อสู้หลวงจีนได้ ก็จำใจให้หลวงจีนจับเอาตัวไป ส่วน
 หลวงจีนอีกสองคนก็ตรงเข้าจับนางหลี่ไปขังไว้ในห้องกุฎี แล้วพูด
 ปรึกษากันว่า เราขังไว้ก่อนแล้วจึงค่อยพูดจา แทะโลมต่อภายหลัง คง
 จะสำเร็จความประสงค์ของเราเป็นแน่

ขณะเมื่อหลวงจีนกลุ่มรวมกันจับตัวตนบนเหว่งไปนั้น ตนบน
 เหว่งจึงร้องบอกว่า เมื่อพระท่านจะต้องประสงค์ภรรยาของเราแล้วก็
 ตามใจเถิด แต่ตัวเราขอให้ปล่อยไปเถิด

หลวงจีนยั้งว่าเราไม่ฆ่าท่าน ๆ คิดจะฆ่าเรา เราต้องฆ่าท่าน
 เสียเราจึงจะพ้นภัย

ขณะนั้นมหลวงจีนผู้เฒ่าองค์หนึ่ง เห็นหลวงจีนทั้งหลายจับเอา
 ตัวตนบนเหว่งจะไปฆ่าเสีย หลวงจีนผู้เฒ่านั้นจึงท้าวใจว่าท่านทั้งหลาย
 ไม่ต้องฆ่าดอก จงเอาไปขังไว้ในกุฎีทว่างอยู่นั้น ก็คงจะต้องตายไป
 เองอย่ามีความวิตกเลย

หลวงจีนเหล่านั้นครั้นได้ฟังหลวงจีนผู้เฒ่าห้ามปราม และแนะนำ
 ตงนบกพ ก็นเห็นชอบด้วย จึงคมตัวตนบนเหว่งเข้าไปขังไว้ในกุฎีร้าง
 แห่งหนึ่ง เพราะในสถานทนนเป็นทงเียบสงัดผู้คนห้ามผู้ใดไปมาไม่
 หลวงจีนยั้งจึงเอามดเค็มหนึ่งกับเชือกเส้นหนึ่ง สำหรับฆ่าตนเองมา
 ขังไว้ในกุฎีนั้น แล้วจึงคมเอาตัวตนบนเหว่งเข้าไปขังไว้ในกุฎีนั้นแล้ว
 จึงเอากุญแจเดินเข้าไว้ใหม่ตงแล้วก็กลับมาข้างด้านัก

ฝ่ายตนบนเหว่งต้องขังอยู่ในกุฎีนั้น มีความวิตกถึงภรรยาของ

ตนและตนยงนิก จึงตงจตอชษฐานว่า ถ้าข้าพเจ้าจะยังไม่ถึงแก่ความ
ตายแล้ว ขอคุณพระรัตนตรัยจงเป็นทพงแก่ข้าพเจ้า ครนอชษฐาน
ตงนนแล้วตนบนแหวงกเจรวญพระพุททมนตทุกวันทุกเวลา

ฝ่ายเป่าบุญจนออกจากเมืองงกจวไปตรวจเมืองจกกิง ครน
ถึงทพกระยะทางลวงเขาแขวงเมืองไถจว เป่าบุญจนก็ให้พักอยู่ยงก
กวนต่าบลหงฮวกยวราตวหนง ในคณวนนเป่าบุญจนอนหลับ ฝันว่า
มีเทวดาสององค์ให้บศางมาเชิญเป่าบุญจน ไปวัดเซงหนย เป่าบุญจน
เดินตามบศางนไปยงวัด เป่าบุญจนแลชนไปบนประตโบสถ์ เห็นม
อชษวยหอนามวัดจวรกใจว่า พระราชทานนามวัดเซงหนย เป่าบุญจน
เดินเที่ยวดูตงกฎแหงหนง เห็นมตวมงกรเหลองตวหนงพนอยกบเสา
กฎ ฝันเห็นตงนนแล้วกตกใจตง ครงรงเขาเป่าบุญจนถามผู้ใหญ่
บ้านต่าบลนว่า ในแขวงจังหวัดต่าบลเหลาน มวัดชอวัดเซงหนยหรือ
ไม่ ผู้ใหญ่บ้านต่าบลนนจึงบอกวว่า ออกจากทนไปทางสกลบลมวัด
ชอวัดเซงหนย วัดนนั้นใหญ่โตกว้างขวาง เป็นวัดของพระเจ้าแผ่นดิน
องค์ใดทรงสร้างไว้แต่ครั้งใดก็ไม่ทราบ มีหลวงจัน อยู่ในวัดนนั้น มาก
หลายองค์ตวยกน

เป่าบุญจนได้พงตงนนก็เห็นว่าสมแก่ความฝัน จึงคิดเห็นว่า
หลวงจันมักประพฤตการหยาบชากกระทำจลาจลบ่อย ๆ ตามที่ใดเคย
พิจารณาหลายครั้ง ที่ในวัดนชะรอยหลวงจันในวัดนนั้นจะกระทำการ
ชุลามกอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นแน่ จึงเทพยเจ้ามาสังหรณ์ให้เราฝันเห็น
ไปฉะนั้น อย่าเลยจำเราจะต้องไปตรวจดู เมื่อคิดตงนนแล้วจึงส่งผู้ใหญ่
บ้านให้จัดพลตระเวน ชงมอยู่ในต่าบลนนหลายสิบคนให้ไปกับเป่าบุญจน
ครนไปถึงวัดเซงหนยเป่าบุญจนเดินตรวจดูชัษภูมิวัด เห็นไม่ผิดกับความ
ฝันของเป่าบุญจน

ฝ่ายหลวงจีนเจ้าวัดเห็นเป่าบุ๋นจนมานมัสการพระในวัด กิจ
 นาชานาแดงตอกรับเป็นอนนต์ เป่าบุ๋นจนเดินตรวจดูจนรอบวัด ถึง
 กุฎีแห่งหนึ่งทักกุฎีนั้นคนกุฎีแจ่ว เป่าบุ๋นจนมีความสงสัย จึงให้หลวงจีน
 ยืนชงเจ้าวัดไขกุฎีแจ่ออกจะเข้าไปดู

หลวงจีนยั้งเจ้าวัดจึงพูดว่า กุฎีหลังนมยบศาลาสงอยู่โน้น
 ดูรายนัก ไม่มีผี ไตจะอยู่ไตมาหลายชวเจ้าวัดแล้ว
 เป่าบุ๋นจนได้ฟังดังนั้นก็ยกความสงสัยมากจนจึงว่า แม่มยบศาลา
 ोनรายแรงจริงดังว่า ขอไห้ศาลามาทำอนตรายแก่ข้าพเจ้าให้ตายเถิด
 ท่านอย่ามีความวิตกเลย เป่าบุ๋นจนว่าดังนั้นแล้วจึงให้พลตระเวนกับ
 ทหารและนักรบคนไข้ทำลายประตูเข้าไปดู เห็นชายคนหนึ่งนั่งพงเส้า
 อยู่ด้วยไม้มก้าง เพราะว่าอดอาหารมาหลายเวลาแล้ว เป่าบุ๋นจนเห็น
 ดังนั้น ก็ร้องประกาศสั่งให้พลตระเวนและทหาร จับตัวหลวงจีนซึ่งอยู่
 ในวัดให้สนเร้ง

บรรดาหลวงจีนซึ่งอยู่ในวัดนั้น ก็พากันตกใจกลัวคิดจะหนีออก
 จากวัด ขณะนั้นทหารกับพลตระเวนนักการเห็นผิดเข่งจึงช่วยกันล้อม
 จับหลวงจีนไว้ได้ ๒๐ คนก็ ทันทันไปไต้ประมาณห้าหกสิบองค์ แล้ว
 ติดตามจับหลวงจีนที่หนีออกจากวัดไปนั้นมา ไต้หมดทั้งสน

เป่าบุ๋นจน จึงให้เขานาเอาข้าว มาหยอดให้ ตนบนเหว่ง กินพอม
 กำลังเป็นปกติแล้ว เป่าบุ๋นจนจึงถามตนบนเหว่งว่า ตนตายปลายเหตุ
 เป็นประการใด จึงต้องขงอยู่ในกุฎีฉะน

ตนบนเหว่งจึงเล่าความตามจริงถึงแซและขอและภรรยา แล้วก็
 เล่าความซึ่งเขามานมัสการพระในวัด ตั้งแต่ตนจนปลายให้เป่าบุ๋นจนฟัง
 ทุกประการ แล้วจึงพูดว่านางหลสภรรยาของข้าพเจ้าหลวงจีนยั้งจับ
 เอาตัวไป จะกระทำข่มขืนอย่างไตจะตายหรือเป็นข้าพเจ้ากไม่แจ่ง เมอ

หลวงจีนจับข้าพเจ้าไปขังนอน ข้าพเจ้าอธิษฐานขอให้ผู้มีมาช่วยข้าพเจ้า
แล้วข้าพเจ้าก็เจริญพระพุทธรูปคุณทุกถ้วนทุกเวลา มาบัดนี้ด้วยเดชอำนาจ
พระรัตนตรัย จึงเป็นสงอนประเสริฐหาสิ่งใดเสมอมิได้ บัดนี้ดาลดใจ
ให้ท่านมาถวญคน จึงได้ช่วยชีวิตข้าพเจ้าให้รอดพ้นจากความตายไปได้
ครึ่งหนึ่ง พระเดชพระคุณเป็นที่ยิ่งแล้ว

เป่าบุญจนได้ฟังตนบนแหวงเล่าความถกถวนแต่ตนจนปลายตั้งนั้น
แล้วจึงส่งให้ทหารคุมตัวหลวงจีนทงจับไว้ได้นั้นมาถามว่า ภรรยาของ
ตนบนแหวงเขาไปไว้แห่งใดจึงส่งคนมาให้แก่ตนบนแหวงผู้สามของเขา

ฝ่ายหลวงจีนลุกวัดจึงให้การว่า หลวงจีนลุกวัดดูดลากลเขาไป
ชมชนกกระทำการหยาบช้ำ แต่นางหลัดไม่ยินยอมจึงฆ่าตัวเองตายเสีย
แล้ว ศพนางหลัดยังฝังไว้ที่สวนหลังวัด

เป่าบุญจนได้ฟังหลวงจีนให้การรับตั้งนั้น จึงบังคับให้เอาตนบน
แหวงไปขังศพนางหลัดขึ้นมา ตนบนแหวงเห็นภรรยากรองไห้กลงเกลือก
สะอึกสะอื้นอาลัยถึงภรรยาขงนิก

เป่าบุญจนจึงวานางหลัดเป็นหญิงสุจริตขอตรงต่อสามี เราจะมี
บอกเขาไปกราบทูลพระเจ้าแผ่นดิน คงทรงให้มียศตามความสัตย์ขอ
ของนางหลัด ท่านจึงเอาศพนางหลัดภรรยาของท่านไปฝังเสียเถิด

ตนบนแหวงได้ฟังเป่าบุญจนว่าตั้งนั้น จึงเอาศพนางหลัดไปฝังตาม
ธรรมเนียม แล้วเป่าบุญจนส่งให้คุมตัวหลวงจีนในวัดเชิงหุญชงจับไว้
ได้ทั้ง ๒๐ คนนั้น ไปขังกักกวทวาราชการเมืองไถจิ๋ว แล้วเป่าบุญจนจึง
เปลืองผ้ากาสาหวดสีของหลวงจีนออกเสีย แล้วให้ตัดคนละ ๘๐ ท แล้ว
ส่งให้พลทหารกับนิกการคุมตัวหลวงจีนทั้ง ๒๐ คนนั้น ไปตระเวนทุก ๆ
วัดในเขตแขวงเมืองไถจิ๋ว แล้วให้ตัดศีรษะเสียไว้ทุกวัดเพื่อจะมีให้
หลวงจีนทงหลายเขาเยียงต่อไป ครั้นตัดสิ้นฆ่าหลวงจีนแล้ว เป่าบุญจน

จึงพูดเตือนตนบนเตียงว่า ท่านก็เป็นนักเรียนได้แล้วเรียนรู้หนังสือ ย่อม
 วิตโลกคตธรรมจนจบ ซึ่งท่านไม่บุตรนนักเพราะวาสนาของท่าน อัน
 วาสนาบัญกุศลที่ไม่ควรจะมีบุตรแล้ว แม้มาตว่าจะไปบนบานศาลกล่าว
 แก่ผู้ ไตสิ่งใดนั้น ก็คงไม่ได้มาตั้งประสงค์ ท่านไม่ควรจะไปบนบาน
 ให้ผิดไป จนถึงแก่นตราขบ้งเกิดแก่ท่านและภรรยา น้หากท่านผู้รักคุณ
 พระรัตนตรัยท่านได้เจริญพระพุทธมนต์ โดยอำนาจคุณพระรัตนตรัย จึง
 บันดาลให้เรามั่นเห็นเป็นตัวมังกกรเหลือของเราจึงได้มาพบท่าน ถ้าหากไม่
 ไทนเลยท่านจะได้รอดชีวิตพ้นจากความตายได้ครึ่งน เป่าบนจนวาตงนน
 แลวจงสงไหเจ้าเมืองกรมการ สร้างศาลสำหรับดวงดวงนางหลดผู้ซึ่ง
 มีความสุจริตตยสาม เพื่อจะให้สตรีทั้งหลายดูเยี่ยงอย่างหญิงมีความ
 สุจริตตยสาม

ฝ่ายตนบนเตียงตั้งแต่นางหลดตายไปแล้ว ตนบนเตียงกมภรรยา
 อีกแต่มีได้ยกหรืออ้างว่าเป็นภรรยาหลดง มีบุตรด้วยกันอีกสามคน ตน
 บนเตียงทำราชการมีความเจริญในการช่างสลก มีความชอบได้เป็น
 ขุนนางตำแหน่งสีเสดง

ครึ่งนพระราชกรเห็นตนบนเตียงเลื่อมใสในคุณพระรัตนตรัย ถือ
 พุทธศาสนามั่นคงได้เห็นผลเป็นทิฐธรรมเวอนิยะ ราชกรทงหลายปากน
 เชอถอกกระทำตามเอาเยี่ยงอย่าง ยึดหน่วงน้อมเอาคุณพระรัตนตรัยเป็น
 ทพทระลัก เว้นโทษในข้อห้ามตามพระพุทธศาสนา กปากนมีความ
 เจริญเป็นสุขกายสุขใจตามกำลังอินทรีย์อุปนิสัยสันดานแห่งตน.

ที่เมืองไซเกีย ยังมีชายนักเรียนคนหนึ่งแซ่ซุน ชื่อเกียดเป็นผู้นม
 สติปัญญาเล่าเรียนหนังสือรุดกขง หากผู้เสมอมิได้ในตำบลนั้น ซุนเกียด
 สอดได้ได้ประ โยคถึงชนจยหงวน เมอรณะสอดไลนนเตงตาเป็นขุนนาง

กึ่งคนกอบบสงออกมาเป็นข้าหลวงตรวจสอบไล่หนังสือ

ยังมีนักเรียนนอกคนหนึ่งแซ่ของชอหน แต่ชอหนเป็นบุตร

เศรษฐีมั่งเงินทองทรัพย์สินมามาก แต่เป็นผู้เล่าเรียนมีความรู้อย

ชอหนจึงไปติดสินบนแก่เตงตาซึ่งเป็นข้าหลวงตรวจในการสอบไล่ ขอ

ให้ยกย่องชอหนให้ได้ประโยชน์สุขอันจอกองหวน

เตงตาข้าหลวงเป็นคนโลภเห็นแก่สินจ้างสินบน จึงรับชื้อให้

แก่ชอหน ครั้นเวลาสอบไล่เตงตาตรวจดูในหนังสือของ ชุนเกียด

เหลยมคุดวอกษรจะแจ่งงาม และโหวหารแต่งภาพย์โคลงว่ายฉนัทกกลอน

ตลาดและร้อยแก้ว กล่าวด้วยคดีโลกและคตธรรมกั ไพเราะ แก่โศค

ควรสงวนการ ควรถึงประโยชน์จอกองหวน แต่เตงตาเกลดงตเตยบ

ต่าง ๆ ว่าตกโดยอคติของเตงตาชาติกึ่งฉน

ครั้นตรวจถึงหนังสือของชอหนเล่า ตัวอักษรเขียนกตกเต็ม

ทั้งภาพยกลอนรายฉนัทกไม่ถูกตองในบังคับ เตงตาก็เกลดงยกยอชอหน

แขวนป้ายว่าได้ถึงประโยชน์จอกองหวน แลควมบอกเข้ามากกราบทูลพระ

เจ้าชองยฉนงชองเต ขอให้ชอหนเป็นชุนนางรักษาราชการหัวเมือง

ฝ่ายชุนเกียดมีความเสียใจแล้วพูดบ่นว่า เสียแรงบิดามารดา

ปกครองเลี้ยงเรามา เราได้พากเพียรพยายามเล่าเรียนหนังสือจนรู้

ลึกซึ้งสอบไล่ก็สมควรแก่ชุนประโยชน์จอกองหวน เตงตากลับตเตยบว่า

ตกฉน เราเห็นว่าท่านข้าหลวงผู้ตรวจการศึกษาเล่าเรียนเห็นแก่ฉม

ทรัพย์สินรบัฉนบบ มิได้เห็นแก่คนฉมคณฉนฉนฉน ราษฎรผู้ทเป็นนักเรียน

ก็ไม่มฉนใจที่จะเล่าเรียนศึกษาตอไป ชุนเกียดพูดบ่นตงฉนฉนฉนฉน

เอาหนังสือทตฉนทำเข้าไปให้ตรวจฉนฉนฉนคนมาบ้าน ชุนเกียดมีความ

โศมนฉนฉนใจ ไม่เป็นฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉนฉน ฉน

ภายหลังเตงตาชุนนางกึ่งฉนกับชอหน ก็ตายตามกันไปยังเมืองฉน

๕
ทองสองคน

อยู่มารাত্রวันหนึ่ง เป้ามันจนหลับสนิทนึกฝันว่า ได้ลงไป
 เทียวเล่นในเมืองผี เห็นชายผู้หนึ่งมลักษณะรูปร่างงามกริยาเรียบ
 รวย ทำเรื่องราวมาร้องต่อเคียนออง คอพญายมราชผู้เป็นใหญ่
 แก่ตั้งวันรัก ใจความในเรื่องราวนั้นมอญว่า อันเมืองมนุษย์ธรรมนิยม
 ราชการบ้านเมืองมอญสองอย่างเป็นต้นเป็นประธาน คอบุณนั้นได้แก่
 ผู้หญิงสองคนลกขง สำหรับจะได้ตัดคิดของราษฎรหรือจตุรทำ
 เครื่องหมายได้ต่าง ๆ ไม่ว่าสิ่งใดยอมใช้ในการหนังสือเป็นต้น เพราะ
 ฉะนั้นพระเจ้าแผ่นดินตั้งแต่โบราณมา ไม่เว้นว่าประเทศใดเมืองใด
 ก็ต้องใช้การหนังสือเป็นพจน เพราะฉะนั้นจึงต้องสอบได้เลือกดูว่าผู้ใด
 จะมีความรู้มากน้อยอย่างไร จึงมีกำหนดการสอบได้ในการหนังสือ
 ตัวข้าพเจ้าได้เป็นผู้เล่าเรียนหนังสือ จึงได้เข้าสอบได้ในท่ามกลาง
 นักปราชญ์ผู้พนักงานในความรู้และ โฉหารของข้าพเจ้า ได้ถึงชั้นจอหงวน
 แต่งตำ เป็นขุนนาง ใน กระทรวง กรม ศึกษาธิการ มาเป็น พนักงาน กำกับ
 ตรวจสอบได้หนังสือ รับเงินเดือนบนของอ่องหนซึ่งเป็นผู้ รวยไม่ลกขง
 แต่งตายยกย่องความรู้ว่าถึงจอหงวน ในส่วนตัวข้าพเจ้าความรู้และ
 โฉหารถึงจอหงวน แต่งตำแก่งตเตียนเช่นว่าตก แต่งตำเป็นขุนนาง
 กิ่งฉินไม่ตั้งอยู่ในยติธรรม เห็นแก่หน้าบุคคลและเงินทองอันเป็นสินบน
 ไม่เห็นแก่ราชการบ้านเมืองและราษฎรผู้รู้ ผู้มีวิชา อันจะเป็นประโยชน์
 แก่ประเทศชาติศาสนาบ้านเมือง และพระมหากษัตริย์เจ้านายของตน
 ไม่ ขอบท่านได้เรียกอ่องหนมาพิจารณาสอบความรู้ และเรียกตัวแต่งตำ
 ซึ่งเป็นผู้ บดบังความรู้ความดีของข้าพเจ้ามาพิจารณาดู
 ฝ่ายเคียนอองพญายมพบาล ครนอานแจ้งความเรื่องราว
 ของขุนเกียรติแล้วมีความ โกรธยิ่งนักจึงพูดแก่ขุนเกียรติว่า ความเรื่องน

เราจะตัดสินให้ท่านก็ได้ แต่จะไม่ละเอียดเหมือนเป่าบุญจนด้วยเป่า
 บุญจนผู้เดิมที่เป็นดาวอยู่ในอากาศ จุตลงมาบังเกิด เมื่อยังเป็นดาว
 อยู่ในอากาศนั้น สหน้าชาวเหมือนดวงอาทิตย์ก็เปลี่ยนสหน้า
 กับดาวบูเคยกแซกคือ เตกเซง เตกเซงเมืออยู่ใน อากาศ เป็นดาวนน
 สหน้าดำ ดาวบูนดาวบูสองดวงจุตลงมาประกอบบุญบารมีของพระเจ้า
 ชองย่นจงฮองเต แผ่นดินโตชอง บ่ายทหารเป็นธูระในเตกเซง บูนนน
 ฝ่ายพลเรือนเป็นธูระในเป่าบุญจน ๆ ขำนาญในการหนงสอรูปกชง ถ้า
 เป่าบุญจนได้ตรวจดูทั้งล้านวนและโงหารกคงจะรู้ ได้ว่าผู้ใดหนงสอดีและ
 ไม่ดี เขียนอ่องว่าดงนน แล้วจึง ให้พวกยมบาล ไปเชิญ เป่าบุญจน มา
 แล้วเชิญให้หนงในทอนสมควรแก่ยศแล้ว เขียนอ่องจงความคตเรื่องหนง
 พ้องหากนว่าบดบังความรู้ ขาหนงสอ ในการหนงสอนอน โงหารของ
 ผู้แต่งจะไพเราะหรือไม่ไพเราะประการใด ขำพเจ้าไม่สู้จะเข้าใจชัด
 ละเอียดได้ ขอท่านได้ช่วยขำพเจ้าชำระความเรองนให้ด้วย

เป่าบุญจนได้ฟังดงนกรับรับคำเขียนอ่อง ให้ยมบาลไปตามตัว
 อองหนนนักเรียนผู้ เป็นจอหงวน กับเตงตาขุนนางขาหดวงผู้ตรวจในการ
 สอบไล่มาถามพร้อมหน้ากันทง โจทกและจำเลยว่ ท่านเป็นผู้เฒ่าเรียน
 รูปหนงสอ พระเจ้าแผ่นดินจึงแต่งตงชูปเลยงให้ท่านเป็นขุนนางใน
 กรมศึกษาธิการสำหรับสอบไล่และตรวจตรา เหตุใดท่านจึงไม่ตงอยู่
 ในยุติธรรม เห็นแก่หน้าบุคคลรับสนบนเห็นแก่จะได้เงินทอง ไม่เห็นแก่
 ราชการแผ่นดิน และราษฎรผู้มีความรู้จะเป็นคนเป็นประโยชน์
 แก่บ้านเมือง กลับยกยอองอองหนนผู้ รุนอยกว่าเป็นถึงชนจอหงวน ผู้ที่
 มากรู้ ตทานกลับตเตย่นวาทกบกวรอง เป็นด้วยเหตุอย่างไรจึงได้เป็น
 ไปเช่นนั้น

เตงตาได้ฟังเป่าบุญจนถามดงนจงให้การแก่จ่า การหนงสอ

ที่จะสอบไล่วาร ๓ โดและไมคนน มขอบงคบหลายอย่างหลายประการนัก
ท่านกยอมแจะอยแกใจทงสนแลว

เปาบุณจณจงถามตอไปวา ท่านวาหลายอยางนั้น อยางไรเรา
ยงไมเขาใจ ท่านจงอธิบายใหเราฟัง

เตงตาไดฟังเปาบุณจณถามจึงใหการตอไปวา การสอบไล่นั้นคือ

๑ กระตุ โคลง ๒ กาพย์ ๓ ฉันท ๔ ร่าย ๕ กลอนตลาด ๖ ลำดับใจ
ความรอยแกวยาวบนสนตอ ๗ ตัวอักษรสะกดการันต์ไมตกไมเกิน

๘ ตัวอักษรเส้นหมึกเรียบไ้ระยะไมเประเปอนเดือนดบวิปลาต ถ้าผู้
สอบไล้ประกอบไปดวยองค์ ๘ ประการนแลว จึงจัดวาได้ประโยค แต่

การสอบไล้หนึ่งสอทจตวามากนอยนั้น ไมเป็นยุติได้ บางทีผู้รู้มากแตง
มากเกินไปก็จัดวาทก รูไมถึงก็จัดวาทก เป็นแต่เพียงพอดสมควรแกการ
พอดแกใจหารแลว ผู้นนก็จัดวาได้ประโยค

เปาบุณจณไดฟังเตงตาแจะอธิบายตงนนแลวจึงพูดวา เราเขาใจ
ทงสนอยแลว แต่ถอยคำไวหารของขุนเกยตพร้อมมูลในขอบงคบทงสน
ตงท่านกล่าว ท่านจะวาประการใดเล่า

เตงตาไดฟังเปาบุณจณถามจึงตอบวา ถ้าถอยคำไวหารตงท่าน
วาตามขอบงคบแลว ก็แลวแต่ท่านจะทำโทษข้าพเจ้า

เปาบุณจณไดฟังเตงตาให้สัญญาทานบนตงนน จึงหยบเขาทงตอ
สอบไล้ซึ่งสอตของไว้ในเรื่องราวนนมาใหเตงตาดู เตงตาได้เห็นล่านอน
ไวหาร กาพย์ กลอน โคลง ฉันท ร่าย รอยแกว และทงตัวอักษร เขียน

กิงามจะแจะเขนนน ก็ตกใจหน้าชดสลดตงทันทแลวพูดวา ข้าพเจ้ามตา
กเหมือนคนตาบอด หาได้ตรวจดูให้เห็นละเอียดไม เปาบุณจณครนได้

ฟังคำให้การของเตงตาตงนนแลวจึงถามอองหนวว่า ท่านเป็นนักเรียนได้
เล่าเรียนรูหนังสือ เชอตมมีความรู้แลวเหตุใดตองตดลนบนให้แกเตงตา

อีกเล่า ถ้าท่าน เป็นผู้ วิตถลแล้ว เราจะออก ฤทธิ์ ให้ท่าน แต่งความต่อ
ท่านจงแต่งให้เราฟังจึงจะเป็นที่เชื่อถือได้ว่าท่านเป็นนักปราชญ์สอบได้ได้
ทั้งจอหงวนจริง

อุงหนได้ฟังเป่าบุญถามถึงนกกกมหนานงอย เป่าบุญเห็น
ภรรยาอุงหนมพรุดงนน จึงขูถามต่อไปว่า ตจทนนเรารออยู่เต็มใจ
แล้วว่าเป็นคนไม่รู้จักอะไร เป็นแต่เพียงบ้ายศเท่านั้น จึงได้ตัดสินบน
แก้เตงตาขอให้ยกย่องเป็นจอหงวนจริงหรือไม่ จึงรีบเสยเถิด

อุงหนได้ฟังเป่าบุญถามถึงนกกไม่รับว่าเสยสนบน พดยนค้ำ
อยู่ว่าได้สอบได้โดยความรู้นเอง เป่าบุญถามไม่รับดงนนแล้วจึง
ให้ยมบาลยกกระเจกกลับแล ชึ่งเป็นของวิเศษสำหรับเมืองนรกชำระผิด
เอาความจริงนมาตงลงตรงหน้าเตงตา อุงหนแล้ว เป่าบุญจึงบังคับ
ให้เตงตา อุงหน เขามาสองกระเจก จึ่งในกระเจกบันดาลใหม่เงาอุงหน
ถือเงินทองส่งให้เตงตา เตงตามอหนงถือพกนเขนว่าอุงหนเป็นจอหงวน
มอหนงรับเงินทองของอุงหน อุงหน เตงตา แลเห็นเงาของตนใน
กระเจกวิเศษดงนน ก็ไม่อาจเถียงต่อไปจึงรับสารภาพเป็นสัจสมดงค้ำ
ของชุนเกยตทพองหาทุกประการ เป่าบุญจึงตัดสินว่า เตงตาเป็นผู้
เห็นแก่สนบน ไม่เห็นแก่ราชการแผ่นดิน บัดบงความรู้คุณวิทยาของ
ชุนเกยตเสย ปรับโทษถาพนจากนรกแล้ว ได้ไปบังเกิดในมนุษยโลก
เกิดมาแล้ววกให้ เตเลาเรียนรูหนงสอบบ้างแต่เล็กนอย แล้วให้จกษุนน
พบตบอดไปทงสองข้าง ทรมานกายเป็นหมอดตามตลาดหากินไปพอจะ
เลี้ยงตน ตองรบผลของกรรมอนนนไปชาติหนง ส่วนอุงหนเป็นผู้ไม่
รู้วิทยาให้เหมือนตงชุนเกยต ถือตนว่าเป็นคนมีทรัพย์เงินทองเสย
สนบนชงเอาจอหงวนของชุนเกยตไป ถาพนจากเวรกรรมในนรกแล้ว
ได้ไปบังเกิดในเมืองมนุษย์ เป็นกระบือของชุนเกยตจะได้ใช้ไถนาและ

เช่นเกวียนเป็นสัตว์พาหนะใช้กรรมในมนุษย์โลกชาติหนึ่ง ในส่วนตัว
 ของขุนเกิดให้กลับชนไปบังเกิดเป็นมนุษย์ มีสติปัญญาเฉียบแหลม
 เล่าเรียนรู้นั่งสอดกวางไม่มีผู้ใดเสมอ สอบไล่ได้ประโยชน์ของหงวน ทำ
 ราชการขอเสวยในแผ่นดินเป็นขุนนางผู้ใหญ่ เป่าบุญจนตัดสิ้นความ
 ดงนนแล้ว พอเวลาจวนรุ่งก็ไต่สตต้นขนมาจึงได้รู้ว่าเป็นความฝัน.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์เสาวภาค

๕๐/๒๓ ถนนประชาสงเคราะห์ ดินแดง พระนคร

นางจิกตชอก ศรียงค์

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๐๘ โทร. ๗๖๒๗๕

